Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Kisfaludy Strobl Zs.
Hajdubiharmegyei Népujság
1965 JUN 27

1021

KICSI A VILÁG

Véletlen találkozás Moszkvában Kisfaludi Strobl Zsigmonddal

(Moszkvai tudósítónktól)

Számtalanszor beigazolódott ez a már kissé közhellyé fakult mondás, és mégis minden alkalommal újabb ízekkel és élményekkel gazdagodik a kifejezés: Kicsi a világ.

Egy véletlen találkozás

Az ismert filmrendezővel sétálunk a Vörös térre nyíló Nacional szálló előtt. Pörköl a nap. A fák zöldje alá húzódva bandukolunk. Az utcán sietó emberek. Körülöttünk a zúgó, morajló nagyváros. S hirtelen nem hiszünk a szemünknek. Velünk szembe idős, szemüveges férfi tart, lassú, ráérős léptekkel.

— Zsiga bácsi, te hogy kerülsz ide?

— Hát te, édes öcsém? — hangzik magyarul a válasz. Kisfaludi Strobl Zsigmonddal találkoztunk — Moszkvában.

A rendező és a szobrász régi ismerősként örülnek egymásnak. Néhány perc múlva már az Inturiszt iroda (a szovjet IBUSZ) halljában üldögélünk, s mint ilyenkor szokás, csapongva, könnyed rendszertelenséggel folyik a diskurzus.

— Üdültem, édes öcsém. Három hétig. A minap érkeztem csak vissza Moszkvába. Mondhatom, sokfelé voltam már, de ilyen szép helyen még aligha jártam. Hasonlít a mi Bakonyunkra, de alacsony, dombos a vidék, órákig sétálhattam a hatalmas fák között, s nem kellett hegyre másznom. Meg Volgográdban is jártam. Az a Vucsetics — ismét meggyőződtem — csuda szívós, munkabíró szobrász. Most készül a monumentuma az emlékezetes volgai csata tiszteletére. Hát az valami nagy dolog lesz. A női főalak 52 méter magas. Lifttel mentünk fel a belsejébe. Vucsetics kivezetett a karjára is. Nők karján még úgysem voltam (az ő karjuk gyakrabban volt én rajtam); szóval nagy élmény volt.

— A Népszabadságban? Nem olvastam. Hogy nekem tulajdonították az új Lenin-emlékművet a Dózsa György úton? Azt tudom. Pátzay maga mesélte; azt mondja, hát ő hiába dolgozik, saját fülével hallotta, hogy egy tanítónő úgy mutatta be a szobrot tanítványainak, mint Strobl Zsigmond alkotását.

Ahogy Lenint látta

— Én is készítettem nemrég egy Lenin-szobrot. Szombathelyre kerül. Mostanában egyébként a Szovjetunióban is új felfogásban készülnek a Lenin-emlékművek. Nem emlékszem már pontosan: 1911-ben vagy 1912-ben volt: akkor többször is láttam őt Párizsban. Magyar festőkollégáimmal, diákként gyakran jártunk egy kávéházba, ahol orosz emigránsok üléseztek. Felfigyeltünk egy alacsony, szakállas férfira. Amikor ő belépett, mindenki felállt. Szapora, gyors mozgása volt, leggyakrabban ő beszélt az asztalnál. Mi sajnos nem értettük, de honfitársai mindig feszült figyelemmel hallgatták. Energikus, csupa tűz ember volt... Csak később, amikor már hallottam róla, s a fényképét is láttam, tudtam meg, hogy Lenin volt.

A sokat látott, sokat megélt emberek nyugodtságával beszél Kisfaludi Strobl, mint aki tudja, hogy minden élményét úgysem érkezik elmesélni. De tudva azt, hogy amit mond, annak értéke, történelmi hitele és súlya van. Gyors váltással folyik tovább a társalgás. Ő viszi a szót.

— Nem először járok már a Szovjetunióban. Volt alkalmam megfigyelni, milyenek a szovjet emberek. De minden alkalommal meglep, milyen lelkesek tudnak lenni. És hálásak. Részt vettem egy — a Nagy Honvédő Háborúban elesett harcosoknak emelt — emlékmű avatásánál. Hatalmas tömeg gyűlt össze, úttörők, diákok, munkások, járókelők. Elárasztották a szobrot virággal.

Hogy mi a szokatlan itt a számomra? Hát például az, hogy egyelőre nincs annyi kerthelyiség, presszó, mint nálunk, hogy el lehetne ücsörögni. Budapesten egyébként mi már túlzásba visszük ezt.

Egy otthoni anekdota

— Szóval ti filmezni jöttetek ki? Örülök, hogy sikerrel jártatok. Mellesleg érdekel egy dolog, édes öcsém. A ti szakmátokban is úgy van, hogy amint valaki feljebb kerül, hajlamos madártávlatból nézni az emberekre. Hej, furcsák vagyunk mi! Milyen könnyen le tudjuk vetni emberségünket! Sokan azt hiszik, ha magasabb pozícióba kerülnek, joguk van megfeledkezni az igazi emberi kapcsolatokról. Otthon nemrég egy fogadáson voltam. Ismerősöm, magasrangú államtisztviselő haladt el mellettem, s csak úgy mellékesen lökött oda egy köszöntő szót. Utánaszóltam. „Elnézést egy pillanatra, megkérdezném: Ismeri ön Bernard Shaw-t?" — „Persze hogy. De miért, Zsiga bácsi?" — hangzott a válasz. „Mert akkor elmondok egy történetet. Egyszer, amikor egy parkban együtt sétáltunk Bernard Shaw-val, feltűnt, hogy az író mindenki köszönésére szívesen válaszol, ismeretlen emberekkel társalog, eltréfál, szívesen elbeszélget. Megkérdeztem tőle, miért csinálja, hogy lehet ezt bírni energiával. Shaw azt válaszolta: — A gőgös, szerénytelen ember nem lehet igazi ember, s főleg nem igazi művész."

Az illető meghallgatta a történetet, s megkérdezte, hogy ez neki szól-e. „Nem — válaszoltam —, csak úgy eszembe jutott."

Emlékezetében még sok ilyesfajta anekdota bukkant fel, melyek most egy hosszú, eredményes, tapasztalatokban gazdag élet kikristályosodott tanulságaiként csengtek.

S ezekből kiéreztem, megértettem, miért jó, ha kicsi a világ.

SZ. E.

árás előtt

szervezés helyzetéről

statisztikában is jelenti. Önként adódik a kérdés: kinek van erre szüksége és miért? Nyilván, éppen úgy, mint a veszteségidő-méréseknél, itt is választ kaphatnánk e kérdésekre, ha az üzemekben munkaterhelési vizsgálatokat végeznének az alkalmazotti állománycsoportban. Akkor kiderülne, miért kinek kellenek a jelentések, mennyire fontosak, s hogyan vannak leterhelve az adminisztrációs munkával foglalkozó dolgozók. Ez az elég fontos probtesen dolgozók vallják ennek kárát. Fegyelmezett, pontos munkát igényel minden gazdasági vezető. Ezt hangoztatja a termelési tanácskozáson is. Aztán elnézi a késést, a lógást. Ami kihat az üzem egészére, anyagilag is hátrányos, és ami ennél talán sokkal súlyosabb: mit szól ehhez az a munkás, aki igyekszik, soha nem késik, és azt látja nem lesz abból nagy baj, ha valaki később blokkol, vagy éppen, munkaidő lejártával — előbb. Hogyan

Erkölcsi tisztaság, szocialista ügyintézés

Nemcsak a tanúk, a hallgatóság között is sok volt a tanácsi dolgozó pénteken délelőtt a Debreceni Járásbíróságon. Érthetően, hiszen a bíróság előtt álló vádlott nemrég még az egyik debreceni kerületi tanács magas funkciót betöltő tisztségviselője volt. Debrecenben már eléggé közismertté vált az eset, a Napló is hírt adott róla. Május elején a városi tanács végrehajtó bizottsága visszahívta funkciójából Félegyházi Lórántot, az I. kerületi tanács vb-elnökhelyettesét. Az elnökhelyettes egy házaspártól lakásügyének elintézése fejében pénzt — húszezer forintot — kért és fogadott el.

Magyarázat nem sok kell az ügyhöz. Húszezer forint nagy összeg. A korrupció bűncselekmény. A bíróság ennek megfelelően szabta ki ítéletét.

De valahogy az emberek szemében nem is az összeg nagysága a legjelentősebb. Valami mást, többet is éreznek, mint ami a bírósági anyagban szerepel. Azt, ami még gondolatban felvetődve is elítélendő, megvetést kelt a józanul gondolkodó, becsületes emberek körében: valaki saját maga számára akart hasznot húzni abból, hogy beosztásánál fogva jelentős hivatali hatalommal rendelkezik. És, ami súlyosbítja az esetet, nemcsak egyszerűen olyan emberről van szó, akit alkalmaztak a tanácsnál, hanem akit megválasztottak, bíztak benne, nyugodt lélekkel adták neki a feladatot, hogy egyik vezetője legyen a szervnek, amely ügyes-bajos dolgaikat intézi, az őket érintő kérdésekben dönt.

Feltétlenül súlyosabban esik latba annak a tanácsi dolgozónak a tette, aki egyben választott vezető is, azonban a gondos ügyintézés, az erkölcsi feddhetetlenség valamennyi alkalmazottra nézve éppen úgy kötelező. S ezt azért kell hangsúlyozni, mivel éppen ezekben a napokban vizsgálat folyik Debrecenben a III. kerületi Tanács V. B. néhány dolgozója ellen is, akik a járlatlevelek kezelése során követtek el anyagi visszaéléseket.

Joggal vetődik fel a kérdés, vajon helyes-e a tanácsi alkalmazottakkal szemben magasabb követelményeket felállítani, mint másokkal szemben? Hiszen a mi társadalmunkban éppen az jellemzi a közigazgatást, hogy nem a dolgozóktól elszakadva, hanem velük, köztük élve tevékenykedik, végzi munkáját. A törvények és a szocialista erkölcs szabályai éppen úgy vonatkoznak a tanácsi dolgozókra, mint bárki másra. Mi adhat alapot rá, hogy tőlük még fokozottabban megköveteljük a makulátlan erkölcsi tisztaságot? Maga az a tény, hogy a tanács választott testület, s nemcsak tagjának, hanem dogozójának lenni is megtiszteltetés, bizalommal jár együtt. Azok az emberek, akik a tanácsok tagjait megválasztották, s a testület útján végső soron elbírálhatják, hogy ki lehet a tanács alkalmazottja, azok az emberek legfontosabb ügyeik intézésével bízták meg a tanácsok dolgozóit. S nemcsak azt várják joggal tőlük, hogy gondosan és pontosan intézzék a hatáskörükbe tartozó ügyeket, hanem azt is, hogy a társadalom által megkívánt erkölcsi szinten álljanak.

Nem kell ma már hangsúlyozni a tanácsok jelentőségét: az államhatalom és államigazgatás legfontosabb helyi szervei, s egyben a szocialista demokrácia egyik leglényegesebb megtestesítői. Az egyszerű emberek szemében — ha nem is ilyen precízen megfogalmazva — lényegében ugyanazt jelentik, s éppen ezért van tekintélyük. Hiszen még ma is az emberek jó része egy kis szorongással lép be a tanács épületébe, s azt a dolgozót, aki az ott levő íróasztal mögött ül, egy kicsit maga fölött állónak tekinti. Igy van, de ugyanakkor az emberek jól tudják azt is, hogy ezt a tényt — a hivatalos hely tekintélyét — az ott dolgozóknak sohasem szabad saját hasznukra fordítani. Sőt, mondhatjuk azt is, a tanácsokat illető tisztelet az alkalmazottaknak korántsem jogokat, hanem fokozott kötelességet jelent.

Korrupcióról hallva, sokakban felvetődik az a kérdés is, hogyan lehetséges? Nemcsak egyoldalú probléma ez. Nyilvánvaló, hogy a köztudat mélyén még mindig él a múltból öröklött hit, hogy az ajtók pénzre tárulnak ki a legkönnyebben, néhány ezressel el lehet intézni lehetet-

Napjainkban a legnehezebben

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kisfaludi Ströbl Zs.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1965 MÁRC 25.

1021

Pécsi siker az országos felszabadulási fodrászversenyen

Hazánk felszabadulásának 20-ik évfordulója emlékére a KIOSZ országos fodrászversenyt rendezett március 21-én, Budapesten, a Gépipari Technikum Kinizsi utcai termeiben.

Zsúfolásig megtelt termekben, népes mezőnyben küzdöttek az ország legnevesebb női fodrász versenyzői. Résztvett a versenyen a pécsi *ifj. Rónai László* többszörös női fodrászbajnok is, ki ezúttal „a művészi estélyi frizura" versenymenetben a második, míg egyéb számokban két harmadik díjat nyert. Az összetett versenyben elért további kimagasló eredményei elismeréseképpen *Kisfaludi Ströbl Zsigmond* szobrászművész ez alkalomra alkotott, művészi kivitelű emblémáját kapta.

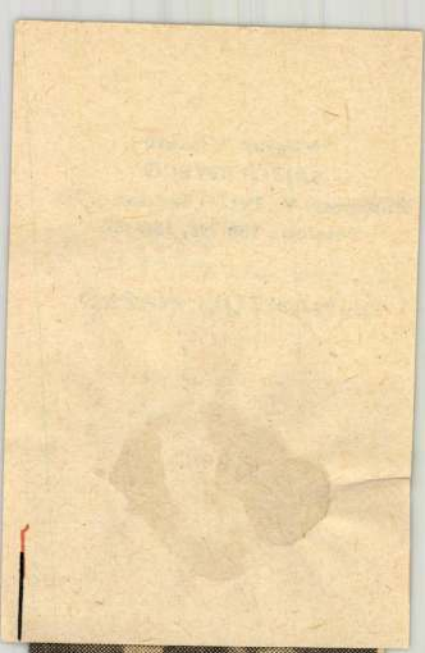

Kubai Szocialista Forradalmi
évő kubai személyiségek tár-
ottságának székházában, ahol
képviselőivel megbeszélésre

Kisfaludy Stróbl Zsigmond, 'nolrán

MDK

Guggoló c. aktjának bronzba öntése befejeződött. A mű rövidesen Indonéziába kerül.

—: ~~[illegible]~~ Kis Híradó 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. dec. 28.

M. D. K.

KISFALUDI-STRÓBL Zsigmond szobrász

műtermében Mohamad Thova, az Indonéz Köztársaság fraga nagyrövelsi-gener kultúrattaséja átvette azokat a szobrokat, amelyeket dr Szukarno Indonéz közt. elnöke megrendelt

Magyar Nemzet 1961. (XVII.) jan. 12. 4. l.

Kispaludi - Stróbl Zsigmond, MDK
hobrán

Guggoló c. aktjának bronzba öntését befejezték.
A szobor Indonéziába kerül.

(— szöveg - fénykép) 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. dec. 11.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrasz M.D.K.

Kossuth-szobrának talapzatcsoportját Ungvári Lajos és Kocsis András készitette.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 768.l.
A Kultura Világa Kp. 1963.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrász MÓD.K.

Arcképek: Éva. G.B. Shaw, Erzsébet angol királynő

Versilov marsall. Edvi Illés Aladár stb.

reformátor emlékművek.

G.B. Shaw. repr.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 764.1.
A Kul ura Világ a Bp. 1965.

Kisfaludi Strobl Zs

Perátlag III/3

172, 177, 195.l.

B

n Glas. Chinesenfigur.

X. század közepe. — GLAS, auf Fuss, rubinrot, mit dem ndert.

ett virágdiszitéssel. Cseh, XIX. század közepe. — LIKÖR-Gläser und Tablett, mit gemaltem Blumendekor. Böhmen,

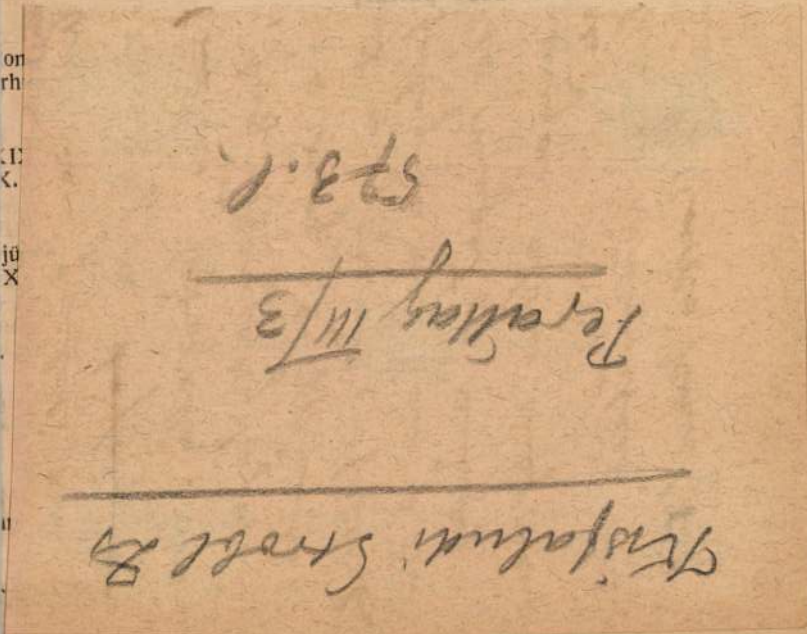

1302. **Pohár,**

üveg, beköszörült füredi látképekkel. Magyar, X
ansichten. Ungarisch, Mitte XIX. Jahrhundert.

1303. **Virágváza,**

üveg, kikoszörült lilaszínü akácvirágokkal. Jele
lilafarbenen Akazienzweigen. Signiert : Gallé.

1304. **Három sótartó,**

üveg. Magyar. — DREI SALZFÄSSCHEN, Gl

1305. **Két pohár,**

tejüveg, színes virágokkal. Cseh, XVIII. század v
men, Ende XVIII. Jahrhundert.

1306. **Két sótartó,**

préselt üveg. — ZWEI SALZFÄSSCHEN, aus

1307. **Pohár,**

sárga üveg, sokoldalu testén címer tölgykoszor
kantiger Körper mit Kartusche und Wappen in E

1308. **Kupa,**

üveg, zománcfestésü díszítéssel : Krisztus Jákob
Emailmalerei : Christus am Brunnen Jakobs, Au

1309. **Két ólmozott ablak**

Isten szemével, illetve felirattal. XVII. század vé
Gottes, das andere mit Aufschrift. Ende XVII. Ja

1310. **Pohár,**

köszörült üveg, gyémántos csürlőkkel és vörös sáv
und in rotem Friese Blumenguirlanden und Kör

1311. **Pohár,**

rubinüveg, köszörült, rocaillos díszítéssel. — RU

1312. **Illatszerdoboz,**

három aranydíszítésü üvegfil

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Csütörtökön reggel 9 órakor indult el a mátyásföldi repülőtérről Moszkvába *Orlutay* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter vezetésével a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság delegációja. A küldöttség tagjai: *Darvas* József újjáépítési miniszter, *Fischer* József, a Közmunkatanács elnöke, dr. *Rusznyák* István egyetemi tanár, a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság elnöke, *Tóth* Aladár, az Állami Operaház igazgatója, *Major* Tamás, a Nemzeti Színház igazgatója, *Kisfaludy-Ströbl* Zsigmond szobrászművész és *Boros* István pécsi főispán. A küldöttség búcsúztatására a repülőtéren megjelent *Molnár* Erik külügyminiszter, *Mihályfi* Ernő miniszter, a Köztársasági Elnöki Hivatal főnöke, szovjet részről megjelentek *Puskin* követ, *Kondratov* vezérőrnagy és *Szmirnov* követségi tanácsos. (MTI)

Világ 1947. szept. 26.

1906. T. 11 (sürgetésre válasz)

V. és k. o. ministernek: néhai Meszlényi Gyula szatmári püspök hagyatéka ügyében kérdést intézett a Ffség Szabó István pápai praelátushoz a gyűjtemények anyagának természete felől megfelelő szakértő kiküldetése végett. A sürgetés folytán e felszólítás megismételtetik s a válasz beérkezte után a megbecslésre szükséges intézkedések megtétetnek (24/906)

Kisfaludi Strobl Zs

d,

Nemzeti Salon

1920. Nov.-dec

N y u g t a

8o azaz nyolcvan pengőről, melyet a a diapozitiv tár rendkivüli idöben mai napon köszönettel felvettem.

Budapest, 1939 augusztus hó

Igazolom, hogy a nyugtázó hivatali elfoglaltsága miatt a katalogizálást csak a délutáni orákban végezhette. A munkálatok 1939 julius 1-töl augusztus 31-ig tartottak és ellenörzésem alatt történtek meg.

Kisfaludi Strobl Zs

Szabad Művészet

1957. 381. l.

hogy [illegible]
fentartandóna
megújtandónak

Nagyságos Eln
hogy Készült-e k
helyreállítására;
hogy érdemleges
Mindössze a t
sára a templó
hozására akart
egy 2000 Korona
ván tanár ur m
Külső falain
azt mondotta,
kell hagyni.

Igy arsán m
nálni addig, mi

Strobl Zsigmond

szobrász

1904. nemzeti szalon ha-
vaszi tárlat.

21		
22		
23		
24		
25		
26		
	Összesen	

Megkerestetik a tekintetes magyar kir. központi állampénztár, hogy a benti összeget, a számfejtési jegyzékek és ezekhez csatolt okmányok alapján, elszámolni szíveskedjék.

A magy. kir. vallás- és közoktatási minisztérium számvevőségének II. osztálya.

Budapesten, 190..... évi ..... hó .....n.

Strobel Zsigmond

Isk. pályáraton kisplasz-
tikában I. díj

Értimisk. 1902/3, 54. l.

~~Arad Közlöny Egyetlen III. 238.~~

Strobl Zsigmond

1904/6 II. – 1907/8

Ferképzőművészeti Főiskola
134. l.

Ströbl

S. 2. *Zsigmond*, 1. *Kisfaludi Ströbl.*

Strobl Zsigmond

nobrász

szül. 1884. Alsórajka.

1 műve az alábbi mú-
zeumban

Kat Bratislavy

305. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Geboren am 1. Juni des Jahres 1884, in Alsó-Rajk (Com. Zala). War Schüler der Kunstgewerbeschule und der Landeszeichenschule in Budapest sowie der Kunstgewerbeakademie in Wien und der Academie Julien in Paris. Bereiste wiederholt West~~eru~~europa und auch die Vereinigten Staaten zu Studienzwecken. Mehrere ausländische Museen besitzen Statuen von seiner Hand, auch wurden seine Werke mehrfach preisgekrönt, zuletzt an der Weltausstellung in Barcelona 1929, mit der grossen goldenen Medaille. Strobl ist Monumentalbildhauer und befasst sich nur ausnahmsweise mit Plaketten.

Számos nüve fels.

Hu Prmagyerem 380. l.

381. l.

T. 7291.

és koronás czimerrel diszi-
csi hajt, mig balfelől egy
ledik. A teret [járókelő és]

[több
] egy kutya é-

cm.
. 101 l.

2

Strobl Zsigmond

Strobl Zsigmond kisfaludi, főiskolai tanár, szobrászművész, X. Százados-út, Művésztelep 135-246

Bptávb 1940 szept.

egváltó

Közelében pedig
~~[illegible]~~

. ugyanott 1528 julius 3-án.
ől (Mark 15. r. 45–47.) Borg. Ant.

zépütt ül Mária. Térdein Krisztus
att és bal karjánál tart. ~~[illegible]~~
ezeiben tövis koronával és irással, me-
l kezét szent János tartja, ki ~~bal~~
fejét, míg lábait ~~pedig~~ Mária Magdolna
és előttök ~~három állnak~~. Ez utóbbiak
stolát visel, kehely ~~[illegible]~~ a többinél és
lkednek, a hol ~~balra~~ jobbal város köti le

férfi aladja bontakozik ki.

VII. 18-án 1000 lirán. (448 frt. 50 kr.)
én (246/95) 897
347/95 min. számot.

Strobl Zsigmond

laid.

Vdd 34. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Strobl Zsiga, kisfalud

Műcsarnok Bpest

1907. tav. Eiält. 222, 224, 232, 235

satatér.

kor mutatja, midőn a magyar csapatok
asseghre. Az előtérben a hátramaradt sebesültek részesülnek
a, a pudgyászát kötözgető és bal térdére erefz-
sebesültet, társa igyekszik felsegiteni; köré-
harczos jobb kezére támaszkodott
a rogyó félben láthatót ifjú bajtársa tartja
befelé fordult egy sebesült fekszik köpenyegén és a
elő pajtása ápolja; jobbra pedig
elt, kölegény
jata támaszkodva őrzi a földön el-
tben ábrázoltnak közelében egy elesett katona
érben, a hegyek egyikén, feszület és kápolna
úl Isaszeg házait pusztitják a lángok. A
k foglalják el. Az égbolt felhős és a vidéket a
ágítják meg. Jelzése alól jobbra: „Mun-

i 41·5 : 62·2 cm. — Sz. N. 398/900. —
3-án Ruffini Romolotól Kis Martonban a Vi

Strobl Zsigmond

Művészet 1907. 268

TÉTEL	Hivatkozás	KELET
		év, hó nap

% kamat Általános

LEJÁRAT		Kamat	Kamatszám	ÖSSZEG	
év, hó	nap	nap		Pengő	f.
1927. ápr.	30			20.000	–

Strobl Zsigmond

Pásztorbot terve

Repr.

Történisk 1904/5.

Ragasztás

hon 37·75

~~[illegible] 23·20~~

Zoli 44·75

telzyné 198·60

Röpke professzor a „visszafojtott infláció"-ról

Röpke, a híres genfi professzor a „Neue Zürcher Zeitung" hasábjain cikksorozatot közöl, amelyben Európa mai gazdasági és pénzügyi válságát a következő okokra vezeti vissza: A háború folytán és azt követőleg beáll az infláció. A pénz- és árumennyiség közti aránytalanság általános ár- és jövedelem-emelkedésre vezet. Ennek az elkerülésére a kormánynak el kellene ejtenie azokat a célkitűzéseit, amelyek egészséges valutapolitikával nem egyeztethetők össze (teljes foglalkoztatás, olcsó pénz stb.). Ezt nem meri megtenni. Ezért aztán ahhoz a módszerhez folyamodik, hogy *megtiltja a pénzfölösleget*, hogy az árak és a devizaárfolyamok emelkedésére vezessen. Életben tartja, sőt fokozza az elrendelt árakon való adagolást és ezzel együtt az ismert kényszerrendszabályokat alkalmazza. Ezt a rendszert keresztelte el Röpke „visszafojtott infláció"-nak. A kényszergazdálkodásnak egyre kiterjedtebb és egyre kifinomultabb berendezése az infláció ellen irányuló „úgynevezett rendőri ellennyomást" fejt ki, úgyhogy a bekövetkezett állapotot „tiltott infláció"-nak is nevezhetjük.

A kérdés az, hová vezet a visszafojtott infláció? Röpke Anglia, Franciaország és Németország példájára hivatkozva azt feleli, hogy

a gazdasági maratmuszra.

A hivatalos és a fekete szektorok párhuzamos működése a piacnak és a — tekintélyükért kétségbeesetten küzdő — hatóságoknak ellentétei végre is káoszra visznek. Ezzel bekövetkezik a kezdetleges csereügyleteknek és a természeti gazdálkodásnak a korszaka. Németországban féltek a vásárlóerőtömeg drasztikus csökkentésétől és azzal az ellenvetéssel hárították el a szükséges valutareformot, hogy célszerűbb a vásárlóerő-fölösleget a termelés emelése, mint a pénzmennyiség csökkentése útján lecsapolni. Ezzel szemben éppen a vásárlóerő-mennyiség mesterséges visszafojtása akadályozza a termelés szükséges fokozására irányuló törekvések érvényesülését. A vége az, hogy a megszálló katonai hatóságok azzal fenyegetik meg a mezőgazdákat, hogy katonai erővel fogják tőlük az élelmiszereket igénybe venni.

De Röpke nagyon feszültnek látja

az angol helyzetet

is. Az angolok annyira előtérbe állítják a fogyasztás csökkentését, hogy végül is emiatt elhanyagolják a többtermelést. Az önmegtartóztatással még valahogy csak meg lehetne békülni, ha nem lenne az a kellemetlen tulajdonsága, hogy együtt jár vele a gazdasági helyzet folytonos romlása és ha nem versenyezne a folyton erősbödő kényszer a folyton csökkenő törvénytisztelettel. *A megtakarítások a termelés lanyhasága, a túladóztatás és a mesterségesen leszorított kamatláb folytán nem elégségesek a beruházásokra.* Ezért jön a hitelexpanzió, amellyel az invesztíciókat az „olcsó pénz" lobogója alatt a megtakarításokon túl hajszolják. Hivatkozik *Jewkes* manchesteri tanár tanulmányára, amely a következő tételben csúcsosodik ki: „Csak annak az árán vagyunk képesek az áremelkedést megelőzni, hogy a termelőkenyerességet engedjük csökkenni." A produktivitásra gyakorolt nyomás fokozza az inflációs nyomást, erre a kormány újabb — inflációt visszafojtó — rendszabályokkal felel, míg a boszorkánykör bezárul. Ezt aztán már nem lehet erkölcsi intelmekkel áttörni. „Hiábavaló — írja Jewkes — azt várni, hogy az emberek keményebben dolgozzanak, hacsak nem érzik, hogy a fogyasztási lehetőség a saját megerőltetésükön múlik és hogy megfeszített munkájuk eredményeként az egész tortának nagyobb szeletét fogják megenni."

A legvilágosabban azonban a

francia példa

mutatja, hogy vannak válságos pillanatok, amelyeknek elmulasztása végzetes lehet. Ilyen pillanat volt — írja Bareau a „Lloyds Bank Review"-ben —, amikor a felszabadulás pillanatában erélyes intézkedéssel véget lehetett volna a visszafojtott inflációnak vetni. Az inflációt és a kényszergazdálkodást egyszerre kellett volna kiirtani. Ebből vonja le Röpke a végső következtetést. Amikor a kormány azt mondja, hogy a szanálás nem indulhat meg a pénzoldalról, hanem csak a termelés oldaláról, úgy ez csak kényelmes mentegetődzés. „Természetes, hogy Franciaországban minden attól függ, hogy többet termeljenek és a termelési többlet a piacra kerüljön. Ennek legfőbb előfeltétele azonban az, hogy a gazdasági életet megszabadítsuk azoktól a bilincsektől, amelyeket az országra a visszafojtott infláció rakott." A végső konklúzió tehát az, hogy egyszerre kell véget vetni a visszafojtást szolgáló kényszerrendszabályoknak és magának az inflációnak is. Hogy ez mit jelent, azt Belgium példája mutatja.

Hatvan magyar sír Zellében

Zelle bájos, régi német városka, 60 kilométernyire fekszik Hannovertől délre. Alacsony, faragással díszített házait csodálatosan megkímélte a háború. Olyan nagy lehet körülbelül, mint Sopron, egy villamosjárata is van. Leginkább Nürnbergre emlékezteti az utazót. Szép a kis város is, de olyan szép temető, mint az ottani, legfeljebb Kolozsvárott van. Esteledett, mikor a temetőbe értem. A zellei halottak sírja után egyszerű katonasírok jönnek. Egy ideig olvasgattam a neveket, azután egy újabb út mellett összeszorult a szívem. *«Murahidy alezredes»*, *«Kis Péter szakaszvezető»* és még vagy húsz siron név, a többi csak névtelen, jeltelen hant. Mellettük nagy német felírású tábla: — *1945. április 8-i légitámadás alkalmával meghalt magyar katonák.*

Április 10-én foglalták el az angolok Zellét. 8-án bombaszőnyeget bocsátottak a zellei teherpályaudvarra. Délután négy óra volt, a pályaudvaron két szerelvény haladt át. Az egyikben magyar és német katonák voltak, ez a szerelvény megsemmisült, nem tudnak róla, hogy valaki is életben lenne. A másik szerelvényben nagyobbrészt nem magyar deportáltak voltak, 3 kocsi telitalálatot kapott, a többiről szétfutottak a szerencsétlenek. Egynéhányat elrejtett a lakosság, egy-kettő Hannovernek menekült, a többit..., *agyonverték az életben maradt SS-katonák.* A vonat, melyen a magyar katonák utaztak, állítólag Hannoverből jött, de sem ezt, sem azt, hogy a deportáltak Bergenbelsenből jöttek-e (ez onnan 26 kilométerre van), vagy oda tartottak, biztosan nem sikerült megtudnom. Kérdeztem a vasúti forgalmistát, udvarias, de bizonytalan feleletet adott.

— Nem emlékszik a nagy légitámadásra?, — kérdeztem.

— Dehogyis nem kérem, apám, anyám, feleségem és két gyermekem halt meg akkor.

Másikat próbáltam.

— Mi történt április 8-án?

— Feleségem és kisebbik fiam maradt ott, a nagyobbik Franciaországban esett el, én akkor éppen szabadságon voltam. — Ez volt a válasz. A többi új ember.

Virágot szórtam a sírokra azoknak a nevében, akik valószínűleg nem is sejtik, hogy szerelteik hol nyugszanak.

Dr Fonó Katalin

Prágai képeslap

Ez a hét Prágában a gyermekeké: a «gyermekek örömhetét» ünnepeljük. Most a nagyok kedveskednek a kicsiknek és a félig felnőtteknek. Prága telve gyermekrendezményekkel, gyermekünnepélyekkel, felvonulásokkal. Az egyik ilyen gyermekfelvonulás következtében órákig szünetelt a villamosjárat Prága belvárosában. A vidéki iskolák meglátogatják az «aranyos Prágát», a «városok anyját». Az ilyen gyermekcsoportok 75 százalékos kedvezményt kapnak a vasutakon és Prága nem látja bennük a bámészkodó vidékit, hanem hazatérő gyermekeként fogadja őket. Egy délmorvaországi 13—15 éves gyermekcsoporttal utazom a villamoson. A vezetőnőjüktől megtudom, hogy négy napot töltenek Prágában. Mindent megnéznek. Nem nézik meg a nevezetességeket a közismert prágai vilamos körjárattal, ahol a vezetők únott monotonsággal rontják el a szép élményeket, hanem azt nézik meg, ami nekik tetszik. Persze minden programszerűen megy, de az egyes helyeken addig maradnak, ameddig akarnak. Nincs sietés. «Nem vagyunk az únott vezetőhöz kötve. Na meg így olcsóbb is» mondja a csoportvezető tanítónő. Este operába mennek, három előadásra vettek jegyet: Az eladott menyasszony, A velencei kalmár és a Dalibor az esti programjuk. Színházba, moziba nem mennek: az otthon is van. «Hozzá kell szoktatni a gyermekeket a magasabbrendű szórakozásokhoz, tanítani kell őket a szépre» — mondja az egyszerű vidéki tanítónő a legtermészetesebb hangon.

•

A prágai utcán megintervjuvolok egy tíz év körüli ifjút a «gyermekek örömhetéről».

— Tetszik tudni, több a reklám, mint a valóság — mondja nagyosan. — Például nálunk, a szüleim nem nagy demokraták és nem hallgatják meg a parancsot, hogy a gyermeknek örömet kell most okozni, legalább egyszer egy évben. De végeredményben eleg nagy öröm az is, hogy most végződik az iskola.

Egy tíz év körüli ifjú azt kívánja, hogy a gyermekhét keretén belül engedjék őt a «felnőtt moziba», egy másik ifjú szabad belépést kíván vasárnap délután a «Letna»-i Spárta-stadionra. Elárulja, hogy Spárta-drukker. Egy tízéves hölgyjelölt a nők emancipálását követeli: részt kíván venni a roller-versenyen. Fiú-társai is elismerik, hogy «meg kell adni, ő tud». Szóval, a prágai gyermek-óhajok is olyan naivan kedvesek, mint bárhol másutt.

Csehszlovákiában nagy a gyermekkultusz. A gyermekkel külön foglalkoznak már legfiatalabb korában a Sokolban. A Sokol: fogalom. Nemcsak nemzeti sportegyesület, hanem a csehesség megnyilvánulása is. Az idő folyamán akadt konkurrense: a szociáldemokrata Munkás Tornaegylet és a katolikus Orel. De a Sokolt egyik se tudta háttérbe szorítani. A legkritikusabb volt ennek a tipikusan cseh tornaegyletnek a sorsa a felszabadulás után. Az első csehszlovák köztársaságban a kommunisták kritizálták a Sokolt. A felszabadulás után sokáig nem lehetett tudni, milyen szerepe lesz az egységesített cseh ifjúsági szervezet mellett ennek a nacionalista mozgalomnak. A végén győzött a Sokol: Csehszlovákia legnagyobb pártja, a kommunista párt felszólította tagjait, főleg az ifjúságot, hogy tömegesen lépjenek be a Sokolba.

•

Prágának ifjúsági specialitása az állandó gyermek-mozi és a gyermek- és ifjúsági színház. A gyermek- és ifjúsági színház ügyét nagyon komolyan veszik a cseh hatóságok és nagy súlyt helyeznek rá, hogy ezek a szórakozást adó intézmények a nevelés szolgálatába álljanak. Hatalmas a bábszínház-kultusz is. Az állandó bábszínház mellett majdnem minden iskolának megvan a maga bábszínház-együttese. Érdekes kísérletezés volt a prágai Nemzeti Színház két fiatal művészének kezdeményezése: felnőttek részére rendeztek szkecs-szerű, egész estet betöltő bábszínház-előadásokat, melyekben kiváló fiatal művészek szerepeltek. Ebben a szezonban ez az együttes elvesztette színpadját, de a fiatal művészek remélik, hogy művészetük hajlékot kap. Ez bábszínházcsoport, amelynek tagjai a Nemzeti Színház kiváló művészei, a cseh Mányások-féle alulról mozgatott figura-rendszert próbálják a vidéki placokról avantgárdista alállfestéssel a prágai színpadra hozni.

A gyermekszínházak és mozik népszerűek, megvan az állandó gyermek- és ifjúsági közönségük és határozottan alkalmasak arra, hogy az ifjúságot eltérítsék a «tiltott gyümölcstől»: a felnőttek hasonló szórakozóhelyeitől.

Dr H. Munka Tivadar

Biztató adatok Budapest fejlődéséről

Most hozta nyilvánosságra a főváros Statisztikai Hivatala Budapest különböző mozgalmainak április havi adatait. A *születési arányszám továbbra is állandóan emelkedik* és áprilisban a természetes szaporodás arányszáma 5%o volt. Érdekes jelenség, hogy mostanában *sokkal több fiú születik, mint leány.* (Ez egyébként minden háború után így szokott lenni.) A legutolsó békeévben 100 leány újszülöttre 105 fiú jutott, míg most ez az arány 114-re emelkedett a fiúk javára. A kórházak betegforgalma emelkedik, ami a kórházi ágylétszám szaporodásának, a kórházak fokozatos rendbehozatalának következménye.

Rendkívül nagy arányban növekedik a közművek szolgáltatásainak igénybevétele. Az év eleje óta április végéig a főváros lakossága 25.9 millió m³ vizet, 46.3 millió m³ gázt és 155 millió kilowattóra áramot használt fel. A legutolsó békeév hasonló időszakában a vízfogyasztás csak 21.8 millió m³, az elhasznált gázmennyiség 36.4 millió m³, az igénybevett áram pedig 104.3 millió kilowattóra volt. Tekintettel arra, hogy a főváros saját erőműtelepei a teljes áramigényt nem tudják kielégíteni, a főváros több mint 82.5 millió kilowattóra áramot idegen telepekről vásárolt, hétszer annyit, mint a legutolsó békeév hasonló időszakában.

Érdekes adat az is, hogy a *közmunka kötelezettek száma tavaly óta lényegesen emelkedett.* Jelenleg 585.000 közmunka kötelezettet tartanak nyilván, 143.000-rel többet, mint tavaly. Ezzel szemben a közmunka alól mentesek száma 5000 fővel csökkent. *Az építkezési mozgalom is élénkül* és szám szerint már megközelíti a békebeli arányokat, minőségben azonban még messze emögött van. Az év eleje óta 609 építési engedélyt adott ki a hatóság, 170-nel kevesebbet mint a legutolsó békeévben, viszont ebből csak 140 vonatkozott új építkezésre, a többi átalakítás, helyreállítás. Az építkezések következtében 90 új lakás keletkezett és közel 700 lakást helyreállítottak.

Az iparengedélyek terén még mindig az a helyzet, hogy *sokkal több engedélyt adnak vissza, mint amennyit kiváltanak.* 1972 új iparengedéllyel szemben idén május 1-ig 2770 régi iparjogosítványt adtak vissza.

Ezek az adatok a tavalyi arányokat felülmulják. Az üzlethelyiségek áthelyezésénél jelentős csökkenés mutatkozik. A tavalyi 1708 üzletáthelyezéssel szemben csak 995 üzletköltözködést jelentettek be.

Feltűnő hanyatlás mutatkozik a budapesti közönség utazási kedvében. Ezév első negyedében a budapesti pályaudvarokon mindössze 1.2 millió személyjegyet adtak ki, míg tavaly az év első negyedében 2.9 millió személy utazott el a fővárosból. Hatványozódik ellenben a postaforgalom, amely *kétszerese, sőt többszöröse a tavalyinak.* Az év eleje óta, tehát négy hónap alatt Budapesten 73.7 millió darab közönséges levelet, 1 és ¼ millió darab ajánlott levelet, közel 1.1 millió darab csomagot adtak fel. A táviratforgalom csökkent, csak 393.000 táviratot küldtek el, 80.000 darabbal kevesebbet, mint tavaly. A távbeszélő előfizetők száma Budapesten és környékén közel 34.000, pontosan fele annyi, mint a háború előtt. A budapesti rádióelőfizetők száma 145.000, ami meghaladja a békebeli létszámot.

Rendőrségi hírek

Nagyszabású csempészési ügy nyomára jött a gazdasági rendőrség. *Kosovszky* Szaniszlóné, *Németh* Gyula és *Böröcz* Imre, a Zala megyében lévő kehidai malom tulajdonosai *engedély nélkül lisztet* hoztak forgalomba, dollárral manipuláltak és étolajat szállítottak Bécsbe. Kosovszkyné 500 mázsa lisztet vont el a közellátás elől. Böröcz a háború alatt a Jurcsek-féle terv alapján a náci hadsereg részére gabonát vásárolt a parasztoktól, a nagymennyiségű lisztet dollárért adta el az infláció alatt. Kiderült, hogy Zala megye leventefőparancsnoka volt. A csempészési üggyel kapcsolatban őrizetbe vették *Plettl* Lászlót, aki 1945-ben 23.000 liter étolajat csempészett ki, majd 1500 fürdőtrikót hozott be vámilleték lefizetése nélkül. Őrizetbe vették még *Oláh* Istvánt, *Theodor* Nádat, *Kőszegi* Árpádot, *Dancs* Kálmánt, *Edvi Illés* Pált, dr *Simicska* Gábort, *Hajós* Zoltánt és *Auer* Bertalant, valamint *Goldberger* Dezsőt, akik részint résztvettek a csempészésben, részben pedig valutával üzérkedtek.

Verekedés

tört ki kedden hajnalban a Metropol-söröző ben, ahol *Németh* Mária 27 éves takarítónő figyelmes lett arra, hogy egy micisapkás férfi egy féllábú fiatalember zsebében kotorász. Figyelmeztette a féllábú embert, mire az közölte vele, hogy barátok, ne avatkozzon az ügyükbe. Ebből támadt a vitatkozás, majd a dulakodás, amelynek során Németh Máriát betuszkolták a söröző előtt álló személyautóba, pálinkával itatták, majd kivitték a Városligetbe. A Széchenyi-fürdő mellett erőszakoskodni kezdtek a takarítónővel, majd véresre verték. A rendőrség átfésülte a környéket és néhány órán belül elfogta a féllábú *Vitéz* Mihály 27 éves kifutót, akiben Németh Mária felismerte támadóját. Letartóztatták.

Bőrdrágításon tetlenérték

a Teleki- és Garay-téren tartott razzia során *Tihangi* Dezső kereskedőt, aki a bőrialp kilójáért 100 forintot számított. Kiderült, hogy *Tihanyi Pilitzer* Géza Murányi-utcai kereskedőtől. Pilitzer pedig *Burger* Vilmostól vette a talpbőrt, Burger beismerte, hogy Amerikából kapta a bőrt. 350 pár nylonharisnyát is forgalomba hozott. Tihanyi Dezsőt őrizetbe vették.

Tizenkét céget

károsítottak meg *Csiszár* József és *Veres* Ernő kereskedők, akik legutóbb *Winklesz* Pál banktisztviselőtől 9000 forintot csaltak ki azzal, hogy ezen az összegen textilt vásárolnak spekulációra. Fedezetül 14 vég szövetet igértek, igéretüket azonban nem tartották be, mire Winklesz fel akarta őket jelenteni a rendőrségen. Csiszárék ismerőse, *Budai Goldberger* Miklósné kezességet vállalt értük, azonban az igért kötelezettséget nem teljesítette. Csiszárt és Veresst őrizetbe vették.

Lezuhant

a Maglódi-úti sörgyár tetején dolgozó *Kovács* Ferenc festő. A mentők a Bajcsy-Zsilinszky-kórházba vitték, ahol műtét közben meghalt.

Eltávolítandó budapesti szobrok

A főváros közművelődési ügyosztályának legközelebbi szakbizottsági ülésén tárgyalják a Budapest területén lévő *szobrok helyreállításának és egyes szobrok eltávolításának ügyét.* Az ülésre kerülő javaslat szerint eltávolítandó szobrok: *Nagytádi Szabó* István szobra, vagy erről a szoborról legalább *Bethlen* István plakettjének levétele, *Klebelsberg* Kunó szobra, *Rákosi* Jenő szobra, vagy erről a szoborról legalább a *Rothermere* kézfogását ábrázoló alak eltávolítása, *Tormay* Cecil szobra, amely egyébként megsérült és jelenleg fej nélkül áll. Eltávolítandónak tartja a javaslat a Városmajorban álló *Határvadász-szobrot*, a Fővám-térről az *1-es honvédek* szobrát, a Boráros-térről a *Tengerész-emlékművet*, a Tolbuchin-körútról *Horthy* István emléktábláját, *Tisza* István szobráról az *oroszlánt* és a *feltratot*, az egyes utcákban még található *vitézi táblákat*, a *Pilsudszky*-emléktáblát. A javaslat szerint *új szobrot* kap *Dózsa* György, *Martinovits* Ignác és társai, *Táncsics* Mihály, az antifasiszta háború *magyar hősei*, azonkívül *Bartók* Béla, *József* Attila és *Mikszáth* Kálmán.

JOBBAN BARNÍT A VITALRIO KRÉM!

GYORS, PONTOS, SZÉP
a 20 év óta fennálló
MAYER
kelmefestő- és vegytisztítógyár
MUNKÁJA
DEÁK FERENC-UTCA 16
Fióküzlet nincs! Tel.: 181—046

Kivándorol vagy költözik?
Bútorait, ingóságait szakszerűen becsomagolja és a világ bármely részébe továbbítja
HERCZEG ELEK
NEMZETKÖZI SZÁLLÍTMÁNYOZÓ VÁLLALAT
Bpest, V, Aulich-u. 1. T. 121.259.
Okmányait beszerezzük.
Díjtalan felvilágosítás.

Napfény-cellár minden (ízlére, részletre is, nagyon olcsó)
Király-utca 80 (Csengery-utca sarok)

Imperial - szálló
Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
1 perc a Keleti pályaudvartól
Teljesen újjáépítve és újonnan felszerelve
Hideg-meleg folyóvíz
Fürdőszobás szobák
Telefonos szobák
Méltányos árak
Tisztaság! Csend! Kényelem!

POLOSKA
BOLHA
LÉGY
SVÁB
stb. ellen tökéletesen véd
a biztosan ölő
HOMO-TOX
porozószer
Kapható mindenütt

FIGYELEM!
Fogínyének és fogainak épségét a GIVOROBIN tartalmú új
CHLORODONT
fogpaszta védi!
ÜGYELJEN AZ ÚJ CSOMAGOLÁSRA!

TÖLTSE A VASÁRNAPOT A BALATONON
AZ IBUSZ KELLŐ SZÁMÚ JELENTKEZŐ ESETÉN MINDEN VASÁRNAP ÉS ÜNNEPNAP
rendkívüli kedvezményes menetdíjjal
KÜLÖNVONATOT
indít a Balatonra. Az egyszeri ott tartózkodás ebéddel, strandbelépőjeggyel, útiköltséggel együtt 25—30 forint. Jelentkezés minden budapesti IBUSz menetjegyirodában. Első indulás június 29.

Időjárásjelentés

Hazánkat hétfőn reggel érte el a hűvös légháború. Előnyomulása mentén különösen a Dunántúlon hatalmas záporokat, zivatarokat okozott. A csapadék mennyisége Győr környékén, valamint Siófokon az 50 mm-t is meghaladta. A zivatarokkal együtt néhányfokos hőesésnek is járt és Soproban és Keszthelyen csak 20 fokig emelkedett a hőmérséklet, keleten azonban még 29—31, Békéscsabán 32 fokot mértek. Budapesten kedden délben a hőmérséklet 27 fok C, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 mm, alig változik. Várható időjárás szerda estig: Mérsékelt északi északkeleti szél. Felhőátvonulások. Többfelé záporeső, zivatar. A hőmérséklet alig változik.

A Magyar Szent Kereszt Egyesület és a Szentlélek Szövetség június 29-én vasárnap délelőtt 10 órától egész napon át a Notre Dame de Sion Missziónunk-útja 1. sz. alatti zárdájában a katolikus konvertiták nagy találkozását rendezi meg, megemlékezést az üldözöttekre és az üldözés alatt elhunytakra.

A hadifogoly segélyakció támogatására a Magyarországi Grafikai és Rokoniparosok Főtőkegyűjtője 3000 példányban falragaszt bocsátott Szakasits Árpádné, a Magyar Vöröskereszt meghatalmazottjának rendelkezésére. A többszínű, elsőrangú nyomdai kivitelben készített „Adjunk a hadifoglyoknak" című falragasz a napokban kerül kifüggesztésre a főváros és a vidék hirdetőoszlopain, fölhívva az ország lakosságának figyelmét arra, hogy lehetősége szerint támogassa a Magyar Vöröskereszt Hadifogoly Segélyakcióját.

Ahol ATOM G. G. van — ott poloska nincs! —

Egyeztetik a főváros hároméves tervét

Beszámoltunk már arról, hogy *Kővágó* József, a lemondott polgármester elkészítette *a főváros hároméves tervét*. A pártok városházi szervezetei ezt a tervet most a *kisgazdapárt tervének* tekintik. A szociáldemokrata párt és a kommunista párt szintén készített városházi tervezetet, ezt a három tervet most *egyeztetik* és azután sürgősségi sorrend szerint állapítják meg a főváros végleges hároméves tervét.

Halálozás. *Lészay* Ferenc ny. ezredes hosszú szenvedés után 53 éves korában meghalt Hajdúdorogon, ahol szerda délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra.

A pesthidegkúti **ERMITAGE**-ban *június 29-én*, Péter-Pálkor, egész napos szabadtéri **Schubert-zeneünnepség**. Az oda-visszaszállítás és az ellátás biztosítása érdekében a forfait-jegyek a jegyirodákban előre válthatók meg. —

Budán a „Magyar Nemzet" és „Szabad szájf" részére hirdetést és előfizetést felvesz Bede és Indra iroda, II, Mártírok-útja 46. Telefon: 161—028.

Népbírósági hírek

A népbíróság *Kovács* Kálmán pincért, aki 1944 október 16-án többedmagával részt vett üldözötteknek a Pasaréti-úti nyilasházba való előállításában, egyévi börtönbüntetéssel sujtotta. — Két és félévi fegyházbüntetést kapott *Varga* László vegyész, aki a Mária Terézia laktanyába hurcolt katonaszökevényeket és baloldaliakat súlyosan hántalmazta és tőlük különböző ingóságokat elrabolt. — *Boghár* Gyula ny. főszolgabíró büntetését a *NOT* nyolchavi börtönben szabta meg.

Kerekes Sándor csendőrnyomozó őrmester 1944 júniustól szeptemberig Ujvidéken számos üldözöttet kínzott meg, majd onnan az időközben kivégzett *Orendi* Norbert úgynevezett nemzeti számonkérő székéhez helyezték át, ahol aztán több gyilkosságban vett részt. Ugyancsak részt vett a *Faraghó* altábornagy, *Mindszenty* bíboros, *Dánoki-Miklós* Béla ellen indított akciókban és a *Kiss* János altábornagy vezetése alatt álló ellenállási mozgalom felszámolásában. A népbíróság súlyos bűncselekménye arányában *Kerekes* Sándort életfogytiglani kényszermunkával sujtotta. — A népbíróság kedden kezdte meg *Bach* Sándor kereskedelmi utazó bűnügyének tárgyalását. *Bach* mint nyilas pártszolgálatos számos gyilkosságban vett részt. A bíróság több, mint 50 tanút idézett meg a kegyetlen pártszolgálatos bűnügyének főtárgyalására.

Nekirohant a vonatnak. Füzesabony község határában hétfőn éjjel *Lusi* Pál egri vállalkozó tehergépkocsija 20 lakodalmas utasával nekirohant egy vonatba. *Lusi* Pál és *Fehér* Sándor egri lakosok a helyszínen *meghaltak*, 10 utas pedig súlyosan megsérült, de sérülést szenvedett a gépkocsi valamennyi utasa is. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a gépkocsi vezetője későn vette észre a vasúti őr tilos jelzését.

Csodálatos ez a „Zorge" cipőfehérítő, nem fog! nem piszkít! csak fehérít! —

Népbírósági ítéletiel elkobzott mező- és erdőgazdasági ingatlanokat, továbbá az ezekkel kapcsolatos mező- és erdőgazdasági üzemeket — ideértve a telepítés céljából szükséges kisipari üzemeket is —, földműves- és munkás-lakóházakat, mezőgazdasági élő és holtfelszerelési tárgyakat, a földreform és a telepítés céljára kell felhasználni.

Mistéthék bűnügyében pótnyomozást rendeltek el

Mistéth és társai bűnügyének keddi tárgyalásán *Jankó* Péter tanácselnök kihirdette *Kiss* Sándor és *Horváth* János szabadlábrahelyezési kérelmének elutasítását. A vádlottak elővezetése után *Zaboreczky* Ervin népfőügyészhelyettes a főtárgyalásnak 10—12 nappal való elhalasztását, valamint az előzetes letartóztatásnak 30 napos meghosszabbítását kérte. A népfőügyészhelyettes indítványát a bíróság elfogadta. A tanácselnök a nyomozás kiegészítését szükségesnek látja. A vádlottak ügyvédei sorozatosan jelentették be semmisségi panaszokat, valamint felfolyamodást a *NOT*-hoz, a szabadlábrahelyezési kérelmek elutasítása miatt.

A Sport Főtanács rendes tagjává dr *Ries* István igazságügyminisztert, továbbá *Barcs* Sándort, *Hidas* Ferencet, *Szabó* Pált és *Kossa* Istvánt négyévi időtartamra kinevezték. A főtanács póttagjai: dr *Verebély* Ferenc és *Bánkuti* Gábor.

W. W. jellel magát megnevezni nem akaró adakozó 600 Ft. összeget küldött a Fiúárvaháznak. —

Megkezdődött az aratás

A jászsági Felső-járásban megkezdődött az aratás. Rozsból és árpából már megtartották a próbacséplést is. Az eredmény szerint a járásban e két terményből jó közepes termés van. (MTI)

Hadigondozottak megsegítése. A VI. kerületi elöljáróság népjóléti osztálya tombolával egybekötött műsoros délutánt rendezett, melynek tiszta jövedelmét, 2200 forintot, teljes egészében a hadigondozottak javára fordítják. A műsoros délután sikerét növelte *Gyurosovics* Marika, *Török* Lujza és *Bende* Zsolt (ének), *Szabados* Mária és Katalin (hegedű és zongora) fellépte. A színes rendezésért *Takács* Ferenc elöljáró, a követendő ötletért pedig a népjóléti osztály dolgozóit illeti meg dicséret.

A földreform műszaki munkálataihak vállalkozói a 7500—1947. M. E. számú rendelet értelmében a telekkönyvezéssel összefüggő földmérési és egyéb műszaki munkálatokat a megállapított póthatáridőn belül tartoznak teljesíteni. Amennyiben a vállalkozók a munkálatokat idő előtt fejezik be, *pénzjutalomban részesülnek.*

Kis- és apróhirdetések

DIJSZABÁS

Apróhirdetések szavankint köznap 0.50, vasárnap 1.40. (Állást keresők a felét fizetik.) Keretes apróhirdetés köznap 0.80, vasárnap 1.80. Az első és minden valahgon szedett szó két szónak számit. Kiskirdetés max-szorankint köznap 1.— vasárnap 2.— Frt.

BERENDEZÉS

Lluzel könyvespolcok, biedermeyer könyvszekrények, colonial szekrények, Kis asztalok, zeneszekrény, utazókoffer, bőr nesszeszerek, hihetetlen olcsón, megbízásból. Egyetem-utca hát. «Occasio». 201

Készülünk **BUTOR** kombinált 1890 rakamié 590 uj halo 1450 konyha 890 fotelágyak 350 **IRODABUTOR** **CORBUS** asztalosüz. Kálvária-u. 28

Bútort szonyegot, egész házberendezést vesz Istvan-út 28. Tel.: 427-516

Jókarban lévő biedermeier, barokk, rokokó, modern úriszoba műbútorvételre ajánlatot kérek, levélszámra. Városház, György Tibor, Kabóz Lajos-utca 19. címre.

Sportkocsi, korabeli, hibátlan, gyönyörű, privátból privátnak eladó. Cim kiadóban.

Különlegesen gyönyörű fazekk-szőnyeg, modern garnitura, ebedlő francia ágy, olasz renaissance úriszoba, valóban olcsón eladó. Királyutca, IV., Daimady Győrő-utca három, i. 1.

HASZNÁLT **bútort** komplett lakásberendezéseket magas áron veszek. Hivásra házhoz jövök. Fischof, Dohány-utca 39. Tel.: 220—291.

Perzsaszőnyegek, néhány nagyobb és kisebb k, sürgősen eladók. Hőz u.-utca, hátvennegy. II. kettő.

Perzsaszőnyeget vesznek. Hivásra jövök. **Murányits**, Rózsa-u. 8. fszint 2. Tel.: 424-942.

PERZSASZŐNYEG **penyva-szál** vétel, eladás Ungár, Király u. tizennégy és Rákóczi-út negyvenkettő

Kaféti és magyar **porzsák** olcsón eladók. Alkotás-utca 13. I. 12.

GYORSMÉRLEGEK NATIONAL-KASSZÁK vétele — eladása. **Ruppelt** Népszinház-utca 31. Tel.: 139—274.

Hatalmas, pompás üvegcsillár falikarokkal, remek drezdai porcellánváza, sürgősen eladók. Máriahalom negyvenhat. I. 5.

VIII. melegvizátvezető «BOYLERT» vesznek. **AUDION**, VI., Nagymező-u. 31. Telefon: 122—120.

HŰTŐSZEKRÉNY javitas, vétel, eladás. Üzletét villanyra alakitva RGT automatával. RGT. F. Tábor-u. 4. Tel.: 457—436.

HANGSZER RÁDIÓ

MOST VÁSÁROLJON! A világ legjobb zongoráiból hihetetlen olcsón válogathat részletre is.

LYRA ERZSÉBET-KÖRÚT 19. (Barcsay-utca sarok) KÖLCSÖNZONGORÁK LEGOLCSÓBBAN.

Zongora, kitünő hécsi, ezerkettőszázért eladó. Benyóné, Erzsébet-krt huszonhat.

Zongorát, pianinót vennék, Rákóczi-út ötvenegy, trafikban. Tel.: 137-009.

FOTÓ, OPTIKA

Fényképész műtermem, berendezett, eladó azonnali nagyvárosban, azonnal átvehető, hozzá vagy külön kétszobás családi ház is eladó. Felvilágositt: Fehér Optika, Budapest, Múzeum-körut 2.

RUHÁZAT

Hozza be férfiruháját, szövetét, felsőruházati szövegét, felsőkabátját, szmokingját, gyümölcsössel. Jelige «Zalaegerszeg» Darvay hirdetőbe, József-körut 44.

Györi kettőszobás családi ház, beköltözhető, eladó, vagy pestkörnyékivel cserélhető. Felvilágosit Geszler, Budapest, Reiek-u. 17.

Beköltözhető kis családi házat, nyaralót vesznek. «Készpénz» jelígére Bonushoz, Andrássy út ötvenegy.

Örökpénz 65 holdas tanyásbirtok, 1200 termőfával, hallatlan olcsón, 42.000-ért eladó. Takesonyi András, Népszinház-utca 20.

Városmajori elit villanegyedben 250 öles gyönyörüsorás, diszkerítéssel, összes közműnyekkel, alkalmi árban. Ir. 125—107.

Rákoshegy és Balatonszemes legszebb helyén villák eladók. Gubicza, Mártirok-útja 59.

VILLA

Mozsás, központi fütés, beköltözhető, nagy terraszokkal, szép kilátásos. Gellért-szálló felett. 130.000. MANDULA, Szilágyi Kálmán-tér 18. 160—545.

PASARÉTEN **luxusvilla**

Összobás, közp. fütés, beköltözh., garage, nagy kertté szárnyolcvanezer. **Szamosi ingatlaniroda**, II., Szilágyi Erzsébet-sor 9. (12-es autobusz végállomásánál.) Telefon: 457—507.

Beköltözhető háromszobás, összkomfortos családi ház, újonnan renoválva, Erzsébet kilátóhegy-útnál, alkalmi ára 82.000. Bertóknál, Erzsébet-körút 51.

Háromszobás, beköltözhető, összkomf., villaépitkezés eladó. XII., Jagelló-út 48/b. Bószörményi-útnál; közvetlenül villamos autobusznál.

Bérház: Erzsébet-körútnál, háromemeletes, masszív bérpalota fele része, beköltözhető kétszobás, nagyméretü lakással, 48.000 bérrel, 90.000; Fő-utcánál, prima épült, könnyen helyreállitható nyolc darab négy szoba hallos, nagyméretü, beköltözhető lakással, székháznak, vállalati irodának alkalmas, 150 ezerért eladó. Dr. Hegyi.

Villa: Andrássy-úton, 400 öles parkban, magánpalota, kis sérüléssel, azonnal beköltözhető 12 szobával (termek), székháznak, diplomatának alkalmas. 220.000; Tisztviselőtelepen, háromszázas parkban, összkomf., beköltözhető luxuslakással. 65.000; Szilvet-utcánál, négyszobás, beköltözhető úrivilla, kis sérüléssel, sürgősen 60.000-ért eladó. Dr. Hegyi.

Örökpénz üzemház, bérlők, motorok, üdülők, szekházak, balatoni gyümölcsös és nyaralóhely nagy választék. Dr. Hegyi, Rökk Szilárd-u. 6. T.: 136-761.

Diósd kertvárosban háromszobás összkomfortos beköltözhető úrház 700 öles gyümölcsössel, bámulatos olcsón, 22.000-ért eladó. Takesonyi András, Népszinház-u. 20.

Vennék beköltözhető kétszobás családi házat vidéken, gyümölcsössel. Jelige «Zalaegerszeg» Darvay hirdetőbe, József-körut 44.

**Győ

Kisfaludi Strobl Zs.

Limanovaiemlék
Sopronban
Repr.

Kő és Mükő
1925. 1. n. 3. l. —
3. n. 10. l. —

évő harinai müemléken nem

r hó 20-án.

gab irája.

~~fős zolgab~~ iró.

Kisfaludi Strobl Zs

l.

Szabad Művészet
1957. 26. l.

Pri

Buess, 1909. f

|: P. H. :|

Alexandrov elvtárs,
a Találkozás az Elbán rendezője elmondja a Szabad Népnek,
hogyan születnek a szovjet filmek

— „Csak" egy kérdésunk van — mondjuk Alexandrov elvtársnak, a Lenin-rendes, Vörös Csillag-rendes, Sztálin-díjas szovjet rendezőnek. Egyetlen kérdés mindössze.

Nevet. — Az ilyen a legveszélyesebb, nyolc-tíz kérdésre gyorsabban lehet felelni. És igaza van. — Ez az egyetlen kérdés mondatja el nekünk, hogyan születnek a szovjet filmek.

Előredől a karosszékben, beszélni kezd. Mintha egyenesen ujságcikket diktálna, komoly tanítást: a magyar közönség és művészek felé.

Alulról és felülről

— Minden szovjet munka alapja a terv. A Szovjetunióban kétoldalról készítik a tervet, alulról és felülről. A film-terv alapja, hogy megkérdezik az írókat és a rendezőket, milyen filmet akarnak alkotni.

— Az alulról jövő bejelentések a minisztériumban gyűlnek össze. Ugyanakkor a minisztérium a Párt Központi Bizottságának irányításával kidolgoz egy tematikát olyan témákból, amelyek alkalmasak arra, hogy segítsék a Szovjetunió nagy általános tervét. Ebben a felülről jövő tervben olyan témák is vannak, amelyeket az írók nem látnak meg: a szovjet állam vezetői előbbre látnak. Az alulról és felülről készült tervek találkoznak és akkor egybevetik őket. Az írók és rendezők is felajánlhatnak olyan témát, amelyre az állam vezetői nem gondoltak. Művészeink úgy tekintik munkájukat, mint a szocializmus ügyének nyujtott segítséget. A kormány felhívta a filmművészet munkásait arra: nem az a fontos, hogy sok, hanem hogy jó filmeket csináljanak. A szovjet studiók technikai felszereltségükkel évi 500—600 filmet tudnának elkészíteni, ha úgy dolgoznának, mint az amerikaiak. De a mi művészeink nem ilyen „dicsőségre" törekednek.

Nemzeti művészet

— Először tehát tematikai-problématikai terv készül. Ilyen központi téma ma a béke és ilyenek a történelmi problémák, amelyekből a szovjet nép, a szovjet ifjúság megismerheti történetét. Ahhoz, hogy évi 30—40 filmet készítsenek, 200 szcenáriumon dolgoznak. A számot nem állapítják meg előre pontosan. Előfordul, hogy gyártás közben állítják le a filmet, ha látják, hogy rossz. Az én Glinka-filmemről — amelyre most készülök — az lehetne a felületes vélemény, hogy egy zeneszerzőről készülő zenés film és talán nincs is komoly témája, problémája. De Glinka zenei pályafutása rendkívül érdekes korban történt. Ő az első, aki oroszul írt zenét. Előtte az olasz, a francia zene virágzott. Glinka Puskin barátja volt, abban a korban élt, amikor Gogoly, Gribojedov, Lermontov megteremtették az orosz klasszikus irodalmat. Napoleon szétverése után játszódott le mindez. Amikor a Glinkáról szóló történelmi filmet csináljuk, rengeteg körülmény emlékeztet a mi korunkra, a Hitler szétverése utáni korra. Glinka korában is hatalmas erővel lépett fel az egyszerű nép és ennek következménye volt, hogy szükségessé vált egy nemzeti művészet, amely ezt az erőt visszatükrözte.

Gyári és minisztériumi művészeti tanács

— A következő lépés a szcenárium. Amikor a téma felvetődik megtalálják hozzá az alkalmas írót. Szerződést kötnek vele. A Glinka-filmnek például *Pavlenko* a szerzője. 2—3 oldalas munkatervet ad be a minisztériumhoz, ezt librettónak nevezik. A rendező a film legfontosabb szakembere, így az a szokás, hogy mint tanácsadó, résztvesz a forgatókönyv elkészítésében. Minden studióban van forgatókönyv-osztály, ezt irodalmi, politikai munkatárs vezeti. Be van osztva hozzá néhány szerkesztő, akiknek mindegyike különböző területtel foglalkozik, történelmi, politikai stb. területtel. Ez a szerkesztő segít az íróknak az anyaggyűjtésben is. A studiók forgatókönyv-osztályai mellett van a minisztériumban egy központi szcenáriumosztály s 16 studió áll a rendezők szolgálatára, ezek azok, ahol *Pudovkin, Kirjen, Geraszimov* és a többiek filmeket készítenek.

— Minden gyárnak van 11—12 tagú művészeti tanácsa, ez rendezőkből, írókból, színészekből áll. A művészeti tanács elnöke a gyár igazgatója. A tanácsoknak nincs adminisztratív munkájuk, csak segítséget adnak az igazgatónak, végül is az igazgató dönt. Amikor az igazgató úgy találja, hogy a forgatókönyvet meg kell valósítani, továbbítja a minisztériumnak. A minisztériumban is van művészeti tanács, de ebben nincsenek benne a film munkásai. Tagjai a legnagyobb ujságok szerkesztői. *Scserbina* elvtárs mint az Izvesztija szerkesztője volt tagja a tanácsnak, *Mihajlov* a Komszomol főtitkára, *Zaszlavszkij, Korbolov, Fagyejev*. Rendkívül tekintélyes testület ez, a 27 legkiválóbb kulturális tényező tagja. Ők is elolvassák a forgatókönyvet, de nem határoznak, hanem csak véleményt mondanak a műről. Én például néhány kérdésben nem értettem egyet a Találkozás az Elbán-ról elhangzott véleménnyel. Amikor a film elkészült, a tanács elismerte, nekem volt igazam. Ez tehát művészeti vita, amely segít a munkában. Végül is a miniszter dönt s ezután a szcerium gyártásba kerül.

A szovjet művész szabadon alkot

— De az élet folytatja a művész korrigálását. A mű továbbra sem marad dogma. A Találkozás az Elbán-t négy és fél hónapig csináltam. Ezalatt sok politikai esemény történt és így a szerzőkkel egyetértve, sok változást vittem végbe a filmen. Előfordult olyan eset is, amikor nem volt helyes, hogy a művész eltért az eredeti tervtől. Pudovkin például a Nahimov filmben megváltoztatta az eredeti elképzelést és ezért erősen megbírálták, vissza kellett térnie az eredeti tervhez. A külföldiek gyakran megkérdezik: lehetséges az, hogy egy szcenáriumot elfogadtak és azután újra megcsinálják a filmet? Azért van ez, mert a szovjet művésznek senki semmit sem parancsol. A szovjet művész szabadon alkot. Ha eltér az eredeti vonaltól, s hibát követ el, megvitatják a kérdést és ha látja hibáját, kijavítja a művet. Például éppen a Micsurinról szóló film készítése közben folyt a Liszenko-féle vita. *Dovcsenko*, a film rendezője ezt nem vette figyelembe. Amikor a vita során rámutattak erre, Dovcsenko elővette a filmet, félévig dolgozott rajta, hogy belevigye az új helyzet eredményeit.

Anyagi megbecsülés

Most a szovjet művészek a világon mindenütt eddig ismeretlen mértékű anyagi megbecsülésről számol be Alexandrov elvtárs.

— Átlagban 120 ezer rubelt kap az író a forgatókönyvért. Ha a filmnek nagy művészi értéke van, a minisztérium külön prémiumot ad s a szerzői százalékot is felemelheti. A forgatókönyv a legjobban megfizetett irodalmi műfaj, hiszen a filmet milliók látják. A rendező havi fizetést kap, ezenkívül egy szerződéses összeget. Nekem, mint a Szovjetunió népművészének, havi ötezer rubel a fizetésem, ha lusta lennék és nem dolgoznék, egy határozattal 75, vagy 50 százalékra lehetne csökkenteni ezt az összeget, ennél kevesebbre soha.

Rendezők szocialista munkaversenyben

A rendezők szocialista munkaversenyben vannak. Amikor a Találkozás az Elbán-t készítettem, a Sztálingrádi csatával versenyeztünk. Három hónapig én voltam a győztes, két hónapig *Petrov*. A szerződésben szerepelt, hogy mennyit forgattunk (napi 30—50 méter a hasznos átlag). Ezekben a hónapokban mindegyik munkatárs kétszáz százalékkal teljesítette túl a tervet.

Egyszerű és világos kép. Ki ne olvasott volna még a hollywoodi filmgyártás „boszorkánykonyháiról". Ki ne hallott volna a régi magyar filmdzsungelről. A világ élenjáró filmgyártásának arca tiszta és derűs, úgy érezzük az egész beszélgetés alatt, mintha a világ legtermészetesebb igazságaival ismerkednénk meg. Sokat, nagyon sokat kell még tanulnunk, ha méltóvá akarunk lenni a nagyszerű szovjet filmhez.

Méray Tibor

BESZÉLGETÉS
Kisfaludi-Stróbl Zsigmonddal

Műterme, furcsa módon, a Vorosilov-úton van, egy vadul burjánzó kert ölén. A furcsa ebben az, hogy éppen Vorosilov marsall volt az, aki a fölszabadulás után — az autója ablakából — megpillantotta egyik szobrát a Liget fái között: az Íjászt. Vorosilov marsall kinyomoztatta a művészt, fölkereste, megnézte a szobrait és beüvegeztette a műtermét. Tizennyolc hónappal később, rohammunkának beillő idő alatt, felavatták a Citadella szögletében a Szabadság óriási emlékművét, a város fölszabadítóinak emlékművét.

„Itt az első vázlat róla" — mutatja Stróbl az agyagból mintázott modellt, amely nem nagyobb, mint egy virágváza. Ott áll a körbefutó polcok egyikén, mellette Stróbl nevezetes Vénusza, aztán a Mária Terézia-huszár, a kenti herceg, Petőfi, G. B. Shaw, Prohászka, az ifjabb Churchill és egy kubikos... „A te műtermedben — mondom — nem ártana egy kis takarítás." Gyanakodva nézek végig ezen a kevert társaton; az Íjász könyöke mögül Tisza István néz vissza rám, üres szemgödreivel, ellenségesen; odébb, a Két kőfejtő mögül a bronz-szakállú Apponyi, fensőbbséges tekintettel, akár egy bálvány. Stróbl elérti a gondolatomat. „A szobrász nem tehet erről — válaszolja. — Egy szobrász nem maga választja a modellt, mert csak azon dolgozhatik, amit megrendelnek. Minden szobor temérdek pénzbe kerül."

Ami persze igaz. És igaz az is, hogy a szobrász passzivabb művészi alkat, mint egy író, egy költő vagy egy festő... A szobrász csak otthon dolgozhatik, a nap bizonyos szakában, megfelelő világítás mellett. A szobrász csak akkor dolgozhatik, ha a megrendelő becsönget hozzá, a kerti kapun. Ez mind igaz; de a szobrász éppúgy felel a művéért, mint az író vagy a festő. Ezen nem változtat sem a márvány ára, sem a kőfaragó munkabére. Egy művész attól a naptól fogva művész, amikor vállalja művéért a felelősséget. S nyilt titok, hogy Stróbl évtizedeken át választott művésze volt a honi és nyugati „felső tízezernek". Évekig élt Angliában, kifaragta Erzsébet királylányt, Rothermeret, egy divatos boxolót és egy divatos írót, G. B. Shaw-t. Az utóbbi — s ez nagy szó — barátjává fogadta a magyar szobrászt; Stróbl egy vastag paksamétát mutat, Shaw leveleit. Az egyiket, szerencsés kézzel, kiemelem.

„Már nagyon öreg vagyok, 91 éves... Tiz perc alatt elfelejtem, hogy mit mondtam az előbb..." Igy kezdi Shaw a levelét, s aztán, talán nem minden célzás nélkül, igy folytatja: „Ne dicsőitsd az embereket. Ne hizelegj nekik, mert nem érdemlik meg. Ne csinálj portrét; faragj egy hatalmas kolosszust, amint a trónusán ül, s a kinyujtott tenyerén három nyomorúságos törpe ugrál. Fegyverrel, szuronnyal járják a táncot; a három arc hasolitson Chamberlainre, Daladierra és az Adolfra." Fölolvasom az idézetet; Stróbl emlékezik rá.

„Az anyám nincstelen parasztasszony volt, az apám pedig ágrólszakadt falusi tanító..." Mutatja első szoborterveit, az első élmények hű ábráit, kukoricamorzsoló asszonyok, hajlottderekú aratómunkások, egy kovácsot, egy nyomdászt, egy vöröskatonát. Ezekről jórészt csak a fényképmásolatok maradtak meg, a modellek elpusztultak és a szobrot nem rendelte meg soha senki. Csak egy terve lett valóság: a katona, puskával a vállán, őszirózsákkal a sapkarózsa helyén. Ez a katona ott állt, kőbefaragva, a proletárdiktatura idején az Országház előtt s egy testvérpéldánya az Alagut bejáratánál. De ezeket a katonákat összezúzta az ellenforradalom. Stróbl beadta a derekát; megcsinálta Tiszát, mert senki sem akarta a Kukoricamorzsolót. Az a kor elfordult a szegénység képmásaitól s el az élet reális ábrázolásától; a művész tehetségét kibérelte, de semmibe vette a művészt és művészetét.

„Aztán jött a felszabadulás. Vorosilov, a Szabadság-emlékmű" — mondja zavartan. És aztán? Aztán egy hosszú utazás a Szovjetunióban; bolyongás képtárakban, gyárakban és kolhozokban. Ennek hatását elevenen érzi, élményeit ma szeretné hasznositani. Gyárba szeretne menni s rajtakapni, eleven valóságában, a munka mozdulatait. Mutatja a vázlatait, a Kubikost, aki — a romeltakarítás jelképeként — törött téglával telt talicskát húz. A Két kőfejtőt, aztán a Vasmunkást, aki teljes súlyával dől neki a lendkeréknek, hogy mozgásba hozza a berozsdált gépet. „Ezen dolgozol?" — kérdem. — „Nem. Ezt csak tervezem. Emezeken dolgozom" — s leveszi az agyagmodellekről a vizes ruhát. Megrendelt, hétköznapi képmások. Három gyermek, aztán egy fiatalasszony, aztán egy lapszerkesztő; egy nagy művész számára kicsiny feladatok, méltatlan munkák, művészi melléktermékek. „Mért nem a Kőfejtők?" — firtatom.

Kisfaludi-Stróbl: „Kőfejtők"

„Nem tudom — mondja. — Mikor az emlékmű elkészült, egyszercsak csönd lett körülöttem. A kritika nem adott egy jó szót és én hiába vártam a rendelést..." — „Benned a hiba — vitatkozom vele. — Azt tudod, hogy most nyitva áll minden ajtó a művészek előtt." — Tudom — válaszolja. — De mégis azt tapasztaltam, hogy az Emlékmű leleplezése után levelek tömegét hozta a posta. De csak az egyszerű, névtelen emberekét. A szakmám kivetett magából. Egy maroknyi csoport lett a szobrászat ura. Azt mondták, hogy ők kommunisták és mindenesetre úgy viselkedtek, mintha csak ők lennének kommunisták, s aki nem tartozik csoportjukhoz, az se nem művész, se nem kommunista. Mindeddig ők uralkodtak; nem a Párt vezette ezt a szakmát, ami örvendetes lett volna, hanem egy klikk uralkodott, ami hiba, sőt bün... De hagyjuk ezt. Innen is nézd a Kőfejtőket; erről az oldalról zártabb, világosabb..."

Egy nagy darab sziklán két férfialak; ivbehajolt testük minden izmával a repesztőrúdba fogódzik, a „stangniba", melynek hegye a lábuk alatt a sziklába fúródik, s nyitja, repeszti tovább azt a nyilást, melyet a csákány előkészített. „Ebben azt szeretem, hogy ez a mozdulat a kezdet. Reped a szikla; ezzel a szempillantással kezdődik minden épitkezés..." A terv zárt, kemény, és erőtől duzzadó; az ember, a szerszám és a nyersanyag hármas egységének harmóniája. A két férfi minden energiája, a talpuktól, a törzsön és a karokon át a rúdba ömlik bele; s a rúd pendülő ive alatt kettényilik a holt anyag, a kő... Épitő korunk hű jelképe ez a terv; ideje, hogy megvalósuljon.

ö. i.

KINEK NEVÉRE LÁZBAJÖTTEM

ESZMÉNYEM volt Petőfi Sándor.
Ő volt a Költő, a dicső.
Neve úgy fénylett az idő
csúcsain, mintha napsugárból
szőtte volna a sors. Dala
közvetlenül szólt, mint a szomszéd
beszéde, mint az elnyomott nép
égre kiáltó sóhaja.
Kortársnak éreztem, akit
álmomban gyakran láttam itt,
oly elevenen, mintha élne.
Apám könyv nélkül tudta sok
versét és mindig mondta, hogy
egyszer valaki kölcsönkérte
s elfelejtette visszaadni
Petőfi Összes Verseit,
mit holtig sajnál. Hej, pedig
hogy szerettem én is szavalni!...
S hogy teltek az évek mögöttem,
csillagok fénye gyult s kihunyt,
csak ő volt változatlanul,
kinek nevére lázbajöttem.

FÜSZERESÜNK volt Zsebelyán,
kokárdásan mentem a boltba.
Kit ünnepelsz te? — szól reám.
Petőfit! — mondtam én ragyogva
Petőfit? Ejha! Azt a szerbet?
Ilyen tövist szegzett szivemnek.
Majdnem sírva mentem haza,
anyám nem győzött vigasztalni
s ha nem lett volna igaza,
talán meg tudtam volna halni.
Mit tudtam akkor még, amit
ma tudok: azoké a költő,
kik megfogadják szavait
s nem minden az, hogy kik között nő.
S mit tudta Zsebelyán, talán
hallott valamit zengedezni
Petrovicsról, de asztalán
nem volt könyv. Véleménye semmi.

Petőfi a magyaroké —
de oroszoké, szerbeké is
és minden proletároké
világszerte, akik azértis,
minden erőszak ellenére
harcolnak. Áldás szent nevére!

RAGONDOLTAM a soproni
kaszárnyában, míg verset írtam
kis zöld ládámon. Hallani
véltem a hangját soraimban.
Ő volt szememben mintaképe
a költőnek, ki a szegények
énekese, jó harcosa,
ember és eszme szép egysége,
hős kit alattomos enyészet
nem öl ki belőlünk soha.
Róla álmodtam a napokban.
Megdicsért: jó úton megyek.
A néppel tüzön-vizen... — szóltam
s megszorította kezemet.
Boldogan ébredtem, sokáig
őriztem ezt a kézfogást
tenyeremben, amíg egy másik
álomban ismét vallomást
nem tettem néked, dolgozó nép,
hogy nem felejtem el szelid
szavú anyámat, sem a szomszéd
haragos kitöréseit,
kit nyomor és betegség gyilkolt,
míg meg nem halt. Ó végtelen
mélységekből felszabadított
népem! Építő szép jelen!
Szabad világ, legyek munkásod!
S prófétaként idézve őt,
formálhassam a boldog álmot —
a Kánaánt: a szép jövőt!

(1949 július 4.)

Kónya Lajos

HANGVERSENYEK

A SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR újabb bérleti hangversenyei a Károlyi-kertben augusztus 15-től.

10 estére a bérlet ára

15—20—25—35 forint. Jegyek: Népmüvelés és Ibusznál.

...és Sztálin nevével épül a világ!

A Ganz Hajó is az „életrajzot" tanulja

Pokoli a meleg, de délután félötkor, a munkaidő után valamennyien ott vannak. Kis csoportokban jönnek az elvtársak a Ganz Hajóba a Sztálin-életrajz önálló tanulóinak első tanácskozására. Az egyik éppen mágyaráz három társának, amint a lépcsőkön felkapaszkodnak az emeletre: — „...akkor Sztálin elvtárs már nem szökött meg. Egészen 17-ig számüzetésben volt, a forradalom szabaditotta ki..."

Leülnek a teremben, nézegetik a feliratokat, képeket, — s egy kicsit a szokottnál is tovább Sztálin arcképét. Jobban ismerik, mint akár két héttel ezelőtt, s a mosolyra húzódó szemekben az is benne van, hogy ha lehet, még jobban szeretik.

Ötven szempár feltekint

Talán ötvenen lehetnek. Eljött mindenki, aki nem most tölti szabadságát. A székek alá kerülnek az olajmarta aktatáskák. A nehéz, széles kezek gyöngéden bontogatják a barnafedelű kis könyv lapjait. Nincs egyetlen egy sem, aki otthon hagyta volna. Előkerülnek a jegyzetek is. Sokat forgatott, olajosfoltos füzetek. Még lapozgatnak egy kicsit. Ott a harmadik sorban az egyik elvtárs mosolyogva nézi a barnanyomású képet: Sztálin elvtársat a cirkáló fedélzetén. Aztán csend lesz. Óvatosan becsukják a könyveket, füzeteket, ölükbe teszik, két kézzel fogják, hogy valamiképp a poros padlóra ne csússzon. Ungur elvtársra figyelnek. Csak pár szót mond, de ahogyan bólogatnak, helyeselnek szavaira, — látszik, mindannyian ugyanezt mondanák bevezetőnek. Hogy Sztálin elvtárs harcait a dolgozók iránti mérhetetlen szeretet vezérelte és vezérli. Ez árad a barnafedelű kis könyv lapjai közül is s ezért szeretik Őt egyre forróbb hűséggel és ragaszkodással mindenütt a világon.

Ahogy a mondat után ötven szempár felnéz Sztálin elvtárs arcképére, látszik az arcokon, hogy itt a Ganz Hajóban, ahol már közelebbről is ismerik életének, harcainak egy részét, talán még jobban szeretik, mint másutt.

B. elvtárs az első sorban ül. A haja már őszül, meg kell egy kicsit igazítani a szemüveget is, hogy a jegyzeteiből elolvashassa az első kérdést. Mert azok az idegen szavak kicsit ismeretlenek még. Nem arról van szó, mintha nem hallott volna az anarchistákról, mensevikekről. Tudja ő azt jól, hogy ezek a szavak a különböző arcú, de egy célú árulókat, ellenségeket jelölik meg. De külön-külön is meg kell ismerni őket. Sokfajta fegyvere van az ellenségnek, ki kell tapasztalni mindegyik fortélyát, hogy idejében le tudjuk leplezni, le tudjuk győzni őket. Így hát felteszi a kérdést.

Tőle tanultuk

Alig hangzik el a szó, Flasnerné elvtársnő, ott a jobboldalon a második sorban, már sugja is a mellette ülőnek a választ. Egyszerre megindul a vita. Sokan szólnak hozzá, kiegészítik egymást, kijavítják a helytelen szavakat, mondatokat.

Nagy Dezső elvtárs ott ül a második sor szélén. Vékony ember, nehéz, széles kezei beszélnek a kemény munkáról. Kazánkovács. A kabát hajtókáján élmunkásjelvény csillog. Olajos aktatáskáját ő is a szék lábához állította. Kezében jegyzetfüzet. Ceruzával írt, széles, nagy betűk sorakoznak benne, egyenes, szabályos, piros vonalakkal aláhúzva a fontosabb részek. Zsebéből a Szabad Nép olajos, gyűrődött lapjai figyelnek kifelé. Ebédidő alatt forgathatta.

Arról beszél, hogy milyen aknamunkát végeztek az orosz mensevikek, hogy milyen álnok bitangok voltak azok. De beszél a magyar munkásosztály, a Ganz Hajó mensevikjeiről, árulóiról, a Peyerekről, Széligekről, meg a többiekről is. A szavak, mondatok mögött kimondatlanul is ott izzik a gondolat: *„Sztálin elvtárs kérlelhetetlen szilárdsága tanított meg engem is arra, hogyan kell harcolni az ellenséggel."*

A Lenin-Martov vitát említi *Bartókné* elvtársnő. Egyszerre többen is megmozdulnak, súgnak, segítenek: „A második kongresszuson" — „1903-ban volt." És a gondolatok félévszázadot ugranak előre. A Pártról szóló lenini tanítás, az MDP-tagság felülvizsgálatát juttatja eszébe, az egységesebbé, kristálytisztábbá lett Pártot.

Nagy elvtárs is el fogja olvasni

Nagy elvtárs megigazítja fémkeretes szemüvegét, mereven a jegyzeteit nézi, most sajnálja csak igazán, hogy ő még nem olvasta el a Bolsevik Párt történetét. Akkor ő is tudna erről többet. Talán egy kicsit szégyenli is magát emiatt. De majd ő is elolvassa.

Megvitatták már, kik voltak az ökonomisták, mensevikiek, otzovisták, meg a többiek. Megvitatták, hogy mit akartak, hogyan törtek a Párt ellen. Mint a saját győzelmükről, oly lelkesedéssel beszéltek Lenin, Sztálin, a bolsevikok elsöprő győzelmeiről a különböző ellenséges csoportok felett.

Most Sztálin elvtárs életéről beszélnek. Megelevenednek az arcok. Mennyi szeretettel, mennyi ragaszkodással kérdeznek, beszélnek szüleiről, gyermekkoráról, első harcairól! Egyszerre akar mindenki szólni, mindenkinek van mondanivalója az első küzdelmekről, a röplapokról, arról, hogyan ismerkedett meg Sztálin Leninnel a cikkeken, brosurákon keresztül! A hatalmas, hősies sztrájkok, amelyeket Sztálin elvtárs szervezett! A harcok a cári kopók ellen! Mennyi-mennyi kérdés és felelet, s minden szó, minden gondolat mögött ott van Ő maga: Sztálin elvtárs!

Még ne tartsunk szünetet!

Alig győzik törölgetni a fullasztó melegben az izzadtságot, de egyhangúan leszavazzák Ungur elvtárs javaslatát, — nem akarnak még szünetet tartani. Egymásután szólalnak fel, van amikor egyszerre beszélnek mindannyian A bakui harcok, azután az illegális ujságok, a számüzetések! Hányszor szökött meg Sztálin elvtárs! A kérdésekben ott van a sajnálkozás: „Milyen kár, hogy oly kevés van erről a könyvben!" Jó lenne megtudni, hogyan tudott annyiszor megszökni, hogyan kapta meg Lenin elvtárs levelét a számüzetésben, mi történt a tammerforsi konferencián, ahol először találkoztak!

Azután mégis szünetet tartanak. Nagy elvtárs is kimegy a folyosóra, egy kicsit hűvösebb, jobb levegő van itt. Beszélget az egyik elvtárssal. Arról, hogy mennyivel többet fog látni, ha már végére érnek a könyv tanulmányozásának. Meg arról, hogy éppen most olvasta a Volokalamszki országut-at. És hogy sok mindent szeretne még olvasni a Szovjetunióról, a szovjet emberekről, csak nem tudja, mit vegyen ki a könyvtárból Az elvtárs már mondja is a címet. Nagy elvtárs a belső zsebéből kis noteszt húz elő, átadja az elvtársnak, írja fel oda, mert a szemüvegét a teremben hagyta, anélkül pedig nem megy. „A nagy összeesküvés" — kanyarodnak egymásután a betűk a kockás papírra.

★

Visszatérnek a terembe, s még sokáig folytatódik a beszélgetés, a vita. Nagy elvtárs mégegyszer felnéz a képre. Talán éppen arra gondol, hogy bármit beszélhet valaki a szocializmusról, ha nem ragaszkodik mindennél izzóbb szeretettel Sztálin elvtárshoz, a Szovjetunióhoz, akkor hazug és képmutató még a legszebb mondata is.

Mert úgy van az, ahogy az a szürkekabátos elvtárs dudolta a lépcsőn lefelémenet: *„Mert Sztálin a harcunk, mert Sztálin a béke és Sztálin nevével épül a világ!"*

Gál Pál

HÁRMAN A LEGJOBBAK KÖZÜL

Splindleruv Mlynben, Konstanzában, Zakopaneban

1

— A „lanovkán", a drótkötélpályán utaztunk. Splindleruv Mlynből indultunk, — találkozóra siettünk a csehszlovák-lengyel határra, — így kezdi a beszámolót Bényi elvtárs, a Ganz Hajógyár 776-os műhelyének élmunkása a nyaralásáról.

— Kicsit elkéstünk, a cseh élmunkások és a lengyel bányászok már vártak ránk. Óriási ünnepléssel, tapsal fogadták a magyarokat, a hegyek visszhangozva verték vissza Sztálin, Gottwald, Rákosi és Bierut nevét.

— Beszélni csak tolmács segítségével tudtunk, de az énekek, táncok, a felénk áradó szeretet megértéséhez nem kellett tolmács.

Együtt daloltuk az Internacionálét és a Sztálin-kantátát, s megtanultuk egymás dalait.

Akkor már láttuk Prágát — megcsodáltuk a Moldvát, az épen maradt hidakat, a szép régi épületeket, a rendezett utcákat. Akkor már láttuk Lidicét, amelyet a nácik porig égettek, kipusztítottak. Akkor már láttuk Zselezny Brod-ban a csodálatos üvegkiállítást, a papirgyárak betoncsusztatóit, amelyeken egyenesen a hegyekből érkezik a gyárba a fa, a hegyipatakokra épített turbinák sokaságát — akkor már megismerkedtünk azzal az országgal, amelyet ugyanúgy, mint a miénket, magának épit a nép.

A csehszlovák-lengyel határon, az 1605 méteres Krkonosi-hegy lábánál három nép dolgozóinak találkozása — ez volt Bényi Zsigmondnak, a Ganz Hajógyár 776-os műhelye élmunkásának legnagyobb élménye csehszlovákiai nyaralásában.

2

— Minden reggel hajnali ötkor az erkélyen át besütő nap ébresztett fel. A tenger ilyenkor tiszta volt, nyugodt. Alig akartam elhinni, hogy Konstanzában, a Fekete-tenger partján nyaralok! — meséli Végh Illésné elvtársnő, az Egyesült Izzó munkása. Abban a szállóban, ahol néhány éve még burzsujok dőzsöltek, amely az ő kedvükért épült csupa-márványból, üvegből, perzsaszőnyegekkel, most mi pihentünk: ötven magyar dolgozó és román élmunkások!

— Reggeli előtt mindig leszaladtam a tengerpartra, ahol már vártak a román elvtársak.

— Pöszi, Pöszi — kiabálták (a Bözsit sehogyse tudták kimondani) — és integettek, hogy „sietni, mert kezdődik a reggeli torna!"

A román elvtársakkal nagyszerűen összebarátkoztunk! Egy percre sem váltunk el egymástól, közösen szórakoztunk, röplabdáztunk, kirándultunk. Munkaversenyükről, építésükről kérdeztük őket s ők minket ugyanerről: Kimeríthetetlen téma volt ez, közös ügyeink, egyforma dolgaink megbeszélése.

— Rengeteg emberrel beszéltem az utcán, kiszolgálókkal az áruházakban, románokkal és magyarokkal, akik Magyarországról kérdeztek, Budapestről, a magyar dolgozók életéről. Sokat tudnak rólunk — különösen jól esett hallani elismerésüket eddigi munkánkról!

Véghné itt, Romániában tanulta meg, mit jelent a proletár nemzetköziség.

3

Rákóczi István, az óbudai Goldberger-gyár asztalosa egyszer már járt Lengyelországban. Még 1916-ban, a háború idején, itt hajtották őt is a többi elcsigázott, fáradt, kimerült honvéddel együtt. Nem emlékezett másra Lengyelországból, mint az esőtől felázott utakra, a zsúfolt katonavonatokra, éhező emberekre.

Régen volt ez és most, 68 éves korában jó munkája jutalmaként ismét Lengyelországban járt, még pedig az egyik legszebb üdülőhelyen, Zakopaneban. A Goldberger-gyár asztalosműhelyéből jött, a pécsi, tatai, ózdi bányászokkal, mávagistákkal, csepeliekkel, — az ország legjobb munkásaival. Mit mesélt erről?

— A D. W. Stamarovában laktunk — mondja — a legszebb szállóban. Nem gondoltam én már arra, amit 1916-ban láttam! Sokkal több új látnivaló akadt!

— Voltunk Krakkóban, Katowiceben, a bielskoi sóbányában. Egy szénbánya kultúrházában ünnepséget rendeztek tiszteletünkre. Láttuk Auschwitzot, hamvasztóival, gázkamráival, jártunk kétezer méter magasságban a hegyek között, ahol a szakadékokban még most is hó van. A legfelejthetetlenebb — és Rákóczi elvtárs hangja megremegett — láttuk Poronyinban (Borodino) a házat, ahol 1913-ban Lenin lakott.

★

Rákóczi elvtárs 68 éves fejjel újra tanult. A törve, rossz kiejtéssel elmondott lengyel szavakon kívül hazahozta a nagy tanulságot: küzdelmünk egy célért folyik, országaink jólétéért, a népek békéjéért.

NÉZZE MEG!

UJ FÉRFI, NŐI ÉS GYERMEKRUHA OSZTÁLYUNKAT

ÁTALAKÍTOTT VÖRÖSMARTY TÉRI ÁRUHÁZUNKBAN!

Budapesti fiókok:

V., Vörösmarty-tér 3.
IV., Somogyi Béla-út 18.
VII., Rákóczi-út 24.
XIV., Bosnyák-tér 4.

OKÁ és ABC-hitel!

Jól és olcsón öltözködhet HAAS FÜLÖP és FIAI

féle rt. áruházaiban.

A Szovjetunió minden segítséget megad a népi demokráciáknak

– írja az Izvesztija

Az *Izvesztija*, egyik olvasójának kérdésére válaszolva arról ír, hogy *miért folytat az USA megkülönböztető politikát a népi demokráciákkal való kereskedelemben.* Az amerikai reakció — írja a lap — először a *Marshall-terv* kelepcéjébe akarta csalni a népi demokráciákat, ezek az országok azonban szilárdan támogatva a szovjet állásfoglalást, lelepleztek a Marshall-terv igazi valóját. Mikor az imperialisták látták sikertelenségüket, bojkottálták ezeket az országokat.

Politikájuk azonban még részben sem tudta megzavarni a népi demokráciák gazdaságának töretlen emelkedését.

Ezek az országok már túlhaladták ipari termelésük háborúelőtti színvonalát. *Sikereik, gazdasági terveik és a demokratikus tábor többi országaival folytatott kereskedelmi kapcsolataik szilárd alapjára épülnek.* A népi demokráciák gazdasági fejlődésében döntő jelentőségü a Szovjetunióval való szoros gazdasági együttműködés. *A Szovjetunió nemcsak sikeresen fejleszti gazdaságát,* hanem

minden segítséget megad a fiatal népi demokráciáknak.

A Kölcsönös Gazdasági és Segélynyujtási Tanács felállítása óta a népi demokráciák még biztosabban haladnak a gazdasági felemelkedés útján.

A lap végül hangsúlyozza, hogy a válság hatására a kapitalista országok sajtója egyre gyakrabban ir arról, hogy ez a megkülönböztető gazdaságpolitika *csak a tőkés országok gazdasági nehézségeit mélyiti el.*

Tízezrek részvéte kísérte utolsó útjára

Ricardo Fonseca elvtársat

Ricardo Fonseca elvtárs, a chilei Kommunista Párt főtitkára Santiagoban meghalt. Temetésén tízezrével vonultak fel Chile fővárosának munkásai, kizsákmányolt dolgozói. A szakszervezetek csarnokában százegyvenezren irták alá a részvétalbumot. A chilei proletariátus nagy halottját a Párt és a szakszervezetek vörös lobogói és nemzeti zászlók között kisérték utolsó útjára.

★

Pablo *Neruda* elvtárs, a Petőfi-ünnepségekre Magyarországra érkezett világhirű chilei költő ezeket mondotta el Fonseca elvtársról.

— Fonseca fiatalon, negyvenéves korában halt meg. Gazdag mozgalmi multja során a chilei kommunista ifjusági szervezet titkára, majd a Párt központi lapjának, az EL Siglo-nak főszerkesztője volt. Amikor a Chilei Kommunista Párt élére állt, az északamerikai imperialisták parancsára megindult ellene a hajsza. Haláláért az áruló Gonzales Videlának, számtalan gaztett végrehajtójának felelnie kell!

Amikor Neruda elvtársnak beszámoltak Fonseca elvtárs temetéséről, ezt mondotta:

— A chilei dolgozók mély részvéte is bizonyítéka annak, hogy a nép szeretetét Pártja iránt nem lehet elnyomni sem koncentrációs táborokkal, sem sortüzzel, sem a népsanyargató Gonzales Videla kormány többi kegyetlenségével.

— Részemről nemcsak Pártom vezérét vesztettem el — mondotta végül Neruda elvtárs —, hanem legszeretettebb testvéremet is. Az ő élete és küzdelme továbbra is példakép lesz előttem és Chile minden kommunistája előtt.

Felszabadította Csangsát a kínai Néphadsereg

Fejvesztettség Kantonban

Pekingből jelenti az Uj Kina hirügynökség:

A Néphadsereg csapatai augusztus 4-én éjszaka bevonultak Csangsába, Hunan tartomány fővárosába.

A város felszabadulása előtt a Kuomintang Hunan tartománybeli kormányzója, *Cseng-Csien* tábornok és *Csen-Ming-Jen* tábornok, a Kuomintang első hadseregcsoportjának volt parancsnoka csapataival együtt fellázadt a Kuomintang ellen. A két tábornok kijelentette, hogy a Kinai Kommunista Párt vezetése alá helyezik magukat. Csangsában a Hunan-, Hupe-, Kiangsz tartományok határvidékén müködő Kuomintang parancsnokot és a Kuomintang titkos rendőrség sok tagját letartóztatták. A város lakossága kitörő lelkesedéssel fogadta a bevonuló felszabadító csapatokat.

Az északnyugat-kínai arcvonalról szintén további előnyomulást jelentenek.

Augusztus 3-án felszabadították Tiensuit Kanszu tartomány déli részén 220 kilométerre a tartomány fővárosától. Lancsoutól. A lungszi vasútvonal mentén fekvő Tiensui a tartomány déli részének egyik gazdasági és kulturális központja.

A középkínai arcvonalról *Ansziang* megyei székhely felszabadítását jelentik. A visszavonuló Kuomintang csapatok súlyos rombolásokat hajtanak végre ezen a szakaszon.

A Kantonból Sanghájba érkező utasok beszámolói szerint a Kuomintang fővárosában, Kantonban teljes zürzavar uralkodik.

A Kuomintang három hónapja nem adott fizetést, mintegy harmincezer alacsonyabbrangú katonatisztnek, tisztviselőnek és közkatonának. Ezek hivatásos árucsempészek lettek és rendszeres csempészforgalmat alakitottak ki Hongkong és Kanton között. A Kuomintang magasrangú hivatalai már semmi mással nem törődnek, csak azzal, hogy helyet biztositsanak maguknak a Tajvan (Formosa) szigetére és a Csungkingba induló járműveken.

Hatalmas segítség a kínai népnek a Szovjetunióval kötött kereskedelmi egyezmény

Sanghájból jelenti az Uj Kina Hirügynökség:

Sanghaj lakossága *osztatlan lelkesedéssel köszöntötte a kereskedelmi egyezmény megkötését a kinai északkeleti népi kormány és a Szovjetunió között.* Kinai ipari szakemberek elmondották, hogy a szerződés mindkét fél számára kedvező.

Az északkeleti kormánnyal kötött egyezmény később ki fog terjedni Észak-Kínára, Kelet-Kínára és az egész országra.

A kinai gazdasági és ipari szakemberek rámutattak, hogy az egyezmény értelmében a *Szovjetunió ipari berendezéseket és más olyan ipari termékeket küld Kinának, amelyekre szüksége van.*

Lehetséges, hogy hasonló kereskedelmi egyezmény jön majd létre Kina és a keleteurópai népi demokráciák között

— állapitja meg az Uj Kina Hirügynökség.

A közlekedési munkások értekezletükön megvitatták a Szovjetunióval kötött kereskedelmi egyezményt. Az egyik felszólaló kijelentette: a kereskedelmi egyezmény azt mutatja, hogy

a békeszerető Szovjetunió Kina igazi barátja.

Hisszük — mondotta a felszólaló —, hogy ez az egyezmény kiindulási pontja barátságunk megerősödésének a Szovjetunióval és Kelet-Európa új demokratikus országaival.

A sanghaji diákszövetség elnöke kijelentette, hogy a *kereskedelmi egyezmény csapás az imperialisták blokádjára.*

Leső Zsuzsa és **Vadas Endre** házasságot kötöttek. (M. k. é. h.) (x)

Majsai Aranka és **Rehák István** e hó 6-án házasságot kötöttek. (x)

Noé Zoltánné sz. **Kaufmann Aranka** és **Goldberger Frigyes** jegyesek. (x)

Varga Erzsébet és **Somogyváry Vilmos** e hó 6-án házasságot kötöttek. (x)

Dr. Cseh Pál ht. orvos-őrnagy és özv. **Horn Gézáné** július 25-én házasságot kötöttek. (x)

Ozorai Mariánna és **Vázsonyi János** július 23-án házasságot kötöttek. (M. k. é. h.) (x)

Krausz Dániel, vizsgázott fogász, rendelőjét VIII., Rákóczi-út 11. szám alá helyezte át. Rendelési idő d. e. 11—1-ig, d. u. 3—6-ig. (x)

Szeplők ellen Créme Edy ismét kapható. Török Patika, Király-u. 12. (x)

Dr. Scheiber Lipót, a Rókus-kórház sebész-alorvosa szabadságáról visszaérkezett. (x)

KÜLÖNFÉLÉK.

TÁRSAS KIRÁNDULÁSOK AZ IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT LAKBERENDEZÉSI KIÁLLÍTÁSA ALKALMÁBÓL. A m. kir. államvasutak központi menetjegyirodájának vidéki fiókirodái folyó évi junius 27-én e kiállítás alkalmából társasutazásokat rendeznek Budapestre. A társasutazásra a m. kir. államvasutak igazgatósága rendkivül mérsékelt árú menettérti jegyeket bocsátott az utasok rendelkezésére, melyekhez a fentemlített irodák még egy-egy kiállítási sorsjegyet, kiállítási belépőjegyet és egy díszes katalógust is adnak minden egyes utasnak. Előjegyzéseket a következő vidéki városi menetjegyirodák fogadnak el: Arad, Brassó, Debrecen, Eger, Fiume, Győr, Kaposvár, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Miskolc, Nagybecskerek, Nagyvárad, Orsova, Pécs, Pöstyén, Pozsony, Sopron, Szatmár, Szeged, Székesfehérvár. Szolnok, Szombathely, Temesvár, Újvidék, Zágráb, Zombor. A második társas utazás szeptember havában lesz.

MAGYAR MŰIPAR A KÜLFÖLDÖN. Ezerszinű, tarkán ragyogó templom-ablakok regélnek egy ősrégi műiparról, melyet egy magyar műiparos ujszerűvé, modernné tudott tenni, érdekesen a divatos diszítőstilusba tudott illeszteni. Ez a magyar műiparos *Róth* Miksa, a kinek mélytüzű, színes, irizáló üvegfestményeit annyi kiállításon csodáltuk. Ugyanaz, a kit a lipótvárosi bazilika építőbizottsága elejtett az olasz Salviati miatt. Azóta Róth még tulszárnyalta sok külföldi konkurrensét. A művész hire eljutott a fjordok hazájáig — Norvégiáig. A krisztiániai Fayerborg-templom építő-bizottsága Róth Miksát bizta meg egy *Krisztus feltámadását* ábrázoló üvegfestmény elkészítésével. A művész az ő különleges és egyedül álló teknikájának minden segítőeszközével fog odahatni, hogy a magyar műiparnak ezzel a munkájával is hirnevet szerezzen.

PÁLINKÁS KÉPES LEVÉLLAPJAI. Az Iparművészeti Társulat a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium részéről rendelkezésére bocsátott állami segítségből, tavaly májusban pályázatot hirdetett képes levéllapokra, a melyeken nemcsak magyarországi sajátos tájakat, városokat, nevezetes történeti és művészeti emlékműveket, hanem népalakokat, viseleteket, népi jellemző foglalkozásokat, szokásokat stb. is óhajtott beszerezni „művészi megoldásban és eredeti felfogásban„. E pályázaton egy fiatal művész, Pálinkás Béla (Zagyvarékás) nyerte el az első díjat, sőt a társulat még hat darabot meg is vásárolt tőle. Művei a magyar népéletből vett jeleneteket ábrázolnak. A pályadíjnyertes rajzokból most jelent meg sokszorosításban az első négy, a melyeknek másolatait lapunk előfizetői e számhoz csatolva mellékletként kapják. 1. A Hortobágyról; 2. vacsora a Hortobágyon; 3. falusi vasárnap; 4. falu végén. E művészi szines nyomatok, kész levéllapok alakjában beszerezhetők Pálinkás Bélánál (Budapest, VII., Szövetség-u. 10. Telefon 63—12). Az árak a következők:

1	sorozat	(4	drb	à	12	fill.)	0·48 kor.
5	„	(20	„	à	10	„)	2.— „
10	„	(40	„	à	9	„)	3·60 „
25	„	(100	„	à	8	„)	8.— „
50	„	(200	„	à	7	„)	14.— „
100	„	(400	„	à	76	„)	24.— „
1000	„	(4000	„	à	75	„)	200.— „

VILÁGKIÁLLÍTÁS ST. LOUISBAN. Magyarországnak e kiállításon való részvétele tárgyában május hó 15-én *Wickenburg* Márk gróf államtitkár elnöklése mellett értekezlet volt a kereskedelmi miniszteriumban, a melyen a M. Iparművészeti Társulatot Ráth György elnök, az Orsz. Iparművészeti Múzeumot Radisics Jenő, az orsz. m. kir. iparművészeti iskolát Fittler Kamil képviselte. Hegyeshalmy Lajos ministeri osztálytanácsos ismertette az ügy előzményeit. Az ország már ellene nyilatkozott a st. louisi kiállításon való általános részvételünknek, miután azonban a kiállítást 1904-re halasztották, felmerült a kérdés: nem lehetne-e bizonyos specialitásokkal, nevezetesen a műipari, háziipari, képzőművészeti tárgyakkal és esetleg az ipari oktatásunkkal résztvenni e kiállításon.

Az erre megindult élénk eszmecsere után az elnök összegezte a kifejezésre jutott nézeteket. E szerint a kiállítás csakis a kormány hathatós anyagi támogatásával létesíthető és pedig párisi és torinói iparművészeti kiállításunkhoz hasonló terjedelemben, művészi interieurök alakjában volna rendezendő, mely interieurök keretében bemutatásra kerülné-

nek háziipari cikkeink és iparoktatási intézeteink készítményei, esetleg képzőművészetünk termékei is. Végül abban állapodtak meg, hogy felkérik a Magyar Iparművészeti Társulatot egy tájékoztató költségelőirányzat előterjesztésére.

MŰVÉSZI OKLEVELET készíttetett a földmívelésügyi miniszter a kertészeti kiállítás kitüntetettjei számára. *Bátki* József az iparművészeti iskola végzett növendéke rajzolta a tervet, a mely kertben öntözö leánykát ábrázol, háttérben gyümölcsöket termelő fákkal. Ezt fába metszette *Morelli* Gusztáv tanár, még pedig két dúcra, az egyik alányomásra szolgál, a mi által a kép plasztikussága fokozódik. A fametszet nagysága 60×40 cm.

Ugyancsak művészi oklevelet készíttetett az Országos Tornaszövetség is, melynek sikerült tervezetét szintén Bátki József rajzolta.

SZEMELVÉNYEK AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLÁNAK EZIDEI PÁLYÁZATAIBÓL. Folyóiratunk hasábjain többször rámutattunk már azokra a szép sikerekre, a melyeket az iparművészeti iskolában rendszeresített pályázatok eredményeznek. Nincs az a biztatás, parancs, kényszer, amely jobban fegyelmezné az ifju iparművész teremtő erejét, gondolkozását, tettvágyát, a munka gyors — és azért mégis kellőkép bevégzett — kivitelét, mint a pályázatoknál beálló nemes vetélkedés. Az iparművészeti iskola idei nagy kiállításáról lapunkban közölt ismertető cikk is rámutatott a pályázatok következtében a produkcióban beállott lendületre. Most abban a kedvező helyzetben vagyunk, hogy ilyen pályatervek közül tizet olvasóinknak képben is bemutathatunk.

A tervezeteknek egyik része a szakmabeli képesítő pályázatból mutat be néhány alkotást, a másik része pedig az iskolai év végén rendezni szokott pályázatból. Az elsőre, a szakmabeli képesítő pályázatra, iskolai tanulmányai bevégzésekor bocsáttatik az ifjú; ez jó siker esetében oklevelet eredményez, a miért is az ide vágó pályamunkáknak az iskola tanulóitól megkivánható legmagasabb igényeket kell kielégíteniök. Tartama 12 hét, naponkénti 4 órai munkában. Az évvégi pályázat rendes iskolai föladatoknak pályázat utján való megoldásából áll. Ennek tartama 4 hét, naponkénti 4 órai munkával. A pályadíjak pénzbeli jutalmak, dicsérő és elismerő okmányok.

A szakmabeli képesítő pályázatokból *Muhics* Sándor díszítő festőnek, *Somogyi* Sándor díszítő szobrásznak és *Roth* Tamás kisplasztikusnak tervét mutatjuk be.

Muhics föladata volt egy ebédlőteremnek a festett díszítése. A bemutatott és a „halászatot“ ábrázoló 3.00 m. hosszu és 1.50 m. magas, eredetiben természetes nagyságban, tempera szinekkel megfestett kép, az ebédlő közép tengelyébe terveztetett. Az emlékszerü festéshez illő egyszerü kompozició, jó mozgásu alakokkal, szélesen, pompás dekorativ hatással festve. Tervezője az iskolának egyik legszebb jövővel kecsegtető tanítványává válhatik, ha mai tudása még nem elégíti őt ki. Tervezetére az oklevelet ki is kapta.

Somogyi tervének felső befejező részét, egy kisebb téren meteorologiai eszközök számára emelt oszlop betetőzését, mutatjuk be. A kompozició kissé nehézkes, jól mintázott aktokkal.

Roth terve a kisplasztikai szakba vág: egy költő számára készítendő ezüst tintatartó. Csinos forma, melyben az ornamentális rész különösen jó anyagszerüségével tünik ki; gyönge a figurális rész.

Az évvégi pályázatok között ezuttal ugy látszik a kisplasztikusok tettek ki magukért. Kompozicióik igen lendületesek, tervezőik az anyagot teljesen uralják, és ha egyik-másik valamely kész művész alkotásaitól befolyásolva van is, tudja a motivumokat önállóan értékesíteni. A föladat egy zeneköltőnek átadandó album bekötési táblája volt, bőrben, véséssel és domborítással, ezüst applikációkkal. Négynek tervét közöljük: *Strobel* Zsigmond kapta az első díjat, *Ziegler* Ferenc a II. díjat; *Szentiványi* József egy dicsérő, *Pardi* Ottokár egy elismerő oklevelet kapott.

Jeles tervezetek voltak a díszítő szobrászati szakosztályban is, melynek a föladata egy 3 méter magas és 2·40 m. széles márvány-panneaunak tetszőleges alakítása volt, 1/3 természetes nagyságban mintázva. Közöljük az I. dijat nyert *Csiszér* János (volt székelyudvarhelyi agyagipari szakiskola növendékének) igen finom érzésü és kivitelü tervezetét, *Sovánka* Károlyét, Genovéva meséjét illusztráló alakjaival és a vázlatban pompásan ható, de már inkább bronzba való *Nagy* Sándorféle kompoziciót.

A többi szakosztályok és tanfolyamok anyagának közlésére egyrészt helyünk nincs, ~~másrészt pedig ez utóbbiaknak~~

Kisfaludi Strobl Zs

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Haladás

Megjelent: 1949 SZEP. 29

93

BAJOR GIZI SZOBRÁNAK ÚJ ORRA

Szokatlan plasztikai műtétet végez a közeljövőben *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond szobrászművész egy régebbi, a háború alatt megsérült művén. Stróbl annakidején megmintázta *Bajor* Gizit, a Nemzeti Színház művésznőjét s a szoborportrét márványba faragta. A szobor eleinte Bajor Gizi férjének, *Germán* Tibor professzornak rendelőjében kapott elhelyezést, onnan a színművésznő Stromfeld Aurél-úti otthonába került, majd levitette Balatonföldvárra, ottani nyaralójába.

A háború alatt Bajor Gizi balatonföldvári házát súlyos bombatalálat érte s *egy szilánk eltalálta a szobrot is.* Bajor Gizi portréjának orra levált az arcról. Az orrnélküli, csonka szobor nem volt szép látvány, de ezideig még nem próbáltak segíteni rajta. Bajor Gizi nemrégiben meghívta a mű alkotóját, Kisfaludi Stróbl megnézte a csonka szobrot és elhatározta, hogy rendbehozza.

— Számomra igen érdekes lesz ez a szoborplasztikai műtét — mondotta nekünk a szobrászművész. — *Ez a probléma a háború óta többször felmerült, hiszen számos szoborsérülés történt.* Rövidesen viaszlenyomatot veszek Bajor Gizi orráról. A lenyomatból készül majd a gipszminta Ennek alapján márványból kifaragom a szobor új orrát és úgy fogom beilleszteni, hogy a márványrészen semmiféle „heg" — legalább is észrevehető és feltűnő heg — nem fog látszani. Így hozom rendbe a nekem is igen kedves és szívemhez közelálló sérült munkámat.

Pestvidé

FELVETTE	LEMEZSZÁM

ipar versenyképessé válik talán 1952-re. Mindennek természetesen óriási politikai következményei lesznek". Lippmann szerint ez a gerince a washingtoni megegyezésnek és a font leértékelésének.

A nyugatiak Potsdam ellen

A *Novoje Vremja* rendkívül éles támadást intéz a nyugati hatalmak ellen, azért a Potsdam-ellenes politikáért, melyet a nyugatiak a német kérdésben folytatnak. A lap megállapítja, hogy a párisi külügyminiszteri értekezletről megjelent kommüniké óta eltelt három hónap alatt, a Nyugat-Németországban történt események véglegesen eloszlatták azt a kedvező benyomást, amelyet a nyugati hatalmak ígéretei a világ közvéleményében kiváltottak. A nyugatiak visszatértek Potsdam-ellenes magatartásukhoz és ahelyett, hogy hozzáláttak volna Németország gazdasagi és politika

Orosz sirok Alsóodorou

IX. 173

Kisfaludi Strobl Zsiga
Kolozsvári Szeszák Ferenc
Pásztor János
Pongrácz Szigfrid

1914

A Munkácsy-szoborpályázat eredménytelen. Jeltelen cikk. Esti Ujság. május 26.
A Munkácsy-szobor szűkebb pályázatát ismertették a napilapok, május 27.

1914

(Művészet 1914. 286. l.)

nincs céd.

Orosz sírok Zempléneroszibau

IX · 173

Kisfaludi Strobl Zsigá

Kolozsvári Szerák Ferenc

Pásztor János

Pongrácz Sigfrid

Munkácsy Mihály

A Munkácsy-szobor tervei. Irta Bálint Aladár. U. o.

Nyugat 1914. marc. 16.

(Művészet 1914. 286. l.)

*190 **Telcs Ede.** Cs. G. úrnő arcképe. Szoborműi. Magt.
191 **Kövesházi Kalmár Elsa.** Eszter. Szoborműi. Eladó.
192 **Telcs Ede.** Arckép. Szoborműi. Magánt.
*193 **Löschinger Hugó** Tehenek a Balatonban. Olf. Eladó.
194 **Löschinger Hugó.** Esti itatáshoz (Balatonvidék.) Olajf. Eladó.
195 **K. Spányi Béla.** Alkony. Olajf. Eladó.
196 **K Spányi Béla.** Fogyó hold. Olajf. Eladó.
197 **K. Spányi Béla.** Dér és hó. Olajf. Eladó.
198 **Mednyánszky László báró.** Hajnalcsillag. Olajf. Eladó.
199 **K. Spányi Béla.** Hold feljötte. Olajf. Eladó.
*200 **Strobl Alajos.** Albrecht főherceg. Szoborműi. Magánt.

VIII. TEREM.

201 **Pásztor János.** Lejtőn. Szoborműi. Eladó.
202 **Murányi Gyula.** Cs. E. Szoborműi. Magánt.
203 **Horvai János.** Dr. R. K.-né. Szoborműi Magánt.
204 **Gémes Gindert Péter.** Leányka. Márvány-szoborműi. Eladó.
205 **P. Halász István.** Tehéncsoport. Szoborműi. Eladó.
206 **Csillag István.** Á. L. és Á. G. úrhölgyek képmásai, bronz-plaquette. Magántulajdon.
207 **Csillag István.** Női képmás, bronz plaquette. Magántulajdon.
208 **Berán Lajos.** Arckép-plaquette. Magánt.
209 **Csillag István.** Férfi-arckép, bronz-plaquette. Eladó.
210 **Sós Géza.** Testvérek. Szoborműi. Eladó.
211 **Gémes Gindert Péter.** Tanulmányfej. Gipsz-szoborműi. Eladó.
212 **Haasz Gyula és Málnai Béla.** Beregszászi törvénykezési épület homlokzata. Építészeti rajz. Magánt.

Kisfaludi Strobl Zs. K

213 **Foerk Ernő és Sándy Gyula.** A Rudasfürdő pályaterve. Építészeti rajz. Magánt.

214 **Rajk (Reich) József.** Urasági istálló és kocsiszín terve. Rajz. Magánt.

215 **Körmendi Frim Jenő.** Dr. H. Gy. úr. Szoborműv. Magánt.

216 **Polya Iván.** Jancsi. Szoborműv. Eladó.

217 **Juhász Gyula.** Női arcmás. Szoborműv. Magánt.

218 **Rigele Alajos.** A tékozló fiú hazatérése. Szoborműv. Eladó.

219 **Patzó Pál.** Gráf Lajos mellszobra. Szoborműv. Magánt.

220 **L. Domokos Ferenc.** Arcképtanulmány. Szoborműv. Magánt.

*221 **Donáth Gyula.** Elnémult. Szoborműv. Eladó.

222 **Kisfaludi Strobl Zs.** Férfi-arckép. Szoborműv. Magánt.

223 **Moiret Ödön.** Portrait-fej. Szoborműv. Magánt.

224 **Kisfaludi Strobl Zs.** B. J. úr. arcképe. Szoborműv. Eladó.

225 **Gách István.** Tanulmány-fej. Szoborműv. Magánt.

226 **L. Domokos Ferenc.** Mosingerné úrnő képmása. Márvány-szoborműv. Magánt.

227 **Vedres Márk.** Márványputto. Szoborműv. Magánt.

228 **Horvai János.** Pistika. Szoborműv. Magánt.

229 **Kapás Sándor.** Maria Immaculata. Szoborműv. Eladó.

230 **Bory Jenő.** Síremlékterv. Szoborműv.

231 **Jobbágy Miklós.** Képmás. Szoborműv. Magánt.

232 **Kisfaludi Strobl Zs.** Arcmás. Szoborműv. Magánt.

*233 **Tóth István.** Síremlék. Márvány-szoborműv. Magánt.

234 **Gách István.** Tanulmány-fej. Szoborműv. Eladó.

235 **Kisfaludi Strobl Zs.** Férfi-arckép. Szoborműv. Magánt.

236 **Kiss Géza.** K. J. festőművész műterme Szt-Mihályon. Rajz. Magánt.

237 **Haasz Gyula és Málnai Béla.** Törvénykezési palota bejárója. Építészeti rajz. Magánt.

K M Társ. 1907. tav. kiáll.

Törö

BANK

Legnagyobb osztálysorsjegyüzl

Az elmult évben megint

TÖRÖKNÉL NYERTÉK

Mélyen ti

Az uj m.
dődnek. Ezért bá
keresni Önt abba
Hisszük, hogy a s
most Önnek is
értesithetjük, hog
magyar kir. oszt
kázattal, nagy tő

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Magyarság 1938 okt. 19

*** Kisfaludi Stróbl Zsigmond kapott megbizást a Madách-szobor kivitelezésére.** Az országos Madách Imre szoborbizottság a *Madách* Imre budapesti szobrára kiirt nyilvános pályázat után tiz szobrászmüvészt ujabb zártkörü pályázatra hivott meg. A zártkörü pályázat most járt le és azon részt vettek *Borbereki* Zoltán, *Dózsa Farkas* András, *Grandtner* Jenő, *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond, *Ligeti* Miklós, *Medgyessy* Ferenc, *Pásztor* János, *Pátzay* Pál és *Telcs* Ede. A birálóbizottság *Ravasz* László református püspök elnöklésével kedden délelőtt ült össze a Nemzeti Szalonban, ahol az uj pályázatra készült müveket bemutatták az első pályázatra beküldött müvekkel együtt. A birálóbizottság hosszas vita után ugy határozott, hogy a Madách-szobor kivitelezésére a megbizást kiadja s ezt titkos szavazással *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond pályamüvének itélte. A zártkörü pályázatra beküldött pályamüvek szerdától kezdődőleg egy héten át megtekinthetők a Nemzeti Szalonban.

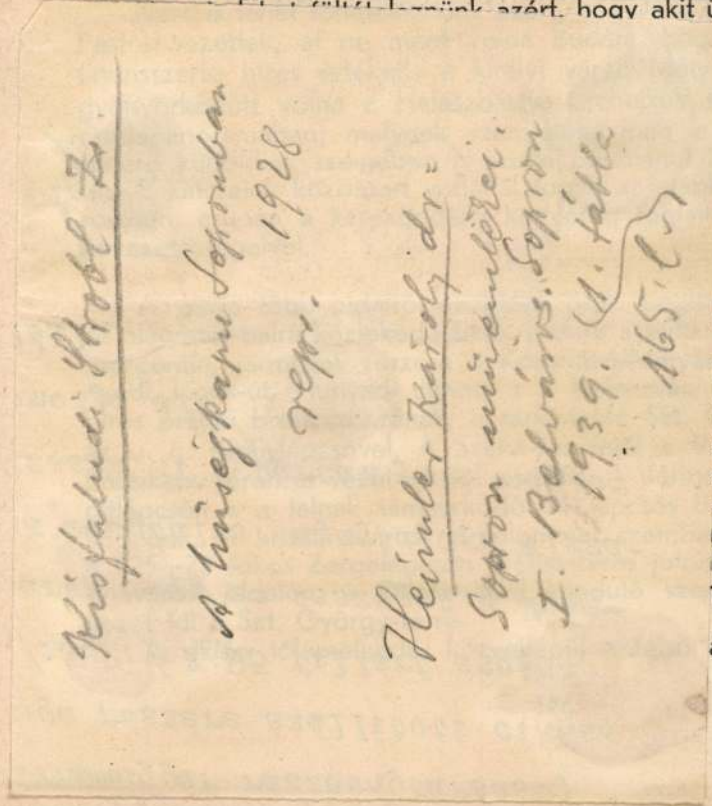

rulnetik el egyetlen ...

... fült... legnünk azért, hogy akit ügyes-bajos dolgai valana

megnézze annak kon-

s templomot, avagy ne

:épségében és abban a

földkerekség szépségeit

lló élmény.

iakban éppen ezért csak

ozunk a mai Buda főbb

nertebb és legkényesebb

első állomásánál végződő

-templomhoz vezető Hu-

testvérek XIV. századbeli

Györgynek másolatával és

árfok és Ostrom-utcák, a

ező felől a 164 fokos Grá-

ástya-úton kell fölkapasz-

n húzódó Roham-utcából

k, míg ugyancsak a krisz-

pentin, a Lovardalépcsőn

állomás mellett, a minisz-

Kisfaludi Strobl Zs.

A hűségkapu Sopronban 1928 repr.

Heimler Károly dr.: Sopron műemlékei. I. Belvárós. Sopron 1939. (1. tábla 165. l.)

[illegible] voltaképen melyik részén kell keresni Fehéregyházát, illetőleg Árpád fejedelem sírját. Vannak, kik az egykori Radl malom tőszomszédságában, mások Kiscell lejtőin, a Kapucinus dülőben, a Viktória téglagyár környékén, illetőleg a szentendrei határban keresik.

Ám bárhol legyen is a honszerző fejedelem porait rejtegető sír, környéke mindenkor szent lesz a magyar előtt és amidőn a természetjáró Óbuda határát, Fehéregyházának vélt földjét tapossa, bizonyára hálás szívvel, kegyeletes lélekkel gondol az ősre, ki egy évezred vérzivatara előtt örök lakozást biztosító hazát szerzett a magyarnak.

Kisfaludy-Strobl.

tanár.

Tanítványainak munkái szerepelnek a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán, a Műcsarnokban.

Rati Károly, 1924. Máj. 20.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond.

tanár

A Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán, - a lőcsornokban, - zobrászati osztályának növendékei munkáival szerepelnek.

Budapesti Hírlap, 1928. Máj. 20.

Kisfaludi-Ströbl Zsigmond.

Tanítványaink munkái szerepelnek a, Képzőművészeti Főiskola kiállításán.
növendékeinek

Ujvidék, 1924. Május 20.

Kisfaludi Strobl Zs.

A Szépműrészeti Muzeum új magyar képtárában szobor-műre szerepel.

Pesti Hirlap, 1928. Okt. 30.

Kisfaludi Strobl Zs

Akt, drerdai
fayence

Szeged 1917

s Bizottsága tekintetes
égének,

B u d a p e s t.
VI.Aréna ut 41.szám.

hó 18.-án kelt 2693/1933.számu itteni
el közli az erdőigazgatóság, hogy a m.
tasitotta az erdőigazgatóságot, hogy a
látogatóitól beszedett dijakból szárma-
sáról előterjesztendő jelentését nem a
tségvetési év végén tegye meg. Felkéri
k.Elnökséget, hogy az innen negyedévi
sszegek felhasználásáról szóló elszá-
tt itteni megkereséstől, nem naptári
öltségvetési évenként /azaz julius hó
.-ig terjedő időről/ minden év julis
ni.
február hó 13.

Kisfaludi Strobl Zs

rvód.

2

Wolf Szent Imre

14.1.

I. évf. 1 sz. (Több nem jelent meg.) 2.-

-képeiről.Bp.1920. 1.-

ntike und Keszthelykultur." 1.-

tő a muzeum gyüjteményeiben.
ellán-plasztika. Bp. 1933. —.50

a muzeum gyüjteményeiben.
kemüvészet. Bp. 1932. —.50

a muzeum gyüjteményeiben.
ivesség. Bp. 1932. —.50

opèdia képekben —.50

[illegible] —.50

s : Miklós Hornyánszky. —.50

arokk europai helyzete. Bp. 1931. —.50

müvészeti Muzeum ismertetése. Bp.
1932. 1.-

1.-

rály intelmei Szent Imre herceghez.
(Bibliofil kiadás) 5.-

tás magyar háza. BP. 1911. 2.-

2 Bp. 1934

Kisfaludi Strobl Zsiga

l - akv.

Szabad Művészet

1957. 3.7. 142. l-

~~Csik István~~

tovább Kisfaludi Strobl Zs.

Ligeti Miklós

U. 3757

U. 3758

vod

Tolnai Világlapja

1931. dec. 16.

(Ki volt a példa-
kepe?)

324.

(néz

latt ~~egy~~ fekete hajú leány ül, jobbra fordulva)
vett pitos selyemruhát (~~taptra~~ kezeiben hallgatja az
tert, ki a másik szék támlájára nehezedik, ~~elo~~
fetbe teszi. Jobbra virág ~~[illegible]~~ edesiyekkel
~~[illegible]~~ (Az egyik guggol s a másik visszanéz,
olyogu ak. A vatrással foglalkozó leány hajába
sárga kendőjét virágok díszítik s ruhája mégy-
arcú fiatal embernek melleénye halvány-kék,
térdig érő nadrágja s gamascheja szarvasbőr, ~~[illegible]~~
örője) A leányok öltözet pedig: barna vállkendő
zágy zöld kendő, rózsaszínű derék és világos zöld
jobbra: P. Joris
Roma. 4

ei 15:22:3 ~~[illegible]~~
~~87. XII. 12. Ár 600 fr.~~
91.

33

Kisfaludi Strobl Zs

Lásd

Szabad Művészet
1952. 9. sz. 456 l.

17127 szám.

F.é.márc.hó 3-án 101 s
egyidejüleg utasitottam a IX.ke
h o g y Ligeti Sándor bud
abai róm.kath.templom részére k
m é n y e á r a f e j é b e
m e g á l l a p i t o
/ 1000 / k o r o n á b ó l az
és III. fokozat szerint bélyege
vagy másodelnöke
ságának elnöke által láttamozot

~~Cser Kárly 392.l~~

Kisfaludi Strobl Zs 392.l

Ligeti Miklós 393.l

Lux Elek 393.l

Medgyessy Ferenc 393.l

Mészáros László 393.l

Pásztor János 393.l
197. tabla

Pátray Pál 393.l

Sidló Ferenc. 394.l

Szentgyörgyi István 394.l
196. tabla

Végh Ilona 394.l

Vilt Tibor 394.l

Velencei Biennale
1934.

Tovább

a
~~[illegible]~~:
1-én.

F és a kinek közelében.

~~[illegible]~~ Madonna, a ki ~~kissé~~ előrehajolik és bal-
ék Jézus alá tette F ~~a kit magához szorit~~
érdel összetett kezekkel. ~~Mária~~ F fejét dics-
nap sugarai világitják meg, fátyolja és
~~tul a félig befüggönyözött ablakon át a~~
lról a pásztorok vannak ábrázolva, kik kö-
tt és kissé előre hajolt, mig a másik kam-
ól pedig a felhők közül három imádkozó Cherub
pső résznek alól jobbra: L. Flesch Brun-
alra és a jobbnak alól jobbra: LF monog-

ső résznek 161.3 : 191, ~~[illegible]~~ a két szárnynak

23-iki 92258 sz. leirattal 6000 Kán

. 14-én. (338/902.)
a az 1902: VII. 26-iki 27258 sz. lei-

Kisfaludi Strobl Zs

tovább

Kolozsvári Szerzák F.

Pásztor János

Pongrácz Szigfrid

U. 1440

Az Ujság

1914. máj. 17

(e.a. = Munkácsy szobrának pályázata.)

Ismét eredmény-telen volt a pályázat.

Kisfaludi Strobl Zsiga

Kocsis András

Ungvári Lajos

vód

Halápi László:

Az új bpesti Kossuth-szobor-

Szabad Müveszet

1952. 10. sz. 496-498. l. (Képpel)

másik 1 koronás bélyeggel
kézbesittetik, a másolatok
tány a Műemlékek orsz.
lig az illető kir. pénzügy-
talos használatra szolgál-
bélyegilleték az 1881. évi XXVI.
bott módozat szerint rovatik
§.
alatra nézve ennek aláirá-
orsz. Bizottságaszcsak akkor
n ezt a Műemlékek orsz.
:
ősités végett ezen szerződés
l együtt a szerződő felek
:
3 évi márcz. 21.
A vállalat részéről:
Tvaroska Ulhalys s. k.
vállalkozó
Hipner
invocatiszt

BEREGVÁRMEGYEI M. KIR. ÁLLAMÉPITÉSZETI HIVATAL

ől:
rk:
István s. k.
i Bertalan s. k.
s másolat hitelül:

Kisfaludi Ströbl
Zsigmond
szül. (1884.)

Élet.

Ujmagyképz. 95. i
(1950.)

nénytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
lány kép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

szobrász

Budapesti Szemle CCLI. 1938. 377-378. -o-: A Madách-szobor pályázat

Kisfaludy Stróbl Zsigmond szobrás

Népszava XXXVIII.évf.1910.ápr.
1.77 sz. 5 lap.

A Műcsarnok tavaszi tárlata.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Katol.Szemle.1941.219-20.l.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond szobrász.

Katol.Szemle.1931.I.128-35.l.

Kisfaludy Strobl Zs. szobrász.

Katol. Szemle. 1929. 929-36. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász.

Katol.Szemle.1930.II.1011-18.1.

Kisfaludy-Strobl szobrász.

Katol.Szemle.1937.II.626.l.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

szobrász

Budapesti Szemle 1913/CLIII/314-322 l.

D.: Téli tárlatok

Kisfaludy Strobl, szobrász

Pásztortűz, 1929. 17 sz.

408. l.

Kisfaludy Strobl Zsigmond.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Pásztorán, 1931. 1 sz.

12. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Szeretnék nagyon sokat dolgozni.

Ikonográfia:

E ö t v ö s J ó z s e f báró
1813 - 1871.
/Barabás M.arcképe,metszette
Mahlknecht/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
239.
"Kemény L.: M e y e r Károly".

Kisfaludy Gröbl Zsigmond
szobrász

Népszava 1921. jan. 26. 3 o.

Kisfaludy Strobl Zsigmond
szobrász

Képzavar 1921. nov. 17. 4. o.
Lehbelick kiállítása

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szob-
rász.

Népszava XXXVII.1909 nov.13.
269 sz. 7 lap.

A Műcsarnok téli tárlata.

Kisfaludi Strobl Zsigmond, Nobrász
1884 -

Pásztortűz, 1931. 102.
12. l.
Kisfaludi Strobl Zsigmond: Szeretnék
magyar rokat dolgozni.

Kisfaludi - Stróbl (Zsigmond)

Szobrász

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. f. 223-224. l.

Téli Tárlat a N. Sz.-ban.

Kisfaludi Ströbl (Zsigmond)

Szobrász

Revue de Hongrie

1910. III. a. VI. f. 684-686. l.

Téli Tárlat.

Kisfaludi-Stróbl (Zsigmond)

szobrász

Revue de Hongrie

1914. VII. a. XIII. I. 236-238. l.

Téli tárlat a Műcsarnokban.

Kisfaludy – Ströbl (Zsigmond)

szobrász

Reine de Hongrie

1911. IV. a. VII. f. 228 = 229. l.

Művészotthon kiállítása.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond szobrász

Népszava XXXVII.1909 dec.8.
290 sz. 6 lap.
A Müvészház első kiállitása.

Kisfaludy Strobl Zsigmond szobrász.

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
179-186.
"O.M.Képzőmüv.Társ. közgyülése"

Kisfaludy Stróbl Zsigmond szobrász

M Ú V É S Z E T
XII.évf.1913.
186-190.

Kisfaludy Ströhl (Zsigmond) vzdvár

Lázár Béla, Az Ernst Museum modern művészetünkért

Műgyűjtő 1928. XI. 310 - 311.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

szobrász

Budapesti Szemle CCX. 1928. 291-304. o. Ybl Ervin: Az elmult képzőművészeti év

Kisfaludi Strobl Zsigmond

szobrász

1930

Budapesti Szemle CCXII. 296-305. o. Petrovics Elek: Visszapillantás hat év magyar szobrászatára

Bene Gèra festö

77

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrász

Budapesti Szemle CC. 1925. 291-305. o. Ybl Ernő Képzőművészet

Benedek Ferenc festő

178,

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász

Magyar Müvészet 1925.369-392.o.
Gerő Ödön: Az akt-kiállitás.

Kisfaludó-Strobl Zsigmond szobrász

Magyar Müvészet 1925.433-435.o.
Kiállitások.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond szobrász

Magyar Művészet 1926.1-2.o.
Lyka Károly: A Szinyei Merse Pál Társaság kiállitása.

Kisfaludi-Ströbl Zsigmond, Szobrász

Művészet, 1937. II. évf. 6. sz. 34. l.

Kende Béla: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Kisfaludi Strobl Zsigmond ki[illegible]. Ernst Muzeum 1925.

Magyar Müvészet 1925. 51. o.
Kiállitások.

Bécs (Klisfaludi Strobl tanulmány útján itt járt)

Pásztortűz, 1931. 1 sz.

12. l.

Klisfaludi Strobl Zsigmond: Szeretnik nagyon sokat dolgozni

Festészet – XX. sz. – Önálló táblakép

Nouvelle Revue de Hongrie

1937. XXX. année, LVII. tome,
322–323. l.

Rózsaffy Dezső: Csontváry Tivadar.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Szobrász

Művészet, 1938. III. évf. 16/17. sz. 58. l.

Erdélyi Árpád: A Madách emlékszobor pályázat.

Körplosztika. „Reggel", Kisfaludi-Strobl

Pesti Hirlap. 1925. jan. 11.7

Kézdi: Két mutáslat

Kosztolasztik a. „Vénusz", Kesfeludi-
Strobl

Pesti szilap. 1925. jan. 11. 7

Kézdi: Két unitárlat

Kosplasztika „Vizililiom"
Kisfaludi-Strobl

Pesti Hirlap. 1925. jan. 11. 7

Rózdi: két mintárlat

Körplasztika. Hösök mulékszokra,
Kisfaludi Strobl

Pesti Hirlap. 1924. aug. 17. 12

a kapuvári Hösök mulékra

Kisfaludi-Ströbl Zsigmond

Szobrász

Művészet, 1939. IV. köt. 24-26. s. 5 l.

Erdős Imre: Győri művészeti napok.

Kisfaludi-Ströbl Zsigmond

szobrász

Magyar Csillag, 1942. jan. II. róf.

1. sz. 44-52. l. — Kállai Ernő:

Őszinte beszámoló egy beszélgetésről.

Kerámiák – Kisfaludi-Ströbl (Zsigmond)

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. I. 228-229. l.

Művészotthon kiállítása.

Körplasztika - Emlékmü

Kisfaludi Stróbl Zsigmond:
Munkácsy szobor terve

M Ú V É S Z E T
XIII.évf.1914.
187.
Illusutráció: 122.

Körplasztika - Akt-tanulmány

Kisfaludi Stróbl Zsigmond:
"Finale"

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.
Illusztráció: 8.

Plasztika, Relief, 1932

Kisfaludi-Strobl Zsigmond: Mányoki-emléktábla

Pesti Hirlap 1932 LIV okt. 18.9 o.
A Mányokix Ádám-emléktábla stb.

Plasztika 1932 Kisplásztika /portré/

/Kisfaludy Strobl/

Pesti Hirlap 1932 LIV okt

5. 4 o.

A Magyar Fájdalom szobrának stb.

Körpl[illegible]ha. Ilian angol tábornok
arcképe, kéfelnuki Stroll

Pesti Hirlap. 1932. okt. 5. 4

A Magyar Fájdalom szobrának
eredete

Körplasztika. J. Hamilton szobra,
Késfaludi Strobl

Képes Pesti Hirlap, 1932. aug. 12. 3

Sir Ian Hamilton tábornok...

Plastika – Szobor

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond sz.-i

Magyar Művészet, 1926

555-565.o.

Lebestyén Károly: Kisfaludi-Stróbl Zsigmond.

Körplasztika. „Bözsike", Kirfaludi.
Strobl

Pesti Hirlap. 1919. dec. 31. 4

A téli tárlat díjai

Szobor „Vénusz születése"

Kisfaludi Ströbl Zsigmond

Magyar Művészet, 1926

46-47. o.

A keresztény művészeti Társulat.

Körplasztika. Rothermere lord
szobra, Kisfaludi Strobl

Pesti Hirlap. 1932. jun. 13. 7

Kisfaludi Strobl Zigmond elké-
szítette Rothermere lord
szobrát

Rörplasztika. „Kunic", Kisfaludi Strobl

Pesti Hirlap. 1932. ápr. 17. 9

Kisfaludi Strobl Kunic-szobra a Bástya-sétányon

Körplasztika. I. Ferenc József szobra, Kisfaludi Strobl

Pesti Hirlap. 1932. aug. 30. 8

Kisfaludi Strobl két szobra elpusztitásáért perli a cseh államot

Körphasztika. IV. Károly király szobra, Kisfaludi Strobl

Pesti Hirlap. 1932. aug. 30. 8

Kisfaludi Strobl két szobra elpusztításáért perli a cseh államot

Körplasztika – Bajor Gizi portréja –

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Művészet, 1936. I. évf. 2. sz. 57. l.

Tárlatok: Nő a művészetben (Ulrich Béla)

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Műbarát.1922.II.246.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Műbarát.1923.III.23.1.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond szobrá
sz

Mibarát.1922.II.22.1.

Kisfaludi Strobl Zsigmond szob-
rászműrész

8 Órai Ujság 1931. VIII. 23. 7.

A pápai Petőfi és fókai ~~emlét~~ szo-
bor lelepleséséről

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász-
művész

8 Órai Ujság 1931. V. 31. 8.

A Würtenberg hurszárok gyöngyösi an-
lékműveszől

K. Strobl Zsigmond szobrász.

Műbarát. 1921. I. 376. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász

Pesti Hirlap. 1923. márc. 16. 5

Spanniversztunk tavaszi kiállitása

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász

Pesti Hirlap. 1923. jun. 8. 6

Szoborlelepleszés

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász

Pesti Hirlap. 1923. szept. 23. 3

A kiszimüvészeti Tanács Zala György ék

ellen

Kisfaludy Ströbl Zsigmond

sorban

Tér és Forma, 1931

III. évf. 175-179.o.

Az Országos Társadalombiztosító Luticet vékháza.

Kisfaludy-Strobl Zsigmond szobrász.

Művészet 1907.268.l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond Sopronáz

Pesti Hirlap. 1923. febr. 11. 5

K. K. L. A Lehbelsek Kiállítása

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász

Pesti Hirlap. 1920. okt. 1. 3 és
okt. 2. 3

A Nemzeti Kaszinó liósi halált
halt tagjainak emlékét...

Kisfaludi Strobl Zsigmond spokrász

Pesti Hirlap. 1921. jan. 23. 4

K. K. L. Egyporthiállítás

Kisfeludi Strobl Zsigmond 1806 rász

Pesti Hirlap. 1922. jan. 3. 4

Az Ernst-muzeum Kiállitásán...

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond Kobrán

Magyar Művészet, 1926

297-302. o.
Művészeti élet. A Szinyei Merse Pál
Társaság kiállítása.

Kisfaludi-Ströbl Zsigmond

Szobrász

Magyar Művészet, 1926

555-565.o.

Lebertyón Károly: Kisfaludi-Ströbl Zsigmond.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond kobrán

Magyar Művészet, 1926

419-420. o.

Studiós a magyar kobrászatról.

Kis Saludi-Ströbl
Zsigmond nobrán
8 órai. Ugység
1925 jan 11.

Kisfaludi Ströbl
Zsigmond nohán
8 órai. Ugyanaz
1925 ám. 5. 9. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász

Pesti Hirlap. 1926. jan. 24. 6

Kezdi: A Szinyei Pársaság az Ernst-muzeumban

Kisfaludi Strobl Zsigmond spokrász

Pesti Hirlap. 1926. febr. 28. 4

k. k. l. A Lehbelich kiállítása

Kisfaludi Strobl Zsigmond Szobrász

Pesti Hirlap. 1925. dec. 8. 8

Kézdi-Kovács László: Art-Kiállítás
a Műcsarnok összes termeiben

Kisfaludi Strobl Zsigmond spobrász

Pesti Hirlap. 1925. dec. 19.12

Három spobrászmíves konnányfőtanácsosi címet kapott

Kisfaludi - Stróbl Zsigmond.

Sórai Ujság.
1929. III. 20./3.
(: Hír. :)

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond.

8 órai Ujság.
1929. X. 6., 5.
(:Kritika.:)

Kisfaludi - Stróbl Zsigmond.

Jó.

Óvai Ujság.

1929. VI. 20., 7.

(:Hí:.:)

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond.

8 órai Ujság.
1928. IV. 27., 5.
(:Hir.:)

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond nobrázmüvén.

8 órai Ujsag.
1927. IV. 10., 4.
(: Hírek. :)

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász

Pesti Hirlap. 1924. febr. 24. 6-7

K. K. L. Hágom Kiállítás

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász

Pesti Hirlap. 1924. aug. 17. 12

A kapuvári Hősök emléke

Kisfaludi Strobl Zsigmond úrhoz

Pesti Hirlap. 1919. dec. 31. 4

a téli tárlat díjai

K. Strähl Zsigmond rozlíví

Prot. rozle

1925. 131-36

Kisfaludi Strobl Zsigmond dobozán

Magyar Művészet, 1927

666.0.
Kiállítások.

Kisfaludi-Ströbl Zsigmond

szobrász

Magyar Művészet, 1927

113.o.
kiallítások.

Kirimi

Tjász
(Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobra)

Művelt Nép, 1954. szept. 5. 4. old.

Plasztika.

"Kossuth" szobor, a Kossuth emlékmü főalakja Kisfaludi-Strobl müve.

Uj Világ. 1952. 11. sz. márc. 13. 2. l.

Plasztika.

Kossuth-szobor/elkészült az öntödében

Kislaludi-Strobl müve.

Szabad Nép.1952.204.sz.aug.28. 2.l.

Kiérimi

Kőfejtők.
(Kisfrendi Stróbl Zsigmond szobra)

Múzeum Nap, 1954. szept. 5. 4. old.

Kierimi

Kunffy Lajos portréja
(Kisfaludy Ströbl Zsigmond szobrász alkotása.)

Münchet Nyj, 1954. febr. 2. 17. old.

Kirimi

Mégis elindult a munka.
(Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobra)

Művelt Nép, 1954. szept. 5. 4. old.

Kitzinni

Ózdi hengerész
(Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobra)

Művelt Nagy, 1954. szept. 5. 4. old.

Kirimi

Paulay Erzsi portréja.
(Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobra)

Müvelt Nép, 1954. szept. 5. 4. old.

Kirimi

II. Rákóczi Ferenc protréja.
(Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobra)

Művelt Nép, 1954. szept. 5. 4. old.

Kiszimi

Bernard Scharo postréja
(Kisfaludy Stróle Zsigmond szobra.)

Művelt Nép, 1954. szept. 5. 4. old.

Művészetpolitika.
„Hála". Kisfaludi Stróbl szobrászműve

Magyar Nemzet 1950.
April. 4. 4. old.

Hirdesse ez a szobor örök időkre
eltéphetetlen ragaszkodásunkat.

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond: „Adoration."

Mezzar Nemzet.

1947. I. 5.; III. évf. 4. n. 2. old.

(: Riport. :)

Kiszimi

Ad astra.
(Kiszendi Ströbl Zsigmond opera)

Münchl Nap., 1954. szept. 5. 4. old.)

Kirimi

Agronómus.
(Kisfalnai Ströbl Zsigmond szabra)

Művelt-Nagy, 1904. szept. 5. 4. old.

Kiss Imre

Bajor Gizi portréja.
(Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobra.)

Művészet Magyarországon, 1954. szept. 5. 4. old.

Kiriani

Bajtársak.
(Kisfaludi Stróbl Alajos szobra)

Művelt Nép, 1954. szept-12. 1. old.

Kirimi

Dávid.
(Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobra)

Művelt Nép, 1956. szept. 5. 4. old.

Kitrinni

Fürdő előtt.
(Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobra)

Művelt Nép, 1954. szept. 5. sz. 4. old.

Kirimi

Finále!
(Kisfaludi Strobl Zsigmond szobra)

Művelt Nép, 1954. szept. 5. 4. old.

Rozplasztika. Szabadság-szobor,
Kisfaludi-Strobl

Szabad Művészet. 1950 IV. 3-4 sz.
103-104

Pogány Ö. Gábor: Kisfaludi-Strobl
Zsigmond

Sztálin szobor. Kisfaludy Strobl Zsigmond.

Magyar Nemzet 1950 január 1. 2. old.

Magyar ajándékok kiállítása Moszkvában.

Körplasztika. „És mégis dindult a
mumka", Kisfaludi-Strobl

Szabad Művészet. 1951 V. 1. 25-27

Radocsay Dénes: Jegyzetek az I. Magyar
Képzőművészeti Kiállitáshoz

„Hála". Kisfaludi-Stróbl Zsigmond
szobrászművész.

Magyar Penzet 1950
April. 4. 4. old.

Hirdesse ez a szobor örök időkre
eltéphetetlen ragaszkodásunkat.

Körplasztika. Hálaszobor, Kisfaludi-Strobl

Szabad Művészet. 1950. IV. 3-4. 103-104

Pogány Ö. Gábor: Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Plasztika.

"II.Rákóczi Ferenc találkozása Esze Tamással"

Kisfaludi-Strobl dombormive.

Uj Világ.1954.34.sz.aug.26. 2.l.

Kisfaludi Stróbl: A falszabadulás emléknobra.

Magyar Nemzet.

1946. I. 31.; II. évf. 24. x.

(: Bezámolé :)

Kisfaludy - †

K.Strobl Zsigmond

Katol.Szemle.1932.I.289-95.I.

Kis falady –

Strobl Zsigmond szobrász

Pásztortúry 1927. 7 ok.
168. l.

a. b.: A budapesti Múcsarnok tavaszi tárlatáról.

Művészet politika.

Tér és Forma. III. é. f. 1930. 341-342 l.

Szerkesztők: Vass József népfoláti szim-
benéde a modern építési törekvések-
ről.

Domboruni. Mányoki-emléktábla,
Kisfaludi Strobl

Pesti Hirlap. 1932. máj: S. 9

Lázár Béta: Mányoki önarcképe
hazakerült

Dombornu. Hősi halált halt arisztok-
raták emléktáblája,
Kisfaludi Strobl

Pesti Hirlap. 1920. okt. 1. 3 és
okt. 2. 3
a Menszeti Kaszinó hősi halált
halt tagjainak emlékét...

Kisfaludi Stróbl Zsigmond kobrénmüvész.

Magyar Nemzet.

1946. I. 31. ; II. évf., 24 k.

(: Hír. :)

Kisfaludi Stróbl Zsigmond nobrán.

Mayer Nemzet.

1946. VI. 28.; II. iof. 141.

(: Hír. :)

Kisfaludi Stróbl Zsigmond nebrán.

Magyar Nemzet.
1946. VII. 17.; II. évf. 148.
(: Bezámolás :)

Kisfaludi Stróbl Zsigmond nekrológja.

Magyar Nemzet.
1946. VII. 13.; II. évf. 153.
(: Ripost. :)

Kisfaludy, - Stróbl Zsigmond nobrénmüvész.

Magyar Nemzet.
1917. I. 5.; III. évf. 4. n. 2. old.
(: Riport. :)

Kisfaludy – Ströbl Zsigmond.

Magyar Nemzet.
1947. III. 8.; III. évf. 56. sz.
3. old.
(: Ripert. :)

Kisfaludy - Stúbl Zsigmond.

Magyar Nemzet.

1947. I. 14.; III. évf. 10. sz. 2. old.

(Ripost.)

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrai

Szabad Művészet. 1930 IV. 10. 369-375

Pogány Ö. Gábor: A I. Magyar Képzőművészeti Kiállítás szobrászati anyaga

Kisfaludi-Strobl Zsigmond szobrász

Szabad Művészet. 1950. IV. 1-2 sz 103-104

Pogány Ö. Gábor: Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Kisfaludi Strobl Zsigmond sobrán

Szabad Művészet 1949

III. évf. 9-10. sz. 72 p. o.

Hirek. - Megalakult a Magyar képzőművészek és Iparművészek Szövetsége.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1950.1sz.jan.1.8.1.

Kisfaludy-Strobl Zsigmond szobrász.

Uj Világ 1951.9.sz.márc.1. 7.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1950.63.sz.márc.15. 3.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Béke és Szabadság.1952.38.sz.szept.21.1.1

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Uj Világ. 1952. 45. sz. nov. 6. 2. l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Béke és Szabadság. 1952. 48. sz. nov. 30. 9. l.

Kirimi

Kisfaludy Ströbl Zsigmond

Irodalmi Ujság, 1953. jan. 1. 6. oldr

Kisfaludi Strobl szobrász.

Béke és Szabadság. 1953. 42. sz. okt. 14. 16. l.

Kitrimi

Kisfaludy Ströbl Zsigmond szobrász

Munkat Nép, 1954. febr. 2. 16. old.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond szobrász.

Szab.Nép.1950.79.sz.ápr.4. 8.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1950.139.sz.jun.18. 11.l.

Kisfaludy Ströbl Zsigmond
szobrászművész

Magyar Ruszet 1950.
juni. 18. 5. old.

A Sztálin szobor bizottság újabb szü-
kebb pályázatra hívta meg négy leg-
jobb pályamű alkotóját.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1950.165.sz.jul.19. 2.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1950.174.sz.jul.29. 6.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1950.199.sz.aug.27. 11.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1950.227.sz.szept.29. 2.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1950.296.sz.dec.21.3.1.

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász

Szabad Művészet. 1951 V. 1. 25-27

Radovszky Dénes: Jegyzetek az I. Magyar Képzőművészeti kiállításhoz

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1951.94.sz.ápr.22. 7.l.

Kisfaludi- Strobl szobrász.

Szab.Nép.1951.164.sz.jul.15. 9.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1951.232.sz.okt.4. 6.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1951.260.sz.nov.6. 6.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Uj Világ.1952. 11.sz. 2.l. márc.13.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1952.62.sz.márc.14. 2.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1952. 71.sz.márc.25. 2.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Béke és Szabadság. 1952. 19. sz. máj. 11. 15. l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1952.94.sz.ápr.22. 6.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.
/kiváló művész cim./

Szab.Nép.1952.196.sz.aug.20. 2.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1952.204.sz.aug.28. 2.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Szab.Nép.1952.224.sz.szept.17. 1.l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Uj Világ.1952. 38.sz.szept.18. 2.l.

P a r i s

Kisfaludi Strobl Zsigmond
tanulmányai

M Ű V É S Z É T
XII.évf.1913.
26.

Zala (Kisfaludi Strobl szülőhelye)

Pásztorlúr, 1931. 1 sz.

12. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Szeretnék nagyon sokat dolgozni

Festészet, XX. sz. (1919-45)

Miroir, 1948. Automne, no. 4.

39-44 l.

Bortnyik Sándor: Derkovits gyula.

Velence. Kisfaludi-Strobl.

Magyar Müvészet 1925. 178-179. o.
London.

Kernstock Károly festő

Népszava XXXVIII.1910 ápr. 24 .
97 sz 6 lap.
Impresszionisták - a Müvészház kiállitása.

Róma, Kisfaludi-Strobl.

Magyar Müvészet 1925. 178-179.o.
London.

Kozma Lajos festő.

Népszava, XXXVIII, évf. 1910. szept. 4.
210. sz. 6. l.

A Kéve tagjainak kiállitása.

Bécs. Kisfaludi-Strobl

Magyar Müvészet 1925. 178-179. o.
London.

Kalivoda Kata festő

Népszava XXXVIII.1910 márc. 19.
66 sz. 6 lap.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.

Bécs (Kisfaludi Strobl Zsigmond fejlődésének egyik állomása)

Pásztortűr, 1931. 1 sz.

12. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Szeretnék nagyon sokat dolgozni.

Firenze. Kisfaludi-Strobl.

·Magyar Müvészet 1925. 178.-179.o.
London.

Kalmár Ágnes festő.

Népszava,XXXVIII.évf.191o.szept.11.
216.sz.5.1.

B-t. /:Bálint Aladár:/:
A Müvészház kiállitása.

A l s o - R a j s z /Zala m./

Kisfaludi Stróbl Zsigmond
szülőhelye /1884/

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.

A msterdam. Kisfaludi-Strobl

Magyar Müvészet 1925. 178-179.
London.

Komáromi Kalsz Endre festő.

Népszava XXXVIII.1910 ápr.1.
77 sz. 5 lap.

A Műcsarnok tavaszi tárlata.

B é c s

Kisfaludi Stróbl Zsigmond tanulmányai

M Ú V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.

London, Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Magyar Müvészet 1925. 178-179. o.
London.

Nécsey István festő.

Népszava, XXXVIII. évf. 1910. okt. 30.
258. sz. 6. l.

Hollósyék. / - n - /

Milano. Kisfaludi-Strobl

Magyar Müvészet 1925. 178-179.o.
London.

Kmetty János festő.

Népszava,XXXVIII.évf.191o.szept.11.
216.sz.5.1.

B-t. /:Bálint Aladár:/:
A Müvészház kiállitása.

Olaszország

Kisfaludi Stróbl Zsigmond tanulmányai

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.

Páris (Kisfaludi Strobl Zsigmond tanulmányait itt folytatta)

Pásztortűr, 1931. 1 sz.

12. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Szeretnék nagyon sokat dolgozni.

Páris, Kisfaludi-Strobl

Magyar Müvészet 1925. 178-179. o.
London.

Köváry Szilárd festő

Népszava XXXVIII.1910 márc.19.
66 sz.5 lap.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.

Stockholm. Kisfaludi-Strobl

Magyar Müvészet 1925. 178-179.o.
London.

Kézdi Kovács László festő.

Népszava XXXVIII.1910.ápr.1.
77 sz. 5 lap.

A Műcsarnok tavaszi tárlata.

Kisfaludi – Stróbl Zsigmond

Szobrász

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. F. 242. l.

a művésznő felavatása.

Kisfaludi - Ströbl Zsigmond

Szobrász

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. t. 777 - 782. l.

Magyar Iparművészet (Műcsarnok).

Kisfaludi Strobl Zsigmond. szobrász

Magyar Müvészet 1925. 178-179. o.
London.

Nagy Zsiga festő

Népszava XXXVIII.1910 márc.16.
63 sz. 5 lap.
Bibliai kiállitás.

~~KiS~~ Müvészek 1919-1945

Kisfaludi-Strobl Zsigmond /Mányoki-

emléktábla Szokolyán/

Pesti Hirlap 1932 LIV okt.18.9 o.

A Mányoki Ádám-emléktábla stb.

Müvészek 1919-1945

Kisfaludy Stróbl Zsigmond szobrász

Pesti Hirlap 1932 XXXX LIV okt

4. 5 o.

Lord Rothermere stb.

Művészek 1919-1945

Kisfaludi Strobl szobrász /portréi/
1932

Pesti Hirlap 1932 LDV okt

5. 4 o.
A Magyar Fájdalom szobrának stb.

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szolvaść,
1884 -

Pásztortűr, 1931. 1sz.

12. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Szeretünk magyar sohat dolgozni.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond
szobrász

Munkácsy szoborpályázaton
felhivás szükebb pályázatra

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
125-126.
Illusztráció: 122.

Müvészek, XX. sz.

Kisfaludi Strobl Zsigmond
szobraszmüvész
1884 -

M Ü V E S Z E T
XIII.évf.1914.
230.

"Az Orsz.M.Képzőmüvészeti Tarsulat
közgyülése"

Kisfaludi Stróbl Zsigmond nobrák.

Magyar Nemzet.
1945. VI. 14. I. 36.
(:Benámolás:)

Kirfaludy - Ströbl Zs. rozkrét

Szabad Nép 1947.
10.29. – 4.

S rászat, 1900-1919. - Körplasz-
tika - Emlékszobor

Kisfaludi Strobl Zsigmond:
Pályaterve Munkácsy Mihály
szobrára /szükebb pályázat-
ra felhiva /

M Ű V E S Z E T
XIII.évf.194.
122.
Szöveg: 125-126."Munkácsy szobra"

Plasztika (1900 - 1919) – Körplasztika.

Kisfaludi – Ströbl Zsigmond: női aktok.

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. t. 777 - 782. l.

Nagy Tavassi Tárlat (Műcsarnok).

Plasztika, Körplasztika – XX. sz.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond művei.

Nouvelle Revue de Hongrie

1934. XXVIII. année, t. Tome, 163–165. f.

Kállai Miklós: Kisfaludi Ströbl Zsigmond.

Serényi Richárd mutatát

Pesti Hirlap. 1932. ápr. 17. 9

Kisfaludi Strobl kuruc-ifjabra

a Bástya-sétányon

Müvészeti oktatas

Képzőmüvészeti Főiskola
/Kisfaludi Stróbl Zsigmond/

M Ü V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.

Müvészeti oktatás.

Iparmüvészeti Iskola
/Kisfaludi Stróbl Zsigmond
iskolaja/

M Ü V E S Z E T
XII.évf.1913.
26.

Plasztika, XX. sz. 1-1945 n.) Körplasztika-

Emlékmü.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond szobrász gellért-hegyi „Szabadság" emlékmüve.

Miroir, 1948. Automne, No. 4.
62-77 l.

Rabinovszky Mórinsz: Modern magyar szobrászmüvészet.

Müvészek, XX. sz.

Kisfaludi Strobl Zsigmond
szobraszmüvész

1884—

M Ü V E S Z E T
XIII. évf. 1914.
231-232.
"A Tarsulat uj vezetősége"

~~Művészek, XX. sz.~~

Kisfaludi-Ströbl Zsigmond szobrász

Minoir, 1948. Automne, no. 4.
62-77 l.

Rabinovszky Márius: Modern magyar szobrászművészet.

Kisfaludy Strobl Zsigmond szobrász
(1884 –

Pásztortűr, 1929. 17 sz.
408. l.

Kisfaludy Strobl Zsigmond

Kisfaludi Strobl Zsigmond; szobrász:

XXXXXXX

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.
Illusztráció: 8.

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász

"Finale"

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.
Illusztráció: 8.

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász

Magyar Müvészet 1927.666.o.
Kiállitások.

Lechner Ödön

Tér és Forma. IV. é. f. 1931. 95-97 l. 9 fényk. ábra.

Popper Ferenc: Nemzeti stílustörekvések.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond:
szobrász

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
187.
"Munkácsy szobra"
Illusztráció: 122.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond szobrász

Magyar Művészet 1925.53.o.
/r.e./: Róma. Egyházművészeti kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász

Magyar Müvészet 1925.51.o.
Kiállitások.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrász

Magyar Müvészet 1925. 2. sz. 49-53. o.
Velence.

Sajó István.

Tér és Forma. IV. é. f. 1931. 151–152 l. 2 db.

vl: Bárhány Debrecenben.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrász

Magyar Művészet 1925. 60.o.
A Szinyei-Majális,

Kisfaludy Stróbl Zsigmond
szobrány.

Élet és Tud. II. cöf. 15. sz. 1947.
aug. p. 460-63.

Kisfaludy - Ströbl Zsigmond

robotair

Szabad Nép 1947

4. 11. - 3. l.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond
szobrára

Béke és szabadság (VI.) 57. n.
1955 dec. 21. Kegy.

Kisfaludy Strobl Zs. rozbiór

Szatad Nagy 46. X. 6. – 5. l.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond, szobrász

Művészet, 1936. I. évf. 2. sz. 57. l.

Tárlatok: Nő a művészetben (Kende Béla)

Kisfaludi-Strobl Zsigmond, szobrai

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII.-t. 609-613.l.

Gerevich Tibor: Képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban.

Kisfaludi - Stróbl (Zsigmond)

Szobrász

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. f. 466-468. l.

Magyarország a római nemzetközi művészeti kiállításon.

Kisfaludi-Ströbl Zsigmond, szobrász

XX. sz.

Nouvelle Revue de Hongrie, 1934.

XXVII. année, t. Tome, 163-165. l.

Kállai Miklós: Kisfaludi-Ströbl Zsigmond.

Kisfaludi Strobl szobrász.

Béke és Szabadság. 1954. 16. sz. ápr. 21. 7. l.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Uj Világ.1954.27.sz.jun.8. 2.l.

Kirimi

Kisfaludi Strobl Zsigmond
szobrászművész

Művelt Nép, 1954. jun. 27. 8. old.

Kirimi

Kisfaludi Strobl Zsigmond
szobrászművész

Művelt Nép, 1954. jul. 11-5-old.

Kiriimi

Kisfaludy Ströbl Zsigmond szobrász

Művelt Nép, 1954. nyp. 8. 1. old.

Kisfaludi-Strobl szobrász.

Uj Világ.1954.34.sz.aug.26. 2.l.

Kisfaludi Strobl szobrász.

Béke és Szabadság.1954.34.sz.aug.25.15.1

Kirimi

Kisfaludi Ströbl Zsigmond
hetszeres kosszuth dijas szobraszmuvész

Müvelt Nép, 1954. szept. 5. sz. 4. old.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrászművész

Művelt Nép 1955. V. 15. 3. o.

Borisz Jogansson cikke a magyar kép-
zőművészetről

Kisfaludi Strobl Zsigmond
szobrász.

Szabad Nép. 1955. 122. sz. május 25. 8. l.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond
holván

Béke és Szabadság (VI.). 27. n.
1955 jul. 6. Repr.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond
szobrán

Béke és Szabadság (VI) 37. n.
1955 szept. 14. Repr.

Kispalu di Stróbl Zsigmond kolrány

Béke i kabadság (VI.) 46. n.
1955 nov. 16. Repr.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TÜKÖR

1968 DEC 9

1021

az MTI belföldről

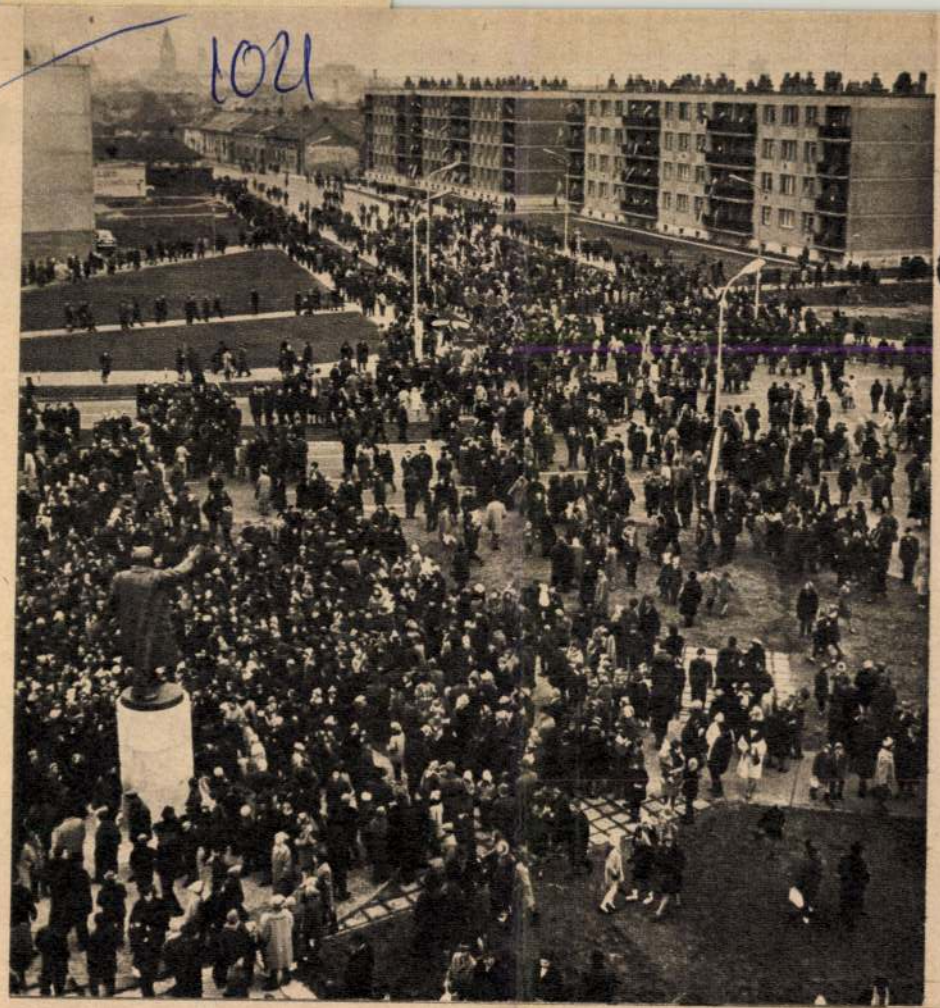

ÜNNEP

UJ SZOBOR AZ IFJU VÁROSNEGYEDBEN. Kecskeméten a Párt megalakulásának 5o. évfordulója alkalmából 5ooo lakósú új városrészt avattak, melyet Leninről neveztek el. Az ünnep napján leleplezték a városrész névadójának a szobrát. A Lenin-szobor Kisfaludi Strobl Zsigmond alkotása. /Fotó: Fehérváry/

HÍR-TÜK

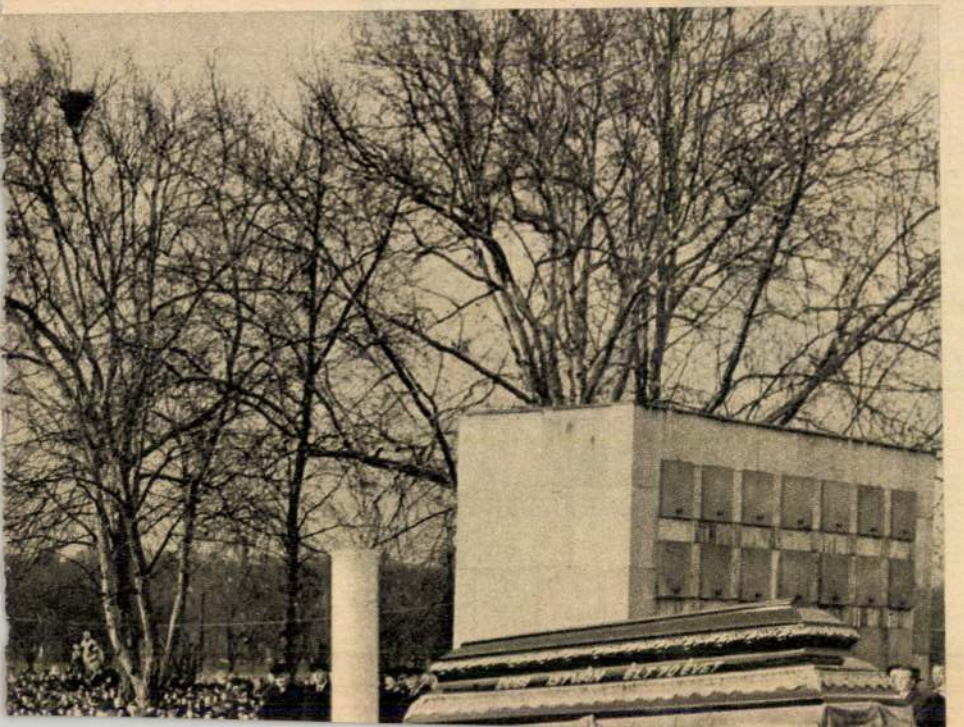

KÖSZÖNTŐ

De Gaulle francia elnököt üdvözölte péntek este a brit televízió, a BBC, s miután eljátszották a „Boldog születésnapot" című, szokásos angol dalt, a kommentátor a frankválság kellős közepén, de Gaulle-t méltatva, meglepő megérzéssel közölte: „de Gaulle elnök, aki ma 78 éves, még mindig erős, és nem lesz leértékelve". Mint ismeretes, de Gaulle is így gondolkodott, amikor elutasította a frank devalvációját. *(International Herald Tribune)*

DOKTRÍNA-VÁLSÁG

A Vatikánban bejelentették, hogy vezető teológusok bizottságát szervezik, tekintve azt az egyre súlyosbodó doktrína-válságot, amely a katolikus egyház keretében dúl. Nem titok, hogy maga VI. Pál pápa áll a viták középpontjában, bizonyos megfogalmazásaiért, illetve azért, mert késlekedik állást foglalni néhány égető teológiai kérdésben. Amint egy bennfentes közölte: könnyen lehetséges, hogy a püspökök „komolyan megszorongatják" a pápát. *(A UPI alapján)*

GESZTUS

Kiesinger nyugatnémet kancellár jelentette ki kereszténydemokrata körben: „Milyen szívesen is vezetném önöket, zászlóval a kezemben, a csatába! De sajnos, ez nem megy". A kereszténydemokraták most tanakodhatnak, hogy vajon a csata fogalmán mit értett a kancellár. Netán a jövő évi választásokat? Vagy talán Kiesinger úgy értette, hogy a hősi rohamhoz inkább a lobogó hiányzik? *(Die Zeit)*

SZOBA

Nixon megígérte alelnökének, Agnew-nak, hogy rendkívül szoros együttműködésre törekszik vele, vagyis mellőzi az alelnökök mellőzésének ismert hagyományát.

LUNACSARSZKIJ – PETŐFIRŐL

(Az alábbi cikk részlet A. V. Lunacsarszkijnak a kiváló szovjet irodalomtörténésznek, Petőfi fordítójának 1925-ben írt tanulmányából.)

PETŐFI SÁNDOR egyike az európai költészet legragyogóbb alakjainak. Huszonhét éves korában halt meg, mint Lermontov s a gazdag magyar irodalomban olyan szerepet játszik, mint az orosz irodalomban Puskin. Feltétlenül ő jelenti a magyar irodalom csúcspontját.

Petőfi szélsőbaloldali forradalmár volt. Igaz, a nemzeti forradalomban vett részt, lobogó lelkesedéssel és a polgárság szeret most is — megfeledkezve arról az alacsonyrendű magatartásáról, amellyel a nemzeti hősökkel szemben viseltetett — emlékműveket emelni az olyanféle embereknek, mint Garibaldi, Mazzini, mint Danton vagy Koszciusko.

Ámde Petőfi ebben a forradalomban túlságosan antiburzsoá álláspontot foglalt el — azt lehet mondani, ő a maga korának „bolsevikja" volt. Álmodott (persze, még utópisztikusan) a szociális igazságról és úgy gondolkodott, hogy a politikai forradalom, ha nem valósítja meg az egyenlőséget és nem segít a nép nyomorúságán — nem ér semmit. E felismerés folytán szakított a mérsékeltekkel és a központtal és teljesen elfordult az ideiglenes kormánytól Pesten és mindazoktól a csoportoktól, amelyekben — úgy látta — úrrá lett az opportunizmus. Visszatért inkább megint barátjának, Bem tábornoknak a zászlajához, aki maga is szélsőbaloldali forradalmár volt.

1923-ban Petőfi születésének századik évfordulóját ünnepelték. Megemlékezett róla a hivatalos Magyarország is, megemlékeztek róla a forradalmárok is. Amikor Magyarország fasiszta kormánya Petőfi emléke előtt tisztelgett, még Németország polgári sajtója is gúnyolódott efölött. Hiszen Petőfi a szerzője annak a nevezetes dalnak is: „Akasszátok fel a királyokat!" — amelyet tehetséges német fordítója, Steinbach sem mert felvenni fordításai közé. Petőfi egyik kritikusa ezt a pompás arcképet festi róla: „Feleletül formálisan elvbarátainak számító emberek opportunizmusára, feleletül a fontolva-haladás frázisaira, Petőfi epésen kacagott és farkasfogait mutatta." Érthető, hogy a Berliner Tageblatt — a liberális német lapok egyike — ezt írta azokban a napokban: „Élne csak most Petőfi, Magyarország valamelyik koncentrációs táborában ülhetne, mint bolsevik" és ezzel végezte cikkét a berlini liberális ujság: „Jó volna tudni, milyen képpel ünnepelheti a Horthy-uralom százados ünnepét annak, aki nemcsak legnagyobb költője volt népének, hanem legnagyobb forradalmára is."

HALHATATLAN SZABADSÁG

A szász polgárok kimentek temetni
és fosztogatni a halottakat.
— Dögölj meg! mondták s élve eltemették
Petőfi Sándort Segesvár alatt.
Két héttel később a császári kormány
épigy rabolt és épigy temetett
a Birodalom sírgödrébe dobta
a szabadságot és a nemzetet.

A költőt és a népet eltemették?
Szörnyű kísérlet és reménytelen —
bár fosztogatás volt és temetés volt
száz évig a magyar történelem.
De él Petőfi, nem halt meg a nemzet!
Él a szabadság! A cár s Görgey,
Deák és Tisza, Horthy és a császár
hiába ástak mély gödröt neki.

Nem haltak meg, de felnőttek a népek
és meghallották Petőfi hirét.
Leomló trónok zajában tanulták
az elnyomók, hogy mily szörnyű a nép!
Megunta a haszontalan könyörgést,
hát fegyvert ragadott, úgy vett jogot —
győzött a nép! És hol a cár, a császár,
a keleteurópai zsarnokok?

Fél milliárd lerázta már a tőke
uralmát, épített szabad hazát —
terjed a tűz a szívben és a földön
harci zászlóit bontja a világ,
a végső küzdelem kürtjei szólnak
a városokban, a gyarmatokon —
eljött dicső korszakod, népszabadság,
győzelmes proletárforradalom!

Európában és a tengerentúl
mozdul a nép, a föld alá nyomott —
megreng a föld a nép nagy erejétől,
lerázza hátáról a zsarnokot.
Hol ágyú dörög, kürt szól, vörös zászló
lobog, vágtatnak fújó paripák —
ott áll Petőfi s zengi messzehangzón
a halhatatlan szabadság dalát!

BENJÁMIN LÁSZLÓ

PETŐFI SÁNDOR:

A XIX. SZÁZAD KÖLTŐI

Ne fogjon senki könnyelműen
A húrok pengetésihez!
Nagy munkát vállal az magára,
Ki most kezébe lantot vesz.
Ha nem tudsz mást, mint eldalolni
Saját fájdalmad s örömed:
Nincs rád szüksége a világnak,
S azért a szent fát félre tedd.

Pusztában bujdosunk, mint hajdan
Népével Mózes bujdosott,
S követte, melyet isten külde
Vezérül a lángoszlopot.
Ujabb időkben isten ilyen
Lángoszlopoknak rendelé
A költőket, hogy ők vezessék
A népet Kánaán felé.

Előre hát mind, aki költő
A néppel tüzön-vizen át!
Átok reá, ki elhajítja
Kezéből a nép zászlaját.
Átok reá, ki gyávaságból
Vagy lomhaságból elmarad,
Hogy, míg a nép küzd, fárad, izzad,
Pihenjen ő árnyék alatt!

Vannak hamis próféták, akik
Azt hirdetik nagy gonoszan,
Hogy már megállhatunk, mert itten
Az ígéretnek földje van.
Hazugság, szemtelen hazugság,
Mit milliók cáfolnak meg,
Kik nap hevében, éhen-szomjan,
Kétségbeesve tengenek.

Ha majd a bőség kosarából
Mindenki egyaránt vehet,
Ha majd a jognak asztalánál
Mind egyaránt foglal helyet,
Ha majd a szellem napvilága
Ragyog minden ház ablakán:
Akkor mondhatjuk, hogy megálljunk,
Mert itt van már a Kánaán!

És addig? addig nincs megnyugvás,
Addig folyvást küzködni kell.
Talán az élet, munkáinkért,
Nem fog fizetni semmivel,
De a halál majd szemeinket
Szelíd, lágy csókkal zárja be,
S virágkötéllel, selyem párnán
Bocsát le a föld mélyibe.

(1847)

Móricz Zsigmond:

POZSONYI TÖRTÉNET

A mágnások klubjában a korai órát tekintve már igen sokan voltak.

Voltak, akik arról beszéltek, hogy 1845-ben és 46-ban mily rendkívül rossz termés volt s a tavaszi jelek azt mutatják, hogy az idén sem lesz jobb.

— Legalább lesz ára a termésnek — mondta egy mágnás. — Pest vármegyében akkor huszonkét bankó forinton alul nem lehetett kapni egy mérő búzát.

Most berohan a fiatal Csetneky gróf, a Pepi és halálsápadtan kapkod ki a zsebéből egy papírlapot és halálsápadtan adja át Miggay Pistának:

— Olvasd, olvasd!

Már mindenki megrettent. A bécsi események? Senki sem akart már ilyen izgató dolgokról beszélni.

— Pesten revolució! A Hatvani-utcai Landerernyomdából kiindulva, a sajtószabadság tényleg proklamáltatott. Táncsicsot tényleg kiszabaditotta az ifjúság.

Csupa hihetetlen hír! Néma csönd!

— Dieser Petőfi, dieser Petőfi — dadogta és felmutatta a papirt, amit valaki elkapott tőle és olvasni kezdte az első sorokat:

Dicsőséges nagyurak, há' hogy vagytok?
Viszket-e úgy egy kicsit a nyakatok?

A mágnásifjak felhördültek, s elrettenve nevettek össze.

— Ez mi vagyunk?

Ujdivatú nyakravaló készül most
Számotokra . . nem cifra, de jó szoros!

A kaszinóból mindenki odatorlódott. A komoly, idősebb mágnások szintén előjöttek, szivarozva állottak be a csapatba. A fiatal olvasónak éles nagy hangja volt és minden szót duplán, félelmetesen sikitott a fülükbe.

Tudjátok-e, mennyit kértünk titeket,
Hogy iránt unk emberek legyetek,
Vegyetek be az emberek sorába? . .
Rimánkodott a szegény nép, s hiába!

— De hol a rendőrség? Hogy merészel valaki ilyen lázító hangon?!!!

— Ez mégis sok!

— Még csak ezután jön a java! — mondta a dadogó fiatal mágnás, aki a papirt hozta.

Állatoknak tartották a népet
Hátha most mint állat fizet tinéktek?
Ha megrohan, mint vadállat bennetek,
S körmét-fogát vérelekkel festi meg?

— Das ist Skandal! Ez nem tűrhető!

A verssorok meghazudtolták, amit az emberek a versről tudtak. Hogy a vers, a költemény az érzelmek kifejezése, lira, epika . . . szavak! Ez itt tűzvész, gyujtogatás. Ha ezt hallani fogják az emberek, kész a lázadás . . . Borzasztó . . .

Ki a sikra a kunyhókból, milljomok!
Kaszát, ásót, vasvillákat fo jatok
Az alkalom magamagát kínálja!
Ütött a nagy bosszuállás órája!

Nem lehet elképzelni, hogy ezek a főurak, akik egész életökben bármit is tettek, csak tiszteletben, sőt szinte imádatban részesültek a nép részéről, hogy ezek a Petőfi versét soronként mint puskalövést, bombát, robbanást érezték.

Ezer évig hiztak rajtunk az urak . . .
Minden sor borzalmasabb és irtóztatóbb.
Most rajtok a mi kutyáink hízzanak!

Nem lehetett tovább olvasni. Maga a felolvasó nem hitt a szemének. Lehetetlen, hogy ez a sor le legyen irva. Tollal, tintával, ahogy a szerződést irják, amit meg kell tartani, a törvényt, amit végre kell hajtani. Csak eddig szerződést és törvényt csak a birtokban lévő hatalmasok érdekében irtak, s ez . . .

Vasvillára velök, azután szemétre,
Ott egyék a kutyák őket ebédre . . .

Valaki kitépte a felolvasó kezéből a papirt és szétte pte. Dühöngő kavargássá változott a terem. De mikor már csillapodni kezdett a felhevült hangulat, mintha új tűzzel akarnák felgyujtani a hamvadni kezdő parázst, valaki berohant:

— Petőfi negyvenezer kaszás parasztal áll a Rákoson!

Hirtelen némaság.

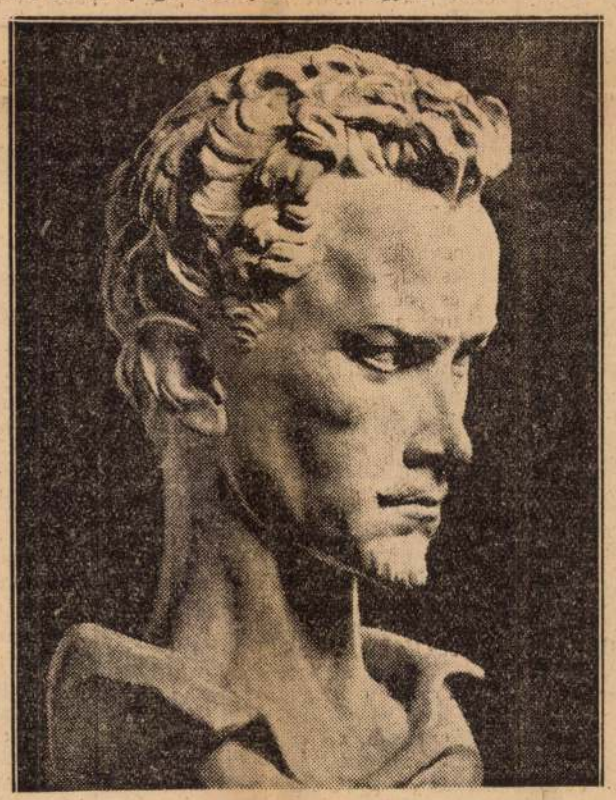

Kisfaludi-Stróbl: Az ifjú Petőfi

A legfontosabb kérdés a napokban az volt, hogy miként fognak megoldatni az urbéri viszonyok, nem fogják-e az izgatók a parasztokat a nemesség ellen uszitani? S mi lesz a nemzetiségi parasztokkal? A főurak nagy részének csupa tót, román és más nemzetiségű jobbágya volt és ott semmiképpen rendet fenntartani nem fog lehetni soha, csak drákói rendszabályokkal, katonasággal, fegyverrel . . .

Kóválygó kétségek kerülgették az urakat. Ha Bécsben is megtörténhetett a császár rezidenciáján, az a szörnyűség, mi lehet akkor idehaza? Még soha nem gondoltak arra, hogy ennyire ellenséges és idegen elem között élnek. Hiszen ezek a parasztok, ezek a soha észre nem vett, figyelemben nem részesített jobbágyok, ezek mint feldühített vadak nyüzsögtek képzeletükben.

Remegés közben meglátják Széchenyit, aki az utcán éppen errefelé tartott.

Széchenyi nyugodtan ment a klub termébe, benyitotta az ajtót és ahogy végignézett a sápadt, didergő, gyomorrontásos mágnásokon, szarkasztikus mosolygással köszöntötte őket:

— Dicsőséges nagyurak, hát hogy vagytok?

Ezen a napon volt a szavazás a jobbágyság felszabaditásáért. Egyetlen szó, egy ellenmondás nélkül ment keresztül a javaslat. Pedig, ha a Petőfi verse nincs, akkor legalább is ellenzéke lett volna, ha még akkora volt is a rémület a bécsi események miatt.

RÉVAI JÓZSEF:

PETŐFI SÁNDOR

(Részletek Révai elvtárs Petőfi-tanulmányából.)

PETŐFI SÁNDORRAL valami új kezdődött. Az ő költészete nem a nemesi lelkiismeretfurdalás költészete többé, hanem egy öntudatra ébredő népnek a hangja. Másszóval: Petőfi Sándor népiességében a felülről jövő nemesi reformnak a gondolata helyett az alulról jövő népi felszabadulásnak a gondolata szólal meg. Nem a nép „felemelése", nem az érdek „egyesítés" itt a problémá többé, hanem a nép felszabadítása. Csak össze kell vetni azt, amit Vörösmarty eposza a „Zalán futása" kifejez, Petőfi Sándor első népi eposzával a János vitéz"-zel. A magyar irodalomtörténet a János vitézt naiv népi eposzként könyveli el. Ez igaz is, de azt hiszem nem felesleges figyelmeztetni arra, hogy ezzel az úgynevezett naivitással csinján kell bánni. Ez a „naivitás" az öntudatra ébredő népi tömegek felszabadulásának természetessége.

Petőfi költészetében — most nem is politikai verseiről beszélek, hanem népdalairól, helyzetdalairól, leiró köteményeiről — az fejeződik ki —, persze bizonyos leegyszerüsítéssel mondom ezt —, hogy a nép szétnéz saját országában. Tájleiró verseiben a nép fia szól saját földjéről. „A Tisza", „A puszta télen", „Az Alföld"', „A falu végén kurta kocsma", „A kutyakaparó" mindez nem más, mint a föld birtokbavétele az ország népe által. De a Tiszát vagy az Alföldet Petőfi nem egyszerüen úgy ábrázolja, mint egy közönséges tájat, hanem úgy, mint az országnak, a magyar nép országának, a hazának darabját. A tái szeretete, a magyar föld birtokbavétele kibővül az ország szeretetévé, a haza birtokbavételévé. A nép Petőfi költészetében úgy beszél a magyar földről, mint a sajátjáról. De ez a nép önmagát egyben nemzetnek érzi.

Petőfi lirai közvetlensége, népi közvetlenség, de nem paraszti közvetlenség. Ugy, ahogyan Petőfi beszél a tájról, Magyarországról, az Alföldről, a Tiszáról, mint magyar folyóról, a paraszt sohasem tudna beszélni. A paraszt számára a természet, amelyben benne él és amelylyel dolgozik nap mint nap, nem jelent szépséget.

Petőfi elszakadt a földtől, de összeforrt a hazával. Elszakadt a rendiségtől, azoktól az emberi és társadalmi viszonylatoktól, amelyekben a földhöz való viszony játssza a főszerepet, de nem szakadt el föld népétől. A népet képviselő, a néppel egybeforrott nemzeti költőnek szemével nézi a természetet, a magyar tájat, az országot.

És hangsúlyozni akarom, hogy ez a közvetlenség, amivel az országot nézi azon keresztül, hogy az ország darabjait nézi, nem naivitás, hanem öntudatosság. Petőfiben a népnek az a képviselője szól, aki nem a nemességgel akarja egyesíteni a népet, hogy nemzetté legyen, hanem a rendiség helyett akar a nép által új nemzetet teremteni.

Ez a forradalmi elem Petőfi költészetében, mielőtt még forradalmi versei elhangzottak volna. Tájleiró verseinek, népdalainak, helyzet dalainak ezért a forradalmiságáért támadták korabeli kritikusok Petőfi Sándor költészetét, elnevezvén azt útszélinek, betyárnak, durvának, póriasnak.

Petőfi népiessége tehát forradalmi népiesség. Ugyanaz a forradalmi népiesség, amely az Alföldről szóló versében benne rejlik, szólal meg a forradalom előestéjén irt versében: „Még kér a nép, most adjatok neki." Ez szólal meg abban a másikban is, amely a népfelkelést ünnepli, már az európai forradalmi mozgalmaknak a hatása alatt: „Feltámadott a tenger, a népek tengere."

Vagyis az ország —, hogy úgy mondjam — lirai birtokbavétele és a magyar feudalizmus elleni népi lázadás érzelmei között csak egy lépés volt a távolság. A forrás itt is, ott is úgyanaz volt.

★

AZ, HOGY EBBEN a költészetben valami új van és nem egyszerüen a régi folytatódik, kifejeződik abban is, hogy ez a költészet a reform-kor költészetével szemben a demokratikus internacionalizmusnak, a „világszabadságnak" jegyében áll. Pulszky 1847-ben, Petőfi akkor megjelent összegyüjtött költeményeinek birálatában azt irja a „világszabadság" motivumról: „Utolsó dalaiban ismét más német ábránd szállja meg, melyért azok szoktak küzdeni, kiknek a hazáról és nemzetiségről tiszta fogalmuk nincs." De Pulszky összetévesztette a demokratikus forradalmi szolidaritást, Kazinczy Ferenc arisztokratikus, polgári humanista, kozmopolitizmusával. Ezzel, a Goethétől származó polgári-arisztokratikus kozmopolitizmussal már Kölcsey Ferenc is szembefordult, odafordult a népi, nemzeti gondolat felé. De amikor ő a népi és nemzeti gondolat felé fordult, egyben hátatfordított a népek szolidaritásának, az általános emberi gondolatnak.

Petőfi tulmegy Kazinczyn, de ugyanakkor tulmegy Kölcseyn is. Petőfi nem kozmopolita, hanem nemzeti, de úgy nemzeti, hogy egyben a szabadságért küzdő népek nemzetközi szolidaritását is vallja. A 70-es években már a kiegyezés után felújul ez a vita: milyen legyen a költészet, csak népi-nemzeti-e, vagy pedig az általános emberinek a megszólaltatója. Arany János és Revitzky Gyula között folyt akkor a vita, amelyet az ő nemzedékük nem tudott eldönteni. Az általános emberi s népi-nemzeti ellentét egyike azoknak az alapellentéteknek, amelyek között a polgári világ ideológiája vergődik, ezt az ellentétet a magyar költészetben Petőfin kivül senki nem tudta megszüntetni, vagy áthidalni, még Ady Endre sem tudta teljesen. És Petőfi azért tudott népi és nemzeti lenni és ugyanakkor a világszabadság harcosa, mert egy olyan nemzeti forradalomnak volt a viharmadara, amely része volt egy nagy európai szabadságmozgalomnak.

A nagy magyar forradalmi költő

A Pravda cikke Petőfi Sándorról

A Pravda pénteki száma közölte Anyiszimov alábbi cikkét Petőfiről.

A nagy magyar költő élete és műve elszakíthatatlanul összekapcsolódik az 1848—49. évi forradalommal és népének a jobbágytartó elnyomás, valamint a Magyarországot rabságban tartó osztrák császárság elleni küzdelmével. A forradalmi fellendülés évei jelentik Petőfi költészetének tetőpontját. Petőfi 27 éves korában halt meg és költői tevékenysége néhány esztendő alatt ért el hatalmas magasságot.

Szegény ember volt, sokat kellett vándorolnia és küzdenie az emberi tudatlanság ellen. Gyakran beszél a hazátlan vándorról, az útmelléki kocsmákról, az éhező nyomorúságról s mindebben sok önéletrajzszerűség van. Bár már első költeményei nagy sikert aratnak és sok közülük dallá vált, melyet az egész ország énekel, a fiatal költő ismeretlen marad. Első könyve 1844-ben jelenik meg, híre-neve innen kezdve megnő, bár a szegénység végigkíséri.

Verseiben különlegesen fontos helyet foglal el a magyar természet leírása. Ábrándozva írja:

Te vagy, oh, szép Alföld végtelen rónája,
Lelkem legkedvesebb mulató tanyája!

Mindvégig mélységes vonzalom jellemzi szülőföldjéhez. Azonban valamennyi gyengéden festett tájképétől távol áll a forradalmiatlan szemlélődés. Ugyanilyen távol áll ettől az is, amit a forradalomról írt.

A szociális motívumok erősen átszövik már korai költeményeit is. Igen korán élesen megérezte, hogy a szegény Magyarország és a gazdag Magyarország között áthidalhatatlan szakadék tátong, amint mondja: *Palota és kunyhó, ez olyan tűrhetetlen s lázító ellentét, amelyet feltétlenül el kell távolítani, ha méltán akarunk beszélni emberi szabadságról, emberi boldogságról.* A nemzeti szabadság Petőfi számára feltételezi a szociális rabság megszüntetését.

Minél inkább fejlődik, annál inkább áthatja a forradalmi hév. Remek természetleírásai sajátos jellegűvé válnak.

A Tisza, mely *„zúgva-bőgve töri át a gátat"*, a haragos felhők, a kitörő zivatar, — mindezekben a képekben az ellenségeit gyűlölő nép haragját rajzolja Petőfi.

A magyar nemzetet, amely *„alig lélekzik"*, pusztulás fenyegeti. A költő felhívja a felkelésre, lelkesíti, tépje le láncait, *„Miért tűritek a rabságot?"* Érzi a közeledő vihart, forradalmi költészete különösen megerősödik.

1848 március 17-én ezt írta naplójába: *„Európára napról-napra közeledik a megrázkódtatás."* Ez tükröződik a következő soraiban is: *„Dalaim, mik ilyenkor teremnek, villámlási haragos lelkemnek."*

Előkészíti a népet a közeledő szabadságküzdelmre, megénekli a férfiasságot, a bátorságot, az odaadást, a honpolgári kötelességtudást.

A hősiesség nevelésének szenteli alkotásait. Megbélyegzi a gyávaságot, a meghunyászkodást.

1844-ben írt kitűnő költeménye *„A királyok ellen"* megmutatja a lángoló forradalmárt. A francia forradalmat, amely *„megdöntötte a Lajosok trónját"*, a közeledő nagy vihar *„első villámának"* nevezte. Követeli valamennyi trón megdöntését. Mindenekelőtt rámutat a Metternich védelmezte gyűlölt osztrák trónra. *„Le hát a bíborszékekről, királyok!"*

„A nép nevében" című híres költeményében megemlékezik a korábban elnyomott parasztfelkelésekről. Most már van ereje a népnek, hogy mindezt megbosszulja és megvédje jogait. Ma már *„nem kér, de vesz, ragad"*.

A forradalmat megelőző években Petőfinél kialakul a népi költő fogalma. Felháborodva jegyzi meg, hogy korának irodalma, irodalmi kincse csak egyesek privilégiuma. Felveti a demokratikus népi irodalom jelszavát, mint egyedül létjogosultsággal bíróét. A költészet

„... szentegyház, ahová belépni Bocskorban, sőt mezítláb is szabad".

Összehasonlítja a pusztuló renyhe nemességet és a nyers szépségű népet. Kijelenti, hogy harcos feladatai vannak a költőnek:

„Ott állok én is a csatában katonáid közt, századom! Csatázok verseimmel ... egy-egy harcos legény minden dalom."

„A XIX. század költői" című versében Petőfi kifejti egész politikai programját, leleplezi *„a hamis prófétákat"* tele megvetéssel azokkal szemben, akik, míg a nép küzd, fárad, izzad, pihennek „árnyék alatt". Lelkes versekben megvázolja annak a költőnek az arculatát, aki a néphez fordul: „Előre hát mind, aki a költő, a néppel tűzön, vízen át". Petőfi költő és harcos volt, aki életének és alkotásának célját abban látta, hogy a népet forradalmi rohamra vezesse.

Amikor kirobbant a forradalmi vihar, Petőfi kezdettől fogva az első sorokban harcolt. Most tudta költészete szabadon kibontani hatalmas szárnyait. Lenyűgöző Petőfinek 1848—49-ben írt költészetének gazdagsága, ereje és alakító képessége. A híres *„Nemzeti Dal"-ban*, amelyet a forradalom első napjaiban írt, valamint a Haza fiai című versében gyönyörűen kifejezi a nép győzelmébe vetett bizalmát, annak a népnek bizalmát, amely felébredt évszázados álmából és levetette bilincseit.

Az általános nagy lelkesedésnek ez az érzése hatja át mindazt, amit Petőfi ebben az időben írt. Petőfi a meggyőzés határtalan erejével felhívja a forradalmat, legyen könyörtelen és ne álljon meg félúton. Szakítsa ki gyökerestül a gyűlölt multat. *„Ha irtják az erdőt, nem hagyják a gyökeret."* Költészetében igyekszik kifejezésre juttatni a forradalmi harag egész hajthatatlanságát.

„Milliók rontottak rátok" — mondotta lelkesedéssel és gyűlölettel Petőfi a jobbágyi rend védelmezőinek, ennek a *„megvetett csordának"*.

Petőfi megérti, hogy a forradalom csak fegyverrel a kézben győzhet. Változzunk át katonákká — ez a felhívás vörös fonalként húzódik költészetén át. Petőfi megmutatja, hogy a felfegyverzett nép az egyszerű emberek odaadó bátorságával felkel a forradalom védelmében. Olyan versei, mint *„Tiszteljétek a közkatonákat"* és *„A vén zászlótartó"*, egyszerű emberek felejthetetlen képét nyujtják, akik felkeltek a haza és a szabadság védelmében. Ezek a haza legjobb fiai, a dicsőség napja aranyozza be hőstetteiket, habár a történelem nem őrzi meg nevüket.

Petőfinek e verseiben kifejezésre jut költészetének mély demokratizmusa. Csak a szegény ember szereti lelkével a hazát. Petőfi szenvedélyesen megtámadta a polgári liberálisok felemásságát, akik lelkükben félnek a nép megmozdulásától és kompromisszumot keresnek a régi rendszerrel. A költő és demokrata azt a feladatot tűzte ki maga elé, hogy harcoljon a forradalom kiterjedéséért és elmélyítéséért.

Nyugtalanság a forradalom sorsáért, gyűlölet mindazokkal szemben, akik készek elárulni a forradalmat, egyre jobban hatja át Petőfi politikai líráját. Felháborodással beszél *„a legnagyobb ellenségről, a cudar, az áruló testvérekről, e belső bitangokról"* *„A nemzethez"* című híres versében. *„Konduljanak meg a vészharangok!"* — így kezdődik a vers és félelmetes vészharangként hangzik ennek a versnek minden szava.

Petőfi férfiasan fogadja a magyar forradalom tragikus befejező aktusát, amely megbukott, — aláásva a belső ellentétektől és megfojtva a beavatkozástól. Petőfi utolsó versében nincs jele a csalódásnak és a lelki csüggedésnek, habár azokat eléggé lesújtó körülmények között írta. *„Bizony mondom, hogy győz most a magyar!"* — ez Petőfi egyik utolsó versének címe, amely tele van a nép diadalába vetett hittel. *Népem, te élni fogsz!* — kiáltja Petőfi.

Petőfi Sándor a népi demokratikus Magyarország nagy előfutárja, ugyanakkor annak tevékeny építője. Azt, amiről Petőfi forrón álmodott, amiért odaadta életét, fényesen megvalósította az új demokratikus Magyarország. A nép szabadsága és boldogsága élő valósággá lett.

„A lobogómmal még találkoztok" — írja Petőfi a jövőhöz fordulva.

Ez joggal illeti a nagy magyar költőt abban a harcban, amelyet ma a világ összes haladó erői vezetnek az elállatiasodott imperialista reakció ellen, a világ népei békéjének és szabadságának ellenségei ellen.

Petőfi lángoló szava sújtja az emberiség, a demokrácia ellenségeit.

MEGÉRKEZETT A SZOVJET ÍRÓKÜLDÖTTSÉG A PETŐFI-CENTENÁRIUMRA

Gergely Sándor elvtárs üdvözli a repülőtéren a szovjet írókküldöttség tagjait: Scsipacsov Sztyepán szovjet költőt, Leonidze Georgij grúz Sztálin-díjas költőt Malisko Andrej ukrán költőt

A prágai repülőgéppel szombat délután Budapestre érkezett a *szovjet írókküldöttség*, hogy részt vegyen a Petőfi halálának századik évfordulóján rendezett emlékünnepen. Az írókküldöttség tagjai: *Scsipacsov* Sztyepán szovjet költőt, *Leonidze* Georgij gruz Szálindíjas költőt, a Szovjet Tudományos Akadémia tagját és *Malisko* Andrej ukrán költőt. A szovjet írókküldöttséggel együtt érkezett meg a Petőfi-ünnepségre a csehszlovák írókküldöttség is: Jan *Drda* író, a cseh írószövetség elnöke, a Lidove Noviny főszerkesztője és *Rybak* szlovák költő.

A külföldi íróvendégeket *Szmirnov* szovjet ügyvivő, *Boldizsár* Iván külügyi államtitkár, *Mihályfi* Ernő, a Kultúrkapcsolatok Hivatal elnöke. *Csillag* Miklós elvtárs, a Magyar Dolgozók Pártja kultúrpolitikai osztályának helyettes vezetője, *Rusznyák* István elvtárs, a Magyar-Szovjet Társaság elnöke, *Gergely* Sándor elvtárs, a Magyar Irószövetség elnöke, továbbá *Illyés* Gyula, *Barabás* Tibor, *Benjámin* László, *Nagy* Lajos, *Lányi* Sarolta és *Veres* Péter írók várták. A küldöttségek tagjait Mihályfi Ernő köszöntötte, majd *Scsipacsov Sztyepán szovjet költő mondott rövid beszédet.*

— *Mélyen megrendülten lépek Magyarország földjére* — mondotta. — *Régi vágyam teljesül ezzel. Jól ismerem a magyarokat: a polgárháború idején sok magyarral harcoltam együtt az ellenforradalmárok ellen. Most eljöttem, hogy megnézzem s lássam, mit valósított meg ez a forradalmi nép, melynek egyik szülöttje a hős Zalka Máté, a spanyol forradalom „Lukács tábornoka", akiről különben több számos verset is írtam. Örülök, hogy itt lehetek a Petőfi-ünnepségeken, mint a szovjet írók küldötte. De egyúttal sajnálkozom is, hogy nem vehetek részt a Szovjetunióban tartott Petőfi-megemlékezéseken, amelyeket az egész Szovjetunióban nagy szeretettel rendeznek. A szovjet nép nagyon jól ismeri Petőfi műveit, amelyek nagy példányszámban jelennek meg. Még az iskolásgyermekek számára is készültek Petőfi-kiadások. Kárpótol az, hogy itt most saját hazájukban ismertem meg a magyarokat* — fejezte be beszédét Scsipacsov Sztyepán.

A küldöttség tagjai szombaton este résztvettek a *Városi Színházban* tartott *Petőfi-ünnepségen.*

Petőfi saját hazáján kívül sehol nem kapott annyi szeretetet és megbecsülést, mint a Szovjetunióban

— mondotta Scsipacsov, a szovjet írókküldöttség vezetője a Petőfi Emlékbizottság ünnepi estjén

Szombaton este tartotta a Petőfi Emlékbizottság nagyarányú Petőfi-ünnepélyét. Nyolc órára zsúfolásig megtelt a Városi Színház feldíszített hatalmas terme. Soha nem ünnepelték még így hazánkban a költő emlékét! Megjelent az ünnepségen *Szakasits* Árpád elvtárs, a magyar köztársaság elnöke. Ott voltak a kormány tagjai, a politikai és szellemi élet vezetői. Zúgó taps köszöntötte a külföldi író-küldötteket, akik magyar írók társaságában a díszemelvényen foglaltak helyet. Hosszú, forró, percekig tartó ütemes taps fogadta a Szovjetunió képviselőit, annak a hatalmas országnak a fiait, amelynek köszönhető, hogy *Petőfinek hosszú időn át könyvbe temetett eszméi végre elindulhattak diadalútjukra: tettté, valósággá válhattak.* S ott voltak az ünneplők sorában a magyar nép képviseletében *Nagy-Budapest dolgozói, Csepel, Angyalföld, Kőbánya* gyárainak munkásai. Azok voltak jelen ezen az ünnepségen, *akikért élt és meghalt Petőfi, akikért és akiknek írta verseit: a dolgozó nép ünnepelte a dolgozó nép nagy költőjét.*

A Petőfi Emlékbizottság elnöke *Darvas* József építésügyi miniszter nyitotta meg az ünnepélyt:

„A költő halálának 100 éves évfordulóját ünnepeljük, de nem gyászünnep ez mégsem. *Egy felszabadult győzelmes és bizakodó nép jelentheti: Petőfi polgártárs, örökségedet valóraváltottuk"* — mondta a megnyitójában. Majd *Horváth* Márton elvtárs tartotta meg ünnepi beszédét, amelyből lapunk első oldalán közlünk részleteket.

Horváth Márton elvtárs ünnepi beszéde után a szovjet írókküldöttség vezetője *Scsipacsov* szovjet költő üdvözölte a megjelenteket.

— Mi, szovjet írók eljöttünk ide, — mondotta — hogy *a szocializmust építő magyar néppel együtt ünnepeljük a legnagyobb magyar forradalmár költőt, Petőfi Sándort.*

Ezekben a napokban a szocialista Szovjetunióban és mindenütt ünneplik Petőfi Sándort a nagy költőt.

Ezekben a napokban a Szovjetunió ujságjaiban, folyóirataiban a Szovjetunió minden részén Petőfiről szóló cikkek és Petőfi versek jelennek meg. A szovjet emberek lakásaikban a rádióból hallgatják a nagy költő verseit, amelyeket orosz nyelvre a legjobb szovjet műfordító mesterek ültettek át.

Petőfi saját országán kívül még soha és sehol nem kapott annyi szeretetet, és nem nyert oly őszinte elismerést, mint nálunk, a Szovjetunióban.

A szovjet költő ezután a közönség hatalmas lelkesedése közepette

bemutatta azokat a Petőfi-köteteket, amelyek most, a költő halála 100-ik évfordulójának ünnepére jelentek meg a Szovjetunióban.

— Moszkvában — mondotta a könyvekre mutatva — 20 ezer példányban adták ki Petőfi válogatott verseit. Kiadta Petőfi válogatott műveit a gyermekkönyvek kiadóvállalata is, a szovjet iskolások számára 20 ezres példányszámban. Most jelent meg Moszkvában *Hidas* Antal orosznyelvű könyve Petőfi életéről és alkotásairól. Ugyancsak most jelent meg Uzshorodon Petőfi válogatott műveinek vaskos kötete *magyar* nyelven. Nemcsak orosz nyelven olvashatják a Szovjetunió népei a nagy magyar költő verseit. Petőfi művei megjelennek *azerbejdzsáni és grúz nyelven is.*

A szovjet írókküldöttség vezetője ezután elmondotta:

Petőfit azért szereti a szovjet nép, mert forradalmár és nagy humanista volt.

Petőfit azért szereti a szovjet nép, mert

a népi demokráciának, a magyar nép és az egész dolgozó emberiség felszabadításának igazi harcosa volt.

Azért szereti a szovjet nép Petőfi Sándort, mert

határtalanul szerette hazáját,

igazi hazafi volt.

— Petőfi közelállt a szovjet irodalomhoz, mert ő testesíti meg azt a költőideált, amilyenné a szocialista szovjet irodalom művelői akarnak lenni.

— *Én, a Szovjetunió küldötte, aki itt állok ezen az emelvényen, tisztelettel hajtom meg fejemet a magyar nép nagy költője és harcosa előtt. Nem minden népnek jutott osztályrészül, hogy olyan költőt adjon az emberiségnek, mint Petőfi Sándor.* Petőfi nagysága nemcsak a magyar népet kötelezi sokra, de bennünket is, akik annyira szívünkbe zártuk Petőfit és művészetét.

Petőfi élete és versei arra kötelezik bennünket, hogy diadalmas utunkból elsöpörjük mindazokat, akik akadályokat gördítenek elénk.

Petőfi élete és versei arra kötelezik bennünket, hogy ugyanolyan híven szolgáljuk a népet, ahogy ő szolgálta, hogy

kérlelhetetlenül elsöpörjünk utunkból minden néptől elrugaszkodott kozmopolitát, aki gyűlöli mindazt, ami igazán nemzeti, népi és emberi.

Petőfi arra kötelez bennünket, hogy egy pillantra se álljunk meg abban a harcban, amely a szabadságszerető népek boldogságáért folyik és amelyért életét áldozta a magyar nép csodálatos, halhatatlan fia — fejezte be beszédét a szovjet írókküldöttség vezetője.

Utána *Major* Tamás, *Ladomerszky* Margit Petőfi-verseket szavalt, *Ladányi* Ferenc pedig *Pervomajszkijnak Petőfihez írt versét mondta el.* A *Vásárhelyi-kórus*, a *Vasas Szakszervezet énekkara* Petőfi-dalai és a Szovjetunió s egyéb baráti országok forradalmi dalai közül adott elő néhányat.

A MINSZ Petőfi-ünnepsége

A MINSZ vasárnap este 8 órakor rendezi meg Petőfi-ünnepségét az Állatkertben. Az ünnepséget rossz idő esetén a Városi Színházban tartják.

Vasárnap délelőtt negyed 11-kor 1500 MINSZ-szervezet képviselői koszorúzzák meg a Múzeum-kertben a Petőfi-emléktáblát.

A 3 ÉVES TERV EREDMÉNYE:
MINŐSÉGI ÁRU,
BŐSÉGES VÁLASZTÉK,
OLCSÓ ÁRAK
ÁLLAMI ÁRUHÁZAK

Női tenisz zokni	5.30	Ft-tól
Imprimé, divatos mintákban	31.60	„
Női csipkenadrág, pamutból	8.90	„
Női táncnadrág	17.90	„
Női fürdőruha	19.80	„
Női kartonruha	59.80	„
Női szandál	84.—	„
Férfi szandál	104.—	„
Férfi póló-ing	21.30	forint
Kötött férfi-ing, rövid ujjal	27.60	„
Short-nadrág, avatva	69.80	„
Vászonöltöny, avatva	288.—	„
Férfi ruhavászon	23.74	„

HÍR-TÜK

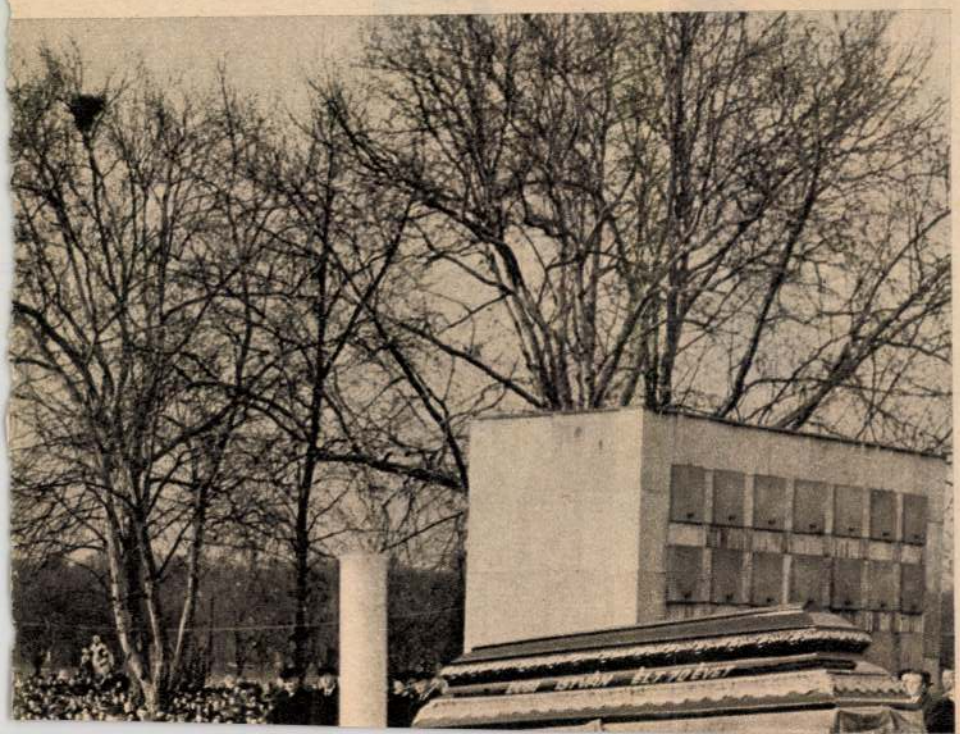

KÖSZÖNTŐ

De Gaulle francia elnököt üdvözölte péntek este a brit televízió, a BBC, s miután eljátszották a „Boldog születésnapot" című, szokásos angol dalt, a kommentátor a frankválság kellős közepén, de Gaulle-t méltatva, meglepő megérzéssel közölte: „de Gaulle elnök, aki ma 78 éves, még mindig erős, és nem lesz leértékelve". Mint ismeretes, de Gaulle is így gondolkodott, amikor elutasította a frank devalvációját. *(International Herald Tribune)*

DOKTRÍNA-VÁLSÁG

A Vatikánban bejelentették, hogy vezető teológusok bizottságát szervezik, tekintve azt az egyre súlyosbodó doktrína-válságot, amely a katolikus egyház keretében dúl. Nem titok, hogy maga VI. Pál pápa áll a viták középpontjában, bizonyos megfogalmazásaiért, illetve azért, mert késlekedik állást foglalni néhány égető teológiai kérdésben. Amint egy bennfentes közölte: könnyen lehetséges, hogy a püspökök „komolyan megszorongatják" a pápát. *(A UPI alapján)*

GESZTUS

Kiesinger nyugatnémet kancellár jelentette ki kereszténydemokrata körben: „Milyen szívesen is vezetném önöket, zászlóval a kezemben, a csatába! De sajnos, ez nem megy". A kereszténydemokraták most tanakodhatnak, hogy vajon a csata fogalmán mit értett a kancellár. Netán a jövő évi választásokat? Vagy talán Kiesinger úgy értette, hogy a hősi rohamhoz inkább a lobogó hiányzik? *(Die Zeit)*

SZOBA

Nixon megígérte alelnökének, Agnew-nak, hogy rendkívül szoros együttműködésre törekszik vele, vagyis mellőzi az alelnökök mellőzésének ismert hagyományát.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TÜKÖR

1968 DEC - 9

1021

az MTI belföldről

ÜNNEP

UJ SZOBOR AZ IFJU VÁROSNEGYEDBEN. Kecskeméten a Párt megalakulásának 5o. évfordulója alkalmából 5ooo lakósú új városrészt avattak, melyet Leninről neveztek el. Az ünnep napján leleplezték a városrész névadójának a szobrát. A Lenin-szobor Kisfaludi Strobl Zsigmond alkotása. /Fotó: Fehérváry/

SZINHÁZ MÜVÉSZET.

A Munkácsy-szobor pályatervei.

Négy nagy teremben állitották ki a Mücsarnokban a Munkácsy-szobor pályaterveit, amelyek közt tudvalevőleg ugy döntött a zsüri, hogy a megbizást nem adja ki, hanem szükebb körü pályázatra hiv meg négy müvészt. A négy müvész: *Pongrácz* Szigfrid, *Kolozsvári Szeszák* Ferencz, *Kisfaludy Ströbl* Zsigmond és *Pásztor* János. Őszintén megvallva, nem egészen értünk egyet a zsüri határozatával, nem mintha a négy kitüntetett müvészénél értékesebb dolgokat is hoztak volna a pályázatra, hanem mert a nagy anyagban a legtöbb nem mutat olyan nagy szinvonal-különbséget, hogy erre a megkülönböztetésre ok lett volna. Egyesek kiszorultak a szükebb pályázatból, akik talán ugyanolyan joggal vehettek volna részt benne. A négy kitüntetett müvész pályaterve egyébként sok szép igéretet ad a végleges megoldásra. Kolozsvári Szeszák Ferencz erős és biztos kézzel komponálja meg a maga alakját. Valami nagyobb iram van abban, ahogy mondani valóit egybefoglalja. Kisfaludy Ströbl Zsigmond abszolut becsületességü munkájával érdemel elismerést. Architekturája egyáltalában nincs ugyan, de azt izléses és finom ornamentikával pótolja, mely a monumentum egész talapzatát befutja. Figurális részében már most teljesen jó a fej, amely a pályázat feltételeinek egyik legnehezebb részét: a portrait teljes sikerrel oldja meg. Pongrácz Szigfrid szintén jól bánik a nagy tömeggel, megoldása egységes és intelligens. Pásztor János három tervvel szerepel, amelyek közül kettő fölöttébb biztató. Mindkettő architekturában is iparkodott ujat és ötletest adni és az egész mü sima, e kisebbitett formában talán tul lágy formái kivitelben nagyon hatásosak lesznek.

A szükebb pályázatra nem kerülők közül elsősorban *Gémes* Gindert pályaterve érdemel elismerést, melynek körülbelül ugyanazok az előnyei, mint Pásztor János terveinek. Nagyon érdekes kisérlettel szerepel *Pick* László, aki kissé siremlékszerü relief hátterü tervén sok komolysággal, dekorativ érzékkel egy szinte a primitivig stilizált egyszerüséggel foglalja össze feladatát. Egynémely apróbb hibáján, a reliefháttér gyermekfiguráinak tulságos különválásán könnyen lehet segiteni.

Kompoziciójában, dült sikra fektetett kissé tul novellisztikus csoportjával uj hangot ad *Margó* Ede. *Homonnay* tervei közül a második számu sikerült jobban, bár a nagy plateau közepére helyezett talapzaton itt is változtatni kellene, hogy sirkő formáját elveszitse.

Nagyon eredeti a *Reményi—Graeff* terv, mely merész ötlettel egy nagy sima lapra helyezi Munkácsy nagyon modernen meglátott figuráját s némiképpen számit a térrel is, amelybe kerülni fog. Egységes hatásában a legjobbak közé tartozik *Sámuel* Kornél kompoziciója, mely nobilis hatásában szinte az Anonymusra emlékeztet. Érdekes a felfogása *Gaál* mintájának is, bár tulzottan elmos mindent s csupán a fej kemény formáit hangsulyozván, szinte misztikus prófétát csinál Munkácsyból. A többiek közül *Baszler, Murányi, Kallós—Hahn, Fülöp* Elemér, *Bokros* és főleg *Vedres* Márk tervében van legalább egy-egy értékes és figyelemreméltó momentum.

— **A „Tatárjárás" reprize.** A közönség rendkivüli érdeklődése előzi meg a Népopera pénteki estéjét, amely a vendégszereplő német együttes előadásában a *„Tatárjárás"* reprizét hozza. A Bakonyi—Kálmán-operettnek ez a felujitása valóban szenzációt igér, mert azok a főszereplők lépnek föl benne, akiknek nagyszerü játéka annak idején Bécsben még a budapesti előadásokat is meghaladó diadalmasan hosszu sorozatot szerzett a Herbstmanővernek. Mindenekelőtt Max *Pallenberg*, akinek annyit dicsért kacagtató komikuma soha ilyen teljességben nem hatott. Wallersteinje, amely a világszerte hiressé vált Löbl-nóta révén még külön ujdonságot is hoz, egymagában telt házakat jelent a Népoperának. Nem kevésbbé tökéletes a *Storm* Lörenteije, amelyet a bécsi bemutató óta német szinpadokon több mint ötszázszor játszott el óriási sikerel a kiváló müvész. Mellettük Lola *Karénában*, aki Riza bárónét játszsza, a legnépszerübb külföldi operett-primadonnák egyikét ismeri meg közönségünk. Az önkéntest Grete *Petrovits* játszsza, Lohonyayt *Walters*. Vasárnap este megismétlik a *Tatárjárást*, közbül szombat este a *Polenblut* kerül szinre ezuttal is a zsufolt házakat vonzó *Massary-Werner-Pallenberg* triászszal.

— **Timár Liza.** A Vigszinház soron következő ujdonsága *Bródy* Sándor uj müve, a *Timár* Liza, amelynek bemutatóját a jövő szombatra, e hónap 14-ikére tüzték ki. A bemutató iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik a közönség minden rétegében, hogy a premiere és a rákövetkező előadás jegyeinek árusitását már most, szombaton, megkezdik. — Holnap, pénteken, a Vigszinházban a *Tündérlaki lányokat, Heltai* Jenő szenzációs sikerü szinjátékát adják, amelyet vasárnap és hétfőn is ismételnek.

— **A félkegyelmü.** Dostojewski világhirü regényéből készült szindarab *„A félkegyelmü"*, melyet Hjalmar *Meidell* svéd iró irt át szinpadra és amelyet Biró Lajos forditott magyarra, várja a bemutató-előadást. A szines és érdekes darab, amely eddig mindenütt, ahol adták, nagy sikert aratott, nálunk is a legjobb szereposztásban kerül a közönség elé. A czimszerepet *Törzs* Jenő játszsza. A fő női szerepben pedig szenzációs alakitásra lesz alkalma *Gombaszögi* Fridának, aki nagy tanulmányokkal készült Natasa kreálására. A diszletek és jelmezek Márkus László tervei szerint készültek.

— **A Nyugat estélye.** Irodalmi estét rendezett tegnap este a Zeneakadémia nagytermében a Nyugat. A dolog nagy népszerüségét mi sem bizonyitja jobban, minthogy a hatalmas csarnokban egyetlenegy hely sem maradt üresen s a lelkes publikum mindvégig nagy figyelemmel élvezte végig a nivós előadásokat. Az estélyt *Ignotus* nyitotta meg nagyon szellemes és mélyenjáró konferanszszal, melyben a modern magyar irodalom hatásáról beszélt a modern magyar társadalmi és közéletre. Lelkes és hangos tapssal ünnepelték a kitünő előadót. Utánna *Kaffka* Margit ült a felolvasó asztalhoz s négy szép versét olvasta el nagy hatással. *Marschalkó* Rózsi a Nyugat poétáinak dalaiból énekelt Balabán, Rudnay és Zajna zenéjére nagyon szépen és megértő interpretálással. A második részt *Schöpflin* Aladár nagyobb terjedelmü előadása nyitotta meg, mely a régi és a modern irodalom feladatai, szándékai és czéljai között állapitott meg elhatározó különbségeket. Schöpflin nagy készültségü és formájában is kitünő előadását szives tapsokkal köszönték meg. *Móricz* Zsigmond olvasta fel ezután egy kedves novelláját, *Szép* Ernő pedig egy készülő könyvéből olvasott fel hatásos részleteket.

— **Nijinszki Londonban.** Vaszlav Nijinszki, a hires orosz balettánczos, aki tudvalevően megvált a pétervári császári balett-társulattól, a mult hetekben Párisban tartózkodott, ahol balettársulatot alakitott, melynek nemcsak első tánczosa, hanem igazgatója is lett. Nijinszki budapesti hozzátartozóihoz e héten távirat érkezett, amely azt jelentette, hogy a tánczos uj társulatával már fel is lépett egy nagy londoni szinházban és igen nagy sikert aratott. Nijinszki balettársulata, hir szerint, kiváló erőkből áll és produkcioi semmivel sem maradnak mögötte az orosz császári balett-társulat előadásainak.

NYILTTÉR.

Folytatólagos **árverés 5-től 8-ig!**

Porczellán, bronz, modern és régi képgyüjtemény, antik hímzés és szőnyegek, berakott butorok.

Dorotheum, Kecskeméti-u. 9.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

Az autobusz.

A főváros közgyülése azt határozta az autobusz dolgában, hogy nemzetközi pályázatot hirdet. A nemzetközi pályázat eszméje azonban nem tetszett azoknak, akik az autobusz-üzletet saját vállalataik részére szerették volna megszerezni. *Harkányi* János báró kereskedelmi miniszter a vállalatok álláspontjára helyezkedett és néhány hét előtt, közvetlenül a közlekedésügyi bizottság ama ülése előtt, amely az angolok legujabb ajánlatát tárgyalta, leiratot intézett a fővároshoz, amelyben tiltakozik a nemzetközi pályázat kiirása ellen és csak a hazai vállalatok közt való nyilvános árlejtés kiirásába hajlandó beleegyezni. A főváros azonban a közgyülés felhatalmazása és utasitása alapján kénytelen volt a nemzetközi pályázat feltételeit ennek daczára is elkészíteni, azok, mint halljuk, épp ma el is készültek és a tanács a közgyülés utasitásának megfelelően már nyilvánosságra is hozza. Egyuttal, mint értesülünk, feliratot intéz a kereskedelmi miniszterhez, a melyben *állást foglal a nemzetközi pályázat kiirása mellett* és kijelenti, hogy a közszállitási szabályzat csak a hazai iparágak védelmét irja elő, *minthogy azonban autobuszt Magyarországon még nem gyártanak*, teljes lehetetlenség volna nem létező iparágra nyilvános árlejtést kihirdetni. Ennek folytán kéri a tanács a kereskedelmi minisztert, hogy változtassa meg álláspontját és a maga részéről is egyezzék bele a nemzetközi árlejtés kiirásába.

Időközben a főváros kisérleteket tett, hogy a Lánczhid elzárásának idejére az omnibusztársaság tartsa üzemben a főváros által vásárlandó ideiglenes autobuszokat, azonban az omnibusztársaság, a melynek jelenlegi főrészvényesei érdekelve vannak azoknál a vállalatoknál, amelyek az autobusz gyártására szeretnének megbizást kapni, mindenféle nehézségeket csináltak, teljesithetetlen feltételeket szabtak, ugy hogy a tanács kénytelen volt elállani attól, hogy Pest és Buda között ideiglenes autobuszokat járasson.

A közlekedési ügyosztályban elkészült a nemzetközi autobusz-pályázat tervezete. Magyar, német, franczia és angol szövegü versenytárgyalási hirdetményt bocsátanak ki, mely szerint a székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet automobil-omnibusz üzeme számára nyolczvan darab gépkocsinak szállitására. A pályázat időtartama körülbelül hat hét lenne. Ezenkivül ajánlati felhivást irt ki a főváros az autobuszüzem berendezésére és fentartására az esetre, ha üzemvitelét vállalatba kivánná adni. Ennek a pályázatnak a határidejét a tanács fogja megállapitani. Mindkettőben a döntés legkésőbb 1914 deczember 31-én történnék meg. Tervezetet készitett az ügyosztály a szállitási feltételekre és a vállalati feltételekre egyaránt. Ezek azonban csak általános megállapitások s a müszaki megállapitáson most dolgozik az ügyosztály s a hatósági szakértők. A nemzetközi autobusz-pályázati feltételekkel már a szerdára összehivott közlekedésügyi bizottság foglalkozik. S ha addigra nem készülne el a kiegészitő müszaki megállapitás, ugy ennek elkészülte után ez alapon is elbirálják a pályázat tervezetét egy ujabb közlekedésügyi bizottsági ülésen. Igy kerül a tanács elé, amely azután — hir szerint — hat heti határidőre irja ki a pályázati hirdetményt s az ajánlati felhivást. A közgyülés csak a nemzetközi pályázat kiirására utasitotta a tanácsot s kötelezte, hogy május végéig ujabb javaslatot terjesszen a törvényhatóság elé arra vonatkozólag, hogy tiszta házi kezelésben, vagy pedig üzembérleti alapon oldják-e meg az autobusz-kérdést. Ha a közgyülés elvben döntött, a lényegbeni megoldás megint a tanács hatáskörébe kerül.

— **Az ovónők továbbképzése.** A tanács mint ismeretes, hozzájárult ahhoz, hogy mint a mult év-

és pontos tisztviselőt ismerték. — *Szolnokról* jelentik: Vida István Abonyi illetőségü 68-ik ezredbeli ujoncz azért, mert kedvese elhagyta, a kaszárnyában szolgálati fegyverével agyonlőtte magát.

— SZÉLHÁMOS CZIGÁNYASSZONYOK.

Aradról jelentik: Az itteni rendőrség tegnap letartóztatott két külföldi czigányasszonyt, akik több kereskedőt megkárositottak oly módon, hogy papirpénzt koronásokra váltottak be azzal az ürügygyel, hogy szükségük van jubiláris koronásokra, mert ékszereket készitenek belőlük. Amig a kereskedő rendszerint a koronásokat válogatta, az asszonyok is segédkeztek és rendszerint loptak is. Tegnap tettenérték őket és a rendőrségre vitték. Az egyiknek Bernhard Jozefa névre kiállitott csehországi utlevele van és énekesnőnek mondja magát, a másikat Lorch Juliának hivják és utazónő. A rendőrség büntársait is kereste és még a délután folyamán sikerült ráakadni egy egész czigánykaravánra, melyről kiderült, hogy Ausztriában és a külföldön kóborolt és több bünczelekményt követett el. A veszedelmes külföldi czigánybandát őrizetbe vették és valószinüleg kitiltják az országból.

— ZÁRÓ GYORSIRÓTANFOLYAMOK.

A parlamenti gyorsirók vezetése alatt álló Első Országos Gábelsberger Szakiskola márczius elején uj tanfolyamokat nyit külömböző napszakokban VI., Hegedüs Sándor-u. 7. szám alatti épületében. A növendékek a junius 30-iki záróvizsgáig teljesen elsajátitják itt vagy a magyar vagy a német gyorsirást — némi előismerettel birók mindkettőt, — továbbá a német nyelvet, gépirást, fogalmazást (levelezést) esetleg külön tanfolyamokon a könyvvitelt, kereskedelmi számtant, szépirást is. Márczius 5-én este 8 órakor nyilik meg a franczia gyorsirási tanfolyam Fabro Henrik dr. országyülési gyorsirórevizor, a szakiskolát fentartó Gyakorló Gyorsirók Társaságának elnöke személyes vezetése mellett. Bővebb tájékoztatást a szakiskola igazgatója Gyarmati Dezső orsz. gyül. gyorsiró ad. VI., Hegedüs Sándor-u. 7.

— AZ ELÁRVEREZETT OROSZLÁN.

Hamburgból jelentik, hogy ott tegnap zajlott le a nagy sajtóbál, amelynek szenzációja az volt, hogy a végén egy hathetes kölyökoroszlánt árvezeztek el a közönség között. Az oroszlánt Hagenbeck állatsereglete szállitotta és nagy versengés mutatkozott iránta, eleintén, különösen a hölgyek között, akik állandóan ott forgolódtak a kis oroszlán mellett, simogatták és bonbonokkal traktálták. Mikor azonban a komoly árverés ideje elkövetkezett, a hölgyek visszavonultak az aukcióról és átengedték a teret a férfiaknak, akik azonban csak nagyon alacsony árakat ajánlottak az aranyos kis fenevadért, nagyon tartván attól, hogy az övék lesz az állat. A végén is gunyáron, százötven márkáért váltotta magához az oroszlánt egy bátor gentleman.

— ELFOGOTT POSTAMESTER.

Régen körözött magyar sikkasztót fogtak el most Amerikában. 1912. év nyarán a szatmármegyei Vámos községben Ersekujvári Géza postamester mélyen belenyult a posta pénzébe és mielőtt még rajtacsiphették volna, megszökött Amerikába. A magyar hatóság megkeresésére a newyorki rendőrség is nyomozott utána, de hiába. Végre a bevándorlási hivatal egyik biztosának Tedesco J. Andrásnak, sikerült ráakadnia New Brunswickon Ersekujvárira, aki egyszerü munkássorban, Brandt Géza név alatt az ottani Magyar Hiradó nyomdájában dolgozott. Bár kétség sem férhetett ahhoz, hogy Brandt a keresett Érsekujvári, még sem lehetett letartóztatni, miután a személyazonosságának törvényszerü megállapitása akadályokba ütközött. Hosszas utánjárással sikerült felkutatni egy tanut, aki föltétlen bizonyosságot szolgáltatott a mellett, hogy a New Brunswickon elfogott magyar nem Brand, de Érsekujvári Géza. Erre a fordulatra fel is hagyott az állitólagos Brand a tagadással és beösmerte a bünét. Már át is szállitották Ellis Islandra, ahonnan rövidesen utnak indul hazafelé, hogy a magyar biróság előtt adhasson számot hütlen sáfárkodásáról.

— A FÉRJ GOLYÓJA.

Dévaról jelentik: Lupa János petrozsényi bányamunkás feleségének még leánykorában udvarolt Cicili József bányamunkás, de fiatal kora miatt nem vehette el. Cicili nem tudott belenyugodni, hogy az asszony másé lett és a napokban, mikor a férj nem volt otthon, bement az asszonyhoz és szerelmi ajánlatokkal ostromolta. Lupáné azonban a hivatlan udvarlót kidobta. Cicili ezért boszut esküdött és tegnap ujból elment Lupáné lakásába, azt hivén, hogy a férj nincs otthon. Élesre fent kését villogtatva, berontott a lakásba. A férj ezt látva, revolvert rántott és azt a szerelmes legényre sütötte. Cicilinek a golyó mellét furta keresztül. Halálos sérülésével a kórházba szállitották. Mivel beigazolást nyert, hogy a férj önvédelemből használta fegyverét, szabadon bocsátották.

— VANDERBILT AUTOVERSENY.

A Vanderbilt versenyt az ismert Mercedes gyártmány nyerte meg, amely már a megfelelő Vanderbilt-verseny győztese is volt. Az első dijat Ralph de Palma nyerte el Mercedes géppel, aki a 470 km. utat 3 óra 53 percz és 41 másodperez alatt, tehát átlag 121 km. óránkinti sebességgel tette meg, a második dijat Barney-Oldfild nyerte el ugyancsak Mercedes-géppel. 16 gyártmány versenyzett. Tekintve, hogy az amerikai gyárak nagyon értékelni tudják a reklámot és igy mindent elkövetnek, hogy a versenyben győzzenek, a Mercedes márka ezen kétszeres győzelme nagy jelentőségü.

— A Yes soirée poudert csak addig lehetett nélkülözni, amig fel nem találták.

Hatféle szinben 3- és 5 koronáért mindenütt kapható. Monopolium Magyarország részére: Erényi Béla gyógytára, Budapest, VII. ker., Károly-körut 5. szám. ::

— OLCSÓ ÉLELMISZEREK E HÉTEN.

A Párisi Nagy-Áruház élelmiszerosztálya e héten a következő árakat teszi közzé: 1 darab rozskenyér 36 fillér, nullás darás-iszt (gizellamalmi) kilója 37 fillér, czukor doboz-vételnél kilója 80 fillér, karolinrizs kilója 60 fillér, stockeraui lencse kilója 90 fillér, stockeraui sárgaborsó kilója 60 fillér, frankkávé félkilós doboz 42 fillér, karaván jáva-tea 5 dekás csomag 28 fillér, hollandi kakao kilója 3.50 fillér, import pörkölt-kávé kilója 3.30 fillér, egy ködön liptóituró (félkiló 1 korona, egy üveg akáczgyógyméz (1 kilós) 1.50 fillér, egy üveg király-rum (literes) 2.40 fillér, Herz- vagy Dozzi-szalámi rud vételnél kilója 3.80 fillér, egyliteres doboz czukorborsó-konzerv 54 fillér, egyliteres doboz zöldbabkonzerv 76 fillér, 31 darab friss tojás 2 korona. 1 kiló I. rendü dióbél feles 3.30 fillér, 1 kiló II. rendü dióbél 2.80 fillér, 1 kiló aranysárga mazsola 2 korona. — Az áruház huscsarnoka rendkivüli árban számitja e héten a borju- és marhahusokat.

— JARDIN D'HIVER,

Nagymező-utcza 22—24. Minden este 9 és fél órától nagy kabaré- és tánczelőadás.

*) JEGYZETEK.

Ácsok kopácsolnak, kovácsok kalapálnak a Lánczhidon; a rozoga alkotmányt ujjá kell teremteni, hogy tovább daczolhasson az idővel. Ácsok kopácsolnak, kovácsok kalapálnak és furnak és faragnak, épitenek és bontanak a hidon, amely a hetedik csodája volt még nemrégiben a világnak és ma már egyáltalán nem megy csodaszámba. Mert gombamódra támadtak uj csodák azóta és manapság már annyi a csoda, hogy nem is hiszünk a csodában! A gőz, a gáz, a villany, a vasut, a telefon, a táviró, az automobil és a repülőgép szinte átformálták a világot és átformálták az embert: aki már nem álmélkodik el semmin, nem felejti nyitva a száját bámulatában és nem volna tulságosan meglepetve akkor sem, ha valaki hirtelenében föltalálná az örök élet szérumát s azontul: egy-egy injekczió árán mathuzsálemi kort érhetnénk meg. Szóval: az ember nem hisz immár a csodában. Pedig: nem jól teszi: mert vannak csodák s ha más formában nem is, hát — csodabogarak alakjában. Ilyen csodabogár az, hogy most, amikor ácsok kopácsolnak, kovácsok kalapálnak a Lánczhidon; amikor a beteg hidat ezeregy orvos és kuruzsló galvanizálja uj életre — ugyanakkor az Erzsébet-hidon fölszedik a flasztert és ugyancsak furnak, faragnak naphosszat. Az Erzsébet-hid nem beteg. A Lánczhidhoz képest olyan az állapota, mint a fogait plombáltató mamzellé a tüdőbeteg vénasszonyéhoz képest; hát nem halaszthatták volna ezt a plombálást más időre? Vagy van valami előnye annak, hogy amikor a Lánczhidon nem szabad átjárni, az Erzsébet-hidon viszont nem lehet átmenni Budára? Aligha van; csak a rendelkező uraságoknak vannak csodabogaraik . . .

(f.)

Háromféle változata volt eddig a pofonveréses fenyegetésnek. 1. Ugy váglak pofon, hogy leesik a fejed! — 2. Ugy pofonváglak, hogy csak ugy csattan! — 3. Ugy váglak pofon, hogy csak ugy bug! Hát a legutóbbi helyett ezentul lehet igy is mondani: Ugy váglak pofon, hogy csak ugy — telefon! Mert: telefon, ez budapesti nyelven ma már annyit jelent: bug!

Sok mindenféle baja volt és van a budapesti telefonnak. Segiteni nem segitettek rajtuk, hanem meghozták az uj rendet. Munkaegyszerüsités czéljából, ha a József vezetéknevü számok mással beszélnek, akkor a központ nem mondja felesleges szószaporitással, hogy „mással beszél", hanem a telefon egyszerüen, de harsányan: bug. Nahát az ördög gondolta volna, hogy ennyire beválik a munkaegyszerüsités. Roppant kevés munka lehet ma például a telefonközpontban. Itt a szomszédomban ugyanis bug a telefon. Nem kértünk semmiféle számot, mégis bug. Nem pofon, nem bugócsiga és mégis bug, szünetlenül, riadó és riasztó bugással, bug, bug, buuug . . .! Futunk a szomszédba, hogy bejelentsük a javitó intézőségnek ezt az istentelen bugást. De a szomszéd meg éppen hozzánk fut, mert nála is reggel óta bug a „mással beszél" — jelzés. És bug a harmadiknál, bug a negyediknél, az ötödiknél, az egész utczában, talán egész Budapesten. Bug, daczára hogy a központot nem is kértük. De beszélni szeretnénk, dolgaink vannak, lekésünk! Billegetjük a kagylót, kopogunk, zörgünk, kérünk, ordítunk, fenyegetőzünk, a telefon bug, bug rendületlenül. És nem csöndesen önmagának, hanem büszke harsogással, hogy áthallatszik a harmadik szobába. Mással beszél! — ordítja a szünetlen bugás. Mással beszél! — riogat a központ. Nem tudom ugyan, milyen számot akarsz kérni, de ne is kérd, óh jámbor telefonelőfizető, mert: Mással beszél!! Jelzem neked előre, egész délelőtt tartó, szünetlen bugással: Mással beszél! Hadd csak békén a kagylót, ne akarj beszélni senkivel, ugy se tudsz, mert én bugok: Mással beszél!

Igazán pompás munkaegyszerüsités. Még pompásabb lenne azonban: elvágni a telefondrótot! Az eredmény ugyanez lenne, de legalább nem bugna a kagyló, mint az északi szél, mint a tengeri csiga, vagy mint a pofon.

(v.)

Új nagy sikereket hozott a Kongresszusi Hét a széncsatában

A ciklusos módszer kiváló eredményei a pécsi bányáknál

A pécsi MESZHART-bányáknál lel-es versengés bontakozott ki az egyes zemek között. A Kongresszusi Hét lső napján a vasasi üzem vezetett: api előirányzatát 108.9 százalékra eljesítette. Mindössze egytized szá-alékkal maradt el mögötte a mecsek-zabolcsi üzem, a harmadik pedig a écsi VI-os akna lett. Vasas a tová-bbiakban is megtartotta vezető helyét: 28.6 százalékra teljesítette napi elő-ányzatát. De a második helyre most VI-os akna tört fel 116.6 százalék-al. Mecsekszabolcs a harmadik lett 0.9 százalékos napi tervteljesítésé-el. De a többi üzem is azon igyek-ik, hogy utólérje a három legjob-at.

A pécsi bányákban széles körben ezetik be a ciklusos módszert. Az tván-aknában Szlavek Antal fejtési igádja például ötcsillés előirányza-kilenc csillére teljesíti, a ciklusos nkamódszer és a melegcsákány-ltás segítségével. Kovács István vájási brigádja 166 százalékot el.

Számos eddig elmaradt orogi bányász ezen a héten már túlteljesíti a normát

dorogi bányászok elmaradtak az ult héten: 80 százalék körül tel-tették a napi tervet. De a Kon-sszusi Hét új nagy lendületet tt munkájukhoz: hétfőn már 104.2 zalékot, kedden pedig 127 száza-t értek el.

agy szerepe volt ebben annak, y az eddigi norma alatt termelő yászok komolyan előretörtek. czér János a 329-es szakaszon pél-dául csak 48.2 százalékot teljesített az elmult héten. Most együtt dolgozik Zimmerer Ferenc sztahánovistával, aki átadja munkamódszerét. Az eredmény: a teljesítmény 128.5 százalékra emelkedett.

A 301-es csapat vezetője, Pataki Ferenc háromhetes pártiskolán volt. Amikor visszajött: egyszeriben emelkedni kezdett a termelés. Azelőtt 90 százaléknál tartottak, hétfőn már 105 százalékot teljesítettek, kedden pedig eljutottak a 160 százalékig! „Lelkesebben dolgoznak a bányászok — ez Pataki elvtárs véleménye szerint a javulás egyik „titka". — Ha jó a politikai munka, ha a bányász jobban érti, miért dolgozik, jobban megy a termelés. Megszilárdult a munkafegyelem." Emellett az is hozzájárult, hogy javítottak a munka szervezésén, gondosabban készitik elő a szerszámot, fa-anyagot, inkább kapnak üres csillét.

Így született Krupánszki Józsefék 300 százalékos csúcseredménye a tatabányai XII-es aknában

Krupánszki Józsefék brigádja a ta-tabányai XII-es aknában eddig is 200 százalék körül teljesített. A Kon-gresszusi Héten elhatározták, hogy új munkamódszerre térnek át. Még a brigád egyes tagjai is kezdetben két-kelkedtek a sikerben. *Talán még sem helyes, hogy éppen ma kezdjük* — vetette fel Krako József elvtárs, a brigád egyik tagja. — *Ha jól meg-nyomjuk, a régi módszerrel is elsők lehetünk.*" De Oláh elvtárs, népne-velő, a brigád másik tagja így vá-laszolt: — *Sikerülnie kell! Az elgondo-lás jó, és ha keményen nekilátunk, meg is valósitjuk! A zászlót ki kell érdemelni...*

A Krupánszki-brigád ezen a napon két munkahelyen dolgozott egyszerre! Mire az első munkahelyen elkészültek az ácsolással és a fűrással, robbantot-tak — már beoszthattak két embert a másik munkahelyre az ácsoláshoz. Az első helyen már ketten is ellátták a rakodást. Igy fennakadás nélkül, fo-lyamatosan mehetett a munka, jobban kihasználtak minden percet.

A műszak első négy órájában 36 csillét raktak meg, ennyi volt egész napi előirányzatuk.

— *Szóval mégis csak 200 százalékot érünk el* — jegyezte meg az egyik brigádtag.

— *Nem* — válaszolta határozottan Oláh elvtárs. — *Ez csak a kezdet. Bele kell szokni az új munkamód-szerbe.*

Oláh elvtársnak igaza volt. A más-odik 36 csillét már két óra alatt rak-ták meg, műszak végéig pedig a har-madik 36 csillével is végeztek. A ver-senytáblára felkerült a büszke felirat: *„Krupánszki József brigádja 300 szá-zalékot teljesitett!"*

Nagymányok előretört: kedden 168·1 százalékra teljesítette napi tervét!

A Kongresszusi Hét első napjaiban kiemelkedett teljesítményével a nagy-mányoki vállalat. Napi előirányzatát hétfőn 149.9 százalékra, kedden pe-dig 168.1 százalékra teljesítette! A kiváló termelési eredményt a ciklusos munkamódszer széleskörű elterjeszté-sével, melegcsákány-váltással, a mun-kaidő fokozott kihasználásával érték el. Sok dolgozó, aki eddig norma alatt teljesített, most a ciklusos módszer segítségével túlszárnyalta a 100 szá-zalékot. Komolyan hozzájárultak az eredményekhez a komplex-brigádok, amelyek lényegesen megjavították a munka megszervezését.

A mezőgazdaság dolgozói a Kongresszusi Hét versenyében megkezdték a tavaszi munkát

A kongresszus közeledtével az ál-lami gazdaságok, gépállomások és termelőszövetkezeti csoportok egyre nagyobb lendülettel harcolnak válla-lásaik teljesítéséért és túlteljesítéséért.

Ennek során termelőszövetkezeti csoportjaink szép számmal tesz-nek vállalásuk teljesítése után a tavaszi munkára vonatkozó újabb felajánlásokat. A *dusnoki* Mun-kás-Paraszt Szövetség-termelőcsoport az újabb felajánlásból már elvégezte 5 hold mák vetését s teljes erővel végzik az őszi mélyszántás simitózá-sát és készülnek a tavasziárpa veté-sére. A *kecskeméti* Dózsa-termelőcso-port is újabb felajánlást tett s ennek során

már 70 hold őszi mélyszántáson el is végezték a simitozást.

A *túrkevei Vörös Csillag*-termelő-szövetkezet növénytermelő brigádjai nagy lelkesedéssel végzik a tavaszi munkákat. *68 katasztrális holdon el-vetették a mákot, most végzik az őszi mélyszántások simitózását. Ahol a talaj megkivánja, ott fogasolnak, kul-tivátoroznak.*

A **mosonszolnoki állami gazdaság** dolgozói a tavaszi munkákhoz szük-séges összes gépet már kijavították, sőt felajánlásukon felül két aratógépet is.

A Kongresszusi Hét munkalendülete újabb nagyszerű teljesítményekre sar-kalja állami gazdaságaink, gépállo-másaink és termelőcsoportjaink dol-gozóit. A tavaszi munkák előkészítése jegyében új lendülettel látnak munká-hoz az eddig elmaradó mezőgazdasági üzemek is, hogy tervük teljesítésével, sőt túlteljesítésével méltóképpen ünne-peljék meg a kongresszust.

Túrkeve versenyre hivta Karcagot a tavaszi munkák minél jobb minőségü, határidőre való elvégzésére

Túrkeve város dolgozó parasztsága a tavaszi munkák sikeres elvégzése érdekében párosversenyre hívta a kar-cagiakat. Versenyfelhívásukban, mely-nek egyes pontjait részletesen kidol-gozták, azt írják: „Karcagiak, muta-ssuk meg az egész ország dolgozó pa-rasztságának, milyen felemelkedést je-lent dolgozó parasztságunk életében a szövetkezeti gazdálkodás. Jobb ter-més biztosításával versenyezzünk vá-rosaink felvirágzásáért, hazánk és a béketábor erősítéséért."

Túrkeve város dolgozó parasztjai az elmúlt hetekben csaknem valamen-nyien a szövetkezeti gazdálkodás út-ját választották. Most, jó munkával készülnek arra, hogy kiváló terme-seredményekkel az egész ország dol-gozó parasztsága előtt bebizonyítsák: a termelőszövetkezet útja az egyetlen helyes út.

Így segíti a tszcs-fejlesztést a kiskunhalasi járási tanács

Az elmult év őszén 11 tszcs műkö-dött a kiskunhalasi járásban. Mi, az akkor újonnan alakult járási ta-nács októberben, novemberben nem sok gondot fordítottunk arra, hogy emeljük termelőszövetkezeteink számát, hogy fejlesszük a tszcs-mozgalmat. Nem fordítottunk kellő gondot arra sem, hogy a középparasztok is minél nagyobb számban belépjenek. Ennek következ-ménye volt az, hogy *275 családból mindössze 42 középparaszt család volt a csoportban.*

Decemberben azután a járási párt-bizottság segítségével felülvizsgáltuk eddigi munkánkat. Közösen megállapí-tottuk ezeket a hibákat és kiküszöbö-lésükre, a tszcs-k megerősítésére és gyarapítására *egész évre szóló fejlesz-tési* tervet készítettünk. Ebben a tervben az új csoportok alakítása, új ta-gok szerzése mellett részletesen ki-dolgoztuk azt is, hogy a már működő tszcs-knek milyen gazdasági és poli-tikai segítséget adunk.

Első feladatnak azt tűztük ki, hogy az évi zárszámadás elkészítésében se-gítsük a csoportokat. A járási tanács legjobb munkatársait küldtük segítsé-gül a tszcs-kbe, hogy minél gyorsabb legyen ez a munka és a kiszámított eredmények alapján minél előbb tud-juk népszerűsíteni a csoportokat.

A tompai „Uj élet"-tszcs eredmé-nyét — egy munkaegységre 19.55 forint — rövid idő alatt megtudta a község lakossága, s az „Uj élet"-tszcs mellett újabb három tszcs alakult Tompa községben.

Az egyes csoportokban igen gyak-ran merült fel az *egyenlősdi* kérdése. Ez ellen a járási tanács széles felvilá-gosító munkával vette fel a harcot. Minden csoportnál rövid, 2—3 napos tanfolyamot szerveztünk, ahol megma-gyaráztuk a munkaegység alapján tör-ténő elszámolás helyességét, emellett megtanítottuk a csoporttagokat, ho-gyan számolják ki a munkaegységet.

Segítettünk termelőcsoportjainknak a brigádok és munkacsapatok meg-szervezésében is. Járási tanácsunk egy-egy tagja ilyenkor *négy-öt* napig is a csoportoknál tartózkodott és se-gített az üzemtervek brigádokra való felbontásában is. December óta rend-szeresen minden hónapban a járási tanácsnál összehívjuk a brigádvezető-ket, a tszcs-elnököket és a gépállo-más agronómusait.

Ezen az értekezleten beszámolnak arról, hogyan áll az üzemterv tel-jesítése, milyen módszerekkel értek el jó eredményt. Minden ilyen ér-tekezlet valóságos tapasztalatcsere,

mert a jó munkamódszerek mellett itt derülnek ki a hibák is és javaslatok születnek a hibák kijavítására.

Az elmult hetekben a III. típusú tszcs-k működési szabályzata mellett, a Párt népnevelőivel karöltve ismer-tettük az I. és II. típusúakat is. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy egy hónap alatt az új III. típusúak mellett *Bo-rotán, Kisszálláson, Tompán* és *Kele-bián* egy-egy I. típusú termelőcso-port alakult.

Ma már 17 tszcs működik a já-rásunkban. A tszcs-tagok száma az elmult őszhöz viszonyítva megkét-szereződött,

de a csoportok területe csak 70 száza-lékkal növekedett. Ez azt mutatja, hogy még mindig nem foglalkozunk eleget a középparasztsággal. Ezen még javítanunk kell és most, elsősorban a falvak tekintélyes középparasztjait igyekszünk meggyőzni a szövetkezeti gazdálkodás előnyeiről.

Járási tanácsunk végrehajtó bizott-sága legutóbbi ülésén határozatot ho-zott, hogy a tavaszi munkálatok meg-szervezésénél közvetlen segítséget nyujt különösen az új tszcs-knek, hogy az idei termelési eredmények járásunk dolgozó parasztjainak újabb százait győzzék meg a termelőszövet-kezeti gazdálkodás helyességéről.

Posváncz László,
a kiskunhalasi járási tanács titkára.

Számos előkészítő bizottság csatlakozott a hejőpapiak felhívásához

A *hejőpapi* előkészítő bizottság fel-hívással fordult az ország különböző részein lévő előkészítő bizottságok felé azért, hogy a pártkongresszus napjára alakítsák meg a termelőszö-vetkezeti csoportokat. Felhívásukhoz számos előkészítő bizottság csatlako-zott. Ezek között van *a böcski, zala-lövői, nagynyárádi, szajki és decsi előkészítő bizottság is.*

JÓ KEZDEMÉNYEZÉS

született Dunapentelén. A legjobb eredményt elérő vidéki dolgozók tel-jesítményeiről értesítést küldenek a munkás szülőfalujába, városába a helyi tanácsnak, hadd tudják meg ott is, milyen jól dolgozik földijük. Ko-vács Péter kőműves például 186 szá-zalékos teljesítményt ért el. Mátés-zalkán a tanács örömmel hirdette ki a hangszórón ezt az eredményt és a dicsőség-táblára is kitette Kovács Péter nevét. A város lakói lelkesen fogadták a hírt, hogy ilyen jó mun-kást adtak legnagyobb alkotásunk épít-kezéséhez.

Ez a kezdeményezés nagyszerű esz-köz arra, hogy erősítse és elevenné tegye a kapcsolatot az iparba most bekerült új munkások és a falu, a vidék között. Az új munkás lelkesebben dolgozik, ha tudja, hogy szülőfalujában szemmel tartják munkáját és azonnal megtudják, ha kitűnik. És ugyanakkor a szép példa újabb dolgozókat is vonz az iparba, az épít-kezésekhez, hiszen egyre többen akarnak majd a munka hőstetteivel ilyen jó hírnevet, dicsőséget szerezni.

Ki lesz a jobb: a „Lőwy Sándor"- vagy a „Partizán"-brigád?

Ifjúsági brigádok vetélkedése a Dunai Vasmű építkezésénél

(Dunapentelei tudósitónktól.)

éhány hete már, hogy Olajos elvtárs, a „Lőwy Sándor" ifjú-segédmunkásbrigád vezetője be-este a szobába a „Dunai Vas-ítőjé"-nek, a pártbizottság lap-legfrissebb számát. Az első ol-felhívást láttak: a pártbizottság kongresszusi zászlóval tünteti ki a kongresszusi munkaversenyben legjobb eredményt felmutató brigádot. Hango-san felolvasták az egész cikket, so-káig beszélgettek a zászlóról. Akkor, ezen az estén született meg a foga-dalom: minden erejüket megfeszítik, hogy ezt a zászlót, a nagy kitüntetést megszerezzék.

„Siess, mert így nem nyerjük meg a zászlót!"

küdtek. Már aludtak, amikor elvtársért jöttek. Váratlanul iszály tégla érkezett, mégpedig di uszály. Nem szabad időt ve-i, azonnal meg kell kezdeni a ódást. Ahogy a hívásra kinyitot-szemüket, első szavuk, első gon-uk a zászló volt. Farkas elvtárs, unkavezetőjük is biztatta őket: *Menjetek fiúk, most jól fogjátok a munkát, mert a zászlót, ha tö-ha szakad, nektek kell megnyer-e!*

llanatok alatt kiugráltak az ágy-indultak a rakodóra, a Duna-ra. A parttól mintegy 15 méterre a vizen az uszály, hosszú palló tett róla a partra. Ezen a pallón tt talicskán kihordani a téglát. másután gurultak kifelé a talics-A fiatalok itt is — mint minden ikájuknál — igyekeztek észszerűb-, szervezettebben dolgozni. Nem álták bele a téglát a talicskába, em szorosan egymás mellé rakták. ább néhány darabbal kevesebbet tak a talicskába, mert így gyor-ban és könnyebben tudtak mo-ni. Munkaközben oda-oda szóltak másnak, előre kiáltottak az előt-haladóknak: *„Siess, mert így nem erjük meg a zászlót!"*

Ezen az éjszakán a brigád 220 ázalékra teljesítette a normát.

Fáradtak voltak, mire végeztek, de kedvűen indultak szobájukba. Egész on a zászlóról beszéltek, s a be-élgetést a szobába érve is folytat-k. Akkor hozott határozatot a bri-d: ha meg is nyerik a pártbizottság iszlaját — akkor is tovább folytat-k érte a harcot — a brigádon belül, aguk között. Minden nap érté-lik, ki dolgozott a brigádban a gjobban, s a következő napi értéke-lésig annak az ágyához kerül a zászló.

A brigád csakhamar teljesítette első felajánlását: rendszeresen meghalad-ták a vállalt 150 százalékot. Új fel-ajánlást tettek: a többi között vállal-ták, hogy segítenek egy gyengébb, el-maradó ifjúsági brigádot.

Elvtársi segítség a faluról most felkerült fiataloknak

A Lőwy-brigád ifjúmunkásai, akik szinte valamennyien Budapestről, üze-mekből jöttek Rákosi elvtárs felhívá-sára, megbarátkoztak a körülöttük dolgozó faluról odakerült fiatalokkal. Ezek most ismerkedtek az ipari mun-kával, s bizony szokatlan volt nekik. Olajos többször beszélgetett velük: jó lenne, ha összeállnának brigádba, job-ban megy úgy a munka, többet is le-het keresni. A fiatalok hallgattak rá: megalakították a brigádot és Ballát választották meg vezetőül.

A Lőwy-brigád azóta is állandóan segíti, neveli a Balla-brigádot. Meg-mutatják nekik munkamódszereiket, mit hogyan lehet a legkönnyebben, a legjobban elvégezni. Elvitték őket a DISZ-be, politikai körre. A két brigád közel lakik egymáshoz, s hol a Lőwy-brigád tagjai mennek át esténként Bal-láékhoz, hol pedig fordítva. Balláék nemcsak a munkamódszereket vették át tőlük, hanem mást is. Azelőtt bi-zony elég hanyagok voltak, elhagyták magukat, nem törődtek azzal, hogy szobájuk tiszta és rendes legyen. Amióta átjárnak az ifjúmunkásokhoz és látják náluk a rendet, tisztaságot, azóta megváltozott az ő szobájuk képe is. Az ifjúmunkásoknál hallgat-ták az újságfelolvasásokat — most már az ő szobájukban is megvitatják a Szabad Nép cikkeit.

„Lőwy Sándor": 452 száz alék — „Partizán": 456!

A Lőwy-brigád kongresszusi ver-enyre hívta az építkezés valamennyi ifjúsági brigádját s külön a híres Partizán"-brigádot A Partizán-bri-ád a Magasépítőknél dolgozik, tag-ai valamennyien tótszerdahelyi dél-zláv fiatalok: úgy ismerik őket a Du-ai Vasmű építkezésénél, mint az gyik legjobb ifjúsági brigádot.

Hétfőn, a Kongresszusi Hét első apján, a Lőwy-brigád gerendákat, íneket hordott A zászlót meg kell yerni — ez a gondolat, a Párt iránti zeretet lelkesítette, vitte őket előre. Amikor az irodákban meghallották, ogy milyen nagy eredményeket értek el a fiatalok, szinte nem is akarták elhinni. Kijöttek a munkahelyre, ott ellenőrizték a teljesítményt. Már ak-kor megállapították: ha így folytatják műszak végéig, akkor 400 százalék körül lesz a napi teljesítményük. A fiatalok délután három órakor hallot-ták meg, hogy versenytársuk, a Par-tizán-brigád 440 százaléknál tart. Ezt nem hagyhatják! Kétszeres lendület-tel láttak a munkához. A munkaidő végén kiszámították: 452 százalékot értek el. Vajjon, mennyi lehet a Par-tizán-brigád teljesítménye?

Másnap tudták meg: a Partizán-brigád 456 százalékot teljesített. Tehát négy százalékkal előttünk vannak!

Ezen a délelőttön még keményebben ment a munka. Hatalmas vasgerendá-kat, cementes zsákokat rakodtak. Mennyi lehet a teljesítményük? Pon-tosan nem tudták kiszámítani, de azt már látták, hogy ha a következő mun-kánál sikerül megtalálni az apró észszerűsítéseket, újításokat, akkor ezen a napon is sikerül túlteljesíteni a 400 százalékot. Közben az is mo-toszkált a fejükben: hol tarthat a ver-senytárs?

Délben szobájukba mentek enni. Ott olvasták nagy örömmel a „Dunai Vasmű építője" legfrissebb számát, s benne a cikket, amely róluk szól. Már a címe is hatalmas lelkesedést váltott ki belőlük: *„Büszkék lehetnek a Lőwy-brigád tagjai, mert közel áll-nak a pártbizottság zászlajának el-nyeréséhez."*

Mosakodtak, ebédeltek. Kis, Bozsek, Regán és Nagy elvtárs önéletrajzát írta, felszólalásukat készítették elő: jó munkájuk jutalmaképp tagjelöltnek, il-letve párttagnak veszik fel őket a kongresszus előtti ünnepi taggyűlésen.

Ekkor lépett be az ajtón Matola és Takács, a Partizán-brigád vezetője és helyettese. Megilletődve, kissé ünne-pélyesen fogadták őket — most talál-koztak először. Leültették a két ven-déget az asztalhoz. Leültek ők maguk is. Még a nevüket sem mondták meg, de már kérdezték: *„Na, hogy álltok? Mennyi a mai teljesítmény?"* A Par-tizán-brigád nem tudta még a pontos eredményt (elég lassú és akadozó még az értékelés az építkezésen), de Matola elvtárs beszámolt arról, mi-lyen örömmel fogadta brigádja a Lőwy-brigád kihívását.

— *Hát akkor versenyben állunk a kongresszusig!* — mondja Olajos, de Matola hirtelen közbeszól:

— *Nem a kongresszusig, hanem ad-dig, amig a Vasmű fel nem épül!*

Vidáman, örömmel fogadják a fia-talok Matola szavait. Egymás munká-járól érdeklődnek. Matola elmondja, hogy ők most betonoznak, de délelőtt háromszor is meg kellett állniok, ép-pen ma romlott el „véletlenül" egy-másután háromszor a gép. Azután munkamódszereikről beszélgetnek. Ola-josék különösen a földmunkáról érdek-lődnek, annak fogásait még nem na-gyon ismerik. Matola mindjárt kézbe-vesz egy ásót, s magyarázza, hogyan élezik ők, hogyan könnyítik munká-jukat.

Gyorsan végére érnek az ebédidő-nek, kezdődik a munka. Most nincs idő a módszereket alaposan megbe-szélni, minden észszerűsítést, új fogást megismerni. De Matola meghívja a Lőwy-brigádot: csütörtökön este láto-gassanak át hozzájuk valamennyien. Ott a szobában majd nyugodtan meg-beszélhetnek mindent.

Ahogy elköszönnek egymástól, mind-egyik fiatal arcán vidám mosoly, mintha mondanák: *„Hát majd meglát-juk, ki nyeri meg a zászlót!"*

G. P.

Éljen Pártunk, dolgozó népünk bölcs tanítója, szeretett vezére, Rákosi Mátyás!

MINDENKI, AKIBEN VAN BECSÜLET ÉS JÓÉRZÉS, A SZTÁLIN MUTATTA UTAT VÁLASZTJA

Tudósok és művészek Sztálin elvtárs nyilatkozatáról

Sztálin elvtárs nagyjelentőségű nyilatkozata hatalmas visszhangot keltett a magyar tudományos és művészeti életben is. A Szabad Nép felkért négy kiváló magyar művészt és tudóst: mondják el, mit jelent számukra Sztálin elvtárs nyilatkozata.

Dr. Vadász Elemér,

Kossuth-díjas geológus:

A sztálini nyilatkozat egyik legmegragadóbb mondata a következőket mondja: „Ha Attlee miniszterelnöknek erős oldala lenne a pénzügyi vagy közgazdasági tudomány, akkor nehézség nélkül megértené, hogy egyetlen állam sem, a szovjet állam sem képes teljes erővel kifejleszteni polgári szükségletekre dolgozó iparát, olyan nagy építkezéseket kezdeni, mint a volgai, dnyeperi, amudarjai vizierőtelepek — melyekhez többtízmilliárdos költségvetési kiadások szükségesek, nem képes a tömegszükségleti cikkek rendszeres árleszállításának politikáját folytatni, amelyhez ugyancsak a költségvetési kiadások tízmilliárdjai szükségesek, nem képes százmilliárdokat fektetni a német megszállók által szétrombolt népgazdaság újjáépítésébe és ezzel együtt, ezzel egyidejűleg megsokszorozni fegyveres erőit, fejleszteni hadiiparát."

Nem vagyok a pénzügyi vagy közgazdasági tudománynak szakembere, de a sztálini érvelés ereje, tisztasága számomra is, mint ahogy minden észszerűen gondolkodó ember számára teljesen világos, megcáfolhatatlan. Mint a földtan tudományának kutatója, szeretném ennek az érvelésnek egy részét aláhúzni. Azt a részét, amely a Szovjetunió hatalmas természetátalakító munkájáról, a volgai, a dnyeperi, az amudarjai vizierőtelepek építéséről szól. Geológus vagyok és tudom, mit jelent a föld titkainak kutatása, a föld külsejének átalakítása. Tudom, hogy egy kis csatorna, egy nem is nagyméretű folyógát építéséhez milyen hatalmas emberi erőfeszítésekre, milyen nagy anyagi áldozatokra van szükség. Milyen roppant erőfeszítések, milyen hihetetlen anyagi erők kellenek akkor a lenyűgözőméretű sztálini természetátalakító tervekhez! Csak őrültek vagy tudatos hazudozók állíthatják azt, hogy egy nép, amely olyan hőskölteményt visz végbe, mint a föld és a természet átalakítása — hogy ez a nép ugyanakkor hadiiparát duzzasztja, hadseregét sokszorozza.

A földet sokféleképen lehet átalakítani. Lehet úgy, hogy folyókat összekötő csatornákat építenek — de lehet úgy is, hogy lövészárkokat ásnak. Lehet úgy, hogy erőműveket, kombinátokat építenek — és lehet úgy is, hogy az emberi kéz építette alkotásokat porig rombolják. A szovjet nép példát mutat arra, hogyan lehet a földet a béke erejével újjáalakítani, megszépíteni. Az amerikai imperialisták — a hitleri fasiszták örökébe lépve — ma Koreában példát mutatnak arra, milyen a háború, a pusztítás „természetátalakítása". Nem kétséges, hogy mindenki, akiben van becsület és jóérzés, a Szovjetunió-mutatta utat választja.

Somlay Arthúr,

a Magyar Népköztársaság Kossuth-díjas kiváló művésze:

Sztálin elvtárs válasza a Pravda munkatársának kérdéseire egyrészt olyan gondolatoknak ad világos, tiszta kifejezést, amelyek mindnyájunkban éltek, másrészt megdöbbentően új gondolatok özönével mutat irányt és tanít bennünket. Ez a nyilatkozat az egész világ számára, a mi népünk számára is döntő fontosságú. Különösen hangsúlyozza Sztálin elvtárs azt, milyen szerepe van a béke megvédésében az igazság fegyverének, annak, hogy *a népek ne hagyják becsapni magukat az imperialisták hazugságaitól*, s hogy megismerjék a tiszta és teljes igazságot.

A művészetnek, az én hivatásomnak éppen az a feladata, hogy a teljes igazságot vigye el a nép közé. Az imperialista országokban a kormányok a hazugságot hirdetik, arra akarják rávenni és rákényszeríteni a művészeket, hogy ebben zsoldosaikká szegődjenek. *A szabad országok kormányai az igazságot viszik a tömegek közé és arra kérik a művészeket is, hogy az igazság katonáivá legyenek.* A művészek legszentebb kötelességüket teljesítik, amikor a legnagyobb emberi igazságokat a szabadság, a haladás, a béke igazságait a nép számára közvetítik s igyekeznek azokat elmélyíteni.

A Nemzeti Színház színpadán két színdarabban játszottam az utóbbi hetekben. Az egyik klasszikus mű: az „Ármány és szerelem" — a másik mai magyar író műve és a mi életünkről szól: „Az élet hídja". Az egyikben egy feudális állam kancellárját alakítottam, a másikban egy régi, kipróbált mozgalmi harcost. Örültem, hogy ez a két szerep követte egymást. Az egyikben az volt a szándékom, hogy leleplezzem a multat, megmutassam egy zsarnok arcát — de nemcsak egy zsarnokét, hanem általában a zsarnokok arcát, azokét, akiknek számára még a saját gyermekük boldogsága sem fontos, akik nem tartanak tiszteletben semmiféle emberi érzést, és — hadd tegyem hozzá — *akik ma egy új háborúval, ismét szenvedést és vért akarnak a világra zúdítani.*

A másik szerep egy kommunista miniszteri tanácsosé, akinek a legfőbb gondja, feladata a hídépítés. Azoknak a hidaknak a felépítése, amelyeket csak hat esztendeje döntött a Dunába egy szörnyű háború. Úgy akarom ezt az alakot megformálni, hogy minden szavában benne legyen az építő munka szeretete s az a gondolat: *nem engedjük, hogy hősies munkánkkal felépült hídjainkat ismét szétrombolják. Minden erőnkkel harcolunk egy újabb háború és annak kitervezői ellen!* Ebben a munkámban, hivatásom jelentőségének még mélyebb megértésében segített engem a nagy Sztálin nyilatkozata.

Straub Brunó

Kossuth-díjas egyetemi tanár, a Biokémiai Intézet igazgatója

Az a tudomány, amellyel én foglalkozom: az élet tudománya. Az a feladata, hogy az életjelenségeket, az élet számára legalkalmasabb feltételeket kutassa. Az élet megtartása, fejlesztése, biztosabbá tétele a célunk. Éppen ezért a tudomány nevében elítélünk és visszautasítunk minden olyan törekvést, amely a tudomány eredményeit az emberirtás eszközévé akarja tenni.

A tudomány és elsősorban az orvostudomány fejlődése elérte azt, hogy az emberek átlagos életkora meghosszabbodott. Ma az emberek átlagban körülbelül húsz évvel hosszabb életűek, mint néhányszáz év előtt. Az a célunk, hogy ezeket az eredményeket tovább fejlesszük, hogy minél hosszabbá tudjuk tenni az emberi életet. S éppen ezért körömszakadtáig harcolunk a háború ellen, minden becsületes tudással, minden becsületes emberrel együtt: védjük annak a lehetőségét, hogy tovább munkálkodhassunk az emberi élet meghosszabbításán, a béke megtartásán. Sztálin szavai arra figyelmeztetnek: ez ma a legfontosabb feladatunk.

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond

Kossuth-díjas szobrászművész:

Sztálin szobrán dolgozom. A művész, ha szobrot formál, elmélyed a munkájában. Ha nagy ember arcmását faragja, igyekszik megérteni őt, még közelebb kerülni hozzá. S mennyivel inkább így van ez, mikor korunk legnagyobb alakjáról, Sztálinról van szó. Aligha van szebb és ugyanakkor nehezebb feladat szobrász számára, mint Sztálinhoz méltó művet alkotni. Napjaimat és nem egyszer éjszakáimat is megtölti ez a gondolat, eltölti az a törekvés, hogy művészetem, emberségem legjavát adjam Sztálin szobrához. Szinte azt mondhatnám: egész műtermem tele van Sztálin alakjával.

E közben az alkotó munka közben olvastam el Sztálin nyilatkozatát. És úgy érzem, hogy ez a nyilatkozat még közelebb vitt a béketábor nagy vezérének megértéséhez, alakja egész nagyszerűségének felméréséhez. Bölcsesség és nagyság, az emberek végtelen szeretete és megbecsülése, az emberiség sorsa feletti éber virrasztás, keménység az ellenséggel szemben, törhetetlen bizakodás a nehéz helyzetben is, a béke megvédésének harcos akarata — ez sugárzik Sztálin szavaiból, ez sugárzik Sztálin alakjából. Ma még világosabban látom, mint eddig: ha Sztálin szobrát méltóképpen akarom megformálni — a béke szobrát kell megalkotnom.

Sztálin szavai az egész világot bejárják. Az egyszerű emberek s köztük az igaz művészek új erőt merítenek belőle keleten és nyugaton egyaránt. Én magam sokat jártam nyugaton, sokakat ismerek a nyugat művészei közül. Szeretnék üzenni nekik. Szeretném odakiáltani nekik: Ne higgyetek háborúra spekuláló uraitoknak! Ha meg akartok fiatalodni a teremtő munka lázában, mint ahogy én, az idős szobrász megfiatalodtam, ha azt akarjátok, hogy a dolgozó nép megbecsüljön benneteket, ha új műveket akartok alkotni és féltitek a pusztulástól a mult nagy értékeit — Sztálint kövessétek! Becsületes ember és becsületes művész csak a béke útját járhatja. És ennek az útnak Sztálin a megmutatója.

Kongresszusi ünnepi nagygyűlés a Hősök-terén

A Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusának tiszteletére a Budapesti Pártbizottság 24-én, szombaton délután 3 órakor a Hősök-terén ünnepi nagygyűlést rendez.

A nagygyűlésen beszédet mond: Rákosi Mátyás elvtárs. Felszólalnak a külföldi testvérpártok küldöttei.

Békegyűléseken vitatják meg a sztálini üzenetet

Szerte az országban a békebizottságok békegyűléseket hívnak össze, hogy azokon a dolgozók megvitassák a sztálini üzenetet, s Sztálin elvtárs szavai nyomán meghatározzák a béke megvédésének új tennivalóit. Ezeken a békegyűléseken száz meg száz békebizottság születik újjá, s hatalmas tömegek fogadják újult erővel: még tovább szélesítik, még tovább mélyítik népünk békemozgalmát, fokozzák erőfeszítéseiket a béketábor erejének növelésére.

Kovács Pál, kisújszállási középparaszt házánál

Kisújszállás új tszcs-tagjai a béke fokozott megvédésének tennivalóiról beszélnek

KISUJSZALLASON, a Táncsics-utcában Kovács Pál középparaszt házában ma nagy a sürgés-forgás. Sorban érkeznek a szomszédok; ki széket, ki padot hoz magával. A nagyszobában gyülekeznek, ahonnan a házigazdáék már kivitték az asztalt, összébb tolták a szekrényeket, hogy elegendő helyet adjanak az érkezőknek. Nem okoz ez nagyobb gondot náluk. Hozzászoktak már ehhez ősz óta. Hiszen minden két hétben az ő házukban tartja a körzeti békebizottság a kisgyűlést.

Összeszoktak már azok, akik idejönnek. Csak körülnéznek, és mindjárt látják, ha a szomszédok közül hiányzik valamelyik. De ritka eset, ha valaki nem jön el ide, inkább állandóan növekszik a számuk.

Fél hét felé jár az idő, s máris vagy huszan ülnek a szobában. Sorra érkeznek a többiek is. Hét óra felé, amikor Szoboszlai Ágota, a körzeti békebizottság titkára üdvözli a megjelenteket, 60 ember hallgatja.

A HÁZIASSZONY, Kovács Pálné szólal fel: „Büszke vagyok arra, hogy a körzeti békebizottság éppen az én házamat választotta ki és itt tartjuk az összejöveteleket. Örülök, hogy ezzel mi is hozzájárulhatunk ahhoz, hogy Sztálin elvtárs nyilatkozata minél több békeszerető emberhez eljusson." Kiss Géza a közeli gimnázium tanára — maga is gyakori részvevője a kisgyűléseknek — ezt mondja: „Biztos, hogy ma a világ legeldugottabb zugában is beszélnek arról, amit Sztálin elvtárs mondott és ahogy most mi is tesszük, mindenütt összegyűlnek azok a becsületes emberek, akik a békét szeretik. Mindenütt alakultak békebizottságok, melyeknek tagjai elviszik Sztálin elvtárs szavait a békeszerető emberekhez. Ez pedig tovább növeli az erőnket."

Béres Lajos arról beszél, hogy tegnap lépett be a helybeli termelőcsoportba. S elmondja még, hogy elhatározását annak is köszönheti, hogy mindig itt volt a kisgyűléseken és meghallgatta azokat a szavakat, amelyeket a békebizottságok tagjai és a régi csoporttagok mondottak, a szövetkezeti gazdálkodás előnyeiről.

BÜSZKÉN SZÓLALNAK FEL sorban a békebizottság tagjai is. „Én hat családot látogattam meg a napokban, ebből 5 már belépett a csoportba" — mondja Szoboszlai Ágota, a körzet békebizottságának titkára. „Én egyetlen napon 5 családot szerveztem be a tszcs-be" — jelenti büszkén Kovács Pál, a ház gazdája.

Már kilenc óra felé jár az idő, amikor feláll Rimócziné, a városi tanács elnöke. Arról beszél, milyen komoly segítséget nyujtanak a tanácsnak a békebizottságok. Nagy boldogsággal mondja, hogy Kisújszálláson a dolgozó parasztság 90 százaléka tszcs-tag. És ehhez az eredményhez nagyban hozzájárultak a békebizottságok tagjai is, akik az elsők között léptek be a termelőcsoportokba és házról-házra jártak meggyőzni az embereket.

KÉSŐ ESTE készülődnek hazafelé. De még megállapodnak abban, hogy holnap tovább folytatják felvilágosító munkájukat a városban és valóra váltják Kisújszálláson is Sztálin elvtárs szavait: még jobban kezükbe veszik a béke ügyét.

A Keltex I-es szövödéjének békegyűlése

A KELTEX-GYAR dolgozói nagy lendülettel versenyeznek a kongresszusi zászlóért. A szövödék egymást múlják felül a versenyben. A Kongresszusi Hét második napján az I-es szövöde 111 százalékra teljesítette napi tervét. Mégis elmaradtak a II-es és a III-as mögött.

Az I-es szövöde békebizottsága nem akar beletörődni ebbe. Sztálin elvtárs nyilatkozata után különösen úgy é zik a békebizottság tagjai, hogy újab lendületet kell vennie a versenyne

SZERDAN DÉLUTÁN 2 órakor a első műszak végeztével rögtö lésre hívta össze a szövőket a bék bizottság. Vidám zeneszó közben gy lekeznek. Valamennyien boldog örülnek az újabb eredménynek. A m gukénak is, a II-es és III-as szövő eredményének is. Különösen boldog hétfőn 158 százalékot teljesítő *Kov* Pálné 14 gépes szövő. Eredményéért rágcsokorral köszöntötték dolgozó t sai, a vállalattól 100 forint jutalm kapott.

A békegyűlésen *Szebényi* Tibo békebizottsági tag mond rövid bes det. Sztálin elvtárs nyilatkozatá beszél. *„Sztálin elvtárs világosan szögezte, kik akarnak békét és spekulálnak háborúra. Az imperia ták, miközben békeszózatot tarta szabadon bocsátják a mult hád legelvetemültebb SS-legényeit. Az békéről való fecsegésükből nagyon látszik a tóláb. Sztálin elvtárs b szavainak igaz őszinteségét hata vízierőművek, erdősítések, új n szerű békealkotások bizonyítják."*

AZ ELŐADÓ SZAVAIHOZ nek *Sáfrány* Györgyné az szövöde nemrég alakult békebiz gának titkára kér szót. Az ősz ránynő élenjár a termelésben. *„ négy gépen dolgozom, 159 szá teljesítettem ma. Tudom, hogy ügyét segítettem ezzel. Mégis Sztálin elvtárs nyilatkozata ut jöttem: nekem, mint békebizo tagnak többet kell tennem a b Most látom csak, milyen hibás mi békebizottságunk álláspontja, kor úgy gondoltuk, elég, ha a t lésben jó példát mutatunk és gondoskodtunk arról, hogy em műhelyünk minden dolgozóját békeharcossá neveljük. Sztálin el rámutatott arra, hogy az imperi ták félnek a békemozgalomtól. E nekünk, békebizottsági tagoknak feladatunk, hogy itt, a szövödébe tegyük minél erősebbé a békemoz mat, hogy méginkább legyen oku félelemre a háborús uszítóknak."*

A meghatottságtól alig hallh hangon köszöni meg ezután *T* Kálmánné a békebizottságnak, h az üdvözlő táviratot küldött csalá nak jó termelési eredményéért. *„M fogadom* — mondja —, *hogy ezu segítek* a békebizottságnak és bes lek azokkal a dolgozókkal, akik ed még nem ismerték fel, mi a feladat a béke megvédésében."

A BÉKEGYŰLÉS után ezzel v nak el a szövőnők: *„Sztálin el társ azt mondja — a béke megvé hető. Mi azzal is hozzájárulunk e hez, hogy utolérjük és elhagyjuk II. és III. szövödét."*

A Keltex dolgozói figyelmesen hallgatják a békegyűlés előadóját

Kisfaludi Strobl Zs

U. 2817

Rotherniere lord
mellszobra
repr.

Pesti Napló képes
mell.
1929. márc. 10.

ország müemlékvédelmét ~~két~~ nyolc fogalmazási

látta el. Mozgósitás, vagy háboru ese

dett müemléki állományára, ~~xxxxxxxxxxx~~

gességére, a legfontosabb müemlékeknel

galmazási minőségü alkalmazottak ~~xxxx~~

hagyását és legalább két müszakilag

leg épitészmérnök/ alkalmazottal való

Az 1095/1941 Om.bi

polgári foglalkozásban való meghagyás

zottakról szóló kimutatást egyideüleg

meghagyandó polgári személyre nézve a

javaslatot.

Nagyméltóságu

M.kir. vallás- és köz

K. [signature]

1941. V. 20.

Tovább Kisfaludi Stroblžis

Kolozsvári Szerzák

Pásztor János

Pongracz Gigfrid

U 1289

rod

Esti Ujság

1914. márc. 5 –

(Munkácsy. nobra.)

Kisfaludi Strobl Zs

u. 2817

Harmsworth mell-
robra,
repr.

Pesti Napló képes
mell. 1929. márc. 10.

M.Kir. Vallás-és Közokt.

2.370/1943.
----------sz.
Om.biz.

A honvédelmi minisz
alatti átiratában közölte, hogy az
egyéneinek folyó évi április hó 12
tént behivása alkalmával oly tömeg
hatálytalanitását célzó soronkivüli
katonai behivások komolyságát vesz
munkával terhelte meg az illetékes
egyéb sürgős teendői közepette meg

A fenti kérelmek l
közvetlenül küldetett fel a honvéd
az eljárás a szolgálati utnak megk
tatnom kell. Ezért felhivom Cimede
és ezeknek Om. előadóit, hogy a jö

Kisfaludi Strobl Zs

tovább

Kolozsvári Szenár F.

Pásztor János

Pongrácz Szigfrid

Szód

Elek Artur –

Munkácsy szobrá-

nak pályaterve –

Az Ujság

1914. márc. 5.

ronvármegye könyvtára részére a
megküldéseért midőn hálás köszön
tisztelettel kérem a Méltóságos
nek I. és II-ik kötetét is pótló

Sopron, 1914 évi január

T Meglarpda
596/906 sz. alatt

G: Cs.
E:

Kisfaludi Strobl Zs

Kolozsvári Szeszár F.

tovább

Pásztor János

Pongrácz Szigfrid

Budapesti Hírlap

1914. márc. 5.

(A Munkácsy-zo-
bor pályázat

v. e.

Közeg, 1914. I-22.

KÖNYVTÁR ST.-GENEVÉS-RÉGI FERENC JÓZSEF A. L. TÁRSULÁTÓL 1909

A Műemlékek Orsz. Bi

Takkor még algim
volt, nem kapott

Kisfaludi Strobl Zs

l. Medicina Faludi

177, 281, 282, 283,
307(?). n.

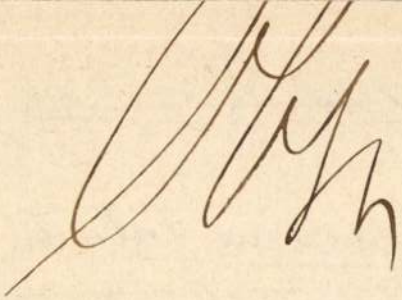

[illegible]

[illegible]ala

[illegible]gos

[illegible]

Kisfaludi Strobl Zs

Lásd okv.

Pápai Ünnepitlét

1948. aug. 28 —
szept. 9.

Pápa, 1948. 14. l.

er Mk 10.46	15.76
kmäler	
u Mk 16.90 Bd. II.	25.35
	41.05
mäler der	
lau Mk 16.90 II. Bd.	25.35
	66.40

te des
im Mittelalter
ió értesitése
gyott.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
16/1936.

21924. — K. M. E. Ny.

21924. — K. M. E.

Kisfaludi Strobl Zs.

1904-ben Horváth Mihály püspok szobrának pályázatán I.-díjat nyert, kivitellel megbízták. A szobor elkészült, de bronzanyagát háborus célra elrekvirálták. 1928-ban még nem került öntésre.

Nagy Imre

Szentes. Magyar Városok Monografiája. III. Bp. 1928. 219. l.

A pályázatot Szentes város hirdette

kt.m.kir.miniszter f,évi április
a beregszászi kir.adóhivatalhoz

alt,hogy a csarodai és márokpapi
lyreállitási munkálatok biztosi-
ltal letett és 1902 évi julius
ítelezett 158 koronányi biztosi-
letéti elismervény hátlapjára ve-
államépitészeti hivatal főnöke
ugtatványa ellenében szolgáltas-

Kisfaludi Strobl Zs

l.

Jósefordělyi Kiáll

51. l.

STEPHA

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULA

A ,,Műemlékek Országos

Gróf Széchényi győri p
zett átirata értelmében kiszolgá
,,Jaáki Apátság Története'' czim
Midőn erre nézve a nag
it kérjük, maradunk

Kisfaludi Strobl Zs

U 2810

gróf Festetics Géza és
Gézáné síremlére
a kerepesi temetőben
(1929)
repr.

Pesti Napló képes mell
1929. nov. 3

valamint ezeken a szakmákon az egy

az 55.000/eln.os

jának /:1:/ bekezdése értelmében 3

lezettek /:zsidó fajuak:/. /:Ezek b

Behivásuk ellené

tárca főhatósága alá tartozó szerve

véglegesitett közszolgálati alkalma

Az állami és önk

főnökei az ott alkalmazásban állók

záradékolva és hivatalos bélyegzőve

litó kiegészitő parancsnokságnak: A

alapján egyelőre nem tartozik bevon

Halasztás, csak

esetben engedélyezhető. -

Valamennyi

Kisfaludi Strobl

Zsigmond

lásd

Konkoly Kálmán:

Magyar alkotók

Bp. é. n. 91—106. l.

.....

évi.....hó.....

~~az itt nem érintett többi~~ illetmén

kességi időpontok betartása mellet

löny 42 számában közzétett, 1878. év

letben tüzetesen körülirt módozato

vábbra is szolgáltassa ki.

Nevezett ezidőszerinti megh

Károlyné, szül. Göttinger Erzsébetet /: Buda

A másolat hiteléül:

igazgató.

Kisfaludi Strobl Zsiga

Portraits and figures by Sigismund de Strobl. Preface by Bernard Shaw. 8-r 62 kép, 8 l. London, [1935.]

Gent (2073)

4007/1917 sz.

Az országos müe

A lugosi pénzügyiga
rendeletével a korona
orsova községét illető
Adóhivatalnál 7 K 3

A herbiával ezen é
az ellátmányainkna

Kisfaludi Ströbl Zs.

wód

Hungary 1937

26. l.

91. l.

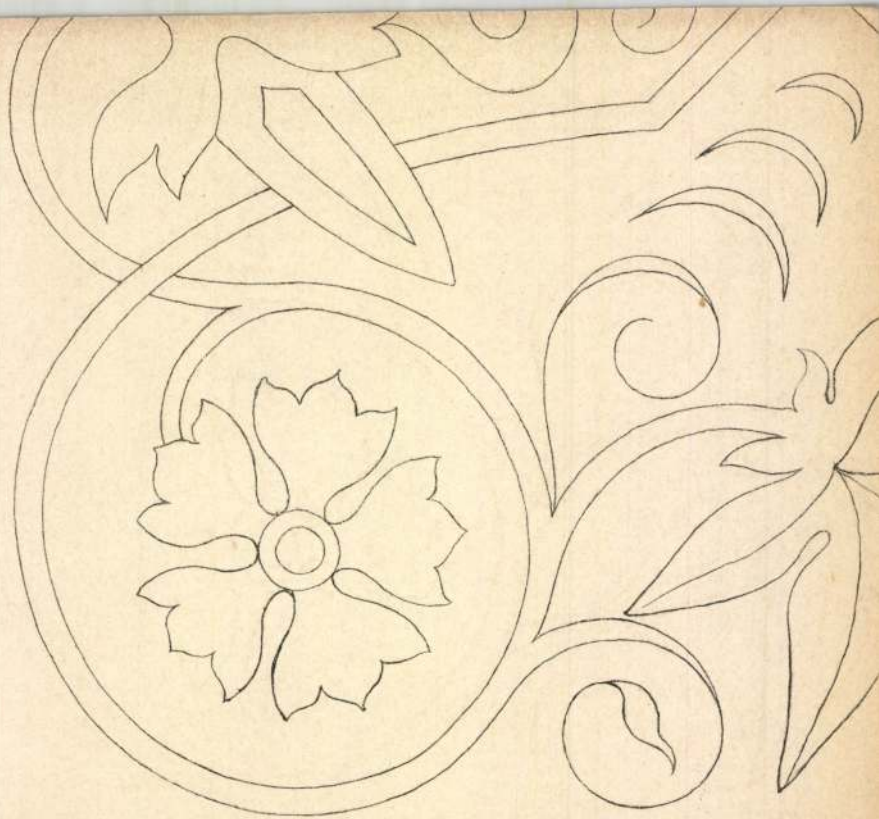

1 Le retable de l'agnescu mysti

belgas 6.--

Budap

Bálint

zoktatásügyi minister Urnal

vár ásatások ve

jogakadémiai tan

Kisfaludi Strobl Zs

Szabad Művészet

1957. 24. l.

Kisfaludi Strobl Zs

Mária Terezia Eora-
beli hussár
Adoration, fafigura
repr –

Hongrie – Magyarország
Préface. Paris –
Budapest, Bp. e. n.
17. l

hiteléül:

lóssy

ató.

lévén meg ehhez a kellő felszereltségük? Szerinte a tudományos könyve-

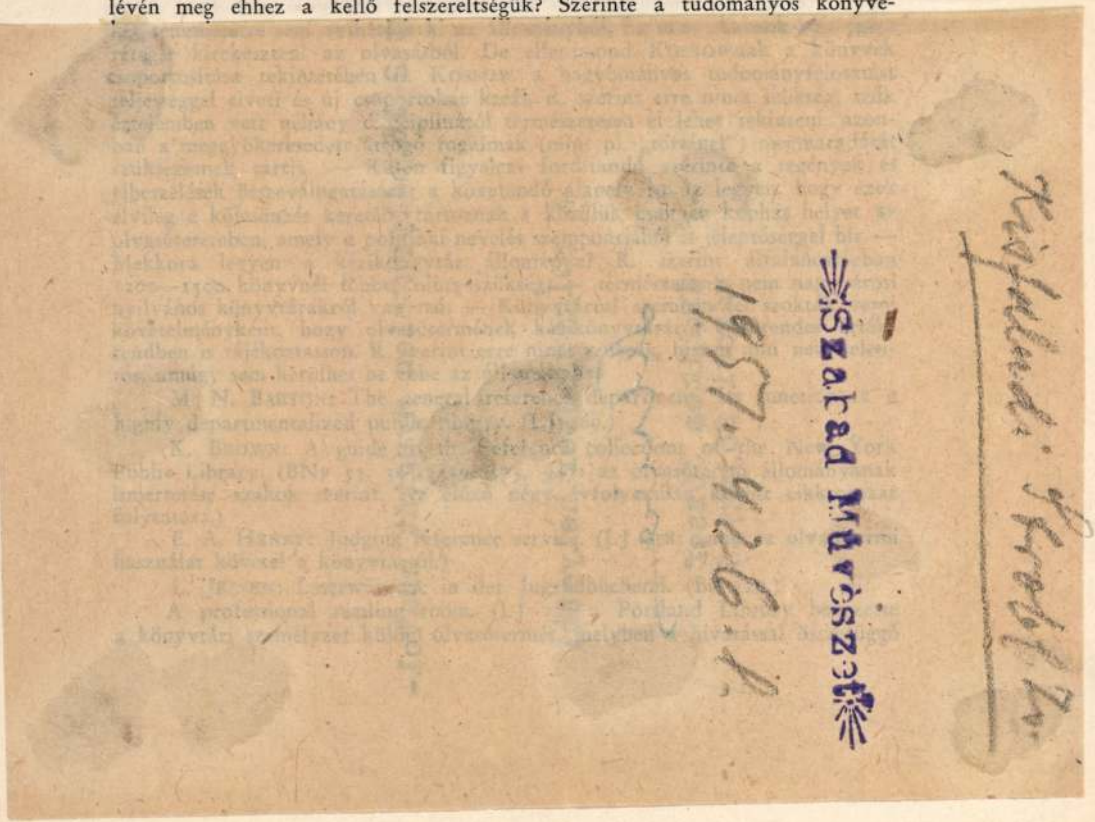

tervek sorsára): a dokumentáció keresztülvitele amúgy is költséges dolog, legalább utópiákra ne költsünk. Ne törekedjünk arra sem, hogy mindent válogatás nélkül felhalmozzunk. GODET-val figyelmeztet rá, hogy nem arról van szó, hogy az anyagot előre „megrágjuk" a kutatónak, mert ezzel megfosztanók a tudományos munkát az inspiráció lehetőségétől, ami éppen az anyag sajátkezű összegyüjtéséből adódik. A könyvtár jól tudja, mivel tartozik a tudománynak. Át kell vinni a köztudatba, hogy egy állam dokumentációs központja nemzeti könyvtárából és vezető szakkönyvtáraiból áll.

E. MATHYS ugyancsak a XV. nemzetközi dokumentációs kongresszuson elhangzott felszólalásában (FDC 104.) felel DAHLnak: dokumentalisták fanatizmusáról szerinte nem indokolt beszélni, ezt GODET és BURCKHARDT is bizonyíthatják. A decimális osztályozást véleménye szerint csak azok támadják, akik nem ismerik.

J. ANSTEINSSON (Wissenschaft und Forschung. Dokumentation und Bibliothek: ZBW 37.) a könyvtárat a dokumentáció szempontjából nézi. A főnehézséget abban látja, hogy a dokumentáció feladatköréről nincsen tiszta képünk. Vannak például, akik szerint minden könyvtárnak abban a helyzetben kellene lennie, hogy pl. a Holt Tenger sótartalmáról felvilágosítást adhasson. Az ilyen és ehhez hasonló tudnivalók száma milliókra rúg, ezek azonban csak a vonatkozó irodalmak szisztematikus átdolgozása révén kerülnek napfényre. A dokumentációs állomás feladata az lenne, hogy élesen, világosan körülhatárolt kutatócélok számára gyüjtsön adatokat. Ezzel nem ártja bele magát a tudományos búvárkodás dolgába. Hogy a könyvtárat milyen mértékben sikerül majd ennek a munkának megnyerni, azt majd a jövő fogja eldönteni. Vannak — különösen a dokumentalisták között —, akik pesszimisztikusan néznek a jövő elé, azt állítják, hogy a könyvtárak még jelenleg is csak az irodalom gyüjtésével és megőrzésével törődnek s ennek folytán nem egyebek, mint elmúlt idők elmúlt gondolatainak temetői.

Világ

Kisfaludy-Strobl Zsigmond hazaérkezett Londonból

Somerset Maugham új szoborportréjával

A gellérthegyi nagyszabású szovjet emlékmű alkotója, Kisfaludy-Strobl Zsigmond nemrégiben érkezett haza külföldi útjáról. A vonatról podgyászával együtt egy nagyobb ládát is levettek: egy szobor volt benne. Somerset Maugham, a világhírű író portréja.

— Először Párisba látogattam el — mondotta nekünk Kisfaludy-Strobl Zsigmond. Megmintáztam dr. Schwarzot, a Joint egyik vezetőjét. Párisból Londonba mentem. Ott az a feladat várt, hogy szoborportrét készítsek Somerset Maughamről. Igen szívélyesen fogadott és néhány találkozásunkon elkészült a szobor. Az utolsó simításokat már távollétében készítettem, mert elutazott az Egyesült Államokba. A szobrot hazahoztam és innen küldöm el Maugham címére Amerikába.

Kisfaludy-Strobl elmesélt egy érdekes történetet Maughamról. Mintázás közben megjelent nála egy külföldi magazin szerkesztője és csak egy »ici-pici« történetet kért tőle lapja részére. Maugham a fejét rázta és így felelt:

— Nem írok semmit...

Érdeklődtünk azránt, hogy találkozott-e Kisfaludy-Strobl Zsigmond G. B. Shaw-val, akihez régi barátság fűzi.

— Londonba való megérkezésem után levelet írtam a vidéken lakó Shawnak, hogy szeretném viszontlátni. Néhány hét telt el és nem kaptam tőle választ. Ide Budapestre utánam küldték londoni postámat, közte G. B. Shaw levelét. Azt írja a levélben, hogy titkárnője asztalán megtalálta az én Londonból kelt levelemet és nagy örömmel vette tudomásul, hogy találkozhat velem. Jelöljek meg időpontot, mikor lenne alkalmas számomra a londoni találkozás, mert akkor odautazik.

Kisfaludy-Strobl Zsigmond sajnálattal állapította meg, hogy elmulasztotta a Shaw-val való találkozást, de a kedves levelet eltette a többi Shaw-levél közé.

Kisfaludy-Strobl Zs.

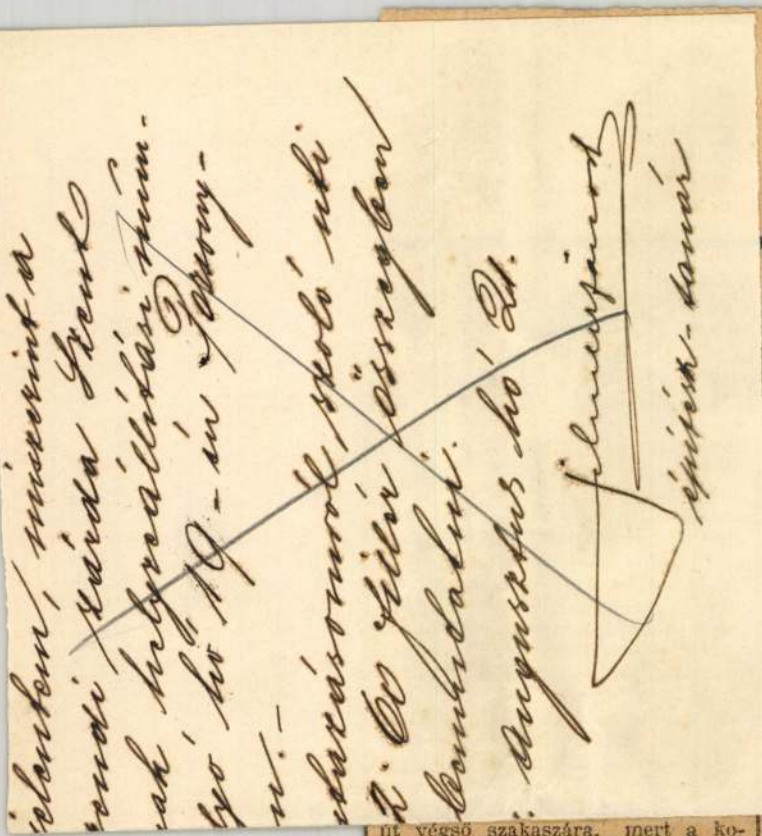

mellett
t Bélát

nyezte be a kislelkek bölcsessége, a megalkuvás és a számítás. Írásművészete nem volt öncél, ezért közelíthette meg a tökéletességet.

Író a hazugságok korában

Bóka László kultuszállamtitkár a Magyar Írók Szövetsége nevében mondott a sírnál búcsúbeszédet. *Zsolt* Béla író volt a hazugságok korában, aki *nem hazudott és nem menekült álomvilágba.* Emlékét nem a márvány és a krónikák őrzik meg, hanem a szívek, amelyekbe örökre beköltözött. Az író emlékét megőrzik versei, színdarabjai, regényei, novellái, mert az írót nem műfaja teszi íróvá, hanem az, hogy *miképpen tudja szeretni az embert.*

A sírnál a tanítványok nevében *Gyárfás* Miklós, a Haladás szerkesztőségének legfiatalabb tagja búcsúzott még elfogódott hangon, meghatott szavakkal tanítójától, majd a koporsót elhantolták és a friss sírdombot elborították a koszorúk. Legfelül *Szakasits* Árpád köztársasági elnök, azután az *Új-*

út végső szakaszára, mert a korábbi iránymutatás nyomán tudják a helyes utat.

Művészete nem volt öncél

Dr. *Kende* Zsigmond a *Haladás* munkatársai, a szűkebb szellemi család nevében búcsúztatta *Zsolt* Bélát, a harcos közírók legkülönbjét. A harcot mindig keserű kénytelenségnek érezte, amelyet azonban *vállalni és vívni kell mind-*

A SZINHÁZI ÉVAD MÉRLEGE

Ha csupán az anyagi mérlegét állítanók fel a múlt színházi szezonnak, azt kellene mondanunk, hogy Budapesten, a tartós gazdasági dekonjunktúra fővárosában, a legkockázatosabb vállalkozássá lett a színház. Valósággal úgynevezett „veszélyes üzem" és nem lehet csodálni, ha két-három igazgató nem bírta az évad végéig. A középosztály pauperizálódása megdöbbentő arányokban növekedett, a mozi és a rádió pedig fokozottan veszedelmes konkurrencia maradt. Csakhogy... Csakhogy a színház elsősorban művészeti és irodalmi intézmény, tehát nem lehet egyoldalú üzleti szempontból vizsgálni, mit produkált egy esztendő alatt. Főleg nem számíthat ezeknek a szellemi, tehát erkölcsi tekinteteknek a kikapcsolására az a három színház, amelyet jelentős állami támogatással, vagyis közpénzen tartanak fönn. Ezek boldog gondtalansággal, hitelezőktől nem zaklatva, tiszta fejjel csinálhatnak programmot, irányíthatják a magyar dráma- és zeneirodalmat, nevelhetnek új talentumokat, színpadi költőket és színészeket, sőt a rendezés terén is sikeresen végezhetnek érdekes reform-munkát.

A pályadíjnyertes Tisza-szobor főalakja

A *Nemzeti Színház* és leányintézete, a *Kamaraszínház* állt a mult évadban is a magyar színműirodalom élén. Nemcsak a bemutatásra került eredeti darabok (Zilahy Lajos: „A tábornok", Móricz Zsigmond: „Nem élhetek muzsikaszó nélkül", Vitéz Miklós: „A túlbuzgó fiatalember") sikere, hanem a felújított színdarabok révén is. Kudarcot a magyar szerzők közül egyedül Kisbán Miklós (Bánffy Miklós gróf) „Martinovics" című zavaros történelmi drámája vallott. Már a külföldi darabok megválasztásában nem bizonyult Hevesi Sándor szerencséskezűnek. A „Narcisse" és az „Új Krisztus-passió" elhibázott alkotás, az előadásuk is fogyatékos volt — kevés nyomot hagytak a közönség lelkében. Viszont Bourdet szellemes játéka, a „Most jelent meg" határozott gazdagodása a Nemzeti Színház műsorának. És ez minden. Két színházban hat-hét bemutató: bizony nem sok. Ezért is hangzott el a parlamentben egy igen tájékozott egységespárti képviselő szájából az a kritika, hogy a Nemzeti Színház nem elégedhetik meg két-három nagy sikerrel és nem szabad versenyeznie a magánszínházakkal az „en suite", a sorozatos előadások dolgában. Szép, nagyon szép, hogy „A tábornok"-ot hetvenszer, a Móricz-vígjátékot majdnem százszor játszották egy évadban, de ha — ideszámítva Vitéz Miklós nagysikerű vígjátékát is — a két állami színház előadásainak majdnem a felét három darab foglalja le, hogyan jussanak szóhoz a várva-várt (és a minden szezón elején beharangozott) új magyar szerzők? És hogyan tudhat eleget tenni a Nemzeti Színház annak a rengeteg követelménynek, amelyet az angol, német, magyar klasszikusok műsoron tartása és a forrongásban lévő külföldi dráma megszólaltatása tűz elébe?

Hevesi Sándor jogos önérzettel mutathat rá a vezetése alatt álló színházak rentabilitására. De vajjon a rentabilitás minden? Csaknem egymillió pengő szubvenció mellett és a drága sajtóreklám nélkül, amely a magánszínházaknak egész kis vagyonba kerül, a kassza-szempont igazán csak másodrendű lehet. Megengedjük: sokkal szívesebben adják oda kitünő szerzők a darabjaikat annak a színháznak, amely ötven-száz sorozatos előadást garantál, mint egy olyan Nemzeti Színháznak, amely a legnagyobb sikerű darabokat is csak egyszer-kétszer játszaná hetenként, de el tudunk képzelni olyan megoldást is, hogy a kivételes sikerből a következő szezónra is hagy valamit a színház, vagy ha olyan óriási a közönség érdeklődése, akkor egy üresen lévő színházban (mindig akad ilyen a színházválság ez éveiben) folytatja a sorozatot. De akármennyire érdeke szerzőnek és színházi kasszának egy siker, nem szabad megbénítani a Nemzeti Színházat az ő hagyományos, nagyvonalú művészi programmja teljesebb kibontakozásában. Más hátránya is van az ilyen en—suite-rendszernek. Egész sora a színészeknek nem jut szóhoz. A Nemzetinek számos olyan fiatal (és öreg) tagja van, akiket hónapokig nem látunk a színpadon. Ezt az egészségtelen rendszert maga Hevesi Sándor sem tartja fenn örömest, de neki — talán felsőbb utasítás folytán? — félszemmel mindig a napi pénztári rapportra kell sanditani.

A mult évben egy igen értékes klasszikus színésszel gyarapította a Nemzeti együttesét: Kürti József elfoglalta pár évvel ezelőtt otthagyott helyét a tragikus szerepkörben. Viszont nem minden alkalommal volt szeren-

A pályadíjnyertes Tisza-szobor. Zala György és Orbán Antal alkotása

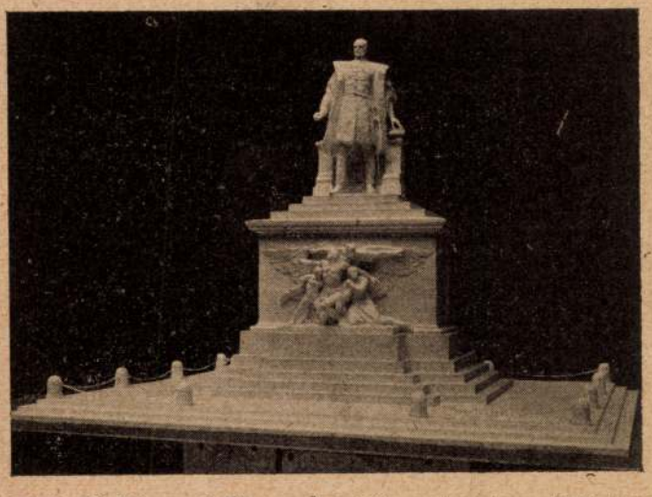

K. Stróbl Zsigmond Tisza-szobra. 3000 pengő jutalommal kitüntetve

csés Csortos Gyula foglalkoztatása shakespearei és egyéb klasszikus szerepekben. Haladéktalanul szüksége van továbbá a Nemzetinek úgynevezett „grande dame"-ra, aki a mai nagyvilági asszonyt tudja személyesíteni. Bajor Gizi gazdag palettájáról hiányzik ez a szín és végre is nem lehet mindent ezzel a színésznővel játszatni. Márkus Emilia helye ma sincs betöltve a Nemzetiben. De nélkülözzük a vérbeli, a százpercentes szerelmesszínészt is. Elég volt már a kísérletekből, — ha a Sziniakadémia nem tudja kitermelni ezt a típust, tessék más színháztól kölcsönvenni. Ezektől eltekintve Hevesi Sándor olyan munkát végzett a lepergett szezónban is, amely méltán avatja őt magyar Reinhardttá a rendezés terén és Paulay Ede nagytehetségű utódjává a dramaturgiában. Hevesi ma vitathatatlanul büszkesége és vezére a magyar színpadi művészetnek.

Kisfaludi Strobl Tisza-szobrának főalakja

Szervezettségével, komoly stílusra törekvő lendületével, műsorának változatosságával és elsősorban nagyszerű színészgárdájával, a Nemzeti mellett áll a *Vígszínház*. A Molnár Ferenc-ciklus négy darabja, de különösen „Az ördög" és a „Liliom" az ujdonság szenzációjával hatott. Az újabb nemzedék tódult a színházba, hogy a magyar színműirodalom vezérszellemének első főműveit megismerhesse. A „Testőr" általánosabb sikerének kifejlését a címszereplő helytelen megválasztása akadályozta meg, de „A farkas"-nak teljes hatást biztosított Törzs Jenő és Gombaszögi Frida tüneményes duettje. Az eredeti bemutatók a mult szezónban csak gyönge eredményt hoztak. Harsányi Zsolt és Fodor László darabjai hamarosan le is kerültek a műsorról, noha — főleg Harsányi — izmos irodalmi tartalmassággal jelentkezett. A külföldi ujdonságok közül „Mary Dugan bűnpöre" és O' Neill neoimpresszionista, újszerű drámája, a „Különös közjáték" megérdemelt nagy sikert hozott. Bethlen Margit grófnő első színpadi kísérlete, „A szürke ruha" izgalmas társadalmi eseményként könyvelhető csak el, mindenesetre bizonyságot adva írónőjének finom kvalitásairól. Az évadzáró „Volga-bár" című zenés vígjáték jó hangulat és telt házak jelében zárta le a Vígszínház küzdelmes, de elismerést érdemlő évadját. A közönség szívesen látogatta a színház gyöngébb magyar és idegen darabjait is, ami főleg a mindig gondos rendezés, a gyönyörű színpad és a szereplők érdeme.

A *Magyar Színház*-ra, sajnos, nem kell sok szót pazarolnunk. Hozzá nem értő, kapkodó kéz vezette ezt a jobb sorsra méltó, szépmultú műintézetet. Reméljük, most már sokáig nem lesz szerencséje Budapestnek a sztár-rendszer nagymesteréhez, aki vakmerő, de balul kiütött zsonglőrködésével csak ideig-óráig tudta a jóhiszeműek érdeklődését megszerezni. Szívesen emeljük ki a Magyar Színház mult évadjának egyetlen magyar sikerét, Emőd Tamás és Török Rezső dramatizált Gárdonyi-regényét („Ida regénye") és az „Agglegény apa" című ötletes amerikai vígjátékot. Ezt a színházat olyan irodalmi és művészember kezében akarjuk látni, aki blöffök helyett komoly munkával, szakértelemmel és ízléssel vezeti vissza az Erzsébetváros nagy drámai műintézetét régi hírnevéhez és hiteléhez. — A *Belvárosi Színház* sorsát végkép megpecsételte a laza vezetés. Itt is gyökeres reform segíthet csupán. És ide is tettrekész, munkás, fáradhatatlan dramaturg kell. Legszivesebben a mosolygó magyar vigjátékot, a zenés, könnyed komédiát szeretné látni ebben a bájos muzsahajlékban a publikum. — Az *Uj Színház* a lapunkban oly sokat méltatott Földes Imre-drámával („Tüzek az éjszakában") és Boross Elemér újszerű drámájával („Vakablak") fényes szezont vivott ki. Az új vezetésnek ezen az úton kell haladnia.

Zenés színházaink közül a *Király-Színház* vezetett a mult évadban. Két nagy, istenáldotta tehetségű színésznő: Fedák Sári és Gaál Franciska hozta meg a döntő sikert. A „Pista néni" efemer komédia, de jó alkalmat adott Fedák ezerszínű művészetének kibontására. A „Diákszerelem" mintaképe a jó és ízléses operettnek. — A *Fővárosi Operettszínház* „Az utolsó Verebély-lány" viharos sikere után ballépést ballépésre halmozott. Érthetetlen módon három agylágyulásos operettet rántottak elő, — mindegyike merénylet volt a józanság ellen. A szezonzáró „Pók" című amerikai furcsaság azonban megmentette a szezont. — A *Városi Színház* számos kitünő operaelőadás mellett néhány népszerű operett-ujdonsággal örvendeztette meg hálás és nagyszámú közönségét. Végül hadd jegyezzük fel, hogy a *Budai Színkör* nagy nyári slágere, a „Szökik az asszony" mindenképen méltó Sebestyén Géza hires nyári sikereihez, sőt talán még azokat túlszárnyalja. Kardos Andor és a kitünő Brodszky Miklós operettjét Honthy Hannával, Zilahy Irénnel, Karácsony Pirivel, Delly Ferenccel, Pethő Attilával stb. Szivesen megnéznénk volna bármelyik téli színházban is, még pedig nem is egyszer.

Ügyelő

A lakásberendezés legfőbb kelléke a szolid és ízléses bútor, e tekintetben érdemes megtekinteni a **Bútorcsarnok Szövetkezet József-körút 28. sz.** *üzletének újonnan átalakított helyiségeit, ahol a legnevesebb iparművészek kitünő ízléssel megtervezett és a* **Bútorcsarnok Szövetkezet** *kiváló műiparosai által elkészített bútorokból állandó lakásművészeti kiállítást rendez. Kiállítás nyitva 8—6-ig.*

ESTI SZÜRKÜLET

Heine. Északi-tenger. I. 2.

A tenger sárga partján
egyedül ültem, gondbamerülten.
Lehanyatlott a nap s a vizre
vörösen izzó sávokat vetett.
S a fehérfodrú, messzi habokat
tolta part felé az ár,
zúgva zajongtak, mind közelebb.
Különös lárma, füttyszó, suttogás,
kacaj és zsongás, sóhaj és süvöltés
és közbe titkos ének, bölcsődalszerü...
Úgy tünt fel, hallok múltbahullt mesét,
kedves, ősrégi regét,
mint egykor kisfiúkoromban
szomszédgyerekek meséltek,
ha nyári langyos estén
kőlépcsejére vén kapunknak
halk meseszóra összekuporodtunk,
kicsi, szorongó szívvel,
figyelő, kíváncsi szemmel.
Amíg a nagy leányok
szemben az ablaknál ültek,
hol illatoztak virágcserepek.
S a hold fényébe vonta
mosolygó, rózsás arcukat.

Arad.

Göbl László.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Sajtófogadás a szovjet filmművészeti küldöttség tiszteletére

A Magyar-Szovjet Társaság, a Magyar Ujságírók Országos Szövetsége és az Országos Moziüzemi Igazgatóság a szovjet film ünnepe alkalmából szerdán délelőtt a MUOSZ székházában sajtófogadást rendezett a hazánkban tartózkodó szovjet filmművészeti küldöttség tagjainak részvételével.

A szovjet művészeket *Mihályfi Ernő*, a MUOSZ elnöke, népművelési miniszterhelyettes üdvözölte.

Elsőnek *Ilja Kopalin* többszörös Sztálin-díjas dokumentumfilmrendező, a szovjet filmművészeti küldöttség vezetője válaszolt a hozzá intézett kérdésekre.

— Bízom abban — mondotta bevezetőben — hogy mostani találkozásunk a magyar művészekkel Budapesten és az ország többi városában továbberősíti barátságunkat és kölcsönösen gazdagítja mind a magyar, mind a szovjet filmművészetet. A magyar és a szovjet filmesek közötti megbeszéléseken átadjuk tapasztalatainkat a magyar művészeknek — ugyanakkor tanulni is szeretnénk a magyar filmgyártástól.

Ezután a filmvígjátékkal kapcsolatos kérdésre válaszolt:

— A filmvígjátéknak — mondotta — nálunk a Szovjetunióban különös figyelmet szentelnek. A szovjet filmművészet egész sor történelmi és életrajzfilmet alkotott, és bár a jövőben is készít ilyeneket, a fő hangsúlyt a néphez közelálló, *mai témákra* helyezi. A

— A szovjet és a magyar filmművészet közötti szoros kapcsolatnak egyik bizonyítéka az országaink filmművészeti delegációinak kölcsönös látogatásai, a különböző szovjet és magyar filmfesztiválok, illetve

Inna Makarova

séget nyujt a jó színészi alakításhoz Sztanyiszlavszkij módszere. További kérdésre válaszolva — a «Berlin eleste» című film Alekszej Ivanovjának alakításáról beszélt.

— Sokszor kérdezték már tőlem — mondotta mosolyogva — hogyan lehet az, hogy bár 19 év óta alakítom az egyszerű orosz katonát, mégsem vittem még őrmesteren felül. Ilyenkor azt szoktam felelni, hogy amikor egy őrmester alakját formálom meg, akkor is úgy igyekszem, hogy érezhető legyen benne a leendő tábornok.

Borisz Andrejev végül nagy elismeréssel szólt a magyar filmművészet eredményeiről.

— A magyar színészek ábrázolási tehetsége igen magas színvonalú — mondotta — mélyen tárják fel a megformált alakok lelki világát. Különösen dicsérendő a magyar filmek szenvedélyessége. Azt hiszem, minél több magyar filmet fogunk látni a Szovjetunióban, annál inkább erősödik a barátság népeink és filmművészeink között. A magyar filmet mindig nagy örömmel várjuk, mert becsületes, derék, harcos barátot látunk benne.

Inna Makarova Sztálin-díjas filmszínésznő válaszolt ezután a hozzá intézett kérdésekre:

— A *«Visszatért szerelem»* című filmben *Froszja* szerepét alakítom. Ez mindössze harmadik filmszereplésem. Ezt megelőzően az *«Ifjú gárda»* és a *«Falusi orvos»* című filmekben játszottam. Az volt a fő célom, hogy ne ismételjem önmagam. Froszja alakjának megteremtésében igen sokat se-

1954. márc. 4.

és a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság
fi értekezletre szóló szovjet meghívást

(Uj-Kina) berlini értek megfelenyt az áprikezletre, és lőpont előtt őjét Genfbe. zponti népi unió kormánynának meghívását és beleegyezett abba, hogy elküldje teljhatalmú képviselőjét a genfi értekezletre.

A Szovjetunió kormánya egyidejűleg hasonló meghívást küldött a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kormányának is. A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kormánya is hozzájárult ahhoz, hogy résztvesz a genfi értekezleten.

baloldali front előretörése
sor-kocsini választásokon

államban lezént 117 mandigi eredmé-ter» — a par-07 mandátum *ldali frontnak n többsége* — esült baloldali frontban tömörült pártok mandátumai így oszlanak meg: India Kommunista Pártja 20, a Pradzsa szocialista párt és a forradalmi szocialista párt 26, a függetlenek csoportja 8 mandátumot kapott. A nemzeti kongresszus párt eddigi mandátumainak száma 43. A Tamilnad kongresszus párt 10 mandátumhoz jutott. A további 10 mandátum sorsa még nem dőlt el. (MTI)

vietnami néphadsereg sikereiről

(TASZSZ) igeant» című nehéz helyzetellen háborút hadtest.
— *Van Nguen* mi néphadsereg *ónapja kezében* téseket. Minden támadó tervéről le kellett mondania.

A francia csapatok most elcsigázottak, szét vannak szórva egész Indokínában.

Szállításukhoz és ellátásukhoz óriási «légihidakat» kellett létesíteni. A rendkívül nehéz körülmények között végzett állandó

I. J. Gluscsenko elvtárs a napokban meglátogatta Kisfaludi Stróbl Zsigmondot, a kiváló szobrászművészt, s hosszasan elbeszélgetett vele. Képünkön a házigazda megmutatja egyik alkotását Gluscsenko elvtársnak.

(Rév Miklós felvétele)

Véget ért az állatorvostudományi kongresszus

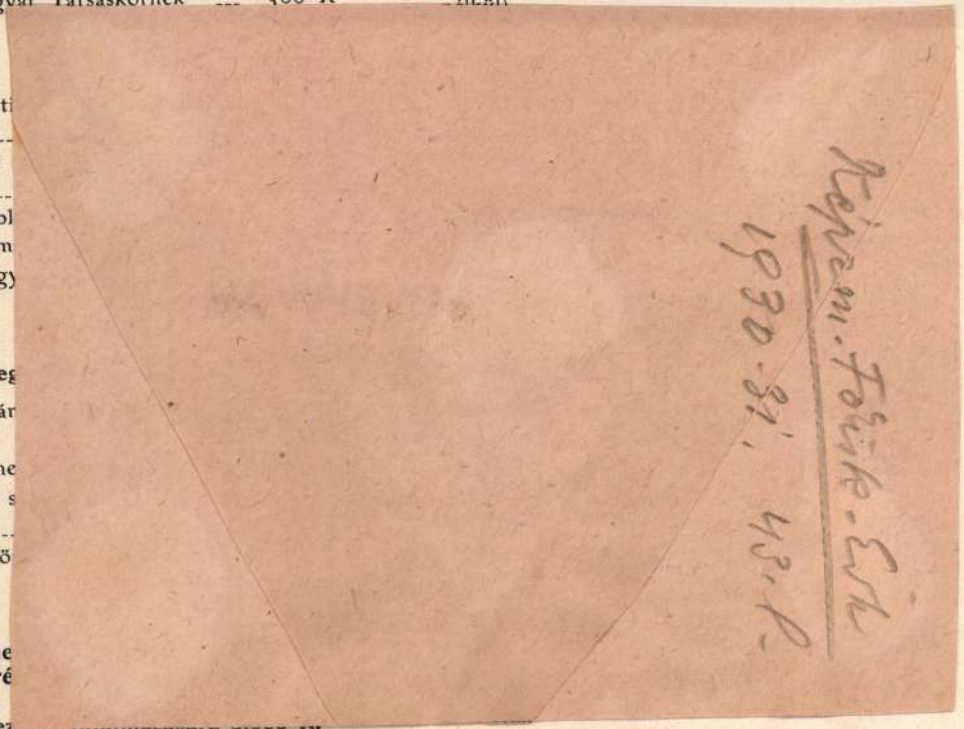

Kisfaludi Strobl Zs

l.

Képzm. Főisk. Évk

1930-31. 43. l.

4. A Magyar Minerva V. kötetére	2000	«
5. Könyvtárkezelők jutalmazására	3000	«
6. Uj könyvtárak létesítésére	23535	«
Végösszeg	*71000*	K.

Az Orsz. Tanács 1914. évi június 18-iki üléséből.

Jelen voltak dr. *Wlassics* Gyula v. b. t. t. elnök, *Mihalik* József kir. tan. előadó, *Gerely* József másodelőadó, dr. *Berzeviczy* Albert, báró *Szalay* Imre, dr. *Tőry* Gusztáv, dr. *Szász* Károly, *Zsilinszky* Mihály, dr. *Szmrecsányi* Miklós, dr. *Jankovich* György, dr. *Fejérpataky* László, *Szabó* Károly, *Sándor* József, dr. *Havass* Rezső, dr. *Filarszky* Nándor, *Clair* Vilmos, dr. *Scossa* Dezső és dr. *Szabó* Ervin tanácstagok.

A jegyzőkönyvet vezeti *Gerely* József m.-előadó.

1. *Elnök* az ülést megnyitván, üdvözli a tanácstagokat s jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a lemondott dr. Gopcsa László min. tan. helyébe dr. *Tóth* Lajos min. tanácsost küldi ki a tanácsba. Tudomásul szolgál.

2. *Mihalik* József előterjeszti a tanácsi bizottság javaslatát az 1914. év elő felében kiutalandó könyvtárkezelői jutalmakról.[1] A Tanács az előterjesztést

az ügyet. A Tanácsnak szabályzatilag me
feladatain kívül esik az ilyen kérelmek t
utóbb nehézségekre vezetne.

Elnök magáévá teszi *Berzeviczy* álláspo
maga részéről is úgy látja, hogy a DK
nem illeszthető be megnyugtató módon
hatáskörének és feladatainak keretébe. Tek
eltérő véleményekre, kéri a Tanács dönté
zás útján. A szavazás megtörténvén, 10
7 ellenében a DKE elnökségének kérelm
tatott s az előadónak eredeti válaszjavasla
tatott el.

4. *Mihalik* J. előadó bemutatja az Or
szabályzatának új tervezetét s jelenti, h
főleg a másodelőadói állásnak az 1913-ik
költségvetésben történt szervezése és re
tése folytán van szükség. A még érvény
régitől nem sokban eltérő javaslat a sza
ülésén főleg beosztásbeli változtatásokon me
tül s azért ezt a legujabban módosított
kéri a tárgyalás alapjául venni.

Elnök szintén ajánlja a módosított terv
A szabályzat-tervezet pontjai felolvastatn
rendbeli fölszólalás kapcsán történt stilári
bítések után az egész tervezet elfogadtat
hogy az ülésen megtörtént módosítások

karikás s a szája körül olyankor két mély vonás jelenik meg. Azok hárman mindenféle következtetést vonnának le belőle.

Ha a tizenegyóraival indul, akkor még ráér előbb elmenni Maria Rome-hoz a Sacville-Streetre, hogy kezeltesse az arcát. Még akkor is négy teljes órát tölthet Chickoverben. Drága mulatság lesz, de megéri. Ha frissnek és rózsásnak látják, kénytelenek lesznek elismerni, hogy ostobaság volt kételkedni a házasságában. És ostobaság ragaszkodni ahhoz a balitélethez, hogy az embert évei öregítik és hogy nem az a fontos, milyen színben van. Ó, milyen kimondhatatlanul szerette volna bebizonyítani, hogy boldog és hogy Christopher is az!

Megirta Virginiának, hogy jövő hétfőn délután ő, egyedül, lemegy Chickoverbe. Csak azért, hogy egy kicsit vele lehessen. Azt irta, hogy Virginia mostani állapotában valószinüen úgy sem találkozik szivesen idegenekkel és, hogy majd Christopherrel — Christophert irt, mert érezte, hogy képtelenség másképpen beszélni róla — majd később fognak egyszer lemenni. Ha már a baba meglesz és Virginia megint tökéletesen jól érzi magát.

Ebédnél megmondta Christophernek, hogy elutazik.

Christopher nem örült neki. Nem szivesen engedte el. Catherine olyan kicsi és törékeny volt. Nem született arra, hogy éjszaka egyedül utazzék. Annyi minden történhet véle. Hétfőn egész nap nem lesz egy perc nyugta, mindig rá fog majd gondolni. Christopher úgy fogadta Catherine elutazásának hirét, ahogyan Catherine szerette volna, hogy fogadja. Catherine, ha lehet, még jobban imádta ezért, mint valaha.

Ugyanakkor azonban néhány megjegyzést is tett Christopher Stephen megjelenésére és jellemére. Habár hozzátette, hogy miután alapjában véve néki köszönheti a házasságát, sok szembetünő hibája ellenére is némi szimpátiával viseltetik Stephen iránt. Ami Virginiát illeti, régi véleménye nem változott meg róla. De azért elismerte, hogy egy anya utóvégre szeretheti a gyermekét. S ha már Catherine olyan ellenállhatatlan vágyat érez a leánya után, hát inkább menjen és nézze meg. Jobb minél előbb túlesni rajta.

— Virginiának kis... — kezdte Catherine, de megakadt. Nem tudta megmondani. Egyszer majd meg kell mondania, de miért beszéljen róla addig, amíg nincs feltétlenül szükség rá? Ha Virginia gyermeke megszületik, akkor ő nagymama lesz. Christopher egy nagymamának a férje. Ha idáig nem érezte az óriási korkülönbséget köztük, ez majd kinyitja a szemét. Catherine megremegett a gondolatra. Szinte megállott a szive verése. Ha legalább ne szerette volna olyan rettenetesen ezt a fiut.

— Mi lesz Virginiának? — kérdezte Christopher, miután Catherine elhallgatott. És felnézett a tejszinhabos eperről, amit evett.

— Jó napja. Remélem, — felelte Catherine gyorsan. Elvörösödött és idegesen nevetett.

— Azt elhiszem. Veled, — mondta Christopher.

És magában még hozzátett valamit, de azt szerencsére Catherine nem hallotta. Mert, ha hallotta volna, nagyon fájt volna anyai szivének. Folytatjuk

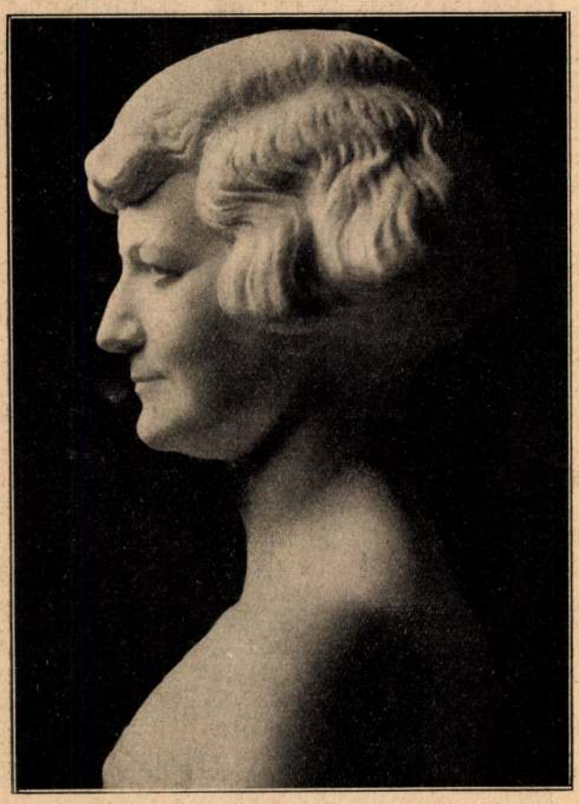

Benes Klára, a Tavaszi vihar szerzője. Kisfaludi-Strobl Zsigmond márvány-müve

Tavaszi vihar

— Regény. Irta: Benes Klára. Budapest, Singer és Wolfner kiadása —

Az új regény, amelyet az imént olvastunk el, annak a Budapestnek képét vetíti elénk, amely benn volt a világháború zivatarában, látta az őszirózsás forradalom fertőjét, átélte a kommün zsivány-uralmát. E városkép komor szénrajzából válnak ki a regény hősei. Homlokukra keményen ráírták a válságos idők a maguk hieroglifjeit: érthetetlen jegyeket, amelyek különlegessé, exaltálttá, minden irányban szélsőségessé pecsételtek akkor mindenkit. Az író e jegyeket boncolgatja, értelmüket kutatja fel, elénk tárja a különlegességük magyarázatát. A groteszk alakokat visszaformálja emberekké s ezzel feltárja érthetetlennek látszó cselekvéseik igazi motivumait. Mindezt egy mozgalmas, gyorsmenetű elbeszélés eszközeivel: nem fejtegetve téziseket, hanem képek s jellemalakulások elénk tárásával. A vég pedig, a kommün bukásakor, igazi emberi győzelem: a tavaszi vihartól szélsőségekbe hányatott, vergődő nőben, a regény igazi főhősében, minden forradalmi elméleten győz az anya. A legősibb és legigazibb ösztön, amely mellett törpévé zsugorodik minden társadalmi, politikai, gazdasági elmélet és cselekedet.

E hősnő megízlelt mindent, ami rossz és ami jó, ami szenvedés és ami öröm. De mindent szélsőségeiben. Milliomos lányból egyszerre csavargó koldussá válik, mert atyja, a dúsgazdag gyáros, olyan ember-

Herczeg Ferenc Összes Műveinek megszerzésében az Uj Idők minden előfizetőjének készséggel áll rendelkezésére az Uj Idők könyvosztálya.

Uj Idők 1926. XXXII 19 27.

Komjáthy-Wanyerka Gyula: Dézsmaszedés anno 1560. A „Tiz Magyar Rézkarc“ című sorozatból

Az embernek igazán az jutott eszébe, hogy most el kell menni és rögtön vásárolni egy kalapot, amely méltó ehhez a szép archoz. Catherine egyenesen a Boon Streetre ment. Ezen a rövid úton is észrevette, hogy az emberek megnézik. Az utolsó hetek alatt annyira jelentéktelen volt, hogy mindig észrevétlenül siklott tova az emberek között.

A kalap is és a kezelés is nagyon drága volt. A kezelés még drágább, mert a kezelést meg kellett ismételni, míg a kalap legalább egyideig eltartott. Persze a kezelést sem lehetett gyakran ismételni, mert nagyon drága volt. Catherine tehát mindent megvásárolt, ami kellett hozzá és megpróbálta otthon maga szépíteni az arcát. A kozmetikus hölgy finom ujjait azonban nem vásárolhatta meg. És úgy látszik, az volt a legfontosabb az egészben.

Az eredmény nagyon balul ütött ki. Catherine egyáltalán nem volt csinos az otthoni kezelés után. Mrs. Mitcham titokban nagyon kétségbe volt esve. De Catherine azért folytatta a szépítési műveletet. Azt remélte, hogyha belejön, jobban fog sikerülni.

Egy reggel, amikor éppen a tükör előtt ült, érkezett meg Virginia második levele.

Mit csináljon Chickoverrel? Christopherrel együtt menjen oda? Habár Christopher megesküdött, hogy soha többé nem megy arra az átkozott helyre, Catherine tudta, hogy mégis elmegy, ha ő megkéri rá. De, ha el is megy, a találkozás lehetetlenül kínos lesz. Stephen, úgy látszik, a béke olajágát fogja feléje nyujtani. Virginia természetesen nem hívta volna meg, ha Stephen bele nem egyezik a meghívásba. De Catherine nem kért Stephen olajágaiból. Utolsó találkozásuk még nagyon is élénken élt emlékezetében. Az után a találkozás után nem sok öröme lehet benne. Stephen a terrasz lépcsőjén fogadja majd Christophert, mint szíves házigazda. És Virginia, aki semmiről sem tud, csak éppen magáról a házasságról, majd bátran fogja háziasszonyi kötelességét teljesíteni. Mrs. Colquhoun a szíve mélyén tele lesz rosszalással és ellenséges indulattal, — minek vigye az ő drága kis urát ezek közé az emberek közé?

Nem, Christopher nem mehet Chickoverbe. De hogy menjen ő Christopher nélkül? Annyira imádta az urát, hogy puszta gondolata annak, hogy csak a legrövidebb időre is el kell szakadnia tőle, elviselhetetlen volt számára. De teheti-e, hogy ne menjen? A szíve mélyén nagyon vágyott Virginia után. Ha lehetséges volna, hogy a többiek nélkül lássa Virginiát . . . ! De tudta, hogy az lehetetlen.

Amint elkészült az öltözködéssel, megkereste a menetrendet és megnézte, hogy hogyan közlekednek a vonatok. Ha elmenne hétfőn és szerdán, ebéd idejére hazajönne? De nem, annyi ideig nem bírja ki Christopher nélkül. Éppen elég lesz egy éjszakát Chickoverben tölteni. Ott lesz az egész délután és este a beszélgetésre. Még az is sok. Még azt sem fogja kibírni. Mi minden történhetik véle azalatt! Nem lesz egy pillanatnyi nyugta sem. Legjobb volna egy nap alatt megjárni. A legelső vonattal menni és az utolsóval visszajönni.

Megint megnézte a menetrendet. Chickover nagyon messze volt. Egy-két óra alatt nem lehetett megjárni. De, hogyha nyolc után Waterley-ben van, tizenkettőre ott lehet. S ha hét huszkor indul visszafelé, éjfélre hazaérhet. Igen. Ez lesz a legjobb. De nem. Mégsem. Volt egy másik vonat, amelyik tizenegy néhány perckor indult és háromkor ért oda.

Mindenekfölött fontos, hogy jó színben legyen. Hogy boldognak lássék és, hogy kételkedő ellenségei meggyőződjenek róla, hogy a házassága boldog. Hiszen ő olyan boldog volt. Boldogabb senki sem lehetett a világon. Az, hogy néha kifáradt, az igazán semmi se volt. De éppen ezért nem szabad a korai vonattal mennie. Ha nem alszik eleget, a szeme mindig

Kis fakadi Strobl Zsigmond

80 éve
Szabadság (Gelléstheg)
Kossuth
Kossuth és Rákóczi (Millenium)
Ijász (Leningrád)
Négy nobor a moszkvai
Ruskin muzeumban.
Magyar kőtérelen 50 nobor van.
Kis. gy. János: Kis fakadi Strobl
Nagyvarsa 1964 jul. 1. 2 old

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Bögsike, márvány

Tanulmányfej, bronz

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Kisfaludi Stróbl Zsigmond
Nobrain

14.D.K.

Reggel (Részlet)
repro)

Abortólapon.
Művészet, 1964. julius —

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Horváth Mihály püspök történetiró, repr.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Horváth Mihály püspök történetiró, gipsz

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Beöthy László márványalapzaton álló bronze szobrának repr.-ját bemutatja a lap, amelyet a Király Szinházban és a Fészekben leleplez-nek le,-irja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1932. ápr. 17-23. XXII. évf. 17. sz. 31. lap

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Tanulmányfej, B.K. bronz

Miosaznok 1917-18 téli tárlat

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Gr. Széchenyi Pál, márvány

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Kisfaludi Stróbl Zsigmond MDK

gr. Széchenyi Pál, repr.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Zádor István festő, gipsz

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Férfi arckép, szobormü

B. J. ur arcképe, szobormü

KMT. 1907. tav. kiáll. kat. 34.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Arcmás, szobormü

Férfi-arckép, szobormü

KMT. 1907. tav. kiáll. kat. 34.l.

Kisfaludi Stórbl Zsigmond MDK

Boroevics Szvetozár vezérezredes, gipsz

Műcsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

M. D. K.

KISFALUDI-STRÓBL Zsigmond nobaż

A Bovjetunióba utazott.

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 243. sz. 7. l.
okt. 14.

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond
szobrász

Monchon felavatták Kossuth
szobrát.

— ~~35 lap~~ Művészeti életünk.
Művészet, 1960. december. — 35 l.

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond MDK
szobr.m.

A diszitö szobrok mellett kivette részét a fövá-
ros emlékszobrok felállitásából is.
A föv.hozzájárulásával országos gyüjtésböl álli-
tották fel Szabadságtéri irredenta szobrát.

Jajczay János dr. -Gyöngyösi Nándor dr.: Budapest
szobrai az utolsó tiz évben.
Képzömüvészet. 1931. 42.sz. 155-156.l.

MDK

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond szobraszművész

Gyüjteményes tárlata az Ernst-Múzeumban 1927. jan.23.-an nyilt meg.

Magyar Művészet, 1927. 2.sz. 113.l.

Kisfaludi Stóó l "sigmond szobrász M.D.K.

A TIT müzermelátogatása a müvésznél.

Szobrairól 10 levelezőlapból álló sorozat jelent
"eg a Szovjetunióban.

Tisztelt Szerkesztőség!

Schelken Pálma:Készitsünk levelezőlapt képzőmüvé
szeink legszebb alkotásairól!

Magyar Nemzet 196?. szeptember 11. 5.1.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Sebesült,

Női akt,

Mücsarnok 1910. tavaszi kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Kabos E. portrait, szobormü

Mücsarnok 1910. tavaszi kiállitás

MDK

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Gyermekarckép. Mgt.
Női arckép. Mgt.
Ijász.
Strandoló.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI.A Munkácsy-céh
II.Reprezentativ Kiáll.Bpest.1929.Okt.nó
Kat. 19, 20.1. és 21.lap

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Madonna (fa)

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI.A Munkácsy-céh
II.Reprezentativ Kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 14.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Szent Imre herceg. Faszobor.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV.A Munkacsy-céh
III.reprezentativ kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat. 8.1.

Felvágó

Kövelség

Hegedüsné

Kisfaludi Stróbl Zsigmond: Edvi Illés László

Gipsz

Kisfaludi Stróbl Zsigmond MDK

Br. Szurmay Sándor, gipsz

Lipót Salvator főherceg, gipsz

A kassai hadiemlék tervezete, gipsz

Műcsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

MDK

Kisfaludy Stróbl Zsigmond,
szobrászm.

A főváros hozzájárulásával készült el:

az Izabella főhercegasszony ajándékozta
Szent Imre -szobor.

Jajczay János dr. - Gyöngyösi Nándor dr.: Budapest szobrai az utolsó tíz évben.
Képzőművészet. 1931. 42.sz. 155-156.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Képzőművészek a honvédség bevonulásánál. Magyar Nemzeti Művészet 1938. 4. sz. 69.l.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond MDK

Kövess vezérezredes arcképe, gipsz

Műcsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Mikr.

Kisfaludy Strobl Zsigmond

„Még támogatást elvezett 1945 dött". (Corvin Koszorú, Corvin Lain)

Dévényi Iván: Két könyv a XX. század Magyar Képzőművészetéről.

Jelenkor, 1963. 11. sz

1103. L

MDK

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

"Venczell Bélát" abrazoló bronz mellszobraval gyarapodott a Szépm.Múz. modern szoborgyujteménye.

Cikk: A Szépm.Múz.gyarapodasa 1926-ban.

Magyar Művészet, 1927. 2.sz.111.1.

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond, szobrászm.

6. Benczur Gyula. /Szeged./

14. Kézdivásárhelyi Csipkés György.reformátor. /Debrecen./

15. Tisza István. /Debrecen./

Klebelsberg emlékkiállítás.1933. Tárgya. Sz. 1.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrászm.

408.	Fürdö után. Mgt.	Karrarai márvány.
409.	Reggel.	Ruskicai "
410.	A kis makrancos.	Bronz.
411.	A strandon.	Márvány.

Mücsarnok. - 1925-26. Akt-kiállitás. Kat. 3o.l.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

"Szent Imre" , Mária Terézia kori huszár" és egy "Vénusz" szobra a Szinyei-társaság kiáll.-án az Ernst-muzeumban.

P.H.931.V.24.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

"Szent Imre" , Mária Teréziakori huszár"
és egy "Vénusz" szobra a Szinyei-társaság
kiáll.-án az Ernst-muzeumban.

P.H.931.V.24.

Kisfaludy Strobl Zsigmond

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiáll.-én.

M.K. 932.IV.3.

Astronomy Stroof Zeitgeund

Kisfaludy-Ströbl Zsigmond.

Alkotása szerepelni fog az ápr. 2.-án megnyíló varsói magyar kiállításon.

Magyarság, 1927. márc. 29.

Unfalluday - Stróbl Friemund.

Ukrtára rezepelni fog az ápr. 2.-
án megnyíló vasói magyar hi-
állításon.

Magyarország, 1927. márc. 23.

Kirfaludi-Strábl Zsigmond.

szobrász

A varsói magyar képző és iparművészeti kiállításra kerülő művészi anyag bírálóbizottági-taggá választottak.

Magyarság, 1927. febr. 17

Liebe Eltern - Mutter Theingruber.

Ich erhalte heute Ihren Brief vom 14. Juli 1917 und
danke Ihnen vielmals dafür. Ich bin gesund und
munter und hoffe Euch auch so zu treffen.

Herzliche Grüße, Max. Feld-Lt

Kisfaludy-Strobl Zsigmond.

A varsói kiállításra beküldött
műnek bírálóbizottságának mun-
kájában részt vett.

Magyarság, 1927. márc. 10

Hiermit bestätige ich den Empfang.

Ich werde die Bücher pünktlich zurückgeben.

Unterschrift, 1937 [illegible]

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Alkotása a Munkácsy-Céh kiáll.-án az Ernst Múzeumban.

M.O.932.IV.3.

Kiáfaludi Strobl Zsigmond

Alkotása a Munkácsy-Cén kiáll.-án az Ernst Mézeumban.

M.O.932.IV.3.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond.

Műve szerepelni fog Bécsben, a nemzetközi kiállítás keretében. A kiállítás ápr. 9.-én nyílik meg.

Magyarság, 1927. márc. 31.

Kisfaludi Strobl.

A Nemzeti Salon helyiségeiben kiállításán művei szerepeltek.

Magyarság, 1927. dec. 6

Kirfaludi Strobl.

A hunyati Szalon helyéreszabaci
kiállításán nyilvei perspektele.

Szapparatus, 1927. dec. 6

Kisfaludy Stróbl Zsigmond, szobrász MDh

Befejezte Végvári harcok c. szobrát.
Művét, bronzba öntés után, Egerben
állítják fel.

– : Kis híradó 2

ESTI HIRLAP Bp. 1966. okt. 6.

kisfaludi Ströbl Zsigmond

Műcsarnok reprezentatív kiállításán
női aktjával szerepelt.

B.H. 932. II. 21.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Szerepelt a Munkácsy-Céh kiállitásán az Ernst Múzeumban.

Pesti Napló, 932.IV.3.

Katastrophen-Schutz Saargemünd

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Szobormüve, a "Céhbeliek" kiáll.-án.

P.H.932.III.20.

M.D.K.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

"Kalmár Jenőről szobor készül" cimmel rövid beszámoló arról, hogy a müvész mintázza Kalmár Jenőről az egyiptom-magyar válogatott mérkőzésekre felajánlott Polnauer-dijat.
A müvész fényképét munka közben Kalmár Jenővel és a szoborral együtt közli a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1932. jan. 24-3o. XXII. évf.5. sz. 76. lap

M.D.K.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

"Kalmár Jenőről szobor készül" cimmel rövid/ beszámoló arról, hogy a művész mintázza Kalmár Jenőről az egyiptom-magyar válogatott mérkőzésekre felajánlott Polnauer-díjat.
A művész fényképét munka közben Kalmár Jenővel és a szoborral együtt közli a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1932. jan. 24-30. XXII. évf.5. sz. 70. lap

Kisfaludi Ströbl Zsigmond, szobrász MDK

Születésnapi beszélgetés a nyolcvanéves művésszel, aki Hajdúszoboszlón kurálja magát és önéletrajzán dolgozik.

Lengyel István: Három karnak 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. júl. 1.

Kis faludi Strobl Zsigmond.

80-éves utlétásnapján a
Fehér Hollók Baráti Társaság
ünnepséget rendezet számára

Nagymaros, 1964, jun. 14, 1 old

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász

„Kardját vizsgáló huszár" figurája a Herendi porcelángyár nejszerű darabjai közé tartozik.

G.Boncz - K.Gink: Herender Porzellan

Bp.1962. Pannónia, 62 old. 44 k. köztük 30 sz.t.

52. old. 30. á.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Reggel, repr.

Műcsarnok 1932. febr.-márc. kiáll. kat.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Leveldi Kozma Ferenc /Bárd Miklós/ képmása, repr.

Rákosi Jenő, repr.

Magyar Művészet 1931. 29.1.

M.D.K.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

A Venus Calipigos-t tartja a legszebbnek a "Volt-e Vénusznak sex-appealje?" c. körkérdésre adott nyilatkozatában.

Szinházi Élet. Bp. 1931. szept. 13-19. XXI. évf. 38. sz. 33-35. lap.

r u. 17.
07

Április 3-án este: ünnep[illegible]szlófelvonás

Építik az áll[illegible] zászló árbocának alapját

A közelmúltban megjelent kormányhatározat értelmeben, a jövőben április 4-én, május 1-én, augusztus 20-án és november 7-én állami zászlófelvonási ünnepséget tartanak a Parlament előtt.

Az árbocépítés munkálatait a néphadsereg alakulatainak legkiválóbb — a kiképzésben és magatartásban egyaránt példamutató — katonái már el is kezdték.

A munkában részt vesznek a legkiválóbb határőrök is. Az alapzatot, amelyre az árboc kerül, csiszolt kőlapokkal borítják, s elhelyezik rajta a Magyar Népköztársaság bronzból öntött címerét, Kisfaludi Stróbl Zsigmond Kossuth-díjas szobrászművész alkotását.

Az első ünnepélyes zászlófelvonásra — katonai tiszteletadás közepette —, április 3-án este kerül sor,

a felszabadulás 20. évfordulójának tiszteletére. A felvont állami zászlónál a fegyveres erők tagjai állnak díszőrséget, s április 4-én délben zenés őrségváltás lesz. (MTI)

kaöccse jellegzet
ge-i" (oxford-c
kiejtéssel csevegé
sal, miközben t
veik, husángokka
kel felfegyverkez
sen kiáltották: „É
és Mohamed az ő prófétaja.

Ez, az első pillantásra csu
pán egzotikusnak tűnő jele-
net, meglehetősen élesen fó-
kuszba állítja a legutóbbi
szudáni események képét. A
Messiás *(Mahdi)* a század
végi szudáni függetlenségi
mozgalom prófétája volt.
Unokája, az *Ansar* (a Próféta
Segítői) nevű fanatikus szek-
ta főpapja, dédunokaöccse,
az ifjabb Mahdi, pedig a re-
akciós Umma párt vezére.
Az Ansar-szekta turbános
fegyveresei így nem annyira
a próféta, mint a *dédunoka-
öccs* segítői, aki nemcsak ki-
ejtésében, hanem politikai
szimpátiában is — angol.
Igy történt, hogy a *„két Ni-
lus városába"*, Khartoumba
külön teherautók szállították
az Ansar-tüntetőket, amikor

1965 MAR 31
ESTI HIRLAP
Budapest V., Petőfi Sándo
Telefon: 188-296, 188-3
Magyar Hirdető
SAJTÓTIGYELŐ

tották a kongói szabadsághar-
cosokat.)

Khetm al Khalifa új ügy-
vezető kormányának a
megfigyelők általában *nehéz-
ségeket* jósolnak. Nemcsak
azért, mert a számottevő bal-
oldali erők teljes kizárásá-
val alakult, amelyek bojkot-
tálják, hanem azért is, mert
gyakorlatilag *két olyan párt*
(Umma, Nemzeti Unió) *koa-
líciójára épül, amely egy-
mással hosszú éveken át ál-
landó összeütközésben volt.*

Kistaludi Strobl nobrém

„Kodály" jeszteval nazajela

VIII. nagyon Kegyőművenesti Kiállítása

Vigilia, 1960, 5 n., 313 old.

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

MEGHÍVJA ÖNT A

MODERN KÜLFÖLDI SZOBORGYŰJTEMÉNY

ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYÍTÓJÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND

KISFALUDI STROBL ZSIGMOND

kétszeres Kossuth-díjas,
a Magyar Népköztársaság kiváló művésze

1958 SZEPTEMBER 6-ÁN DÉLI 12 ÓRAKOR

(HŐSÖK-TERE)

Fk. Pigler Andor 6963 m Minőségi-ny. Fv. Draschitz R.

1965 FEB 12

Megemlékezés Moszkvában Budapest felszabadulásáról

Moszkva, február 12.

A *Pravda* mai száma megismerteti olvasóit *Turánszky Erzsébettel* és *Vaszilij Golovcovval*, akik a gellérthegyi felszabadulási emlékmű készítésekor *Kisfaludi-Stróbl Zsigmond* modelljei voltak.

A szovjet fővárosban egymást követik a „*Budapesti emlékestek*", csütörtökön a moszkvai idegen nyelvű könyvtárban *Jelena Bocsarnyikova*, a könyvtár tudományos munkatársa, ismert műfordító tartott előadást a magyar főváros felszabadításáról és háború utáni fejlődéséről. Az előadást Budapestről szóló filmek követték.

Ma a szovjet hadsereg központi házában lesz ünnepi megemlékezés Budapest felszabadításának 20. évfordulója alkalmából.

ESTI HIRLAP

Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

hangoztatj
meghossza
féle „nyílt
tek, megb
szerint az
sürgették
kiadások s

KALAND

Tigris és gépkocsivezető párharca

Taskent, február 12.

Nem fantáziadús vadászképzelet szüleménye az a tigris, amellyel Üzbegisztánban egy katonai gépkocsi vezetőjének kellett megverekednie a minap.

A vezető szerint éppen nem beszakadt a ráugró tigris testsúlya alatt. Az állat éles karmaival már-már szétlépte a szövetet, amikor a vezető revolvert rántott, közvetlen közelről *többször keresztül lőtte a ponyvát*, majd kiugrott a vezetőfülkéből.

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

MEGHÍVJA ÖNT A

MODERN KÜLFÖLDI SZOBORGYŰJTEMÉNY

ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYÍTÓJÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND

KISFALUDI STROBL ZSIGMOND

kétszeres Kossuth-díjas,
a Magyar Népköztársaság kiváló művésze

1958 SZEPTEMBER 6-ÁN DÉLI 12 ÓRAKOR

(HŐSÖK-TERE)

Fk. Pigler Andor 6963 m Minőségi-ny. Fv. Draschitz R.

Kisfaludy Károly Zsigmond arcképe
Kisalföld 1959 ápr. 8. Colorl.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Mosó leány. Szobormü

Képzőm. Társ. 1910/11. téli kiáll. kat. 45.l.

M.D.K.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Csoportképen közli fényképét a lap más müvészekkel együtt, ahol a Miss Magyarország/zsüri-tagjaként szerepel. -választás/

Szinházi Élet. Bp. 193o. jan. 26-febr. 1. XX. évf. 5. sz. 5. lap

M.D.K.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Pekár Gyuláról készült szobrát,-amelyet a Petőfi házban helyeztek el-bemutatja a lap.
Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1930. ápr. 27-május 3.
XX. évf. 18. sz. 28. lap

Fénykép

Magar Foto: 2302/1-14 Hegedűsné

„Kisfaludy-Stróbl Zs. „Szabadságszobrá"nak sajtóbemutatója."

Kovács

1947. IV. 1.

Neg. van

Felvétel

Magyar Foto: 2337/1-54 Negatívszám

Kisfaludy-Stróbl Zs. „Szabadságszobrá-
nak avatása a Gellért hegyen."

Bass

1947. IV.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: 4215/1-3 Hegedüsné

„Kispaludy Stróbl Zs. előadása
Kovjetunió beli utjáról a Fiszerben."

Adorján

1947. XI. 20.

Neg. van

Ténykép

Magyar Foto: 7232/1-22 Hegedűsné

„Kisfaludy. Strobl mutermét látogatja Sabanov"

Bartal

1949. II. 17.

Neg. van

Fényképészeti Magyar Foto: X 475/4

Hegedüsné

Kisfaludy Strobl Zsigmond munkáiban.

1957 (?)

Meg. van

Fénykép

Magyar Foto: M Z 2421/4 Hegedűszé

Kispalmly Strobl Zsigmond műtermében a rákoshegyi ált. iskola növendékei látogatóban.

1952. IV. 21.

Neg. van

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Drucker Géza, márvány

Klein Gyula, márvány

László Fülöp, gipsz

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 11.1.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

MDK

A török-magyar háborúból, repr.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállítás

3/. MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrászm.

121. László Fülöpné Gipsz.
122. Ellushka. Márvány. Mgt.
123. Bárcsházi Bárczy István. Márvány. Mgt.
124. Kunffy Lajosné. Gipsz. Mgt.
125. Bokszoló. Bronz.

Képzőm. Társ. 1927-28. téli tárl. Kat. II. 1.

MDK

Kisfaludy Strobl Zsiga, szobrászm.

173. Rákosi Szidi színművésznö. Szobormü.
/Fej/ Repr.

Képzöm.Társ. 1909/1c téli kiáll. Kat.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond szobrásztanár

Kisfaludi Strobl Zsigmond karikaturája. Rajzolta Gellért Lajos.

Gellért Lajos: Egy ujság, egy király. (Karikaturák.) 1928.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Kunffy Lajos dr. Gipsz

Boxoló. Bronz

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 11.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Tisza István gróf, gipsz

Apponyi Albert gróf, gipsz

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 11.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

v. Horthy Miklós. Márvány

KNTárs. 1927/28 téli kiáll. kat. 1o.l.

UJ MAGYAR FILM

Játssza:

PUSKIN du., SZIKRA du.,
MÁJUS 1. FELSZABADULÁS,
MUNKÁS, ALKOTMÁNY, TÁNCSICS,
TÁTRA

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond, szobrász.

Jan Hamilton tábornok.	Gipsz.
Dr. Lumniczer Sándorné.	"
Leveldi vitéz Kozma Miklós.	Bronz.

Bp. Műcs.-MIKT Nemz. Képzőművv. kiáll. /Rend. M. Kir. Vall.- és Közokt. Min./ 1933 ápr. 19.-máj. 25. Kép. tm. 27. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szobrász MDK

Helyet kapott az elnökségben.

–: Magyar-szovjet barátsági nagygyűlés a Kisstadionban 1.

NÉPSZABADSÁG, sp. 1963. aug. 6.

Sebestyén Károly: Kisfaludi-Strobl Zs. M.M. 1926. SJJ Sz. 20

Apja tanító Strobl Alajos nem vette fel. Iparmův. Isk. Első év végén fafaragóstól megbukott. Glück Figge segítette az utolsó évben. Zala vm. Lenesi pénztárnak Deák Ferenc. stipendiumával. Bécsbe rátolott ahol a K.K. Staatsgewerbeschule-n Brenek tanítványa volt. Nyáros itthon Telen mellett dolgozott. Öntöldy, utasít. 1912 - „Finale" - Rudics-díj - és a állam megvegyen. 1912 - Szűkkoin pályázatot ebé lem a Horváth Mihály pulpák a tősténtiró nemtesi nobrára kitűzött pályázat első díja.

1915 jan. katona, de hadirokkosban. Sok arcirtokra és tűnt-paltre. - Megbízták a gorlicei áttörés emlékét megörökítő monumentális emlék elkészítésével. (Kanne)

Nyilvánó (MAC) Ernek-nobre! (Szabadságtér) gr. Széchenyi Alajos nagyszerű mausoleum. - gr. Tisza I. debreceni szobra Porták. A soproni szépnevezés emlékműve, a gödöllői prem. fogi-nemes Patrona Hungariae, = megbízatás sok.

„Lovas kenus" „Fürdő után" „Nő gyűrzel"

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Kiállitás a műcsarnokban. Fenti művész munkái kiállitva. /prágai kiállitás/

Esti Hirlap

259 sz. 1957. nov. 5 2 old.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond MDr.

Neve megemlítve.

Dunántúli Napló 1950. VII. évf. dec. 13. 3. l.

Kisfaludy Stróbl Zs. M.D.K.

nolván

szobortervé a millenneumi emlékre kerülő II. Rákóczi Ferenchez a IV. képzőművészeti kiállitáson.

Redő F.: IV. hagyar képzőművészeti kiállitás hurtort. Ért. 1954 1 n. 167.

MDK

Kisfaludy Strobl [Zsigmond
szobrász]

(Vidovszky Béla festőművész ké-
pe: darok Kisfaludy Strobl mű-
termében – repr.)

Vidovszky Béla festőművész...
(képes hír.)
Ország-Világ, Bp. 1961. 11. sz. (18.l.)

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Mrs. Tattersal, repr.

Charles Kingsley, repr.

Lázár Béla dr.: Kisfaludi-Strobl Zsigmond ujabb müvei. Magyar Müvészet 1936. 7. sz. 198-203.l.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Sir John Simon, repr.

Mr. George Slocombe, repr.

Lázár Béla dr.: Kisfaludi-Strobl Zsigmond ujabb müvei. Magyar Müvészet 1936. 7. sz. 198-203.l.

M.D.K.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Herman Lipót és Iványi-Grünwald Béla müvésztársával a "Miss Magyarország választás" zsürijében. /Fényképfelvétel./ 1933

Szinházi Élet. Bp. 1933. január 29-febr. 4. XXIII. évf. 6. sz. 10. lap.

M.D.K.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

"Akik már életükben szobrot kaptak" cimmel közöl repr.-kat a lap:
Paulay Erzsi, Csók István, Venczel Béla, Kemény Simon és Iványi-Grünwald Béla művészekről.

Szinházi Élet. Bp. 1933. január 22-28. XXIII. évf. 5. sz. 33-34. lap.

MDK

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Képzőművészet 1932. 52. sz. 153.l.

Kisfaludi Strobl

Petőfi portrét készített

Vigilia, 1960, 7 sz., 438 old.

Kisfaludy Strobl Zsigmond, volván [illegible]

A kortársak és a művészt-társadalom
nevében búcsúzott a halottól.

–: Mély részvéttel kísérték utolsó útjára
Lyka Károlyt 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. máj. 7.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Feltámad a Muskátli-müvészasztal. Nemzeti Ujság 1927. máj. 17. 11.l.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrászm.

Széchenyi István. Dombormü. Repr. XIX. tábla.

" Magyar müvészetért" kiáll. 1942. jun. 6-22.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Vénus születése

Ad astra

Lázár Béla dr.: Kisfaludi-Strobl Zsigmond ujabb müvei. Magyar Müvészet 1936. 7. sz. 198-203.1.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Hubay Jenő, repr.

Lord Lonsdale, repr.

Mrs. Komody, repr.

Lázár Béla dr.: Kisfaludi-Strobl Zsigmond ujabb müvei. Magyar Müvészet 1936. 7. sz. 198-203.l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szobrász MDK

Bronzba öntik Férülködőnő c. szobrát.

R. Gy.: Ahol a szobrok készülnek G. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. aug. 27.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond, szobrász MDh

Siremléket kap Rózsahegyi Kálmán.
A szobrot Kisfaludi Ströbl Zsigmond
alkotja meg.

— Kis híradó 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. márc. 26.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász MDK

Lenin-szobrot kézít Szombathely részére, s befejezte a nőalak-szobrot mit Sukarno elnök feleségé rendelt meg.

2.

–: Kis híradó

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. márc. 5.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrászm.

nagybányai vitéz Horthy Miklós. Fej.
repr. 25.old.

Müvészet. 1936. I.évf. 25.l.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrászm.

444. Boxoló. Bronz.

Műcsarnok. - 1925/26. Akt-kiállitás. Kat. 32.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Tisza István gróf. A debreceni szobor főalakja, gipsz

Apponyi Albert gróf, gipsz

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 11.l.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobr.műv.

418. Horváth Mihály püspök történetiró.

Repr.

KMT.1916/17. téli kiáll. Kat.

MDK

Kisfaludy Strobl Zsigmond

Kisfaludy Strobl Zsigmond bronztárgyakkal vett részt a Berlini Nemzet. Kézművesipari Kiáll.-on.

Cikk: Magyar kézművesipar a berlini kiáll.-on.

Magyar Iparművészet, 1938. 158.lap

Kisfaludy Strobl Zsigmond

Komáromi Csipkés György szobra a debreceni Központi Egyetem épülete előtt

A kégnőműcészetek Debreceuben, 1901

101 oldal

Kisfaludi Strobl Zsigmond.

Ősrázás katona (nobor, szyró)
Három példányban kémült
1919-ben, a Tanács Köztarsaság
alatt - egy az Alegutnál, kettő a
Parlament előtt állt.

Egy nobor, egy emlék
Népszava, 1964 márc. 22, 7 oldal

Kisfaludy Strobl Zsigmond.

Tina István nobel Debrecen-ben a klinika előtti téren (1926) 1945-ben eltávolí-tották.

A Kézzőművészetek Debrecen ban, 1961
96 oldal

Kisfaludy Stróbl Zsigmond, szobrász MDK

Megválasztották küldöttnek.

— : A Népfront tettekre szólít mindenkit, aki kén dolgozni szocialista hazánkért

3.

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1964. márc. 7.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Berczik Árpád iró

Mücsarnok 1915-16 téli tárlat

Kisfaludy Stróbl [Zsigmond], nobrán MDU

k iró megemlíti.

Bodó Béla: A. B. C. 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. márc. 17.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

A Tisza-szobrok. Az Est 1929. jun. 16. 5.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Konkoly Kálmán: Magyar alkotók. Reggeli Magyarország 1941. nov. 16. 6.l.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Pázmány Péter

Magyar Iparművészet 1934. 85.l.

Kisfaludy-Strobl Zsigmond, születés M. Dk

A Hazafias Népfront Országos Tanácsának tagja.

— : A Hazafias Népfront Országos Tanácsának tagjai 4. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. március 21.

M.D.K.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Fényképét bemutatja a lap csoportképen a "Corvin-lánc" átvétele után más müvészekkel együtt a Vár udvarán.

Szinházi Élet. Bp. 1931. márc. 8-14. XXI. évf. 11. sz. 31. lap.

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szobrász MDK

A elnökség tagja.

–: forró hangulatú magyar=szovjet barátsági nagygyűlés a Sportcsarnokban 1.

NÉPSZABADSÁG, . Bp. 1964. ápr. 10.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Bárczy Bertuska és Piroska. Szobormű. Mgt.
Szent János. Szobormű.

KMT 1912/13. téli kiáll. 59, 60.lap

MDK

Kisfaludi Strobl Zs.

Két akt. Szobormű.
Fürdés után. Szobormű.

Műcsarnok. 1911/12. téli kiáll. 55.lap

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szobra

MDk

Márc. 8-án az Irodalmi Színpadon
Michelangelo emlékest lesz; beszédet
Kisfaludi Strobl Zsigmond fog tartani.

—: Kulturális hírek 9

NÉPSZABADSÁG, kp. 1964. márc. 6.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Nagy László,

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Görgei tábornok

Br. H.St. K.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

MDK

Kisfaludi Stroll Zs.

KISFALUDY-STRÓBL ZSIGMOND szobrászművész megmintázta dr. Joseph Schwartzot, a Joint európai elnökét, aki ezidőszerint Budapesten tartózkodik. A Pesti Izr. Hitközség vasárnap délelőtt díszülésen ünnepelte dr. Schwartzot. A díszülésen adták át neki a szobormüvet. Stöckler Lajos ünnepi beszédében rámutatott arra, hogy dr. Joseph Schwartz nagy mértékben segítette a magyar zsidóságot, amely a szoborral háláját kívánja leróni. Fischer főrabbi héber nyelven üdvözölte Schwartzot, majd Szücs Géza és Réti Károly beszélt. Az ünnepelt válaszában hangsúlyozta, hogy a kifejezetten jótékony szervezet továbbra is harmónikusan kíván együttműködni az arra illetékesekkel.

Világ. 1949. márc. 15.

30f
Talpra magyar,
hi a haza!
MAGYAR POSTA

BUDAPEST
49 XII. 14-17
112

BUDAPEST
13 12
3

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

VILÁGOSSÁG-NI.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MAGYAR MŰVÉSZET

1926. 555

Sebestyén Károly: Kisfaludi Strobl Zsigmond.

Feladó:

LEVELEZŐLAP

Kisfaludi Ströbl Zs

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Kisujság
1949 JAN - 1

Lap: .....

Megjelent: .....

KISFALUDI-STRÓBL ZSIGMOND Londonban megmintázta *Somerset Maugham* mellszobrát. A mintát most magával hozta és az anyagból elkészíti Budapesten *a világhírű író márványszobrát.*

& CO. GES. M. B. H

T UND LITERATUR

WIEN I Trattnerhof 1, Telephon 62128 und 62256
Telegramm-Adresse: Schroll Trattnerhof Wien

LEIPZIG Auslieferungsstelle: PAETZEL & Co.
Gabelsbergerstraße 1 a — Telephon 21180

WIEN-~~LEIPZIG~~, 30 VI 192 7

Verkommission
Zahnpflege Budapest

Netto Kassa ohne Skonto ngungen des Deutschen Verlegervereins dung anerkannt wird (§ 15 a der Buch- ANTON SCHROLL & CO. GES. M. B. H. Mitglied des Deutschen Verlegervereins	Einzel-preis	Summe Mark
alpflege pro cplt.	[illegible]	12.–
nach Empfang		

Kisfaludi Stróbl Zs.

l. Szabad Művészet

1950. 11. sz. 464. l.

Kisfaludi Strobl
Zsigmond

l.

Magyarsporttört
7. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
666 1914 szám
Érk.: 914 67 nemt. hó 9 n.

A vall.és közokt.m.kir.minis
sz.a.kelt és a IX.ker.államp
mása:

Utasitom az állam
matban levő egyházi müemlék
a fedezésére a Müemlékek Or
vatalos nyugtatványára, els
Negyvenháromezer/:43.000:/K
vezett alapitványnak a forg
alnaplójában kiadáskép szám

Budapest, 1914. aug

A hiv. másolat

igazgató

Kisfaludy Strobl Zsiga

Sz. Imre c. szobrának
képe repr.
Képzőművészet
1930. 35. sz

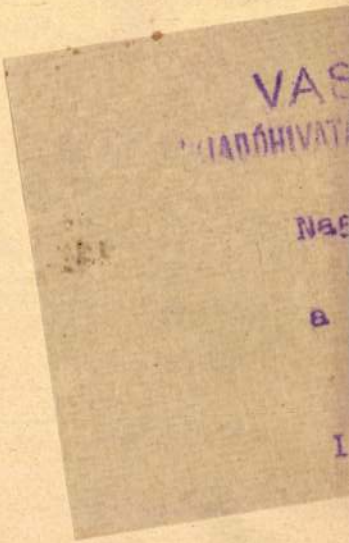
VAS
Nag
a
I

Kisfaludi Strobl Ingja

Rudics ösztöndíj 1912
A közelmultban megszapta
a Nemes Vándorné alapi-
tótta ösztöndíjat.

Budapesti Hírlap

1912 dec. 4. (Pályanyer-
tes művész.)

U 37

Kisfaludy Strobl Zsigmond

Arckép a londoni műtermében
Lord Rothermere arcképét
festette.

Képes Pesti Hirlap 1932
máj. 4.

U. 3159

Alapítási éve 1577

ÁLYI MAGYAR
ETEMI NYOMDA
NYVESBOLTJA

BUDAPEST
OSSUTH LAJOS-UTCA
18

Telefon:
Aut. 895—40

Nagyságos

dr. Szentiványi Gyula urnak

Bpest
Aréna u

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrász, 20000 frt
Kossuth-szobor főalakjáért

Az 1953. évi Kossuth-díjasok. SzM. 1953. márc. 16.

M.D.K.

Kisfaludi Strobl Zsigmond
nélkül

Kiss István tanára volt a
Képzőművészeti Főiskolán.

N. Peres Éva: Kiss István
Művészet, 1962. június — 3 lap

MDK

Kisfaludy Strobl Zsigmond

Debreceni ref. szobrok pályázata.
Képzőművészet, 1931. V. évf. 172. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szobrain 17 Dk

Fotoriporter látogatása a mesternél, aki pillanatképeihez egy több alakos kompozíción dolgozik.

– : Műtermi pillanatfelvétel 9. p

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. jún. 25.

MDK

Kisfaludi Ströbl Zsigmond, szobrai

szerepel a kiállításon.

-: Megnyílt a moszkvai Magyar Képzőművészeti Kiállítás

8. l

NÉPSZABADSÁG, dp. 1962. jún. 16.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond, szobrász MDh

Sukarno indonéz elnök részére bronzmásolat készült Ijász c. szobráról.

—: Hír 8. l

NÉPSZABADSÁG sp. 1962. febr. 7.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Bencze L: Gondolatok a VI. M. Képzm. kiáll.ról. A m.képzm. mai eredményei. Csillag, 1956. 2.sz. 341-364. l.

Kisfaludi Strobl Zsiga

irod

Takács, L. Der Ungar in der Welt. Wien 1933.

Az Est. 1933. dec. 2. (A magyar ember a világban.)

MDK

Kisfaludy Strobl Zsigmond

A képzőművészeti év eseményei. P.H. 1933. évi nagy naptára. 54.l.

MDK

Kisfaludi Ytrobl Zsigmond, szobrászm

a cs. és kir. 48. gyalogezred hősi emlékműve
Nagykanizsán. Repr.

Magyarság melléklete 1934. szept. 8-i számához.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Magyar müvészet a külföldi irodalomban. Magyar Müvészet 1931. 3.8.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Művészet 1936. 3-4. sz. 6o.l.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Hubay Jenő.Márvány.Magántulajdon.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936.máj-jun. 13.1.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Mosó leány, br.

Árverési Közl. 1936. febr. 1.rksz.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Szent István lovasszobrának bemutatása Sidló Ferenc műtermében. Pesti Hirlap 1938.jan.18.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond, szobrász — M Dk

Balaton füreden megünnepelték

77. születése napját.

— : Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1961. júl. 18.

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szobrász MDk

Nyilatkozata:

—: Nyilatkozatok a választás után 2.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. febr. 26.

MDK

Kisfaludi-Stróbl

A föv. kiáll. a Mücsarnokban. Magyarság, 1924. febr. 10. lo. 14. l.

M.D.K.

Kisfaludi-Stróbl Zsiga

A Százados-uti müvésztelep lakója. A riport munkájáról nem ir, csak annyit közöl, hogy jelenleg a Balatonnál nyaral.

Lippay Gyula: Krumpli, virág és szobortermelés a Százados-uton c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. aug. 28.- szept. 3.
X. évf. 35. sz. 11. lap.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrászm.

a tavaszi tárlat szobrászati anyaga jobb a festőkénél. Mindannyian kvalitásosan szerepelnek.

III. Szinnyei-Társaság. Tavaszi tárlat.
Képzőművészet. ? I.évf. 1.sz. 10.l.

MDK

Kisfaludi-Stróbl Zs., szobrászm.

Szép, gondos, tisztán faragott tagokban csak ugy vihánccal az elevenség, lüktet az elet.
Az elbukó hös zászlaja után kap, terdein milyen nyilalás járhat át, szinte erzed.

?: Az ország hösi emlékeinek seregszemléje a gödöllöi kiállitáson. /Premontrei gymn. tornatermeben/. Magyarság. 1926. aug. 8. 9.1.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Magyar Iparmüvészet 1923. 7o.o.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MMDK

A Hüségkapu. repr.

Magyar Müvészet 1928. 483.o.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Ybl Ervin: Az Ernst Muzeum csoportkiállitása.
BH. 1927. jan. 23.

M.D.K.

Kisfaludi-Stróbl

Fényképét más művész fényképével együtt csoportképen bemutatja a lap, mint a Miss Magyarország választás zsürijének tagját.

Szinházi Élet. Bp. 1929. január 13-19. XIX. évf. 3. sz. 2. lap.

MDK

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond, szobrá
m.

Svenska Morgonbladet okt.5.sz. kiemeli a szobrász
művészek közül.

A stockholmi magy.képzőm. kiáll./1928/ a svéd sajt
ban. -MIP 1929.3.sz.176.1.

MDK

Kisfaludi Strobl

Beck Ö. Fülöp: Emlékezései. Bp. 1957.
369-71. l.

MDK

Kisfaludi Strobl

Ybl E: A budai várpalota épitése. Müvtört.Dok.
Közp.Évk. 1954-55. 1957, 253-277 l.

MDK

Kisfaludi Stróbl

Székelyhidi Ferenc, gipsz

Székely Mihály, "

7o müvész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

A felvidéki bevonulás képeinek kiállitása.
Magyarország 1938. nov. 15.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Ybl Ervin: A Tisza-szobor pályamunkái.
Budapesti Hirlap 1929l jun. 16.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

a sóproni Hüségkapu mesterei.

Endredy 29.o.66 kép.

Kisfaludi Strobl Zsigmond . MDK

Diszkapu a soproni népszavazás emlékére. repr.

Uj Idők 1925. aug. 9.

MDK

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Sarjukaszáló, br.

M. Forradalmi Művészet kiáll. 1957. Mücs.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Hengerész szobrok

Sarjukaszálók

Ma délben nyílik Képzőm. 1o éve kiáll. Nagy. Nemz.

1955. ápr. 2.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond kiállitása Prágában.

Népszava, 1958. dec. 23.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász

az "A" biráló bizottság tagja.

Székely Mihály portréja. Gipsz.
A. Tihomiroff . "

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 18.1.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

a szobrászat felkért tanára, 1924

Képzőm.Főisk. Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Szebakut
General Jan Hamilton
Lord Parmoor
Dr. Schuster Gyula
Arthur Henderson

Ernst Muzeum 1933. jan. CXXXVI.

Kisfaludi Strobl Zsigmond: MDK

Adoráció /faszobor
Női akt. faszobor
Serényi Richárd
Bernard Show
Lord Rothermere

Ernst Muzeum 1933. jan. CXXXVI.

Kispaludi Stróbb Zsigmond, szobrász 1 Dk

Baráti meghívásra – kb 6 hétre –
a Szovjetunióba utazott.

–: Ma hallottuk 2 l

ESTI HIRLAP, bp. 1960. okt. 6.

M.D.K.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Az Operaház klubhelyiségében több nagy müvész alkotásából kiállitást rendeztek. Ezek között állitották ki a müvész alkotását is, de a müvet a hiradás nem nevezi meg.

K é p e k - H i r e k c. rovat hiradása
Szinház és Mozi. Bp. 1954. nov. 12. VII. évf.
46. sz. 28. lap.

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szobrász; szül. 1884 június 30-án Alsórajkon (Zala vármegye).

□ KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND Izsó Miklósról, kiváló múlt századi szobrászunkról készített műve gazdagítja majd a városligeti művészsétány arcmás-galériáját. Ugyanide kerül Szandai Sándornak a magyar klasszicista építészet nagymesteréről, Pollák Mihályról, valamint a fiatal Segesdy Györgynek Stróbl Alajosról készített szobra is. A szobrokat bronzba öntve állítják majd fel.

Esti Hírlap
1957. okt. 1

M.DK

KISFALUDY-STROBL Zsigmond nolván

Kétszeres Kossuth-díjas

Megjelent a cecei Csók István muzeum felavatásán

Népünk állama megbecsüli nemzeti müveltségünk igaz érte-
keit
Felavatták a cecei Csók István Emlékmuzeumot
Magyar Nemzet 1962. május 22.3.l.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász

II. Rákóczi Ferenc.	Gipsz.
Leányfej.	"
Kunffy Lajos festőművész.	"

Műcs.-IV.M.Képzm.K.áll. 1954.jan-febr. Kat. 19.1.

MDK

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond, szobrász

II. Rákóczi Ferenc és Esze Tamás.	Bronz.
La-tabár Kálmán.	Gipsz.
Edvi Illés Aladár.	"
II. Rákóczi Ferenc.	Bronz.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll.1954.dec.-1955.jan.Kat. 29.l.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Finale, repr.

KMT 1912/13. téli kiáll. kat.

MDK

Kisfaludi-Stróbl

És mégis megindult a munka

Kőfejtők

A nagy kiáll. kérdőivei. Világosság, 195o. szept, 12.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobr.

KMTárs őszi tárl. 1938.nov. Mücs. 35 l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

részt vesz az Olcsay Kiss Zoltán által alkotott mártiremlékmü elbirálásában.

Esti Hirlap 193 sz. 1958. aug. 17 2 old.

MDK

Kisfaludi Ströbl Alajos

prágai kiállitásának nagy sikere van a Kinsky palotában.

Esti Hirlap 11 sz. 1959. jan. 14 2 old.

kirfaludi Ströbl Zsigmond.

A bécsi Secessiában rendezett nemzetközi aktkiállításon márványaktja szerepel. (említve)

Budapesti Hirlap. 1928. dec. 1.

Kisfaludy Strobl Zsigmond.

Az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításán szerepelt kisebb szobrai műve.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 2.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond.

Malmőben, a magyar kiállításon szobrai szerepeltek, melyről a svéd „Snällposten" c. lap beszámol.

Magyarság, 1928. dec. 25.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrász

Művelt Nép, 1954. szept. 12. sz. 1. old.

Bronz.
"

Művészetért".

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Herman L: A müvészasztal. Bp. 1958.

36, 37, 45, 56, 74-77, 138 l. több arckép

MDK

Kidfaludi Strpbl Zsigmond

d.m: Kisfalusi Strobl Zsigmond Bécsről, Londonról, Párizsról. Magy. Nemz. 1959. dec. 20.

mdk

Kisfaludy Strobl Zsigmond

miniatur szobra most készült el
Salamon Béláról. (fényképfelvétel)

Orszag-Világ 1961. 41.sz. 6.l

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Jászai Mari szobra a Nemzeti szinházból Medea szerepében. A szobor reprodukcióját abból az alkalomból közli lap, hogy 100 éve született A nemzeti Szinház müvésznője, Jászai Mar.

Lénárd Béla: 100 éve született Jászai Mari. Szinház és Mozi. Bp. 1949. aug. 31. II. évf. 35. sz. 8. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

előkésziti prágai kiállitására az anyagot.

"Strandoló" carrarai márványszobra is részt vesz.

Esti Hirlap 193 sz. 1958. aug. 17 2 old.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

gyüjteményes kiállitást rendez Prágában.

Esti Hirlap 1o3 sz. 1958. máj. 4 2 old.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász MTA

Monokon négy parkban áll Kisfaludi Stróbl Kossuth-szobra.

Ivanov Rudolf: A monoki tanácselnök
6. l.

NÉPSZABADSÁG, 1961. dec. 29.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász MDK

Weiner Leó síremlékét elkészítette. Művét
máj. 13-án felavatták a Kerepesi temetőben.

–: Kulturális hírek 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. máj. 15.

MDK

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Dutka M.: Tavaszi Tárlat. Magyar Nemzet 1952. máj. 24.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Görgey Arthur/természet után 1914/, terméskő

Lángvivő, bronz

"Dalaim, mik ilyenkor teremnek", terméskő

Szinyei Merse Pál Társ. művésztagjainak X. kiáll. Nemz. Szal. 1948. febr.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond, szobrán MDK

Szept. 18-án avatták fel művét: a Kossuth-szobrot Monokon.

—: Felavatták Monokon Kossuth Lajos szobrát 3.

Esti Hírlap, Bp. 1960. szept. 20.

MDK

Kisfaludy-Stróbl Alajos

Önarckép, graf.

Az önarckép. Alkotás Művészház, 1923. márc.

21 l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Lenin szobor pályázaton dolgozik

Esti Hirlap 191 sz. 1958. aug. 15 2 old.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

szobrát /"Fürdőző nő"/ állitják fel Balaton-Füreden a SZOT előtt.

Esti Hirlap 166 sz. 1958. jul. 17 2 old.

mDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond
szobrász

munkái Sukarno indonéz köztársasagi elnök részére

Csütörtöki mozaik
Nejszava, 89 évf 10 sz 1961 jan 12 én.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

I.E. Gluscsenko szovjet agrobiologust mintázza.

Esti Hirlap 130 sz. 1958. jun. 5 2 old.

Kisfaludy Ströbl Zsigmond, szobrász MDk

A Művész klubban megnyílt emlékkiállításon
Kisfaludy Ströbl Zsigmond méltatta
Róna József művészetét.

—: Centenáriumi Róna József emlékkiállítás
6. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. nov. 23.

MDK

Kisfaludy Strobl Zsigmond

Részl. a gellérthegyi emlékműből repr.

Felszabadult Bp. művészete. N.Szal. 1960.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Ujhelyi Tibor

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Bözsike,

Zs.G.M-né

Blau hegedümüvész

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Kisfaludi Strobl Zsigmond: MFK

Horváth Mihály püspök, történetiró, repr.

Mücsarnok, 1916/17.téli kiáll. kat.

MDK

Kisfaludy Stróbl Zsigmond, szobr.

/Herendi porc.gy./

Hadik huszár./1928/

[illegible].- Orsz.M.Ker.Kiáll. Ma/t. 1942. 14.1.

MDK

Ungvári Lajos - Kisfaludi Stróbl - Kocsis András

Kossuth-emlékmü, br.

Felszabadult Bp müvészete N.Szal. 196o

MDK

Kisfaludi Stróbl - Kocsis András -
Ungvári Lajos

Kossuth-emlékmü, br.

Felszabadult Bp müvészete N.Szal. 196o

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Nő gyermekkel, gipsz

Felszabadult Bp művészete 6.Szal. 1960

MDK.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Kalocsai szobráról

Keletmagyarország 1966 augólo.

.

Kisfaludy-Strobl Zsigmond.

A Műcsarnokban bemutatott Ady-síremlékpályázaton pályaműre szerepel, mely aktot ábrázol. (említve.)

A Reggel, 1928. febr. 13.

Kisfaludy Strobl Zsigmond.

Az Ady-emlékpályázat minden pályamunkáját nem tartja be a döntőbe.

Pesti Napló, 1924. febr. 12.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond.

Az Ady-szeremlékpályázaton részt vez pályaművével, melyen férfialakját kitárt karokkal ábrázolja. (említve.)

Magyarság, 1928. febr. 12.

Kisfaludy-Strobl Zsigmond.

Pályaművével részt vett az Ady-síremlékpályázaton. Műve aranycsillag alatt álló géniuszt ábrázol. (emlétve.)

Magyarság, 1928. febr. 15.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond.

Részt vesz az Ady Endre-
szemlék pályázaton.

Nemzeti Ujság, 1928. febr. 9.

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond.

Az Ady Endre-szerelék elké-
szítésének pályázatán részt vesz.

Magyarság, 1928. febr. 9.

Kisfaludy-Strábl 2.

1884-ben tanult. Ekkor 1905-ben a Iparmüvészeti iskolábban, aztán a képzőmüv. fotik. utána Bécsben és Parisban dolgozott Julianne-l. Később akapos tanulmányokat folytatott, főleg a klasszikus müvészetben, Rómában és Firenzében. Kiállitott Londonban, Rómában, Milánóban, Stockholmban, Amsterdamban és Károsnai Velencében. Müveit az amsterdami és bpi. múzeumok szerezték meg.

M. Mü. I. 178. Kineton Parker kritikája ~~Griklenő nő~~/Guggoló anyag, Fürdő után és „Fürdőző nő."

Kiállítás. Kisfal. Strobl.

1925 febr. 8–22.
(Iványi-Grünwald és)
Kisfaludi-Strobl Zsigmond gyűjteménye kiállítása
az Ernst-múzeumban.

Kútfigura. /jobb lábával egy fekvő korsóra támaszkodó, csavaradó testű akt, ölében egy kis hátrafenülő gyerek./
~~12. old.~~

Mapp. Mův. 1.1. (12) 51.

Kisfaludi Stróbl. – mellnabrak. Sz. 20n.

Klebersberg Kuno, Pallavicini György gr. Follért Károly, Gundel János, Kada Elek, Iványi-Grünwald, Csók I. Ben Blumenthal, Mezzó Pál, Gömbös Gyula, Paulay Emi, Széchenyi Emil és Lenló gr. Sebestyén Károly, Tóth Lajos államt. Petrovics Elek, Pagány Móni, Rakovszky Iván belügym. Apponyi Albert g. Klein Gyula

Kisfaludi Stróbl

Szobormüve, a "Céhbeliek" kiáll.-én a Nemzeti Szalonban.

P.N.932.III.20.

Kierbjudi stræb

Jacobsenbræ. a "Obbelieb" pfall.-da a Nonnesti

P.M. 252.III.30.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Szobormüve, a Céhbeliek kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

B.H.932.III.20.

Property of the Library

Kisfaludi Stróbl

Alkotásával szerepel a "Céhbeliek" kiáll.-án.

N.U.932.III.22.

Kleiglund Str.61

Ac.otdelavaj asseroel a "Obbeiten" Halle.-n.

n.U.c92.III.22.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond.

A fővárosi tanács Ady Endre szem-
lékp-terpályázatán részt vett műré-
vel.

Magyarság, 1927. dec. 8.

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond.

Ady-síremlékpályázatos pályaművével részt vesz, mely aktot ábrázol ragyogó nap alatt. (emlétve.)

Magyarság, 1928. febr. 14.

MDK.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1966 juli.21.

Kisfaludy Strobl Zsigmond

"Prohászka" c. szobra a Munkácsy-Céh kiáll.-án az Ernst Múzeumban.

M.H.932.IV.3.

Pásfaludy Stróbl Zsigmond

Szobormüve, a Munkácsy-Céh kiáll.-án az Ernst Múzeumban.

M.H.932.IV.3.

Bibliothek des Instituts für Volkskunde

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Részt vett a Mücsarnokban megnyilt "Magyar müvészetért" c. kiállitás rendezői munkálataiban.

Uj Magyarság 1942.VI.7.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

gr. Széchenyi István, gipsz

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállítás

Kisfaludy - Strobl

— **Három Kisfaludy-Strobl-szobor az angol királyi akadémia kiállításán.** *Londonból* jelentik: Az angol királyi akadémia idei kiállítására elfogadta *Kisfaludy-Strobl* Zsigmond, a kiváló magyar szobrász három legujabb alkotását: *Lord Camrose*, az angol ujságiró-mágnás, továbbá *Lord Melchett*, a Birodalmi Vegyiipari Tröszt elnöke és *Grandi* londoni olasz nagykövet mellszobrait. A mükritika, különösen a *Times*, a *Daily Telegraph* és az *Observer*, a legmelegebb elismeréssel adózik a szobrok meglepő élethüségének és jellemző erejének.

Nemzeti Ujság 1935. V. 22.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Bronzszobra, a szfőv. műgyüjteményének
kiáll.-án a Műcsarnokban.

N.U.932.VI.17.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Bronzszobra, a szföv. mügyüjtem'nyének kiáll.-án a Műcsarnokban.

N.U.°32.VI.17.

MDL

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Felszabadulási emlékmü, br.

Felszabadult Bp művészete N.Szal. 1960.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Kossuth-díjas szobrász

A vándor Petőfiről mintázott kis figura

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
(Pogány Ö. Gábor)

Szabad Ifjuság, Budapest 1951. nov. 11.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

H. P. I. veterán, gipsz

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Műcs. 1962. 27.l.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrászm.

pályamüvét megvásárlásra méltatta a zsüri.

A magyatádi szoborpályázat eredménye.
Képzőmüvészet. 1931. 43-44.kk. 211.l.

[illegible]

MDK

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond,
szobrászm.

Siremlék. Repr. a 9.l. -on

Kö és Mükö./Architektura/ 1926. 5.sz.

Kistaludi Strobl Zsigmond, nobrász MDK

Műtermében ábrázolja Czeizing Lajos fotoalbuma.

A. T.: Művészi album — művészekről 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. szept. 5.

Kisfaludy-Strobl Zsigmond

Szobormüve a Munkácsy-Céh kiállitásán.

N.U.932.IV.8.

Photographische Abteilung

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Jusi, bronz

Mucsarnok 1919-20 téli kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Sziklay Panni, márvány

Műcsarnok 1919-20 téli kiállitás

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Agronómus

Gipszminta, a moszkvai mezőgazdasági pavillon részére.

Tavaszi Tárlat, kiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet, 1952. máj. 24.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Bernhard Shaw mellszobra

Képzőművészet 1933. 57. sz. 68/XI 57.l.

Kisfaludy-Strobl Zsigmond
nolrászművész

Magyar Panzet 1950.
márc. 28. 5. old.

A Sztálin szobor felállítására a
Városliget legszebb helyét ajánlják...

Lechner I. Ödön festő

Népszava XXXVIII. 1910. márc. 19.
66 sz. 5 lap.
A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.

Plasztika. Guggoló asszony. Kisfaludi-Strobl.

Magyar Müvészet 1925. 178-179. o.
London.

Mazurkovics Sándor festő.

Népszava, XXXVIII, évf. 1910. okt. 30
258. sz. 6. l.

Hollósyék. / - n - /

Plasztika Gyikleső nő. Kisfaludi-Strobl

Magyar Müvészet o925. 178-179. o.
London

Lechner I.Ödön festő

Népszava XXXVIII.1910.márc.19.
66 sz. 5 lap.
A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.

Plasztika. Fürdőző nő. Kisfaludi-Strobl.

Magyar Müvészet 1925. 178-179. o.
London.

Lénárd-Lévy Róbert festő

Népszava XXXVIII.1910.máj.29.
127 sz. 7 lap.
A Kéve müvészeti Egyesület
közgyülése.

Plasztika. Fürdés után. Kisfaludi-Strobl.

Magyar Müvészet. 1925. 178-179. o.
London.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobtász

Szüveryten emlitve: tóbbalakos bronzkompozíció a végvári
boras vitézektől

Jelentés a művésszakszervezetek
vezetőségi ülésétől c. cikkből

1966. jan. 25 Magyar Nemzet

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrász

Szöveryben emlitve: Sörbalakos bronz kompozició Egernek

1966. jan. 25. Népszava

A szinházak, a film, a hanglemez- és könyvkiadás, a képzőművészet eredményei és tervei c. cikk

KIS FALUDI STRÓBL ZSIGMOND

Az otthonos szobor

Igazán jól választott a város 1929-ben, amikor helyet keresett Rákosi Jenő szobrának. Arra a kis térre került, amelyiknek még neve sincs, mégis minden pesti ismeri: oda, ahol a Dohány utca metszi az Erzsébet körutat. Tudják, ahol a ma bezárt Bástya mozi előtt, a Kertész utca torkolatánál kiszélesedik a járda.

A mészkő talapzaton álló, bronzba öntött öregúr – rajta felöltő, baljában sétapálca és széles karimájú kalap – nem egészen húsz évig időzött ott, a New York-palotával átellenben. Igazán elégedett lehetett a helyével. Hiszen az akkor épp Nemzeti, de mégiscsak Népszínházra látott, amelynek ő volt az első igazgatója. A József körút sarkán ott magasodott a sajtópalota, amelyet ő alapított. Ha pedig módjában állt volna belesni a Dohány utcába, megpillanthatta volna az Otthon Kör egykori székházát. Az újságírók „erkölcsi testületének", a szegényebb tagok támogatását célzó egyletnek ő volt az első elnöke.

Azon a kis terecskén egy percre sem állt meg az élet. Ott volt, ugye, a New York kávéház – Rákosi Jenő legnagyobb ellenfele, Ady Endre is sűrűn látogatta hajdan –, nem messze az EMKE, meg a mozi. A mozi, amelyik egykor az Árpád kávéház volt; aztán a jellegéhez inkább illő Carmen nevet kapta, majd zugmozi lett, 1925-ben pedig a merész építészeti megoldásoknak köszönhetően hatszáz személyes filmszínház. A Palace-t 1939-ben Pestre, 1951-ben Bástyára keresztelték át.

Egyszóval igazán jó helyre került a 87 évet megélt, sokat tapasztalt Rákosi Jenő szobra. Szobor ilyen gyorsan talán sem addig, sem azóta nem készült el Budapesten. Hiszen alig hunyta le a szemét 1929. február 8-án a közismert író, újságíró és nacionalista politikus, a főváros már meg is kapta Lord Rothermere táviratát. A brit sajtócézár felajánlotta: kész fedezni a szobor felállításának költségeit. Hiába, az ő sorsuk végleg összefonódott: az agg közember a magyarság megmentőjét látta a lordban, a trianoni diktátum legkitartóbb ellenzőjében.

Szovjet katonák Rákosi Jenő szobra előtt

A város azonnal élt a lehetőséggel. Áprilisra döntöttek a helyről, a lord választottja, Kisfaludi Strobl Zsigmond 1930 márciusára elkészült a szobor gipszmintájával, november 30-án lehetett avatni. Lord Rothermere üzenetét Ward Price, a Daily Mail főszerkesztője olvasta föl, majd Klebelsberg Kunó beszélt. A szobor lábához a felső- és az alsóház, a kormány, a főváros és Pest megye képviselője is koszorút helyezett el. S bár a lord minden költséget vállalt, a széles körű gyűjtés eredményeként egy bronzkoszorú és két dombormű is fölkerült az emlékműre. Az egyik a lord és Rákosi kézfogását örökítette meg, a másik azt a pillanatot, amikor a fiatal író megfogalmazta híres mondatát: Budapestet előbb magyarrá, aztán naggyá kell tenni. A gyűjtésből befolyt pénzből még a Magyar Hírlapírók Nyugdíjintézetének is jutott.

Rákosi szobra szinte sérülés nélkül úszta meg az ostromot. Ami azt illeti, tulajdonképpen megvan ma is. Pótó János kutatásaiból tudjuk, hogy 1948 augusztusában a kultusztárca művelődési főosztályvezetője levélben fordult a polgármesterhez, kérve a „már eltávolított" mű bronzanyagát, hogy abból „nemzeti és művészeti életünk kiválóságainak kisméretű szobrait nagyobb darabszámban" el lehessen készíteni. A főváros hivatalnokai egy nap alatt kideríttették, hogy a szobor még áll. Így a polgármester – a „közóhajnak eleget téve" – maga engedélyezte a bontást. A talapzatra először József Attila, majd Ady portréját szánták, végül 1951-ben elhordták.

Ha igaz, Rákosi szobormásából nyolcezer Petőfi, esetleg Sztálin lett. Ki tudja, talán éppen Rákosikat készítettek belőle.

N. Kósa Judit

A Lelőhely összes tematikus bontásban is olvasható a Népszabadság online-on, www.nepszabadsag.hu.

NÉPSZABADSÁG 2001 FEBR.

yi Sándor és Láng Annamária)

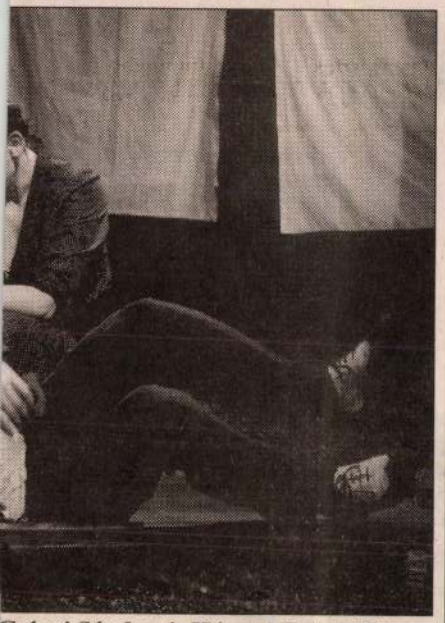

Csányi Sándor és Hámori Gabriella)

FOTÓK: KOVÁCS BENCE

ilyen, nem állunk le a próbákon sem anekdotázni. Néha elmegyünk szórakozni, és szilveszterkor is úgy gondoltuk, együtt leszünk. Sehol sem élveztem még próbákat, előadásokat annyira, mint a Krétakörben. Minden este van valami új, és örökké él bennünk a változtatási vágy. Ez a társulat volt az, amely a Baal című produkcióját kilencszer játszhatta a párizsi Odeonban. Ott magyar társulat körülbelül tizenöt éve járt.

– A színművészetis végzős növendékek közül tavaly sokan nehezen kaptak szerződést. Tudom, önnek egyenes az útja a Krétakörbe, de a többiek nem félnek?

– Heten vagyunk az osztályban. Bodó Viktorral együtt a Krétakörhöz szerződünk. Az osztályfőnökünk, Marton László biztosan hív majd több osztálytársamat is a Vígszínházba. Tudom, van bennük feszültség, és ez rányomja a bé-

utána üzenetrögzítő.
Ha apróhirdetéseit hétköznap 17 óráig telefonon feladja, lapunkban másnap megjelenik.
PRIMUS NÉPSZABADSÁG

Önéletrajzokat a
428-28-30-as
faxszámra várjuk.

A WESTEL MOBIL TÁVKÖZLÉSI RT.
TÁRSÉRTÉKESÍTŐI KAPCSOLATOK
IGAZGATÓSÁGA
ÜZLETHELYISÉGGEL RENDELKEZŐ TŐKEERŐS
VÁLLALKOZÓ PARTNERT
KERES

a 2001. szeptemberében nyíló
MAMMUT II. üzletközpontban
mobiltelefon és előfizetés forgalmazására.

Olyan gazdasági társaságok ill.
egyéni vállalkozók pályázatát várjuk,
akik min. 30 m² alapterületű üzlethelyiséggel
rendelkeznek.

www.westel.hu

Jelentkezni Mihucz Attilánál lehet
a 06-1/265-8748-as telefonszámon.
A jelentkezés határideje:
2001. március 2.

Westel
a Kapcsolat

Piacvezető, külföldi tulajdonú, háztartási és közintézményi szaniter - termékeket forgalmazó
nagykereskedés keres
RAKTÁROS MUNKATÁRSAT
2001. április 1-jei belépéssel
Elvárások: -minimum középfokú végzettség
-hasonló munkakörben eltöltött gyakorlat
-targoncavezetői engedély
-gépjármű-vezetői engedély (B)
-nagy munkabírás, terhelhetőség
-maximum 40 éves életkor
Kézzel írott önéletrajzát kérjük, 03.01-ig adja postára, fizetési igény megjelölésével az alábbi címre: ***P+P Kereskedőház / 311 sz. Globe Kft. „Raktáros"***

Fuvarozással foglalkozó
gazdasági egység
megüresedő vezetői helyére
KERESÜNK
DINAMIKUS
MUNKATÁRSAT.
A felvétel elnyeréséhez szükség van
• többéves fuvarzervezői gyakor-

Körplasztika – „Női akt" – Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Revue des Hongrie

1910. III. a. VI. F. 684–686. l.

Tóth Árpád.

HETVENEGY FIATAL MAGVETŐ

Alkony-utca 17. Kétemeletes villa a Szabadsághegy egyik eldugott lejtőjén, hétholdas park közepén. Most *a népművelési minisztérium központi iskolája.* Az elmúlt ősz óta új iskolatípus működik itt, ahol együtt dolgoznak az egyéves és az öthónapos tanfolyam növendékei. Az első öthónapos kurzus nemrégen fejeződött be. A tanfolyamnak 71 hallgatója volt. Az iskola célja: középkáderek kiképzése. Itt nevelik ki a kulturális tömegpropaganda vezetőit.

— Sajnos — mondja *Bodnár* István, a kultúrpolitikai iskola helyettes vezetője —, a megyei tanácsok nem mindenütt látják be annak fontosságát, hogy a maguk területén tervszerű káderképzést biztosítsanak. Nem töltik be az iskolában rendelkezésükre álló keretet. A március elején kezdődött második öthónapos tanfolyamra 19 megyéből csak 14 küldött egy-egy hallgatót!

A hallgatók

Kovács Jolán, a Veszprém megyei tanács népművelési osztályának vezetője. Nagyalásonyi parasztlány. Egy évvel ezelőtt még szülei földjén dolgozott, a DISZ kultúrfelelőse volt.

— Veszprém megyében 140 kultúrotthon van — mondja. — A falvak kultúrigénye hatalmasan megnőtt. Az én szülőfalum 22 kilométerre esik a legközelebbi vasútállomástól, csak autóbusz köti össze a világgal. De azért ott is viharosan fejlődik a kultúra iránti érdeklődés. Kerta termelőszövetkezeti község kultúrotthonában irodalmi szakkör működik, természettudományi előadásokat tartanak, színdarabokat játszanak. A veszprémi járás Pula nevű falujának 400 lelket számláló lakosából 150 jár el rendszeresen kulturális előadásokra.

Nyitrai Károlynét Tatabánya városa küldte a kultúriskolába. Valaha fényképész volt, most ő a megyei tanács népművelési előadója.

— Legfontosabb feladatomnak látom — mondja —, hogy a bányavárosba kerülő fiatalokat bevonjam a kulturális vérkeringésbe Tatabánya rohamosan fejlődik, most épül várossá, nagyon sok környékbeli parasztot szív fel. Az új munkások között vannak, akik írni-olvasni is nehezen tudnak, a vájártanulók egy része csak két elemi osztályt végzett. Ugyanakkor Tatabánya kultúrája fellett fokon áll. December 21-én, Sztálin születésnapján két fontos intézmény nyílott meg. Egyik a városi könyvtár, amely 3000 kötettel kezdte meg munkáját és olvasókörre azóta is napról napra bővül, másik a városi múzeum, amelynek régészeti osztálya például bemutatja a szén keletkezésének történetét. Tatabányán hiányzik a színház. A Faluszínház társulatának szórványos szereplése nem elégíti ki az igényeket. Szívesen látnánk többször pesti színészeket!

Kultúrmunka az üzemben és a falvakban

Pajor Gizella, a MAVAG kultúrfelelőse, fiatal leány. Segédmunkásként került a hatalmas üzembe.

— Ki kell építenem az új aktivahálózatot, mert üzemünk kulturális osztálya nem adott megfelelő feladatokat a fiatalokna. Sokféle kulturális szervezetünk van, de ezek közül több a lemorzsolódás veszélyének van kitéve, így például népi együttesünk. A MAVAG-nak négy zenekara van: szimfónikus, fúvós, pengetős és népi, továbbá ének-, tánc-, szinjátszó és bábos csoportja. Az alapszervi kultúrcsoportok azonban nem dolgoznak eleget. A tömegoktatás terén is jobb agitációs munkára van szükség. Van egy több mint 50.000 kötetből álló könyvtárunk, de olvasótermünk barátságtalan. Ezek azok a feladatok, amelyeket elsősorban meg kell oldanom.

Most *Jarabek* Károly, a szentesi járás népművelési előadója veszi át a szót. Jarabek Károly három testvérével együtt a derekegyházi állami gazdaság dolgozója volt, majd téglagyárba került, onnan vitték el a járási tanácshoz. Legfontosabb tennivalóját abban látja, hogy a tszcs-k és az állami gazdaságok dolgozóit bevonja a kultúrmunkába.

— Eddig is minden eszközt megragadtam, hogy a tanyaiak és a falusiak érdeklődését felcsigázzam — mondja. — Elvittük az embereket a járási székhelyekre mozi- vagy színházi előadásokat mutattunk be nekik. Az élenjáró dolgozók ingyenjegyet kapnak tőlünk egy-egy színházi előadásra az első sorba. Az is jó hatással van a kulturális fejlődésre, hogy egyes községek kultúrcsoportjait egymáshoz visszük vendégszerepelni. Fokozza az érdeklődést, kifejleszti a versenyszellemet. Legközelebb megmutatjuk parasztjainknak az Aranycsillag lovagja című szovjet és a Tűzkeresztség című magyar filmet, hogy összehasonlíthassák a kolhozok és tszcs-k életét. Általában azt lehet mondani, hogy az alföldi parasztság nagyon fogékony a kultúra iránt, a könyvet pedig úgy szereti, hogy még a nyári nagy munkák idején se hagyja abba az olvasást. A kulturális élet elterjedésének egyik örvendetes tünete az is, hogy a korcsmázás, az ivás és az ezzel gyakran kapcsolatos falusi virtuskodás: a verekedés fokról fokra csökken.

Eldugott falu a Bükkben

Most még *Kovács* Pált, a szlovák szövetség népművelési előadóját szólaltatjuk meg.

— Kubikos voltam Szarvason, majd gépállomásra kerültem, onnan pedig a békésmegyei DISZ-bizottságba. Sok munka vár rám, mert szlovák lakosságú falvaink némelyike nagyon elmaradott. Különösen néhány, hegyek közé ékelt kis borsodi falu. Ómassa például, ez a Bükk közepén meghúzódó, 900 lelket számláló kis falu szinte alig érintkezik a külvilággal. Az a célom, hogy ezeket a kis falvakat felrázzam, felkeltsem kultúrigényüket, kiaknázzam az itt élő szlovákság hagyományait. Ez a munka már eddig is szép eredményekkel járt.

*

A Zugliget lankáin itt-ott már sarjad a fű. Most indult el az országba 71 fiatal magvető.

Szánthó Dénes

TÖBB KÖNYVET KÉRÜNK

Könyvankét Hódmezővásárhelyen a Szovjet Könyv Ünnepe alkalmából

Hódmezővásárhelyen esik az eső, azaz inkább csak szemetel. A fényes utcákat szegélyező fák és kertecskék dúsan illatoznak, valahol meg hangszóró szól. Nem is egy, mert amerre az ember jár, mindenhová elkísérik a pattogó ritmusú, kellemes dallamok. Aztán, amikor egy-egy lemez a végére ér, női hang szólal meg a megafonban:

— Halló, halló, figyelem! A Szovjet Könyv Ünnepe alkalmából a Könyvterjesztő Vállalat ma este hat órakor ankétot rendez a szovjet irodalomból az MSZT nagytermében. Minden érdeklődőt szívesen látunk.

A női hang megismétli a közleményt, pedig ha ankétról van szó, a vásárhelyieknek nem kell kétszer mondani. Még hat óra sincs, amikor az MSZT termében már komoly mozgás észlelhető. Egy szép kendővel letakart asztalra szovjet regények kerülnek, újabbak, régebbiek s a közönség — amely lassan gyülekezni kezd — érdeklődéssel nézegeti őket, majd nekibátorodik, forgatni kezdi a könyveket, bele-beleolvas és a végén — vásárol.

Lassan megtelik a terem. Fiatalok, öregek, pedagógusok, diákok és munkások jönnek, a szovjet könyv, a szovjet irodalom hívja őket.

Elkezdődik az ankét

Az előadó először a kultúráról és irodalomról beszél általában. Arról, milyen osztályrész jutott abból a munkásnak és parasztnak a multban, milyen »irodalmi« termékekkel igyekeztek elterelni figyelmét a társadalom igazságtalanságairól, vagyis: elkenni az osztályharcot.

A jelen kerül azután szóba, illetve az, ahol jelenünk elkezdődött: a Nagy Októberi Szocialista Forradalom. Hogyan döntötte meg az orosz forradalmi proletariátus a cári hatalmat, hogyan született meg az új társadalom, abban az új művészet és irodalom. Hogyan fejlődött ez az új irodalom, hogyan nőtt, gazdagodott, mélyült és terjedt el. Ezt az irodalmat kitiltották a Horthy-Magyarországról s azt a két regényt, amit lefordítottak — Solohov »Csendes Don«-ját és Katajev »Hajrá«-ját — úgy megcsonkította a cenzura, hogy semmi nem maradt bennük eredeti mondanivalójukból.

Aztán jött a felszabadulás. A szépre és igazra éhes dolgozók rávetették magukat a megjelenő szovjet könyvekre: megindult a szovjet irodalom magyarországi diadalútja. Az olvasók nemcsak azt tapasztalták, hogy a szovjet könyv magasrendűen művészi szórakozást nyujt, hanem azt is, hogy úgyszólván nincs olyan szakma, foglalkozási ág, amely nek legégetőbb kérdéseire ne kaptak volna abból feleletet.

Az előadó befejezi előadását.

hozzászólások következnek.

Ez a könyvankétok igazi érdekessége. A hozzászólók elmondják, melyik könyv tetszett nekik legjobban és miért. Hogyan segítette őket egyik, vagy másik szovjet író műve napi munkájuk jobb elvégzésében, a világ dolgainak helyesebb szemléletében.

Elsőnek *Osvát* Béla gimnáziumi tanár jelentkezik. Fiatal ember, nem látszik többnek 26—27 évesnél. Kiegészíti az előadást, arról beszél, hogyan neveli a szovjet irodalom olvasóit kollektív érzésű, magatartású emberekké. Egyben kérést is közvetít a Könyvterjesztő Vállalat felé: több szovjet ifjúsági könyvet kér az MSZT városi könyvtárába és az iskolai könyvtárakba.

A hallgatóság, főleg a fiatalok, élénken helyeselnek és már jelentkezik is a következő: *Sulyok* János, a helyi Mérleggyár MSZT titkára. Idős, őszhajú ember. Elmondja, milyen nehéz volt számára eleinte az olvasás, mert a multban nemigen volt alkalma arra, hogy gyakorolja ezt. Most már hetenkint kiolvas egy-egy könyvet. Aztán neki is »panasza« van: mint üzemi könyvbizományos, azt tapasztalta, hogy nem kapnak annyi szovjet vasipari szakkönyvet, amennyire szükségük volna. Volt olyan nap, amikor 900 forint értékű könyvet adott el, de többet is eladhatott volna, ha a készlet el nem fogy. Több könyvet kérnek!

Egymás után szólalnak fel a részvevők. *Mózes* Sándor mérleggyári dolgozó először nem az irodalomról, hanem életéről beszél. Arról, hogyan élt a multban és hogyan él ma. Beszél nyolc gyermekéről, akik közül azokat, akik már olvasni tudnak, alig tudja ellátni szovjet könyvekkel.

Újabb és újabb karok emelkednek a magasba: »Én még csak azt szeretném elmondani, hogy . . .« Mindenkinek van egy-egy nagyon kedves szovjet könyve, amelyről úgy érzi, beszélnie kell. A már-már személyes ismerőssé vált regényalakok megelevenednek. Itt van most Kovsov, Szergej, Tutanyin, Csapajev és a többiek s a beszélgetés lassan az éjszakába nyúlik.

Hódmezővásárhelyt valamikor a maradiság, a konzervatívizmus, a tespedés, a kulturális elmaradottság városának tartották. Az is volt. Milyen nagy utat tett meg ez a város a felszabadulás óta, hogy ma már egy-egy kulturális rendezvény, irodalmi ankét úgyszólván egész társadalmát képes megmozgatni!

(s. gy.)

Készül az új Kossuth-szobor

Kossuth Lajos születésének 150. évfordulójára új, a nagy magyar szabadságharcos emlékéhez és szelleméhez méltó szobormű fogja díszíteni fővárosunkat. Az Országház közelében álló, megalkotása óta sokat kritizált szoborcsoportozatot eltávolítják.

Kossuth Lajos új budapesti szobrának tervezésére a múlt évben rendezett nagyszabású pályázatot a népművelési minisztérium és a beérkezett nagyszámú terv alkotói közül Kisfaludi-Stróbl Zsigmond Kossuth-díjas szobrászművészt, Kocsis András és Ungvári Lajos szobrászművészeket bízta meg a kormánybizottság a kivitelezésre kerülő végleges szoborterv kidolgozásával. A szobor főalakját Kisfaludi-Stróbl Zsigmond mintázta, a mellékalakokat pedig Kocsis András és Ungvári Lajos. A három művész egymással szoros együttműködésben végezte a szép feladatot és munkájuk már annyira előrehaladt, hogy rövidesen megkezdik az alakok bronzbaöntését.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szónoklás közben, előrenyujtott karral ábrázolja a 48-as magyar szabadságharc lángeszű vezérét, aki balkezében köpenyét és kalapját tartja. A bronzszobor öt méter magas és most készül a művész műtermében az eredeti nagyságú gipszminta, amelyről a bronzbaöntés történik.

A főalak hét méter magas vöröskő talapzaton fog állani. Kétoldalt alacsonyabb talapzaton három-három mellékalakból álló szoborcsoportozat emeli az emlékmű szépségét. A baloldali szoborcsoportozat a hálaadást, a jobboldali a nép forradalmi hangulatát fejezi ki. Kossuth szavára megmozdul a nép — ezt jelképezik a szobor mellékalakjai. A baloldali csoportban egy kisgyermekét karján tartó anya látható, aki boldog mosollyal küldi harcba honvéd férjét a magyar szabadságért. Mellettük egy magyar paraszt, süvegét kezében tartva, hálával tekint fel Kossuth Lajosra. A jobboldali szoborcsoportozat egy kivontkardú, lelkes jurátust, egy puskáját kezében tartó kovácsot és ökölbeszorított kezű, elszánt csikóst ábrázol. A mellékalakok magassága 3.80 méter lesz.

A Kossuth-szobor hat mellékalakján Kocsis András és Ungvári Lajos, a Várkert-Kioszk műteremmé alakított egyik nagy helyiségében dolgozik. De néhány nap múlva új, tágasabb helyen kell folytatniok a munkát, mert sor kerül a figurák eredeti nagyságú gipszbefagyására és a felnagyított szobrok számára már a Várkert-Kioszk terme kicsinek bizonyul. A nagyításnál 24 köszobrász fog közreműködni, az utolsó simításokat a két művész maga végzi.

Az új Kossuth-szobor példátlanul rövid idő alatt készül el. Mindössze nyolc hónap állt a művészek rendelkezésére a megbízás átvételétől az öntésre kész szoborminta átadásáig és ezt az időt a legaprólékosabb tervszerűséggel kellett jó beosztással felhasználniok. Ennek a tervszerű munkának eredményeként Kisfaludi Stróbl Zsigmond április 4-i felajánlásként a felszabadulás évfordulójára már átadja az öntődének az ötméteres főalak végleges gipszmintáját. A szobor baloldali mellékcsoportjának alakjait május 1-én, a jobboldali csoport alakjait pedig június 10-én veszi át a bronzöntöde.

Az eddigi tervek szerint szeptember 7-én rendezik az új Kossuth-szobor leleplezési ünnepségét. Az új szobor jó néhány méterrel előbbre kerül, mint ahol a jelenlegi szobor áll. Az Országház épületének északi szárnyával körülbelül egy vonalban helyezik el, a végleges helykijelölés előtt azonban próbát tartanak.

G. J.

Wilhelm Pieck mondott beszédet

a Beethoven-ünnepségek keretében rendezett berlini díszülésen

A német Beethoven-bizottság március 26-án, a nagy zeneköltő halálának 125. évfordulóján díszülést tartott a berlini állami operaházban. Az ünnepi beszédet, amelyet Beethoven-hangverseny követett, Wilhelm *Pieck*, a Német Demokratikus Köztársaság elnöke tartotta. Kiemelte, hogy Beethoven halálának 125. évfordulója alkalmából *az emberek milliói ünneplik világszerte a német nemzet egyik legnagyobb géniuszát és rajta keresztül a haladó német kultúrát.*

— Különösen nagy és bensőséges megbecsülésben van része Beethoven műveinek a Szovjetunióban, amelynek népe szeretettel ápolja az egész emberiség kiváló tudósainak és művészeinek hagyatékát. Beethoven szülővárosa, Bonn pedig az úgynevezett szövetségi kormány és a nyugati főbiztosok székhelye. Tudjuk azonban, hogy a bonni kormány és a főbiztosok hatalma rövid életű és hisszük, hogy Beethoven szabadság és békeszeretetének szelleme nemsokára ismét visszatér Bonnba Beethoven műveiből, nemzeti géniuszának megalkuvást nem ismerő hatalmából erőt merít a német nép ahhoz a harchoz, amelyet a felszabadító Szovjetunió önzetlen segítségével hazája egységéért és a békeszerződés megkötéséért folytat — mondotte Wilhelm *Pieck*.

A díszülésen bejelentették, *szovjet művészekből álló küldöttség érkezik Berlinbe*, hogy részt vegyen az ünnepségeken. A küldöttség tagjai között van *Sosztakovics* Sztálin-díjas zeneszerző, *Oborin*, kiváló zongoraművész és *Ojsztrah*, a világhírű hegedűművész.

A Beethoven-Hét eseményei

Beethoven halálának 125. évfordulója alkalmából, a Beethoven-Hét keretében ünnepi *Fidelio*-előadást rendezett az Állami Operaház. A halhatatlan zeneszerzőnek ez az egyetlen dalműve csodálatos erővel, szuggerálva mutatja meg azt a mély beethoveni humánumot, amely a mester egész életművében olyan szenvedélyes állásfoglalással lejeződik ki. Beethoven itt a szövegben is nyiltan kimondott szabadságeszméért küzd, az elnyomott, igazságtalanul rabságban tartott ember jogaiért, az igazság jogáért. Hálás és megtisztelő feladat az operaénekes számára Beethoven nagyszerű mondanivalóinak megszólaltatása: s ezt a feladatot kiválóan, igaz művészettel s valóban emberien oldotta meg *Báthy* Anna, *Rösler* Endre és *Székely* Mihály, a Fidelio együttesének három nagy erőssége. Hozzájuk csatlakozott *Raskó* Magda, *Maleczky* Oszkár, *Tóth* Lajos, *Sárdy* János és a kórus a szólistákkal. *Ferencsik* János vezénylése érvényre juttatta a zenéből kicsengő magas eszmeiséget s a drámai erőt.

*

A Zeneművészeti Főiskolán *Hernádi* Lajos zongoraművész négy Beethoven-szonátát adott elő nagyszámú hallgatóság jelenlétében. Hernádi régi, ismert Beethoven-játékos: férfias hangadása, lényegre törekvése, biztos formaérzéke most is sikerrel valósította meg a feladatot: Beethoven világát úgy feltárni, hogy a közönség közvetlen részesévé váljon a zeneköltő gondolatainak, érzéseinek. Ami az érzéseket illeti, ebben a tekintetben Hernádi Lajostól még többet várhatnánk, különösen egy-egy lassú tételben.

sz. l.

*

A Magyar Zeneművészek Szövetsége csütörtökön este emlékünnepségen hódolt a nagy zeneköltő, Beethoven emlékének. Az ünnepségen megjelent *Csillag* Miklós, a népművelési minisztérium főosztályvezetője, zeneéletünk több kiválósága, Kossuth-díjasok, zenetudósok, zeneszerzők, művészek. Az ünnepi megemlékezésen részt vett Stefan *Heymann* rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a Német Demokratikus Köztársaság magyarországi diplomáciai misszíójának vezetője is.

Mihály András zeneművészeti főiskolai tanár, a Magyar Zeneművészek Szövetsége zenetudományi szakosztályának vezetője, megnyitójában rámutatott, hogy Beethoven a haladást szolgálta. Dr. *Major* Ervin zenetörténész előadásában ismertette Beethoven magyarországi és a magyar muzsikusokkal való kapcsolatát.

Ezután kiváló zeneművészek Beethoven halhatatlan remekműveiből adtak elő nagy sikerrel.

Az ünnepi műsor után megnyilt a Beethoven-emlékkiállítás, amelynek anyaga felöleli Beethoven magyarországi tartózkodásának, magyar kapcsolatainak emlékeit, ismerteti műveit. A Beethoven-emlékkiállítást a Művészeti Szövetségek Házában a közönség március 28-tól április 6-ig tekintheti meg, déli 12-től este 20 óráig.

*

Színes dokumentumfilmet készítenek Április 4. megünnepléséről

A Magyar Híradó- és Dokumentum Filmgyár méltó modon kívánja megörökíteni a magyar nép nagy ünnepének emlékét. Éppen ezért színes dokumentumfilmet készít, amely bemutatja, hogy az üzemek dolgozói hogyan köszöntötték jobb munkával felszabadulásunk nagy napjának ünnepét, a falvak, a tanyák népe hogyan köszönti április 4-ét, a tavaszi munkák jó elvégzésével.

A színes dokumentumfilm megörökíti továbbá a fővárosi és több vidéki ünnepséget is.

*

— **A bécsi Gartenbau-Kinoban** bemutatták a »Civil a pályán« című magyar színesfilmet. A bemutatón jelen volt Johann Koplenig, az Osztrák Kommunista Párt elnöke, Franz Honner, az Osztrák Kommunista Párt Politikai Titkárságának tagja, a diplomáciai testület több képviselője, valamint a kulturális élet számos kiválósága.

Kínába utazott a Magyar Állami Népi Ének- és Táncegyüttes

A Kínai Népköztársaság meghívására elindult Pekingbe a Magyar Állami Népi Ének- és Táncegyüttes. A jobboldali szoborcsoportozat egy kivontkardú, lelkes jurátust, egy puskáját kezében tartó kovácsot és ökölbeszorított kezű, elszánt csikóst ábrázol. A mellékalakok magassága 3.80 méter lesz.

A Kossuth-szobor hat mellékalakján Kocsis András és Ungvári Lajos, a Várkert-Kioszk műteremmé alakított egyik nagy helyiségében dolgozik. De néhány nap múlva új, tágasabb helyen kell folytatniok a munkát, mert sor kerül a figurák eredeti nagyságú gipszbefagyására és a felnagyított szobrok számára már a Várkert-Kioszk terme kicsinek bizonyul. A nagyításnál 24 köszobrász fog közreműködni, az utolsó simításokat a két művész maga végzi.

Az új Kossuth-szobor példátlanul rövid idő alatt készül el. Mindössze nyolc hónap állt a művészek rendelkezésére a megbízás átvételétől az öntésre kész szoborminta átadásáig és ezt az időt a legaprólékosabb tervszerűséggel kellett jó beosztással felhasználniok. Ennek a tervszerű munkának eredményeként Kisfaludi Stróbl Zsigmond április 4-i felajánlásként a felszabadulás évfordulójára már átadja az öntődének az ötméteres főalak végleges gipszmintáját. A szobor baloldali mellékcsoportjának alakjait május 1-én, a jobboldali csoport alakjait pedig június 10-én veszi át a bronzöntöde.

Az eddigi tervek szerint szeptember 7-én rendezik az új Kossuth-szobor leleplezési ünnepségét. Az új szobor jó néhány méterrel előbbre kerül, mint ahol a jelenlegi szobor áll. Az Országház épületének északi szárnyával körülbelül egy vonalban helyezik el, a végleges helykijelölés előtt azonban próbát tartanak.

G. J.

Kínába utazott a Magyar Állami Népi Ének- és Táncegyüttes

A Kínai Népköztársaság meghívására elindult Pekingbe a Magyar Állami Népi Ének- és Táncegyüttes. A Kínai Népköztársaság meghívására elindult Pekingbe a Magyar Állami Népi Ének- és Táncegyüttes A magyar művészek fogadására 26 tagú kínai küldöttség utazott Mandzsúriába. A küldöttség tagjai között van *U Dzajo Bun*, a kínai balettszövetség alelnöke, *Csen Jao Hung*, a kultúrkapcsolatok hivatalának osztályvezetője és *Csan Lu*, a Központi Zeneakadémia Magyarországon is járt igazgatója. *Harbin és Mukden lakossága már készül az együttes fogadására.*

A magyar együttes április 3-án és 5-én a pekingi kormánypalotában lép fel, 7-én 8-án, 9-én és 10-én a központi művészeti akadémián, 12-én, 13-án és 14-én az Ifjúsági Palotában, 16-án, 17-én, 18-án, 19-én pedig a Szun Jat Szen-park szabadtéri színpadán.

A Magyar Állami Népi Ének- és Táncegyüttes április 20-án hagyja el *Pekinget* és *Sanghajba*, majd *Nankingba*, *Hancsouba* és *Tiencinbe* utazik.

A magyar nép is megemlékezik

Leonardo da Vinci születésének 500. évfordulójáról

A Béke Világtanács bécsi ülésszakának határozata alapján a magyar nép is megemlékezik *Leonardo da Vinci* születésének 500. évfordulójáról. Az Országos Béketanács, a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége április 15-én a Tudományos Akadémián *ünnepi ülést* rendez. Az évforduló alkalmából az Országos Béketanács a Művészeti Alkotások Vállalattal közösen *tanulmányt* ad ki, amely Leonardo da Vinci munkásságát méltatja. A Művelt Nép Könyvkiadó megjelenteti *Leonardo da Vinci életrajzát.*

A Szépművészeti Múzeum áprilisban *kiállítást* rendez Leonardo da Vinci Magyarországon lévő eredeti műveiből és reprodukcióiból. Vidéken két vándorkiállítást szerveznek. A postaügyi minisztérium júniusban megjelenő *bélyegsorozatának egyik címlete* Leonardo da Vinci önarcképe lesz. Az ünnepségek alkalmából *levelezőlapsorozatot* állítanak össze, amely a Szépművészeti Múzeum tulajdonában lévő, Leonardo da Vincitől származó rajzokat és lovasszobrot, valamint a művész néhány más, jelentős munkáját mutatja be. A kultúrotthonok látogatóinak és tanuló ifjúságának tájékoztatására Leonardo da Vinci rajzaiból, képeiből, műszaki vázlataiból *40 kockából álló dia-filmsorozat* készül. *Meller* Péter műtörténész reprodukciós mappát szerkeszt.

Magyarországra érkezik a Smetana-vonósnégyes

Április elején Magyarországra érkezik Csehszlovákia egyik legjobb kamaraegyüttese, a Smetana-vonósnégyes, hogy megismertesse a cseh kamarazenekultúrát a magyar dolgozókkal.

A vonósnégyes tagjai: *Jiri Novak*, Lubomir *Kostecky*, Jaroslav *Rybensky* és Antonin *Kohout*. A vonósnégyes 1945-ben alakult meg a prágai konzervatórium vonósnégyeséből.

Az első képriport a budapesti földalatti gyorsvasút négyemeletes végállomásáról a

KÉPES HETILAP

BÉKE és SZABADSÁG

legújabb számában

Képriport a diósgyőri nagyolvasztóról

A mi »baktériumháborúnk«

Szabolcsi Bence cikke: Nemet kiáltunk!

Kónya Lajos sanghái jegyzetei

Barabás Tibor és Koroda Miklós novellái

Sport — Sakk — Keresztrejtvény — Divat

Kis- és apróhirdetések

Magyar Nemzet
Főszerkesztő: Boldizsár Iván
Felelős szerkesztő: Parragi György
A kiadásért felel a Lapkiadó Vállalat igazgatója
Szerkesztőség: VII. Lenin-krt. 9—11. Telefon: 221—385.
Kiadóhivatal: VII. Lenin-krt. 9—11. Telefon: 221—285.
Hirdetési osztály: VII. Lenin-krt. 9—11. Telefon: 221—285, 221—386.
Hirdetési osztály csekkszla száma: 61.080.
Előfizetés, személyes ügyfélszolgálat: Posta Központi Hirlap Iroda Ü V. Budapest, V., József nador-tér 1. Tel.: 180-850
Előfizetési díj egy hóra 12 Ft., negyedévre 36 Ft.
Előfizetések csekkszámlaszáma: 61.030.
Előfizetés vidéken minden postahivatalnál.
Athenaeum Nyomda. Fv.: Soproni Béla.

BERENDEZÉS

BÚTOR

Rekamiét, fotelt, széket fizetési kedvezménnyel olcsón készítek: Máté kárpitos, Nagymező 58.

Fizetési könnyítéssel kétfekhelyes rekamiét olcsón készít kárpitos. Wesselényi-utca huszonegy

Páros szekrényt, páros ágyat, vagy félhálót veszek. Csalogány-u. 52. 142—146.

Dupla ágyneműtartós kétszemélyes, epedás rekamié garnitúrát, egyszemélyest, fotelégyat, sarokrekamiét készít. Javítást, átdolgozást vállal: Kárpitosmester, Király-u nyolcvankilenc.

Hálószobát vagy kombináltat vennék privättól! Teleki-tér három. III. 5. Telefon: 131—776.

Rekamié önműködő kétszemélyes, fotel, széket készítek. Kárpitosmester, Zichy Jenő-uta 33.

Szép konyhabútor eladó. Péterffy Sándor-utca 17. Pálcsa István

Ebédlő, 2 drb támlaszék és berzser, nappal szék, éjjel ágy, elutazás végett sürgősen eladó. Megtekinthető: péntek, szombat Baross-u. 80 II. 3.

Hálók, konyhák, kombinált egyes darabokat is készít: Asztalosmester Landler Jenő-utca 14 volt István-út Udvarban

Szelon olcsón eladó: Lágymányosi-utca 14/bé. V. 4. Ruzics.

Kifogástalan háromajtós szekrény eladó. Csalogány-utca 50. Órásüzletben. Vasárnap is 11-től 2 óráig

Sürgősen eladó építkezés miatt biedermeier vitrin és garnitúra, íróasztal, nagy falitükrök, nagyméretű garderobszekrény, ágy sodronybetéttel, szekrény, gramofon lemezszekrénnyel, csecsemőmérleg, csillárok, falikarok, rézmozsár stb. V. Guszev (Sas)-utca 7. V. 3.

Háromajtós intarziás-szekrény és kétszemélyes rekamié garnitúrával eladó. Semmelweis-utca 4. Grünbergerné.

Gyönyörű hálószoba, ebédlő eladó. Király-utca 69. II. 1. (12—3-ig, 5—7-ig.) Vasárnap 10—4-ig.

Gyönyörű modern hálószoba berendezés eladó. Kispest, Wekerle-utca 66. Farsang.

Egy- és kétszemélyes rekamiét, szelont olcsón készít: Kárpitos, Üllői-út 65.

Kétszemélyes epedás patentrekamiét készít: Kádár, Rudas László (Podmaniczky)-u. 67.

Jókarban lévő teljes hálószobabútor, 7 darab, továbbá teljes kombinált szoba bútor ugyancsak 7 darabból eladó. Megtekinthető 10-től 17-ig. Viszonteladók ne fáradjanak. VIII. Krudy utca 20. III. 16.

Kolonial kétszemélyes garnitúra, fotelek készítése, javítása, tisztítás, bőrbútor festés, Kendi kárpitosnál, Semmelweis-utca hét.

Szép teleháló eladó. Megtekinthető d. u. 2—6 között. Bp. VIII Baross-u. 82. I. 5.

Gyönyörű kétszemélyes rekamiét tömördió oldalakkal, foteleket, székeket készítek. Saját érdekében nézze meg. Fizetéskönnyítés: Noszkay kárpitosmester, Józsefkrt. 31/B. Bejárat Kölcsey-utcából.

Okvetlen nézze meg! Nagyon szép kétszemélyes rekamiékat, foteleket, székeket jótállással készít: Rákóczi-tér 11. Kárpitos.

Rekamiét, fotelt, széket fizetéskönnyítéssel készítek. Horváth Mihály-tér tizennégy.

Meglepően olcsón készítek kétfekhelyes rekamiét, fizetéskönnyítéssel: Wesselényi-utca harminchat. T.: 227—192.

Kétszemélyes dupla ágynemütartós rekamié, fotelek, székek, rendelésre fizetéskönnyítéssel átalakítást, javítást vállalok. Marosán, Aradi-utca egy.

Gyönyörű kombinált szoba kétszemélyes rekamiéval, szekrény külön eladó. Rákóczi-út XI/A. I. 4.

Kétszemélyes használt rekamié, 2 fotel eladó. József-utca 7. Körtvélyesi.

Hálószobát hibásat is veszek. Újpest, Tavasz-u. 5. 493—051.

2 darab prima kétajtós szekrény és egy epedás egyszemélyes rekamié eladó. Vámos, Lenin-krt. 85. — Tel.: 310—021.

Műbútor fotelek, foteiágy, csőágy eladók. II. Mártirok-útja 60. fszt. 4.

Cseresznye hálószoba eladó. Megtekinthető: V., Zrínyi-u. 14. szombat délután 2—6 óra-kor. Előzetes telefonértesítés 110—349.

Rekamié elsőrendű állapotban eladó. 8—6-ig: Somogyi Béla-út 3/a. III. 1.

Eladó selyemripsz bútorszövet, Nyúl-u. 18. fszt. 1.

EGYÉB BERENDEZÉS

Porszívót kölcsön vehet Keravilltől. — Boltjaink a város minden részében — Kölcsöndíj: egy napra Ft 12.—, fél napra Ft 7.—.

Vogel csillárkészítő javít, átalakít, felüvegez. VIII. Horváth Mihály (Mária Terézia)-tér 1.

HANGSZER

Használt művész temezeket vásárol a 6 sz Keravill bolt V., Kossuth Lajos-utca 2. Tel.: 188—038.

Tangóharmonikát magánkézből sürgősen vennék. Budapest, Vendel-utca 20. I. 13. Partik. Tel.: 341—214.

Egy 80 basszusos egyváltós tangóharmonika eladó. Elemér-utca 11. Kovács.

Hegedűt, gramofont lemezekkel vennék. — Bükkös-utca kettő. T.: 131—648.

RÁDIÓ

Használt rádiót és zenegépet vásárol a 34. sz. Keravill bolt. VI., Nagymező-utca 14. Telefon: 224—845.

Vennék világvevő rádiót, esetleg gramofonnal és hanglemezekkel. Hornyos, Városház-utca 4 (385-132)

EXPRESS-JAVÍTÁSOK
vidékieknek soronkívül is!
Rádióexpress-szervisz.
Lenin-körút 92.
Tel.: 122—356.

Vennék privättól márkás rádiót és villanygramofont. Majakovszkij (Király)-utca 92. Telefon: 427—653.

Csúcsszuper rádiómolcsón eladó. Rottenbiller-u. 5/B. fsz. 3.

Orion, Siemens vagy Philips rádiót veszek. Éva-utca 24. fszt. 7. (422—056.)

Világvevő márkás rádiót veszek. Garai-tér 18. Tel.: 420—464.

Rádiót privättól készpénzért veszek. Thököly-út 5. fszt. 1. — Tel.: 427—027.

Univerzális világvevő rádió eladó. Rottenbiller-utca 35. IV. 27.

Vennék jó áron márkás rádiót és lemezjátszót. Pannonia-u. 30. I. 3. Tel.: 204—522.

Tefag törpeszuper világvevő privátnak eladó. VIII. Fiumei-út 21—23. II. 89. 4—8-ig.

Lemezváltós nyujtottsávos zenegép, remek bútordarab eladó. — Király-utca 92. T.: 427—653.

FOTÓ, OPTIKA

Eladó I. H. G. kompurzárás 3.5 Zeiss Tessar lencsével 1200-ért. Érdeklődés csak levélben: Varga Gy., XII. ker., Ágnes-u. 42.

RUHÁZAT

Férfiruhát, bőrkabátot vagy ballont vennék! Szív-utca 37. I. 12. — Tel.: 426—429.

Gyapjú öltöny, új, magasra eladó. XIV. Jeszenák-utca 130.

Börberi felöltő, világos tavaszi öltöny magasabb termetre, 43-as barnacipő, gumikerekes teakocsi, jégszekrény, asztali tűzhely, márkás festmények, szobrok, rádióasztalka eladók. Délután kettőtől: XII., Királyhágó-tér 2. II. 2

JÁRMŰ

Sachs motor — Alkatrész — Hengerfúrás — Görgőzés — Generáljavítás. Légrády Károly-utca 12.

500-as AJS (OHV), 100-as Sachs, forgalombalévők olcsón eladók. Lónyai-utca 46. Udvarban.

Vennék 500-as oldalkocsis motorkerékpárt. — Tóth, Csengery-u. 72.

100 Csepel régi, 350 Sarolea hiányosan eladók. XIII. Jász-u. 148.

Export Csepel 125-ös teleszkópos eladó. — Pesterzsébet, Kossuth L.-u. 59.

Gyönyörű 350 Puch eladó vagy kismotorral cserélhető. Vasárnap egész nap. Újpest, Rezi Károly-utca 20. Ceglédi.

Baloldalas kifogástalan oldalkocsit vennék. Monár V., Vörösmarty-tér 2.

100 Csepel 3 sebességes, 200 Dékávé blokk régi, 220 Puch motorok eladók. XIV. Nagy Lajos kir.-út 180/a. földszint 4.

125 Csepel, 100 Sachs, 100 régi Csepel motorkerékpárok eladók. Bp., XIV., Bosnyák-tér 16. Csoma.

200-as Méray Puch eladó, nagyobbra cserél. Bpest, XX. ker. (Soroksár), Sztálin-út 32.

Oldalkocsit, lehetőleg körcsövest BMW-hez keresek. Megbízott: Práter-utca 44/B.

100 Csepel ballongumis kifogástalan eladó. — Csáky 4. II. 12/a.

Zündapp 250-es, Ardie 250-es négyütemű eladók. Práter-u. 44/B.

100-as Mátra 2000-ért eladó. Érdeklődni lehet szombaton délután, vasárnap 11-ig: Újpest, Ősz-utca 40. Babos.

125 ITO motor generálozva prima állapotban eladó. V. Irányi-u. 1. Gyimesi.

100-as Csepel eladó. — Újpest, Árpád-út 33/B. **125** kifogástalan Csepelem elcserélném 350-es DKW-ra, megegyezés szerint, esetleg eladnám. 4 után, vasárnap is: IX. Knézits-u. 15.

350-es oldalkocsis DKW motorkerékpár, kitünő állapotban eladó. Kovács. Csáky-u. 36. Megtekinthető vasárnap délelőtt. Tel.: 204—352.

250-es Jáwa egészen új, igényesnek eladó. Kálvária-tér kilenc.

Csepel 125-ös motorkerékpáromat nagyobbal 750-ig elcserélném. — Megbízott: Práter-u. 44/B.

Catra 100-as, Puch 125-ös eladók, nagyobbal cserélhetők. Práter-utca 44/B.

250 BMW motorkerékpár, kardános, eladó. Elemér-u. 28. Házfelügyelő.

DKW/250 eladó prima állapotban. Szombat 2—4-ig, vasárnap 8—12. Ballagi Mór-utca. 12. III. 4.

750-es oldalkocsis, jó állapotú motort és 250-es kitünő állapotú motort keresek. Bánki, Pozsonyi-út 52.

125 Csepel, 250 DKW motorkerékpárok eladók. Batthyány-u. 10.

250-es Puch roncsot papírral megvételre keresek. XIII. Dolmány-u. 38. Szabó.

Mátra 100 Ia. eladó. — II., Pasaréti-út 103.

NSU 175-ös, Zetka 175 olcsón eladók. Práter-u. 44/B.

100 NSU motorkerékpáromat igényesnek eladnám. Rákosszentmihály, Gelléri-u. 17.

Vennék egy prima állapotban lévő 500 v. 600 kcm. BMW. motorkerékpárt. Kp. fizetem. Értesítést típus és ármegjelöléssel: T. I., Szeged, Róna-utca 37/a.

250-es Jáwa eladó v. 500-ig cserélek. Gáti, Bérkocsis-utca 36.

BMW R. 12-es oldalkocsis eladó. Bem József-u. 9. Lázár.

Eladó 250-es Puch sport prima gumikkal 3300.— Ft. Matuz Mihály, Törtel (Pest megye.)

Üzemképes 350-es négyütemű motorkerékpár eladó. D. u. 2-től. XXII. Budafok, Antal-u. 1.

Harley oldalkocsis eladó, szombat, vasárnap 3-ig: Szövetség-utca 35. fsz. 3.

250-es Puch eladó, oldalkocsisra cserélek, vagy veszek. XI. Tétényi-út 15.

750-es teheroldalkocsis motorkerékpárt veszek. Kertész, Molnár-u. 11. Telefon: 384—194.

Vennék roncs állapotban lévő Csepel 100-as motorkerékpárt. Népszínház-u. 31. I. 3. — Sziklai.

Oldalkocsis, ötszázas motorkerékpárt kitünő állapotban vennék. Ajánlatokat részletes leírással: Pataki, Miskolc. Hadirokkantakutcája 2/a címre.

Kifogástalan állapotban lévő oldalkocsis motorkerékpárt megvételre keresünk Miskolci Cipész KTSZ. Ajánlatokat: Plattner Ignác, Budapest, Rákóczi-út 17. sz. alá kérjük leadni.

125-ös Csepel motorvázat, 100 kcm 3 sebességes motort, Sachs motort veszek. Nyúl, Kecskemét, K.-Szegedi-út 1.

125-ös teleszkópos Csepelt elcserélném márkás oldalkocsisra. — Pesterzsébet, Lőcse-u. 24. sz.

250 kcm modern S. 4. lábváltós Standard teleszkópos eladó. Lázár-u. 16. Operánál.

350-es NSU 4 sebességes, új gumikkal elcserélném 350-es Viktória v. Horexra, 250 Jáwa, v. 250 NSU-ra, megegyezés szerint. — Újpest, Wekerle 1.

100-as Csepel ballongumis originál állapotban. Kalapüzlet, Mártirok-útja 9.

Jókarban lévő 100-as Mátra motorkerékpár és egy 100-as Sachs, csak motor, eladó. — Vasárnap 7-től: Bp., XIV. Rákosszentmihály, Baross-út 120.

Vennék 350—500-ig modernebb személy oldalkocsis motorkerékpárt. Hársfa-u. hat. Bádogos.

BSA háromszázötvenes és egy bal oldalkocsi, külön eladó. Péterfy Sándor-utca 47. műszerésznél.

350-es DKW roncsot vennék. Rákospalota, Klapka 45.

Ilő 125-ös jókarban eladó. Kiss Jenő, Rákospalota, XV. Felszabadulás-útja 102.

Puch 250 kcm motorroncsot papírokkal vesek. V., Bajcsy Zsilinszky 16. Cukrászda. Tel.: 188—211.

Norton 600-as, Harley 750-es oldalkocsisok kényszerből igen olcsón eladók. Práter-utca 44/B.

Gilera 500-as oldalkocsis, FN 350-es oldalkocsis eladók. Práter-utca 44/B.

Prima 125-ös teleszkópos Csepel eladó. — Szombaton délután 2—4-ig: Szamos-u. 5.

Puch 125 eladó. Hétfőtől: Bilitzky, Nagymező 28. 315—034.

250 kcm Puch S. 4-es prima állapotban sürgősen eladó. Sashalom, Újkőbányai-út 18 Tel.: 223—029. Vasárnap egész nap.

118 kcm Ilő-Sachs prima gumikkal, berúgós 3500-ért. XIII. Gömb-utca 31. Rezács.

EGYÉB JÁRMŰ

Sachs 100 kcm üzemképes csónak oldalmotor kétszemélyes kajakkal eladó. XI. Bikszádi-útca 27. T.: 268—397.

175-ös Buday oldalmotor Karsay-testtel eladó. József-körút 8. Hartman.

Üzemképes állapotban lévő újabb típusú **használt porszívót és padlókefélőt, ventilátort és hajszárítót** teljes tartozékkal vásárol a II. sz. Keravill Bolt VI. Lenin-krt. 101. szám. Tel.: 125—531.

Etázsfűtésű takarékfűzhely, Wertheim szekrény eladó. VIII. Víg-u. 38. Ferenczi.

Használt fürdőkád, kályha eladó. Magyar utca 1. Kossuth Lajos-utca sarok.

Egy szabászasztal, két ruhaállvány eladó. V. Kigyó 2. Házfelügyelő.

Week-endház, behordozható, egy életre szóló, három helyiségből áll, állandóan lakható, csőoszlopok, sodronykerítés, sürgősen eladó. VII. Dózsa György-út 24. I. e. 5.

Jobbágy kályha, mérleg, ebédlő és konyhaszekrény stb. sürgősen eladó. Németvölgyi-út 38. Érdeklődni házfelügyelőnél.

Elsőszobafogas aluminiumból, személymérleg eladó. Bajcsy Zsilinszky-út 19/D. IV. három.

Ágytollat, ágynemütt vennék háznál. Akácfa-utca 51. II. 15. — Telefon: 423—954.

Új fürdőkád eladó. — Vorosilov-út 21. fszt. 2

Hatszemélyes ezüst, különböző perzsa szőnyegek eladók. 358-822, Bogár 12.

VII. Thököly-út 15. I. 4. 3 szobás utcai I. em. olcsóbérű komf. lakásomat elcserélem ugyanilyen 1 szobásra csak első emeletig, belterületen. Megtekintés vasárnaptól kezdődően: 10—6-ig, egyébként: 2—6-ig. — Tel.: 425—853. VI/214

Miskolc központjában lévő 2 szoba összkomf. lakásomat elcserélném hasonló pestire, esetleg 1 szoba összkomf.-ra. Cím: VIII. Esperantó-u. 5. II. 7/a. VI/328

IX., Ipar-u. 3. II. 1. Boráros-tér mellett, 2 szobás összkomf. utcai lakásomat elcserélném 1 szoba összkomf.-tal, bárhol. Megtekintés bármikor. VI/144

VII., Nyár-u. 22. I. 4. sz. a. 3 szoba összkomf. erkélyes, utcai lakásomat elcserélem 2 szoba komf. belterületire V., VI., VII. ker.-ben. Tel.: 422—332 3—5-ig. VI/225

VIII., Gyulai Pál-u. 6. II. 16. 3 szoba komf. utcai lakásomat elcserélem 2 szoba komf.-ra bárhol. Megtekintés: tel.: 131—971. VI/345

VIII., Népszínház-u. 29. III. 9. 3 sz. összkomf. utcai lakásomat elcserélem hasonlóra, de kisebbméretűre, közp. fűtéssel. Budán bárhol. Megtekintés bármikor. Tel.: 140-197 VI/349

VIII., Práter-u. 63. I. 15. sz. alatti 3 sz. komf. erkélyes lakásomat elcserélem 1 v. 2 szobás hasonlóra az V., VI., VII., XIII. ker.-ben. Megtekintés Tel.: 331—213. VI/191

VIII., Csokonai-u. 10. fszt. 3. 2 szoba komf. utcai lakásomat elcserélem 1 szoba garzonra az V., VI., XIII. ker.-ben. Megtekintés Tel.: 141—501. VI/345

XIV., Pillangó-u. 13. III. 32. sz. alatti kétszobás, nagyméretű, komfortos lakásomat elcserélném 2 szobás összkomfortos, vagy 3 szobásra a VI., VII., XIV., vagy XVI. kerületben. Mátyásföldön. VII.

XIV., Semsei Andor-u. 13. fsz. 2 szám a. egyszobás garzon, teakonyhás lakásomat elcserélném II., III., XII. kerületben lévő egyszobás, vagy kettőszobás összkomfortos lakásra. Megtekintés esetén előzetes tel.: 496—431. VII/31

XVI., Mátyásföld, Hunyadi-u. 25. I. 1. sz. a. 2 szobás összkomfortos lakásomat elcserélném az V., VI., VII., de lehetőleg a XIV. kerületben lévő hasonló lakásra. Megtekinthető egész nap. Bére 103.— Ft. VII/20

Elcserélném XVI. Rákosszentmihály, Gelléri Andor-u. 27. sz. a. 3 szobás üvegezett verandával és konyhával rendelkező lakásomat, 300 öl gyümölcsös kertes, magános házban. Az V., VII., VIII., és XI. kerületben lévő kétszobás fő, vagy társbérleti lakással. — Megtekinthető egész nap. dr. Badzey. VII

Elcserélném Dunaharasztin a Hév. állomástól 5 percre 2 szobás, összkomfortos villalakásomat, ugyanilyen, esetleg 1 szoba összkomfortos budai, vagy pesti lakásért. — Leveleket lakáscserével a Pestmegyei Ingatlanközvetítő Vállalathoz, Kálmán-u. 13. kérek.

Nagy-Budapest peremén, közlekedésnél, 1 szobás összkomfortos lakrészért cserébe adnám dunaföldvári házamat használatra. — Pestmegyei Ingatlanközvetítő Vállalat, Kálmán-u. 13.

INGATLAN

E rovatban közölt hirdetések csak a FIK kirendeltségek útján adhatók fel.

Pesterzsébeti 2 szoba komfortos lakásom, magános családi házban elcserélném 1 összkomfortos lakással belterületen. Érdeklődni belterületen 14 és 15 óra között: 344—502. IX

Nyugdíjasok figyelem! Egy évi lakbérmentességet, 800 n. öl kertet, két parkettásszobát, összkomfortos villát, villany, víz, telefonnal adok. Pesttől 20 km-re, autóbuszmegállónál egy pesti kétszoba hallos, összkomfortos, utcai, nagyméretű lakásért. — Kizárólag első emeletig! Vagy bérbeadó! Pestmegyei Ingatlanközvetítő, Kálmán-u. 13. Tel.: 112—842.

Telek Németvölgyi-út mellett, 315 öles, közműves, kilátással 30 ezer. FIK kirendeltség, Moszkva-tér 4. I

Gyümölcsös telek kilátással, a Rózsadombon autóbusznál 19 ezerért. „FIK" II. Moszkva-tér 4. II

Sároktelek Váci-útnál 15.000.—. FIK, Bajcsy Zs.-út 65. V/34

Sároktelek Béke-úton 13.000, mellette középtelek 8.000.— FIK Bajcsy Zs.-út 65. V/33

Lőrinci kétszoba összkomfortos családi ház 300 négyszögöles gyümölcsösben elcserélném kispesti 1 v. 2 szobás összkomfortos családi házzal, kis kerttel v. eladó beköltözhetőséggel 45.000 Ft. VIII/4

Monoron 574 öles házhelyek gyümölcsös telepítésére. Pintérné, Bocskay-utca 30. (Budapesten délután: 351—505.)

Szentendrén háromszobás összkomfortos beköltözhető villa gyümölcsösben eladó. — Pestmegyei Ingatlanközvetítő. Budapest, Kálmán-u. 13.

ALBÉRLET

Bútorozott szobát konyha nélkül keres tisztviselő házaspár. Telefon délután 5—8 között: 342—403. Vas-utca 19.

Dolgozó fiatalember kis különbejáratú bútorozott szobát keres, saját ágyneműével. — Farkas István-u. 44/b. Máté Tel.: 315—177.

Magános, nyugdíjas nő bútorozott vagy üres albérletet keres. Férfinek bútorozva. — Szántóné, Mozsár-u. 9.

Üres, tiszta kis albérleti szobát keres azonnalra rendes, középkorú, értelmiségi dolgozó nő Pesten vagy környéken. Csrepkáné, V., Vadász-utca 13 földszint 3.

Orvos keres különbejáratú albérleti szobát a 90-es villamos Marx-téri végállomása közelében. Nőtlen. — Dr. Varga, Róbert Károly-körúti közkórház. T.: 200—339.

Dolgozó értelmiségi nő, albérleti szobát keres sürgősen, Bene Zsuzsi, Dohány-utca 46. földszint kettő.

Vidéki idehelyezett SZTK orvos keres 2—3 bútornélküli albérleti szobát, némi konyhahasználattal, lehetőleg VIII. kerület környékén. Ajánlatokat bérmegjelöléssel kér: Dr. Mádyné, Amerikai-út 29. II. 5.

Társbérletbe vennék egyedülálló férfit kisszobába. Megbeszélés délután 6-tól: V. Teleki Pál-u. 3. II. 12/A.

Minisztériumi tisztviselő keres bútorozott szobát kettőszázig, ágyneműje van. Levélben: Benkő, Szív-u. 33. Tel.: 223—124.

Kevésbbé bútorozott szobát keresek két nő részére: Pozáczky Katalin, XIII. Váci-út 10. III. 30.

SZOBA, ELLÁTÁS

Jövedelemnélküli idős magánost, esetleg házaspárt 2—3 szobás berendezett lakásáért élete végéig szeretettel eltartunk. „Tisztviselő házaspár 25492" jelig.

ÁLLÁS, VÁLLALK.

FÉRFI ÁLLÁS

Anyagbeszerző universzális elsőrendű munkaerő, 44 éves, műszakilag tökéletesen képzett. Vas, épületfa, építkezési anyag terén jelenleg nagyvállalat raktárvezetője, április 1-ére állást vállal: Szandorffi József, Budapest, Jókai-tér 3.

Gépészmérnököt és gépésztechnikust keresünk. „Üzemi gyakorlattal" jeligére főkiadóba.

Vasbetonipari Vállalat felvesz lábatlani üzemébe (Komárom megye)

férfi-munkásokat

állandó termelő munkára. Lakás és ellátás biztosítva. Jelentkezni lehet a Vasbetonipari Vállalat Központjában. Bpest, VII., Éva-utca 19 vagy a lábatlani üzemben bármely időben.

Szép lakásos jövedelmező modern házfelügyelőségem elcserélem komfortos lakásra. II. Árpád fejedelem-útja 53.

Épületgépészmérnök állást keres. Címe: P. M., Montgomery-út 16. félem. 1.

Szakács: kitünő szakember, üzemélelmezésben teljesen jártas, üzemi konyhán, menzán, vagy bármilyen tömegélelmezési vonalon állást vállal. Kiss, Kelenföldi-út 44. III. 10

SEGÉD-MUNKÁSOKAT

csak férfi munkaerőket felveszünk a „Fémmunkás" aluminium és acélszerkezetek gyára rt. XIII., Frangepán-u. 7.

2 szoba konyhás házfelügyelőségem elcserélném 2 szoba konyhás lakással. XIII. Gömb-utca 31.

Állást keresek, volt gazdaság, gyümölcsös, szőlő kezelő. Tóth Dezső. Vízművek, Háros, Szigetszentmiklós.

FÉRFI SEGÉDMUNKÁSOKAT és **ÉJJELI ŐRÖKNEK** lehetőleg nyugdíjasokat felveszünk. Kender Juta, XIII. ker. Váci-út 189.

NŐI ÁLLÁS

Angolul beszélő intelligens anya és leánya keres félnapi elfoglaltságot gyermek mellett. Cím Bartók Béla-úti hirdetőben.

HÁZTARTÁSI ÁLLÁS

Keresek beteg mellé megbízható, jóelkü nőt bentlakással vagy bejárással azonnalra. Kovácsné, Katona József-utca 41. I. 8.

Önálló főzőmindenes, komolyabb nő, ajánlkozik. Akácfa-utca 57. földsz. 8.

Önálló, megbízható, középkorú nő bejárást vállal. Baross-u. 32. földszint 11.

Főző mindenes jó bizonyítvánnyal állást keres azonnalra, lehetőleg Budán. Cím: Kiss Istvánné, Dankó-utca 32. ajtó 9/a.

Gyermekszerető nagymamahelyettest keresek háztartásba segítségül. Szobát, ellátást biztosítok. Kovácsné, Miskolc, Kont-u. 2.

Kis háztartást vállal házaspárnál, magánosnál nyugdíjas nő. Aponyi-tér 1. trafik.

Informálható, gyermektelen házaspár keres takarításért szobát. Lévélben: Rákóczi-út 26. III. 14.. T.: 221—550.

Mindennapra bejárónőt keres: I. Márvány utca 7. III. 1.

EGYÉB VÁLLALKOZÁS

Elszakadt ballon és átlátszó kabátját nyomtalanul megjavítja Zsadányi esőköpeny készítő. VI., Révay-utca 10. II 16. Telefon: 127—013.

Kárpitos házakhoz mindenkinél legolcsóbban ajánlkozik. — Szabó. Lónyai-utca 34

Budai építész közelben lakást megosztana, egyszoba komfortot leválaszt. — Telefon: 160—318.

Minden kőműves munkát vállalok. Kerékgyártó-uta 111. — Lakatos.

Színpadtechnikában és díszletépítésben nagy szakértelemmel, több évtizedes gyakorlattal rendelkező szakember, kultúrszínpadok, szabadtéri színpadok és díszletek kivitelezését, művezetést vállal üzemek v. vállalatok keretén belül. Földvári István, XIII. Kiss József-u. 9. fszt. 5.

VEGYES HIRDETÉS

Díszhalak, akváriumok tavaszi kezeléséhez ingyen megtanítjuk. Állatkereskedés. Múzeum-krt 18.

Kisállattenyésztéshez közreműködő társat, társnőt keresek. Kalocsay, Vörösmarty-u. 19. négytől hatig.

Vasbetonipari Vállalat felvesz lábatlani üzemébe (Komárom megye)

férfi-munkásokat

állandó termelő munkára. Lakás és ellátás biztosítva. Jelentkezni lehet a Vasbetonipari Vállalat Központjában. Bpest, VII., Éva-utca 19 vagy a lábatlani üzemben bármely időben.

Kerthelyiségbe kb. 40 m. 2 felcsavarható vászon napellenzőt. 25—30 literes szódás tankot keres megvételre, árajánlattal. Halászcsárda, Velence

Gyümölcsfák, rózsák. Godó faiskola. Újszeged Kérjen árjegyzéket

Szőlőoltványok I. oszt. 140. II. oszt. 60, hazai gyökeres 80 fillér. — Megrendelhető: Peter Jenő, Abasár 421.

Szőlőoltványokat lugasnak valót is, gyökereseket fillérekért kaphat: Kiss Bertalan, Abasár.

Törpepapagájokat, esetleg tenyészetet veszek. Állatkereskedés. Múzeum-körút 18 Telefon: 338—692.

Gyümölcsöst, telket részművelésre, bérbevenne szakember. — Térfizetés előre. Tel.: 33—86—92.

Párholdas gyümölcsöst gazdasági épületekkel bérbe, vagy társulásra keresek. Levélcím: Loránd, Cinkota.

Kerthelyiségbe kb. 40 m. 2 felcsavarható vászon napellenzőt. 25—30 literes szódás tankot keres megvételre, árajánlattal. Halászcsárda, Velence

Gyümölcsfák, rózsák. Godó faiskola. Újszeged Kérjen árjegyzéket

Szőlőoltványok I. oszt. 140. II. oszt. 60, hazai gyökeres 80 fillér. — Megrendelhető: Peter Jenő, Abasár 421.

Szőlőoltványokat lugasnak valót is, gyökereseket fillérekért kaphat: Kiss Bertalan, Abasár.

LAKÁSCSERE ÉS INGATLAN
hirdetéseket ismét felveszünk
Csak a pénteki lapunkban közöljük
Forduljon a legközelebbi FIK kirendeltséghez

Egy igen jó állapotú varrógép eladó. Mester-u. 33. fszt. 14.

100-as Sachs, jó állapotban 2200-ért eladó. Janusch József, Pilisszentiván, Bányász-utca.

Bérelnék 8 hónapra erős, feltétlen üzembiztos, személy vagy teheroldalkocsis motorkerékpárt. Megfelelés esetén több havi bért előre fizetek. „Rendesen karban tartom" jeligére.

Mérnök venne motorkerékpárt. A vételár felét egyben, a másik felét részletben fizetné. Simányi Gy., VI., Munkácsy-u. 34.

750 Zündappot vennék lehet üzemképtelen is. Bp. XIII. Garam-u. 30. Huszka.

350 kcm négyütemű Humber motorkerékpár olcsón eladó. — Kása. X. Maláta 13.

BMW R. 12. oldalkocsival elcserélem kisebbre. Damjanich-u. 45. trafik.

Csepel 100-as roncsot bármilyen állapotban papírral vásárolok. T.: 456—059. pénteken, szombaton 4—6-ig: XI. Himfy-u. 10. I. 2.

125 DKW prima állapotban eladó. XIV. Mindszent-u. 3. — Szabó.

350-es oldalkocsis, üzemképes motorkerékpár 2600.— eladó. Dankó-u. 10.

Vennék 350-es DKW motort, lehet lestrapált is. Bp., VIII. Szeszgyár-u. 12. Konecsni.

125-ös jókarban lévő Csepel motorért konyhabútort adok. VIII., Rökk Szilárd-u. 41. festő.

R. 51. BMW-t keresek lehet roncs vagy alkatrész. Ajánlatokat vidékről is: VII. Akácfa-u. 37/39. Madách.

Motorkerékpár zománcozás, dukkózás olcsón. Thék Endre-u. 30. — 341—947.

800-as Zündapp teher kifogástalan: Thék Endre-utca 30. Tel.: 341—947.

600-as Indián teheroldalkocsis motorkerékpár eladó 3600-ért. XIV. Vezér-u. 64.

250-es Tornax motorkerékpár eladó. Megtekinthető: szombaton 2-től, vasárnap 4-ig. — X. Mázsa-tér, volt Tűzoltó-laktanya.

750-es francia BMW gardányos teheroldalkocsival eladó. — Kaufman Ernő, Teleki tér 260. Bódé.

Gyermek sportkocsi eladó. VIII. József-körút 16. Hornyák.

VARRÓGÉP

Használt háztartási és szabóipari varrógépet vásárol a 3. számú Keravill bolt VII., Rákóczi út 14. Telefon: 221—695.

Egy süllyesztős, egy Singer fedeles és egy csónakos varrógép olcsón eladó. Kispest, Vöröshadsereg-útja 92. Délelőtt tizenegytől.

Singer Bobinos varrógép, süllyesztős eladó. Szigetvári-uta 10. II. 31.

Singer süllyesztős varrógép eladó. Lenin körút 27. III. 16.

GÉP, SZERSZÁM

Slag-vízi mértéket üvegcsővel készpénzért veszünk. Levélcím ajánlatot 25/3 sz. Építő Ipari Vállalat, Szigethalom, címre kérjük.

8-as körkötőgépemet bérbeadnám. Izabella-utca 77. III. 6. Karajos.

Körkötőgép nyolcas, talpalóval, újszerű állapotban bérbeadó. — Ilosvai-u. 41. I. 1.

ÉPÍTÉSI ANYAG

Használt ajtók, ablakok kaphatók! Méretre is! Asztalos, Hungária-körút nyolcvanhat.

Vennék: deszkát, gallériát, furnirt, gerendát. Szabó asztalosmester, Wesselényi-u. huszonkettő. Telefonhívó: 421—640.

Használt faanyag eladó. Szív-utca 28. — Házfelügyelő. 11—1-ig.

Eladók bontásból kikerült ajtó- és ablakszárnyak, tokok, fürdőkádak. Gyulai Pál 14. Telefon 141—422. — Kaufmann, reggel 8—9 között.

Ajtók, ablakok rendelésre új és használt anyagból olcsón készítek. Miskolczi-utca 112. Telefon: 296—628.

Eladó bontási anyag deszka, gerenda. Bp., XIV. Borostyán-u. 2.

EGYÉB ADÁS, VÉTEL

Modern ruszkiczai márvány
SÍRKÖVEK
Balázs kőfaragónál, VIII. Szigetvári-utca 25/F. Telefon: 338—419.

LAKÁSCSERE

E rovatban közölt hirdetések csak a FIK kirendeltségek útján adhatók fel.

II. Lajos-u. 25. fsz. 1. sz. alatt 1 szoba félkomfortos lakásomat elcserélném, 2 szoba félkomfortosra I., II., XII. ker.-ben. Megtekinthető bármikor. I/250

I. Mészáros-u. 60/b. III. 3. 1 szobás garzon, erkélyes, központi fűtéses lakásomat elcserélném. 1 szoba-hallos vagy 2 szobás garzonra, lehetőleg Budán. Megtekinthető: d. e. 9—12-ig. I/233

XII. Kékgolyó-u. 22. IV. 3. háromszobás összkomfortos lakásomat elcserélném Pesten kétszobásra. Megtekinthető bármikor. (159—726.) I/263

II. Lotz Károly-u. 4. II. 10. egyszobás komfortos lakásomat elcserélném budai kétszobásra. Megtekinthető előzetes telefonnal: 159—726. I/264.

II. ker. Rózsadomb, Szeréna-út 58/B. két szoba hallos összkomfortos társbérleti lakásomat elcserélném belterületi hasonlóra.

MEGJEGYZÉSEK IRODALMUNK NÉHÁNY KÉRDÉSÉHEZ

Írta: Révai József

I.

Jó néhány hónapja folyik nálunk nyilvános vita Lukács György elvtárs irodalmi-esztétikai elméleteiről. Ennek a vitának nemcsak az országban, hanem nemzetközileg is komoly visszhangja volt.

Nyugaton úgy igyekeztek „bekapcsolódni" ebbe az irodalmi-világnézeti vitába, hogy azt fecsegték, Lukács elvtárs „kivégzése" a magyar irodalom és a nyugati irodalom közötti kapcsolat teljes felszámolása érdekében történik, hogy Lukács elvtárs „megsemmisítése" az irodalmi „színvonal" utolsó képviselőjének elhallgattatását jelenti stb stb

Az imperialisták szóvivőinek ezekkel az útszéli butaságaival felesleges vitatkozni. Felesleges arra hivatkozni, hogy színházaink Molière-t és Shakespeare-t játsszák, hogy nemrég jelent meg Racine drámáinak teljes magyar kiadása, hogy kiadjuk Balzac-ot, játsszuk Shaw-t, olvassuk Aragon-t, Eluard-t, Jack London-t, Mark Twain-t, Thomas Mann-t és ott voltunk Goethe és Anatole France ünneplésénél. Lukács elvtárs maga pedig igen jó egészségnek örvend. Hogy a nyugati hírverés hivatásos hazudozói az éles és kérlelhetetlen, de elvi bírálatot „kivégzésnek", „megsemmisítésnek" és „elhallgattatásnak" minősítik, ezzel a rágalommal mi édeskeveset törődünk. Lukács elvtárs számára pedig tanulságul szolgálhat, *kik védik, milyen indokolással és kikkel szemben?*

Mi tűzte napirendre ezt az irodalmi (de nemcsak irodalmi) vitát, milyen okok váltották ki?

Három főokról van szó.

Először arról, hogy felismertük ideológiai és kulturális elmaradásunk veszélyességét és kutatni kezdtük, nem játszanak-e itt szerepet az objektív tényezőkön kívül szubjektív tényezők is, hamis és káros nézetek saját sorainkban?

Másodszor arról, hogy népi demokráciánk proletárdiktatúrává fejlődésével kapcsolatban szükségessé vált elméleti vonalunk felülvizsgálata bizonyos régi, zavaros, formulázások helyreigazítása és kiküszöbölése, a felszámolása minden olyan nézetnek és tendenciának — ha csírájában volt is meg —, mely a népi demokráciát valami különleges útnak és rendszernek tekintette, valami harmadiknak kapitalizmus és szocializmus között.

Végül — de nem utolsósorban — arról volt szó, hogy a Szovjetunióhoz, mint példaképünkhöz és tanítónkhoz való viszonyunk megszilárdítása és tudatosítása közben, szükségképpen felmerült a szovjet kultúra (és irodalom) szerepének kérdése az új magyar szocialista kultúra megteremtésében és meg kellett vizsgálnunk, nincsenek-e saját sorainkban olyan nézetek, amelyek a szovjet kultúra élenjáró és példamutató szerepét lebecsülik és ezzel gátolják, hátráltatják saját magyar szocialista kultúránk (és irodalmunk) fejlődését.

Végsősoron: az osztályharc élesedése hazánkban és a nemzetközi arénán, ezzel kapcsolatban a politikai és ideológiai éberség fokozása, az elméleti szilárdság iránti fokozott követelmények, az ellenség búvóhelyeinek felkutatása a kultúrfronton is — ez váltotta ki a vitát Lukács elvtárs bizonyos nézeteivel, amelyek objektíven nem nekünk, nem a munkásosztálynak, nem a Pártnak segítettek, hanem az ingadozóknak, a Párt politikájának elfogadásától húzódozóknak, végsősoron — az ellenségnek.

Persze, nem arról van szó, hogy Lukács elvtárs tudatosan segített az ellenségnek, arról sem, hogy minden, amit mondott és írt az utolsó években, hamis és rossz volt. Szó sincs róla. De ez nem változtat azon a tényen, hogy hamis nézeteiben volt bizonyos *összefüggés*, hogy irodalmi munkásságában egy meghatározott *áramlat* jutott kifejezésre és ezt az áramlatot politikailag-ideológiailag nem lehet másnak, mint *jobboldalinak* tekinteni.

Ezeknek a megjegyzéseknek nem az a céljuk, hogy újra elmondják, vagy összefoglalják mindazt, ami ebben a vitában már elhangzott. Hangsúlyozom, amit már mások is hangsúlyoztak: a Párt megbecsüli az értékeket és Lukács elvtársat értéknek tartja. További munkásságára számít és kívánatosnak tartja, hogy résztvegyen irodalmi és ideológiai életünkben. De ennek feltétele: a komoly és következetes önkritika.

II.

(Révai elvtárs megállapítja: nem az volt a hiba, hogy Lukács 1945-ben nem adta ki ki a szocialista realizmus jelszavát, hanem az, hogy még a mult évben is lényegében ellene foglalt állást. Mindez összefügg Lukács elvtárs hamis felfogásával a népi demokrácia egész perspektíváját illetően. Révai elvtárs ezután így folytatja:)

Csak arról van-e szó, hogy Lukács elvtárs sem tisztázta a népi demokrácia jellegének és fejlődési perspektíváinak azokat a kérdéseit, amelyeket akkor még — 1945—47-ben — a Párt sem tisztázott teljesen? Ha csak erről volna szó, nem volna érdemes Lukács elvtárs hamis politikai formulázásait egy irodalom-elméleti vita kapcsán szóvátenni. De nem erről van szó. A népi demokrácia, amelynek *nem is szándéka* a szocializmus megteremtése, amely a tőkés termelési rendet *nem is akarja* érinteni — ez a nézet több, mint a szocializmushoz való fejlődés kérdésének bizonyos tisztázatlansága. Lukács elvtárs egy átmeneti és ideiglenes állapotot abszolút és végleges rendként fogott fel, arra vett irányt, hogy a népi demokrácia, mint ilyen, tehát a polgári (a „formális") demokráciától különbözve, megmaradhat és állandósulhat a kapitalizmus talaján. Hogy ez elméletileg fából-vaskarika, gyakorlatilag pedig káros, opportunista nézet, azt nem kell bizonyítani. De miből származtak ezek a nézetek? Abból, hogy Lukács elvtárs a fasizmus elleni harc közben megfeledkezett a kapitalizmus elleni harcról. Abból, hogy — nemcsak az elmult öt esztendő alatt kifejtett munkásságában, hanem már sokkal előbb — az imperialista dekadencia ellen küzdve, a polgári demokrácia régi plebejus, népi, forradalmi formáit és hagyományait igyekezett szembeállítani a fasizmussal, általánosítva, eszményesítve és mitologizálva őket, megfeledkezve arról, hogy a plebejus demokrácia már 1792-ben is csak átmenet volt, hogy Lenin 1905-ös elmélete a munkásság és a parasztság forradalmi diktatúrájáról az orosz polgári demokratikus forradalomban elválaszthatatlan volt attól az elmélettől, amely a polgári demokratikus forradalomnak szocialista forradalomba való átnövéséről szólt. Lukács elvtárs irodalom-elméletének mélyén, amelynek lényege az volt, hogy a nagy polgári realizmust állította szembe az imperialista dekadenciával, a fasizmus ideológiájával, a „plebejus demokráciához", mint valami állandó jellegű rendhez való visszatérésnek a gondolata rejtőzött.

Igaz, Lukács elvtárs harcolt a „harmadik út" irodalmi és filozófiai képviselői ellen, Magyarországon és nemzetközileg. De egy olyan plebejus demokráciára való orientálódás, mely nem érinti a kapitalizmus alapjait, amely tehát nem átmenet a szocializmushoz, őt magát is akarva-akaratlanul a „harmadik út" egy sajátos képviselőjévé tette. Ez irodalom-elméletében a klasszikus polgári realizmusra való orientációban fejeződött ki, amely mint követendő példa a polgári-imperialista dekadenciával szemben és a szocialista realizmussal szemben szükségképpen úgy szerepelt, mint az irodalmi fejlődés harmadik útja.

Erről van tehát szó, nem pedig arról, hogy Lukács elvtárs 1945-ben „kifejezésmódjában túlságosan hozzásimult az akkor adott helyzethez". Ez az alapja annak is — nem pedig puszta terminológiai engedmények — hogy Lukács a *polgári* demokrácia helyett csak a *„formális* demokráciát" bírálta. Aki ismeri a magyar kommunista mozgalom történetét, az tudja, hogy Lukács elvtárs 1945—1949-es *irodalmi nézetei összefüggnek*, sokkal régebbi *politikai* nézeteivel, amelyeket a magyar politikai fejlődésről és a Kommunista Párt stratégiájáról a huszas évek végén képviselt. Vajjon véletlen-e, hogy Lukács (l. Déry Tibor regényéről szóló kritikáját 1948 januárjában) az illegális kommunista mozgalmat Magyarországon szőröstülbőröstül „szektáns"-nak minősíti? „Az illegális kommunista mozgalom hatálytalansága — írja — minden hősi erőfeszítés ellenére, nemcsak a külső elnyomatásból ered, hanem a szektáns ideológia kifelé és befelé irányuló hatásaiból is." Nem, a mi illegális mozgalmunk nem volt — „hatálytalan" és nem volt egészében „szektáns"! Lukács elvtárs számára azért tűnik „szektánsnak", mert ő a népfront politika *előtti* kommunista politikát, amelynek stratégiai célja a proletariátus diktatúrája volt, szektánsnak tartja és a helyes kommunista politikát csak a fasizmus elleni harctól, a népfront-politikától, a népi demokrácia stratégiai céljának kitűzésétől számítja, megfeledkezve arról, hogy itt csak egy történelmi *kerülő útról* volt szó, amelyre a fasizmus kényszerített bennünket, nem pedig egy egészében helytelen, egészében szektáns politikai vonal felcseréléséről egy helyes népi politikával.

Visszatérve az irodalomhoz: nem azt vetjük Lukács szemére, hogy a klasszikus polgári realizmus nagyjait szembeállította az imperialista dekadenciával. Ez magábanvéve nem volt helytelen. A futurizmussal és egyéb dekadens modern irodalmi áramlatokkal szemben Lenin is Puskinra és Tolsztojra hivatkozott. Abban, amit Lukács az imperialista dekadenciáról és vele szembeállítva a klasszikus nagy realistákról írt, sok az értékes és maradandó. De mindez a levegőben lógott, nem válhatott az irodalmi és politikai fejlődés számára valóban termékennyé, mert el volt szakítva a fejlődés szocialista perspektivájától. Mit kezdhetett a magyar irodalom Lukács 1945-ös jelszavával: nem Zola, hanem Balzac? És mit kezdhetett 1948-as jelszavával: nem Pirandello és Priestley, hanem Shakespeare és Molière? A világon semmit. Ha 1945-ben nem is lehetett még felvetni a szocialista realizmus harci jelszavát a magyar irodalomban, lehetett volna jobban támogatni — bírálva is — a régi és új proletárírókat, a proletárirodalom hegemóniájának kialakítására törekedve, lehetett volna élesebben kritizálni a demokratikus írók hibáit és ingadozásait, lehetett volna egyre fokozódó harcot folytatni a polgári — ellenséges irodalommal. Végül — de nem utolsó sorban — lehetett volna behatóan foglalkozni a szovjet-irodalommal. Lehetett volna népszerűsíteni és — ezt *annál inkább* kellett volna — mert a szocialista realizmust, mint harci jelszót a magyar irodalom számára akkor még nem lehetett felvetni. Éppen a szovjet irodalom népszerűsítése és komoly elemzése, ismertetése adhatta volna meg népi demokráciánk irodalmi fejlődése számára a szocialista perspektivát, akkor, amikor a szocialista realizmus harci jelszavát politikai — taktikai okokból még nem vethettük fel.

III.

Lukács elvtárs önkritikájában elismeri, hogy legnagyobb hibája az volt: „Irodalmi tevékenységemben a realizmus klasszikusainak elemzése, a dekadencia bírálata konkrét formát kapott, míg a szovjet irodalomról csak utalásokban, csak deklarációkban beszéltem." Lukács elvtárs reméli, hogy „ki fogom pótolhatni itt elkövetett súlyos mulasztásomat". Bizonyos kísérleteket e hibák korrigálására már tett is, ami persze, helyes.

De önkritikája nem megy elég mélyre, nem elég következetes. Lukács azzal magyarázza a szovjet irodalomról való hallgatását, hogy „szovjet irodalom terén tudományos felkészültségem messze alattamarad annak a tudásnak, amellyel más területeken rendelkezem". Igaz ez így? Lukács biztosan jobban ismeri pl. a német irodalmat, mint a szovjet irodalmat. Mégsem erről van szó. Hiszen a Szovjetunióban élve a harmincas években résztvett az ottani irodalmi vitákban és hozzászólt a szovjet-irodalom fontos kérdéseihez. Nem sokkal inkább arról van-e szó, hogy *hallgatása* a szovjet irodalomról a 40-es években Magyarországon *összefügg* a szovjet-irodalom kérdéseihez való hozzászólásával a harmincas években Moszkvában? Mi azt hisszük, erről van szó és nem Lukács tudományos felkészültségének hiányairól. A Lukács elvtárs irodalom-elméletei körüli mai vita lényegében folytatása annak a vitának, ami a harmincas években a Szovjetunióban folyt vele. És Lukács elvtárs „A realizmus problémái" c. könyvében Magyarországon is közzétette számos cikkét, amelyekben a szovjet-irodalom kérdéseihez szólt hozzá és amelyek körül akkor vitatkoztak vele.

Miről volt akkor szó? Lényegében arról, hogy Lukács a klasszikus polgári realizmus talaján állva bírálta a polgári dekadenciát *és* a szovjet irodalmat. A Bolsevik Párt, a szovjet írók mindig élesen bírálták a szovjet irodalom hibáit és fogyatékosságait, így segítették fejlődését. De ez a bírálat és önbírálat mindig a szovjet irodalom, a szocialista realizmus elvi magasabbrendűségéből, a polgári irodalommal szemben való fölényéből indult ki. Lukácsnál pedig éppen ez hiányzott. 1936-ban írta például a polgári dekadencia ábrázolási módszereit bírálva: „Joggal felvethetjük tehát a kérdést, hogy az a kritika, amelyet a 48 utáni polgári irodalom pusztán megfigyelő és túlnyomóan leíró módszeréről mondottunk, szovjet irodalmunkra is érvényes-e? Sajnos erre a kérdésre igent kell mondanunk." (A realizmus problémái 276. old.) Ehhez tudni kell, hogy Lukács a puszta megfigyelő és leíró módszert, az elbeszélés és alakítás módszerével szemben a polgári hanyatlás irodalma egyik fő jellegzetességének tartja (nem is alap nélkül) és akkor világos a kép, amelyet Lukács a szovjet irodalomról alkotott: ez az irodalom alacsonyabbrendű, mint a klasszikus polgári realizmus és lényeges vonásaiban a polgári hanyatlás irodalmával rokon. Folytathatnánk az idézeteket, de minek? Nem világos-e, hogy Lukács lebecsülte a szovjet irodalmat, ferde és hamis képet rajzolt róla, nem értette meg benne — egyes alkotásainak minden hibája ellenére — azt a világtörténelmileg *újat*, amely a szovjet irodalmat a maga egészében minden polgári irodalom fölé, a klasszikus realizmus fölé emeli.

(Révai elvtárs ezután kimutatja, hogy Lukács helytelenül és hamisan alkalmazta az egyenlőtlen fejlődés törvényét. Megállapítja Révai elvtárs, hogy „nincs olyan társadalom, amely gazdaságilag magasabbrendű, mint az őt megelőző és amelynek kultúrája mégis alacsonyabbrendű lenne.")

Olyan egyenlőtlen fejlődés, amelyről Lukács beszél, *visszamenőleg* sincs, viszont van egyenlőtlen fejlődés, ha másfajta is, mint Lukács elvtársé, a *szocializmusban is.* Ime, mit mondott erről Zsdánov 1934-ben a szovjet írók kongresszusán: „Irodalmunk gyengesége visszatükrözi a tudatnak a gazdaságtól való elmaradottságát, amitől természetesen nem mentesek irodalmaink sem". És mit mond erről Sztálin a Bolsevik Párt XVII. kongresszusán 1934-ben? „De lehet-e azt mondani, hogy a kapitalizmus összes csökevényeit kiküszöböltük már a gazdaságból? Nem, ezt nem lehet mondani. Annál kevésbbé lehet azt mondani, hogy kiküszöböltük a kapitalizmus csökevényeit az emberek öntudatából. Nemcsak azért nem lehet ezt mondani, mert az emberek öntudatának fejlődése elmarad gazdasági helyzetük mögött, hanem azért sem, mert megvan még a kapitalista környezet, mely igyekszik megeleveníteni és támogatni a Szovjetunióban a kapitalizmus csökevényeit..."

De a szocializmus országában *nemcsak* az egyenlőtlen fejlődés törvénye érvényesül, hanem olyan *új* törvények is, amelyek az öntudat, a kultúra (tehát az irodalom is) elmaradásának felszámolása irányában hatnak. Aki a Szovjetunió kultúrájában *csak* az elmaradást, *csak* az egyenlőtlen fejlődést veszi észre és nem veszi észre azt a *másik* folyamatot, amely a szovjet kultúrát, a szocialista ideológiát, a gazdasági és társadalmi fejlődés színvonalára emeli és amely egyre döntőbbé válik, az vak, az lebecsüli a szovjet kultúrát és benne a szovjet irodalmat. A *döntő* a Szovjetunióban már nem az elmaradás, az egyenlőtlen fejlődés, hanem a gazdasági és az ideológiai fejlődés egyre fokozódó összhangja, harmóniája. Ez vonatkozik a szovjet irodalomra is. Az az állandó kritikai tisztázás, amely a szovjet irodalomban ma is folyik, nem elsősorban az elmaradás bizonyítéka, *egyik-másik* irodalmi alkotásra vonatkozóan, hanem az elmaradást felszámoló fejlődési törvény egyre általánosabb érvényességének bizonyítéka a szovjet irodalom *egészére* vonatkozóan. Ezért van az, hogy Zsdánov nemcsak a szovjet irodalom bizonyos elmaradásáról beszél, hanem *ugyanakkor* büszke és jogos pátosszal állapította meg: „A szovjet irodalom sikerei szocialista rendünk sikereinek és eredményeinek kifejezése. Irodalmunk minden népek és országok irodalmai között legfiatalabb. Egyidejűleg azonban a legeszmeibb, a leghaladóbb és a legforradalmibb irodalom... Ilyen élenjáró eszmei, forradalmi irodalommá a valóságban csak a szovjet irodalom válhatott és vált, mert ez az irodalom egy test, egy vér a mi szocialista építésünkkel."

És amikor Zsdánov a szovjet irodalom *élenjáró* szerepéről és jellegéről beszél, akkor ezt nemcsak a szétbomló kapitalista világ hanyatló irodalmához *viszonyítva* kell érteni, hanem a szovjet irodalom szerepére magában a Szovjetunióban, a kommunizmushoz való átmenetet megvalósító szocializmus országában. A szovjet irodalom *élenjár*, tehát egészbenvéve nem marad el a gazdasági és társadalmi fejlődés mögött, hanem segíti és gyorsítja azt, mert tudatosítja a szovjet emberekben munkájuk és harcaik értelmét, segít az államnak és a Pártnak az építésben, meggyorsítva a kommunista tudat, erkölcs, hazaszeretet, nemzetközi szolidaritás fejlődését és megszilárdulását az emberek agyában, szívében, érzésvilágában.

IV.

A Szovjetunió irodalmi kritikájában állandóan ismétlődő követelmény az irodalommal szemben a magas eszmeiség. A szovjet írótól azt követelik, hogy alkotását hassa át az emberi haladásért, az új társadalomért, a szocializmusért folytatott harcnak a szelleme. A burzsoá l'art pour l'art elleni harcnak szerves része a harc ezért az eszmeiségért, azért, hogy az író ne az új életért folyó harcon kívül álljon, ne semleges szemlélője legyen, hanem katonája.

Ezzel függnek össze azok a további fontos kérdések, amelyek körül a vita Lukács elvtárssal már a Szovjetunióban a harmincas években folyt és most a magyar irodalmi fejlődés problémái között folytatódik. A világnézet, a politikai tudatosság szerepéről van szó az író alkotásban, az irodalom pártosságáról és pártszerűségről.

Lukács elvtárs tévedése abban rejlik, hogy az irodalom pártszerűségének lenini elvét túlságosan kitágítja és így a fogalomba annyi fér bele, hogy úgyszólván semmisem marad benne. A lenini „pártirodalom" nem azonos az engelsi „irányköltészet"-tel, mint Lukács elvtárs véli. (Marx és Engels irodalomszemlélete 117. old.) Engels ezt írta Minna Kautskynak: „Semmiképpen sem vagyok ellenzője az irányköltészetnek, mint olyannak. Aischylos a tragédia atyja és Aristophanes, a komédia atyja, mindketten irányköltők voltak. Dante és Cervantes nemkülönben. Schiller ‚Armány és Szerelem' c. drámájában az a legjobb, hogy az első német politikai irányдráma. A modern oroszok és norvégek, akik kitünő regényeket hoznak, mind irányköltők." Lenin pedig ezt a pártirodalomról: „Az irodalmi munkának az egyetemes proletármunka részévé kell lennie, ‚kerekeivé és csavarjává' annak az egyetlen egységes nagy szociáldemokrata gépezetnek, amelyet az egész munkásosztály öntudatos élcsapata mozgat. Az irodalmi munkának a szervezett, tervszerű, egységes szociáldemokrata pártmunka alkotórészévé kell lennie."

Nyilvánvaló, hogy Lenin nézetei a pártirodalomról Engels álláspontjának jelentős továbbfejlesztését jelentik. Lukács elvtárs azonban ezt a továbbfejlesztést csinálja vissza, azonosítva Engels és Lenin álláspontját. A Kommunista Párt többet követel íróitól, mint azt, hogy egyszerű „irányköltők" legyenek. Ebből a visszafejlesztésből következik, hogy Lukács elvtárs a „pártköltészet" fogalmát lényegében a *lírára* korlátozza: „Mégis a mába való közvetlen belenyulás természetes műfaja mindig a líra volt és az is marad." (Irodalom és demokrácia 123. old.) A regény és a dráma — szerinte — „megtartotta régi objektivitását". *Vagy* Lukács elvtárs ért mást „pártköltészeten" mint amit Lenin értett, *vagy:* a pártosság lenini elvét a „nagy epikai formákra" nézve nem tartja érvényesnek.

De a szovjet irodalomban nemcsak a líra, hanem a regény és a dráma is: pártirodalom. És mi is erre a pártosságra, pártszerűségre, a Párt harcainak és munkájának irodalmi szolgálatára akarjuk nevelni nemcsak lírai költőinket, hanem regény- és drámaíróinkat is.

Nem azt vetjük Lukács elvtárs szemére, hogy a l'art pour l'art (a művészet a művészetért) burzsoá elvének híve. Kétségtelen, hogy a felszabadulás óta itthon kifejtett kritikai munkásságában is fellépett a magyar írók tudatában mélyen gyökerező l'art pour l'art-ideológia ellen. De ez a fellépés megállt a fele úton, mert a l'art pour l'art ellenj harcot nem a lenini pártirodalom következetes álláspontjáról vívta. Ezzel magyarázhatók a cikkeiben fellépő ellentmondások, a l'art pour l'art elvének tett opportunista engedmények, a pártirodalom elvének „baloldali" elhajlásként való értékelése. Egyrészt helyesen bírálja „a művészetet a művészetért" elv magyar képviselőit, másrészt kijelenti: „az elefántcsonttorony-világnézet kiirthatatlanságának komoly és mély társadalmi gyökerei vannak. Tiltakozás ez a kapitalista társadalom művészetellenes alaptendenciája ellen. A ‚tiszta művészet' eme tiltakozása a kapitalista világ rútsága és szellemnélkülisége ellen, azonban irányulhat előre vagy hátra, lehet progresszív vagy reakciós, aszerint, hogy mikor, ki ellen, milyen hangsúllyal nyilvánul meg. Érthető, ha a magyar irodalom tekintélyes része az ellenforradalom negyedszázadában így is védekezett, kivált az utolsó szörnyű években."

Ez a „megértés" a „tiszta művészet" iránt: letérés a marxista esztétika álláspontjáról és szinte értéktelenné teszi Lukács egyéb fellépéseit az írók „társadalomfelettiségének illúziója" ellen. Nem, az elefántcsonttorony-világnézet nem volt és nem lehet soha progresszív! Ezt a világnézetet nem „megérteni" és mentegetni kell, hanem harcolni kell ellene!

(Révai elvtárs ezután kifejti, hogy Lukács elvtárs felszólította ugyan a magyar írókat: forduljanak a valóság felé, de lerontotta és semmivé tette e felszólítás hatását az irodalmi alkotás „objektív realizmusa" és a politikai-társadalmi világnézet közötti kettősség lehetőségének bőséges fejtegetésével. Révai elvtárs bebizonyítja: az épülő, vagy felépített szocializmust ábrázolni a haladó világnézet, szocialista öntudat nélkül nem lehet.)

Lukács elvtárs önkritikájában beismeri, — folytatja Révai elvtárs — hogy ő is hibás abban, hogy álláspontját félremagyarázták és a népi demokráciával, a Párttal szemben ellenséges elemek a frakkjába kapaszkodtak. Helyes, hogy ezt felismerte. De tegyen még egy lépést előre. Rázza le magáról nemcsak a frakkjába kapaszkodókat, hanem saját neveltjeit és híveit is. Azokat, akik a kulturális élet különféle területein, mint szabadúszók, „partizánkodtak", elszakadva a Párttól, a munkásosztálytól, a néptől és akik finnyáskodva nézik le kulturális életünkben most feltörő új, bizony sokszor nyers és művészileg faragatlan de friss erőket. Forduljon Lukács elvtárs az új erők felé, forrjon össze jobban, mélyebben a Párttal, melynek több, mint három évtizede hű tagja — és szabaduljon meg a „barátaitól".

(Révai elvtárs cikkének második, befejező részét a Szabad Nép vasárnapi számában közöljük. A cikk teljes terjedelemben megjelenik a Társadalmi Szemle következő számában.)

Újtípusú lakótelep épül a Béke-úton parkkal, sportteleppel, KÖZÉRT-fiókkal, tömbfűtéssel

A sörgyárak fáradt gőzével fűtik majd az új kőbányai házakat

Ebben az esztendőben a fővárosban több, mint 100 millió forintot fordítanak lakásépítésre; ebből 900 új lakást építenek és 1400 romlakást állítanak helyre. A legjelentősebb lakásépítkezés a *XIII. kerületben, Kőbányán, Csepelen* és *Kispesten* lesz.

Az új lakásokat már a szovjet városrendezési elveknek megfelelően építik,

hogy biztosítsák a dolgozók kényelmét és derűs lakóhelyet nyujtsanak számukra. A szocialista építésznek nem mindegy, hogy milyen lakásban lakik a dolgozó, nem épít komor, sötét bérkaszárnyákat, hanem napos, egészséges házakat.

Ebből a szempontból *mintaépítkezés* a már tavaly megkezdett XIII. kerületi Béke-úti lakásépítés. A homokbuckák helyén eddig tizennyolc épület készült el, 573 lakással, rövidesen megkezdik három épület készítését: 280 lakással.

Angyalföldnek ezen a részén a későbbiekkel együtt összesen mintegy kétezer lakás épül. Az új lakások nagy része kétszobás, fürdőszobával és összes mellékhelyiségekkel. Valamennyi lakásnak külön napsütötte erkélye van.

A lakótelep közel van a Dunához, tehát nincs szennyes levegője, de ezen kívül is a házak körül parkok létesítésével gondoskodnak a tiszta levegőről.

A lakótelepet mindennel ellátják, ami a mindennapi élethez szükséges.

Lesz a lakótömbben KÖZÉRT, TEJÉRT-fiók, gyógyszertár, körzeti OTI-orvos.

Néhányszáz méterre van innen a Kilián György-utcai új, modern iskola, amely mellett most *óvoda* is épül a gyermekeknek tehát nem kell veszélyes, nagyforgalmú útvonalakon óvodába és iskolába járniok. A közelben épül fel ugyancsak az idén *a kedvesutcai tejkonyha, lesz sporttelep is.* A kulturális lehetőségeket biztosítja a szintén közelben lévő Rákosi Mátyás kultúrház.

A több házból álló lakótelepet teljesen új rendszerrel fűtik. Természetesen

központi fűtés és melegvízszolgáltatás lesz, de a kazánokat nem a házakban helyezik el, hanem tömbfűtést alkalmaznak,

az épületeket központi kazánházból fűtik, onnan szolgáltatják a melegvizet. Nemcsak gazdaságos ez, hanem egészséges is, mert kevesebb füst szennyezi a levegőt.

A békeúti három új épületnél alkalmazzák majd először azokat a gépeket, amelyeket építőmunkásaink a kispesti sztahánovista iskolán ismertek meg.

Központi habarcstelep lesz, ahonnan az építkezéshez csöveken át juttatják az anyagot. A homokot, a betont, hatalmas daru viszi majd a munkahelyekre,

a téglát futószalagon szállítják.

A Kőbányán épülő új lakások fűtésénél

alkalmazzák először Magyarországon a távfűtést,

amelyhez a környéken lévő sörgyárak fáradt gőzét használják fel, a gyárból csöveken vezetik a lakóházakhoz a gőzt. Jelentős megtakarítást jelent ez a népgazdaságnak, hiszen hőenergiát takarítanak meg, nem kell a jóminőségű szenet külön felhasználni; jelentős megtakarítás a lakóknak, mert a távfűtés költsége feleannyi, mint a központi fűtésé, ezenkívül nincs salak, nincs füst. Az új építkezéseknél — ahol mód van rá — fokozottan igénybeveszik ezt a fűtési módszert, amely a Szovjetunióban régen bevált.

Díszdoktorrá avatta a Budapesti Tudományegyetem Fejér Lipót és Riesz Frigyes professzorokat

Péntek délben a Budapesti Tudományegyetem dísztermében gyültek össze az egyetem tanárai, hallgatói, hogy bensőséges ünnepség keretében tiszteletbeli doktorrá avassák a matematika két világszerte elismert tudósát, az egyetem nyilvános rendes tanárait: dr *Fejér* Lipót és dr *Riesz* Frigyes Kossuth-díjas professzorokat. Az ünnepségen megjelent *Darvas* József kultuszminiszter és *Alexits* György elvtárs, a Tudományos Akadémia titkára is.

Vadász Elemér rektor megnyitó szavai után dr *Buzágh* Aladár, a természettudományi kar és *Tamás* Lajos elvtárs, a bölcsészettudományi kar dékánja mondott avatóbeszédet. Méltatták Fejér Lipót és Riesz Frigyes tudományos pályafutását, kiemelték, hogy a két professzor már csaknem öt évtizede végez tudományos munkát s ezalatt számos nagyjelentőségű felfedezéssel gazdagította a matematika tudományát.

Ezután népköztársaságunk kormánya nevében Darvas József miniszter köszöntötte a tudósokat, majd átnyujtotta nekik a Népköztársaság Elnöki Tanácsának kitüntetését: a *Népköztársasági Érdemrendet.*

— Ezt a kitüntetést — mondotta a miniszter — a magyar tudomány két érdemes munkása kapja, de rajtuk keresztül szól ez a kitüntetés az egész magyar tudományos élet minden dolgozójához. Ebben a kitüntetésben kifejezésre jut népi demokráciánknak az az elhatározása, hogy minden erejével előbbre vigye és fejlessze a magyar tudományos életet.

Fejér Lipót és Riesz Frigyes mondott ezután köszönetet a magyar népnek, amely munkájukat ilyen mértékben értékeli és megbecsüli.

„Művészetemet a béke védelmének szolgálatába állítom"

Kisfaludi-Strobl Zsigmond Kossuth-díjas szobrász nyilatkozata

Kisfaludi-Strobl Zsigmond szobrászművész, aki a gellérthegyi Szabadságszoborért és Sztálin elvtárs 70. születésnapjára készített szobráért kapta meg a Kossuth-díjat, kitüntetése alkalmából a következőket mondotta:

— Művészetemet a béke védelmének szolgálatába akarom állítani, mert a béke védelme az az ügy, amely minden becsületes embert és minden jószándékú művészt harcra mozgósít. Akik a háborút akarják, a művészetnek is ellenségei. A művészet nem a halált, hanem az életet és a békét szolgálja. En is ezt akarom szolgálni további munkásságommal, munkámnak nagy lendületet ad a nép elismerő kitüntetése: a Kossuth-díj.

— A magyar nép békeharcát a Magyar Dolgozók Pártja szervezi és vezeti. A békeharcban résztvevő művészek munkáját is állandóan segíti a Párt és ezért az eszmei segítségért, a Párt és vezetői baráti tanácsaiért őszinte köszönettel tartozom. Büszke vagyok arra, hogy a magyar nép legjobb fiai nem sajnálják a fáradságot, hogy munkámat kritikáikkal megjavítsák.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond befejezésül arról beszélt, hogy a Szovjetunióban tett látogatása során megismerkedett a szovjet szobrászművészek legkiválóbb alkotásaival. — A szovjet szobrászművészek műveinek tanulmányozása — mondotta — sokban segített a Sztálin generálisszimusz születésnapjára készített szobor munkájában.

Paul Éluard József Attiláról

A *„Parallele 50"* című francia hetilap Paul *Eluard*, a kiváló francia költő cikkét közli József Attila életéről és költészetéről. József Attila — írja Eluard — korának egyik legnagyobb költője volt. „Tiszta forradalmi lángja fáklyaként világít nemcsak a felszabadult és boldog Magyarországnak, amelyet már nem ért meg —, hanem a békéért és a szabadságért küzdő világnak is".

A lap József Attila két versének francia fordítását is bemutatja.

A Pekingbe érkezett szovjet professzorok megkezdték előadásaikat

A nemrég Pekingbe érkezett három szovjet professzor hétezerfőnyi hallgatóság előtt kezdte meg előadásait. A hallgatóság tagjai között kínai főiskolai hallgatók, tanítók és állami hivatalnokok voltak.

A PJATNYICKIJ-EGYÜTTES BÚCSÚESTJE AZ OPERAHÁZBAN

A Pjatnyickij-együttes nagysikerű magyarországi vendégszereplését befejezve pénteken este az Operaházban tartotta meg búcsúelőadását. A díszpáholyban megjelent Rákosi Mátyás elvtárs, akit viharos tapssal fogadott az előadás közönsége.

Az együttes énekszámai után nagy taps fogadta a legkülönfélébb hangszerek változatos, pergő ritmusú számait. Majd elragadó népi táncok következtek, amelyeket ütemes tapssal újrázott meg a zsúfolásig telt nézőtér közönsége. A szünet után az egyes számok befejeztével fiatal úttörők virágcsokrokkal kedveskedtek a Pjatnyickij-kórus tagjainak.

Magyar művészegyüttes érkezett Tiranába

A most folyó albán-magyar baráti hét alkalmából magyar művészegyüttes érkezett Tiranába. A magyar művészeket a repülőtéren Foto *Stamo*, a művészi és kulturális bizottság elnöke, továbbá az albán főváros kulturális életének kiválóságai fogadták. Megjelent a repülőtéren *Bojti* János tiranai magyar követ, *Fáy* Boris külügyminisztériumi tanácsos, aki a magyar kormány képviselője az albán-magyar baráti héten és a tiranai magyar követség személyzete is.

Az Albán-Magyar Baráti Hét alkalmából az Albán Munkásifjúság Szövetségének központi bizottsága művészeti estet rendezett Tiranában, amelyen fellépett a MINSZ népi tánccsoportja, a „Joedan Misia" művészi iskola együttese és egy balettcsoport. A magyar vendégeket Kamil Budjeli, az Albán Munkásifjúság Szövetsége központi bizottságának titkára üdvözölte Kiss Mihály, a MINSZ központi bizottságának üdvözletét tolmácsolta.

Az előadásnak nagy sikere volt.

Az Albániában körúton lévő magyar művészeti együttes Skodrába is ellátogatott, ahol a helybeli hatóságok, a tömegszervezetek, a művészeti és kulturális élet képviselői fogadták.

A moszkvai szakszervezeti aktíva a kollektív sztahánovista munkáról

Moszkva város szakszervezeti aktívája ülést tartott, amelyen *Kresztjaninov* elvtárs a szakszervezetek moszkvai tanácsának elnöke mondott beszámolót a fővárosi üzemek munkaversenyének további fellendítéséről. Megállapította, hogy *a szovjet nép a választások idején újból megmutatta rendíthetetlen erkölcsi és politikai egységét és azt, hogy szorosan tömörül a Bolsevik Párt és Sztálin elvtárs, a népek nagy vezére és tanítója köré.* A fővárosi üzemek sok dolgozója határidő előtt teljesítette a háború utáni ötéves tervet. Az élenjáró üzemek között vannak a Sztálinról elnevezett autógyár, a Cserbakovról elnevezett kombinát és más üzemek. *Több mint tizezer brigád versenyez a „minőségi brigád" jelvényéért.*

Kresztjaninov elvtárs foglalkozott *a kollektív sztahánovista munkával, ami a sztahánovista mozgalom legmagasabb formája.* Rámutatott a még meglévő hiányosságokra és a szakszervezetek előtt álló feladatokra. A szakszervezeteknek a május elseje tiszteletére rendezett munkaversenyek élére kell állniok és különös figyelmet kell szentelniök a műhelyek és üzemek versenyének.

A felszólalók beszámoltak a választások által eredményezett újabb politikai és termelési lendületről. *A műhelyek, gyárak, üzemek dolgozói felemelik vállalt kötelezettségeiket május elseje tiszteletére.* Az ülés óriási lelkesedéssel táviratot intézett *Sztálin* elvtárshoz.

Növekszik a házasságok és az élveszületések száma

Az életszínvonal emelkedése a népmozgalmi adatok tükrében

A népmozgalmi adatok világos képet adnak arról, milyen mértékben javultak hazánkban a felszabadulás óta a dolgozók életviszonyai. 1940-ben a régi uri Magyarországon havonta átlag 5.995 házasságot kötöttek. A felszabadulás után 1945-ben a havi átlag 6.108-ra emelkedett,

1949-ben már 7.116 házasságot kötöttek egy hónapban.

Lényegesen csökkent a csecsemőhalandóság. Az egy éven aluli korban meghalt csecsemők száma 1949-ben az 1938-as adatokhoz viszonyítva 36 százalékkal kevesebb. A természetes szaporodás — 1000 lakosra számítva — az évi 5.7-ről 7.8-ra, tehát

csaknem 40 százalékkal emelkedett.

Növekedett a szociális intézmények száma. 1938-ban mindössze 37 bölcsődénk volt, 1949-ben már 178 bölcsődében 5000 csecsemőt gondoztak. 1938-ban mindössze 12 üzemi napközi otthon működött; 1949-ben már *270 üzemi napközi otthonban gondoztak 13.200 gyermeket.*

A régi Magyarországon évente ezrek és ezrek pusztultak el gümőkórban, a legpusztítóbb népbetegségben. 1947-ben már

16.5 százalékkal volt kevesebb a tbc-s elhalálozások száma, mint 1938-ban.

Az utolsó háborúelőtti esztendőben mindössze 83 tüdőbeteggondozó intézet volt, 1949-ben számuk csaknem kétszeresére emelkedett. 1945-ben még 257 kórházunk volt, 28.359 kórházi ággyal, 1947 januárjában már 261 kórház működött, 37.947 kórházi ággyal.

1949 januárjában pedig már 308 kórházban 48.956 ágy volt,

tehát *20.000-rel több*, mint 1945-ben.

„PÁRTTAGSÁGI KÖNYV"

Az igazi művészi alkotás együtt harcol velünk, a munkásosztállyal, a nép ellenségei ellen. A *„Párttagsági könyv"* ilyen harcostársunk. *Segít felismerni és leküzdeni a legveszedelmesebb, a Pártba befurakodott ellenséget.*

A film cselekménye 1932 és 1935 között játszódik a Szovjetunióban. Az első ötéves terv világraszóló sikerei után, a második ötéves terv új diadalainak korszaka ez, amikor a szovjet emberek élete gazdagabb és vidámabb, a munkások hatalma egyre erősebb lett. Éppen ezért, az addiginál is ádázabb gyűlölettel támad a belső ellenség a szovjet hatalom ellen. Ekkor írja a távol Szibériából szerelmesének a film egyik hőse, Jása: *„Ellenségeink egyre dühödtebbek, egyenesen szívünkbe szúrnának."* A trockista szabotázs-tevékenység megelevenedésének ideje is ez a korszak: a sachti kártevők emléke még eleven a történet kezdetekor, s az utolsó események Kirov elvtársnak a trockisták által történt meggyilkolása után, de még a trockista-perek előtt játszódnak.

Látjuk a filmen mintaképeinket, a bolsevikokat, amint küzdenek, törhetetlen erővel haladnak előre, látjuk, hogyan javítják ki gyorsan hibáikat. De a filmet nézve, közvetlen élménnyé válik előttünk az is: *milyen a Pártba furakodott ellenség, hogyan dolgozik, mivel árulja el magát, éberségünk milyen résein lopódzik a Pártba, hogy hátulról ledöfjön?* Megnézték ezt a filmet néhányan a kommunista nevelők közül. Utána ez volt az első mondanivalójuk: *„Sokat tanultunk s otthon a gyárban most majd jobban utánanézünk néhány nagyhangú embernek."* Ilyen film — nemcsak szép, hanem közvetlenül tettekre mozdító is: a „Párttagsági könyv".

Egy szovjet gyárba bekerül *Pavel Kuganov* — a szibériai messziről jött ember, igazi nevén *Zjubin, a kulák.* Kiváló munkás lesz, akibe beleszeret a gyári pártszervezet egyik fiatal aktivistája, Anna Kulikova. Kuganov évekkel ezelőtt megölt egy fiatal komszomolistát s most fél a leleplezéstől: a gyárban dolgozik egy falujabeli asszony is. Ez az asszony fél is tőle, szereti is a gyilkost: csak arra figyelmezteti Annát, hogy Kuganov nem az, akinek kiadja magát, de multját nem leplezi le. Kuganov a Pártba való felvétele előtt áll, s Anna elhatározza, hogy felfedi a Párt előtt Kuganov kulákszármazásának titkát. Kuganov észreveszi ezt. A döntő pillanatban *felgyujtja a gyárat s — elsőnek siet oltani. „Hős"* — mondják róla a munkások, — s Anna hallgat. A gyilkosságról nem tud és elhiszi Kuganov meséjét, hogy jó munkájával, önfeláldozásával bebizonyította a munkásosztályhoz való hűségét. Kuganov bekerül a Pártba, bekerül, mint Anna férje, egy nagyszerű szovjet családba. Már egy hadianyaggyárba ajánlják az elvtársak — amikor „lebukik". Megbízói utasítására ellopja Anna párttagsági könyvét, hogy azzal egy kém a Központi Vezetőség székházába férkőzhessék. A kémet lefogják, Annát kizárják a Pártból. *„Párttagsági könyveddel együtt elvesztetted bizalmunkat is!"* — mondja neki egyik idősebb elvtársa. S a legkíméletlenebbül támadja a taggyűlésen — Kugánov, a férje. *„Kulcsot adtál az ellenség kezébe, hogy Pártunk szívéhez férkőzhessék. Elmulasztottad az éberséget, pedig az éberségnek — vérünkben kell lennie"*

Így szónokol Zjubin, a kulák, a gyilkos. A párttitkár felfigyel erre a hangra, — s megérkezik Szibériából Jása is, aki szereti Annát, s aki újabb adatokat hoz magával Kuganov ellen. A gyilkos lelepleződik, a délceg szépfiúból, a mindenre elszánt kártevőből életéért remegő, csúszó-mászó féreg lesz.

Hogyan viselkedik egy gyilkos trockista kém, hogyan hitetheti el magáról éveken át egy ilyen szörnyeteg —, hogy kommunista? A film válaszol erre a kérdésre. A trockista ügynök tettekkel is tud hazudni. *„A maga „kiváló munkája", „áldozatkészsége", házassága, párttagsága — valóban jó munka volt"* — dicséri a kémfőnök Zjubin trükkjeit, amelyek segítségével belopta és hazudta magát környezete bizalmába. De senki sem képes arra, hogy kibújjon a bőréből. Minden kém elárulja magát — csak nem mindig veszik azonnal észre. Ahogy Zjubin-Kugánov már az első jelenetekben visszaél az *„aszszonyi gyengeség"-gel,* tisztaszívű emberek érzelmeinek kihasználására számít — máris kimutatja, hogy nem kommunista. Családi körben, magánéletében elő-előbukkan igazi arca. Lelketlen, embertelen hidegségével a felesége iránt éppen akkor, amikor azt a legnagyobb csapás éri, ami kommunistát sújthat: kizárják a Pártból — a párttitkár előtt is elárulja, mi lakik benne, elárulja, hogy nem kommunista jellem. És otthon, négyszemközt a feleségével, mikor úgy kergetőznek egymással, mint két kedves, fiatal szerelmes, egyszerre kitör belőle az elbizakodottság, a kulák-gőg: *„Párttag lettem, ne merjen rám senki görbe szemmel nézni!"* — kiáltja. Ökölbe szúrt a levegőbe — a munkásosztály, a szovjet hatalom felé. *„Véres verejtékkel szereztem párttagságomat"* — mondja egyszer. Becsületes embernek öröm és boldogság a jó munka, a kommunista kötelesség teljesítése, — neki kínos-keserves gyötrődés, amihez a nép gyűlölete adott ideig-óráig elég erőt. *A Párthoz való viszonyában, az emberekhez való viszonyában nem tud következetesen kommunistának látszani, aki nem az.* ezt tárja elénk ez a film.

Nem kisebb élmény a filmen lejátszódó bolsevik taggyűlés, a szovjet elvtársak egész magatartása. Együtt vitázunk velük Anna sorsa felett, *„akit a rohammunkáért megdicsértünk, de a hibájáért meg kell büntetni"*, együtt éljük át velük, mit jelent a párttagság, a párttagsági könyv, *„minden bolsevik büszkesége"*, — ahogy Fjedor Ivanovics, a melegszívű és elvi kérdésekben kérlelhetetlen bolsevik párttitkár mondja.

A „Párttagság könyv" Pirjev rendezői alkotása. Vincgradszkaja forgatókönyve alapján 1936-ban készült. Másfél évtizeddel ezelőtti ruhákban járnak az alakjai s a szovjet filmgyártásnak azóta technikailag tökéletesebb alkotásait is láttuk már. Mindez azonban nem jelentős. A döntő az, hogy mérhetetlenül fontos — mint maga az éberség — a „Párttagsági könyv" mondanivalója. *Arra tanít: hogyan kell megvédenünk a leggyalázatosabb ellenségtől, a párttagsági könyv mögé bujó gyilkos kártevőktől mindazt, amit kivívtunk, ami nekünk a legdrágább.* Hálás örömmel köszöni a néző a rendezőnek és a színészeknek: az Annát alakító Ada Vojciknak, a párttitkár szerepét játszó Gorjunov-nak és a Kugánov-Zjubin figuráját mesterien alakító Abrikoszov-nak, hogy ez a nagy tanulság egyben nagy gyönyörűség, művészi élmény is mindnyájunk számára.

P. L.

NAPI KRÓNIKA

Kommentár nélkül

A »Bayrisches Volksecho« »Nyugaton a helyzet változatlan« címmel szinte naponta ad hírt az amerikai megszálló csapatok garázdálkodásairól Bajorországban és Nyugat-Németország más részeiben. Ime egy nap eseményei:

Neustadtban két amerikai katona vadállatias kegyetlenséggel meggyilkolt két polgári személyt. — Fürthben egy katona betört egy lakásba és leütött egy nőt. — Egy amerikai katona konyakos üveggel támadt egy nürnbergi lakosra — a németet egyrázkódással kórházba vitték.

— **Tatabánya bányászai** között két hónapja nemes versengés folyik a »Béke-akna«-cím elnyeréséért. A VII-es akna dolgozói megelőzték versenytársaikat: több mint 400 vagon szenet adtak terven felül népgazdaságunknak két hónap alatt. Kedden délután tartották meg a névváltoztató ünnepséget, amely alkalommal a verseny során kitűnt legjobb bányászok között pénzjutalmat és dicsérő oklevelet osztottak ki. Mostantól kezdve a VII-es akna a »Béke-akna« nevet viseli.

— **Garibaldi emlékkiállítás** nyílt meg Moszkvában a nagy olasz demokrata forradalmár halálának hetvenedik évfordulója alkalmából. Könyvek, folyóiratok és lapok mutatják be az olasz függetlenség örökemlékezetű harcosát. Garibaldi arcképe alatt Engels szavai olvashatók: »Garibaldi személyében Olaszország olyan hőst adott az emberiségnek, aki valóságos csodákat művelt.« A kiállítás másik része az olasz nép mai szabadságharcát és függetlenségi harcát mutatja be.

— **Egerben a szakszervezeti** székház olvasótermében megnyílt békekiállítás nyílt meg. A kiállításon grafikonok és fényképek ismertetik Heves megyének a felszabadulás óta elért kulturális, ipari, mezőgazdasági és szociális fejlődését.

— **A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének** új elnöksége legutóbb megtartott első ülésén megválasztotta a szövetség új tisztikarát. A szövetség díszelnöke Csók István Kossuth-díjas festőművész, elnöke Bernáth Aurél Kossuth-díjas festőművész, titkára pedig Tar István szobrászművész lett.

— **A Sztálin Vasmű kikötőjének** építői a héten fejezik be a partfal háromszáz méteres szakaszának betonozását. Az építőbrigádok fokozott ütemben dolgoznak a partfalszekrények utolsó betongyűrűinek falazásán.

— **Színes film készül Budapestről.** Még a nyár folyamán megkezdi a Híradó és Dokumentum Filmgyár az egyre szépülő magyar főváros jellegzetességeinek filmrevételét. »Erdei sportverseny« lesz a második színes, magyar rajzfilm címe, amelynek elkészítését már megkezdte a Híradó és Dokumentum Filmgyár.

— **Elkészült** az első magyar varrótűgyártó gép terve s az új gép segítségével varrótű szükségletünk nagy részét hazai gyártmánnyal fedezhetjük. A gép tervezetét a Ruhaipari Központi Gépjavító Műhely Kossuth-díjas főmérnöke, Domokos Endre és Vass Antal igazgató készítették.

— **A szolnoki Állami Szigligeti Színház** június 2-án bemutatta Jaroslav Zrotal csehszlovák író »A tyúk és a harangozó« című zenés komédiáját. A darabbal a szolnoki színtársulat tájszínházi előadásokon idáig a négy szövetkezeti városban és 13 községben aratott nagy sikert.

— **Újfajta mandolin és balalajka** játékhangszert hoz forgalomba a Sport- és Játékáru Nagykereskedelmi Vállalat. Az új játékhangszer kicsinyített mása a zenekari hangszernek. Eredeti, tiszta zenei hangot ad, így nem rontja el a gyermekek zenei hallását.

— **A Fővárosi Képtár kiállításait** június 1-től hétköznapokon 11—19-ig, vasárnap 9—14 óráig tartja nyitva. Hétfőn zárva van a kiállítás, hangverseny-napokon pedig 19.45-ig tekinthető meg.

— **A begyűjtési miniszter** a dolgozó parasztok kívánságára megengedte, hogy az 1952—53. évi beadási kötelezettség teljesítésére a termelők már most beadhatnak új kaszálású szálastakarmányt, illetve tavalyi elsőosztályú szálastakarmányt. A begyűjtési miniszter intézkedése lehetővé teszi, hogy a termelők már mostantól kezdve valóra válthassák a »kaszálóról a begyűjtő helyre« jelszót. A szálastakarmánybeadást szeptember 30-ig kell teljesíteni. Helyes tehát, ha a termelők úgy ütemezik a szálastakarmánybeadást, hogy már most a kenyérgabonabetakarítás megindulása előtt teljesítik azt.

— **Tizenöt »Jégkunyhó«** nyílik június 15-ig Budapesten, amelyekben a Cukrászati Gyár készítményeit: eszkimó-szeletet, fagyit és fagylaltot fognak árusítani. A Nemzeti Színháznál, a Kálvin-téren, a Somogyi Béla-út és a Rákóczi-út sarkán állítottak már fel jégkunyhót. A legközelebbit a Nyugati pályaudvarnál és a Margithíd margitszigeti lejárójánál fogják létesíteni.

— **A Szovjet Film Ünnepe** kritikai és rajzpályázatára érkezett írásokat és képeket a bíráló bizottság most értékelte. A pályázat első díját Kőpataki Klára, a pápai I. sz. általános iskola növendéke, a rajzpályázat első díját Halpern Margit, a budapesti Május 1.-úti általános iskola növendéke nyerte el.

Könyvcsere a Szovjetunió és a népi demokratikus országok között

A Szovjetunió Tudományos Akadémiájának leningrádi könyvtára az utóbbi napokban sok könyvcsomagot kapott a népi demokratikus országokból. Magyarországról történelmi, műszaki, orvostudományi, növénytani könyv, valamint számos időszaki kiadvány érkezett a könyvtárba. A leningrádi könyvtár ezzel egyidejűleg a népi demokratikus országokba többszáz könyvcsomagot küldött.

Az éjszakai orvos-ügyeletek telefonszámai

Újabban — mint ismeretes — az ügyeletes orvost a kerületi rendelőintézetekből nem a 04 hívószámon, hanem kerületenként más-más számon lehet kihívni.

Az éjszakai ügyeletet tartó kerületi rendelők címe és telefonszáma a következő:

I., II., III., XII. kerület: III., Knurr Pálné-utca 40., 162—884.

IV. (Újpest), Dózsa György-út 30., 292—013.

V., XIII. kerület: Kiss József-utca 47/c., 202—202.

VI., VII. kerület: Péterfy Sándor-utca 12., 22—66—22.

VIII., IX. kerület: Dologház-utca 4., 340—340.

X. kerület: Állomás-utca 10., 148—948.

XI. kerület: Fehérvári-út 12., 268—268.

XIV. kerület: Varsó-utca 5., 296—253.

XV., Rákospalota, Rákos-utca 58., 493—177.

XVIII., XIX. kerület (Lőrinc—Kispest): Ady Endre-utca 122., 146—146.

XX. kerület (Pesterzsébet): Ady Endre-u. 43., 144—457.

XXI. kerület (Csepel): Kossuth Lajos-tér 21., 344—476.

XXII. kerület: Budafok, Dózsa György-tér 1., 269—672.

Zsebdíjszabást és Béke-bélyegsorozatot ad ki a posta

A postaügyi minisztérium a leggyakrabban előforduló postai, táviró és távbeszélő díjakat tartalmazó kiadványát, az úgynevezett fali-, illetőleg »zseb«-díjszabást újból megjelentette. A falidíjszabást 20 fillérért, a »zseb«-díjszabást 10 fillérért a postahivatalok árusítják.

1952. június 15-én két értékből álló (1.60 és 2.— Ft) légipostai Béke-bélyegsorozatot hoznak forgalomba a Béke Világtanács felnívása alapján. A sorozat két értéke Leonardo da Vincit és Victor Hugót ábrázolja. A kibocsátás napján elsőnapi bélyegzőt használnak a Budapest-Főposta, a Budapest 72., a Budapest-Filatélia, a Debrecen 1., a Miskolc 1., a Pécs 1., a Sopron 1., a Szeged 1. és a Sztálinváros 2. postahivatalok. (MTI)

SPORT

„Magyar labdarúgó hónap" Lengyelországban

Labdarúgóink az NB szünetelése ellenére állandó »munkában« vannak s a bajnoki mérkőzések helyett részben itthon folytatják az Olimpiai kupa mérkőzéseket, részben pedig válogatott és nemzetközi mérkőzéseket játszanak.

Válogatott csapatunk most egy hétig itthon játszik az Olimpiai Béke Kupáért. Vasárnap a nemrég felavatott új Szőnyi-úti Lokomotív sporttelepen játszik a Lokomotív válogatottal az A-csapat, míg a B-csapat ellenfele szombaton az Üllői-úton a Kinizsi—Postás vegyes csapata lesz. A Szőnyiúti mérkőzés előjátéka a Vasas—Bányász válogatott csapatok mérkőzése lesz.

A *Dózsa* június 1-én megkezdte a lengyel-magyar mérkőzések sorozatát és ezt 8-án folytatja Chorzowban, ahol Lengyelország A-csapatának lesz az edzőtársa. *A lengyelek éppen a magyar válogatott ellen készülnek.* A magyar A-válogatott június 15-én Varsóban játszik a lengyel A-válogatott ellen, míg ugyanakkor Budapesten a magyar B-csapat játszik a lengyel B-válogatottal. Krakóban ugyanaznapon Lengyelország C-csapata lesz a Dózsa ellenfele. Június 22-én Wroclawban a Dózsa ismét a lengyel A-válogatott ellen áll ki.

A Dózsa közben edzőtársa is a lengyel válogatott labdarúgóknak, úgy hogy a katowicei »Sport« című újság *a júniust »magyar labdarúgóhónap«-nak nevezte el.*

Atlétáink és úszóink lipcsei szereplésének dicsérete

A német lapok egyöntetűen megállapítják, hogy a magyar sportolók kitűnően szerepeltek Lipcsében. A *Sport Echo* különösen *Csordás* 1500 méteren elért úszóeredményét értékelt nagyra. A *Leipziger Volkszeitung* nagy eredménynek tartja, hogy *Béres* tíz körön keresztül méltó ellenfele tudott lenni *Zatopeknek*, a világ legjobb futójának. Annyira izgalmas volt a verseny — írja a lap —, hogy a nézők nem tudtak ülve maradni és főleg azt találgatták, hogy Béres bírja-e végig Zatopek iramát. Zatopek csak két körrel a cél előtt húzott el a magyar versenyzőtől. Itt említjük meg, hogy a négynapos úszóviadal pontversenyében *Magyarország* 11 első, 12 második és hét harmadik helyezéssel került az élre, 2. NDK 8—10—11 helyezés, 3. Csehszlovákia 5—10—1 helyezés. *Székely* Ripszimának a 400 m-es női gyorsúszásban elért 5:32.4 p-es ideje ifjúsági rekord, míg a 200 m női mellúszásban helyes ideje 3:02.3 p.

Az asztalitenisz bajnokság döntői

Az Országos Béketalálkozó sportműsora keretében játszották le az asztalitenisz bajnokság férfi- és női döntőit. A férfidöntőben a Dózsa 11:6 arányban győzte le a Honvédet, míg a női döntőben a V. Meteor 11:4 arányban győzött a MÁVAG ellen. A férfiaknál Kóczián Sidót 2:1-re győzte le, Gervainé ugyancsak 2:1-re győzte le a nőknél Fantuszt.

ŐK MONDJÁK...

»Amerika csak abban az egy esetben nyerheti meg az atomháborút, ha el sem kezdi...«

(Omar Bradley tábornok, az USA vezérkari főnökei tanácsának elnöke.)

»Hogyan kívánják, hogy pénzeljük a külföldre utazó portugál énekeseket? Nem tudjuk támogatni azokat, akik énekelnek, amikor még azokon sem tudunk segíteni, akik sírnak...«

(Dr. Antonio de Oliveire Salazar portugál diktátor nyilatkozata az United Nations World-ban.)

»Az európai emberanyag csupán a nyolcadrészébe kerül az amerikai emberanyagnak.«

(Alfred Gruenther tábornok, az agresszív „Északatlanti Hadsereg" vezérkari főnöke a News Chronicle-ben.)

»Egyelőre alig tudjuk biztosítani a heti két és fél dekás sajtadagot...«

(Lloyd George angol közélelmezési miniszter válasza egy interpellációra az Alsóházban.)

»Harry Gross, a tizenkét évre ítélt zugbukméker igazolta, hogy New York rendőrtisztjei és detektívjei között egy millió dollárt osztott ki és jelentős összegeket juttatott William O'Dwyer volt polgármesternek is „kortescélokra".«

(Miles McDonald kerületi ügyész jelentéséből.)

»A szovjet jegyzéknek sokkal nagyobb hatása volt a németekre, mint a nyugati szövetségesek hathónapos féktelen agitációjának...«

(Drew Middleton külpolitikai szerkesztő bonni jelentése a New York Times-ban.)

EZ IGEN!

A 22-ik fogadási hét TOTO-nyereményei:

12 találat		70.440 Ft
11	„	3.200 „
10	„	295 „

☆

A 0 találatos igazolószelvény részeket úgy kell postára adni, hogy azok legkésőbb szombaton (f. hó 7-én) déli 12 óráig a Sport fogadási Osztályhoz beérkezzenek. Az ilyen igazoló szelvényekre egy nagy nullát kell irni

RÁDIÓBÍRÁLAT

HÉTFŐ. A rádió általában reggeltől estig muzsikál, mégpedig két adóállomáson, tehát sok zenét fogyaszt. A hétfői műsorból kiderült, milyen új megoldásokat lehet alkalmazni az idő művészi kitöltésére, szórakoztató zene tekintetében. A magyar szerzők színpadi és rádiódarabjainak zenéjét negyedórás, félórás, vagy órás összeállításban játsszák, külön e célra készült hangfelvételekről, a leghíresebb művészekkel. Az egyvelegek igen jól hangzanak. E napon az »Egri csillagok«, »Fekete csillagok«, »Poljuska«, »Csinom Palkó« muzsikájából összeállított egyveleg szólt, számos Kossuth-díjas előadóval. Ez a módszer igen egészséges, de ügyelni kell a változatosságra! — »Érik a vetés« címmel zenés irodalmi összeállítást hallottunk, Ardó Ilona munkáját, melyben többek között elmondták Veres Péternek világos-stílusú, erőteljes regényrészletét is. Az adás komoran kezdődött, mint egy gyászünnepély. Miért? — A szórakozásra vágyódó magyar dolgozók hosszú ideje várják már a mai témájú, üde hangulatú, építkezőjó magyar rádióoperettet. Úgy hisszük, végre meg is született, legalább is az »Asszonyok háza« című Ambrózy Ágoston—Fényes Szabolcs-operett *erre engedett volna következtetni, ha a sugárzás közben, mintegy félórai időtartamra, el nem némul a Kossuth-adó.* Így csak a csonka darabról tudunk bírálatot írni. Tizenkét női kőmíves (igen eredeti és finom ötlet a darabban a megzenésített Kőmíves Kelemen ballada eléneklése) elhatározza Sztálinvárosban, hogy felépít egy háromemeletes, ötvenkétlakásos házat. Nagy ellenzéke van a dolognak, de a lányok, asszonyok mégis csak elérik céljukat és... *(itt félórás szünet, ami közben történt, nem hallottuk)* felépül a ház. Kettős házassággal érnek a boldogság révébe. Soós Lajos játszotta a kétszeres sztahanovista újítót, aki nem hisz a lányok erejében és munkájában, de végül belátja tévedését. Mészáros Ági pompásan formálta meg a brigádvezető Böskét s igen kedves volt a Sztálinvárosba jött Zsuzsi néni: Orsolya Erzsi. Zenei szempontból elsőrangut kaptunk Fényes Szabolcstól s néhány dala különösen kimagasló: »Gyertek lányok«, »Szép lány mosolyogj«, »Vándorol a madár«, »Muskátlis ablak«, »Ki a legény a gátonc«. Magyar hangvételű, dallamos, fülbemászó zene s nem egy »szám« vár országos népszerűségre. A csonka darabból néhány »naturalisztikus« mondatot ki lehetett volna gyomlálni: *»Már megint, hogy felvág«*, vagy: *»Avanti, apafejek«.*

TOTO-ÚTMUTATÓ 23. HÉT

1. OLIMPIAI k. A. 2. 1 7:3 2 Bányász SE 7:3	60 20 20	Béke Kupa LOKOMOT. SE 6. 1 0:2 — Kinizsi 0:2	A Lokomotiv SE a Béke Kupa leggyengébb csapatának látszik, az A válogatott pedig bizonyára a legerősebb. **Két tipp: 1, 1.**
2. VASAS SE 3. 1 3:2 2 Olimpiai k. B 3:2	40 30 30	Béke Kupa BÁNYÁSZ SE 5. 1 3:7 — Olimpiai k A 3:7	A Vasas valamivel jobbnak látszik, de a gólképes csatársorral rendelkező bányászok meglepetést okozhatnak **Két tipp: 1, 2.**
3. MISK. ÉP. (56) 7. 15 16:13 16 Salg. Vasas 2:1 Saújhely 0:0 Debr. Dózsa 1:4 Debr. Honv. 2:0	40 30 30	NB II Kelet ÓZD (50) 6. 15 33:18 20 Debr. Dózsa 0:2 Sajósztpéter 4:0 Debr. Honv. 2:0 Eger 7:1	A két csapat találkozóin rendszerint az ózdiak diadalmaskodnak, de most a jó formában lévő miskolciak esélyesebbek. **Két tipp: 1, x.**
4. DEBR. HD. (57) 4. 15 42:28 21 Saújhely 6:2 Debr. Dózsa 2:1 Ózd 0:2 Misk. Ép. 0:2	35 35 30	NB II Kelet MISK. HD. (54) 1. 15 48:16 24 Hatvan 2:0 Salg. Vasas 0:0 Saújhely 2:0 Debr. Dózsa 3:2	Az őszi elsőség forog kockán. A miskolciak még veretlenek, a debreceniek otthonukban csak egyszer kaptak ki. **Két tipp: x, 1.**
5. HATVAN (44) 16. 15 13:36 8 Misk. Honv. 0:2 Vasas BVK 1:1 Dunakeszi 1:0 Nyíregyháza 0:5	40 30 30	NB II Kelet PERECES (37) 11. 15 24:32 13 Eger 0:2 Misk. Lok. 2:4 Bp. Lokom 2:4 Gyöngyös 4:1	A bányászcsapat jobbnak látszik, de a mérleg azt mutatja, hogy találkozóikon rendszerint az otthonjátszó győz. **Két tipp: 1, 2.**
6. GYÖNGYÖS (56) 15. 15 24:30 12 Vasas BVK 0:0 Dunakeszi 0:1 Nyíregyháza 6:1 Pereces 1:4	45 30 25	NB II Kelet DEBR. LOK. (25) 10 15 21:26 13 Sajósztpéter 1:2 Eger 0:1 Misk. Lok. 1:4 Bp. Lok. 0:1	A gyöngyösiek otthon jó szerepelnek, a debreceniek idegenben eddig csak egyetlen győzelmet arattak. **Két tipp: 1, x.**
7. KISTEXT (50) 12. 15 27:27 13 Gyula 1:2 Előre 2:1 Vasas Izzó 2:4 Kőb. Lokom. 1:2	30 35 35	NB II. Dél SZ. PETŐFI (86) 1. 15 28:8 23 Pénzügyőr 1:0 Kiskunfh. 2:1 Gyula 2:1 Előre 2:3	A Szeg Petőfi legutóbb otthonában elszenvedte első vereségét, viszont idegenben még veretlen a csapat **Két tipp: x, 2.**
8. KISKUNFH. (75) 13. 15 24:25 13 Kőb. Lok. 5:0 Szeg. Petőfi 1:2 Szoln. Lok. 1:0 Cegléd 1:4	50 25 25	NB II. Dél BP.ÉPITŐK(31) 15. 15 23:25 12 Szeg. Lok 0:2 Keltex 1:2 Szoln. Szikra 0:1 Pénzügyőr 1:1	A kiskunfélegyháziak otthonukban eddig csak egyetlen vereséget szenvedtek. Az Építők aligha hoz haza pontot. **Két tipp: 1, 1.**
9. KŐB. LOK. (69) 8. 15 22:25 15 Kiskunfh. 0:5 Gyula 3:1 Előre 2:1 Kistext 2:1	30 30 40	NB II. Dél VAS. IZZÓ (79) 2. 15 44:13 22 Előre 1:2 Orosháza 3:0 Kistext 4:2 Bp. Szikra 8:0	A nagy formában lévő Izzó esélyesebb, de ne felejtsük el: a kőbányaiak legutóbb a Sport-utcában megverték az Előrét! **Két tipp: 2, 1.**
10. SZEG. LOK. (64) 14. 15 15:21 13 Építők 2:0 Békéscsaba 1:2 Kecskemét 1:1 Orosháza 2:1	50 30 20	NB II. Dél BP. SZIKRA (25) 11 15 16:32 14 Békéscsaba 3:2 Kecskemét 0:2 Orosháza 2:1 Izzó Vasas 0:8	Szegeden tavaly 1:1, azelőtt 1:0 volt az eredmény a Lokomotiv javára. Most is a jó formában lévő Lokomotiv esélyesebb **Két tipp: 1, 1.**
11. ZALAEG. (62) 15. 15 22:43 11 Nagyk. Lok. 2:2 Sortex 1:5 Veszprém 2:1 Győri Lok. 0:4	50 25 25	NB II. Nyugat PÉCSI VL (38) 10 15 30:33 13 Komló 1:3 Nagyk. Bá. 1:1 Tatab Bá. 0:7 Pápa 0:2	Az újonc zalaegerszegi csapat otthonában igen jól szerepel. A pécsiek jó kezdés után teljesen letörtek. **Két tipp: 1, 1.**
12. SOPR. LOK. (29) 13. 14 12:32 6 Szomb. VL 1:2 Nagyk. Lok. 0:0 Sortex 0:1 Veszprém 0:3	30 30 40	NB II. Nyugat GYŐRI LOK. (31) 7 15 28:23 16 Nagyk. Bá. 0:3 Tatab. Bá. 0:1 Pápa 1:3 Zalagerszeg 4:0	A győriek jobbak, de idegenben épolyan gyengén szerepel a csapat, mint a soproniak otthon. Nyílt mérkőzés. **Két tipp: 2, 1.**

PÓTMÉRKŐZÉSEK

13. KAPOSVÁR (81) 9. 15 28:33 15 Pécsbánya 1:2 Székesfeh. 2:1 Tatab. Ép. 3:1 Szomb. VL 2:1	50 25 25	NB II. Nyugat NAGYK. L. (17) 17. 14 12:32 7 Zalaegerszeg 2:2 Sopr. Lok. 0:0 Pécsbánya 1:5 Székesfeh. 1:1	A kaposváriak otthonukban csak egyetlen vereséget szenvedtek, a kanizsai csapat idegenben még nem győzött. **Két tipp: 1, 1.**
14. PÁPA (71) 6. 14 26:20 14 Sortex 0:2 Veszprém 1:1 Győri Lok. 3:1 Pécsi VL 2:0	50 25 25	NB II. Nyugat PÉCSÚJH. (29) 12. 13 25:19 12 Várpalota 1:1 Komló 4:1 Nagyk. Bá. 0:2 Tatab. Bá. 2:2	A két csapat találkozóinak mérlege azt mutatja, hogy mindig az otthonjátszó győz. Most is ez várható. **Két tipp: 1, 1.**
15. SZÉKESFH. (50 16. 15 25:35 10 Tatab. Ép. 2:0 Kaposvár 1:2 Szomb. VL 0:3 Nagyk. Lok 1:1	25 25 50	NB II. Nyugat SORTEX (87) 1. 15 43:7 28 Pápa 2:0 Zalaegerszeg 5:1 Sopr. Lok. 1:0 Pécsbányat. 6:1	A Sortex az első fordulóban elszenvedett veresége után valamennyi mérkőzését megnyerte. Ezuttal is esélyesebb. **Két tipp: 2, 2.**
16. P.-ÜGYÖR 31) 13. 15 16:30 7 Szeg. Petőfi 0:1 Szoln Lok. 1:2 Cegléd 3:0 Építők 1:1	30 30 40	NB II. Dél BÉKÉSCS. (50) 3. 15 27:15 19 Bp. Szikra 2:3 Szeg. Lok. 2:1 Keltex 2:1 Szoln. Szikra 6:0	A nagyszerű formában lévő csabai együttes még a Pasaréti-úton is megszerezheti a győzelmet **Két tipp: 2, 1.**

A körben a fekete szín = 1. vonalozott rész = x. fehér szín = 2.

AZ ÚJ EMBER KOVÁCSA A FEHÉRVÁRIÚTI ÁLTALÁNOSBAN

A jótanulási felelős elmondja, hogyan készül az iskola a Pedagógus Napra

Csupa virág a Fehérvári úti általános leányiskola minden osztálya. Virág fogadja a belépőt a folyosókon, a tanári szobában, az igazgatói irodában is. Ezerkétszáz leánygyermek lepi el az osztályokat, a folyosókat: ez az iskola arról nevezetes, hogy tanulói között nincs »lemorzsolódás«. A gyengébben tanulók kezét azonnal megfogja a gyerekek közössége, felemeli, nem engedi, hogy selejtté váljon. Ha valaki hiányzik, működésbe lépnek a »felderítő brigádok«; még aznap kideritik és jelentik, miért nem jött iskolába a hiányzó pajtás. Sokszor nem a gyereket, a szülőt kell még ma is »megnevelni«, átformálni, — néha mindkettőt. *Kapa* Mátyás, az iskola fiatal igazgatója nagy mester ebben. Hogy miért? Szívvel csinálja, mélységes emberi együttérzéssel, gyereket és szülőt átfogó emberszeretettel. Gyerekek és nevelők sok ilyen történetet tudnak: a túl szigorú szülőről, akinek kezét lefogta az igazgató pajtás fegyelmi füzetbe írt pár szava, nehezen kezelhető, konok gyerekről, akit végtelen türelmével és szeretetével valósággal átformált, türelmetlen édesanyáról, akivel megértette, hogy több elnézéssel kell kisleányával foglalkoznia.

Békemegbizatás

Makarenko könyvét idézik az elmondott történetek, megismerjük belőle Kapa Mátyást, az embert, egyikét az új ember kovácsainak. Kapa Mátyás igazgatónak két kisfia van.

— És ezerkétszáz leányom! — teszi hozzá büszkén

Szűkszavú ember az igazgató. Nem beszél, inkább a gyerekeket beszélteti. Arról, hogyan készülnek a Pedagógus Napra, *Iglói* Margit jótanulási felelős számol be.

— Békemegbizatásként kaptam azt a munkát, hogy az iskola tanulmányi színvonalát emeljük. A VIII-osok kezükbe vették a tanulószobát; külön leckepótló szobát szerveztünk, ahová az osztály tanulmányi felelőse vitte be óra után a feladatát hanyagul végző pajtásokat és megcsinálta velük az elmulasztott leckét. Egyik pajtás, F. Aranka, aki félévben négyből bukott, ennek eredményeként minden tárgyból javított, nem fog megbukni az idén. Az iskola 1200 tanulójának átlageredménye 3.4 százalékról egységesen 3.7-re emelkedett! Ezt az eredményt szántuk nevelőinknek ajándékul a Pedagógus Napra. Virággal és üdvözlő levelekkel köszöntjük ezen a napon nevelőinket és az iskola öreg, nyugdíjas tanárait, akik édesanyáinkat tanították...

Kismama-szolgálat

Majláth Jutka ügyes kezenyomán nefelejcs-csokrot szorongató varkocsos kis úttörőleányka díszeleg az üdvözlő levelek borítékján. Ecsettel a kezében, kicsit maszatosan, felnéz munkájáról:

— És a békenapokról nem beszéltek?

A jótanulási felelős komolyan rámnéz.

— Először csak minden csütörtökön volt békenap. Ezeken a napokon nem volt egyetlen késés sem, mindenki elkészítette a házifeladatát, száműztük az egyest az iskolából. Aztán egyre több lett az ilyen napok száma, most már van olyan osztályunk, amelyik háromszor is békeőrségen áll egy héten. Mert mi, gyerekek, jótanulással, tudással védjük a békét...

Széles látókörű, valósággal ismerkedő, reális talajon álló, újszellemű gyerekek nevelődnek itt. Ki gondolt volna a multban tanulószobára, leckepótló szobára, békeőrségre? Kinek jutott valaha is eszébe, hogy a jobb tanulók segítsék, felemeljék a gyengébbeket?

Nyolc nagyobbacska kislány jön be a tanáriba, fehérpettyes, egyforma kötényüket leveszik és átnyujtják dr. *Gál* Lajosné helyettes igazgatónak. *Lanszky* Eva, nyolcadik osztályos pajtás jelenti:

— Most ért véget a »kismama-szolgálat«. Felöltöztettük az elsős pajtásokat, lekisértük őket a lépcsőn, most már mi is mehetünk haza...

Ez a nyolc kislány minden reggel megkapja a fehérpettyes piros kötényt, minden tízpercét a kicsinyek között tölti. Mindezt olyan megható, anyás szeretettel csinálja, mint egy felnőtt. Boldogok, hogy segíthetnek a kisebbeknek.

A vendéglátók és a vendégek

Az igazgató, az egyetlen férfi a negyvenhét pedagógus és ezerkétszáz kislány között, nem csoda, ha ellágyul ennyi asszonyi gyengédségtől. Köztük, velük él: részt vesz a röplabdázásban, kirándulásokon, tornagyakorlatokon, a tanulás hétköznapjaiban. Most kicsit izgatott. Valami rendkívüli lesz az iskola életében, arra készülnek nyomban a vizsgák után.

— A balatonszepezdi iskola és a ladánybenei tanyasi iskola húsz-húsz növendékét fogjuk rövidesen vendégül látni *Rákosi* Mátyás születésnapjára, annak örömére, hogy úttörőcsapatunk népünk szeretett vezérének nevét viselheti, felajánlottuk, hogy negyven pajtást egy teljes hétre meghívunk. Nosza, nekifogtak a lánykák a fémgyüjtésnek: 13½ tonnányi vasat gyüjtöttek össze, kaptunk is érte több mint 1400 forintot. A béketalálkozóra rendeztünk egy olyan ünnepélyt, amelyen az iskola minden egyes növendéke szerepelt. Erre aztán már jöttek a szülők, hozták a forintokat: most már jöhetnek a balatonszepezdiek, ladánybeneiek, megvendégelhetjük őket, van miből!

A nyolcadikos *Dürr*-ikrek közül az egyik megszólal:

— Olyan szép levélben köszönték meg a meghivást... Olyan is van köztük, aki eddig még vonatot is csak messziről látott, ki sem mozdult eddig a tanyáról.

Csapattanács-értekezlet kezdődik, amelyen részt vesz az igazgató is. A balatonszepezdi, ladánybenei pajtások érdekében. Hogy minél melegebb legyen a fogadtatásuk, minél többet adhassanak, minél jobban ellátthassák a kedves vendégeket.

Kapa Mátyás igazgató büszke lehet a gyerekeire...

F. R.

A magyar képzőművészek tiltakozó gyülésen követelték:

Bocsássák szabadon Jacques Duclos-t, a nagy francia békeharcost

A Művészeti Szövetségek Házában kedden délután a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége tiltakozó gyülést tartott, amelyen megjelent *Csók* István, kétszeres Kossuth-díjas, a Szövetség díszelnöke, *Bernáth* Aurél, Kossuth-díjas, a szövetség elnöke, festőművészek, szobrászművészek, iparművészek, a magyar képzőművészet számos képviselője.

Bernáth Aurél, Kossuth-díjas festőművész megnyitója után *Imre* István, a szövetség pártszervezetének titkára beszélt.

— Mi, magyar művészek is, a világ dolgozóinak százmillióival együtt, felemeljük tiltakozó szavunkat és követeljük Jacques Duclos szabadonbocsátását — mondotta.

Szilágyi Jolán grafikusművész rámutatott arra, hogy a magyar művészek tiltakozásának erejét az növeli, ha *békeharcunkat magas színvonalú alkotásokban fejezik ki.*

Losonczi Tamás festőművész és *Somogyi* József szobrászművész felszólalása után a gyülés részvevői táviratot küldtek Louis *Aragonhoz* és a francia művészekhez. A táviratban többi között ezeket írják: »A magyar művészek mély együttérzéssel figyelik a francia nép békeharcát és nagyra értékelik azt a segítséget, amellyel ti, haladó francia művészek ehhez a harchoz hozzájárultok. Mi, magyar művészek, egyek vagyunk a világ minden művészével, abban, hogy a szabadság és a béke az emberiség egyik legnagyobb kincse, amelyhez nyúlni a legnagyobb gonosztett. Ezért emeljük fel tiltakozó szavunkat a francia nép nagy fiának bilincsbeverése ellen«.

— Ezután *Pór* Bertalan, kétszeres Kossuth-díjas festőművész szólalt fel.

— A francia nép nagy többsége és velük együtt a világ százmillióri s közöttük a magyar nép milliói is — »megállj«-t kiáltanak az új Koreát előkészítő gyilkosok felé és harcos erellyel követelik: bocsássák azonnal szabadon Duclos-t — mondotta.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond Kossuth-díjas szobrászművész többi között a következőket mondotta:

— Mi, magyar művészek is, akiknek valamikor Párizs volt a Mekkájuk, szomorúan és sajnálattal látjuk, hogy Franciaországban az imperialisták lakájkormánya meg akarja ölni a szabadság gondolatát. Duclos és a francia nép azonban harcol érte és mi, magyar művészek is csatlakozunk ehhez a harchoz. Követeljük: bocsássák szabadon Duclos-t!

Több felszólalás után *Béres* Jenő festőművész olvasta fel a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének a francia kormányhoz küldendő tiltakozó táviratát.

A távirat többi között ezeket mondja: »A nagy francia nép legszebb hagyományai: a szabadságszeretet, a haza földjének áldozatos védelme, az emberiség haladó eszméinek harcos terjesztése, mély visszhangra leltek a magyar nép legjobb fiainak lelkében a multban is. Éppen ezért tölti el a magyar művészeket a felháborodás haragja, mikor arról értesülnek, hogy a francia nép szabadságharcának hősét, Jacques Duclos elvtársat az amerikai megszállókat kiszolgáló Pinay-kormány letartóztatta. Mi, magyar művészek, békében élünk és alkotunk, népünk egyre szépülő életét örökítjük meg. A francia nép, a francia művészek is békét akarnak, alkotni hazájuk felvirágoztatására, nem amerikai megszállóknak lakájkodni.«

A részvevők egyhangúlag elfogadták a távirat szövegét és a gyülés *Bernáth* Aurél elnök zárszavával véget ért.

Tiltakozó táviratok az ország minden részéből

A *Magyar Építőművészek Szövetsége* ugyancsak tiltakozó gyülést tartott kedden Jacques *Duclos* letartóztatása ellen. Dr. *Kardos* György, a Szövetség elnöke beszéde után a gyülés *az ENSZ-hez intézett táviratot* fogadott el, amelyben *minden magyar építőművész nevében tiltakozik* az imperialisták aljas és gyáva merénylete ellen és szabadságot követel Jacques *Duclos*-nak, a francia nép nagy fiának.

Az ország minden részéből, városokból és falvakból, üzemekből és hivatalokból a nap minden órájában *tömegesen érkeznek a táviratok* az Országos Béketanácshoz, kifejezve a magyar dolgozók felháborodását Jacques Duclos börtönbevetése felett. Táviratot küldött többek között a Kőbányai Gyógyszergyár, a Könnyűvasszerkezetek Gyára, számos termelőszövetkezet és községi tanács, az egri Dobó István gimnázium nevelői és tanulói, valamint a katolikus papok Tolna megyei békebizottsága, amely követeli, hogy Jacques Duclost, a nagy francia békeharcost, aki népe szabadságáért és függetlenségéért harcol, azonnal bocsássák szabadon.

ÜDVÖZLŐ TÁVIRATOK AZ MSZT-HEZ, A BÉKETALÁLKOZÓ ALKALMÁVAL

Vasárnap, mikor a magyar békeharcosok tanácskozásra jöttek össze, hogy megbeszéljék a békeharc további feladatait, a Magyar-Szovjet Társasághoz számos távirat érkezett külföldről.

A *Koreai Szovjet Társaság* a többi között így ír: »A koreai és a magyar nép tartós barátsága nagy mértékben hozzájárul a Szovjetunió vezette béketábor erősítéséhez, a békeharcosok sorainak megnövekedéséhez az egész világon.«

»Segítsék elő ezek a találkozások a szocialista Magyarország építő munkájának további sikeres fejlődését és a magyar-szovjet barátság megszilárdítását« — állapítja meg a *Csehszlovákiai Szovjet Barátság Szövetségének* távirata.

A *Romániai Szovjet Barátok Egyesületének* táviratá a román dolgozók nevében üdvözölte melegen a budapesti és megyei béketalálkozókat.

A nyugatnémetországi *Német-Szovjet Barátság Társasága* táviratában leszögezi, hogy a német nép nem engedi magát a vérpadra vinni, hanem a béke útját követi.

Élénkül a hajóforgalom a cimljanszkajai tengeren

A Volga—Don-csatorna megnyitásával a szovjet ország öt tengere és 30.000 kilométer hosszúságú hajózható folyói *egységes, nagy viziutat* alkotnak. A moszkvai folyami kikötőtől és az arhangelszki fehértengeri rakparttól közvetlenül indulhatnak most a hajók a távoli délvidéki Rosztovba és az azovi-, valamint a fekete-tengermenti városokba.

1951-ben gátat építettek Cimljanszkajánál a Donon keresztül. A 13.5 kilométeres gát az idén feltartóztatta a tavaszi árvizet. Itt gyüjtötték össze *a cimljanszkajai tengert.* E tenger hossza 180 kilométer, szélessége pedig eléri a 30 kilométert. A gigászi víztároló partján épúgy morajlik majd a tenger és ugyanolyan hullámokat ver, mint az Azovi-tenger partjánál. A viharba kerülő hajók biztonsága kedvéért külön mentőkikötőket építettek a cimljanszkajai tenger partján. A tengeri hajókkal vetélkedő új folyami flottát építettek, amely a cimljanszkajai tengeren s a Volga—Don-csatornán közlekedik majd.

A »Pravda« tudósítójának jelentése szerint a cimljanszkajai tengerre több hajó futott ki hajózási jelzőberendezésekkel megrakva. A révkalauzok tüzetesen megvizsgálják a hajózás vonalát és jelzőbójákat raknak le.

A »Szergej Kirov«, a »Sztálini alkotmány«, a »Puskin«, a »Marxista« és más nagyszerű hajók bonyolítják majd le a személyforgalmat a cimljanszkajai tengeren és a Volga—Don-csatornán.

A cimljanszkajai tenger mindjobban megélénkül. A 14. és a 15. zsilip készen áll, hogy átbocsássa a cimljanszkajai tengerről és a Donról érkező hajókat.

A cimljanszkajai tenger vize négy alagúton át nemsokára a Don-menti szteppéket öntözi és körülbelül *hárommillió hektárnyi területet lát el vízzel.*

Három milliárd köbméter Don-vizet juttatnak évente az aszályos szteppéknek. A cimljanszkajai villanyerőmüben termelt áram eljut a parasztok földjére és mozgásba hozza a mezőgazdasági gépeket.

Szemünk láttára változik át a szovjet haza. A szovjet ember újjal cseréli fel a meg nem felelő éghajlatot. Nem hord többé homokfelhőket a szél a Volga délkeleti vidékére. Így valósul meg a Szovjetunióban a természetátalakítás nagyszerű terve, amelyet Sztálin lángelméje sugalmazott.

VILÁGGAZDASÁG

A kínai-japán árucsere forgalmi megállapodás jelentősége

Pekingben június 1-én — az *Uj Kina* jelentése szerint — kínai-japán árucsere forgalmi megállapodást írtak alá. Ez a lépés a normális kereskedelmi kapcsolat felvételének és kifejlesztésének *kezdetét* jelenti a népi Kina és Japán között. A megállapodás értelmében ez év során mindkét irányban *30 millió fontsterling* értékű árucikk kerül kölcsönösen kicserélésre.

A megállapodást a kínai kereskedelmi körök nevében *Nan Han Csen*, a nemzetközi kereskedelem előmozdítására alakult kínai bizottság elnöke, a japán kereskedelmi körök nevében Tomi *Kora*, a nemzetközi gazdasági értekezlet japán küldöttje, Kei *Hoasi*, a kínai-japán kereskedelem előmozdítására alakult japán társaság küldöttje és Kiszuke *Mijagosi*, a japán parlamenti képviselők kínai-japán kereskedelem előmozdítására alakult ligájának vezetője írta alá.

*

A kínai-japán kereskedelmi egyezmény aláírása után elhangzott beszédek kivétel nélkül rámutattak *a megállapodás rendkivüli fontosságára.* Nan Han Csen, a nemzetközi kereskedelem előmozdítására alakult kínai bizottság elnöke megvilágította, hogy a két ország közötti rendszeres kereskedelmi kapcsolatok helyreállítása és fejlesztése kedvező hatással lesz a két ország népeire és különleges jelentőségü Japán további gazdasági fejlődése szempontjából. *A kínai és japán nép közötti kereskedelem kilátásai nagyon jók.* Az új Kína iparának és mezőgazdaságának gyors helyreállítása és fejlődése nagymennyiségü mezőgazdasági, állati, ásványi és egyéb termék kivitelét tette lehetővé. Ugyanakkor a kínai nép megnövekedett vásárlóereje, a hazai piac kiterjesztése és a nagyszabású gazdasági fejlődés módot ad Kína számára, hogy nagy mennyiségben importáljon ipari gépeket, felszerelést, ipari anyagokat, nyersanyagokat, félkészgyártmányokat és ipari termékeket.

Az egyezmény aláírása csupán kezdetét jelenti a két ország népei közötti kereskedelmi kapcsolatok helyreállításának. Nan Hencsen annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az egyezmény megkötése még nagyobb lehetőségeket teremt a két ország népei közötti kereskedelem számára, s új, békés és baráti kapcsolatok létesítését mozdítja elő Kína és Japán népei között. A magánkézben lévő japán ipari és kereskedelmi vállalatok képviselői örömmel várják Pekingben, hogy szerződéseket irjanak alá a kínai-japán kereskedelmi kapcsolatok további kiszélesítése érdekében.

Az egyezmény létrejötte az áprilisi moszkvai nemzetközi gazdasági értekezlet sikerét és eredményességét mindennél meggyőzőbben és hatásosabban támasztja alá. *A megállapodás a moszkvai nemzetközi gazdasági értekezleten kitüzött elveken alapul* — az egyenlőség és a kölcsönös előnyök, a nemzeti függetlenség tiszteletbentartása és a belügyekbe való be nem avatkozás elvén nyugszik. Tomi Kora, a nemzetközi gazdasági értekezlet japán küldöttje igen helyesen hivatkozott arra, hogy az egyezmény ugyanakkor a világ békéjének megőrzésére szolgál, *nagy a történelmi jelentősége* és bizonyára az összes békeszerető népek örömmel üdvözlik majd aláírásának hirét.

A japán nép sohasem felejti el a szerződés kidolgozásában részt vett kinai személyek fáradhatatlan erőfeszítéseit. A japán munkások, Japán ipari és kereskedelmi körei — válaszolva az új Kína népének szivből jövő barátságára, amelylyel fátylat borított a multra és segíti a japán népet életszínvonalának emelésében — örömmel állítanak elő jóminőségü árucikkeket. Kína már a legrégibb időktől kezdve gazdasági és kulturális kapcsolatban állott Japánnal s ezután *sok japán vállalat kereskedik majd Muo Ce Tung országával.* Az egyezmény valóban egybekapcsolja az ázsiai szárazföld gazdag erőforrásait Japán ipari technikájával.

A Pekingben létrejött egyezmény voltaképen magánjellegü, mert a megállapodást nem kormányok kötötték. Mégis a két nép törekvéseit jelképezi a barátság és a béke ápolására. *Az egyezmény irányt mutat és utat nyit* a Kína és Japán közötti jövőbeni kereskedelem számára az egyenlőség és a kölcsönös előnyök alapján. Figyelemreméltó a japán küldöttek az a bizalmat és őszinte reménykedést sugárzó kijelentése, amely szerint az egyezmény a két ország népeinek kölcsönös megértésével, valamint a magánipar és a kereskedelmi körök támogatásával *lépésről-lépésre megvalósul.* A kínai és a japán nép közötti barátság felvirágozását senki sem akadályozhatja meg.

Az egyezmény jelentőségét gazdasági és politikai szempontból egyaránt behatóan elemzi a pekingi *Zsenminzsibao.* A lap kifejti: a kínai nép azt akarja, hogy Japán fejlessze békegazdaságát, helyreállítsa és kiterjessze kereskedelmi kapcsolatait Kínával s így a japán nép megmenekülhessen a militarizmus felélesztésével járó csapásoktól és javíthassa életviszonyait.

A két ország gazdasági adottságának figyelembevételével a Zsenminzsibao arra a megállapításra jut, hogy *a Kína és Japán közötti normális kereskedelmi kapcsolatok helyreállítása és felélesztése teljes mértékben lehetséges.* A japán iparnak kínai szénre, sóra, szójababra, olajra, zsírra és más termékekre van szüksége. Japán pedig gépeket, felszerelési cikkeket, nyersanyagokat, félkészárukat és más cikkeket tud elhelyezni a kínai piacokon.

Nyolc hétre bezárták Ausztria cipőgyárait

Az »Österreichische Volksstimme« jelentése szerint május 19-én megállapodás jött létre a textil-, ruházati és bőripari szakszervezet jobboldali szocialista elnöke és a vállalkozók kiküldötte között, amelynek értelmében nyolc hétre leállitották az ausztriai cipőipar termelését.

Súlyosbodik a nyugatnémet textilipar válsága

Württemberg-Baden 427 textilgyárában piaci nehézségek miatt csökkentett munkaidőt vezettek be. Az intézkedés 6800 szövőmunkást, 6100 orsózómunkást és 5600 kötődei munkást érint. A steinbachi szövőüzemben 2300 munkás szintén csökkentett munkaidővel dolgozik. Az utóbbi héten többszáz textilmunkást bocsátottak el. Így például a Salzmann szövőgyárban 300 munkást bocsátottak el egy hét leforgása alatt. München-Gladbachban és Neuss-ban 13.000 textilmunkás szintén csökkentett munkaidővel dolgozik. A dormageni textilgyárban 200 munkásnak mondtak fel, a többi pedig csökkentett munkaidővel dolgozik. (Neues Deutschland V. 14.)

Francia bizottság a nemzetközi kereskedelem fejlesztésére

A moszkvai nemzetközi gazdasági értekezleten részvevő francia küldöttség tagjai állandó bizottságot alakitottak a nemzetközi kereskedelem fejlesztése céljából. Bernard de Plas, a francia hirdetővállalatok szindikátusának elnöke, aki nagy szerepet játszott a moszkvai értekezleten, ez alkalommal nyilatkozatot adott, amelyben kijelentette: »Nagy benyomást tett rám a szovjet javaslatok komolysága.« Hozzátette, hogy a francia üzletemberek számára, akiket kellemetlenül érintenek a nyugati kereskedelmi kapcsolatok ingadozásai és az, hogy képtelenek kompenzálni a dollárövezetben tett vásárlásaikat, a szovjet javaslatok a rendszeres és kiegyensúlyozott kereskedelmi kapcsolatok reményét jelentik. A továbbiakban aláhúzta, hogy a francia delegáció által Moszkvában hangoztatott érdekek és azok a törekvések, amelyeket most az állandó bizottság felkarolt, teljesen megfelelnek a francia nemzeti érdekeknek. (Libération V. 13.)

üzemeknek és a megye sok más üzemének küldöttei is.

Kossuth szülőházával szemközt hatalmas díszemelvényt állítottak fel, rajta Kossuth arcképe és a kép alatt szavai: »*Életem hazámnak szentelem.*« Az emelvény előtt a hadsereg díszszázada sorakozott fel. Körös-körül fehérruhás iskolásfiatalok, mögöttük a sok ezerfönyi sokaság. Eljöttek az ünnepségre Viktor *Maligin* és Szergej *Krusinszkij*, a Pravda budapesti tudósítói, valamint Jan *Rojewski* és Stanislaw *Pietak* lengyel írók, akik a Móricz Zsigmond-ünnepségekre érkeztek a közelmultban hazánkba.

Boros Lajos, a monoki tanács elnöke nyitotta meg az ünnepséget, majd *Nógrádi* Sándor altábornagy tartott ünnepi beszédet.

— Ma 150 éve, hogy itt, Monokon, ebben a házban, megszületett Kossuth Lajos, a magyar nemzet büszkesége, az 1848—49-es szabadságharc hős szervezője és vezetője. Ezt a napot megünnepli az egész ország; az egész magyar nép megemlékezik ma Kossuthról és *tanúságot tesz azok mellett a ma is élő forradalmi eszmék mellett, melyeknek hirdetője, előharcosa és megtestesítője Kossuth volt* — kezdte beszédét *Nógrádi* Sándor.

— A felszabadulás, melyet a dicső Szovjet Hadsereg világtörténelmi jelentőségű győzelme hozott meg számunkra, Kossuth álmát is valóra váltotta. 400 éves idegen szolgaság után szabad, önálló és független lett a magyar nemzet.

— Ma már több mint száz éve annak, hogy Kossuth vezetése alatt a szabadságharc Magyarországon fellángolt. Azóta hatalmas változásokon ment keresztül az emberiség, s a magyar nép is: kifejlődött, megizmosodott és az ország vezető erejévé vált a magyar munkásosztály, létrejött a földkerekség egyhatodán a népek szabadságának, függetlenségének, az emberi haladásnak és a békének hatalmas előharcosa — a Szovjetunió és az ő felszabadító harca eredményeként létrejöttek a népi demokratikus államok. Ezek a történelmi változások megszülték a feltételeit annak, hogy a magyar nép, a kommunistákkal az élen, bölcs kormányosa és tanítója, *Rákosi Mátyás vezetése alatt ne csak valóra váltsa Kossuth programmját, de Kossuth szellemében tovább is fejlessze azt, lerakja a szocialista társadalom alapjait, azét a társadalomét, melyben nincs úr és nincs szolga, nincs kizsákmányoló és nincs kizsákmányolt.*

— Mire tanítanak bennünket, a szocializmust építő magyar népet Kossuth élete, harca, a 48-as szabadságharc »éltető és erőtadó« hagyományai?

— Először:

Kossuth határtalanul hitt a nép erejében,

s mindannyiszor, amikor hatalmas erőfeszítésekre és áldozatokra volt szükség, a néphez fordult, a népre támaszkodott — mondotta Nógrádi Sándor, majd így folytatta: — A magyar kommunisták méltó örökösei a kossuthi hagyatéknak. Az ő legyőzhetetlen erejük abban állt mindig és áll ma is, hogy *határtalanul hisznek a nép erejében.* Népi demokratikus fejlődésünk minden fordulójánál, minden fontos feladatának a megoldásánál pártunk a népet hívja fel, őrá támaszkodik. És ha pártunk soha vissza nem rettent a nehézségektől és mindig le tudta küzdeni az elébe tornyosuló akadályokat, ez azért van, mert *a nép osztatlanul és bizalommal támogatta pártunk, bölcs vezetőnk, Rákosi Mátyás forradalmi politikáját.* Pártunknak és a dolgozó tömegeknek ez a kölcsönös bizalma és szétválaszthatatlan kapcsolata a legfőbb záloga a mi hatalmas sikereinknek, hazánk szüntelen erősödésének, jólétünk emelkedésének.

— Másodszor:

Kossuth engesztelhetetlen harcban állt a császári hatalommal való megalkuvás híveivel,

többek között Széchenyi Istvánnal és Batthyányval. Kossuth a népre, mindenekelőtt a parasztság tömegeire támaszkodva vívta meg harcát a reakció különböző áramlatai ellen, köztük a klerikális reakció ellen is. Ismeretes, hogy a katolikus egyház főpapjai — egyet kivétellel — hajthatatlanul népellenesek, Habsburg-pártiak voltak. Ezek a főpapok megáldották a császári osztrák hadsereg magyarokat gyilkoló fegyvereit. Kossuth engesztelhetetlen volt velük szemben. Élesen megbélyegezte a főpapok hazaáruló aljasságát. Hám János esztergomi érseket hazaárulónak nyilvánították és minden vagyonát elkobozták.

— *A magyar népi demokrácia Kossuth hagyatékát hajtja végre,* amikor nem tűri, hogy az ellenség ügynökei, a reakció képviselői garázdálkodjanak állami életünk bármelyik területén, *amikor kemény kézzel sujt le a nép ellenségeire.*

— Harmadszor:

Kossuth, mint motorja, lelke és szervezője a függetlenségi harcnak,

mindig előrenézett és nem állt meg félúton, amikor a nemzeti függetlenség ügyének védelméről volt szó. Kossuth nem félt megszervezni a tömegfelkelést a császári hadak ellen, megteremtette a nemzeti fegyvergyártást, saját független bankjegysajtót indított, hogy segítsen a pénzhiányon. Hatalmas szolgálatot tett a forradalomnak azzal, hogy amikor a császár parancsára Jellasich megtámadta Magyarországot, Kossuth a függetlenség megvédése nevében *fegyverbe szólította az egész magyar népet* és szinte a semmiből — mert a magyar népnek addig fegyveres ereje nem volt — létrehozta a hős honvédsereget. Ez volt *az első magyar nemzeti hadsereg,* amely felszabadító fegyveres harcát a pákozdi ütközetben aratott történelmi győzelemmel indította meg és a továbbiakban sok dicső győzelmet aratott a császári hadsereg fölött.

— 1848—49. dicső harcaiban halhatatlan katonai erények tanújelét adta

a Kossuth szervezte magyar honvédsereg.

A magyar honvéd megtestesítője volt a hazaszeretetnek, a bátorságnak, a leleményességnek, a megsemmisítő gyors rajtaütés harcászatának, a minden akadályt leküzdeni tudó támadó szellemnek. Ez tette a magyar honvédet híressé az egész akkori haladó világ szemében.

— Mi *Kossuth hős honvédseregének a nyomdokain haladunk,* amikor néphadseregünket a forró hazaszeretet, a néphez való törhetetlen hűség és az öntudatos fegyelem szellemében neveljük és azt a feladatot állítjuk harcosaink és tisztjeink elé, hogy jól sajátítsák el a leghaladottabb haditudomány — a szovjet haditudomány harcászati elveit és gyakorlatát, hogy biztosan szét tudjuk zúzni az ellenséget, ha az magyar földre merné tenni a lábát.

— Mi, katonák, minden erőnkkel és képességünkkel azon vagyunk, hogy a hadsereg építése terén maradéktalanul végrehajtsuk *Rákosi Mátyás parancsát, ami egyben népünk parancsa.*

— Hogy most mi nem »védtelen mellel« és »üres kézzel« állunk itt a fenyegető ellenséggel: az amerikai-angol imperialistákkal és titóista-fasiszta csatlósaikkal szemben, hanem százszorta kedvezőbb körülmények között építjük hadseregünket és védjük függetlenségünket, mint elődeink 1848-ban, azt pártunknak, Rákosi elvtársnak, dolgozó népünk áldozatkészségének és a felszabadító Szovjetunió állandó segítségének köszönhetjük.

— Negyedszer:

Kossuth, mint az európai haladás kimagasló harcosa,

magától értetődően teljes szolidaritást vállalt a külföldi demokratikus mozgalmakkal. Kossuth megértette, hogy *a magyar szabadságharc sorsa szorosan összefügg az európai demokratikus mozgalmak sikerével.*

— Mi Kossuth és az 1848—49-es dicső szabadságharc nyomdokain haladunk, amikor hazánk sorsát, *szorosan és szétválaszthatatlanul a nemzetközi haladás táborának ügyével kötjük össze.* Ez a tábor legyőzhetetlen, mert a világ leghaladottabb és leghatalmasabb országa, *a Szovjetunió vezeti,* és mert zászlaja alatt menetel a hatalmas Kína, a hős Korea, Vietnám, az európai népi demokratikus államok, a Német Demokratikus Köztársaság és a békeszerető milliós tömegek a nyugati kapitalista államokban. *Ma jól áll a magyarság ügye, jobban, mint valaha is történelme során, mert ma már nem elszigetelten, ellenségtől körülvéve áll itt, mint 1848—49-ben, hanem a döntő többség, a vitalhatatlan túlerő, s ugyanakkor — mint 1848—49-ben is — az igaz ügy oldalán áll.*

— Amikor ma a Magyar Dolgozók Pártja és a Magyar Népköztársaság kormánya nevében odaadással hódolok hazánk nagy fia, Kossuth Lajos emlékének, engedjék meg, hogy még egy nagy tanulságot szűrjek le számunkra az ő dicső életéből és harcából. Ez az, hogy

a haza akkor erős, amikor készek vagyunk áldozatot hozni érte,

s ha kell, minden áldozatot meghozni érte. Hadd tudja ifjúságunk és egész népünk: 1848—49 népét főleg az jellemzi, hogy *magasan lobogott benne a hazaszeretet lángja, amely csodálatosan hősies erőkifejtésre tette őt képessé.*

— Ma hazánk erősítéséhez az igazi hazafiságnak az a megnyilvánulása szükséges, hogy ki-ki a maga helyén szorgalmasan munkálkodjék ötéves tervünk maradéktalan végrehajtásán, s állami kötelezettségeinknek becsületesen tegyünk eleget.

— Kossuth, Petőfi, Táncsics és a 48-as hős honvédek szellemében: *legyünk éberek a függetlenségünkre, nemzeti létünkre acsarkodó amerikai-angol háborús gyujtogatókkal és titóista — fasiszta ügynökeikkel szemben* és legyünk mindig készek megvédeni hazánk szent határait. Erősítsük honvédelmünket; hajtsuk végre népünk szeretett vezérének, Rákosi Mátyásnak tanítását arról, hogy legyünk erős bástyája a béke arcvonalának. Legyünk hűek nemzeti függetlenségünk legfőbb zálogához: szövetségünkhöz a felszabadító Szovjetunióval és törhetetlenül haladjunk a világ dolgozóinak zseniális tanítója és vezére, a nagy Sztálin útján.

— Ez a záloga a boldog, napfényes, szocialista magyar jövőnek!

Nógrádi Sándor beszédét hosszantartó, fergeteges tapssal fogadták az ünnepség részvevői, majd Kossuth Lajos szülőháza elé vonultak, hogy elhelyezzék koszorúikat. A klasszicista stílusban épült ház falán márványtábla hirdeti: »*Ebben a házban született Kossuth Lajos 1802. szeptember 19-én.*« A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége és a minisztertanács nevében *Nógrádi* Sándor koszorúzta meg Kossuth Lajos szülőházát, majd a megyei pártbizottság, a megyei tanács, a fegyveres alakulatok, Monok község lakossága, a közeli falvak képviselői és az üzemek küldöttségei helyezték el koszorúikat. A koszorúzás után a Néphadsereg díszszázada díszmenetben elvonult Kossuth Lajos szülőháza előtt, míg az egybegyűlt dolgozók viharosan ünnepelték Kossuth vörössipkás honvédeinek méltó utódait.

MEGNYÍLT A KOSSUTH-EMLÉKKIÁLLÍTÁS

Pénteken délelőtt a Nemzeti Múzeumban ünnepélyesen megnyitották Kossuth Lajos születésének 150. évfordulója alkalmából rendezett *Kossuth-emlékkiállítást.* A megnyitó ünnepségen *Andics* Erzsébet Kossuth-díjas akadémikus mondott beszédet.

— A magyar nép kegyeletes tiszteletét Kossuth Lajos iránt még mélyebbé tenni, nagy alakját a mai nemzedékhez még közelebb hozni van hivatva a ma megnyíló Kossuth-emlékkiállítás is — mondotta többek között. — A kiállítás elérte célját, ha csak halványan is visszatudja tükrözni Kossuth nagyszerű, harcos, csaknem az egész XIX. századot betöltő csodálatos életének, hatalmas, hét évtizedes közszereplésének és munkásságának körvonalait.

— *A magyar munkásosztály megbecsüli, felkutatja, jelen küzdelmeiben felhasználja mindazt, ami értékes, előremutató, hasznos és maradandó volt az elődök erőfeszítéseiben és célkitűzéseiben általában.* Hogyne viselkedne kegyelettel és tisztelettel azzal a *Kossuth* Lajossal szemben, akinek neve és emlékezete a szabadságharc vereségét követő sötét reakció századán át erkölcsi támaszul szolgált a magyar népnek abban, hogy szabadságszeretetét megőrizze, s ne törődjék bele a szolgaság bilincseibe.

— A marxizmus-leninizmus történelemszemlélete, a Magyar Dolgozók Pártja vezetőinek útmutatásai, munkái adták meg *Kossuth* Lajos működésének, történelmi szerepének *első, igaz értékelését.* Mi, az utódok, a mai felszabadult magyar nép, pártunk és *Rákosi* Mátyás elvtárs vezetésével nemcsak megvalósítottuk mindazt, ami Kossuth elképzeléseiben és célkitűzéseiben maradandó, időtálló volt, hanem a kossuthi eszméken túlhaladva a szocializmus építésének útjára térve, a világ első szocialista nagyhatalmának önzetlen segítségével, a szomszédos felszabadított népekkel baráti összefogásban, országunk, hazánk szabadságának, anyagi és szellemi előrehaladásának soha nem látott ragyogó korszakát nyitottuk meg.

— A felszabadult magyar nép tiszteletével és csodálattal adózik Kossuth Lajos munkás, küzdelmes életének, nagy államférfiúi képességeinek, engesztelhetetlen gyűlöletének a zsarnokokkal szemben, a nemzeti függetlenséghez való ragaszkodásának, a magyar nép iránti forró szeretetének. Kossuth Lajos nevét nem moshatja el az idő, mert örökre szívébe zárta a magyar nép. Amiért küzdött, az halhatatlan. A magyar nép szabadsága és függetlensége, szocialista fejlődésünk megingathatatlan gránittalapzatán nyugszik.

A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem névadó ünnepsége

Ünnepi díszt öltött péntekre a debreceni tudományegyetem. Kettős ünnep volt ez a nap: a nagy magyar szabadságharcos, *Kossuth* Lajos születésének 150. évfordulóját ünnepelték a debreceni egyetem fiataljai, tanárai — s egyben azt, hogy *e naptól a debreceni tudományegyetem Kossuth Lajos nevét viseli.*

Az ünnepség kezdetére zsúfolásig megtelt az egyetem aulája. Népköztársaságunk kormánya képviseletében *Szabó* István altábornagy, honvédelmi miniszterhelyettes, az MDP Politikai Bizottságának tagja vett részt az ünnepségen.

Bognár Rezső, Kossuth-díjas akadémikus, az egyetem rektora, majd *Kónya* Albert közoktatásügyi miniszterhelyettes mondott ünnepi beszédet.

— Különlegesen jelentős ünnepe ez a mai nap Debrecen városának — mondotta. — A minisztertanács előterjesztésére az Elnöki Tanács törvényerejű rendeletet fogadott el arról, hogy *a debreceni Tudományegyetemet Kossuth Lajos Tudományegyetemnek nevezzék el.* Elismerése és méltó megbecsülése ez az elnevezés Debrecen régi és nagyértékű iskolai hagyományainak s elismerése a ma itt folyó oktatásnak és tudományos kutatásnak is. Ugyanakkor szimbólum is, *utat mutató szimbólum* is a debreceni Tudományegyetem homlokzatán Kossuth Lajos neve.

— *Viselje a Debreceni Egyetem büszkén Kossuth Lajos nevét.* Neveljen a Kossuth-egyetem magyar hazánknak Kossuth szellemével áthatott ifjúságot, amely hazáját forrón, mindenekfelett, odaadóan szereti. Legyen ez az egyetem *a haladó magyar hagyományokon nyugvó új, szocialista magyar kultúra és tudomány fellegvára.* Legyen az egyetem ifjúsága méltó utóda Kossuth ifjú hőseinek, őrizze meg a szabadságharcunkért és felszabadításunkért elesett hősök dicsőséges emlékét és példáját.

Az egyetemi fiatalok három Kossuth-nótát daloltak el, majd *Szabó* István, a történelmi tudományok kandidátusa, a Kossuth Lajos Tudományegyetem tanára »*Kossuth Lajos és Debrecen*« címmel tartott előadást.

A VIDÉK ÜNNEPE

Kossuth Lajos születésének 150. évfordulóját az egész ország népe hazafias lelkesedéssel ünnepelte meg.

Debrecen

város dolgozói pénteken délután vörös és nemzetiszínű zászlók alatt, Kossuth-nótákat énekelve vonultak fel a központi kultúrotthonba, hogy megemlékezzenek Kossuth Lajosról, születésének 150. évfordulóján.

Pintér Vilmosnak, a debreceni városi pártbizottság titkárának megnyitója után *Szabó* István altábornagy, honvédelmi miniszterhelyettes mondott ünnepi beszédet. Hangsúlyozta, hogy a dicsőséges magyar forradalomnak és szabadságharcnak emléke kiolthatatlan tűzként égett mindenkor a magyar nép szívében. Nem ölhette ki onnan semmiféle úri erőszak és mesterkedés. Apáink és nagyapáink a legsötétebb elnyomások ideje alatt is őrizték szívükben az 1848-as forradalom parázstűzét, hogy lángralobbantsák elnyomóik ellen. Kossuth szimbóluma lett a szabadságért folytatott küzdelemnek. A bátorságot, a megalkuvás nélküli harcot értették Kossuth neve alatt. A debreceni Tudományegyetemet Kossuthról nevezték el és ez példázza azt, hogy minden tudományt a haza, a nép szolgálatába kell állítani.

Szegeden

a Magyar-Szovjet Társaság székházának nagytermében gyűltek össze a város dolgozói, hogy megemlékezzenek Kossuth Lajos születésének évfordulójáról. *Lacsán* Mihálynénak, a városi békebizottság titkárának megnyitó szavai után *Erdei* Ferenc földmívelésügyi miniszter mondott ünnepi beszédet.

— Ötéves tervünk megvalósításának harmadik évében — mondotta —, amikor már egyre inkább fejlett mezőgazdasággal rendelkező ipari országgá lettünk, egész mélységében megértjük Kossuth Lajos messzetekintő politikáját és joggal elmondhatjuk, hogy amit Kossuth álmodott nemzetünk jövőjéről, amiért akkor még eredménytelenül harcolt, azt a mi nemzedékünk megvalósította és ezzel megdönthetetlen sziklaszilárd alapját teremtette meg nemzeti függetlenségünknek.

Cegléden

pénteken a kora délutáni órákban megkezdődött a lakosság felvonulása a Kossuth-térre. Felvirágzott kocsikon, vörös és nemzetiszínű lobogókkal érkeztek a »Kossuth«-tsz, a »Nagy Sztálin«- és a »Vörös Csillag«-tsz dolgozói, hogy Kossuth Lajos emlékének áldozzanak.

A Kossuth-szobor, majd a szovjet hősi emlékművek megkoszorúzása után a járási kultúrházban tartottak Kossuth-ünnepséget, amelyen *Ilku* Pál vezérőrnagy mondott ünnepi beszédet.

— Csak mi mondhatjuk el magunkról, hogy nemcsak megértettük Kossuthot, hanem *végre is hajtottuk Kossuth tanítását* friss szabadságunk megvédésében, csak mi mondhatjuk el, hogy nemcsak teljesítettük Kossuth tanításait, hanem a szocializmus alapjainak lerakásában, a munkásosztály vezette dolgozó nép uralmának megteremtésével máris többet tettünk hazánk boldogságáért, szabadságáért, mint amennyit Kossuth valaha is megálmodott — mondotta, majd hangoztatta, hogy a békefrontban való szilárd helytállásra tanít bennünket minden szabadságküzdelmünk tanulsága, 1848. és 1919. minden hősiessége. Erre tanít bennünket a győzelmes szovjet nép, Sztálin nagyszerű népének minden csodálatos győzelme, amely egyre szélesíti az egész emberiségnek a szabadság felé vezető útját.

Győr

városa is ünnepi díszbe öltözött pénteken. Az utcákon elhelyezett hangszóróld Kossuth-nótákat közvetítettek. Az üzemek és vállalatok dolgozói Kossuth-nótákat énekelve vonultak a Városi Színházba, ahol *Olt* Károly pénzügyminiszter mondott beszédet.

— A magyar népi demokrácia büszkén vallja magáénak Kossuth Lajos nevét és emlékét, büszkén vallja magáénak azt a kort, amelyben a nemzeti függetlenség kivívásáért és a jobbágyság felszabadításáért folytatott harcban Kossuth a forradalom és a szabadságharc vezére lett — mondotta. — A felszabadult magyar nép új életre kelt, hogy Kossuth örökségét, amely egy századon át elevenen élt a magyar népben, megvalósítsa és továbbfejlessze.

Pécs

dolgozó népe a Kossuth-térre vonult pénteken, hogy méltó ünnepségen emlékezzék meg a haza nagy fia születésének évfordulójáról. Az emlékünnepségen *dr. Jánosi* Ferenc, a népművelési miniszter első helyettese mondott beszédet.

— Nemcsak valósággá változtattuk Kossuth ragyogó álmát, de többet, nagyobbat alkottunk annál és még nagyobb alkotások felé törünk előre, felszabadult népünk még ragyogóbb álmát valósítjuk meg rendre-sorra, — mondotta. — Kossuth Lajos, a szabadságharcos hősök dicső példája nevelje népünk minden fiát odaadásra a munkában, éberségre a külső és belső ellenséggel szemben, hűségre drága hazánk szabadságának, függetlenségének, békéjének védelmében.

Sátoraljaújhely

dolgozói is lelkes ünnepségek sorozatán emlékeztek meg Kossuth Lajos születésének évfordulójáról. A Kossuth Lajos általános gimnáziumban *márványtáblát állítottak abban az osztályban, ahol annakidején Kossuth tanult.* Az emléktábla leleplezése után megkoszorúzták a Kossuth-szobrot, majd a tanulóifjúság ünnepi nagygyűlést tartott.

Líbia és Japán tagfelvételi kérelmének vitája a Biztonsági Tanácsban

New Yorkból jelenti a *TASZSZ:* A Biztonsági Tanács szeptember 16-i ülésén tovább tárgyalta Japán, Líbia, valamint az amerikai-francia bábállamok — Laosz, Kambodzsa és a Bao Daj-féle Vietnam — felvételi kérelmét. Ugyancsak a tanács előtt van a Vietnami Demokratikus Köztársaság felvételi kérelme is.

A Biztonsági Tanács előző ülésén a Kuomintang ügynöke az amerikai delegáció sugalmazására a francia küldött támogatásával azt javasolta, hogy a tanács egyáltalán ne vitassa meg a Vietnami Demokratikus Köztársaság felvételi kérelmét. *Malik,* a Szovjetunió képviselője felhívta a tanács figyelmét arra, hogy 1948. novemberében az ENSZ már megkapta a Vietnami Demokratikus Köztársaság felvételi kérelmét. Követelte, hogy a felvételi kérelmet haladéktalanul adják ki a Biztonsági Tanács hivatalos okmányaként.

A Biztonsági Tanács ezután áttért *Líbia* felvételi kérelmének tárgyalására. Malik rámutatott arra, hogy *a Szovjetunió nem ellenzi Líbia felvételét.* A Szovjetunió — mondotta — híve a tizennégy állam, köztük Líbia egyidejű felvételének. Nyilvánvaló, hogy Líbiát mindezideig az Egyesült Államok kormányának álláspontja miatt nem vették fel az ENSZ-be. Malik hangsúlyozta, hogy a legutóbbi öt év során az Egyesült Államok makacsul ellenzi olyan országok felvételét, amelyeknek belső rendszere nem tetszik az Egyesült Államok vezető köreinek. Mindaddig, amíg az Egyesült Államok megsérti a békeszerződéseket, amíg agresszív terveit követi, addig a Biztonsági Tanács nem lesz abban a helyzetben, hogy elfogulatlanul megoldja az új tagok, köztük Líbia felvételének kérdését.

Az amerikai-angol tömb megszavazta azt a javaslatot, hogy ajánlják Líbia felvételét az ENSZ tagjai közé. A Szovjetunió e javaslat ellen szavazott.

A Biztonsági Tanács szeptember 17-i ülésén Japán felvételi kérelméről tárgyalt. Malik kifejtette, hogy a szovjet küldöttség *időszerűtlennek* tartja a kérdés megtárgyalását és követeli, hogy a felvételi kérelem megvitatását halasszák el arra az időre, amikor a japán állam szabad, független, szuverén lesz, amikor megszabadul az idegen megszállástól, amikor Japán békeszerződést köt a Szovjetunióval és a Kínai Népköztársasággal.

Ára:
60 fillér

Magyar Nemzet

Szombat
1952 szeptember 20
VIII. év 221. szám

„KOSSUTH LAJOS A MIÉNK, A SZOCIALIZMUST ÉPÍTŐ MAGYAR NÉPÉ!“

RÉVAI JÓZSEF BESZÉDE AZ ÚJ KOSSUTH-SZOBOR FELAVATÁSÁNAK ÜNNEPÉN BUDAPEST NÉPÉNEK TÍZEZREI A KOSSUTH LAJOS-TÉRI ÜNNEPSÉGEN

ÚJ, MÉLTÓ KOSSUTH-SZOBOR hirdeti az Országház előtt, hogy a dolgozó magyar nép megbecsüléssel, forró hálával és szeretettel tekint az 1848—49-es forradalom és szabadságharc nagy vezérére, Kossuth Lajosra. A halhatatlan szabadsághős születésének 150. évfordulóján Budapest dolgozói tizezreinek részvételével a magyar nép forrón szeretett vezérének, Rákosi Mátyásnak jelenlétében avatták fel az új szobrot. A koradélutáni óráktól kezdve végeláthatatlan sorokban igyekezett Budapest népe a Kossuth Lajos-térre.

A TÉR ÜNNEPI DISZBEN várta a szoborleleplezés pillanatát. A szobor környékén és a tér épületein nemzetiszínű és vörös zászlókat lobogtatott az őszi szél. A tér északi oldalát lezáró épület homlokzatán Lenin, Sztálin és Rákosi Mátyás képei és Rákosi Mátyás szavai köszöntötték az ünneplőket: »A magyar demokrácia büszkén és joggal hirdeti magáról, hogy örököse, végrehajtója és továbbfejlesztője a nagy 48-as hagyományoknak.« Az emlékműtől jobbra, a Munkásmozgalmi Intézet palotájának oszlopsorára Kossuth szavaiból vett idézetet tettek: »Az erő a népeknél van s a hadseregnél csak akkor, ha a népek, amelyekből származik, eszméit és érzelmeit képviselvén, lelkesedve vannak az ügyért, melyért küzdenek.« Az Országház homlokzatán ez az ünnepi felirat: »Száz esztendeje Kossuth azt hirdette: most a nép önmaga lett ura önsorsának. A magyar demokrácia jelszava: Tiéd az ország, magadnak építed.«

A SZOBROT FEHÉR LEPEL borította. A hatalmas tömeget térzenével várta néphadseregünk központi művészegyüttesének ének- és zenekara. Sorra felhangzottak azok a dalok és indulók, amelyek a magyar nép emlékezését és szeretetét hirdetik halhatatlan nagy fia, Kossuth Lajos iránt.

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége, a Magyar Népköztársaság minisztertanácsa, a Magyar Dolgozók Pártja budapesti bizottsága és a budapesti városi tanács által rendezett ünnepségen megjelent Rákosi Mátyás, a Magyar Népköztársaság minisztertanácsának elnöke. Jelen volt az ünnepségen Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke. Részt vettek az ünnepségen Gerő Ernő államminiszter, Farkas Mihály vezérezredes, honvédelmi miniszter, Révai József népművelési miniszter, a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagjai. Megjelent továbbá a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának, Központi Vezetőségének, az Elnöki Tanácsnak és a minisztertanácsnak számos más tagja, valamint a politikai, gazdasági és kulturális élet sok más vezető személyisége. Jelen voltak az ünnepségen Kisfaludi Stróbl Zsigmond Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze, Kocsis András és Ungvári Lajos szobrászművészek, az új Kossuth-emlékmű alkotói. Ott voltak a megyék élenjáró dolgozó parasztjainak küldöttei is.

Részt vettek a szoboravató ünnepségen a Szovjetunió magyarországi nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, V. Sz. Azovcev, Huan Cen, a Kínai Népköztársaság magyarországi nagykövete és a többi baráti állam budapesti diplomáciai képviselője.

Az ünnepi beszédet Révai József, a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagja, népművelési miniszter tartotta.

Révai József ünnepi beszéde

— Elvtársak!

— Alig több mint egy éve határozta el a Magyar Népköztársaság Kormánya, hogy Kossuth Lajosnak, születésének 150. évfordulójára, új szobrot állít Budapesten. Kormányunk határozata megvalósult.

— Az új Kossuth-szobron — ellentétben a régivel — *Kossuthtal együtt meg van örökítve a magyar nép*, amelynek fiai 1848-ban harcoltak, véreztek és meghaltak a hazáért. És mert ez a szobor méltón hirdeti Kossuthnak és népének nagyságát, kormányunk köszönetét tolmácsolom a szobor minden alkotójának.

— Elvtársak! 150 év telt el Kossuth Lajos születése óta. Elég idő arra, hogy emberek és eszmék feledésbe merüljenek. Kossuth Lajos kivételes nagyságának bizonysága, hogy emléke ma is elevenen él népünk szívében, hogy eszméiből ma is meríteni tudunk.

— Kossuth Lajos a magyar függetlenségért vívott évszázados küzdelemnek, a XIX. század magyar történelmének legnagyobb alakja. Vajjon mit tisztelünk benne, a magyar nemzeti szabadságharc, a polgári forradalom nagy harcosában és vezérében, mi, akik egy évszázaddal később, új viszonyok között, egy más világban, a munkásosztály vezetésével a dolgozó nép új szocialista országát építjük?

Kossuth erejének alapja: mély, önzetlen tettekben nyilvánuló hazaszeretete

— Tiszteljük Kossuth Lajosban mindenekelőtt a forradalmárt, aki 1848-ban felvette a nemzet arcába dobott kesztyűt, *nem hátrált meg, nem alkudott meg, nem egyezkedett az idegen elnyomókkal, hanem forradalmi eréllyel fegyverbe szólította népét*, a válságos helyzetben nem lapult meg, hanem szembenézett a viharral, bátran és merészen dacolni mert vele.

— Tiszteljük Kossuth Lajosban azt a politikust, aki *hitt a nép erejében és erre a hitére merte építeni politikáját.* Kossuth nem a népből jött, de felismerte, hogy jobbágyfelszabadítás nélkül a nemzet kényrekedvre ki van szolgáltatva az idegen elnyomóknak. 1848-ban, 49-ben rá merte bízni a haza megvédését a tömegek erős karjára, nem riadt vissza a nép mozgósításától, mert a tömegekre támaszkodni.

— Tiszteljük Kossuth Lajosban *az idegen elnyomók belső szövetségeseinek kérlelhetetlen üldözőjét*, aki kész volt arra, hogy a hazaárulókat törvényen kívül helyezze, aki elrendelte birtokaik elkobzását, aki parancsot adott a Habsburgokkal egyhúron pendülő tisztek és mágnások kitelepítésére az ország fővárosából. Tiszteljük benne, hogy útját állta a megalkuvóknak, akik a reakciónak gyáván és becstelenül térdet, fejet akartak hajtani.

— Tiszteljük Kossuth Lajosban *a nagy forradalmi államférfit és szervezőt*, aki a veszély órájában biztosítani tudta a gyávákkal és fejüket vesztőkkel szemben a kormányzat, az államszervezet működését, a szabadságharcos erők egységét, aki harc közben erős hadsereget teremtett és ellátta mindennel, ami a győzelemhez kellett.

— Tiszteljük Kossuth Lajosban *tántoríthatatlan hűségét a magyar függetlenség eszméjéhez*, aki a forradalom veresége után sem esett kétségbe, a 67-es gyalázatos kiegyezés után is kitartott rendületlenül a magyar függetlenség programmja mellett és egymagában úszott az ár ellen, akkor, amikor egykori hívei mind cserbenhagyták, a magyar vagyonos osztályok mind behódoltak a Habsburg-királynak, akiknek kezéhez magyar vértanúk ezreinek vére tapadt.

— Tiszteljük Kossuth Lajosban, hogy *1848-ban tisztán látta a magyar szabadságharc és az európai népek szabadságmozgalmainak elválaszthatatlan összefüggését*, hogy nyíltan hirdette: a magyar nép a szabadságharc csataterein nemcsak önmagáért küzd, hanem a világszabadságért is.

— Tiszteljük Kossuth Lajosban azt, ami népének és a haladásnak szolgálatában nagy tettekre sarkalta, ami a veszély órájában erőt és erélyt kölcsönzött neki: *mély, önzetlen tettekben nyilvánuló hazaszeretetét*

— Ezt tiszteljük benne, ezt tanuljuk tőle, ez halhatatlan benne!

Kossuth igazi utódai

— Jól tudjuk, elvtársak, Kossuth Lajos az akkor még fejlődő polgári társadalom embere volt, nem volt szocialista és sohasem lett azzá. De *hazafi volt, a társadalmi haladásért küzdött és ez jogosít fel bennünket, kommunistákat, a munkásosztály, a dolgozó nép képviselőit arra, hogy haladó eszméi örököseinek, műve folytatójának tekintsük magunkat.* Nekünk, csak nekünk van erre jogunk, senki másnak!

— A mi népköztársasági kormányunk büszkén mondhatja el magáról, hogy *utódja Kossuth Lajos forradalmi nemzeti kormányzatának.* A mi népi demokratikus államunk vállalja a rokonságot azzal a nemzeti-forradalmi államhatalommal, amelynek megteremtésén a szabadságharc tüzében Kossuth Lajos fáradozott.

— Kossuth Lajost a vagyonos osztályok cserbenhagyták már a szabadságharc alatt, 1849. után pedig végleg elaruló. Kossuth megingathatatlan hűsége a nemzeti függetlenséghez nem a vagyonos osztályokban vert visszhangot, hanem *a dolgozó osztályokban.* Az alföldi szegényparasztság és a földmunkásság az ő nevével az ajkán indult harcba a csendőrszuronyok ellen a nagybirtokosok földjéért. A munkásosztály, a kommunista párt vezetésével harcolva Horthyék fasiszta háborúja ellen, Kossuth eszméit elevenítette fel és szegezte szembe a hazaárulókkal.

Kossuth és Amerika

— Kossuth Lajost megtagadta a polgári Nyugat-Európa is. A magyar szabadságharcot a hivatalos Anglia egyenes jóváhagyásával fojtották vérbe. Nem volt egyetlen polgári kormány a világon — sem a francia, sem az angol, sem az amerikai —, amely Kossuth Lajos magyar nemzeti kormányát elismerte volna. *Kossuth Lajos a burzsoa nyugattól soha — sem a szabadságharc alatt, sem később — nem kapott semmiféle segítséget.*

— Az amerikai imperialisták hivatásos hazudozói azt állítják, hogy Kossuth Lajost az Egyesült Államok támogatta. Ebből a legendából nem igaz egy szó sem! Igaz, Kossuth a szabadságharc veresége után Amerikába hajózott, hogy politikai és anyagi segítséget szerezzen az új magyar szabadságharc előkészítésére. Amerika akkori kormánya azonban csak mint kivándorlót akarta Amerika földjére engedni, nem mint magyar forradalmi politikust. Az Egyesült Államok *egyszerű emberei* a magyar szabadsághőst *valóban rajongva ünnepelték*, de a hivatalos körök, a rabszolgatartók, a vagyonos osztályok az európai zsarnokokkal akartak kereskedni, hidegen és gyanakodva fogadták Kossuth Lajost, eszük ágában sem volt segíteni a letiport magyar nemzeten. O'Connor pittsburghi érsek, Hughes bíbornok száz évvel ezelőtt époly hévvel uszított Kossuth Lajos ellen, mint ma Spellman bíboros a magyar népi demokrácia ellen.

— Amerikai tapasztalatai mondatták Kossuthtal 1852-ben Philadelphiában a szavakat: »*Soha még eddig a tőke ellen nem izgattam, de miután a nagytőkések minden pénzükkel támogatják a despotizmust, meg kell őszintén mondanom, hogy ezzel csak a szociális forradalom útját egyengetik.*« Amerika hivatalos körei és vagyonos osztályai a zsebüket is gondosan elzárták Kossuth előtt, aki a magyar felszabadítás céljaira próbált gyűjteni Amerikában. Így festett elvtársak a Kossuthnak nyujtott állítólagos amerikai támogatás! És ezért mondjuk a száz év előtti fösvény amerikai burzsoák és rabszolgatartók mai utódainak: el a kezeket Kossuthtól! *Kossuth Lajos a miénk, a szocializmust építő magyar népé!* Innen üzenjük amerikai magyar testvéreinknek, akiket millió számra kiüldözött Magyarországból a népellenes régi rendszer és akik Amerikában is csak mostohaanyára leltek: ne engedjétek magatokat régi hazátok ellen fordítani, maradjatok hűek Kossuthhoz, a magyar hazához, amely végre az egész dolgozó magyar nép hazája lett!

A magyar nép nem felejtette el Kossuth Lajos üzenetét!

— Elvtársak! *Mi tanultunk Kossuth Lajos harcaiból*, de levontuk a következtetéseket kudarcaiból és csalódásaiból is.

— A földkérdést megoldottuk, jobban, következetesebben, mint 1848-ban. A földesúri föld 1945-ben a dolgozó parasztságé lett. És az övé marad, mert a szocializmus felépítésével a mezőgazdaságban is örökre elvágjuk az útját a tőkés és nagybirtokos uralom visszaállításának a dolgozó parasztság fölött.

— A magyar iparfejlesztés feladatát megoldjuk, jobban, következetesebben, mint ahogyan Kossuth Lajos próbálta egy évszázad előtt: mert mi szocialista módra iparosítjuk hazánkat, a nép hazájává lett országot fejlesztjük a vas és az acél országává.

— A nemzeti egység megteremtésének feladatát mi jobban, következetesebben oldjuk meg, mint ahogy Kossuthnak sikerülhetett egy évszázad előtt, mert mi nem urak és jobbágyok nemlétező érdekközösségére, hanem *a munkások, parasztok és értelmiségi dolgozók valóságos érdekközösségére építjük a nemzeti egységet.* Mi a nemzet vezetését kivettük a zsebüket és nem a hazát szerető régi uralkodóosztályok kezéből és a harcokban megedzett, munkában tapasztalt magyar munkásosztály erős kezére bíztuk.

— Mi a magyar függetlenség megvédésének feladatát jobban, következetesebben tudjuk megoldani, mint száz év előtt nemzetünk legjobbjai, élükön Kossuth Lajossal, mert mi a munkásság és a dolgozó parasztság szilárd szövetségére építhetünk belül, kívül pedig a szabad népek együttműködésére és barátságára. *Az, amiről Kossuth Lajos csak álmodni és tervezgetni tudott 1848 szomorú tapasztalatai után, a magyar nép és a szomszédnépek megegyezéséről: ma valóság.* A szabadságharc alatt a cári Oroszország a magyarságot elnyomó Habsburgok szövetségese volt. Ma: a szocializmus országa, a béke országa, a kommunizmus nagy építkezéseinek országa, Sztálin országa: barátunk, támaszunk és szövetségesünk.

— A magyar nép új országot épít magának, békét akar, nem háborgat senkit. De a békés építés közben, nagy ötéves tervünk megvalósításán munkálkodva, *a magyar nép nem felejtette el Kossuth Lajos üzenetét!* A hazáért, a magyar függetlenségért, szocialista építésünk vívmányaiért népünk Rákosi Mátyás vezetésével kész dolgozni és harcolni, nem rosszabbul, mint egy évszázaddal ezelőtt Kossuth Lajos vezetésével.

Révai József beszédét hosszantartó taps követte, majd amikor Kossuth bronzalakjáról és a hatalmas szoborcsoportról lehullt a lepel, az ünneplő tömeg körében az őszinte elragadtatás hangjai hallatszottak. A szoborcsoport valóban megragadó. Ahogy Révai József mondotta: »Ez a szobor méltón hirdeti Kossuthnak és népének nagyságát.« Kossuth alakja magasra emelkedik a vörösmárvány talapzaton. Jobbkezével lendületesen előre mutat. A nagy magyar forradalmár és szabadsághős bronzalakja még a tér közepéről is a kék égre rajzolódik. Kossuth bronzalakjának talapzatától balra a honvéd bronzalakja szüleitől búcsúzik, hogy Kossuth katonái közé álljon. Apja szeretettel küldi fiát, anyja biztatóan búcsúzik tőle s magához szorítja karonülő kis gyermekét. A szobor másik oldalán lévő hármas bronzcsoport a szabadságharc hadrakelt népének egységét mutatja: az élen bőrkötényes fegyverkovács halad puskával a kezében, mögötte ifjú jurátus kivont karddal, mellette pedig lobogószájú ingben egy paraszt, a Kossuth-szervezte népi szabadcsapatok katonája. Lendület és erő árad a szoborból, méltó a felszabadult, dolgozó magyar néphez.

Pongrácz Kálmán a főváros dolgozói nevében átveszi a szobrot

A Budapesti Városi Tanács nevében *Pongrácz* Kálmán, a végrehajtóbizottság elnöke vette át az új Kossuth emlékművet.

— A főváros dolgozói az elismerés, a hála és a kegyelet érzésével tekintenek erre a szoborra, amely annak a nagy magyar államférfiúnak és szabadsághősnek állít *örök és végre valóban méltó emléket*, akiről Marx Károly azt írta, hogy igazi forradalmi jellem volt. Kossuth Lajos személyében egyesült a mindenre elszánt harcos forradalmár a kiváló szervezővel.

— Nekünk fővárosi dolgozóknak különösképpen drága emlékünk fűződik Kossuh Lajos forradalmi mozgalmához. A pesti nép, ezen belül a munkások ebben a városban 1848 tavaszán mutatták meg először történelmünk folyamán, hogy a nemzet ügyének ők a legjobb harcosai.

— A magyar dolgozók a Szovjetunió támogatására és tapasztalataira támaszkodva, a párt és Rákosi elvtárs irányítása mellett vállalták és *végrehajtják Kossuth Lajos történelmi feladatait.* Elért eredményeink Kossuth Lajos legmerészebb elképzeléseit is túlszárnyalják.

Befejezésül a fővárosi dolgozók nevében igéretet tett arra, hogy továbbra is megőrzik Kossuth Lajos eszméit és hagyományait, amelyek újabb hőstettekre lelkesítik dolgozó népünket.

Rákosi Mátyás megkoszorúzza az új szobrot

Az emlékmű talapzatára ezután egymásután helyezték el a hála, a szeretet és a megemlékezés koszorúit. *Elsőnek a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa nevében Rákosi Mátyás, a Minisztertanács elnöke koszorúzta meg az emlékművet.* A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége nevében *Gerő* Ernő koszorúzta meg az emlékművet. *Farkas* Mihály vezérezredes, honvédelmi miniszter a Néphadsereg nevében helyezett el koszorút. Megkoszorúzták az emlékművet a Budapesti Pártbizottság, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Dolgozó Ifjúság Szövetsége és a Budapesti Városi Tanács képviselői. A Szovjetunió magyarországi nagykövetsége nevében V. Sz. *Azovcev*, a nagykövetség ideiglenes ügyvivője koszorúzta meg az emlékművet. A Kínai Népköztársaság nevében *Huan Cen* nagykövet, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság követsége nevében Han *Hjo Szam* követ, a Lengyel Népköztársaság követsége nevében Henryk *Minc* követ, a Csehszlovák Köztársaság nevében Stefan *Major* követ, a Román Népköztársaság követsége nevében Petre *Gheorghiu* ideiglenes ügyvivő, a Bolgár Népköztársaság követsége nevében Marko Jotov *Tennjalov* követ, a Német Demokratikus Köztársaság budapesti diplomáciai missziója nevében Maria *Reischmann* ideiglenes ügyvivő, az Albán Népköztársaság követsége nevében Musin *Kroi* követ koszorúzta meg az emlékművet.

A szoborleleplezési ünnepség a Rákóczi-induló hangjaival ért véget.

„A haza akkor erős, amikor készek vagyunk áldozatot hozni érte!“

Nógrádi Sándor altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese beszélt a monoki Kossuth-háznál

Igaz hazafiúi büszkeséggel ünnepelte *Monok* lakossága 150. évfordulóját annak, hogy megszületett a faluban a magyar nép szabadságharcának lánglelkű vezére, a szabadság, az emberi haladás ügyének rendíthetetlen bajnoka: *Kossuth* Lajos.

A zászlódíszbe öltözött falu felé már a kora reggeli órától kezdve fellobogózott kocsikon robogtak Szerencs, Ond, Legyesbénye, Megyaszó és a többi közeli *falvak dolgozó parasztságának* küldöttei. Eljöttek a nagy ünnepre Borsod megye távolabbi részeinek, a *borsodi bányáknak, az ózdi kohászati*

Kisfa ludi Stróbl Zsigmond szobrász M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Finálé

Sárvári Márta: A Százados uti müvésztelep jubi - leumi kiállitása

Magyar Nemzet 1965. január, 20. 4.l.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond szobrász M.D.K.

Müvei a kiállitáson

A müvésztelep tagja

Kristóf Attila: A Százados uti müvésztelep fél - százados jubileuma

Magyar Nemzet 1965. január 17. 13.1.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

MDK

Horthy Miklós, ruskicai márvány

Tisza István, gipsz

Apponyi Albert, gipsz

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Kisfaludy Stróbl Zsigmond, szobrász

A felszabadulás napjaiban felkereste

a novjet parancsnokság meglizásá-

ból Kisfaludy Stróbl Zsigmondot

az emlékezés írója.

.... Emlékek a húsz év előtti napokból

Mészáros Mihály: A művészek első lépései

9

NÉPSZABADSÁG

Dr. 1965. márc. 11

Kisfaludy Ströbl Zsigmond, szobrán MDI

V. M. Golovcovval a Szabadság-szobor
szovjet Katona alakjának modelljével.
(fénykép)

— : A Mester és modellje 11

NÉPSZABADSÁG br. 1965. ápr. 3.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond MDK

Reggel, márvány

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

MDK

Drucker Géza, márvány

KleinGyula, márvány

László Fülöp, gipsz

Elluska, márvány

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Kisfaludi Stróbl Zsigmond MDK

Bárczy István, márvány

Künffy Lajos, gipsz

Boxoló, bronz

Műcsarnok 1927/28 téli kiállítás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Jelenet a török-magyar háborúból, bronz

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

MDK

Keggel, repr.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Kusfaludy Ströbl Zsigmond M.D.K.

nobrász

a Corvinlánc kitüntetésben részesült.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1930. LI. évf.

okt. 30. sz. 3. old.

Kisfaludi Strobl Zs

1 -

Szabad Művészet

1957. 66 : 1 -.

ttó a müemlékek orsz. bizottságának
nyugtára nevezett vállalkozának/815/
n ki a hallgatólag visszatartandó
en szabályszerü letéti elismervény-
egyidejü kiszolgáltatása mellett
siték czimén vételezze be s ugyan-
lje. Egyben utasitom az állampénz-
2015 kor. 53 fillért egyrészt
lapnak a forgalmi napló mellékle-
lőleg czimén kiadásba és ugyancsak
dkivüli bevételek s kiadások" czi-
a el.

t hiteléül:

S KÖZOKTATÁSÜGYI
TER

Ebergényi Endre
igazgató. h.

Kisfaludi Strobl Zs

l.

Szépm. Múz. Évk

VIII. 176 l.

Á N Y

Kisfaludi Ströbl Zs

Szabad Művészet

1951. 198-l.

oktatásügyi Miniszterium.

A magyar vallás-és közoktatá
alatt a keb.számv.X.osztályh

Felhivom, hogy a 127.51
nal utaljon ki a székesfehérv
ségeire dr.Dercsényi Dezső eg
Bizottságának előadója kezéhe
7.000.000 P-t azaz: Hétmillió
Budapest címére.

Budapest, 1945.évi dec

Facta, colpito in pieno, aveva perduto ogni potere, mentre tra Roma e Milano si svolgevano febbrili colloqui, avendo il Re

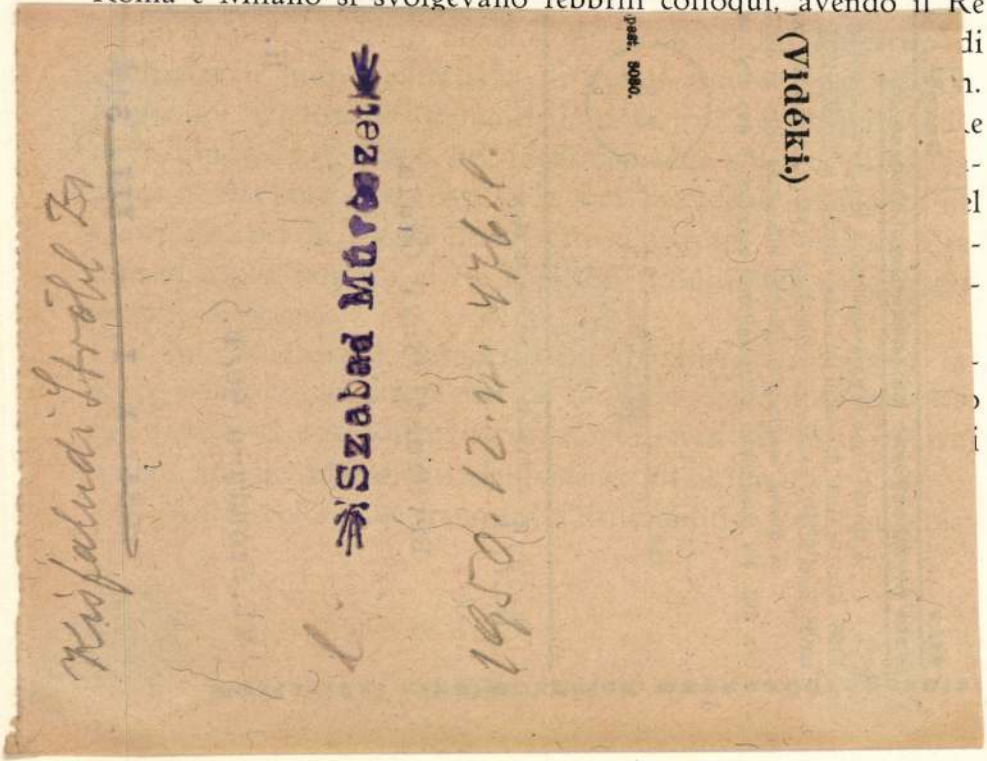

La sfilata fascista pel Corso.
(Cartone di Edoardo Del Neri.)

ramente che c'era qualcosa di profondamente mutato; che la disciplina era restaurata, l'ordine ristabilito. Un mese prima l'on. Mussolini aveva detto: « *Se vado al Governo, garantisco di consegnare l'Italia pacificata prima del 15 novembre* ». Al popolo che lo acclamava, alla porta del suo albergo, appena

Kisfaludi Strobl Zs.

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 364. l.

Fuchs László

Tolcsva bortermelő Budapest

Tokajhegyalja Weinproduzent V., Nádor-u. 20.

Telefon: Aut. 18-0-25 ◆ Táviratcim: Mercantil.

TOKAJI MINTAPINCE
FUCHS LÁSZLÓ
V. NÁDOR-U. 5.
TELEFON: 18-0-74

Nagyságos
dr. Szentiványi Gyula ügyvé
Horthy Miklós ut 104.

Feljegyzéseim,
az alant felsorolt k ö l c
Költségeket ne
ezen üvegjeimért, azokat azo
értékével
P 2.40 b. sz
összeget csatolt befizetésil
Amennyiben Ön

Könyvelve
130
fo.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

d -

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 366. l.

folyó hó 7-én reggel 5 órakor, életének 42-ik éve elhunyt.

Drága halottunk földi maradványai folyó h **temető halottasházában** a róm. kath. egyház szert ben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szent miseáldozat lelkiüdvéé Imre herceg-úti plébániatemplomban az egek Urán

Budapest, 1933. december hó 7-én.

Áldás és béke

Községi temetkezési intézet: I. Vár. Ker. elöljáróság. Tel

< Kisfaludi Strobl Zsigmond >

lásd

Pogány Ö. Gábor:

Három Kossuth-díjas szobrász 1950. < >

Szabad Művészet

1950. 103–105. l.

képekkel

Elismerv

302·15 azaz Háro
15 fillérről mely
Orvágos Bizottságá
tolan felmerése alk
letkiadásak feder
vettem.

Budapest 1903

Kisfaludi Strobl Zs.

l

Szabad Művészet

1950.77.l.

VII. 15

Cél: A balatonfelvidéki templom rokokó freskóinak, a Keszthelyi gótikus plébánia templomnak, a Zalaapáti templom freskóinak és oltárképeinek, a nóvai templom freskóinak tanulmányozása illetőleg a közelmúltban befejezett freskórestaurálások felülvizsgálata.

Kisfaludi Strobel Zsigmond

1.

Szabad Művészet

1950. 8. sz. - 307. l.

ár kintalt 9200 Korona felül
ikséges 950 Korona kintalvagyni
eltóztassék. —
Kelt Bpesten, 1905. szeptember 18.

Meisznes

Ebg

giunto a Roma, disse: « *Sono venuto a Roma per dare al-*

Fascisti della Marcia su Roma.
(Disegni di Del Neri.)

sul petto i segni del valore, sul braccio quelli delle gloriose ferite;

Kisfaludi Stróbl Zsigmond Szobrász

Szöveg említi, hogy Hódmezővásárhelyen állítják fel egy szobrát.

Említett mű: „Libás lány"

Népszabadság, 1964. dec. 25
Magyar Nemzet " - " -

Kisfaludi Stróbl Zsigmond,
szobrászm.

MDK

A régi bronzokhoz tekintélyes számban modernek is csatlakoznak, az magyarok közül Róna, Fedrusz, Vedre, Szentgyörgyi, stb. darabjai.

"Női fej".- 320. kat. sz. Szép márvány alkotásáról nem szabad megfeledkeznünk.

Pogány Kálmán: Schner Adolf báró gyüjteményének aukciója.- Kalauz 3-6.1.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Kemény Simon arcmása, bronz

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Tanulmányfej, márvány

Ledofszky Géza arcmása, márvány

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

"Dr. Ádám Lajos" szoborportréjának repr.-ját bemutatja a lap a Téli Tárlatról.
/Kritika cimét nem lehet megállapitani, mert a lap hiányos /

Szinházi Élet. Bp. 1937. jan. 31.-febr.6.
XXVII. évf. 6. sz. 68. lap.

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl

Ijjász-át bemutatja a lap egy tréfás szöveg ke
retében "Öltöztessük fel a mezteleneket" cim-
mel.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. január 22. II. évf
4. sz. ~~78/77~~ 8o. lap

.

Fénykép

Magyar Foto: FA 4222/1 Hegedűs né

Kisfaludy Strobl Zsigmondnál Kazakovics és Nyeprincev látogatóban

1954. II. 22.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: M U 4615/17 Hegedűszé

Kispaludy Strobl Zsigmond Baraschi
Konstantint mintázza

1954. VI. 15.
Neg. van

Fényképp

Magyar Falu: MN 3703/1-6 Negatívum

Kisfaludy Ströbl Zsigmond és a gellérthegyi kabaréjáról

1953. VII. 3.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: GK 4709/20, 21 Hegedűsné

Kisfaludy Strobl Zsigmond otthonában

1954. VII. 9.

Neg. van

Fénykép

Magar Foto: FA 4819/5 Hegedűsné

Kisfaludi Stróbl Zsigmond gyűjteményes kiállításának ünnepélyes megnyitása a Műcsarnokban. (Bebrits Lajos gratulál a mesternek)

1954. VIII. 19.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: FA 4819/1-11 Hegedűsné

Risfaludy Ströbl Zsigmond gyűjteményes kiállításának megnyitása a Műcsarnokban

1954. VIII. 19.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: Rz 5922/1-4 Hegedűsné

Kisfaludy Stróbl Zsigmond szobrait csomagolják a moszkvai kiállításra.

1955. IX. 22.

Neg. van

Palla

Fényhép

Képrőművészek Szövetsége

Kisfaludi Stróbl Zsigmond: Hengerész /III.
Magy. Képz. Kiáll./

Szabor

Faló: Pelzás J.

Meg. van

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász

egy sor arckép-szobrral szerepel, elökelö ápolónöket örökitve meg, akik ilykép karitativ müködésük emlékét kiváló müvészi alkotásokban örizhetik meg.

? : Ernst-Muzeum kiállitásai. XXIV. 3-5.l.

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Pólya Tibor amerikai utjáról közölt beszámolójában beszél arról, hogy Angliát "Stróbl Zsiga barátommal ..együtt jártuk be." Arról nem ir, hogy müvész társa dolgozott-e kint.

Pólya Tibor: Coolidge elnök, Roosevelt fia, Vanderbilt Gladys, Ford.." c.
Szinházi Élet. Bp. 1928. juni 24-30. XVIII. évf. 26. sz. 40-41. lap.

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

"A newyorki Ritz főportásának 14 Grecoja van" cimmel beszámoló Márffy Ödön newyorki kiállitásáról, ahol a müvész Kisfaludi Stróbl Zsigmonddal volt együtt. A cikk arról nem beszél, hogy Kisfaludi Stróbl Zsigmond müveit is kiállitották-e ugyanez alkalommal.

Szinházi Élet. Bp. 1928. juni 10-16. XVIII. évf. 24. sz. 25. lap.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Százezer pengőt kaptak müvészeink. Ujság 1928. máj. 27.

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

A művész fényképét feleségével együtt csoportképen közli a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1928. ~~juli~~ augusztus 4-11.
XVIII. évf. 32. sz. 35. lap.

Negativ

Petrás: 438

Kerényiné

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Agronomus.
szobor.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond,
szobrászm.

MDK

sikerült szobormüvel szerepelt./Egy v. több?/

Farkas Zoltán: A Nemzeti Szalon téli kiállitása.
Vas. Ujs. 5o.sz. 57.évf. 191o. dec.11. 1o26.1.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Arcmás, szobormü

Férfiarckép

Mücsarnok 19o7. tavaszi kiáll.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Férfiarckép

B.J.ur arcképe

Műcsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Kisfaludy Strobl Zsigmond.

A gelehtheni nabadrágnabar
alkotóját is a nagyfeltó-
nál szeretétél a muka
megkezdésében

Nagyunivelés, 1905, 4 n., 36 old.

M.D.K.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond

nobrás

nincsen kiállított az Orsz. Iparmüvészeti Társulat 40 éves jubiláris kiállításán a régi Mücsarnokban.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1925. XLVI. évf.

okt. 14. sz. 2. old.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Akt-kiállitás 1925.dec.7. - 1926.jan.31.
A szobrászati dij III-ik helyezettje Kisfaludi-Strobl Zsigmond "Vénusz születése" c. művével.

Évk. KMT. 1928. 59.l.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Néhány évig a Százados-úti
műnésztelepen alkotott.

emlékre.

Népszava, 1965 jan. 31. 7. l.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrászm.

Elluska. Repr. 10.1.

A Műcsarnok téli tárlata.
Képzőművészet. 1928. jan. II. évf. 6. sz. 10.1.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobfász M.D.K.

A Százados uti müvésztelepen dolgozott

Kristóf Attila: A Százados uti müvésztelep félszázados jubileuma

Magyar Nemzet 1964. január 17. 13. l.

.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász

MDK

Közlései alapján a moszkvai rádió megkereste a Gellert hegyi emlékmű zászlótartójának modelljét: Vaszilij Mihajlovics Golovcov-ot.

Vadász ferenc: Egy szobor megszólal

6-7

NÉPSZABADSÁG

1965. jan. 12.

Kisfaludi Stróbl Szigmond szobrász M.D.K.

Művei a kiállításon

Murányi- Kovács Endre: A Százados uti művészatelier kiállítása a Nemzeti Galériában

Népszabadság 1965. január 24. 9.1.

Kisfa ludi Stróbl Zsigmond szobrász M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Finálé

Sárvári Márta: A százados uti müvésztelep jubileumi kiállitása a Nemzeti Galéiában
Magyar Nemzet 1965. jan. 20.

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szobrai NDK

Műveket mutat be.

Muraközi-Kovács Endre: A Szabadság úti művésztelep Kiállítása a Nemzeti Galériában

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. jan. 24.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász

MDu

Megnyitót mond az új helyére költözött Fének klub megnyitásán.

(lánló): Költözik a Fének 2

ESTI HIRLAP, bu. 1963. okt. 31.

MDK

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond

Cikk: "Mindenkit én borotváltam..."

Pesti Napló, 1939.febr.26. 16.lap.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Fürdő után, márvány

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Kiefelndi Strobl Zeigmond MDK

Přírodě utěn, mstvěný

Měsearnok 1925-26 Akt-Kiellitéa

KisfaludimStrobl Zsigmond MDK

Vénus születése, bronz

Térdelő nő, márvány

Mücsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Guggoló nő, márvány

Műcsarnok 1925-26 Aktkiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Tavasz, márvány

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállítás

Kisfaludi Strobl Zsigmond NDK

Fürdés előtt, ruskicai márvány

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Ad astra!, gipsz

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Boxoló, bronz

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Kisfaluđi Strobl Zsigmond MDK

Fürdő után, márvány

Reggel, márvány

A kis makrancos, bronz

A strandon, márvány

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Szobrok

Műcsarnok 1925 Iparművészeti Társ. Jubiláris kiáll.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Mosó leány, Szobormű.
Titi. " Mgt.
Guttmann Géza arcmása. Szobormű. Mgt.

KMT 1910/11. téli kiáll. 45.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

"Madonna" c. szobormüve. Repr.

KMTárs. A nő a művészetben. 1936.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrászm.

468. Reggel. Márvány.

Képszöm. Társ. .937-28 téli kiáll. Kat. 24.1.

1/. MDK

Kisfaludy Stróbl Zsigmond szobrászmű

114. nagybányai vitéz Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. Ruskicai márvány. Mgt.

115. Tisza István gróf. A debreceni szobor főalakja. Gipsz. 11.1

[illegible].

Képzőm.Társ. 1927-28. téli kiáll. Kat. 1c.1. és 11.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Gróf Zichy G. Lipótné, márvány

Horváth Mihályné, fayance

Gróf Willcsek Frigyesné, márvány

Ernst Muzeum kiállitássi XXIV. 18.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Báró Haupt-Stümmerné, márvány

Gróf Széchenyi Péterné, márvány

József Ferenc főherceg arcképe, márv.

Ernst Muzeum kiállitásai XXIV. 18.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Guggoló, márvány

Biedermanné, Haupt-Stümmer Karola arcképe, fayance

Kállay Erzsébet és Lenke, fayance

Ernst Muzeum kiállitásai XXIV. 18.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Gróf Almássy Györgyné arcképe, br.

Fürdő nő, br.

Ernst Muzeum kiállitásai XXIV. 18.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Gróf Bethlen Ádámné, fayance

Gróf Széchenyi Lajos emléke, br.

Perczel Miklósné arcképe, br.

Ernst Muzeum kiállitásai XXIV. 18.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Kállay Erzsébet, márvány

Lumnitzer Magda arcképe

Gróf Zichy Magda, fayance

Ernst Muzeum kiállitásai XXIV. 18.1.

.1.81 .XIX Ernst Museum Miscellaneous

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Edvi Illés Aladár portréja.

Mellszobor, reprodukció.

Népművelés, 1964 12. sz. 48. l.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Hadik-huszár, repr.

Say Géza dr.: A művészi sportdíjak.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász MDh

A Kossuth Klubban megrendezett jubileumi képzőművészeti kiállítást megnyitotta.

Hún éve szabadult fel Budapest
– : Megemlékezések az évfordulósól 7.

NÉPSZABADSÁG Gp. 1965. febr. 13.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász MDK

A Pravda péntéki száma beszélgetést közöl Turánszky Erzsébettel és Vaszilij Golovcovval, akik a gellérthegyi emlékmű elkészítésénél a művész modelljei voltak.

Hán éve szabadult fel Budapest
— : ünnepi est Moszkvában 7

NÉPSZABADSÁG Sp. 1965. febr. 13.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond
nobrász

M.D.K

Méltatás.

D. Fehér Csursa: Hrész év után
Művészet, 1965. április - 3 lap

MDK

Kisfaéudi Strobl Zsigmond

A Hősi emlék I. pályaterv-kiállitásán résztvevő müvészek. Képzőmüvészet 1927. 2. sz. 3.l.

Kisfaludi Strobl Ti.

halott marchot
kesitett Csortos Gyula
Hincsiról 1945 ben

vod

Kallós János:

Liliom sirjánál...
Kis Ujság 1947. aug. 3.

ból 10 pengőt kapott: Kiss István ; 5—5 pengőt
uckner István, Kiss László, míg az Ipartestület

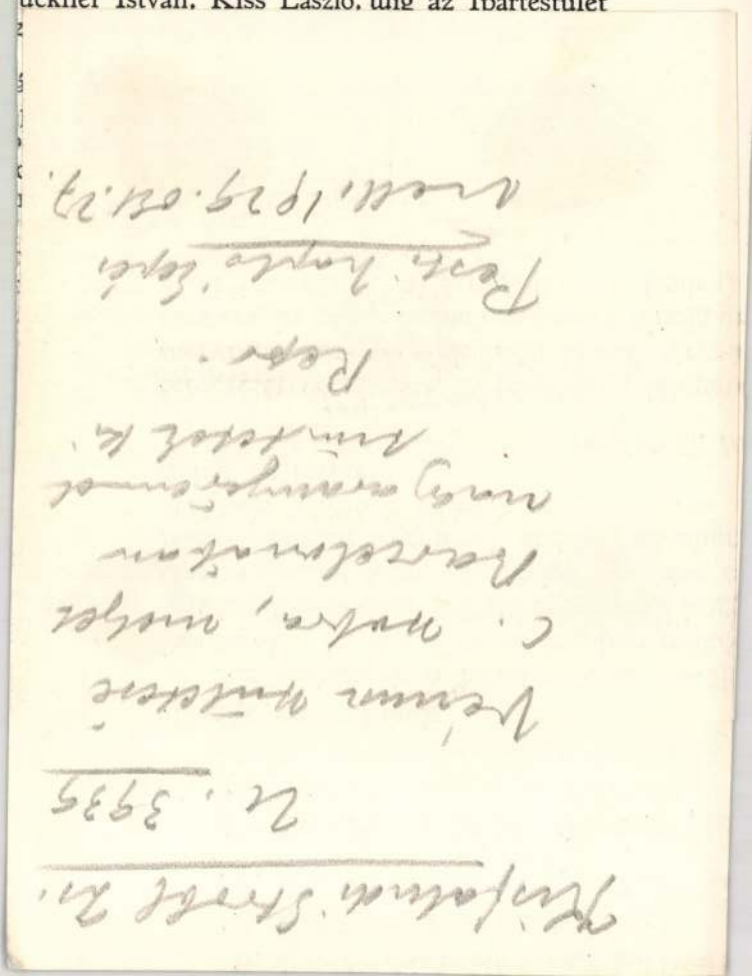

II. *Ipari Szakiskolák* és azokkal kapc
III. *Építőipari Téli Tanfolyam*;
IV. *Iparostovábbképző Esti Tanfolya*

Az Iparostanonciskolai Tanítói Tar
iskolai tanítóság szak- és továbbképzését

Az intézet tagozatai magánúton nem

Az iskolák egé

Az intézet növendékeinek egészségi állapo
betegség növendékeinket megkímélte. Haláles

Diákme

Az elmult tanév alatt október 1-től júniu
főzőhelyről, majd június 15-től IX. ker., Knez
tanulóink ellátására az ebédet. A Polgármester U
teljesen ingyen, 21 növendék heti 24 fillér, 5—6 r
ben kapott ízletes ebédet.

Az elmult évben a menza alapnak pénze
gyüjtés-, illetve önkéntes adományokból az év fo
Ebből az összegből 192 pengő és 64 fillért forc
feljavitására, amikoris vagy húsétellel, vagy főtt
A menza pénzkészlete ezidőszerint 11 pengő és
könyveltük el.

Nem mulaszthatjuk el, hogy ez alkalommal
Budapest székesfőváros Polgármesterének, akir
menza zavartalan működését, továbbá minda
ebédek feljavitását elősegitették.

Kisfaludi Strobl Zs

U. 3933

Strandoló c. vobra repr

Pesti Napló Egyes

Amell. 1929. okt. 27.

* Részletes méltatása megjelent a Mag

36

...ndéke kapta.

tadja a magyar műiparnak azokat
ühelyek kitartó és szakszerű kísér-

magyar műipar fejlesztésére kísér-
rt ellentétben az önálló műiparos-
kevésbbé szerencsés ízlésbeli be-
it: a gyakorlati használhatóság, a

A ruhatervező szakosztály növend
Kormányzó Úr feleségének legmagasab
ton. Ahol is az összes díjaknak 90%-át asz
A Schwarcz Lajos Kft. IV., Deák
növendékei között pályázatot hirdetett
Gidófalvy Piroska IV. oszt. növendék n
Jacot des Combes Edit IV. éves növend
sültek.

Iparostanonciskolai ta

Az iparostanonciskolai tanítók és
továbbfejlesztését szolgáló és az elmult
méltóságú Vallás- és Közoktatásügyi M
évben újból engedélyezte. Ebben az é
amelyen 32 hallgató vett részt és kapott
hallgató részére rajzpedagógiából és szev
A tanfolyam felügyelője dr. Pinté
Géza iparoktatási igazgató, szakelőadóva
A tanfolyam vezetője Zombory-M
Fáy Aladár, Bezzegh Antal iparrajzisko
igazgató, tanulm. felügyelő voltak.
A tanfolyam végén tartott írásbeli
Miniszter képviseletében Dr. Deák Jánc
ként pedig dr. Kiss József tanügyi tanács

Kisfaludi Strobl Zs.

U. 3954

Rákosi Jenő szobrának modellje

repr.

Pesti Napló képes

mell. 1929. jun. 29.

viseletében. A vizsgálatok befejezése után
a vizsga eredményét és buzdította további

Tanári felügyelet és vezetés mellett
Nemzeti Szalon és az Iparművészeti Társul
lításokat, továbbá a Lakberendezési kiállítást

Iskolai ünnepé

Az iskola „II. Rákóczi Ferenc" önkép

A tanév kezdetével szeptember haváb
ügyhöz méltó nemes buzgalommal Wond
látta el. Munkásságában a növendékek lelke
anyagi sikereinek gazdag sorozatában nem is
meg a kör életének, ki kell emelni a Vértan
október 6-át. December 7-én Csokonay-emlé
az ifjúság önerejéből kívánt alapot teremte
kiránduláson a szegénysorsú növendékek költ
Az ünnepélyt P. Ruttkay Gertrud rendezt
leány növendékünk teával vendégelte meg a
Friss László rendkívüli szobrásznövendék r
Március 15-ét a nemzeti szabadság örök e
rendezte a kör nagyszabású jubileumi dísze
nak megünneplésére. A tiszviselő kaszinóba
jelent az intézet tantestülete, valamint a növ
nek serege oly nem remélt számban, hogy a
a díszes közönségnek lelkes elismerése szol
névszerint fel nem tudunk sorolni, bár vala

ISKOLAI ÉV.

n, mikor már feltűnnek az örökváros

függetlenül tárja elénk az emberiség tör-
alkotó — korszakát. A romok az antik
szerűségével. A katakombák, bazilikák az
tják be, amikor lelkileg állt hatalma tető-

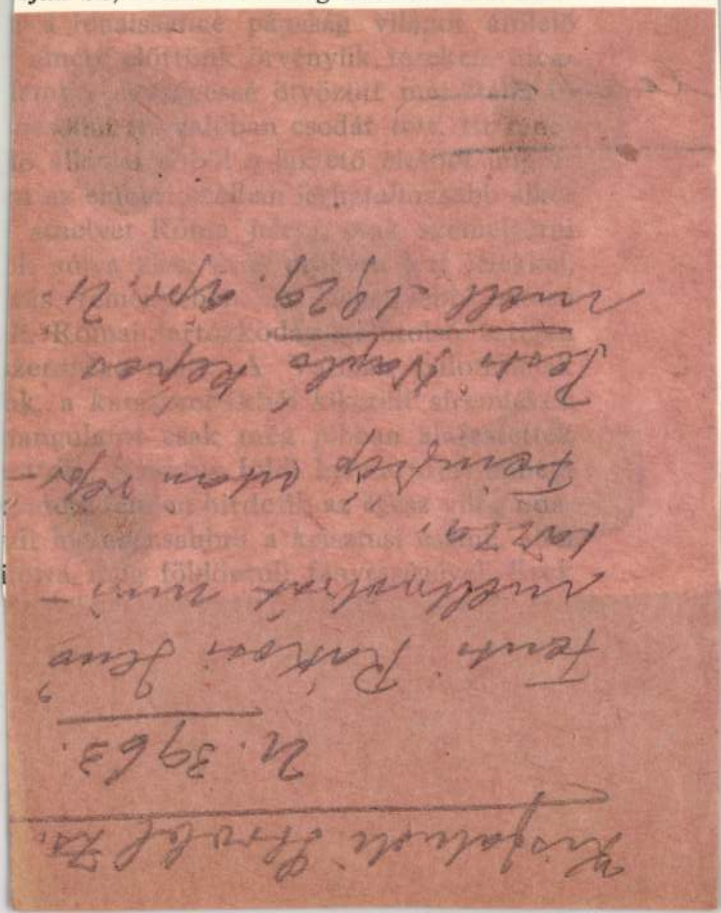

szomjas ifjúi lélek egyetlen hajtásra fené
adják azt ilyen olcsón. A tudás azért é
deni, szenvedni tudni érte. Hogy elrö
elmélyítő olvasással, tanulással meg nem
ságot az első nap levonta a társaság s a
mennyiök lelkiismerete, jegyezte buzgón
Két vaskos kötete kerekedett belőle, mi
végigolvassa, újra átéli még ötven év mu

Bologna. Hosszú, hosszú árkádsora
napjaiban tett jó szolgálatot a júliusian t
forgalma valósággal világvárosi s még fo
torio Emanuelén. A Palazzo Communale,
gyűlést tartanának, annyian nyüzsögnek.
egyházak hűvös boltívei alatt honol áhít
már eddig is bevéste emlékét Bologna épí
kutató lelkébe, de a meglepődésig fokozó
bukkan a két ferde torony, a csaknem 1
Garisenda. Miután Pisába nem juthatunk
képet alkotni maguknak a „ferde tornyo

A Reno völgyén megkezdi villamosvo
nineken. A völgy egyre szűkebb, mi egyre
emelkedés után futunk le Pracchiától, az
ról az Ombrone völgyébe. Alagutak és via

Kisfaludi Strobl Zs

Cvód

Magyar Rádió

1947. marc. 7.

(Készüla Szabadság-
nabor, képekkel.)

Kisfaludi Strobl Zs

Szabad Művészet

1957.11.492.e

atásügyi miniszternek jelen kelet és
XII. o. és Csekkosztályhoz intézett

Számadási ág: "Művészeti célok támoga-
os Bizottsága. Rovat: 5. Alrovat: 3.

, hogy dr. Lux Kálmán épitész, műegye-
st, X. Szabóky-utca 40:/ a Műemlékek
sából folyó évi augusztus hó 13. és 14-
vissza tett utazásával kapcsolatos

Kisfaludi Strobl Zs

cród

Magyar Rádió

1947. apr. 18.

archippel

Kisfaludi Strobl Zs

Ugy Szó 1947 ápr. 12

(Szviridov altabornagy és Puskin szovjet követ levele Kisfaludy Strobl Zsigmond magyar szobrászművészhez.)

Kisfaludi Sorobel Zs

Aut. 1884

l –

Ujmagy Egyz

95. l.

xrendi Kolostor
káinak
tári naplója.

	Mellékletek száma	Bevétel kor. fill.	Kiadás kor. fill.
k	1.		104·13
	2.		85·57
t. kő	3.		23·70
ek	4.		96·31
kölcsön	5.		8·40
nyagok	6.		20·70
rkfuvar	7.		5·–
k	8.		32·66
uvar	9.		22·56
avitás	10.		6·20
áruk	11.		4·18
gyerskő	12.		12·28

Kisfaludi Strobl Zs

a Magyar Népköztárs.
kiváló művésze
ci kapta

Magyar Nemzet

1952. aug. 20

is van harom unokatestvelem. A
fiu neve Robert.

Whose boy is this is e son?
I am the son of my parents.
Whose girl is this e doughter?
Si are the doughter of they
father end mauther. Thomas is
ounti son of they perents. The
children of Thames ounct is
they cousins. I have thri cousi
They name is of son Robert.

Kisfaludi Strobl Zs.

Csortos mask.

A. K. - Csortos úr...

Szinház. 1947. aug. 5.

Kisfalude Strobl

Zsigmond

wód

Szinház

1947. máj. 6

képpel.

Római kiállítás, 1911-ik VIII. 227

Kisfaludy Strobl Zs

Ady-siremlék
terveret
repr.

Műviszeti Szalon
(Kolozsvár) 1929.
IV. évf. 8-9. sz.
15. l. 16. l.
17. l.
László Fulop anellszobra
Nőifej

melynél dacára annak, hogy a zárdaöltés technikáját még megtartotta, a késői gótikát feltételező és a képszövés befolyásának tulajdonitható stilusváltozás is már észlelhető. Minden együttvéve önmagában egy egész világ, mely képes arra, hogy művészetével és témáival a nézőt megragadja és betekintést adjon a középkor műveltségébe és szellemébe. *(dr. B. Gy.)*

A FULDAI KÖNYVTÁR KIÁLLITÁSA. A mintegy 80 ezer kötetet tartalmazó fuldai könyvtár 150 éves fennállásának jubileumára dr. Theele igazgató ugy a tudomány, mint müvészet szempontjából értékes kiállitást készitett elő, amely juliusban nyilt meg és szeptemberig tart Erre a célra a fuldai iskola gyönyörü kiállitásu kéziratait, valamint az egykori kolostornak Kasselben, Baselben, Einsiedelnben és egyéb helyeken őrzött unicum-kéziratait gyüjtötték össze. A fuldai könyvtár kincseiből láthatók az iniciálékban és miniatur diszitésekben gazdag kéziratok, a 6 századtól kezdve a 15-ikig. Ősnyomtatványok közül ott szerepel a Schedel-féle 1400-ból származó Világkrónika, Hrosuitha müveinek egyik, könyvészeti szempontból legértékesebb kiadása (1501) Dürer fametszeteivel, a nürnbergi Kobergerbiblia, egy Breydenbach és egyéb fametszetek. Legnagyobb kiválóságként kell megemliteni a 42 soru Gutenberg-Bibliának egy pergament példányát.

A kiállitáson a 18. századnak rézkarcokban és mümellékletben gazdag nyomtatványai is képviselve vannak.

KÉPREPEDÉSEK ELTÜNTETÉSE. A Christliche Kunst legujabb számában olvassuk, hogy Berlinben egy Josef Suhr nevü képrestaurator a régi képek olyan repedéseit, amelyek nagyságukkal már veszélyeztetik a müalkotást, könnyüszerrel tudja kijavitani. Eljárása azért fontos, mert nem kell a képet fáradságos munka árán más vászonra vinni át. A képrestaurator hire Amerikába is eljutott, s mivel ott mügyüjtők birtokában sok ilyen beteg kép akad, meghivták New-Yorkba, ahol eljárásának magyarázatával kapcsolatosan elmondotta, hogy a képhamisitásokat, képrepedéseket és hólyagozásokat pl. Belgiumban gyári uton idézik elő kemencékben, s igy elárasztják a világot a németalföldi mesterek müremekeinek olyan ügyes utánzataival, hogy csak a szakértő szeme veszi észre a hamisitásokat. Ezek szerint a képeken látható repedések és hólyagozás nem mindig biztos jelei annak, hogy a kép tényleg a

Kisfaludi Strobl Zs

vród

Barlingarn

656. l. u.

Eppel

Kisfaludi Strobl Zs.

Szobrai Sopronban

1924. Limanovai emlékmű

1928. Hűség kapu.

A vármegyeház címere.

Csatkörl

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Kisfaludi Strobl Zs.

Paulini Béla
karikaturája.
Arborum
repr.

Paulini B. Emlék-
iratáim. Bp. 1914.
16. l. u.

Kisfaludi Strobl

Zsigmond

l'Interieur

1913. 22–24. I.

13 l.

Budapest, 194 8 október 11.

s Bizottsága

Budapest.

80.-

48.-

~~Bildpl.~~ 24.-

~~ntiken Welt~~ 40.-

~~Gravure~~

64.-

engemelde 48.-

70.-

24.-

Átvettem Tolnay

Kisfaludi Strobl Zsigmond

nekrológ

1.

Szabad Művészet

1957. 44. 1.

Erk: 19 13 I/17 cú =
181 mátra.

A műemlékek nagytekintetű országos bizottságának

Budapest

Túloldali becses átirat tára van szerencsém tisztelettel bejelenteni hogy 1912 évi november hó 7 cú kelt 849/1912 számú intézkedése értelmében az orsovai koronakápolna kertje és őrháza után adó fejében 20 korona 08 filt az orsovai községi

Kisfaludi Strobl Zs

Korábbi

Sidló Ferenc

Szentgyörgyi István

U. 4142 a

cred

Magyarság 1925.

dec. 19. (Uj Kormány-

főtanácsosok.)

Gyarapodás.

állan
áll. Kezeit karba tette, jobbjában
isel, mona alá vett diszkardot fogja.
és körszakálla szőke, szeme kék. Som-
csapott fehér köpönyegjének gallérja
ztvasán kettős láncz képez diszt. Fő-
Liedemann Emil kir. orsz. épitészeti

n.

V. 23-án (91/92).

24)

1894 : IX. 384.

127

Kisfaludi Strobl Zs

becsi magy. kiäll.

Künst Wien 1937

Nobrassek Eort

nyolc pengőt.

Budapest, 1943.évi auguszt

A hivatalos másolat hiteléül:

Bátonyi

min.s.hiv.igazgató k.

Kisfaludy Stroblz

l. Hóman Bálint

A Magyar Nemzeti
Múzeum 67 éve.
Bp. 1929. 67. l

1420

I
415

1420. Guido Reni.

Sz. Calvenzanoban 1575. november 4-én. † Bolognában 1642. augusztus 18-án.

Alvó gyermek.

A széthúzott függönyű mennyezet alatt egy kis ágyat látunk, melyen — fejjel jobbra — egy meztelen, szőkehajú kis fiú alszik, kinek jobb kezében fehér kereszt van.

Fa, méretei 62 : 78 cm. — Mündler: XIII. 34. — 1885. átad. lajstr. 8.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: IX. 29. *Guido Reni:* Das schlafende Kind Jesu. — 1844: IX. 28. *Guido Reni:*

Kisfaludi Strobl Zs

Pieta c. szobra,
2 gyermek arckép
repr.

Müveszeti Szalon

(Kolozsvár) 1929. IV.
évf. 5–6. sz. 8. l.
12, 13. l.
20, 21. l.

Ugyanezen szamban
repr.
Egy angol nő arc-
képe
Női arckép
Anyai szeretet
Ülő női portrait

ben 18-án. — huz

Graf

sikló
~~[illegible]~~ hajóban, melyen innen ~~[illegible]~~ lilio-
angyal ~~vezett~~, alszik József és Mária, a
gyermek Jézus áll. Fölül öt angyal le-
A háttérben város látszik. Felirata

MK. 290. 6
D. t. 52
uj. —

EGYPTE;

S,
ler & Karlstein in Wien. - Vervielfäl-
behalten és
ANNEDOUCHE,
von Goupil & Co.
olié par GOUPIL & Cie le ~~[illegible]~~ Avril 1864. —
DRES, BRUXELLES, LA HAYE és
lished by M. Knoedler.
4 cm. -
ep. régi 6 és új 52. ~~[illegible]~~ — Gön-
. junius 18-án. — Sráma az Orsz. Kép-

Gördös B. aj. 1872

Kisfaludi Strobl Zs

Orosz táncosnő
c. nobra repr.

Művészeti Szalon
1929. IV. évf. 7. sz.
8. l.

OPORSÓ EGY OLDALA

Kisfaludi Strobl Zs

vrád

Ibl Svájc 1944

Szab. Kir. Eperjes

1290

A
műemlékek
Bizottsága

Hivatalból
Közszolgálati ügyben
Portómentes.

Kisfaludi Strobl
Zigmond
Nobrain
VI. Benczúr u. 41.

MKSz 1947

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Lenin emlékművét készítették a Lenin téren állítják fel.

Magyar Nemzet 1968. febr. 23. 4.o.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

tanítványa volt Boldogfai Farkas Sándor

Il Gy: Születésnapi látogatás.

Magyar Nemzet, 1967. VIII. 1. 4. O.

Kisfaludi S. Drobl

Magyar Hirdetö
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petöfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1968 NOV 27

1024

Megtiszteló hívás

A Leninváros avatásáról szóló beszámolóban megírtuk, hogy az ünnepség után Kisfaludi Stróbl Zsigmond kétszeres Kossuth-díjas szobrászművész meglátogatta az új városrész iskoláját, s hosszan elbeszélgetett a pajtásokkal. Tegnap levelet kaptunk a leninvárosi iskolából, amelyben a pajtások megbízásából Bankó Gizella tizenkilencedik osztályos tanuló megírja, hogy milyen nagy élmény volt számukra ez a találkozás. A mester mosolyogva, színesen beszélt hosszú élete sok érdekes élményéről, s végül — jelenti örömmel Gizella — meghívta hallgatóságát budapesti műtermébe.

Ezek után érthető, hogy a leninvárosi úttörök a szokottnál is nagyobb izgalommal készülnek a fővárosba, a legközelebbi tanulmányi kirándulásra.

fizikai munkakö
Munkásszállás v
Jelentkezés Buc
VII., Dohány u.
Munkaügy. (Szc
kivételével.)

Vizsgázott
kazánfűtő

Kisfaludi Strobl

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZABAD FÖLD

1969 MÁR 23.

1021

Kodály emlékére

Galyatetőn, a SZOT-üdülő halljában, bensőséges ünnepség keretében felavatták Kodály Zoltán mellszobrát. Világhírű zeneszerzőnk életének utolsó tíz évében rendszeres vendége volt a SZOT-üdülőnek Galyatetőn. Ott töltötte pihenőnapjait, ismerkedett a környék lakóinak életével, és számos itteni népdallal gazdagította gyűjteményét.

Az avatóünnepségen ott volt Kisfaludi-Strobl Zsigmond, a Kodály-szobor alkotója is.

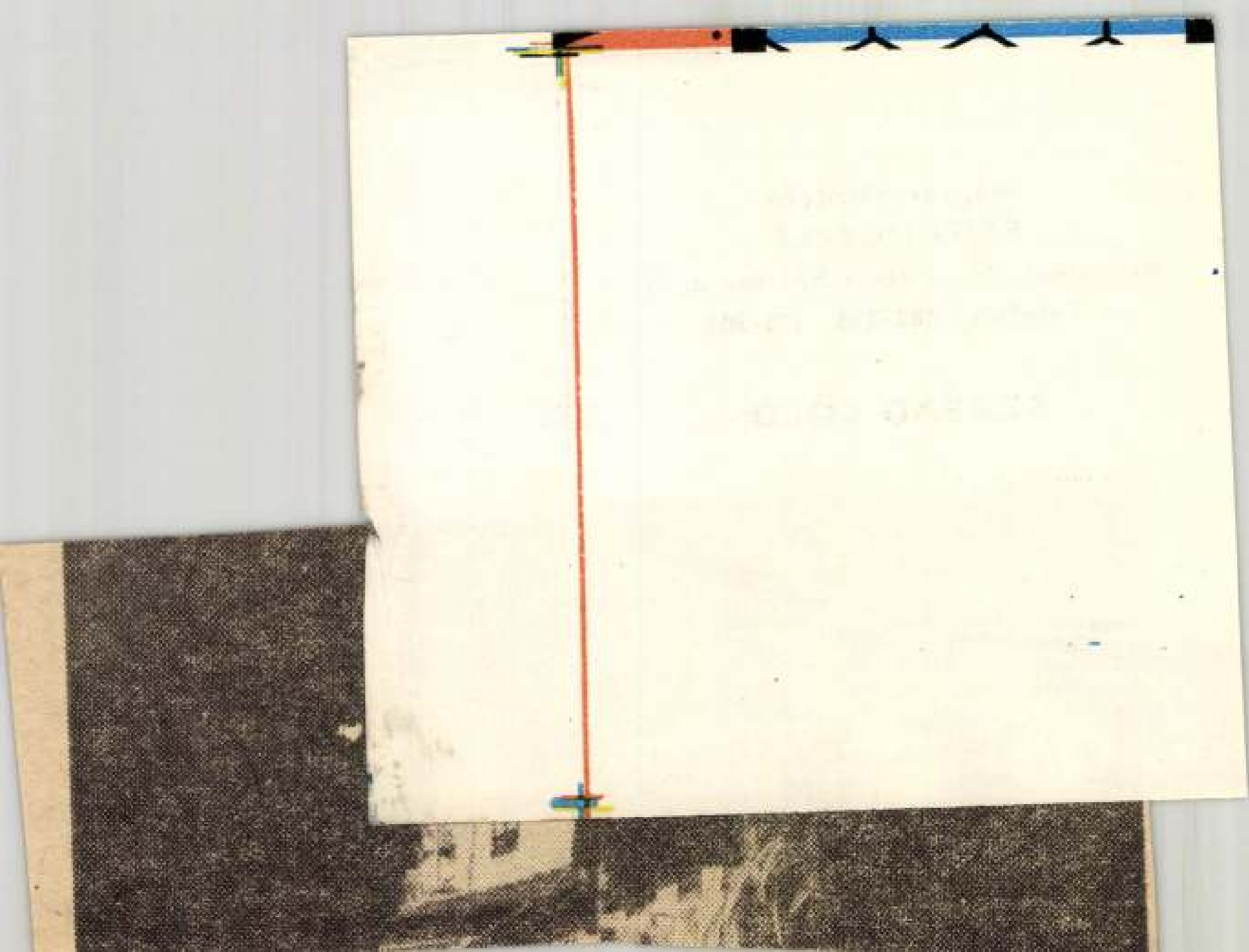

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász

A szovjetunióban bélyeget adtak ki a Magyar Tanácsköztársaság jubileumra alkalmából. A bélyegen Kisfaludi Stróbl egyik szobra a központi motívum.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 26

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Lanitványa volt Goldman György a Képzőművészeti Főiskolán, miután 1924-ben felvették.

Goldman György 1904-1944. Emlékkiállitás. Bp. Nemzeti Szalon, 1955. Kat. bev.: Vértes György. Bp. 1955. 15 l., 8 t.

4-l-

Kisfaludi-Strobl

emlitve

Nemes György: Hanna hálót sző

Új Irás VI. évf. 1966. szept., 9. sz., 17. l.

Kisfaludi Strobl Zs.

erőd

Pirovits Aladár:

Tudományos megállapítások és tanulságok a Rákóczi-nobor elhelyezéséről.

Építő Ipar – Építő Művészet. 1931.

1.1.

s közigazgatási kerületre vonat-
kitöltés hivatalból fog történni!

ó-kör. .....közigazgatási kerület.

RÓ-LAP
ÁG MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ.

.....

.....

..... utca / tér ..... szám

s a fővárosban van akalmazva, alkalmazásának

..... utca / tér ..... szám

..... utca / tér .....szám

.....

az 1913. évre érvényes választói névjegyzékbe

tási kerületben? .....

.....

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND MDK

szobrászművész

karikatúrája, rajzolta

Gellért Lajos

Gellért Lajos: Egy ujány, egy király

(Karikatúrák.) Dr. 1928.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond, nobrász MDK

Leninről kérített nobrat és emlékiratain dolgozik a 80. éves művész.

— : Emlékiratomon dolgozom 2.

Bp. 1964. jún. 18.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrász M.D.K.

Az állami zászló ta lapzatának cimere

Elkészült az állami zászló talapzata

Magyar Nemzet 1965. március 26. 3. 1.

kaját, nyugodtságát, bozsik hidegvérét és karmesteri vezényletét.«

A lap egy másik tudósítója ezt írta:

»Nagyszerű mérkőzésen vettem részt. *Az egész játékot a* Méltó befejezése a nagyszerű mérkőzésnek. A *Parisien Libéré*: A magyarok ismét legyőzhetetlenek bizonyultak. A mérkőzést rendkívüli és csodálatos fejjátékával Ko-

FÉRFI ÁLLÁS

Lovak, kocsik gondozásához, hajtók munkabeosztásához értő dolgozót, aki szállítási kérdésekben jártas, irányító munkakörbe keresünk. Életrajzos jelentkezést, „júliusi belépést kívánunk" jeligére kérünk

Épületbádogos vállalkozókat keresünk a Budapest, VI., Kmetty-utca 15. sz. öröklakásos, négyemeletes társasház tetőzetének eső-vízcsatorna és lemezelt tetőzetének teljes rendbehozatalára. Bővebbet: hétköznaponként d. u. 6 órától telefonon: 326–158.

Férfi fodrászokat és kézápolókat felvesz Budapesti Állami Fodrászat Központja, V., Október 6-utca (volt Teleki Pál-utca) 5. sz. III. emelet.

Triciklire árukihordót felveszünk. Munkaruhát, munkabakancsot biztosítunk. Jelentkezés: Budapesti Állami Fodrászat Köz-

Bőrdíszművest és karosgépes tűzőnőt felveszünk. Plesztik Kisz, Dohány-u. 48. 220—496.

Autószakmában jártas technológiai vagy mérnöki képzettséggel rendelkező **műszaki vezetőt** keresünk azonnalra. „Műszaki vezető 190" jeligére a kiadóba.

Esztergályosokat és marósokat azonnali belépésre felveszünk. III., Polgár-u. 10. — Vörös Szikra Gyár.

Bádogosokat, segédmunkásokat és motorkerékpárvezetőt azonnali alkalmazásra felveszünk. Élelmiszeripari Központi Gépjavító, XIV., Fogarasi-út 2—6.

Fonókat és sima szövőket, fonó- és szövőtanulókat felvesz a Magyar Pamutipar, Ujpest, Erkel-u. 30. sz.

Felveszünk azonnalra lemezlakatosokat, szerszámgyalust, szerszámesztergályost,

Az Autókémia Vállalat (Bp., IX., Lenhossék-u. 3, v. Szvetenay) keres azonnali felvételre lakatosokat, vizsgázott kazánfűtőt, csőszerelőket, esztergályost, valamint férfi segédmunkásokat.

Hajtókat, lehordókat, lóápolókat, lónyírókat, patkolókovácsokat, üzemi lakatosokat, gumiszerelőket és segédmunkásokat

FELVESZÜNK

Tüzelőanyagszállítási Vállalat, VII., Thököly-út 14. Munkaerőgazdálkodás.

Női fodrászt, nagy gyakorlattal rendelkezőt, szakmailag képzettet felveszünk. Jelentkezés: Budapesti Állami Fodrászat Központja, V., Október 6-u. 5. (Volt Teleki Pál-u.)

Állandó munkára

Hűtőgépsz. vizsgázott keresünk lépésre. Gyár, Bu Lenhossé

A sz állami (Cse kert növé és szedő tokra 16 év női mun Foglalk nover A gaz 8.— bőség ebéd és A mun lakás Nagyol (1 az iskol foglal A gaz szige

niszternek 30.537/1923. sz. a. kelt
ztárhoz intézett rendeletének másolata:

tárcza { főkönyv kön. lap tétele
számlakönyv kön. lapján

1. fejezet, 27. cim, 2. rovat, 3. alrov.

). számu rendeletemet, melyben
részére a budavári koronázó templom
ria szobor mintáinak elkészitésére
lványoztam, ezennel hatályon kivül
állampénztárt, hogy a nevezett
rendezendő és Magyarország műemlékeit
ltségeinek fedezésére Harmincezer
.610. számu rendelet módozatainak

Kisfaludi Strobl Zs.

foto, amint a Kossuth szobrot mintázza.

Budapest Kis éve. 1945-55
Kiadja a Bp. Városi Tanács
Népműv. Osztálya. Bp. 1955.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond, szobrász

MDK

Monumentális Petőfi-szobron dolgozik.

— : (— szöveg — fényképp) 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. márc. 15.

08

Kisfaludi Strobl Zsigmond

nyitja meg Kuchanikné Haller Stefánia festőművén kiállitását márc. 19-én a MoM Kultúrházában

Magyar Nemzet 1968. márc. 10. 12. o.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Pesti Hirlap 1934. évi nagy naptára. 61.l.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond

Négyári harcosok c. nobovcsoportját
Egerben, a Dobó téren helyezik el.

Pest megyei Hirlap. 1967. szept. 1. 6.o.

Kisfaludy Ströbl

A Kázadós úti hűvéntelepen dolgozott

Tóth Béla: A Kázadós úti hűvéntelep
kiáhítása Hajdúszoboszlón

Hajdú Bihar megyei Négyjság 1968 XII. 8.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

nyitja meg Biai-Föglein István festőművén kiállítását okt. 17-én a Fének klub tanácstermében

Pest megyei Hírlap 1967. okt. 17. 5. s.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Hon Esmond Harmsworth arcmása, gipsz

Viscount Harold Rothermere arcmása, gipsz

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Bajor Gizella mellszobra. Márvány

Höllr. Nemz. Szinh. kiáll. 88.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Rákosi Szidi mellszobra. Márvány

Höllr. Nemz. Szinh. kiáll. 119.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Jászai Mari halotti maszkja. Gipsz

Höllr. Nemz. Szinh. kiáll. 68.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

-rp-: Az élő magyar keramika seregszemléje. Magyarország 1942. nov. 6.

mak

Kisfaludi Strobl Zsigmond

alkotásait a 35 m. magas felszabadulási emlékművet 1947-ben állították fel a Kelleti bástya előtt.

Radnai Lóránt: D. Citadella Bp. 1963.

26. L

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Arz vezérkari főnök arcképe, repr.

Műcsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Kisfaludi Stróbl Zsigmond MDK

Le Beau altábornagy arcképe, gipsz

Műcsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Kisfaludi Storbl Zsigmond

H.K. arcképe, márvány

Éva, márvány

Tanulmányfej, márvány

Micsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Bronzszobra. Repr.

Magyar Iparművészet, 1924. 111.1.

MDK

Kisfaludy-Strobl Zsigmond

Herczeg Ferenc c. szobormüve. Repr.

Hankiss 144.1.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Venczell Béla, c. szobormüve. Repr.

Magyar Müvészet, 1926. 1.sz. 42.1.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Fürdés előtt, c. szobormüve. Repr.

Képzőmüv.Tars. jub.kiall. 1911-12.

M.D.K.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

"Megrendeztük a világ első parasztlány-szépségversenyét" címmel más művészekkel együtt nyilatkozik, - mint zsüritag- a lapban. A hármas zsüri tagjai a művésszel együtt Hermann Lipót és Feiks Jenő.

Szinházi Élet. Bp. 1929. okt. 6-12. XIX. évf. 41. sz. 14-15.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Részt vesz a moszkvai képzőművészeti Biennálén.

Nagyvilág. 1959. 4. sz. 615. oldal.

Kiss János

tanársegédi teendőkkel megbízott hallgató az 1931/32. tanévben a művészi grafika c.

tárgymál

Képzőm. főisk. évk.

1931/32 95. l.

t. Ösztöndíjas

hogy a tek. Bizotts
lettel értesitjük
ként 10 fillérben,
tendő nagyitott fé
mitjuk,

szakképzettségünkr
nagyobb gondot for
a legjobb anyagra

Kisfaludi Strobl Zs

hosszu angliai tartózkodás után 1933. okt végén érkezik vissza Budapestre. Néhány hónap alatt a londoni felső négyszáz legismertebb tagjai fordultak meg nála. Legutolsó portréja György gloucesteri hercegről készült.

Reggeli Ujság

1933. okt. 9.

M. KIR. VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM

15.988/1939. szám.

III.ü.o.

A Müemlékek Országos Bizottságának,

Budapest.

Tudomás és további eljárás végett másolatban azzal közlöm, hogy a most utalványozott összegek elszámolása a szokásos módon terjesztendő fel.

Budapest, 1939. március hó 31.-én.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Férfi arckép

B. J. ur arcképe

KMTárs. 1907. tav. kiáll. kat. 34.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Arcmás

Férfi-arckép

KMTárs. 1907. tav. kiáll. kat. 34.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Művészet 1913. 26.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Művészet 1914. 286.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Berczik Árpád iró. Repr.

Műcsarnok 1915/16. téli kiáll. kat.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Gróf Széchenyi Pál, repr.

Képzőm. Társ. 1917/18. téli kiáll. kat.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Görgey Artur, gipsz

Miccarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Forradalom, gipsz

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Medveölő, gipsz

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Mosó leány, repr.

KMT. 1910/11. téli kiáll. kat.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Finale, repr.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiáll. kat.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond,
szobrászm.

MDK

a Kisplasztika termében szerepelt műbivel.

Az Iparm.Társulatnak az Iparm.Muz.- ban rendezett
5o éves jub.kiállitásának résztvevői.
Magyar Iparmüvészet.1935. 264. 1.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

A Társ. 1927.dec.15.-től 1928.febr.5-ig tartó téli tárlatán Stróbl Zsigmond értékes szoborsorozata.

Évk. KMT. 1929. 15.lap

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Pázmány Péter, repr.

Szinyei Társ. VII. kiáll. N. Szal. 1940. jan.-febr.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Nagy sikerrel zárult a tallini képzőművészeti kiállitás. Pesti Napló 1938. máj. 3.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, MDK

hobrász

A megnyitáson megemlékezett a festőművészről.

...eiber Hugó emlékkiállítás 9.

...ADSÁG, bn. 1964. nov. 15.

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond,

szobrász

tervét fogadták el a második (az első meddő pályázat 10 felszólított művésze körött rendezett) szűkebb körű Madách-emlékmű pályázaton. Az emlékmű a Döbrentei-térre került volna.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938..LXIX. évf.

okt. 20. sz. 8. old.

Kisfaludi Ströbl Zigmond, szobrász MDK

Lakott a művéztelepen.

H. Gy.: Kiállítás Kézül a Szárados úti művéztelep ötven évéről 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1963. aug. 7.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Lanin nabor (rapró)

Ormag - Világ 1964, 45 m, 16 old.

Kisfaludi Strobl Zs.

357 l.

Markup Béla

Szentgyörgyi István

Tóth István

349 l.

Horváth Mihály
szentesi szobrának
pályamüvei a Szentesi
müzeumban.
A lapszámos müvek
Repr.
Márki Sándor dr
Horváth Mihály
(1809–1878)
M. Tört. Elektr.
Bp 1917.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Szabad Művészet

1952. 2. sz. 79. l.

al a folyó évi junius hó 12-én 190
sére, dr. Szőnyi Ottó előadónak /:la-
:/ 1929.junius hó 10-én Budapest-Eger
ıtazása alkalmával felmerült utiköltr-
kesztett utiszámláját 61 P 40 f azaz
ıyesitve, idezártan azzal küldöm meg,
ız 1929.évi 340 - 2/12.számu rendeletlra kiutalt javadalom terhére, saját

Kisfaludi Strobl Zs.

Ujmagyképzőm. II.

45. t. 63. l.

6965 szám.

Az orsz. B i z o
sz.a. kelt jelentése alapján
miniszter urat, hogy az orsovai
tárczám kezeléséhe való átadás
utasitásokkal lássa el.

A Bizottságot pe
szerü foganatositására s az á

Kisfaludi Strobl Zs

Szabad Művészet

1951. 11. 503. l.
505. l.
508. l. (tömbszöv)

Kossuth és Hunyadi szobor pályázaton való részvétel

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
DÉRI MÚZEUMA.
TELEFON 11-98.

*Debrecen, 193*3 november hó 15,

4901/933 Dm sz. Ngs.

A MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

BUDAPEST.

A Déri Muzeum igazgatósága nehány nagyméretü

Fénykép

Magyar Fotó: GK 2209/57 Hegedüsné

Kisfaludy Strobl Zsigmond Kossuth szobrának agyagmintáját készíti

1952. II. 9.
Neg. van

Fénykép

Magar Foto: F A 4818/1-12 Hegedűsné

Risfaludy Stróbl Zsigmond gyjteményes kiállítása a Műcsarnokban. - Látogatók

1952

Neg. van

Kisfaludi Strobl Zs

U. 3934

Petőfi Sándor mell-
szobra repr-

Nemzeti Ujság. Egész mell

1927
márc. 6.

LÍTÁSI TERMEIBŐL

A textil szakosztály növendékei pedig ki

ıtanárnő magyar nemzeti viseletben felvonult
áncművésznőnek, valamint a Hollós Mátyás
os táncbemutatójáról. Gyenes János vezetése
zi hatást ért el. Kurucz Ilonka Móra versével
gjavát adta. A kör ezúton is köszönetet mond
ecchio Mihályné úrnő zongorakísérete mellett
az est fényét. Igen hatásos volt Friss László
ikerén kívül annak anyagi sikere tette lehetővé
ıentesen, háromnak egyharmad, ötnek féláron
lést. Májusban a Nemzeti Gyermekhét alkal-
ıepélyét „A Hit és az Ifjúság" gondolatának

ıályázatunk.

lejét az intézet igazgatósága több módon is
szólóan emlékezetessé tenni. Ezek közé tarto-
pályázat is, amely a kilenc díjnyertes növen-
tt egyenként 50 P jutalommal tette lehetővé,
szági tanulmányúton történő elmélyítése iránt,
tárgya: a Szent István jubileumi év gondolat-
a műiparnak a maga mestersége keretében,
tván-év gondolatát művészileg megörökítse.
héz volt az elsőket kiválasztani, olyan közel

elnevezett parlamenti téren áll. Ezt a szobrot országos ünnepség keretében, 1927 november 6-án lepleztük le. (L. a 4. sz. képet.)

Továbbá lelepleztük a *Jókai*-centennárium (1925) alkalmával ennek a költőfejedelemnek szobrát, *Stróbl* Alajos alkotását, a VI. ker., Andrássy-út mellett levő és Jókairól elnevezett téren. Ugyancsak létrejött a székesfőváros nagy támogatásával Jókai síremléke a Kerepesi-úti köztemetőben. (L. az 5. sz. képet.)

Ez a temető még egyéb közemlékkel is gyarapodott: Blaha Lujza, a nemzet csalogánya, Fadrusz János szobrászművész és Ady Endre költő stb. emlékeivel.

Magyarország első független és felelős minisztériuma elnökének, gróf Batthyány Lajosnak vértanusága helyén felavattuk a *Batthyány-örökmécsest*, amely Pogány Móric tervei szerint készült. (L. a 3. sz. képet.)

A VIII. ker., Baross-utcai volt gróf Wenckheim-féle palota (most Székesfővárosi Könyvtár) előtti kis teret díszíti a magyarság nagy barátjának, *Rothermere* lordnak adományából és az ő dombormüvü arcképével ellátva a magyar igazság kútja, Szentgyörgyi István alkotása.

1930 aug. 17-én a Szent Imre-hét nagy ünnepségei keretében avattuk föl a budai Horthy Miklós-köröndön *Szent Imre herceg* szobrát Izabella főhercegnő adományából. Még ez évben kerül felállításra az Erzsébet-körúton *Rákosi Jenőnek* a szobra Rothermere lord adományából. Mindkettő Kisfaludy Stróbl Zsigmond szobrászművész alkotása.

Újításképp számos kisebb szoborművet helyeztünk ki a Városliget, egyéb parkok, kisebb terek díszítésére és emléktáblákkal láttuk el a főváros több történelmi nevezetességű házát és egyéb emlékezetes színhelyét.

Kisfaludi Stróbl Zs.

Szüry Dénes mult héten felavatott síremléke a budapesti németvölgyi temetőben. Kisfaludy-Stróbl Zsigmond szobormüve

legzett és megölelte Rebekát. Arcát az arcához szorította és a szemével intett a költőnek.

— De igazam van. A költő, az egy kivételes lény. És ezért a Weisz úrnak sincs igaza. Ugy-e Rebeka?

Weisz Dániel az asztalra könyökölt, a két tenyerére fektette fejét, lélegzetét visszafojtva, leste a választ. A mama is abbanhagyta az asztalkendőn szétszórt dió- és narancshéjak rakosgatását s érdeklődéssel nézett leányára. A költő, mintha nyakszirtmerevedésbe esett volna, egyre az átelleni képeket nézte. De a szíve majd kiugrott a helyéből. Csend és izgalom szállt a kis szobára, mindnyájan érezték, hogy döntő pillanat következik.

És Rebeka, az okos Rebeka egy utolsó, szerelmes pillantást vetett a költőre s hirtelen, ideges mozdulattal fejtette le nyakáról Berta kisasszony karját. Még maradt ideje, hogy a barátnőjének is szenteljen egy tekintetet: tudtam, hogy neked is tetszik a költő. Aztán teljes arcával Weisz Dániel felé fordult, mosolygott és szólt:

— Weisz úrnak van igaza, mert neki egy rokona van Arkádiában. Ő tudhatja legjobban, hol van Arkádia.

— Oh, én okos Rebekám, — tört ki a mamából az izgalom. — Most hozom a benediktinert, hozom a rózsalikőrt! Édes, okos Rebekám.

Megcsókolta a leányát és kiszaladt a konyhába. Rebekát az egész asztal ünnepelte a költő és Berta kisasszony kivételével. Weisz Dániel ünnepélyes mozdulattal állt föl székéről és ünnepélyes léptekkel közeledett Rebeka felé, leült a mama üresen hagyott székébe, megfogta Rebeka kezét és megcsókolta.

— Köszönöm kisasszony, hogy nekem adott igazat. Higyje el, kisasszony, egyszer s mindenkorra, hogy mindig nekem van igazam.

— Egyszer és mindenkorra!? Ez pompás! — kiáltotta kacagva Berta kisasszony és mohó pillantást vetett a költőre.

Ez még mindig a képeket nézte. A vér most már hűvösen, lomhán járt az ereiben s a szíve nehéz volt, mint még soha. Montefiore arcára egy álmatlan légy szállott s ettől az emberbarát arca is gúnyos, rosszakaratú kifejezést öltött.

— Vége, — gondolta magában a költő.

Fölállott. Halkan, szerényen búcsúzkodott a társaságtól. Még Weisz Dániellel is kezet fogott. Berta kisasszony arcán nagy, meleg könnyek gördültek végig, ám a költő a földre nézett. Rebeka nyugodt, büszke főhajlással viszonozta a „jó éjt", de amikor a költő az ajtónál volt, utána kiáltott s a hangja kissé remegett.

— A verset, a szép verset itt tetszett felejteni.

A költő a kezével legyintett.

— Nem baj. Tegye el emlékül.

Odakünn a langyos őszi éjszakában még sok ember járt s a villamosok bőszen csilingeltek. A költő hosszú léptekkel mérte végig az utcákat s kerülte az emberek tekintetét. Kiért egy térre s mert nem nézett a lába elé, belebotlott egy padba. Leült a padra, nagyot, keserveset sóhajtott és fölnézett az égre. Mélán ragyogott odafönn a félhold.

— Hol vannak a szép csillagok? — kérdezte a bánatos költő, — a csillagok, amikről annyit írtam?

Kereste a csillagokat, de csak egyetlenegyet tudott fölfedezni, amely valahol a Sashegy fölött ragyogott.

— Egyetlen csillag! Egyetlen szerelem!

*

Mire a hír szárnyára vette a költőt s az első levelet megkapta a bankárnétól, aki a verseibe lett szerelmes, a költőnek szép fekete bajuszában megjelent az első ősz hajszál. Nem tépte ki, sőt büszkélkedett vele.

— Ez az első ezüst, amit magamnál tartok.

A bankárnénak nem válaszolt. Nappal aludt, a nőket csak éjjel szerette. Csendesen, szótlanul üldögélt az éjjeli vendéglők, vagy a tánctermek asztalánál, ahol vidám és kecses nők sürögtek-forogtak körülötte. A költő nem volt büszke hozzájuk, inkább nagyon szerette őket, Nézte, nyájas főhajtással üdvözölte őket, mosolygott rájuk, vacsorájukat fizette és mindegyikhez voltak lágy, kellemes szavai. Énekesnők, táncosnők, pincérnők rajongtak a költőért és szavalták a verseit. Tisztelték őt valamennyien és boldog volt az a leány, akit hajnalonta hazakísért, néha kocsin, sokszor gyalog. Ha magas, karcsú alakja fölbukkant a füstös, zsongó atmoszférában, a leányok vidáman jelentették egymásnak: itt a költő . . .

Mint minden költőhöz, hozzá is mostoha volt az élet és sokszor volt rosszkedvű. Ilyenkor zárkózott

Uj Idők 1912. XVIII. 49. sz

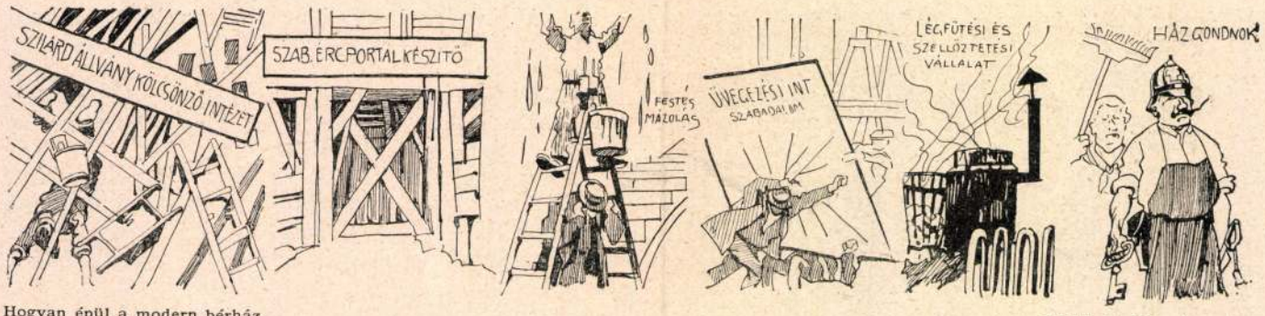

Hogyan épül a modern bérház

Mühlbeck Károly rajza.

Az ajtóhoz rohant, bekopogott.

— Hallja, Visnyóczky úr, énnálam zsúr van. Legalább addig viselkedjék tisztességesen, amíg a vendégek itt vannak. Micsoda nevelése volt magának Visnyóczky úr?

A neveletlen Visnyóczky nem válaszolt és Rebeka anyja visszatért az asztalhoz. Nagyot sóhajtott.

— Utálatos. Micsoda romlott fiatalság! Tizenöt év óta tartok szobaurakat, de ilyen fráterekkel még nem volt dolgom. Lakott nálam egy miniszteri titkár is, az mindig kezet csókolt nekem. De ezek? Jóllaktam velük. Mihelyt Rebekát férjhez adom, fölmondom ezt a lakást. Keresek egy szobát, konyhát. Megleszek ott békességben szobaurak nélkül.

— Igaza van nagyságod, — szólt Weisz Dániel. — Csak jól kell megválasztania a vőt. Ugy-e kisasszony?

Rebeka elpirult és mosolygott. A költő elszomorodott. Szemrehányóan nézett Rebekára.

— Még két strófa hátra van, — mondta.

Rebeka tapsolt.

— Halljuk. halljuk. Olyan szép!

A költő olvasott:

Úgy látom, rózsatemetés lesz.
Erre erősen készülök.
Éjjelente kihalt korcsomákban
Szomjas szerelmi tort ülök.
Iszom és a szivemről egyre
Hull, hull a sok véres levél.
Oh mennyi rózsa, mennyi vér!
Vér, vér.

A költő meg volt hatva. Hangja remegett. Rebeka lehajtotta a fejét s egy könny gördült végig halovány-piros orcáján. Weisz Dániel észrevette ezt és kérdőn, szemrehányón nézett a mamára.

— Korcsoma, korcsoma, — szólt a mama édesen. — Úgy látszik, a költő úr szereti a bort. Nekem is volt egy ilyen szobauram. Szerette a bort, a sört is. Talán verseket is írt. Egyszer — bizonyosan kihalt korcsomából jött — betörte az álló tükrömet. Ma is tartozik az árával . . .

De a költő nem értette ezt a rosszmájú beszédet. Csak Rebeka könnyeit látta és édes-bánatos bizsergés támadt a szívében. Az asztal alatt megnyomta Rebeka lábát és emeltebb hangon olvasta az utolsó strófát:

Akad majd, aki összesöpri
Sok véres rózsalevelet.
Fűzd őket Ninich-kalapodra,
Ékítsd föl vélük szép fejed.
Élt egy büszke királyné Árkádiában,
De ilyen diadém nem volt a hajában.
Ilyen, amely tetemre hív.
Elvérzett rajta férfiszív,
Szív, szív.

A leányok, egy a földszintről, kettő a harmadik emeletről, tapsoltak. Mint Rebeka, ők is szerették a verseket. Amit a kicsiny agyvelejükkel fölfogni nem tudtak a költő verséből, azt megérezte, megértette a szívük, melyet fiatal, szerelmes vér dobogtatott. Rebeka nem tapsolt, csak tágranyílt szemekkel nézte megint a költőt, akinek szeme belefúrta magát az övébe. A költő szeme azt mondta: én szeretlek, Rebeka. szeretsz-e te is? Szeretlek — felelték Rebeka szemei.

Weisz Dániel értette a szemek beszédjét. Ha vásznat, harisnyát vagy Jäger-ingeket rakott a vevő elé, kiolvasta a szeméből, melyik tetszik neki. Hirtelen összehasonlította magát a költővel, rágondolt a versre és érezte, hogy alul maradt. Nem hagyom magamat, — kiáltotta magában kétségbeesetten.

— Tudja ön, hogy hol van Arkádia? — kérdezte a költőtől szigorúan.

A költő fölrezzent. Utálkozva nézett Weisz Dánielre és ímmel-ámmal felelt.

— Igen. A mitológiában.

A vászon- és szövöttárú kereskedő megsodorta fölgöndörített bajuszát, aminek az lett a következménye, hogy az egyik ága lefelé lógott, mint a szomorú fűz ága, a másik meg fölfelé törekedett, mint a büszke fenyő.

— Nem igaz, mert Arkádia Amerikában van, Ohió államban. Van nekem ott egy unokabátyám, szobafestő, de fehérneműtisztító üzlete is van. Ön nem hiába, hogy költő, de hasból is ír. Nem elég az, ha az ember leírja, hogy Arkádia, Arkádia. Tudnia kell, hogy hol van.

— Úgy van, — szólt a mama.

— Nem! — szólt túlhangosan Berta kisasszony a harmadik emeletről. — Nem! A költőnek nem kell földrajzot tudnia, csak verseket írni kell tudnia. De a Weisz úr nem is tudja, hogy mi az a versírás.

Néma csend támadt e szavak után. Weisz Dániel általános tiszteletnek örvendett a családban. Már ki is bérelte a helyiséget a Mester-utcában, ahol vászon- és szövött árúkkal fogja önállósítani magát. Csak asszony kellett, csak hozomány kellett, hogy kifizesse a megrendelt árú negyedét. Mióta Weisz kibérelte a helyiséget, ami szándéka komolyságára vallott, a költő szálka lett a mama szemében.

A költő hallgatott. Levette szemét Rebekáról, mert úgy látta, hogy a leány az asztal alatt megbökte Bertát. Kis kígyó — gondolta a költő és elkeseredett. Szemben vele, a falon egymás mellett lógtak Kossuth Lajos és Montefiore Mózes képei. A szakállas, mordarcu Kossuth Lajos gőggel, gúnnyal nézett a szerelmes költőre, mintha mondaná: kifelé áll ám a szekered rúdja. „Hát te mit szólsz? "— kérdezte a költő Montefiore Mózestől. — A csupaszképű, mosolygó emberbarát, mintha megszánta volna a költőt és igyen beszélt: No, nem kell azért búsúlni. Gombház . . .

A mama dühös volt. Fölvette azt a hangját, amelyen a hátralékos szobaurakkal szokott diskurálni és szólt:

— Berta kisasszonynak nincs igaza.

Berta kisasszony ravaszul mosolygott. Nagyot lé-

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

A Műcsarnok 1927-es tavaszi tárlatán a Szinnyei Merse Pál-Társaság tagjaként szerepelt.

? 1927. IV. 1.

Kispaludi Stróbl Zsigmond Lobrán

Szöreg említi, hogy a „Fehér Holló" társasága ünnepelte a 81 éves műrészt.

Műrészt nem említik.

Néptrava, 1966 aug. 14.

Kisfaludy Strobl Zsigmond szolrán

Szöveg művét nem említ.

Békés István
„A cpreskert felfedezése"

Tükör, 1966. aug. 9.

1268. NAGY KÖRMENETI KERESZT, Krisztus festett alakjával, a szárakon Atyaisten, Mária és János félalakja; hátlapján feltámadás és 4 szent félalakja. Ezüstözött rézboritással. Orosz, XIX. sz. k. 90.—

1269. MONSTRANCIA, aranyozott réz, barok trébelt diszitéssel és ékkövekkel. Magyar, XVIII. sz. 50.—

1270. MOZSÁR, öntött bronz, peremén felirat. Spanyol, 1671. 70.—

1271. LEPKÉT FOGÓ PUTTÓ, öntött bronz, fekete fatalapzaton. Jelezve: *K. Strobl.* Magyar, XIX. sz. 40.—

1272. FESZÜLET, paliszanderfa, kereszten porcellán Corpusszal. Meissen, XIX. sz. 50.—

1273. MOZSÁR, öntött bronz, két szögletes füllel. Német, XVIII. sz. 25.—

1274. FESZÜLET, bronzveretes fekete fatalapzaton, bronz Corpusszal. Olasz, empire. 80.—

1275. AKADÁLYUGRATÁS (nő lóháton), öntött bronz, vörös márványtalapzaton. Jelezve: *J. Bonheur.* Francia, XIX. sz. 150.—

1276. SZEMERE I. DE GENERE HUBA, öntött bronz, négyzetes márványtalapzaton. Jelezve: B. Gy. (Bezerédi Gyula.) Magyar, 1903. 100.—

1277. LÁDA, fekete lakk, aranylakk disszel. Hollandia. 15.—

1278. SHAKESPEARE NŐALAKJAI, szinezett acélmetszetek. Börtokban. Angol, 1840 k. 5.—

1279. KAZETTA, mahagoni, födelében szines könyomat. Angol, XIX. sz. 6.—

1280. KÉT VIRÁGTARTÓ, eres alabástrom. Olasz, XIX. sz. 5.—

1281. MÁRIASZOBROCSKA, szinezett fa. Magyar, XVIII. sz. 5.—

1282. TEATARTÓ, ón, lapitott alak, vésett felirattal. Kina. 5.—

1283. UTCAGYEREK, öntött bronz. Jelezve: Cl. *Gawlier.* Német, XIX. sz. 20.—

1284. UTCAGYEREK, öntött bronz. Jelezve: *A. Spurt.* Német, XIX. sz. 20.—

1285. SAS, öntött bronzszobrocska. Jelezve: M. SIX. Német, XIX. sz. 15.—

1286. DISZTŐR, aranyozott bronzveretes hüvellyel, figurális markolattal XIX. sz. 10.—

1287. LŐPORSZARU, aranyozott rézverettel és hadi jelvényekkel. Louis XVI. 10.—

1288. TOLLSZÁRTARTÓ, aranyozott bronz. Empire. 3.—

1289. TINTATARTÓ, aranyozott bronz. Empire. 5.—

1245. PÜSPÖK FÉLALAKJA, faragott fa, szinezve és aranyozva. Spanyol, XVII. sz. 100.—

1246. JÁKOB ÁLMA, fadombormű, faragott fa, aranyozva. Osztrák, XVII. sz. 40.—

1247. CUKORTARTÓ, bordás üveg, plaited-foglalatban. XIX. sz. 50.—

1248. FALITÜKÖR, aranyozott tojássoros keretben. Magyar empire. 15.—

1249. PALACKALAKU NAGY VÁZA, réz, vésett és áttört diszitéssel. Perzsa. 25.—

1250. ELLENZŐ, 2 részből, mahagónifa, 2 szines metszettel. XIX. sz. 10.—

1251. ELLENZŐ, 3 részes, aranyozott fa, szines metszetekkel. XIX. sz. 10.—

1252. MILÓI VÉNUSZ, öntött bronzmásolat. 70.—

1253. SZOBORÁLLVÁNY, mahagonifa, oszlopidomu. XIX. sz. 5.—

1254. EGY PÁR PISZTOLY, vésett diszü acélcsővel, bronzveretes aggyal. Bőrhüvelyel. Török, XVIII. sz. 5.—

1255. HÁROM PÁR PISZTOLY, acélcsővel, diófaaggyal. XIX. sz. e. f. 15.—

1256. KÉT FORGÓPISZTOLY, vésett disszel. XIX. sz. 10.—

1257. NÉGY PÁR PISZTOLY, diófaaggyal, bronzveretekkel. XVIII. sz. 30.—

1258. ÖT PISZTOLY, diófaaggyal, bronzveretekkel (4 török, 1 európai). XVIII. sz. 20.—

1259. VADÁSZKÉS, bronzveretes, csontmarkolattal. Német, XIX. sz. 8.—

1260. VADÁSZKÉS, arany tausirozásu acélpengével, csontmarkolattal és bronzveretekkel. Német, empire. 8.—

1261. KIS SPÁDÉ, acélpengével, rokokó diszü aranyozott bronzmarkolattal. Német, XVIII. sz. 8.—

1262. VADÁSZKÉS, bőrtokban, bronzveretekkel. Német, empire. 8.—

1263. TŐR, acél, kézvédő kosárral. Olasz. 8.—

1264. MÁRIA MENNYBEMENETELE, ezüstözött réz. Német, XIX. sz. 30.—

1265. TALPAS LEVESESTÁL FEDŐVEL, két füllel. Fehér fém. Berndorf, XIX. sz. 15.—

1266. ECET-, OLAJTARTÓ, kerek plaited állványban, 4 üveg. Német, XIX sz. 10.—

1267. KÉTKARU DESSZERTTARTÓ, köszörült üveg és fehér fém. XIX. sz. 20.—

Továbbítással

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

nál látogatás.

Flamar Imre: „Fényt osztva élni. Látogatás Kisfaludi Stróbl Zsigmondnál."

Pest Megyei Hírlap, 1966. IV. 4. 8. o.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Kabos E. portrait. Szobormü

Képzőm. Társ. 1910. tav. kiáll. kat. 35.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Sebesült, szobormü

Női akt, "

Képzőm. Társ. 1910. tav. kiáll. kat. 35.l.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

/ma-lász./: Madách-emlékmü és Szent László lovas-szobor készül a Százados-uti müvésztelepen. Esti Ujság 1939. aug. lo. 7.l.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Col. Kovách, gipsz

N.Szal. 1947.jan. Törzstagok III-ik kiáll.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Gen. O. Edcumbe, br.

N.Szal.1947.jan. Törzstagok III-ik kiáll.

MDK

Kisfaludy Stróbl szobrász

Nemzetk.velencei kiáll. Képzőművészet 1930. 31.sz.
145. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Székely Mihály operaénekes. (repr.)

70 művész kiállítása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

16. lev.

MDK

Kisfaludy Ströbl Zsigmond, szobrász

Kisfaludy Ströbl Zsigmond
Lenin-szobrát Kecskeméten
állítják fel a Lenin-lakó-
negyedben.
— : Hír —

8.

ESTI HIRLAP. Bp. 1968. okt. 31.

49

+4

53

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász

A század elején a pirogránit szobrászat volt népszerű a Zsolnay gyárban, mázzal, v. anélkül, szobor v. dombormünek. Ő is részt vett ezek alkotásában. 272.o.

Romváry Ferenc: Sinkó András művészetéről 269.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Pécs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szobrai

A földtani Intézet előcsarnokában felállították Kisfaludi Strobl két művét: Hantken Miksa és Lóczy Lajos mellszobrát.

-: A Földtani Intézet centenáriuma 5.

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 19.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Szobrónművén Lenin emlékművet
tervez Kecskemétre.

Magyar Nemzet 1968. febr. 15. 4. o.

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND /

Hikisch Rezsővel együtt a soproni Hűségkapu tervezője, melyet a soproni népfelkelés (1921) emlékére építtetett a Tűztorony átjárójának nyílása közé (1. sz. kép)

Csatkai Endre: Sopron. 2.kiad., Bp., 1956.
/ Magyar Műemlékek/

/27

KISFALUDI STRÓBL
Zsigmond

Felszabadulási emlékmű a Citadella délkeleti falai előtt, 1947.

35 m. magas

Borza László–Marót Miklós: Citadella Bp. 1962.

-

37

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Nyilatkozik a volgogradi hősi emlékmüről.

„Sétáltunk a szobor karjában."
Milyen a volgogradi hősi emlékmü?

Magyar hemzet, 1967, X. 24. 4. o.

kisfaludy Stróbl Zsigmond

Kardjáf mustrálgató huszár szobrát 1932-ben állitották fel a Palota út tzt. György utcai érkezésénel

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

76. l.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

1936-ban készítette Lodovico Marsigliról mellszobrot. A budavári palota „Ybl felett lépcső"-je mellett helyezték el.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 194 l., 212 kép

73. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond
szobrász

M.D.K.

A szombathelyi Március 15. térre
került a művész Lenin szobra.

Szig Rezső: A szombathelyi pártszékház
művészet, 1969. február - 23 lap.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond
Nobrán

M.D.L.

Bencrédi Sándor mestere volt.

Solymár István: Bencrédi Sándor
Lüveszet, 1969. felmiár – 39 láp.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

A kárados uti művéntelep alapítója.
ha-i ott dolgozik

Selmeczi Tóth János: A kárados uti
művéntelep

Nagy művelés 1968 VIII n. 40 old.

Kirkendi Ströbel Zsigmond

a jeles szobrász, a főiskola tanára.

Molnár László: „Junge ungarische Künstler."

Budapest, 1959, Globus.

Kisfaludi-Ströbl Zsigmond

Is megtekintette a párizi Tavaszi Szalonnak azt a kiállítását, amelyen a 23 éves Goldmann György Tanulmányfej c. szobra ki volt állítva. Örült tanítványa sikerének.

Somogyi Lajos: Goldmann, a forradalmár szobrász 1. rész

~~Gol~~

Pestmegyei Hírlap (Monor) 1966. okt. 7. 4. a

Kisfaludi Strábl Zsigmond

a Képzőművészeti Főiskolán mesterhanára volt Goldmann Györgynek.

Somogyi Lajos: Goldmann, a forradalmár nabrán I. rén.
Pestmegyei Hilap (Monor) 1966. okt. 7. 4. o.

Kisfaludi Ströbb

Monumentális bronz-Lenin szobrát a vallás fel a Kecskemét vár a 600 évfadulójén

Népszabadság, 1967, dec. 3.
aki szobrát Kecskemétlen)

Kisfaludi Strobl Zsigmondot

Lenin szobor elkészítésére
Kortefel Kezdeményét

Magyar Nemzet, 1967. VIII. 19. 6. o.
Napi Krónika

Kistalindi Stróbl Zsigmond

A 30-as években a herendi porcelángyár részére figurákat tervezett

Andrássy Antal: Művészház a gyárban

Építők Lapja 1968 X. 21

Kisfaludi Ströbl Zsigmond

A 35 m magos emlékmű ~~[illegible]~~
K. S. 25. ~~épite~~ műve,
kénitette 1947-ben
(francia hőveg)

Berza László-Marót Miklós;
Cytadella. Bp. 1962.

38

Kisfaludi Strobl Zsigmond

1957-ben a bp.i pedagógusok képzőművészeti Studiójának nov. 7-i első fővárosi tárlatát ő nyitja meg.

A budapesti pedagógusok képzőművészeti Studiója 1953-1963. Bev. Vajkai Aurél. Bp. 1963.

1900.

Kisfaludi Ihrébl

A Zala megyei Egervárott
találtatott Zülönbső írt,
művének egymásjai.

Magyar Hirlap, 1968, dt. 3.
„A Nevezetes Zalaiat" - - -

Kislaludi Shöbl Zsigmond

Székely Mihály portréja ~~A. Tihom~~
gipsz, 60 cm.

A. Tihomiroff, gipsz, 55 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása.
1957. kat. nesk. Kisdéginé,
Kirimi Irén.

18.

MDK

Kispaludi Strobl Zsigmond, szobrász

Kecskeméten felállított háromméteres Lenin-szobráért külön elismerésben részesült a Szovjet Művészeti Akadémiától.

—: Hallottuk Z.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. jan. 11

M.D.K.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond, szobra

szobra áll Szentes Fő-terén, a város szülöttének, Horváth Mihály történetíró emlékére.

Szabó József: Budapest - Dél-Tiszántul

Bp. /1961/, Panoráma, /Magyarország írásban és képban 8.köt./

93. old.

Kisfaludi Ströhl Zsigmond

szobrán márc. 14-én megnyitja Kucharikné Haller Stefánia festőművén kiállítását a MOM kulturházban.

Pest megyei Hírlap, 1968. márc. 12. 6. o.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond

szobrász

M.D.4/1

1930-ban kapta a megbízást
hogy a török-magyar harcok
témájából készítsen egy szobor cso-
portot. De csak 34 év elmultával
kérték meg, hogy készítse el formálja
meg a jelenet változatát.

N. Penzés Éva: A tüleröval szemben.
Művészet, 1968. november - 41 kep

Hisfaludi Ströbl Zsigmond
nobrási

M.D.K.

Egerben a főterén van elhelyezve
a művén „Végvari vitézek" című
nobor csoportja.

N. Penzeszova: A tüberövel szemben.
Művészet, 1968. november - 41 lap.

M.D.Y

Kisfaludi Stróbl Zsigmond
szobrász

A „Végvári vitézek" szobrának
a leleplezésére 1967 őszén került
sor. A szobrot a Dobó István-téren
állítottak fel a varoshára előtt.

N. Penzes Éva: A tübesövel szemben
Művészet, 1968. november - 41 lap.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond

„Szlavnicoi és bajnai gróf Sándor Móric" emlékére készített domborműve a Sándor palota ÉK-i sarkában levő terem déli falán volt elhelyezve.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

165. l.

Klisfaludi Ströbl Zsigmond

szobrász

M.DY

A Vigvári vitérek témájával, a kompozíció problémájával mai értéredek óta foglalkozott a művész.

N. Pevzés Éva: A tüleröval szemben..
Művészet, 1968. november - 41 lap

Hisfaludi Ströbl Zsigmond M.D.K.

szobrász

„Végvári vitézek"
(repro)

N. Penzes Éva: A tükrövel szemben.
Művészet, 1968. november - 41 lap.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

L. A. kisasszony

Képzőm. Társ. 1910/11. téli kiáll. kat. 41.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Follért Károly

Révész Z. ur

Képzőm. Társ. 1910/11. téli kiáll. kat. 42.l.

KISFALUDI STRÓBL
ZSIGMOND

a várban lévő „Kandját nérő
huszár szobra" c. művének fény-
képe a könyv 8. tábláján ta-
lálható

A budai vár Bp. 1958.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Fiúfolés előtt 1911, bronz, 65 cm;
Finálé 1912, bronz, 50 cm.

Die Kunst der Jahrhundertwende,
Ausstellung; István Király múzeum közleményei, Serie D., Nr. 11. Székesfehérvár, 1965

164

M.D.K.

Kisfaludy Ströbl Zsigmond, szobra

domborműve díszíti az 1921 évi népszavazás emlékére épült Soproni „Hűségkaput".

Horváth László: Budapest - Győr - Sopron

Bp. /é.n./, Panoráma, /Magyarország írásban és képben 13.köt./

88 old.

+ 1 kép 87. o.

Kisfaludi Ströbl Zsigmond

G. B. Shaw, 1932.
(repr.)

Popáry Ö. Gábor:
A Magyar Nemzeti Galéria 35 l.
Budapest 1966

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szobrász

Őszirózsás forradalom című szobra a Károlyi-palotában megnyílt emlékkiállításon.

(fénykép).

– : Tudományos ülés az 1918. évi polgári demokratikus forradalomról. 5

Bp.: 1968. okt. 30.

Népszabadság.

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász MDK

A Farkasréti temetőben nyugró szinművész
síremlékét alkotta

—: felavatták Rózsahegyi Kálmán sír-
emlékét 8

NÉPSZABADSÁG — Bu. 1964. okt. 7.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Ad astra! Gipsz.
Tavasz. Salzburgi márvány.

Műcsarnok, 1925/26. okt.kiáll. 14.lap

MDK

Kleinlaudi Strobl Zeigmond

Ad natrul Gipse.

Tavaca. Salzburgi maivaky.

Mgosarnok, 1925/26. okt.kinli. 14.lap

Klisfaludy Stróbl Zsigmond
szobrász

M.D.4.

Veuczell Béla és Székelyhídi
Ferenc portréját mintáita
meg

Balassa Imre: Erehlyék az Operában
Nôh Lappa, 1964. febr. 29 — 24 kp

Kisfaludy Ströbl Zsigmond M.D.K.

Molnár

Eötvös Loránd-érem

(repro)

A horizó címlapon.

Művészet, 1964. dec. –

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond, sz. MDK

szobrászm.

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond megmintázta
Iványi -Grünwald Bélát. Fej-szobormü.

Repr. 163.1.

Magyar Müvészet. 1925. 163.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Guggoló nő. Ruskicai márvány.

Műcsarnok, 1925/26.okt.kiáll. 16.l.

MDR

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Ungvölgyi né. Ruskicai marvány.

Műcsarnok, 1925/26.okt.Kiáll. 16.I.

MDK

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond

Hat szobormüve a Londonban élő magyar művészek kiállitásán.

Ráskay László: A Londonban élő ...

Magyarország, 1938. jun. 15. 9.lap

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

A Herendi porcellángyár ujabb disztárgyai.
Kuruc, repr.

Magyar Iparmüvészet 1929. 164.l.

FÜGGELÉK

Az Országos Ösztöndíjtanács tagjainak névsora 1941. január 1-én.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 13.826—1934—IV. szám alatt 1934. február 19-én kelt rendelete alapján az évi jelentések függelékeként közlésre kerül az Országos Ösztöndíjtanács tagjainak a jelentés megjelenési évének első napján fennálló állapot szerinti névsora is. A nevek mellett zárójelben lévő évszám azt az évet jelenti, amelynek december 31-én az illető tanácstag megbízatása lejár. Azok tanácstagsága, akik hivatalból tagok, nincs időhöz kötve.

I. Elnökség:

Elnök: *dr. Bakay Lajos* (1943)
Alelnök: *dr. Heller Farkas* (1943)
Ügyvezető igazgató: *dr. Domanovszky Sándor* (1943)

II. Hivatalból tagok:

a) A Magyar Nemzeti Múzeum önkormányzati szervezetébe tartozó öt közgyüjtemény első tisztviselői:

Országos Levéltár főigazgatója:	*dr. Herzog József*
Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója:	*dr. Fitz József*
Magyar Történeti Múzeum főigazgatója:	*dr. gróf Zichy István*
Szépművészeti Múzeum főigazgatója:	*dr. Csánki Dénes*
Természettudományi Múzeum főigazgatója:	*dr. Pongrácz Sándor*

b) A külföldi magyar intézetek kuratóriumának elnöke, tagjai és az intézetek igazgatói:

A Kuratórium elnöke:	betöltetlen
A Kuratórium tagjai:*	*dr. Gerevich Tibor*
	dr. Szekfű Gyula
Bécsi Magyar Kultúrintézetek főigazgatója:	*dr. Miskolczy Gyula*
Berlini Magyar Intézet igazgatója:	*dr. Farkas Gyula*
Római Magyar Intézet igazgatója:	*dr. Genthon István*
Római Pápai Magyar Egyházi Intézet superiorja:	*dr. Luttor Ferenc*
Franciaországi Magyar Tanulmányi Központ igazgatója:	*dr. Molnos Lipót*

* A többi kuratóriumi tag más címen is tagja a Tanácsnak, ezért itt nem soroltatnak fel, hanem nevük után *-gal jelöltetnek meg.

III. Kiküldetés alapján tagok:

A budapesti hittudományi kar részéről: *dr. Pataky Arnold* (1945)
„ „ jog- és államtud. kar részéről: *dr. Kolosváry Bálint* (1941)
„ „ orvostudományi „ „ *dr. Burger Károly* (1943)
„ „ bölcsészettud. „ „ *dr. Kornis Gyula* (1942)

A kolozsvári jog- és államtud. „ „ *dr. Buza László* (1946)
„ „ orvostudományi „ „ *dr. vitéz Berde Károly* (1945)
„ „ bölcsészettud. „ „ *dr. Förster Aurél* (1944)
„ „ mat.-természettud. „ „ *dr. Szentpétery Zsigmond* (1941)
„ „ közgazdasági „ „ *dr. Szentkirályi Sámuel* (1942)

A debreceni hittudományi kar részéről: *dr. Varga Zsigmond* (1941)
„ „ jog- és államtud. kar. részéről: *dr. szentpéteri Kún Béla* (1944)
„ „ orvostudományi „ „ *dr. Bodnár János* (1946)
„ „ bölcsészettud. „ „ *dr. Hankiss János* (1943)

A pécsi egyetem soproni hittud. kar részéről: *dr. Pröhle Károly* (1943)
„ „ jog- és államtudom. „ „ *dr. Bozóky Géza* (1945)
„ „ orvostudományi „ „ *dr. Gorka Sándor* (1942)
„ „ bölcsészettudományi „ „ szünetel (1946)

A szegedi jog- és államtud. „ „ szünetel (1943)
„ „ orvostudományi „ „ *dr. Baló József* (1941)
„ „ bölcsészettudományi „ „ *dr. Sik Sándor* (1946)
„ „ mat.-természettud. „ „ *dr. Kiss Árpád* (1944)

A József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
a) mérnöki osztálya részéről: *Oltay Károly* (1944)
b) építészmérnöki osztálya részéről: *dr. Kotsis Iván* (1941)
c) gépészmérnöki osztálya részéről: *Schimanek Emil* (1942)
d) vegyészmérnöki osztálya részéről: *dr. Vuk Mihály* (1945)
e) soproni bánya- és kohómérnöki osztálya részéről: *Boleman Géza* (1943)
f) soproni erdőmérnöki oszt. részéről: *Lesenyi Ferenc* (1946)
g) állatorvosi osztálya részéről: *dr. Zimmermann Ágoston* (1944)
h) mezőgazdasági osztálya részéről: *dr. Doby Géza* (1941)
i) közgazdasági és kereskedelmi osztálya részéről: *dr. Kuntner Róbert* (1946)
j) közigazgatási osztálya részéről: *dr. Bud János* (1943)

A képzőművészeti főiskola részéről: *Benkhardt Ágost* (1942)

A zeneművészeti főiskola részéről: *dr. Székelyhidy Ferenc* (1946)

A Magyar Nemzeti Múzeum Tanácsa részéről:
I. *Csányi Károly* (1942)
II. *dr. Pasteiner Iván* (1945)

Az Országos Természettudományi Tanács részéről:
I. *dr. Gulyás Antal* (1942)
II. *dr. Mauritz Béla* (1943)
III. *dr Pogány Béla* (1944)
IV. *dr. Szabó Gusztáv* (1944)
V. *dr. Szarvassy Imre* (1945)
VI. *dr. Széki Tibor* (1946)
VII. *dr. Belák Sándor* (1946)
VIII. *dr. Vámossy Zoltán* (1941)

Az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács részéről:

I. *dr. Ugron Gábor* (1943)
II. *Harsányi Zsolt* (1945)
III. *dr. Dohnányi Ernő* (1941)

IV. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által az Országos Ösztöndíjtanács intézőbizottságának felterjesztése alapján meghívott tanácstagok:

a) tudománypolitikusok:
I. *Szily Kálmán* (1943)
II. *dr. Magyary Zoltán** (1946)

b) műépítészek:
I. *dr. Hültl Dezső** (1942)
II. *Wälder Gyula* (1945)

c) szobrászművészek:
I. *Sidló Ferenc* (1944)
II. *Kisfaludy Stróbl Zsigmond* (1941)

d) festőművészek:
I. *Dudits Andor* (1943)
II. *Szőnyi István* (1946)

e) zeneművészek:
I. *Bartók Béla* (1942)
II. *Kodály Zoltán* (1945)

f) iparművészek:
I. *Szablya-Frischauf Ferenc* (1944)

g) tudományszakok képviselői:
I. *dr. Navratil Ákos* (1942)
II. *dr. Orsós Ferenc* (1942)
III. *dr. Hajnal István* (1942)
IV. *dr. Tiefenthaler József* (1943)
V. *dr. Szent-Györgyi Albert** (1943)
VI. *dr. Yolland Artúr* (1943)
VII. *dr. Prinz Gyula* (1944)
VIII. *dr. Eckhardt Sándor** (1944)
IX. *dr. Szabó Zoltán* (1944)
X. *dr. Zambra Alajos* (1944)
XI. *dr. Glattfelder Gyula* (1945)
XII. *dr. Schmidt Henrik* (1945)
XIII. *dr. Tomcsik József* (1945)
XIV. *dr. Melich János* (1946)
XV. *dr. Huszti József* (1946)
XVI. *dr. Schütz Antal* (1946)
XVII. *dr. Szentpétery Imre* (1941)
XVIII. *dr. Ravasz László* (1941)
XIX. *dr. Moravcsik Gyula* (1941)
XX. *dr. Halasy Nagy József* (1941)

h) a Földtani Intézet és kísérletügyi intézetek vezetői közül a földmívelésügyi miniszter úr hozzájárulásával meghívott tagok:
I. *dr. Lóczy Lajos* (1942)
II. *Dicenty Dezső* (1945)

V. Hivatal.

(Budapest, VIII., Múzeum-körút 6—8.)

Titkár: *dr. Párdányi Miklós* nemzeti múzeumi könyvtárnok (c. j.).
Titkárhelyettes: *dr. Juhász Lajos* nemzeti múzeumi könyvtári gyakornok.

A kiadásért felelős: Dr. Domanovszky Sándor.

37.188. — Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest. (F.: Thiering Richárd.)

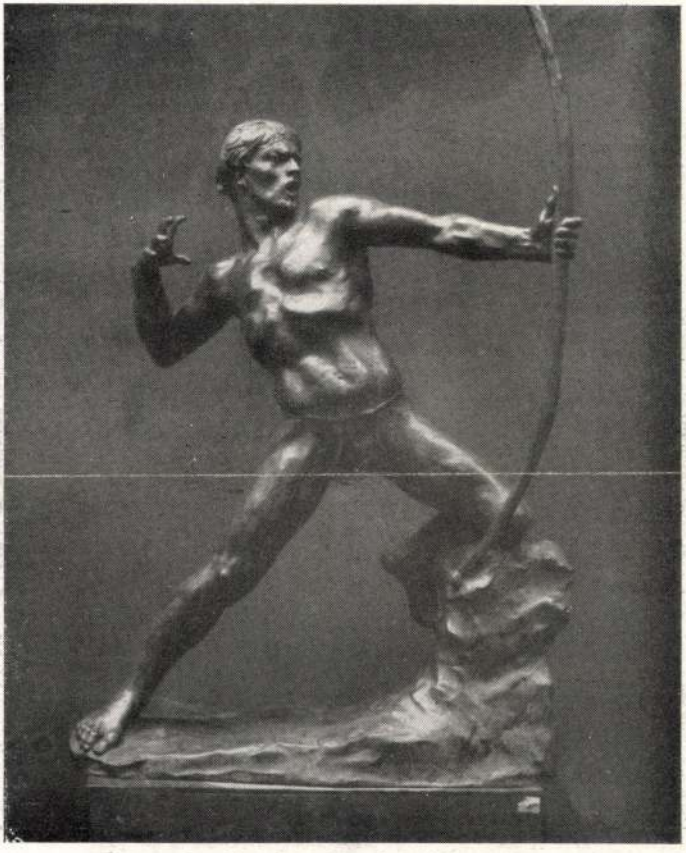

Kisfaludy-Strobl Zsigmond: Íjász.

Ernst Museum kiállításai

CVI. (1929)

Munkácsy- och kiáll-

Gecső Sándor: Babi-tanulmány.

Kisfaludi Strobl Zs.

Supka Géza dr előadása az Orsz. Iparművészeti Társulatban. Supka Géza az Orsz. Iparművészeti Társulatban nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott a magyar honfoglaláskori művészet ázsiai forrásairól. Képünk a Társulat vezetőségét mutatja be. Az ülő sorban, balról jobbra: Szalay Gábor báró, a m. kir. posta ny. vezérigazgatója, Csányi Károly műegyet. tanár, Czakó Elemér ny. államtitkár, Szablya János kormányfőtanácsos; az álló sorban: Kisfaludi-Stróbl Zsigmond szobrászművész, Supka Géza ny. múzeumi igazgatóőr és Lakatos Artur főiskolai tanár.

Kisfaludi Stróbl Zs
Tolnai Világlapja
1939. 52. 24.

SCULTURE BARI (Alto Nilo).

12 *Maschera.*

SCULTURE DALL' UELLÈ.

13 *Maschera a viso di scimmia.*
14 *Maschera a viso di scimmia.*
15 *Feticcio femminile.*

SCULTURE DALL' OGOUÈ (Congo Francese).

16 *Viso di ottone da porre sulle casse dei feticci.*

SCULTURE DAL CASAI.

17 *Negro affamato. (?)*
18 *Negro affamato. (?)*
19 *Maschera per danze funebri.*

SCULTURE BATEKE (Basso Congo).

20 *Feticcio femminile.*

SCULTURE MAYOMBÈ (Foci del Congo).

21 *Feticcio arcaico della doppia essenza divina: maschile e femminile.*
22 *La dea madre allattante.*
23 *La dea madre con il bambino sulle ginocchia.*
24 *La dea madre che porta il suo bambino.*
25 *Figura di antenato.*
26 *Figurina di donna genuflessa.*
27 *Figurina di donna che versa da bere.*
28 *Un uomo che mastica la canna da zucchero.*
30 *Feticcio per gli esorcismi.*
31 *Maschera tragica.*

Kisfaludi Strobl Zsigr

K

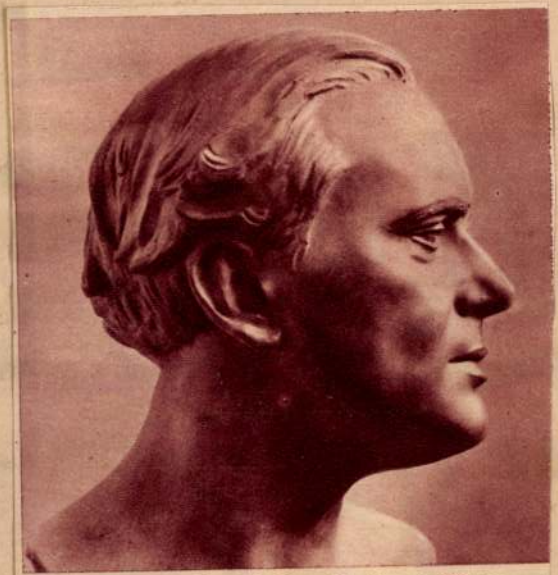

Kisfaludi-Strobl Zs.: Györgyi Dénes müépitész

Magyarság képes mell.

1937 febr. 7.

VKERESKEDÉSE

ÉBET KÖRUT 18-20
-től 1-455-50-ig

vvitel ujabb könyvei

tanácsok hirdetők számára	3.--
z	1.--
se és ellenőrzése	3.--
ó a helyes mérlegkészités	6.--
llapitása és bevallásának	
3	4.--
	8.--
mérleg 1935	6.--
1933	10.-
	2.90
tő devizajog, törvények és	
övegben és külön áttekintést	
tokkal 1937	9.--
könyv. Ipar és	
	12.--
ve 1936	3.--
500 oldal vászonkötésben 1937	8.40

1) HAROLD SIDNEY HARMSWORTH, VISCOUNT ROTHERMERE
KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND MŰVE

2) Hon. Esmond Cecil Harmsworth M.P
3) Mr. Ernest Outhwaite
4) Mrs Paul G. Konody
valamennyi Kisfaludi Strobl művei

Repr
626
627.l.

MAGYAR MŰVÉSZET

1928.

BÁRÓ HATVANY FERENC: ERDŐ MÉLYÉN

O. M. Szépművészeti Múzeum: Új Magyar Képtár. Wolfner Gyula úr ajándéka 1927

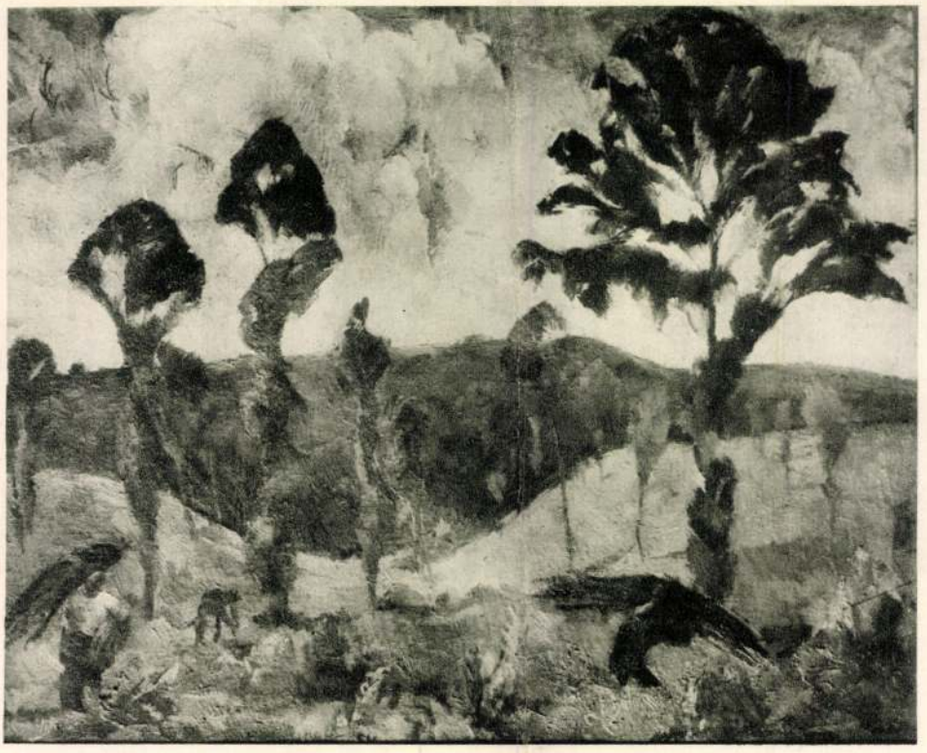

ABA-NOVÁK VILMOS: TÁJKÉP

O. M. Szépművészeti Múzeum

Kandó László: Arcképtanulmány.

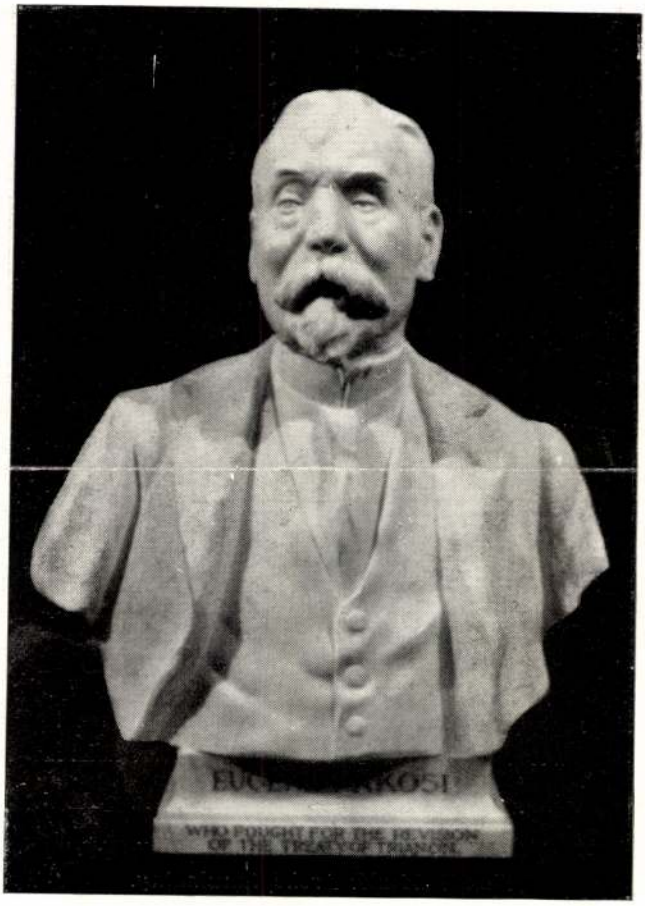

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Rákosi Jenő.

Szinyei Tais III. Kiáll
(1931)

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

kisplasztikák

Klebelsberg K: A gyüjtemény-egyetemek
Budapesti Szemle CCXXI. 1931, 321-333.

Kisfaludi Stróbl Zsigmon szobrász M.D.K.

Müvét felállitják Csongrád megye területén

Uj müalkotásokkal gyarapodtak.....

Napló

Magyar Nemzet 1964. december 15. 4.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kisfaludi Stróbl

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG

1021

1962. június 8. péntek

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Szeretettel ünnepli az ősz mester a szobrászművészet mindent értő fia nyolcvanadik születésnapját. Kisfaludi Stróbl azok közé a nagy alkotó művészeink közé tartozik, akik hirt és dicsőséget szereztek hazánknak. Nevét világszerte ismerik, a Szovjetunióban éppen úgy számontartják és mebecsülik, mint az Egyesült Államokban, vagy nyugat bármelyik más országában.

Gazdag és gyönyörű életmű áll Kisfaludi Stróbl Zsigmond mögött. Kötetnyi könyv műveinek puszta katalógusa. Kormányunk két izben tisztelte meg a Kossuth-díjjal és a Kiváló Művész címmel. Hosszú időn keresztül tanított a Képzőművészeti Főiskolán. Alkotó műhelye valóságos múzeum. Amikor a járókelők elhaladnak zuglói háza előtt, s meglátják a szobrokkal benépesitett lombos kertet, nem tudnak elszakadni az igézetes látványtól. Öt világrész különböző múzeumaiban és magángyűjteményeiben találhatók meg Kisfaludi Stróbl alkotásai.

A világhírű mester mindig szerette a monumentális művészi feladatokat ,s ezeket formatisztaságban, a mondanivaló maradéktalan érvényesitésével oldotta meg. Alkotásai közül a Gellért-hegyen lévő Szabadságszobrát már minden magyar és igen sok külföldi is ismeri. Soproni és kecskeméti hősi-emlékműve, a budapesti új Kossuth-szobor fő alakja beszédes dokumentuma alkotó zsenijének.

Ezerkilencszázhatvanegyben a Szovjetunió Művészeti Akadémiája tiszteletbeli tagjává választotta. Születésnapja alkalmából a világ minden tájáról üdvözlik a kiváló mestert és kivánnak neki sok alkotásban gazdag esztendőt.

1964. júli

EPERSZÜRET

A drégelypalánki Szondy György Termelőszövetkezetben az idén jól fizet az eper. Képünkön: Pásztor Lászlóné, Tóth Józsefné és Benedek

1021

Ezt ismerem...

Elsős-másodikos kicsinyek műteremlátogatáson járnak Kisfaludi Strobl Zsigmondnál. Érdeklődéssel szemlélik Shaw, Gyurkovics Mária, Iványi-Grünwald, Vorosilov portréit és odaadó figyelemmel hallgatják a mester ismertetését. Amikor a Szabadság-szobor nőalakjához érnek, a hétéves Lacika felkiált: „Ezt ismerem, ez az Interviziós!..."

(r)

Éva és Bicskei Károly
(TV Fotó – Varga Zoltán)

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Csortos Gyula halotti maszkját készitette el,
melynek repr.-ját bemutatja a lap a "Képpel."
c. rovatban.

Szinház, Bp. 1946. febr. 13-28. II. évf.
7. sz. 25. lap

Kisfaludy-Ströbl

Kohner aukció kiállításon az Ernst Múzeumban művei szerepeltek.

MH. 934-Ü·28.

Kisfaludi Stróbl Zs.

Gyűjteményes kiállítást rendeznek a Szovjetunióban

Kisfaludi Stróbl Zsigmond alkotásaiból

Kisfaludi Stróbl Zsigmond Kossuth-díjas kiváló művész alkotásaiból a közeljövőben gyűjteményes kiállítást rendeznek Moszkvában. A Szovjetunió kulturális ügyek minisztériuma kérésére a Kultúrkapcsolatok Intézete rövidesen elküldi Moszkvába a szobrászművész legkiválóbb műveit. Mintegy *60 alkotás kerül* a szovjet közönség elé a monumentális emlékművek és köztéri szobrok kicsinyített másai, számos portré, tervek és vázlatok. Ezenkívül számos nagyméretű fényképfelvételt mutatnak be Kisfaludi Stróbl műveiről.

A kiállítás anyaga Kisfaludi Stróbl Zsigmond egész életművéről *átfogó képet* ad. Legkiemelkedőbb munkái, a felszabadulás után készült hatalmas emlékművek és köztéri szobrok kicsinyített másai közül bemutatják a gellérthegyi Szabadság emlékművet, II. Rákóczi Ferenc és Kossuth Lajos szobrát, valamint a Hengerész-t is.

Magyar Nemzet.
1955. szept. 14.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond szobrász M.D.K.

az Álla mi Zászlót diszitő bronzcimer

Egy héttel zászlófelvonás előtt

Pest megyei Hirlap 19 5. március 27. 1. 1.

Post med

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Karácsonyi vásár akadályokkal. Magyar Iparművészet 1937. 247.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

az alábbi kiállitás biráló bizottságának tagjává választották

A varsói kiáll. előkészületei. Épitő Ipar - Épitő Művészet 1927. márc. 15. 44.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Kossuth dijas kiváló müvész

Magyar képzőművészek utaztak a Szovjetunióba.
Magyar Nemzet 1955. okt. 28.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Gyöngyösy Nándor: A mai magyar művészet. Bpest. 1916. 20.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Iván Ede: A Müvészház uj palotája. Szabad Müvészet 1912. nov. I. évf. 1. sz. 4.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Horváth Mihály szentesi szobrának pályamüvei a Szentesi muzeumban. Márki Sándor dr.: Horváth Mihály /1809-1878/. M. Tört. Életr. Bp. 1917. 351.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond és Derecskei Fodor Lajos

Nagybányai v. Horthy István kormányzóhelyettes repülő hősi emléke, tervezték fentiek. Repr.

Látogatás Kisfaludi Strobl Zsigmondnál. Esti Kurir 1943. dec. 24.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Szüz Mária

Mücsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Szent Imre

Mücsarnok 193o Szent Imre emlékkiállitás

MDX

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Szent Imre, repr.

Mücsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Pázmány Péter

Műcsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállítás

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Prohászka Ottokár

Micsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállítás

o

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

szobrász

tervét fogadta el a bizottság az immár másodízben megrizdetett, s czuttal szükebb körü, versenypályázaton, a Döbrentei-téren felállítandó Madách-szoborra.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LIX. évf.

ort. 20, sz. 8, old.

M.D.K.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond, szobrász

MDK

Egy kodály- és Bartók-szoborportrét ajándékozott a moszkvai zene-szerzőknek.

—: Hír

10

NÉPSZABADSÁG

bp. 1965. jún. 10.

Kisfaludi

Szerepelt a Száradaszti Művéntelep
kiállításán a N. Galériában

Vigilia, 1965, 4 sz., 244 old.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond, MDK

szobrász

Az épülő tüdőbeteggondozó előtt,

Kalocsán, felállítják egy két alakos

szobrát.

—: Hír 6

ESTI HIRLAP, bp. 1964. ápr. 15.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond, szobrász MDA

A kongresszus elnökségében foglal helyet.

—: Meghezdödött a Hazafias Népfront Kongresszusa 1

ESTI HIRLAP, bp. 1964. márc. 19.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond, szobrász MDK

Petőfi-szobrot ajándékozott a

Marcsibányi téri fiúiskola úttörőinek.

(fénykép)

László Miklós: Óh szabadságunk, édes kedves

újszülött .... 3.

ESTI HIRLAP, 1964. März 13.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Szent Imre szobrának főalakja

Mücsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Kiadásunk Sterbl Zsigmond MDK

Szent Imre szobrának főoltárja

Műcsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállítás

Kisfaludi Stróbl Zsigmond MDK

Szüzanyánk.fa

Mücsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállítás

Kisfaludy Stróbl Zsigmond szobrász M.D.K.

Kossuth-dijas

Plakett a fodrászversenyre.

Antal Erzsébet : Szobrászmüvész a fodrászversenyen

Pest megyei Hirlap 1965. május 17. 5. 1.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Dr. Ripka Ferenc arcmása, márvány

Pekár Gyula arcmása, bronz

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Díszkapu a soproni népszavazás emlékére. Tervezte Hikisch Rezső és Kisfaludi Strobl Zsigmond

ott? Napok óta félelem szorongatta a szívét és ezt mindig rossz előjelnek tartotta. Nem tehetett hát róla, hogy a nagy örömben is, ami itt ragyogott, az ő ijedt, szorongó szíve csak könnyet tudott ontani.

Nagysokára hangos búcsuzásra figyelt föl, a fiatalok szálltak kocsiba. Mi az? Lajos el sem búcsuzott tőle? Az ablakhoz sietett, hogy utánuk nézzen. Kezét szívére szorította, azt hitte, meghasad, úgy fájt ez az első nagy mellőzés. Még látta őket tovarobogni, kendőikkel integetni, aztán minden elsötétedett a szeme előtt. Vége lesz már a világnak is, ha Lajos így el tudta feledni! Meg sem csókolta, úgy utazott el. És erőtlenül roskadt össze. Úgy talált rá nagysokára Gábor, hosszas keresés után.

Hajnalban utazott is. Tovább egy percig sem tudott ezek között az idegenek között maradni, akik úgy körülvették Lajost a búcsuzásnál, hogy eltakarták előle az ő alakját. Miattuk feledkezett meg róla. Otthon is csak Lajost siratta. Vége, elvesztette, nincs, már nem az övé, mintha mélyen eltemették volna.

Folytatjuk

A kard

Irta **Rákosi Jenő**

A jelen hét egyik szenzációja volt, hogy egy magyar ember nyerte el Osztendében az európai bajnokságot a kardvívás nemes művészetében. Öt nemzet fiai álltak a porondra, hogy összemérjék acéljuk erejét. Nyolc ember állhatott ki minden nemzetből. A mienk mind a nyolc kiállott, és végigverekedte a lovagias mérkőzést és az eredmény az lett, hogy a nyolc magyar vívóból heten jutottak be a döntő mérkőzésbe és velök egyenrangunak csak egy nemzet *egy* fia találtatott. Kinek nem dobbant meg hétszer a szive e hir olvasására. A mi nemzetünket egy dicső történeti mult magaslatáról Európa nagy nemzeteinek a tanácsa letaszította utolsó helyre a népek sorában. Megcsonkítva, kifosztva, akaratunk láncba verve: itt állunk magunkra hagyva, még most is üldözve, és mikor ki kell állani, hogy kitünjék, kinek van legacélosabb karja, legbátrabb szive, legélesebb

szeme, legbiztosabb lélekjelenléte és leguribb tempója: akkor öt nemzetnek válogatott legényei közül nyolc magyarból hét ember bizonyul a legkülönbnek, s a nyolcadik is, aki a döntő mérkőzésből kimaradt, olyan, hogy az osztrák kardvívóbajnokságot ő nyerte el.

Mikor e hét magyarunk dicsőségének megéneklésére hurozzuk fel lantunkat, nem kell-e eszünkbe jutnia más hét magyarnak? Annak a *Hétnek,* aki Pusztaszeren aranyedénybe bocsájtotta vérét, abból ivott áldomást az ősi Honfoglalásra? A Hét vezérnek, aki pajzsára emelte Árpádot és kardjával hazát szerzett nekünk a Tisza—Duna mentén, a Kárpátok alatt? Nem kell-e reájok gondolnunk ma jobban, mint valaha, holott ma is a Honszerzés, a Honfoglalás nagy föladata elé állította a Gondviselés a magyart. Az osztendei Hét magyar kezében Európa megvillanni látta a magyar kard acélos fényét. Ha hallották a háboru idején a magyar katonák bravuros tetteinek hirét, most láthatták, hogy mi a kard a magyar ember kezében. Mert mindig kardos, mindig katonanép voltunk mi és históriánk és költészetünk tele van a kard legendáival. A római nemzet vitézsége fénykorából egy legenda maradt a kardról: a „Brennuszé", a gallus vezéré, aki Rómát megdulta, s csak nagy váltságért volt hajlandó a várost elhagyni. S mikor a rómaiak mérlegen kimérték neki a váltságdijat aranyban, ezzel a szóval *vae victis* (jaj a legyőzöttnek), ez mérlegre dobta még kardját, hogy annyival is több aranyat kelljen Rómának a másik serpenyőbe raknia. Zord és brutális legenda ez a kardról. A legujabb korban Brennusz gall utódai hasonlóképpen cselekedtek mint győztesek.

A mi mondánk közt ott van Attila kardja, melyet csak a honfoglaló utód tudott a földből kihuzni. Ezzel rokon a germán mondának a Wotán kardja, mely a tölgybe van beszurva s melyet Wagner Richard a Walkürök című zenedrámában használt fel.

Nevezetes az András és Béla királyi hercegek legendája is a kardról s a koronáról, amit a király Béla elé tétetett, hogy válasszon s rettegve nézte, nem a koronát választja-e a fiatal herceg. Mert hiszen akkor meg kell az öccsét életnie. A hű ajtónálló sugta maga a királyi testvérnek, hogy a kardot válassza, s a két Árpádfi ezuttal szerencsésen összeölelkezett.

Micsoda titokzatos erő lakozik Szent István kardjában, mellyel minden magyar királyt felövezNek, amikor megkoronázzák! Ezzel a karddal suhint minden új király fehér paripán felrugtatva a koronázó dombra a világ négy tája felé. Mert nekünk a maga nemében, a maga fajában, a maga nyelvével Európában *egyetlen* népnek a világ minden táján van ellenségünk — a kardunk számára. Most több mint valaha. És ha akárhol ellenségeink közül valamelyik megmozdult: ezt a kardot véresen meghordozták a királyi kikiáltók. Ez volt a harcra-hivás, a kard. És akkor a magyar felkötötte a kardját és ment a csatába. És Kinizsi kardjáról is szól a legenda. A félelmes hős a lovát a két térde közé vette, két kezébe egy-egy buzogányt fogott, kardját pedig a foga közé szorította és úgy rohant a törökre, mely ettől a látványtól eszét és bátorságát vesztve, menekült a legendás hős elől.

A huszárkard pedig, mely megvillan ha hüvelyéből kirepül, a vörös ördög nevet szerezte meg huszárjainknak és villámcsapásként dolgozott az ellenség tömegében. Mert katonanemzet voltunk, mióta itt vagyunk Európában s a kard volt mindig a legfélelmesebb fegyver a magyar szorító markában. Mért kellene hát mostan csodálni, hogy az osztendei Hét magyar kezében a kard ma is az a fényes, bűvös és ellenállhatatlan szerszám, amely volt ezer esztendő óta. De nyilvánvaló, ha mindjárt damaszkuszi penge is, nem az acélban, sem semminemü anyagában van a virtusa, hanem a magyar lélekben. És ez a lélek szikrázik és sistereg egyebekben is, ha mit a magyar a kezébe vesz. A magyar kaszában, mely vág olyan rendet, mint akárki kaszája a világon. A magyar atlétákban, akik dijakat és bajnokságokat nyernek, mint uszók, mint súly- és gerelydobók és mikor testük rugalmasságával akadályokon szöknek át, gerelyt és görög sulyokat dobálnak, mikor hosszut, mikor magasat kell ugorni, mikor versenyfutásban kell célt érni, mikor uszva kell mérkőzni — mindenben, mint éppen az utolsó idők mérkőzései mutatták — mindenben a magyar kard hire, éle, ereje szikrázik.

És a magyar szellem alkotásaiban nem a magyar kard bűvös hatalma lüktet-e? A kard nekem most csak szimbolum. A toll, az ecset, a véső, a mesterember szerszáma, a mérnök körzője, a Juszticia mérlege, a kereskedő kalkulusa, a tudós tudománya és a művész művészete: mind magyar huszárkard legyen, mind győztes bajnoki kard legyen, melynek a XX-ik század nagy tusáiban győznie kell, győznie minden ellenséggel szemben, mint ahogy győzött minden ellenfelén a Hét vívó Osztendeben. És győznie kell a magyar kardnak önmagán is, nehogy, mikor nem áll szemben ellenséggel, a saját védőtokját sebezze és pusztitsa el. Ha *egy* kard tudna lenni egyszer ez az egész nemzet, minden kardnak a világon tisztelegnie kellene előtte.

Születésnapomon

Istenem, beh hamar telik az élet,
Beh rombolva jőnek-mennek az évek!
Nem is oly rég szinte el se képzelém,
Hogy belőlem nemsokára,
Egy-két tavasz elnyíltára
Lehet ilyen deres fejü, vén legény!

Hanyatlóban az én napom az égen,
Nem kalandoz messze már a reményem,
Körülöttem hűvös szellő lengedez,
S ami kevés reám vár még:
Csak egy rövid délután-vég,
Aztán csendes, nyugodalmas este lesz!

Ami részem volt idáig örömben,
Minden szép, jó elmaradott mögöttem,
Vége van a pajzán kedvek korának!
A maradék út előttem
Nem virágos, nem felhőtlen,
Egyre búsabb, kietlenebb, kopárabb!

Nem is nézek én előre, mialatt
Folytatom a végcél felé útamat;
Jobban esik, e szomorú világból
Ha mindegyre visszanézek
Oda, honnan szép emlékek
Nyájas fénye mosolyogva világol.

Pedig bizony bölcsebb volna, meglehet,
Előre is vigyázni egy keveset,
Veszedelmes útammal is törődve,
Mert így, hátranézve folyton,
Végre is az lesz a sorsom,
Hogy egyszer csak béesem egy — gödörbe!

Jakab Ödön

Megtakarít 224.000 K-t, ha már most előfizet Wells Nagy Világtörténetére

~~Ferenczy Béni~~

Kisfaludy Strobl 21

tovább Pátzay Pál

cvód

Magyar Nemzet

1947. marc. 8.

(Tiltakozása mű-
tárgyak megadóz-
tatása ellen.)

Kisfaludi Ströbl Zs

Új szovjet hősi emlékmű a X. kerületben

A X. kerületi tanács községpolitikai tervének keretében új szovjet hősi emlékművet állítanak fel a Pataki István téren, a régi emlékmű helyén. Az új emlékmű azt a jelenetet ábrázolja, amikor egy magyar munkás kezet fog egy felszabadító szovjet katonával. A kétalakos szobrot *Kisfaludi Ströbl* Zsigmond kétszeres Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze készíti.

Magyar Nemzet
1955. aug. 28.

Kisfaludi Strobl Zs

honrabb ideig
Rákosheggyen
Lakott -

Zsemley

307. l

iniszter f.é. aug. hó 3-án,
IX. ker.m.kir. állampénztárhoz

ref. templom helyreállitási
, azaz tizenhatezer koronát
pénztárt, hogy ez összeget
ökének hivatalos nyugtatvá-
e mellett, fizesse ki, és
t alnaplóban kiadáskép szá-

~~Füredi Rikárd~~

~~Melinsz Péter~~

Kisfaludi Strobl Zsigm.

Komarómi Csipkés György

Ohmann Béla – Weichinger

Huszár Gál

Jovább Pásztor János

Szenczi Molnár Albert

Nobrára kaptak megbízást.

A nobrokat a debreceni egyetem központi épülete előtti parkban állítjak fel.

Budapesti Hirlap

1931. jul. 12

(Döntöttek a debreceni ref. vezérférfiak Nobrainak pálya munkái fölött.)

566. sz. 1907. Érkezett: nov. 25én

Müemlékek orsz. Bizottságának!

Budapesten

Van szerencsém a Tekintetes Bizottságnak tudomására hozni, hogy a jámboci prépostsági templom körüli kerítés kijavítását elrögzítettem s erről a kiállított számlát ezennel tisztelettel mellékelve a Tekintetes Bizottságnak kiutalás végett megküldöm.

Tisztelettel

Jámbor, 902. XI/24.

Barvonszky
administrator

Kisfaludi Stróbl Zs.

Két új szobor a Millenniumi emlékművön

Az elmúlt napokban *Thököly Imrének* és *II. Rákóczi Ferencnek* szobra került a millenniumi emlékműre. A szobrokat *Grandtner* Jenő, illetve *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond készítette. Összel újabb szoborral egészítik ki az emlékművet: Kisfaludi Stróbl Zsigmond *Kossuth Lajos* alakját mintázza meg.

Magyar Nemzet

1955. jún. 1.

Kisfaludy Károly Zsigmond

Magyar Remek 1950
Január 1. 2. old.

A Puskin Múzeumban

tovább ~~[illegible]~~ ci

K Kisfaludi Strobl Zs.

a soproni Hüség-
kapu mesterei

Endredy I 29. l.

Batt. Sofa fölött 66. kép.

u. o 1948

Megnyílt Moszkvaban Kisfaludi-Strobl Zsigmond kiállítása

A moszkvai rádió jelenti: November 10-én Moszkvában ünnepélyes keretek között megnyílt a *Kisfaludi-Strobl* Zsigmond műveiből rendezett kiállítás. A moszkvai rádió ebből az alkalomból megemlítette, hogy *Kisfaludi-Strobl* Zsigmond világhírű magyar szobrászművész, az ő műve, a Gellérthegyen emelkedő Szabadság-emlékmű is.

A kiállítás megnyitásán, amelyen Kisfaludi-Strobl 60 alkotása látható, Sz. *Kaftanov*, a Szovjetunió kulturális ügyei miniszterének első helyettese mondott beszédet. Felszólalt *Kisfaludi-Strobl* Zsigmond is.

Magyar Nemzet 1955. nov. 11.

Kisfaludi Strobl Zs.

(Kisfaludi Strobl Zsig.

cikke

(-) Beszámoló a szov-
jetunió ban tett utazá-
sunkról (1955 márc.
19 - apr. 3)

Szabad Művészet
1955. 285 -

7 évvel ezelőtt már
járt Moszkvában

Kisfaludi Strobl

gyűjt. kiáll

1954. Múlsarnok-

Könyvtárambani

Kisfaludi Stróbl Zs

— **Új műemlékkel** gazdagodik Kaposvár. Most állítják fel Kisfaludi Stróbl Zsigmond „Kőfejtők" című alkotását a megyei tanács székházában.

Szabad Nép

1953. okt. 10.

PÁSZTORTŰZ

Főszerkesztő: CSÁSZÁR KÁROLY **Szerkesztő: DSIDA JENŐ**

Főmunkatársak: GYALLAY DOMOKOS és REMÉNYIK SÁNDOR

KISFALUDI STROBL ZSIGMOND: BENCZUR

A szegedi Pantheonban elhelyezett szobormű, gróf Széchenyi Károly ajándéka

XVII. ÉVFOLYAM **1. sz.** 1931 JANUÁR 11.

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (Brassai-u.) 5. Telefonszám: 6-87.

Előfizetési ára egész évre 500, félévre 260, negyedévre 140 lej.

TARTALOM

Tamási Áron: Pókos magyar (novella). — *Sík Sándor:* Az én utam. — *Szombati-Szabó István:* Elégia egy elgázolt tehén halálára (vers). *Sík Sándor:* Advent (oratorium). — *Komáromi János:* Esküvő előtt (novella). — *Kibédi Sándor:* A fény rohan (vers). — *Kisfaludi Strobl Zsigmond:* Szeretnék nagyon sokat dolgozni. — *Áprily Lajos:* Menekülő vers (vers). — *Kristóf György:* Zilah város kincse. — *Harsányi Zsolt:* A sas (humoreszk). — *Szász Endre:* Szellemidézés. — *Nagy Emma:* Hahhó, testvér!... (vers). — *Szemle.* — *Rejtvény-rovat.*
Szerkesztői üzenetek.

PÁSZTORTŰZ

ERDÉLY LEGJOBB SZÉPIRODALMI LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁRAI:

Belföldön:
Egész évre . . 500.— L Negyedévre . . 140.— L
Félévre . . . . 260.— L Egyes szám . . 20.— L

Magyarországon:
Egész évre . . . . . 22 pengő

Csehszlovákiában:
Egész évre . . . . . 130 cs

Jugoszláviában:
Egész évre . . . . . 220 diná

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság
Cluj-Kolozsvár.

FIÓKOK:
Arad - Arad
Braşov - Brassó
Oradea - Nagyvárad
Sibiu - Nagyszeben
Timişoara - Temesvár
Târgu-Mureş - Marosvásárhely
Turda - Torda

Saját tőkél 100 millió lei

VADNAI HERMIN
kiváló magyar írónő ifjúsági könyve

Boldogság szigete

90 lei.

Leszállitott áron kapható a
MINERVÁNÁL Cluj-Kolozsvár Str. Regina Maria (Deák Ferenc-utca) 1. szám.

"FROTA" R.T. RÁMAGYÁR
és a
RUGBY-DURANT
automobilok vezérképviselete
Timişoara-Temesvár, Strada Germena No. 1.
és Bul. Reg. Maria 8. (Cioban-palota)

IRÓGÉP
vétel: **BIZALOM** dolga!
Kérje — saját érdekében — a régi megbizható »STOEWER«-gyár 1930-as model **RECORD** és **PORTABLE** irógépeinek bemutatását
Körmendy Mihály-nál
Cluj-Kolozsvár Str. Reg. Maria (Deák Ferenc-u.) 25.
Telef: No. 9-51.

Telef.: No. 9-51.
Összes rendszerü számoló, összeadó, sokszorositó, és kopir-gépek állandóan ráktáron. Speciális irógépjavító műhely. **Irógép-kellékek nagy raktára!**

„Transsylvania" Bank R.-T.
CLUJ-KOLOZSVÁR
FIÓK-INTÉZETEK: Torda, Gyulafehérvár, Marosujvár, Maroshéviz, Dit ó, Gyergyószentmiklós, Csikszereda, Csikszentmárton, Kézdivásárhely, Mócs
KIRENDELTSÉG: Aranyosgyéres
Elfogad betéteket, leszámitol váltókat, bárhova teljesit átutalásokat, meghitelezéseket.

MINERVA
IRODALMI ÉS NYOMDAI MŰINTÉZET R.-T.
CLUJ-KOLOZSVÁR
Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 5. sz.

„Cukrászat és hideg büffé"
cim alatt jelent meg
CZELNAI ESZTER
leguja'b szakács könyve. A köny előnye a többi hasonló cukrászkönyvek fölött abban áll, hogy részletes és világos magyarázatát adja azoknak a szakfogásoknak, amelyek pontos kivitelén fordul meg a siker. Valóban szakismeretet közvetitő olyan tankönyv, amely egyetlen háziasszony könyvtárából sem szabad hiányozzon és amely kulcsot képez egyéb szakácskönyvekhez is. Ára 190 lei, vidékre 195. Utánvéttel 210 lei. **MINERVA könyvesbolt Kolozsvár, Str. Reg. Maria (Deák F.-u.) 1. sz.**

Minden magyar ember olvassa a
KELETI UJSÁG-ot
a Magyar Párt hivatalos lapját.

Előfizetési ára:
Egész évre ... *1000 Lei*
Félévre ... ... *570 „*
Negyedévre ... *270 „*
Egyes szám 5 Lei

Kisfaludi Strobl Zsigmond

II. Rákóczi Ferenc, gipsz

Leányfej, gipsz

Kunffy Lajos festőművész, gipsz

Műcsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Kovách György amerikai alezredesről készült szobrának repr.-ját bemutatja a lap. Berend Ilona: „Az ujjászületett Nemzeti Szalon" cimmel ir a müvész diplomata portréiról.

Szinház, Bp. 1946. január 15-21. II. évf. 3. sz. 18. lap

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond,szobrász

Szabadságszobor.Bpest.Fekete repr.547.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek,a zene, a szinház és a film.Bpest.Minerva.1960

M.D.K.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász

G.B.Shaw-portréja.Bp.Magy.Nemzeti Galéria.Fekete repr.546.o.

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek,a zene, a szinház ésa film.Bpest.Minerva.1960

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Müve nesepel a Vem-
reti halonban Ren-
desett Spotmüvéreti
kiállitáson.

Kiemelik „Cserkén" - c. művét.

P. H. 934. v. 20.
B. H. 934. v. 20.

Kisfaludy Strobl Zsuja

~~Cser Károly~~ Pál Hugó

Kisfaludi Strobl Zs. és

Lechner Jenő Pogány Móric

Ligeti Miklós – Lechner

Pál Hugó Jenő

Pásztor János

Pogány Móric és Svát Gyula

Sidló Ferenc és

Svát Gyula Hikisch Rezső

Szentgyörgyi István

tovább Telcs Ede

Vastagh György 4/7

vid

Ibl Ervin: A Tisza-

szabor pályamunkái –

Budapesti Hírlap

1929 jun. 16.

azaz Tizenhat pengő 80 fillé
terhére utaljon ki. A minis
s.k. miniszteri tanácsos.

~~Fried Pál~~

Kisfaludi Ströbl Zs

Huszonegy nyilatkozat a Ma irodalmáról, művészetéről, tudományáról. Összeállították *Boldog László és Sándor István Tamás.* Sándor István Tamás kiadása.

Érdekes gyüjtemény ez a mű: afféle villámbeszélgetéseket tartalmaz, melyeket az összeállítók irodalmunk, művészeti életünk, tudományos világunk jelesebb képviselőivel folytattak a mai embert leginkább érdeklő irodalmi, művészeti és tudományos problémákról. A nyilatkozók a következők: Babay József, Baktay Ervin, Basilides Mária, vitéz Benkő Gyula, Cholnoky Jenő, Dénes György, Ferencsik János, Fried Pál, Gervay Marica, Harsányi Zsolt, Tahei Hayaski, Illés Endre, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kodolányi János, Pethes Sándor, Schöpflin Aladár, Szabó Lőrinc, dr. Szerb Antal, Weninger Antal, Zathureczky Ede, Zilahy Lajos.

alkotásokra képes.

A Nemzeti Szalon sportművészeti kiállitása igyekszik hűséges képet adni minden magyar sporttárgyú műalkotásról, kisérletről. Hangsúlyozni akarja elszakitott véreinkkel való kapcsolatunkat, egybetartozásunkat is, de biztosra vesszük, hogy mindezeken tulmenően igazolja is, hogy helyes, okos gondolat volt életrehivása: ösztönzést ad a magyar talajon oly nagy számmal termő tehetségeknek, uj tárgyválasztás lehetőségeire, uj foglalkoztatási területre mutat rá, a hatalmas magyar sporttáborból nyilván uj híveket is szerez a szépművészeteknek, mindezzel hozzájárulhat a szomoru művészsors: a világsorvadás okozta magyar művészkenyértelenség enyhitéséhez.

* *
*

A berlini olympia közeledik. Világszerte folyik a készülődés s ha a jelekből következtetni lehet, két év mulva a világ eleddig legnagyszerübb olympiáját ünnepelheti a művelt világ. Milliókat izgat

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Hengerész, 1952, bronz

Műcsarnok 1956. Képzőművészetünk tíz éve

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Sarjukaszáló, 1951, bronz

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Kisfaludy-Strobl Zsigmond szobrász

— **Az angol külügyminiszter a londoni magyar kiállításról.** Sir John Simon külügyminiszter pénteken megtekintette a londoni magyar képzőművészeti kiállitást, ahol *Kisfaludy-Strobl* Zsigmond, a kiváló magyar szobrász és őrgróf *Pallavicini* Alfonz magyar követségi titkár fogadta és kalauzolta. *Simon* külügyminiszter, akit általában kiváló izlésü műértőnek tartanak, nagy hivatalos és politiki elfoglaltsága ellenére hosszabb időt töltött a kiállitás helyiségében, ahol a legnagyobb figyelemmel és érleklődéssel szemlélte az összes kiállitott tárgyakat és ismételten bámulattal és nagyrabecsüléssel adózott a magyar képzőművészet magas szinvonalának.

N.U.934.VII.1.

N.U.934.VII.1.

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond szobrászművész

M.934.VII.1.

MŰVÉSZET

*** Simon angol külügyminiszter a londoni magyar képzőművészeti kiállításon.** *Londonból* jelentik: Sir *Simon* John külügyminiszter megtekintette a londoni magyar képzőművészeti kiállítást, ahol *Kisfaludy-Stróbl* Zsigmond, a kiváló magyar szobrász és *Pallavicini* Alfonz őrgróf, magyar követségi titkár fogadta és kalauzolta. *Simon* külügyminiszter, akit általában kiváló ízlésű müértőnek tartanak, nagy hivatalos és politikai elfoglaltsága ellenére hosszabb időt töltött a kiállítás helyiségében, ahol a legnagyobb figyelemmel és érdeklődéssel szemlélte az összes kiállított tárgyakat és ismételten bámulattal és nagyrabecsüléssel adózott a magyar képzőművészet magas szinvonalának.

—

M. 934 VII/1

Kisfaludy Ströbl Zsigmond

Nüve nesepel a póstatake-
rékpénztár jubiláris aukcióján.

B. H. 936 II. 11.

Kis fahudy Strobl Zsigmond

Szerepel a Nemzeti Szolon

téli Sárlatán

Uj Magyarság 1938 I. 25

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Rántva II Pólya Tibor tamatésén

kolmokon

Nyróg 1937 XII. 2

Kisfaludi Strobl Zsigmond

szerepelt a Szinyei Társaság kiállításán.

PN 1926. I. 24.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

szerepelt a műveli kiállításon.

PH 1933. IV. 20.

Kisfaludy-Strobl Zsigmond
szobrán

— **Hősök emléke.** Sopronból jelentik: A volt cs. és kir. 48. közös gyalogezred bajtársi köre Sopronban méltó emlékművel óhajtja megörökíteni hősi halottai emlékét. Az emlékmű elkészítését *Kisfaludy-Strobl Zsigmond* szobrászművész vállalta.

Pesti Hirlap
1935 XI. 14.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Szerepel a Simyei Társaság kiállításán.

Újság 1935. VI. 5.

Kisfaludy Ströbl Zsigmond

szerepelt a brüsszeli magyar kiállításon.

Újság 1935. VI. 1.

Kisfaludy Ströbl Zsigmond, szobrász MTI

Ottawából megírták Kossuth Lajos mellszobrának elkészítésével. A nagyméretű bronzportrét már el is szállították Kanadába.

— i: Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. febr. 22.

Kisfaludy Strobl Zsigmond

Szerepel a magyar kényszönmészeti
Liáhítóson Rigában, Helsinkiben,
Tallinban és Kaunasban

Nemzeti Ujság 1938 V. 10

Kistaludy Strobl Zsiga szobrász

hazajtal a nürnbergi magyar kiállításon

Nemzeti Ujság 1929 II. 28

Kistaludi Strobl Zsigmond

„Tina-Istrán",
„Apponyi Albert"
„Sopron négyvarás emlékműve" c.
rabsokkal nagyobb az Ernst
Museum kiállítása (emlitve)

Esti Kurir 1927 I.25

Kisfaludy Stabl Zsigmond

Szabrokkal nagyjel az Ernst Museum 82. csoportkiállításán

Magyarság 1927 I. 23

Kistaludy Strobl Zsigmond

Szerepel az Ernst Museum csoportkiállításán

Magyarság 1927 I. 18

Kisfaludy Strobl Zsigmond nobrász

Szerepel az Ernst Museum
kiállításán

Magyarság 1927 I. 27

Kisfaludy Strobl Zsigmond szobrász

„Csók István portréja"
„Kuruc lovas"
„Vizi liliom" c. szobrai vol. mezőpol
az Ernst Museum csoportkiállításán

Pesti Napló 1927 I. 23

Kisfaludy Stróbl Zsigmond szobrán

„Jina István portrája"

„Virilitom" (lányakt) c. nobrokkal

nazapal az Ernst Museum

(sopornkiállítósán (emlitve)

Neumrati Ujvág 1927 I. 23

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Szerepel a XXI. velencei Biennálén

Nemzeti lipóg 1938 jun. 19

MDK

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász

Nowotarski István pécsi szobrászmű-
vész korábban megmintázta Kisfa-
ludi Stróbl Zsigmondot, Kodály Zoltánt.

–: Hír

6.

ESTI HIRLAP

Bp. 1966. aug. 10.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász MDh

Végvári harcok c. szoborkompozíció-ját Egerben állítják fel.

– : Hírek 12

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. márc. 11. [Vidéki]

Kisfaludi Strobl Zsigmond

szerepelt a Szinyei Társaság kiállításán.

MN 1926. I. 26.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond, szobrász MOSK

Az Áll. Pénzverő plakettet ad ki; ez Kisfaludy Stróbl szomlatheleyi Lenin-szobrát ábrázolja.

G. M.: Jelentés a Kincsgyárból 6.

ESTI HIRLAP, 1966. márc. 31.

Kisfaludi Zsigmond MDK

A vándor Petőfi, repr.

Mücsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

A vándor Petőfi, gipsz

Szabadságért, békéért, bronz

Mücsarnok 1951.II. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Kitaibel Ströbl Zsigmond, szobrász

Egerben állítják fel monumentális kompozícióját, melynek címe: A vépvári harcok.

D. M.: Új emlékművek, szobrok készülnek a Képzőművészeti Kivitelező Vállalatnál 7.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1967. jan. 18.

M.D.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

szobrász

A művész elmondja, hogy Lalabar
szüldd. Pesten tanult, majd osztón
dijjal a bécsi képzőművészeti akadé-
miára herult. Itt 3 évig tanult.

Wawruch Gábor: Beszélgetés Kisfaludi Stróbl Zsigmonddal
Dunántúli Napló, 1956. ápr. 17 - 2 hep

Kisfaludi Stróbl Zsigmond
nobrah

M.D.L

Pécsett a Magyar Szovjet Társaság
által rendezett előadáson beszá-
molt a művész Szovjetunióbeli
tapasztalatairól.

Wanruch Gábor: Beszélgetés Kisfaludi Stróbl Zsigmonddal
Dunantúli Napló, 1956. ápr. 17-2 lap

Kisfaludi Ströbl Zsigmond M.D.K.

szobrász

Műveéből bemutattak a

pécsi tárlaton.

– Ú.Ó.: Már helyükön vannak a képek.

Dunántúli Napló, 1956. május 5 – 1 lap

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond

szobrász

A Magyar Művészeti Sorsjáték nyereményhuzásán Nikitina c.bronzszobrát 1.000 P.értékben kisorsolták.

Uj s é g
1935.IV.4.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

— **Kisfaludy-Stróbl Zsigmond szobrai a Parlamenti Muzeumban.** A Parlamenti Muzeum trianoni termének egyik disze Rothermere lord szobra, *Kisfaludy-Stróbl Zsigmond* alkotása. Kisfaludy-Stróblnak szombaton még három szobra került a parlamenti muzeum termeibe: gróf *Apponyi Albertè, Gömbös Gyuláé* és *Hegedüs Lóránté*. A muzeum ugyanis *Husz év politikai története* cimmel kiállitást készit elő és ennek céljára kérte el a szobrokat, amelyek egy különben is nagyérdekességü anyag közé kerülnek. A *Husz év politikai története* friss tárgyu és uj modoru kiállitás lesz. Multat tár ugyan elénk, de annyira közelmultat, hogy szinte érezzük benne az élet lüktetését s mögötte, szomoru árnyékként, a világháboru borzalmas erőfeszitéseit. A rendkivül gazdag és tanulságos anyag megszerzéséről és ujszerü elrendezéséről *Hollós Bálint* elnöki tanácsos, a muzeum vezetője gondoskodott. *(Felvételünk a Képes Pesti Hirlapban.)*

P. H. 935. IV. 28

P. H. 935. IV. 28.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-sz

Utalványszám ...../Bi.....ügyosztály.

Fizetési u

---

a magyar királyi államvasutak főpénztára ál

Pengő

azaz

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

A könyv

Kisfaludi Ströbl Zsigmond

Művével nerepel a Munkácsy
léh maj 30-án tartandó tárgy-
sorsjáté 7án

N. U. 936 v./20

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Edvi Illés Aladár, repr.

Mücsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

II.Rákóczi Ferenc, bronz

II. Rákóczi Ferenc és Esze Tamás, bronz

Latabár Kálmán, gipsz

Edvi Illés Aladár, gipsz

Mücsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

II. Rákóczi Ferenc, 1954. bronz

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Rákóczi és Esze Tamás, 1954, bronz

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Edvi Illés Aladár portréja, 1954, gipsz

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Szerdai mozaik

FELKÉSZÜLT A ROSSZ IDŐRE A KÖZLEKEDÉS ÉS A KÖZTISZTASÁGI HIVATAL

A hószállingózás, ködlecsapódás továbbra is nehezíti a közlekedést, ezért a MÁVAUT-nál már napok óta óvatossági rendszabályokat vezetnek be. A Fővárosi Autóbuszüzem kedden délelőtt még zavartalanul közlekedtette a kocsikat, délutánra azonban már több vonalon, elsősorban a budai hegyvidéken késve jártak a kocsik. A Fővárosi Köztisztasági Hivatal számol azzal, hogy a közeli napokban nagyobb havazás lesz. Huszonnégy óra alatt 76 motoros hóekét tud üzembe helyezni. A hivatal kisebb havazások esetén 4500, nagyobb havazás esetén pedig 6000 hómunkást vesz fel a fővárosban levő 24 felvételi irodájában.

— »MŰVÉSZASZTAL.« A Liszt Ferenc téri volt Japán-kávéház a század elején a magyar írók, költők, képzőművészek kedvelt találkozóhelye volt. A kávéház művész-törzsvendégeiről írt könyvet Herman Lipót, a kiváló festőművész, melyet saját, valamint Rippl-Rónai József, Vadász Miklós, Pólya Tibor és mások rajzaival illusztrált. A könyv »Művészasztal« címmel most jelent meg a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalatánál.

A »Fekete zászlóalj«

című csehszlovák filmalkotást ma, szerdán este ünnepi diszelőadáson mutatják be az Uránia Filmszínházban. Kedden megérkezett Budapestre Vladimir Cech, a »Fekete zászlóalj« rendezője és Kamil Pixa, a film forgatókönyv írója, akik részt vesznek a szerda esti diszelőadáson.

— MEGNYÍLT AZ EGRI IRODALMI SZÍNPAD: első műsorukat a világirodalom legszebb szerelmes verseiből állították össze.

— HÁRMASIKREK születtek a diósgyőr-vasgyári kórházban. A 25 éves anya és három leánygyermeke jó egészségnek örvend.

× **A Verseny** (Rákóczi út 12) és az Extra (Rákóczi út 4) áruházak dolgozói értesítik kedves vásárlóikat, hogy karácsonyi ajándékcsomagolási osztályukat megnyitották, ahol a vevők ajándéktárgyait ízléses, díszdobozokba csomagolják.

× **Találkozó.** A Magyar Munkás Eszperantó Egyesület megalakulásának 40 éves évfordulója alkalmából a régi HESL-tagok országos találkozót rendeznek december 14-én, de. 10 órakor a rendőrklubban, VI., Népköztársaság útja 93. Minden eszperantistát szívesen látunk. Az összehívó bizottság.

— JÓ KÖZEPES TERMÉST adott az idén a külföldön is keresett híres magyar Virginia dohány. Az idei készletekből bőségesen jut a finomabb dohányneműek, cigaretták készítésére.

— A DEBRECENI NYÁRI EGYETEM huszadik évfolyamát 1959-ben rendezik meg: a jubileumra már megkezdték az előkészületeket.

— A NEMZETI SZÍNHÁZ STÚDIÓJA keretében irodalmi délutánt rendeznek Ady verseiből a Katona József Színházban. Közreműködnek: Berek Katalin, Buss Gyula, Csernuss Mariann, Kállai Ferenc, Kálmán György, Kohut Magda, Major Tamás, Máthé Erzsi, Pásztor János, Tarsoly Elemér stb. Ezt a műsort az üzemi kultúrotthonokban is bemutatják.

— AMATŐR RÉGÉSZEK egy Rouen közelében levő mészkőbarlang falán rajzokat találtak. A szakértők szerint tíz-húszezer évesek.

Ötezer éves illatszer

Egy angol régész Iránban olyan vázát ásott ki, amelynek korát ötezer évre becsülik. A váza hamisítatlan jázmin- és orgonaillatot árasztott. Feltehetően illatszertartónak használták, s az esszenciák olyan erős kivonatok voltak, hogy évezredeken át megőrizték az eredeti illatot.

FIGARO KERESTETIK

A római televízió »Huszonnégy óra« című műsorának szerkesztői elhatározták, hogy legközelebbi műsorukat a borbélyok szakmájának szentelik. Ezzel kapcsolatban azt is tervbe vették, hogy felépítenek egy valódi sevillai borbélyt — vagyis egy spanyol borbélyt, akinek olyan jó hangja van, hogy Rossini melódiáit kifogástalanul tolmácsolja a római televízióban. Felkérték a sevillai rádió és televízió szerkesztőségét, hirdessenek énekversenyt, amelynek keretében sevillai borbélyok mérik össze énektudásukat. Sevilla városában hatalmas tülekedés kezdődött a televízió épülete körül — végül is harminc Figaro-jelölt közül kiválasztották az igazit: a sevillai Calle Bettis nevű utca »Madárkákhoz« címzett borbélyműhelyében dolgozó Figarót. Megkérdezték, nem cserélné-e fel a borbélymesterséget művészi pályával. Figaro azonban így felelt: — Eszem ágában sincs. Borotválni legalább annyira jó, mint énekelni.

Rövidesen zajlik a Duna

A korai tél gondot okoz a hajózásnak: a jelentések szerint a felső Duna-szakaszon mínusz 6—mínusz 8 fok a hőmérséklet és ha ez tovább tart, egy hét múlva a jégzajlás is megindulhat.

— KÖZÖNSÉGANKÉTOT rendez 10-én este 6 órakor a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata a Könyv Klubban (Liszt Ferenc tér 1). Megvitatják a vállalat 1959. évi tervét.

— ROBERT BURNS születésének 200. évfordulójára az Egressy Klub szavalói irodalmi estet tartanak december 10-én, szerdán este 6 órakor.

— MAGYARORSZÁGI ŐSBEMUTATÓRA készül a Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szakszervezete központi klubjának színjátszó együttese. Bemutatják: Martin Andersen Nexő »Dangaardi emberek« című 3 felvonásos drámáját. Ezt a műsorukat az Egressy Klub körműsorának keretében más üzemek kulturotthonaiban is bemutatják.

Egy méter átmérőjű műanyag csővezeték

Savtartalmú, szennyezett vizek elvezetéséhez nemrég helyezték üzembe egy Svédország déli részén épült új gyárban Európa legnagyobb műanyagból készült csővezetékét. Az 1500 méter hosszú vezetéket 10 méter hosszú, 1 méter átmérőjű és mindössze 5 milliméter falvastagságú — üvegrosstal erősített poliészter — műanyagcsövekből állították össze.

Gergely-Szűr: A NAP REVÜJE

SZERDA, december 10.

A Nap kél 7 óra 21 perckor, nyugszik 15 óra 53 perckor.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon JUDIT nevű kedves olvasóinkat.

A nap kérdése:

— Azért nevezik déligyümölcsnek, mert most már délben is lehet kapni?

Szerdai konferansz

Jó reggelt kívánok! Olvasom a Népszavában, hogy felkészült a főváros a fagyra és a hóesésre. Jól van, jól van, nem kell az ilyesmit hangosan mondani. A fagy (és neje, a hermelinbelépős hóesés) még meghallja s a fagy majd azt mondja: »No gyere, anyjuk, egye meg a fene, én ugyan fázom kimenni, de ha már felkészültek a fogadásunkra, mit csináljunk, nem várathatjuk őket hiába . . .« Hányszor mondtam magam is a feleségemnek: »Most már muszáj elmennünk X-ékhez, ha egyszer felkészültek, nem akarom őket vízbenhagyni, ha nem megyünk, mit csináljanak szegények azzal a rengeteg szendvicscsel?« Igen, az udvarias fagy (nejével, a hermelinbelépős hóesséssel, azzal a szép, de hideg bestiával) eljön hozzánk, már csak azért is, hogy a szóróanyagokat, a homokot, meg a salakot, ne kelljen kidobni, hanem ki lehessen szórni. En mindenesetre — ravasz kutya lévén — hangosan azt kiabálom, hogy csak jöjjön az a kedves fagy, meg az a kedves hóesés, szívesen látom őket, de én sajnos nem leszek itthon, síelni akarok menni a hegyekbe és korcsolyázni a természetes jégre.

Akkor biztosan nem lesz se hó, se fagy.

—Ne felejtsd el, Lajos, hogy ma szerda van, tegnap láttam a negyvenkét dekás tranzisztoros rádió képét! Vegyél nekem egy olyan negyvenkét dekást, olyan cuki!

— De szívecském, azt részben jövőre kezdik gyártani, részben most pillanatnyilag nincs is annyi pénzem.

— Hát akkor vegyél legalább egy húsz-huszonöt dekásat.

Vidékre pártolt a szerencse

A lottó legutóbbi jutalomsorsolásán több mint 400 értékes nyereménytárgyat sorsoltak ki. A kétszobás családi házat Sike K. József mikófalvi lakosnak juttatta a szerencse, a Wartburg sportgépkocsit Gudes Miklós jászberényi lakos nyerte.

— UNGÁR IMRE Kossuth-díjas zongoraművész vasárnap este hangversenyt adott Moszkvában, a Szakszervezetek Házában. A művész kiváló játékát a közönség szűnni nem akaró tapssal fogadta.

»Nagy cikk« a jegygyűrű

Két és félszer annyi jegygyűrű fogy, mint tavaly ilyenkor az Óra- és Ékszerkereskedelmi Vállalatnál. Az óra- és ékszerszakma szakemberei szerint soha ennyi eljegyzési ajándéktárgyat nem adtak el, mint ezekben a napokban.

— A »MAGYAROK A VILÁGTECHNIKÁÉRT« című kiállítást — amelyet az Országos Műszaki Könyvtár és a Művelődésügyi Minisztérium rendezett a könyvtár új épületében — december 31-ig meghosszabbították.

Elektronikus gyorselemző

Angliában egy nemrég tartott vegyészkonferencián az egyik brit vállalat olyan elektronikus szerkezetet mutatott be, amely percek alatt rendkívüli pontossággal végez el olyan elemzéseket, amelyekkel azelőtt a vegyészeknek órákon át kellett bajlódniuk. Az új szerkezet az ugyanitt bemutatott valamennyi hasonló célú berendezést legyőzte.

EZERDOLLÁROS CIGARETTA

A jugoszláviai Skoplje egyik mozijában egy kislány nyolc külföldi cigarettát talált. Odaadta őket édesapjának, aki — mivel nem dohányos — tovább ajándékozta azokat barátainak. Így jutott el az egyik cigaretta Mitrevski kumanovói cukrászmesterhez, aki nagy örömmel gyűjtött rá, de csodálkozva vette észre, hogy a külföldi cigaretta nem szelel. Amikor felbontotta, ezerdolláros bankjegyet talált benne. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást és a nyolcból három cigarettát sikerült már megtalálnia — mindegyikben benne volt az ezerdolláros bankjegy. Feltételezik, hogy a »cigarettákat« egy csempész vesztette el a moziban.

Szerdai mozaik

11 500 LÓERŐS, 35 MÉTER HOSSZÚ MOZDONYOK

A svéd államvasutak új, nagyteljesítményű mozdonyokat helyezett üzembe a Sarkkörön túl fekvő bányákból indított ércszállítmányok vontatására. Az új mozdonyok 35 méter hosszúak, súlyuk 270 tonna. Minden egyes mozdony három vonóegységből áll, 8600 lóerővel működik, de időnként az emelkedők legyőzéséhez 11 500 lóerőre emelheti teljesítményét. A mozdony 28 kereken gördül tova. Az új mozdonyok segítségével az eddigi évi 13 millió tonnáról 15—20 millió tonnára emelheti a narviki kikötőbe szállított érc mennyiségét.

— Kisfaludi Stróbl Zsigmond Kossuth-díjas szobrászművész munkáiból december 20-án Prágában kiállítást rendeznek. December 19-én nagyszabású csehszlovák iparművészeti kiállítás nyílik a Műcsarnokban.

— 110 VAGON FENYŐFA érkezett kedden reggelig a Nagyvásártelepre. Osztályozását már megkezdték, rövidesen sor kerül az eladásra is.

— ISZTAMBUL KÖZELÉBEN, a hatalmas esőzés következtében támadt földcsuszamlás során egy faluban 14 ember halt meg.

ÁGYBAN DOHÁNYZOTT, FÜSTMÉRGEZÉSBEN MEGHALT

Tavaszi József 27 éves tatabányai lakos éjjeli mulatozás után az ágyában dohányzott s közben elaludt. Az égő cigarettától tüzet fogott az ágynemű és a fiatal férfi füstmérgezést szenvedett. Kórházba szállították, de segíteni már nem tudtak rajta, meghalt.

A legyek már utazhatnak az űrbe

Az Egyesült Államokban végzett rovarkísérletekkel megállapították, hogy a legyek elviselik az űrhajózás körülményeit, mert teljesen szabályszerűen viselkednek akkor is, amikor a nagy sebesség következtében testsúlyuk megtízszereződik. A kísérletet percenként 240 fordulatot tevő centrifugákkal végezték.

— 50 000 ébresztőórára küldtek megrendelést Angliából az Elektroimpex külkereskedelmi vállalatnak. Az órákat a MOM-gyár készíti.

Tömör aranyhajó egy csontváz kezében

Amerikai régészek Irán északnyugati vidékén megtalálták a vaskorszakbeli Hazarlü város romjait. A romok között kriptát is találtak több csontvázzal. Az egyik csontváz mintegy 60 centiméter hosszú, tömör aranyból készült hajót tartott a kezében.

— Megszűnt a személy- és teherforgalom a Tiszán. Az idei hajózási idényben a szolnoki kikötőben százezer tonna teherforgalmat bonyolítottak le.

— MEGJELENT A VALÓSÁG ELSŐ SZÁMA. Új folyóirattal lett gazdagabb a magyar sajtó; megjelent a Valóság, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat társadalomtudományi folyóiratának első száma. A folyóirat tájékoztat a filozófia, a közgazdaságtan, a jogtudomány, a történettudomány, az irodalom- és nyelvtudomány, a művészetek története, a pedagógiai és más társadalomtudományok új hazai és külföldi eredményeiről.

— 150 NUTRIA utazott Olaszországból a Szovjetunióba Budapesten át. A szállító, Domenico Scaramella, egy szép bakot az Állatkert számára is hozott ajándékba a nápolyi állatkert üdvözleteként.

× **A férfi vásárlók** örömére a Verseny Áruház megkezdte a férfi félkész öltönyök árusítását. A megvásárolt félkész öltönyöket az áruházban lepróbálják és 72 órán belül elkészítik.

× **Korcsolyázó csimpánzok!** Az Aeros Cirkusz két kedvence, Móricz és Charly szombat délelőtt meguzsonnázott és utána eltűnt a cirkuszból. Óriási hajsza után a városligeti jégpálya szélén találták meg őket. Sok nevető gyermek kísérte vissza a cirkuszhoz a sivalkodó csimpánzokat.

Mintha skatulyából lépne ki...

olyan lesz mindig, ha nálunk csináltatja ruháit

V. ker. SZABÓK MINŐSÉGI KTSZ

V., Kossuth Lajos utca 14
V., Tanács körút 30
V., Szent István körút 25
V., Petőfi Sándor utca 7
V., Bécsi utca 5
V., Kígyó utca 5
V., Váci utca 20
VI., Lenin körút 84
XII., Alkotás utca 1/a
X., Kőrösi Csoma út 5/c

Nincs narrátor — csak hangszóró

Készül a „Lyuk az életrajzon"

Temető. Gyászoló tömeg állja körül a sírt, amelyre komor arccal tekintenek. Csak az elhunytat búcsúztató kórus oszlatja el a félelmetes csendet és a rendező, *Apáthi Imre* szava... A Katona József Színház művészei a temetőjelenetet próbálják a *»Lyuk az életrajzon«* című december 19-én bemutatásra kerülő komédiából. Temető és komédia? Igen! Mert *Gádor Béla* új darabja vállalati irodákban, temetőben, italboltban, utcán, találkahelyen, a húsz év előtti »Casino de Paris«-ban és még sok más helyen játszódik. De a darabról és az előzményekről szóljon a szerző — Gádor Béla.

— Nyár elején találkoztam Major Tamással, aki arról beszélt, milyen érdekes témákat ad a mai élet. Példának elmondott egy esetet, amely nagyon hasonlított az íróasztalomban levő vígjátékötlethez. Megmutattam neki — szerződést kötöttünk. A darab megírása és a színháznál való elfogadása olyan simán ment, hogy már kezdett gyanús lenni a dolog. De megnyugtattak: ettől még siker is lehet.

— Mai darab?

— Cselekménye nem ma, hanem napjainkban játszódik.

— Mi a különbség?

— Megtörténhetett volna öt évvel ezelőtt és játszódhatna jövőre is. Pontosabban: a szocializmus építésének első szakaszában játszódik.

— Miről szól a darab?

— Minél kevesebbet akarok elárulni a tartalmából. Dióhéjban: egy nagy pesti vállalat legszürkébb és legjelentéktelenebb kisembere megismeri vállalatvezetőjének múltját. Ez a múlt más, mint amelyről a hivatalos akták között porosodó önéletrajzában az igazgató írt. A kisember dilemmája: leleplezze-e főnökét? Milyen elhatározásra jut, milyen kalandokon megy keresztül — erről szól a darab.

Gádor Béla színdarabja technikailag komoly feladat elé állítja az együttest. Negyvenhat szereplője van a komédiának és a három felvonásban huszonkilenc kép. Mikor megkérdezték Major Tamást, hogyan lehet negyvenhat szereplőt és huszonkilenc ké- díszleteit a Katona József Színház kis színpadán »mozgatni«, Major Tamás így felelt: *— Csak zseniálisan.* Modern darab: az egyes képek között nem megy össze a függöny. Nincs narrátor, de van hangszóró: a közvélemény hangja. Egyszóval: »formabontó« darab.

— Formabontó? Nem tudom — mondja Gádor Béla. *— En nem tudtam volna másképp megírni. A huszonkilenc képtől, mikor összeszámoltam, én is megijedtem egy kicsit. De aztán arra gondoltam, hogy Shakespeare »formabontó« darabjaiban még több kép van.*

— A szereplők?

— A kisember: Makláry Zoltán, a vállalatvezető: Mányai Lajos. A többi szerepeket: Balázs Samu, Somogyi Erzsi, Soós Edit, Makay Margit, Fónay Márta, Kálmán György, Sivó Márta, Makláry János alakítja. A zeneszerző: Dávid Gyula.

Barabás Péter

Babits-emlékest az Irodalmi Színpadon

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság az Irodalmi Színpadon emlékezett meg Babits Mihályról, születésének 75. évfordulója alkalmából. *Sőtér István* bevezetőjében méltatta a költőt. Vitatkozott azokkal, akik Babits költészetében csak az öncélú formakeresést látják és kifejtette, hogy méltán illeti őt rangos hely a magyar irodalomban.

Ezután a költő vallott önmagáról. A »különös hírmondó« különös szavait nagyszerű előadógárda tolmácsolta. Sokszínűen szóltak a szép szavak, más-más felfogásban, de mindenkor alázattal szolgálták a szavak mesterét, a forma művészét.

Nem feladata ennek a rövid beszámolónak rangsorolást tenni, mégis ki kell emelnünk *Gáti Józsefet*, aki minden egyes szót, minden hangsúlyt kidolgozva bilincselte le a hallgatóságot a »Jónás könyvé«-vel. Míg ő a tudatunkhoz szólt, *Ilosvai Katalin* érzelmünket ragadta magával. A legkisebb külsőséget is kerülő, egyszerű, de mélyről jövő hangjukkal fogták meg a közönséget *Zách János* és *Kelen Dóra*. *Lászlóffy Katalin* és *Gönczöl János* szintén híven tolmácsolták a költőt, de »A második ének« című jelenet előadásában adósak maradtak a drámával.

Kövecses Béla megzenésített Babits-dalokat adott elő.

Vitatkozni lehet és sokan vitatkoztak is *Ungvári Lászlónak* a többiektől eltérő, egyéni előadásmódjával. Műsorán Babits vidám, szatirikus, groteszk versei szerepeltek. Véleményünk szerint ezeknél a verseknél megengedhető, sőt indokolt, hogy az előadóművész különös eszközöket használjon. És Ungvári nem róható meg azért, hogy élt ezekkel, mert hű maradt a költőhöz, hű a mondanivalóhoz.

S. L.

A mexikói balett vendégjátéka

Az ősi azték kultúra, az évszázados spanyol megszállást nyögő mexikói nép táncha-gyományaiból és modern ba'ett-törekvéseikből adott ízelítőt a mexikói balettegyüttes az Erkel Színházban. A két táncjáték közül a *Juan Cavalera* fantasztikusan groteszk koreográfiája és zenéje a népmese hangulatát és hangját idézi, a *Zapata* című táncos hőskölteméný pedig olyan, mint egy szimbolista vers. A két táncjáték hatását erősen lerontotta a zenekar helyett kíséretet adó rossz gépzene.

A műsort mexikói népdalokkal egészítették ki a kitűnő énekesek.

Érdekes folklórkutató kísérletek folynak Mexikóban, a látottak alapján azonban gyanakszunk, hogy mi a kísérleteknek csak halvány árnyékát láttuk. Az együttes kis műsora elveszett a jókora Erkel Színházban. Nyugodt élvezését zavarta a rossz szervezés és a sok bosszantó technikai hiba. *(V. J.)*

Meghívó

A BELVÁROSI ILLATSZERBOLT

(V., Petőfi Sándor utca 11)

meghívja és szeretettel várja kedves vevőit

karácsonyi ajándék kiállítása

megtekintésére

Belföldi, továbbá francia, angol, német, lengyel illatszer és kozmetikai különlegességek.

Díszdobozos kölnivizek, neszesszerek, manikűr- és fésűskészletek, pudriék, különféle ízléses ajándéktárgyak.

Díjmentes kozmetikai tanács, illatos kártya és kölnivíz permetezés.

A KIÁLLÍTOTT TÁRGYAK MEGVÁSÁROLHATÓK

A kiállításhoz külön bejára a bolt Párizsi utcai oldalán.

A NÉPSZAVA TELEFONSZÁMA: 224—819*

Az Építésügyi Minisztérium és az építők szakszervezetének véleménye szerint:

Sok ezer építőmunkást kötnek le felesiegesen a vállalatok helyi karbantartó részlegeiben

Az építési vállalatok 17 ezer munkást keresnek

Gond ütött tanyát az Építésügyi Minisztérium munkaügyi főosztályán. Az állami építőipar 1959-es terve ugyanis jóval feszítettebb az ideinél. Jövőre 23 százalékkal több lakóházat, iskolát, ipari létesítményt kell felépíteniük. *A nagyobb feladat mintegy 17 000 új építőmunkást igényel.*

— *Pillanatnyilag még nem tudjuk, honnan teremtjük elő a szükséges létszámot* — mondják. — *Most töprengünk rajta...*

A szétszórt helyi csoportokban annyian dolgoznak, mint az összes építő vállalatoknál!

— Az úgynevezett »házilagos építőipari részlegeket« kellene megrendszabályozni — vázolják a kiutat a minisztérium szakigazgatási főosztályán. — Rögtön megoldódnának a munkaerőgazdálkodási problémák...

A gyárakban, a vállalatoknál, a kereskedelem bolthálózatában szép számmal akad olyan munka, mely *nem* tartozik az állami építőipar feladatkörébe. A mennyezetről lehulló vakolat pótlását, a rosszul záródó ajtó megjavítását, egy-egy gép alapjainak elkészítését, s más egyéb karbantartási és felújítási feladatot gyorsabban és olcsóbban tudják a *helyi* állományba tartozó munkások elvégezni. Helyes tehát, hogy minden vállalatnál tartanak néhány embert az ilyen tennivalókra.

Hangsúly a *»néhányon«* van — helyeselnek a minisztériumban is. — Ám ettől ma már *túlontúl messze* vagyunk...

A statisztika arról tanúskodik, hogy 1957 végén a különböző vállalatok karbantartó részlegében nem kevesebb mint *84 000 építőipari munkást foglalkoztattak.* Többek szerint számuk azóta mintegy 100 000-re szaporodott. A *Pécsi Szénbányászati Trösztnél* például csaknem 500, a *Csepel Autógyárban* 140 főből áll a házi építő részleg.

Így azután odajutottunk, hogy *a szétszórt csoportokban ma már nagyjából annyi ember dolgozik, mint a tényleges építési vállalatnál együttesen.*

Az OFOTÉRT mint építésivállalkozó és a szakértelem hiányának következményei

Az a baj — jellemzik a helyzetet a szakigazgatási főosztály mérnökei —, hogy a vállalatok házilagos részlegei gyakran *túllépik saját hatáskörüket és nemegyszer felkészültségüket meghaladó feladatok elvégzésére is vállalkoznak.*

Mi ebben a rossz?

Először az, hogy jóval *drágábban* dolgoznak, mint az állami építőipar. A szervezettebb körülmények között tevékenykedő, gépekkel összehasonlíthatatlanul jobban felszerelt állami építőiparban — nagyjából *azonos fizetésért* — csaknem *kétszer annyi értékű* munkát végez egy-egy dolgozó. Mégis nem ritka, hogy a helyi építőipari csoportok kilépnek saját telephelyük kapuján és — az olcsóbban dolgozó állami építőipar helyett — *engedély nélküli, üzletszerű vállalkozásokba kezdenek.*

Legutóbb például az OFOTÉRT tatarozó és dekoráló csoportjának mesterkedésébe avatkozott bele a minisztérium, mert más cégek portáljainak átalakításával is foglalkozott.

Miért nem tartják be a házi építkezésekről szóló rendeletet

— *Nagyobb építési feladatokkal nem szabadna megbízni ezeket az építőcsoportokat* — mondják a minisztériumban. — Érthetetlen előttünk, hogy a Magyar Nemzeti Bank a hitelek folyósításánál miért nem tartja be az érvényben levő rendeletet, mely bizonyos értékhatárhoz köti a »házi építkezéseket«.

— *Mi is ezen a véleményen vagyunk* — csatlakoznak a gondolathoz az Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezetében. — *De mi a vállalati igazgatók és szakszervezeti bizottságok lelkiismeretére is szeretnénk hivatkozni.*

Tapasztalatok szerint *a házi építőrészlegek tevékenységének 30—40 százaléka olyan munkákból áll, amit az állami építőipar mégegyszer olyan gyorsan, minőségileg kifogástalanabbul,* s így olcsóbban végezhetne el. A házi csoportokban dolgozó munkások jelenleg nincsenek eléggé foglalkoztatva, minthogy a házi javítások a legtöbb helyen csak időlegesek, nem biztosítanak munkát az év minden napjára. Ugyanakkor a másik oldalon, az építőiparban sürgős szükség lenne ezekre a munkáskezekre, amelyeknek egy része ma »elkallódik«.

Ha a helyes mederbe terelnék a vállalatok építőcsoportjainak vállalkozó kedvét és az *ésszerűség* határain belül engednék működni őket — az Építésügyi Minisztérium és az építőszakszervezet véleménye szerint — *nyomban sok ezer építőmunkás szabadulna fel,* a szervezetebb körülmények között dolgozó állami építőipar rendelkezésére.

Macsári Károly

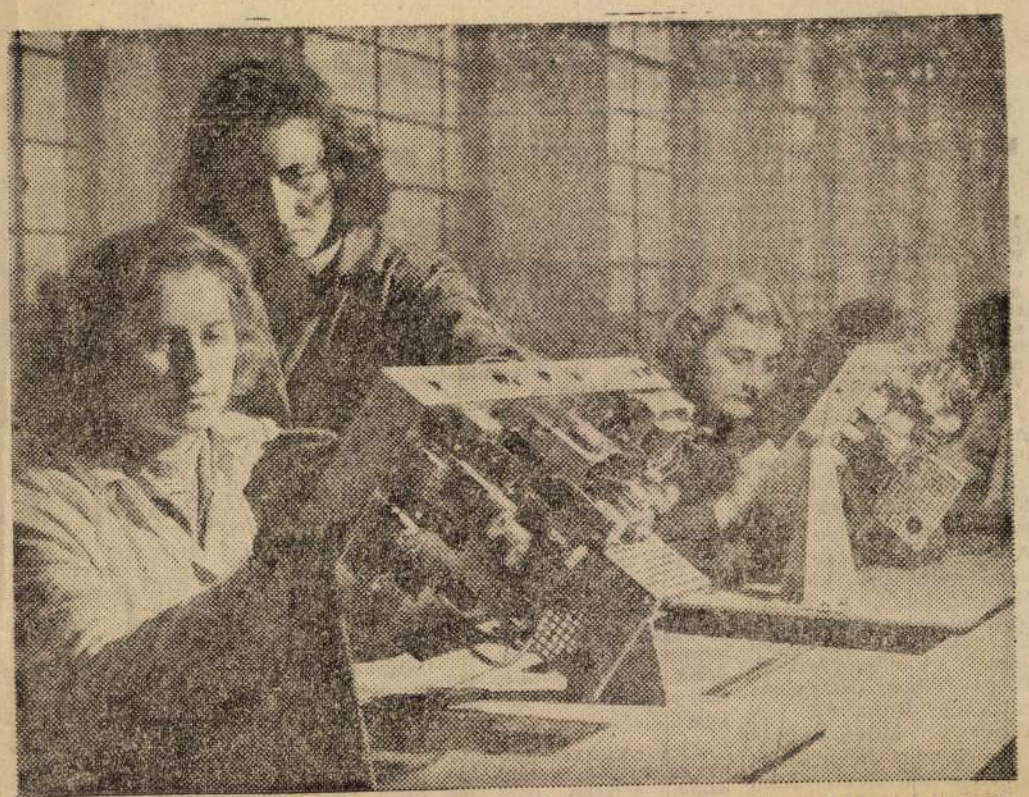

ÚJ ÜZEMET LÉTESÍTETTEK a székesfehérvári Vadásztölténygyárban 11 millió forintos költséggel, ahol megkezdik az 53 centiméter képernyőjű, 12 csatornás televízió-vevőkészülékek sorozatgyártását. Az új üzemet hétfő délután Csergő János kohó- és gépipari miniszter adta át rendeltetésének. Az új készülékből az év végéig 0 sériát, jövőre pedig 12 000 darabot készítenek. Az alaplemez-szerelés hétpercenként meginduló futószalagon történik. A képen Benkő Györgyné és Kocsis Rozália csoportvezető

(MTI Foto — Lajos György felvétele)

Negyedmilliárdos megtakarítás a dolgozók házibankjában

Karácsony előtt 270 millió forintot osztanak szét!

Kelengyére, tűzhelyre gyűjt, vigyáz a pénzre, biztosabb, mint a ruhaszekrény a KST

Az OTP tájékoztatása szerint *a bérből és fizetésből élő dolgozók több mint 15 százaléka — 360 000 ember tagja a Kölcsönös Segítő Takarékpénztáraknak. Csupán az idén 165 ezren léptek be.*

A Landler Jenő Járműjavító üzemből indult hódító útjára ez a takarékossági mozgalom — negy évvel ezelőtt. A rendszeres havi KST-betétekből 1957 végére 79 millió megtakarított forintja volt a tagságnak.

— Az idén ennek több mint három és félszerese, 270 millió forint kerül szétosztásra — tájékoztatott bennünket *Hoffmann József,* az OTP hálózati főosztály helyetes vezetője. — *Most már nemcsak az év végi kiadásokra, de más, nagyobb, előrelátható költségre is takarékoskodnak az emberek.* Sokan KST-ben gyűjtik össze a téli tüzelőre, a nyaralásra, az őszi bevásárlásokhoz szükséges összeget.

Az egyik ilyen rákospalotai *»takarékos«* üzemben, a Kötöttárugyárban december közepén kezdik meg a KST-betétek kifizetését. Amint *Borbély Gézáné* szb-elnöktől értesültünk, évenként 26—27 000 forintot takarítanak meg itt a dolgozók. De az idén még erre is »rálicitáltak«. A taglétszám és a betétek összege is emelkedett.

— Mit kezd ennyi pénzzel? — kérdeztük Badar Katalintól, az egyik jó pár ezer forintott megtakarító fürgekezű, kedves lánytól.

— Egy szobára való bútort veszek — válaszolt nevetve. — Én igazán elmondhatom, hogy *a KST »staffírozott« ki. Így vettem négy rend ágyneműt, s konyhabútort is tavaly.*

Werucz Artúrné és férje még csak két éve kezdték a rendszeres takarékosságot. Most kiszámították, hogy a havi 300 forint ellenében 3685 forintot kapnak kézhez, a kamattal együtt, aminek már »helye van«. — *Villanytűzhelyet veszünk rajta* — dicsekszik örömmel a fiatalasszony. Ha otthon van a szekrényben ez a pénz, az ember nem állja meg, hogy hozzá ne nyúljon. Így pedig megkapja egyösszegben.

Itt van a műhelyben *Kováts Ferenc* művezető *»tagtárs«* is, aki *havi száz forintot tesz félre, mint mondja, hogy a karácsonyi ajándékozás anyagi gondjaitól mentesüljön.*

— Azért is jó ez a KST — jegyzi meg a művezető —, mert ha az embernek év közben anyagi *»zűrje«* van, nem kell fűhöz-fához szaladgálni, kölcsönért szégyenkezni. Valószínű, hogy a többi előny mellett ez is öregbítette a KST hírnevét, s hozzájárult tábora növekedéséhez. Csak néhány példát említünk: a *Szombathelyi Pamutipar* minden dolgozója és még a családtagok közül is többen, a *Zalaegerszegi Ruhagyár* összlétszámának 80 százaléka, az *Újpesti Magyar Pamutipar* dolgozóinak kétharmada és a a XXII. kerület 500-as létszámot túlhaladó nagyságú üzemeiben a dolgozók 70 százaléka KST-tag.

Baják Aranka

Több mint félmillió forintot fizettek ki 703 KST-tagnak

Kedd délután nagy számban gyűltek össze a Fővárosi Villamos Vasút Akácfa utcai székházában a KST-tagok, hogy meghallgassák az évi beszámolót. A VII. kerület 14 900 tagot számláló 137 KST-je az idén *több mint tízmillió forintot gyűjtött.* A villamosvasút székházának dolgozói foglalták el az első helyet a kerületben. *850 dolgozó közül 703 KST-tag, 1958-ban 560 300 forintot takarított meg,* amit kedd délután fizettek ki. A legtöbbet gyűjtő első öt tag 7200, 4700, 4200, 4100 és 3200 forintot vett át. A KST ez évben *483 000 forint kölcsönt folyósított tagjainak.* Elhatározták, hogy 1959-ben *minden KST-tag két új tagot szervez be, a havi betétösszegeket 25—75 százalékkal emelik, sőt többen megduplázzák eddigi befizetéseiket.* A székház nődolgozói csatlakoztak az »Ahány asszony, annyi takarékbetétkönyv«-mozgalomhoz. *(sz. gy.)*

Szerelmes a belgyógyászat

Veszedelmes kór ütötte fel a fejét a kórházban. Szerelmes lett a belgyógyászat.

Az egész akkor kezdődött, amikor Garai András, az új osztályos orvos először nyitotta ki a 11-es kórterem ajtaját. Belépett magasan, karcsún, mosolyogva. S ettől kezdve a nap fénypontja lett a reggeli vizit. Hajnalonként a strumában szenvedő lányok mezítláb surrantak ki a kórteremből, Erzsi sebtében fejet mosott, Keresztes Mari manikűrözött, Pál Teri a pattanásait nyomkodta nagy gonddal.

Lici, aki három hónapja vált el férjétől, verseket írt »Hozzá« címmel, Barna Manyi orvosi könyveket búvt s néha álmadozva sóhajtotta:

— Ó, appendicitis...

A belgyógyászaton ez idő tájt több csoda történt. A morcos Ilus nővér barátságosan csevegett Kertész nénivel, Katinka nővér negyvenéves szoros kontya egyik napról a másikra kibomlott, s a fehér főkötő alól csintalan fürtök kandikáltak ki. Piri, a felszolgáló két rántott szeletet tett ebédnél az orvos tányérjára s dupla adag rakott tésztát adott, bőven cukrozva.

Mikulás este közeledett. S a kórterem gyógyulófélben levő tagjai elhatározták, hogy szűkkörű összejövetelt rendeznek a társalgóban. Az est fénypontja természetesen Garai doktor lesz, akit Lici mézédes mosollyal még a délelőtti vizit alkalmával meghívott.

Kati nővér délután lopva teasüteményt sütött, Piri felszolgáló félliter rumot vásárolt a teába, megtakarított pénzén.

S másnap este a társalgóban ott volt a belgyógyászat minden épkézláb betege.

— Nézd a hitvány — súgta Szegedi Kati a barátnőjének — hogy kiöltözködött. És sárgán nézték Ilus nővér fekete kiskosztümjét.

— Könnyű neki — sóhajtoztak — mi nem vehetünk kiskosztümöt.

Fehér Gizi mindenesetre ráejtett egy kanál befőttet Lici bársonypongyolájára.

Vártak, várogattak. Végre lépések közeledtek a folyosón. Feltárult az ajtó. Garai doktor lépett be sötétkék télikabátban. S a karján... csinos, elegáns, szőkén ragyogó nő.

— A Brigitta Bardot elbújhat mellette — bugyborékolt elő az első pillanat kábulatában Lici szájából a keserűség.

Egy sóhajtás volt az egész társalgó.

— A menyasszonyom — mutatta be Garai doktor a karjába kapaszkodó tüneményt — gondoltam örülnek, ha őt is elhozom.

Ilus nővér tátogott, a lányok sápadtan néztek maguk elé.

Aztán hevesen kínálgatni kezdték a süteményt, Lici bekapcsolta a rádiót és mosolyogtak, karattyoltak, csevegtek.

És szívük szerint azt szerették volna, ha Garai doktor nem Garai lenne, hanem Zacsmanek és nem doktor, hanem villamoskalauz és valahol Nyíregyházán járna az állomás és a tanácsháza között ötvenéves rozogányával.

Másnap Piri felszolgáló boszszút esküdve választotta ki a legványadtabb marhaszeletet, Katinka nővér simára vízezett hajjal jelent meg és Ilus nővér olyan mártír arccal osztotta ki a lázmérőket, mintha ellopta volna feje felől valaki a glóriát.

Keresztes Mari körméről lepattogzott a körömlakk, Erzsi napszámra nem fésülködött Lici száraz kenyérhajat csomagolt a »Hozzá« című versciklus papírjaiba. Barna Manyi az orvosi könyveket felcserélte detektívregénnyel.

És mindnyájan igazán betegek voltak. Fájdalmakat éreztek és injekciókat követeltek.

Kőszegi Ibolya

Bemutató: december 11

Hazatérés a világűrből

Sokáig nem értettem, hogy miért jött haza Szabó Sanyi. Valaki, aki rászánja magát, hogy elmenjen az Andromeda-köd egyik naprendszerének távoli bolygójára, aztán egy szép napon újra itthon legyen, s vonaljegyet kérjen a hatos villamoson... hát itt valami nincs rendben. Sokan faggatták, hogy mondja meg, miért jött haza, de kitérő, semmitmondó válaszokat kaptak. Ez csak megerősített abban a meggyőződésemben, hogy itt valami döbbenetes titok húzódik meg a mélyben, valami nehezen megfogható misztérium. A titok nyitja talán valahol a világtér végtelenségében húzódik meg, számunkra megközelíthetetlenül. Távoli, magasabbrendű világok roppant erői hatottak talán Sanyira, talán égi megbízatással érkezett vissza, egy ismeretlen parancs végrehajtójaként.

Egy alkalommal aztán összetalálkoztam vele. Őszintén megörült nekem, hiszen utoljára jó három évvel ezelőtt láttuk egymást. Akkor már az indulás lázában égett, s tőlem is kért tanácsot, hogy mit vigyen magával.

— Mi van, öreg lókötő? — kérdezte tréfásan, miközben hátba vágott. Mindig ilyen vásott szokásai voltak, de most láttam, hogy viselkedése spanyolfal csupán, amely mögé titkát rejti. Különös fénysugarat vettem észre a szemében, megrendített, de egyben felemelt a léleknek ez a váratlan kisugárzása. Az egész lényében volt valami megfoghatatlanul, megmagyarázhatatlanul különös.

— Szép volt? — kérdeztem, nyugodtságot erőltetve magamra.

— Szép! — bólintott.

— Mesélj valamit... — mondtam rekedten.

— Szívesen — válaszolt barátságosan mosolyogva.

Elindultunk a Nagykörúton és Sanyi könnyed hangon mesélt, de én megéreztem a hangja mögött a kozmikus mélységeket.

— Kellemes volt maga az út is — mondta —, olvasgattam, meg kártyáztunk, az a másfélmillió év úgy elrepült, hogy észre se vettük. Az Andromeda-köd közepetáján kerestünk fel egy naprendszert, innen nem lehet látni a legerősebb távcsővel sem, mert egy sötét köd teljesen eltakarja. Én ezt a napot elneveztem MLSZ-nek, azt a kis bolygót pedig, amelyre leszálltunk, Fradinak. Hogy valami fogalmad legyen a méretekről, az MLSZ mintegy nyolcvanezerszer nagyobb, mint a mi napunk, viszont a Fradi alig hatvanezerszer nagyobb a Földnél. Mit mondjak még neked, mi érdekel?

— Minden — feleltem gombóccal a torkomban. — Például kik élnek ott és hogyan?

— Csodalények — válaszolt Sanyi elimerően. — Hasonlítanak hozzánk, de valamivel magasabbak. Az átlagmagasság körülbelül három méter, a nők valamivel alacsonyabbak. Éjjel-nappal gyönyörű fény világít, nappal szikrázó, éjszaka csodálatosan szépek és illatosak, hanem énekelni is tudnak. Gyönyörű állataik vannak, ezek mélyen gondolkodó lények, sok filozófus van közöttük. Ebben a világban eljutottak az igazi boldogságig, a harmóniáig.

sejtelmes. Csodálatos palotákban laknak az emberek, az építőanyaguk a mi gyémántunkra hasonlít, csak sokkal keményebb és fényesebb. Az emberek csillagködbe öltözve járnak és mindenkinek gyönyörű hangja van. Nyelvük rendkívül dallamos, de a gondolatok közlése közvetlenül történik, egymás elméjének kisugárzását fogják fel. Gondolat gyorsaságú járművel pillanatok alatt felkeresik a világtér bármelyik részét, éppen egy kéttrillió fényévnyire fekvő égitestre indult el társas utazás, amikor ott tartózkodtam. Ezek az emberek nem ismerik a haragot, a betegséget, az idegességet, a boldogtalanságot, a rosszaságot. Mindenki addig élhet, ameddig akar, s olyan fiatal lehet, amilyen csak akar. Mozgásuk kecses, tudnak repülni is. A virágok nemcsak csodálatosan szépek és illatosak, hanem énekelni is tudnak. Gyönyörű állataik vannak, ezek mélyen gondolkodó lények, sok filozófus van közöttük. Ebben a világban eljutottak az igazi boldogságig, a harmóniáig.

Lenyűgözve hallgattam ezeket a fenséges szavakat, s szinte gépiesen kérdeztem:

— Akkor miért jöttél haza?

Sanyi vállat vont, aztán legyintve így felelt:

— Nagyon rossz volt a koszt.

Feleki László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-297
1957 FEB 14.
DAILY NEWS

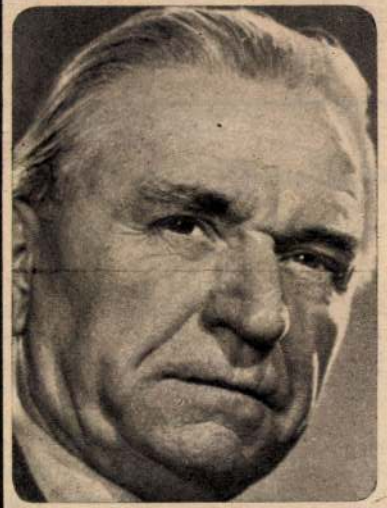

"Notes on a Life's Career"

Sculptor Kisfaludi-Strobl Working on his Memoirs

For two years now, Zsigmond Kisfaludi-Strobl, world-famous 83-year-old Hungarian sculptor, has been working on his memoirs under the title "Notes on a Life's Career", promising to be one on the greatest "hits" on the Hungarian book market when it appears.

The career of the octogenarian sculptor, twice winner of Hungary's national Kossuth Prize, has been so varied and so full of outstanding experiences of events and personalities that the memoirs should reveal to many thousands of today's readers the world of yesterday at home and abroad.

The Master has spent many years of his life in Vienna, Paris and London. He visited the Soviet Union ten times. The personalities whose portraits he had sculpted ranged from Bernard Shaw to Frunze, and from Princess (now Queen) Elizabeth to Voroshilov.

His works are permanently displayed in many outstanding museums of the world, including the British Museum in London and the Hermitage in Leningrad.

His noted works since the end of the war include the Liberation Monument on top of Gellért Hill in Budapest and the statue of Lajos Kossuth in Budapest's Parliament square.

the Soviet diplomats could again leave the embassy provided they "did not provoke incidents" with demonstrators. Last week, the ministry had warned them to stay in the embassy compound until further notice.

Todays drive by the Chargé d'Affaires to the North Vietnamese embassy proceeded without incident, although *Chinese demonstrators are still at the main gate of the embassy.*

The lifting of the house arrest might also be connected with the speech of Premier Chou En-lai, who said that China "had never planned physical force" against the embassy.

tung deliberately opposes peace in Vietnam and endangers the whole world.

It said the Peking leadership is hampering Soviet Military and Economic assistance to Hanoi by staging massive demonstrations in front of the Soviet embassy in the Chinese capital. These entered the 19th day Sunday.

"According to reports from Peking," said the broadcast, "the Peking leaders consider the establishment of peace in Vietnam is dangerous and it is against Mao Tse-tung's plan".

"The Chinese leaders apparently want to use Vietnam as a chessman and for this purpose they are attempting

Budapest, Feb. 13. (MTI) — Corneliu Manescu, Foreign Minister of the Rumanian Socialist Republic, and his wife have arrived in Budapest on Feb. 12 for a one-day visit at the invitation of Hungarian Foreign Minister János Péter. The Rumanian Foreign Minister was on his way back home from Brussels where he had made an official visit.

During the visit, the Rumanian and Hungarian Foreign Ministers carried on a friendly exchange of views.

In the evening of Feb. 13, the Rumanian Foreign Minister, his wife and aides have left Budapest en route for Bucharest.

accords.

Is said: "They set forth their respective views on the ways to bring about peace in Vietnam. *The two governments will continue to make a close study of the situation, and will make every possible effort with a view to achieving a settlement of the Vietnam problem, and will maintain contact to this end."*

Mr. Wilson himself is to go to Moscow for more talks with Mr. Kosygin at a date yet to be fixed, and British Foreign Secretary George Brown will visit the Soviet capital from May 19 to 25.

On other international issues, the two sides agreed

... improved industrial and technological exchanges, better air links, and cultural contacts.

Brown on Recognition of Odera—Neisse Frontier

London, Feb. 13. (AP) — British Foreign Secretary George Brown said today the world is very near a treaty to ban ahe spread of nuclear waepons. He forecast it would be acceptable to both nuclear and non-nuclear powers, including West Germany.

Brown, at a news conference held only hours after the departure of Soviet Premier Alexei Kosygin, was also asked if Britain is moving towards recognition of the Odera-Neisse rivers as Germany's eastern frontier. Brown said: "Yes, in a way".

MN. (kitüntetések)

„CSINÁLJÁTOK A BÉKESSÉG MŰVEIT TEMÉRDEKKÉ!"

„JELSZAVAINK VALÁNAK HAZA ÉS HALADÁS!« ...1835 február 9-én, a pozsonyi diétán hangzottak el Kölcsey Ferenc ajkáról ezek a szavak. Utolsó országgyűlési beszéde volt ez. Kölcsey lemondott követi posztjáról, mert megyéjében, Szatmárban fölülkerekedtek a konzervatívok, akik politikájának megváltoztatását, a haza és haladás szent elvének feladását követelték tőle. Kölcsey, mint élete során sohasem, most sem engedett meggyőződéséből. Kölcsey Ferencre emlékeztet a hónap, amelyben most járunk: 1790 augusztusában született és 1838 augusztusában húnyta le örökre szemét... De van valami, sokkal több, mint az évforduló, ami kötelességünkké teszi, hogy emlékezzünk rá. Alkotmányunk ünnepére készülünk. És lehetséges volna, hogy ne szóljunk róla, aki legelsőként küzdött a rendi Magyarországon, hogy szétfeszítse a nemesi nemzet szűk keretét, és az »alkotmány sáncai mögé« emelje az egész népet? A maga korában ennek az eszmének szinte egyedüli következetes harcosa volt.

Ezért kell meglátnunk írásaiban, költeményeiben és ellenbeszédeiben, tanulmányaiban és politikai beszédeiben a mának szóló nagy, elgondolkoztató tanítást.

A mohácsi csata háromszázadik évfordulójára emlékbeszédet írt Kölcsey. A soha el nem hangzott beszédnek ma is súlyos a tanulsága. Kölcsey, a gondolat óriása a jövőhöz, mihozzánk szól:

»Őseitek parányi fészkeket raktanak? szedjétek össze a romokat, s tegyetek belőle mély alapot jövendő nagyságnak. Apró harcokat vívtanak? csináljátok a békesség műveit temérdekké!« Igen, a mi korunk *»csinálja«* a *»békesség műveit temérdekké!«* ...Vagy lapozzuk föl másik írását. Címe: *Parainésis Kölcsey Kálmánhoz.* A »Buzdítás« nemcsak unokaöcséhez szól. Az eszményképpel, amelyet ebben az írásában kifejt, új, haladó nemzedéket akar felnevelni, általa akarja megteremteni az új Magyarországot. Ujfajta hazaszeretet, Révai József szavaival *»humanista patriotizmus«* az, ami végigárad a Parainésis oldalain...

»Szeretni az emberiséget, ez minden nemes szívnek elengedhetetlen feltétele...« *»Szeresd a hazát! Boldog leszesz, ha a férfikor napjaiban e szavakat úgy fogod érthetni, úgy fogod érezhetni, mint kell... Mert tudd meg: e szóban: haza, foglaltatik az emberi szeretet és óhajtás tárgyainak egész összessége. Oltár atyáid által istennek építve; ház, hol az élet első örömeit ízlelé: föld, melynek gyümölcse föltáplált; szüleid, hitvesed, gyermekeid, barátid, rokonaid s polgártársaid: egytől-egyig csak egészítő részei annak.«* ...És röglön e gondolatot követi a szó a haza védelméről, és azokról, akik hazárdul elhagyják hazájukat:

»Hány embert láttam én, ki meggyúlt háza üszkei közé éltét veszélyezve rohant, hogy némely hitvány eszközöket kiragadjon? s nem sokkal inkább természetes-e ily valamit a hazáért, azaz mindnyájunknak, az egész nemzetnek mindeneért cselekednünk?... Kinek szívében a haza nem él, az számüzöttnek tekintheti magát mindenhol: s lelkében üresség van, mit semmi tárgy, semmi érzet be nem tölt.«

Kölcsey gondolatai a fejlődés, a társadalmi haladás minden területét átszáguldják. A forradalomról így beszél: *»Erős rendület viszi véghez nem egyszer, mit hosszú idők békésen nem hajtottak végre...«* És az, amit az itt következő sorokban mond, akkor, 1834-ben az érzések utópiája volt. Ma valóság: *»Most a földkerekség legnagyobb részét erős lendület járó keresztül, korunk új szükségeket és formákat vön magára; minden pálya, minden láthatár szélesedni kezd; egész néptömegek kezdenek gondolkozni; s egy hatalmas egyetemi ország talpkövei tétetnek le: az ismeretek országáé.«*

Kölcsey sokat foglalkozik a tudomány szerepével, s amikor a tudomány kötelességéről olvassuk véleményét, megint csak ismételni tudjuk: mindezt csak a mi Alkotmányunk tette igazzá. Így mondja Kölcsey:

»Tudományt a munkás élettel egybekötni: ez a feladás, mire a köztársaság férfijának törekedni kell. Tiszteletet érdemel a tudós is, ki négy fal között halványulva a multvilág emlékeivel kizárólag társalkodik: de jelenkorra hatni kívánó polgárnak más pályán kell indulnia... Ismereteket szerezni, hogy azok a sokaságra átplántálódva közkinccsé váljanak; világos ideákból fáklyát gyujtani, melynél az együttélők előítéleteik setétségéből kiléphessenek, régi és új, idegen és saját tapasztalást egyesíteni, hogy a néptömeg előtt vezérelv gyanánt ragyogjanak; szóval minden ismeretet... a jelenlét nemesítésére s a jövendő előkészítésére fordítani...«

Saját élete tapasztalását nyújtja át Kálmánnak, s rajta keresztül a fiatal nemzedéknek Kölcsey. A kristálytiszta gondolat ékkövei következnek egymás után. Felteszi a kérdést: Miben rejlik a boldog jövő felépítésének záloga? És nyugodt biztonsággal adja meg a választ:

»Többször mondám: az élet főcélja — tett... Egyedül a legnagyobb erő sem tehet mindent, mondhatnám nem tehet sokat; egyesített erőknek pedig a lehetetlennek látszó is gyakran lehetséges. Mit ér egy csepp víz? de milliomként egyesült cseppek megdöbbentő erőt fejtenek ki!«

Másfél század távlatából világító, jövőt sejtő szavak ezek. Aranybetűk Kölcsey életművének oszlopán. Arról beszélnek, milyennek álmodta a legnagyobb magyar költők és gondolkodók egyike azt a jövendőt, amelyet mi most felépítünk; arról, hogyan szerette azt a hazát, amelyet a mi kezünk formál milliók boldog hazájává.

ÓDA A NÉPHEZ

Nincsen oly dal s magasztos költemény,
Mely méltóbb zengést adna Teneked,
Mint a belőled sarjadt Jog, a Szó,
Mint a szivedből nyiló szeretet.
Te vagy a költő, legszebb költemény,
A muzsika, hegyek zengése — Nép!
Te vagy az ország, a haza te vagy
S az élet a te ritmusodra lép.

Sokat szenvedtél, sok véred kifolyt,
Hogy végre tiéd legyen az a föld,
S neked ragyogjon minden csillaga
És minden kincsét csak te örököld,
Te vagy a költő, alkotó — az ur,
Gyár, bánya, rét már a te birtokod,
Te tervezel s építsz iskolát
S az alkotmányt hazádnak te adod.

Az alkotmányban él az ifjuság,
Az alkotmány, ó, nép, müved java,
Te vagy a birtok és a birtokos —
A szabad paraszt, munkás, katona;
Az alkotmány: a lélekző jelen,
Gyárak szava, szántások rendje és
Uj házak, könyvek, család, tudomány,
Zenébe csengő büszke nevetés.

Uj korba léptél, ahol élni jó,
Amit termelsz, magadnak termeled,
Te osztod szét a fényes javakat,
A Párt vezérel, szépül életed,
Ítélkezel, törvényt szabsz, millió
Füszálon, mezőn, tükrös csermelyen
Rezdülnek a te lelkes dalaid,
És rólad ir az uj történelem.

KESZTHELYI ZOLTÁN

Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke kiosztotta a „Kiváló Művész" és „Érdemes Művész" kitüntetéseket

Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke kedden délben a Parlamentben ünnepélyes keretek között tüntette ki kiváló művészeinket a *»Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze«* és a *»Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze«* címmel. *Dobi* István a kitüntetések átadásakor többek között ezeket mondotta:

— Harmadízben ünnepeljük Alkotmányunk születésnapját azzal is, hogy élenjáró művészeinket a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a »Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze« és a »Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze« címmel tünteti ki. Ezzel is teljesítjük az Alkotmány szép parancsát, amelyet az 53. paragrafus így foglal törvénybe: »A Magyar Népköztársaság hathatósan támogatja a nép életét, harcait, a valóságot ábrázoló, a nép győzelmét hirdető művészetet...«

— Ezen a napon a *színpadi kultúra* terén kiemelkedő érdemeket szerzett előadó művészek mellett itt üdvözölhetjük a *zeneművészet* kiváló képviselőit is, előadóművészeket, zeneszerzőket, karmestereket: *képző- és iparművészeket,* festőket, szobrászokat, színpadi- és filmrendezőket, az *alkotó és előadóművészet* minden ágának legelső képviselőit. Azokat, akiknek magasszínvonalú művészi munkássága előrevitte kultúrforradalmunk fejlődését, erősítette a kapcsolatot a művészet és a dolgozó nép legszélesebb rétegei között és nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a szocialista realista művészet teljes diadalra jusson hazánkban.

A kitüntetettek nevében *Pátzay* Pál Kossuth-díjas szobrászművész válaszolt.

— Igérjük — mondotta —, hogy hivatásunkat lelkesen fogjuk fel és feladatunkat teljes odaadással fogjuk a jövőben is teljesíteni. Igyekszünk megmutatni művészetünkkel életünk emelkedett örömét, a jövőt építő heroikus munka minden nagyszerűségét.

A „Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze" címmel a következő művészeket tüntették ki:

Fischer Annie zongoraművésznő, **Zathureczky Ede** hegedűművész, **Oláh Gusztáv** operarendező, tervező, **Nádasdy Kálmán** operaés filmrendező, **Kisfaludy-Ströbl Zsigmond** szobrászművész, **Pátzay Pál** szobrászművész, **Csók István** festőművész.

A „Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze" címet a következő művészek kapták:

Ferencsik János karnagy, **Somogyi László** karnagy, **Bartos Gyula** színművész, **Bihari József** színművész, **Kenessei Jenő** balettkarnagy, zeneszerző (zenei dramaturg), **Lukács Pál** mélyhegedűművész (operazenekar), **Geilért Endre** rendező, **Feleki Kamill** színművész, **Bán Frigyes** filmrendező, **Keleti Márton** filmrendező, **Szabó Ferenc** zeneszerző, **Rácz Aladár** cimbalomművész, **Pór Bertalan** festőművész, **Szőnyi István** festőművész, **Mikus Sándor** szobrászművész, **Ferenczy Noémi** gobelinművésznő, **Bernáth Aurél** festőművész.

AMERIKAI FILMET LÁTTAM HELSINKIBEN

Írta: Barcs Sándor

A MI GENERÁCIÓNK, amelyet már csak egy sóhajtásnyi idő választ el a negyedik X-től, sok mindent megért már. Két világháborún és nem tudom, hány gazdasági válságon rágta át magát, verekedett vagy megalkudott a fasizmussal, megérte a felszabadulást és közelről megismerkedett a legcsodálatosabb emberi alkotással, a szocializmussal. Ez a generáció többek között arról is nevezetes, hogy az emberi szellem zűrzavarában nevelkedett, a józanabbja úgy válogatta ki magának a hasznos tudást és a szépet, mint ocsuból szokták a búzát. A szellemi zűrzavarnak, amely ezt a generációt körülvette, a charleston ugyanúgy része volt, mint ahogy része volt az amerikai film is.

Vannak őszinte emberek, akik bevallják, hogy egykor szerették az amerikai filmet. Emlékeztek még a Ben Hurra, a Nagyvárosi fényekre, a Bagdadi tolvajra, Fattyre és Zigottóra? — kérdezik egymástól. Emlékeznek, de csak futólag és felületesen, ahogy az embereket az amerikai film megtanította emlékezni. Emlékeznek, anélkül, hogy analizálnának, anélkül hogy egy kurta időre búvárruhát öltenének és leereszkednének ennek a színes változó-tükrű, sokat sejtető emlék-tengernek a mélyére és igyekeznének *mai énjükkel, mai szemükkel vizsgálni* a tegnapi amerikai filmet. Minek? — gondolják. Ami elmúlt, elmúlt. Az eszükkel tudják, hogy giccs volt, rossz volt, félrenevelt, becsapott, édes méreg volt. De a szívükkel még mindig mosolyognak, ha Eroll Flynnről esik szó, vagy — hogy a másik nemnek is kedvezzek — Hedy Lamarr-ról. Nem veszik észre, hogy nem az amerikai film mozog a szívükben, hanem az a kis emlékfoszlány, amely ott leng a különféle mozik nézőterén és amely — mi vagyunk. Az ifjúság nosztalgiája, önnön fiatalságunk, gyermekkorunk vibrál ebben a mosolyban. S ez a mosoly nem az amerikai filmnek szól, hanem önmagunknak, saját kamaszkorunknak, első szerelmünknek, erős legyőzhetetlen ifjú képzeletünknek.

Kinek van rá ideje, hogy így vizsgálja az amerikai filmet, amikor más, fontosabb élmények kötik le életünket? Elég, ha eszünkkel elítéljük, minek tovább is menni? Érdemes-e vele egyáltalán foglalkozni? Én igennel feleltem rá. Talán azért, mert bennem felülkerekedett az újságíró érdeklődése. Helsinkiben beültem egy moziba, hogy megnézzek egy amerikai filmet; hosszú évek óta az elsőt. Este 11 óra volt — így is el kellett lopnom az időt olimpiai munkámtól — és 1 órakor álltam fel a zsöllyéből. Hányhatnékom volt, fájt a fejem és tudtam, hogy csak altatóval fogok tudni elaludni. De hiba lenne, ha elébe vágnék a dolgoknak.

ÜLJÖN BE VELEM AZ OLVASÓ a Bio-Bio nézőterére (Helsinki legforgalmasabb helyén van ez a mozi), ne féljen, van elég hely. Talán tizenöten vagyunk a moziban. A »közönség« 17—18 éves, hosszú, pepitazakós, kerek-kalapos, vékonynyakkendős, jampec-fiókákból áll. A vásznon »társadalmi« filmet kezdenek pergetni. Megindul a cselekmény is és a cselekményre fényképezik rá a színlapot és a többi kötelező szöveget. Innen tudom meg, hogy a film Jo Fogano *»The Condemned«* (»Az elítélt«) című híres(?) regényéből készült és kezdem szégyelni magam, mert sem a regényíró nevét, sem pedig művét nem ismerem, sosem hallottam se egyikről, se másikról.

A cselekmény érdekesen indul. Munkás család. Apa, anya, 8 éves kisfiú. Az apa munkanélküli. Vajjon mit kezd az amerikai film egy munkanélküli prolival? Hogyan mutatja meg neki az emberi élet felé vezető utat? Erre kíváncsi vagyok. Hősünk nap, mint nap levertebben állít haza. Nincs munka. Egyszer ad a fiának néhány centet fagylaltra. Ezen összezördül feleségével, mert a pénz inkább üres levesre kellett volna. Hősünk kétségbeesetten megy el hazulról és bánatát egy pohár sörbe fojtja. Megismerkedik egy tekéző jampeccel. Beszélgetnek. Hősünk elpanaszolja, hogy nincs állása. A jampec felfogadja soffőrnek.

És megkezdődik a »munka«. Először egy kis boltot fosztanak ki. Aztán egy nagyobb üzletbe fognak. A lapok hatalmas, elsőoldalas címmel számolnak be a vakmerő rablásokról. Végül egy fiatalembert rabolnak ki. Hősünk már ekkor vonakodik a piszkos munkától. Szeretne szabadulni az obligóból, de mindhiába. Részt kell venni a fiatalember kifosztásában és meggyilkolásában.

A gyilkosság nem egyszerűen csak úgy zajlik le, hogy az illetőt fejbeverik, vagy lelövik. Nem, ez túlságosan is sablonos lenne. És a közönség látni is akar valamit a pénzéért. Így hát először összekötik az áldozat kezét, lábát. Ronggyal betömik a száját. Aztán képzeljen el az olvasó egy kavicshegyet (hasonlót, a mi dunaparti homokhegyeinkhez, melyeket az uszályokról szalagon futó homok képez a rakpart oldalában). Erről a kavicshegyről — vagy talán helyesebb, ha kőhegyet írok, mert éles, utcakövekből áll ez a hegy — legörgetik a magával tehetetlen embert, majd amikor már a szó szoros értelmében kiment emberi formájából, akkor bedobják egy tóba.

Hősünk lelkileg összeomlik. Elárulja magát. Menekül. Üzik, mint egy vadat. Végül is felesége, kisfia és a szomszédok szeme láttára fogják el, izgalmas, géppisztolyos hajsza után. Hurokra kerül a főgengszter is. A lapok plakátbetűkkel közlik a nagy szenzációt.

A két bűnöst börtönbe zárják. Vasketrecszerű cella ez, alig három-négy lépés hosszú. Csak hosszában sétálhat benne egy ember. A másik háromnak addig az ágyon kell tartózkodni, mert a cella négyszemélyes. Persze, ezt csak úgy mellékesen állapítom meg, nem tartozik a filmhez, csak az amerikai életformához. Aki bűnös, az ne csak bűnhődjék, hanem kínlódjon is. (Már ami az ilyen kis bűnösöket illeti. A nagyok szabadon járnak és köszönik, jól érzik magukat.)

De a haddelhadd csak most jön. A purifikátor riportert meggyőzik, hogy a hős nem is olyan rossz ember. Szívszaggató jelenet a hős felesége és a riporter felesége között. A két asszony mellett megjelenik egy félnótás házibarát is, aki idegenes kiejtéssel okosakat mond és aki — erre az ember a film végén jön rá — az alibi célját szolgálja. De folytassuk a mesét. A két bűnös tehát börtönkalitkában van, külön-külön cellában és mindketten egyedül, társak nélkül. A jampec-gengszter őrjöng. A hős, aki úgy esett bele az egészbe, mint a légy a tejbe, csendesen gyötrődik.

S egyszer csak felmorajlik kint a tömeg hangja. A tömeg követeli a bűnösöket. Majd ők elintézik a gengszereket ... A két gengszter tudja, mint jelent ez a hang. Meghűl ereikben a vér.

A mienkben is. Mert a tömeg egyre követelőbben lép fel. A seriff beszédet tart, meg akarja nyugtatni a tömeget, de valaki lasszóval lerántja a hangszórót. A seriff erre elnémul. Megtámadják a börtönt. A rendőrök könnyfakasztó bombákat dobálnak és ezzel egyelőre visszaverik a tömeget. De a tömeg erősít. Vízifecskendővel tér vissza és a derékvastagságú vízsugarakkal valósággal lemossa a rendőröket a lépcső tetejéről. Ugy gurulnak le az ázott rendőrök, mint a kiöntött ürgék. A feldühödött emberek egy-kettőre betörik a kaput. A purifikátor riporter beszédet akar nekik tartani, de félrelökik. Behatolnak a börtönbe. A főgengszter ellenáll. »Behúz« egy néhányat, de aztán lefogják és ütik, verik, tépik. Ugyanez a sors vár hősünkre is, aki azonban megadja magát és egykedvűen tűri, hogy széttépjék. Mert a két bűnöst ronggyá verik és széttépik, ahogy mondani szoktuk: meglincselik. Aztán hosszú köteleket hoznak. Az élettelen ember-roncsokat egymás feje fölött adják kézről kézre, egészen a kötélig...

Borzalmas látvány.

A végén Mr. Alibi megjegyzi a purifikátor riporternek, hogy így nem lehet elintézni dolgokat, ez nem helyes. Mr. Alibi ezzel elintézi a film gyártóinak és bizonyára a regény írójának is az esetleges erkölcsi skrupulusokat. Vagyis: az egész szörnyűséges látvány csak elrettentő példa. De éppen ebben az elrettentő példában van az üzlet, ezt csámcsogják a beteglelkű emberek (jelen pillanatban tizenöt finn kamasz) és ezt nevezik amerikai filmkultúrának, sőt, kultúrának. Ezt nevezik amerikai filmnek.

Köszönöm!

MEG TARTOZOM AZ IGAZSÁGNAK azzal, hogy leírjam, ugyanakkor láttam egy kalózfilm előzetes bemutatóját is. Az előzetesen levetített három-négy jelenetben egy embert vaskampóval végig hasítanak, egynek a hátába szúrnak és egy nőt hátulról agyonlőnek. Nekem ennyi is elég volt. Filmet már csak otthon nézek meg. Igaz, hogy mi itt a »vasfüggöny mögött« nem tudunk ilyen gengszter filmet csinálni. És nekem, de velem együtt a mozilátogató milliónak a nemesen nevelő, napsugarasan mosolygtató, szocialista hazafiságot árasztó pergőkép ezerszer jobban tetszik, és ma már nemcsak ésszel, de szívvel és minden érzékkel útálom a legaljasabb emberi érzelmeket felkorbácsoló, állatias amerikai filmet.

Mire hazaértem az otaniemi táborba, éjjel két óra volt. Olyan világos volt, hogy olvasni is lehetett a szabad ég alatt. Csak az a sötétség szomorított el, amelyet gonosz emberi lélek terjeszt, szerte a világon. Pénzért, profitért, nyereségért.

Milyen sokat ér, hogy megszabadultunk tőle!

RÁDIÓBÍRÁLAT

»A VASHUTA EMBEREI.« (A Magyar Rádiószínház hétfő esti ünnepi bemutatója.) Több mint egy évszázaddal forgatja vissza az időt drámai költeményében Vészi Endre, hogy elmesélje az ózdi vasgyárosok történetét. A trilógiának tervezett nagyszabású munka első része hangzott el a rádióban Polgár Tibor korfestő muzsikájának aláfestésével. És éppen a zenénél gondolkoztunk azon, miért nem kapott a drámai költemény több muzsikát? Miért tűnt fel lassúnak, vontatottnak, bőbeszédűnek a rádiójáték? Ugy véljük, megtaláltuk az okot: a hallgató úgy érezte, mintha kitűnő operaszövegkönyvet hallgatna — zene nélkül! A párosrímes sorok még fokozták ezt a hatást. Ámde a kézirat elolvasásakor megleltük azokat az »instrukciókat« is, melyeket Vészi leírt, de a rádióban nem lehetett megoldani. Például: »Kossuth láttára az emberek leveszik fövegüket.« Vagy: »Az emberek elindulnak a sorozóasztalhoz.« Vagy: »A máglyatüzek erőre kapnak... besötétedett... süvölt a szél az ősi fák között...« Vészi érezte, hogy ezekre az instrukciókra szükség van, tehát vizuális elképzelésekkel tarkította elbeszélő költeményét, mely olvasva, vagy zenés színpadon színrehozva: sokkal nagyobb hatást tudna elérni, mint a rádióban! A kísérlet mindenképpen értékes volt. A színészek többnyire lassan mondták a szöveget, »ráülték« a versekre, kiélezték a rímeket. Gábor Miklós, Bihari József, Ruttkai Éva alakítása azonban kitűnő volt. Greccsák emberhajcsár szerepében Mányai fiatalos hangja nem fedte a szerző szövegét: »...ilyen vénnek!« Várkonyi Zoltán rendezte Vészi rádiószínpadra alkalmazott verses munkáját s különösen a második felében színesítette friss tempókkal az előadást.

— **A Fővárosi Villamosvasút közli,** hogy az épülő új trolibuszvonal vezetékeinek szerelési munkái miatt a 8-as jelzésű villamosjárat a Rudas László-utcán csak a MÁV-kórház és Lenin-körút közötti útvonalon közlekedik.

JÖN

BÉKÉT AKARUNK

JÖN Színes film a III. Világifjusági Találkozóról.
Szovjet és német filmművészek közös alkotása,
Irták: Pirjev és Frolov
Főrendezők: Iván Pirjev Sztálin-díjas, Joris Ivena Nemzetközi Békedíjas
Zene: Dunajevszkij Sztálin-díjas

Margitszigeti Szabadtéri Színpad: Keszkenő (8) — **Majakovszkij Szabadtéri Szípad:** Vadvízország (8) — **Munkácsy-kert:** MÁV Szimfonikus Zenekar (8) — **Fővárosi Nagycirkusz:** Helyet a nőknek (4, 8).

Mozik műsora:

UTOLSÓ ÉJSZAKA (szovjet film): SZIKRA (Lenin-krt. 120.) n5, f7, 9, URÁNIA (Rákóczi-út 21.) 4, n7, f9, DÓZSA (Róbert Károly-krt. 61.) 5, 7, 9, MUNKÁS (Kápolna-u. 3/b.) n6, f8. 20-án: 3, ALKOTMÁNY (Ujpest) 4, n7, f9.

ELŐRE, TENGERÉSZEK (lengyel film): PUSKIN (Kossuth Lajos-u. 18.) f4, h6, 8, MÁJUS 1 (Mártírok útja 55.) 4, n7, f9, TÁTRA (P.-erzsébet) h6, 8. 20-án f4.

LAMMERMOORI LUCIA (olasz operafilm): SZABADSÁG (Bartók Béla-út 64.) 19-ig 4, n7, f9, HUNYADI (Kispest) 19-ig 6, n9. 20-án 4.

AZ ÉLET NEVÉBEN (szovjet film): CORVIN (Kisfaludy-köz) h4, 6, f9.

SZEMBESITÉS (magyarul beszélő szovjet film): TÁNCSICS (Csepel) f6, h8, 20-án f4.

SZERELMEM (szovjet filmoperett): DUNA (Fürst Sándor-u. 7.) f5, h7, 9, FELSZABADULÁS (Flórián-tér 3.) 4, n7, f9.

TOLDI, PLASZTIKUS MOZI (Bajcsy-Zs.-út 36.) 1 1952. **MÁJUS 1., 2. ARTISTAVIZSGA, 3. ÁLLATKERTI SÉTA** (4. hétre prol!). — f4, 5, f7, 8, f10, 20-án d. e. 10.

SZUHE BATOR (szovjet film): GORKIJ (orosz nyelvű mozi, Akácfa-u. 4.) h6, 8, 20-án f4.

ERKEL (új magyar film): VÖRÖS CSILLAG (Lenin-krt. 45.) 20-án f5, h7, 9.

DÉRYNÉ (zenés magyar film): PENTELE (Lenin-krt. 39.) 10, 12, 2, 4, 6, 8, HUNYADI (Kispest) 20-án 4, 6, n9, BRIGÁD (P-lőrinc) 20-án n4, f6, h8.

CIVIL A PÁLYÁN (színes magyar sportvígjáték): ALKOTÁS (Alkotás-u. 11.) 4, n7, f9, SZABADSÁG (Bartók Béla-út 64.) 20-án 4, n7, f9.

Ludas Matyi (színes magyar film): KULTUR (Kinizsi-u. 28.) 20-án f4, h6, 8.

Mágnás Miska (magyar filmvígjáték): KÖLCSEY (Kispest) 20-án h4, 6, n9.

Színházak és mozik műsora

Kis Katalin házassága (magyar film): OTTHON (Soroksár) 20-án f4, f6, h8, KOSSUTH (R.-mihály) 20-án n4, f6, h8, MIKSZÁTH (Sashalom) 20-án h3, 5, n8.

Öri muri (színes magyar film): ATTILA (Budafok, kertmozi) 6, n9, 20-án h4, KÁRPÁT (Cs.-hegy) 20-án 4, 6, n9.

Nyugati övezet (magyar film): ÉLMUNKÁS (Kispest) h6, 8, 20-án f4, ÁRPÁD (Soroksár) 20-án h4, h6, 8.

Eskü (magyarul beszélő szovjet film): DIADAL (Krisztina-krt. 155.) 4, n7, f9, VILÁGOSSÁG (P.-erzsébet) 20-án f4, f6, 8.

Találkozás az Elbán (magyarul beszélő szovjet film): ÚJLAKI (Bécsi-út 69.) f4, h6, 8, TERV (P.-újhely) f6, h8, 20-án n4, csüt, szűnnap, SPORT (Thököly-út 56.) 20-án 4, n7, f9.

Egy asszony elindul (magyar film): UGOCSA (Ugocsa-u. 10.) 20-án f4, h6, 8.

Dalolva szép az élet (magyar film): SZABADSÁG (Cs.-liget) 20-án f4, h6, 8.

Vidám vásár (színes, zenés, táncos szovjet filmvígjáték): JÓKAI (Budatétény) 20-án f4, f6, h8.

Vidám szüret (szovjet film): KELEN (Kelenvölgy) 20-án n4, f6, h8.

Elitélt falu (német film): KOSSUTH (Cinkota) 20-án f4, f6, f8

1. FELSZABADULÁSUNK ÜNNEPE, 2. SZTÁLIN NÉPÉNEK KÜLDÖTTEI, 3. NEKIK BÉKE KELL: CSOKONAI (Népszínház-u. 13.) f4, h6, n9.

1. OPERÁTÓL A JAZZIG, 2. KOREAI MÁJUS 1., 3. Építjük a vörös hajókat, 4. Fedotov festő, 5. Textilipar harca a minőségért: BÉKE (Szt. László-út 48.) f5, f7, f9.

1. KÉPZETT BETEG, 2. Olvasztárok, 3. Nőmunkás, 4. Hegyek mozdulnak, 5. 2. sz. Magyar tudomány és technika, 6. Kacsa: JÓZSEF ATTILA (R.-palota) h6, 8, 20-án f4.

SZOVJET BÁLNAVADÁSZOK (színes szovjet film): ZRINYI (Lenin-krt. 26.) h4, 6, f9, VERSENY (Szt. László-tér 14.) f6, h8, 20-án n4.

Talpalatnyi föld (magyar film): SZABADSÁG (P.-imre) 20-án h4, h6, 8.

VADVIZORSZÁG (színes magyar természetfilm): Kísérőfilm: **A kis kakas gyémánt félkrajcárja:** KULTÚRA (P.-hidegkút) h6, 8, csüt. szűnnap, SZIGETHY (Albertfalva) 20-án f4, h6, 8

HALLÓ, ITT HELSINKI (olimpiai sportműsor: Így készültünk az olimpiára, 1. sz. magyar sporthíradó, 1., 2., 3., 4., 5., sz. olimpiai sporthíradó): FÁKLYA (Lenin-krt. 88.) (3 hétre prol!) f5-től 11-ig folyt., FÉNY (Ujpest) ½5-től ½10-ig, 20-án ½4-től ½10-ig folytatólag

HIRADÓ (Lenin-krt. 13.): 1. Magyar híradó, 2. Szovjet híradó, 3. 4—5. sz. **OLIMPIAI SPORTHIRADÓ,** 4 Országos állattenyésztési kiállítás, 5. Lesipuskás. — Reggel 9-től este 11-ig folytatólag.

2—3. sz. OLIMPIAI SPORTHIRADÓ: NAP, KULTUR, TÁTRA, PARTIZÁN, OTTHON, BÉKE, ÉVA, ELŐRE, ALKOTÁS, HAZÁM, ATTILA (Budafok), ÁRPÁD (Soroksár), OTTHON (Soroksár), TÜNDÉR (Ujpest), SZABADSÁG (R.-liget), JÓKAI (R.-hegy), PETŐFI (N.-tétény), és KELEN (Kelenvölgy) moziban.

4—5. sz. OLIMPIAI SPORTHIRADÓ: TINÓDI, TANÁCS, ZUGLÓI, CSOKONAI, UGOCSA, BÁNYÁSZ, BEM, ÚJLAKI, ATTILA (Budafok), JÓZSEF ATTILA (R.-palota), TERV (P.-újhely), ÉLMUNKÁS (Kispest), KÖLCSEY (Kispest), KOSSUTH (R.-mihály), CSILLAG (Cs.-hegy), MIKSZÁTH (Sashalom), és ÚJVILÁG (R.-keresztúr).

Eső után napsütés (vidám német film): (Kísérőfilm: **Demokratikus falu):** KOSSUTH (Váci-út 14.) f5, h7, 9, VÖRÖSMARTY (Üllői-út 4.) 4, n7, f9, RÁKÓCZI (Csepel, kertmozi) h4, h6, 8.

Este 6-kor, háború után (zenés szovjet filmvígjáték): BÁSTYA (Lenin-krt. 8.) 11, 1, 3, 5, 7, 9.

Meseország (új, színes szovjet rajzfilmsorozat): ADY (Somogyi Béla-út 3.) f4, h6, 8, BRIGÁD (P.-lőrinc) 19-ig f6, h8, 20-án n4, CSILLAG (Cs.-hegy) n7, f9, vas. 4, csüt. szűnnap.

Ifjú sasok (új koreai film): JÓZSEF ATTILA (Kálvária-tér 7.) 4, n7, f9, MARX (Landler Jenő-út 39.) f4, h6, 8.

Mi leszünk az elsők (színes szovjet film): TANÁCS (Szt. István-krt. 10.) n5, f7, 9.

Főszerkesztő: Boldizsár Iván
Felelős szerkesztő: Parragi György
A kiadásért felel a Lapkiadó Vállalat igazgatója.
Szerkesztőség: VII., Lenin-krt 9—11. Tel.: 221—285. Kiadóhivatal: VII., Lenin-krt. 9—11. Tel.: 221—285, 221—293. Állami Hirdető Vállalat Hirdetési Osztálya: VII., Lenin-krt. 9—11. Tel.: 221—285, 221—293. Állami Hirdető Vállalat csekkszámlaszáma: 91.843.001 47. — Terjeszti: Posta Központi Hírlap Iroda, Budapest, V., József nádor-tér 1. Tel.: 180—850. — Budapesti egyéni előfizetőket a területi kézbesítő hivatalok kezelik, vidéken a helyi postahivatal. — Központi előfizető szolgálat: 182—022. — Előfizetési díj egy hóra 12 Ft, negyedévre 36 Ft — Előfizetések csekkszámlaszáma: 61.030.
Athenaeum Nyomda. Fv.: Soproni Béla.

Kis- és apróhirdetések

BERENDEZÉS

BÚTOR

1—2 személyes rekamiék, fotelek, székek készítése Fizetési kedvezménnyel **Kürti,** kárpitosmester. Nagymező-u 38. (Ó-utca sarok.)

Kétszemélyes rekamié, két fotel eladó. Körtvélyesi, József-utca 7.

Hálószobát, vagy kombináltat privát-tól vennék. Telekt-tér 3. III. 5. Tel.: 131—776.

Hálószoba, kombinált szekrény, szalon, konyhaberendezés, két kétajtós szekrény sürgősen eladó. Rákóczi-út 51 földszint.

Különlegesen szép cseresznyefa intarziás, kombinált szekrény (kétméteres) sürgősen eladó. Dembinszky 21. fszt. 6. Megtekinthető, kedden, csütörtökön pénteken.

Különlegesen szép sötét hálószoba, egy könyvszekrény eladó. VII. Akácfa-u. 5. Üzletben.

Gyönyörű, modern hálószoba berendezés eladó. Kispest, Wekerle-u. 66. Farsang.

Kétszemélyes cseresznye, epedás, barokk rekamié különlegesség, modern egy- és kétszemélyes, fotelt, széket is készítek elsőrendű minőségben, olcsón. Szent István-körút 26. Schiff kárpitos.

Gyönyörű kétrészes kombinált szekrény, dió háló eladó. — Hársfa-utca 27. fsz. tíz.

Teleháló kitünő minőség olcsón eladó. Bednay, Hernád-u. negyven.

Elsőrangú kettőszemélyes rekamiét készít kisiparos, olcsón, fizetési könnyítéssel. Wesselényi-u. 36. 227—192.

Kétszemélyes epedás rekamiét 2600-ért. — **Kétszemélyes garnitúra 2 fotellel, 2 székkel 4600-ért jótállással készít: Rákóczi-tér 11. Kárpitos.**

Használt vagy új kardex nyilvántartó szekrényt veszünk. — Levélbeli értesítést kér: Egyetemi Könyvtár, Debrecen 10.

Háromajtós biedermeier szekrény eladó. XIV. Szentes-utca 39. Tel.: 227-112.

Két prima rekamié eladó. Solt, Rippl Rónai-u. 23.

Gyönyörű teli dió hálószoba használt, matraccal prima állapotban, családi ok miatt sürgősen eladó. XIII. Kiss József-utca 105. I. 25

Jókarban lévő Köhler varrógép eladó. Ausch Pál. V., Falk Miksa-u. 10.

Két rekamié egyrészes, lószőrmatracos, fiókos eladó. Délután öttől. Akadémia 7. Wald.

Háromajtós szekrény kitünő állapotban eladó. Megtekinthető szerdán 9—5-ig: VIII. Visi Imre-utca nyolc, első emelet egy.

Hálószobának átalakítására kombináltra asztalost keresünk. Arany János 1. Gerényi. Csütörtökön hatkor.

Mahagoni bútor eladó. Délutáni órákban: VII. Holló-u. 14. I. 40.

Gyönyörű virágintarziás antik sarokvitrin négyezerért eladó. Budakeszi-út 10. I. em. 4. Délután négytől megtekinthető.

Eladó nagyon szép: kétrészes garderob szekrény, íróasztal és állólámpa. Sallai Imre-u. 4. fszt. 2.

Elsőrendű kivitelű koloniál kombinált szoba berendezés eladó. Tizenhat lyukas Zephir kályha és bronzcsillár is. — Megtekinthető mindennap d. e. 8—10 között. 83-as vill. II. Széphalom-u. 3/b Nagyhíd megálló.

2 klubfotel eladó. József-krt 36. **Verebes.** Este 6—8.

„Lingel" hálószoba bútor eladó. Déri, Fürst Sándor-u. 8.

Sötét dió teleháló, gyönyörű, modern sürgősen eladó. XI. Verpeléti-út 12. fél-em. 9.

Gyönyörű antik szalonbútor, 9 darabos, 3.500.— Ft-ért eladó. V. Akadémia-utca 11. IV. 18.

Tekintse meg ... Újszerű, világítós, könnyű kezelésű rekamié készítményeimet. Fotel. Fotelágy. Szék. Fizetés könnyítés. Nagymező 58. Kárpitos.

Nagyon szép kombinált szekrény eladó. Akácfa-u. 5. — Üzlet.

Háromajtós szekrény síma, diószínű eladó. Kristóf-tér 4. házfelügyelő.

Hálószoba és gyermekszoba bútor eladó. Érdeklődni lehet tel.: 355—409. — Darányi S.-u. 3/b.

Garnitúra, kétajtós szekrény, íróasztal eladó. 330—627. Józsefkrt. 77.

SZŐNYEG

Keleti perzsa összekötő szőnyeg eladó. VIII. Szigetvári-u. 24/c. I. 9.

EGYÉB BERENDEZÉS

Vogel csillárkészítő javít, átalakít, felüvegez. VIII. Horváth Mihály (Mária Terézia) tér 1.

Porszívót kölcsön vehet Keravilltől. — Boltjaink a város minden részében. — Kölcsöndíj egy napra Ft 12.—, fél napra Ft 7.—

HANGSZER

Használt művészimezeket vásárol a 6. sz. Keravill bolt V., Kossuth Lajos-utca 2. Tel.: 188—038.

PIANINÓT bérelnének hosszabb időre.
Fejlődés Asztalos KTSZ,
(Ujpest), Komjáth Aladár-utca 76—78.

Hohner Tangó V. zenekari harmonika eladó. Budapest, XV. Rákospalota Botond-u. 31.

RÁDIÓ

Siemens vagy hasonló márkájú rádiót vennék, hibásat is. Majakovszkij (Király)-utca 92. T.: 427—653.

Nyujtottsávos világvevő rádió olcsón eladó. V. Falk Miksa-utca 4 II. 3.

Márkás 3+1 törpeszuper eladó. Verseny-u. 10. III. 9.

Használt rádiót és zenegépet vasárol a 34. sz. Keravill bolt. VI., Nagymező utca 14 Tel.: 224—845.

Rádiót privátról készpénzért veszek. Thököly-út 5. Tel.: 427—027.

Márkás világvevő szuperrádió olcsón eladó. Thököly-út 68. második udvar, Várnagy.

Nyujtottsávos, varázsszemes világvevő rádió eladó. Körvasut-sor 7. Megyeri. C. es villamossal.

Orion 9 lámpás eladó. Dózsa György-út 38. IV. em. 1.

Gramofonos, varázsszemes világvevő rádió olcsón eladó. Bosnyák-u. 3. magasföldszint 1.

Nyomógombos Telefunken rádió és gramofon eladó. — Sóthy, Szabó Ilonka utca 31.

Művészlemezek, tánclemezek eladók. Koppány, Dessewffy 26. I. 14. Reggel 9-től.

844. nyujtottsávú rádió olcsón eladó. Majakovszkij-u. 98/b I. 11.

Táskarádió kifogástalan állapotban olcsón eladó. Megtekinthető este 7—9-ig: III. Árpád fejedelem-útja 55/a. IV. em. 13. Tel.: 162—993.

Zafirtüs lemezjátszó szerkezet beépítésre eladó. Bajnok-u. 19. I 8.

FOTÓ, OPTIKA

Zorkij (Leica) 3.5 T optikával, használt olcsón eladó. — Érdeklődni: Tel. 427—247. Madách Imre 12.

Beltica 2.9, f:5 eladó. Szerdán 10-ig, hétköznap este fél kilenctől: 296—730. XIV. Dorozsma-köz egy.

Rolleicord, tükörreflexes bőrtokkal eladó. Tel.: 421—488. 16—18 óra között, Dalszínház 1.

Fényképezőgép Certó Dolina 1:2.9 f = 5 cm. Compur, eladó, Alkotmány-u. 12. I. 4.

Orosz Leica eladó. II. Medve-u. 10. — Házfelügyelő.

Zorkij 1:3.5 T optikával eladó. Tel.: 227—521. Majakovszkij (Király) 40. II. 1.

RUHÁZAT

Hosszú bőrkabátot, lehet hibás is, keresek. Tel.: 139—765. Víg-u. 34. I. 10.

MOTORKERÉKPÁR

125-ös ballonkerekű Csepel motor eladó. VII. k. Barcsay-u. 9. fszt. 5.

96 kcm segédmotoros Csepel motorkerékpár eladó. Kispest, XIX. Báthory-utca 110.

175-ös Jáwa, üzemképes, szép állapotban eladó. Nagymező-utca 28. II. 37.

125 Puch, bejáratás alatt, eladó. Mártirok-útja 62. órás.

200-as, újonnan generálozott motorkerékpár eladó. Rákosszentmihály, Baross-u. 120.

250-es Ogár újonnan generálozva 5.500-ért eladó. Újpest, Rózsa utca 28. Rácz.

100 Csepel kifogástalan állapotban eladó. Csáky 4. II. 12/a.

EGYÉB JÁRMŰ

Kúpgörgős és kenőcsös nagy teherbírású kocsikat vásárolunk. Üzletépítési és Berendező Vállalat, IX. Máriássy utca 4—6. Tel.: 141—650.

Eladó egy új Torda-féle építésű indián verseny kenu. Megtekinthető: Pesterzsébet, Soroksári Dunaág, Vöröscsillag traktor csónakház mellett, Tizek csónakgarázsban.

Singer süllyesztős varrógép eladó. XI Hengermalom-utca 2/d. III. 2.

Singer 88. varrógép, új eladó Kenyérmező-u. 3/a. I. 13.

Varrógép Singer süllyesztős eladó. — Bérkocsis-utca 21. II. 16.

ÉPÍTÉSI ANYAG

Használt ajtók, ablakok kaphatók méretre is. Asztalos, XIV. Columbus-u. 60

Prima 8 lyukú Zephir kályhámat kandallófáért elcserélem, ugyanott tanulópad eladó Öt órától 359—677. II. k. Fillér-u. 21.

Gyermekkocsi jó állapotban olcsón eladó. Bogdán, Ferenciek-tere 9.

Kétszemélyes tetőalakú sátor, eredeti Singer varrómotor 110 V. családi gépre Megtekinthető kora d. e., vagy esti órákban. Cím: Szt. István-krt. 2. III. — Herz lakás.

SZOBA, ELLÁTÁS

Diplomás középkorú pozicionált férfi, diétás ellátással, kizárólag csendes környezetben, komfortos albérletet keres. Megkeresés: Kiss Józsefné, Melinda-út kilenc.

2 vagy 3 diákot, v. diákleányt belvárosi központi fűtéses lakásba koszttal együtt vállalnék. — Budapest, V. József Attila-utca 12. VI. 1. Telefon: 384—426. — Farkasdi.

Építőgépjavító Vállalat azonnali felvételre, állandó munkára keres, esztergályos szakmunkásokat, motorszerelőket és lokomobil karbantartó szerelőket, valamint perfekt gép- és gyorsírónőt. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán, IX. Soroksári-út 150.

Kereskedelmi téren elhelyezkedne 53 éves volt kereskedő. 35 éves gyakorlattal, általános alapos szervezői, irodai, Kálisz, kereskedelmi ismeretekkel. — Rendkívüli üzleti érzékkel. Munkaadójának jobbkezelenne. Budapest, XII Ozike-út 11.

Rádióműszerész, komoly, hosszú gyakorlattal elhelyezkedne. Vállalatnál hangerősítő karbantartásra, stb. Vidékre is. Takács József. Mátyásföld, Lenin utca 8.

Jövedelmező házfelügyelőségem elcserélném 1 vagy 2 szobás komfortos lakásért. IX. Ráday harmincnégy.

Nyugdíjas házaspár munkáért lakhatóságot keres Pestkörnyéken, közlekedés, és víz mellett. Ajánlatok „1952 ősz" jel. főkiadóba.

XV. Tanács Építőipari Vállalata keres szakképzett kalkulátort és munkavezetőt. XV. ker. (Rákospalota) Rákos-u. 233. Tel.: 292—270.

Kontírozó könyvelőt
keresünk
Budapesttől 56 km-re telepített iparvállalathoz Jelentkezés 21-én reggel 8—10-ig, önéletrajzzal: Bp. VII. Éva-u. 19

Szakképzett gazda, gazdasági, élelmezési, adminisztrációs munkát vállal, hosszú gyakorlattal. — XI. Nagyboldogasszony-u. 104. I.

Nyugdíjas házaspár, szerény lakást, tüzelőt kapna országút mellett. „Baromfihoz értő" jeligére főkiadóba.

Házfelügyelőséget elcserélném, világos szoba-konyhás lakásért. V. Molnár-u. 16. Budaiak előnyben.

Okleveles könyvvizsgáló, idén diplomált, fővárosi lakos, műszaki és mezőgazdasági szakismeretekkel. Budapesten állást keres Dózsa György-út 76. Tel.: 224—710.

Férfi segédmunkásokat nehéz fizikai munkára felveszünk Budapesti Erőmű. XI. Budafoki-út 52.

Állami szerv keres némi gyakorlattal rendelkező gépészeti rajzolót (részletszerkesztőt) alkalmazásra. Részletes életrajzot három példányban, mely az eddigi összes munkakört is tartalmazza. Bp. 112. postafiók 19. G. I. 3/18 jelzéssel kérjük.

Üzemgazdász, — Statisztikus, — Tervkészítő (önálló) könyvelésben és általános adminisztrációban jártas fiatal, képzett munkaerő elhelyezkedne, lehetőleg ipari vállalathoz. Katonai szolgálatból most szerelt le. Értesítést kér **megbizottjához:** Szalai Ottó. Hold-u. 2. Tel.: 110—850 94 mellék.

NŐI ÁLLÁS

Gépírónő elhelyezkedne tízéves gyakorlattal azonnalra. Szent István-krt. 4 Tel.: 113—107.

Elhelyezkednék pedáns családhoz kitünő zongorámmal nevelőnőnek, szeparált szobáért, ellátásért. Házimunkát megbeszélés szerint Döbrentei 26. Házfelügyelő.

Főzőmindenest keresek 3 felnőtt mellé, szept 1-re. Bemutatkozás naponta 3 órától. Malinovszkij fasor 43/b. I. 2.

Ötszáz forint fizetéssel felveszek fő zőmindenest orvospárhoz kettő személyhez. Lehetőleg azonnalra. „Megértés" jeligére kérek főkiadóba saját címmel és életkorral elátott levelet. A levélben címen, életkoron kívül útmutatást kérek az **elengedhetetlen** informálás céljából.

Háztartásban jártas, intelligens, gyermekszerető nőt keresek egész napra. „Esetleg bentlakással 33056" jelig. főkiadóba.

Villalakásba házaspár ajánlkozik, férj állásban, feleség fizetésért, gyermekszerető, jólfőző háztartási alkalmazott. Molnár-utca 19. f. 1

Jól számoló, gyakorlott gép- és gyorsírónőt és egy jól képzett statisztikust felveszünk. Cím: Állatifehérje Takarmányokat Előállító Vállalat. — Budapest, IX. Ilatos-út 23. Jelentkezés: reggel 8 órától.

Magános keres vidékre önálló, független, 35 körüli nőt, orvosi asszisztensnek, gépírás előnyben. Levelét visszaküldöm. — Gyógyszertár, Zalaber.

Nevelőnek, házvezetőnőnek megyek **Budapesten,** azonnal, 6 éves kisfiammal, bejárással is, a gyermek este jön haza. Cím: Bpest, VII. ker. Dózsa Gy. út 80. IV. em. 5.

HÁZTARTÁSI ÁLLÁS

Takarítónő ellátás nélkül, hétfő, szerda, péntek, szombat délelőttre felvételetik. Megbeszélés: V. Géza-utca 1. I. 2. Jobb lépcső, d. u. 1—4-ig.

Orvoscsalád keres gyermekszerető háztartási alkalmazottat. Pesterzsébet, Nagy Sándor-u. 70 Este 7 után.

Főzni, varrni néhány hétre vidékre menne 50-es nyugdíjas özvegyasszony, csekély fizetésért. — „Megbízható 25094" jeligére főkiadóba.

Bejárónak megyek egész napra, főz is „Gyermekszerető — 1905" jel. főkiadóba.

Háztartásom részbeni vezetésére keresek gyermekszerető, komoly nőt. 457—292

Háztartási alkalmazottnak elmenne középkorú nő, kisebb háztartásba. Váci-u. 9. III. em. 8. Tel.: 381—040.

Jólfőző mindenest felveszek, aki önállóan tud háztartást vezetni. Hajnal, XI. Bartók Béla-út 76. IV. 2.

Dolgozó házaspár gyermekszerető, megbízható főzőmindenest keres: Vince, tel. 203—078. XIII. Pozsonyi-út 38

OKTATÁS

Helyesírásra, számtanra, szépírásra, zsinórírásra, vizsgákra egyénileg előkészít, korrepetál: Tanárnő. Ferenc-körút 24. II. 2.

Textilfestést, fűlást, sálszövést tanítok, bérmunkát vállalok. Telefon: 160—202.

Énekoktatás olasz módszerrel, ismert pedagógusnál. Tel.: 314—973. Hangpróba, korrepetálás.

Harmonikatanítás kezdőknek, haladóknak. Egyéni oktatás egész nyáron, esti órákban is. — Mérsékelt tandíj. — Kola harmonikaművész, V. Stollár Béla (Klotild)-utca 12/B.

Helyesírást, szépírást, számtant, algebrát tanít, általános iskolai tantárgyakból korrepetál, különórában, ny. iskolaigazgató. Sallai Imre-utca húsz/A. földszint 1.

Felnötteket gyorsan olcsón megtanítok zongorázni, tangóharmonikázni. Rákóczi-út 73.

Gépírás, gyorsírás, helyesírás, szépírás, számolás gyors, biztos előkészítés tanítása. Loránd, Légrády Károly 33. II.

Angolul — Németül: Külföldön iskolázott diplomás szakembertől. Fordítások. 426—013.

Angolul, németül, franciául 3 hónap alatt megtanítom. — Jutányosan: 358—476.

GYERMEKGONDOZÁS

Jólelkű nyugdíjast keresek 2 gyermekem mellé, aki kis háztartásomat is vezetné. III. Kiscelli utca 25.

EGYÉB VÁLLALKOZÁS

Tömeggalvanizálást, nikkelezést és keménykrómozást vállalunk. Kalibergyár III-as sz. telepe. Bp., XIII. Csata-u. 32 Tel.: 201—197.

Ciánnal irt: Schneider József vegyész. Tel.: 223—207.

Poloskairtás részletre is, hosszú jótállással. Horváth, Majakovszkij-u. 75. Telefon: 223—821.

Cianoz, takarít: Végh Lajos, Üllői-út 23 Tel.: 183—512.

Ringlizés táskákban, övekben, divatos gouvré-plissé, himzések, azsúrozás, gombáthúzás, előrajzolás: Braun Jenő, egyedül dolgozó kisiparos szakületében: Aggteleki-u 4.

Ablakredőny szakszerű javítása, kulcskészítés, zárjavítás! Kiss, telefonértesítést: 497—488.

Paplanok átdolgozását vállalom, Bányai Aggteleki-u. 5. Paplanüzem.

Gombáthúzó készülék hozzávaló formákkal, plissé, gouvré sablonok eladók. Aggteleki-u. 4. fszt. 4. Baranyainé.

VEGYES HIRDETÉS

Akvárium, gyönyörűen berendezve, értékes halakkal olcsón eladó. Múzeum körút 10.

Elveszett fehérszőrű, drappfülű, nőstény, Penni nevű foxi. Nyomravezetője, megtalálója illő jutalomban részesül. Mártirok-útja 26. IV. 1.

EGYÉB ADÁS, VÉTEL

Üzemképes állapotban lévő újabb típusú **használt porszívót és padlókefélőt, ventilátort és hajszárítót** teljes tartozékokkal vásárol a 11. sz. Keravill Bolt, VI. Lenin-krt. 101. sz. Tel.: 125—531.

Betegtolókocsi, majdnem új, nagyméretű gyermekágy matraccal eladó. — Kovács Béla, Rákospalota, Bulcsú-u. 31.

Alig használt hajtott csövű női kerékpár, új gumikkal, sürgősen eladó. VIII. k. Kálvária-tér 19. fsz. három.

GÉP, SZERSZÁM

Galvanizáló berendezést veszünk. — Gépszakmai KTSZ. XIII. Dolmány-utca 11. Tel.: 204—326.

Készpénzfizetéssel veszünk nagyméretű hidraulikus, golyósorsós préseket. Tel.: 496—354.

VARRÓGÉP

Használt háztartási és szabóipari **varrógépet vásárol a 3. számú Keravill bolt, VII. Rákóczi-út 14.** Telefon: 221—695

Singer háztartási varrógép jókarban eladó: Wesselényi-u. 36. fszt.

Singer süllyesztős varrógép eladó. — Wesselényi-utca 18. I. 9. Vasárnap is.

Eladó 2 páros gurulós, laposfenekű csónak. Effzett 100 kcm. oldalmotorral Külön is. Csónak 800.—, motor 2000.— Felsőgöd garázs.

Férfi kerékpár,

Puch Luxus, prima állapotban, eladó. Weber. Rudas (Podmaniczky)-u. 59. IV. Reggel nyolcig, este hattól.

Drótkerítés, 1.5 méter magas, horganyzott, 75 fm és egy kerti vasajtó eladó. Izabella-utca 87. — Házfelügyelő.

Autósyphon készüléket priváttól vennék. Illatszertár, IX. Ráday-u. 15.

Bosch hűtőszekrény újszerű, kitünő állapotban eladó. V. Stollár Béla-utca 12/B, IV. 4. Délután 6—8.

Füszerüzletberendezés állami vállalatnak eladó. Nefelejts-u. 50. Cipész. T.: 425—616. Ugyanott mély gyermekkocsi, konyhaasztal eladó.

Sezlontakaró nagyméretű, függönyök, csipkebetéttel, abroszok, kézimunkák, márkás karóra, krokodiltáska, egyebek eladók. Orgona-utca 8. Rózsadomb.

Modern ruszkicai márvány SIRKÖVEK Balázs kőfaragónál, VIII. Szigetvári utca 25/F. Tel.: 338—419.

Nyeles kézi parkettkefét vennék. Váci-u. 9. III. 8. sz.

Könyvelő, hosszú gyakorlattal, többszörös osztály első, hozzájárulással állást változtatna. — Balázs. I. Karátsonyi-utca 9.

Szivattyúmotor lóerős, 380 volt, 3 fázisú, jókarban eladó. Pest, Bartók Béla hat. Magyari.

Pehelypaplan selyemhuzattal eladó. I. Uri-u. 58. fsz. 3. Aczél.

Megvételre keresünk 2 db. kb 1 m magas hordóbakot 200 literes hordóhoz. Kompozició Vállalat. Tel.: 493—713.

Víkendház széjjelszedhető, motorcsónak, 250 oldalmotorral eladó. Pick, Ráday-u. 12. 169—317.

Gáz hűtőszekrény prima eladó. Villanyra, Maortra. — Szív-u. 16. házfelügyelő.

Autogeiser, legmodernebb fehér zománc. 15 liter percenként és hatlángú kettősütős gáztüzhely eladó. Schönberger, Nagymező-utca 48. Tel.: 123-129

Jókarban lévő kerti ernyőt veszünk. Tel.: 385—591.

ÁLLÁS, VÁLLALK.

FÉRFI ÁLLÁS

Munkásokat, munkásnőket, valamint segédmunkásokat ládaszögezéshez azonnal felveszünk. Üzletépítési és Berendező Vállalat, Budapest, IX., Máriássy-utca 4—6. Tel.: 141—650.

A Somoskői Kőbányavállalat gyakorlott gyorsés gépírót, önálló levelezőt keres. Ajánlatok a Vállalat címére: Somoskőújfalu, Nógrád m., küldendő.

Gyakorlott ágó cipészmunkást export munkára felveszünk Budapesti Cipőipari Egyesülés, 2. sz. telepe: VIII. Kisfaludy-köz 4.

Önálló FÉMÖNTŐT
felveszünk. Csepeli Papírgyár, XXI Duna-utca 42.

Asztalosokat és ácsokat állandó munkára felveszünk, vakpadlófektetés és parkettamunka végzésére. Épületburkoló Váll. Tükör-u. öt.

Vasbetonszerelőket és vasbetonszerelésben jártas munkásokat előregyártási munkákhoz felvesz azonnal Épületelemgyár, Budapest, XI. Budafoki-út 78.

ALBÉRLET

Albérleti szobát keresek azonnalra. — V., VI., VII. kerületben. Orgoványi F., VI. Szív-u. 66.

Kisfaludi-Strobl Zsuzsa
(74 éves 1958-ban)

36, 37, 45, 56, 74–77, 138 (több arch.)

K

Linek Lajos, 38,
(Kakas Márton rajzolója, 1910.
Clevelandi trabadsig megkóte
néréy és mitva meghalt kint

Perlmutter Izsák
79,

Rudnay Gyula
arckép

P

Herman L.: A művésasztal
Bp. 1958

Homonnay Jenő

Hobrán. Mücsarnok

1931. tav. tárl. - 109, 295

1931/32. téli kiáll. 142.

1932. tav. tárl. - 134, 212

1932/33. téli tárl. 521

Kisfaludy Strobl

~~Beck O. Tilop~~

K

tovább ~~Csorba Géza~~

~~Farkas Zoltán~~

~~Horvai János~~

Kisfaludi Strobl Zs. Ligeti Miklós

Lux Elek

Medgyessy Ferenc

Mészáros László

Pátzay Pál

Pásztor János

Petri Lajos

P

Sidló Ferenc

Szentgyörgyi István

Varga O.

Brüsszeli nemzetk.

kiall. 1935. 138–140. l.

613.

hj. lelt. 613

-ban

n, a balra futó széles patak innen-
uton, egy szürke lovon ülő vadász kalap lépés-
élget az erdő belseje felé. Mind-
tözetök: hegyes kalap tollal és sör- nemez.
ig érő nadrág és harisnya meg czipő.
egy oldalt szalad, kettő pedig hátul
szaglász. A háttérben, balról a mere-
nyokkal. Fönt a magasban négy madár
tt. Jelzése jobbra, az első fenyőfa
ón két sorban: Wilh. Pollak.
1844

- hj. lelt. sz. 613. — 1900 átv. Lajstr. 4.

lbert hagyománya. (~~2122~~/900) 1892. decem —

~~os Képtárhoz [illegible], hol~~
~~ezeltetik.~~

Wodiáner Alb. hj 1892. decz 3.

tovább

~~Horvat János~~

~~Berédes László~~

~~Bor Pál~~

~~Damkó József~~

~~Horvat János~~

Kisfaludi Strobl Zs

Lux Elek

Medgyessy Ferenc

Murányi Gyula †

Pásztor János

Remenyi József

l. Amsterdami és
hágai magy. kiáll.
Szat 1921 -

K

P

Összeolv.

Exp. 19.

Nagyél

az aranyo
76.236/19
79.791/19
utalt ki.
munkálato
fillér, ä
xxxxxx fe
db. nyugt
terjeszte
a felmentı

maradvány
ban lévő
sére szol

43.612. — K.

Kisfaludi Strobl Zs

l.

Lykaszobr 96-14.

52. l.

Kisfaludi Strobl Zs

l.

Lykaszobr 96-14.

39. l.

RUCZ GYULA
RÉGISÉG- ÉS MŰKERESKEDŐ
BUDAPEST, IV., VÁCI-U. 27-29
Piarista palota. — Telefon: 852—28
Antik bútorok és lakberendezések

III. SZOBROK

(251-től 275-ig.)

	Kikiáltási ár pengőben
251. CUMBERWORTH, CHARLES (1811—1852), Caritas. Bronz	25.—
252. DONÁT GYULA (1850—1909), Vizitündér. Bronz	300.—
253. HADL RICHÁRD, Venus. Bronz	500.—
254. HORVAY JÁNOS, Női tanulmányfej. Márvány	50.—
255. FRÉMIET, EMANUEL (1824—1910), Két vizsla. Bronz	50.—
256. ISMERETLEN NÁPOLYI SZOBRÁSZ, XIX. SZ., Venus kallipygos. Bronz, magas márványtalapzaton. (Másolat antik szoborról.)	450.—
257. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XVII. SZ., Fekvő nő. Bronz	200.—
258. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XIX. SZ., Fejedelem. Bronz. (Hibás)	150.—
259. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XIX. SZ. ELSŐ FELE, Atléta. Bronz. (Hibás)	40.—
260. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XIX. SZ. ELSŐ FELE, Atléta. Bronz	40.—
261. KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND, Mosó leány. Bronz	350.—
262. MARKUP BÉLA, Vizsla fácánkakassal. Bronz, márványtalapzaton	35.—
263. MURÁNYI GYULA (1881—1920), Mikszáth Kálmán emlékmű. Bronz, márványtalapzaton	400.—
264. PÁTZAY PÁL, Fiú akt. Bronz *(Illusztrálva a XX. táblán.)*	100.—
265. —, Fiú kutyával. Bronz	100.—
266. SÁMUEL KORNÉL (1883—1914), A kis szégyenlős. Bronz, márványtalapzaton	150.—
267. —, Fürdő nő. Bronz, márványtalapzaton *(Illusztrálva a XIX. táblán.)*	200.—
268. SIDLÓ FERENC, Női akt. Bronz, márványtalapzaton	150.—
269. STRÓBL ALAJOS (1856—1926), Arany János szobra. Festett gipsz. (Hibás)	30.—

	Kikiáltási ár pengőben
270. SZENTGYÖRGYI ISTVÁN, Táncosnő. Bronz, márványtalapzaton	150.—
271. —, Az öröm. Bronz, márványtalapzaton . . . . *(Illusztrálva a XX. táblán.)*	200.—
272. TELCS EDE, Ülő nő. Bronz . . . . . *(Illusztrálva a XIX. táblán.)*	120.—
272/a. IFJ. VASTAGH GYÖRGY, Magyar bika. Festett gipsz	60.—
272/b. —, Paripa. Festett gipsz	60.—
273. ZSÁKODY-CSISZÉR JÁNOS, Három gyermek. Márványcsoport	82.—
274. SZENT JÓZSEF. Bronzszobrocska. XVIII. század	130.—
275. SZENT ANDRÁS. Bronzszobrocska. XVIII. század	130.—

NAPI KRÓNIKA

— **A gépállomási értekezlet** második napján Márczis Antal, a földművelésügyi minisztérium termelőszövetkezeti főosztályának vezetője a termelőszövetkezetek megerősítésének és fejlesztésének feladatairól, Sós Gábor főigazgatóhelyettes pedig a gépi betakarításról és az őszi munkákról tartott előadást.

— **Felkészültek a paradicsombefőzésre** az áruházak és üzletek. Az idei nagyszerű paradicsomtermés miatt lényegesen több üveget és kötözőanyagot biztosítottak a háziasszonyok számára, mint tavaly. Marhabélből 600.000 métert, sertéshólyagból pedig több mint egymilliót hoztak forgalomba, ami többszöröse a tavalyi mennyiségnek.

— **Tengerbe zuhant** egy angol Swift-mintájú lökhajtásos vadászgép. A szerencsétlenség miatt a Swift-gépeket — amelyek az angol légierő jelenleg legmodernebb lökhajtásos vadászrepülői — egyelőre leállították.

— **Darus gépkocsi mintapéldánya** készül el szeptemberben az Ikarus Karosszéria- és Járműgyárban. A daru teherbírása 2—6 tonna.

— **A százezer forintos főnyereményt** pénteken vette fel Takács Nándor sztálinvárosi vasszerelő. Az Ötéves Tervkölcsön kilencedik húzásának főnyereményéből a Takács-család két új szobát építtet házához, új bútort vásárol. Ötvenezer forintot a takarékba tettek kamatozni.

— **Megkezdte a cukorrépa átvételét** a Szolnoki Cukorgyár. A termelőszövetkezetek máris vagonszámra hordják a termést az átvevőhelyekre. Szeptember 1-én megkezdik a cukorgyártást.

— **Az iskolaév** kezdetének közeledtére való tekintettel Budapesten 22 tankönyvüzlet este 7 óráig tart nyitva, a Szent István-körút 26. alatti Állami Könyvesbolt este fél 9-ig, a József-körút 5. alatti könyvüzlet este 9-ig lesz nyitva.

Többhelyen záporeső, zivatar

Budapesten pénteken 12 órakor a hőmérséklet 22 fok, 21 órakor 19 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 millimeter, mérsékelten emelkedő irányzatú.

Várható hőmérsékleti értékek: szombat reggel 11—14, délben 24—27 fok között.

A Duna vízállása pénteken reggel Budapestnél 333 centiméter.

Kitüntetések

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az elmúlt tanítási évben végzett eredményes munkájuk elismeréséül az MDP Központi Vezetősége pártfőiskolájának és egyéves pártiskolájának oktatói közül Szabó József igazgatóhelyettesnek, Lajtai Vera évfolyamvezetőnek, Sántha Pál tanszékvezetőhelyettesnek, Bakos Gyula tanszékvezetőnek, Blaskovics János tanszékvezetőnek a MUNKA ÉRDEMREND, Déri Ernő tanulmányi osztályvezetőnek, Kiss Artur tanárnak, Simon Péter tanárnak, Povorai György tanárnak, a SZOCIALISTA MUNKÁÉRT ÉRDEMÉREM kitüntetést adományozta.

Tiltakozás az Egyesült Államok Kommunista Pártjának betiltása ellen

A *Ganz Vagon- és Gépgyár* 522-es műhelyének dolgozói pénteken röpgyűlésen tiltakoztak az ellen a szabadságjogokat lábbaltipró törvény ellen, amelyet az Egyesült Államokban a Kommunista Párt betiltására hoztak. Kifejezésre juttatták azt a meggyőződésüket, hogy az igazi amerikai hazafiak, a kommunisták harcát semilyen törvénytipró intézkedéssel nem rendíthetik meg. A műhely dolgozói ezután távíratban tiltakoztak az Egyesült Államok Kommunista Pártjának törvényen kívül helyezése ellen.

— **Több mint ezer iparengedélyt** adtak ki Hajdú megyében egy év alatt.

Színházak és mozik műsora

Az Állami Operaház Margitszigeti Színpada: János vitéz (8) — **Majakovszkij Színpad:** Hajdu Péter és együttese: 7-es bérl. (fél 8) — **Építők Rózsa Ferenc Kultúrotthona:** Pompadour (8) — **Fővárosi Nagy Cirkusz:** Mese a cirkuszban (4, 8).

MOZIK MŰSORA:

EGY ÉJ VELENCÉBEN (színes osztrák film): CORVIN (Kisfaludy-köz) h4, 6, f9, UGOCSA (Ugocsa-u. 10.) f5, h7, 9, v. fo.

HŰTLEN ASSZONYOK (olasz film): SZABADSÁG (Bartók Béla-út 64.) 10, 12, 2, 4, n7, f9, TOLDI (Bajcsy-Zsilinszky-út 36.) f5, h7, 9 DUNA (Fürst Sándor-utca 7.) f5. h7, 9.

LUXUSTUTAJON (színes szovjet filmvígjáték): SZIKRA (Lenin-krt. 120.) prol. f10, f12 h2, 4, n7, f9, URÁNIA (Rákóczi-út 21.) prol. f5, h7, 9, TÁTRA (Pestszentlőrinc, kertmozi) prol. 6, f9 v. h4, TÁNCSICS (Csepel) prol. f6, h8, v. n4, HUNYADI (Kispest) prol. 6, n9, v. h4, RÁKOSI MÁTYÁS KULTÚRHÁZ (József Attila-tér 4.) n6, f8, sz. f5, v. 3, n6, f8.

A KIS KARMESTER (francia film): VÖRÖSMARTY (Üllői-út 4.) 3. hétre prol. f10, f12 f2 f4, h6, 8, BRIGÁD (Pestlőrinc) f6, h8, v. n4.

PUCCINI (színes olasz film): VÖRÖS CSILLAG (Lenin-krt. 45.) 3. hétre prol. f5, h7, 9, MÁJUS 1. (Mártírok útja 55.) 4. hétre prol. 4, f7, 9, ATTILA (Budafok, kertmozi) 6, n9, v. f4, UJVILÁG (R.-keresztúr) h6, 8, v. f4.

TÖRVÉNYENKÍVÜLI LOVAG (francia filmvígjáték): MŰVÉSZ (Lenin-krt. 88.) 3. hétre prol. 4, n7, f9, FELSZABADULÁS (Flórián-tér 3.) f4, h6, 8, KOSSUTH (Váci-út 14.) prol. f5, h7 9 SZIGET (Margit sziget) 3. hétre prol. 8 óra.

A KIS MUCK TÖRTÉNETE (magyarul beszélő színes német mesefilm): DÓZSA (Róbert Károly-krt. 59.) f5, h7, 9, ALKOTMÁNY (Újpest) prol. h4, 6, n9, RÓZSA-VÖLGYI KERTMOZI (Rózsavölgyi-tér) prol. 8 óra, szombat szünnap.

KÉMEK A VONATON (csehszlovák film): (kísérőműsor: Harmadik találkozás): MUNKÁS (Kápolna u. 3/b.) prol. n6, f8, v. 3, BÁSTYA (Lenin-krt. 8.) 11, 1, 3, 5, 7, 9.

1. Magyar híradó, 2. 1954/3. sz. Világhíradó, 3. Uraltu állan kultúremlékei, 4. A koreosolya bajnokai, 5. Jó fogak, jó egészség: HIRADÓ (Lenin-krt. 12.) Reggel 9-től este 11-ig folytatólag.

Arlberg expressz (osztrák film): BETHLEN (Bethlen Gábor-tér 3.) 4, n7, f9, CSOKONAI (Népszínház-u 13.) 3, hétre prol. f4, h6, 8, TANÁCS (Szt. István-krt. 16.) 10, 12, n3, f5, h7, 9, PETŐFI (Pongrác-u. 9.) 16, h3, SZABADSÁG (Ujpest) prol. n7, f9, v. 4, TAVASZ (R.-palota) 6, n9, v. h4.

Kínai útinapló (színes csehszlovák riportfilm): ÓBUDA (Selmeci-u. 14.) 4, n7, f9.

Halhatatlan melódiák (olasz film). (Tanács-krt. 3.) 3, hétre prol. f4, h6, 8, SPORT (Tnököly-út 56.) 3, hétre prol. 4, n7 f9, KÖLCSEY (Kispest) h6, 8, v f4.

Apa lett a fiam (francia filmvígjáték): JÓZSEF ATTILA (Kálvária-tér 7.) prol. f4 h6, 8 HALADÁS (Bartók Béla-út 128.) f4, h6, 8, MIKSZÁTH (Sashalom) f6, h8.

A rágalom tüzében (csehszlovák film): BEM (Mártírok útja 5/b.) prol. f11, f1, f3, f5, f7, f9 MARX (Landler Jenő-u. 39.) 4, 6 8, TINÓDI (Nagymező-u. 8.) prol. f4, h6, 8.

A szombati ügetőversenyre jelöltjeink a következők: I. Babsi — Deborah D. — Ala Péter. II. Mirjam — Keresö D. — Oculi. III. Nero — Bejöhet — Borczi. IV. Scot Palmer — Kincsem II. — Romeo. V. Atyafi — Flying Cloud — Leányzó. VI. Árvácska — Gala Peti — Adópengő. VII. Alexander — Arra való — Adoma. VIII. Baby — Gavallér — Bátorlány. IX. Bárcsak — Ariadne — Terka.

Az árvízkárosultakért

Az árvízkárosultak megsegítésére folyó pénzgyűjtés eredménye augusztus 26-án estig megyénként a következőképpen alakult:

Megye:	Forint:
Borsod-Abaúj-Zemplén	3,508.070
Veszprém	2,259.026
Csongrád	1,977.545
Komárom	1,922.344
Győr-Sopron	1,866.146
Hajdú-Bihar	1,740.824
Baranya	1,692.824
Békés	1,671.979
Bács-Kiskun	1,597.389
Szolnok	1,593.497
Fejér	1,559.536
Pest	1,522.303
Vas	1,464.377
Nógrád	1,432.425
Heves	1,407.782
Szabolcs-Szatmár	1,368.036
Zala	1,251.977
Somogy	1,180.872
Tolna	755.069
Budapest	20.007.073

A pénzgyűjtés eredménye augusztus 27-én délig 52,280.182 forint.

— **A sztálinvárosi nagyolvasztóműből** pénteken reggel indították el a századik nyersvasat szállító irányvonatot Ózdra, Csepelre és Diósgyőrbe.

Főszerkesztő: Boldizsár Iván
Felelős szerkesztő: Parragi György
A kiadásért felel a Lapkiadó Vállalat igazgatója.
Szerkesztőség: VII., Lenin-krt. 9—11. Tel. 321—285. Kiadóhivatal: VII., Lenin-krt. 9—11
Athenaeum Nyomda. Fv.: Soproni Béla.

FÉRFI ÁLLÁS

Szövőket és szövőtanulókat felveszünk. Pamutszövőipari Vállalat II. sz. telepe. Budapest, XIII., Fáy-utca 81—85.

Udvari takarítókat (50 évtől), szénrakodókat, asztalosokat, felveszünk. Kelenföldi Tejipari Vállalat, Budapest, XI. ker., Bartók Béla-út 105.

Segédmunkásokat budapesti munkahelyre sürgősen felveszünk. Vidékiek utazási költségét megtérítjük. — Jelentkezés: Bányászati Magasépítő V. Budapest, V., Harmincad-utca 3. II. 6.

Villanyhegesztőt azonnali belépésre felvesz Fémipari és Evőeszköz KSZ, Liliom-u. 26.

26/1. Gyárépítő Vállalat budapesti munkahelyre felvesz kőművest, férfi és női segéd munkaerőket. Szállás és napi háromszori étkezést vidékieknek 6.— Ft különélést biztosítunk naponta. Budapest, XII. ker., Pihenő-u. 1. (Korányi Szanatórium.) Moszkva-tértől 22-es autóbusz.

Felvesz vidéki és budapesti munkahelyre festő szakmunkásokat 1/1. Mezőgazdasági Építőipari Vállalat, Bem-rakpart 28. Jelentkezni lehet Bem-rakpart 28. Munkaügyi osztály.

Árukihordót triciklihez felveszünk. V. ker. Fodrász Szövetkezet, Régiposta-u. 6. szám.

Vízvezetékszerelőket felveszünk. Ingatlankezelő Váll. műhelyrészlege, VI., Szív-u. 13.

II. sz. házfelügyelőt felveszünk a VI., Benczúr-u. 47. sz. házhoz. Jelentkezés: Ingatlankezelő Váll. személyzeti osztályánál, VI., Gorkij-fasor 8/b.

Asztalos szakmunkásokat felveszünk szövetkezeti tagnak. Jelentkezés Budapest, VIII., Kőris-utca 7. sz., Asztalcsok Javító Szövetkezete. Telefon: 130—818.

Árukihordó triciklistát felvesz Herendi Üzletház, V., Duna-utca 1. sz.

Segédmunkásokat felveszünk szövetkezeti tagnak. Jelentkezés: Asztalosok Javító KSZ, Budapest, VIII., Kőris-u. 7. Telefon: 130—818.

Faipari gépmunkásokat és asztalosokat felveszünk. Rákospalotai Faárugyár Bp., XV., Bocskai-u. 32.

1. sz. Épületelemgyár felvesz lehetőleg budapesti, vagy pestkörnyéki lakosokból épületelemgyártási munkára segédmunkásokat. Betanításról a vállalat gondoskodik. Háromszori étkezés napi 7.40 Ft-ért biztosítva. Személyes jelentkezés: Budapest, XI., Budafoki-út 78.

Férfi és női segédmunkásokat (nőket üvegmosáshoz) azonnali belépéssel felveszünk. Jelentkezés: Göngyöleg Felújító Vállalat, Budapest, XIII., Dagály-u. 3. Munkaügyi osztály.

Időseb villanyszerelőt jó szakmai tudással, pontlegesztőnőket, ívhegesztőket, karbantartólakatost (idősebb) nagy szakmai gyakorlattal felvesz Lemezcsempegyártó, VI., Szondy-utca 53.

Azonnali felvételre autóvillanyszerelőket keres 15. AKÖV. Jelentkezés: IX., Pápay I.-u. 5—7. Munkaügy.

Az Anyagvizsgáló Készülékek Gyara (Bp., XIV., Lőcsei-u. 56) segédmunkásokat (férfi és női) keres felvételre anyagmozgatáshoz.

Gyakorlott bútorasztalosokat és fényezőnöket magasfényű munkára felveszünk. Budapesti Irodabútorgyár, VIII. ker., Leonardo da Vinci-u. 6—8.

Segédmunkást azonnalra felveszünk. Orvosi Műszer KSZ, VIII., Rákóczi-út 71.

Eladókat és férfi segédmunkásokat felveszünk. Jelentkezés: 8—10 óra között, II. ker., Fő-u. 80. Zöldség-Gyümölcs Kiskereskedelmi Vállalat.

Férfi segédmunkásokat lábatlani üzemünkbe felveszünk. Budapesttől 56 km. Modern munkásszálló és üzemi étkeztetés biztosítva. Jelentkezés Lábatlanban egész nap, vagy Budapesten, VII., Dohány-u. 5. üzlethelyiség, reggel 8—9-ig, É. M. 4. sz. Épületelemgyár, Lábatlan, Komárom megye.

Asztalosokat, csiszoló gépmunkásokat, fényezőket és stabil vizsgával rendelkező kazánfűtőket keresünk azonnali felvételre. Szék és Faárugyár, Budapest, XIII., Frangepán utca 12—14

Betonútépítő Vállalat vidéki munkahelyére keres azonnali belépésre 2 fő géplakatost, kotrómestert és kotrókezelőt. Jelentkezés: Budapest, VI., Sztálin-út 9. Munkerőgazdálkodás.

Felveszünk vasipari, kémiai, laboratóriumi munkákban jártas vegyésztechnikust, vagy hosszú gyakorlattal rendelkező laboránst. Felvételre csak képzett munkaerők jöhetnek tekintetbe. Jelentkezéseket kérjük „Kiváló munkaerő jeligére a főkiadóba.

Kőműveseket szobafestő és mázoló szakmunkásokat, tetőfedőket, vízvezetékszerelőket, asztalost, férfi segédmunkásokat felvesz kizárólag Budapesten dolgozó vállalat. Előnyös munkafeltételek, jó kereseti lehetőség. Most belépő munkavállalóinknak télre is biztosítunk megfelelő belső munkát. Vidéki dolgozóink díjtalan, higiénikus szállást, különélési pótlékot és kedvezményes hazautazási lehetőséget kapnak. Szóbeli jelentkezés: Tatarozó V. Budapest XII., Maiinovszki-fasor 20. (János-kórház mellett.)

Bútorasztalosokat, bútorfényezőket felvesz „Uj Élet" Asztalosok KTSZ. Budapest, IX., Tűzoltó-u. 13.

Szakmai gyakorlattal rendelkező szerelőkőműves és központi fűtés szerelő munkásokat azonnal felveszünk. Jelentkezés: Könnyűipari Gyárfelszerelő és Építő Vállalat Budapest, VII ker., Nefelejts-u. 6 Munkaügyi osztály

XI. ker. Lakáskarbantartó Kisipari Szövetkezet oldalkocsis motorkerékpárost felvesz teherszállításra km-ként 80 fillérért alkalmazottnak vagy tagnak. Jelentkezni lehet XI., Fadrusz-u. 5—7, telefon: 269—027.

Autó-villanyszerelőket, motorszerelőket, segédmunkásokat azonnal alkalmazunk autójavító műhelyünkben. Ásványolaj Szállítási Vállalat, Csepel, Szabadkikötő.

Segédmunkást, takarítónőt és gépkocsivezetőt felveszünk: Magyar Fotó, VII., Éva-u. 19. Gazdasági osztály.

Jól jövedelmező IX. kerületi modern 1 szoba komfortos házfelügyelőségemet elcserélném 2 szoba komfortos lakással. — Érdeklődni 4-ig 114—447, 51 mellék, vagy személyesen XIV., Lőcsei-út 69/b. fszt. 3. Hamburgerné.

Gépészeket, salakhúzókat, asztalosokat könnyű segédmunkásokat és férfi rakodómunkásokat felveszünk. Kelenföldi Tejipari Vállalat, Budapest, XI. ker., Bartók Béla-út 105—113.

Kőművesek mellé segédmunkáskat (nőket is) felvesz szövetkezet, VII., Peterdy-utca 36.

Felveszünk jól képzett hegesztőlakatost. Jelentkezés: FOK Finommechanikai Orvosi Készülékeket Gyártó KSZ-nél, Budapest, XI., Verpeléti-út 22.

Ferfekt lemezlakatos spannoló, fehér munkára is elhelyezkedne állandó munkára. — Megkeresést kér Szakács. Nefelejts-utca 24.

Zuglói kertes házfelügyelőségem elcserélem 1 vagy 2 szobás lakásért, ráfizetek. — XIV., Szugló-u. 103. fszt. 2. Bosnyák-térnél, délután háromtól.

Mérlegképes könyvelő, 29 éves, nagy gyakorlattal elhelyezkedést keres magasabb számviteli, pénzügyi vagy tervezési munkakörben. Szabó Gyula, Nagykanizsa, Kinizsy-utca 31.

Műszaki 350-es motorjával állást vállal. Cím: Lukács Ferenc, V., Kossuth Lajos-u. 6. udvar.

NŐI ÁLLÁS

Kereskedelmi érettségivel, négyéves gyakorlattal könyvelői, vagy gyors- és gépíróí állást keresek. Enying Postafiók 1.

Külföldi vállalat keres perfekt gép- és gyorsírónőt, aki a magyar és szlovák nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja. Mindkét nyelven megírt és rövid életrajzot is tartalmazó ajánlatot kérjük az Állami Hirdető Vállalathoz, Felszabadulás-tér 1., „Perfekt 54." jeligével.

HÁZTARTÁSI ALK.

Izrael követsége keres azonnalra jólfőző mindenes bejárónőt. Jelentkezés: reggel 10—1 között, Gorkij-fasor 37.

Fözőmindenest szept. 1-re felveszek. Bilicsi, XII., Csaba-u. 30. — 350—551.

Házaspár vagy háromtagú dolgozók háztartásában szept. 1-én vagy 15-én elhelyezkedne középkorú nő éves bizonyítvánnyal „Megbízható 12416" jeligére kiadóba.

Bentlakó leinformálható jólfőző rendszeretö nőt felveszek. Szept. 1. 2 személyhez. Liszt Ferenc-tér 10. IV. 2/c.

Gyermekszerető középkorú nőt háztartásba felvesz Sándor, Lenin-krt. 90. félemelet 18.

Alkalmi bejárónőt keresek jó bizonyítványokkal azonnalra. — Jelentkezni lehet 1 órától 5-ig. Ungár, — Kristóf-tér 7.

Intelligens özvegy félnapi foglalkozást keres: sétáltatást, kísérést, bármilyen felügyeletet. Gruberné, X., Liget-utca 40. I. 5.

Azonnalra keres dolgozó házaspár gyermekszerető háztartási alkalmazottat kereseik. VI., Eötvös-utca 26/D. Ignácz. Megbeszélés kedden délután 6-tól.

VARRÓGÉP

Férfi szabógép, mely előre-hátra varr, kifogástalan állapotban eladó. XIII. ker., Tüzér-u. 47. sz. Domján.

Hivja tel 221—695-öt, 9-től 5-ig varrógépét legmagasabb áron, készpénzért azonnal megveszem.

Szabóvarrógép eladó. XIV., Kalocsai-utca 6. 68-as végállomásnál.

Pfaff 34-es szabógép eladó. Ujpest, Deák-utca 88. Horváth.

GÉP, SZERSZÁM

Keresünk egy kistelepítményű centrifugális szivattyút szennyvíz szivatására, emelő magasság 4 méter. — Gyöngyösi, Vágóhíd.

Revolver fejes esztergapad eladó, 25 mm átereszto nyílással. Kolisch György, VII., Rákóczi-út 14. Telefon: 420—211.

Szalagfürész, 700-as, új, Gatter fűrészlapfogazógép eladó. — Gyön, Malom.

Gázmenetvágó készülékek javítása garanciával, Vas- és faipari gépjavítás. — Thurzó Rezső, II., Gyorskocsi-utca 38.

Fényezőkompresszor komplett, centrifugális vízszivattyú, háromlépcsős, másfélcollos, tömör gumikerék eladó. Kispest, Lehel-utca 29. Nyilasy.

BÚTOR

Ruhaszekrény, 12 ötözőnek alkalmas, eladó. Vassné, 160—827, Lánchíd-u. 15.

Konyhabútor, új, eladó asztalosnál, Bp., VIII., Szigony-u. 10.

Kifogástalan börgarnitúra eladó. Hágen, Maros-u. 23. Telefon: 351—058.

Csodaszép kombinált szekrény és hálószoba bútor eladó. Ujpest, IV. ker., Deák-u. 24.

Elsőrendű kombinált szekrény eladó. Ujpest, Corvin-u. 7. — Varga asztalos.

Konyhaberendezés, szép kivitelű, átdolgozott, ízléses háromajtós szekrény eladó jutányosan. Landler Jenő-u. 19. (Volt István-út.)

Eladó olcsón biedermeier stílháló, kombinált szekrennyel, sublóttal stb. Reggel 8—8-ig Rákóczi-út 63, II. 12. Szabó Lajos.

Nagyméretű diófa kombinált szekrényt vennék. Ígényes, 3—4 méteres lehet. Telefon: 496—662. Örsvezér 15.

Bundák, kalikabátok, szörmebélések, átalakítások. Somogyi szűcsnél, Kossuth Lajos-utca 5.

JÁRMŰ

Eladó generálozott 175-ös Jawa motorkerékpár. Mihály László, Kiskunhalas, Xmeth Sándor-u. 15.

250-es NSU kitünő állapotban igényesnek eladó. Szabó Bajza u. 17.

Motorkerékpár javítómühely. Szinyei-Merse 17. Javít szakszerüen, gyorsan bármilyen gyártmányt.

A VII. ker. Fodrász KSZ eladja a Puch-gyártmányú, 350 kcm-es teherrendszámú oldalkocsis motorkerékpárját. Megtekinthető minden nap 7—9 óráig a Hársfa-u. 33. szám alatt.

Eladó négyezerért jókarban levő 125-ös Mátra motorkerékpár. Tariszka, Vácszentlászló.

Zetka 150-es eladó. 424—896. Murányi-u. 24. f. 3.

500-as Zündapp motorkerékpár igényesnek eladó. Székesfehérvár. Felszabadulás-u. 2.

Oldalkocsi, szélvédő, lábvédő, sárvédő készítés, javítás. Szentesi, új cime: Ripp-Rónai 40.

Ötszázas oldalkocsival, vagy anélkül eladó vagy átcserélhető. — XIII., Lomb-u. 22. Balázs.

Puch 125 lábváltós motorkerékpár kitünő állapotban eladó. — Megtekinthető minden nap délután 5 óráig. Szövetség-utca 26.

250-es NSU eladó. Megtekinthető minden nap, V., Szent István-krt 25. II. 15. Válint.

Jawa 250-es eladó. Lukácsy Endre, VIII ker., Kun-u. 7.

350 jó állapotban levő Puch 500 NSU motorkerékpár eladó, IV., Ujpest, Istvántelki-út 1. Kárpitos.

Kismotorkerékpárok bengerfúrását, görgőzését, egyéb motorjavítást gépmunkát vállalok azonnalra vidékre is. Balogh, XII., Mautner S. 69 (volt Szent László).

Vennék 250 kcm S—4 Puch motorkerékpárt 3000 Ft-ig. Részletes ismertetést Erben névre XIV., Füredi-u. 41.

Viktória 100-as, nagyon keveset használt motorkerékpár eladó. VI., Sztálin-út 8.

200 Puch kifogástalan, eladó. Kanizsai 49. Bukarest-u. sarok.

R. 75-ös BMW-t keresünk megvételre sürgősen, esetleg 750 Zündapp. Mosodai Gépjavító Szövetkezet, VIII., Salétrom-utca 4.

DKW 350, kifogástalan eladó. Bp., VIII., Csobánc-u. 6. f. 2.

150 export Zetka igényesnek eladó, 125 Csepelt beveszek. November 7-tér 4. I. 16.

350-es DKW eladó. Nagytétény, Diósdi-utca 9. Vasárnap 12—6-ig. Telefon: 469—512.

Eladó 220 kcm Puch motor. VII., Majakovszkij 87. sz. Házfelügyelő.

Eladó 250-es BMW kitünő állapotban Bp., IV., Ösz-u. 14. Ujpest.

Original DKW, 100 kcm agregátor motor eladó. Ugyanott 100 kcm DKW motorkerékpár igényesnek eladó. Kispest, Zrínyi-u. 110. Gosztonyi.

600-as Zündapphoz tányér és küpkereket keresek megvételre. Flicza, Táplószele.

350 kcm Jawa motorkerékpár, új sürgősen eladó. Szabó műszerész, Felsőgöd.

350-es AJS, kifogástalan állapotban eladó. XI., Török Ignác-u. 28. Dorka.

200-as Ardie, R. 75-ös BMW 100-as Csepel, behajtós, eladók. Papp, Soroksári-út 70.

250-es DKW kifogástalan állapotban eladó. 13.000 Ft. Bencsik gumijavítónál, Kunszentmárton.

Eladó 250-es Zündapp lemezvázas motorkerékpár és egy hegesztőberendezés apparáttal. Mózes Ferenc, Tapsony.

Eladó Sachs 100-as, betolós, lábkapcsolós motorkerékpár új gumikkal. IV. ker., Erzsébet-u. 62.

125-ös Csepel motorkerékpár eladó, Kispest, Vörös Hadsereg útja 139, Zsidek.

Csepel 125 kitünő motorkerékpár eladó! — Tel.: 259—787. Kázmér-út 38.

R. 11-es BMW eladó. VIII., Bródy Sándor-u. 4. Házfelügyelő.

500 Puch oldalkocsival jó állapotban eladó. XV., Aulich Lajos-u. 96. 67-es végáll. közelében.

125-ös NSU motorkerékpár eladó. Kósa, Lenin-körút 50, II. 1.

Motor- és kerékparzománcozó: Balogh, Vörösmarty-utca 40. Vidékre is. 310—059.

200-as NSU újonnan generálozva 7000-ért eladó, XIII., Váci-út 29, László.

250 NSU, négyütemü eladó. Bp., XVI., Sashalom, Magyar-u. 12.

750-es Indian hiányosan, olcsón eladó. II., Mártírok útja 73, 5 után.

Gillete 500 hengerfejet vennék. Értesítést érmegjelöléssel Papp István, Bp., XVII ker. (Rcsaba,, Batthyány-u. 30.

Cserélnék 150-es Zetkát ráfizetéssel, alig futottat igényesnek, új vagy alig használt Jawára, ha csere nem lehetséges, keresek készpénzért sürgősen. Ajánlatok Dénes, Jászladány, Kossuth-utca 51.

BMW 250-es, kifogástalan, igényesnek. Vasárnap, Szász, 1., Ostrom-u. 14, II. 2.

250-es NSU motoromat elcserélem modern 2 ütemüre. Szétszedett állapotban megtekinthető. Piliscsaba, Uj-u. 5. Lakatos.

500 Jap motor személy oldalkocsival jó állapotban eladó. — XXI., Csepel Szent László-út 15.

MMG 125 jókarban eladó. Hajós, II., Tolockó-u. 5. 151—742. D. u. 5-től.

350 NSU körcsöves oldalkocsival, gyönyörü állapotban 200 Ogár eladó, vagy kisebbre cserélhető. XI., Budafoki-út 57/a.

125 Csepel motorkerékpár eladó. Megtekinthető este 6—8-ig. Szabó, Bajcsy-Zsilinszky-út 74 fszt. 3.

200-as, 4 sebességes NSU olcsón eladó. — Szigeti, Sárszentlőrinc.

350-es Iza, teleszkópos motor oldalkocsival eladó, Sárbogárd, Ady Endre-út 29.

Eladó 100-as Mátra, generálozott. Bpest, XI., Albert-u. 17/B.

350-es Puch, 250 NSU eladó. IX., Tompa-u. 15/a, I. 2. Jetuska.

Generálozott 350 kcm oldalkocsis Puch motor eladó 10.000-ért. XV. Bezerédi Pál-u. 134. Este.

125-ös Csepel lemezvázas eladó. XIII., Pannónia-u. 23 K. Szövetkezet, Székely.

350 DKW sürgősen eladó. IX. ker., Tompa-u. 17/a. Házfelügyelő.

500-as Gillet motorkerékpár jó állapotban eladó. Megtekinthető délelőtti órákban. Zsigmond József, XVIII. ker., Állami telep 53/4.

Jawa 250-es eladó. Ujpest, Deák F.-u. 31.

250-es Puch, négysebességes, generálozva eladó, vagy 125-ös Csepelre elcserélhető. Sudár István, Mezőfalva.

Kétkarburátoros 125-ös Puch eladó. — Kövesi, Kacsa-u. 22, fszt.

250-es Triumph 14 ezerért. Rákosfalva, 6. ház. Gyöngyösi.

Jókarban levő 125-ös Csepel motorkerékpár eladó. X. ker., Kápolna-u. 7.

Precíziós henger- és tőtengely köszörülés, Dugattyúk, Motorkerékpár alkatrészek, görgős csapágyak javítása. Vidéki megrendelések gondos elintézése. Kiss M. új címe: VI., Szinyei-Merse-utca 10.

500-as Ardie, szólómotor, felül szelepelt, tokozott, kitünő állapotban eladó. Kismotort beveszek. Gábor Gusztáv, Budapest, Országbíró-u. 47.

125-ös első-hátsó teleszkópos Csepel, 100-as Sachs eladó, Vasárnap d. e. XIV., Egressy-u. 10. f. 1.

500-as oldalkocsis lábváltós Jap. VIII., Leonardo da Vinci-u. 26.

125-ös Wanderer jó állapotban eladó. — XIII., Kiss József 56, f. 6.

155-ös „Mátra" 3800 Ft. Baross-utca 45, fszt. 18.

Túra Csepel eladó. VII. Nyár-u. 5. Vízszerelő műhely.

Eladó 250-es S. 4. Puch motorkerékpár. Szent István-krt 2. Telefon: 311—646.

Autó- és motorjavítások szakszerüen; hengerfúrás, dugattyúzás, csapágyazás, szerelés. Tichy, XIII., Váci-út 50

Csepel 125 kcm, gyári új eladó előnyös áron. Műanyagfeldolgozó, XIII. ker. Victor Hugo-u. 36.

Veszek háromkerekü motoros betegkocsit. Budafok, Honfoglalás-út 95. Somody.

Személykocsira jogosult DKW-t, vagy hasonló kisautót keres. Bp., XIV., Thököly-út 100/B dr. Saáry.

ADÁS, VÉTEL

Fényezett faburkolat, bútor készítésére is alkalmas, eladó, Szász, Nagymező-u. 6.

Ajtók, ablakok, ikerablakok méretre kaphatók asztalosnál, Hársfa-u. 26.

Gáztűzhely, 4 főzőlapos, 2 sütős eladó. Hunyady, I., Karácsonyi-u. 10. (Vérmezőnél.)

Ajtók vagy 1-es használt páncélszekrényt megvételre keres Uzsépítési és Berendező Vállalat, Budapest, IX., Máriássy-u. 4—6.

Összecsukható vaságy, szennyespad eladó. — Múzeum-krt 21. II. 9.

Szívó-nyomó kerekeskút eladó. Csepel, Kassai 80.

Parketta, új bükkre, 25 négyzetm. eladó. Műanyagfeldolgozó, XIII. ker., Victor Hugo-u. 36

Négykerekü kézikocsit veszünk. Ingatlankezelő Váll. műhelyrészlege, VI., Szív u. 13.

Onhajtású betegkocsit vennék. Rajzot, leírást, árajánlatot kér Jakus Diósjenő.

110—120 voltos visszatérítő órát vennék. Hódmezővásárhely, Sztálin-út negyvenegy

Ikerablakok, ajtók kaphatók építésből visszamaradtak. Méretre megrendelhetők asztalosnál, VII., Almássy-utca 3.

KÉSZPÉNZÉRT VÁSAROLUNK használt férfi- és női ruhát, bőröndöt, szőnyeget, paplant, takarót, függönyt, férfi és női fehérneműt. Mindenféle használt bútorokat, irodalt is. HASZNÁLTCIKK KISIPARI SZÖVETKEZET, IX., Ecseri-út 4 Telefon- vagy levlaphívásra házhoz megyünk. Telefon: 341—746. **Felvásárló helyeink:** VI., Aradi-u. 16 VII. Hernád-u. 26. IX., Ecseri-út 4

Kályhát, mérleget ztb. vásárolnánk. Egyaknás, samottos kályhákat, asztali tizedesmérlegeket, légkompresszort villanymotorral, állófogasokat, székeket és szekrényeket keresünk megvételre. Ajánlatokat csak írásban kérünk. Gyógyszertár Vállalat, Pest megye, Bpest, VII., Rózsa Ferenc-u. 29.

ALBÉRLET! SZOBA

Fiatal értelmiségi nő keres azonnal beköltözhető, különbejáratú albérleti szobát 350-ig. Ajánlatokat telefonon 8—16-ig: 340—361. — Bere, Nádor-u. 34.

Szeptemberre bútorozott szobát keres fiatalember Budán, Papp Béla, Bp., XII., Torbágyi 8.

Idősebb dolgozó vagy nyugdíjas értelmiségi nek albérletet és ellátást adnánk. „Családtagként" főkiadóba.

GYERMEK GOND.

Két kisleányom mellé hasonló korú, 5—12 éves leánygyermek gondozását vállalom. Garay-tér 19. I. 6.

VEGYES HIRDETÉS

Figyelem! Szörszámok, szemölcsök, arctisztátalanságok végleges eltávolítása 100 százalékos felelősséggel Kovács kozmetikában Lenin-körút ötvenkilenc.

Bites építész-szakértő tanácsot ad, vitás építési ügyeit egyeztet, ellenőriz, tervez. Jászai Mari-tér 4/a — 121—338.

Fejőskecske eladó. Telefon: 355—635. XII., Bürök-u. 21.

Mindenféle kőműves-munkát vállal Bakos kőműves kisiparos, XIV., Amerikai-út 39.

Összecsukós ágyat, sodronyágyuetétet, csőbútort, gyermekkocsit készít, javítást vállal Prohászka, Zichy Jenő-u. 46.

Pedigrés spanielkölykök eladók. Huchány, Budapest, Telepi-u. 20.

Kárpitos bútorok javítása, tisztítása, bőrbútor festés, Roncsbútort (afrikot, szört) anyagnak veszek. Kendi kárpitos, Semmelweis-utca hét. Telefon.

Fajtiszta csincsilla anyanyulak ketrecekkel eladók, Törökbálint, HÉV végállomás, Árpád-utca 17.

Kályhák szakszerű javítását, samottozását azonnal vállalja, közületeknek is, Faludi kályhásiakatos. Koltói Anna-utca 42.

CÍMFESTŐ

XIII., Csáky-u. 1.

Kőművesmester atalakítást, tatarozást, javításokat és új épületet vállal I. ker., Toldy Ferenc-u. 22, Hamval.

Rapid kézikötőgép bérbeadó. 426—834. Reggel,

Zenei Krónika

Beethoven-estet adott 16-án az *Állami Hangversenyzenekar Ferencsik* János vezényletével. Műsoron az Egmont-nyitány, a IV. (G-dur) zongoraverseny és a III. (Esz-dur) szimfónia szerepelt.

A nagy alkotó életének legtermékenyebb, legforrongóbb korszakából valók ezek a művek, az ő minden viharoknál viharzóbb »Sturm und Drang« idejéből. Európa dübörgött a XIX. század első évtizedében. A Nagy Forradalom impériummá fordult országának seregei járták a kontinens útjait és harctereit. Az olyan férfiak, mint Beethoven, eleinte eszményeik megvalósítóját, később eszményeik eltipróját látták Napóleonban. (Gondoljunk az Eroica-szimfónia ajánlásának történetére: Bonaparte császárrá koronáztatásának hírére, a felháborodott Beethoven megsemmisíti a partitúra címlapján a Bonaparte konzulnak szánt sorokat.) A történelemnek ezek a viharai visszhangot vernek Beethoven lelkében. Ott már akkor nagy fájdalmak, néma sírások ütöttek tanyát. A zeneszerző körül egyre fojtogatóbb a csend. Remény és csalódás közt hányódik. De szenvedéseivel együtt növekszik az ereje. Romain Rolland azt írja, hogy Beethoven ereje csak az elemi természeti erőkhöz mérhető.

Ilyen elemi erő birkózik az Egmont-ban, hogy végül győzedelmeskedjék, Ferencsik János kezében valódi dráma bontakozott ki az Egmont-nyitány zenéjéből. Ért hozzá, hogy a drámai összecsapást megérlelje, s a kellő fokozás, a döntő pillanat kivárása után exponálja, majd egyensúlyosan, felszabadító érzést sugározva feloldja.

Az Eroica I. tételével már nem sikerült ily maradéktalanul meggyőznie. Annál inkább a II. tétellel: a verbunkos lejtésére emlékeztető téma férfias fájdalma mintha az »Egy gondolat bánt engemet...« végsorait idézte volna:

»Hol ünnepélyes, lassú
gyász-zenével
És fátyolos zászlók kíséretével
A hősöket egy közös sírnak
adják,
Kik érted haltak, szent
világszabadság!«

A Scherzo pogány, egészséges életöröme és a zárótétel nagyszerűsége magával ragadta a hallgatóságot.

Bächer Mihályt, fiatalabb pianista-gárdánk egyik legértékesebb tagját hallottuk a G-dur zongoraversenyben szólistaként. A Filharmónia Hangversenyközpont ezzel a szó szoros értelmében *ritka* élményre adott alkalmat, amennyiben *Bächert valóban méltatlanul ritkán hallhatja a közönség.* Bächer Mihály kontemplatív, elmélyedő, lírikus egyéniség. Megrendült átéléssel, igaz művészi alázattal szólaltatta meg Beethovennek ezt a legszemélyesebb hangú versenyművét. Bächer zongoraszava melegen emberi, kimunkáltan finom; tudatossága, lényegkutató, elemző attitüdje egy zongoraművész »doctus poetá«-t árul el, aki az érzelmek minden finom rezdülését a gondolat és ismeret patika-mérlegén is ellenőrzi.

Megindít és tiszteletet ébreszt Bächer Mihály egyéniségének tisztasága és mélysége, rendkívüli muzikalitása. Még akkor is, ha nem mindig értünk egyet felfogásával. Beethoven szomorúsága, magánya, fájdalma mélységesebb lehetett, mint minden halandóé, de nem hisszük, hogy elgyengült lemondásba fordult. »*Torkon ragadom a sorsom, nem engedem, hogy leteperjen*« — ez volt a beethoveni válasz, még a lírikus Beethovené is. Bächer végtelenül finoman indította az első tételt, de még a visszatérésben is, a tétel végső kicsengéséig elégikus fátyolt vont a hangjára. A középtételben is ezt a fájdalmason-túli, dekadencia felé hajló hangütést lehetett érezni. A zárótétel megenyhült boldogsága, táncos pergése azonban — nagy virtuózi készsége mellett — a művész benső világának napsütötte tájait hozta elénk. A zongoraverseny előadása igaz művészi élménnyel gazdagított, mert őszinte volt, lélekbőlfakadó és művészi.

Csobádi Péter

Konzervkultúra

Színházi levél a Balatonról

Az első vacsorához ültünk le a balatonlellei SZOT-üdülőben. Kéthetenkint egy-egy új csoport érkezésekor ezzel vizsgázik a konyha. Fenntartás nélkül állíthatjuk: a vizsga kitűnően sikerült, a sertéspörkölt ízletes, zsíros és bőséges volt, az uborkasaláta szintén jól szerepelt, nemkülönben a sütemény, az omlós vajastészta. Ekkor jelentették be: Budapestről bábszínház érkezett, hogy szórakoztassa az üdülőket. Ez igen! — gondoltuk, elsőrangúan elkészített vacsora után még bábszínházzal is kedveskednek.

A kezdet mindjárt meglepetéssel szolgált. Az első szám: árnyjáték. Kína ősi kultúrájának szele simogatta végig az üdülőket.

...A kifeszített vászon mögött árnyalakok mozognak. Az óriás felfogadja a vándorló, szegény kislányt és megparancsolja: főzzön neki percek alatt kitűnő ebédet. A kislány kétségbeesik, tépelődik, nem tudja, mit tegyen. Hogyan főzzön itt az erdő kellős közepén ily rövid idő alatt az óriás ízlésének megfelelő ebédet? Ámde megjelenik Mackó koma, akit a kislány előbb megmentett és hálából közli, hogy tanácsot ad. Mindenki feszülten figyel, az árnykislány az erdő közepén és a nézők is a verandán. S a Mackó imigyen szól:

— Vegyél készételt! Percek alatt kész az étel!

Hát persze! Mit is tehetne mást a kislány az erdő közepén? Vesz egy üveg lecsót! Valamelyik közeli fán csak akad egy KÖZÉRT!

A másik »darabról« röviden annyit: háromfelvonásos operettnek konferálták be, ebben a bábok mintegy háromnegyed órán keresztül verekedtek egymással, a verekedési szüneteket sületlenségekkel, régi »bemondásokkal« és énekkel töltötték ki, majd kijelentették, hogy mindenki váltson takarékbetétkönyvet a maga és a haza javára.

Az alkalmi színikritikus most abban a különleges helyzetben volt, hogy előadás után is megfigyelhette az oktatás hatását a nézőknél, hiszen továbbra is köztük maradt. Másnap kíváncsian vártuk, hogy a sertéssült, tarhonya, zöldbabfőzelék és torta helyett hányan mennek a konzervboltba szívpörköltért? Azt is meg akartuk figyelni, hányan rohannak a takarékpénztárba, hogy az utolsó fillérig berakják az üdülési »egyéb költségekre« tartalékolt pénzüket? Fájdalom, az eredmény lehangoló volt. Mindezek után néhány következtetést vontunk le.

1. Nem kell az üdülőket az első este (de a másodikon sem) fejbevágni azzal, hogy vegyenek készételt. Arról sem egy lehetetlenül buta, hosszadalmas és politikai magyarázatokkal teletűzdelt mese keretében kell őket meggyőzni, hogy takarékoskodjanak.

2. Tudjuk, hogy nem könnyű ötletes, ízléses, hatásos propagandát csinálni — pl. a készételnek. De ha az illetékesek valamivel nagyobb energiát fordítanak a készétel minőségének megjavítására és valamivel kisebbet az állam pénzének mindenáron való elpazarlására — ez sokkal hatásosabb lenne, propagandának is, önköltségcsökkentésnek is.

3. Helytelenítjük a meseformát mind a takarékkönyvpropagandánál, mind — és ennél főként! — a készétel-propagandánál. A mese többnyire gyermekeknek szól, ezzel pedig a felnőttek üdülőit járják végig a valóban tehetséges, jobb sorsra érdemes bábjátékosok. Ezt a következtetést megerősíti, hogy az előadás után a következő párbeszédet hallottuk:

— Te, ezek gyerekeknek néztek bennünket!

— Vagy inkább ostobáknak.

Ne engedjük ilyen naiv és gyatra »konzervkultúrával« trakálni a józaneszű embereket!

Egy jóllakott és két hétig nem takarékoskodó dolgozó.

Napló

AUGUSZTUS 28

A belügyminisztérium százötven tagú összevont fúvószenekara hangversenyt ad ma este 8 órakor a belügyminisztériumi kultúrotthon szabadtéri színpadán (Vigyázó Ferenc-u. 1). A zenekari számok mellett Szecsődi Irén és Jámbor László, az Állami Operaház művészei is szerepelnek Varga Pál operaházi karmester zongorakíséretével.

ŏ

A »Vadak az árban« című dokumentumfilmet, melyet a dunai árvíz idején Kollányi Ágoston rendező és Vancsa Lajos operatőr készített a gemenci erdő vadállományának mentéséről, szeptember 5-től játsszák a mozik.

⁂

A szigligeti Írói Alkotóházban nyáron is komoly munka folyik. Karinthy Ferenc forgatókönyvet készít »Budapesti tavasz« című regényéből. Urbán Ernő új darabot ír. Urbán Eszter Jeszenyin verseit ültette át magyarra. Palotai Boris új filmszcenáriumot készít.

∅

A Fővárosi Népi Zenekar augusztus 27-i előadása az Állatkerti Szabadtéri Színpadon elmaradt. Szeptember 19-én, vasárnap este 8 órakor tartják meg a Zeneakadémián, oda érvényesek a megváltott jegyek.

×

Jánossy Lajos Kossuth-díjas tudós »Kozmikus sugárzás« című munkája most jelent meg a Művelt Nép Könyvkiadónál. A világhírű tudós ismerteti a kozmikus sugárzás felfedezésének körülményeit, a kutatás, a mérés módszereit s a kozmikus sugárzás kutatásának és az atom szerkezetére vonatkozó ismereteknek az összefüggéseit.

Filmhíradóbírálat

34. sz. filmhíradó

Filmszerű legyen-e a filmhíradó, avagy képekkel illusztrált publicisztika? Eldöntöttnek látszó kérdés, mégis újra meg újra meg kell kérdezni. Az e heti híradóban ugyanis túlteng a szöveg, a publicisztika: a néző kábultan hallgatja a hosszas magyarázatokat, s közben elvész a képsorok mondanivalója. A jászárokszállási téeszről, a lillafüredi nyaralókról, az alkotmánynapról készült beszámolókat agyonbeszéli a bemondó, szinte másodpercnyi szünetet sem hagyva olvassa fel a napilapba kívánkozó riportokat. Képekkel, mozgással, filmszerű eszközökkel kell kifejezni az üdülők örömét, a téesztagok eredményes munkáját, augusztus 20. ünnepi áradatát. Érdemes lenne a játékfilmek után *a filmhíradók filmszerűségét* is alaposan megvitatni. Tetszett ebben a számban a szovjet gyerekekről szóló riport. Hiányzott a hírrovat, sportot sem kaptunk.

(l.)

Előszó

Kisfaludi Stróbl Zsigmond londoni kiállításához 1935-ben

Irta: Bernard Shaw

(Kisfaludi Stróbl Zsigmond 70. születésnapja alkalmából munkásságából gyüjteményes kiállítást rendeztek a Műcsarnokban. E kiállítás dokumentumai között szerepel Bernard Shaw alábbi katalógus-előszava.)

Mikor a magyar *Stróbl* Zsigmond ötven éves korában nálunk partra lépett, még nem hallottam róla, még nem láttam egyetlen munkáját sem, pedig teljesen kiforrott tehetség volt és egyike a világ legelső szobrászainak. Közölte velem, hogy a művészetek egyik, előttem szintén ismeretlen magyar pártfogója, megrendelte nála tiszteletreméltó fejem képmását, a magyar antropológusok tájékoztatására és az emberiség csodálatára általában. Nem tartottam az ajánlatot oly hízelgőnek, mint ahogy illett volna, mivel nem ismertem a szobrász nagy tehetségét, meg barátom, H. G. *Wells* is, felháborodva panaszolta, hogy lehetetlen járni-kelni a világban, hogy az ember léptennyomon ne találkozna túlságosan ismert szakállam és szemöldököm másával. Valóban, túlsok karikatúra, fénykép, festmény, agyag- és márványszobor készült rólam. *Rodin* és *Troubetskoy*, Augustus *John* és a többi John-ok *(Collier* és *Lavery)* után, hogy *Davidsont* és a könyörtelen *Lowt* ne is említsem, milyen új vonásokat fedezhetett volna fel rajtam egy magyar szobrász, ha csak legújabb ráncaimat nem, melyeket egyáltalán nem kívántam fitogtatni?

Stróbl meggyőző válasza, *egyénisége* volt és egy *irattáska* tele fényképfelvétellel műveiről. Ez minden frázisnál jobban beszélt. Vannak felhívások, melyeket visszautasítani nem lehet és ez határozottan azok egyike volt. Én is megfontoltam a dolgot.

Ami ezután következett, meglepő volt. Alig öltöttem formát bronzban és márványban, mikor azt vettem észre, hogy London minden híressége a szobrásznak ült modellt. A Rodin-divat nem volt nagyobb Londonban. És ami még akkor meglepő is volt, egyik modellnek sem volt oka arra, hogy képmása miatt szégyenkezzék. Ha valami finom, nemes vonás volt bennük — és mindegyikben volt valami — azt kiragadta a művész és a forma igaz költészetében fejezte ki. Évek hosszú sora után e szigetek szülötte úgy szemlélte saját portréját, hogy nem átkozta a napot, melyen megígérte, hogy a szobrász elé üi, mert itt a halott és eltemetett klasszikus szobrászat silány enyészet után új életre kel.

Ha e feltámadás hatását értékeljük, figyelembe kell vennünk a körülményeket, melyek között létrejött. Jóval a háború okozta megrázkodtatás előtt a klasszicizmus a szobrászatban és a festészetben nem alkotott egyebet, mint kifejezéstelen aktokat, olyan élettelen, görög körvonalakkal, hogy a Viktória korszak léha piperkőceiben még érzéki hatást sem tudott elérni. Midőn a háború után a napfürdőzés divatba jött, e kőbe vésett semmik már csak az útjavítók kalapácsára vártak. De a háború okozta erkölcsi megrázkódtatás mélyebbre hatolt mint a napfürdőzés. Rájöttünk, hogy mindnyájan destruktív őrültek vagyunk. Legérzékenyebb lelkű művészeinket is valóságos düh ragadta el e felfedezés hirdetésében. Ha néhány évszázaddal előbb éltek volna, koponyákkal, csontvázakkal és Holbein haláltáncának hangulatával ijesztettek volna. De ma, minthogy valamennyien műkedvelő lélekbúvárok és a fejlődési antropológia hívei, abban találják gyönyörűségüket, hogy őstípusokra vezetnek vissza bennünket, ahonnan — úgy látják — állítólagos fejlődésük csak képmutató hencegés. Közben felfedezték, hogy a vadaknak is megvan a maguk szépsége, hogy a fekete afrikai nők bűbájban túltesznek Rosetti Sharon Rózsáján és a tahiti barna nők örökre elhódítják a festőket a párisi műtermek modelljeitől. Hallatlan zűr-zavar keletkezett. Művészeink erkölcsileg le akarták vetkeztetni modelljeiket, megmutatván, hogy tulajdonképpen civilizált kényességük mögött ott rejtőzik a vadember és ugyanakkor rájuk akartak erőltetni valamit a vadak szépségéből. Például Jacob *Epstein*, amerikai szobrász semmiképpen sem akart klasszicizmusról hallani: a görög vonalakat mint egész egyszerű angol hazugságokat megvetéssel félredobta és eltökéltségében, hogy mellszobrai húsból és vérből valóak legyenek, feltörte azok rézszerű felületét. *Mestrovich* annyira lehúzta modelljeiről a civilizáció nyomait, míg úgy tűntek fel, mint VIII. századbeli balkániak, bár ő keresett és talált is szépséget ebben a típusban. Kitüntetésszámba ment ezeknek a mestereknek modellt ülni és mikor a kész művet kiállították, az angol hölgyek és uraságok úgy érezték, mintha szurokba lennének mártva, fel lennének tollazva és korláton rángatnák őket. A modell legfeljebb csodálta a művet, de soha el nem ismerte vele hasonlóságát.

E Walpurgis-éjszakában Stróbl Zsigmond nem villámként csapott le, az új emberek szokása szerint. Nyugalommal sétált be és minden mentegetőzés nélkül kezdett, hűen a valósághoz, rendkívül szép mellszobrokat készíteni civilizált kortársairól. Semmi kísérletet nem tett, hogy látható módon, a már meg sem lévő szálakkal távoli őseihez fűzze modelljeit. Nem kényszerítette rájuk a nyers, állatias életerőt, melyet már levetettek; inkább azt a szépséget kereste, mely a belső lelki finomság külső és látható megnyilatkozása. A kritikusok neo-klasszikusnak mondták, de még akt-tanulmányain sincs egyetlen görög vonal sem. Vonalai saját korának élő vonalai, melyeket nemes formában egyesít. Ő is, mint *Phidias* és *Praxitelès*, kora egyéniségének megfelelően ábrázolja az emberi testet. Minden egyes mellszobra nemcsak autentikus és felismerhető képmás; több ennél: művészi alkotás. Saját portrém, mely e kiállításon önök előtt van, nemcsak azt mutatja, milyen vagyok, hanem azt is, hogy milyennek kellene lennem és milyen szeretnék lenni. Talán egyszer ilyen leszek, ha elég behatóan szemlélem. Mindenesetre az utókor csak képzeljen engem ilyennek, Epstein barátom plasztikai tiltakozása ellenére is, aki azt akarja állítani, hogy felületesen leplezett, történelemelőtti időből származó szörnyeteg vagyok.

Az AA 338-as esete

Regény — irta: Vajda István (84)

Sármány Anna megkérdezte a nyugodtan, parasztos jóízzel beszélő villamosvezetőt, miből következtetett a gépkocsi sebességére, hiszen a villamoson nincs olyan műszer, amely a haladás gyorsaságát mutatná. Somos II. Ferenc gyakorlatára hivatkozott.

— Feltűnt magának, hogy a kocsi nagyon sebesen közeledik? — fordult feléje az ügyész.

— Igen, feltűnt, mert az út amúgy is sikos volt és minden jármű lassan haladt.

Mauler Antal, a Lukácsfürdő alkalmazottja elmondotta, hogy emlékezete szerint a gépkocsivezető kétszer dudált. A sebességet még hozzávetőlegesen sem tudta megállapítani. Körülményesen beszélt, figyelmeztetnem kellett, fogja rövidebbre mondókáját. Vallomásához sem a tanács tagjai, sem az ügyész, sem a vádlott nem tettek észrevételt.

Harmadiknak következett Danka Lajos, a..... minisztérium alkalmazásában álló gépkocsiszerelő. Csíkos, sötétkék ünneplőjét viselte, határozott léptekkel sietett a bíróság asztala elé. A hátsó padokból beszélgetés morajját hallottam, kopogtam a ceruzámmal, csendet kértem. A meleg ekkor már szinte elviselhetetlennek tűnt, az átforrósodott levegő mintha egyetlen súlyos tömbként állt volna a tárgyaló falai között. Judit igyekezett elkapni Danka Lajos tekintetét, de sikertelenül. A fiú nyugodtan nézett rám, várta a kérdést, arcából nem olvashattam ki semmit.

Ismét elhangzottak a tanúkihallgatás szokott formulái:

— Perben, haragban, rokonságban van-e a vádlottal?

— Nem vagyok.

— Figyelmeztetem, hogy tanúként hallgatom ki. A tiszta igazat kell vallani, semmit sem szabad eltagadni, mert a törvény a hamis tanúzást szigorúan bünteti.

— Megértettem.

— Tudott-e arról, hogy az AA 338-as rendszámú Ford Prefect gépkocsi fékberendezése nem működött tökéletesen?

— Igen, tudtam.

Tisztán, hangosan beszélt. Sokkal határozottabbnak látszott, mint esti találkozásunk alkalmával. Tartása nyugodt volt, bár kezei kissé szorosan simultak nadrágja varrásához. Az volt az érzésem — talán a sötét ruha is hozzájárult —, hogy öregedett, valahogyan felnőttebb, érettebb emberré vált, amióta nem láttam. Amikor belépett a tárgyalóba s pillantása elárulta, hogy megismert, tompa ütéseivel, magas hőfokával, a gyorsabban keringő vér neszével még egyszer, utoljára rámrohant az izgalom.

— Tehát maga tudott a fékberendezés állapotáról — szögeztem le. Tessék erről bővebben szólni!

Danka Lajos megnedvesítette ajkait, mély lélekzetet vett:

— A gázolás napján — kezdte — Bendics Sándorné említette nekem, hogy a kocsi egyik irányjelzője nem működik. Amikor megjavítottam, én hajtottam ki a kocsit a műhelyből az utcára. Észrevettem, hogy a fék nagyon gyenge. Szóltam Bendicsnének, aki azt felelte, hogy rövidesen visszatér s akkor megvizsgálhatom a fékhuzalokat...

— Tehát *maga* figyelmeztette Bendicsnét arra, hogy rossz a fék?

— Igen, én.

Azt hiszem, az ügyészen kívül senki sem vette észre, hogy ez volt a perdöntő válasz. Judit láthatóan csodálkozott, Danka szavai váratlanul értékük, valódi jelentőségüket csak másodpercnyi késéssel fogta fel. Előrehajolt, mintha mondani akarna valamit, majd fészkelődni kezdett a vádlottak számára kijelölt padon, hogy Danka észrevegye: hibázott. Azt hitte, a szerelő zavarában keverte össze mondanivalóját s nem szándékosan tanúskodik az igazság mellett.

— Mi történt délután? — kérdeztem. — Közvetlen a gázolás előtt.

— Bendicsné körülbelül öt órakor bejött a műhelybe. Éppen munkába akartam venni a kocsit, amikor megszólalt a telefon. Bendicsnét keresték.

— Máskor is előfordult, hogy keresték a műhelyben?

— Igen. Ha a gépkocsivezető nincs a sofőrszobában, a telefonközpont rendszerint átkapcsol a műhelybe is.

— Igen. Ki kereste Bendicsnét?

— Nem tudom. Férfihang volt.

Juditra pillantottam. Közömbös, majdnem unatkozó arccal ült. Tudtam, hiszen ismertem jól, ilyenkor próbálja villámgyorsan összeszedni gondolatait, hogy valamilyen meglepő ötlettel, hazugsággal kivágja magát.

— Kérem — néztem ismét Dankára — lehet, hogy Bendicsnét a gépkocsielőadó vagy a minisztérium valamelyik dolgozója kereste?

— Nem hiszem. A minisztériumi elvtársak meg szokták mondani a nevüket és kérik a gépkocsivezetőt, hogy szóljon vissza nekik.

— Értem.

(Folytatása következik)

ÍZLÉSESEN BERENDEZHETI OTTHONÁT
Vegyen lakberendezési cikkeket
A BIZOMÁNYI ÁRUHÁZ
LAKBERENDEZÉSI BOLTJAIBAN

Kossuth Lajos-utca 1—3
Szent István-körút 3
Felszabadulás-tér 3
Felszabadulás-tér 5
(volt Apponyi-tér)

Sztálin-út 27
Lenin-körút 43
Tanács-körút 3/c
Tanács-körút 24
(volt Somogyi Béla-út)

PESTERZSÉBET, Petőfi Sándor-utca 8

Kisfaludi Strobl /Székelyhidi Ferenc
Székely Mihály, gipszek

Komjáthy Gyula /Első hó, Viharos erdő,
Napnyugta, Viharos éjsza-
ka, vizf., Békehirek, rézk.

Konok Tamás /Sárga ház, Fodrász, Alkonyat
gouache/

K

70 művész kiállitása/Ernst Muz,

1957 dec.

4/Pg

Kisfaludy - Strobl

~~Bereny Róbert~~

~~Bortnyik Sándor~~

~~Ék Sándor~~

Kisfaludi Strobl Zsigm.

Kmetty János

Mikus Sándor

Schubert Ernő

Vedres Márk

(Megafakult a M. Képzőm. és Sparm. Szüntsége)

l. Szabad Művészet

1949. 428. l.

miniszteri tanácsos.

27/c 304/6

MDK.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Törökverő kuruc c.szobráról

Hevesmegyei Népujság 1967 febr.12.

Kisfaludi Strobl Zs.

Pogány Ö. G. A III.

M. Képzőmű, Kiáll. plaszikai anyaga.

Szabad Művészet

1953. 24. l. (Kép)

25. l.

26. l.

Tarott Melyezendő

Kisfaludi Strobl Zsigmond

irányítóka a bpesti millenniumi emlék szobrainak helyre állítási és az [illegible] szobrok művészeti munkálatait -

Szabad Művészet

1953. 143. l. (Megnyhodik a millenniumi emlékmű.)

II. Rákóczi Ferenc szobrát ő készíti az emlékmű részére - A Habsburg királyok szobrait eltávolítják

(Kisfaludi Strobl Zsigm.)

wód

Mikus Sándor:

( ) nüvészete.

Szabad Művészet

1954. 318–319. l.

(Képekkel.

[Kisfaludi Strobl Zsigm.]

Irod

Gegolak Lajos

[ ] portréművészete

Szabad Művészet.

1954. 320–326.

(Képekkel.

Weisfalndy-Strobl Zs.

Gogolák L.: K.S.Zs.
portréművészete.
Sz Ne. 1954.
320-326. l (képpel

Kisfaludy Strobl Fs.

Munka Vörös Zászló
Érdemrendet kapott
70. szül. napjára

SzM. 1954. 239. l
(Kitüntetések)

Kisfaludy Strobl Zs.

Mikus S.: K. S. Zs. művészete. Sz. M. 1954. 318-19. l. (képekkel.)

IV. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által az Országos Ösztöndíjtanács intézőbizottságának felterjesztése alapján meghívott tanácstagok:

a) tudománypolitikusok:
I. *dr. Szily Kálmán* (1937)
II. *dr. Magyary Zoltán* (1940)

b) műépítészek:
I. *dr. Hültl Dezső* (1942)
II. *Wälder Gyula* (1939)

c) szobrászművészek:
I. *Szentgyörgyi István* (1938)
II. *Kisfaludy Stróbl Zsigmond* (1941)

d) festőművészek:
I. *Dudits Andor* (1937)
II. *Glatz Oszkár* (1940)

e) zeneművészek:
I. *Bartók Béla* (1942)
II. *Kodály Zoltán* (1939)

f) iparművész:
I. *Helbing Ferenc* (1938)

g) tudományszakok képviselői:
I. *dr. Navratil Ákos* (1942)
II. *dr. Orsós Ferenc* (1942)
III. *dr. Hajnal István* (1942)
IV. *dr. Tiefenthaler József* (1937)
V. *dr. Szent-Györgyi Albert* (1937)
VI. *dr. Yolland Artúr* (1937)
VII. *dr. Prinz Gyula* (1938)
VIII. *dr. Eckhardt Sándor* (1938)
IX. *dr. Szabó Zoltán* (1938)
X. *dr. Zambra Alajos* (1938)
XI. *dr. Glattfelder Gyula* (1939)
XII. *dr. Schmidt Henrik* (1939)
XIII. *dr. Johan Béla* (1939)
XIV. *dr. Melich János* (1940)
XV. *dr. Huszti József* (1940)
XVI. *dr. Schütz Antal* (1940)
XVII. *dr. Szentpétery Imre* (1941)
XVIII. *dr. Ravasz László* (1941)
XIX. *dr. Moravcsik Gyula* (1941)
XX. egyelőre betöltetlen (1941)

h) a Földtani Intézet és a kísérletügyi intézetek vezetői közül a földművelésügyi miniszter úr hozzájárulásával meghívott tagok:
I. *dr. Lóczy Lajos* (1942)
II. *Dicenty Dezső* (1939)

V. Hivatal.

(Budapest, VIII., Múzeum-körút 6—8.)

Titkár: *dr. Párdányi Miklós* nemzeti múzeumi alkönyvtárnok

Beosztva: *dr. Meznerics Ilona* leánygimnáziumi r. tanár.

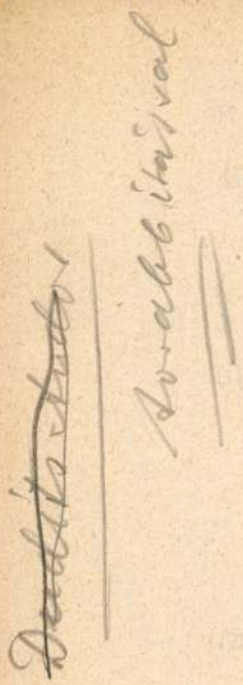

A kiadásért felelős: Domanovszky Sándor dr., egyetemi tanár.

25.337. — Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest. (F.: Thiering Richárd.)

Az új kalap

Írta: Ölbey Irén

I.

Állt a kirakat előtt. Sóvár tekintete szétfolyt a kalapon. Szíve bilentyűin skálázott a vágy: megvenni. A vágy éhes mohósággal jelentkezett, mint mikor a gyomorfalat nyugtalan éhség csikarja: a gyomorsavak maró követelődzése.

Az őszi nap fénytelenül lobogott. A körutakon fütyürészve csatangolt a szél, mint valami hetyke aszfaltbetyár, aki szűk családi körben meglehetős papucskormány alatt nyög ugyan, de akiben itt az utcán csudamódon ficánkol a hányaveti kikapós vér s a tiltott örömök utáni vágy.

Éva megborzongott a hideg suhogásban. Arcát mégis pír tüzesítette át. A kalapot nézte. Ez a szín. És ez a forma.

— Vajjon mennyibe kerülhet? — gondolkodott. S retiküljében félheti fizetése, az árva tízpengős úgy lapult meg, mint a nyúl a bokorban.

— Nem, semmi esetre sem veszem meg — rázta meg kedves, komoly fejét. Tekintetét azonban a kalapról nem tudta leszakítani. Az a kirakat üvege mögött élt, dalolt, szemezett Évával s mint valami idegen plánétát a nap, a lányt forró bűvkörébe szédítette.

— Istenem, itt az ősz, még a tüzelőt se szereztük be s a téli kabátomra új szőrme kell — fakadt fel benne az enyhe lelkiismeret-furdalás, amikor belépett az üzletbe.

Benn a kellemes-homályú helyiségben mindjárt védekezéssel kezdte. Szavai kissé kapkodók voltak, mint mikor a kezdő bűnözők ötölnek-hatolnak a bíróság előtt.

— Csak megpróbálni szeretném. Tetszik nekem. Esetleg meg is veszem. Esetleg. Mert az még a jövő zenéje. Sok mindentől függ, jól áll-e és igen, az ártól is.

A cingár, szőke kisasszony már vette is ki a kirakatból.

A finom őszibarack-arc hamvasan csillogott a kalap alatt. A száj vonalán forróság izzott. Az ibolyaszemekben mély, különös láz lobbant fel. A kalap kék árnyéka valami új, izgató jelleget lehelt a vonásokra, valami halvány ragyogást.

— Pompás. Igazán ritkaság, hogy egy kalap ennyire jól álljon valakinek — csicseregte a kisasszony.

— És az ár? — lehelte Éva félhangosan.

— Tíz pengő.

Éva sápadtan tette le a kalapot.

A kisasszony rábeszélőn hajolt Évához.

— Ne méltóztassék letenni. Megkérdem a főnökömet, hátha nyolc pengőért, vagy hét ötvenért oda lehet adni. Szerencsét méltóztatik benne csinálni. Ha én mondom. Valami egészen különös szerencsét. Mert a kalap hallatlanul jól áll. Asszony méltóztatik lenni? Mert ha nem, ennek a kalapnak a révén méltóztatik férjhez menni.

Éva agyvelőjébe beledoboltak a téli gondok. De a monoton dobszót túlharsogta a kalap szépsége. A tízpengőst szinte félve lobogtatta a pultra. S az apró pénzt sietve tuszkolta vissza a táskába.

Kinn az utcán azonban megvígasztalódott. Érezte, hogy a kalap alatt finom és izgatóan érdekes arcán cirógató tűzzel pattog a járókelők tekintete.

II.

János arca sápadt volt, homloka felhős. Ahogy szaladt az utcán, magában szinte felkacagott, keserűen, maró öngúnnyal.

— Ma éppen ötvenedikszer szakítunk Jolánnal. Jubilálhatok. Ez az arany-szakításunk.

Homlokán a felhő még sűrűbb, szinte vihartjósló lett.

— Miért? Miért mond csak azért is feketét arra, amit ő fehérnek lát? Mert gőgös és beképzelt. Arra a kis szépségére.

S ebben a pillanatban dühösen gondolt a lány rézfényű hajára s pici duzzadt-forró szájára. És szörnyű igazságtalanságnak minősítette a buta kiszolgáltatottságot, hogy a lélek gyáván, szinte gyámoltalanul hunyászkodik meg a szépség varázsa előtt.

— Miért? — marcangolta újra önmagát.

S felgyult benne az önérzet. Hisz ő is valaki. Jó állása van. Már mint a mai állapotokhoz képest. S ha nem is szép -- kell is egy férfinek szépség — kisportolt, erős.

Megpillantotta magát a kirakatüvegben. De a maga arca mellett mindjárt egy másikat is.

— Éva.

Évával nyáron ismerkedett meg. A strandon, bizony, nem volt valami jelentős tünemény, csak amolyan egészen egyszerű hableány. De most. Mi van vele? Szeme, mint az ametiszt, mélytüzű. S a pici pihés szája. S van benne valami egészen különös báj, valami megvesztegető és izgató. Mint mikor a pincér az ember elé teszi a forró, aranysárga teát, amelynek illatos párájában ott énekel kelet vad titokzatossága. Talán a kalap teszi. A kalap lágy árnyéka. Bizonyosan a kalap az oka. De kár filozofálgatni. Itt minden érvelés puszta szofizmus. A tény az, hogy Éva szép.

A lány visszamosolygott Jánosra. János hozzácsatlakozott.

— Nem zavarom?

— Nem. Hogy zavarna. Hazafelé tartok. Ha akar, elkísérhet.

A fiú egész beleszédült Éva hamvas mosolyába. Szeme csillogva égett a lányon. Bókokat mondott. S homloka mögött gondolatok kavarogtak.

— Hm, hogy én ezt a finom szépséget nem vettem észre a nyáron. De mintha most tényleg más is lenne valahogy, mint a nyáron volt. A kalap tenné? Bár én a nyáron Jolánon kívül nem is láttam nőt. Pedig Éva is van olyan szép, mint Jolán. Sőt. És kedvesebb. Nincs benne semmi beképzeltség. Olyan természetesen és egyszerűen, mondhatni fölénnyel viseli a szépségét, mint a született királynő a királynői méltóságát.

— Hm — gondolta Éva —, ez a büszke fiú, aki nyáron a strandon csak épp a nőnek kijáró udvariassággal viseltetett vele szemben, lám, most hozzámcsatlakozott. És bókokat mond. És szemmel láthatólag tetszem neki.

S elmosolyodott. Eszébejutott az elárúsító kisasszony jövendölése a kalappal kapcsolatban.

Már vagy egy órája mentek. Mellékutcába fordultak be. Éva arról beszélt, hogy mindig gyalog megy haza. Kell az a kis séta. Egészséges. János a legényéletet szidta. Itt volna az ideje, hogy megházasodjon. Harmincegy éves. És jó keresete van.

Éva megállott.

— Itthon vagyok.

— Már? — kérdezte döbbenten János. Aztán forró tekintettel nézett Éva szemébe.

— Mikor láthatom? Vagy esetleg... ha valamikor elmehetnék magukhoz.

A lány ibolya-szemei kigyultak.

— Jó. Talán holnapután, ebben az időtájban. Ilyenkor már itthon vagyok.

János Éva kezére hajolt.

Éva izgatottan sietett fel a lépcsőn. De mielőtt berepült volna az ajtón, levette az új kalapot. És halkan megsímogatta.

SZEPTEMBERI VIHAR

REGÉNY — IRTA: BABAY JÓZSEF

47

A budai ház, ahol a tetőrész alatt állt Péter műterme, szinte rákiabált, amikor kiszállt a kocsiból. Katalin feldúlt fantáziája ezt vélte hallani:

— Ne menj fel! Ne menj fel.

De csengetett és már robogott is vele a lift.

Abban a pillanatban, hogy felért, a lépcsőház fordulójából egy magas férfi alakja bujt ki. Ni-ni: a költő.

„Felemás" abban a pillanatban felismerte Katalint. Először örömmel üdvözölte, de aztán elkomorodott s ideges lett. Gúnárnyaka megnyúlt, sűrűn nyeldeste nyálát.

— Hová-hová, végtelen szépség, jaj hová? — hadarta és humort akart erőszakolni szavaira.

— Úgy adódott, hogy hirtelen kell beszélnem Péterrel.

— Hm. Izé... — mondta most bután és köhögve a költő, — ne-nem hiszem, hogy ez a fickó itthon legyen.

— Igen? És maga hova megy?

— Itt voltam délben, együtt ebédeltem Péterrel. Itthagytam, helyesebben ittfelejtettem egy csomó rendkívül értékes iratot.

Katalin tudta, hogy a poéta hazudik. Nem haragudott rá. Hazudik, hisz ő egész nap itt volt. Ebéden is.

— Hallgasson rám, kérem — mondotta Katalin —, én tudom, hogy maga nem volt ma itt. Látom a zavarát. Mondja meg Péternek, hogy itt voltam, —

Nem folytathatta, mert ebben a pillanatban felnyilt a műterem-lakás ajtaja. Egy magas, rendkívül elegánsan öltözött hölgy lépett ki.

Nyomában pedig Péter. Szmokingba öltözötten.

A hölgy megtorpant.

Hátrafordult.

A költő is szájtátva bámult hol Katalinra, hol Péterre. Péter elsápadt az ajka aljáig. És csak ennyit tudott mondani:

— Katalin! Mit keresel itt?

— Most már semmit sem, Péter — mondotta halkan a leány.

Az a két perc, ami Péter megjelenése óta eltelt, tele volt mindkettőjük számára pokoli kínnal. Katalin egyre mondani akart valamit, de képtelen volt szólni. Végre is az elegáns hölgy szólalt meg:

— Valami modell? Tartozol neki, Péter?

Katalint elöntötte a szégyen.

Megfordult s rohanni kezdett lefelé a lépcsőn.

Péter utána.

Nem érte utól. Eltűnt a szeme elől. Behúzódott egy közeli kapualjba. Lihegett. Becsukta a szemét. És érezte, hogy pillanatról-pillanatra zúzódik össze benne minden.

Sokáig állt a boltíves kapu alatt. Egy magas, zordarcú férfi jött be, nagy létrát cipelt a vállán. Megállt. Letette a létrát s cigarettát kezdett sodorni. Persze, észrevette Katalint.

— Kit vár, kislány? — kérdezte a férfi s így folytatta: — Hm, menekül valaki elől? Szóljon csak, úgy összetöröm minden csontját a fickónak, hogy az anyja sem ismeri fel. Az istenit neki!

És közelebb jött.

Pálinkaszag áradt a szájából.

Katalin sikoltani akart, de nem tudott.

Kirohant a kapu alól.

Majdnem elütötte egy taxi.

A soffőr káromkodott, mert nagy csikordulással állt meg a kocsi.

— Legyen olyan jó, kérem, vigyen engem, várjon csak, vigyen, vigyen a nyugati pályaudvarra.

A soffőr haragja egyszeribe elszállt. Készségesen hajtott az úttest szélére s leugrott a volán mellől. Kinyitotta a kocsi ajtaját. Mikor Katalin beszállt, ezt kérdezte:

— Az érkezési vagy indulási oldalra parancsolja.

— Az érkezésire.

Átrobogott a kocsi a Horthy Miklós-úton s szinte száguldott a Körúton végig. Esett az eső.

A pályaudvaron alig volt forgalom.

Ott állt egyedül a nagy, kongó csarnokban és olyan szomorúságot érzett, amilyet még sohasem. Egyre csak ezt susogta:

— Jaj nekem, jaj nekem, Istenem.

És később, ahogy járt-kélt céltalanul a hosszú, barátságtalan hangulatú folyosón, ez jutott eszébe:

— Nos, igen... Igen... Temethetem a harmadik halottat is.

Zsille ügyvédről teljesen megfeledkezett. Azon gondolkozott, hová menjen? Az ideiglenes otthona nem is jutott az eszébe. Úristen!. Milyen borzasztóan egyedül van. És mégsem akar emberek közé menni. Mit tegyen? Senkije sincs, csak önmaga. Péter... Péter megcsalja, Péter elárulta, Péter rútul viselkedett, Péter?

— Péter meghalt.

Végre is elindult az esőben.

Itt, a Berlini-téren nagyobb volt a forgalom. Egymást kergették a kocsik, a villamosok s az emberek.

Ott állt a kis szigeten, a tér közepén. Egyszerre ismerős hangra figyelt fel. Nem őhozzá szóltak. Egy másik nőhöz, aki most szállt le a villamosról.

— Csupa víz lettem, félóra óta állok itt, — mondta a férfi, de mélyen zengő hangjában nem volt sem harag, sem nehezteléS.

— No, gyere gyorsan haza, főzök neked teát. Anyának fáj a feje, azért maradt otthon.

Katalin lába szinte a földbe gyökerezett. A férfi Szóbaálló volt. S a villamosról leszálló, üde arcú, csillogó szemű nő: Pele. A felesége.

Nem vették őt észre.

Elindultak a Vilmos császár-úton.

Vadonatúj ház büszkélkedett az út sarkán, a régi, híres söröző helyén. Katalin, valami belső parancsra, követte őket. Vonzották őt maguk után.

— Mi történnék, ha menedéket kérnék tőlük. Ha szavakat kérnék, vigasztalást. Egy csepp kis részt a szeretetükből. Ni-ni, hogy összebújnak. Nevetnek. Jaj, Istenem, de szeretik egymást.

Könyörtelenül csapott le rá a törvény: íme a bűnhődés. Ő szomorúságba kergetett két érző, őérette remegő embert. Ezt a Szóbaállót és a tanárt. S most őt kergette szívet-lelket darabokra szaggató csalódásba az az ember, akit ő szeretett. Jaj, igen, bűnhődnie kell. De ilyen kegyetlenül?

Az új ház kapujában eltűntek Szóbaállóék. Katalin, megint valami ismeretlen, belső parancsra, átment a tulsó oldalra. A napilap szerkesztőségének palotája elé. Lesni kezdte, hogy gyúl világosság.

Két harmadik emeleti ablakban lobbant meg a fény. Tehát ott laknak. Úgy bámult fel ezekre az ablakokra, mint egy, a számára örökre elérhetetlen kis világra. Szép teremtés az a kis asszony. Gyönyörű a járása. Milyen vidám volt. Most fognak vacsorázni?

Egy férfi bámult bele az arcába.

— Megázik, szép kislány! Felajánlhatom az ernyőmet?

Katalin szájába az útálat nyála sűrűsödött.

Elindult a sarok felé s bekanyarodott gyorsan abba az utcába, mely kivezet a Dunához.

Duna...

Odaért.

Lement a legalsó lépcsőfokra.

Lenézett a feketén hömpölygő vízre.

— Jaj, a harmadik halottat kell már eltemetnem. Sok a gyász. Kibírom?

Ebben a pillanatban jutott eszébe Zsille ügyvéd. Arról jutott az eszébe, hogy reggel, vagy holnap délben bizonyosan keresni fogják. Az ügyvédje ott ül fenn a szobában, bizonyosan nyugtalan már. Hiszen valósággal elrohant tőle.

Igen, holnap már bizonyosan keresik. De holnap ő már messze úszik, nagyon messzire elviszi a víz. Milyen borzalmasan szomorú ez, hogy meg kell halnia.

(Folytatjuk)

Nyilt tér

Szőnyeg takaró * paplan vászonáruk stb.
legolcsóbb bevásárlási forrása
Grünfeld Testvérek, Bálvány-u. 8

Önt keressük
igen tisztelt Uram! Az On intelligenciáját, biztos fellépését, nagy keresztény ismeretségét. Mindezt kiválóan megfizetjük.
Jelentkezzen
Vilmos császár-út 65, II. 1, 8—10 és 17—18 óráig

Zálogjegyet férfiruhát, ékszert, író-, varró fényképezőgépet, szőnyeget és minden tárgyat legmagasabban veszek. Tel. 118-439. Király-utca 50., udvarban.

Angolt tanít
Londonban élt úrilány. Angol lap tudósítója. Különórák egy pengőtől. Telefón: 290-168.

Lányának tökéletes kiképzését biztositja a
Dr. Förstner-féle
Bulyovszky-utcai leánynevelőintézet
gyakorlati nőképzője, bentlakók, bejárók.
Titkárnőképző (1 év. Diploma.) 2. Ruha- és anyagtervezés (1 év) 3. Idegennyelvű továbbképzés. 4. Zene, sportok. 5. Háztartás, varrás, iparművészet. 6. Előkészítés az összes iskolai tipusokban. 32. tanév. Prospektus. Budapest, Bulyovszky-utca 10. sz. T.: 115-693.

MŰVÉSZET Színház IRODALOM

Bemutatják Bécsben a zenetörténelem első operáját

A bécsi akadémia *Mozart-társasága* érdekes bemutatóra készül: Heinrich *Damisch* professzor, elnök vezetésével színpadra hozzák Oracio *Becchi* „Amphi parnasso" című dalművét, amelyet a zenetörténelem első operájaként ismer. Becchi 1550 és 1605 között élt Modenában, ahol templomi karnagy volt s mint ilyen jócsengésű nevet szervett magának áhítatos és finom madrigálkompozícióival. Az *Amphi parnasso* című dalművét 1594-ben írta és három évvel később jelent meg nyomtatásban. Akkor nagy feltűnést keltett a kísérlet, amely az antik dráma cselekményét az emberi ének, a hang és a szó szárnyán közvetítette. Az első *Dramma per musica*-t csakhamar követte a második, Jacobe *Peris „Daphne"* című dalműve, amelynek különálló szövegét *Rinuccini* írta s amely már színre is került. Ezekben az első operákban a „szerepeket" nem egyes énekesek, hanem kórusok éneklik s csak jóval később osztotta el Carlo *Perinello* a kórusokat szóló-énekesekre. Az érdekes operát a legközelebbi hetekben bemutatják a *Mozart-társaság* színpadán, a mai igényeknek megfelelő feldolgozásban, zártkörű, meghívott közönség előtt, míg nagy érdeklődéssel várt, első színpadi előadása az *Amphi parnasso*-nak az 1939-es salzburgi ünnepi játékok keretében lesz.

Tizenhárom kislány mosolyog az égre...

A Royal Apollo bemutatója

„Ha tornyosulnak fölötted a felhők, mosolyogj fel az égre és meglátod: előbb-utóbb kisüt a nap." Ez lehetne a film mottója, miután ezzel kezdődik, ezzel végződik és ami közben történik másfél órán át, az mind ugyanezt igazolja. A film előljáró beszédében bejelenti, hogy az optimizmust akarta megénekelni és ezt a törekvést csak helyeselni tudjuk. Apróbb bajok, nagyobb bajok, — mind rendbe jön végül is, feltéve, hogy nem lógatod a fejedet és nem mész neki bánatodban a falnak, hanem gondolkozni kezdesz azon, hogyan is segíthetnél magadon. Naivan kedves, gyerekes, mesealakban feltálalt, komoly, nagyon hasznos és okos életfilozófia.

Mert mi is történik tulajdonképpen? Tizenhárom kislány dolgozik és énekel, sír és nevet, egyszóval él, ahogy tud és közben igyekszik lehetőleg jót tenni, — *egyesületi alapszabály-alapon*, de tiszta szívből és minden rendelkezésükre álló eszköz segítségével. Kedvesek, okosak, ötletesek — ha valamelyiknek valami baja történik, a másik tizenkettő azonnal összefog és elindulnak *„rendbehozni a dolgot"*. Alapszabályaik közé tartozik, hogy aki elsírja magát, húsz fillért köteles fizetni a közös kasszába, amelyből a heti ülések körözött-lakomáit finanszírozzák. Elképzelhető, hogy ha már sírnak, akkor annak nagyon komoly oka van, mint például a tizenhármas *Pirinek*, aki végül is bérletet vált a sírásra, mert annyi sírnivalója van, hogy a bérlet feltétlenül „kifizetődik". Mondanunk sem kell talán, hogy a végén ő nevet a legjobban, persze csakis a legvégén, amikor minden jóra fordul, de még milyen jóra... Szegény tizenhármas Piri maga a megtestesült pech, minden rosszul sikerül, amihez hozzányúl. A Jóisten küld neki egy szegény apátlan-anyátlan csavargót, felszedi, pártfogásába veszi, az egész *Tizenhármak társasága* lót-fut, dolgozik, hogy hajlékot, munkát találjanak a számára és amikor már belenyugodnék abba, hogy beleszeretett a szegény, de becsületes fiúba, kiderül, hogy a csavargó tulajdonképpen álruhás királyfi, pontosabban, valamivel több annál — háromezerholdas földbirtokos. Hát nem szörnyűség? De szerencsére sok bonyodalom után ebbe is belenyugszik valahogy és most már igazán, végleg és visszavonhatatlanul kiderül az égbolt a régen nem peches, tizenhármas Piri fölött.

Ezt a Pirit senki más nem játszhatta volna, mint *Turay* Ida. Ebben a szerepkörben igenis ő az első és egyetlen, ennyi gyerekes közvetlenséggel és elragadó humorral ezeket a *Réziket* és *Piriket* senki más nem tudná eljátszani. Egy-egy jeleneténél percekig tombol a taps. *Rádayról* elég annyit írni, hogy olyan mint mindig. Száraz humorával, kisfiús kedvességével lassanként iskolát fog jelenteni. Komoly értéke a magyar filmnek. Ugyanez áll *Makláryra*, aki szintén jogosan kapja a tapsokat, de *Bilicsire, Pethesre, Gózonra* is. Igazság szerint egyenként kellene felsorolnunk a tizenkét kisleány nevét, mert valamennyien olyan kedvesek, üdék és szívvidítóak, hogy külön dícséretet érdemelnének. De nem tesszük. Aki kíváncsi rájuk, nézze meg a filmet, nem fogja megbánni! Ugyanezért nem sorolunk fel néhány jelenetet, a legkedvesebbek, legmulatságosabbak közül, igaz, hogy nehéz is volna választani, olyan sűrűn követik egymást. Ha egynél elkezdjük, végig kellene mennünk az egész filmen, úgyszólván minden jelenetében van valami, amit érdemes elmondani. Ezért el sem kezdjük, meggyőződésünk, hogy mindenki, akinek jókedvre, optimizmusra, derűre van szüksége, megnézi a tizenhárom mosolygó kisleányt. Ezen az alapon sokhetes karriert jósolunk nekik. Megérdemlik!

—

Új színházi előadó a Városházán

A polgármester *Csilléry* Béla zenetanárt a székesfőváros XIV. (közművelődési) ügyosztályához osztotta be és előadóvá nevezte ki. Csilléry Béla a *Városi Színház* ügyeinek előadója lesz.

—

Pembaur József hangversenye elmarad

Az Országos Liszt Ferenc Társaság közli, hogy *Pembaur* József zongoraművész október 21-ére hirdetett zeneakadémiai hangversenye *közbejött akadályok miatt elmarad.*

Strauss Richárd „Midas" című nagy dalművén dolgozik

A „Daphne" óriási sikere Drezdában

A világhírű drezdai állami opera hétfőn, október 17-én újra a zenei világ érdeklődésének központjába került Richard *Strauss* új operájának, a *Daphne* című regényes daljátéknak ősbemutatójával. A bemutató-előadáson ott volt maga az ősz zeneköltő is és az egész világról összegyűlt művészekből, igazgatókból és más előkelőségekből álló nézőközönség az egész este folyamán viharosan ünnepelte.

Mi történik ebben a ragyogó sikert aratott „bukólikus zenedrámában?" Daphne, a görög mítosz szerint, *Penelos* folyamistennek és *Geának*, a földanyának leánya, akit Apolló szerelmével üldöz s akit anyja, hogy megmentse a lant istenének üldözésétől, babérfává változtat. Ez a mítosz tartalma.

Strauss operájának szövegét Josef *Gregor* bécsi tanár írta. A szövegkönyv, a görög mítoszhoz hasonlóan, szintén Daphne vágyát vázolja, hogy egy darab természetté változzék, azután játszótársának, Leukipposnak szerelmi ostromát, majd Apolló leszállását az emberek közé, Daphnénak az istenséggel való egyesülését, Leukippos büntetését, aki nőiruhában merészkedett játszótársnőjéhez közeledni s végül Daphne vágyának teljesülését: fává változását. És mindezt kiemelve a tisztán emberi szférából és kissé komikummá növelve.

Richard Strauss ezt a „bukólikus tragédiát", amelyben sok él az antik végzetgondolatból — *Moira* —, igazi tonális zenébe öltöztette, amelynek pompás, érett monumentalitása nemritkán *Elektrá*-ra, az *Árnyéknélküli asszony*-ra, főképpen pedig *Ariadne és Naxos*-ra emlékeztet. Strauss azonban másrészről ebben a művében is részben egészen új utakon halad. Muzsikájának mindegyik taktusából megtisztult teremtő erő szól hozzánk. Így például egyszer vad, őrjöngő, leírhatatlan ritmikus feszültségű tánccal találkozunk, majd a legmagasabb zenekari szépségű, misztikus hangcsodával.

Meg kell emlékeznünk arról a mágikus erejű hangvilágról, amely Daphnenak fává való változását festi alá:

— Apolló, Apolló! Vedd ágaimat!

Strauss ezzel az elragadó operájával a maga útján ismét hatalmas lépéseket tett előre, merész előretörést a stilisztikai újvilágba. Így érthető az az érdeklődés és várakozás, amely vidám-antik anyagának feldolgozását kíséri. Strauss ugyanis most dolgozik új operáján, melynek címe: *Midas király*.

*

Az egyfelvonásos *Daphne*-t együtt adta a drezdai opera Straussnak a pár hónappal ezelőtt Münchenben bemutatott másik egyfelvonásosával, a *Békenap*-pal. A két opera együttes előadásának időtartama négy óra. A két egyfelvonásos óriási követeléseket támaszt a színházzal szemben. A főszerepeken kívül egész sereg mellékszerep van, amelyek mind elsőrangú énekeseket követelnek.

SZÍNHÁZI FRISS HÍREK

A fővárosi színházak, — mint jelentette a *Magyar Nemzet* — közösen rendezett, nagy díszelőadást tartanak a legnagyobb befogadóképességű *Városi Színházban* s a parádés előadás tiszta jövedelmét a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap javára ajánlják fel. A rendezőbizottság most állítja össze a műsort, amelyen kivétel nélkül, a legelőkelőbb művészek fellépésére számítanak. — A *Nemzeti Kamara Színházában* kora reggeltől késő estig folynak a próbák *Herczeg* Ferenc „Utolsó tánc" című darabjából, amelyet *Németh* Antal igazgató rendez. Az illusztris szerző eddig nem vett részt a próbákon, a jövő hétre várják őt a színházban. A bemutatót november 1-re tervezik. — A *Belvárosi Színházban* kedden éjszaka ül össze a színház vezérkara, hogy tanácskozzék a *Bókay*-darab után következő újdonságról, amelynek előkészületeit időszerű lenne már megkezdeni, annak ellenére, hogy a „Ragaszkodom a szerelemhez" sikere előreláthatóan karácsonyig nem enged szóhoz más darabot. Öt vígjáték közül kell választani a színház vezetőségének, éspedig három külföldi és két eredeti magyar darabból, nagy a valószínűsége azonban annak, hogy a választás — egy hatodik darabra, egy még csak félig kész magyar vígjátékra fog esni. — A *Magyar Színházban* folynak a próbák *Mauriac* „Démon" című színművéből, amelyet dr. *Bródy* Pál rendez. A hírneves francia szerző, aki a jobboldali szellemiségnek reprezentáns alakja Párizs irodalmi és akadémikus-világában, a bemutatóra Budapestre érkezik. — Az *Andrássy Színház* legközelebbi újdonsága a másik, a fiatalabbik *Vaszary*, a Gábor bohózata lesz, amelynek alapötlete, hogy milyen csalhatatlan ellenszerrel biztosíthatják be a házasfeleket az ellen, hogy a házastársuk megcsalja őket. Mondanunk sem kell, hogy a varázsszer a vígjátékban — nem válik be.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond készíti el a Madách-szobrot

Az országos Madách Imre-szoborbizottság a *Madách* Imre budapesti szobrára kiírt nyilvános pályázat után tudvalevően tíz szobrászművészt *újabb zártkörű pályázatra* hívott meg. A zártkörű pályázat most járt le és azon résztvettek: *Borbereki* Zoltán, *Dózsa Farkas* András, *Grandtner* Jenő, *Kisfaludi-Strobl* Zsigmond, *Ligeti* Miklós, *Medgyessy* Ferenc, *Pásztor* János, *Pátzay* Pál és *Telcs* Ede. A bírálóbizottság *Ravasz* László titkos tanácsos, református püspök elnöklésével kedden délelőtt ült össze a Nemzeti Szalónban, ahol az új pályázatra készült műveket bemutatták, az első pályázatra beküldött művekkel együtt. A bírálóbizottság hosszas vita után úgy határozott, hogy *a Madách-szobor kivitelezésére a megbízást kiadja* s ezt titkos szavazással *Kisfaludi-Strobl Zsigmond pályaművének ítélte.* A zártkörű pályázatra beküldött pályaművek *szerdától kezdődőleg egy héten át megtekinthetők a Nemzeti Szalónban.*

—

A Turáni Társaság finn-ugor estje

A *Turáni Társaság* szép estély keretében ünnepelte meg a hagyományossá vált finn-ugor néprokonsági napot. *Cholnoky* Jenő elnöki megnyitója után a Ganz-gyár férfi énekkara a finn, észt és magyar himnuszt énekelte a három testvérnemzet anyanyelvén, *Lánczy* Margit, a Nemzeti Színház művésznője *Falu* Tamás és *Petri* Mór néprokonsági tárgyú verseit szavalta. *Cholnoky* Jenő Finn- és Észtország földjéről és népéről tartott előadást, *Bán* Aladár pedig a néprokonságot ismertette. *Paikert* Alajos a finn követség képviseletében megjelent *Tauno Sutinen* követségi titkárt és Észtország diplomáciai ügyvivőjét, *Jőffert* Richárdot üdvözölte. A testvérnemzetek diplomatái válaszukban azt hangoztatták, milyen feszült figyelemmel várják a magyarság sorsának jobbrafordulását északi testvérnemzeteink és rendületlen a hitük, hogy a magyar igazság győzelméhez kétség nem férhet. Minden északról jövő üzenetből az öröm és a bizakodás hangja csendül ki, hogy Magyarország nagyobb lesz s hogy a magyarság százezrei szabadulnak fel az idegen uralom alól.

HARRY BAUR

ZSARNOK

Alfred Neumann OROSZORSZÁG c. színműve monumentális francia filmen!

MA PREMIER! Sláger-film

Décsi * Corso

—

Rákosi Jenő-emlékhangverseny Szombathelyen

A *Dunántúli Közművelődési Egyesület* szépen sikerült „Rákosi Jenő-emlékhangversenyt" rendezett Szombathelyen az ottani kultúregyesület színháztermében. *Sziklay* János író, kormányfőtanácsos, az egyesület elnöke bevezetőszavai után *Hajdu* Imre, az Operaház tagja a *Faust, Bajazzo, Álarcosbál* és a *Carmen* legszebb áriáit énekelte el, *Karácsonyi* Margit, a rádió népszerű énekesnője magyar dalokat adott elő, dr. *Sonkoly* István hegedűművész pedig szebbnél-szebb hangversenyszámokkal, köztük Paganini „Szonátá"-jával gyönyörködtette a közönséget. A kitűnő zongorakíséretet dr. *Darás* Gábor tanár látta el.

—

KIS FILMHÍREK

I. Pál utolsó éjszakáját vetíti elénk döbbenetes élethűséggel Harry *Baur* a *Zsarnok*-ban, mely Alfred *Neumann* világhírű darabjából készült, az *Oroszország-ból*. Pahlent, a kancellárt — *Ódry* Árpád híres szerepét — Pierre *Renoire* játssza.

○

Arséne Lupin feltámadt. A kedves csirkefogó, a gentleman-kalandor Lupin filmre került, Maurice *Leblanc* híres szélhámos figuráját a Metro filmesítette meg. Warren *William*, Melwyn *Douglas* játszanak a filmben — és csak a legvégén derül ki, melyik a kettő közül Lupin?

○

Three blind mice, vagyis *Három vak egér* volt a címe Loretta *Young* új vígjátékának. Magyarul *Három kisegér, Három a nagylány, A férjfogás iskolája* címek közt válogattak. Végül — *Férjfogás* lett belőle.

Hadifogolynévsor és üzenetek - Rádió-műsor - Magyar asszonyok náci-máglyán

VILÁG

988. SZÁM * ÁRA 60 FILLÉR Főszerkesztő SUPKA GÉZA DR. 1948 SZEPTEMBER 17 * PÉNTEK

Izgalmas jelenetek a hulladaraboló Szebeni tárgyalásán

Bűnös és vétkes

gazdálkodással veszélyeztették a hároméves tervet a földmívelésügyi bűnper vádlottai — állapította meg az ügyész a mai tárgyaláson

A földművelésügyi minisztérium összeesküvő és panamázó tisztviselőinek tárgyalásán, szerda délután Olti-tanácselnök folytatta Perneczky Béla kihallgatását.

— Tudott arról, hogy az egyik kollegája, Solti Ernő Horthy mellszobrát még 1946-ban is hivatali szobájában őrizte? — kérdezte az elnök.

— Nem tudtam.

A tanácselnök beszólítja Soltyt szembesítik Perneczkyvel. Solti szemébe mondja, hogy Perneczky járt nála és látta a mellszobrot s megjegyezte: »ez kényes dolog, erre vigyázni kell«.

A továbbiak során fény derült arra, hogy Perneczky hivatali helyiségében Lénárt Ödönnel, az Actio Catholica azóta népellenes szervezkedésért hatévi börtönre elítélt kulturális titkárával állandóan tárgyalt. Sulyokot és Barankovicsot hívták meg a földművelésügyi minisztérium az Actio Catholica fiókszervezeként működő társadalmi munkaközösség politikai beszámolóira.

Délután 5 órakor kezdődött dr. Solti Ernő miniszteri tanácsos kihallgatása. Solti kijelentette, hogy súlyos mulasztások terhelik, de bűncselekményeket nem követett el.

A mai tárgyalás kilenc óra után néhány perccel kezdődött. Tegnap délután a rádió műszaki emberei felszerelték a tárgyalóteremben a mikrofonokat. A tárgyalást viaszlemezre veszik fel, hogy a rádió is közvetíthesse.

Solti beismer és visszavon...

Olti tanácselnök folytatja dr. Solti Ernő kihallgatását.

— Hányszor vett részt ön a pártonkívüliek blokkjának megszervezésével kapcsolatos megbeszélésekben?

— Mindössze két esetben. Egyszer Perneczky, másodszor pedig Sibelka szobájában.

— Miről volt szó?

— Csupán a B-listásokkal kapcsolatos ügyeket beszéltük meg.

A tanácselnök elébe tárja rendőrségi és ügyészségi vallomását, ahol Solti beismerte: meg akarták szervezni a pártonkívülieket, hogy

megőrizzék a jobboldali hagyományokat a minisztériumban

és meggátolják a demokratikus fejlődést.

— Rendőrségi és ügyészségi vallomásomat visszavonom — mondja Solti és vallomása további részében is tagad.

— Vállalt-e megbízást a pártonkívüliek részéről?

— A szakoktatási főosztály pártonkívüli csoportját én képviseltem — vallja be a vádlott. — Tóth Lászlót, a szakszervezeti tanács jelöltjét, aki tagja lett volna a 11-es bizottságnak, meg akartuk buktatni és helyette Farkas nevű kollégánkat akartuk megválasztani.

— Rendőrségi vallomása szerint — mondja Olti Vilmos tanácselnök — Bárányos Károly miniszter tudott arról, hogy a földművelésügyi minisztériumban a pártonkívüliek cím alatt reakciós jobboldali erők szervezkednek, hogy minél lassúbbá tegyék a demokrácia egyik legfontosabb minisztériumának, a földművelésügyi minisztériumnak működését.

— Ezt a vallomásomat visszavonom, mert csak tévedésen alapulhatott az, hogy a rendőrségen és ügyészségen ezt vallottam.

Gyarmati István népügyész intéz kérdéseket a vádlotthoz.

— A minisztériumban hírszerző iroda működött. Tudott-e erről?

— Igen, tudtam arról, hogy Serényi Gusztáv, aki különböző idegen nyelveket beszél, hallgatja az idegen rádiókat, ebből kivonatokat készít és a kivonatokat eljuttatja az ügyosztályvezetőkhöz. Az ügyosztályvezetők a másolatokat kapták kézhez, az első példány a miniszter úrhoz ment.

A bezárt szoba titka

— Nem tartotta furcsának azt, hogy 1948-ban a földművelésügyi minisztériumban van egy olyan szoba, ahol két ember dolgozik zárt ajtók mögött. Sustorognak a minisztériumban, hogy mi történhet ebben a szobában, de senki sem tud biztosat. Az osztályvezetők naponta lezárt borítékokat kapnak. Nem tartotta ezt furcsának?

— Én nem tartottam furcsának, mert a miniszter úr rendelte ezt el.

— Emlékszik-e arra, hogy mi volt a tartalma ennek a lezárt borítéknak?

— Biztosan már nem emlékszem.

— Ezekben a lezárt borítékokban az angol és amerikai rádió magyarnyelvű adásának a magyar demokráciát rágalmazó és szidalmazó hazug adásai voltak. Rémhírek. Tudja, hogy mi jár a rémhírterjesztésért?

— Igen — feleli a vádlott.

— Mit fog ahhoz szólni, ha Serényi a szemébe mondja, hogy ő magyaron kívül semmi más nyelvet nem tud.

— Csodálkozni fogok.

— A rendőrség házkutatást tartott az ön lakásán. Demokráciaellenes propaganda lapokat találtak. Tud erről?

— Igen. Még kolozsvári tartózkodásom alatt gyüjtöttem a különböző propagandalapokat. Megfeledkeztem a lapokról, véletlenül maradtak íróasztalomban.

Gyarmati népügyész ezután a szakoktatási főosztály értékes szakkönyveinek elpusztulásáról kérdi Soltit. Elébe tárja a Pátria nyomdának egy levelét, melyet ez év április 18-án küldtek neki. Ebben a levélben a Pátria nyomda vezetősége jelentette, hogy a minisztérium pincehelyiségeiből lopkodják az értékes szakoktatási könyveket és eltüzelik.

— Igen, a levelet megkaptam, intézkedtem a gondnoki hivatalnál, hogy helyezzék biztonságba a könyveket.

— De azért minden maradt a régiben — szól közbe Olti tanácselnök.

Bűnös gazdálkodás

Gyarmati népügyész: Miért volt szükség az Undi Mária-féle kép- és kézimunkagyüjtemény megvételére, hiszen ez a gyüjtemény sohasem szolgálta azt a célt, amiért megvásárolták! Nem vitték bemutatásra az ország gazdasági szakiskoláiba és ha vitték volna is, akkor sem szolgálta volna a szakoktatás ügyét, mert teljesen értéktelen volt ez a gyüjtemény. A hároméves terv erőfeszítései közepette önök egy szekrényért hatalmas összegeket fizettek ki! Bűnös és vétkes volt az ön működése és gazdálkodása a földművelésügyi minisztériumban!

Solti kihallgatása után féltizenkettőkor Olti tanácselnök 15 perc szünetet rendelt el. Szünet után kerül majd sor Sibelka-Perleberg Artúr kihallgatására.

Az Operától a Népoperáig

Irta Kárpáti Aurél

Harminenyolc évvel ezelőtt egy gőzmalomszerű, gyárkéményes épületet növesztett a böles magisztrátus az akkori Tisza Kálmán-tér sarkára. Azóta ezzel a nem túlságosan szerencsés épülettel szinte minden esztendőben baj volt. Már mint rendeltetését illetően. Mert újra, meg újra felmerült a nehéz gondokat okozó kérdés: mire használhassék, mi módon indokolja fennállásának puszta tényét ez a szecessziós kultúr-gőzmalom, amely eredetileg Népoperának készült. Isten tudja, mi mindenféle okok játszottak közre abban, hogy később valami drámai-vegyeskereskedés jelleggel, Városi Színházzá fajult, majd meg artista-mutatványok színhelyévé szerényedett, mígnem — amikor már az az ötlet is felmerült, hogy legjobb lenne gőzfürdővé átalakítani — elég kiadós és jól jövedelmező mozivá egyszerűsödött.

Annyi balszerencse és oly sok viszály után most végre ez a gigantikus hodály kezd visszatérni eredeti rendeltetéséhez. Arról van ugyanis szó, hogy egyrészt nagyoperettekkel és vígoperákkal, másrészt drámai műsordarabokkal töltsék meg. Azt hiszem, egyetlen határozott lépéssel tovább kellene menni. Így aztán teljes mértékben vissza lehetne adni annak, aminek tulajdonképpen ígérkezett: a demokrácia igazi Népoperájának. Nézzük hát, mikép lehetne ezt megvalósítani — az Operaház bevonásával.

Az állami költségvetés egyensúlyának biztosítása minden területen kötelező takarékoskodást ír elő a közpénzekkel. Ez a takarékossági hullám nem kerülte el az állami színházak portáját sem, ahonnan az évi szubvenció igen jelentős hányadát sodorta magával. Az államsegélynek ez a milliós számjegyekben kifejeződő lefaragása elsősorban a budapesti állami Operaházat érinti érzékenyen és hozza nehéz helyzetbe. Természetesen megértjük, hogy amikor az iskolák államosítása mindennél fontosabb pénzügyi tételekkel terheli meg az államháztartást, az általános magyar népi kultúra megalapozása az Operaháztól is áldozatot kíván. Tízmillió helyett tehát ezentúl hatmillióval kell megelégednie. De éppen ez a kényszerű körülmény teszi indokolttá az aggodalmas kérdést: vajjon hogy tudja majd mostani művészi nívóját *fejleszteni*, vagy csak *fenntartani* is az Operaház — szubvenciójának negyvenszázalékos csökkentése mellett?

Azzal mindenki tisztában van, hogy Operaházat fenntartani sehol a világon nem lehet megfelelő deficitvállalás, állami ráfizetés nélkül. A mi Operaházunk az eddigi tízmilliós szubvenciót arra fordította, hogy műsorának és előadásainak *európai színvonalát* biztosítsa. S hogy ez mennyire sikerült neki, bizonyítják nemcsak az állandó telt házak, hanem az oda vágyakozó, komoly zenei kulturára éhes dolgozó-tömegek is. Az a megnövekedett munkás és értelmiségi réteg, amely két év óta mind nagyobb számmal látogatná az Operaház előadásait, ha onnan ki nem szorulna s amely szinte példátlan érdeklődést tanusít a különböző szabadtéri hangversenyek, de főkép az állatkerti operaelőadások iránt. Már most, épp ezek számára lenne kívánatos a fentebb említett *Népopera* felállítása, — ami valósággal az Operaház megkettőzését jelentené. Az így megszületető új dalszínház ugyanis két rendkívül hasznos feladatot teljesítene egyszerre. Egyfelől kárpótolhatná az Operaházat az elvesztett szubvencióért, másrészt kiterjesztené annak hatáskörét a legszélesebb rétegek zenei művelésére. Mert miről van szó?

Az Operaház a szubvenciócsökkentés következtében vagy művészi nívóját lesz kénytelen alacsonyabbra venni, vagy helyárait kényszerül magasabbra emelni. Holott épp megfordítva, az egészséges fejlődés azt kívánná: előadásainak színvonala emelkedjék és helyárai legyenek alacsonyabbak. Ez a kínos aritmetikai művelet persze nyilvánvalóan megoldhatatlan a jelenlegi helyzetben. Viszont biztató reménység van arra, hogy ha az Operaház, — mint *filiálét* — átveszi a Népoperát és ott esténként háromezres tömegek részére *megfelelő* előadásokat rendez *mérsékelt* helyárakkal, nemcsak a helyszínen találja meg számítását, hanem bizonyos mértékig még kárpótolhatja is magát a szubvenció elvesztett részeért. Az Operaház díszlettára, művészi és műszaki személyzetének taglétszáma minden különösebb nehézség nélkül lehetővé tenné esténként a két helyen folyó játékot, legfeljebb a fővárosi zenekart kellene pótlásul beállítani.

Ekép mindenki megtalálná a maga számítását. Az Opera játszhatná Mozart ól Wagnerig, Csajkovszkin és Debussyn át Strauss Richárdig, Musszorgszkijtól Rimszkij-Korzakovon át Bartókig a maga műsorát, akár feleme helyárakkal is. Viszont a Népopera a széles rétegek zenei nevelését megkezdhetné Strauss-szal és Offenbach-hal, Donizettivel, Rossinivel, Verdivel és folytathatná Leoncavallóval, Gounodig vagy Puccinitig, akik mind alkalmasak arra, hogy további igényekre neveljék a komoly zenei műveltségre vágyó tömeget.

Mindez persze csupán heveny ötlésszerűen felvetett jószándékú gondolat. Az egésznek lehetnek általam nem ismert anyagi akadályai. Mégis, azt hiszem érdemes lenne alaposabban megvizsgálni a kérdést: mikép lehetne eljutni az Operától a Népoperáig!

Milliós illegális üzletet akart kötni — külföldre szökött

az igazságszolgáltatás elől

A szegedi Rosmann szőrmeárugyár nemrégen 8000 angol font értékű nyersanyag behozatalára és feldolgozására kapott engedélyt. A cégtulajdonosok a nagyértékű árut a Nemzeti Bank megkerülésével külföldön akarták értékesíteni a megengedett árnál jóval olcsóbban, így az üzlet egymillió forintot jövedelmezett volna nekik. A szegedi rendőrség tudomást szerzett az ügyről és ekkor a cégtulajdonok, Rosmann Béla hirtelen külföldre szökött. Testvére, Rosmann György már régebben külföldre távozott.

Az ügyészség bűnügyi zárlatot rendelt el Rosmannék feltalálható vagyonára. A rendőrség tovább nyomoz az ügyben. Az illetékes hatóságok a munkások érdekében biztosították a szőrmeárugyár további működését.

A szovjet könyvkiállítás megnyitása

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság szovjet könyvkiállítását Szakasits Árpád köztársasági elnök a kormány tagjainak, Puskin szovjet nagykövetnek, a szovjet nagykövetség tagjainak, valamint irodalmi és művészeti életünk vezető egyéniségeinek jelenlétében nyitotta meg.

Rusznyák István, a MSzMT elnöke bevezetőjében kifejtette, hogy a Szovjetunió az igazi kultúra hazája.

Szakasits Árpád köztársasági elnök példaképpen állította a szovjet könyvkultúrát a magyarság elé. Hangsúlyozta, hogy Magyarországon is, mint a Szovjetunióban, mindenki számára hozzáférhetővé és így napi szükségletté kell tennünk a könyvet.

Puskin nagykövet ünnepi beszédében szólt azokról a döntő intézkedésekről, amelyek a szovjet nép hatalmas kultúrfelemelkedését előidézték.

— Népeink barátsága, a szovjet állam lenini-sztálini nemzetiségi politikája lehetővé tette, — mondotta — hogy a kultúra akadálytalanul fejlődhessék. Az orosz klasszikus irodalom és a világirodalom remekeit lefordítják a Szovjetunió népeinek nyelveire, a legkiválóbb nemzetiségi írók műveit pedig oroszra és a többi szovjet nép nyelvére. A szocialista realizmus íróinkat olyan művészi értékű művek alkotására ösztönzi, amelyek előmozdítják a szovjet társadalom erkölcsi és politikai egységének megszilárdulását. Bátorságra, munkájukba vetett hitre, a szocialista haza határtalan szeretetére neveli a szovjet embereket. — A szovjet irodalom feladatairól és hatásáról beszélt ezután a nagykövet, majd így folytatta:

— A szovjet irodalom, amely a szocialista országépítés pátoszát fejezi ki, szemben áll a bomlófélben lévő, az individualizmus és a reakció szellemétől áthatott nyugati polgári irodalommal.

— Ez a kiállítás elősegíti a két szövetséges ország, Magyarország és a Szovjetunió további közeledését — fejezte be beszédét.

Minden várakozást felülmult az Orvosi Nagyhét eredménye

Dr. Babics Antal professzor, az orvosi szakszervezet elnöke a következőkben foglalta össze kérésünkre s most lezajlott nagyszabású nemzetközi Centenáris Orvosi Nagyhét eredményeit:

— Minden várakozást felülmúl az eredmény. Egyrészt váratlanul sok külföldi — mintegy 130 személy — érkezett és ezek mind a legnagyobb

elragadtatással nyilatkoztak

a magyar tudományról, az újjáépítésről, a magyar vendégszeretetről és kedvességről.

— A kongresszus a maga nemében óriási jelentőségű volt, mert az orvostudománynak jóformán minden ágában rendkívül fontos és termékeny viták zajlottak le, amelyek

előbbre vitték

úgy a tudományos kutatást, mint a gyógyítást. Továbbképzés szempontjából is nagy jelentősége volt, mert az ország minden részéből voltak itt orvosok, akik az előadások során sok új és fontos dolgot tanultak.

— Végül fontos eredménye a kongresszusnak, hogy a különböző külföldi országok orvostudósaival személyes kapcsolatot teremtettek a magyar orvosok.

Ez a kapcsolat fennmarad

továbbra is, lehetővé teszi a jövőben is a vélemények folytonos kicserélődését, az új eredmények gyorsabb megismerését, tehát úgy a tudományos kutatás, mint a gyakorló gyógyászat szempontjából rendkívül előnyös.

— A külföldi orvosokkal való beszélgetés folyamán felvetődött egy

orvos-csereakció gondolata,

amelyet igen jónak tartok. Helyeslem Claoué párisi professzornak azt az elgondolását, hogy a valutáris nehézségek kikapcsolása szempontjából úgy oldjuk meg a kérdést, hogy orvoscsaládok lássanak kölcsönösen vendégül egy-egy orvost.

MÜLLER SZŰCS
a legszebb
irhabundák mestere
Petőfi Sándor-u. 6.

MA Szept. 16 — 100 ÉVE

Bathyány ma a képviselőház elé terjeszti miniszterének névsorát. — Komárom városának legszebb része — mintegy 1000 ház — ma porrá égett. — A Tigris-fogadó portását elfogták, mert Jellasichot istenítette. A nép meg akarta lincselni a magyarfaló portást.

Búcsú a szekundától

Emberöl ők rettegett kalkulusa, búcsúzom tőled. (A kalkulus a calculus szóból származik, amely eredetileg mészgolyót, krétagolyót, számolóeszközt jelentett.) Megszűnél te gonosz négyes, te kegyelmező csillagos hármas, te daci, te bunda s nem okozol többé álmatlan éjszakákat a diákoknak.

Ti büszke tiszta jelesek, színjelesek tiszta kivűnök, egyketteedek, kéharmadok, ezentúl ti szégyenkezhettek, mert ti lesz ek — a rossz osztályzat s aki jól tanul, az kap négyest, ötöst, hatost, a legjobb tanuló pedig hetest.

Kitöröljük a szótárunkból a »tiszta egyes« anulót, de Jókai, Mikszáth, Karinthy történeteiben tovább élnek a szekundák, dacik és bundázások.

Hogy állsz számtanból?
¾7-re.

(K—f)

Ügetőeredmények

Már enyém feltűnő formaváltozása a tegnapi versenyen azzal menthető, hogy legutóbb amatőr hajtotta. A versenyek aránylag reálisak voltak. Az összenyerőt nem találták el. Az összegyűlt harmincezer forintot a következő versenynap összenyerőfogadásához csatolják. A futamok helyezettjei: I. Kyra Sus, Parádé, Nero. II. Csapláros, Tunika. III. Brown Castle, Bizánc. IV. Hódító, Herkules, Cserkeszlány. V. Jeanne d'Arc, Fortuna, Brugós. VI. Már enyém, Nimród, Sacy. VII. Futórózsa, Jonny, Bogár. VIII. Csiki, Clarisse, Dacos.

Üzlethelyiség átadó
újjáépített nagyméretű, Belváros szívében, sürgősen nagyon olcsón.
Telefon: 182-038

Ereszen függeszkedve menekült az akrobata betörő,

a Mutatványos-téren elfogták

Tegnap este a városligeti Mutatványos-tér egyik bódéja előtt valaki a csalogató embert túlkiabálva mutogatott egy fiatalemberre:

— Itt a betörő! Fogják el!... Fogják el!...

A »betörő« szó nélkül futásnak eredt. A ligeti közönség csoportosan rohant utána. El is fogták. Az időközben odaérkezett rendőr bogozta ki a történetet. Így derült ki, hogy a fiatalember délután a Hungária-körút 149. számú házba betört, de észrevették. Nem sikerült elfogni, mert a betörő a házpadlására futott fel macskagyorsasággal, majd 15 méter hosszúságban az ereszen függeszkedve jutott el a másik házba. Onnan akrobataügyességgel leugrott és elmenekült.

Kihallgatásakor derült ki, hogy Engel Zoltán 22 éves csavargó az akrobata betörő. Letartóztatták.

Ezt hallottuk...

RÉVAI JÓZSEF ma délután negyedőtkor a MAVAG kulturtermében »Munkásifjakat a főiskolára és a középiskolákba« címmel előadást tart.

●

I. G. JACOBSON a Világ-ban róla megjelent cikkel kapcsolatban a következő kiigazítást közli: »Amikor a világ jelenleg élő nagy szobrászművészeiről kérdezték a véleményemet, elsőnek és mint a legkitűnőbbet, a nagy magyar szobrászt, Kisfaludy Ströbl említettem. A nagy mesterről világhíre folytán már idejövetelem előtt hallottam és személye és művészete iránti nagyrabecsülésem csak fokozódott egyfelől azáltal, hogy szemtőlszembe láthattam a Szent Gellért hegyen álló gyönyörű Szabadság szobrát és számtalan egyéb művét Budapesten és más városokban, másfelől azáltal, hogy abban a kitüntetésben van részem, hogy műtermében dolgozhatom.«

●

A MAGYAR SZABADSÁGHARCOS SZÖVETSÉG városházi csoportja szombaton délben tartja alakuló közgyűlését a Városháza udvarán.

Szempillafestés, szőrszálak, szemölcsök
végleges eltávolítása.
egyéni arcápolás
Dernői kozmetikában, IV., Ferenciek tere 7. II/5. Telefon 186-539

NAGY ÉRDEKLŐDÉS mutatkozik az orosz nyelv iránt a fővárosi iskolákban. A főváros hat gimnáziumában és 12 kereskedelmi középiskolájában tanítják már az orosz nyelvet és az egyik kereskedelmi középiskolába a szerb nyelv tanítását is bevezették.

●

ÉMILE SICARD főszerkesztő, a Keleteurópai Tudományos Intézet meghívására két előadást tart Budapesten.

●

MA DÉLELŐTT ünnepélyes külsőségek között rendezték meg a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola 1948/49-es tanévnyitóját.

●

FÖLDES LENKE szobrászművésznő szobrait az MNDSz küldte Párisba. A lapok művészeti rovataiban elismerő bírálatok jelentek meg róla.

●

A. WALTER GITTA zeneiskolájára tandíjmentesen felvesz két tehetséges hadiárvát.

●

NÉGYESZTENDŐS kisfiú térdel a villamos ülőhelyén és bámul ki az ablakból. Boldog izgalommal izge-mozog s hirtelen végigtörli kis cipőjének lajos talpát a mellette ülő férfi fehér vászonnadrágján. Ez méltatlankodva fordul a gyermek anyjához, de a kisfiú közbeszól: »Vegyen fel szoknyát a bácsi a nadrágjára, ahogy anyu csinálja, akkor nem látszik majd a folt.«

●

ERDEI FERENCET, az új államminisztert most mintázza Sóvári János szobrászművész.

●

NÉMETH Sándor mellúszóbajnok szombaton tartja esküvőjét Obendorfer Máriával.

●

HEGYI GYULA sportállamtitkárt megoperálták a sportszanatóriumban. Néhány nap mulva elhagyhatja a betegszobát.

●

GERLE RÓBERT a Párizsban élő fiatal muzsikusgárda legtöbbet szereplő tagja, minden koncertjén a magyar zenekultúra hírnevét és dicsőségét öregbíti; az őszi hangverseny-évadban belga és svájci hangversenykörútra indul, mindenütt rádiószerepléssel egybekötve. A párizsi rádió egyébként állandó szólistájaként szerződtette.

●

A ROMÁN egészségügyi minisztérium rendelkezésére a tüdőbeteg kórházakban kezelt betegek élelmiszeradagjait felemelték. A kenyérfejadagot napi 500 grammról 750 grammra, az olaj havi fejadagját 1000 grammról 1200 grammra és a cukrot havi 1000 grammról 1500 grammra emelték.

●

A FŐVÁROS kulturközpontok felállítását tervezi a Newyork-kávéház helyiségében és a Kígyó-utcában. Kölcsönkönyvtár, könyvkereskedés hangverseny- és népművelési fiók lesz a helyiségekben.

E repült fiú, beszélő
törpe papagáj
Megtalálónak jutalmat adok
Vig-utca 9., üzlet

A TÉVEDÉS

Irta Bókay János

Ez már nagyon régen történt, amikor még lírai verseket írtam, ami bizonyos előnyt jelentett számomra a gyöngédszívű nőknél. (S vajjon melyik nő szíve nem gyöngéd?)

Volt egy barátom, Benő. Azért lettünk barátok, mert kimentettem a Balatonból. Alaposan megdolgoztam, amíg partra vonszoltam Benőt. Gömbölyü ember volt, csinos, kerek hassal, legalább egy mázsa.

Még köpködte a vizet, de kidülledt szemében már ott fénylett a hála. Rázta a kezemet, csuklott és nyelt, végül nedvesen megölelt. Életmentőjének nevezett. Hangja reszketett az ellágyult meghatottságtól.

Ezután egyasztalnál ebédeltünk s ebéd után kártyáztunk fekete mellett, ami rohamosan elmélyítette barátságunkat, noha mindig ő vesztett és mindig én nyertem.

Apránként mindent elmesélt magáról. Gazdálkodó volt, fiatal házas, két kisgyerek apja. Későn nősülhetett, ahogy így elnéztem petyhudt, hájas arcát, de boldog lehetett nagyon, ez kiderült elejtett szavaiból.

Egyszer a szokottnál is gyöngédebben tekintett rám s azt mondta:

— Meghívnálak magamhoz, hogy tölts egy hetet nálunk .. meghívnálak, de...

— De?

— Tudod, nem nagyon bízom a költőkben.

Elnevette magát.

— Nevess ki, ha akarsz, de vén szamár létemre szerelmes vagyok, szerelmes, mint egy gimnazista. És féltem tőled a kicsikémet.

Benő őszintén meghatott. Láttam átszellemült arcán, kiforduló szemein, hogy csakugyan szerelmes. Mégis szép dolog a házasság, a hitvesi szeretet!

Aradozva mondta:

— Ha látnád, milyen gyönyörű!

Megnyugtattam Benőt: azt mondtam neki szeliden, a legjámborabb pofával, hogy én is szerelmes vagyok, de ettől eltekintve sohasem csaltam meg barátot és különben sem azért húztam ki a vízből, hogy megkeseritsem megmentett életét. Addig beszéltem, ékesszólón, jóságosan, amíg Benő megnyugodva meghívott a házába.

Megvallom, kicsit izgatott voltam. Milyen az az asszony, micsoda varázsos bűbájok birtokában lehet, aki páréves házasélet után is elevenen tudja tartani a lángot egy ilyen elnehezedett nyárspolgárban?

A kocsiban még utoljára megkérdezett Benő:

— Ugy-e, nem udvarolsz neki?

— Esküszöm...

Kíváncsian, nyugtalanul léptem a szalónba. Terebélyes asszony állt a szőnyeg közepén: olyan volt, mint a béka, kidülledt szemével, nehezen pislogó szemhéjaival, a haja szalmasárga, a mosolya fonnyadt, egyik foga arany. Mézédesen beszélt hozzám, fuvolázó hangon. Amikor kezetfogtam vele, fogvatartotta szerencsétlen kezemet kipárnázott tenyerében, mintha soha többé nem akarná elereszteni. Libabőrös lett a hátam.

Alig birtam komoly maradni. Hát ez az a tündér, ez az ő szent kicsikéje, ez az a bűbájokkal felruházott teremtés, akinek a boldogító szerelmét olyan féltékenyen őrzi az én Benő barátom? Őrizze békében. En nem rablom el tőle, igazán nem. Mégiscsak rejtélyes dolog a szerelem, megfejthetetlenül titokzatos! De megható, az bizonyos. Szegény, jó Benő!

Csalódott hangulatban ültem a vacsorához. A két gyerek is előkerült: csámcsogtak, nyafogtak és szeplősek voltak. Már leültünk az asztalhoz, amikor hangtalanul, szerényen, szinte észrevétlenül besurrant az ajtón egy fiatal lány.

— Klári, a gyerekek kisasszonya — mutatta be az asszony.

Klári rám se tekintett, odakuporodott a teríték elé. Szendébb teremtést még nem láttam nála. Szemét lesütve ült, fehér, mozdulatlan arccal, mosolytalanul, mintha nem is hallaná, mit beszélünk. Nem volt éppen szép, de volt rajta valami szokatlan, különös. Karcsúsága, fehérsége, fiatalsága légiesnek tűnt ebben az elkövéredett birodalomban s nem tudom, miért éreztem így, de mintha valamilyen ravaszság bujkált volna túlzott szendesége mögött. Titokban figyeltem s egyszerre csak lesütött hosszú szempillája alól rámvillant a tekintete — félreérthetetlenül. Vidám lettem tőle. Ó, nincs itt semmi baj, nem is lesz olyan unalmas ez a falusi hét! Azt üzente ez a tekintet: »Igen, igen, igen, persze, hogy igen... de légy óvatos az Istenért!«

Vacsora után rögtön felállt, hangtalanul biccentett, megragadta a két gyereket és kicipelte őket. Utánanéztem, de nem fordult hátra. Tévedtem volna?

Dehogyis tévedtem. Már reménytelenül elaludtam, amikor átkarolta valaki a nyakamat és az ajkamra tapadt egy nagyon forró száj. Suttogva beszéltünk.

— Miért jöttél ilyen későn?

— Rengeteg a dolgom. Agyonsanyargatnak. Minden rámszakad ebben a házban.

Egy hét mulva sajnáltam, hogy már el kell mennem. Tündéri hét volt. Megesküdtem Klárinak, hogy visszajövök.

Elmerengve kocsikáztunk ki az állomásra, kettesben Benővel. A lelkiismeretem angyali tiszta volt: nem dúltam fel a házasságát.

Egyszerre csak rámnéz Benő és áhitattal mondja:

— Ugy-e, elragadó?... Ugy-e, gyönyörű?

Erőt vettem magamon, hogy a leglelkesebb hazugsággal felelhessek neki:

— Gyönyörű! Bűbájos! Mondhatom, irigyellek a feleségedért...

Majdnem felugrott a kocsiban. Ugy nézett rám, mint a jámbor az őrültre.

— A feleségemért?... Ki beszél itt a feleségemről, te állat?! A Klárikát imádom, azt a kicsi tündért... Ha tudnád, milyen édes!... Olyan szerelmes vagyok belé, mint egy gimnazista!

fordult

Az osztálysorsjáték gyorslistája - Rádió-műsor - Magyar asszonyok náci-máglyán

VILÁG

983. SZÁM * ÁRA 60 FILLÉR | Főszerkesztő SUPKA GÉZA DR. | 1948 SZEPTEMBER 11 · SZOMBAT

Névsor a ma hajnalban érkezett haditoglyokról

Mihelyt megkapják kormányaik utasítását:

Molotovtól kihallgatást kérnek a nyugati hatalmak képviselői

A francia nemzetgyűlés ma délután dönt az új kormány sorsáról

Az új francia kormány megalakítására kijelölt *Queuille* a pártokkal folytatott tanácskozás után elfogadta a megbízást s a nemzetgyűlést ma délutánra már össze is hívták, hogy határozzon a kormányalakításról. *Moszkvában* rövidesen várható a nyugati hatalmak képviselőinek és Molotov külügyminiszternek újabb megbeszélése. *Prágában* a Demokratikus Jogászok Nemzetközi Kongresszusa élénk vitát folytatott a háborús bűnösök üldözésének kérdéséről.

A francia

parlament két házának szocialista csoportja tegnap délután tartott ülésén előze es bizalmat szavazott *Queuille* kiszemelt miniszterelnöknek, aki ezután bejelentette a köztársaság elnökének, hogy *elfogadja a kormányalakításra kapott megbízást*. A miniszterelnök beiktatására a nemzetgyűlés péntek vagy szombati ülésén kerül sor. A kormány összeállításáról ezideig nem érkeztek végleges hírek, de parlamenti megfigyelők — az *MTI* párisi jelentése szerint — az hiszik, hogy Queuille szűkkörű kormány megalakítását tervezi, amelyben *Schuman* a külügyi, a szocialista párt jobbszárnyához tartozó *Le Trocquer* a belügyi és *Morris*, a radikális párt tagja a különösen kényes munkaügyi tárca minisztere lenne. A legnagyobb probléma a pénzügyminiszter személyének kiválasztása. Ugyancsak az *MTI* párisi tudósítója ad hírt arról, hogy politikai körökben nem nagy lelkesedéssel kísérik Queuille vállalkozását. Megbízásával kapcsolatban megemlítik, hogy Henri Queuille dr., aki harminc év alatt tizenötször volt miniszter, a háború alatt Algirban Gaulle ideiglenes kormányában mint miniszterelnökhelyettes szerepelt.

A *Paris Soir* newyorki tudósítója szerint *az amerikai sajtó Gaulle uralomralépését kívánja;* attól félnek, hogy a francia válság veszélyezteti a Marshall-tervet és Amerikának az európai unióra vonatkozó elképzelését. A belpolitikai helyzet nehézségeit fokozza az, hogy *szerte az országból újabb sztrájkokat jelentenek*. Az *Humanité* rámutat arra, hogy az új kormány nem tud majd ellenállni a munkásosztály és a francia nép egyre növekvő nyomásának, tehát a válság tovább húzódik. »A demokratikus egységkormány hajlandó lenne minden szövetséges ország segítségét elfogadni, még az Egyesült Államokét is, de követelné a francia szuverénitással és Franciaország érdekeivel ellentétes szerződések felülvizsgálatát«, — mondja végül a cikk. A *Nemzeti Arcvonal* nevében *Aragon* vezetésével küldöttség emlékiratot nyujtott át a köztársaság elnökének s ebben a kormány demokratikus kiszélesítését és a német megszállókkal együttműködő politikusoknak a közéletből való teljes kizárását követelte.

Mint *lapzártakor* jelentik, a Bourbon-palotából származó hivatalos közlemény szerint *a nemzetgyűlést ma délután 5 órára összehívták*. A nemzetgyűlés ezen az ülésen határoz *Queuille* kormányalakításáról.

Izrael

elnöke, *Weizmann* dr., aki ezidőszerint Belgiumban tartózkodik, rövidesen ellátogat Hollandiába, hogy a Benelux-államokkal Izrael állam elismeréséről tárgyaljon és megszerezze támogatásukat Izraelnek az UNO-ba való felvételéhez. *Eddig 16 állam ismerte el Izraelt* és londoni híradás szerint Anglia is az év vége előtt elismeri Izraelt. Az izraeli kormány szóvivője nyiltan megvádolta az UNO palesztinai megfigyelőit, hogy az arabok mellett foglalnak állást. A Stern-csoport egyenesen *nyilt hadüzenettel fenyegetődzik Anglia és az UNO-megfigyelők ellen* arra az esetre, ha az európai zsidóság palesztinai bevándorlása az UNO döntése értelmében megszakadna és az angolok nem bocsátanák szabadon a Ciprus-szigetén fogvatartott zsidókat.

Prágában

a Demokratikus Jogászok Nemzetközi Szövetségének kongresszusa folytatta a háborús uszítás megakadályozására szolgáló intézkedések megvitatását. Az olasz kiküldött javasolta, hogy határozzák meg világosan a békét fenyegető nemzetközi sajtóbűncselekmény fogalmát és ezt a meghatározást minden állam iktassa törvénybe. A háborús bűnösök megbüntetésének kérdésében folyt vita során a Szovjetunió képviseletében *Trajnin* tanár rámutatott arra, hogy a szövetségeseknek a háború alatt tanusított kölcsönös megértése helyébe most nyugtalanság lépett és *a nyugati hatalmak új háborúra uszítanak*. Azt lehetett remélni, hogy legalább a háború bűnöseinek üldözésében megmarad az egyetértés; a Szovjetunió és a népi demokratikus országok érdemük szerint bántak el a háborús bűnösökkel s az Egyesült Államok és Anglia is az első nürnbergi tárgyalások idején még a háborús bűnösök üldözése mellett foglalt állást, de azóta megváltoztatta politikáját.

A magyar küldöttség vezetője *Ries* István igazságügyminiszter kiemelte, hogy az egész világon a magyar népbíróság volt az első, amely megkezdte a háborús és népellenes bűnök megtorlását. A népi demokratikus országok új büntetőtörvénycket készítenek s ezekbe bele kell venni a háborús és népellenes bűncselekmények megtorlását is. Végül, hangoztatta, hogy *a népbíráskodás fejlesztése* egyik legfőbb feladata a demokratikus jogászok nemzetközi szervezetének.

Moszkvában

a három nyugati nagyhatalom megbízottai megkapták a berlini katonai kormányzók jelentését a legújabb tárgyalások eredményéről. Most újabb utasítást kérnek kormányuktól s mihelyt ezt megkapják, *újabb kihallgatást kérnek Molotov külügyminisztertől;* közben összeülnek, hogy összeegyeztessék az amerikai, angol és francia álláspontot.

A német

Szocialista Néppárt elnöke, *Reiman* programszerű nyilatkozatban kifejtette, hogy a mai politikai harcban nem a kereszténység és a marxizmus áll egymással szemben, hanem a békeszerető emberek harcáról van szó a háborús uszítók ellen. Hangoztatta, hogy *Németországnak békés és barátságos viszonyt kell teremtenie minden szomszédjával.*

Születésének

századik évfordulóját ünnepli a magyar honvédség.

Bár neve a kiegyezéses korszakban feltámadt s bár az intézményt kétségtelenül jóleső különbségek választották el a közös hadseregtől, az idősebb Andrássy Gyula óta Horthy Miklósig eltelt időben is idomulnia kellett ahhoz a katonai szellemhez, amelyet Bécsből sugalltak, amely gondosan ügyelt arra, hogy fegyveres erő és polgári lakosság között ne híd feszüljön, hanem szakadék tátongjon, amely gőgös elszigetelődésben nevelt tiszteket és tartott legénységet.

A mai honvédség két gyönyörű hagyomány oszlopára támaszkodik.

Egyik a negyvennyolcas szabadságharc.

Amikor tűzben és vasban született, de a hódító háborúk véres mészárszékével ellentétben: magasrendű és tisztult eszményekért vetette harcba életét, valóban a népből, a népért és a néppel, függetlenséget, igazságot és egyenlőséget hímezve zászlajára, hogy ma is szerelmesen dobban meg felnőtt és gyermek szíve, amikor hősi történetét olvassa.

Kossuth ércszavára aggastyánok jelentkeztek önként a lobogó alá és diákok hagyták oda iskolapadjukat, hogy a nemzet lángoló lelkesedésében lerójják legnagyobb áldozatukat a valóban egyetemes ügy oltárán.

Másik hagyománya: a görbült keresztek tébolya ellen folytatott küzdelem.

(Aminek szép jelképe, hogy a holnap kezdődő emlékhetet a honvédséggel együtt ünnepli a rendőrség és a Szabadságharcos Szövetség. Olyan férfiak, akik nemcsak fogcsikorgató helytelenítéssel, hanem kockázatos kiállással, fegyvert fogva álltak ki a cselekvő ellenállás bástyájára és mentették meg a világ szemében az ország becsületét.)

Ez a százéves és mégis ujonszületett honvédség emlékezik és emlékeztet most a lepergett századra. Emlékeztet arra, hogy a népből sarjadva a néppel van, hogy nincs többé kérges bundástenyén és fehér bőrkesztyűs tiszti kéz éles társadalmi választóvonallal — s hogy mi nem vagyunk számára többé »civilbagázs«, hanem egyazon anyától szülött édes testvérek.

Ebben a szellemben üdvözöljük a honvédséget születésének századik évfordulóján.

(b)

Ma átadják az ügyészségnek Radványszky Albertet, Ordas püspököt és Varga főtitkárt

Tegnap délután a gazdasági rendőrségen több hétig tartó nyomozás után valutabűncselekmények elkövetésének gyanúja miatt őrizetbe vették Radványszky Albertet, az evangélikus egyház volt egyetemes felügyelőjét, továbbá Ordas Lajos püspököt és Varga Sándort, az evangélikus egyetemes egyház volt főtitkárát.

A nyomozás megállapította, hogy Ordas püspök 1947 februárjában az Egyesült Államokban a magyarországi egyház részére az amerikai luteránus világszövetségtől

500.000 dollár segélyt

kapott. Ezt Ordas Lajos nem jelentette be a Magyar Nemzeti Banknál. A segélyből 137.000 dollárért olyan külföldi árukat vásároltak, amelyeket Magyarországon is megkaphattak volna. Ordas intézkedésére a segélyből letiltották 88.000 dollár átutalását azzal, hogy ezt előre nem látott célokra külföldön tartalékolják.

Ordas püspök a Gazdasági Főtanácstól

800.000 forintot kért és kapott.

Ebből Radványszky Alberttel és Varga Sándorral összejátszva, 500 ezer forintot bankban helyezett el. A segélyeket önkényesen adták, legtöbb esetben olyanoknak, akik nem is szorultak rá.

A gazdasági rendőrség a nyomozás során szakértőkkel vizsgáltatta át az evangélikus egyetemes egyház pénztárkönyveit és megállapították, hogy a pénztárkönyvekbe nem vezették be az utóbbi két év alatt befolyt összegeket és sehol sincs semmi nyoma annak,

mire fordították majdnem 6 millió forintot?

A bűncselekmények végrehajtását mindenben elősegítette Radványszky Albert, az utolsó koronaőr, aki 1944-ben Perényi Zsigmonddal együtt átadta Szálasiéknak a magyar koronát. Ordast, Radványszkyt és Varga Sándort délután átadják az ügyészségnek.

Ki mit őriz a disszidáltak vagyonából?

A székesfővárosi pénzügyigazgatóság a hivatalos lapban felhívja mindazokat, akik vagyonelkobzásra ítélt személyek elkobzás alá eső vagyontárgyainak birtokában vannak, vagy tartoznak nekik, hogy ezt nyolc nap alatt a pénzügyigazgatóságnak jelentsék be. A bejelentés elmulasztása bűnvádi eljárást von maga után.

A vagyonelkobzásra ítéltek felsorolásában szerepel *Pfeiffer* Zoltán, *Sulyok* Dezső, *Varga* Béla, *Nagy* Ferenc, *Peyer* Károly, *Beck* József, *Makay* Miklós, *Acsay* László, *Dessewffy* Gyula, *Gábor-Goldstein* Róbert, *Gulyás* Gábor, *Halter* Béla, *Nagy* Vince, *Saláta* Kálmán, *Stühmerné Oberschall* Irma, *Vértessy* Károly és *Andaházy-Kasnya* Béla is.

Biró Lajos meghalt

London, szeptember 10. Biró Lajost, a világhírű írót szeptember 9-én reggel holtan találták ágyában. 68 éves volt. Előző estéjét családjával töltötte.

*

Meghalt Ady Endre ujságírótársa, a »Hotel Imperial« világhírű szerzője, a Világ régi szerkesztőségének egykori vezércikkírója. Aradon született. A Kereskedelmi Bankban volt tisztviselő. Első írásai »Az Üstökös«-ben és »Magyar Figaró«-ban jelentek meg: versek. Később lekerült Nagyváradra, ott Ady Endre barátja lett. A nagy költő e szavakkal dedikálta Birónak egyik versét:

— Barátságunk szerencsés és remélem, örök marad.

Együtt élt, lakott Biró Lajos Adyval, sőt a Budapesti Naplónál egymással szemközt volt az íróasztaluk.

28 éves volt Biró, amikor »Férfiak« című első darabját bemutatta a Nemzeti Színház. Ez a darabja megbukott, de a következők világsikert értek el, közöttük a »Hotel Imperial«.

Közben politikai ujságíró lett s rövid ideig külügyi államtitkár. A novella mestere volt s egyik novellájából irta a Sárga liliom-ot. Színpadi sikerei máig sem fakultak ki az emlékezetekből.

Aztán Páris, Newyork, Hollywood, majd London lett a munkahelye. Korda Sándor hívta át Londonba Hollywoodból s Biró remekműveket készített neki, többek között a »VIII. Henrik magánélete« című filmet is.

Baloldali ember volt, harcos lélek és finom iró, aki nagy megbecsülést szerzett szerte a világon a magyar irodalomnak.

Filmfelvételek Kisfaludy-Stróbl műtermében

A »Magyarország« című szovjet-magyar film, amelyet Szteianova asszony rendez, befejezéshez közeledik. Legutóbb Esztergomban készítettek felvételeket. Lefotografálták Döbrentei Károlynét, Ujpest város női polgármesterét is. Filmfelvételek történtek Kisfaludy-Stróbl Zsigmond szobrászművész műtermében. Stróbl hatalmas kompozíción dolgozik, amelynek címe: »Indul a munka«.

Magyar Tamás hegedűművészt, aki Hollandiában tartózkodik, a rotterdami zeneművészeti főiskola tanárává nevezték ki.

Eljegyzés. Schütz Zsuzsa és Balog Lajos, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) (X)

Szombaton:
A Royal Revű Varieté évadnyitója

Szombaton este nyitja meg kapuit a *Royal Revű Varieté*, amely párisi revűszínpadokhoz mérhető látványos, humoros és ötletes műsorral kezdi új évadját. *Halász* Rudolf »2×3 *testőr*« című lovagkori mókás revűje kerül színre. — *tizenhat Royal szólótáncosnővel* és a következő főszereplőkkel: *Kiss* Manyi, *Kardos* Magda, *Hlatky* Edit, *Mairetta*, *Rátonyi* Róbert, *Zentay* Ferenc, *Lugossy* György, *Kazal* László és *Erdődy* Kálmán, *Eric* a tervező, ifj. *Latabár* Árpád a rendező. (X)

Sok eső nem árt!
Ballon-, átiátszó-, lódenkabát
Sportruházattól
Bajcsy-Zsilinszky-út 13. (Andrássy-út sarok)

Kötöttruha, pullover
méret után, hozott anyagból is. Gulyás kötöde. Belgrád (Ferenc J.)-rakpart 16.

LONDONI KÉPESKÖNYV

Irja Tábori Pál

1.

A világ legkellemesebb állása, legalább is szerény véleményem szerint, a 74 éves Matt Shea-é. Mr. Shea ir. Az a dolga, hogy karjában felemelje azokat a lányokat, akik meg akarják csókolni a híres Blarney-követ. Aki ezt a követ megcsókolja, egy éven belül férjhezmegy, tartja az ir legenda — ha pedig férfi, ritka ékesszólásra tesz szert. Matt barátunk 49 éve tölti be állását; számítása szerint évente háromezer lányt emelgetet fel a kő alapzatáról.

2.

— Angliában igen komoly aggodalmat okoz a háború alatt összegyült és ma már teljesen elavult órási municiós mennyiségek tárolása. A háború alatt a hadügyminisztérium ilyen célokra osztotta szét a robbanóanyagot és töltényeket; ezeket kárányos vasiemezekből épült kunyhókban osztotta szét a vidéki dülőutak mentén. A legújabb statisztikák szerint a háború végén kétmillió tonna munició volt az angol szigetországban. Ebből félmillió tonnánál valamivel többet a hadianyagellátási minisztérium eladott, szétosztott; 300.000 tonnát a tengerbe dobtak; 64.000 tonnát felrobbantottak. Még mindig több, mint 1,100.000 tonna maradt. A munició kezelése során 12 katona meghalt, 32 megsebesült.

Most a közvélemény azt követeli, hogy minél gyorsabban szabadítsák meg a vidéki dülőutakat, a csendes erdei tisztásokat ezek ől a veszedelmes maradványoktól. De ez a munka lassan megy. A tengerbe dobás, a felrobbantás pazarló módszer, mert sok értékes nyersanyag vész kárba. Visszont a muníciót ismét feldolgozni tusszú és veszélyes munka. Ugy számítják, még egy évtizedig eltart, amig Anglia megszabadul ezektől a halálthozó raktáraktól.

3.

Néha a reklámfőnök elgalopposa magát. Az egyik amerikai magazinban olvastam egy cikket Gene Autry-ról, a hires »éneklő cowboy«-ról.

— 1939-ben — irta a lap — amikor Autry első és egyetlen külföldi túrájára indult Irországba és Angliába, Dublinben 750.000 újjongó, őrjöngő imádóra talált s ezzel rekordot állitott fel.

Ez persze gyönyörű. Kiváncsiságomban azonban megnéztem a statisztikai adatokat. 1936-ban Dublinnak és az egész környékének összesen 468.000 lakosa volt. 1943-ban még mindig csak 495.074 volt a lélekszám.

Vajjon honnan került elő a hátralévő 282.000 Autry-rajongó?

4.

Egy délutánt az angol feltalálók klubjában töltöttem s rájöttem, hogy még mindig vannak ötletes emberek a világon.

Mr. Pickernell a feleségének köszönhet mindent. Mrs. Pickernell olyan karosszéket akart, amely praktikus és kényelmes. Férje olyan fém- és párnázott széket tervezett, amelyet szét lehet szedni és laposan kofferbe lehet csomagolni. Olvasólámpája, hamutartója és csészetartója is van. Mr. Pickernell kalap- és kabátfogast is szerelt rá; most hotelhallok számára gyártják nagyban.

Láttam itt újfajta tepsiket, kanócnélkül öngyujtót, önmagát tisztító cigarettaszipkát, kis családi házba felszerelhető mozgólépcsőt s még vagy ötven más különös ötletet. A feltalálók klubjának vezetője Leslie Hardern, a gáz, világitás- és koksztársaság egyik igazgatója.

MA Szept. 10 — 100 ÉVE

A parlamenben István nádor bejelenti, hogy a király elfogad a a magyar kormány lemondását és őt bizta meg az ország vezetésével. Erre a lemondott Kossuth székét visszaeszi a miniszteri helyre, ráül és kijelenti, hogy előző lemondását a változott körü mények folytán semmisnek tekinti. »Én, ki őfelsége által nevezte lem ki ezen ország egyik minszterévé, — mondja — tagadom, hogy István főhercegnek joga legyen miniszteri ellenjegyzés nélkül paranesolni ezen országban.« Felzúg az éljen és Kossuth fellépése után Batthyány is elvállalja tovább a miniszterelnökségét. A kormány a helyén marad. Az ülés végén érkezik a hir, hogy Jellasich ma reggel 50.000 főnyi hadseregével átkelt a Dráván és három felől támadt rá Magyarországra.

Csendes, száraz idő

Újra áramlik az erőteljesebb óceáni levegő, de hazánkban még folytatódik a derült, száraz idő. Csütörtökön a hőmérséklet tovább emelkedett, eső sehol nem volt. Csendes, száraz időjárás várható. A meleg nappalokat hűvös éjszakák váltják fel.

Budapesten ma délelőtt 22 fok meleg volt.

UGETŐ

Tipjeink a holnapi versenyre: I. I. **Lucy Frisco** olyan favorit, hogy miatta nem érdemes halmozni. II. **Urfi, Nimród, Primadonna, Garáb II.** III. **Ipolyszög, Versec, Jeanne d'Arc, Kali.** IV. **Véletlen** jobb esély **Becsked fiánál** is. V. **Lator, Sárika, Cudar, Janika.** VI. **Nádor, Jászó II., Céda II.** VII. **Fruska, Jászó II., Betty, Féktelen.** VIII. **Lajos, Bobi, Erika II., Baba II.**

*

Az amerikai importlovakat vasárnap délelőtt árverezik. A lovakat ma délután a versenypályán a nyilvánosság részére elővezetik és esetleg kívánságra állatorvos is megvizsgálja őket. Az idősebb importlovak már komoly munkát végeztek és kitűnő kondicióban vannak. Közöttük különösen kitűnt az ötéves **Davison Girl**, melytől már láttunk 1 p 26 mp-es kilométeridőt.

Ezt hallottuk

MEGHATÓ JELENET játszódott le a Jászai Mari Színészotthonban. Szapáry Gabi, a Modern Színház tagja, aki Az ördög-ben Selyem Cinka szerepét alakitja, meglátogatta e szerep első alakitóját, Hegedüs Gyuláné-t. A színésznő meghivta Hegedüsné-t, nézze meg a darabot, amelynek cimszereplője egykor a férje volt.

●

KORDA SÁNDOR Franciaországban forgatja a francia forradalom alatt játszódó »Legyőzhetetlen Pimpernel« című nagyszabású szines filmjének szabadléri felvételeit, amelyekhez a loirementi kastélyok szolgáltatják a »díszleteket«.

●

TIFUSZ ELLENI halásos gyógyszert fedeztek fel Amerikában. Az uj szer egy venezuelai gombafajtából állitották elő. Alapanyaga a chloromycetin.

●

TIZENHAT ÁLLAM bűvészei Lausanneban négynapos kongresszust tartanak. A kongresszus célja: »fokozni a világ érdeklődését a mágia iránt«.

Ne kísérletezzen,
használja rendszeresen a híres nagyenyedi Kovács-krémet.

50—100 százalékkal több tejet és húst fogyasztottunk 1948 júliusban, mint tavaly

A statisztika röntgensugárként világítja át az egész életet. A főváros Satisztikai Hivatalának ma megjelent kimutatása is jellemző számokat közöl Budapest életéről.

Tavaly júliushoz képest a tejfelhozatal 31.000 hektoliterről 74 ezer hektoliterre emelkedett. Tavaly júliusban egy-egy budapesti lakos átlag 2.01 kiló húst fogyasztott, az idén 3.34 kilót. A villamos tavaly júliusban 36.8 millió személyt szállított, az idén 43. milliót. Az autobusz 1.6 milliót, az idén 2.9 milliót. Az adóbevétel tavaly 164.7 millió forint volt Budapesten, az idén júliusban 264.6 milliő forint.

Budapest lakosainak száma 1,073.444-re emelkedett a tavaly júliusi 1,034.130-ról. A férfiak és nők aránya javult. 1945 júliusában 1000 budapesti férfira 1419 nő ju ott, egy évvel később már csak 1300, az idén júliusban pedig 1275. Budapesten júliusban 471.947 volt a férfiak száma és 601.497 a nők száma.

Tavaly júliusban 1318 mázsa élőbaromfit hoztak Budapestre, az idén ugyanebben a hónapban 1963 mázsát. A vágott baromfifelhozatal 176 mázsáról 809 mázsára emelkedett. A tojásfelhozatal tavaly júliusban 1215 mázsa volt, az idén júliusban 2321 mázsa. Zöldség és főzelékfélékből 108.930 mázsát hoztak a pesti piacokra, az idén 132.389 mázsát. A vágóhidakra a tavalyi 11.305 darab sertéssel szemben 19.553 érkezett. A marhafelhozatal 4587-ről 6146-ra, a borjúfelhozatal 987-ről 6278-ra emelkedett.

A Statisztikai Hivatal elkészítette a négy agú munkáscsalád létfenntartási költségeinek indexét, új számítási eljárás alapján. Az 1946 szeptember havi árakat 100-nak vették. A mult év júliusvégi indexszám (lakbér nélkül) 110.8, a december végi 128.6, az ez év júniusvégi indexszám 126.1, a júliusvégi pedig már lényegesen kisebb: 118.4.

Az Osztálysorsjáték mai húzása

3000 forintot nyert: 38782
2000 forintot nyert: 6747 25484 35409
1000 forintot nyert: 17283 28389 32219 47638
500 forintot nyert: 140 2508 4741 8259 20554 21831 22618 35961 40649 48355 51073 53137 54574
400 forintot nyert: 497 1075 1156 1184 2041 2427 3488 4165 4354 4617 6375 7634 8085 8884 9421 10038 10557 15460 16278 16748 18892 20490 20840 21404 21617 23359 23451 26174 26233 26965 27292 28314 31635 31789 32618 33395 33633 33701 34736 35526 36465 37020 39338 39355 39612 40345 41623 42540 42560 44062 44559 44860 45126 45529 47774 47970 51567 53361 53490

*

A gyorsjegyzőket a húzási teremben összeállította a Glória sorsjegyüzlet VI., Andrássy-út 18 Telefon: 328—729.

A kihúzott számok helyességéért felelősséget nem vállalunk.

TARKA SPORTKRÓNIKA

A SZOVJET ATLETIKAI BAJNOKSÁG első napja kitűnő eredményeket hozott. A 100 méteres síkfutásban Karakulov 10.6 másodperccel győzött, rúdugrásban Ozolin 418 cm-rel lett első, Kuznyecov 719 cm-t ugrott távolba, míg a női súlylökés bajnoka Andrejeva lett 14.44 méteres dobásával.

*

SZEPTEMBER 19-ÉN három válogatott mérkőzést játszik a magyar futballcsapat. Első csapatunk Varsóban a lengyel válogatott ellen szerepel. Budapesten a két ország B-válogatottja játszik, míg a harmadik válogatott csapatunk Pozsonyban a szlovákok ellen veszi fel a küzdelmet.

*

GUTVILLIG Imre, a Vasas labdarúgószakosztályának igazgatója lemondott tisztségéről és az egyesületben viselt minden megbízását visszaadta.

*

A JÖVŐ SZEZONBAN az első osztályból négy futballcsapat esik ki.

*

OLAJKAR II. a volt válogatott futballista Olaszországból hazatér. Hír szerint a Kistext csapatát fogja erősiteni.

Munkaforma

A Világ tudósitóinak jelentései a csapatok formájáról

PÉCS

A pécsi Dinamó mindkét bajnoki mérkőzésén vereséget szenvedett. Először Nagykanizsán, utána pedig otthonában. Vasárnap a budapesti Postás ellen mérkőzik a bányász-együttes. A vezetőség két helyen változtat a csatársoron. Biznak az első győzelemben.

SZEGED

A Szeged csütörtöki tréningjén a sérült Weszelowszky helyett Ludas jó formában védett. Vasárnap ő lesz a kapus. A csatársorban újból helyet kap Petrik, de a szélsők kitűnő formája miatt valószinüleg jobbösszekötőbe kerül. A csapatban különösen a védelem mutatott nagy formát, úgyhogy Szegeden 1—2 gólos győzelmet várnak a Kistext ellen.

SZOMBATHELY

Az elmúlt bajnoki évben a bányászcsapat kétszer győzte le a szombathelyi zöld-fehéreket és a Haladásnak csak a Nyári Kupában sikerült nehezen győznie. A SalBTC mellett szól a hazai pálya, a zöld-fehérek ezzel szemben szeretnék a mult vasárnapi kudarcot győzelemmel feledteini. A Haladás a régi felállításban szerepel Salgótarjánban. Büki szereplése még kétséges, mert edzésen megsérült.

GYŐR

A Soroksár lesz az ETO ellenfele Győrött. Az újonc NB. I. csapat aligha tudja majd megakadályozni a jó formában levő ETO biztos győzelmét.

— Szombathelyen bebizonyitottuk, — mondotta Baróty edző — hogy komoly, harcos erények vannak a csapatban. A hétközi edzéseken a csatársor összjátékát igyekeztem még javitani. A Soroksár ellen győznünk kell, de elbizakodottságra nincs semmi ok.

A MÁV DAC igen szeszélyes csapat. Támadósora néha onfja a gólokat, néha pedig teljesen gólképtelen. A csütörtöki tréningen látottak szerint a győri kékfehérek formája felfelé ivel. Pális ismét a régi gólra-törő középcsatár. Budapesten az Elektromos nagy esélyes, Győrött azonban titokban sokan biznak a döntetlenben.

Tündéri szép a koraőszi a budai pilisi hegyek ölén. Üdülés. Hétvég. Nászut. Kirándulás. **ERMITAGE**
gyógyüdülő. Pesthidegkút. Tel.: 163-482.

Vágó József temetése vasárnap délben 12 órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben.

Orvosi hír. Dr. Dalnoky Victor súlyos sérüléséből felépülve fogorvosi praxisát újból folytatja. Amerikai-út 40. (X)

Modell-bundák irha áron, Palugyainé »Star« szűcs, Váci-utca 6. (X)

Halálozás. Ledofsky Rezső hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 11-én, szombaton délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben. (X)

Hanglemez játékáru vétel-csere
Láng Rákóczi-út 9. T. 33-66-82. Lemezgyüjteményt veszek

Kisfaludy Strobl Zs

U. 3334

Grof Kebelsberg Kuno
mellsobra repr-

Az Est. 1933. febr.
12.

MÜEMI
Érk. 18

ének kiegészítő szakkörből való képesítés mindhá

NIVERSITÉ ROYALE HONGROISE
UNGARIAN UNIVERSITY PRESS

együtt megváltva s 492·90 P készpénzben Illet-
ital által havonként előre utalva s államsegély.
g törvény és szabályrendeletek szerint. Pályázati
21 nap. Állás rendes tanító hiányában helyettessel,
nyában nővel lesz betöltve. Kellően felszerelt
kérvények Református Lelkészi Hivatal, Márok-
p. : Csaroda küldendők.

ezősasi református egyház prezsbitériuma pályáza-
t a *kántortanítói* állásra. Helyi javadalom 64 érték-
5 hold föld, 56 métermázsa tűzifa, 24 mázsa búza,
árpa) és törvényes államsegély. Lakás teljesen új,
tanítói lakás. Kötelesség: a prezsbitérium által ki-
ztály vagy osztályok vezetése (négytanerős iskola),
teendők ellátása, belmissziói munkában segédkezés.

~~Betlen Gyula 85. l.~~

~~Bezerédi Gyula 85. l.~~

Bilka Bl.

~~Bory Jenő~~ 85. l. 89. l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond 86. l.

Márkus Béla 87. l.

Martinelli 87. l.

Teles Ede 88. l.

Varga Oszkár 88. l.

Kovács

l.

Eggenberger-aukciói

I.

1923. márc.

Kisfaludi Strobl Zs.

1948. márc. 31.

Előadása a pécsi városháza közgyűlési termében: A szovjet képzőművészetről.

Nikolsky Károly

ÁTVÉTE

Elismerem, hogy a 158
átvettem az iveket.
Budapest, 1948.IX. 2.

Kisfaludi Strobltz
u. 1889

Vas. Ujs.
1912.649.1.

1.–16. II.

Kisfaludi Strobl Zs.

Magyarvány Jenőné
mellszobra
repr.
Vénusz születése, repr.

Szinházi Élet

1925. 3. sz.
(Kisfaludi Strobl
Zsigmond. Kiállitás az Ernst Mú-
zeumban, Arc-
képe Herman Si-
pó Hölés fenti
képekkel.

Guyon fia

Csaknem derékig, ki
da van a magyar szime
kék. Köntöse kissé kiva

Olajfestés, vászon
Az 1848-diki

Tiszteletpéldány 77.
M. V. könyvtára

XXI. évfolyam. Budapest, 1940. június hó. 3. rendkívüli szám

ÁRVERÉSI KÖZLÖNY

RENDKÍVÜLI SZÁM
KIADJA A M. KIRÁLYI POSTATAKARÉKPÉNZTAR IGAZGATÓSÁGA

A rendkívüli szám ára 1.20 pengő.
Telefonszám: 187-965, 187-941

MEGJELENIK MINDEN AUKCIÓ ELŐTT
Szerkesztőség és kiadóhiv.: IX., Lónyay-u. 30-32

Előfizetési díj a rendkívüli számokra egész évre 6 pengő

A M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR
ÁRVERÉSI CSARNOKÁNAK
(IX., LÓNYAY-UTCA 30.)

XCIV.

M. V. könyvtára

Kisfaludi Strobl Zs.

l. többször

Képzőm. Főisk. Évk

1933-34. 22. l.

Kisfaludi Strobl Zs.

lärd okr.

Ferképzomfoiskévk

1939-41. 127 l.

látása szerint, üdülési szabadságra
onban, hogy a nyári munkamenet e szabad-
onai behivások számbavételével is fel -

t, 1940. évi julius hó 18-án.
iniszter rendeletéből:

minisztori osztályfőnök.

sága tek. Elnökségének,

Budapest.

Kisfaludi Strobl Zs

l.

Ferképzomfoiskávk

1939-41. 8. l.

Kufaludi Strobl Zs

lärd

Magy. Sparm

1941. 13/I

Budapest, 1914. aug. 31.

Kedves Barátom!

A f. évi 392 sz. a. hozzám intézet átirat ohajának eleget teendő: van szerencsém mellékelve az alsórákosi kastély beszerzett fényképeit átszármaztatni.

Egyben közlöm, hogy az irodalomban a következő helyeken emlékeznek meg e várkastelyról:

[illegible]

Kisfaludi Ströbl Zs

U 3375

Rákosi Jenő szobra az
újságírók visegrádi
Rákosi Jenő üdülő-
házában. Fenti műve
Repr.

Pesti Napló

1930. jun. 24.

M.S

MAGYAR FI

CZVEK

Telefon: 145-510

BUDAPEST, VIII, S

Műterem és laboratórium. Műtermi, műszaki és egyéb fényképfelvételek. Reprodukciók. Másolások. Nagyítások. Diapozitívek. Filmdiapozitívek. Amatőrmunkák kidolgozása

Rendelés száma.....

Tekintetes

Szá

Műemlékek Orsz

.....

nb. megrendelésük

Van szerencsénk .....

az alanti felállítás szerinti számlával szolgálni.

.....*melléklet*

1390.

Munkalap száma

Kisfaludi Strobl Zs.

U. 3391.

vő

Lóránt Mihály:
Shaw a Rákóczi-indulót énekelte. Jelenetek az angol író és K. malvernicletéből. Pesti Napló. 1932. szept. 11.

K. egy hétig mintázta Shawt Malvernben.

A m.kir.vallás- és közoktatásüg
alatt a keb. számvevőség VII. o
lata:

Utasitom, hogy a
taljon ki Kovács József Plébános
emléki jellegü gyöngyöstarjáni
költségeihez való hozzájárulás
pengőt.Budapest, 1939. január h
lovag Ybl Ervin s.k. miniszteri

VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜ

Kisfaludi Stroblzs

U. 3396.

Loránt Mihály: Látogatás Bernhard Shaw malvern'i otthonában. Pesti Napló

1932. aug. 28.

képpel.

A m. kir. vallás- és közok

ügyszám alatt a keb. számv

deletének másolata:

Felhivom,

a m. kir. postatakarékpénztárn

jára a Bizottság 1939. évi feb

összegeket utalja ki:

I./ a 127.688

Beszerzés

Kisfaludi Strobl Zs

Shaw portréja,
fenti minve
repr.

Pesti Napló képes
mell. 1932. Sept. 11.

U. 3394.

Szabó Lajos

. köt

. D.-pflege 3 köt

. Jahrbücher 2 köt

o 1 köt

f. Cbör 1935.

r. 3.-ár

u

antezkyne:

dr. Balogh László s.k.

miniszteri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

Bátorfi

min.s.hiv.igazgató. h.

számlája kiegyenlitése fejében 89 P-t,

usztus hó 7.-én.

A miniszter rendeletéből:

dr. Balogh László s.k.

miniszteri tanácsos.

MDK.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Müvészetének általános méltatása

Szocialista Müvészetért 1965 ápr. lap -

Kisfa ludi Stróbl Zsigmond szobrász M.D.K.

Kossuth-emlékmü , p.

Schelken Pálma: Legyen olvasható a szobrok alkotójának neve

Magyar Nemzet 1965. március 7. 14.l.

.K.-.K.

MDK

Kisfaludi-Strobl - Kocsis András - Ungvári László

az uj Kossuth-szobor

Béke és Szabadság 1952 19.sz. máj.11. 15.1.

MDK

Kisfaludi-Strobl, Kocsis András, Ungvári László

Kossuth-szobor, Bp.

Béke és Szabadság 1952.38.sz. szept.21. 1.1.

MDK

Kisfaludi-Strobl

az uj Kossuth emlékmü központi alakja

Uj Világ 1952 38.sz.szept.18. 2.l.

Kisfa ludi Stórbl Z s igmond szobrász

M.D.K.

A Magy a r N épköztársaság bronz cimere
az álllami zászló alapzatán

Épitik az állami zászló alapját

Magyar Nemzet 1965. március 4. 3.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Dr.Móricz V.: Képzőművészeti kiállitások Budapesten. Tátra. 1937. I.9.sz. 326.l.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, MD4
szobrász

A fotoriporter látogatása
a művésznél.

(— : fénykép — szöveg —) 2

EST/ HIRLAP Sp. 1963. okt. 9.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond,

szobrász MDK

Libás lány c. művét Hódmező-

vásárhelyen állítják fel.

– : Új műalkotások díszítik Csongrát

megye városait és falvait 15.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. dec. 25.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Elluska, márvány

bárcziházi Bárczy István, márvány

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 11.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Bözsike

G. M.-né

Blau hegedümüvész

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 45.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Ujhelyi Tibor

Képzőm. Társ. 1908/9.téli kiáll.kat. 45.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Karlovszky Bertalan temetése. Pesti Hirlap 1938. ápr. 14.

Kisfa ludi Stróbl "sigmond szobrász M."K.

Schilli Jánc épüle tszobrász dolgozott vele

Balogh József: Kincset érő hagyaték

Petőfi N épe 196 5. jan. 26.

.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Elluska, repr.

Reggel

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l. 12.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Észak /Felső-Magyarország/. Repr.

Irredenta-szobrok. Az Est Hármas Könyve 1923. 342-343.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Lord Rothermere, reprr

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Kisfaludi Strobl Zs

177 **Lányi Dezső.** Nehéz úton. Szobormű. Eladó.
178 **Kisfaludi Strobl Zsigmond.** L. A. kisasszony. Szobormű. Magántulajdon.
179 **Tolnay Ákos.** Topolyfák. Olajf. Eladó.
180 **Innocent Ferenc.** Dal. Olajf. Eladó.
*181 **Innocent Ferenc.** A boszorkány. Olajf. Eladó.
182 **K. Spányi Béla.** Telihold. Olajf.
183 **Mányai József.** Kalotaszegi leányok. Olajf. Eladó.
184 **K. Spányi Béla.** Nyárest-varázs. Olajf.
185 **Glatter Gyula.** Férfiarckép. Olajf. Magántulajdon.
186 **K. Spányi Béla.** Reggel. Olajf.
187 **Neogrády Antal.** Gömörből. Olajf. Eladó.
188 **Kunwald Cézár.** Női arckép. Olajf. Magántulajdon.
189 **Vajda Zsigmond.** Itatás. Olajf. Eladó.
*190 **Roskovics Ignác.** Krisztus a keresztfán. Olajf. Eladó.
191 **Neogrády Antal.** A plébános úr kertje. Olajf. Eladó.
192 **Strobl Alajos.** Az igazság. Szobormű. Eladó.

VIII. TEREM.

193 **Markup Béla.** Felsővissói dr. Fináczy Béláné úrnő mellszobra. Szobormű. Magánt.
194 **Horváth Géza.** Az én kis fiam. Képmástanulmány. gipszszobor. Magánt.
195 **Horváth Géza.** S. R. műépítész képmása. Gipszszobor. Magánt.
*196 **Horváth Géza.** Olasz leány. Tanulmány. Gipszszobor. Eladó.
197 **Gaal M. Nándor.** Salome. Szobormű. Eladó.
198 **Glatter Gyula.** Tanulmányfej. Szobormű. Eladó.

Képröm. Társ. 1910/11
Téli Kiáll. Eat.

199 **Gémes Gindert Péter.** Klárika. Márványszobormű. Magánt.

200 **Liipola Yrjö.** Medveczky Frigyes arcképe. Bronzszobormű. Magánt.

201 **Kisfaludi Strobl Zsigm.** Follért Károly- posta és táv. elnökigazgató. Szobormű. Magánt.

202 **Betlen Gyula.** A biblia. Szobormű. Eladó.

203 **Kisfaludi Strobl Zsigm.** Révész Z. úr. Szobormű. Magánt.

204 **Jobbágy Miklós.** Dr. Ludvik Endre udv. tanácsos. Szobormű. Magánt.

205 **Medgyaszay István.** Sírbolttemplom Rároson. Szobormű. Magánt.

206 **Beszédes J. László.** Pásztorember. Terakotta-szobormű.

207 **Beszédes J. László.** Palotai asszony. Bronzszobormű. Eladó.

208 **Beszédes J. László.** Hazafelé. Bronzszobormű. Eladó.

209 **Zs. Csiszér János.** Dr. Jutassy József képmása. Bronzszobormű. Magánt.

210 **Lányi Dezső.** Anyám képmása Szobormű. Magánt.

211 **Beszédes J. László.** Rozmaring. Bronzszobormű. Eladó.

212 **Zs. Csiszér János.** K. A -né úrnő. Gipsz-szobormű. Magánt.

213 **Szuhodovszky Mihály.** Egy orosz földműves lova. Terakotta-szobormű. Eladó.

214 **Patzó Pál.** Portrait-plakett. Szobormű. Magánt.

215 **Medgyessy Ferenc.** Menekülők. Szobormű. Eladó.

216 **Pásztor János.** Fiatal leány. Szobormű. Eladó.

217 **Lányi Dezső.** Építőmunkás vázlata. Szobormű.

218 **Bory Jenő.** Bölény. Szobormű.

Kisfaludy Strobb Zsigmon

Az Országos Iparművészeti Társulat által 1937. nov. 21-én megnyílt miskolci kiállításon részt vett kisplasztikáival

Hajdu Béla: Barús idők, – napsütések

Északmagyarország 1964. jan. 29. 2. 1

Kisfaludy Strobl Zsigmond

H. S. P. veterán mellszobra a IX. Magyar Képző művészeti Kiállítás anyagából.

Északmagyarország 1962. máj. 6. 6.1.

Kinizsi- és Rákos uccák között, *Lechner* Ödön alkotása. Főigazgatója Radisics Jenő halála óta *Végh* Gyula.

Iparművészeti Társulat *(Országos Magyar)*, a művészi ipar különféle ágainak meghonosítását, illetve fejlesztését célzó egyesülés. Alakult 1885-ben Budapesten. Kiállításokat rendez, pályázatokat hirdet iparművészeti tervezésekre, felolvasásokat és előadásokat tart. Kiadja a *Magyar Iparművészet* című illusztrált folyóiratot. Helyisége az Iparművészeti Múzeum üllöiúti palotájában van. A társulat programjába vette egy nagy kiállítási csarnok építését. Elnöke *Alpár* Ignác építőművész, igazgatója *Györgyi* Kálmán.

Ipolyi-Keller *Gyula*, volt földmívelésügyi államtitkár, közgazdasági szakíró. Szül. 1869-ben. Jelenleg (1922) a Futura r. t. vezérigazgatója.

Irgalmasok, szerzetesrend. Csonka-Magyarországon Budapesten, Egerben, Pápán, Pécsett, Vácott van rendházuk, Egerben modern elmegyógyintézetük. Ruhájuk fekete, bőrövvel, a skapuláré szintén fekete.

Irország, szabad állam angol fenhatóság alatt. Területe 84.394 km.², lakossága ötödfélmillió. Századok óta harcol önállóságáért és Anglia századok óta veri le e harcokat, minthogy közvetlen szomszédságában nem tűrhet meg oly független államot, amely esetleg ellenségével szövetkezhetik. Az angolok telepítéssel is megpróbálták megtörni az ír ellentállást; az ulsteri grófságokat protestáns angolok lakják, de ez csak élesebbé tette a küzdelmet, annak vallási jelleget is kölcsönözve. Az írek ugyanis katolikusok. A világháború alatt az angolok nem merték az íreket besorozni. 1916-ban *Casement* vezérlete alatt megindult az új felkelés, amelyet az angolok tűzzel-vassal nyomtak el, de a lázadás szikrája azóta nem aludt el. Ezek a harcok számtalan áldozatot követeltek emberben és épületben. Minthogy a *Homerule* (l. o.) már nem elégítette ki az íreket, az angol kormány az *Ir Szabadállam* tervezetével igyekezett a kedélyeket lecsillapítani. Ez Irországnak teljes függetlenséget adott, csak éppen az uralkodója maradt közös Angliával. (Ulstert kivették a fenhatósága alól.) Csekély többséggel 1922 jan. 7.-én ezt az ír parlament, a *Dail Eireann*, is elfogadta. Az ellenzők *De Valera* (l. o.) vezérlete alatt tovább folytatták a harcot, de az új alkotmányhoz hű csapatok 1922 nyarán szétverték őket.

Kelet. *Nyugat.* *Észak.* *Dél.*

Irredenta-szobrok.

Irredenta (olasz), meg nem váltott, föl nem szabadított. Elterjedt fogalommá az az olasz politikai mozgalom tette, melynek élén Garibaldi állott és amelynek célja volt, hogy valamennyi olasz nyelvű népet, olasz lakta földet egy politikai egységbe *(Italia irredenta)* foglaljon. Hasonló mozgalom volt a háború előtt a *román irredenta* vagy más szóval *dákoromanizmus*, amely a románlakta magyar területeket akarta Romániához csatolni. A versaillesi és trianoni békeszerződések megszüntették ezeknek az eszméknek tartalmát, de helyettük megszületett a *magyar irredenta*, amely ott él és izzik minden igaz magyar ember szívében.

Irredenta-szobrok, a budapesti Szabadság tér északi részében felállított négy szobor. A trianoni békeszerződés

Az Est Karácsonyi Könyve 1923.

következtében elszakított magyar területeket szimbolizálják. A szobrokat a Területvédő Liga állította fel országos gyüjtésből. Ünnepi leleplezésük 1921 jan. 16.-án volt. A négy szobor közül a *Nyugat* (Nyugatmagyarország) *Sidló* Ferenc, az *Észak* (Felső-Magyarország) *Kisfaludi Strobl* Zsigmond, a *Kelet* (Erdély) *Pásztor* János, a *Dél* (Délmagyarország) *Szentgyörgyi* István szobrászművészek alkotása.

Istók *János*, egyik legismertebb s művészetében is legmagyarabb szobrászunk, 1873-ban szül. a brassómegyei Bácsfaluban. Legnagyobb alkotása Bartha Miklós élethű szobra a városligeti Stefánia úton. Az ő munkája Széchenyi Ferenc grófnak, a Nemzeti Múzeum alapítójának, szép álló szobra (1902) a Múzeum-kertben.

István téglagyár r. t. Központja Budapesten; gyártelepei Basaharcon (Esztergom megye) és Pestszentlőrincen. A társaság foglalkozik géppel és kézzel gyártott falitégla, traverztégla és burkolótégla, valamint szárazon sajtolt dísztégla gyártásával. Gyárt ezenkívül fayence-főzőedényeket, kályhacserepet és falburkoló lapot. Termel építésre és vízépítésre alkalmas követ.

Itélőtábla *(Budapest, V. Országház tér 12.)*, a törvényszékek hatáskörébe tartozó pereknek elsőfokú, a járásbírósági pereknek végső fellebbezési bírósága. Elnöke: *Juhász* Andor.

Iványi-Grünwald *Béla*, festőművész. Szül. 1867-ben Somogysomban. Első mesterei Lotz és Székely voltak, azután Münchenben, majd Párizsban tanult. Párizsból küldte haza első képét *(Esti hangulat)* a Műcsarnokba 1891-ben. A Műbarátok Körének ösztöndíjával újra Münchenbe ment s ott festette meg a millenniumi kiállításra *IV. Béla hazatérése* és *Az angyal megjelenik a pásztoroknak* című képeit. Hazatérve, Hollósyékkal alapító tagja lett a nagybányai művészkolóniának. Ott alkotott nagyobb műveit az állam vette meg. 1904-ben a Fraknói-díjjal két évre Rómába ment. 1906-ban kollektív kiállítást rendezett a Nemzeti Szalónban. Eredeti naturalista irányából ezidőtájt tért át a stilizáló, dekoratív irányba. Ezután szervezte meg a kecskeméti művésztelepet. Legutóbb (1922 nov.) a Szinyei-Merse Pál Társaság kiállításán szerepelt.

Izvesztija, az orosz bolseviki kormány félhivatalos napilapja Moszkvában.

J'accuse (francia; *e.*: zsákűz), *vádat emelek!* *Zola* híres nyilt levele óta, mely az *Aurore* című francia lap 1898 jan. 13.-i számában a *Dreyfus*-eset bűnöseinek felelősségre vonását követelte s fenti szavakkal kezdődött, *j'accuse*-cikknek hívják a leleplező szándékkal írt heves hírlapi támadásokat.

Jagow, *Gottlieb*, német diplomata. Szül. 1863-ban. A háború kitörésekor a külügyminisztérium államtitkára volt. Katonás modora hozzájárult ahhoz, hogy a konfliktus simább útra nem terelődhetett. Amikor *Goschen* angol nagykövet arra kérte, állíttassa meg a Belgium felé menetelő német katonákat, Jagow gúnyosan ezt válaszolta: — »Azok a katonák pedig tovább fognak marsolni«.

Jakab *Ödön*, költő. Szül. 1854-ben. A régi generáció közvetlen lantosa, a népdal és Petőfi tanítványa. Főleg a szelíd, családias hangulatok gyorsan elérzékenyedő énekese. A Petőfi és a Kisfaludy Társaság tagja.

Jammes (*e.*: zsám), *Francis*, francia költő. Szül. 1868-ban. A primitív hatásokra törekvő neoimpresszionizmus legismertebb nevű francia képviselője meleg, megkapó tisztaságú verseivel.

Janovics *Jenő*, *dr.*, színész és színházigazgató. Szül. 1872-ben. Vidéki társulatoknál működött, majd 1896-ban a kolozsvári Nemzeti Színházhoz került, ahol egy év mulva már rendező lett.

115. KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: Tisza István gróf. A debreceni szobor főalakja. Gipsz.
116. KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: Apponyi Albert gróf. Gipsz. Magántulajdon.
117. LIGETI MIKLÓS: Hegedüs László. Gipsz. Magántulajdon.
118. SIKLÓDY LŐRINC ditrói: Eleőd Józsa. Gipsz.
119. KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: Drucker Géza. Márvány. Magántulajdon.
120. KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: Klein Gyula. Márvány. Magántulajdon.
121. KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: László Fülöp. Gipsz.
122. KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: Elluska. Márvány. Magántulajdon.
123. KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: bárczi házi Bárczy István. Márvány. Magántulajdon.
124. KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: Kunffy Lajos dr. Gipsz. Magántulajdon.
125. KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: Boxoló. Bronz.

Olajfestmények.

126. KLÉH JÁNOS: Olvadás.
127. KOHNER IDA bárónő: Vásárban. Kohner Adolf báró dr. tulajdona.
128. FÉNYES ADOLF: Telihold. Kohner Adolf báró dr. tulajdona.
129. ZOMBORY LAJOS: Tehenek az erdőben. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
130. ZÁDOR ISTVÁN: Vénusz.
131. PERLMUTTER IZSÁK: Munkaközben. Baumgarten Nándor tulajdona.
132. OLGYAY FERENC: Holdkelte. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
133. FÉNYES ADOLF: Beszélgetés. Érdi Krausz Simon tulajdona.
134. PÓLYA TIBOR: Montág Ágost arcképe. Magántulajdon.

135. OLGYAY FERENC: Csillagos éj. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
136. SZÜLE PÉTER: Nyári este. Kohner Adolf báró dr. tulajdona.
137. FÉNYES ADOLF: Téli verőfény. Majovszky Pál dr. tulajdona.
138. NEMES GYÖRGY: Csikós. Bronz.
139. KLÉH JÁNOS: Részlet a művésztelepről.
140. ZÁDOR ISTVÁN: Interieur.
141. MIHALIK DÁNIEL: Kukoricatörés. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
142. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: A nap utolsó sugarai. Magántulajdon.
143. JÁVOR PÁL: Abbé. Szalay Mihály dr. tulajdona.

IV. TEREM.

SZOLNOKI FESTŐK.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

ZOMBORY LAJOS művei.

144. Önarckép. Magántulajdon.
145. Jéghordás.
146. Zagyva híd.
147. Magyar gulya.
148. Huszárverseny.
149. Országút. Magántulajdon.
150. Arcképtanulmány.
151. Komp a Tiszán. Magántulajdon.
152. Arcképtanulmány.
153. Tehenek.
154. Búzahordás.

III. TEREM.

SZOLNOKI FESTŐK.

Olajfestmények, szobormüvek. El dók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

96. MIHALIK DÁNIEL: Vizpart. Steller Aladár dr. tulajdona.
97. SZLÁNYI LAJOS: Téli verőfény. Nékám Lajos dr. tulajdona.
98. HEGEDÜS LÁSZLÓ: Hazafelé. Magántulajdon.
99. KLÉH JÁNOS (1881—1819): Zagyva medre télen.
100. MIHALIK DÁNIEL: Szolnoki részlet. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
101. NEMES GYÖRGY: Esztétika. Bronzban eladó.
102. PÓLYA TIBOR: Birkózók. Kellner Adolf tulajdona.
103. HATVANY FERENC báró: Nyári vendéglő. Schossberger Klára tulajdona.
104. SZÜLE PÉTER: Eötvös Károly arcképe. Magántulajdon.
105. KOHNER IDA bárónő: Déli pihenő. Blantz Jenő tulajdona.
106. ZOMBORY LAJOS: Szántás.
107. VIDOVSZKY BÉLA: Fűzfák.
108. SZÜLE PÉTER: XXXVI-ik Rácz Laci a cigányok királya.
109. IVÁNYI GRÜNWALD BÉLA: Szolnoki parasztszoba. Dr. Majovszky Pál tulajdona.
110. HATVANY FERENC báró: Mezei virágok. Kohner Adolf báró dr. tulajdona.
111. JÁVOR PÁL (1881—1923.): Almák. Szalay Mihály dr. tulajdona.
112. JÁVOR PÁL: Tájkép. Kohner Villy báró tulajdona.

Szoborművek.

113. NEMES GYÖRGY: Madonna. Bronz. Márvány talpon.
114. KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: nagybányai vitéz Horthy Miklós. Magyarország kormányzója. Ruskicai márvány. Magántulajdon.

KMTajs 1927/28. félkiáll.

82. Magyar fogatok. Kohner Adolf báró dr. tulajdona.
83. Cigányfiú. Kohner Adolf báró dr. tulajdona.
84. Szolnoki paraszt. Szinóbányai Krámer Jenő tulajdona.

85. K. SPÁNYI BÉLA (1852–1914): Facsoport.
86. BÖHM PÁL (1839—1905): Est a Tisza partján. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
87. ZEMPLÉNYI TIVADAR: Virágok között. Gerlóczy Tamás tulajdona.
88. BLAU TINA: Tutajok a Tiszán. Kohner Adolf báró dr. tulajdona.
89. MÜLLER LIPÓT KÁROLY (1834–1892): Arab fiú. Kohner Adolf báró dr. tulajdona.
90. THOREN OTTÓ von (1828—1889): Lovak az udvarban. Kohner Adolf báró dr. tulajdona.
91. MÜLLER LIPÓT KÁROLY: Turbános arab. Kohner Adolf báró dr. tulajdona.
92. DEÁK ÉBNER LAJOS: Tájkép kecskékkel. Kohner Adolf báró dr. tulajdona.
93. BLAU TINA: Falu vége. Kohner Adolf báró dr. tulajdona.
94. THOREN OTTÓ von: Szántás lovakkal. Érdi Krausz Simon tulajdona.
95. BLAU TINA: A Zagyva partja. Horváth Károly tulajdona.

Decemberi látogatás egy családnál,

ahol kilenc gyerek várja az ajándékokat

Ficsor Ferencék a Soroksári úton laknak, frissen tatarozott bérház háromszobás szép lakásában. Ha valami családi »különös ismertetőjelet« kellene hozzáfűznöm a róluk mondottakról, zavarba jönnék. Munkáscsalád. Száz- és százezer hasonló van az országban... Azaz, hogy mégis egy ismertetőjel: *kilenc gyerek* hangja csivitel a három szobában.

A fürge, csinos asszonyka kavar egyet a lekvárfőzőedény nagyságú lábosban rotyogó pörkölt levén.

— Szép, szép az ünnep, meg a készülődés, de munka is van vele elég. A főzés, sütés, no meg a dugdosás... Úristen — és a szobából kihallatszó csörömpölésre fülel — *Tibike megint az ajándék után kutat!*

● *A hintaló megmenekült*

Berohanunk. Tibike, a legifjabb, kétéves Ficsor-csemete gyanús szelídséggel kuporog a szekrény előtt. Mama ráfordítja a kulcsot a szekrényajtóra, aztán megnyugodva visszatér: — a hintalovat a harmadik szobába dugtam, Tibi úgy látszik, még csak a szekrénynél tart a kutatásban.

A hintaló tehát — egyelőre — megmenekült a felfedezés veszedelmétől... De mi lesz a többi dugdosnivalóval? Ficsor mama nekibúsultan töri a fejét: *»annyi apróság van nálunk, hogy nem találok helyet minden karácsonyfiának.* Tudja — igaz, hogy kilenc gyerek mellett alaposan meg kell néznem, hova teszem a forintot, de ajándék mindenkinek jut. A két KST-takarékkönyv, a férjemé és az enyém ezekre az ajándékokra szaporodott havonta.«

Hogy mit kapnak? Nekem jegyzetfüzet kellett a felsoroláshoz, Ficsor mama azonban »fejből« hadarja: a két nagy, *Gizi* és *Aranka* melegítőt kap, *Mari* korcsolyát, *Ferike* rollert, *Péter* építőkészletet, *Gyurika* kisautókat, *Tibi* persze a hintalovat, *a két kisebbik lány* babát, igazi »alvósat«. Sok pénz, de megéri. A gyerekek mennyországot csinálnak örömükben a lakásból...

● *Az üzem sem feledkezett meg...*

Hogy ők ketten — a Közértben dolgozó férj és a Budapesti Csokoládégyár munkásasszonya »mit kapnak« — arról nem szól Ficsorné. Csak félmondatokkal pöttyenti el: *az üzem sem feledkezett meg az ünnepről s a sokgyermekes családokról,* finom szaloncukor, pénzjutalom is csöppent jócskán.

— Erre sincs kiadásom — mosolyog, miközben visszarakja ágyacskájába a kisfiút. — Férjem is kap az üzemben ajándékot, prémium is lesz. *Jólesik, hogy munkaadóink számontartják problémáinkat.* Aztán így, ünnepen, magam is elfeledkezem kissé a nagy család adta gondról, pihenünk, kártyázgatunk, jönnek a munkatársnőim egy kis tereferére — süteményt, kávét készítek nekik, nem azért mondom de csodálatos beiglit tudok sütni...

Most megint riadtan fülel kifelé s — úgy látszik ez már szokása — ismét kisiet. Csak hallom, hogy matat a lakás tulsó végében, aztán hív, jöjjek csak — hát a kamrában guggol, s három tyúknak szórja az eleséget. A jószágok már szuszogni is alig tudnak a kövérségtől, de azért esznek és híznak.

— Magam hizlalom őket már két hete. Ez lesz az ünnepi ebéd. Persze csak az egyik napra. S hökkent pillantásomat látva felnevet: — *tudja, mennyit eszik kilenc gyerek, meg két jóétvágyú felnőtt?* Nem sok marad. És karácsonykor nem is takarékoskodom semmivel. Másnapra egy lábos töltöttkáposzta készül.

● *A fenyő a mennyezetig nőtt*

Közben betoppan a két nagylány is — ipari tanuló mindkettő. — *Jövő karácsonyra már ők is »besegítenek« a kiadásaimba* — simogatja meg hajukat az asszony. — Mert néha kissé fáradtak vagyunk mi ketten az öregemmel. Néha talán sok is a kilenc gyerek. Kilenc pár cipő, ruha, kilenc karéj kenyér nem kis dolog. De aztán eszembe jut, *jó, hogy vannak, jó, hogy becsülettel fel tudjuk nevelni őket.*

Még a harmadik szobába is bekalauzol. A nagy cseréppkályha most hidegen ásít, kíméli melegétől az óriási ezüstfenyőt, amely úgy teregeti szét ágait a sarokban, mint valami családi nemtő. — *Tizenhárom év óta ez a legnagyobb fánk,* — *rendezgeti ágait Ficsorné. Egy kis gallyacskával kezdtük 45 karácsonyán, aztán lassan nőni kezdett, évről évre nagyobbra telt.*

Tavaly a hokedlire állítva már felérte a mennyezetet. Most a földön állva is beleütközik magasra nyúló csúcsa a kékcirádás mennyezetbe. Mindenkinek lesz alatta valami. (S ha mama nem is sejti még, őt is várja szekrény-börtönében a nagykendő, papucs, selyemsál — *tanulólányai első keresményéből.)*

Búcsúzom már a kedves háziasszonytól. Hirtelen eszembe villan, elfeledtem valamit megkérdezni: hogy volt régen, a felszabadulás előtt... Hogy éltek akkor?... De tán nem is baj. Minek szomorúsággal, borongós emlékezéssel rontani az ünnepvárás melegségét, a kitárt karú fenyő alatt majd úgyis annyi minden eszébe jut az embernek...

Fenyőillat és dióskalács szaga húzódik utánam az ajtóból.

Várkonyi Margit

Egymilliárd forinttal járul hozzá az állam a termelőszövetkezetek beruházásaihoz

Szántó Dénes, a Magyar Nemzeti Bank elnöke tájékoztatta a pénzügyi szakembereket a jövő évi tervvel kapcsolatos pénz- és hitelügyi feladatokról.

Elmondotta, hogy 1959-ben összevonás útján *20 000—40 000 holdas állami gazdaságokat hoznak létre,* amelyekben fokozott gépesítéssel, kiegészítő ipari üzemek létesítésével teszik még eredményesebbé a munkát. Az állam a termelőszövetkezetek saját erőből végzendő beruházásaihoz több mint *egymilliárd forinttal* járul hozzá.

Műszer mellett

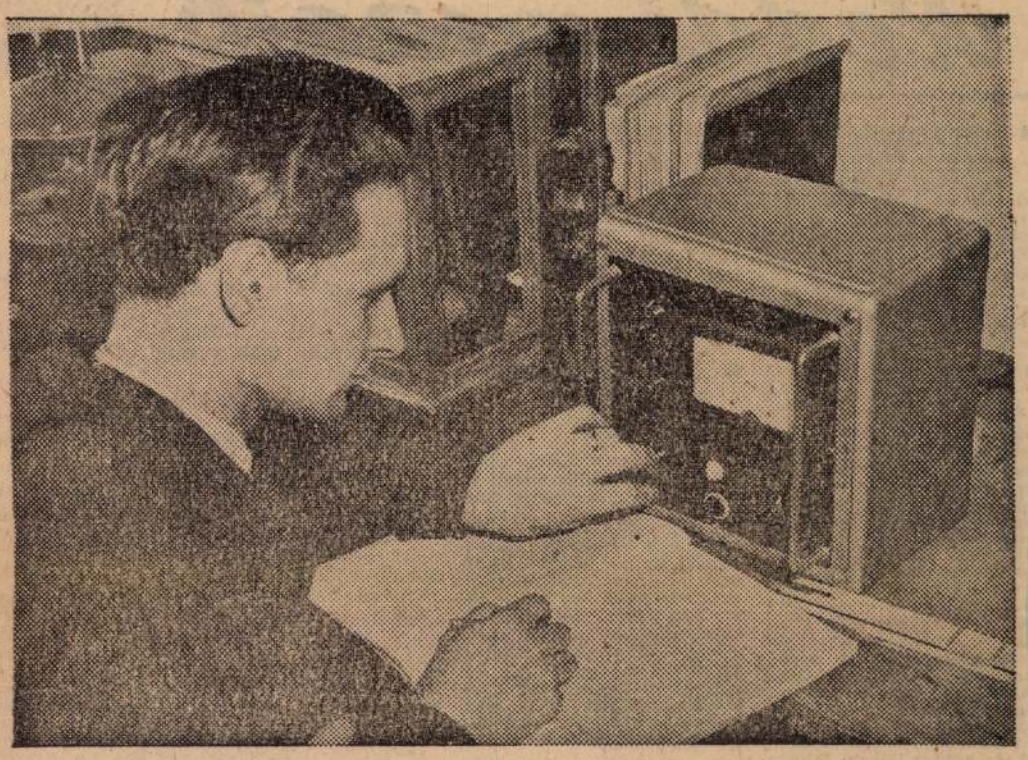

AZ INDUSZTRIA VEGYIANYAG GYÁRBAN Simor Tamás vegyészmérnök a DNRB rézgálicpótló vizsgálatait végzi a titriméteren

(Kollár Zsuzsa felvétele)

Fantázia, ötletesség, korszerűség

Az önkiszolgáló étterem és a csupaüveg bisztró — Műanyag és műkő — Nem egy szezonra épülnek már az üzletek

Látogatás a Kereskedelmi Tervező Irodában

Szép utca 6. Itt »lakik« társbérletben a Csemege Vállalat és a Kereskedelmi Tervező Iroda. Fent a második emeleten fehérköpenyes emberek dolgoznak, laikus szemmel sokszor alig érthető rajzokon.

A fantázia, az ötletesség és korszerűség számára bőségesen nyílik itt lehetőség. *Demeter András* fiatal tervező asztalán például olyan rajz feksizik, amelyre, ha megvalósul, nyugodtan mondhatjuk: ilyen még nem volt Magyarországon. A Csillebércen felépülő, 300 férőhelyes, modern *önkiszolgáló étterem* tervein dolgozik.

Egy másik asztalon a már épülő Berlin Étterem rajzai, A falakat különleges, mosható nylon tapétákkal borítják, a hatalmas, levegős termeket faltól falig éghetetlen perlon szőnyeggel fedik. Világítótest sehol — a fény rejtett helyről tör elő.

A különleges műanyagokat az NDK bocsátja az építők rendelkezésére. A bútorokat is különböző élénkszínű műanyagokkal kárpitozzák.

Megkapóan szép, ízléses és világvárosi képet mutat *Csapó József* tervező, *Egy bisztró, teljesen üvegből, légiesen könnyű, elegáns berendezéssel.* Ezt a pavilont Sztálinvárosban állítják fel.

Sok érdeklődőt csalogat majd kirakatához a Népköztársaság útja 8. alatt megnyíló *»Autószalon«* kirakata is. Még csak rajzokban látható a hatalmas portál, a kimozdítható kirakatokkal (hogy rajta keresztül kiférjenek az autók) s a nagy fekete márványlapok, amelyekre a bemutatásra és eladásra szánt gépkocsikat helyezik.

Az egyik asztalnál fiatal, barna kislány dolgozik. *Gersi Magdolna.* Ő nem tervező, rajzoló. Szorgalmasan perceg finomhegyű tolla, s a fehér pauszpapiron *a lágymányosi* lakótelep egyik Közért élelmiszerboltjának alaprajza bontakozik ki. *Mosható műanyag falak, színes, mázas majolikacsempék — mindez persze még csak jelzésekben.*

— Ez pedig — magyarázza *Tóth Lajos* tervező — a Múzeum körút 31—33. szám alatt létesülő rádió-televízió bemutató terem látszati rajza.

A belső falakon neon-feliratok és *mindenfelé rengeteg üveg...* Szigetelt lehallgatófülkék, színes műanyag borítások, karcsú fémlábak, és kiszolgáló pultok. Általában a tervezők igen *sok üveget és műanyagot »használnak«, sok színes követ és fémet.*

Cukrászdák, éttermek, üzletek, áruházak tervei... Ezek már *alig hasonlíthatók a régiekhez, megfelelnek a világvárosi igényeknek is.*

A Royal és a Gellért Szálló itt tervezett berendezése újszerűségével, finomságával, szépségével, merész, de ízléses vonalú bútoraival a maga nemében páratlan lesz. Csupán a Royal berendezésének tervezésével — mondja *Kiss Dezső* tervező — *több mint hatvan szakember dolgozik. Dokumentációs anyaga kitesz 70—80 vaskos kötetet.* Hasonlóan nagy munka az Emke Kávéház megtervezése, ahol cukrászda, étterem, bár, bisztró, borkóstoló is megtalálható majd.

Megnéztünk számos kirakattervet. Főleg az élelmiszer-, a rádió-, könyv-, hangszer-üzleteknél újszerű megoldást kerestek: a szabad belátás, a régi szekrényes kirakatok helyett. Az üzlet egyben kirakat is.

— Tervezőink, építészek, iparművészek, festőművészek — mondotta *Kocsis Aladár* építészmérnök, az iroda igazgatója — szép feladatokat oldanak meg. Nem egy szezonra akarunk tervezni és építeni. *Ezért a gazdaságosság mellett azt tarjuk szem előtt, hogy ízléses, tetszetős, korszerű és a célnak minden tekintetben megfelelő üzleteket, éttermeket tervezzünk.*

Halasi Árpád

Óbudai apák és fiúk a satu mellett

Technikai szakkör a Lajos utcai iskolában

— Technikai szakkör, vigyázz! Dege bácsinak jelentem, a szakkör negyven tagja foglalkozásra készen áll.

Eddig Rigó Pali katonás jelentése, mert aztán »oszolj« nélkül is megbolydul a gyereksereg.

— Ide tessék jönni, Dege bácsi, megcsináltam az ötvenedik egyensúlyozó bábut... Megint elromlott a villanymotorom, úgye tetszik segíteni?... Szabad pirosra festeni a zsoké orrát?...

Óbudán, a Lajos utcai általános fiúiskola gyakorlati termében vagyunk. Negyven IV—VIII. osztályos fiú lesi, várja izgatottan Dege Lajos Kossuth-díjas műszerész utasításait. Ő vezeti ugyanis az iskola technikai szakkörét, amely hétről hétre figyelemreméltóbb eredményeket produkál.

— Akkor hát munkára, legények — szól mosolyogva a »mester«, s már szorítja a satu az apró fémdarabkát és indul a reszelő. Demény Peti furnérlemezbe vezeti a kényes lombfűrész-szálacskát.

— Már kevesebb törik, mint tegnapelőtt. Tetszik tudni, egyenesen kell ezt tartani, nem rángatni, csak tempósan fel-le, fel-le és halad ám az!... — Ezt már a mat büszke Demény Peti mondja, a »szakkörös«.

Nyílik az ajtó, Vágvölgyi József géplakatos lép be.

Villanymozdony a cukorravalóból

— Említette a fiam, hogy vita kerekedett a szerszámosfiók körül. Egyik így akarja berendezni, a másik úgy. Gondoltam, csinálok egy mintát...

Az érdekeltek áhítattal néznek, hogyan engedelmeskedik a lemez a gyakorlott kezeknek.

— Mindenki hajlít ilyen övet. A fiók belső falára szegezzük, s abba kerül a csíptető fogó. A kalapácsnak itt a helye, a reszelőket a bal sarokban tartjuk... »Műszak« után csak így szabad bezárni a fiókot.

A műhely másik sarkában felzizzen egy törpe villanymozdony, s körsínen szalad tova. Zorkóczy Zoli a hatodik osztály »elektromérnöke« építette.

— Egy éve készül, minden alkatrészét magam vettem hozzá a cukorpénzből. Egyedül nehéz volt a munka, de amióta működik a szakkör, sokat tanultam.

Kopognak megint. Két papa — Nádas Lajos és Györffy István — érkezik — így mondják — kézifűró-ügyben.

— Mesélték a gyerekek, hogy tegnap nem tudtak dolgozni, mert nincs még fixre állítva a fúró. Megnézhetnénk? — S már vetik a kabátot, húzzák elő a magukhozta csavarokat.

Ahol a papák tanítják a pedagógust

Negyven Lajos utcai gyerek hajol az iskolai munkapadok fölé. Reszelnek, fűrészelnek, ecsetet forgatnak, fúrnak. Tegnap harmincan voltak, tegnapelőtt húszan se. Holnap félszáznál is többen lesznek.

— Tanterven kívül, szülői munkaközösség kezdeményezésére alakítottuk a technikai szakkört — mondja Tomaj Ernő igazgató. — A tanulók önként jelentkeznek a szakkörbe. Az oktatást a szülők vállalták. Szerda és szombat esténként mindig bejárnak, sokat tanulnak tőlük pedagógusaink is, akik délelőttönként — tanterven belül — politechnikai foglalkozásokat vezetnek.

Új vendégek érkeznek. Papák, mamák, vegyesen. Reszelőt, ecsetet, csavart, munkáskezet hoznak az iskolába, hogy odakint jobban boldoguljon majd a gyerek.

(k. gy. j.)

Útközben

A csobánkai teknő

Az érzelmi kapcsolat néha oly rejtett, s a titkos hajszálerecskék oly csendes diszkrécióval szállítják táplálékát, hogy gyakran megesik: az ember maga sem tud róla. Így történt ez Keczeliékkel.

Az öregedő házaspár már évek óta tervezgette, hogy lakást cserél. Lakásuk ugyanis szeles északnak néz; a szél ide hömpölygeti a közeli pályaudvar kénes füstjét s koromszemecskéit. Azonkívül valóságos szélorgona zúg, süvölt, sikolt tíz meg száz sípon. A férj fulladt sietséggel állított be otthonába. Anyuni balsiker után most olyan cseretárs látogatása volt küszöbön, egy magányos férfié, aki kisebbre akarta a maga tágas lakását elcserélni.

Lázas rendcsinálás következett; nekitolták a legsúlyosabb fotelt a francia-erkély szárnyasajtajának, mely abladkul is szolgál, s amelyet a szél olykor egyetlen lökéssel kiszakított.

Végre belépett a cseretárs. Laposmellű, csöndesszavú ember volt. »Féloldalas a bizalmatlanságtól« — méregette ellenségesen az asszony, mint minden cseretárs-jelöltet.

A cseretárs, kicsit kiemelve vékony nyakát a vállából, bizonytalan félkört írva le fejével, nézdelődni kezdett.

— Szép, mi? — mondta a bérlő —, nézze ezt a kilátást. Az egész hegyvidék. Tálcán.

— Nem füstös egy kicsit? — makogott a cseretárs.

— Füstös? Attól, hogy itt a pályaudvar a kapunál? Még peronjegyet se kell váltani, mindig úton érzi az ember magát — csattant fel a nő.

— Ez előnyös — hagyta rá a cseretárs.

Ebben a pillanatban az északi szél is beleszólt; az ajtószárnyak kipattantak, a szobában papirok, s egyéb könnyű fajsúlyú tárgyak kezdtek keringeni.

— Ilyen huzatos? — szólalt meg a cseretárs.

— Huzatos? — az asszony a hátával visszanyomta az ajtót, szőke haja előrebukott, miközben a férj két fotelt tolt az ajtó elé, újabb nyomatéknak. — Huzatos? Hogy gondolja ezt? Ez nem huzat, ez széljárat. Egyenesen a Dobogókő alól jön, a legfrissebb bilisi levegő. Ezt a csobánkai teknő küldi, az a furcsa hasadás, ott — s a távoli hegyvidékre mutatott —, annak köszönhető...

— Ez tehát klimatikus levegő — szögezte le megadóan a cseretárs, de az asszony gúnyt vélt a szavaiban.

— Ha önnek nem tetszik, azért még ironizálni nem kell! Én nem erőltetem! Az ön lakása olyan tökéletes talán? Az az átkozott déli fekvés! Mindig odasüt a nap! Megfullad az ember!

— Belátom, kissé meleg, különösen nyáron.

— Na látja, kérem!

A szél megint beleavatkozott, csakúgy, mint az előbb.

— Talán a kilincsben van a hiba? — mentette a kínos helyzetet a tapintatos cseretárs.

— Most még a kilincset is csepüli? Hát vegye tudomásul! — az asszony egész testszélességben közeledett.

— De hiszen, kérem... én csak elméletben...

— Semmi elméletben! Most már én nem cserélek, tetszik érteni? Volt szerencsém.

És kidobta az egyetlen komoly szándékú ügyfelet.

— Hiába — szólalt meg hosszú csönd után az asszony —, amikor körülnézett a lakásban, szinte körültapogatva, amikor csepülni kezdte, hát fölforrt bennem valami... És megvédtem ezt a nyamvadt lakást... Mert most vettem csak észre, hogy... na, mit magyarázzam... hogy a szívemhez nőtt!

Az ünnepi öltöny

Találkoztam egy ismerősömmel, szegecselő, nagy hídépítkezéseken szokott dolgozni. Olyan ember, aki gyorsan ismertté lett, szorgalmas, lelkiismeretes, de, mint kiderült, a nyilvánosság fénye túlságosan is mindennapi szükséglete lett.

Visszaemlékeztünk arra az időre, amikor ő, hogy úgy mondjam, »modell«-je volt egy készülő regénynek.

— Az a regény nem sikerült, kiszorult belőle az élet, a valóság — mondtam őszintén.

— Igaz is. Nagyon körülpiperézte azt a melóst.

— Jó, jó, de maga is ludas benne. Nem volt elég őszinte hozzám.

Nevetett, igazat adott nekem.

— Pedig milyen jókat írhatott volna! Akkortájt sokat hívtak engem erre, arra, fogadásokra, ankétokra.

— Igen — vágtam közbe —, még a fekete ünnepi öltönye is ott függött, minden eshetőségre készen, az öltözőszekrényben.

— Maga ezt tudta?

— Tudtam.

— És nem írta meg... Na látja... Ezért nem sikerült a regény.

Vészi Endre

Keddi mozaik

A SZOCIALISTA ÁLLAMOK ÓKOR-KUTATÓI KÖZÖS ÁSATÁSOKAT TERVEZNEK

Az európai szocialista országok ókor-kutatói a Krim félszigeten és a Földközi-tenger térségében közös ásatásokat kezdenek – határozta el a szocialista államok klasszikus tudományok fejlesztésére alakult bizottsága Erfurtban tartott négynapos kongresszusán. A kongresszuson a Szovjetunió, Lengyelország, Bulgária, Románia, Magyarország, Albánia, Csehszlovákia és a Német Demokratikus Köztársaság mintegy 100 tudósa cserélte ki tapasztalatait és kutatási eredményeit. A legismertebb ókortudósok több mint 20 előadást tartottak.

MEGJAVULT A 170–170

Szóvá tettük, hogy néha milyen nehéz megkapni a budapesti telefonébresztő szolgálatot, mert nem veszik fel a foglalót és nem felel a másik hívószám, a 180–870 sem. A Posta- és Híradástechnikai Vállalat igazgatósága megvizsgálta a panaszt: megállapította, hogy este 21–24 óra között van az ébresztőben a legnagyobb forgalom és ilyenkor néha 5–6–10 beosztott kezelővel is előfordul. Intézkedtek, hogy a csúcsidőszakban szaporítsák a létszámot. Több telefonvonalra is szükség, mert a két hívószám sorozatos áramkörön működik és így egyszerre 44 beszélgetés bonyolítható le. Ezek után nyugodtan alhatunk: a posta őrködik és pontos időben felcsenget. Késés esetén a megrögzött alvók nem háríthatják a hibát a postára a felelősséget.

TELEFONHÁLÓZATBA KAPCSOLHATÓ AUTÓRÁDIÓ

A Budapesti Rádiótechnikai Gyár az idén a budapesti ipari vásáron működés közben mutatta be ultrarövid hullámú hordozható rádiókészülékét, amellyel menetközben tetszés szerinti budapesti telefonelőfizetővel lehetett telefonon beszélni. Ezt a készüléket tökéletesítve, most elkészült az ugyancsak ultrarövidhullámú duplex autórádió, amely szintén bekapcsolható a távbeszélő hálózatba. A jövő évben megkezdik az új típusú autórádió üzemszerű gyártását.

— *KARÁCSONYI ÜNNEPEK A BALATONI ÜDÜLŐKBEN. A balatonlellei SZOT üdülőben és a balatonföldvári textiles üdülőbe mintegy 200-an érkeznek karácsony első napján. Mindkét helyen szépen díszített fenyőfa várja a vendégeket és gondoskodnak szórakozásukról is. December 26-án vidám műsoros estélyt és táncmulatságot rendeznek.*

— MAGYAR CIRKUSZEGYÜTTES utazott Lipcsébe. A 33 tagú együttes hat hétig vendégszerepel a Német Demokratikus Köztársaságban.

— A libanoni közlekedési és postaügyi miniszter kikapcsoltatta Edde belügyminiszter telefonját, mert elfelejtette kifizetni telefonszámláját. A belügyminiszter a riportereknek kijelentette: »Rendkívül örülök, mert végre zavartalanul pihenhetek néhány órát otthonomban.«

— Több évtizedes kiváló munkájáért dicséretet és ezer forint jutalmat kapott tizennégy húsipari dolgozó.

MÉG MINDIG NINCS HÍR AZ ANGOL LÉGGÖMBUTASOKRÓL

Az AP hétfő reggeli jelentése szerint még mindig semmi hír arról a négy angolról – köztük egy nőről –, akik léggömbbel próbálják átrepülni az Atlanti-óceánt. A vállalkozó szellemű léggömbutasok péntek óta nem adtak hírt magukról, jóllehet az európai és az észak-afrikai rádióamatőrök és több megfigyelőállomás szinte állandó készenlétben várja a léggömbrádió jelzéseit. A léggömböt legutóbb két nappal ezelőtt látta egy német vitorlás legénysége, mintegy 250 mérföldre a Kanári szigetektől délre. A léggömb december 12-én indult el a Kanári szigetekről, hogy a légáramlatok segítségével megtegye a nyugat-indiai Barbadosig terjedő 3000 mérföldes légiutat.

— PÉTER JÁNOS, a Magyar Népköztársaság külügyminiszterének első helyettese ebédet adott a Budapesten tartózkodó A. B. Perera, Ceylon kairói nagykövete, a ceyloni ENSZ-küldöttség tagja és neje tiszteletére. Az ebéden részt vett a Külügyminisztérium több vezető munkatársa is.

A. B. Perera előadása

A. B. Perera, Ceylon kairói rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, a Magyar ENSZ Társaság rendezésében hétfőn este nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott. »A világpolitika fejlődésének új irányai« címmel a Kossuth Klubban. Az előadás népes hallgatóságának soraiban ott volt a budapesti diplomáciai képviseletek több tagja.

— *PUCCINI SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJÁRÓL vasárnap emlékezett meg a Magyar Állami Operaház. Előcsarnokában délben nyílt meg a Kulturális Kapcsolatok Intézetével közösen rendezett kiállítás.*

Kisfaludi Strobl Zsigmond kiállítása Prágában

A prágai Kinsky-palotában december 19-én megnyílt Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrászati kiállítása, amelyen 40 műtárgy mutatja be a művész csaknem félévszázados alkotó munkásságát. A kiállítás megnyitásán részt vett Kisfaludi Strobl Zsigmond is. A csehszlovák lapok nagy elismeréssel írnak a magyar művész kiállításáról.

— *MADÁRKIÁLLÍTÁST rendez december 25-én és 26-án a Magyar Díszmadártenyésztők és Madárbarátok Országos Egyesülete az V., Mérleg utca 11. számú házban. A hazai tenyésztésű színes kanári, pinty, hullámos papagáj s egyéb díszmadarak kiállítása december 25-én 14 órakor nyílik.*

— *LOUIS LOURMAIS FRANCIA BÉKAEMBER páratlan úszóbravúrt hajtott végre: a Fraser folyó jeges vizében 17 napon át 960 kilométert úszott.*

A NAP REVÜJE

Gergely-Szűr:

KEDD, december 23

A Nap kél 7 óra 30 perckor, nyugszik 15 óra 56 perckor.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon VIKTÓRIA nevű kedves olvasóinkat.

A nap kérdése:

— Ha a telefonon a vidéket is magunk társaszhatjuk majd, Szeged helyett Debrecen fog jelentkezni, vagy Miskolc?

Keddi konferansz

Jó reggelt kívánok! Olvasom a Népszavában, hogy jelentkezett a másik nyerő is, aki közel egymillió forintot nyert a lottón, de nem óhajtja magát megnevezni. Elkezdek töprengeni, hogyha én nyernék közel egymilliót a lottón – bár attól tartok, részemről túlzott optimizmus közel egymilliónak nevezni, mert egyáltalán nincs közel –, akkor óhajtanám-e magamat megnevezni? »Óhajtanám, de mennyire óhajtanám! – ujjong föl bennem egy pimasz kis kobold. – Mert ha nem óhajtanám, nem pukkadna meg X. az irigységtől és akkor, közel egymillió ide, közel egymillió oda, egy bizonyos hiányérzet maradna bennem.« »De még se óhajtanám! – torkolja le a pimasz kis koboldot a jobbik eszem. (Ilyenkor derül ki, hogy az is van.) – Nem! Mert ha meg óhajtanám magam nevezni, Y. meg óhajtana pumpolni. Azért nyerjek, hogy annak a szörnyű Y-nak legyen? Akkor már inkább ne nyerjek!« »Megneveznéd magad!« – nyelvel vissza a kobold. – »Megnőne a tekintélyed! Akinek közel egymilliója van, arról fel se tételezik, hogy rossz humoreszkeket ír!« »Csönd! – így a jobbik eszem. – Inkább legyen rossz a humorom, de nem fizetek senkinek kevertet!« Így tusakodom magammal s nem tudom eldönteni, hogy megnevezném-e magamat, vagy sem.

Ebből látszik, hogy közel egymilliót nem nyerni is szerencse.

—Ne felejtsd el, Lajos, hogy ma kedd van,

ma olvastam, hogy véget ért a labdarúgó-bajnokság őszi fordulója! Ezentúl nem kell tizenegyre ebédet csinálni, hogy kimehess a meccsre! Bezárultak a pályák kapui!

– Mindegy az, kisangyalom! Amíg nyitva voltak a pályák kapui, a csatárok addig is többnyire melléjük lőttek . . .

Karácsonyi ajándékműsor a Gyermekvárosban

A Magyar Cirkusz és Varieté Vállalat KISZ-szervezetének tagjai elhatározták, hogy a fóti Gyermekváros kis lakóinak előadást rendeznek és karácsonyra megajándékozzák őket. A kezdeményezést a vállalat erkölcsileg és anyagilag is támogatja. A műsor és az ajándékátadás december 23-án lesz.

— A DEBRECENI KOSSUTH GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM – volt Dóczi leánynevelő intézet – ebben az iskolai évben, 1959 május elején ünnepli fennállásának 100. évfordulóját. Kérik a volt növendékeket, hogy közöljék címüket az iskola igazgatóságával: Debrecen, Kossuth utca 35.

A tejfog és a rádióaktivitás

Egy Saint Louis-i tudóstársaság elhatározta: évenként 50 000 tejfogat gyűjt össze, hogy statisztikát készíthessen, mennyi rádióaktív stroncium 90-et szívnak be az amerikai polgárok az atomfegyverkísérletek következtében.

— A »NAPI HÍREK« szolgálatot a posta nemrégiben rendszeresítette a 18–18–60-as hívószámon. Ezen a telefonszámon 21.15 órától 24 óráig magnetofonról közlik a nap legérdekesebb politikai, gazdasági, kulturális és sporteseményeit. A kísérletképpen bevezetett szolgálat jól bevált. Üzembe helyezése óta már 4000 érdeklődőnek »mondta be« a híreket.

Nagy Sándor a ravatalon

Törökország déli részén egy bányaakna építése közben két tonna súlyú márványszobrot találtak. Mint a szakemberek megállapították — a szobor Nagy Sándor macedon királyt ábrázolja a halottas ágyán.

GYŰJTIK A CECE-LEGYET

Már ismerik az álomkór okozóját, tudják, mely emlősállatok vérében lelhető, s azt is, hogy a cece-légy egyik mirigyében él, s onnan kerül a szervezetbe. Most azonban az amerikai Yale-egyetem és a svájci Trópusi Intézet kutatói behatóbban tanulmányozni kívánják a tripanoszoma nevű kórokozót, amelyről megállapították, hogy laboratóriumi körülmények között csak akkor tenyészik a vérben, ha ott egy bizonyos trehaloze nevű cukorfajtára talál. A további kutatás tehát szükségessé teszi, hogy megtalálják a trehalozet a cece-legyek szervezetében is. Ezért most Tanganyikában nagy cece-légy vadászatba kezdtek. Legalább 1300 légyre van szükségük ahhoz, hogy megfelelő mennyiségű vizsgálati anyagot nyerjenek.

A TOTÓ-LOTTÓ KIRENDELTSÉGEK ÜNNEPI NYITVATARTÁSA

A totó-lottó kirendeltségek december 24-én, szerdán mindenütt este 6 óráig tartanak nyitva. December 25-én, csütörtökön Budapesten déli 12 óráig tartanak nyitva, vidéken egész nap zárva, december 26-án és 27-én országszerte a szokásos időben nyitva lesznek a kirendeltségek. December 28-án, vasárnap a budapesti kirendeltségek a szokásos időben tartanak nyitva, a vidéki kirendeltségek zárva lesznek. A szelvények beküldési határideje változatlan.

— FRANTISEK BRÁBEK születésének 100. évfordulójáról megemlékeztek Csehszlovákiában. Brábek a magyar irodalom legelkesebb cseh terjesztői közé tartozott. Petőfi, Madách, Jókai, Eötvös, Mikszáth és más nagy magyar írók műveit az ő fordításában ismerte meg a csehszlovák olvasóközönség. Több magyar nyelvkönyvet szerkesztett és magyar–cseh szótárát még ma is használják. A Kisfaludy Társaság és a Petőfi Társaság tiszteletbeli tagja volt.

— Tíz másodperc alatt kopasztja meg a csirkét az angol baromfitenyésztők által készített szerkezet. A baromfi a lemosása után szállítószalagra kerül, amelyen gumiujjakkal ellátott forgódob tépi ki a tollat.

Magyar pulik őrzik a kaukázusi nyájakat

Az idén a Csongrád megyei Földeák községből és környékéről mintegy félszáz fajtiszta pulikutyát szállítottak el jórészt exportra. Az éjfekete színű dús szőrzetű állatokból a Szovjetunióba, többi között a Kaukázusba is küldtek.

— Elektronikus kórmegállapító gép szerkesztésén dolgoznak az Ukrán SZSZK Tudományos Akadémiája számítási központjának és matematikai intézetének tudósai.

Televízióközvetítő repülőgépek

Moszkva és Leningrád között 650 kilométeres távolságban két repülőgép segítségével televízió műsor továbbításával kísérleteztek. A kísérlet sikerült, a gépek átvették az adást, felerősítették és zökkenőmentesen továbbították.

— A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETÉNEK EÖTVÖS-ALAPJA december 31-i, szilveszteri sorsjátékát technikai okokból nem a VI., Szív utcai iskolában, hanem a XIV., Ajtósi Dürer sor 15. számú házban levő I. István Gimnázium dísztermében rendezi meg.

— AZ ALPESI TAVAK VIZÉBEN raktározzák el a zsírt, a vajat és a sajtot — javasolta az osztrák parlamentben egy képviselő. Svájcban már évek óta használják »hűtőszekrényül« a tavak vizét.

— *A »MIHAIL KALININ« szovjet déli-sarki expedíciós hajó Gdynia kikötőjébe érkezett, s fedélzetére vette azt a lengyel tudóscsoportot, amely az »Oázis« nevű déli-sarki kutatóállomáson földmágnességi, meteorológiai és jégvizsgálatokat fog végezni.*

Svájci akrobata halálugrása Marseilleben

Roger Froidevaux svájci akrobata Marseilleben vasárnap új műugrórekordot akart felállítani. A közelmúltban egy helikopterről 41 méter magasságból ugrott a tengerbe, most egy helikopter aljára függesztett trapézről akart leugrani, de amikor a helikopter elérte az 50 méteres magasságot, az akrobata elvesztette egyensúlyát, a tengerbe zuhant és szörnyethalt.

— *A MONT CENIS TÉRSÉGÉBEN (Torinótól északra) történt lavinaviharok és a tartós havazás következtében megszakadt a közlekedés Olaszország és Franciaország között.*

— »SZÉP OTTHON – JÓ LAKÁS« című bemutatóját a Magyar Nők Országos Tanácsa, a Hazafias Népfront budapesti bizottsága és az Iparművészeti Tanács 1958. december 22-én nyitotta meg a MÁVAG Vörösmarty Művelődési Házban

× **Halálozás.** Bangha Ferenc nyug. kereskedelmi és iparkamarai titkár hosszas szenvedés után f. hó 20-án Érdligeten elhunyt. Temetése f. hó 23-án du. ½3 órakor lesz a farkasréti temetőben.

× **Temetés.** Fájdalommal tudatom magam és beteg feleségem nevében, hogy szeretett fiam, Röheim György, temetése december hó 23-án, kedden 11 órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben.

× **Az Országos Filharmónia közli:** A karácsonyi ünnepekre való tekintettel az ifjúsági Beethoven-bérlet II. előadását nem december 28-án, hanem december 27-én, szombaton délelőtt 11 órakor tartják meg a Zeneakadémián.

× **Nagyméretű (extra)** férfi flanel pizsama több színben áll kedves vásárlóink rendelkezésére. Extra Áruház, VII., Rákóczi út 4.

× **Az Extra Áruház** (Rákóczi út 4) értesíti kedves vásárlóit, hogy megérkeztek a nagyméretű (extra) gyapjú női pulóverek, divatos színekben.

× **Szép ajándék** a női hálóing. Megvásárolható leszállított áron a Verseny Áruházban (Rákóczi út 12) 79 Ft-ért.

Száz nap házasság

Gergely Márta vígjátéka a Madách Kamara Színházban

Két húszéves egyetemi hallgató — Ica és Feri — összeházasodik. Vidáman viselik el a bérsbérletet, az anyagi gondokat, az apróbb viszontagságokat — szerelmük mindent pótol. Ám egyszerre csak megjelennek a színen a felnőttek is — a fiú anyja, az asszony apja is egy riporternő — s máris kínlódni kezd a házasság tragikomédiája. No, de nem kell félni, végül is rendbejön a dolog, a szerelem — no, meg a jóles válóperes bíró — visszaözökkenti medrébe életüket. Helyes-e az egészen fiatalok házassága? — ezt a kérdést vizsgálgatja Gergely Márta. S nem is eltekintünk attól, hogy a válaszhoz nem kerülünk közelebb — üdítő, kedves, jó kis vígjátékot látunk a Madách Kamarában. Képtelenül groteszk helyzetek, derűs ötletek, elszabadult komédiázás, pesti jelenetmondások« egész sora nyomán robban ki újra és újra a nevetés a nézőtéren. Szeretetre méltó fiatalokról szól a darab, létező és létezhető bonyodalmakról — alkalmas hát arra, hogy néhány órán keresztül lekösse a figyelmet s el is szórakoztasson.

Gergely Márta darabhősei élő, valóságos emberek — s ez már önmagában sem kis érdem. Icáról és Feriről már az első pillanatokban úgy érezzük, hogy régi személyes ismerőseink. Feri anyjával is bármikor találkozhatunk a belvárosi eszpresszókban, Ica apja pedig mintha csak a Pygmalion Doolittle-jéből lépett volna ki valamelyik pesti építkezésre. Ismerősünk Stolfelker, a szerény és félszeg nyelvész is. Jó karikatúrák lennének az újságírónő és a filmesek figurái — ha el nem késettt volna velük az írónő vagy harminc esztendőt: e karikatúrák valóság-magjait ugyanis valamikor a huszas—harmincas évek tájékán találhatjuk csak meg.

Szórakoztató darab, jó figurák. Miért nem kerülünk hát közelebb a darab-felvetette kérdés megoldásához? Elsősorban azért, mert Gergely Márta szélsőséges esetet választott ki, olyan fiatalembert, akinek minden oka megvan rá, hogy meneküljön az otthoni mocsárból, s olyan leányt, akinek tragikus volt a gyermek- és serdülőkora. S még jobban elmélyíti az adott példa szélsőséges voltát, hogy a külvilág mindent megtesz a házasság elrontására. A korai házasságokban pedig — általában — nem az a fő probléma, hogy szülők, sajtó stb. hogyan állítják próbatétel elé a fiatalok nagy szerelmét, hanem éppen az, hogy gyakran ez a szerelem nem eléggé igaz, megalapozott.

A darab fordulatosságán nagyot lendít, de a válaszhoz nem hoz közelebb a cselekménynek az a szála, hogy az ifjú asszony hajlik apja csábítására, s hajlandó részt venni annak korrupt üzleteiben. Szemforgatás lenne azt állítani, hogy ez a probléma nem létezik. Létezik bizony — de aligha a fiatalok házasságának jellemzőjeként. A darabban pedig úgy létezik, mint deus ex machina, mely nélkül megakadna a cselekmény, de amely nélkül igazabb maradna az alapprobléma.

Mindez mit sem változtat azon, hogy jól szórakozzunk. S nem is haszontalanul.

A jó szórakozásban a szerzőével egyenlő érdeme van a kitűnő előadásnak. *Vámos László* néhány év alatt egyike lett legjobb rendezőinknek, különleges érzéke van ahhoz, hogy a valóságos élet atmoszféráját teremtse meg a színpadon, s kifogyhatatlan azokból az apró ötletekből, melyek pillanatnyi szabadságot sem engedélyeznek szemnek, fülnek, gondolatnak — kényszerítik a nézőt arra, hogy teljes figyelmét a színpadra szegezze. *Gyurkovics Zsuzsának* hosszú idő után végre alkalma volt bebizonyítani kivételes tehetségét. Ezerszínű, könnyed és komoly, lágy és szigorú, tanácstalan gyerek és felelősségteljes bátor ember: Ica ő, aki a Valériáról indult el, hogy egyszerű tagja, de gazdája is legyen a mi új világunknak. *Zenthe Ferenc* heves, könnyelmű, rapszódikus Ferije is legfeljebb egy árnyalattal marad mögötte. *Mezei Máriáról* újra csak azt ismételhetjük el, amit már sok száz kritika elmondott róla. Belvárosi divatszalon tulajdonosnőjéről szinte azt érezzük, hogy az ő számára írta az író a szerepet. *Basilides Zoltán* shaw-i hangulatot teremt maga körül, szinte haragudni sem tudunk a korrupt kőművesre, oly rokonszenves a színész, aki játssza. *Lelkes Ágnes* becsülettel és sok ötlettel küzd aligalig hihető szerepével. Jók *Gyenge Árpád, Soltész Annie, Szegedi Szabó István, Kelemen Éva* és *Koletár Kálmán* epizódalakításai.

Hajdu Ferenc

Öröklakása is lehet, ha játszik a LOTTÓN

Hihetetlen... ilyen olcsón ilyen finom, divatos cipők!

Kaphatók a Cipőbolt leértékelt árukat értékesítő boltjaiban:

5. sz. VII., Baross tér 16. 30. sz. VIII., Népszínház utca 25. 50. sz. IX., Üllői út 91/b.

ERDEMES megtekinteni most dús választékból válogathatnak.

Kisfaludi Strobl Zs

/ 1021

ob 2. Leninnek szobrot állítanak szombathelyen

vid tf/tr szb sr 1964. szeptember 22.

Kisfaludi Strobl Zsigmond megmintázta Lenin nagyméretü szobrát. Az alkotást szombathelyen, a modern lakóházakkal és [redacted] középületekkel övezett március 15. téren helyezik el. /mti/

-.-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Bém utca 6. Telefon: 189 400, 369 090
A szerkesztőségért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1964. szeptember 22.

Kisfaludy Strobl Zsigmond

Komárom. Csipkés György nabrát. 1839-ben állítottak fel az Egyetem előtt

Alföld, 1965, 6 sz., 770.

NDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Baráth F: cikke. Magyarország /esti/ 1943. dec. 20. 8 l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Szombathelyen november 7-én
avatják fel Lenin szobrát,
a Március 15. téren.

Emlékül.

Népszava, 1965 - jú l. 20. 4. l.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

„Finálé" ja szerepel a székesfehérvári muzeum kiállításán

Négyszava, 1965, jun. 4., 2 o.

MDK.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Lyka Károly temetésén mondott bucsuztatót

Népszabadság 1965 május 7.lap -

MDK.

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Lyka Károlyt temetésén bucsuztatta

Magyar Nemzet 1965 május 7.lap -

PÓTLÓLAG.

2. ÜVEGSZEKRÉNYBEN:

960. **Bulyovszky Lilla** bajor művészeti érdemjele aranyozott ezüstből.

Bulyovszky Aladár.

961. **Bulyovszky Lilla** keze, gipsz.

Bulyovszky Aladár.

962. **Bulyovszky Lilla emlékkönyve,** faragott fatokban.

Bulyovszky Aladár.

963. **Bulyovszky Lilla** különböző szerepében, fényképek, 5 drb.

Bulyovszky Aladár.

6. ÜVEGSZEKRÉNYBEN:

964. **A Farkas-Ratkó-alapítvány szimbólikus vándorgyűrűje,** ezüst; arany belsejében „Farkas-Ratkó díj, 1924" bevésett felirat.

Nemzeti Színház.

Kiadásért felel: Höllrigl József. "Pátria" R.-T. — 373496 Felelős vezető: Magyary I.

950. **Gyenes László** (1857—1924) **szobra** Szentgyörgyi Istvántól, 1926. Gipsz.

Nemzeti Színház Múzeuma.

951. **Kiss Ferenc szobra** Lányi Ernő műve. Bronz.

Kiss Ferencné.

952. **Tamási József** (1837—1892) **mellszobra** Andrejka Józseftől.

Andrejka József.

953. **Náday Ferenc** (1840—1909) **mellszobra** Stróbl Alajostól. Gipsz.

Székesfővárosi Történeti Múzeum.

954. **Id. Ábrányi Kornél** (1822—1903). Andrejka József. 1898. Gipsz

Andrejka József.

955. **Bakó László** (1872—1928), mint Ádám az „Ember tragédiájá"-ból. Mellszobor. Homonnay műve. Gipsz.

Bakó Lászlóné.

956. **Felekiné, Munkácsy Flóra** (1836—1906) **mellszobra.** Gipsz.

Nemzeti Színház Múzeuma.

957. **Feleki Miklós** (1818—1902) **mellszobra.** Gipsz.

Nemzeti Színház Múzeuma.

958. **Rákosi Szidi** (1852—1935) **mellszobra** Kisfaludi Stróbl Zsigmondtól. Márvány.

Beöthy Lidia.

AZ ELŐCSARNOK KÖZEPÉN:

959. **Paulay Ede** (1836—1894) színész, drámaíró, rendező és 1878—1894-ig a Nemzeti Színház igazgatójának mellszobra bronzból, Zala Györgytől. A centenárium alkalmából a Nemzeti Színház buffet-terme részére készült. Felavatása a közeljövőben lesz.

Nemzeti Színház.

637. **Cs. Alszeghy Irma** örökös tag arcképe, szénrajz Kövesdy Gézától.
Nemzeti Színház.

638. **Császár Imre** örökös tag arcképe, szénrajz, Kövesdy Gézától.
Nemzeti Színház.

639. **Náday Béla** örökös tag arcképe, szénrajz Kövesdy Gézától, 1928.
Nemzeti Színház.

640. **Csillag Teréz** örökös tag arcképe, szénrajz Kövesdy Gézától.
Nemzeti Színház.

641. **Oklevél,** a Nemzeti Színháznál egyfolytában eltöltött 25 év után járó aranygyűrűhöz, a színház valamennyi tagjának aláírásával, Gál Gyula kapta 1927 január hó 23-án.
Gál Gyuláné.

642. **Mint az előbbi,** Demjén Mari kapta 1922 január hó 1-én.
Nemzeti Színház Múzeuma.

643. **Díszoklevél,** a Corvin-koszorúval járó, melyet Gál Gyula 1931. évi február hó 23-án kapott.
Gál Gyuláné.

644. **Németh Antal** arcképe, Angelo fényképfelvétele.
Nemzeti Színház.

645. **Bajor Gizella** mellszobra Kisfaludi Stróbl Zsigmondtól. Márvány.
Dr. Germán Tibor.

646. **Műsor** a Nemzeti Színház ünnepi előadásairól Shakespeare halála 300-ik évfordulójának emlékére. 1916. 1 old. 8°.
Dr. Tóth László.

647. **Az első rádióközvetítés** a Nemzeti Színházból 1931. évi október havában, 5 old. kézirat és 4 old. géppel írt szöveg.
Nemzeti Színház Múzeuma.

AZ UTOLSÓ VENDÉGFALON ÉS FOLYTATÓLAG A LEGÚJABB KOR.

(627—662. sz.)

627. **Hettyey Aranka** örökös tag arcképe szénrajz Kövesdy Gézától, 1934.
Nemzeti Színház.

628. **S. Fáy Szeréna** örökös tag arcképe, szénrajz Kövesdy Gézától, 1927.
Nemzeti Színház.

629. **Vízvári Mariska** örökös tag arcképe, szénrajz Kövesdy Gézától 1929.
Nemzeti Színház.

630. **Helvey Laura** örökös tag arcképe, szénrajz Kövesdy Gézától, 1928.
Nemzeti Színház.

631. **Dr. Hevesi Sándor** arcképe, olajfestmény Komáromi-Kacz Endrétől (100 × 70 cm), 1922—1932-ig a Nemzeti Színház igazgatója volt.
Hevesi András.

632. **Márkus László** szobra Szentgyörgyi Istvántól. Gipsz, 1932—33-ig a Nemzeti Színház igazgatója volt.
Márkus Lászlóné.

633. **Garamszeghy Sándor** örökös tag arcképe, szénrajz Kövesdy Gézától, 1936.
Nemzeti Színház.

634. **Török Irma** örökös tag arcképe, szénrajz Kövesdy Gézától.
Nemzeti Színház.

635. **Ligeti Juliska** örökös tag arcképe, szénrajz Kövesdy Gézától, 1929.
Nemzeti Színház.

636. **Mihályfi Károly** örökös tag arcképe, szénrajz Kövesdy Gézától, 1928.
Nemzeti Színház.

451. **A Nemzeti Színház előfüggönyének vázlata.** Tempera, papíron, az 1880-as évekből. Spanraft Ágoston festménye. (32×49 cm.)

M. kir. Operaház Emlékgyüjteménye.

452. **Újabb íróink és művészeink areképesarnoka.** 12 darab kőrajz egy lapon, a „Családi kör" melléklete, 1874.

Vízvári Mariska.

453. **Ugyanaz,** mint az előbbi, 2. lap.

Vízvári Mariska.

454. **Tóth József arcképe.** Kőrajz Marastoni Józseftől, 1863. Sajátkezű aláírásával.

Dr. Tóth László.

455. **Fénykép.** Az ember tragédiájának első előadásáról. Adorján Berta, Fáy Szeréna és Csillag Teréz mint angyalok.

Dr. Tóth László.

456. **A Nemzeti Színház új homlokzattervének fényképmásolata** a tervező építész, Skalniczky Antal sajátkezű aláírásával 1874-ből.

Nemzeti Színház Múzeuma.

457. **Jászai Mari a ravatalon.** Závory Zoltán ceruzarajza 1926. október 6.

vitéz Jászai István.

458. **Láda,** festett fából. Jászai Mari kelléke a „Médeá"-ban, melyet fedelének belsejére írt kézírása szerint 1913 jún. 3-án Krecsányinénak ajándékozott.

Nemzeti Színház Múzeuma.

459. **Jászai Mari versesfüzete,** sajátkezű írása.

vitéz Jászai István.

460. **Szerdahelyi József** (1804—1851) színművész mellszobra márványból.

Nemzeti Színház.

4. ÜVEGSZEKRÉNYBEN.

(461—491. sz.)

461. **Urna,** porcellánból, nagyméretű, rajta az „Elektrá"-ból vett jelenetek, fekete alapon fehéren láthatók. Fedelének belsejében a köv. felirat: „Emlékül Jászai Marinak Ditróiné E. M., Kolozsvár, 1891. április 29. Frank — Kiss János festészetéből Seszták János". 65 cm magas.

Nemzeti Színház Múzeuma.

462. **Tölgyág,** ezüstből, Jászai Mari kapta. 30 cm hosszú.

Nemzeti Színház Múzeuma.

463. **Babérkoszorú,** aranyozott ezüstből, fejrevaló, csokrán a következő felirat: „Jászai Mari művésznőnek Deés város közönsége 1893. május 2".

Nemzeti Színház Múzeuma.

464. **Urna,** barna mázas cserépből, Jászai Mari kelléke volt az „Elektrá"-ban.

Hajdu László.

465. **Jászai Mari** mint Elektra, az előbbi urnával. Fénykép.

466. **Koszorú,** ezüstből, csokrán a következő felirattal: „Szeretett Nagyasszonyunknak — a budapesti katolikus kör ifjúsága, 1909. március 15-én".

Petőfi-ház.

467. **Koszorú szalagcsokra** ezüstből, rajta a következő felirat: „A legnagyobb művésznőnek — Szabadkai tisztelője, 1891. február 22-én". Jászai Marié volt.

Nemzeti Színház Múzeuma.

468. **Jászai Mari** (1850—1926) halotti maszkja gipszből. Készítette Kisfaludy Stróbl Zsigmond.

Történeti Osztály.

Kisfaludy Ströbl Zsigmond, szobrász MOh

Megnyitotta Szabó Lajos festőművész.

Kiállítását a Fényes Adolf Teremben.

G. M.: Szabó Lajos kiállítása 2

ESTI HIRLAP 1964. jún. 5.

TEGNAP ÉS MA

A speaker

Ezek a hetek bebizonyitották, hogy az uj háborunak van egy, előző háborukban nem ismert, nem is csendes fegyverneme: a rádió. A csehek elkobozhatták a magyarok rádiókészülékeit a felvidéki városokban; néhány készülék, pincében, rejtekhelyeken mindig maradt e napokban, s egy-egy ilyen elrejtett hangvevő gép egész városokat tájékoztatott a hazai eseményekről. A rádió ilyen napokban tudja a lelket tartani a tájékozatlan, megriasztott, nyugtalanitott tömegekben. Az emberek érzik, hogy félelmes elzártságukban sincsenek egyedül, a másik parton gondolnak reájuk, szólnak hozzájuk. Magyarul szólnak hozzájuk. Ezt az ajándékot a kétség, a várakozás napjaiban nem lehet eléggé megbecsülni.

E hetekben mindannyian, magyar hallgatók idehaza és tul a határon, fültanui voltunk annak a különös párbajnak, melyet a magyar rádió volt kénytelen folytatni ellenfelével, a cseh rádióval általában, s a pozsonyi magyar rádióval különösképpen. Természetes, hogy e küzdelmes napokban minden harcoló fél élt e különös, uj fegyvernemmel, s érdekei védelmében mentől erősebb és meggyőző hangon szólaltatta meg a rádiót. Megértem azt, ha a csehek hazudnak ilyenkor; az ember nem szivesen veszit el hang és szó, tiltakozás és védekezés nélkül olyan nagy és különös csatát, amilyet a cseh állam az elmult négy hétben kényszerült elveszteni. Mikor a szudétanémet és lengyel kérdést befejezettnek kellett tekinteni, a csehek minden megmaradt katonai és civil erejükkel, igy természetesen dühükkel és propagandájukkal is ellenünk fordultak. A cseh rádió hazudott e hetekben csehül, szlovákul, ruszinul és németül, hamis hireket kürtölt világgá a felvidéki magyarok, szlovákok és ruszinok terveiről és helyzetéről, hazudott angolul és franciául, dallamosan és folyékonyan. Perét nem tudta megnyerni e hazugságokkal, inkább csak rontott helyzetén; de a cseheket végre is tehetetlen düh fütötte, s régi igazság, hogy akinek nincs igaza, az kiabál. Hallgattuk a prágai rádió hirszolgálatát, s inkább derüsen, mint felháborodva hallgattuk a hamis hireket. Egy ország, mely annyira elvesztette történelmi perét, hogy városa, Prága, e pillanatban például német területről kapja a villanyvilágitáshoz szükséges áramszolgáltatást — ez egy adatban benne van az egész cseh helyzet! —, nem viselkedik okosan, ha a vesztett front egyetlen szakaszán folytatja azt a politikát, mely oka volt minden vereségének; de végre is, mindenki ugy harcol, ahogy tud, s olyan fegyverekkel, amilyen van éppen. A cseh rádió tehát cseh, angol, francia és más, idegen nyelvü hazugságokkal harcolt ellenünk, magyarok ellen.

De a pozsonyi magyar rádió magyar nyelven harcolt; s a párharc, melyet hetek óta vagyunk kénytelenek folytatni e magyarnyelvü hazugsághullám ellen, már nem hagyott közömbösen senkit. A magyar rádió naprólnapra kénytelen volt adatokkal — néha igazán névvel és házszámmal — megcáfolni a pozsonyi magyar leadó szemenszedett hazugságait, történelmi és gazdasági ferditéseit, izetlen és fenyegető hangu valótlanságait. Ezt a gusztustalan párharcot vállalnunk kellett, nem. mintha a felvidéki magyarságnak felvilágositásra lenne szüksége a magyar élet döntő kérdéseiben, hanem, mert e hangerősitővel világgá bömbölt valótlanságok végre is magyarul hangzottak el, s egyelőre nincs más módunk megtorolni e sértő ostobaságokat, mint a tények száraz és szenvedélymentes cáfolatával. Ez az egyetlen méltó és helyes védekezés a pozsonyi magyar rádió hazugságaival szemben. Amit azonban nem lehet elhallgatni, ami ma is, minden alkalommal, valahányszor a magyar hirek pillanatában pozsonyi hullámhosszra forditjuk a rádiót, fölindulásra késztet az a szabályos émelygés és utálat, melyet a pozsonyi magyar *speaker* hangja vált ki minden magyar hallgatóból. Ki lehet ez az érces hangu férfiu, aki ilyen zamatos magyarsággal hazudja tele minden nap a világot, hirekkel, melyekből legtöbbször egy szó sem igaz, ki lehet, aki ilyen öblös és zengő önbizalommal hazudik arról a népről, melyhez nyelv és talán faj szerint is tartozik? ... Hangja van hozzá; de minden nap csodálom, hogy gyomra is van ehhez a munkához. E napokban megtanultuk ismerni ezt a hangot. Nem felejtjük el. A munka, melyre vállalkozott, mindennél aljasabb, s talán azt is hamarább megérteném, ha a renegát fegyverrel kezében küzdene nyelvrokonai, tehát mindenesetre ember az ember ellen. De nem, a rádió kényelmes, biztos, párnázott fülkéjéből ostromolja magyar nyelven a pozsonyi *speaker* azt a világot, azt a magyarságot, amely beszélni megtanitotta. Szép munka volt, *speaker* úr, emlékezni fogunk reá.

Márai Sándor.

Október 2-án menetrendváltozás a Magyar Légiforgalmi Rt. és a külföldi társaságok vonalain.

Október elején jelenik meg a

MALERT

részletes őszi-téli menetrendje

Kérjen előjegyzést díjtalan szétküldésre.

Jegyeladás és felvilágositás:

MALERT Utazási Irodája

V., Dorottya-u. 7. — Tel.: 180-888

Kisfaludi Stróbl Zsigmond a Madách-szoborpályázat nyertese

Hosszu hónapok óta huzódik a *Madách Imre* szobrára hirdetett pályázat ügye. Annakidején részletesen beszámolt a *Pesti Hirlap* a pályázat első eredményéről, amely nem elégitette ki teljesen a birálóbizottságot. *A pályázaton résztvett művészek sorából akkor tiz művészt hivott meg a birálóbizottság ujabb zártkörü pályázatra, amely fölött kedden került sor döntésre.*

A *Nemzeti Szalón* nagytermében állitották ki az első és második pályázatra beküldött műveket. Délelőtt tiz órakor összegyülekezett a biráló bizottság, amelynek tagjai *Ravasz László* püspök, *Gerevich Tibor, Ugron Gábor, Némethy Károly, Lyka Károly, Pacher Béla, Vojnovich Géza, Petrovics Elek, Sidló Ferenc, Irsy László, Hoepfner Guido* és *Horánszky László* voltak.

A biráló bizottság gondosan tanulmányozta a beküldött pályaműveket és *két órai tanácskozás után Kisfaludi Stróbl Zsigmondnak adtak megbizást a Döbrentei-térre felállitásra kerülő Madách-szoborra.* Már az első zsürizés alkalmával is Kisfaludi Stróblnak volt legtöbb esélye a győzelemre, akkori pályaművét azonban erre a második pályázatra lényegesen módositotta a művész. Dijnyertes pályaműve magas talapzaton *Az ember tragédiája* két hősét, *Ádámot* és *Lucifert* ábrázolja, a tragédiának abban a végső jelenetében, amikor Ádám, végtelen utjáról visszatérve, az Ur biztató szavától felemelkedve, ég felé tárja karjait, Lucifer pedig meghunyászkodva roskad össze a háttérben. Madách Imre relief-arcképe a talapzaton kap helyet. A művész a figurákat bronzból öntve, a talapzatot haraszti mészkőből faragva képzelte el. A szobor kivitelezési dija hatvanezer pengő.

A sok port felvert szoborpályázatnak ez a megoldása bizonyára általános megelégedést fog kelteni, mert Kisfaludi Stróbl Zsigmond művészi egyénisége és azok az alkotásai, amelyek Budapest szoborgalériájában már helyet foglalnak, biztositékai annak, hogy *Az ember tragédiája* halhatatlan költőjének emlékét méltó szobormű fogja megörökiteni a magyar fővárosban.

A kis táska

Irta Peterdy Sándor

Hirtelen megállott. Mintha valaki teljes erejével mellbelökte volna. Tágra nyilt szemekkel bámult maga elé. Nem csalódik: Igen, Kató megy előtte. Megismeri ringó járását, kissé negédes tartását. Megismeri a férfit is. Ez csakugyan Kálmán. És milyen jókedvüen beszélgetnek! Kató néha elelkacagja magát. Mire a hang a fiatalember füleihez ér, mintha már kigyók alattomos sziszegése volna. Ő legalább ugy hallja.

Veéry Pál egy oszlop mögé huzódik, mintha a hirdetést olvasná, pedig a papir, a betük ködbe borulva szürkülnek előtte. Próbálja a történteket rendbeszedni.

Pogány Kálmán és Kató együtt. Pogány az ő vetélytársa volt, mig a leány szemtől-szembe meg nem mondotta neki, hogy Veéry Pált szereti, nincs tehát semmi célja, ha továbbra is hozzájuk jár.

Kálmán el is maradt. És most, hónapok után ismét együtt vannak. Bizalmasan, jókedvüen beszélgetnek, mintha csak tegnap váltak volna el mint jóbarátok.

— Nem lehet másként — gondolta magában elkeseredetten Veéry —, ezek ketten már máskor is találkoztak. A hátam mögött. Tudtomon kivül. Nagyon mulatságos.

Kató és Kálmán a leány lakásának kapujánál megállottak. Veéry minden mozdulatukat megfigyelhette. Csak rövid ideig beszélgettek. Akkor Kató kacagva megrántotta vállait, befordult a házba, Kálmán sietve követte.

Veéry pillantása egy percre le nem szakadt róluk, odaszegődött mellékük, utánuk kuszott a piros szőnyeggel leteritett lépcsőkön, fel az előcsarnokba. Látta, amint Kató leveti kabátját, azután Kálmán is átadja kabátját, kalapját a szobaleánynak. Látta, amint helyet foglalnak a tágas nappaliban, amint kedélyesen beszélgetnek, cigarettára gyujtanak, látta, amint a férfi megfogja a leány kezét, gyengéden cirógatja, megcsókolja. Képzeletében oly világosan látta mindezt, mintha a jelenetek ott peregnének le a valóságban szemei előtt.

Veéry Pál szinte felnyögött fájdalmában. Agyának izzó kohójában szikrázva születnek ujabb és ujabb képek, amelyek ott usznak előtte a levegőben.

— Hát igy van! — tört ki belőle vadul. — Most már értem ...

És egyszerre sok mindennek megtalálta a magyarázatát. Amiket nagy boldogságában együgyü, nevetséges csacsiságoknak vett és mint hitvány semmiségeket elhajitott magától, a multnak ezeket a cserepeit most mind gondosan összeszedte. Minden régen elhangzott szónak, elfelejtett mozdulatnak értéke, sulya lett.

— Persze, persze, igy már értem! — dörmögte magában.

Ahogy igy mindent végiggondolt, kialakult a kép: Kató kétszinü játékot üzött vele.

*

Egy autót látott meg. Intett neki.

— Valahová ki! Friss levegőre!

Hátradőlt a kocsiban. Rendezgetni próbálta gondolatait. Sehogy sem ment. Akármerre indult meg, mindig visszatért arra a helyre, ahol egy női arccal biró szörny — ugy hasonlitott Katóhoz! — kegyetlen gyönyörrel emberi szíveket marcangol.

Vergődő tekintete hirtelen megakadt a kocsi fenekén fekvő tárgyon. Felemelte. Kis, himzett női kézitáska volt.

Kezébe vette, forgatta, nézegette.

— Egy fiatal leányé lehetett. Elvesztette. Lássuk, milyen szörnyü titkoknak akadok a nyomára.

Felnyitotta a kis táskát. Sorban kiszedegette tartalmát. Kis, csipkés zsebkendő. Azután jelentéktelen apróságok, amelyek minden nő retiküljében feltalálhatók. Puderes doboz. Körömráspoly. Az elmaradhatatlan tükör. Elhasznált villamosjegy.

Veéry Pál mosolyogva, tünődve nézte. Szegény leány, hogy sajnálhatja az elveszett jószágot. Hogy keresheti. Talán még össze is szidják, hogy ilyen gondatlan volt.

És Veéry Pál, ahogy a kis táskát forgatta, elképzelte annak tulajdonosát. Az ismeretlennel foglalkozott szeretettel, gyengéden, hogy Kató képe annál jobban elhomályosodjék. Hozzá menekült, hogy ne törődjék, ne gondoljon azzal, ami most vele történt.

— Bizonnyal fiatal leány, tisztalelkü, vidám, aki előtt a szerelem még titokzatos kert, ahová csak álmában lép be. Vagy talán titokban rejtegeti szivében egy férfi képét, aki hires művész, esetleg mozisztár. Csodálom, hogy nem őrzi a kis táskában a fényképét, — nevetett és ujra átvizsgálta a talált tárgyat.

Ebbe az ismeretlen leányba kapaszkodott, hogy elforduljon még gondolatban is a másiktól. Mig a kocsi a Margitsziget csendes, elhagyott utain suhant, azzal szórakozott, hogy találgatta: vajjon milyen a leány szeme: kék-e, vagy fekete? Szőke-e vagy barna? És bizonyára szép.

Veéry olyan volt, mint a gyerek, aki elesett, megütötte magát és akinek mutogatnak valamit, hogy felejtsen. Ő is rákényszeritette magát, hogy csak az ismeretlennel foglalkozzék, azt mutogatta lelki szemeinek.

Hirtelen felkiáltott.

— A vezető bizonyára tudni fogja, hogy kicsoda.

Kopogott. A kocsi megállott. Kiszállott.

— Nézze csak, barátom — mutatta a kis táskát. — A kocsiban hevert. Kit vitt előttem? Ismeri?

A vezető elnevette magát.

— No nézd azt a szeles Jolit! Ő ejtette el. Az övé.

— Joli? Ki az?

— Az én barátnőm. Különben szakácsnő. Találkoztam vele és hazavittem a kocsimon. Hadd legyen egyszer jó napja.

— Ugy? A Jolié — fanyalodott el Veéry.

— Igen. Én vettem neki. Szereti az ilyen finom

Páncélosok harca

A világháboru alatt a régi földi fegyvernemekhez uj testvérként a páncélosok tüntek fel. Hatásukat ismerjük; *a döntést a nyugati harctéren hosszas kisérletezések és kezdetleges balsikerek után végül is a tankok hozták meg.*

Ma, husz évvel a világháboru befejezése után, a nézetek a páncélos fegyvernemet illetőleg egészen különbözőek. Némely állam csak a gyalogsággal kapcsolatban alkalmazza őket kisegitő fegyvernemként, Anglia, Németország, részben Itália is döntő eredményeket várnak bevetésüktől, külön páncélos hadosztályokat és dandárokat szervezve. A leglelkesebb szószólója ennek az uj fegyvernemnek a neves angol katonai szakiró, *Fuller* tábornok, aki a világháboruban az angol páncélos hadtest vezérkari főnöke és harcászatának tulajdonképpeni megteremtője volt. Ujabb időkben a németek is igen nagy sulyt helyeznek a páncélos haderőkre.

A német 25. páncélos ezred egyik századosa néhány nap előtt megjelent kitünő munkájában*) összefoglalja a világháboruban és a világháboru után tett tapasztalatokat, vázolva várható alkalmaztatásuk módját és eredményét.

1918 óta — bár hivatalosan nem voltak háboruk — többször alkalmazták a harckocsikat és páncélautókat. Már az 1919—20-i lengyel-orosz háboruban is megfeleltek a régebbi mintáju s bizony már sokszor eléggé elhasznált harckocsik nagyobb egységekbe összefoglalva. Igy például a lengyel Haller-féle hadsereg jobbszárnyán döntő szerepük volt. A visszavonulásnál kisebb harckocsi csoportok, sőt egyes tankok is lényegesen hozzájárultak az üldözés feltartóztatásához.

A Távol-Kelet mostani háborujában a japánok igen nagyszámu harckocsit alkalmaztak, melyek száma — igaz, hogy nem ellenőrzött jelentések szerint — állitólag 4000-re rug! Különösen a régi kinai városok erős falainak ostrománál, a réseken való áttörésnél jutott a tankoknak döntő szerep. Meg nem felelő, ingoványos, mocsaras terepen persze csődöt mondtak. A keletázsiai harctéren erdők alig találhatók, igy a harckocsik rejtett felvonulására, csoportositására és meglepő előretörésére sem lehetett számitani. Már pedig a tanktámadás sikerének egyik előfeltétele a meglepetés. A mozgóháboruban, megfelelő terepen, a japán harckocsik mindenütt beváltak, különösen, ha repülőkkel karöltve dolgozhattak. Az abesszin hadjárat sikeres és gyors befejezésében az olasz páncélosoknak, a repülőkkel együtt, döntő szerepe volt. Azonban a nehéz, szabdalt terepen sokszor estek az egyes járművek a gyalogság meglepő támadásának áldozatául. (Csapdák, kézigránátok stb.)

A spanyol hadjáratban eleinte a harckocsikat csak a vörösöknél találjuk. Sok volt köztük a rögtönzött szükségszerü jármü. Később a vörösök tankjaik nagyrészét az oroszoktól, illetve franciáktól kapták. A köztársaságiak tanktámadásai többnyire csődöt mondtak, nemannyira a nemzetiek elhárító fegyvereinek hatása, mint inkább a rossz és helytelen vezetés következtében. A nemzetiek sem használták fel mindig célszerüen a páncélos fegyvernemet. Guadalajaránál határozott vereséget szenvedtek, mert harckocsijaikat és motorizált alakulataikat meg nem felelő, nyilt terepen alkalmazták a lehető legkedvezőtlenebb időjárásnál...

Bizonyos, hogy a legutolsó években az elháritás technikája lényegesen fejlődött! Hogy a jövőben a páncélosok támadásai vagy az elháritó fegyverek lesznek-e hatásosabbak, azt ma még igen nehéz eldönteni, mert hol az elháritó fegyverek, hol a tankok vannak előnyben. Az utolsó szót majd csak a következő nagyobbszabásu és összefogott tanktömegtámadásnál mondhatjuk...

nemes **Suhay Imre** ny. altábornagy.

*) Heigl's Taschenbuch der Tanks. Teil III. „*Der Panzerkampf*" von G. P. v. Zezschwitz. I. F. Lehmanns Verlag München. Berlin 1938.

Az olasz gazdasági önellátás eredményei

Róma, okt. 18. (Magyar Távirati Iroda.) A legfőbb autarkia-bizottság, a fasizmus önellátási harcának központi ellenőrző szerve, a napokban a Duce elnöklésével három ülést tartott, hogy megvizsgálja az önellátás terén az elmult évben elért eredményeket. Az önellátásra irányuló harc Olaszországban pontosan kidolgozott tervek alapján folyik és az elgondolás az, hogy az 1941/42. gazdasági évre Olaszország belső termelése az egész vonalon olyan mértékben emelkedik, hogy *Itália anélkül, hogy gazdaságilag el akarná magát szigetelni a világtól, mezőgazdasági és ipari téren egyaránt a természeti viszonyok megengedte maximális mértékben saját erőforrásaira támaszkodhatik.*

A mostani három ülés után nyilvánosságra került adatok máris általános haladásról tesznek tanuságot. Az önellátási hadjárat eredményei elsősorban a külkereskedelmi mérleg adataiban tükröződnek. Az 1938. év első hat hónapja ebben a tekintetben meglepő eredményeket hozott; az előző év első hat hónapjával szemben ugyanis a külkereskedelmi mérleg passziv egyenlege 1.124 millió lirával csökkent. Az önellátási hadjárat kedvező eredményei a belső munkapiacon is éreztetik hatásukat a munkanélküliség szempontjából, mert 1935 és 1938 között Olaszországban a munkanélküliség 200.000 fővel csökkent. Ugyanezen időszak alatt az ipari termelés mutatószáma 102.4-ről 110.78-ra emelkedett.

A bizottság első ülésén a mezőgazdasági termelést vették vizsgálat alá s megállapitották, hogy a buzatermelésben *a néhány évvel ezelőtt még lehetetlennek látszó 80 millió mázsa körüli átlagtermelést máris sikerült elérni és még az idei*, aránylag kedvezőtlen időjárási viszonyok ellenére is *80.81 millió mázsa volt Olaszország buzatermése.* A hatalmas fejlődést mindennél jobban mutatják a hektáronkénti átlagtermés adatai. 1921/25. években a hektáronkénti átlagtermés Olaszországban 11.5 métermázsa volt, mig 1938-ban ez az átlag 16.1 métermázsára ugrott. Ami a kukoricatermelést illeti, az idei 30 millió mázsás termés már csak kétmillió mázsával maradt el a fogyasztástól.

A legfőbb autarkia-bizottság második ülésén az ipari nyersanyagok életbevágó kérdéseivel foglalkozott. A Duce az ülésen közölte, hogy a celluloze-önellátásra irányuló terveket már 50 százalékig megvalósitották. Részletesen megvizsgálta a bizottság az abesszíniai bizottság során feltalált lanital, tejből előállitott gyapjuanyag felhasználását. A Duce megállapitotta, hogy a lanital iránt külföldön is igen nagy érdeklődés nyilvánult meg és a szabadalmat több külföldi állam is megszerezte. A belföldi szövőipar terén a lanital felhasználása még nem kielégitő, ugyhogy itt további fejlődésre van szükség. *Nagy haladás mutatkozik a gyapju- és gyapottermelés terén*, mert a hazai termelésü gyapju már a szükséglet 76 százalékát kielégiti.

A harmadik ülésen a cukor és a fa problémáját vizsgálták meg. Az előterjesztett adatokból kitünt, hogy Olaszországban a cukorfogyasztás az utóbbi két év alatt 17 százalékkal növekedett, ami az általános jólét növekedését mutatja. A kelet-afrikai birodalom erdőségei nagy mértékben hozzá fognak járulni a faszükséglet kielégitéséhez.

Őszi olcsó kottavásár

FICHTNERNÉL, BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCA 2. II. UDVAR, BALRA, FÖLDSZINT 1. (Címre ügyelni!), ahol **minden kotta olcsón** kapható. **A Zeneakadémián és** minden zeneiskolában előirt kotta **ujonnan és használtan** beszerezhető. — Vétel. — Eladás. — Csere. — Antikvárium. **— Kottakölcsönzés. — Most jelent meg! Az 1938—39.** szezon nagy táncslágere: **„En ugy szeretnék szerelmes lenni."** Sasvári Schäffer Vilmos tangódala. Zongorára: —.90 fill. — Zenészeknek bevezetésül: zongorára —.20 fill., zenekarra —.40 fill. — Állandó nagy sláger a **„STRAUSS-ALBUM"**, 15 halhatatlan Strauss-keringő egy díszes kötetben, **zongorára P 4.—, hegedüre P 2.40. TIZ STRAUSS-KERINGO,** könnyü letétben, zongorára, kezdőknek **P 3.20. — „LEHÁR-KERINGÖK."** 10 híres keringő egy **díszes albumban (Mosoly országa, Éva, Cigányszerelem stb.** operettekből) zongorára **P 5.50,** hegedüre **P 2.80. — „Wien, Wien, nur du allein!"** 24 legszebb s legnépszerübb eredeti bécsi dal egy szép színes biedermeier cimlapba foglalva. Tartalmából kiemeljük: Wien du Stadt meiner Träume; Ja ja der Wein ist gut; Grinzing sein stb., stb. **Ára zongorára és énekre P 4.30. Hegedüre P 2.90.** Csellóra **P 2.90. (Külön tartalomjegyzék!) — LEHÁR-MELODIÁK.** 25 legszebb dal ésária LEHÁR legismertebb operettjeiből (Mosoly országa, Giuditta, Pacsirta, Cárevics, Paganini stb., stb.) **Zongorára** német szöveggel, **ára P 5.60. — 101 MAGYAR DAL.** A legkedveltebb és világhirü magyar nóták elitegyüjteménye 3 kötetben (303 magyar nóta!). **Egy-egy kötet zongorára és énekre P 6.—, hegedüre P 5.—. Olcsó klasszikus albumok: HALHATATLAN SCHUBERT.** Az igazi népszerü Schubert-kötet, 20 legkedveltebb **SCHUBERT-mü,** könnyü zongoraletétben, szép Schubert cimképpel csak **P 2.90. LISZT-Album. A Mester 21 válogatott müve, könnyen** játszható zongoraletétben **P 2.40. BRAHMS: Magyar táncok** 1—10-ig, könnyitett letétben zongorára **P 1.90. — CHOPIN** összes keringői **díszkiadásban, zongorára P 2.80. Klasszikus darabok füzetes kiadásban: LISZT művei zongorára. II. magyar rapszódia P 1.—.** Consolatiók 1—6-ig, teljes, P 1.40. Szerelmi álmok (Liebesträume) 1—3-ig, teljes, P 1.40. Hegedüre: II. Magyar rapszódia P —.70. **GOUNOD: FAUST** balettzene zongorára P 1.40. **Faust-keringő zongorára P —.70.**

Minden rendelést, melynek összege előre be lesz küldve, portómentesen szállitunk. Kottakiadást olcsón vállalunk!

KÉRJE UJ, RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKÜNKET INGYEN!

A XXXXI-ik m. kir. osztálysorsjáték első osztályának második napi huzásán, kedden délelőtt, a következő számokat sorsolták ki:

10.000 pengőt nyertek: 24926 46164

5000 pengőt nyert: 86699

3000 pengőt nyert: 34788

2000 pengőt nyert: 79394

1000 pengőt nyertek: 4720 72604 87223

500 pengőt nyertek: 2020 7458 59969 65405 73319 74490

300 pengőt nyertek: 3886 4642 6865 7199 8059 11935 11967 36116 36294 37914 43285 43696 63077 66426 75704

150 pengőt nyertek: 3180 5220 10448 12263 14972 16325 17516 20246 22884 27436 27494 28881 30388 30819 37433 39597 39699 41155 42859 43986 47410 47509 51370 51483 58052 64081 67389 67500 69171 69413 71219 73165 74137 74457 78281 85251 85261 85765 86598

70 pengőt nyertek: 002 017 020 056 075 101 134 169 210 221 232 247 297 537 546 662 678 680 682 697 717 803 894 984 **1009** 041 066 113 141 177 185 224 266 290 302 316 321 338 341 344 443 449 460 491 537 579 610 641 676 678 708 739 751 808 847 935 941 945 955 985 **2029** 033 060 066 075 105 124 142 149 162 195 197 258 316 330 357 364 367 389 442 449 521 523 545 575 697 715 742 841 889 909 925 927 950 961 971 **3054** 059 085 093 147 165 181 261 328 338 357 362 441 462 482 546 620 629 682 690 725 750 786 799 825 941 946 951 970 **4078** 096 120 158 159 190 249 345 367 522 542 564 604 608 727 743 732 950 956 961 978 996 **5017** 065 092 102 133 176 187 257 294 375 415 461 474 493 546 612 624 634 635 713 723 766 904 973 **6043** 084 245 273 318 334 418 463 512 584 592 649 657 730 767 804 941 996 **7020** 069 089 273 309 316 378 437 491 521 545 571 590 591 601 637 638 686 703 750 751 806 810 835 892 910 919 969 **8028** 079 082 110 119 136 150 209 214 222 240 310 342 417 444 527 608 609 620 656 707 785 792 809 833 890 **9006** 095 142 265 335 404 415 422 509 709 725 726 782 800 828 838 872 956 969

10009 040 086 096 111 119 122 154 194 196 241 409 626 631 727 772 793 856 869 912 934 948 996 **11053** 073 118 122 196 262 264 276 290 384 437 479 650 672 701 759 806 813 830 904 987 **12040** 044 085 091 100 187 228 262 356 359 361 423 441 447 532 548 734 739 783 804 807 864 876 922 930 949 988 **13054** 226 231 317 372 404 564 594 658 675 723 790 799 921 927 956 966 978 989 **14029** 033 103 360 395 494 552 644 687 699 810 885 887 891 **15017** 105 116 252 287 360 366 372 376 390 462 475 584 654 719 736 777 781 790 891 974 995 **16013** 062 092 114 127 147 167 215 223 241 288 301 318 431 446 492 504 544 604 629 792 804 822 825 843 981 989 **17041** 084 131 136 138 161 206 207 211 334 408 483 503 620 683 695 721 724 769 793 804 807 836 925 988 997 **18021** 039 094 118 151 169 235 258 394 445 450 523 535 539 614 615 648 656 738 740 847 971 **19055** 125 134 215 243 279 347 360 413 675 644 792 860 867 873 953 **20001** 187 216 294 362 457 609 635 668 670 726 742 766 790 799 819 886 951 953 957 986 **21048** 070 099 209 286 297 312 327 421 469 531 563 569 573 591 601 739 763 791 931 941 **22089** 130 154 235 523 378 537 548 601 639 678 719 722 729 746 765 779 824 827 860 920 931 960 974 **23036** 048 355 393 413 440 521 543 571 603 644 656 732 803 870 956 959 973 **24031** 057 084 147 152 172 174 185 255 306 386 526 553 699 825 875 878 925 965 981 **25213** 235 297 319 325 330 336 355 372 395 443 591 656 568 671 674 694 814 859 937 939 963 **26112** 123 265 280 306 325 356 425 457 474 503 520 522 554 597 612 625 630 673 766 868 957 967 **27021** 118 132 138 220 230 284 306 323 336 382 626 638 661 665 673 702 707 801 854 864 879 908 922 931 **28008** 030 048 077 118 171 177 186 235 261 272 333 363 372 446 455 667 685 752 775 804 928 993 **29029** 131 257 266 376 381 403 462 589 668 703 894 944 948 **30116** 117 131 183 371 476 493 544 573 584 594 648 656 733 762 790 816 840 882 984 **31000** 110 133 346 355 415 413 431 554 635 699 741 756 839 870 915 941 966 **32025** 161 200 309 369 484 603 621 642 650 655 670 709 762 790 825 877 881 906 937 955 976 **33028** 029 032 049 077 152 178 284 320 343 483 505 588 633 700 756 773 797 807 884 903 926 968 978 **34031** 173 221 279 333 344 406 457 496 497 531 593 704 747 773 794 826 834 874 876 945 979 **35014** 021 034 040 048 051 052 131 123 128 157 170 175 197 221 235 242 263 302 419 425 527 596 627 667 744 815 850 885 **36016** 175 199 273 411 427 431 465 505 527 598 609 616 636 678 765 789 812 843 874 875 **37010** 060 070 095 267 277 296 437 444 456 477 652 763 784 922 966 989 995 **38007** 061 230 238 297 304 309 427 440 477 681 767 772 971 986 998 **39013** 032 034 067 168 209 416 427 428 456 492 523 636 648 686 721 826 858 886 890 927 984 **40003** 014 027 068 180 263 317 363 558 572 575 685 898 914 960 **41069** 084 149 180 298 411 423 431 462 464 478 534 608 674 777 843 **42012** 035 064 074 105 114 125 169 126 329 438 353 438 526 584 670 677 688 743 770 774 777 836 **43010** 119 142 147 159 180 186 375 483 484 491 510 523 566 603 620 675 724 736 829 835 872 882 907 969 **44064** 163 181 196 198 264 310 356 458 602 627 648 688 713 786 794 803 925 960 978 997 **45000** 015 168 103 107 123 210 231 257 271 289 412 420 560 591 615 661 929 934 949 980 **46034** 039 069 089 160 193 327 352 480 488 497 562 670 772 835 868 890 927 941 **47043** 046 098 099 100 116 156 181 193 235 269 356 378 451 495 500 527 572 607 627 707 753 812 824 825 838 867 949 988 994 **48026** 029 035 066 070 123 128 148 199 255 272 329 382 445 449 456 460 470 486 510 524 545 561 606 753 771 785 880 890 967 **49033** 052 082 103 134 163 242 441 488 514 606 671 748 813 834 904 945 969 990 997 **50037** 089 163 203 206 213 261 278 422 432 453 458 470 503 563 659 667 682 730 760 796 906 909 968 **51009** 025 079 101 179 194 211 215 240 452 473 492 512 809 835 842 916 918 **52006** 013 026 029 088 089 260 297 300 317 364 444 535 539 761 804 828 831 964 971 **53009** 012 084 189 228 290 325 353 361 430 453 508 564 596 614 623 661 662 741 760 777 918 938 **54038** 146 175 178 271 277 283 306 324 348 387 436 522 527 582 733 749 937 967 990 **55044** 130 156 303 332 352 403 440 442 465 621 704 706 782 789 810 839 851 853 951 **56040** 047 057 108 232 247 250 280 285 330 352 353 387 391 414 428 445 495 526 537 540 603 647 654 688 729 751 912 **57095** 106 115 326 327 329 382 464 489 571 610 651 670 692 714 728 748 754 755 843 866 868 872 897 951 954 972 957 **58078** 082 111 123 125 134 311 313 316 321 360 400 461 497 528 575 611 666 676 712 717 738 769 834 867 894 898 907 914 915 956 963 **59025** 054 062 069 071 106 128 158 164 197 259 415 463 477 484 511 638 649 705 747 984

60004 181 206 227 243 269 304 337 344 347 363 385 448 478 495 529 570 573 583 625 646 680 722 867 870 899 **61017** 041 059 063 166 170 171 210 219 299 336 397 419 420 468 496 593 614 618 626 697 721 733 738 762 817 960 965 979 **62061** 100 105 117 161 164 394 473 475 506 553 673 721 741 857 899 936 937 956 993 **63004** 012 050 071 196 260 300 323 336 397 430 463 539 550 634 686 708 876 882 **64052** 154 189 263 381 390 392 462 662 743 747 813 828 848 897 910 **65018** 082 172 264 299 392 415 434 479 537 548 625 628 651 695 714 762 792 800 848 850 897 911 940 942 968 **66028** 106 119 124 184 286 353 371 417 436 469 483 511 558 662 699 765 952 956 972 **67120** 122 125 131 193 195 264 353 372 405 420 422 570 594 602 631 667 805 885 914 933 962 **68076** 137 167 237 276 332 396 435 460 497 514 653 658 693 708 764 928 **69062** 074 107 201 207 284 505 516 651 663 752 786 913 928

70013 022 060 096 115 142 187 199 213 386 407 412 434 440 609 648 710 742 797 835 856 859 964 **71021** 093 180 238 263 379 404 485 507 510 630 631 730 738 753 815 937 981 **72124** 261 289 237 448 470 477 495 609 622 626 686 692 919 959 997 **73050** 068 093 161 235 258 317 347 351 354 455 456 583 798 839 869 **74097** 118 144 182 252 452 458 627 650 700 838 873 918 964 967 992 **75001** 036 102 103 179 215 221 293 354 365 407 426 475 504 524 553 555 590 673 685 708 735 738 889 **76011** 035 043 099 151 168 202 222 231 270 375 414 698 708 776 777 835 853 91 918 926 939 952 968 981 983 **77026** 127 182 234 353 434 513 516 525 555 620 630 890 821 854 902 906 939 **78037** 040 049 095 135 153 262 278 317 321 340 371 419 540 545 599 603 818 830 861 956 973 **79053** 089 154 213 295 316 405 408 487 499 506 780 791 830 860 968

80066 107 121 122 130 199 201 317 337 530 611 678 767 804 970 **81014** 182 194 294 367 369 438 518 574 576 608 609 624 635 645 665 724 769 803 876 927 934 938 945 984 **82006** 043 110 123 125 126 260 300 358 368 443 579 656 663 689 701 723 776 778 798 877 913 930 931 **83000** 012 073 089 097 117 212 285 287 297 329 389 392 463 466 483 538 541 587 811 829 846 884 **84007** 093 153 285 288 313 342 359 402 430 468 490 503 508 540 571 605 617 627 649 780 797 824 946 966 **85040** 049 088 182 275 320 675 680 699 746 801 824 947 963 977 **86057** 062 074 089 090 100 106 214 302 309 340 452 478 480 617 672 679 733 764 776 857 864 910 **87047** 153 162 300 364 368 397 436 486 582 584 609 619 697 765 773 941 965

Az esetleges számhibákért felelősséget nem vállalunk.

MDK

Kisfaludi Strobl Zs.

Székely Mihály operaénekes, repr.

7o művész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

MEK

Kisfaludy Strobl Zsigmond

Sarjukaszáló, br.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

M.D.K.

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond

F.A.: „Munkaközben Kisfaludy-Stróbl Zsigmond-nál" cimmel interju a müvésszel.
A Százados-uti müvésztelepen, a müvész müter-mében, munka közben három fényképfelvételt hoz a lap. Az egyik képen a müvész Szent György lovag-szobrán dolgozik, mig a másik kép portréit mutatja be.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. szept. 4-1
V. évf. 36. sz.

Kisfaludi Strobl Zsigmond: A temesvári Szana-bank főbejárója felett levő fríz. — Síremléktervezet.
Frise du palais de la Banque Szana à Temesvár. — Projet d'un monument funéraire.
Fries am Palais der Temesvárer Szana-Bank. — Entwurf eines Grabmals.
(Hikisch Rezső építész közreműködésével.) (Mit Mitwirkung des Architekten R. Hikisch.)

76 *Pécsi József:* Gyermekfénykép

Portrait d'enfant. (Photographie.) Kinderbildniss.

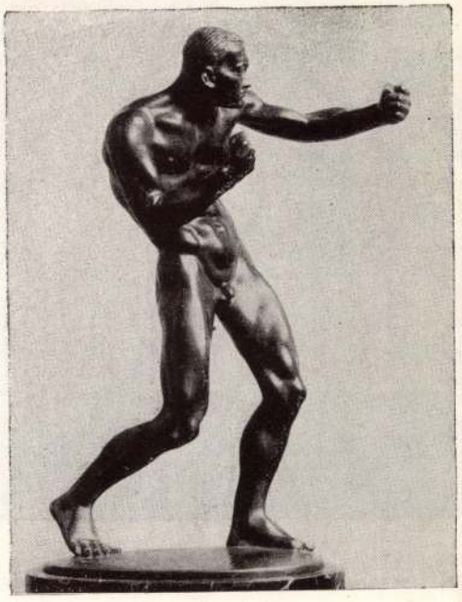

Ökölvívó.

Boxeur.

Boxkämpfer.

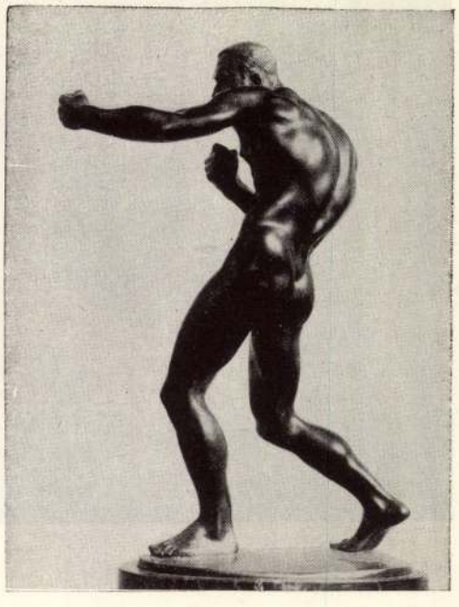

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Tisza István gr. márvány emléktáblája a m. kir. miniszterelnökség palotájában.
Plaque commémorative du Comte E. Tisza. Hôtel du Président du Conseil Hongrois.
Marmorene Gedenktafel des Grafen Stefan Tisza im Palais des königl. ungarischen Ministerpräsidiums.

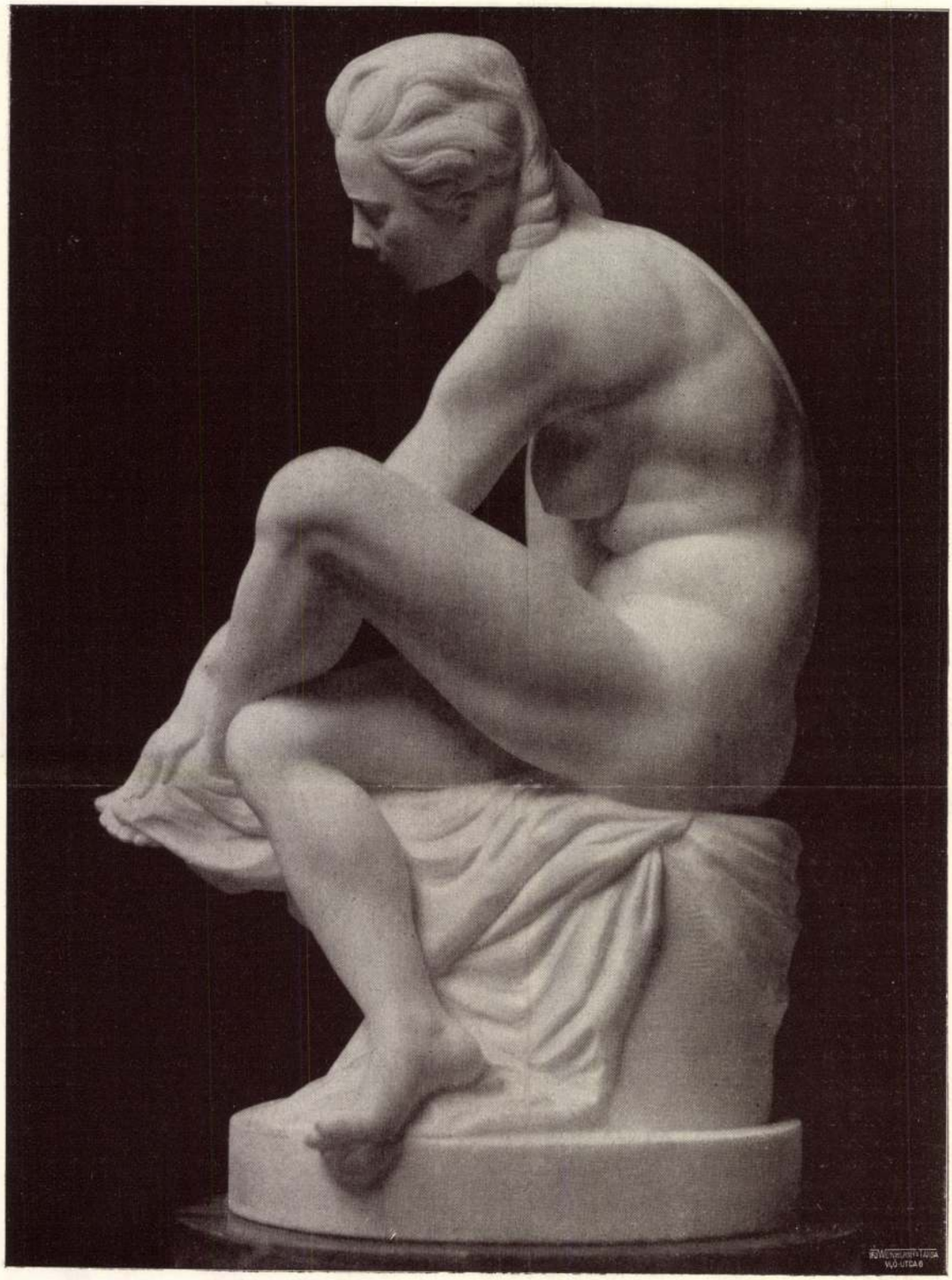

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Fürdõ után. Márvány (45 cm magas).
Après le bain. Marbre. :: Nach dem Bade. Marmor. (Höhe 45 cm).

Magyar Iparmüvészet.

1923.

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: NŐI AKT.

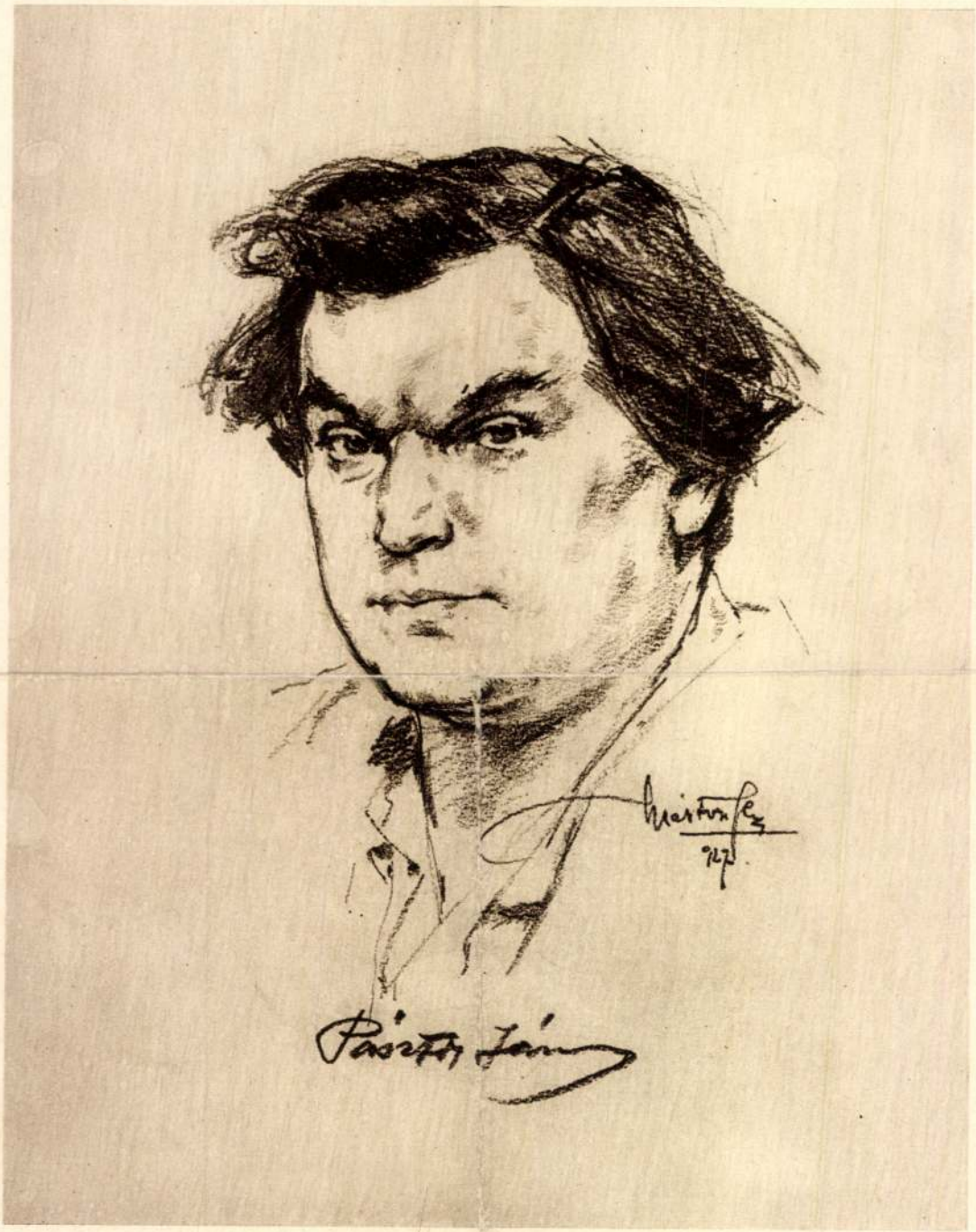

PÁSZTOR JÁNOS.
Márton Ferenc rajza.

latú kis képei előkelő hatásúak. *Barkász* Lajos „Őszi hangulat" c. képe költői mélységű. *Nádler* Róbert déli tájai a mesterségbeli tudás szép példái. *Huber* István aktja megkapóan artisztikus. Érdekes kirándulás a tájképfestés területére *Márton* Ferenc 3 szép vászna. A félelmetes rajzoló most trubaduri babérokra pályázik. Persze sikerrel. *Aradi Edvi* Illés „Homokbányája" erős próbája a festői készségnek. *Kárpáthy* Jenő telkai képe komoly érték. *Vigh* Bertalan érdekes

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: ELLUSKA

színproblémákat vegyít hangulatos mellképébe. *Háry* Gyulától már régen láttunk ilyen sikerült képet az ő egyéni stílusában, mint a segesvári látkép. *Szántó* Lajost „Misi arcképe" c. képe jó portrétistának igazolja. Győrffy István tábornok arcképe kvalitásos munka.

A téli tárlat anyagának az oldaltermekben kiállított képei közül elsősorban Nyilassy Sándor klasszikus falusi zsánerjét kell feljegyezni. Itt tűnik fel *Szánthó* Mária pompás aktképe is. *Major* Jenőt néhány sikerült tájkép képviseli. Ki kell emelni *Brenner* Nándor nagyigényű bányászkompozícióját is. *Papp* Gábor, *Benjámin* Ferenc, *Uher* Arisztid, *Turi* Gyula, *Vass* Ferencné, *Paál* Ákos, *Bachó* István, *Bardócz* Dezső, *Z. Hadzsi* Olga, *Cserna* József szerepelnek a téli tárlat nívójának megfelelő portrékkal.

Pap Emil, *Nagy* Vilmos, *Prohászka* József, *Kacziány* Ödön, *S. Müller* Ágosta, *Kis-Farkas* Imre, vitéz *Pataky* Ferenc, *Balogh* Margit, *Sárkány* Lóránt, *Berkes* Antal, *Turmayer* Sándor, *Budai-Fischer* Edvin mélyen átgondolt, piktori értékben gazdag tanulmányfejekkel emelik a tárlat nívóját. A tájképek közül nem szabad megfeledkezni még *Gimes* Lajos, *Pádua* Kálmán, *Józsa* Károly, *Horváth* Béla, *Mérő* István, *M. Nagy* Endre, *Pörge* Gergely, *Várady* Gyula, *Sárdy* Brutus, *Neogrády* Antal, *Thomas* Antal, halasi *Horváth* István, *Kiss* Kálmán, *Krajna* János, *S. Bors* Károly és *Ribarik* Sándor nívón tartott munkáiról. *Lengyel-Reinfuss* Ede érdekes, lovas képeivel találkozunk. A kecskeméti trió: *Hugyik* István, *Prohászka* József és *Solymássy* Konrád itt is szépen szerepelnek. *Komáromi Kacz* Endréné artisztikus virágcsendéletei, *Páris* Erzsi, *Garzó* Bertalan, *Makoldy* József és *Zsigmondyné Jármai* Edit vízfestményei, dobai *Székely* Andor és *Haranghy* Jenő kitűnő rézkarcai erősségei a tárlatnak. Figyelemreméltó munkával szerepelnek még: *Kallósné* H. Adrienne, *Csóka* István,

Képzőművészet
1928. 6-a

Horváth G. Andor, *Mórotz* Miklós, *Lám* Ilona, *Kutasi* Imre, *Spotarich* László, *Reischl* Károly, *Bednár* János, *Bruck* Hermina, *Horváth* Margit, *Váli* László, *Konek* Ida, R. *Bauer* Erzsébet, *Oláh* István, *Kopeczky* Raoul, *Berkes* Ili, *Kasznár* Jenő, *Fried* Pál, *Heyer* Arthúr és *Mészárosné Kisfaludy* Mariska.

II. *A szobrászok.*

A szobrászati anyagot *Zala* György hatalmas Horthy-emléke dominálja, melynek reprodukcióját a „Képzőművészet" novemberi számának első oldalán hozta. Zala György monumentális művészetének egyik szép alkotása ez a Szegedre kerülő emlékmű. *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond egész kis gyüjteményt mutat be. A kitűnő művész, aki úgy portré, mint kompozíció tekintetében a magyar szobrászművészek reprezentánsai közé tartozik, most kiállított csoportjának legjobb darabjai, a barokkosan, gazdag mintázású „*Reggel*" c. aktja, mesteri kislány mellszobra, bárcziházi *Bárczy* István és *László* Fülöp sikerült portréi. *Berán* Lajos, akit, mint kisplasztikust szokás értékelni, ezúttal egy jól megoldott, nagyméretű hősi emlékkel szerepel. *Bory* Jenő-nek a Műegyetemi hősi emléke rendkívül finom hatású szobormű. *Horváth* Géza püspökladányi hősi emléke szerencsésen egyesíti a pathoszt a keresetlen egyszerűség érzésével. Nem retorikus szónoklatot, hanem valóban lelkesítő érzést szuggerál. *Betlen* Gyula éremtanulmánya, *Martinelli* Jenő tanulmányfejei, dr. *Farkas* Zoltán elmélyedt mintázású férfifeje jó munkák. *Kaszab* Károly nebulója friss, üde hatású. *Schrotta* János Évájának érdekes a szobrászi megoldása, *Markup* Béla fayence jegesmedvéje és porcellán női aktja szellemes kis alkotások. *Maugsch* Gyula kis, oroszlánfigurája a művész állatszobrainak jó példánya. *B. Maja* Astuto miniatür bronzportréja tehetséges munka. *Seregély* Dezső plakettje a mesterség kitűnő értéséről beszél. *Szödy* Szilárd régóta méltányolt plakettművészetének 3 darabját mutatja be. *Sóvári* János nevetője üde, friss impresszió. *Szamosi* Imre mellszobra ennek az erősen fejlődő, tehetséges művészünknek egyik legjobb alkotása. *Vastagh* László Hekler-portréja lelkiismeretes, jó munka. ditrói *Siklódy* Lőrinc márványsíremléke tiszta artisztikum. *Székely* Móric aktján az érzés frissesége, *Vörös* János aktján a mintázás finomsága érték. *Técsy* László portréja karakteres. *Korányi* Felicitas és *Csillag*

GULYÁS SÁNDOR: MÁTÉ EVANGÉLISTA

teljesen ricédulásva 1957.
betemi Szinyei Társ. hoz.

K

A SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG
MŰVÉSZTAGJAINAK

X-ik
KIÁLLITÁSA
1948

Kisfaludi Strobl

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET 1894

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1948. február 14 — 29.

F. k.: Kanizsai Nagy Antal Haás Pál nyomda, Bpest, VI., Vasvári Pál-u. 8. Tel.: 22-63-75

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR

✓ IGAZGATÓ

HUBAY C. ANDOR

FŐTITKÁR

✓LEHEL BÉLA

TITKÁR

✓KANIZSAI NAGY ANTAL

A SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG TAGJAI:

Elnök: CSÓK ISTVÁN

Társelnökök: LYKA KÁROLY és Dr JESZENSZKY SÁNDOR

Ügyvezető: HERMAN LIPÓT Főtitkár: SIDLÓ FERENC Titkár: PÁTZAY PÁL

Pénztáros: ZÁDOR ISTVÁN

TISZTELETI TAGOK:

Múzeumbarátok Egyesülete
Frederic Leon (Bruxelles)
Huysmans Camille (Bruxelles)
Csók István
John Augustus A. R. A. (London)
Lázár Béla
Minne George (Bruxelles)
Koszta József
Jeszenszky Sándor
Lyka Károly
Meller Simon
Pryde James (London)
Rousseau Victor (Bruxelles)
Rudnay Gyula
Ugron Gábor

ELHUNYT TISZTELETI TAGOK:

Balló Ede
Berzeviczy Albert
Déry Frigyes
Ensor James (Ostende)
Fényes Adolf
Jánoshalmi Nemes Marcel
báró Kohner Adolf
Sir Lavery John (London)
báró Learmans Eugen (Bruxelles)
Majovszky Pál
Magyar Mannheimer Gusztáv
Petrovics Elek
Sir Orpen William (London)
Stróbl Alajos
Wolfner Gyula
Weisz Fülöp

RENDES TAGOK:

Baresay Jenő
Berény Róbert
Bernáth Aurél
Boldizsár István
Borsos Miklós
Csók István
Czóbel Béla
Diener-Dénes Rudolf
Domanovszky Endre
Egry József
Elekfy Jenő
Falus Elek
Farkas Zoltán
Ferenczy Béni
Ferenczy Noémi
Genthon István
Glatz Oszkár
Hatvany Ferenc
Herman Lipót
Jeszenszky Sándor
Kandó László
Kárpáti Aurél
Kisfaludy Stróbl Zsigmond
Kmetty János
Koszta József
Lázár Béla
Lyka Károly
Márffy Ödön
H. Mattioni Eszter
Medgyesi Ferenc
Meller Simon
Mikola András
Moiret Ödön
Molnár C. Pál
Novotny Emil Róbert
Oltványi Imre
Pátzay Pál
Rudnay Gyula
Sidló Ferenc
Szép Ernő
Szmrecsányi Ödön
Szobotka Imre
Szőnyi István
Vass Elemér
Vedres Márk
Vidovszky Béla
Vilt Tibor
Ybl Ervin
Zádor István

ELHUNYT RENDES TAGOK:

Aba Novák Vilmos
Basch Andor
Beck Ö. Fülöp
Csáktornyai Zoltán
Ernst Lajos
Fényes Adolf
Gerő Ödön
Hoffmann Edith
Horthy Béla
Iványi Grünwald Béla
Kemény Simon
Kernstok Károly
Lux Elek
Magyar Mannheimer Gusztáv
Mattyasovszky Zsolnay László
Molnár Géza
Jánoshalmi Nemes Marcel
Pásztor János
Perlmutter Izsák
Petrovics Elek
Pólya Tibor
Réti István
Ripl Rónai József
Strohentz Erigyes
Szentgyörgyi István
Szüle Péter
Thorma János
Tornyay János
Vaszary János

BARCSAY JENŐ

1. Csendélet	3.000.—
2. Dombos táj, tempera	mgt.

BERÉNY RÓBERT

3. Zebegényi udvar	eladó
4. Országút	eladó
5. Olvasó leány	eladó
6. Nyári táj	eladó
7. Tildy Zoltán köztársasági elnök úr arcképe	mgt.

BERNÁTH AURÉL

8. Ablak	Vallás- és Közoktatásügyi min. tulajdona.
9. Kovácsék	eladó
9/a Halas csendélet	mgt.
9/b Tájkép	eladó

BOLDIZSÁR ISTVÁN

10. Veszprémi vár eső után	6.000.—
11. Korai tavasz	5.000.—
12. Délutáni napsütés	3.000.—

BORSOS MIKLÓS

13. 21 drb. bronz érem	
13/a Márvány fej	
13/b Fekvő akt, márvány	

CZÓBEL BÉLA

14. Zöldruhás nő — mgt.

CSÓK ISTVÁN

15. Pihenő — mgt.
16. Műteremben, vázlat — mgt.
17. Dunaföldvár — mgt.
17/a Vitrin tárgyak

EGRY JÓZSEF

18. Balatoni fények olaj-paszt. — Szépműv. Muzeum t.
19. Nádas „ „ — Vallás- és Közoktatásügyi Miniszté-
20. Vitorlás „ „ — rium tulajdona.
21. Tavasz „ „ —
22. Naplemente „ „ — mgt.

ELEKFY JENŐ

23. Legelő, vizf. — 700.—
24. Völgy, vizf. — 800.—
25. Margithíd ujáépítése, vizf. — 700.—
26. Műterem, vizf. — 800.—
27. Sajó-part, vizf. — 900.—

DIENER DÉNES RUDOLF

28. Szentendrei házak — 3.600.—
29. Tájkép — 5.000.—
30. Virágcsendélet — 3.000.—

DOMANOVSZKY ENDRE

31. Csendélet — 3.000.—
32. Csendélet — 3.000.—

FERENCZY NOÉMI

33. Olvasó fej, gobelin — eladó

35. Tömeg, vizf. mgt.
36. 1848—1948 mgt.

GLATZ OSZKÁR

Öregasszony 1.800.—
37. Parittyás mgt.
38. Vasárnap 2.700.—
39. Nagyanya unokájával 4.000.—

HATVANY FERENC

40. Csendélet mgt.

HERMAN LIPÓT

41. Fasor 4.000.—
42. Tájkép 3.500.—
43. Tájkép a Gellérthegyről 4.500.—
44. Eszményi táj 4.500.—
44/a Parkrészlet 4.000.—

H. MATTIONI ESZTER

45. Ablakos csendélet, tempera 3.000.—
46. Sárgavirágos csendélet, tempera 2.500.—
47. Nógrádi táj, tempera 2.500.—
48. Fürdővázlat, himeskő 3.500.—
49. Kékruhás asszony 4.500.—

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND

50. Görgey Arthur (természet után 1914), terméskő 5.000.—
52. Lángvivő, bronz 5.000.—
53. „Dalaim, mik ilyenkor teremnek", terméskő 5.000.—

KOSZTA JÓZSEF

54. Erdőrészlet — mgt.
55. Kazlak — mgt.

MARFFY ÖDÖN

56. Önarckép — mgt.
57. Olasz táj — mgt.
58. Sziklás táj — eladó
59. Tengerszem — eladó

MEDGYESSY FERENC

60. Leányka fej, márvány — Vallás- és Közokt. M. tul.
61. Patkolás, márvány — 3.500.—

MOLNÁR C. PÁL

62. Noli me tangere — mgt.
63. Pihenő — 2.500.—
64. Kiüzetés — 3.500.—
65. Nemzeti dal — 4.000.—

NOVOTNY E. RÓBERT

66. Sárga virágok — 3.300.—
67. Hajnal a Dunán — 2.300.—
68. Reggel a Dunán — 2.400.—
69. Csendélet — 3.500.—

PÁTZAY PÁL

70. Wallenberg emlékvázlat, gipsz

RUDNAY GYULA

71. Erdőrészlet — mgt.
71/a Falurészlet

† SZINYEI MERSE PÁL

72. Önarckép — Szépművészeti Muzeum tulajdona

SZMRECSÁNYI ÖDÖN

73. Falusi bál I., vizf.
74. Falusi bál II., vizf.
75. Falusi bál III., vizf.

SZOBOTKA IMRE

76. Hegyoldal	3.000.—
77. Dunakanyar	4.000.—
78. Mély út	4.000.—
79. Vége a nyárnak	5.000.—

SZŐNYI ISTVÁN

80. Szobában, olaj-tempera	2.000.—
81 Enteriőr, olaj-tempera	5.000.—
82. Tájkép olaj-tempera	6.000.—
83. Építkezés, olaj-tempera	6.000.—
84. Enteriőr, olaj-tempera	6.000.—
85. Varrónő, olaj-tempera	6.000.—

VASS ELEMÉR

86. Napraforgók	2.800.—
87. Mezei virágok	2.800.—
88. Virágok	3.000.—
89. Virágok	2.800.—

VEDRES MÁRK

90. Tövishuzó nő, bronz	3.500.—

VIDOVSZKY BÉLA

91. Szolnoki utca	3.000.—
92. Szolnoki utcarészlet	3.000.—

93. Napfoltos szoba 4.500.—
94. Csipkefüggönyös szoba 4.500.—

VILT TIBOR

95. Fej, bronz 4.000.—

ZÁDOR ISTVÁN

96. Szürke nap a Balatonon, tempera 2.000.—
97. Balettpróbán, tempera 3.500.—
98. Hévizi strandon, tempera 2.500.—
99. Nyitány, tempera 4.500.—

tizeden át a legnagyobb puritánsággal és szinte névtelenül dolgozott. Ám a vezetőség tudta jól, hogy Wágner Géza személyében mily nagy kincset bír a magyar képzőművészet, s mikor a feledhetetlen emlékű igazgató: Benkő Kálmán meghalt, a bizalom egyhangulag feléje irányult. Ennek alig múlt két esztendeje, s Wágner e rövid idő alatt is, mint igazgató, a képzőművészet és az ország legelső képzőművészeti intézménye, a Társulat javára annyi maradandót alkotott, hogy alkotásaival már is beleírta nevét a művészethistóriába. Az igazgatóság nevében Wágner igazgatót kitüntetés alkalmából Róna József szobrászművész, igazgatósági tag, szeretetteljes beszéddel üdvözölte és mint a Képzőművészek Egyesületének elnöke, egyben tolmácsolta előtte az összes magyar képzőművész szerencsekivánatait is.

A TAVASZI TÁRLAT EREDMÉNYE. A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlata, amely április 4-én nyilt meg, május 17-én zárult be. Eredménye úgy a látogatottság, valamint az anyagiak dolgában is kedvezőbb a tavalyi tavaszi tárlat eredményénél, ami eklatánsan bizonyítja a közönségnek a képzőművészetek iránt egyre jobban és jobban fokozódó érdeklődését. A tárlat rendes látogatóinak száma — nem értve bele a tanuló ifjuságot — majd 25,000-et tett, míg tavaly csak alig volt kevéssel több 21,000-nél. Nagyobb volt a látogatottság, s így természetszerűleg nagyobb a pénztári bevétel is. Míg tavaly az összes bevétel 9,597 koronát tett, ezidén 11,264 koronára rugott. Katalógus is félezerrel több fogyott el, mint a mult évben. A vásárlás, dacára a kedvezőtlen gazdasági és pénzügyi viszonyoknak, mint az alantabb közölt részletes kimutatás igazolja, szintén kedvezőbb a tavalyi eredménynél.

Az 1914. évi tavaszi kiállításon történt vásárlások jegyzéke:

I. BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS VÁSÁRLÁSA.

Katona Nándor: Kora tavasz a Tátrában. — Bosznay István: Délelőtt. — dobai Székely Andor: Vasárnap Belgiumban. — Czencz János: Félakt.

II. KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT VÁSÁRLÁSA.

Kacziány Ödön: Kibukkanó hold. — Bruck Miksa: János főherceg kastélyából. — dobai Székely Andor: Szajna híd ősszel.

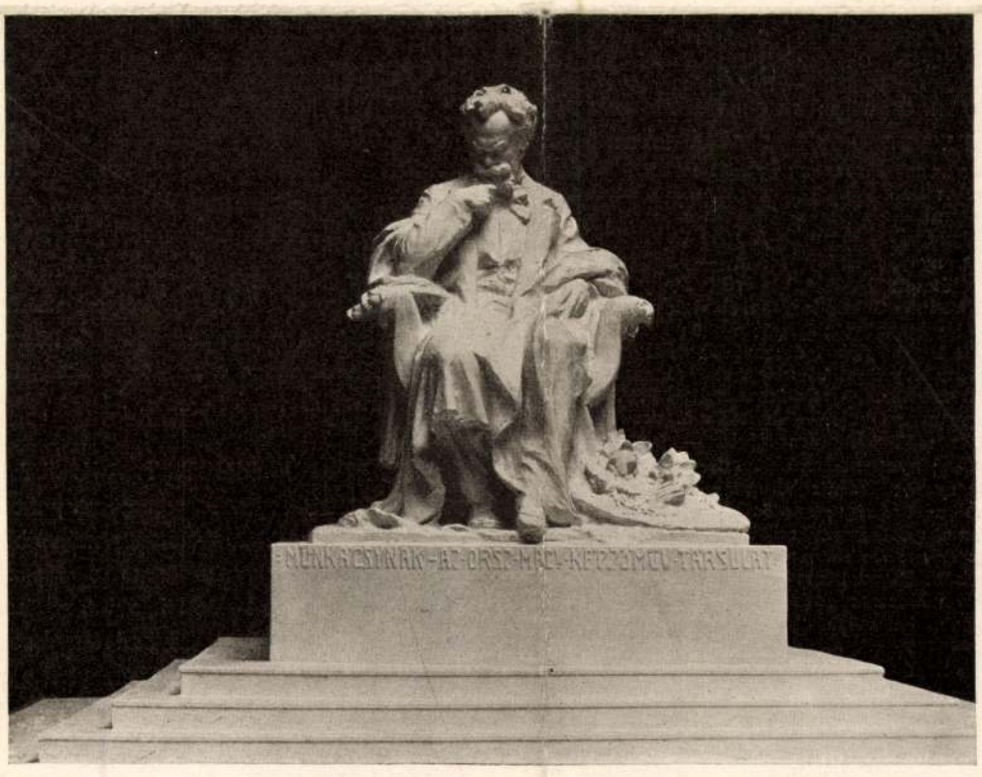

A MUNKÁCSY-SZOBORPÁLYÁZAT PONGRÁCZ SZIGFRID MŰVE

III. MAGÁNVÁSÁRLÁSOK.

Berkes Antal: Karácsony után; vevő: Fernbach Antalné. — Wolff Károly: Toilette; vevő: Toma Szilárd. — Rottmann Mozart: Szerenád; vevő: Fernbach Antalné. — Pentelei Molnár János: Vörös rózsák; vevő: Walder Gyula. — Molnár Z. János: Csendélet; vevő: Végh Artur. — Udvary Géza: Trombítás; vevő: Böszörményi Oszkár. — Körmendi Frimm Ervin: Öreg óra; vevő: Balázs Ignác. — Barkász Lajos: Falu részlet; vevő: Hüvös Iván. — Ujváry Ignác: Tavasz; vevő: Ács Ferenc. — Baiersdorf Erna: A. K. arcképe; vevő: Nemes Marcell. — † Székely Árpád: Szadai részlet; vevő: Ács Ferenc. — Makó Bertalan: Szentháromság; vevő: Ács Ferenc. — Molnár Z. János: Chrysanthenum; vevő: Scheiber Zsigmond. — Kováts József: Ablak előtt; vevő: Urmánczy Nándor. — Szirmai Antal: Szőllő csendélet I.; vevő: Ulreich Jenő. — Szirmai Antal: Szőllő csendélet II.; vevő: Ulreich Jenő. — Skutczky Rolla: Őszi virágok; vevő: Csillag Béláné — Ujváry Ignác: Visegrádi hegyek közt; vevő: Saxlehner Ödön. — Jurutka József: Öreg könyvek; vevő: Hevessy Lajos. — Reményi József: Léda I.; vevő: Á. T. — Reményi József: Léda II.; vevő: Gerlóczy Géza. — Szvetenay György: Königsee; vevő: Littke Ernő. — Heyer Arthur: Ritka vad; vevő: Saxlehner Ödön. — Makó Bertalan: Konyha részlet; vevő: dr. Widder Győző. — Telkessy Valéria: Rózsák; vevő: Acs Ferenc. — Molnár Z. János: Csendélet; vevő: Hevessy Lajos. — Leidenfrost Sándor: Kurucvilág; vevő: Hirschler Ernő. — Weinberger Antal: Diana I.; vevő: Faragó Elekné. — Krón Béla: Tanulmány; vevő: Hoffmann Adolf. — Szőcy Szilárd: Elhagyatva; vevő: Németh Károly. — Gimes Lajos: A «Bakáts-tér»; vevő: Adler Ferenc: — Reményi József: Léda III.; vevő: Evreinoff Miklós. — Id. Vastagh György: Viszhang; vevő: Haggenmacher Oszkár. — Weinberger Antal: Diana II.; vevő: Sámuel József. — Weinberger Antal: Miatyánk; vevő: Szávoszt Zoltán. — Vastagh Géza: Dörgölődző bika; vevő: Országos Kaszinó. — Komek Arpád: Estefelé; vevő: Berczik Árpád. — Meilinger Dezső: Cifrapart II.: vevő: Hoffmann Adolf. — Csalány Béla: Csendélet; vevő: okányi Schwarcz József. — Br. Mednyánszky László: Dunai részlet Ó-Budán; vevő: gróf Andrássy Gyula.

IV. NYERŐ TAGOK VÁSÁRLÁSA.

Gulácsy Lajos: Fiorenza; nyerő: Huszár Elemér. — Túry Gyula: Sziklás tengerpart; nyerő: Kauser Gyula. — Komáromi Katz Endre: Szoba áristom; nyerő: Günther Antalné — Romek Árpád: Csendélet kanadai szegfűvel; nyerő: Bródy József. — Szegedy-Maszák Leona: Szétesett bokréta; nyerő: Stelly Gizella. — Reinerné Istvánffy Gabriella: Maxi és Pici; nyerő: Deutsch Samu. — Benczur Béla: Borul; nyerő: Müllner Frigyes. — Szlányi Lajos: Hegyi út; nyerő: Erdey Aladár. — Reinerné Istvánffy Gabriella: Reggelizö macskák; nyerő: dr. Kocsis Elemér. — Reiszmann K. M.: Táborhegy; nyerő: Koronghy Gyula. — Rubovics Márk. Rőzsehordó asszony; nyerő: Rubovics Márk. — Nagy Vilmos: Toilette hiba; nyerő: Bérczi Róbert. — Keményffy Jenő: Manzard; nyerő: Wottitz Vilmos. — Br. Mednyánszky László: Ó-budai részlet; nyerő: Malonyay Tamásné. — Kóbor Henrik: Este; nyerő: okányi Schwarcz József. — Rubletzky Géza: Az élet; nyerő: br. Kohner Adolf. — Glatz Oszkár: Falusi utca; nyerő Wertheimer Adolf. — Rottmann Mozart: Kellemetlen meglepetés; nyerő: Dvorák Ede. Rubovics Márk: Megyeri sziget vénje; nyerő: Rubovics Márk. — Kézdi-Kovács László: Erdőben; nyerő Pap Béla. — Laszgallner Oszkár: Elmúlás; nyerő: Neuhold Ferenc. — Siligai Ferenc: Zúzmarás domboldal; nyerő: Pokorny Céza. — Túry Gyula: Pázsitos erdőszéle; nyerő: Ő Felsége a király.

A kiállításon részt vett 303 művész 774 művel, melyből nem eladó volt 135 darab.

A MUNKÁCSY-SZOBORPÁLYÁZAT MEDDŐ

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat három általános és egy szűkebb pályázat után tavaly negyedszer hirdetett általános pályázatot Munkácsy szobrára és ebből a pályázatból a jury ajánlatára a választmány ismét szűkebb pályázatra szólított fel négy művészt, még pedig Kisfaludi-Strobl Zsigmondot, Kolozsvári Szeszák Ferenczet, Pásztor Jánost és Pongrácz Szigfridet. A szűkebb pályázat határideje május 20-ikán járt le, a pályabíróság pedig 24-én tartotta meg ítélkező ülését és a Munkácsy szoborpályázat immár a hatodik pályázat után is meddő maradt. Az ülésen gróf Andrássy Gyula elnökölt, azon résztvettek Zala György, Róna József és Lányi Dezső szobrászművészek, Karlovszky Bertalan festőművész, Dr Hültl Dezső építőművész. A jegyzői tisztet Lesskó János h. titkár töltötte be. Dr. Szmrecsányi Miklós, aki szintén tagja a pályabíróságnak, ugyancsak megjelent, azonban gyengélkedése miatt még döntés előtt kénytelen volt az ülésről eltávozni. A pályabíróság tagjai, miután már külön-külön több napon át alaposan tanulmányozták a négy pályatervet, döntés előtt együttesen újra alaposan megszemlélték azokat, azután visszavonultak tanácskozásra. A pályabíróság konstatálta, hogy végleges kivitelre egyik terv sem alkalmas, és tekintettel a művészi feladat nagy fontosságára és arra, hogy az nemcsak hazai, hanem nemzetközi jelentőségű, egyhangúlag elhatározta, hogy a kivitellel egyik művészt sem bízza meg. Ugyancsak egyhangúlag határozta el a pályabíróság, hogy a négy művésznek a végzett művészi feladatért a kitűzött ezer korona jutalom helyett külön-külön másfélezer korona jutalmat eszközöl ki a választmánytól, amit fedez a szobor költségeire rendelkezésre álló tőke kamata.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT 1914—1915. ÉVI JURYJE. A választmány által kiküldött szavazatszámláló bizottság május hó 22-én bontotta föl és olvasta össze a Képzőművészeti Társulat 1914—1915. évi juryjeire beérkezett szavazatokat. A Szabad Művészek Csoportjának jurytagjai lettek; Szlányi Lajos előadó, Udvary Géza h. előadó, Glatz Oszkár, Poll Hugó és Szinyei Merse Pál festők; Gárdos Aladár, Lányi Dezső és Zala György szobrászok. A Független Művészek Csoportjának jury-

 1908. I. 9-10 sz.

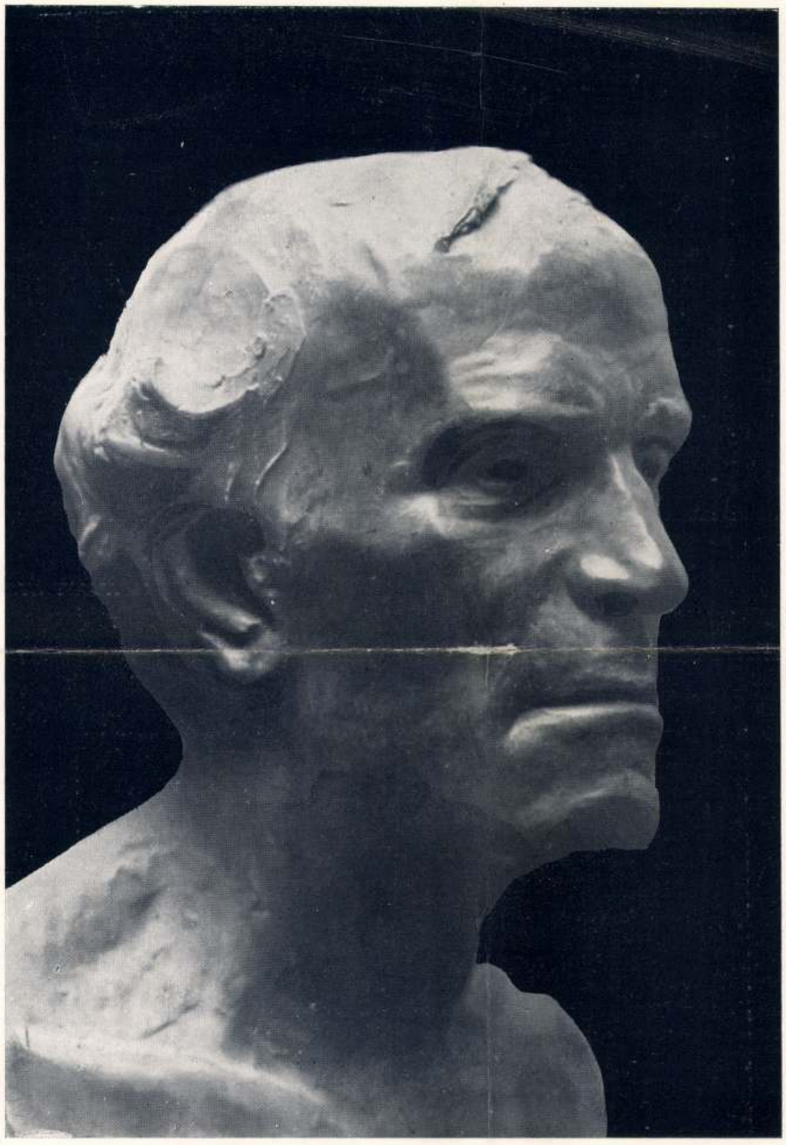

SZOBOR KISFALUDY STROBL ZSIGMOND

SZOBROK

KISFALUDY STROEL ZSIGMOND

SZOBROK

KISFALUDY
STROBL ZSIGMOND

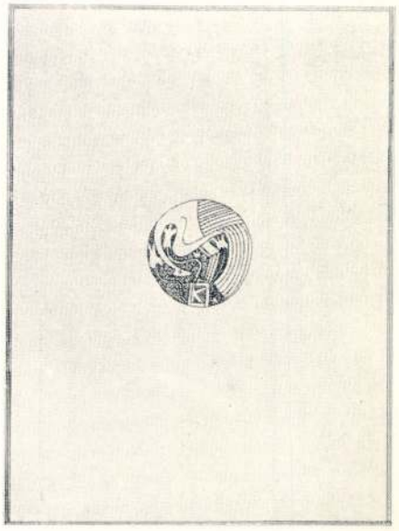

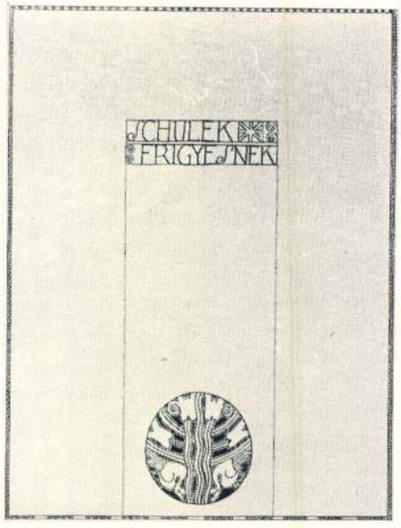

BEKÖTÉSI TÁBLA, PERGAMEN

SCHULEK
FRIGYESNEK
ÁTADOTT
ÜDVÖZLŐIRAT

KOZMA LAJOS
RAJZAI UTÁN

FELIRAT PERGAMENRE
RAJZOLVA

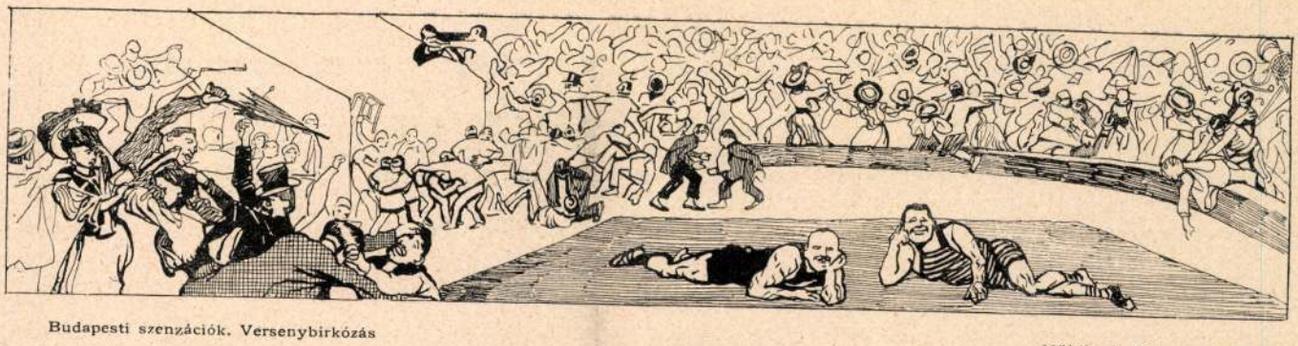

Budapesti szenzációk. Versenybirkózás

Mühlbeck Károly rajza

szomorú. Fáj neki az élet. Hogy szegény emberek meg gazdag emberek vannak. Azért nem házasodik meg. A papoké lesz minden gazdasága.

Tóth Flóra elhatározta, hogy nem lesz minden a papoké.

— Tanítani fogom; megjavítani és fölvidámítani!

És elhatározta, hogy róla fog álmodni és azt, amit kell. Arról is álmodott, azt amit akart. Sőt, úgylátszik, a jó istennek is nagyon sietős volt a dolog, estebéd után a nábob udvaráról bejött a suszter-házba egy ispán és megkérdezte, megjött-e a tanítóné. És amikor kedvező választ kapott, Tóth Flóra elé állott és szólt:

— Izeni a méltóságos úr — a téns kisasszonynak — tessen kijönni. Majd vasárnapi iskolát kell tartani az isten-mezei kis tanyán.

— Mondja meg a tekintetes úrnak, azt izenem, hogy ha szerződtetni akar, fáradjon be, jelentkezzék nálam, hogy a feltételeket és a módszert megbeszéljük.

A paraszt-ispán fejcsóválva ment el, de másnap, visitek öltözve — ahogy nem látták a mezővárosban még egyszer sem — megjelent a tanítóné háza előtt a bús-kiskirály. Öt fekete lovon jött. Olyan ünnepies, pompás öt ló volt, hogy esküvői fogatnak is bevált volna. De így hirtelen, most, nem lehetett tudni, gyászpompás, temető-kocsis lovak is lehetnek.

Bródy Sándor

Strobl Zsiga szobormüve

Pihenés

Budapest vidéki haj- és kendőviselet

A gondosan ápolt, szép, selymes női hajnak diákkorom óta bámulója vagyok. Annak a dús, hosszu hajnak, amely omlatag súlyával édes teher s minden divatos frizurára alkalmatlan, de legegyszerübb elrendezésében is szebb amannál.

Idővel aztán kevésbbé gyönyörködtető, mindazonáltal igen érdekes más hajzatot is kezdtem megfigyelni s a város divat szerint változó frizuráiról a vidék állandó hajviseleteire tértem át. Láttam a budacörsi s budakeszi sváb leányokat, amint szent István-napján széles, lapos hajfonataikkal elárasztották a fővárost s falujokban is ezzel a hajviselettel táncoltak búcsús s más ünnepélyes alkalmakkor.

Csakhogy a budapesti nép nyaralási mániájában nyáron egészen elárasztja a közeli környéket, hogy pénzt költsön, a vidéki nép pedig télen-nyáron egyaránt a fővárosba tódul, hogy cselédeskedéssel s kofálkodással pénzt szerezzen, ez a sűrű keveredés pedig az eredeti viselet bealkonyodására vezetett, mert a divatmajmolás manója megszállta a vidékieket is s így nem a főváros a vidékit, hanem a vidék vette föl a főváros viseletét. Így a tavalyi Anna-búcsún Budakeszen már csak két leányt láttam az eredeti hajviselettel, Verőcén pedig egyetlenegy leány sem hordja már az eredeti pántlikás lógó hajfonatot, de még tartogatják a szalagokat s még meg tudják mutatni, hogy milyen volt. Dunabogdányon pedig már csak a mama tudja a leányát úgy fésülni, amint leánykorában őt fésülték, végre Vecsésen csak annyit tudnak, hogy ott is lapos széles fonatokat hordtak régente, de hogy minőket, azt már senki sem tudja bemutatni.

Ezen néprajzi szempontból szomorító adatok között azután vannak olyan állhatatos, ősi viseletéhez ragaszkodó községekről szóló adataim is, amelyek a festői viseletnek valóságos mentsvárai az általános átvedlés szürkeségében. Ilyen oázisok Rákospalota, Fót és Dunakeszi magyar, és Zsámbék, Kirba, Szomor, Etyek, Perbál és Jenő német községek, amelyekben ma is csak az az eredeti viselet járja, mint egy évszázaddal ezelőtt.

Az eredeti hajviselet elhagyása nem áll egyenes arányban az illető helységnek a fővároshoz való közelségével és fekvésével, mert akkor a szociálista Ujpesttel összeforrt Rákospalota, amelyet két-rendbeli villamos és a magyar államvasut köt össze a fővárossal, leghamarább hagyta volna el az eredeti viseletet, amely azonban éppen ott tartja magát legerősebben. Itt tehát az önérzetes ragaszkodás vagy némelyek szerint a maradiság küzd a divatáramlattal s a megélhetési viszonyok általános rosszabbra fordulásával, mert amint most már mindjárt látni fogjuk, az eredeti hajviselet időben vagy pénzben sokkal drágább a divatosnál, vagyis inkább a városiasnál. Mert ez utóbbit minden nő magamagának félóra alatt könnyen összerójja, míg az eredeti hajviselethez mindig idegen segítség s ezenfelül a németeknél sok idő, a magyaroknál sok drága szalag kell. Az eredeti német viseleteknél ugyanis a

Uj Idők 1906. XII. 38 z.

másul vette, de nem nyugtázta. Egyéb sürgős dolga volt, sürgősen az iskolához hajtatott. Ott a kapuban egy nem jól táplált, inkább sovány, mint kövér, rendkivül értelmes arcu férfi várta. Nagyon fiatal, de néhány esztendővel mégis idősebb nála.

— Maga ugy-e tanitótársam?! — kérdezte, mielőtt a férfi egy szót is szólhatott volna.

— Az vagyok, Nagy Barna.

— Én meg Tóth Flóra.

Tóth Flóra és Nagy Barna! Olyan jól hangzott ez a két név együtt. Ezenfelül is olyan jól állottak egymásnak. A nő, a középtermetünél valamivel kisebb, inkább kövérkés és hófehér átlátszó bőrü. A tanító: magas és csontos, az arca bronzszinü, mint egy barna paraszté.

— Mikor állapitjuk meg a tantervet? — kérdé a lány.

— Akár mindjárt. Vagy aludni akar egy keveset? Reggelizni?

— Eh, kezdjünk a munkába! Csak a kezemet mosom meg! Hol a kút?

Megmosta a kezét az iskola kútjánál és megtörölte nagy keserü lapuba, ami — csodálatos — falusi iskolák udvarában nő a legszivesebben.

Szembe ültek, dolgozni kezdtek. Rendkivüli jó kedvvel mindketten. A lány egy-egy pillanatra mégis csak behunyta a szemét, de nem hogy bóbiskoljon, hanem hogy mélyen elgondolkozhassék.

— Száznál több tanitványom lesz. Az egy kissé sok, de majd csak megküzdök velük. Azonban mit csinálok ezzel a két felnőttel, ezekkel bajaim lesznek! — A kocsisnak öltözött tolakodó nézésü gavallérra és nagyon is tisztességtudó tanító engedelmes tekintetére-e gondolt. Ez a pár férfi és azonfelül az egy pár fehér bluz gondot okozott neki. Valami erős, nem éppen kellemetlen, de izgató előérzete volt.

— Nem akarok megmelegedni és nem akarok megfázni! — mondta becsukott szemmel, de félhangon. Aztán felállott, kezet adott a tanitónak és szólt:

— Most pedig alszom egyet, hogy fölébredjek és megkezdjem az életemet, az első tanévet . . .

Az ajtóban még egyszer megállt és szólt, kissé túlkomoly, de még sem affektált hangon:

— Szigoru fogok lenni, de igazságos.

A kartárs szintén igen komolyan szólt:

— Igen helyesen, kisasszony, én is az leszek.

A két komoly ember elvált egymástól, a szebbik nemhez tartozó bevonult a suszter-lakba, szobájába, kulcs hiányában eltorlaszolta magát székekkel és az elsőszámu fehér blúzt levetvén, hovahamarább aludni akart, hogy túl legyen az első álmon és ennek segitségével megtudja — mint ahogy illik és szokás — a jövendőt. Előbb azonban kipakkolt, azaz a csekély ruhanemü közül kivett három könyvet. Egy: Tárkányi kanonok virágos imádságos könyvét. Ezt megcsókolta. Kettő: egy pedagógiát. Ezt szeliden megsimogatta, mintha azt akarná mondani: „te vagy az én kedves, okos, öreg, tejelő jószágom". A harmadik: Zola „Mouret abbé vétkét" magyarul. Ezt olvasni kezdte. Előbb azonban a szoknya zsebéből cigarettát vett ki és rágyujtott. Ha életének nem is az első, biztosan a második vagy harmadik cigarettája volt, olyan félelmetesen jól esett neki.

— Cigarettázni fogok. Fogom Zolát olvasni. Kultur (három r-rel) életet élek a faluban. Kötelességemet azonban teljesitem az iskolában, úgy, hogy Pestalozzi és J. J. Rosseau is meg lesznek velem elégedve. Magánéletemhez azonban senkinek semmi köze. A tejszin-leány — mert fehér volt és ugyancsak sürű — nézte, a szemével olvasta is a legtüzesebb és legtitkosabb szerelemről irott könyvet, de nem értette, ő maga is irt, csinálta a maga regényét. Fölugrott, a zsebéből ceruzát vett elő és papirost is. (Kis, jól fölszerelt raktár volt e zseb.) Irta az órarendjét.

Reggel: hattól hétig séta a mezőn. Bottal. (A kutyák ellen.) Egyedül. (Esetleg nem egyedül. Találkozások.)

Délelőtt: tanitás. Szaktanácskozás tanitótársammal.

Délután: tanitás, szeminárium a nagyobb leányokkal.

Estefelé: talán udvarolni fognak. Holdas éjjelek. Éjszaka: művelődés, Zola, vegyészet, Jókai, elektroteknika . . . Fehérneműjavitás. Blúzmosás. Cipő-krémelés. (Magam teszem.)

Az álmot és evést kihagyta. De most mindakettő mégis rájött, az álom is, az éhség is. Aludni nem hagyta az éhség és az álmosság miatt nem volt annyi energiája, hogy egy darab kenyeret, egy kis gyümölcsöt kérjen. Mégis pompásan érezte magát, a cigarettafüst karikáin — mert az csak érthető, hogy karikát fujt — sergett, forgott a mindenféle fantasztikus jövendő. A karikán átdugta a fejét az éhgyomorra kocsikázó úr és komolyan szólt: tanitson engem, új ember akarok lenni! A karikán megtört a tanító túlegyenes alakja, körbe hajlott feléje és — a két pedagógus mindjárt egy lett. Születik egy kis leány, majd születik egy kis fiu, néhány nap, a lányokat addig, helyette tanitja a férfi, a férje . . . Nagyon finoman, nagyon könnyen ment minden és ezalatt „sárga-rececе" hangjai mellett szögelt kint a műhelyben két suszterlegény.

A fehér-bluzos lány elkomorodott. A gavallér kocsist és a tanitót megsajnálja, mert már is kedvelte őket. De valaki, akit nem látott még soha, közbelépett.

A vasuton, az utolsó állomástól idáig egy embernek a földjén mentek keresztül. Száz pár ökör szántott az egy határtalan nagy tagon, az odavalósiak mutatták neki. Gyött egy nép-vándorlásnyi szüz-gulya; azé volt. Nyájak, csürhék, ménesek amerikai lovakból. Angol disznók, meztelenek, mint az elefánt. A kis királyság végében, óriási jegenyék közül is kiemelkedett a nábob palotája valamelyik külföldi Lajos király stiljében. A kofa hamarosan megjellemezte a bennlakó tulajdonost:

— A király csak kevéssel gazdagabb nála. De sokkal fiatalabb a királynál. Aj de szép barna legény, kár, hogy egy pohár bort iszik, hát mindjárt szomorú. Pedig mindennap megiszik egy-kettővel, azért mindig

A dohánylevél szárítása — Guttmann Andor am.-fényképe

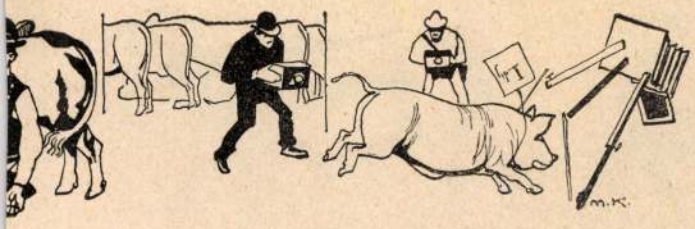

SENYZŐK Mühlbeck Károly rajza

gán vagy a világ felett nevetett volna örökösen odabévül. Szerette a hosszúszáru sarkantyus csizmákat és a tollas kalapokat. Valamint kedvelője volt a sárga nadrágnak és a kopó-kutyának. Arra senki sem emlékszik, hogy valamikor foglalkozása lett volna. Nem csinált ő soha életében semmit. Egyszerre idepottyant közénk és másnap már komája, cimborája volt az egész vármegyének. Kissé tótos dialektussal beszélt és eleinte emlegette felső-magyarországi birtokait, erdőségeit. Az idők folyamán aztán lemondott erről és ha néha szóba került a tótországi birtok, Sárvári ravaszul pislogott a szemével.

— Hja, az uradalom! Azt bizony elfujta a szél. Kutya nagy szelek járnak arra mifelénk, egész falvakat elfujnak. Igy járt az én uradalmam is.

Zathureczky, aki nagy barátságban volt Sárvárival, jóakaratúlag bólintott a fejével.

— Jó, jó, de azért nem nyelte el a föld az uradalmat. A szél is megfordul néha és akkor visszafujja az egész birtokot a régi helyére.

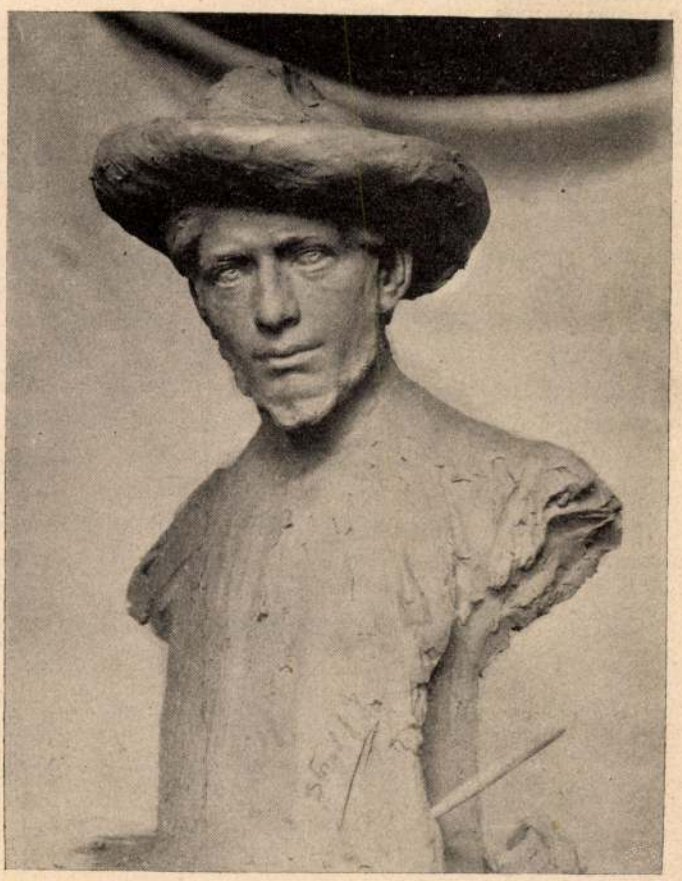

A mintarajziskola kiállításából

STROBL ZSIGMOND: ARCKÉP

Uj Idők 1906. XII. 11.

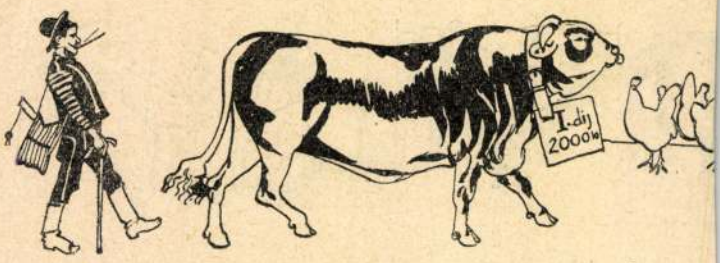

Tenyészállatvásár A GYŐZTES

Sárvári elkomorodott:

— Ezt az egyet nem szeretném. Vége volna a nyugalmamnak örökre. Kutya sok baj van az ilyen tótországi birtokkal. Meg aztán miből fizetném az adót a birtok után? Még egy Rothschildnak is drága passzió volna Felső-Magyarországon gazdálkodni.

Az idők folyamán egy kis bérlethez jutott és ott gazdálkodott a maga módja szerint. Olyan sovány ökrök messzi vidéken nem találkoztak, mint a Sárvári ökrei. De azt meg kellett adni, hogy a kopó-kutyáit meghízlalta szépen. A kutyák etetésére maga ügyelt föl, s cselédei között katonás rendet tartott. Az öreg béresét őrmesternek nevezte, máskor egy részeg kocsist kurtavasra veretett. Kincstári lovakon nyargalászott és a huszárőrnagynak a vámon mindig mélyen köszönt, bár soha életében egyetlen szót sem váltott vele. Ezenkivül ott volt minden lakodalomban, toron, keresztelőn. Szerényen, csendesen, hallgatva üldögélt, amíg a hangulat föl nem melegedett. Amikor az áldomások egymást kergetik és mindenkinek támadnak mondanivalói, kapitány Sárvári izgatottan ült helyén. Nyugtalankodva nézett jobbra-balra, amíg valamelyik jókedvü cimbora el nem kiáltotta a megváltó varázsszót:

— Halljuk kapitány Sárvárit!

Sárvári nyomban fölemelkedett és elkezdette a szokásos formulával:

— Bár nem vagyok a szónak embere . . .

Ennek a szerény kezdetnek rendesen az lett a vége, hogy kapitány Sárvári hajnalig tartotta szóval a kompániát. Bolondnál-bolondabb ötletek kergették egymást beszédében, mintha egy láthatatlan zsilipet nyitottak volna föl, amely mögött ömlött a vidám szónak áradata. Beszélt-beszélt a jó Sárvári addig, amíg meg nem virradt. De amikor mán megvirradt, akkor sem hagyta ám annyiban. A kompánia kidőlt mellőle, de ő nem tágított. Néha már egyes-egyedül maradt az asztalnál: beszélt a puszta falaknak.

Hát ha ez a nyavalyája nem lett volna Sárvári uramnak, soha se is lett volna neki baja. Hizlalhatta volna békességben a kutyáit. Már tán arra is gondolhatott volna, hogy egyszer mégis csak megházasodik, mint már annyi sokan.

De a sors közbelépett; közbelépett pedig legjobb barátja, Zathureczky Pál személyében.

A véletlen úgy rendezte, hogy Zathureczkynak dolga akadt odafönn a felső vármegyékben: vadászni ment-e, vagy vőfélynek? nem tartozik szorosan a történethez. Elég az hozzá, ott volt és ott nagy titoknak jött a nyomára. A titkot tartogatta egy darabig a begyében; néha minden különösebb ok nélkül fölkacagott a megyei

Biró Iván: Csokonai Vitéz Mihály

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond : Hengerész

és körülkerített kertjeiből a városi nép tereire. A székesfővárosnak világvárossá alakulása kezdetén is voltak ilyen díszkútjai, melyek közül egy régi kutat, *Ybl* Miklós művét nem régen helyeztek át a Rákóczi térre. Az utolsó 10 esztendő azonban ezen a ponton több eredményt mutat fel, mint az előző évtizedek. Most nem szólva azokról a kutakról, melyeket a főváros nem kizáróan a maga anyagi erejéből emelt, mint pl. *Berán* Lajosnak a Szilágyi Dezső téren emelt Petz Sámuel-kútja, de itt van *Telcs* Ede Szabadságtéri Széchenyi-kútja és *Horváth* Gézának Stefánia-úton lévő Ifjúság-kútja, *Kallós* Ede Gellérthegyi Hamupipőke-kútja, *Lányi* Dezső Játszó gyermekek-kútja és *Szentgyörgyi* Istvánnak a központi városház udvarán felállított kacsás-kútja és ugyancsak az ő műve a Magyar Igazság-kútja, mely az új Fővárosi Könyvtár előterét díszíti. Ezek a kutak ennek a szobrászati zsánernek majdnem valamennyi fő formáját képviselik. A Telcs Ede és Horváth Géza szobrai a talapzatos kutak zsánerjéhez tartoznak. Ezeken a tulajdonképeni szobrászati mű egy márvány- vagy kőtalapzaton nyert elhelyezést. Telcs Edénél a talapzat felső részén elhelyezett relief a megoldás. Ez a relief figuráinak elhelyezésben e gazdag szerkezeti szépségeket tár fel és vonalainak finom rajzával emeli ki a relief irodalmi témáját. Horváth Géza egy ruskicai márványból faragott női aktot ültetett a haraszti kő talapzatára. A talapzat

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: Gr. FESTETICH GÉZA SÍREMLÉKE
A Kerepesi temetőben

Képzőművészet
1931. 42. sz.

Cserhalmi Jenő szobrászművész ízlését dícséri. A kút szobrászati felfogása eléggé konvencionális ugyan, de a térdelő figura kedves mintázású és hangulatot keltő. Lányi Dezső kútja már a kávás kutakhoz tartozik, talapzat nélkül. A kút centrumában lendületesen mintázott gyermekcsoport áll és erre a csoportra a káva egyik pontján elhelyezett béka ereszti a vizet. A megoldás szellemes, a szobormű pedig a dekoratív szobrászat egyik igen sikerült darabja. Végtelenül bájos Kallós Edének a Gellérthegy egyik legszebb pontján elhelyezett Hamupipőke-kútja. Poétikus érzés és csupa szobrászati finomság a kút figurája. A kutak harmadik válfajához tartozik Szentgyörgyi Istvánnak két kútja. Ezeken a kút maga kerül talapzatra. A kacsás kút oszloptalpa és a kút kávája kő, míg figurája, rendkívül finom vonalvezetésű akt, bronzból van. Ennek a kútnak intim hatásával szemben a Magyar Igazságkútja monumentalitásra törekszik. A haraszti kő alapon két női figura karcsú alakja ível fel a magasba. Szerkezetileg hatásos megoldás, a figurák decens mintázása pedig szerencsésen simul a szerkesztés tendenciájához.

Ezekhez a díszkutakhoz csatlakozik még hosszú sora azoknak a díszszobroknak, melyek a város legszebb sétányainak dekoratív hatását emelik. A Stefánia úton egész kis koszorúja ékeskedik ezeknek a szobroknak. A Stefánia út bejáratánál emelkedik *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond monumentális hatású Ijásza (reprodukciója megjelent a Képzőművészet már-

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN: KACSÁS KÚT
A Központi Városháza udvarán

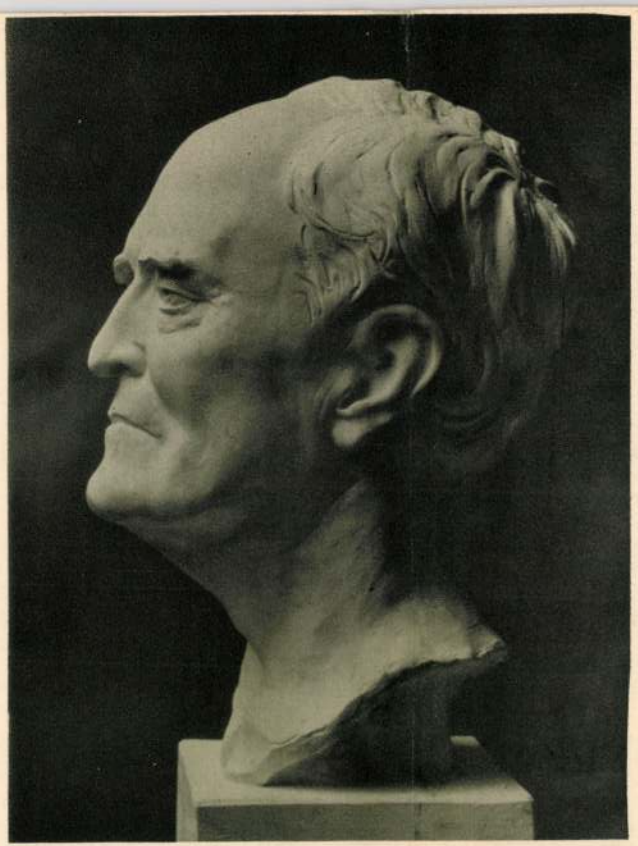

KISFALUDI STROBL ZSIGMOND: LORD PARMOOR
Eredetije görög márványból
Parmoorhouse

MAGYAR MŰVÉSZET
1933.

Pollack Mihály e műve legszebb ékessége Szekszárd építészetének. A mester terve 1827-ben került a közgyűlés elé, 1830-ban már elkészült északi része, 1833-ban az egész munkát befejezték, de alaki okokból csak 1836-ban tartották meg az alapkőletétel ünnepét. Itt közlöm, *a)—d)* alatt, a *Pollack* szerzőségét bizonyító föntemlített okiratok szövegét:

a)

„1827 esztendei Kis Asszony hava 6-ik napján megtartott közgyülésről felvett jegyzőkönyv 1618. sz. bejegyzése:

A Nemes Vármegye Szegzárdi háza épitésére ügyellő kiküldöttségének a 124-ik sz. alatt tovább is meg lévén hagyva, hogy az épületnek minő helyesebb voltjára nézve egy értelmes és tapasztalt épittő Mestert — az Épittésbéli fundus kölcségére Szegszárdra meg hivjon és annak javallattyát a Tettes Karok eleibe terjessze egy Polák Pesti épittő Mester által készitett épitésbéli planumot némely módositó észrevételekkel a Tettes Karoknak eleibe terjesszen.

Mely planumot a deputatiónak észrevételei szerint a Tettes Karok igen helyesnek, — czélerányosnak — és ékesnek esmérvén, azt azon fel tétel alatt, hogy a' szerént ezen épittésbeli kölcség az e tárgyra szolgáló fundusbúl tellyesen ki kerüljön — meghatározólag elfogadták és helyben hagyták; — s meghatalmazzák a jelentő küldöttséget, hogy ezen feltételekre nézve bizonyosabbá tétetvén, a planumot észrevételeik szerént ujra lerajzoltassák, úgy hogy a szerént az épittéshez hozzá is lehessen kezdeni. A mellynek minél hamarább voltára ugyan a kiküldött Urak, kiknek bé látásokat és ügyességeket a Tettes Karok tellyes meg elégedéssel tapasztalják — megbizottak, Szexard dem 9. May 1828.

Michael Pollack

Idest 500 f. w. w.

14. d)

Quittung!

Uiber fünfhundert Gulden Wiener Währung. welche ich von Herrn ersten Vicegespann Herrn Dániel v. Csapó, für den verfertigten Plänen zu dem Comittats-Haus in Sexárd emphangen habe.

Pesth den 10-en Júni 1828.

Mich. Pollack

Idest 500 f.

2. *Pollack Ágoston.* *Pollack* Ágoston építésznek, *Pollack* Mihály fiának életrajzi adatait sehol sem találtam irodalmunkban. Mindössze néhány rövid megjegyzés emlékezik meg róla. Kérésemre a mester unokája, özv. *Palliardi* Ágostonné *Pollack* Ella úrnő közölte velem a nagyatyjára vonatkozó legfontosabb életrajzi adatokat. Ezek szerint a nagyműveltségű, sorsüldözött, hányatott életű művész Budapesten született, 1807 június 9-én. Tanulmányait Berlinben és Milánóban végezte. Berlinben *Curtius* egyetemi tanár házában megismerkedett annak unokahugával, aki később felesége lett. Milánóból fönnmaradt fiatalkori képmása. Meghalt 1872-ben a biharmegyei Beél községben, egy erdőmérnök-rokona házában. Munkásságára vonatkozóan forrásom a következőket közli: „a Várban az ú. n. Stöcklgebäudet építette, a régi Pesten több nagyobb bérházat, a

Kisfaludi Ströbl

K

418 Kisfaludi Ströbl Zsigmond: Horváth Mihály püspök, történetíró.

~~Hatvany Ferenc~~

344 Hatvany Ferenc: Interieur.

Képzőmův. Társ. 1916/17. téli
Kiáll. Kat.

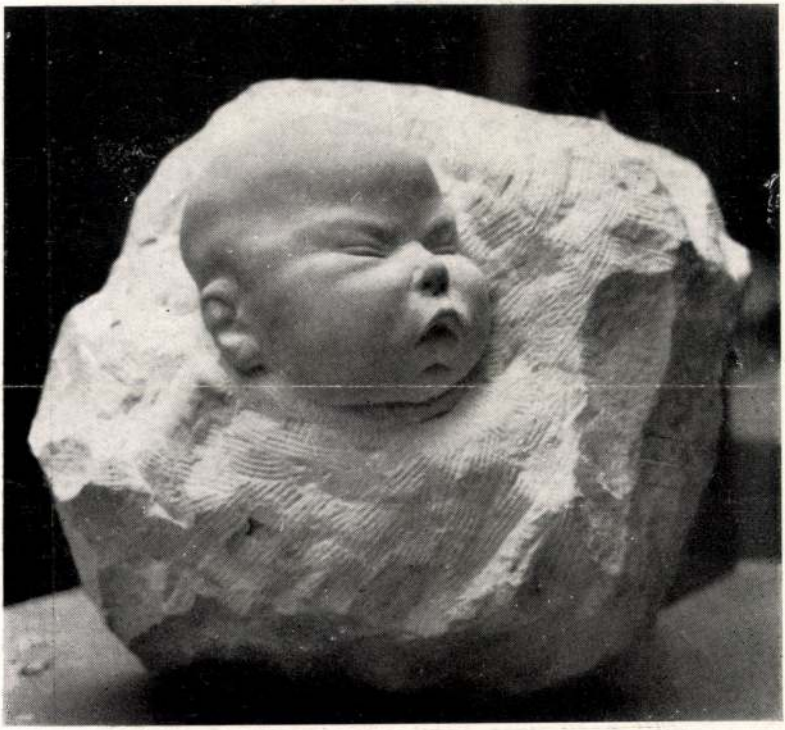

Gecső Sándor: Babi-tanulmány.

Munkácsy-céh II. repr. Eiáll.
1929 (Ernst Muz.)

Kisfaludy-Strobl Zsigmond: Íjász.

A TÖRZSTAGOK MÁSODIK KIÁLLITÁSA

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1944. FEBRUÁR 20. — MÁRCIUS 5.

A TÖRZSTAGOK MÁSODIK KIÁLLITÁSA

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1944. FEBRUÁR 20. — MÁRCIUS 5.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVAI JÁNOS
FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ

HUBAY CEBRIAN ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

A KIÁLLITÁST RENDEZTE:

PETROVICS ELEK

A kiállított műtárgyak jegyzéke:

A 2000.— P-NÉL MAGASABB VÉTELÁRU KÉPEKNÉL 30% FÉNYŰZÉSI ADÓ HOZZÁSZÁMÍTANDÓ!!

BECK Ö. FÜLÖP

1.	Mária, gipszrelief	1300.—
2.	András fiam álma (1912), gipszrelief	1300.—
3.	Maria della Valle di Pozzo, terrakotta	mgt.
4.	Tünődés, terrakotta	500.—
5.	András (1914), terrakotta	1300.—
6.	Görgey István, gipsz	1300.—
7.	Kodály Zoltán, terrakotta	1300.—
8.	Tanulmány Tisza István szobrához, festett gipsz	650.—

BENKHARD ÁGOSTON

9.	A festő, olaj	5000.—
10.	Alvó lány, olaj	8000.—
11.	Erdő szélén, olaj	4000.—

BERÉNY RÓBERT

12.	Patakmenti dülő, olaj	3500.—
13.	Nyár, olaj	3000.—
14.	Csendélet, olaj	3000.—

BERNÁTH AURÉL

15.	Csendélet, pasztell	mgt.
16.	Tiszai halász, pasztell	mgt.

BURGHARDT REZSŐ

17.	Folyópart este, olaj	3200.—
18.	Tanulmány, olaj	3800.—

CSÓK ISTVÁN

19.	Csendélet, olaj	mgt.
20.	Csendélet, olaj	Mészáros József úr tulajdona
21.	Mulatozó, olaj	Róna Miklós úr tulajdona
22.	Flört, olaj	dr. Káldy Istvánné úrnő tulajdona

EDVI ILLÉS ALADÁR

23.	Istálló, olaj	6000.—
24.	Kukorica-tarló, olaj	3800.—
25.	Nyárfák, olaj	5500.—

EGRY JÓZSEF

26.	Esti napfények, pasztell	4400.—
27.	Halász-fej, pasztell	2500.—
28.	Vízparton, pasztell	mgt.

ELEKFY JENŐ

29.	Fűzfabokrok, vízfestmény	1000.—
30.	Esős idő, vízfestmény	750.—
31.	Sárgabarack csendélet, vízfestmény	750.—
32.	Burgonyás zsákok, vízfestmény	750.—
33.	Kilátás, vízfestmény	750.—
34.	Kukorica-evő, vízfestmény	mgt.

FARKAS ZOLTÁN

35.	Női fej, festett gipsz	mgt.
36.	XI. Ince pápa, bronz	mgt.
37.	Barát-fej, bronz	mgt.

FÉNYES ADOLF

38.	Magános lovas, olaj	mgt.

GLATZ OSZKÁR

39.	Sokác asszony, olaj	mgt.
40.	Buják ősszel, olaj	mgt.
41.	Hazafelé, olaj	mgt.
42.	Domboldal, olaj	mgt.
43.	Gyümölcsösben, olaj	mgt.

HATVANY FERENC

44.	Csendélet, olaj	2000.—
45.	Csendélet, olaj	2000.—
46.	Inérieur, olaj	2500.—
47.	Pirosruhás nő, olaj	2000.—
48.	Arckép tanulmány, olaj	2500.—

HERMAN LIPÓT

49.	Fasor, olaj	3500.—
50.	Rátzay Pál arcképe, olaj	mgt.
51.	Parkrészlet, olaj	3300.—

52.	Hévízi táj, olaj	5000.—
53.	Születésnapi virágok, olaj	5000.—
HORVÁI JÁNOS		
54.	Zsolnay, gipsz	2500.—
55.	Siremlékterv, gipsz	mgt.
56.	Megdicsőülés, terrakotta	800.—
57.	Hősi emlék, gipsz	1300.—
58.	Topolya hősi emléke, gipsz	mgt.
59.	Vasárnap, gipsz	2000.—
HUBAY ANDOR		
60.	Napnyugta Norvégiában, olaj	3800.—
61.	Fehér éjszaka, olaj	3800.—
62.	Fények, olaj	4500.—
62/a	Érett búza, olaj	2800.—
KISFALUDI STROBL ZSIGMOND		
63.	Ima, gipsz	eladó
64.	Emlékezés, gipsz	eladó
KMETTY JÁNOS		
65.	Műterem sarok, olaj	2000.—
66.	Dombok, olaj	3000.—
67.	Csendélet, olaj	2000.—
68.	Kisváros, olaj	3000.—
KOSZTA JÓZSEF		
69.	Korsós nő, olaj	mgt.
70.	Rózsák, olaj	mgt.
MÁRFFY ÖDÖN		
71.	Sziklás part, olaj	mgt.
72.	Tükrös csendélet, olaj	8400.—
73.	Kilátás, olaj	10.0000.—
74.	Szőlős csendélet, olaj	8000.—
75.	Lovas kompozíció, olaj	8000.—
MEDGYESSY FERENC		
76.	Kislányfej, mészkő	4300.—
77.	Fiatal leányfej, terrakotta	1500.—
MOLNÁR C. PÁL		
78.	Angyali üdvözlet, olaj	3800.—
79.	Betlehem, olaj	2500.—
80.	Pihenés, olaj	3000.—
81.	Fürdőző nő, olaj	2500.—
82.	Fürdőző nő, olaj	2500.—
PÁTZAY PÁL		
83.	Bókay János portréja, terrakotta	mgt.
84.	Dr. Joó Tibor mellszobra, gipsz fémben	5000.—
85.	Bernáth Aurél mellszobra, terrakotta	6000.—

RÉTI ISTVÁN

86. Herczeg Ferenc arcképe, 1899. olaj — mgt.

RUBOVICS MÁRK

87. Sajt és körte, olaj — 1500.—

RUDNAY GYULA

88. Bábonyi templom, olaj — Heintz Pál úr tulajdona
89. Tájkép lovassal, olaj — » » » »
90. Erdei út, olaj — » » » »
91. Oltárképvázlat, olaj — » » » »

SIDLÓ FERENC

92. Női torzó, gipsz — bronzban — 10.000.—

SZLÁNYI LAJOS

93. Holdvilágos éjjel, olaj — 1600.—
94. Árnyas utcácska, olaj — 2000.—
95. Óbuda télen, olaj — 2000.—
96. Fasor olvadáskor, olaj — 3800.—
97. Behavazott falu, olaj — 2000.—

SZOBOTKA IMRE

98. Olvasó lány, olaj — mgt.
99. Karácsonyfa, olaj — 3800.—
100. Kert, olaj — 3800.—

SZŐNYI ISTVÁN

101. Fürdőzők, olaj — 9000.—
102. Falusi parasztudvar, olaj — mgt.
103. Kislány, tempera — 2500.—
104. Veranda, tempera — mgt.

SZÜLE PÉTER

105. XXXVI. Rácz Laci, olaj — 5000.—
106. Édesanyám, olaj — mgt.
107. Édesapám, olaj — mgt.
108. Révház, olaj — 2000.—
109. Tanulmány, olaj — 1500.—

TELCS EDE

110. Prielle Kornélia, gipsz — bronzban — 4000.—
111. Fiú mellszobra, gipsz — mgt.
112. C. A. úrnő arcképe, gipsz — mgt.
113. Prédikátor, bronz — mgt.
114. Öntött érmek és plakettek, bronz — mgt.

VIDOVSZKY BÉLA

115. Sárospataki fegyverterem, olaj — 3800.—
116. Szalatnai szoba, olaj — 3800.—
117. Zöld szoba, olaj — 3800.—
118. Park, olaj — 3000.—
119. Tájkép I., olaj — 2000.—
120. Tájkép II., olaj — 2000.—

HEREND!
ÖRÖKBECSŰ

Felelős kiadó: Kanizsai Nagy Antal.

Ábrahám Józsefné nyomda, Budapest, II., Fő-u. 42. Felelős vezető: Schiller József

nincs ragaszkodni ehhez a fix színtérhez. Drámailag sokkal hatásosabb és mindenesetre filmszerűbb az, ha a háttér is mozog a filmen, illetve fordítva: ha a gép vele mozog a szereplőkkel. De ha Murnaunak ezt a formai újítását nemcsak technikai szempontból nézzük és nemcsak azt figyeljük meg benne, hogy ez mennyire filmszerű és mennyire fokozza a film mozgalmasságát, hanem azt is, hogy mit jelent ez a gépmozgatás drámai szempontból, akkor ismét egy nagy bizonyítékát találjuk a filmtechnika és filmdrámaiság elválaszthatatlan összefüggéseinek.

A gépmozgatás annyit jelent, hogy a néző tökéletesen bele van helyezve abba a nézőpontba, amely nézőpontból a drámát figyelnie kell, vagy pedig bele van helyezve magába a drámai hősbe, hogy így annak szemén, annak érzésein keresztül lássa a dolgokat. Néhány példa a «Virradat»-ból nagyon jó illusztrációt adhat ehhez a megállapításhoz. A fiatal farmer találkozóra indul és megy keresztül domboldalakon, réteken és bokrokon át. A gép mindenütt követi: ő a képnek centrumában lépked és körülötte vonul a milió és a holdfényes táj, mint háttér. Csodálatos panoráma bontakozik ki, amelynek szépségét nem a fotografált táj szépsége adja, hanem az a meglepően új fotografikus beállítás, amely újra felfedezi számunkra a világ látható szépségeit. A fiatal férfi kanyarodik, de mindig a képben van, a virágok, bokrok, fák pedig különösen és rejtélyesen forognak körülötte. A kép mozgása gyorsulni kezd, a fiatal férfit elveszítjük szemünk elől és most a géppel együtt egyre növekvő izgalomban rohanunk előre: áttörünk a bozótokon, az ágak félrehajlanak, néha majdnem a szemünkbe csapnak, míg végre hirtelen kiérünk egy holdfényes tisztásra, ahol a nő várakozik. A férfi csak egy pillanattal később ér be a képbe: tehát megelőztük őt, átvettük izgalmát és elébe rohantunk a találkozó helyére. Egy másik példa: a fiatal férfi és felesége a szörnyű lelki megrázkódtatás után a városban újra egymásra találnak. Úgy érzik, hogy ez lett az ő második, de igazibb nászutazásuk. Egymást átkarolva, semmiről nem tudva lépkednek a nagyvárosi utca rohanó, lökdöső embersodrában. Lelépnek a járdáról és haladnak egy világvárosi térnek rettentő forgalmi örvényében. Nem tekintenek sem jobbra, sem balra, mert minden gondolatuk és minden érzésük egymásé. A tér cikázó formái ingadozni kezdenek és bizonytalanokká válnak. Észrevétlenül kibontakozik belőlük egy virágzó fasor, amelyen férfi és nő egymást átölelve haladnak tovább. Egyszerre megállnak és csókban ölelkeznek össze. Hirtelen négyöt autó, lovaskocsi és autobusz rohan össze körülöttük. Egymást gyorsan követő képrészletekben látjuk most az üléseikből kihajló, szitkozódó soffőröket és megszégyenülten állni a forgalmi akadályt: a csókból kibontakozó szerelmes házaspárt.

Természetesen Murnau új filmjének csak tendenciáját és formaszerkezetét jelzi ez a gépmozgatás, amely önmagában véve semmi egyéb, mint technika. Hogy ez mennyire így van, mutatják azok az amerikai filmek, amelyek Murnau filmjének hatására egyremásra alkalmazzák a mozgó és elvonuló hátteret. Ezekben azonban a gép mozgatása nem kap semmi drámai akcentust és puszta rendezői bravur marad. Mint minden az amerikai filmekben. Murnau filmjének érdemeit sem soroltuk el azzal, ha rámutattunk erre a filmszerű újításra. Hiszen éppen az teszi a «Virradat»-ot a filmművészet egyik legkimagaslóbb alkotásává, hogy kinematografikus és fotografikus újszerűségei és nagy értékei mellett telve van tömör és szuggesztív drámaisággal, a drámaszerkesztésnek szigorú vonalvezetésével és mégis teljes gazdagságával és a fojtó, sűrített pillanatok lenyügöző erejével. Ami a «Virradat» színészi produkcióját illeti, a két amerikai főszereplő, *Janet Gaynor* és *Georg O'Brien*, olyan tiszta, mélyen emberi és nagyvonalú játékot adtak, amilyent eddig soha. Bizonyítja ez megint csak azt, hogy a filmben a színészi teljesítmény színvonala igen nagy mértékben függ a rendező talentumától.

Friedrich Wilhelm Murnau kétségtelenül zseniális művésze a filmnek, azonban éppen olyan kétségtelen az is, hogy munkáinak érdeme és értéke erősen megoszlik közte és szcenáriumírója, *Carl Mayer* között. Carl Mayer általában véve azok közé tartozik, akiknek legnagyobb érdemei vannak a művészies modern német film kialakulásában. Igen sok nagy film mögött ő rejtőzik, merész és újszerű szcenáriumaival. Ő írta az egyetlen nagy-

életmesébe. Nem a létnek egy tudatos filozófiája ez, hanem egy világ és a társadalomérzésnek a festésben való lecsapódása.

Ilyenek a szláv figurák Gergely Tibor legújabb, Dalmáciából hazahozott képein is, melyek most Bécsben Hellernél vannak kiállítva. Mintha már képeinek tárgyát is így keresné ki! A dalmát város a sziklán és a hegyeken; hegyi várostér a törökökkel és a fehérbekötött fejű nőkkel; mindez olyan biztosan van a térbe helyezve! Minden olyan jól van a képeken elosztva; a kép egyensúlyozott és amit a felületén hordoz, hegy, város, ég: — szilárd, biztos, teremtve van... De ezek a képek minden gondos pozitívitásuk, szikla, tenger, ég, ház valóságaik mellett — egészükben meseszerűek. És ilyen egy másik nagy kép is, a hegy az olajfákkal. Ez a hegy minden külön erre irányult festői szándék nélkül valami álomba nyúlik föl: a mindenség és életálomba. Gergely Tibor nem tehet erről, ez festői magakifejtésének, színekben és formákban való objektiválódásának öntudatlan járuléka. Így van szénrajzaival is: az olasz város, a kikötő, stb. «Falusi mulatság» című képének nincs meg a kép-egyensúlya, de egy csomó parasztlegény és leány táncol benne; itt mintha az életmese figurái lennének! És nem azok-e?

Gergely Tibor most a fejlődés változó idejét éli, mostani képei, előbbi fokához képest, meglepetések; bizonnyal lesznek még továbbvivő meglepetései is.

Gergely Tiborral együtt akvarelleket állított ki Hellernél Salvendi. Déli tengerpartok, egek, vizek, házak, csónakok, vitorlák, deszkák, falak, kövek, meleg, ritka levegő, mintha a törmelék a tenger mentén, az órjás ég alatt pihenő semmi költészete lenne ez lágy színekben. Egypár képen vonal és színfoltok helyett: tónusok, felületek, melegek, leheletesek, pihegők.

Barta Lajos

FILM-FIGYELŐ

VIRRADAT

F. W. Murnau-nak, az Amerikába szerződött nagy német rendezőnek új filmje, a «Virradat», a filmművészet legjelentékenyebb alkotása az «Aranyláz» óta. Nem akarjuk ezzel összehasonlítani a «Virradat»-ot az «Aranyláz»-zal, mert mindkettőnek értékei máshol rejlenek. Az «Aranyláz»-nak hallatlan mélységei, szimbolisztikája és drámai ereje bizonyára még sokáig felül nem múlható marad. A «Virradat»-nak azonban vannak olyan értékei, amelyek a filmstílus előretörő útjában fontosabb állomásokat jelentenek, mint az «Aranyláz»-nak minden mélysége és magassága. Az «Aranyláz» magában álló remekmű, amelyet nem lehet utánozni. A «Virradat» olyan új kinematografikus eredményeket ad, amelyek hosszú időre termékenyítően hathatnak az egész filmdráma-művészetre.

Murnau rendezőművészete az elmult években fejlődött ki váratlan gyorsasággal. Első filmjeinek legnagyobb része közepes vagy jelentéktelen alkotás volt. Első olyan munkája, amely döntő jelentőségű lehetőségeket mutatott a mai filmnek, «Az utolsó ember» volt. Ezután a film után a következők, a «Tartuffe» és a «Faust» filmtechnikai és filmformai szempontból nem hoztak lényeges többletet. Meg lehet azonban figyelni mindháromban Murnau rendezési módszerének legjellegzetesebb törekvését, amely a színpadtól való teljes elszakadásra irányul. Ez az elszakadás nemcsak abban mutatkozik, hogy a filmek mesekompoziciója teljesen vizuális, tehát teljesen filmszerű motivumokból van felépítve, hanem abban is, hogy a színtérbeállítás szempontjából is fel van oldva minden kötöttség, amely a filmdrámát még a színpadi drámához kapcsolta.

Egy szóval lehet megjelölni a felszabadulásnak ezt a módját: gépmozgatás. A színpadnak színtere fix és mozdulatlan: csak a szereplők mozoghatnak rajta. Ezt a fix nézőteret eddig a film is megtartotta. Murnau érezte meg és mutatja meg egyre következetesebben, hogy a filmnek semmi oka

a fiziognómia iránt. Kár, hogy újabban túl tetszetős kivitelre törekszik. *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond debreceni Tisza-szobrának főalakját állítja ki. A passzívan mintázott test nagyszerűen eleven. Az ökölbeszorított kéz, az arc aktivitása ellentétben áll a test a teljes nyugalmával. Strobl többi portréfejénél a kifejezés ellentétben áll a lázasra hevített formával. Ez a pâr excellence «modorosság».

Úgy gondoljuk, nem szabad elhallgatnunk tiltakozásunkat egyik kiváló multú idősebb szobrászunk szegedi bronzemlékművével szemben, melynek, ha csak egy kis jóízlés él az alföldi város vezető köreiben, nem lehetne felállításra kerülnie. Amily kevéssé szabad közönnyel elhaladnunk a kiválóan jó mellett, ugyanoly kevéssé szabad szó nélkül hagyni, ha egy még oly nagy érdemekkel rendelkező és tiszteletreméltó művész művészileg megtévelyedik. A többi hadiemlék közül *Bory* Jenő «Sebzett hős»-ében van stílus.

A kiállítás maradék része hű a műcsarnoki árlatok eddigi jellegéhez.

Rabinovszky Márius

GERGELY TIBOR KÉPEI

Néhány szándékkal túlzott alak szinte plasztikus és ezért ki akarna lépni a kép síkjából és mintha le akarna jönni a képről. «Harmadik osztály» — címe a képnek. Az emberek olyan közel vannak hozzánk, olyan természetvalósággal vannak festve, mint a naturalizmus korában, minden úgy megvan rajtuk, csak éppen hogy valami túl van hangsúlyozva mindegyikben és a képnek ez a túlhangsúlyozás a tartalma. Szociális tartalom! A társadalmi kinyomat püffed olyan duzzadtra ezekben az életfigurákban. Száz esztendővel Daumier polgárai után ezek a polgárok fölismerten éppen csak ennek a mai kornak figurái lehetnek. A régi módon festett képben itt van az ujság, a csak festőjük által és ma elmondható külön valami.

Így van ez a majmos képen is! A kép központja a ketrecben levő majom, szintén pontosan rajzolva és gondos felületekkel szabatosan festve, de úgy, mint a harmadik osztály utasainak, a majomnak és az embereknek itt is valami plaszticitásuk van és mintha szintén lejönnének a képről. De a majomketrec körül emberek vannak és úgy viselkednek, hogy nem lehet tudni, vajjon nem a ketrecen kívül vannak-e a majmok? Egészen biztosan ott vannak! A festő éppen ezt akarta; igenelni ezeknek az embereknek majomságát. Szociális ítélet van ebben a képben is. A festő szatirát ír — vonalakkal és színekkel; a szatira gyilkos, de a festő ezt nem tudja, ártatlan arccal csinálja a dolgot és ezért olyan kíméletlen.

Ide tartozik a koldusokról festett képe is! Koldusok ülnek sorban, alamizsnalesők és ebben a lesésben mások és mások. Megvan a külön lesési jellegük és már nem emberek, csak testi és pszichológiai torzultságok, akik mint százszázalékos termékek kerültek ki a nagy torzító gyárból: — a társadalomból. A festő mindegyiket más és más alaktalansággá nagyította. Nem piszkosnak, nem rongyosnak vannak túlozva — hanem emberségvesztettnek. Egy külön 'tenyészet virul rajtuk, az emberiből kivetkőztetettség tenyészete, egy kertté lett mindegyik, melyben ez a mérges társadalmi dudva 'burjánzik, mint ahogy tengeri nyulakba és patkányokba kisérleti bacillusokat ojtanak be. Pfi! — kiált az ember és utálattal gondol a világra, melyben él, de közben homályosan arra emlékszik, hogy mintha ezeken a koldusokon biblikus palástok lennének a rongyok.

Gergely Tibornál rajz határolja a formákat, mindennek megvan a maga körvonala és a vonalak közé zárt felületek lelkiismeretesen be vannak festve. Ahol emberi figurák szerepelnek, nem arra törekszik, hogy azok mindenben helyesek legyenek, beéri a testszerkezet helyességével, a végtagokkal, az arccal azt csinál, amit akar. De ezeknek a figuráknak van egy közös vonásuk: realitásukból elvonatkoznak valamerre és ennek a kifejezését minden külön jel nélkül ott hordják egész mivoltukban, de különösen az arcukban. A Lesznai Anna képeivel közös vonás ez: — az emberek mintha valami meseéletből jönnének, abban forognának és mialatt behúnyjuk szemünket és nem nézünk a képre, ezek az emberek talán vissza is mennek — ahonnan jöttek — az

Nyugat 1928. jan. 1.

KÉPZŐMŰVÉSZETI FIGYELŐ

A MŰCSARNOK TÉLI TÁRLATA

A Műcsarnok téli tárlatát a szolnoki kolónia jubiláris kiállítása teszi érdekessé. Leadta «névjegyét» a kiváló ős: *Pettenkofen*, néhány tenyérnyi és féltenyérnyi vásári jelenetével, melyek közül különösen az ismert báró Kohner-féle darabok tünnek ki impresszionisztikus lehelet-finomságukkal és az ecset szabad biztonságával. A 24 évvel fiatalabb *Blau* Tina sokkal franciásabb, barbizonibb, de éppenséggel nem progresszívabb megoldását nyujtja az intim tájnak. Intim táj a pusztán — nem érdekes jelenség ez? A magyar puszta a képzőművészetben nem kapta meg monumentális interpretációját. *Markó* Károly, aki Rómában a Rottmann-féle tájklasszicisztika közelében élt, sem látott a pusztában egyebet nyájas intim tájnál. És így jártak a szolnoki utódok is. Később, a kilencvenes években, posztulátummá vált bebizonyitani, hogy a festői naturalizmus nem zárja ki a monumentalitást (amint azt a szemére vetették), tehát óriási méretben festették meg ugyanazt a motívumot, ugyanoly kivitelben, ugyanabban a szellemben, mely az intim formátumot követelte meg. (Például *Hegedüs* László «Hazafelé»-je.) A Pettenkofen-utáni generációban *Vágó* és *Aggházy* semmi viszonylatba sem kerültek a nagy osztrák mesterrel. Ellenben *Bihari*, ha nem is egyenes vonalban, de tovább fejlesztette a korai plein-air lehetőségeit. Bihari vérbeli naturalista. Amellett izléses, éles-szemű művész. Azt hiszem, Bihari jelentőségét nem méltatták még eléggé. Korának egyik legkitünőbb kifejezője volt és alaposan képzett művész.

A következő nemzedék két értékes tehetséget produkált. *Zemplényit*, aki barokk szemléletbe ojtotta az új festőiség eredményeit és az egészen más temperamentumú *Mihalikot*, aki árnyalatos gazdagságú dekoratív síkfestészetet üzött. Még egy lépéssel modernebb irányba fordult *Fényes* Adolf, amikor 1906 óta a dekoratív momentumot, a színharmoniát előkelő ízléssel kezdte kiemelni. Vele ellentétben *Szlányi* az impresszionizmus felé fejlődött, *Zombory* pedig a napfényes festőiességnél állott meg. A nyolcvanas évek nemzedéke aztán még különneműbbé válik. Vannak pontok, ahol találkoznak. A fiatalabbak is mind alkottak itt-ott Bihari vagy Mihalik vagy Fényes nyelvén, de aztán pályájuk mindjobban elhajlik. *Hatvany* Ferenc tájaiban, csendéleteiben impresszionista (egy pompásan ínyenc virágcsendélete függ a harmadik teremben), aktjaiban klasszicista. *Góth* és *Szüle* visszatérnek eleink barna, sötét festőiségéhez; *Zádor*, aki oly kitünő grafikus, plasztícitásra törekszik, de plasztícitásának csak keménysége van, éle nincs: *Vidovszky* lehangoló, síma naturalizmusa már nem tart fenn lelki kapcsolatot Biharival; *Pólya* Tibor pedig valami könnyü dekorációs játékkal próbálkozik, melyet nem tud megtölteni lüktető élettel, amint szeretné. Látjuk, hogy Szolnok, melynek szoros értelemben vett «iskolája» a multban sem igen volt, újabban pusztán művészteleppé vált, minden különösebb egységes jelleg nélkül. (Meg kell jegyezni, hogy a fenti festők nem nevezik magukat szolnokiaknak, hisz Szolnok csak egy-egy évben nyaralóhelyük.) A legfiatalabb nemzedék még különfélébb irányokba indul. Közülük igéretet talán leginkább *Révész* Pál, *Vörös* Géza, *Moller* Pál, és *Bertalan* Albert jelent.

A téli tárlaton egyébként különös érdeklődést *László* Fülöp portréi váltottak ki. Mennél magasabb polcra emel valakit sorsa, annál kritikátlanabb hódolatban és elfogultabb gáncsban szokott részesülni. László Fülöp egyikre sem szolgált rá. Kétségtelenül igen művelt kezű művész, a rutinon és technikai tudáson túl is. Ahol finom festői ösztönének szabad utat enged, pompás részletek csúsznak ki ecsete alól. Festészetének egész jellege azonban nem őszinte. A nagy angol portréfestők színízlése, Rubens vitalitása nála nem eléggé meggyőzően utánérzett. Lenbach receptje szerint a fokozott elevenség kedvéért a szemet és a szájat túlrajzolja. És ez a hangsúly éppen a hatás élettelenségére vezet. Eleganciája sem mindig meggyőző, bizonyos fokig modoros.

Egy termet kapott *Tatz* László. Született portrétista, legjobb érzékkel bír

1944- febr.-márc.

A TÖRZSTAGOK MÁSODIK KIÁLLITÁSA

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1944. FEBRUÁR 20. — MÁRCIUS 5.

A TÖRZSTAGOK MÁSODIK KIÁLLITÁSA

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1944. FEBRUÁR 20. — MÁRCIUS 6.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN

GEREVICH TIBOR

FARKAS ZOLTÁN

HORVAI JÁNOS

IGAZGATÓ

HUBAY CEBRIAN ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

A KIÁLLITAST RENDEZTE

PETROVICS ELEK

A kiállított műtárgyak jegyzéke:

A 2000.— P-NÉL MAGASABB VÉTELÁRU KÉPEKNÉL 30% FÉNYŰZÉSI ADÓ HOZZÁSZÁMÍTANDÓ!!

BECK Ö. FÜLÖP

1.	Mária, gipszrelief	1300.—
2.	András fiam álma (1912), gipszrelief	1300.—
3.	Maria della Valle di Pozzo, terrakotta	mgt.
4.	Tünödés, terrakotta	500.—
5.	András (1914), terrakotta	1300.—
6.	Görgey István, gipsz	1300.—
7.	Kodály Zoltán, terrakotta	1300.—
8.	Tanulmány Tisza István szobrához, festett gipsz	650.—

BENKHARD AGOSTON

9.	A festő, olaj	5000.—
10.	Alvó lány, olaj	8000.—
11.	Erdő szélén, olaj	4000.—

BERÉNY ROBERT

12.	Patakmenti dülő, olaj	3500.—
13.	Nyár, olaj	3000.—
14.	Csendélet, olaj	3000.—

BERNÁTH AURÉL

15.	Csendélet, pasztell	mgt.
16.	Tiszai halász, pasztell	mgt.

BURGHARDT REZSŐ

17.	Folyópart este, olaj	3200.—
18.	Tanulmány, olaj	3800.—

CSÓK ISTVÁN

19.	Csendélet, olaj	mgt.
20.	Csendélet, olaj	Mészáros József úr tulajdona
21.	Mulatozó, olaj	Róna Miklós úr tulajdona
22.	Flört, olaj	dr. Káldy Istvánné úrnő tulajdona

EDVI ILLÉS ALADÁR

23.	Istálló, olaj	6000.—
24.	Kukorica-tarló, olaj	3800.—
25.	Nyárfák, olaj	5500.—

EGRY JÓZSEF

26.	Esti napfények, pasztell	1400.—
27.	Halász-fej, pasztell	2500.—
28.	Vízparton, pasztell	mgt.

ELEKFY JENŐ

29.	Fűzfabokrok, vizfestmény	1000.—
30.	Esős idő, vizfestmény	750.—
31.	Sárgabarack csendélet, vizfestmény	750.—
32.	Burgonyás zsákok, vizfestmény	750.—
33.	Kilátás, vizfestmény	750.—
34.	Kukorica-evő, vizfestmény	mgt.

FARKAS ZOLTÁN

35.	Női fej, festett gipsz	mgt.
36.	XI. Ince pápa, bronz	mgt.
37.	Barát-fej, bronz	mgt.

FENYES ADOLF

38.	Magános lovas, olaj	mgt.

GLATZ OSZKÁR

39.	Sokác asszony, olaj	mgt.
40.	Buják ősszel, olaj	mgt.
41.	Hazafelé, olaj	mgt.
42.	Domboldal, olaj	mgt.
43.	Gyümölcsösben, olaj	mgt.

HATVANY FERENC

44.	Csendélet, olaj	2000.—
45.	Csendélet, olaj	2000.—
46.	Inérieur, olaj	2500.—
47.	Pirosruhás nő, olaj	2000.—
48.	Arckép tanulmány, olaj	2500.—

HERMAN LIPÓT

49.	Fasor, olaj	3500.—
50.	Pátzay Pál arcképe, olaj	mgt.
51.	Parkrészlet, olaj	3300.—

52. Hévizi táj, olaj 5000.—
53. Születésnapi virágok, olaj 5000.—

HORVAI JÁNOS

54. Zsolnay, gipsz 2500.—
55. Siremlékterv, gipsz mgt.
56. Megdicsőülés, terrakotta 800.—
57. Hősi emlék, gipsz 1300.—
58. Topolya hősi emléke, gipsz mgt.
59. Vasárnap, gipsz 2000.—

HUBAY ANDOR

60. Napnyugta Norvégiában, olaj 3800.—
61. Fehér éjszaka, olaj 3800.—
62. Fények, olaj 4500.—
62/a Érett búza, olaj 2800.—

KISFALUDI STROBL ZSIGMOND

63. Ima, gipsz eladó
64. Emlékezés, gipsz eladó

KMETTY JÁNOS

65. Műterem sarok, olaj 2000.—
66. Dombok, olaj 3000.—
67. Csendélet, olaj 2000.—
68. Kisváros, olaj 3000.—

KOSZTA JÓZSEF

69. Korsós nő, olaj mgt.
70. Rózsák, olaj mgt.

MÁRFFY ÖDÖN

71. Sziklás part, olaj mgt.
72. Tükrös csendélet, olaj 8400.—
73. Kilátás, olaj 10.0000.—
74. Szőlős csendélet, olaj 8000.—
75. Lovas kompozíció, olaj 8000.—

MEDGYESSY FERENC

76. Kislányfej, mészkő 4300.—
77. Fiatal leányfej, terrakotta 1500.—

MOLNÁR C. PÁL

78. Angyali üdvözlet, olaj 3800.—
79. Betlehem, olaj 2500.—
80. Pihenés, olaj 3000.—
81. Fürdőző nő, olaj 2500.—
82. Fürdőző nő, olaj 2500.—

PÁTZAY PÁL

83. Bókay János portréja, terrakotta mgt.
84. Dr. Joó Tibor mellszobra, gipsz fémben 5000.—
85. Bernáth Aurél mellszobra, terrakotta 6000.—

RÉTI ISTVÁN

86. Herczeg Ferenc arcképe, 1899. olaj — mgt.

RUBOVICS MÁRK

87. Sajt és körte, olaj — 1500.—

RUDNAY GYULA

88. Bábonyi templom, olaj — Heintz Pál úr tulajdona
89. Tájkép lovassal, olaj — » » » »
90. Erdei út, olaj — » » » »
91. Oltárképvázlat, olaj — » » » »

SIDLÓ FERENC

92. Női torzó, gipsz — bronzban — 10.000.—

SZLÁNYI LAJOS

93. Holdvilágos éjjel, olaj — 1600.—
94. Árnyas utcácska, olaj — 2000.—
95. Óbuda télen, olaj — 2000.—
96. Fasor olvadáskor, olaj — 3800.—
97. Behavazott falu, olaj — 2000.—

SZOBOTKA IMRE

98. Olvasó lány, olaj — mgt.
99. Karácsonyfa, olaj — 3800.—
100. Kert, olaj — 3800.—

SZŐNYI ISTVÁN

101. Fürdőzők, olaj — 9000.—
102. Falusi parasztudvar, olaj — mgt.
103. Kislány, tempera — 2500.—
104. Veranda, tempera — mgt.

SZÜLE PÉTER

105. XXXVI. Rácz Laci, olaj — 5000.—
106. Édesanyám, olaj — mgt.
107. Édesapám, olaj — mgt.
108. Révház, olaj — 2000.—
109. Tanulmány, olaj — 1500.—

TELCS EDE

110. Prielle Kornélia, gipsz — bronzban — 4000.—
111. Fiú mellszobra, gipsz — mgt.
112. C. A. úrnő arcképe, gipsz — mgt.
113. Prédikátor, bronz — mgt.
114. Öntött érmek és plakettek, bronz — mgt.

VIDOVSZKY BÉLA

115. Sárospataki fegyverterem, olaj — 3800.—
116. Szalatnai szoba, olaj — 3800.—
117. Zöld szoba, olaj — 3800.—
118. Park, olaj — 3000.—
119. Tájkép I., olaj — 2000.—
120. Tájkép II., olaj — 2000.—

HEREND!

ÖRÖKBECSŰ

Felelős kiadó: Kanizsai Nagy Antal.

özv Ábrahám Józsefné nyomda, Budapest, II., Fő-u. 42. Felelős vezető: Schlier József

operale, a Budapest.

LÁNYI DEZSŐ

szül. Báánban, 1879. Művészeti tanulmányait Bpesten, Bécsben, Firenzében, Rómában, Párisban és Brüsszelben végezte. Mint a kisplasztikai karrikatúra megteremtője tűnt fel. 1903-ban állított ki először és azóta majd minden számottevő itthoni és külföldi kiállításon szerepel munkáival. Műveire megkapta a Ferenc József jubileumi díjat, Londonban aranyérmet, Münchenben és Velencében ezüstöt, Berlinben pedig nagydíjat. A bécsi Osztrák Képzőművészeti Társulat tiszteletbeli levelezőtagja. Szobraiból 1916-ban az Ernst-múzeumban nagysikerű kollektív kiállítást rendezett. Főbb alkotásai: az esztergomi hadiemlék, a budai Incselkedő gyerek című márványkút, síremlékek, aktok, állatszobrok és számos gyermekportré. Színes kisplasztikai karrikatúrái a Parlament múzeumában vannak.

LÁNYI DESIDERIO

nato a Báán, nel 1879. Svolse i suoi studi a Budapest, Vienna, Firenze, Roma, Parigi e Bruxelles. Si è fatto un nome quale creatore della caricatura in piccola plastica. Nel 1903 espose per la prima volta il ritratto di Edoardo Ujházy e da allora partecipa a tutte le più importanti esposizioni nazionali ed estere con le sue opere. Ha vinto il premio giubilare di Francesco Giuseppe, la medaglia d'oro a Londra, la medaglia d'argento a Monaco e Venezia, a Berlino il gran premio. E' membro onorario corrispondente della Società Austriaca di Belle Arti. Nel 1916 ordinò con le sue statue un'esposizione colletiva al Museo Ernszt di Budapest con grande successo. Fra le sue principali opere notiamo: il Monumento ai Caduti di Esztergom, la fontana „Biricchino" di Buda, molte tombe, nudi, statue di animali e circa venti o venticinque ritratti di bambini. Le sue statue caricaturali a colori si trovano nel Museo del Parlamento.

LIGETI MIKLÓS

szül. Bpesten, 1872. A középiskolák elvégzése után, az Iparművészeti főiskolán tanult s onnan, mint a legkiválóbb növendékek egyike került a bécsi, majd később a párisi Julien akadémiára. Visszatérve Magyarországra, Stróbl Alajos mesteriskolájában fejezte be tanulmányait. A magyar szellemi és születési arisztokrácia egész sorát mintázta meg: Ferenc József, Károly király, Horthy Miklós, József főherceg, Andrássy Gyula gróf stb. A művészvilágból: Szinyei

LIGETI NICOLA

nato a Budapest, nel 1872. Dopo di aver terminate le scuole medie, studiò alla Scuola Superiore d'Arte Industriale e da qui, come il migliore degli alunni, passò dapprima all'Accademia di Belle Arti di Vienna e poi a quella Julien di Parigi. Ritornato in Ungheria, compì i suoi studi presso il noto scultore Luigi Strobl. Ha eseguito i ritratti di tutta una serie di aristocratici del sangue e dello spirito: Francesco Giuseppe, Re Carlo IV., Nicola de Horthy, l'Arciduca Giuseppe,

KISFALUDI STROBL ZSIGMOND

a Képzőművészeti Főiskola tanára, m. kir. kormányfőtanácsos, szül. Alsórajkon, 1884. Művészeti tanulmányait Bpesten, Bécsben és Párisban végezte. Első nagy sikerét Finale című munkájával aratta, amellyel elnyerte a Rudich-díjat. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített, majd 1916-ban királyi megbízás folytán, elkészítette a gorlicei áttörés emlékművét. Nyílazó c. szobrát az Erzsébetvárosi Kaszinó díjával tüntették ki és a főváros vásárolta meg. Nevezetesebb alkotásai: Észak irredenta szobra, Vénusz születése és számos közéleti kiválóság portréja, a soproni népszavazás emlékműve, a debreceni gróf Tisza István, a Putnokon lévő gróf Serényi szobor, a körmendi és nyíregyházai monumentális hősi emlékművek és számos síremlék. Bpesten áll Rákosi Jenő, Darányi Ignác, Szt. Imre és Mária Terézia huszár szobrai stb. Reggel c. alkotását R. W. Hearst vásárolta meg. A hadiékítményes Ferenc József rend és a polgári signum-laudis tulajdonosa. Az 1929-es téli tárlaton aranyérmet, az 1929-es barcelónai világkiállításon pedig állami nagy aranyérmet kapott. 1932-ben Londonban elkészítette Bernard Shaw, a világhírű angol író, továbbá Henderson v. britt külügymin., a lesz. konf. elnöke, Lord Parmoor, gen. Hamilton stb. mellszobrát. Értékes alkotásai a bpesti Szépművészeti és Fővárosi múzeumon kívül, a világ majd minden múzeumában megtalálhatók.

KISFALUDI STROBL SIGISMONDO

professore dell'Accademia di Belle Arti di Budapest, Consigliere superiore di Governo, nato ad Alsórajk, nel 1884. Svolse i suoi studi artistici a Budapest, Vienna e Parigi. Ha raccolto il suo primo notevole successo col lavoro „Finale", che gli valse il premio Rudich. Durante la guerra ha prestato servizio al fronte, poi, nel 1916, in seguito ad incarico avuto dal Sovrano, ha preparato il monumento dello sfondamento di Gorlice. La sua statua intitolata „L'arciere" è stata premiata dal Casino di Erzsébetváros ed è stata acquistata dal Municipio. Fra le sue opere notiamo: la statua irredentistica del Settentrione, la Nascita di Venere, i busti di numerose personalità della vita pubblica ungherese, il Monumento in memoria del plebiscito di Sopron, la statua di Stefano Tisza a Debreczen, la statua del Conte Serényi a Putnok, i Monumenti ai Caduti di Körmend e Nyiregyháza e numerose tombe di famiglia. A Budapest si devono a lui i monumenti al giornalista Eugenio Ràkosi, al Ministro Ignazio Darányi, Santo Emerico e l'Ussaro di Maria Teresa. La sua statua intitolata „Mattino è stata acquistata da R. W. Hearst. E' insignito del Signum Laudis civile, dell'Ordine di Francesco Giuseppe. All'esposizione invernale del 1929 ha ottenuto la medaglia d'oro, all'Esposizione mondiale di Barcellona dello stesso anna la grande medaglia d'oro dello Stato. Nel 1932 ha eseguito a Londra i busti di Bernhard Shaw, nonchè dell'ex Ministro degli Esteri Henderson, di Lord Parmour, presidente della Conferenza del disarmo. Molte sue opere sono in possesso del Museo di Belle Arti e di quello municipale di Budapest, nonchè di quasi tutti i musei del mondo.

Kisfaludi Stróbl Zs

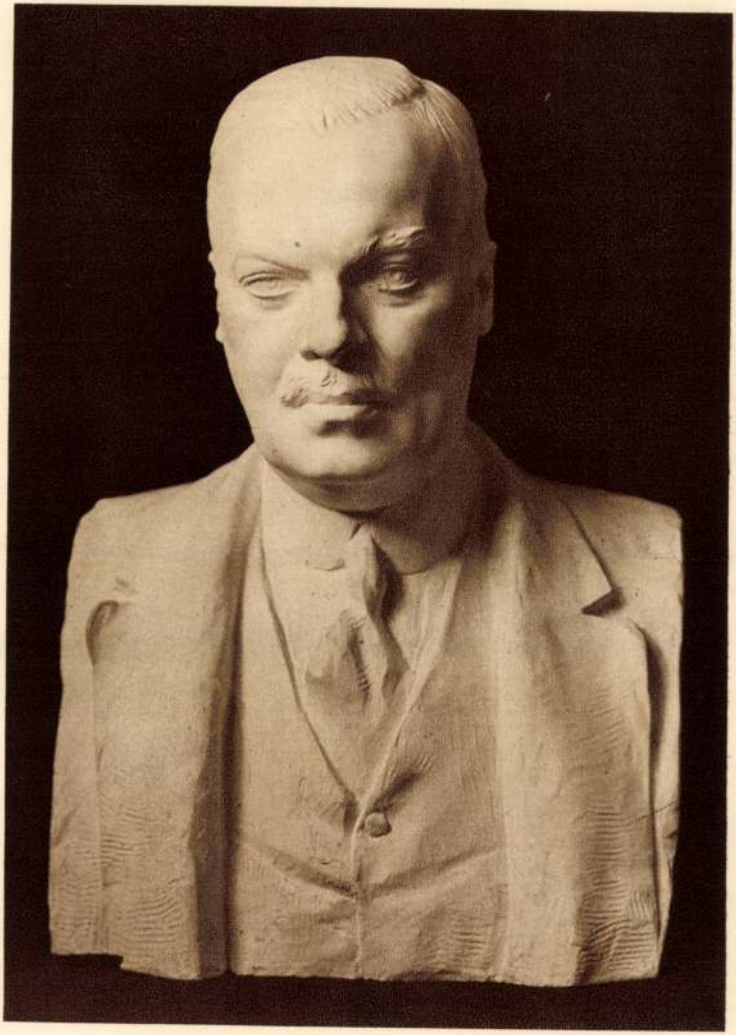

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: LORD ROTHERMERE

Kmtars. 1929-tav. Kiáll

MARKUP BÉLA: MADONNA

körülmény már maga is oly kedvező, hogy fölkelthetné az érdeklődést a raktárházak művészettörténeti feldolgozásának feladata iránt. De nem csupán érdeklődést, hanem lelkesedést és szeretetet ébreszt maguknak a raktárházaknak művészi hatása, amint egyenkint vagy tömegestül felbukkannak előttünk, a régi városban való kóborlás közben.

Egyszerű, logikus felépítésük, tiszta arányaik, a síkfelület ritmikus megelevenítése nagy kapuk és kis ablakok által az egésznek tárgyilagos, nyugodt kifejezése, méltóságteljes lezártsága monumentális szépséget jelent. És még a poézis sem hiányzik, finom színharmónia jön létre, amint a fal síkjának sötét, meleg tónusából kirajzolódik a telitett kékre, zöldre vagy vörösbarnára festett fakapuk és ablaktáblák ismétlődő formája — vagy mikor alkonyatkor a csatorna csendes vize tükrözi a kiegyensúlyozott test éles kontúrral lezárt, sötét tömegét.

A raktárházak itt Amsterdamban, nem elmúlt korok megmaradt emléke, nem múzeális látványosság, hanem a város mai

Kisfaludi Strobl Zsiga

93 Kisfaludi Stróbl Zsigmond: Gróf Széchenyi Pál.

Képzőm. Tars. 1917/18.
téli kiáll. Eat.

401 Andrejka József: Pro patria.

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND:
PAULAY ERZSI KÉPMÁSA. Márvány

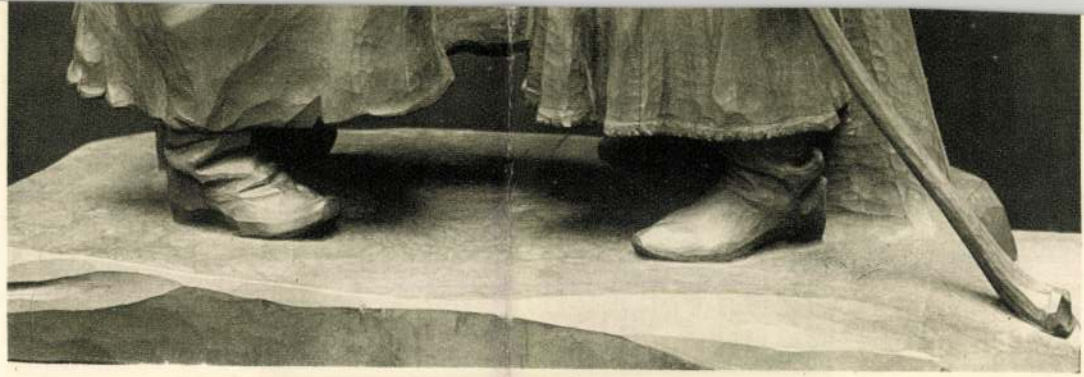

PÁSZTOR JÁNOS: BÚCSÚZKODÁS. 1906. Faszobor

IFJ. VASTAGH GYÖRGY: AGÁR. Bronz

Kisfaludi Strobl Zsigmond

383 Kisfaludi Strobl Zsigmond: Finale.

Képzőm. Társ. 1912/13

Déli kiáll. Cat

370 Sidló Ferenc: Vágyódók.

A mintarajziskola kiállításából

STROBL ZSIGMOND: TANULMÁNY

nak bennünket, akiknek jól esik az a tudat, hogy misztikus teremtéseket szoríthatnak a karjaikba . . . Higyje el nekem, hogy az asszony is csak földi perszona, mint maguk; de van jó dolga, hogy kihasználja a férfiak együgyüségét, s mindenféle titokzatos színekben mutatkozzék. Az asszony lénye is ugyanazokból az erényekből és gyöngeségekből van összeszőve, mint a maguké; de mivel az idegei érzékenyebbek, hát olyan impressziók is hatnak rá, amelyek a maguk — bocsánat a kemény kifejezésért! — durvább egyéniségéről egyszerűen lesiklanak. És mivel nemcsak az idegei finomabbak, hanem a diplomáciai képességei is, hát az impresszióit ügyesen el tudja titkolni a maguk rövidlátó pillantásai elől . . . Innen van, hogy Önök még akkor is nyugodtan bíznak a feleségük ő nagyságában, amikor a tető már vígan ég a fejük fölött . . .

Mindezeket szükséges volt, hogy előre bocsássam, amikor arról akarok beszélni, hogy a férjes asszony néha látható okok nélkül elhidegül ama szeretetreméltó úri ember iránt, akiért egy-két évvel azelőtt még hősiesen meghalt volna. Hogy jobban megértsen, én követni fogom a tudósok példáját, akik a világ minden dolgát szenvedélyesen kategóriákba osztják; s ezennel két osztályba sorozom azokat a férfiakat, akikről — sajnos — meg van írva a végzet könyvében, hogy biztosan Dandin György sorsára jussanak. Mert ezek a férfiak már a természettől két osztályba tartoznak: a melegvérü és a hidegvérü állatok közé. Az egyik épp oly nagy hiba, mint a másik; legalább bizonyos esetekben nagy hiba. Várjon csak, majd mindjárt bővebben fogom magyarázni az elméletemet, hiszen meg van hozzá az illetékességem, mert én is voltam valaha fiatal és szerelmes . . .

Ha körülnéz, kedves barátom, a feleséges urak között, két érdekes spéciest fog találni: a művelt angolt és a temperamentumos olaszt. Ne értsen félre, ez a disztingválás nem a nemzetiségre vonatkozik, hanem a véralkatra. Művelt angolnak én azt a férjet nevezem, aki korrektül és kifogástalanul viselkedik a feleségével szemben; mindig udvarias és előzékeny, a ruha-számlákat zúgolódás nélkül kifizeti, a szobába csak illedelmes kopogtatás után lép be, szóval: a modorában épp oly comme il faut, mint a nyakkendők és a borotválkozás dolgában. Ő az, aki a színházban szerényen háttérbe vonul, s udvariasan átengedi a helyét a házi barátnak, aki az egész előadás alatt intim suttogásokat folytat a feleségével. Ő az, aki a vendéglőben a harmadik úrral az angolországi képviselő-választásokról beszélget, míg a második úr ezalatt veszedelmesen közel hajlik a nagyságos asszonyhoz. Ő az, aki ebéd után nyugodtan felölti a felső kabátját, s nyájasan szól a vendégéhez:

— Nekem, fájdalom, sürgős dolgom van az államtitkárral, de te kérlek e miatt ne zavartasd magadat . . . A feleségem majd elmulattat, amíg hazatérek . . .

Szóval: ő a gyanutlanság, az úri modor, az abszolut bizalom megtestesülése. Vagyis: a megfordított Otello. A nyugalma végtelen, mint az Oceán, s nincs az életnek oly jelensége, amely őt a hidegvérétől megfosztaná. Azok az aggasztó szimptomák, amelyek a normális férjet annyira kihozzák a sodrából, őt teljességgel nem zavarják meg, mert el sem tudja képzelni azt a lehetőséget, hogy belőle megcsalt férj legyen. Ha egy napon valami idegen úr karjaiban találná a feleségét, alkalmasint illedelmesen bemutatkoznék az ismeretlennek, s előkelő mosolylyal szólana hozzá:

— Kedves barátom, nehogy azt higyje, hogy engem talán féltékenynyé tett . . . Ismerem a feleségemet, s így bizonyos vagyok benne, hogy még álmában se tudna hűtlenné lenni hozzám; így hát nincs kétségem benne, hogy a látszat most is csal, mint annyiszor. Önök kétségtelenül valami műkedvelői előadásból tartanak próbát, s én tapintatlanul megzavartam a mulatságukat . . . Ezennel visszavonulok tehát, s ezerszer bocsánatot kérek, hogy ilyen alkalmatlan időben toppantam be . . .

Így beszélne a művelt angol, aki homlokegyenest ellenkezője annak a típusnak, amelyet én félbolond olasznak szoktam nevezni. Mert ez már egészen más legény; s százszor jaj annak a szerencsétlen asszonynak, aki ezt az eleven tűzhányó hegyet választotta az élete párjául. Ő persze már nem tartozik a gyanútlan férjek közé, sőt: a felesége minden szavából, minden mozdulatából, minden mosolyából azt a napnál világosabb bi-

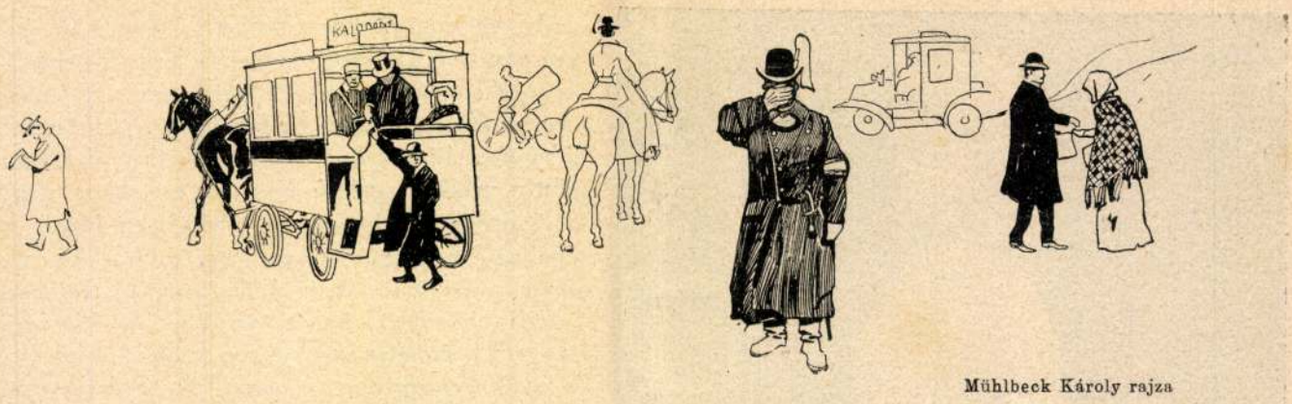

Mühlbeck Károly rajza

A titkos rikkancsok: A rendőr, hogy ne legyen kénytelen meglátni a tilos ujságeladást, a tüsszentést mimeli

Éjfél tájban — még javában beszélt Sárvári uram, — csendesen megnyílott az ajtó és egy nagycsizmás, halinás ember csoszogott be a szobába, s sapkáját a kezében tartotta és az öröm sugara villant föl szemében, amikor Sárvárit megpillantotta. Csendesen odalopózkodott a háta mögé. (A kapitány se látott, se hallott az álmodás hevében.) Csendesen megkopogtatta a vállát és így szólt a halinás ember:

— Szerencsés jóestét, pán kapitány. Eljöttem megkérdezni, mit vessünk az idén?

Sárvári megfordult. Úgy megijedt, mintha az ördögöt látta volna.

A halinás szelidkésen mosolygott:

— Csak én vagyok, pán kapitány. Az ispán, Zalenka Mihály.

— Látlak, kutyafülü, — tört ki a szó Sárváriból.

Aztán elkezdett káromkodni magyarul, tótul. Lecsapta az asztalkendőt, fölborította a széket és úgy elfutott a szobából, mint a nyul. Zalenka Mihály se volt rest. Utána a gazdájának.

— Mit vessünk az idén, pán kapitány? — kiáltotta kétségbeesetten.

De akkor a kapitány már messze járt. Eltünt vidékünkről, senki sem tudja hová, merre lett: elfutott az ispánja, a saját birtoka elől.

Tanfolyam a férjekről

Egy asszony levelei

KÖZREADJA: SZOMAHÁZY ISTVÁN

A művelt angol és a félbolond olasz

Akkoriban, amikor még magam is olyan fiatal asszonyka voltam, mint a maga tanítványai, tudós professzor uram, én se ültem ám naphosszat egy öreg, falusi kuriában, hanem vígan, filozofálás nélkül táncoltam át a farsangi éjszakákat s kiváncsian, sokszor élvezettel hallgattam azokat a kellemes léhaságokat, amiket maguk, kedves barátom, velünk, asszonyokkal fecsegni szoktak. Mert hihetetlen, de mégis való: a legharagosabb matróna életében is volt valamikor egy időpont, amikor a haját félórán át sütögette a kis borszesz-lámpácskánál, s a legszebb szerelmi regénynél is többre becsült egy eleven férfit, aki azt hazudta neki, hogy szerelmes belé. Ebben az időben történt, hogy én is holtig tartó barátságot kötöttem egy sereg rózsásarcu csacsival, aki némelykor könyes szemmel vallotta meg nekem, hogy az urát gyűlöli és megveti . . . Pedig akárhány közülük lángoló szívvel lépett az oltár elé s gyufát meg revolvert emlegetett, ha a szerelmesétől elválasztják. Mi volt az oka ennek az ijesztő átalakulásnak? Talán a férj udvariatlanabb volt, mint a szerelmes gavallér? Talán brutálisan, kiméletlenül bánt azzal a gyöngéd rózsaszállal, aki a maga harmatos üdeségében hozzája simult? Talán kitudódott, hogy egy más asszony képét hordja a szívében? Nem, kedves professzor uram, ezek a súlyos bajok nem forogtak fenn: a szörnyeteg most is csak az a jóképü, kifogástalan, uri modoru fiú volt, akinek legénykorában mutatkozott. És a felesége — csodák-csodája — mégis kiábrándult belőle . . . Tudja-e, hogy miért? . . . Mert ez az úr sok dolgot megtanult világéletében, de egyet nem tanult meg: azt, hogy mi asszonyok többnyire nem a szegény kis agyvelőnkkel, hanem az idegeinkkel gondolkozunk . . . Az idegeinkkel, amelyek ezerszerte finomabbak a férfiakénál és százszorta finomabbak a leveli békáénál, amely tudvalevőleg a levegő sürüségének legapróbb változásait is megérzi . . . Mi asszonyok a férfiak fogyatkozásai iránt bírunk ilyen csodálatos érzékkel . . .

Itt, a falusi magányom csöndjében, harminc év óta csak egyetlen foglalkozást üzök némi szenvedélylyel: reggeltől estig (és gyakran estétől reggelig is) falom a regényeket és a novellákat . . . Hogy ennyi idő alatt hány ezer szerelmi históriát olvastam végig, azt aligha tudnám megmondani önnek, de egy dolgot nyugodtan állíthatok: harminc év alatt alig találtam két-három regényt, amely bennünket, asszonyokat, olyanoknak festene, aminők az életben vagyunk . . . Az irodalom asszonyai aféle félelmetes csodalények: titokzatos démonok, akik a férfiak megrontására törekszenek, vagy szelid és szenvedő angyalok, akik halvány martiréletet élnek . . . Olyan furcsa és értelmetlen figuráknak rajzolnak bennünket, hogy akárhányszor gúnyosan összemosolygunk, de mivel a közös ellenségnek mégse akarjuk kiszolgáltatni magunkat, hát ravaszul belenyugszunk abba, hogy démonok és angyalok vagyunk . . . Pedig nem vagyunk azok, tudós professzor uram; ilyen túlvilági lényeknek csak önök férfiak tarta-

Uj Idők 1906. XII. 11.

248. Zsigmond Kisfaludi Strobl: Motsträvigt barn

Stockholms utställ
1921 maj

291. István Szentgyörgyi: Kyskhet

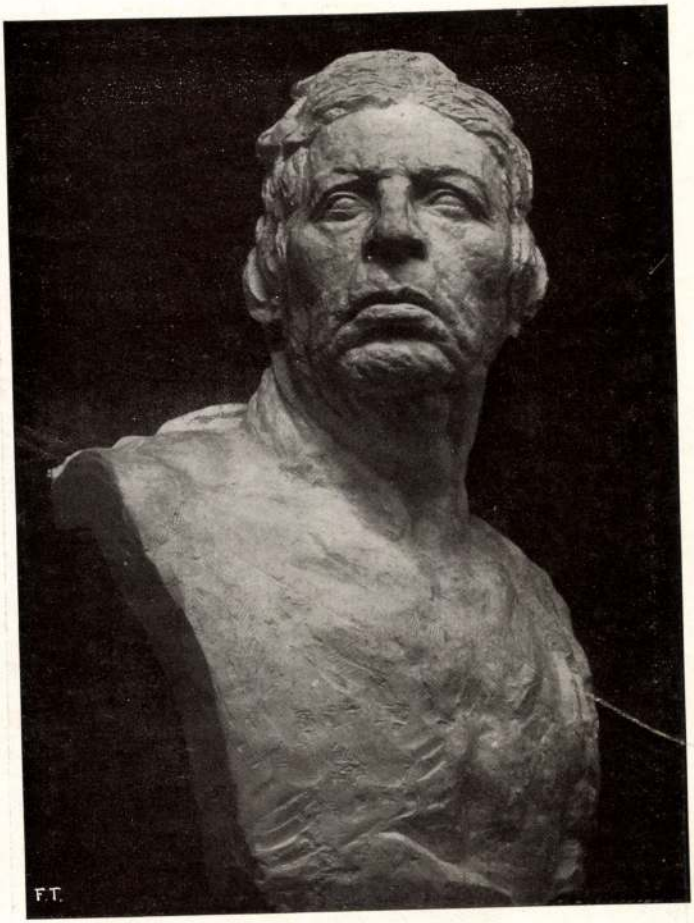

E. A. Bourdelle. — *Ingres.*

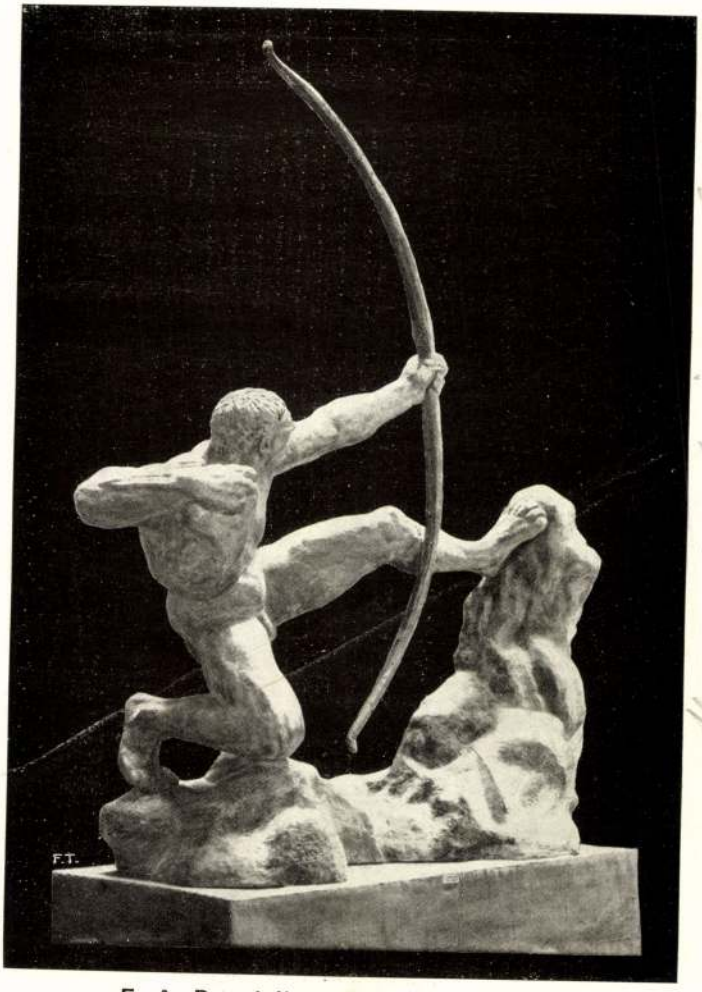

E. A. Bourdelle. — *Ercole saettante.*

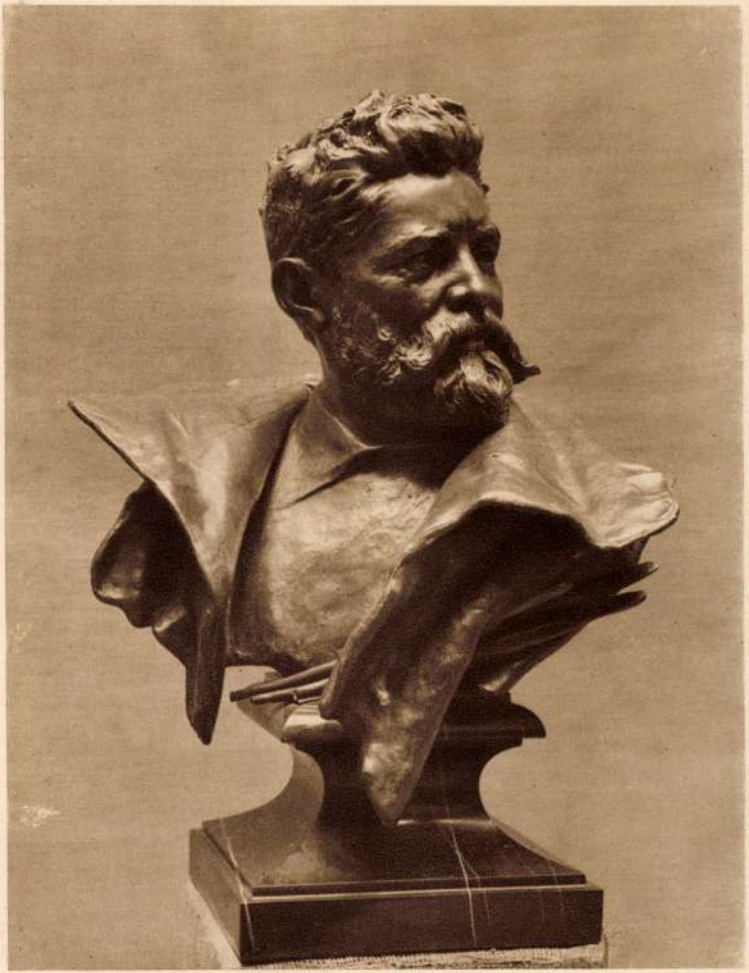

ZALA GYÖRGY: BENCZÚR GYULA

Kisfaludi Strobl Zsiga

Műcsarnok 1932 febr – márc. k.

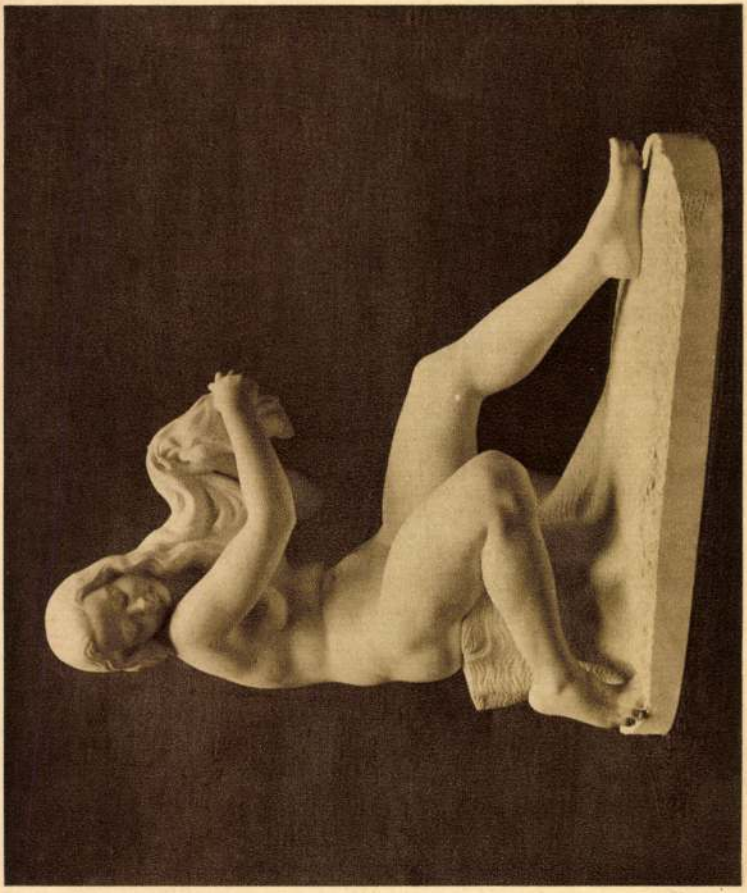

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: REGGEL

Beck G. Fülöp

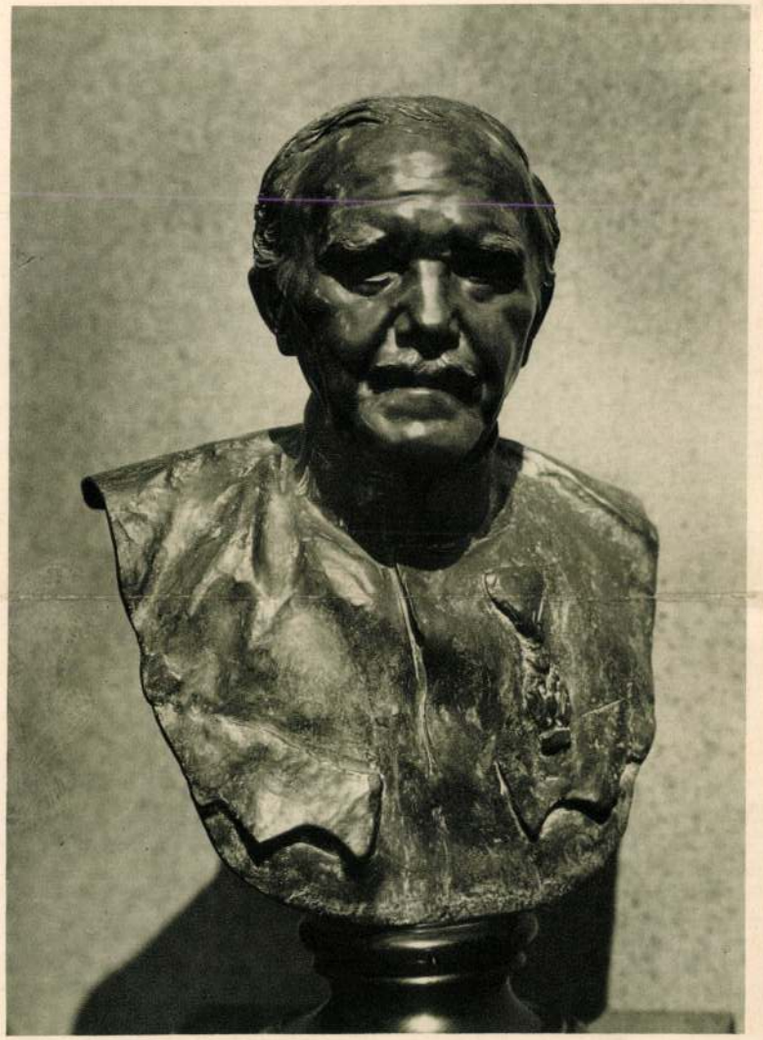

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND:
LEVELDI KOZMA FERENC (BÁRD MIKLÓS) KÉPMÁSA

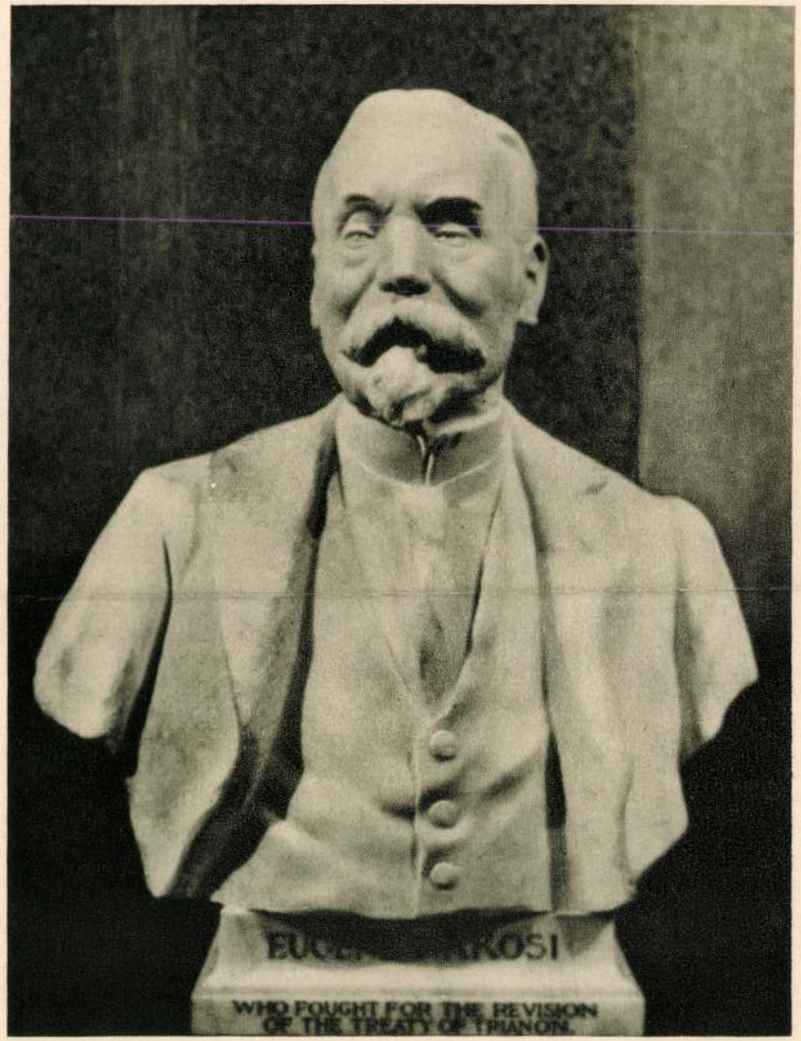

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: RÁKOSI JENŐ

Kisfaludy Stobl Zs

tovalobb

LUX ELEK: MADONNA. Faszobor

BECK Ö. FÜLÖP: ADY ENDRE EMLÉKÉRME

Magyar Művészet
1931. 1. sz.

Bognár József és Kárpáti József

(Novotta Ferenc felv.)

Zsebők Zoltán és Káldy Zoltán

Ülést tartott a Magyarok Világszövetsége Elnöksége

A Magyarok Világszövetsége Elnöksége Bognár József professzor elnökletével 1969. március 14-én megtartotta rendes ülését. Megtárgyalta és elfogadta az MVSZ és a Magyar Hírek 1968. évi munkájáról készült jelentést, a Világszövetség, valamint a lap 1969. évi munkatervét. A tanácskozás során felszólalt dr. Zsebők Zoltán professzor, Tausz János, Harustyák József, Schück Jenő főrabbi, Káldi Zoltán evangélikus püspök, Kiss Károly, Boldizsár Iván, Cserháti József katolikus püspök, Hunya István, Kisfaludi Strobl Zsigmond, Koref Oszkár, Szántó Miklós és Kárpáti József, az MVSZ főtitkára. A hozzászólók — a beható vita során — szinte kivétel nélkül az 1970-es jubileumi évre hazavárható sok tízezer magyar itthoni találkozásának témájával foglalkoztak. A jövő esztendő ugyanis felszabadulásunk 25. évfordulója, Szent István év, és ugyanakkor Bartók Béla halálának negyedszázados évfordulója is. Az elnökség Bognár professzor zárszava után tudomásul vette az MVSZ kulturális bizottságának megalakulását, személyi összetételét, a bizottság első ülésén elhatározott munkaprogramot — különösen aláhúzták a magyar nyelv megőrzésének és ápolásának szükségességét az emigrációban élő magyarság számára —, és végül határozatot hoztak a Magyar Hírek szerkesztőbizottságának újjászervezésére.

A Magyarok Világszövetsége Elnöksége *reprezentatív testület*, a benne részt vevő elnökségi tagok alkotó erejét, nemzeti teljesítményét, az általuk betöltött állások tekintélyét, vagy a személyükben képviselt intézmények, illetve egyházak szerepét és jelentőségét illetően. Nyugodtan mondhatjuk, hogy az elnökség ma a hazai társadalom minden rétegét joggal magában foglaló *össznemzeti együttes*, amely felelősségteljes és termékeny eszmecserét folytat minden ülésen. A témák, a javaslatok, az ötletek tűzijátéka teszi egyre színesebbé, sőt izgalmasabbá az elnökségi tanácskozásokat. Így volt ez a legutóbbi ülésen is, talán még fokozottabban, mint eddig. A felszólalók elismerték a Magyarok Világszövetsége és a Magyar Hírek munkáját, és új feladatok megoldásának igényével jelentkeztek.

A legtöbbet tárgyalt téma az *1970-es jubileumi év volt. Zsebők* Zoltán professzor azt ajánlotta ezzel kapcsolatban, hogy össze kell állítani a hazautazó tízezrek számára *országjáró programokat*, hogy megismerjék Hortobágytól Sopronig azt a pezsgő, építőmunkát, amely a felszabadulás után negyedszázaddal a mai Magyarországot jellemzi. Javasolta azt is, hogy az MVSZ foglalkozzon *szakmai profilú találkozók* szervezésével, hiszen például orvos az orvossal, mérnök a mérnökkel könnyebben találja meg a közös hivatás közös nyelvét. *Schück* Jenő főrabbi arra hívta fel a figyelmet, hogy legutóbbi külföldi útjai alkalmából olyan ellentétes földrajzi központokban is, mint amilyen Párizs és Moszkva, mennyire tapasztalhatta évtizedek óta külföldön élő honfitársaink, de idegenek részéről is a *megnövekedett érdeklődést*. Magyarország ma érdekes ország, teljesítményeink és kezdeményezéseink megragadták az emberek fantáziáját, a tervezett jubileumi találkozót elsősorban arra kellene felhasználni, hogy még szélesebb méretekben ismertessük meg a hazautazó magyarokkal és aztán rajtuk keresztül külhoni környezetükkel az ország dolgait, eredményeit.

Tausz János, az IBUSZ vezérigazgatója részletesen tájékoztatta az elnökséget *az idegenforgalom különböző kedvezményes hazautazási akcióiról*. Kedvezőnek mondotta például a repülővel Bécsbe érkező rokonlátogatók magyar autóbuszokkal történő hazautaztatását és a fokozódó érdeklődést e forma iránt. *A szolgáltatásokat, a kedvezményeket tovább bővítik*, változatos utazási formák széles választéka fog a rokonlátogatók rendelkezésére állni, az idegenforgalmi szervek felkészülnek a jövő évi minden eddiginél tömegesebbnek ígérkező hazalátogatás lebonyolítására.

Boldizsár Iván kiemelte annak fontosságát, hogy a jövő év *Szent István királyunk éve* és ennek a nagyszerű történelmi hagyománynak ápolása *a népi demokratikus Magyarország örömmel vállalt kötelessége és feladata.*

Cserháti József, pécsi katolikus püspök arról beszélt, hogy a tengerentúli magyarság nagy része egyházi szervezetekben tevékenykedve őrzi a maga nemzeti értékeit. A Nyugaton élő katolikus magyarság tudatában van a Szent István év jelentőségének és ennek megfelelően készül is a jubileumra. *A katolikus püspöki kar szívesen felajánlja szolgálatát a közös nemzeti ügy javára*, és az egyházak segítségével a külföldön élő és az itthoni magyarság még jobban összeforrhat a szentistváni gondolat jegyében.

A továbbiakban a találkozó gondos megszervezésének szükségességéről beszélt *Harustyák* József és a Szakszervezetek Országos Tanácsának képviselője, *Kiss* Károly, a veterán *Hunya* István és a Kereskedelmi Kamara képviselője, *Kallós* Ödön is. Válasza során az MVSZ főtitkára, *Kárpáti* József szólt arról, hogy honfitársaink 1970-es, tervezett találkozója nem lesz afféle régi típusú, ünnepélyes szónoklatokkal tele, tartalmatlan, vagy formális, de fényűző hivatalos rendezvény, hanem *sok tízezer hazautazó honfitársunk országjáró utazásainak változatos programja*, építőmunkánk gondjaival és eredményeivel való megismerkedése. A szentistváni évforduló, a felszabadulás óta eltelt huszonöt év megünneplésének egybeesése szerencsés véletlen, és egyben természetes összetartozás. *Bognár* professzor mindehhez hozzátette, hogy *Bartók Béla halálának 25. évfordulója* a fényszórót még jobban rá fogja irányítani a magyar szellem nagy teljesítményeire és még jobban összefogja, átíveli a történelmi századokat Szent Istvántól máig.

Az ülés másik központi témája *a magyar nyelv ápolásának kérdése* volt. *Káldi* Zoltán evangélikus püspök mondotta el hozzászólásában, hogy kulturális kincseink megismertetése a második és harmadik generáció magyarjaival a fordítások és más áttételek nélkül csak akkor lehetséges, ha *segítjük a Nyugaton működő egyesületeket, egyházakat vagy a szétszóródott magyar családokat a magyar nyelv megtartásában.* Javasolta speciális magyar nyelvkönyvek kiadását, a magyar gyermekek itthoni nyaraltatásának megszervezését. Kiemelte, milyen gyümölcsöző tapasztalatot jelent az evangélikus egyház svédországi egyesületének tavalyi kezdeményezése, amikoris Magyarországról kértek tanárt a magyar történelem-irodalom tanítására, és a kiutazó segédlelkésznő néhány hét alatt is nagyszerű eredményeket ért el. *Hunya* István a *magyar könyvkiadás és könyvterjesztés* megjavításáról, *Kisfaludi Strobl* Zsigmond *képzőművészeti teljesítményeink megismertetéséről beszélt dr. Koref* Oszkár főorvos *ösztöndíjak felajánlását* sürgette az emigrációban élő magyarság gyermekei számára. *Kárpáti* főtitkár hangsúlyozta, hogy a *magyar nyelv ápolása a Magyarok Világszövetsége előtt álló egyik legjelentősebb feladat*, ezért a nemrég megalakult *kulturális bizottság* ezzel a kérdéssel kezdi munkáját. A legjobb szakembereket kérték fel közreműködésre, és az egyházak hathatós segítségével remélhetőleg sikerül majd előrelépni e fontos területen is.

Zárszavában *Bognár* professzor elmondotta, hogy *a nyelvművelés minden szintjével foglalkozni kell.* Segíteni kell azokat az egyetemi katedrákat külföldön, amelyek magyar nyelvet tanítanak és gondoskodni kell az általános iskolás gyerekekről is, akiknek már nem anyanyelve a magyar és ezért számukra a nyelvtanítás speciális módszereket követel. *Sinor* Dénes professzor erről a kérdésről szóló cikke a Magyar Hírekben máris széles körű érdeklődést keltett és az eszmecsere folytatódni fog a lap hasábjain.

Végül ne hallgassunk arról sem, hogy lapunk, a *Magyar Hírek munkájáról* is sok szó esett. Számos javaslat hangzott el, rengeteg tanácsot, ötletet kaptunk. A szerkesztőségi kollektíva igyekszik megfelelni a megnövekedett követelményeknek, és ezt segíti majd az újjászervezett, kibővített szerkesztőbizottság is. Új tagjai lettek: *Darvasi* István, a Magyar Hírlap főszerkesztője, *Boldizsár* Iván, a New Hungarian Quarterly főszerkesztője, *Vécsey* György, a Trade főszerkesztője, *Pécsi* Ferenc, a Magyar Televízió igazgatója, *Lénárd* György, a Szülőföldünk szerkesztője, *Reményi* István, a Magyar Távirati Iroda osztályvezetője, *Szepesi* György a Magyar Rádió és Televízió főmunkatársa. A szerkesztőbizottság titkára továbbra is *Szántó* Miklós, a Magyar Hírek főszerkesztője, hivatalból tagja *Kárpáti* József, a Magyarok Világszövetsége főtitkára. A szerkesztőbizottság elnöke változatlanul *Bognár* József professzor, az MVSZ elnöke.

Balról: Schück Jenő, Palotay Sándor, Láncos János, Kiss Károly, Kisfaludi Strobl Zsigmond, Hunya István és Kallós Ödön

Balról: Tausz János, Koref Oszkár és Cserháti József

MAGYAR HÍREK
Magyar Hírlapíró
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

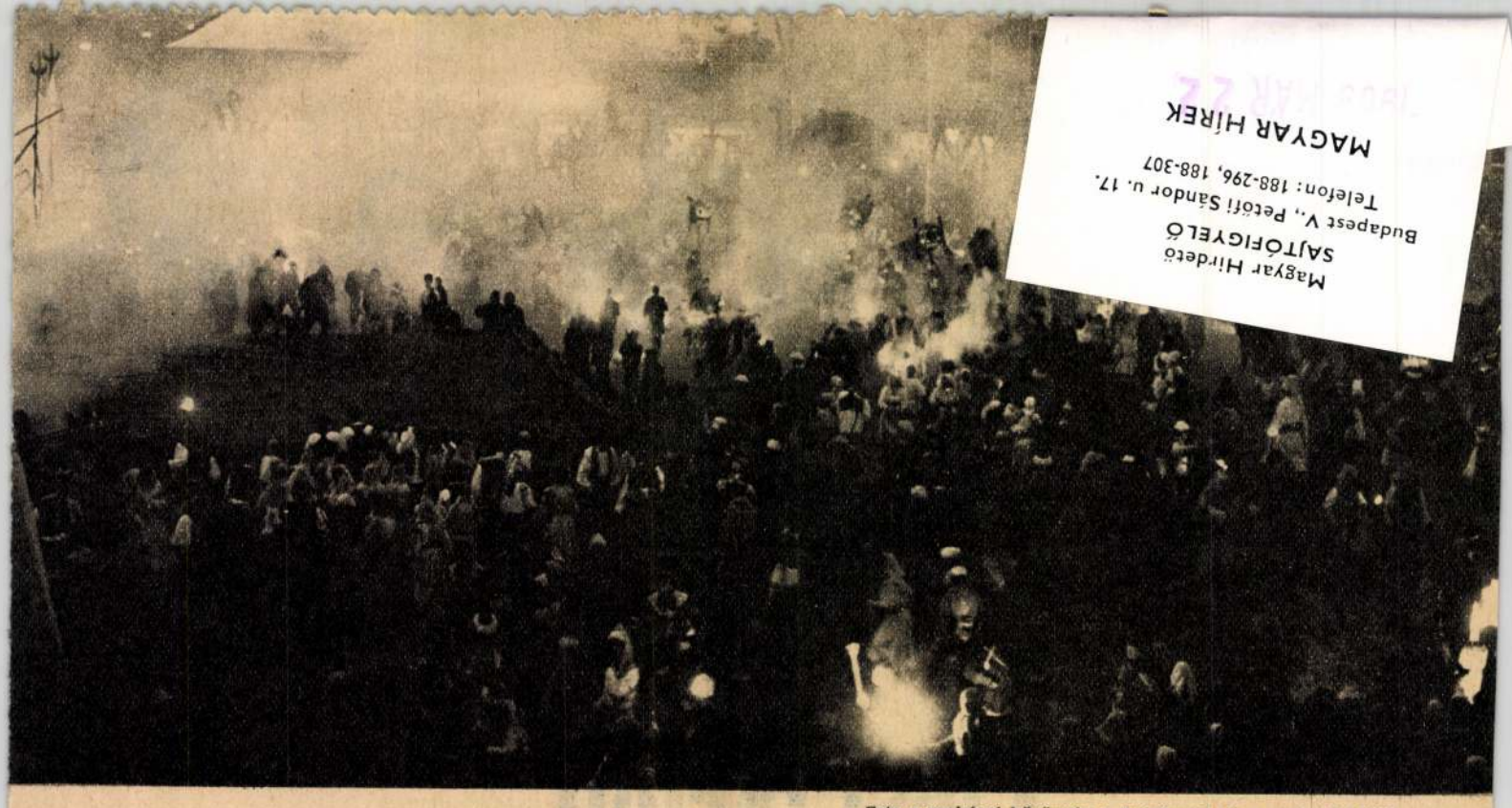

Este a mohácsi közönség a Széchenyi téren gyönyörködik a délszláv együttesek fellépésében

Busójárás

Több honfitársunk fordult hozzánk azzal a kéréssel, hogy a mohácsi busójárásról hozzunk képeket. Noha a szokásos időszakban, farsangtájt már többször bemutattuk ezt a sajátos, groteszkségében is vidám, derűs népi játékot, ez alkalommal a kedves kérésnek eleget téve, ismét felvonultatjuk a busókat

Álarcos sokácok a Koló téri busó szobornál

Kiállítás nyílt az álarcfaragók legszebb munkáiból (MTI felv.)

Rónai Mihály András:

Mitől magyar?

A végén derül majd ki, hogy' jutott ez eszembe. Mármint a Dénes Oszkár bécsi sikere és a Hegedűs Gyula bécsi bukása.

Dénes Oszkár táncos komikus volt, sőt a pesti vicc szerint — mivel valamikor drogistaságon kezdte — „táncos kémikus". Remek volt, tehetséges, kedves, óriási sikere is volt a világon mindenütt, Bécsben is. Egy kukkot sem tudott másképp, mint magyarul, külföldön a szövegeit memoriternek magolta be, nem is nagyon értette, úgy adta elő. És a külföldi közönség (Milánóban voltam ennek tanúja, 1938-ban, a Teatro Nouvóban) őrjöngött érte, majd szétszedte. S egyszer, mikor épp legnagyobb sikereit aratta Bécsben, ugyanott a vendégszereplő Hegedűs Gyula, prózai színpadunk nagy művésze tökéletesen megbukott. Bécsben élt akkor Ignotus, s eltűnődve e szimultán jelenségen, megfejtést nem is talált egyebet, mint egy hozzá méltón zseniális fogalmazást: hogy ez a bukás azért volt óhatatlan, mert — úgymond —, „ahogy Hegedűs bejött a színre s egy karosszékbe szótlanul leereszkedett, *az egy magyar tőmondat volt.*

Magyar tőmondat: érthetetlen, mert — a tökély e fokán — lefordíthatatlan. Mértéke a színész művészetének, bőséges indokolása odakünn bukásának is.

Nem volt ez, korántsem volt holmi kisebbítése a Dénes Oszi talentumának (ha az lett volna, nem is idézném, hisz a barátom volt szegény, ma is szeretettel gondolok reá, sőt azzal a bámulattal is, ami kijár annak, akinél egy Maurice Chevalier-nak már a startnál is könnyebb dolga volt, s akinek az ő pesti *charme*-jával, a franciaság és a párizsi *charme* dupla fórjából sikerült a magáét lefaragni mégis). Nem erről: *másról* szólt, *máshova* világított Ignotus.

Arról a sűrű, arról a nem-oldódó anyagról van szó, amitől az a tőmondat magyar volt kimondatlan is (s amitől francia a francia is, meg a hasonló, szerencsésebb többiek).

Külföldi költőóriások legszebb magyar fordításai bizony szólnak olyan szépen, mint az eredeti vers. Amit Babits egy-egy Baudelaire- vagy Verlaine-verssel, amit Tóth Árpád Keats-szel csinált, annál tüneményesebb művészet talán a világon sincsen. Tökéletes magyar vers lett mind és — közben — tökéletesen francia, tökéletesen angol. A közepes külföldi költő pedig, ha verse magyar költőnek — valódinak — kezébe kerül, pláne még jobban jár rendszerint: műve különb vers lesz, legalább egy-két oktávval magasabban szól, s ugyanakkor franciább is, meg angolabb. Nem holmi elfogultság ez, hanem rejtélyes, de szigorúan szakmai tapasztalat. Olyan magyar költőóriás azonban még nem volt, aki ne törpült volna legott jókora porciót, mihelyt versét idegen nyelvre ültették át. Nem is mintha nem olvastam volna már többékevésbé szép fordításokat. (A legszebbeket szegény Gara mutatta Párizsban: azokat, amelyeket francia költő-barátaiból az ő grandiózus, gyönyörű ambíciója vert ki.) De mégis így van.

Mind e súlyos és nagy tapasztalatok mellé akadnak azonban még járulékos tapasztalások is.

Kongresszusi záróvacsorán kerültünk az ősszel Velencében közös asztalhoz Feldmann professzor úrral. Erich Feldmann professzor úr a bonni egyetem bölcsészkarán tanszékvezető, a filozófiáé és a pedagógiáé, tevékenységének másik ágán pedig a nemzetközi filmtudomány, sőt tévé-tudomány művelőinek is elnöke. Hát Balázs Bélát persze hogy szóba hoztam: hogy filmesztétikai munkásságát odakünn ma is ismerik s becsülik-e.

— *Ich bin sein Schüler* — felelte röviden s szinte áhítattal a bonni professzor. Balázs Bélának, aki a legjobban tudta, hogy német professzortól ily maximális hódolat mily nehezen kapható, jólesett talán még a sírjában is.

— Egy kicsit engem is tanítgatott — bólintottam rá csöndesen.

— Nem is tudtam, hogy ön filmmel is foglalkozik — lepődött meg erre kellemesen a professzor úr, de ki kellett persze ábrándítanom.

— Moziba — mondtam — éppenséggel eljárok. De nem erre gondoltam. Hanem arra a Balázs Bélára, akit a magyar irodalomtörténet századunk egyik legkiválóbb költőjeként és elbeszélőjeként tart számon.

Mesteréből azért persze nem ábrándult ki a professzor úr Hanem határtalanul meglepődött. Olyan újságot hallott tőlem, mintha arról tudósítottam volna, hogy Kant filozófia munkássága bizonyára derék dolog volt ugyan — de az semmi ahhoz képest, ha *azt* hallotta volna, hogyan hegedült. (S Balázsnak *hegedűje* az örökebb.)

— Nahát! Hogy miket nem hall az ember! — hüledezett a professzor. — Ugyan írjanak már erről a *New Hungarian Quarterly*be egyszer egy cikket!

Magyar költő, magyar elbeszélő ugyanis nem járt még a világon, aki németül *úgy* tudott volna, mint Balázs Béla Ideszakadt német nő volt az anyja, nevelkedni meg kiskorában a Szepességen, az akkor még jócskán cipszer Lőcsén nevelkedett. A nyelvnek aztán még diplomás tanára is lett. Meg is írta a *Der sichtbare Mensch* című alapvető standard-művet nyelvnek és stílnek oly *hochdeutsch* tökélyével, ahogy tán azóta sem írtak filmesztétikát.

Hanem verseit — egyetlen kivétellel, amikor passzióból kunsztozott — magyarul írta mind. Magyarul a bűvöletes bábjátékokat és meséket is; a fából faragott királyfiról szólót éppen a Bartók zenéje alá. S magyarul azt is, ami próza létére is költészetének legjavához tartozik, legszebb novelláink egyikét, a Logodi-utcai történetet. Meg azt a gyönyörűen költői életregényt is, az *Álmodó ifjúság* című. *„El tudtam vérezni egy festet sebben"* — jut most eszembe éppen abból ez a remek mondata. Mért nem németül írt hát le ilyet?

Modern költészetnek s modern mesének, azaz a filmnek mért csak *törvénykönyvét* írta németül — s miért magyarul *magát a verset, magát a mesét?* Holott emigráns volt, máskülönben abból élhetett is volna.

Hát itt érek vissza ahhoz, amivel ezt az egész cikket kezdtem.

Mert ő aztán odakünn egyszerre, egyszemélyben volt Dénes Oszi és Hegedűs Gyula. (Persze magasabb regiszterbe csavarva fel a dolgot.) A sikert, amely pedig nem volt olcsó (amely sohasem olcsó, ha igazi és tartós, s amelyet Dénes Oszi sem kapott meg ingyen), a sikert, sőt a megszolgált és legkomolyabb világhírt ő is csak produkciójának azzal a hányadával érte el, amely természeténél fogva közfogyasztásra alkalmas volt nemzetközileg. A másik hányada, a nagyobbik, a lényegibb és maradandóbb (hisz' csak esztétikákat s nem műveket haladnak meg újabb esztétikák), vagyis a mindvégig magyarul szóló vers, novella, regény: az mind-mind az a bizonyos Ignotus-féle *magyar tőmondat* volt. Akár kimondatlan is, akár puszta létével csupán: az, amellyel Hegedűs Gyulának sem volt künn sikere. S nem is annyira keserves dolog ez, mint inkább felingerlő, izgató.

Téved ugyanis, aki képes már-már azt hinni, mintha holmi magyar kesergő volna ez, borongás egy árvalányhajas magányon és végzeten, már-már tetszelgés is benne. Hamis volt az ilyesmi különben is mindig, s a valósággal egyre kevésbé rímei. Épp ellenkezőleg: firtatva azt, hogy *mitől magyar* valami, épp a legáltalánosabbat firtatom. Hogy *mitől művészet.* Mert hogy *ugyanattól*, az bizonyos.

Virágot szagolgatok: az *illatát*, mely *termett valahol.*

tői érzések e vonalak révén rendkivül ötletes és finom formákban jutnak e lapokon kifejezésre. Ezek a rajzok igazi eredetiségükkel és az elképzelés elragadó személyes illatával a nézőt hol színes perzsa kéziratokra, hol pedig William Morris sajtója alól kikerült, dusan diszitett lapokra emlékeztetik. . . . A müvek tulnyomó részén keleti és nyugati hatások olyan könnyedén és olyan állhatatosan olvadnak egymásba, hogy ebből örökölött készségre kell következtetnünk. Tájképes rajzait nem lehet elég fennen dicsérnünk. A vallásos tárgyakat friss képzelőerővel veti a papirra és az élet egyéni problémáinak rajzából elmélyülő szépség sugárzik felénk . . .

A *Morning Post* április 13-iki számának hosszabb kritikájában egyebek között ezeket a mondatokat találjuk:

„. . . Müvészi munkáinak leheletnyi materiális alapja van csak, mely azonban elég erős ahhoz, hogy e tündéri épületeket hordozza . . . Akár színes, akár egyszinü is e sok rajz és metszet, a szerkezet és vonalvezetés halkan átfinomul és elragadóan kedves. *Reméljük, hogy akad majd hasonló tehetségü költő, aki verseket ir e rajzok ritmusára,* ugy hogy az olvasó gyönyörüségére egy kiadásban kerülnek majd e rajzok és a hozzájuk irt versek a szeme elé."

E világlapok dicséretéhez nincs mit hozzátenni. Kádár Livia, az angol prerafaelita festők e rokonlelke, Londonban beérkezett müvész. Beérkezett magyar müvész.

Kétezer néző fog elférni
Márkus Emilia mozijában

Egyáltalán nincs épitkezés Budapesten és már ezért is érdeklődést keltett müvészi körökben a hir, hogy a régi Nemzeti Szinház helyére Márkus Emilia moziengedélyt kapott. Az uj nyári mozi, mint a *Szinházi Élet* munkatársa értesült, 2000 nézőt fog befogadni s igy Budapest legnagyobb ilyenfajtáju szórakozó helye lesz. A tervek, melyeket *Péter* Sándor épitőmüvész készitett, nagyon szépek, ugy hogy az uj mozi müvészi szempontból is szenzációs lesz, méltó a helyhez, amelyen felépül és Márkus Emiliához, aki ezzel most már moziigazgató is lesz. A tervek szerint szinpadot is épitenek, mert a mozielőadásokat egyéb fellépésekkel és előadásokkal akarják tarkitani.

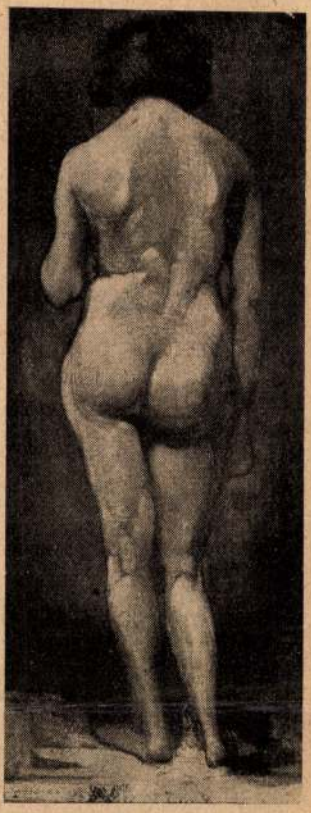

Rónay Kázmér müteremkiállításából: Női akt (rézkarc)

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond Venczell Bélát mintázza

Patkó Károly: Női arckép

Pihenjünk egy negyedórát

és ezalatt mondja el, Etel, mi ujság a művészvilágban?

— Utaznak, művész ur. Mindenki utazik. Sokan vannak Párizsban, nagyon sokan és még többen utaznak oda. Már régóta kint van Andaházy-Kasnya ur, Kohner Ida bárónő, Basch Andor, Diener Dénes, meg sokan a fiatalok közül és a héten megint ujabb szállitmány ment ki. Szombaton utazott Párizsba Glatter Gyula ur, Gárdos ur, meg Vidovszky Béla ur. Ezzel szemben Vértes Marcell Bécsben van s néhány hétig ott is marad.

— Mi van Fényes bácsival, rég nem láttuk!

— Fényes ur az olaszországi kirándulók közé tartozik, jelenleg Flórencben van, Olaszországból egyébként az a hir jött, hogy a Rudnay-kiállításnak tényleg nagyon nagy a sikere! Nemcsak az erkölcsi siker nagy, de az anyagi is, az olasz közönség megállapitotta azt, amit mi már tudtunk nélkülök is, hogy Rudnay a legnagyobb európai festők egyike.

— No, ez kellemes ujság.

— Van kellemetlen is. Szőnyi István, a fiatal gárda egyik tagja nagy beteg. Tüdőgyulladást kapott és sokáig igazán válságos volt az állapota. Most már gyógyulóban van s nemsokára felkelhet az ágyból.

— Hát a szobrászok mit csinálnak?

— Az elmult héten a szolnoki hősi emlék izgatta a kedélyeket. Mint tetszik tudni, Szentgyörgyi ur kapta meg a pályázaton a kivitelre való megbizatást, de nagyon tetszett a másik két pályamunka, Kisfaludi—Stróbl ur; meg Sidló Ferenc ur pályamüve is. Szolnok szebb lesz egy szép szoborral, lassanként egészen müvészváros lesz. Az ottani müvésztelepen is megindult már Iván ur, meg Szüle ur, mig Zombory meg Szlányi mesterek a munka, a héten ment le Pólya már régebben ott vannak már.

— Kiállitások?

— Még mindig lesznek. Budapesten annyi a tárlat, mint talán sehol, az egész szezón olyan élénk volt, hogy szinte példátlan. A jövő hét eseménye a Műcsarnok tavaszi tárlata, amelynek rendezését a tavaszi vásár után nyomban megkezdik. Ugyanakkor a Szalonban is uj kiállitás nyilik és az Ernsztmuzeumban is lesz még egy kiállitás a tavasszal.

— Mi van a mostani aukción?

— Van egy személyi meglepetése a mostani aukciónak. Képzelje müvész ur, Raskó Géza, a kitünő színész, átpártolt Thaliától a másik muzsához: aukcióvezető lett Ernsztnél. Nem hiába volt bonvivánt Raskó ur, olyan érces hangon tudja vezetni az eladást, hogy öröm hallgatni. Az aukciók közönsége pezsge örömel üdvözölte, hisz mindenki szereti a kedves, derék Raskót.

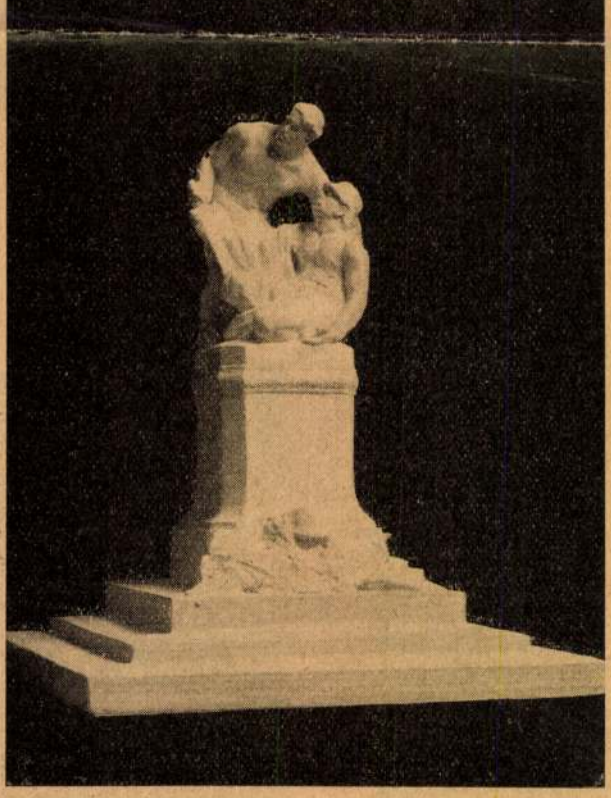

Szentgyörgyi István: A szolnoki hősi emlékmű terve, amely első dijat nyert

— Szent Isten, Peg, még csak öt hónapja! Én azt hittem, öt éve már! Hiszen, ha ez így megy, nem érjük meg ennek az esztendőnek a végét.

Mert az időt nemcsak az órával lehet mérni. Az óra: nagyon megfelelő időmutató azoknak, akik csak esznek, dolgoznak és alusznak. Ezek az emberek az idő rabszolgái. Egész nap rohannak és folyton az órát lesik, hogy idejében megérkezzenek valahova. Ezek mindig az elveszett percekért jajgatnak és valami titokzatos alkimia segítségével szeretnék megtalálni és felhasználni az eltékozolt órákat.

Nincs kegyetlenebb rabszolgahajtó, mint az óra, pedig nyugodt, türelmes arca nem is sürget, csak egykedvűen tikk-takkol. Az idő kegyetlen zsarnoksága alól csak nagyon kevesen menekülhetnek meg. Az egészen fiatalok, akiknek számára még nem kezdődött meg az idő s az egészen öregek, akik az örökkévalóság megnyugtató közelségének tudatában már elfelejtették az időt mérni. És végül a szerelmesek, akik mindig kergetik az órákat.

— És ráadásul ma nem is fogok levelet kapni, — kesergett Sue. — Fogadni mernék, hogy szombatig nem jön posta. Szombatig pedig még egy egész örökkévalóság.

Ez megint egy másik módja az idő mérésének: a levélvárás.

Margaret, akit a könyörtelen nyolctízes vonat rászoktatott arra, hogy gyorsan öltözködjék, a nagy sietségben is érezte, hogy mekkorát dobbant a szíve. Levelet várni: ezt a kínt ő is ismerte. Június, július és augusztus folyamán David összesen hétszer írt neki. Szeptemberben már ötször. És október első hetében: háromszor.

Margaret-nek remegett a keze míg a nyakkendőjét megkötötte, s a szíve már ott ugrált az irodában, az íróasztala előtt, ahol az itatós alatt, ijedt örömmel már olyan sokszor fedezte föl David jólismert, férfias betűit.

Vajjon lesz-e levél ma reggel?

Margaret nem mert a tükörbe nézni. Ő is olyan lesz már, mint Sue, aki a levelekkel méri az időt s aki a két levél közé eső napokat úgy éli csak, mint egy alvajáró? Folytatjuk

Művészet

Helytelen szobrok

Irta: **Lyka Károly**

A ragyogó tollú Rákosi Jenő szobrot kap s e szobor számára helyet keres boldog-boldogtalan. Bizottságok, ankétek, cikkírók törik a fejüket s mások fejét, helyszini szemlék sürögnek. S szobrot kap a magyar építészet legnagyobb géniusza, Lechner Ödön is, de az ő számára is sikertelenül keres helyet bizottság, cikk, ankét. Ez a nagy buzgalom, ez a sok helyszini szemle, ez a sürgés nagyon szép s mindig örvendetes dolog, ha nagy a mozgás a művészet dolgai körül. Ámde kétséges, vajjon ez a nagy sürgés csakugyan a művészet körül forog-e.

Azt kellene hinni, hogy csakugyan művészetről van szó. Mert hiszen a szobor művész alkotása s a művészet nyelvén akarja elmondani, ami szépet s jót tud a szobor hőséről. Ha azonban közelebbről vizsgáljuk a dolgot, kisül, hogy az eset másmilyen.

Valami érthetetlen felfogás már régtől fogva így okoskodik: a nagy ember szobra nagy térre állítandó. Hogy mi a köze valaki szellemi és erkölcsi nagyságának egy tér ennyi meg ennyi négyzetméteréhez, azt ugyan nem magyarázta meg máig senki, az értelmetlen frázis azonban szabadon röpköd és az emberek lassankint igazságnak kezdik nézni.

Mi ettől eltérően inkább azt hisszük, hogy egy nagy ember szobrához egy olyan hely méltó, amelyen a szobor a legművésziesebben érvényesül. Mert a művészi szobormű csak ilyen esetben mondhatja el maradék nélkül azt, amit el akar mondani.

Ezzel rögtön feltolul az a kérdés, hogy tehát mik azok a sajátságok, amelyek egy helyet alkalmassá tesznek egy oly szobor elhelyezésére, mint például Rákosi Jenőé.

A választ körülbelül a legbiztosabban akkor kapjuk meg, ha kikutatjuk, hogy ilyen esetben hogyan jártak el a legjobb időkben a legkitünőbb mesterek. Ők ugyanis semmit sem csináltak ok és meggondolás nélkül s ha azt látjuk, hogy az ő kedvük és elvük szerint elhelyezett szobrok csakugyan művészi módon hatnak, elfogadhatjuk az eljárásukat, legalább jó tanácsnak.

Egy ilyen kutatásnál az sül ki, hogy nem a széles, nagy tér volt az ideáljuk, amikor egy ily szobor elhelyezését latolgatták. Ellenkezően: lehetőleg egy építészeti zárt keretet kerestek, lehetőleg egy épület homlokzata elé vagy szárnyai közé igyekeztek a szobrot állítani (pl. Michelangelo, amikor megbízták Marcus Aurelius lovasszobrának művészi elhelyezésével).

Könnyen rájövünk egy ilyen törekvés okára s ez az ok valóban művészi. Az emberi alak, amely kötetlen forma, már az ellentét révén is életteljesebbé válik az építészet kötött formái előtt vagy között. Homlokzatok geometrikus formái feltünővé, plaszti-

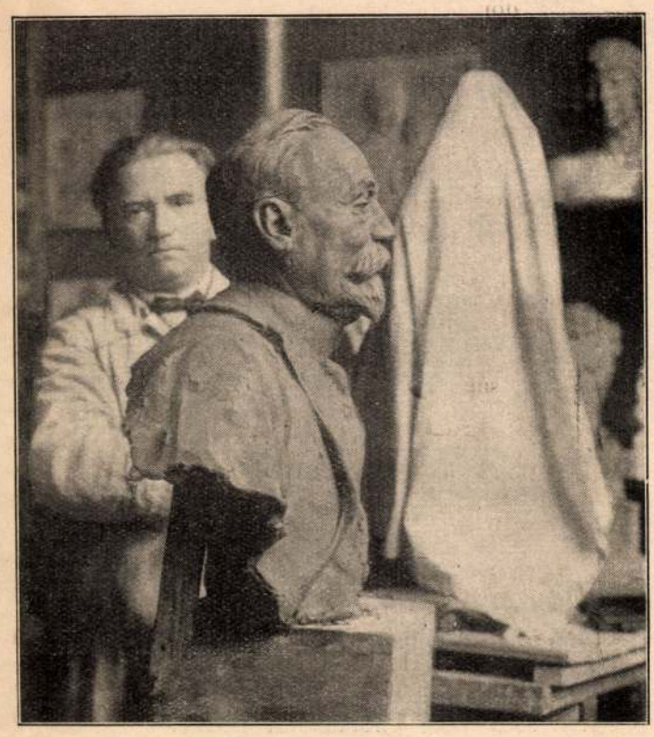

Rákosi Jenő szobra és megalkotója: Kisfaludi Stróbl Zsigmond

Uj Idők, 1929. ápr. 21. 17. sz.

kusabbá teszik az alak szabad formáit, a háttér síkjai, merev vonalai előtt duzzad s életet sugallóvá válik a nem sík, hanem minden oldalról megmintázott, igazi test. Ilyen és hasonló okok megmagyarázzák, miért hat oly jól az épülethomlokzat elé vagy annak keretébe állított szobor s miért szerették annyira a renaissance nagy olasz mesterei egyenest építészetileg kiképzett fülkékbe állítani sok szoborművüket. Elgondolásuk logikus és művészi volt, mert növelte a szobor plasztikai hatását s ezzel súlyát, jelentőségét. Semmi más eszközzel nem lehet hasonló hatást elérni. Csak szurrogátumnak fogható fel a kertészetileg alakított bokor-kulissza, mint háttér vagy keret.

Ez a kötés, az élő forma és az építészeti geometrikus forma ellentétének művészi kiaknázása a szobor javára — természetesen elesik akkor, ha a tér oly nagy, hogy szinte elvész a szobor és építészeti háttere vagy kerete közt kívánatos kölcsönhatás. A szobor — mindig egy oly emlékről beszélünk itt, amilyennek Rákosié készül — elárvul e háttér nélkül. Sőt a nagy téren való elhelyezés megfosztja minden művészi hatásától. Eltörpíti, jelentéktelenné teszi. Tehát pontosan az ellenkezőjét éri el annak a célnak, amelyet az emberek szobor emelésével maguk elé tűznek.

Még egy baj szegődik társul ehhez az alapvető bajhoz. Minden művész tudja, mily fontos, hogy művét a megfelelő távolságból nézzük. A szobor elhelyezésénél fontos szempont volt mindig s ma is az, hogy ezt a legkedvezőbb távolságot lehetőleg meghatározza a művész, az elhelyezés segítségével. A nagy téren álló szobornál ez a kedvező távolság nincs megállapítva. Látom a tér végéről is, tehát a véletlen önkényére van bízva a hatás. A kicsiny tér vagy az építészeti közeli környezet ezzel ellentétben szabályozza, megköti a távolságot, ahonnan a szobor legjobban érvényesül. S ez a helyes.

A nagy téren álló szobor, megfelelő közeli háttér nélkül, árnyképnek hat, amelynek csak körvonalai s tömegessége érvényesül. Messziről látom ezeket a sajátságait s tovább megyek. A szűkebb keretbe foglalt szobornál azonban egész más dolgok érvényesülnek: a mintázás összes részletei, a formák mindegyike, a jellemzés találó vonásai, az előadás szépsége, szóval az összes művészeti erények, amelyeket a szobrász művére pazarolt. Igazán és maradéktalanul látom tehát a szobrot s ez a teljes átélése a szoborműnek ad csak igazi emléket arról, akit a szobor ünnepelni hivatott. Célját tehát csak így éri el az emlék.

A nagy téren elhelyezett szobor részleteit is megnézhetem, ha éppen akarom, ez valóban igaz. De amikor feléje megyek, amikor lépésről lépésre csak nagysokára kezdek látni belőle valamit, érdeklődésem annyira csökkent, hogy a hatás közömbösülni kezd.

Ha a szobor csak emlékjel akarna lenni, amely egyszerűen csak emlékezetünkbe idézi, hogy élt egyszer egy ilyen vagy olyan nevű nagy ember, akkor kár volna annyi művészi gondot pazarolni reá, akkor sokkal egyszerűbben elvégezné ugyanezt a feladatot egy egyszerű kőtömb, amelybe egy nevet vés a kőfaragó.

A szobrászat legjobb korszakaiban nem így gondolkodtak az emberek, mert tisztában voltak azzal, hogy a puszta emlékeztetés helyett a művészet páratlan erejű varázsa élővé is képes tenni azt, aki megérdemelte az örök életet. S azt hiszem, ez az észjárás a helyes.

Valahányszor nálunk szoboremelésről van szó, újra meg újra kisért ez a probléma. Innen van az, hogy végül kisül egy-egy szobor helytelensége a szó mindkét értelmében. Kisül, hogy szobrokat át kell helyezni, hogy jelentéktelenebbé lettek, mint amilyenek valóban, hogy az emlék áll ugyan, de nincs benne köszönet. A „helytelen" szobrok ügye könnyen volna megoldható, ha „helyesen" gondolkodnánk erről a tárgyról.

A 14. SZÁM REJTVÉNYEINEK MEGFEJTÉSEI:

KERESZTREJTVÉNY:

E F E Z U S I D I A N A T E M P L O M
R E C A P I T U L A T I O A A R E
S K E V A S A L A I S Z I P O G
D E T A L Y A A A N O Z U L S J
E T R P E N T A M E T E R C Z A
T E L T H É T A A A N I K O V
I N O M O N I K A T T R O G U
S É R T É S G O L E T E L E P Ü L
É P E N I L O N K A I R A D E H
G L E R M O N T O V M E N O R C A
R E M U F E R O K K O A O G
E B I U N Ő A K T A L L L L Á
T E M R K C S A T N Y I L P B
Ö L V E A P Á T L A N É N A R A
R E L A M H R A Á R K N O I S
E M A N A T I O P E L E G O M E Z
K E D D E K I Á R A D Á S L Á
V N E L V E O L D E L S Z Á L L
Ü T Ő R A E L Ő T T Ö T P E R C C E L

BETŰREJTVÉNY:

Hirtelen harag.

ÉVSZÁMOK:

Könnyen

HIRES NEVEK:

Wagner: Parsifal.

MELYIK?

100.

A MEGFEJTŐK KÖZÜL JUTALOMBAN RÉSZESÜLNEK:

A keresztrejtvény megfejtői közül:

1. Bunyitay Béláné, állami tanítónő.
2. Borbás Antal, református tábori főlelkész felesége.
3. Remcsák Miklós, gyógyszerész felesége.

A betűrejtvények megfejtői közül:

Gede Kálmánné.

Az évszámok megfejtői közül:

Titsch Vilma.

A híres nevek megfejtői közül:

1. Orosdy Béla gimnáziumi tanuló.
2. Dr. Páskándy János, miniszteri titkár felesége.

A „Melyik?" megfejtői közül:

Luy Lőrinc.

Kérjük, közöljék velünk, mit küldjünk címükre: egy a szerző aláírásával ellátott díszkötéses könyvet, *vagy* egy félkilogramm kölnivizet, *vagy* egy kilogramm tejesokoládét?

Az Uj Idők Barátainak márciusi sorsolása

Azok közül a Barátaink közül, akik március 1-től március 31-ig új előfizetőkkel növelték az *Uj Idők* táborát, azt a hármat, aki a legtöbb előfizetőt szerezte, külön jutalomban részesítjük.

A három jutalom — tetszés szerint — *vagy* három kilogramm legfinomabb tejszíncsokoládé, *vagy* másfél kilogramm finom kölnivíz, *vagy* hat darab finom művészi fénykép (nem levelezőlap!), *vagy* húsz pengő boltiárú olyan könyv, amely a Singer és Wolfner irodalmi rt. kiadásában jelent meg.

A márciusi jutalmakban a következők részesültek: 1. *Farkas* Kálmán, 2. Dr. *Késmárky* Józsefné, 3. *Hutiray Lukács* Etta. *Minden* hónapban megjutalmazzuk azokat a Barátainkat, akik abban a hónapban a legtöbb előfizetőt szerezték. Áprilisban is.

1929 karácsonyán pedig külön jutalomban részesítjük azokat, akik *az esztendő folyamán* a legtöbb új előfizetőt szerezték lapunknak.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond : A vándor Petőfi

II. M. Képzőm. Kiáll. 1957. nov.

175. Montagu Karolina gyermekkori képe. Reynolds után.
Smith: III. 113. sz.

176. Lajos Fülöp József orleansi herczeg arczképe. Reynolds után.
Smith: III. 125. sz.

177. Pelham Clinton Katalin gyermekkori arczképe. Reynolds után.
Smith: III. 43. sz.

178. A portlandi herczeg és öcscse. West B. után.
Smith: III. 138. sz.

179. Crewe János gyermekkori képe. Reynolds után.
Smith: III. 47. sz.

180. Iskolás fiúk kutyával. Reynolds után.
Smith: III. 179. sz.

181. Astarte és Zadig. Home R. után.
Smith: III. 181. sz.

182. A kinek a szeméből kinéz a szerelem. Peters W. után.
Smith: III. 187. sz.

183. Lóitatás. Morland G. után.

184. A madonna a gyermekkel. Reynolds után.

185. A száműzött lord. Reynolds után.

186. Tarleton alezredes. Reynolds után.
Smith: III. 161. sz.

Kisfaludi Strobl Zsiga

A Lobogó naptára

MÁRCIUS 18
SZERDA
SÁNDOR

MÁRCIUS 18-A a Mongol Népi Forradalmi Hadsereg napja. A mongol népi hadsereg a legendáshírű Szuhe Bator vezetésével 1921-ben győzelmet győzelemre halmozott a kínai militaristák és a betörő japán megszállók ellen. A Mongol Népköztársaság megalakulása óta e hadsereg sikeresen őrködik a forradalom vívmányai felett s mindig készen áll a béke, a szocializmus védelmére.

MÁRCIUS 19
CSÜTÖRTÖK
JÓZSEF

HÚSZ ESZTENDŐVEL ezelőtt e napon Hitler csapatai — amelyeket az uralkodó osztály a szovjet hadsereg közelsége miatt minden ellenállás nélkül engedett be — megszállták hazánkat. Ezzel az ország látszólagos függetlensége is megszűnt, teljessé vált az ország kirablása, fokozódott a politikai terror, felszámolták a demokratikus szabadságjogoknak még látszatát is.

MÁRCIUS 20
PÉNTEK
HUBERT

HETVEN ÉVVEL ezelőtt, 1894. március 20-án hunyt el Turinban Kossuth Lajos, a nemzeti függetlenségért vívott harc nagy alakja, a 48—49-es magyar szabadságharc és forradalom kimagasló egyénisége, a Habsburg-ház trónfosztása után a szabad, független és önálló Magyarország kormányzó elnöke. Kossuth a szabadságharc bukása után emigrált és Olaszországban halt meg.

MÁRCIUS 21
SZOMBAT
BENEDEK

NEGYVENÖT ESZTENDŐVEL ezelőtt, 1919. március 21-én kiáltották ki a Magyar Tanácsköztársaságot, az első magyar proletárdiktatúrát. A Tanácsköztársaság az ország gazdájává tette az ezer év óta elnyomott népet. Magyarország volt az emberiség történetében a második ország, ahol a proletariátus hatalomra került. A proletárdiktatúra 133 napja a magyar történelem legdicsőségesebb szakaszai közé tartozik.

MÁRCIUS 22
VASÁRNAP
KATALIN

ILLÉS BÉLA Kossuth-díjas író, a magyar szocialista realista irodalom egyik úttörője 1895. március 22-én született. Első jelentősebb írásai a Tanácsköztársaság idején jelentek meg. Több mint egy évtizedig a proletárírók nemzetközi szövetségének titkára, majd főtitkára volt, s emigrációban a Szovjetunióban élt. Jelentős művei a Kárpáti rapszódia és a Honfoglalás.

MÁRCIUS 23
HÉTFŐ
VIKTORIÁN

SZÁZHUSZONÖT ESZTENDŐVEL ezelőtt, 1839-ben e napon mutatta be a budapesti Nemzeti Színház Katona József Bánk bán című tragédiáját, amelyet máig is legkiválóbb színpadi alkotásunknak tekintünk. Katona József az Erdélyi Múzeum című folyóirat pályázatára írta művét. A Bánk bán színpadi sikerét már nem élhette meg. Fő művének színrekerülése előtt, 1830-ban elhunyt.

MÁRCIUS 24
KEDD
GÁBOR

NEGYVENÖT ESZTENDŐVEL ezelőtt, 1919-ben — három nappal a Tanácsköztársaság kikiáltása után — a Forradalmi Kormányzótanács rendeletet adott ki a proletariátus osztályhadseregének, a proletárdiktatúra védelmezőjének, a Vörös Hadseregnek megszervezésére. A rendelet a katonák kötelességévé tette: a „proletariátus érdekeinek védelmét minden belső és külső ellenséggel szemben".

Éjszakai fogócska a felhők közt

Az asszony riadtan ült fel az ágyon. Nem tudta volna megmondani hirtelen, hogy mi zavarta meg első álmát. Beteg kisfia ágyához lépett. A gyermek mozdulatlanul aludt.

„Tehát nem az ő neszére ébredtem" — egyenesedett fel tanácstalanul. „Dehát akkor miféle szokatlan zajt hallottam?..." tekintete az ablakra tévedt és hirtelen aggodalom szállta meg. A város fölött, amerre nézett, egyre halványuló vörös láncsóvát látott. Az ablaküveg halk zizegéssel rezonált, a sugárhajtású vadászgép dübörgő hangja rázta.

„László!... Ő repül!... Biztosan az ő gépe... Mi történhetett?" Kezét izgatottan dobogó szívére szorította, az álom elröppent szeméből. Csak állt, állt az ablaknál, nézte az éjszakai eget, azt a mérhetetlen feketeséget, amely elnyelte tekintete elől férjét, Dicső László repülő őrnagyot.

A gyermeke megmozdult

A szőke fiatalasszony megrezzent a neszre, de nem tudott elszakadni az ablaktól. Homlokát a hűvös üveghez szorította, s figyelt. Jól tudta, az egyszerű elfogási gyakorlaton is veszélyeket rejthet a gomolygó felhők birodalma.

A vadászrepülő belefúrta magát gépével a vastag felhőtakaróba. A riasztás óta mindössze néhány perc telt el, de ő már nem látott se eget, se földet, csak a kabin plexit üvegén táncoló fényes kis villámokat — a dzsinneket, ahogy tréfásan maguk közt nevezik ezt a furcsa elektromos jelenséget.

Egyelőre csak annyit tudott, hogy az éjszakai vadászfeladat sürgős, hiszen gyorsítóval kellett emelkednie. Tekintete a műszerfalra tapadt. A magasságmérő mutatója gyorsan pergett. Háromezer.... négyezer... ötezer.::

Az ég, a csillagok sehol, csak felhő, felhő, felhő mindenütt

— Hétszázharminchetes... hétszázharminchetes... iránya...

— Itt a hétszázharminchetes... Adását értettem!... — mondta a vadászrepülő és automatikusan fordulózott, hogy műszerei beálljanak a harcálláspont által megadott irányra. Feszülten figyelte a gép célkereső lokátorát.

•

A harcálláspont olyan volt, mint a felbolygatott méhkas. A térképek, grafikonok fölé katonák hajoltak. A lokátor-ernyő előtt Zöllei Imre százados ült, s pillanatra sem vette le szemét arról a fényes pontról — a célrepülőgépről —, amelyben ismét és ismét megbotlott a körbe-körbe futó fényes kereső-sugár.

— Gyorsan halad... — mondta tárgyilagos hangon a harcálláspont parancsnoknak.

— Igen... Ez az egyik legnehezebb gyakorlat.

Mindketten tudták, mit jelent a felhőben bújkáló sugárhajtóműves célrepülőt vadászgéppel megkeresni éjszaka. Pedig ezt kell tenni, gyakorlatot kell szerezni a pilótáknak, hogy bármikor, bármilyen időjárási viszonyok között megtaláljak, s megsemmisítsék a célt.

Az indikátor-ernyőn a vadász és a cél jele gyorsan közelgett egymáshoz. Az irányító tiszt ujjai ráfeszültek a mikrofonra...

•

Dicső őrnagy gépének fegyverei tűzkészek voltak. A vadászrepülő legtöbbször úgy emelkedik a magasba, hogy nem tudja, ellenséges gépet kell-e megsemmisítenie, vagy gyakorlásképpen saját gépet kell megtalálnia.

Dicső László őrnagy a feladat sikeres végrehajtása után kiszáll gépéből

Zöllei százados, irányító tiszt, egy pillanatra sem veszi le tekintetét az elfogó-vadász és a célrepülő jeléről

Foto: **BLEICH RUDOLF**

Akár ez, akár az, a feladatot teljesíti, még ha oly vastag és sötét is a felhő. Minden figyelmét a fedélzeti lokátorra összpontosította.

„Ott van!... Látom a célt!... Az ördögbe! Későn van, kicsúszott a célzókészülékből." — gondolta, aztán fordult és kereste tovább a gépet a koromfekete felhőkben. De a cél manőverezett, szinte búvócskát játszott a vadászrepülővel.

„Azért se menekülsz! Megfoglak én megállj!... Csak elég legyen az üzemanyagom..." — gondolta a tiszt s ismét emelkedett, követte a magassággal manőverező és szökni akaró repülőgépet. És a cél megjelent, a lokátor ernyőjének kellős közepén „ült", s fénylett.

Nem volt idő tétovázásra. Dicső László szinte összeforrt gépével. A sebességet növelte, s görcsös akarattal kényszerítette a vadászgépet a cél felé. Aztán elérkezett a döntő pillanat. Keze már a lőgombon nyugodott...

A rádió recsegő hangját hallotta ebben a pillanatban: „Váljon le a célról és térjen vissza."

Aztán csend lett. A vadászrepülő tekintete az üzemanyagmérő műszerre tévedt. „Nem kereshetem tovább. De ha lövök, ha lőhetek, nem menekült volna" gondolta. Aztán visszafordult a repülőtér felé.

•

A tiszti lakótelep egyik szobájának ablakából pedig halk, megkönnyebbült sóhajjal lépett el egy törékeny fiatalasszony. Gyengéd mozdulattal megigazította a gyermek takaróját, ajkával megérintette a csöppség forró homlokát, aztán nyugovóra tért ő is.

MOLNÁR ISTVÁN

TAVASZ... PRIMA-VERA... SPRING VESZNA

A naptár semmi rendkívülit nem jelez március 21-én. Ez a nap is egyike a hétnek, nem pirosbetűs, nem is különleges világnap. Csupán ennyi szerepel róla: „március 21, szombat, Benedek. A nap kel 5.45-kor, nyugszik 17,58 perckor".

Pedig március 21 többet jelent: a tavasz első napját.

Tavasz...! Milyen gyönyörűen hangzik. Nemcsak a mi nyelvünkön, hanem más népeken is. Mintha muzsikálna ez a szó: tavasz, veszna, printemps, primavera...

No, ha a naptár ilyen szűk-

Párizs, a tavasz és az Eiffel-torony elválaszthatatlan egymástól. Ezen a képen is ott van mind a három, plusz egy új divatkreáció – 1964-es modell

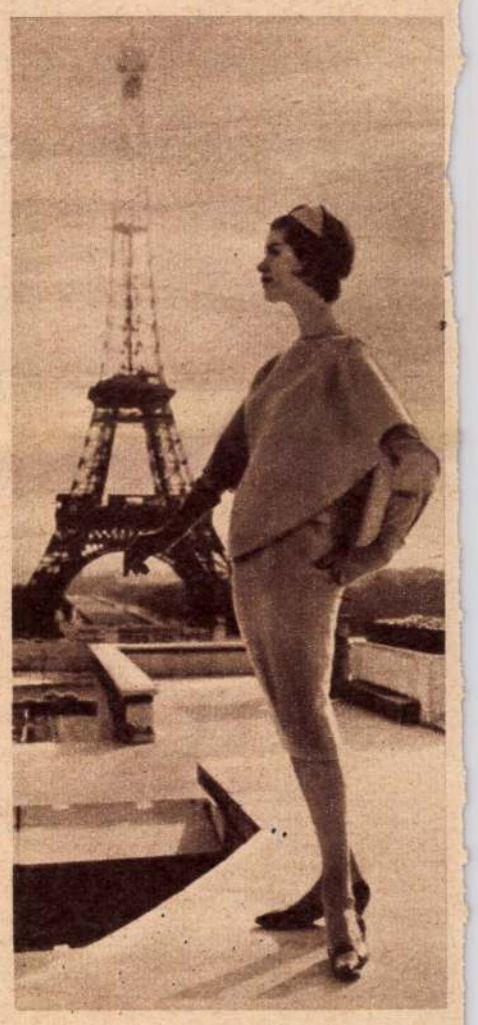

LOBOGÓ
„1964 MÁR 7 u.
/1021 Kisfaludi Ströbl Zs.

„FÉNYESSÉGET VINNI A SZÍVEKBE”

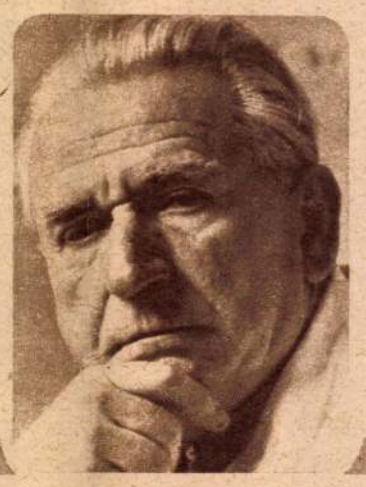

Egy budapesti népfront-küldött: KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND

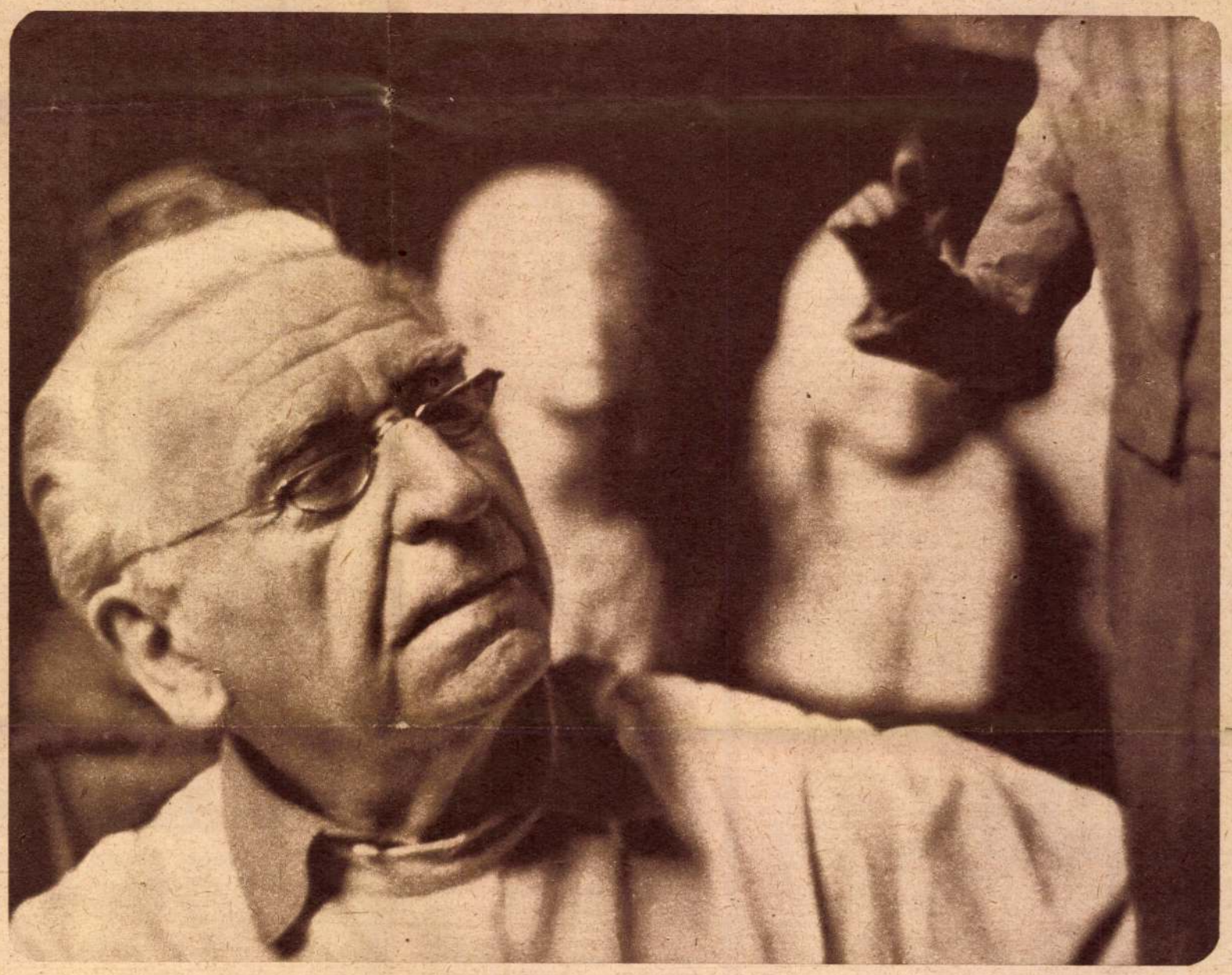

A műterem *szobrai: egy kissé történelem, irodalomtörténet és művészettörténet együtt.*

Ezzel az Íjásszal lehet találkozni a leningrádi Ermitázsban és a santa barbarai parkban, Amerikában; az az emlékoszlop pedig, amely egy polc tetejéről néz ránk a babérágat tartó nőalakkal, egy kissé Budapest és Magyarország jelképe lett. A gellérthegyi szobor.

A műterem: KISFALUDI STRÓBL ZSIGMONDÉ. Már a kertjében szobrok fogadnak, és szobrok vagy szobrok fényképe bent is, a falakon: a nyolcvanéves mester életét a szoborban kifejezett szépségnek szenteli.

Hány éve? Hetven éve!

Azt a napot nem jegyezték fel, amikor az uzdborjádi tanító Zsiga fia egy új kút gödréből kiásott agyagból először mintázott élő alakot. Pedig akkor indult el az életpálya, amelyet az elismerés hazai és külföldi értékmérői — köztük a Kossuth-díj — jeleznek. És képek, emlékek... Fotó Bernhard Shaw otthonából; az angol királynővel; emléksorok Vorosilov marsalltól; Szukarno elnöktől... Kádár Jánostól...

A művész, *akinek szobrait minden világrészen meg lehet találni: nemcsak a „nagy protokollal”, az államférfiakkal és írófejedelmekkel találkozik. Igaz, szobrai maguk is diplomaták a maguk módján, hiszen a mi népünk tehetségéről beszélnek. És az is igaz, hogy kapcsolatai a szovjet folyóiratoktól az indonéz elnöki palotáig és zeneszerzőktől Kossuth-szobrot rendelő falusi emlékbizottságokig szélesednek.*

De a legszélesebb kapcsolata: a szépre vágyakozó egyszerű emberek tábora.

Mennyire lehet közéleti ember a nagy művész?

Bizonyos értelemben a műterem és az Akadémia zárt falait képzeljük köréje — de „Zsiga bácsi” esetében ez divatjamúlt szemlélet. Ez az ezüstfehérhajú, nyolc évtizedet megért férfi vállalja a közéletet. Egész szívvel és a maga módján. Ha a Népfront budapesti küldötteként beválasztották a most kezdődő kongresszus delegátusai közé, az nem a Mesternek járó protokolláris elismerés, — hanem egy ma is aktív élet tevékenységének egyszerű elismerése.

Az emlékkönyvét *mutatja: államférfiak, nagykövetek aláírásai mellett ott vannak fiatal iskoláslányok, kis üzemi kollektívák, képzőművészeti körök aláírásai.*

— Kedves öcsém, én havonta kétszer tartok előadást most is, itt a műteremben. Ma is jönnek a Magyar—Szovjet Baráti Társaságtól valami húszan. Miről fogok beszélni? Arról, hogyan kell élni — szépen élni, meglátni a szépséget körülöttünk, a természetben, a munkában. És — Goethét idézve — fényességet vinni az emberi szívekbe.

Ezt a néhány mondatot akár hitvallásnak is lehetne szánni, de „Zsiga bácsi” egyszerű és köznapi munkamódszerként említi, felesleges pátosz nélkül mondja ki.

Hisz a művészet társadalmi hivatásában. Legutóbb egy Michelangelóról szóló előadásban fejtette ki: mekkora érdeme van a szobrászatnak például a görög vagy a babiloni vagy az egyiptomi élet nyomainak és formáinak megörökítésében. Valóban, érdemes elgondolkodni rajta, mit — mennyivel kevesebbet — tudnánk Egyiptomról az íródeák, a rabszolgák, a fáraók ábrázolása nélkül...

Továbbadni *korunk szépségét... Érthető szobrokkal, érthető alkotással... Messzire vinne már a téma: stílusok és felfogások vitájába.*

Maradunk a művésznél, aki közéleti ember is.

— Az a jó, hogy nekünk nem kell tolmács. Még eszperantó sem. A mi eszperantónk a mű: az beszél. De hogyan beszéljen, ha nem értik meg a mondanivalóját?

Ismét visszakanyarodtunk: igazán közéleti (még nemzetközileg is közéleti), csak az értékes, a megértett, az átérzett lehet.

„Fényességet vinni a szívekbe!”

A goethei gondolat visszatérése azonban senkiben se keltse azt az érzést, hogy a mestert csupán a filozófia érdekli.

A fényességet nagyon tág értelemben érti: a szép emberi test művésze nagy-nagy sportbarát. Remek lovas volt — és Santelli iskolájában vívott... A Népstadion úti műterem kertjéből elnézi néha a meccsre (és meccsről) igyekvő tízezreket. Nem futball-rajongó, de még ennek is örül: addig se ülnek valami füstös kis presszóban, — mondja nevetve. De igazi szeretetet az olyan sport iránt érez, ahol a százezrek nem nézők, hanem — résztvevők.

Szereti *a százezreket. A népet. Egy levelet azzal mutat meg, hogy Rózsa Miklós, az Amerikában élő magyar muzsikus — a többi közt a Van Gogh-életrajzfilm zenéjét írta — „milyen tehetséges ember... Büszkék lehetünk a népünkre...”*

Azt hiszem, azt, hogy valaki mennyire közéleti ember, nem csupán előadásokkal, felszólalásokkal, elnökségi tagsággal mérik, bár kétségtelenül ezekkel is. De jobb mérce az érdeklődés. A mestert az uzdborjádi Petőfi-emlékek éppen úgy érdeklik, mint a Szovjetszkij Sport egyik számába írt cikke, és az emlékei közt mindig megjelenik a hála virága is. Egy szép bronzfejet nézek: jómódú vendéglősé volt, akinél a szobrásznak készülő kisdiák valamikor „napokat evett”, ahogy az a régi nemzedékek számára — már tudniillik dolgozó emberek gyerekei számára — nem volt ritkaság.

És a hála és a szeretet sok helyhez köti. Nyáron Bécsbe készül: visszafelé ellátogat Sopronba és Kapuvárra. Nem, nem rokonokhoz: egy kicsit több és egy kicsit más ez a látogatás. A kezemunkáját akarja látni... szobrait keresi fel. Aztán elmegy a nagypéli iskolába, Zalába, — mert Alsórajkon született és Pélen volt elemista —, jó a kapcsolata a kicsikkel, akik az ő egykori padjában ülnek... Borjádra is megy... A zalai és tolnai dombok, a szülőföld hívja.

Mindig eleget tesz a hívó szónak.

Ezekben a napokban a nép küldöttei között is. Nem is kérdem, felszólal-e. Amit mond, vagy amit mondana, tökéletesen beleillik a nagy tanácskozás programjába: „Fényességet vinni a szívekbe!”

Ma — egy új kor fényességét.

BAKTAI FERENC

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: LORD ROTHERMERE

RUDNAY GYULA

AZ ERNST-MUZEUM JUBILÁRIS KIÁLLITÁSA

Ernst Lajost és *Lázár* Bélát, a magyar művészet két mentorát ünnepli az Ernst-Muzeum 131. kiállítása. Őket, akik ezt a kiállítási helyiséget alapitották s mint erről a husz év tanuskodik, hozzáértéssel vezették. A jubileum alkalmával rendezett tárlat azonban nem sok örömet okozott. Akadt ugyan a falakon elvétve igazán művészi munka is, de maga az összeállitás nem demonstrálja azt, amit akar: az Ernst-Muzeum huszévi küzdelmes, de dicsőséges munkásságát. Ez a meggondolásnélküli, sebtében összekapott műtárgyhalmaz meghamisitja a muzeum sokéves dicséretreméltó törekvését, pedig ez az elmult két évtized már egy darab művészettörténet. Mennyi elfelejtett régit bányásztak ki és ujat fedeztek fel a közönség számára! Emlékszünk Munkácsy, Paál László, Szinyei Merse Pál, br. Mednyánszky László, Ferenczi Károly, Rippl-Rónai József, Fadrusz János, Izsó Miklós stb. műveiből rendezett reprezentativ kiállításokra, amelyek valóban kultúrális eseményei voltak a fővárosnak.

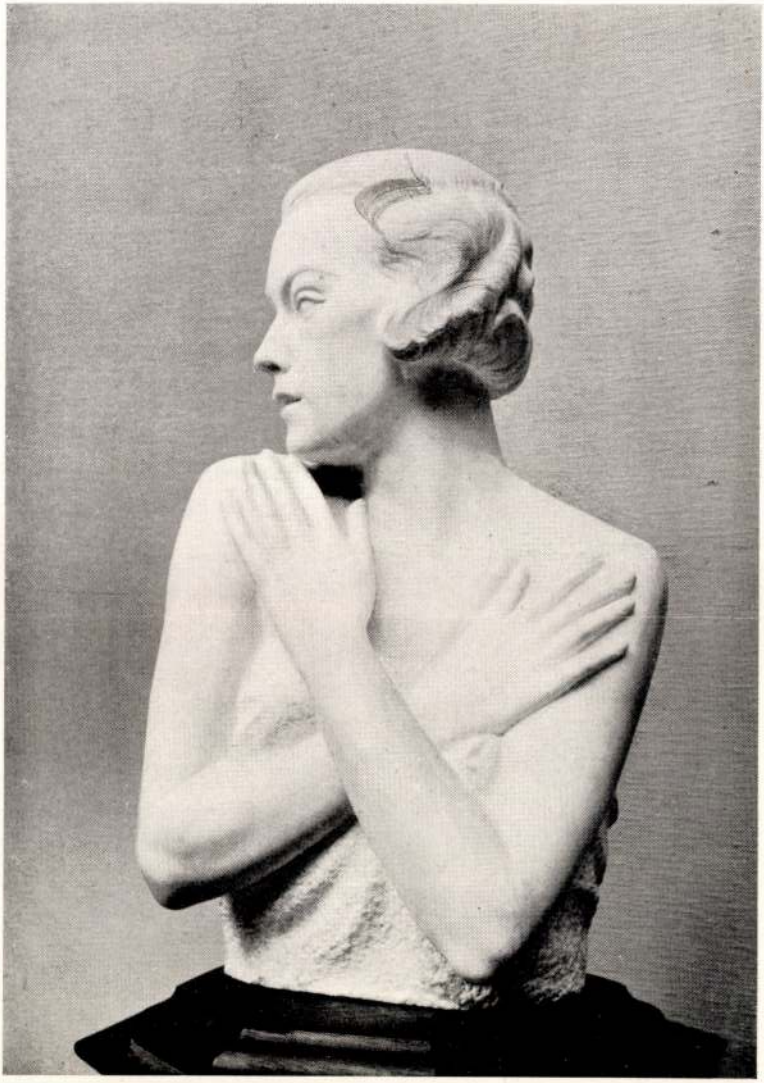

645. sz. Bajor Gizella. Kisfaludi Stróbl Zsigmondtól, márvány.

Dr. Germán Tibor.

Kisfaludi Strobl Zsigm

Hö

686. sz. Paulay Erzsi. Kisfaludy Stróbl Zsigmondtól, márvány.
Szépművészeti Múzeum.

Kisfaludi Strobl Zs

Hő

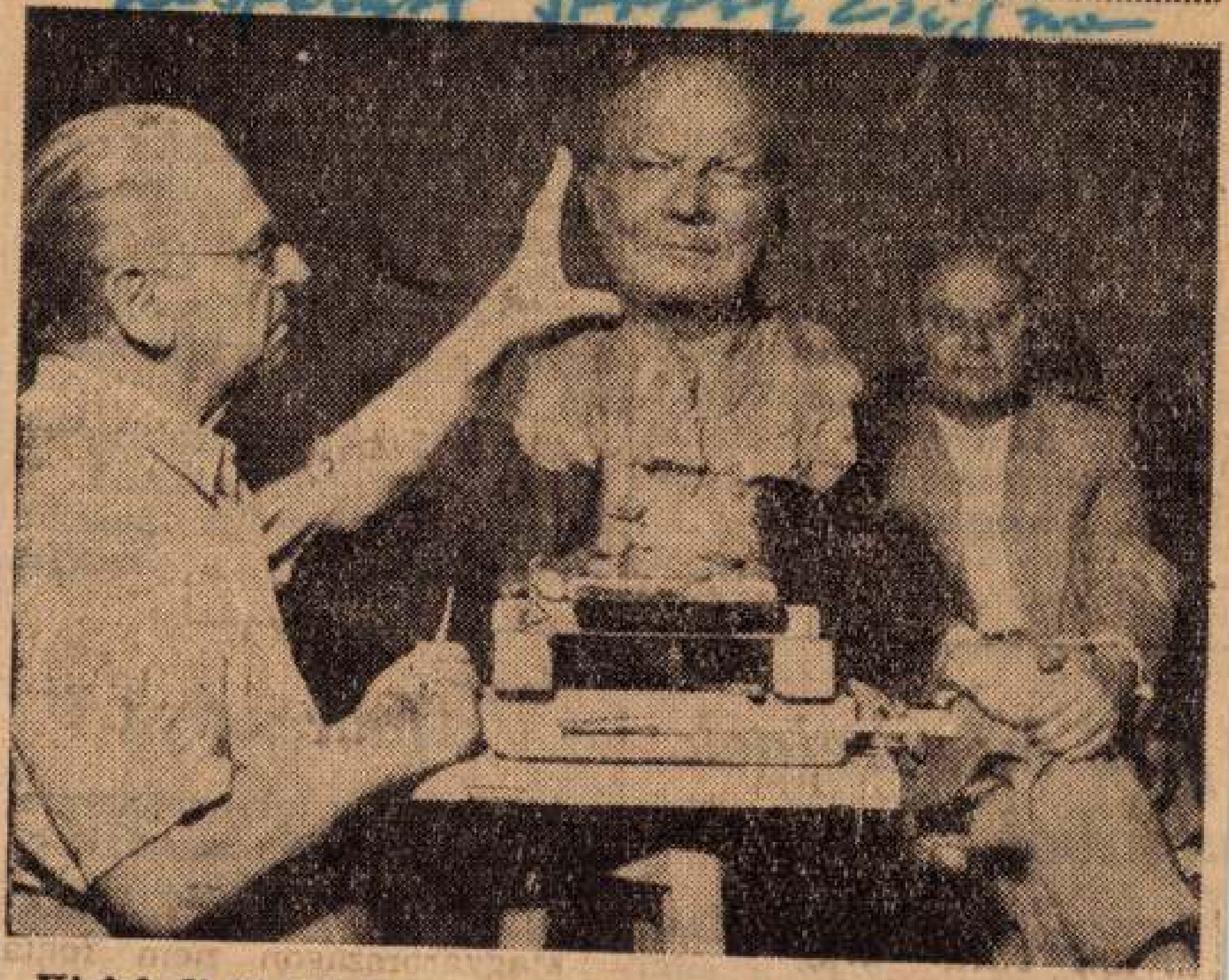

Kisfaludi Stróbl Zsigmond mintázza I. E. Gluscsenko szovjet agrobiológus portréját. A szovjet békeharcos a művész jó barátja.

Esti Hírlap III. 30. 1958. VI. 5.

is lehetővé teszi.

Foglalkozunk ezenkívül **több bonyolult ipari, bányászati, idegenforgalmi problémával küszködő városunk, Tatabánya, Salgótarján, Sopron, Eger**

fejlesztési programjának és rendezésének előkészítésével is — mondotta befejezésül *Perczel Károly*. — Célunk, hogy a tervszerű fejlődés előfeltételét megteremtsük.

Ó. Gy.

figyelőállomások munkája kielégítő — állapította meg. — *A megfigyelések száma és fontossága, valamint az adatok megfelelnek a nemzetközi színvonalnak.* A vidéki állomások részére a bajainak és a szombathelyinek tíz-tíz távcsövet küldtek, és a jövőben kifejlesztik a fontos megfigyeléseket is.

Almár Iván a továbbiakban érdekes beszámolót tartott a nemzetközi megfigyelésekről. Elmondotta, hogy a szovjet

jövő mestereinek nkáiból

nem ízlésesen csiszolt vázákat, lísztárgyakat, laboratóriumi edényeket, díszes tükröket, képkereteket, hajlított színes neonbetűket formál.

A fiatalok előtt gazdagon

Újburgonya

Ma reggel a taksonyi termelők már kisebb mennyiségű újburgonyát is szállítottak a Tolbuhin körúti nagycsarnokba. Az apró és a nagyobb burgonyát keverve hozták forgalomba kilónként 14 forintért. Az állami boltok a cukorborsót 5,80, a velőborsót 6,60, az új

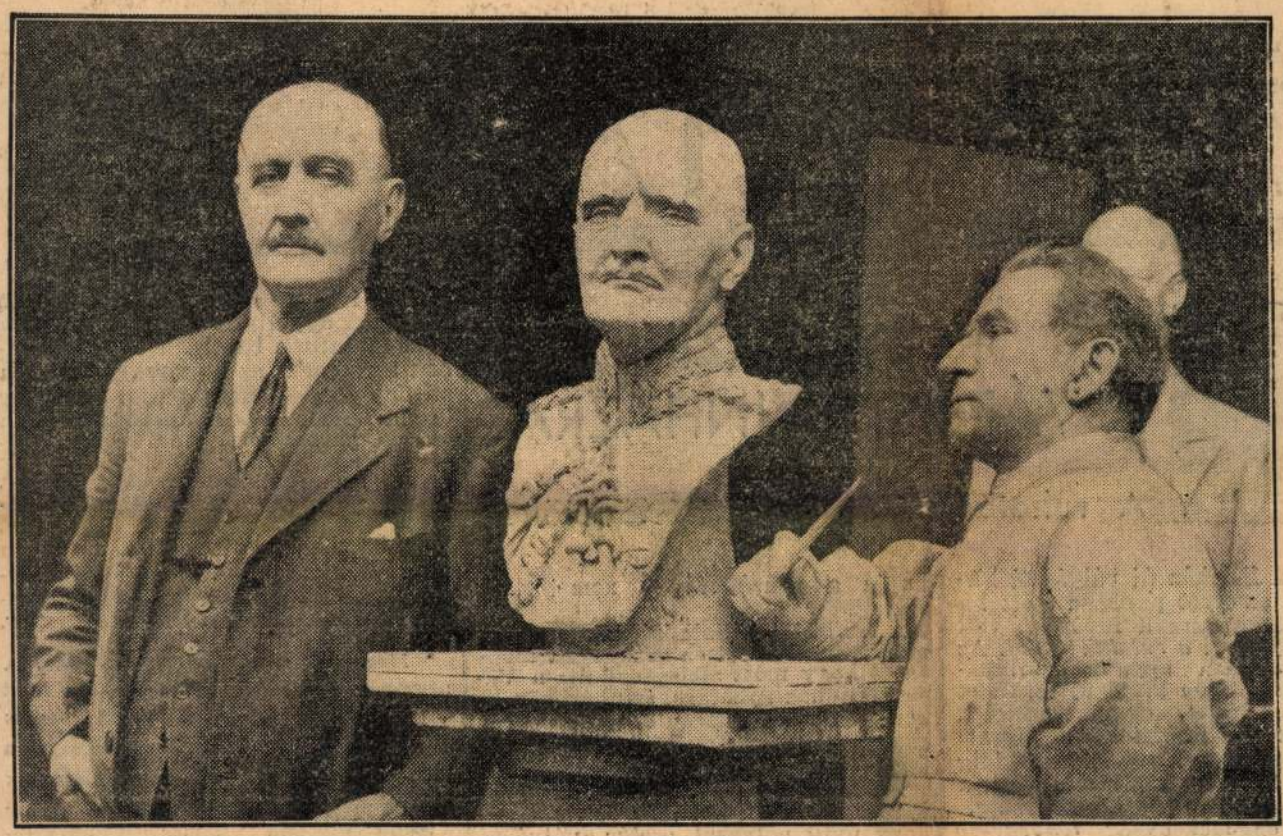

AZ ANGOL ÁLLAM MEGBIZÁSÁBÓL mintázza Kisfaludi-Stróbl Zsigmond Londonban lord Allenbay marsallt

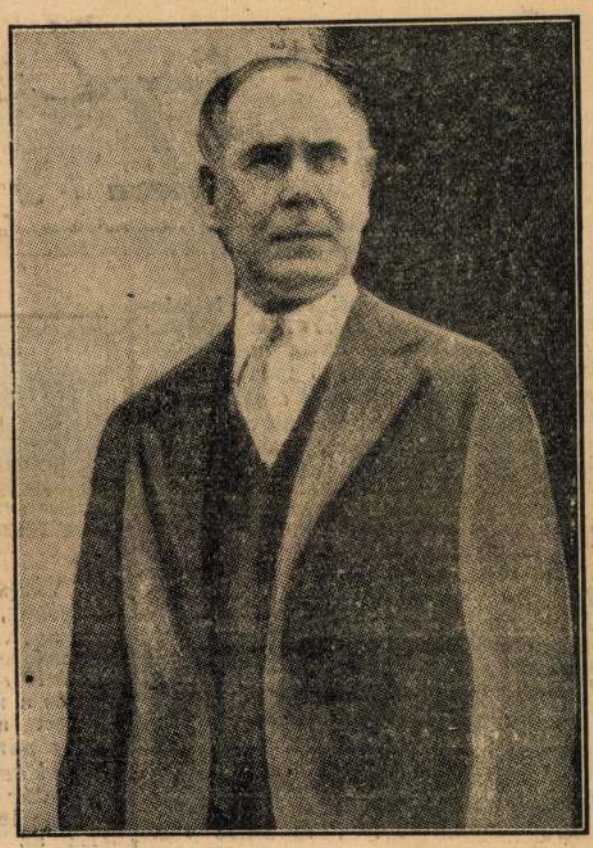

RICHARD WASHBURN CHILD, Amerika rendkívüli európai követe, aki most tanulmányozza az *európai gazdasági, pénzügyi és valutáris nehézségeket.* Tegnap Budapesten tárgyalt *Kánya* és *Imrédy* miniszterrel és ezután elutazott

SZERÉMY ZOLI BÁCSI NEGYVEN ÉV MŰVÉSZEMLÉKEIRŐL BESZÉL AZ EST MUNKATÁRSÁNAK

NEM A DUCET, hanem fiát, a 17 éves *Vittoriót,* a legfiatalabb olasz pilótát mutatja ez a kép. *Meglepő az apa és fia közötti hasonlóság*

»JÁTSZIK« A JAPÁN BABA... Az egyik tokiói leányiskola növendékei kirándultak egy laktanyába és ott tanulmányozták, hogy kell bánni a gépfegyverrel és a puskával

SZÍNHÁZ

■ **Elsabetta Cerruti cikke Nizsinszkijről.** *Elsabetta Cerruti* a magyar *Paulay* Erzsi olasz neve, a Nemzeti Színház egykori kiváló művésznőjéé, aki mint *a németországi olasz nagykövet felesége*, most tudvalevően Berlinben él. A »Berliner Tageblatt« pünkösdi számában Paulay Erzsinek Elsabetta Cerruti névvel jelzett *nagy cikke jelent meg Nizsinszkijről*, illetve arról a feltűnést keltett könyvről, amelyet a tragikus sorsú világhírű orosz táncosról a felesége, *Pulszky* Romola angol nyelven írt. A magyar olvasó számára mindenesetre érdekes és különös ez a találkozás: *Paulay Ede leánya* egy *német lapban* ismerteti *Márkus Emilia leányának* könyvét.

■ **A szerző felkereste a hat szereplőt.** *Reinhardt* európai körútja során, amelyen együttese élén mindenütt két darabot mutat be: a »Stuart Máriá«-t és *Pirandello* »Hat szerep keres egy szerzőt« című tragikomédiáját, Olaszországon és Svájcon át eljutott Hollandiába. A mult héten *Hágában* és *Rotterdamban* vendégszerepelt és e héten Belgiumba, majd Londonba megy társulatával. *Milánóban* kedves meglepetés érte Reinhardtékat: amikor a »Hat szerep keres egy szerzőt« című Pirandello-darabot játszották, *az előadást végignézte a híres olasz szerző is, de — inkognitóban.* Reinhardt színészei csak akkor tudták meg, hogy ott van, amikor az előadás végén felment a színpadra és *egymásután bekopogtatott a hat szerep hat személyesítőjének öltözőjébe.* Bemutatkozott és mindegyiknek gratulált.

Luigi Pirandello

* **Marinetti »Foglyok« című darabja a Belvárosi Színházban.** A Belvárosi Színház színészei — függetlenül a színház vezetőségétől — saját számlájukra június közepén előadják *Marinetti* »Foglyok« című egyfelvonásosát. Levelet írtak az olasz futurista költőnek és megkérték, jöjjön el Budapestre és a darab előadása előtt adja elő néhány költeményét. Marinetti most válaszolt fordítójának, *Gáspár* Miklósnak és tudatta vele, hogy *szívesen eljön Budapestre* és szerepel az előadás előtt. Az előadást *Kürti* Pál rendezi.

* **Meghalt egy híres francia énekesnő.** Louise *Grandjean*, a kiváló francia énekesnő, a párizsi Nagy Opera és az Opéra Comique volt művésznője 64 éves korában Párizsban meghalt. Gyönyörű lírai szopránja volt annak idején és különösen a Mignonban és a »Romeo és Julia« Juliájában volt nagy sikere. Az utóbbi években a Conservatoire tanárnője volt.

* **Három olasz opera a veronai arénában.** A *veronai* arénában az idén *július 28-án* kezdődnek az előadások, amelyek mindig nagy eseményei az olaszországi nyári szezónnak. Az idén *három olasz opera* kerül az óriás arénában, szabad ég alatt színre: *Giordano* »André Chenier«-je, *Ponchielli* »Giocondá«-ja és *Donizetti* »Lucia di Lammermoor«-ja. A főszereplők *Gigli* és *Toti dal Monte* lesznek, a karmester Gino *Marinuzzi*.

* **A »Gyöngykaláris« repríze.** A Nemzeti Színház színpadán próbálják a »Gyöngykaláris«-t, amely annak idején a Kamaraszínházban került színre *Bajor* Gizivel. A magyar táncjáték új előadását *június 5-ére* tűzték ki, ezúttal is Bajor Gizi fellépésével.

KI PÁLYÁZIK A VÁROSI SZINHÁZRA?

A ruhatár-bérlők és a bérlő-jelöltek

A Városi Színház új pályázati hirdetésének, amelyet pünkösd előtt hozott nyilvánosságra a főváros, volt egy meglepetése: *a ruhatári pont.* Az új bérlő számára ugyanis a színpadon és a nézőtéren kívül új területet biztosít a bérlet, olyan területet, amely *mindennél biztosabb jövedelemmel kecsegtet:* a ruhatárat. Eddig a ruhatár bevétele a fővárosé volt; a jövőben lemond róla a bérlő javára.

Ez az engedékenység *lényegesen megkönnyíti a bérlő-jelöltek útját*, mert — miután, köztudomás szerint, a ruhatár bérlete *ma csábítóbb üzlet*, mint az egész színház bérlete — ennek révén a pénztelen bérlő-jelöltnek is *módjában van a bánatpénz és biztosíték céljára tőkét szerezni.* Mint ismeretes, negyvenezer pengő *bánatpénzt* kell letennie annak, aki június 15-ig benyujtja pályázatát a Városi Színházra és ha elnyeri a bérletet, benn kell hagynia a főváros pénztárában *kaució gyanánt* húszezret. Akinek erre nincs pénze, az most *előre lekötheti a ruhatár külön bérletét* és ezen az uton hozzájuthat a szükséges tőkéhez. Ha nem kapja meg a színház bérletét, a ruhatár-bérlő visszakapja a pénzét és — nem történt semmi.

A színházi vállalkozásnak ez ma mindenfelé ismert és közkedvelt módja és hogy most »felszabadult« a Városi Színház ruhatára, színházi körökben máris *egész sereg olyan pályázót emlegetnek*, akik enélkül aligha álltak volna be a bérlő-jelöltek sorába.

Igy a többi közt az *aktív színházigazgatón kívül*, aki már bejelentette, hogy nyilt pályázat esetén pályázni fog, pályázni készül *a Városi Színház két volt igazgatója* és egy olyan *volt vidéki színész is*, aki az idei szezónban, amikor esetről-esetre adta bérbe a főváros a színházat, már tevékenykedett a Városi Színháznál. Szervezkedik, mint beszélik, *két úgynevezett pénzcsoport is*, amely egy-egy színházi szakember mögé húzódva akarja beadni pályázatát, miután mindkettőnek sikerült máris bérbeadni a ruhatárat arra az esetre, ha — megkapja a színházat.

Egyelőre persze még mindenki titkolja a szándékát. De az előcsatározások: a sűrű tárgyalások bérlő-jelöltek és ruhatár-bérlők között már javában folynak.

A salzburgi „Csárdáskirálynő" a próbán kitörte a lábát és Kártérítést Követel a rendezőtől

Tragikomikus esemény történt a *salzburgi* városi színházban a minap egy próbán.

Kálmán Imre »A csárdáskirálynő« című operettjére készült a társulat és a címszereplő primadonnának, Vera *Missitának* sehogy se sikerült egyik groteszk tánca, amelyet pertnerével, *Hauschulz* úrral kellett járnia.

A rendező — bizonyos *Froschhauser* nevű úr — türelmetlenül és szigorúan többször megismételtette a primadonnával és a bonvivánnal a táncot és a két szereplő végül is úgy elfáradt, hogy a negyedik vagy ötödik ismétlésnél, az egyik különösen bonyolult táncfiguránál *mindkettő a földre zuhant.* Hauschulz úr teljes súlyával *rádesett* Missita asszonyra, akinek *eltört a lába.*

A próba abbamaradt, »A csárdáskirálynő« nem kerülhetett színre, a primadonna pedig *kártérítési pört indított a rendező ellen*, akit a balesetért okol és akitől *nagyösszegű fájdalomdíjat követel.* A salzburgi bíróság a pört már legközelebb tárgyalja.

Színházi kis hírek

Duse Eleonora, a nagy olasz tragika halálának tizéves évfordulója alkalmából gyászmise volt a párizsi Chapelle des Dominicainsben.

Cecil B. de Mille Kleopatra-filmet készit most Hollywoodban. A címszereplő: Claudette Colbert, az egyik fő férfiszereplő: Joseph Schildkraut.

Francia-orosz filmegyesülésről írnak az amerikai lapok. Francia rendezők készitenek Oroszországban filmet és orosz rendezők Párizsban.

»Az orvos«-ból, Sidney Kingsley vígszínházi darabjából most készült el Hollywoodban a filmváltozat. Dr. Fergusont Clark Gable játssza, a leányt Myrna Loy, dr. Hochberget Jean Hersholt.

Kassán bemutatták Sebesi Ernő három egyfelvonásosát »Viaskodók« címmel.

Clemens Krauss kibékült a bécsi filharmóniával, ahol az idén nem dirigált. Jövőre ő is két hangversenyt fog vezényelni, mint Bruno Walter és Klemperer.

Zádor Jenő, a Bécsben élő magyar zeneszerző »A gépember« című új balettjét Braunschweigban mutatják be először.

Ankét a kultuszminisztériumban a „Gyöngyösbokréta" dolgában

Az Est minapi cikke után még a parlamentben is szóbakerült a sokféle törekvés a »Gyöngyösbokréta« üzleti szellemben való kihasználására. Ebben az ügyben *a kultuszminisztériumban kedden ankét volt*, amelyen megjelent ifj. *Wlassics* Gyula báró államtitkár, *Haász* Aladár miniszteri tanácsos, *Jeszenszky* miniszteri tanácsos, *Heltai* rendőrtanácsos, *Nevelős* Gyula miniszteri tanácsos, *Paulini* Béla, a »Gyöngyösbokréta« megalapitója és szervezője, mint a Magyar Bokréta Szövetség kiküldöttje és *Sebestyén* Géza, az Országos Színészegyesület elnöke.

Az ankéten elhatározták, hogy *megvédik a Magyar Bokréta Szövetség érdekeit.*

Bármilyen szépirodalmi, tudományos és műszaki
könyvet
a legolcsóbban és leggyorsabban
Az Est könyvesboltjában, Erzsébet körút 20, vásárolhat

* **Ki irta a »Tiroli kalapocská«-t?** Bécsben úgylátszik már egyáltalán nem mutatnak be olyan új színdarabot, amelynek az a szerzője, akit a színlap hirdet. Holnapután premier lesz a Theater in der Josefstadtban, a »Tiroli kalapocska« című zenés vígjáték kerül először színre, amelynek szerzője a hivatalos híradás szerint Stephan *Grengg* svájci iró, német átdolgozója pedig Hanns *Sassmann.* Mint bécsi beavatott színházi körökben jól tudják: mindkét nevet »szivességből engedték át«. Az ujdonság egyetlen és igazi szerzője: Siegfried *Geyer.*

* **Magyarok szereplése Newyorkban.** A newyorki *Radio City Music Hall* a mult csütörtökön kivonatos formában előadta a »Pillangókisasszony« című operát. A hatalmas newyorki színpadon a rádióhallgatók számára úgy játszották *Puccini* művét, hogy a nevezetes áriák és duettek mind megmaradtak olyan formában, hogy az operát egy óra alatt lejátszhatták. A címszerepet *Gyenge* Anna (Anne Roselle) énekelte, a zenekar élén magyar karmester állt: *Rapée* Ernő. — A newyorki *Chalif Hall*-ban a mult héten *magyar hangverseny* volt, amelyet az Ady Endre-Társaság rendezett. Bevezetőt Paul *Schwarz*, volt newyorki német főkonzul mondott, majd *Keleti* Juliska, akit *Szirmai* Albert kísért zongorán, Szirmai- és Ady—Reinitz-dalokat énekelt. Végül *Major* Henrik, a világhírű magyar rajzoló tartott előadást »Karikatúra nem szégyen« címmel.

Gyenge Anna

* **Őszre halasztották az »Elssler Fanny« bécsi bemutatóját.** Május végére hirdette a bécsi operaház *Nádor* Mihály »Elssler Fanny« című balettjének bemutatóját. Most, mert a balett-együttes a »Gioconda« premierjével van elfoglalva, a magyar zeneszerző művének bemutatását *szeptember végére* halasztották el.

* **»Cocktail 1934«.** A párizsi Théatre Daunou-ban, amint helyreállitják színpadát, amely a mult héten leégett, egy zenés, táncos revüt mutatnak be: *egy operett-szkeccset*, amelynek »Cocktail 1934« a címe. Szövegét és verseit Jean de *Létraz* irta, komponistája pedig Francois *Loreton.*

* **Basilides Mária Baselben és Londonban.** *Basilides* Mária június elején *Baselbe* utazik és ott egy zenekari hangversenyen működik közre, onnan pedig *Londonba* megy, ahol június közepén lép fel. Június 17-én énekét közvetiti a londoni rádió.

* **Werner Krauss »A sziget« szerzőjének új darabjában.** *Röbbeling* igazgató vezetésével e héten megkezdődnek a bécsi Burgszínházban a próbák »Az uralkodó« című színműből, amelyet a Budapesten is előadott »A sziget« álnevű szerzője, Harald *Bratt* irt. A címszerepet *Werner Krauss játssza* a német ujdonságban, amely június második felében kerül először a közönség elé.

* **Szenes Béla darabját játssza egy olasz társulat.** A »Nuova Compagnia italiana del Teatro Comico« most egy magyar darab előadásait hirdeti Milánóban: *Szenes* Béla »A gazdag leány« című vígjátéka szerepel több estén műsorán.

DR. LAKATOS
ABBAZIAI és BADENI
szanatóriumai teljes üzemben
A budapesti állandó iroda lemérsékelt egységárou vesz fel pengőbefizetés ellenében vendégeket, CARLTON-szálló, telefon 88-9-70

KISPLASZTIKAI
SZAKOSZTÁLY.

Iparművészeti iskola
Pályaterv.

STROBEL ZSIGMOND.
I. DÍJ.

Magyar Iparművészet
1903. 143. l.

SZOBRÁSZATI SZAKOSZTÁLY.

Iparművészeti iskola Pályaterv.

SOVÁNKA KÁROLY II. DÍJ.

Hamis könyvelésért letartóztatták a Hajduszoboszlói Földgáz Rt. sikkasztó igazgatóját

A debreceni rendőrség gazdasági osztálya tegnap őrizetbe vette Horváth Elemért, a Hajduszoboszlói Földgáz Részvénytársaság volt igazgatóját és Sági Hermann vízvezetékszerelési vállalkozót. Az államosítás előtt Horváth Elemér, Sági Hermannal összejátszva hatalmas összegeket vontak el a vállalattól és 30—40.000 forintos tételeket hamis számlákon könyveltek el. A nyomozás tovább folyik.

MARKOVITS MAGDA:

Magyar asszonyok

nári-máglyán

46

Bélistára kerültünk

Egyik este parancsban közölték velünk, hogy április elsején be kell szolgáltatnunk a télikabátokat. A buchenwaldi raktárban fogják őrizni és majd ősszel visszakapjuk. Riadtan hallgattuk a parancsot. Hát ezek még azt remélik, hogy 1945 őszén Buchenwaldban német hadimagazin fog működni? Mi bizonyosak voltunk a közeli német összeomlásban, csak attól féltünk, hogy az utolsó napok zűrzavarában az SS-ek ki fognak irtani bennünket. Nincs szükségük koronatanúra!

Hivatták a gyárba a lágerparancsnokot. Közölték vele, hogy nincs már munkaalkalom és a hölgyek közreműködése feleslegessé vált. A parancsnok felháborodva csapkodta a gyár vezetőjének irópasztalát.

— Nincs joga felmondani nekünk! Az a megállapodás, hogy a häftlingjeim a háború végéig fognak itt dolgozni. Maga szerint talán már vége van a háborúnak?

— Nincs nyersanyagom, nem tudok munkát adni.

Hosszas alkudozás után a lágerführer követelte a kétheti felmondást. Végül is megegyeztek abban, hogy április 5-ig kiutalják a fizetésünket és eddig a napig jogunk van a Rheinmetal-Borsig Művek tulajdonát képező lágerben tartózkodni.

Március 20-án dolgoztunk utoljára a gyárban.

A lányok elköszöntek a jobbérzésű munkavezetőktől, akik csodálatosképpen viszonozták a köszönést.

Munkanélküliek lettünk. Ellátásunkat még rövidebbre fogták. Csökkentették az amúgyis szűkös kenyéradagot. Ebédre kizárólag marharépából főtt levest kaptunk, azt is napról-napra kevesebbet. A krumplit és a feketekávét teljesen beszüntették. Kínzó fejfájást kaptunk az éhségtől. Szerencsére egész nap a barakban ültünk vagy feküdtünk, csupán reggel hattólnyolcig kellett az udvaron sorakozót állni.

Néhány nap mulva századmagammal munkát kaptam a környékbeli gazdaságban. Cukorrépát ültettünk. Egészségesebb arcszínhez jutottunk a friss levegőn. Nem is éheztünk annyira, mert munkaközben lophattunk cukorrépát.

Tovább vánszorgunk

Közben készülődtünk a nagy utazásra. Bizonyos, hogy Sömmerdat is rövidesen el kell hagyni. Sokan hátizsákot varrtak a szalmazsákból, mások pokrócból és a gyárból lopott kötényből kézitáskát készítettek. A csíkos lágeringből blúz lett, a sapkából szatyor. A lágerführer csodálkozva kérdezte a blokovákat:

— Honnan van ezeknek tajük és cérnájuk, hiszen sohasem utaltam ki nekik?

Kétkedéssel vette tudomásul, hogy a tüt a gyárban csinálták a lányok és a cérnát abból a műrostos gyapotból fonták, amit a gépek tisztítására használtak.

Híre terjedt annak is, hogy amerikai ejtőernyősök érkeznek a láger felszabadítására. Az angolul tudó lányok erre kurzusokat ala-

kítottak és megkezdték az angol nyelvoktatást.

Enyhe időben az udvaron napoztunk, akárcsak a fürdődresszbe öltözött felügyelőnők és katonák. Ők is megkezdték a nyaralásukat. Örültünk a tavaszi napsugárnak, mert hittel hittük, hogy több telet nem tölthettünk el német fogságban. A szövetségesek repülőgépei zavartalanul vonultak el a fejünk felett. Nem volt már sem légvédelem, sem ellenállás német vadászgépek részéről. A katonák kétségbeesetten figyelték a hatalmas »ellenséges gépmadarakat«, mi pedig nosztalgikus sóhajjal és reménykedéssel emeltük tekintetünket az ég felé. Messziről már hallottuk a frontágyúk jellegzetes tompa morajait. A cukorrépaültetés is befejeződött. Egyre több és több német családot láttunk, amint batyuikkal meneteltek a közelgő gőzhenger elől. De vajjon hova mennek? Hiszen minden oldalról támadják már Németországot és mi a birodalom közepén vagyunk.

Egy áprilisi estén a Schreiberin sápadtan és izgatottan ujságolta, hogy az Obersturmführer telefonon beszélt Buchenwalddal. Huszonnégy órán belül el kell mennünk innen. A lányok sopánkodtak.

— Éppen most, amikor olyan közel van a felszabadító hadsereg?

A pesszimisták azt hangoztatták, hogy Auschwitzbe visznek. Mások tudni vélték, hogy Auschwitzot már körülvették a Vörös Hadsereg katonái és bennünket itt fognak kivégezni. Az irnoknő, aki bámulatos ügyessége révén be volt avatva minden titokba, csak legyintett a kezével:

— Ne féljetek semmitől. Tegnap az Obersturmführer katonai tanácskozást tartott és megállapította, hogy összesen ötszáz golyónk van. Ennyi az egész muníció. Mi pedig majdnem ezerkéiszázan vagyunk.

(Folytatás következik.)

SZÍNHÁZAK MŰSORA: **OPERA:** (Andrássy-út 22): Othello (7 órakor). **NEMZETI:** (Rákóczi-út 33—35): A fösvény (½8). **KIS KAMARA** (Andrássy-út 69): Urlemberek (½8). **MŰVÉSZ** (Paulay Ede-u. 35): Képzelt beteg (½8). **VIG** (Nagymező-u. 22—24): Simone és a béke (½8). **MADÁCH** (Madách-tér 6): A béke szigete (½8) **PESTI** (Révay-u. 18): Különös házasság (½8) **BELVÁROSI** (Petőfi Sándor-u. 6): Az ördög cimborája (½8). **VÁROSI** (Köztársaság-tér 30): Orosz est, Klemperer (8). **MODERN** (Jókai-tér 10): Az alvó férj (½8). **FŐVÁROSI OPERETT:** (Nagymező-utca 17): Nem nősülök (½8). **PODIUM:** (Nagymező-u. 11): Az ügyvéd és a férje (8) **ROYAL REVŰ VARIETÉ** (Erzsébet körút 31): Holdontúli szerelem (½8). **KAMARA VARIETÉ** (Teréz-körút 46): Női kiszolgálás (8). **KIS SZÍNHÁZ** (Rottenbiller-utca 20—22): Férfiak (7). **OPTIMISTÁK** (József nádor-tér): Nevessünk (½9) **JÓZSEFVÁROSI** (Kálvária-tér): Rigó Jancsi (½8).

VILÁG
A polgári demokrácia lapja
Felelős szerkesztő: BÁLINT IMRE
Szerkesztő: KÖSZEGI IMRE DR.
A kiadásért felelt:
SUPKA GÉZA DR. főszerkesztő
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., RÁKÓCZI ÚT 54.
Telefon: 222-439
Az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat nyomása
Budapest, Miksa-utca 4—6.
Felelős: Gorszky Tivadar igazgató

Box lengyel-magyar válogatott mérkőzés
SZOMBATON ½8-kor Sportcsarnokban.

A MAGYAR LOVAREGYLET
október 17, 24-én versenyt tart.
Kezdete délelőtt 11 órakor.

VILÁG RÁDIÓ

Péntek:

BUDAPEST I. 14.00 Hirek 14.15 Csajkovszkij: IV. szimfónia 15.00 Rádióiskola 16.00 Szerelem, szerelem. Ránki György népdalfeldolgozásai 16.40 A halhatatlanság igézete. Makay Gusztáv verses összeállítása 17.00 Hirek 17.10 Az utolsó pillanat. 1944 október 15-e. Eseményjáték. Irta Büchler Róbert. Rendezte Pártos Géza 18.00 A Csepeli Általános Munkásdalkör énekel 18.30 Hangos híradó 19.00 Operettrészletek 19.45 A rizsföldek dala. Félix Zsuzsa összeállítása 20.00 Hirek. Sporthirek 20.35 A rádiózenekar hangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Vezényel Friesay Ferenc. Közreműködik Kentner Lajos zongoraművész. Bartók műveiből. 1. Két arckép. 2. III. zongoraverseny. 3. I. szvit. (Ezt a hangversenyt a varsói rádió is közvetiti) 22.00 Hirek 22.35 Vöröskereszt 23.00 Jazz 23.20 Zongoramuzsika 24.00 Hirek.

BUDAPEST II. 17.00 Ötórai tea 18.00 Három orosz költő dalaiból. Radó György előadása 18.30 Bach: D-moll hegedűpartita 19.00 A magyar rádió népiskolája 19.30 A Pickwick-elub utazásai. V. rész 20.00 Filmdalok 20.15 Sporthiradó 20.30 A rádió szabadegyeteme 21.00 Hirek 21.15 Kivánesi mikrofon. Tabi Ervin összeállitása 21.30 Szív küldi . . . 22.00 Operarészletek.

Szombat:

BUDAPEST I. 5.30 Hanglemezek 6.30 Falurádió 6.45 Torna 7.00 Hirek 7.20 Reggeli zene 8.00 Kertészeti tanácsadó 8.15 Szórakoztató zene 9.00 Szólók 10.00 Hirek 12.00 Hirek 12.15 Dvorzsák: Ujvilág-szimfónia 13.00 A Magyar Ipar átszervezése. Rádióankét 13.15 Magyar nóták 14.00 Hirek 14.15 Mi van egy mondat mögött? Eseményjáték 14.30 Legszebb szerenádok 15.30 Az ifjúság hangja 16.00 Becsületes megtaláló. A rádió folytatásos játéka 16.15 Gyermekrádió 17.00 Hirek 17.10 Vöröskereszt 17.20 Robottól a munkaversenyig. A Szakszervezeti Tanács Kultúrosztályának kongresszusi műsora. Összeállitotta Balázs Anna. Rendező Kertész László 18.00 Magyar Parnasszus 18.50 Hétvégi zenebona. Zúg a folyó. Hangképsor Jerome Kern életéből 19.45 A Falu Hangja 20.00 Hirek. Sporthirek 20.35 Higopera. Vidám zenés paródia. Irta Pártos Jenő 21.00 Hangos Heti híradó 22.00 Hirek 22.35 Magyar nóták 24.00 Hirek.

Mozik műsora

BEMUTATÓ FILMSZINHAZAK

ÁTRIUM: Két asszony közt. 4, ½7, ½9, sz. v. ü. 2. **CORSO:** Két asszony közt. 4, ½7, ½9, sz. v. ü. 2. **FORUM:** Késői találkozás. 4, ¼7, ½9, sz. v. ü. 2. **LLOYD:** Orosz kérdés. ½5, ¾7, 9, sz. v. ü. ½3. **OMNIA:** Orosz kérdés. 4, ½7, ½9, sz. v. ü. 2. **ROYAL APOLLÓ:** Orosz kérdés. ½5, ¾7, 9, v. ü. ½3. **SCALA:** Késői találkozás. ½5, ¾7, 9, sz. v. ü. ½3. **URÁNIA:** Express szerelem. 4, 6, 8.

MÁSODHETES FILMSZINHAZAK

ADMIRÁL: Két férfi asszonya. ½5, ½7, ½9. **ADY:** Boszorkánykonyha. 4, ¼7, ½9, v. ü. 2. **ALFA:** Karaván. 6, 8, v. ü. 4 is. **ALKOTÁS:** Jön a kanyar. ½3, ½5, ½7, ½9. **ASTORIA:** Joe Palooka. ¾6, ¾8, v. ü. ¾4. **BÉKE:** Szerelmek városa. 6, 8, v. ü. 4. **BELVÁROSI:** Győzelmes visszatérés. Jobbterem: ¾4, 6, ½9, v. ü. ¾2. Balterem: 5, ¼8, v. ü. 3. **BETHLEN:** Hetedik fátyol. 4, ¼7, ½9, v. ü. 2. **BÖDOGRÁF:** Fizess a multadért. 4, 6, 8, v. 2. **BUDAI VIGADÓ:** Győzelmes visszatérés. 4, ¼7, ½9, v. ü. 2. **CAPITOL:** Sivatagi tizenhármak. ½5, ¾7, 9, v. ü. ½3. **CITY:** Monsieur Verdoux. ½4, ¾6, 8, v. ü. 2. **CORVIN:** Monsieur Verdoux. 4, ¼7, ½9. **DAMJANICH:** Támadás 6.25-kor. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2. **DÉCSI:** Pique Dame. ½5, ¾7, 9, sz. v. ü. ½3. **DÓZSA:** Támadás 6.25-kor. ¾6, ¾8, v. ü. ¾4. **ELIT:** Győzelmes visszatérés. ½5, ¾7, 9, v. ü. ½3. **ELŐRE:** Elátkozott hajó. ½6, ½8, v. ½4. **ÉVA:** Robban a préri. Dörren a fegyver. 4, 6, 8, v. ü. 2. **FLÓRIÁN:** Támadás 6.25-kor. ½5, ½7, ½9 v. ü. ½3. **FORTUNA:** Utolsó éjszaka. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **HAZÁM:** Beszterce ostroma. ½4, ½6, ½8, v. ½2-kor is. **HUNNIA:** Két férfi asszonya. 4, 6, 8, v. 2. **IPOLY:** Fizess a multadért. ½5, ½7, ½9, v. ü. ½3. **JÓZSEF ATTILA:** Tumák, a dzsungel fia. ½4, ¾6, 8, v. ü. ½2. **KAMARA:** Monsieur Verdoux. ½11, 1, ½4, 6, ½9. **KOSSUTH:** Sivatagi tizenhármak 4, ¼7, ½9, sz. v. ü. 2. **KÖRÚTI HIRADÓ:** Magyar film híradó (friss hazai hirekkel). Tudomány és technika (így fejlődik a szovjet népkultúra). Zsdánov temetése (riport a szocializmus nagy haloltjáról). Magyar világhíradó (hirek öt világrészből). Donald, az autogrammgyüjtő (új színes amerikai rajzfilm). Kabylok földjén (művészi francia rajzfilm). Folyt. egyórás előadások reggel 9-től este 11-ig. **KRISZTINA:** Betrány a túlvilágon ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2-kor is. **KULTÚR:** Beszterce ostroma. ½5, ½7, ½9 v. ½3. **MAROS:** Panoptikum. ½4, ½6, ½8, v. ½2. **MARX:** Tumák, a dzsungel fia. ½4, ½6, 8, v. ü. ½2. **NAP:** Robban a préri. Dörren a fegyver. 4, 6, 8, v. ü. 2. **NÉP:** Örvény sodrában. ½5, ½7, ½9, v. ü. ½3. **ÓBUDA:** Finom kis lakás. ½5, ½7, ½9, v. ½3. **OLYMPIA:** Veszélyes vizeken. ½11, ½1, ½3, ½5, ½7, ½9. **OTTHON:** Gin-Sling. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2 **PALACE:** Pique Dame. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **PARTIZÁN:** Uborka, a repülőtér gyöngye. 4, 6, 8, v. ü. 2-kor is. **PÁTRIA:** Tumák, a dzsungel fia. ½5, ¾7, 9, v. ü. ½3. **PETŐFI:** Gin-Sling. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2. **PHÖNIX:** Gin-Sling. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **RÁDAY:** Két balkezes. ½5, ½7, ½9, v. ½3. **ROXY:** Veszélyes vizeken. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **SAVOY:** Hetedik fátyol. ½4, ½6, 8, v. ü. ½2. **STUDIÓ:** Szivárvány. 2, 4, 6, 8. **SZABADSÁG:** Hetedik fátyol. 4, ¼7, ½9, v. ü. 2. **TÁTRA:** Diadalmas szerelem. 4, 6, 8, v. 1, 3, 5, 7, 9. **TINÓDY:** Győzelmes visszatérés. ½4, ¾6, 8, v. ü. ½2. **TURÁN:** Tumák, a dzsungel fia. ½5, ¾7, 9, v. ü. ½3. **UGOCSA:** Diadalmas szerelem. 4, 6, 8, v. ü. 2. **UJLAKI:** Támadás 6.25-kor. 4, 6, 8, v. ü. 2-kor is. **VESTA:** Gin-Sling. 10, 12, 2, 4, 6, 8. **ZUGLÓI:** Támadás 6.25-kor. ½5, ½7, ½9, v. ü. ½3.

Gyanus módon meghalt Nick Gusztáv élettársa

A békeidők legnagyobb bűnügyi szenzációja volt, hogy Nick Gusztáv péksegéd meggyilkolta Mágnás Elzát, az ismert félvilági nőt. Eletfogytiglani fegyházra ítélték, 15 év mulva kiszabadult. Legutóbb Nick vadházasságban élt Regőczy Gusztávnéval. Regőczyné gyanus körülmények között elhúnyt. Markóczy vizsgálóbíró elrendelte Regőczyné holttestének exhumálását.

Mindenféle SZŐNYEGET FÜGGÖNYT, PONYVÁT, BÖRÖNDÖT (hibásat is) vidékről is vesz FREUND Kun-u. 12. II. 18 T.: 137-845.

Télikabát és férfiruháért mindenkinél többet fizetek GRÜNWALD, Király-u. 34 udvar, fszt. 4. Hiv. jövök. T. 227-110

Használt férfiruháért bárkinél magasabb összeget fizet Tóth a Belvárosban. Bp. IV., Egyetem-u. 5. T: 186-739

Sok pénzt fizet férfiruhákért, cipőkért, fehérneműkért SALGÓ József krt 47. Tel.: 138-980 Kivánatra házhos jövök.

Legtöbbet fizetek férfiruhákért saját üzletem részére Morgenstern és Zsiray, Kazár-u. 11. Hiv. jöv. T: 227-104

Eladó férfiruhái adja le úriszabóságomba, rendbehozom s néhány napon belül teljes értékében vevőkörömben eladom. Uriszabóság József-krt 31/a. Omnia mozi mellett.

Férfiruhákért, télikabátokért csodálatos árakat fizet Fischbein, Dob-u. 25. T. 421-080 Hivásra jövök.

Fotelágy 300 Ft-tól BARTA kárpitos Nagymező-u. 23

Piszkos Kormos FALAK tapéták tisztítása Tömő-u. 16 Hungária T. 335-192 Díjt. bemut

Magas jutalom annak, aki feketepuli nyírott Kuksi nevü kutyám nyomára, vezet, visszahozza. Izabella-u. 34. fsz. 1

Szőnyegért ruháért is legmagasabb árat fizet Faludi, Szövetség-utca 3. T 421-789

Szenzációs árat fizetek férfiruháért WILD ruhaüzlet Kazár-utca 2 Hivásra jövök T.: 226-963

Férfiruháért, szőnyegért legtöbbet fizetek Hivásra jövök Báthory-utca 22. „Sasi" T. 129-613

Caravan XIV., Vorosilov-út 28. Telefon: 296-403.

Caravan Uzsonna, vacsora. Este tánc. Zongora: KÁRPÁTI

„ZABADSÁGHEGYEN 2 szobás komf., bek. villa 600 □-ölön p. tom 30.000. BALATONZAMÁRDIN 2 szobás tornyos, palatetős villa 600 □-ölön 2 gyümölcsössel, bútorral p. tom 12.000.—. »Zalac, XI., Bartók Béla-út 87. T: 468-792

Bútort, szőnyeget egész háztartást vesz Gersli, István-út 28. T: 427-516

CSEMPE Porta K. F. T. V. József Attila-u. 1. Tel.: 386-147.

Ballon, átlátszó, lóden-esőkabátok Wimpassing SZAKÜZLETEIBEN: IV., Váci-utca 9. Telefon: 182-078 VI., Andrássy-út 8. Telefon: 127-991 VII., Erzsébet-körút 54. Telefon: 426-538.

BALLON átlátszó, eső-, lódenkabát FARAGÓ, V., Gr. Teleki Pál-u. 2.

Styl garnitúrák szimpla és dupla rekamiék, koloniál bútorok nagy választékban előnyös árakon Henenfeld Béla, IV., Régiposta-u. 10. (Váci-u. sarok)

Új helyiség! Bevezető olcsó árak!! Szőnyegüzlet, Váci-utca 16.

MIRABELL gyógyüdülő Szabadsághegy, Karthausi-u. 6. Közp. fütés, melegvíz, weekend, olcsó árak, diéta. Telefon: 361-362, 361-923.

Dobogókőre is Madách 226-351 bérautó

APRÓHIRDETÉSEK

KÁRPITOS házakhoz, házonkivül ajánlkozik. Várady, Király-utca harmincketto, udvarban

ELADJA Ica és Hecsi rendkivül olcsó áron a belvárosi divatszalonok modelldarabjait. IV., Váci-utca tiz, II. em. Modellkiárusitási Divatház. Telefon: 380-016.

FÜGGÖNYTARTÓK, képkeretek jók és olcsók, nagy választékban Bethlen Gábor-utca 7. Telefon: 224-288.

NEM bánja meg, ha ingelt javitásra specialistához visz! Ugyanitt ingblúz, ágynemü készités olcsón. Ingklinika, Szentkirályi-utca 2. (Rákóczi-útnál.)

RENESZÁNSZ ruhaszekrény és italszekrény, aranyozott korabeli barokk garnitura, 24 karu bronzcsillár, velencei tükör, Borsos, Orlay és egyéb festmények, szőnyegek alkalmi áron eladók. VII. Éva-utca 20. fémelemet 3. Naponta 4—7-ig, vasárnap 10-től 1-ig.

GARZON, VII. Barátutcában privättól átadó. 125-170. Délután 5—6 óra között.

OPEL-Super 3½ literes, prima állapotban, 5 gumival olcsón eladó. VI., Mozsár-u. 6. Vendégö.

KÁRPITOSMUNKÁKKAL forduljon bizalommal Marosánhoz, Aradi-utca kettő. Kívánatra házhoz.

SZŐNYEGJAVITÁST, mosást 35 éves gyakorlattal művészien készit Sevy, Rákóczi-út 8/a. I. 3.

PERZSA és mindenfajta **szőnyeget** magas áron vesz Behár József, Apponyi-tér 5. félem. 386-666

MŰBÚTOR, kommódok, asztalok szekrények, fekvő- és ülőbútorok jutányosan kaphatók **BODONYI** lakásberendező, Üllői-út 12.

BEKÖLTÖZHETŐ lakáshivatalmentes, újjáépitett, Szénatérre nyiló erkélyes, kettőszoba komfortos lakások épitéshozzájárulással háztulajdonostól kivehetők. Csalogány-utca 52. Telefon: 360-707.

GYÖNYÖRŰ kisméretü Lingel ebédlő, két colonial true, étkészlet és egyéb porcellánárgyak kizárólag privátnak. Szép utca 5. II. 2. 10—2-ig.

ÜGYES házvarrónő ajánlkozik. Rotterné, Teréz-körút 15. IV. 10

SAROKÜZLETHELYISÉG, háromnyilásu, szép, minden célra alkalmas, igénylésmentes, átadó »Személynök« jel. Lendvaihoz, Teréz-krt 22.

PERZSA és másfajta szőnyeget veszek. Weselényi-utca huszonkilenc, I. 5. Tel.: 427-281

ÖRÖKLAKÁSOK, lakottak, főútvonalakon, modernek, adómentesek, eladók. Bojár épitész, 121-338.

RADIÓKAT veszek! Csala, Madách-tér 5. félemelet Tel: 423-966.

SZŐNYEGEK, keleti és magyar, eladók Rózsa-u. nyolc, fszt 2.

KOSSUTH Lajos-utcai sarokházban 50 négyzetméteres üzlethelyiség 5 méteres kirakatal, galériával, átadó. Knapik, Szentkirályi-u. 4

SZENT István-parkban kétszobás hallos, komfortos, nagyon szép lakás átadó. Stefánia-útnál kétszobás hallos, komfortos, erkélyes lakás átadó. Révészné, Erzsébet-körút négy, 221-916.

SZILBUNDA, diványtakaró, függönyök, terítők. Pannónia-u 22. fszt 2.

ÜZLETHELYISÉG, kisméretü, Lágrády-utcában, Pozsnyi-útnál, berendezéssel olcsón átadó. Tel.: 126-828.

ELEGÁNSAN bútorozott szoba pesti Margithidnál, telefonnal, melegvizzel azonnal kiadó. 126-119

A fővárosi Elektromos Művek kezelését átveszi az Állami Villamosipari Rt.

Bognár József polgármester ma délelőtt tájékoztatta a városházi ujságírókat a főváros időszerű kérdéseiről. Közölte, hogy a fővárosi Elektromos Művek kezelését átveszi az Állami Villamosipari Rt., az üzem azonban továbbra is a főváros tulajdonában marad. Felhívta a figyelmet arra, hogy november 30-ig a főváros területén lévő bérházak jövedelmét be kell vallani.

A közönség kívánságára a városházán lévő polgármesteri lakáshivatal a III. emeletről leköltözött a földszintre. A Központi Lakáshivatal teljesen feldolgozta 1200 el nem intézett aktáját.

A futballjegy-feketézés rejtelmei a bíróság előtt

A gazdasági rendészeti ügyosztály erélyes razziákat tartott az osztrák-magyar mérkőzés feketepiacra jutott jegyei ügyében. A rendőrség több személyt előállított és átadott az ügyészségnek. Alapi Gyulának, a budapesti államügyészség vezetőjének utasítására elkészítették a legveszedelmesebb jegyüzér, Kurilla Ferenc pincér ellen a vádiratot. Az államügyészség Kurilla Ferencet feketézéssel, üzérkedéssel és lánccolással vádolja.

Kurilla ma kerül a törvényszéken Herényi egyesbíró elé. A nyomozás megállapította, hogy Kurilla nagyobb tételben vásárolt jegyeket és 50—150%-os felárral adta tovább.

A tisztifőorvos a vörhenyjárványról

Bakách Tibor tisztifőorvos ma összefoglaló jelentést tett közzé a főváros közegészségügyi helyzetéről. Ez legtöbb vonatkozásban kedvezőbb a sokévi átlagnál. A legnagyobb javulás a csecsemőhalandóság terén mutatkozik.

Sok a vörheny: 533 esetet jelentettek be, míg 1938 szeptemberében 360-at, tavaly szeptemberben 325-öt. Haláleset sem fordult elő, szövődmény csak igen ritkán jelentkezik. Sok eset annyira enyhe, hogy a betegek lábon hordják ki és csak utólag, a hámlás idején veszik észre, hogy skarlátjuk volt. Aggodalomra nincs ok hangoztatja a tisztifőorvos.

A kedvezőtlen vörheny arányszám ellenére a közegészségügyi helyzet javulása tovább folytatódott — állapítja meg a tisztifőorvos.

Ipar vagy kereskedés folytatására használt lakások igénybevétele

A hivatalos lap rendeletet közöl arról, hogy ipar, kereskedés vagy más kereső tevékenység folytatására használt lakást csak a népjóléti miniszternek az illetékes szakminiszter meghallgatása után adott előzetes hozzájárulásával lehet igénybevenni.

Körforgalom a Boráros-téren

A főkapitányság a Boráros-téren körforgalmat rendelt el és megtiltotta a Soroksári-útról a Boráros-térre nagy ívben való bekanyarodást. Az Angyal-utcában egyirányú közlekedést rendeltek el a Soroksári-út felőli behajtással.

A Szabadsághídon egy öreg bácsi a híd karfájára támaszkodva mered a vízbe és siránkozik.

— Mi a baj bácsi? — kérdezik tőle.

— Az én öreg pipám beleesett a vízbe.

Az emberek megszánják az öreget és gyüjteni kezdenek a számára. Ekkor egy férfi furakodik át a tömegen és rászól az öregre:

— Hé, bácsi, maga tegnap is ugyanezt a játékot csinálta itt végig.

— Na és? — szól méltatlankodva az öreg. — Hát mit gondol az úr, hogy nekem csak egy öreg pipám van?

V. D.

BUENOS AIRESBŐL jelentik: Gyöngy Pál, a magyar szerzők kiküldöttje több érdekes javaslatot terjesztett elő a színpadi írók és zeneszerzők világkongresszusán.

Felszólalás — zongorával, képpel, szoborral

A charkovi konzervatórium nagytermében Komszomol-gyülés. Az elnökség mellett a színpadon zongora áll. A titkár nyitja meg az ülést, átadja a szót a következőnek. Egymásután szólalnak fel — ki zongora mellett, ki hegedűvel vagy más hangszerrel a kezében. Saját szerzeményüket adják elő. Utána nagy vita.

A legközelebbi tudományos konferenciát már a színészképzősökkel és képzőművész-jelöltekkel együtt tartják. Kiállítás keretében előadás — hangverseny. A baráti konferencián éles elvi vitákkal tisztázzák a különböző irányzatokat, bírálják egymás működését.

A harmincéves Komszomolban önállóságra szokik az ifjúság.

„Autószerelők" a mozik előtt

Ma délelőtt letartóztatták Reichenfeld Sándor műszerészt, mert autókat lopott a pesti mozik elől. Vágvölgyi Károly segítségével a kocsikat szétbontotta és az alkatrészeket adta el. Vágvölgyit is letartoztatták.

Luminállal megmérgezte kislányát — 8 évre ítélték

Békési Béla cipészmester nemrégen tért haza Szegedre hadifogságból. Felesége már idegen férfival lakott együtt. Megállapodtak, hogy elválnak, de a férj ragaszkodott, hogy hétéves kislányát magánál tartja. Az asszony luminállal megmérgezte kislányát és önmagát is. A kislány meghalt, az anya felépült.

Szándékos emberölésért a Hárstanács az asszonyt beismerő vallomása után 8 évi fegyházra ítélte.

Beer utóda Paminger
éttermei
VIII., Bródy Sándor-utca 44
Rácz D. és Balázs J.
muzsikál

Alakítások
modellek után olcsó áron készülnek
Friedmann kalap
Király-utca 10.

FEUER fest, tisztít garantált szárazon ha kell, egy nap alatt is
Trikloretilénben. — VI., Bajnok-u 12. Tel. 127-110
Háztól-házig

A fáklyaszobor és a húszforintos modellje jól szerepel a pentatlon bajnok. versenyen

SVÉD ÉS SVÁJCI párbajtőrvívók csaptak össze az Eötvös-utcai vívóteremben. A magyar modern pentatlonbajnokság második számát rendezték meg.

A lovaglást előző napon a svéd Henning nyerte. Beszéltünk Csáthy Dénessel, a modern pentatlonisták szövetségi kapitányával. A következőket mondotta:

— A külföldiek nagy elismeréssel beszéltek arról, hogy milyen kitűnő lovakat kaptak. Ezeket a lovakat a rendőrség engedte át a versenyre. A külföldiek tehát kellemes emlékekkel távoznak, ebből viszont következik, hogy nekünk kevésbé jó lovak jutottak a sorsolásnál.

A magas, szőke, szemüveges svéd Henning úgylátszik a víváshoz is ért és a két szám után vezet Hegedüs István előtt az egyéni összetett versenyben. Hegedüs István testnevelő tanár erősen kiugrott ezen a versenyen. A fiatal tanárt választotta ki legutóbb Kisfaludy Strobl Zsigmond a Fáklyavivő szobor modelljéül. Ugyancsak ő volt a modellje az új húszforintosnak is.

A magyar pentatlonisták fejlődtek párbajtőrben. A csapatversenyt ugyan Svájc nyerte a magyar B-csapat és az A-csapat előtt, de a javulás érezhető.

*

LOKOMOTIV—FERENCVÁROS 4:3, Kispest—Roubaix 4:2. Ezer néző. Kispest nyerte a körmérkőzést.

*

BALOGH AMBRUS megnyerte a céllövő pisztolybajnokságot Tölgyesi és a svéd Lundquist előtt.

MUNKAFORMA

DEBRECEN

A Debreceni VSE jó formában van. A perecesi súlyos 7:1-es vereség óta a csapat még nem kapott ki. Szerdán a Haladás ellen könnyüszerrel 4:1 arányban győztek a debreceniek a Vasutas Kupa döntőmérkőzésen. Olyan nagy formában voltak a játékosok, hogy akár nyolc gólt is rúghattak volna. A miskolci MTE ellen még idegenben sem kell félteni a debrecenieket, mert talán ez a toto legbiztosabb mérkőzése.

SZOMBATHELY

A Haladás csapata hétközben vasutas bajnoki mérkőzést játszott Debrecenben s a DVSC csapatától 4:1-re vereséget szenvedett. A játékvezető kiengedte kezéből a mérkőzést, úgyhogy valóságos pankráció alakult ki. Kovács III. súlyosan megsérült, Hegedüs és Papp könnyebben. Még három sérültje van a Haladásnak: Büki, Zámbó és Kovács IV. A hat sérült közül csupán Hegedüs és Papp játékát lehet vasárnap bizonyosra venni, a többi négy játékos közül még nem tudni, kik vállalják a játékot.

GYŐR

Az ETO hétközben két erős tréninggel készül fel a Csepel elleni mérkőzésre. A játékosok formája általában javul. A beteg Józsát meglepő jól helyettesíti Spaits. »A Tatabánya elleni meccsen súlyosan megsérült Györgyi helyett Cseh véd vasárnap — mondotta Baróti Lajos tréner. — Nagy harc árán döntetlen körüli eredményt várok.«

A MÁV-DAC trénre, Farkas Béla szerint a formába lendült Kapitány és Pális erősen feljavítja a csatársort. A Nagykanizsai MAORT komoly együttes, de Győrött a kék-fehérek ellen aligha terem Kanizsa számára babér.

Sírkőavatás. Dr. Szeles Béla v. mérnök sírkőavatása vas., 17-én lesz a rákokeresztúri izr. temetőben, 22. parc., 18. sor, 4. sír. Porjesz Gyuláné. (X)

ROYAL REVÜ VARIETÉ
Igazgató: Ehrenthal Teddy
Ragyogó új műsor
PREMIER: MA
HOLDONTULI SZERELEM
Nagy látványos revü
3 óra zene, tánc, kacagás
Kardos Magda ! *Rátonyi Róbert*
Hlatky Edit ! *Lugossy György*
Marietta ! *Kazal László*
Serényi Éva ! *Zentai Ferenc*
REMEK ARTISTASZÁMOK
Minden este fél 8, vasár- és ünnepnap délután 4-kor is

Rendkívül izgalmak a Bartók-verseny középdöntőin

Ki kapja Jehudi Menuhin 3000 forintját?

A Bartók-verseny középdöntői nagy izgalmak közepette zajlottak le. Az elődöntőből 24 zongorista jutott tovább, közöttük 10 nő. A két titkos favorit: egy palesztinai fiatalember és egy francia nő. Tízen jutottak döntőbe. Ezúttal a zsüri már változatosabb hangversenyben gyönyörködhetett. A legtöbben Ravelt játszották, négyen a Toccatát. Utána Debussy következik.

Délután a hegedű középdöntő került sorra. Itt a sérült kézzel játszó Piovesan Sirio »tört be.« A legnagyobb pontszámot ő szerezte. Az évek óta Pécsett élő kiváló olasz tanár Zathureczky Ede növendéke. Velencében született, de évek óta a pécsi konzervatóriumban tanít.

Piovesannal együtt döntőbe került egy belga nő is. A döntés nem született meg könnyen, a zsüri két óra hosszat tanácskozott. A közönség nem volt egy véleményen a versenybizottsággal. (A győztes a kultuszminisztérium 10.000 forintos díját nyeri, a harmadik helyezettnek Jehudi Menuhin 3000 forintot ajánlott fel. Mivel azonban csak ketten kerültek a döntőbe, felmerül a kérdés, hogy ki kapja Jehudi Menuhin díját?)

A döntők holnap, szombaton kezdődnek a Zeneakadémián.

A Bartók-díszelőadás az Operában

Nagy nemzetközi közönség előtt tegnap előadta az Operaház Bartók Béla három egyfelvonásosát. A kékszakállú és a Fából faragott új díszletekkel, a Csodálatos mandarin új szereplőkkel került színre.

A kékszakállú herceg várában a súlypont a zenekaron van. A cselekmény sötét, barátságtalan, nyomasztó hangulatát redkivüli élességgel jellemzi. Székely Mihály és Palánkay Klári kiváló alakítása az előadás nagy erőssége. Lukács Miklós karmester derekasan helyt állt. Uj díszleteket láttunk: Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán közös munkája ez. A régire emlékezvén nyilvánvaló a különbség. A régi Kékszakállú a valóságtól elvonatkoztatott, elvont díszleteket tárt elénk. Ez a díszlet reális, a színpadkép élénkebb, frissebb a réginél.

A Fából faragott királyfiban zenészenyelven szólva négy nyitás történt és pedig jelentős nyitás. A régi húzásokat érvénytelenítették és az eredeti partitúrát állították vissza. Kiemeljük Harangozó Gyula groteszk alakítását. Az új királykisasszony Csinády Dóra. Itt is új díszleteket kaptunk. A sok változás egy kissé rovüszerü. Főként az erdődíszlet színei üdítők.

A Csodálatos mandarin új szereplői Lakatos Gabriella és Sallay Zoltán. Lakatos Gabriella jellemábrázoló tehetsége figyelemremélto. Somogyi László úgy szólaltatta meg a Csodálatos mandarint, hogy az valóban démoni szenvedélyektől izzott. Nagy élményt nyujtott. A címszereplő Vashegyi jellegzetes, kitűnő színpadi figura.

A modern tájékozódású külföldi muzsikusok serege feltétlen elismeréssel, nem egyszer elragadtatással figyelte az előadást.

Somogyi Vilmos

G. F. döntések

Megszünt a cipőtalpalási utalványrendszer, ami az eddigi kettős árrendszer megszünését jelenti. Ezentúl az elsőosztályú bőrtalpalás, az eddigi 36 helyett 28 forint, a II. osztályú 27, a III. osztályú 26 forint.

A burgonya- és hagymakereskedelmi nemzeti vállalat 4000 katasztrális holdon termelési szerződést köt a hagymatermelő szövetkezettel.

A minőségi sertéstermelés fejlesztése érdekében szaporítják a sertéstörzstenyészeteket.

A cukorrépatermelők, akik részesmunkásokat foglalkoztatnak, a cukorrépa vételára fejében első részletként 70 kg kristálycukrot kapnak.

A Park Klubot a Szakszervezeti Tanács rendelkezésére bocsátották.

Belügyminiszteri engedélyhez kötötték az adománygyüjtést, a jótékonycélú előadások rendezését és betiltották a magánsorsjátékot.

Kohászati és öntőipari szakiskola felállítását határozták el.

A kötvénypiac tájékoztató árai: 1914. évi főv. kötv. 180, 1927-es 500, skripsz 240, népszöv. fontkötv. 85—90, dollárkötv. 500, Speyerkölcsön 500 forint.

A KÉPES Figyelő
e heti számából:
Münchenből jelentik:
Nyilas csendőrök bombamerényletet követtek el magyar deportáltak ellen
Eddig 16 halálos áldozat
A lap minden oldala az ujságirás kiváló teljesitménye

GAZDASÁGI KÖRÖKBŐL

A Corvin Áruház az ostrom alatt teljesen kiégett. Az áruház, mint elhagyott német tulajdon, a Szovjetunió tulajdonába került. A szovet javak magyarországi kezelősége most újjáépíti a hatalmas épületet és december elsején megnyitja az emeleti helyiségeket is. Már eddig 750 köbméter törmeléket fuvaroztak el, 14 kilométer hosszuságban helyeztek el villanyvezetékeket. 300 munkás dolgozik az építkezésnél.

⊙

Az állami vállalatok könyvelési hátralékát november 30-ig fel kell dolgozni Éppen ezért a GF felhívta az állami vállalatokat a szükséges hátralékok pótlására. Intézkedett az iránt is, hogy ahol megfelelő munkaerőben hiány van, az Állami Munkaerőgazdálkodási Bizottság útján kérjenek könyvelésben jártas munkaerőket.

KIS ABBAZIA
(OKTOGON-TÉR)
péntek, október 15-től
minden este
10 órai kezdettel
HERCZEG
és
KOMLÓS
Nóti Károly tréfáival
kizárólag nálunk
Bágya-jazz trió
Hollós Ilona énekel
Kitünő hideg és meleg ételek
Asztalrendelés: 224-604, 224-614

Kisfaludi-Stróbl

Est, 934.VI.16.

Magyar művészek londoni kiállítása

London, június 15

(Az Est londoni szerkesztőségétől)

A Bond Street-i előkelő Knoedler Gallery finom termei a mai napon kivételes magyar művészi eseménynek adnak otthont. »Exhibition of Paintings of Contemporary Hungarian Artists« a címe annak a kicsiny, de igazán gyönyörű kiállításnak, amelyet egy angol hölgy, Mrs. *Bonyton*, magyarszeretete és ügybuzgalma hozott össze a »legjobb szezonban«, a »legjobb helyen« és remélhetőleg a legjobb közönség számára.

A mai napon, június 11-én, *csak az angol és külföldi sajtó tagjai tekinthették meg a kiállítást.* Amikor belépünk a terembe, mindössze egy ősz úr, a *Times* kritikusa van még itt, aki *látható gyönyörködéssel* szemléli a pompás festmények seregét.

Összesen ötven kép és *Kisfaludi-Stróbl* nyolc szobra került kiállításra. Hirtelen körültekintve a 31-es számú kép ragadja meg a figyelmünket. Ez *Korda* Vincének. *Korda* Sándor öcsének »Mr. Rodo« című festménye. Ez az egészen modern, magábamélyedő festő, páratlanul színes, szinte a karikatúra határáig karakterisztikus portréját adja egy kispolgárnak. Bizonyára nagyon fognak tetszeni *Iványi-Grünwald* Béla hatalmas temperamentummal megfestett remek magyarságú cigányos és balatoni képei.

Gróf *Batthyány* Gyula különös, művészi képei — ismervén az angol ízlést — talán a legközelebb fognak kerülni a londoni műértő és műkedvelő közönséghez. Itt szeretik az ilyen egészen elfinomult és egészen kivételes dekoratív érzéket eláruló képeket. *Aba Novák* »Aratók bálja« című képe: remek kompozició; színes, forró, romantikus magyarsága bizonyosan tetszeni fog.

Fényes Adolf, *Csók* István, *Szőnyi* István értékes képei, mind-mind, csak nagy előnyére lesznek a magyar művészet népszerűsítésének az angol szigeten. Reméljük, rajtuk keresztül *az egész, egységes, nagy magyar ügy* is nyerni fog a kiállítás tagadhatatlan magas művészi nívója révén.

A sajtóbemutatón beszélgettünk *Batthyány* Gyulával, a kiállítás főrendezőjével, aki a következőket mondotta:

Est 934. VI. 16

C FOK VOLT A HŐMÉRSÉKLET.
rára: Élénk északnyugati szél, sok
let, kivált nyugaton, kissé süllyed.

esőre, zivatarra
idő

mérséklet nem sokat süllyed. Eső országszerte lesz, sokhelyütt zivataros zápor alakjában. A vasárnapi kilátások még bizonytalanok, de *van rá remény, hogy ekkorra ismét átmeneti szárazabb napos idő következik.*

Az időjárási elemek várható értékei Budapesten: Legalacsonyabb éjjeli hőmérséklet 11—13 C. fok, déli hőmérséklet 18—20 C. fok. **T. G.**

Az értéktőzsdén a hivatalos forgalom *tartottan* indult.

Salgó (19.6) 19.6, Urikányi (41) 40.5—40.75, Fegyver (41) 41.5, Ganz (15) 15.05, Nova (16.4) 16.5, Trust (65.25) 63.5, Pamutipar (53) 53, Szegedi kender (—) 13, Vasútforgalmi (—) 14.75. 1934. évi állami kötvény (100) 100. 1914. évi fővárosi kötvény (45.8) 45.90—46.16. 1927. évi fővárosi kötvény (48) 48.

Risfaludi Strobl Zsigmond

Szabad Művészet

1952. 7. f. 342. l.

Szám: 173500 / 1912.

XII.

572/1912. szám alatt kelt felterjeszté
ságot, hogy utasitásomra a
kertjében levő ugynevezett
szükségesebb javitások a p
jottével megtörténtek.

Budapes

~~Beck Ö. Fülöp~~

tovább Kisfaludi Strobl Zs
2 képpel

Sidló Ferenc

Teles Ede

Vedres Márk
képpel

vöd

Bernáth Aurél:
1948 művészete.
Az első nemzedék -
Magyar Művészet
1948. 2. 4. 74. l -

EGYETEMI NYOMDA

29 nap **FEBRUÁR** 9. hét

22 sárnap	Reminiscere *Gerzson*
23 Hétfő	Dam. Péter *Alfréd*
24 Kedd	Szökőnap *Szökőnap*
25 zerda	Mátyás *Mátyás*
26 ütörtök	Géza *Géza*
27 éntek	Sz. Margit *Sándor*
28 ombat	Sz. Gábor *Ákos*

Kisfaludi Strobl Zs

l. többször

Ferkpzomfoiskèvk

1935/36. 47 l.

Műveiből ki áll. rendezés Londonban

u. o. 48. l.

Angliai művészeti

megbízatásainak le-

bonyolítása 1935. okt.

és nov. és 1936 máj. 15-

jun. végéig szabadságon

volt.

díszítésű csészék.

A Herold-korszak szintén olyan darabokk

és főleg két kupa említendő. Ezek a festő nevét

– az 1381. számu festett zománc miniatür arckép
ábrázolt egyén — Francis Charles, Herford grófja —
nestere, Henry *Bone*, e képet Lawrence festménye
ogesi zománc-festés a XIX. századi miniatür-festők
kiválóbb mestere, az angol udvar kedvelt zománc-

ncei eredetü kis bronzszobrocskát (1447. sz.), egy
zázadi német Kálváriát (1461. sz.) és egy torony-
t (1600 körül, 1476. sz.) kell kiemelnem.
elő olyan gazdag és értékes *cloisonné*-gyüjtemény,
ában. A kinai iparművészet egyik legszebb ága a
a XVI., XVII., XVIII. és XIX. század mesteri
ag egyházi rendeltetésü szertartási edények voltak
3, 1559. sz.)
noly, melynek egyszerü mértani jellegü rajza arra
an készült.
tatását Oroszországban találjuk meg. Ez a jelleg-
on (1563—65. sz.) ebben a gyüjteményben.
váló darab akad. De messze vezetne, ha mindazt
és meghatározásaira utalok.

Csányi Károly.

Fogadja Méltóságos E

tását:

Kassa, 1944. április 21.

Méltóságos

G e r e v i c h T i

Kisfaludi Strobl Zs

l.

Ferk pzomfoisk vk

1939-41. 90-l.

Gerthon István

Erdély művészete.
Különlenyomat a Történeti Erdélyből
Bpest, 1936. 8-r. 38 l. képes táblákkal
Füzet.

I. 2. p. h.

1.—P

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Szabad Művészet

1952. 6 sz. 283. l.

Csatkai Endre dr

A 40 éves Sopron Képzőművészeti Kör története.

Sopron, 1937. Székely és Tsa.
Kis 8-r, 23 l. Fűzve.

I. 5. p. h. —,50

Kisfaludi Strobl Zs.

Szabad Művészet

1952. 6 sz. 271.
273. l.
274. l.

shiv. igazgató

Latta a szá

Budapest, 1923.....évi..

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Szabad Művészet
1952. 105. l. 107. l.

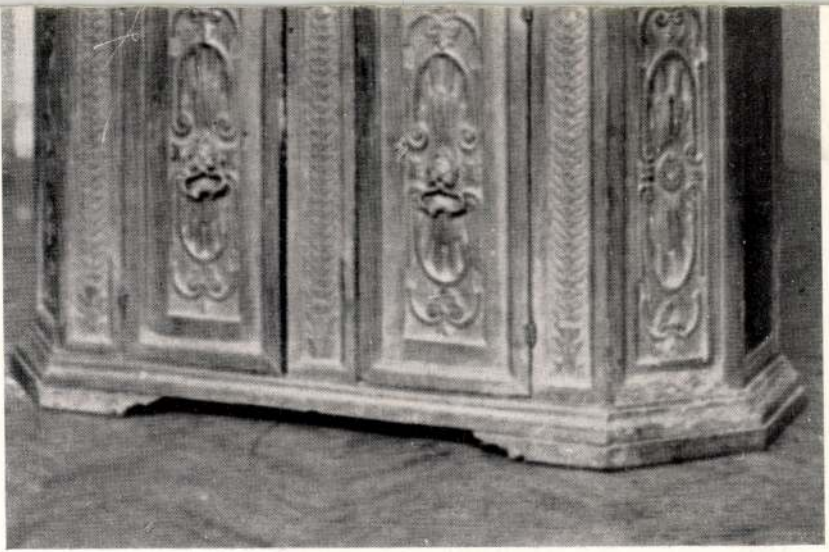

2382.

Kisfaludi Strobl Zs

l.

Keprom. försk. érk

1925-27. 3. l.

2 of 6

Herend.

The hungarian China manufactory at Herend

By Countess Colonna.

Budapest, é. n., haránt 8-r, 24 l, képekkel, füzve.

I. 5. p. h.

— .60

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Szabad Művészet

1952. 5.f. 202.l.

~~Kisfaludi Strobl~~

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Szabad Művészet

1952. 4. sz. 148. l.

Kisfaludi Strobl Zsigm.

n. 1884.

l.

Föv. Kept. Eremkiall. 1949

25 l.

1818. KÉT KARAMÁNI FÜGGÖNYSZÁRNY. XIX. sz. (Hibás). 70.—

1819. DAMASZT, piros alapon, sárga disszel. 10 m. 55.—

1820. KIMONO, virágos alapon, himzett diszités. Japán. 40.—

1821. UJJAS MELLÉNY, lila bársony. Olasz, XVIII. század. 15.—

1822. KÉT MELLÉNYKE, himzett, zöld és piros alap. Dalmát, XVIII—XIX. század. 20.—

1823. MELLÉNY, virágos brokát. Dalmácia, XVIII. század vége. 8.—

1824. NŐI MELLÉNY, szines brokát. Olasz, 1800 körül. 8.—

1825. EGY PÁR SARU, EGY MELLÉNY ÉS KÉT LÁBSZÁRVÉDŐ, aranyhimzéssel és paszománttal. Dalmát, XVIII. század vége. 120.—

1826. MELLÉNYKE, kék bársony, arany paszománttal. Dalmát, XVIII. század. 20.—

1827. FALI HIMZETT IMASZŐNYEG, piros alapon nagy virágcsokor. Török, XVIII. század. 160.—

1828. KASMIR HIMZETT FALISZŐNYEG, piros tükörrel. XIX. század eleje. 160.—

Méltóságos

Méltóságodna
nagybecsü felhivására, szer
a Magyar Várak befejezését
tette, amely néha hosszabb
munkát.

A helyzet je
Kijelöltetet
Elkészült:
veggel .A szövegek mindenik
Hátra van mé
terjedelmü.

Minden igyek
is mielőbb beszolgáltassam

Kisfaludi Strobl Zs

nobrázt

1901-3

Éimisk 1930

88-l.

Kisfaludy Stroble Zsigmond

Szabad Művészet
1952. 6. sz. 259. l.

i, ungvári, csombordi és

utiszámlóját

rvényesitve tisztelettel vissza-

augusztus hó 26.

K. MINIST. SZÁMVEVŐSÉGE

Ugyházy

számv. igazgató.h.

Kisfaludi Strobl
Zsigmond

Képmüvészet

1944. 22. l.
(Keppel.

IV. 18.

Javítás.

Didó menekülésének története.

Álmában megjelent temeletlen férjének képe és sápadt acál vodálatosan ráemelve az oltár előtt kitárta tőrrel átdöfött mellét és a hárnak összes sötét bűnél feltárta. Tanácsolja a menekülés

K. Stróbl

szobrász

Klebelsberg-emlékkiállitás - Mücsarnokban - szoborral szerepel. négy reformátor szobrának essike Debrecenben. Tisza.

Magyarság
1933.II.12.

MDK

K. Stróbl Zs.

s.f: Grafikai ... művészetünk ...
Az Est, 1934. máj. 19.

M.D.K.

K Stróbl 20

Tréfás rajz Lányi Viktorról "Izgalmas slágeravatás" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1929. okt. 13-19. XIX. évf. 42. sz. 34. lap.

M.D.K.

K. Stróbl Zs.

Két szoborportré repr.-ját mutatja be a a lap: Bajor Gizi szobra a művésznővel együtt és Shaw szobra fényképfelvtéelen.
/A portók szöveg illusztrálására szolgálnak, de cim a lap hiányossága miatt megállapithatatlan./

Szinházi Élet. Bp. 1935. május 5-11. XXV. évf. 19. sz. 11-12. lap

.D.S.

Kisfaludi Strobl Zs

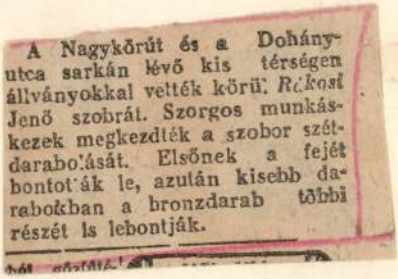

A Nagykörút és a Dohány-utca sarkán lévő kis térségen állványokkal vették körül Rákosi Jenő szobrát. Szorgos munkáskezek megkezdték a szobor szétdarabolását. Elsőnek a fejét bontották le, azután kisebb darabokban a bronzdarab többi részét is lebontják.

Magyar Nemzet
1948. nov. 20

Nyugta

~~Az OP arar kettőszáz ötven pengőről, mely összeget a szent Mihály kápolnánál mulatkozó hiányok megszüntetésére a MOB. pénztárából felvetten~~

~~Budapest 1942. nov. 4~~

[illegible]

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

K

Konkoly Kálmán: Magyar alkotók. Singer és Wolfner kiadás. 228 lap. (Ára fűzve 5.60, kötve 7.50 P).

A könyv alcíme: *Hírneves magyar tudósok, művészek, szakemberek műhelyéből.* Műfajilag egészen új formában közöl a tanulmányok komolyságával vetekedő, de azoknál sokkal érdekesebb riportokat az író egy csoport kiváló magyar tudós, művész és szakember munkájáról, eredményeiről. Sorra látogatja őket és e látogatásokat írja meg, bemutatva magát a műhelyt, a tudóst, a művészt és beszélgetések formájában ismerteti az alkotások értékét és jelentőségét. A kötetben szereplő kiváló magyarok között ott látjuk *Bay Zoltánt, Benedek Lászlót, Dohnányi Ernőt, Juhász Istvánt, Kerékjártó Bélát, Kisfaludi Stróbl Zsigmondot, Kiss Ferencet* az anatómust, *Németh Antalt, nemes Suhay Imrét, Szentgyörgyi Albertet* és *Tüdős Klárát.* Bemutat egy napilap szerkesztőséget is, továbbá a rádió műhelyét. A különböző fejezetekből képet nyer az olvasó a matematika és fizika vagy az orvostudomány, vagy a haditechnika legújabb magyar felfedezéseiről ugyanúgy, mint ahogyan megismerkedik a művészetek vagy a divat új magyar eredményeivel. Ha nem is teljes a kép a magyar alkotások minden területéről, amit a szerző ad, rendkívül érdekes. A könyvet 12 művészi fénykép díszíti.

ced 3

Magyar Kulturszemle
1941. 11. 27. 257. l.

művészettörténetében három kor-
k meg.
ék a frankok átvonulásának ide-
celj slovén hercegek alatt, ma-
tt a Krisztus utáni első évezred-

fennhatóság, mely közel ezer
lágháboru után szünt meg.
idék egyesitése Szloveniával és
mmal.
Vendvidék első korszakából mü-
ncsenek. Pannoniában a szlové-
e, melyek a kereszténység első
ak, a salzburgi érsekség kultur-
yakorolt befolyást. Szent Metod
ideig tartó közjáték.A Vendvid

Kisfaludi Strobl Zsigmond műtermében

Pásztortűz 1931. január 11.

Zilah város kincse

— Elmélkedés a Fadrusz Wesselényi szobráról —

Irta: Kristóf György

A dombosvölgyes Szilágyság főhelyének és középpontjának, Zilah rendezett tanácsú nemes városnak több olyan sajátossága és nevezetessége van, ami messze földön és széles körök előtt ismeretes. Ami a zilahiaknak valóságos drága kincse s így méltán dagaszthatja a zilahi önérzetet. Amire büszke lehet minden zilahi polgár. Nemcsak, de az egész Szilágyság.

Nagyon szerencsés már maga a város fekvése, a lakások és a lakósság letelepedése, elhelyezkedése. A Meszes-hegység lábánál három kisebb völgy egymásba torkollásánál épült Zilah városa, de úgy, hogy a völgyeket szegélyező dombok is jóformán mind beleesnek a város belterületébe, a lakóházak mögött a beltelkeknek közvetlen folytatásai. E dombokon és lejtőiken jól művelt szőlők s szépen gondozott gyümölcskertek sorakoznak egymás mellé. Hazai és magyar viszonylatban Zilah valóságos kertváros. Honorácior és iparos, anélkül, hogy a maga telkéről a máséra vagy az uccára kellene kerülnie, délután a saját gyümölcsös kertjében vagy a saját szőlőhegyén él, üdül, foglalatoskodik egész házanépével. Olyan vagyoni jólétre mutató s művelődési igényekkel együtt járó polgári életmód ez, amilyennel kevés városunkban találkozunk. Egészséges is és jövedelmező is. A zilahi gyümölcsök csakugyan híresek. Szilvaéréskor, almaszüret idején messzi idegenből eljön a kalmár a zilahi piacra. A sajátosan savanykás zilahi borokat ugyan inkább csak a helyben-lakók és a közeli vidék mondja jónak, sőt kitünőnek is, de a zilahi csemegeszőlő, azt hiszem, biztos és bő jövedelmi forrása az ottani szorgalmas és életrevaló szőlősgazdáknak.

Egyéb nevezetességek: a zilahi guba, mely az egész környéken, még Szilágymegyén kivül is általános népviselet magyarok és románok között egyaránt; a református templom, melynek alapja még az árpádházi királyok idejéből való s melyet utoljára a jelen század elején építettek újjá s amely nemcsak alapjának történelmi régiségéért, de mostani újjáépített eredeti és méltóságos szerkezetéért is figyelemreméltó műemlék. Áll még az a ház is, melyben XII. Károly svéd király 1711-ben hazatérő útjában egy éjszaka megpihent. A Wesselényi-kollegium szintén nem utolsó nevezetessége Zilahnak. A Wesselényi Miklós alapítványa, áldozatkészsége és szívós kitartása fejlesztette az egyházközségtől független és a többi erdélyi ref. kollegiummal egyenlő rangú és színvonalú intézetté a mult század közepe táján. Neves tanárok gondos vezetése alól sok olyan diák került ki az életbe, akik nemzetüknek, a magyarnak és románnak, a sorsában jelentékeny szerepet töltöttek be. A Wesselényi-kollegium diákja volt éveken át Ady Endre is, aki később is és mindig szeretettel, ragaszkodással emlékezett vissza zilahi tanuló éveire, egykori tanáraira, a kollegiumra és a városra. Zilahon végzett Maniu Gyula is, a román politikai életnek egyik mai vezéregyénisége.

Nem tudom, hogy a helyi önérzet, a zilahiak lokális patriotizmusa a sok nevezetesség és sajátosság közül melyikre legbüszkébb, mit tart magára nézve a legértékesebbnek és legérdekesebbnek. A közművelődési értékeket szigorú elemzéssel kereső és nyilvántartó történelmi szemlélet előtt azonban nem kétséges, hogy Zilah város legdrágább kincse a főterét 1902 óta diszítő *Wesselényi-szobor*.

A Fadrusz János alkotta zilahi Wesselényi-szobor két lobogó lelkesedésű magyar géniusz egybeölelkezése. Kifejezője és hirdetője az örök magyar lélek és jellem ama két lényeges elemének t. i. a jogtiszteletnek és a művészi teremtő erőnek, ami e két génius személyiségében töretlen kristályként megvalósult.

A főtér közepére elhelyezett bronzszobor közvetlenül Wesselényi Miklós alakját állítja elénk s az ő alakjában közvetve a magyar ember és jellem jogtiszteletét.

Wesselényi egyéniségében sok a káprázató romantika. Életének felülete annyira változatos, egyes művei és cselekedetei annyira meglepők, gyakran épen egymásnak ellenmondók, hogy majdnem a lehetetlenséggel határos megfogni jellemének alapvető tulajdonságát, anyajegyét, a faculté maitresset. Wesselényi ma vándorpatrióta a székelyek között, holnap *árvizi hajós* Pesten. Ma még messzelátó tekintettel Sybilla-könyveket ír, a *Szózatot* és a *Balítéleteket*, holnap már vak és polgári halott, kinek nincs helye a cselekvés, a közélet terén. Itt mázsás szentenciákkal ostromolja a fennálló kormányzati rendszert egészen a felségsértés vádjáig, amott meg himnuszba önti ki tiszteletét a koronás király iránt. Hirtelen haragú, szenvedélyes oligarcha, de jobbágyait nem a rendi kiváltságosság adta eszközökkel: a kalodával, meg a deressel szoktatja rendhez, hanem a sajátjából létesített magtárral, ovódával, iskolák építésével, az örökváltság életbeléptetésével és az urbériség megszüntetésével. Pozsonyban a főrendek előtt tűzzel védi és követeli a magyar nyelv természetes jogát, de ostobaságnak tart minden kisérletet, mely erőszakkal kiván magyarosítani. Korának legmagyarabb magyarja s mégis nemzetiségi politikája a legjózanabb, legreálisabb, legbölcsebb, mert legtürelmesebb mindazon elgondolások között, amelyek magyar államférfi agyából mind a mai napig megszülettek. Említsem-é a szabad vallásgyakorlat szószólóját, a szólás szabadság üldözött mártirját és az unió rendíthetetlen oroszlánját? Hogy egyszerre és egyidőben a maradiságig hagyománytisztelő, a régit magasztaló konzervativ, majd szélsőséges: forradalmi lépést is merni tudó reformátor államférfiú?

Igaz, e tömérdek, mindig egész embert, de mindig más és más színű emberre mutató romántikus mozzanat mögött, mint első egybefoglaló rétegre a szenvedélyes, a lobogó ellenzékeskedésre bukkanunk, amelyik csak döngetni tud, rombolni szeret, de terméketlen, alkotni nem

lényi jellemének alapvonását fölismerni, bizonyára nehéz feladat egy összetett, majdnem önmagával ellentmondó romantikus jellem megörökitése szoborban. Hisz Wesselényinek majd mindenik cselekedete külön-külön is hálás szobrásztéma. De mit csináljon a szobrász, ha nem az árvízi hajóst, nem az unió hősét, hanem az *egész Wesselényit* kell kimintáznia!

Itt, a fölfogás mélységében és eredetiségében mutatkozott meg a Wesselényi-szobornál is a Fadrusz geniálitása. Nem valamelyik feltűnően szép és emlékezetes egyes cselekedetben, különálló mozzanatban ragadta meg Wesselényi alakját, hanem leglényegében: a jogtisztelet mindent megértető alapvonásában. A jogtisztelet elvont fogalom. Hogy lehet azt kifejezni, beszédessé tenni, mindenki előtt érthetővé tenni? Ez a művészi kivitel dolga. És Fadrusz ebben iş remekelt. A Wesselényi-szobor két alakból áll. Az egyik, a magasabban álló, a hatalmasabb: Wesselényi. Erőtől duzzadó, széles mellű, hatalmas alak. Biztatóan és hivő meleggel tekint lefelé az előtte és alatta álló másik alakra. A kezét is réteszi emennek vállára s ezzel is biztatja: Mondd el, ami bánt. Ne félj, megvédelek, mert te is ember és magyar vagy. Ki ez a másik alak? Egy szilágymegyei vagy épen zilahi jobbágy, paraszt vagy kisgazda. Nevezzük bármi néven, annyi bizonyos, hogy az a gubás alak, aki bátran és bizalommal tekint fel Wesselényire, azért jött ide, hogy elpanaszolja sérelmét, a rajta esett csúfságot, a hatóságok zaklatását. Két munkás karját és tenyerét kinyitja s azzal is bizonykodik: No látod, Uram, így jártam, ez az én panaszom, kihez forduljak, ha nem hozzád!

Fadrusz e jelenetben összesűrítette a Wesselényi egész jellemét: a magyar ember cselekvő jogtiszteletét. Maga a szobor, az előttünk álló jelenet beszédes, közvetlen, bensőséges. Intim szobor ez első sorban, mely közvetlenségével hat s amelynek hivatása objektive: diszíteni a teret és a környezetet. Szubjektive pedig az a hivatása, hogy megéreztesse és ébrentartsa a magyar ember jogtiszteletét. De ugyanakkor monumentális is ez a szobor. A Wesselényi alakjának fizikai nagysága, erőteljessége és elhelyezése uralkodik az egész művön, az egész teren s így méreteivel is emlékeztet arra, hogy itt többről van szó, mint két ember, mint csak az ércbe öntött két alak intim szóváltása. Ez a szobor a jogtiszteletnek méltóságot sugárzó és méltóságot parancsoló szimboluma. Ha méreteiben nem is olyan monumentális, mint a Mátyás-szobor, de belőle mégis a történelem, mult századok emléke és jövendő századok feltétele és örök igazsága int felénk, bíztat és figyelmeztet.

Önfeledten gyönyörködtem a Fadrusz geniális alkotásában. Alig győztem számbavenni, megjegyezni a mű bensőséggel párosult monumentális egész szépsége mellett a részletek tökéletes báját, kifejező erejét, hűségét és csipke finomságát. És elgondolkoztam két dolgon. Egyik az, hogyha helyes és szükséges, hogy egy-egy ismeretlen görög vagy római művész (vagy talán nem is művész) szobortörmelékéről számos műtörténeti illusztrált művet írnak, mennyivel inkább szükséges volna a leggeniálisabb magyar szobrászművésznek, Fadrusz Jánosnak a műveit képekkel, kimerítő tanulmányokkal tankönyvekben, előadásokban ismertetni. Hiszen, hogy egyebet ne mondjak, Katona megalkotta Tiborcban a reménytelenül, a nyomor szélén panaszkodó örök magyart. A Fadrusz remek zilahi gubás magyarja szintén a panaszkodó örök magyar, de nem az, amelyik elesett és elesik, hanem az, amelyik helyt áll, fennmarad s a közösségnek is fenntartó eleme, mert bizik a jogban, az emberméltóságban, a Wesselényiek személyében. És elgondolkoztam azon, hogy vajjon helyes dolog-é az, hogy a mai erdélyi magyarságnak alig van tudomása a Wesselényi-szoborról, Zilah város legdrágább sajátos kincséről, a magyar jogszeretetnek eme gyönyörűséges monumentumáról, amely épen a benne rejlő eszmei érték és jelentés nemes tartalmánál fogva tiszteletet parancsolt és nyert a közhatalomváltozással járó szenvedélyek között is? Amely ma is épen és sértetlenül ott áll, ahova 1902 szeptemberében elhelyezték?

Magyarói himzések

Csíki festékes szőnyegek

A kolozsvári népipari kiállításról.

tud, programmja nincs; párthivei, követői nincsenek, csak nézői és bámulói. Aminthogy tényleg volt is olyan történelmi felfogás, amelyik Wesselényinek az államférfiú minőséget megadni nem hajlandó.

Azonban Keresztelő János mégis csak próféta, noha szava elhangzott a pusztába. Wesselényi is igazi nagy államférfiú, bár hatalmon soha se volt s — sajnos — szervezett pártja sem. Ám az ő nevét nem a magyar törvénytár valamelyik cikke teszi emlékezetessé, hanem egész életműve. Életművének legbensőbb alaprétege, a külső kápráztató romántikát ellenmondás nélküli összhanggal megmagyarázó tulajdonsága pedig a magyar lélekben gyökerező jogérzet és jogtisztelet. *Wesselényi Miklós az irott és iratlan, a személyes, a nemzeti és emberi jogok hirdetője, imádója és apostola.* Ugyanaz, aki Deák Ferenc. Csakhogy míg Deák Ferenc tudott várni és tűrni, meg tudta teremteni a passziv ellenállás politikáját, addig Wesselényi a fölismert, tapasztalt jogtalanság láttára legott szenvedélyesen fölhorkan, kardot ránt, verekedik, tényleges ellenállást fejt ki, vagy pedig a már elesetthez önként lehajol, segítő kezet nyújt, támogatja, erősíti, bíztatja. Szenvedélyességében tán követett el formahibát, de még ekkor is az emberi és nemzeti jogot védte. Mert a jog szerinte nem betű, hanem az emberméltóság, a nemzeti vagyon és előhaladás, a kultura forrása és feltétele s mint ilyen felette áll holmi kicsinyes és elavult paragrafusoknak.

Wesselényi a jogszeretet és az emberméltóság nevében és igézete alatt vívta meg a maga fényes ellenzéki harcait, de ugyancsak a jog és az emberméltóság sugallatára követelte az ország reformálását s a maga körében és ahol csak lehetett, azt törvények kényszere nélkül meg is valósította. Az emberi jogról és méltóságról kevés ajak beszélt több hévvel, meggyőződéssel, mint az övé. A hatalom birtokosait azért inkább ostromolta, ledönteni szerette volna, a gyengét, az elesettet, a jobbágyot meg azért emelte föl emberi méltóságra. Ebben áll az ő emberi nagysága, jellemének csillogó lovagiassága.

Ami pedig az államférfiu programmját illeti, azt nemcsak egyes esetekhez fűződő beszédeiben és részlegesen fejtette ki, hanem rendszeres végiggondolással a Szózat és a Balítéletek c. könyveiben. Reformálni kell az elmaradott, a szegény magyarságot. A reform kezdete önmagunk megjavítása, s a haza minden polgárában az emberméltóság elismerése és megbecsülése. A magyar gőgöt, a rendi szerkezet elfogultságát ki kell írtani magunkból tanulás, művelődés és munka által. A nemzetiségeket is birtokosokká kell tenni, nemcsak a formális jogban és a föld tulajdonjogában, hanem birtokosává kell tenni az emberi méltóságnak is, hogy így azok benső meggyőződésből, józan belátásból a maguk érdekét keresve és követve váljanak részévé és részesévé a magyarságnak. Belepusztul a magyarság a nemzetiségi kérdésbe, ha idején nem oldja meg a jog és az emberméltóság elvei szerint. De belepusztul az oktalan külpolitikába is. Ne ragaszkodjék felette az összeomlásra ítélt Ausztriához és védekezzék a pánszlávizmussal szemben. És írta, fejtegette Wesselényi mindezeket a mult század harmincas és

A zilahi Wesselényi-szobor (Fadrusz János műve)

negyvenes éveiben. S ha nem követte és mert nem követte nemzete, ha a későbbi magyar politika az összeomlás minden kiáltó jele ellenére is Ausztriát szilárd nagyhatalomnak bálványozta, ha nem vette észre, hogy elveszítette a nemzetiségek szimpátiáját s nem látta meg a pánszlávizmus mindent lehengerelő veszedelmének közelségét: az csak az utódok gondatlan rövidlátására jellemző. De a Wesseléyi páratlanul messzi-jövőbe ellátó államférfiu tekintetét el nem homályosítja.

Wesselényi Miklós a legmesszelátóbb magyar államférfiak egyike. Egész életének, szavainak, cselekedeteinek, gazdag és a romantika meglepő fordulataival kirakott pályájának az alapja a személyes, a nemzeti és az emberi jogok tisztelete, követése és követelése. A jog érvényessége a betű fölött s az emberméltóság prioritása minden társadalmi viszonylatban.

Magyar vonás-é a jogtisztelet és az emberméltóság védelme és megbecsülése? Annyira magyar vonás, hogy sajnos, még ádáz viszálykodásaink is az önzően vagy helytelenül értelmezett törvény- és jogszerűség jegyével bírtak és bírnak.

A legmagyarabb magyar államférfiúnak, Wesselényi Miklósnak, az írótt és íratlan emberi és nemzeti jogok apostolának a szobrával dicsekedhetik Zilah városa.

Dicsekedhetik, mert az a szobor, mint műalkotás is méltó Wesselényihez, mert a geniális Fadrusz János műve. Ha a történetíró számára sem könnyű a Wesse-

Uj Idők

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap

Előfizetési ára
Félévre 8 korona

Szerkeszti Herczeg Ferenc

Előfizetési ára
Negyedévre 4 korona

XIV. évfolyam | 1908 december 6 | 50. szám

VÁNDORMADÁR

Regény

Irta Lovik Károly — Folytatás

Nyár elején történt, hogy Dénes egy ösmeretlen irásu, női kézből való levelet kapott. Egykedvűen bontotta föl a borítékot, — úgy sejtette, hogy valami meghívó vagy jótékonysági kérőív, — de mikor ránézett az aláírásra, a homloka egyszerre földerült.

A gyöngyszemhez hasonló, sűrűn összefutó sorok végén ez a két szó állott: „Bogdány Vera". — Abban a pillanatban a férfi hirtelen maga előtt látta a német vonat rozsdavörös pamlagait, női nevekkel telekarcolt tükrét, a párás ablaktáblán át megpillantotta a Zöld Falu fűzfaövezte kápolnáját, keskeny fehér kőfalát, és tisztán hallotta, amint a kerekek azt csattogják: „Bogdány Vera, Bogdány Vera". És a vonat dübörgésén keresztül, a régi angol órákra emlékeztetve, halkan megcsendült a szomoru asszony sajátszerü szinezetü hangja, amely oly erősen hasonlított az édesanyja szavára.

Vera tanácsért fordult Illésfalvyhoz. Az ura még mindig a Zöld Faluban sinylődött, a gazdaság kellő vezetés nélkül egyre gyöngébben jövedelmezett. Az asszony szándéka az volt, hogy eladja a birtokot, s azután kimegy gyermekével Berlinbe. Miután azonban gazdasági dolgokhoz csak keveset értett, Dénest kérte meg, jelölné meg neki a módokat, amelyek révén legjobban értékesíthetné Füzesért. A végén pár sort magáról is irt az asszony: hogy csöndben telnek napjai, hogy sokat olvas és hogy nagy öröme telik gyermeke fejlődésében. A panaszok csak a sorok közül szólaltak meg, csöndesen, halkan, az asszony hallgatag lényéhez simulva.

Bár a levél tartalma egyszerü és tartózkodó volt, Illésfalvy mégis úgy érezte, mintha egy más világról kapott volna üzenetet, egy más sarkról, ahol a lélek megújhódik, új színeket, új érzéseket talál. A csöndes asszony, — amint évek hosszu során át nyugodtan, emelt homlokkal ül a lassan kanyargó Tisza mellett és komoly arccal néz szembe az élettel, — alakban, jellemben újra megnőtt előtte és végtelen rokonszenvesnek tetszett.

Dénes két napig elgondolkodott rajta, mit válaszoljon a levélre, azután arra a meggyőződésre jutott, hogy így, távolból, üzleti dolgokban nem igen lehet tanácsot adni.

— Hogy volna, ha elutaznék Füzesérre? — villant meg egyszerre agyában.

Egy pillanatra meghökkent, de a következő percben már izgatni kezdte a gondolat, amelyet okszerü érvekkel iparkodott aláépíteni. Ha tanácsot akar adni, mindenekelőtt, nemde, látnia kell a birtokot, meg kell vizsgálnia az épületeket, végig kell járnia a földeket, át kell tanulmányozni a számadásokat. Csak így lehet helyes képe az egészről, csak így bocsájtkozhatik tárgyalásba az esetleges vevőkkel. Mindez okszerü volt, de Illésfalvy közben elfelejtette, hogy maga sem a legjobb gazda, s hogy üzleti ügyekkel sosem szeretett bibelődni. Ám nem akadt senki, aki ellentmondjon terveinek, a tulajdon lelke pedig már ott járt a csöndesen keringő Tisza korhadt füzei mellett.

Este Dénes végleg elhatározta, hogy Füzesérre utazik.

— Holnap reggel pár napra elmegyek,— szólt lefekvés előtt Teklához.

A leány kérdő pillantást vetett barátjára, de nem szólt semmit.

Illésfalvy, aki ellentmondásra volt elkészülve, egy kissé elszégyenkezett önmaga előtt s úgy érezte, hogy mégis bővebb magyarázattal tartozik.

— Üzleti ügyben járok, — mondotta közömbösséget színlelve, — egy birtokot ajánlottak megvételre.

Tekla nem vette észre a hazugságot; arca nyugodt és tiszta volt. A leány helybenhagyólag bólintott, s rögtön utánanézett, rendben van-e Dénes pödgyásza és intézkedett, hogy a kocsis ne aludja el a hajnali vonatot.

Illésfalvynak egy pillanatig fájt a hazugság, de aztán vállat vont s azzal vigasztalta magát, hogy őszintesége esetén a multkorihoz hasonló kellemetlen jelenetnek tette volna ki magát. Pár perc mulva már egészen napirendre is tért a dolog fölött.

Hajnalban három órakor kopogtatás ébresztette föl Illésfalvyt. A szobába Tekla lépett be. A leány az éjet ébren töltötte egy karosszékben, az arca sápadt és beesett volt az álomtalan óráktól.

Dénest egy pillanatig ujra a lelkiösmeret furdalta.

— Remélem, hogy mihamar visszakerülök, — szólt, pár jó szóval adózva a leánynak. — Gondoljon néha reám . . . igen?

Tekla csöndesen bólintott.

— És maga is . . . megigéri?

— Ezt csak nem kell külön megigérnem? — mosolygott Illésfalvy.

Az ablak alá könnyü nesszel szaladt a kocsi. A lovak zablája olykor megcsörrent.

Egy óra mulva Dénes már a reggeli gyorsvonaton ült.

XVI.

A vonat tizenegy órakor délelőtt érkezett Füzesérre. Illésfalvy körülnézett a szegényes vidéken. A vadszőlős, apró állomási épület kerítése mellett zabos földek kezdődtek, amelyek között barázdákkal teli kocsiút húzódott, magas fahiddal nyergelve át a patakot. Puskalövésnyire a vasúttól állott a község, ékalakban terpeszkedve szét a rétek felé. Távolról — felhőknek tetszve — hegyek látszottak.

Az állomás előtt pár fuvaros lézengett, sőt egy rozoga bricska is akadt. Illésfalvy föl akarta fogadni

a kocsist, de azután gondolt egyet, és nem akarva esetleg föltünést kelteni, csupán a podgyászát vitette a vendégfogadóba, maga gyalog vágott neki az útnak. Mikor elérte az első házat, — egy magassüvegü csárdát, — megszólított egy suhancot, aki nagy figyelemmel nézegette a porban kergetődző kuvaszokat.

— Merre kell az urasághoz menni?

A legény fölállott.

— A Polacsek urasághoz, — kérdezte leemelve katonasipkáját, — vagy a Bogdány urasághoz?

— A Bogdány urasághoz.

A suhanc egy kis dombra mutatott, amely barnásszürkén emelkedett ki az apró épületek hátteréből.

— Az ott, ni.

Dénes bement a szállóba átöltözködni, aztán folytatta útját a széles piacon át.

Pár perc mulva elérte a kis dombon álló házat. Sárgára föstött, egyszerü falusi porta volt, csak dupla fedele és a kapu mellett ácsorgó két kő-griff árulták el, hogy úri lakról van szó. Rögtön a bejárónál széles, orgonabokrok övezte, négyszegü udvar kezdődött, amelyben gyöngytyúkok kapartak. A szögletben egy deres bajuszu napszámos fürészelt.

— A nagyságos asszony itthon van? — kérdezte Illésfalvy az öregtől.

— Igenis, kezét csókolom, — felelte a napszámos kintornaszerüen éneklő hangon.

Dénes a lakóház felé tartott. Kis tornácon át egy kongó kövezetü folyosóra ért, amelynek széles falan mélyen feküdtek a tölgyfaajtók.

A vendég találomra benyitott az egyik szobába.

A tágas, fehérfalu, tiszafa-butorzatu helyiségben senki sem volt. Mikor a férfi tovább akart menni a nyitva álló szomszéd ajtón át, a másik szobában egyszerre maga előtt látta Verát, amint a zongora előtt ül és a hangjegyek közt lapozgat.

Az asszony ugyan e percben fölnézett és észrevette Illésfalvyt. Arca egy vonalnyival sápadtabb lett, majd a következő másodpercben aggodalmas vonás szaladt végig rajta. Mindez azonban csak pillanatig tartott, azután Vera elfogulatlanul nyujtotta kezét a vendégnek.

Dénes egy kis zavart érzett.

— Azt hittem, — szólt, elvesztve rendes biztonságát, — hogy levélírás helyett jobb, ha személyesen szolgálhatok azokkal a tanácsokkal, amelyek tőlem telnek . . . Távolból az ilyesmit elintézni nehéz és a birtok értékéről csak úgy tájékozódhatom, ha előzetesen mindent láttam és megvizsgáltam.

Vera ezt természetesnek találta.

— Nagyon köszönöm a jóságát, — felelte és tartózkodó vonásai kissé átmelegedtek. — Magam sose foglalkoztam azelőtt gazdasággal és csak a szükség vitt rá. A birtokra több vevő van és éppen most járt itt egy ügynök, aki félóra előtt indult ki a földekre. Azonkívül a püspök is ajánlatot tenne, ha az ár nem lesz magas. De . . . tulajdonképpen azt se tudom, mit kérjünk a birtokért?

— Hogy hívják az ügynököt?

— Ha jól hallottam . . . valami Ösztövéri.

Illésfalvy helybenhagyólag bólintott a furcsa név hallatára.

— Ösmerem. Egy köpcös, őszbe csavarodó emberke, nemde? Nagyon tisztességes ügynök, magam is már több megbízást adtam neki. Az egyik fia egyetemi magántanár, a másik jónevü orvos, de ő még mindig szorgalmasan utazik bárányből-bekecsében és világért el nem mulasztana akárcsak egy üzletet is.

Az ajtó kinyilt. Egy piros képü, szöszke kis lány lépett be rajta, majd megpillantva az idegent, sietve az anyja ölébe menekült.

Vera mosolyogva simította végig az apróság haját.

— Nos . . . mutasd be magadat, — szólt a kislányhoz. — Lássuk csak, ki vagy?

— Nem — felelte röviden a gyerek.

— Talán nincs is neved? — kérdezte Illésfalvy.

— Nem, — válaszolta újra makacsul a csöppség, azután hirtelen, mint az evet, kibontakozott az anyja karjaiból és pillanat alatt eltünt a szomszéd szobában.

— Úgy látszik, nem nagyon rokonszenvez velem, — jegyezte meg Illésfalvy.

— Sose lát idegent, nem csoda, ha kissé vad . . . Majd összebarátkoznak.

Tényleg, alig két perc mulva a gyerek újra előkerült. Óvatosan siklott el a vendég mellett, édesanyja ölébe mászott és igy szólt.

— Kocsikázni szeretnék . . . Hadd fogjon be János.

— Jó, — felelte Vera, — de előbb mondd meg a nevedet.

A gyerek egy pillanatig gondolkodott; nyilván azt hányta-vetette meg magában, mi értékesebb: makacsnak lenni, vagy hintóban ülni. A fontolgatás eredménye az volt, hogy a lány rávetette haragos tekintetét Illésfalvyra és igy szólt:

— Bogdány Katicának hívnak.

— És hány éves vagy, csöppség? — kérdezte tovább Dénes.

A gyerek csodálkozva nézett anyjára, tekintete azt fejezte ki, hogy ez a kérdőpont nem volt bent az előzetes szerződésben. Miután azonban anyja nem sietett védelmére, a kislány összehuzta magát, és makacsul ismét csak ennyit mondott.

— Nem.

— Ha nincs ellenére, — szólalt meg Vera, — mi is felülünk a kocsira és talán megnézzük a majort. A gazdatiszt kint van.

Az asszony könnyü, szürke kabátot dobott magára, amelyben még karcsubbnak tetszett. A fejére — találomra — egy leánykori kalapját tette, egy sólyomtollas, szalagos portékát, amely megfiatalitotta vonásait. Igy, hogy nem volt gyászban, egyáltalán sokkal üdébbnek és életvidámabbnak látszott s a mozdulatai is közvetlenebbek, élénkebbek voltak.

A kocsi békésen haladt az ákácok közt. Illésfalvy a vetéseket nézegette, itt-ott egy gazdasági kérdést intézett Verához és az adatokat jegyzőkönyvébe irta. Az asszony mindenre pontosan megfelelt, látszott, ha nem is ért magához a gazdasághoz, a számbeli tételekkel tisztában van. Néha az asszony gyors, mintegy fürkésző tekintetet vetett a férfira, aztán arca ismét nyugodt lett és keze végig simított a gyermek haján. Illésfalvynak néha úgy rémlett, mintha ők ketten már egyszer az életben igy együtt ültek volna egy öreg hintóban, amely távol a világtól, a gondoktól, lassan robog tova az ákácok illatában: — Istenem, kinek az álmaiban ne fordult volna elő ez a kép, amint egy hallgatag, csöndesen szomoru asszony mellett ül, mialatt a lovak lassan ügetnek a homokban és az útszéli fákról fehér szirom-eső pereg alá?

Az ákácos végén nyirfa-karu híd volt, azután az út jobbra fordult. Mikor a szőlőkhöz értek, az egyik présház mellől egy fürge, apró emberke kiáltott rájuk, aki a meleg tavaszi napsugár dacára prémes mikádókabátot viselt.

— Nagyságos úr, nagyságos úr! Tessék egy percre megállani!

Ösztövéri volt, aki hegyes végü furkósbottal a kezében, a földeket vizsgálgatta.

Fölvették az öreget, aki nagy örömmel üdvözölte Illésfalvyt, majd továbbmentek a majorig. A gazdatiszt, egy marconabajuszu, sötéttekintetü, javakorabeli

— A londoni külügyminisztérium arról értesít, hogy Hollandia tegnap este táviratilag hívta vissza a követségét Berlinből . . . Attól tartok, hogy súlyos bonyodalmak előtt állunk; Németország és Hollandia közt huszonnégy óra alatt kitörhet a háboru . . . Arról van szó, hogy a német birodalom nem akarja jóvátenni a St. Thomas-i eseményeket . . .

Würzburg báró, a német nagykövet, e szavakra sápadtan dobta el a szivarját, míg Van Geldern, Hollandia megbízott minisztere, izgatottan közelébb húzódott Sir Wolseyhez.

— De hiszen tegnap még úgy volt, hogy minden szatiszfakciót megadnak, — szólt csodálkozva Berryer gróf.

— Igen, de úgy látszik, hogy az utolsó pillanatban meggondolták magukat . . . A külügyminisztérium azt jelenti, hogy a német-holland háboru a küszöbön áll . . .

A diplomaták megdöbbenve hallgattak el, mert a vészhír igazán váratlanul érkezett. St. Thomas szigetén, mely századok óta hollandi birtok, vagy két héttel ezelőtt német hadihajók kötöttek ki s az egyik kapitány, aki, úgy látszik, nagyon be talált csípni a hajó éléstárszektjéből, foglyul ejtett két rakoncátlankodó hollandus matrózt . . . A matrózokat megkorbácsolták a födélzeten, aztán egyszerüen kirugták őket a szigetre . . . Három nap múlva a holland lapok magukból kikelve követelték az elégtételt, az amsterdami külügyminisztérium pedig jegyzéket intézett Berlinbe . . . Az üzenetváltás vagy két hétig elhúzódott, míg egyszer váratlan elintézést nyert: a kancellár gőgösen kijelentette, hogy a kapitány jogosan és önérzetesen cselekedett . . .

Attól félek, hogy a baj nagyobb, semmint hinnők — szólt lord Wolsey elgondolkodva. — Ha egyszer a dolog már ebbe a stádiumba jutott . . .

Van Geldern nem várta meg, míg a többiek is elmondják a véleményüket, hanem észrevétlenül kisurrant a verandáról és sietve hazaszaladt a hollandi követség átellenben levő házába, míg az egyik inast el küldte a francia postára, ahova az amsterdami táviratok érkezni szoktak. Csakhamar Würzburg báró is eltünt a társaságból, hogy terjedelmes kábeltelegrammal forduljon a berlini külügyminisztériumhoz.

Az asszonyok eközben tovább járták a keringőt, az olasz zenekar háborítatlanul folytatta a Delibes mester gyönyörü melódiáját, a komornyikok aranytálcákon hordták körül a frissítőket, a nyitott ablakokon át részegítő tavaszi illatok áradtak be a holdfényben sziporkázó óceán partjáról: semmi jel sem mutatta, hogy ezer és ezer kilométernyire innen talán fáklyafény mellett futkosnak a katonák a kaszárnyában s káromkodó tüzérek súrolják fényesre az ágyúk bronzcsöveit. Egy fiatal attasé tágranyílt szemmel hajolt közelébb a táncosnője szoborszerü vállához s míg körülötte elegáns parfümillatok kóválygotak a levegőben, fojtott hangon súgta a vöröshaju, szép asszony fülébe:

— Tehát holnap . . . Ha tudná, milyen boldoggá tett! . . . Istenem, csak legyen elég erőm, hogy azt a hosszu, azt a végtelen tizennyolc órát kibírjam . . .

A fehérvállu asszony behúnyta a szemét, aztán oldalt hajolt kissé s mosolygó, de egyúttal elérzékenyült pillantást vetett a táncosára:

— Ne deklamáljon, mert még meghallja valaki, akkor aztán mindjárt megrendelheti a sírhelyét az angol temetőben . . . Az uram úgy lepuffantja, mint a nyulat . . . Inkább menjen és táncoljon másvalakivel, mielőtt Speyr grófné a pletykáit megkezdené . . .

Észrevétlenül kezet szorítottak egymással, mialatt a fiatalember még egyszer így szólott:

— Tehát holnap!

— Holnap, — mondta az asszony hangtalanul, csupán a szemével.

A következő pillanatban elváltak. A táncos — Seitzthal úr, a német nagykövetség attaséja — az orosz nagykövet idősebbik leányához sietett, a táncosnő pedig — Van Gelderné, a hollandi követ felesége — mosolyogva leült arra az üres fauteuilra, amely az öreg Speyr grófné szomszédságában állott a rögtönzött pálmaligetben.

*

A hollandi követség hivatalos helyisége tulajdonképp egy kacér nyaraló, amelynek parkja lenyúlik egész a kikötőig, ahol a messze napnyugat hajóóriásai ringatóznak a sötétkék habokon . . . A kert csupa paradicsomi bujaság, amelynek őskori egyszerüségét már megrontotta a kultura: a fák között még aranytollas kolibrik, cinóberszínü paradicsommadarak röpködnek, a pálmák még vadon tenyésznek az örökös, délszaki napsugárban, de a virágágyakat már francia főkertész gondozza, a sürüségekben angol nádszékek kínálgatják magukat s a tavat mesterséges sziklacsoport ékesíti . . . A nyaralóban már villámos rózsák égnek s a souterainben lévő konyha szolgálattévő szellemei már a fagylaltkészítő gépekkel bíbelődnek . . . A XX. század a paradicsomot is átalakította; a pálmák közül kihallatszik a motorok lármája s a liánokat rozsdás vascsövek szelik át, amelyek a hegyi forrás friss vizét szállítják a konyhába és a fürdőszobába . . .

A filagóriában, amely a tó partján áll, átláthatatlan lomberdő közt húzódik meg, vöröshaju asszony ül, míg előtte, indus gyékényszöveten, egy izgatott és hebegő fiatalember térdel. A vörös asszony a bennszülött leányok bő selyemburnuszát viseli, amely szomjas vággyal tapad királynői termetére. A hebegő ifju ellenben európai gérokkot hord és kristályüvegből készült, németalföldi csiptetőt. Mindketten módfölött izgatottak és az arcukat szinte kiégeti a szívükből kiáradó vérhullám.

— És érzi is mindazt, amit mond? — kérdezi az asszony, miközben a szemei gyémántként csillognak.

— Hogy érzem-e? Kegyelmes asszony, a hollandi nyelv rég idők óta nagyrabecsülésem tárgya, de még a hollandi nyelv is sokkal szegényebb, semhogy mindazt kifejezhetné, amit én e pillanatban érzek. Hát nem látja rajtam? Szerénytelenség nélkül állíthatom, hogy hazámban kitünő szónok hírében állok — engedje meg Excellenciád, hogy csak a vámszerződés ügyében tartott beszédemre utaljak — és most, hogy az egész szivemet ki szeretném önteni, úgy hebegek, mint egy középiskolai tanuló, akihez a felsőbb természettanból intéznek valami fogas kérdést . . .

— Szegény kis diákom!

— Megengedi, hogy a keresztneve iránt érdeklődjem?

— Jettának hívnak.

A szerelmi lázban égő fiatalember szenvedélyesen átkulcsolta a báróné térdét.

— Kegyelmes asszony . . . vagy ha nem veszi rossz néven: Jetta . . . bevallhatom-e, hogy hónapok óta imádom? . . . Annyira imádom, hogy már két ízben eltévesztettem a sifrirozott táviratok fogalmazását s két ízben kaptam orrot a berlini külügyminisztériumtól . . . Még a kikötői illetékekről szóló szabályrendelet írásakor is az Excellenciád fehér válla járt az eszemben s olyan bolondokat irtam, hogy Würzburg báró őméltósága egyízben merinói kosnak nevezett . . . Pedig ez a kifejezés, merem állítani, szokatlan a diplomácia évlapjaiban . . . Elhiszi-e most már, hogy az őrülésig szeretem, hogy egy porosz szív egész hűségével és rajongásával szeretem? . . . Oh, kegyelmes asszonyom, vagy ha nem veszi rossz néven: oh, Jetta,

A Műcsarnok téli tárlatából
Dubois Paul: Fiatal leány

hallgasson meg és adjon rá engedelmet, hogy — amint mondani szokás — eszeveszetten magamhoz szoríthassam . . .

Az asszony lecsukta a szemét — ő nem volt annyira szertartásos, mint a német attasé — aztán tüzelő arcát gyöngéden odatette a férfi remegő kezére.

— Itt vagyok, szeressen, öleljen magához . . . Gondolja, hogy egy bolondos kis benszülött leányt ölel, ezért vetettem magamra a burnuszt, amelybe az ideváló hajadonok öltözködnek . . . Hunyja be a szemét és feledje el a hideg Európát, ahol az etikett még a szerelmet és az álmokat is megöli . . .

A férfi arcát elöntötte a pirosság, s amíg odakünn ultramarinkék kolibrik röpködtek, s nagy, fehér virágok illatoztak, dobogó szívvel így szólott:

— Kegyelmes asszony . . . vagy ha nem veszi rossz néven: Jetta . . . higyje meg, miszerint az őrülésig imádom . . .

*

Az óceánra már lebocsátkoztak az alkony finom fátyolszövetei, a hajók árbócán kigyulladt a zöld mécses, a paradicsommadarak fészkükbe tértek és a virágok becsukták kelyhüket, amikor az ifju mámorosan így szólott:

— És most, még egy csókot, még egy forró, örökkétartó csókot . . . Mert úgy érzem, hogy az ótestamentum ideje támadt föl, a boldog idő, amikor még Ádám és Éva együtt éltek az Édenkert fái alatt . . .

— Kis diákom, mennyire szeretlek, — súgta az asszony, anélkül, hogy a szemeit fölnyitaná.

E pillanatban megvilágosodott az alkonyi félhomály: a kikötő egy hajójáról magnéziumszínü rakéta röpült föl, amely sziporkázva pattant szét a magasban, az óceán hullámai fölött. Ez volt a diplomata-kar megbeszélt jeladása arról, hogy a holland-német háboru visszavonhatatlanul kitört.

A fiatal attasé azonban nem ügyelt a tüzijátékra, hanem görcsösen magához akarta ölelni a szép asszonyt. De a hollandi követné most hirtelen fölugrott a helyéről és büszkén, királynő módjára, állt meg elsápadó udvarlója előtt.

— Uram, — szólott hidegen, — ön elfelejti, hogy én hollandi nő vagyok . . .

— De hiszen . . . az imént . . . még alig öt perccel is ezelőtt . . .

— Öt perccel ezelőtt, — folytatta a nagykövetné, — még remélni lehetett, hogy a konfliktus békés úton elintéződik . . . De most már minden reménységnek vége . . . a hollandi katonák lóhalálában sietnek a határ felé . . . Ön előtt, uram, a szerető honleány áll, aki nem feledkezik meg arról, hogy mivel tartozik a hazájának . . .

— Hát eszerint nem látom többé? — dadogta az attasé megsemmisülten.

— De igen . . . mindenesetre látni fog . . . Sőt az sincs kizárva, hogy folytathatjuk, amit megkezdtünk . . . persze csak akkor, csak akkor . . .

— Ha?

— Ha békekötési okmányt a két ország aláírta . . . De addig mondjon le minden reményről . . . Mert bármennyire is szeretem önt, tudom a honleányi kötelességeimet és a hazát nem fogom elárulni . . . Uram, ime az utolsó szavam: Éljen Hollandia!

Szólt és emelt fővel lebbent ki a kerti filagória ajtaján.

Új szobrok a Műcsarnokban

Kő- és bronz-nyelvén mit mondhat a szobrász nekünk, többi embereknek? Néha csak azt, hogy X vagy Y megrendelte nála a képmását, amelyre ráösmernek a rokonok és ismerősök, vagy nem. De azt is mondhatja, hogy a köztudat ezt vagy azt a politikust nagy férfiunak tartja, tehát emlékszobrot emel neki. Akárhány emlékmű csakugyan nem mond többet. S így tulajdonképpen nem egyéb, mint egy sokmétermázsás információ a közhangulatról. Gondoljunk azonban vissza azokra a magasztos órákra, amelyeket a firenzei Medici-sírok közt töltöttünk. Emlékművek azok a márványok is. De ki törődik ott Giuliano és Lorenzo herceg urakkal? Kik voltak ők, s miféle cselekedetjükért zarándokol fél-Európa a hamvaikhoz? Állva ama félhomályos kriptában, — egy percig sem téved gondolatunk a Mediciek e sarjadékaira. Egészen más hatalom villamát érezzük ott: nem azokét, akiket ott leszobroztak, hanem a szobrász Michelangelóét.

Vannak tehát szobrok, amelyek az emlékmű örve alatt magáról az emlék mesteréről beszélnek. És sajátságos: a műtörténet nagy múzeumában minden igazi szobor ilyen. Lehet a címe Mózes vagy Penseur, Bányamunkás vagy Marseillaisa: mi tudjuk, hogy mégis Michelangelo vagy Rodin, Meunier vagy Rude hatalmas képmását kaptuk benne. Ami e művekben minket megragad, az az, amit a szobrász önmagából tett belé. Ő is ember s az élet vásárában sok mindent lát meg, sok érzés, szenvedés és öröm gyülemlik össze benne. Mintázó keze az az eszköz, amellyel e fölgyülemlett dús világot márványon vagy bronzon rezzenti meg. A holt anyag sajátságos, néha megdöbbentő bensőséggel szólalhat meg. S ahány igazi szobrász, annyiféle nyelven. Példa rá a Műcsarnok szokatlanul gazdag szoborgyüjteménye is.

Aki e mesterek között a leghatározottabb nyelven beszél s a legradikálisabb, az George Minne. Nyelve bizonyára nem a legtisztultabb, hangja érdes, kemény, szólama a legdúrabb dúr. Három szent nő az egyik

A Műcsarnok téli tárlatából
Kisfaludi-Stróbl Zsigmond: Képmás

szoborcsoportjának címe. Kemény, nehéz ruha födi valamennyit, sőt egyetlen lepeltömeg az egész csoport. Bütykösen, érdesen omlanak a ráncok. Az arc, a test aszkétikusan el van rejtve. Az a semmit el nem áruló ruhatömeg vasból vert rács, amely a hiú életet elzárja e szüzektől. „Fiatal ember" a címe e kiállításon egy férfi-alaknak. Eredeti címe, ha jól tudjuk, „Megbánás". Mindegy: ember, aki vad kétségbeesésében két kezének tíz körmével szinte belemarkol az agyába, amelyben a megbánás szenvedélye dúl. Magát ezt az érzést egyszerüen szemléltetni nem lehetett elég a mesternek. Tízszer aláhúzza, újra hangsúlyozza, mindenek fölött uralkodóvá formálja. Hátradülleszti a főt. Magasba kapnak a karok. Görcsösen dülled vissza a derék. Két lába szétterped. De még itt sem állt meg. Hosszúra, aránytalanul hosszúra formálta a derekat és a lábszárakat, hogy a terpedés, a hátragörnyedés annál szembetünőbbé váljék. És maga a sanyargatott soványság az egész alak, szinte ember-gebe. Mert így még jobban feszül rajta a bőr, még bütykösebben állnak ki bordái. Látnivaló, hogy a mester minden törekvése azon volt: egy emberi szenvedélyt a felsőfokra csigázva tolmácsolni.

Stilizáló művészetnek nevezik ezt. Belgiumban Minne az effajta szobrászatnak előörse, de nem jutott hozzá ingyen. A stilizáló művészet mindenütt és mindenkor nagyon beható természettanulmányok kifolyása, végeredménye. Belgiumban is. Kemmerich, Dillens, Dubois, Samuel, sőt Lagae is, — csupa itt kiállító mester, megannyi töviről-hegyire tanulmányozója a természetnek, vagy legalább az volt eredetileg. Az ő márványaikon, gipszeiken, bronzaikon megfigyelhető, mily behatóan nyomozták az emberi test formáit. Nem mindegyikük maradt meg amellett, hogy redőt redő mellé vésve egy-egy fej hegyrajzi térképét adja. Mindnyájan benn vannak már abban a stádiumban, amidőn a mintázó kéz kezd kihagyni egyet-mást, ami az együttes hatás szempontjából lényegtelennek mutatkozik s kezd egyes formákat, egyes jellemvonásokat erősebben hangsúlyozni, a többi fölé emelni. Abban, hogy ki mi fontosat, érdekeset lát egy emberi test mozdulataiban, formáiban, jegecedik ki a szobrász egyénisége. Ezzel válik tolmácsolójává a tulajdon érzéseinek.

A magyar szobrászok is benső világukat tárják föl ezen a tárlaton. Igaz, akadnak olyanok is, akik sugallani szeretnének valamit, ami ős-eredetileg nincs meg bennök. Például erőt. Látunk tehát dagadó izomrendszert, fölös méretekben. De ezeket az izmokat nem a szilaj hév, hanem az *elephantiasis universalis* dagasztja. Pedig ugyanazok az ujjak mintáztak már figyelemreméltó kis bronzokat is. Mert nem könnyü föladat senkinek: megtalálni a helyet, amelyre éppen való; sok szobrász tévedt idegen területekre, amelyeken legföljebb a turista kíváncsi szemével nézhetett körül, de ahol nem talált atyafiakat.

Egészben véve kedvező képet kapunk szobrászainkról e kiállításon, sokkal kedvezőbbet, mint a magyar haza hetvenhét Kossuth-szobra láttára. Két nagy gipsz tűnik föl rögtön az utolsó festményes nagyteremben: Szamovolszky Ödön „Névtelen"-jei és Szentgyörgyi István „Panasz"-a. Ha az előbbinek kompozíciójában van még némi lazaság, úgy bőségesen ellensúlyozza azt a nagy alak tömegének finom meglatolása,

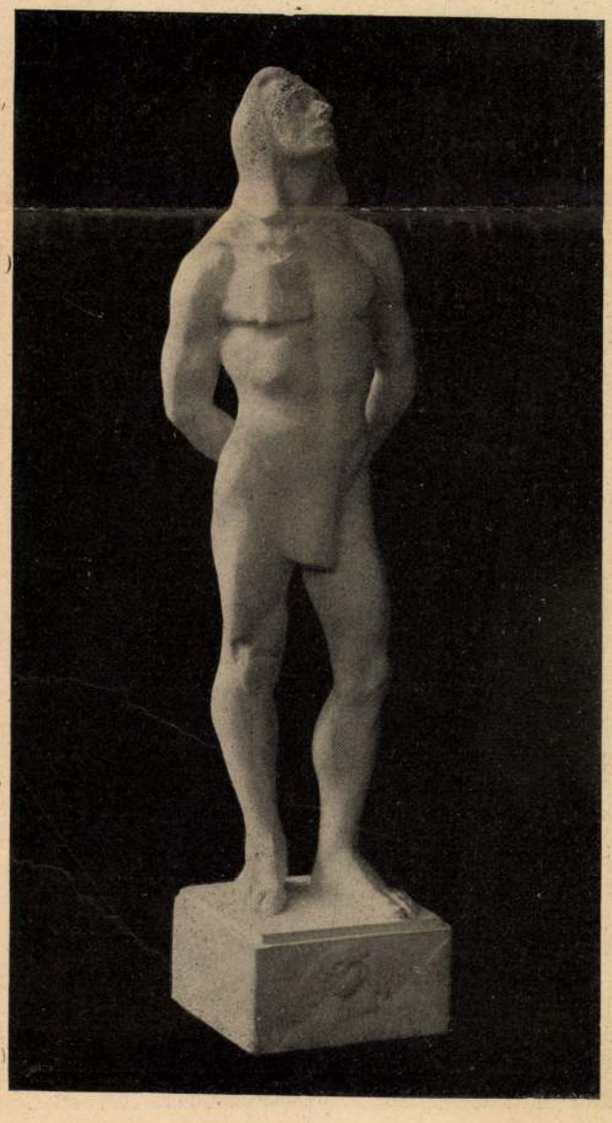

A Műcsarnok téli tárlatából
Beszédes László: Rabszolga

igazi szobrászvérre való végigmintázása. Ez a komor mozdulat nem kigondolt, csak olyan ember markolhatja meg, aki át is érzi. Szamovolszky hirtelenül tünt föl nálunk s gyorsan kivívott magának egy egész épületnyi szobrot. Tárlatbeli szomszédja azonban jóformán ismeretlen. Ha véletlenül nem akad egy művelt mecénás Oroszországban, aki hajlandó volt megnyitni erszényét a — magyar kultura érdekében, máig sem látnók a „Panasz" karcsu és könnyed formáit. Mert a gipszet sem mérik ingyen, a modell is, a fütés is súlyos frankokba kerül s bár Van der Stappen mester féltucatszor kérte hiába legjobb tanítványa számára e költségeket — nem a belga kormánytól, mert az megadta volna, — a mi fiatal szobrászunk a jelzett muszka hazaárulás révén mégis meg tudta formálni számunkra e finom alkotmányt. Mi hálásak vagyunk érte annak az előkelő idegennek, mert megadta rubeljeivel a módot, hogy egy vérünkből való ifju szobrász ily delikát-érzést szólaltathatott meg e lenge leányalak mozdulatával s ennyi tudást mutathatott be a mintázás folyamatos egyszerüségével. A fiatalság egyáltalában reményt keltő. Akik most állítottak ki először, azok között Medgyesy Ferenc külön is kitünik összefoglaló előadásával, a fej mozdulatának csekély eszközökkel való beható érzeztetése, a fölületek különleges megdolgozása és a nyak, a szem, az orr mintázásának érdes élével. Fejlődése elé bizást érdeklődéssel tekinthetünk. De Lányi Dezső, Kisfaludy-Stróbl Zsigmond, Beszédes László, Vágó Dezső s még néhányan épp ily érdeklődésre jogosítanak: komoly plasztikusok, akiknek neve csakhamar ösmertté fog válni. Érett tudásának gyümölcsét adja Telcs Ede ezen a tárlaton. Tömérdek fáradságos természettanulmányból indult ki ő is. Gondoljunk vissza apró terrakotta-alakjaira (amelyek néhány külföldi múzeumba is bekerültek), az elmés élre, amellyel az arc, vagy a kendő ráncait futtában megrögzítette s egy pár marék agyagba beleszorította az alföldi gazda egész karakterét. Csak ily tanulmányok után érkezhetett a most kiállított művekig. Köztük nem annyira a halványan szinezett képmások, mint inkább a kemény, magyar márványból kiszelt tanulmányfő köti le érdeklődésünket. Csak néhány forma: de benne az arc egész élete. Nyilvánvaló, hogy a szobrászat is „a kihagyás művészetévé" válhatik, persze érteni kell hozzá, hogy mi maradhat el, vagy még inkább: minek kell kimaradnia. Az összevont nagy formák sajátos életet kapnak a kő szemcsés szövedékétől is: bölcs stílusérzékre vall, midőn már eleve úgy mintázta a formákat, hogy ezek ily behatóan szóhoz juttassák az anyag különleges és nemes textúráját. Az anyag is beszél itt. De olyan kéznek kell megszólaltatnia azt, amely hozzá van hangolva.

E helyütt mindössze néhány számra utalhattunk s le kellett mondanunk az egész szobrász-csoport méltatásáról. Különben, ha van közvetlenül beszélő művészet, úgy talán a szobrászat a legnagyobb mértékben az. Nem közönséges élvezet kinálkozik a publikumnak, ha elfogulatlanul áll a plasztikai osztály gyüjteménye elé.

Lyka Károly

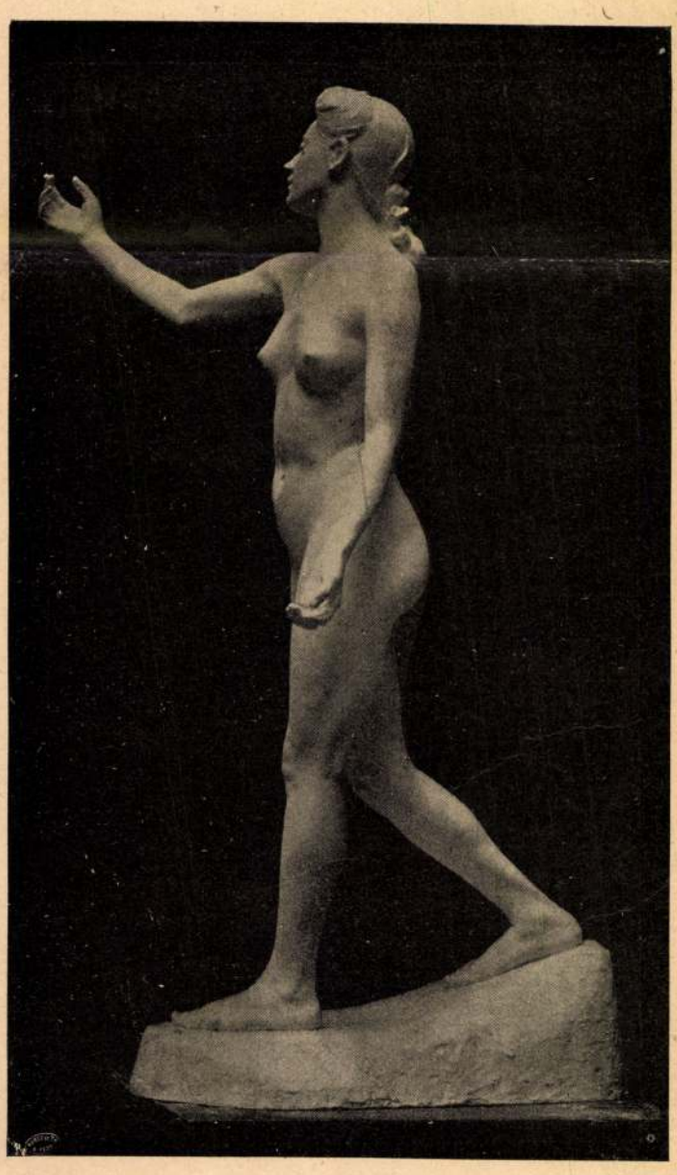

A Műcsarnak téli tárlatából
Szentgyörgyi István: A panasz

Taktikai hiba

Elbeszélés

Irta Farkas Pál

Nadányi Iványt a helybeli „Irodalmi kör" elnöke várta a kis dunántúli városka pályaudvarán. Az elnök úr polgári életében tanár volt és az ünnepélyes fogadásra magával hozta két kollégáját is, akik rosszul szabott fekete kabátban hajlongtak a nagynevü regényíró előtt. A nagynevü regényíró barátságosan kezet fogott velük, azután gyorsan beült az elnök kocsijába és a szállodába hajtatott. Amikor azonban az első utcasarkot elhagyták, bosszusan fölkapta a fejét.

— No de engedje meg, kedves barátom, a reklámnak ez a fajtája talán mégis, — hogy is mondjam csak, — talán mégis inkább egy cirkuszelőadáshoz volna méltó.

És ezzel rámutatott azokra a szivárványszinü papirstráfokra, amelyek majd minden ház falán lakonikus stylusban jelentették: „Jön Nadányi Iván híres regényíró Budapestről".

Az elnök elmosolyodott.

— Reklámnak talán kissé primitiv. De szembetünő. És ez a fődolog.

— Hát ilyen eszközökkel akarja a közönséget elcsalni az előadásra?

— Arról nincsen szó. De minél többen vesznek tudomást az előadásról, annál jobb.

Nadányi nem válaszolt azonnal.

— A modern szellem persze nem nagyon erős még errefelé, — kérdezte ezután.

— Örvendetesen hódít, igen örvendetesen hódít, — válaszolt a másik. — Amióta a könyveket részletfizetésre lehet venni, a modernség igen emelkedett ná-

Kisfaludi Strobl Zsigá

Háziasszonyok tiltakozása a drágaság ellen

Mühlbeck Károly rajza

Ugyan menthető-e tehát csak egy értéktelen könyvvel való időtékozlásunk is?

. . . A Home Reading Union ezt a dolgot vette a kezébe. Hármas célja ez: 1. Vezetőkezet nyujtani bármilyen korú olvasónak a könyvek megválasztásában. 2. Irányitani és segiteni a tagokat az önművelésben. 3. Ahol lehet, az egyes tagokat kisebb körökben egyesiteni kölcsönös segitség és érdeklődés céljával. És a kisebb köröket viszont egy nagy nemzeti olvasó, önművelő szövetséggé egyesiteni.

Kipróbált, emberien igaz dolog az, ami az egyesületet arra vitte, hogy, — noha magános, egyedülálló olvasóinak is készséggel megadnak minden segitséget, azért mégis arra biztatják az ilyeneket, hogy igyekezzenek összeállni egy-egy kis körré. Mert sajátságos és alig megmérhető segitség és gondolatfejlesztő erő van az együtt olvasásban. Az egyedül olvasó ember szeme néha keresztül siklik egyik-másik értékes részleten és akkor ez már elveszett reá. De mint ahogy két teljesen egyforma gondolkozású ember nincs a világon, úgy egy könyv részleteiből is mindegyiknek a figyelmét más és más köti le egy-egy lapon. Az ezekkel kapcsolatban ébredt eszmék kicserélése elvezet olyan megértésre és gyönyörködésre, amilyenre az egyedül olvasás legalább is sokakat talán sohasem juttatna el. Egy-egy irodalmilag képzettebb tag pedig, elgondolhatni, hogy milyen áldásává, szellemi vezetőjévé válhatik egy-egy kis körnek.

Erre nézve a Home Reading Unionnak olyan tapasztalatai vannak, hogy azok fölérnek egy-egy működési grand prix-vel. Elolvassuk például egy fiatal vidéki földbirtokos beszámolását, aki a kis város fiatal kézmüveseit, néhány irnokát, kereskedőjét gyüjtötte össze „reding circle"-lé; — és elmondja, mily gyönyörüen értik és vitatják ezek az emberek a könyveket. Viszont egy nagy gyárváros egyik elegáns klubembere a maga klubjába vonta el a magához hasonló urakat a lézengő időöléstől és tette őket gazdaglelkü olvasókká. Szalonhölgyek maguk között ugyanúgy alkotnak köröket, mint ahogy alkot a „squire" (földesúr) leánya a farmerek (bérlők) leányai számára.

És az egyesület központja vezeti őket, egyéni esetenként, kinek-kinek a köre természetéhez, céljaihoz válogatva a könyveket.

Az évi tagsági díj egyeseknek három korona, körtagoknak két korona negyven fillér és ezért a követ-

való léptekkel jött elő az erdőből és fejét lehajtotta, mintha valóban agyonlőtte volna magát.

Élete végéig az Esterházyban lakott Füreden, a hetes számú szobában, de később már csak azon nap évfordulóján lőtte magát agyon, midőn Fruzsina elhagyta.

Ami nincs nálunk

A „Home Reading Union"

Kivételképp legyen szabad egyszer ideiglenesen meghagynom az angol címet és elmondani előbb, mi az, amiről szó van. Nevet aztán is találhat rá a magyar társadalom; szívből remélem, hogy helyet is talál a számára a maga intézményei közt, mert ez a dolog, amiről szólni kívánok, megmérhetetlen sok jót tett és tesz az angol társadalom mentális életében. Lélektelen, betűszerint való fordítását adni a címnek már azért sem volna jó, mert ha azt mondom: Otthoni olvasóegyesület, az ugyan semmit sem éreztet abból az erősen lüktető munkásságból, amit az az egész angol királyságra kiterjedő, hatalmas központi intézmény végez, amely itt Angliában ezt a nevet viseli: Home Reading Union.

A lényege az, hogy van Londonban egy nagyműveltségű emberekből álló csoport, amely azt vette a kezébe, hogy minimálisan kevés évi tagsági díjért állandó összeköttetést tart föl bárkivel, aki taggá lesz, azért, hogy ennek olvasását irányítsák, neki tanácsoljanak úgy a könyvek kiválasztásában, valamint olyan szempontból is, hogy az egyszer elolvasott anyagot azután mi módon fordítsák legjobban hasznukra.

Ugy-e, hogy már ennél a pár bevezető szónál is érdemes elgondolkozni? Évről-évre, napról-napra, a könyvek száma szinte a mértani haladványok módjára

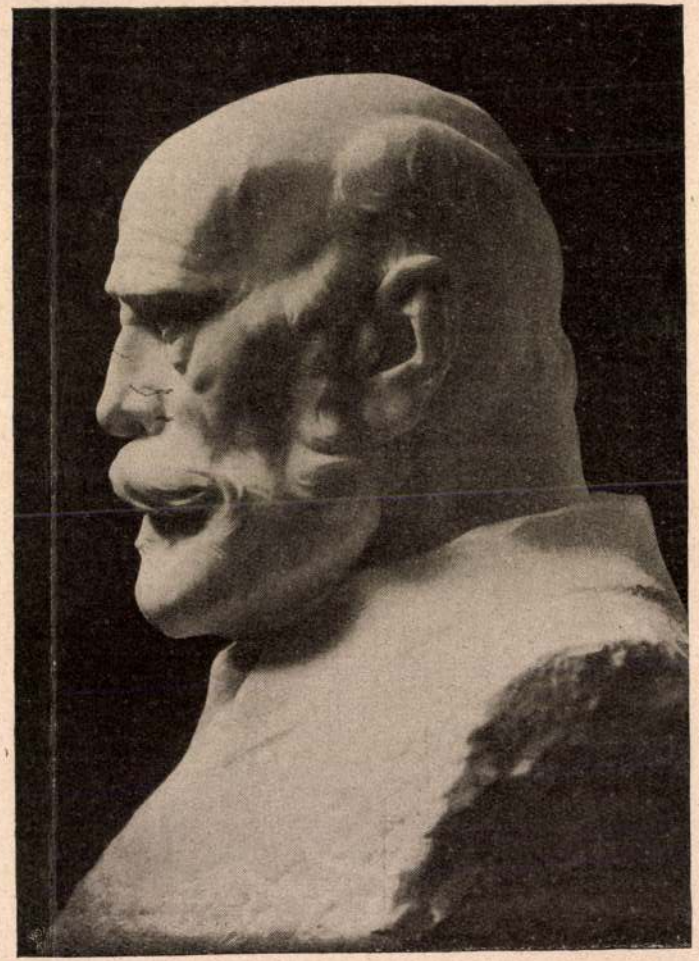

A Műcsarnok téli tárlatából. Kisfaludy Strobl Zsigmond: Görgey tábornok

Tattersal kisasszonnyal és Shaw unokahúgával Kisfaludi Strobl londoni műtermében

London, május 17
(Az Est tudósítójától)

helsea művésznegyede felé kissé elül don óriási forgalma s ahogy befordul mber a Manresa roadba, úgy érzi, tha *mérföldek választanak el a nyolcios várostól.* A 13-as számú műteremél és dolgozik *Kisfaludi Strobl* Zsigd.

csengetésre maga Strobl nyit ajtót: *Öt perc türelmet kérek!*

KÖVESSI BÉLA
LONDONI KARIKATÚRÁJA
KISFALUDI STROBL ZSIGMONDRÓL

Ezt a pár percet arra használom fel ogy

szemügyre vegyem a műterem elő-részét.

balsarokban *Rothermere* érdeköntött obra áll, mellette lord *Snowden* márnybüsztje. A jobboldali bejáróúál lord *elchett* szobra.

Széthúzódik a függöny, elegáns, marnsarcú férfi jelenik meg bíborvörös, anysujtásos dresszben. Mellén két sor üntetés. Strobl odasugja:

— Lord Allenby, Anglia marsallja.

Kettesben ülünk az intim teázóasztal llett: hallom, néhány perc mulva látok jönnek a műterembe.

Mrs. *Tattersal* és Miss *Vagham* ıdta be magát öt órára. Miss Vagham kahúga **Bernhard Shawnak s ő az** etlen, akinek ki szabad nyitni a szá- a Withehall Court-ban, a morózus ír ve *londoni fészkében.* Lord *Camroset,* aily Telegraph tulajdonosát is mintá. Rezervált, szükszavú ember. Az első hangtalanul teltek el, azután felgedett. Érdeklődött Magyarország .

gközelebb már ő hozta szóba a kér- és élénken fordult hozzám:

Majd küldök valakit a szerkesztőség-akinek részletesen elmondhat mindent ájáról.

rvendenék, ha használhatnék valamit az önök ügyének.

seng a telefon. Csak Strobl válaszait lom.

– Igen, megérkezett. Boldog volnék, ha fenség megtekintené. Kitünően sikerült öntés.

A beszélgetés végetért.

– György herceg, a király második fia jutánsa útján érdeklődött a szobra ánt. *Éppen ma érkezett meg a budapesti ıtödéből.*

– Ott szemben az a connaughti herceg obra. Reggel kaptam az értesítést az udvartól, hogy a jövő héten megkezdhetem

a királyné hugának mintázását.

Kivülről csengetés. Strobl kisiet. Mosolyogva fordul vissza.

– Ma én vagyok a mindenes, az inasom *pólóversenyen van.*

Mrs. *Tattersal* és Miss *Wagham* már helyet is foglalt a kis teaasztal mellett.

– Nagyon régen készülök Magyarország fővárosába — mondja Mars. Tattersal. — Az utóbbi időben sokat olvastam *a dunaparti csodáról.* Még ezen a nyáron el is megyek. Különben **engem ehez a városhoz régi kapcsolat fűz, tudvalevően az önök** első lovardáját

az én nagyapám, P. W. Tattersal építette

s ha jól tudom, még ma is az ő nevét viseli.

Miss Waghamtól nagybátyja iránt érdeklődöm.

— A jó Benny »lóg« — mondja. — Nem is tudom, hogy mikor dolgozik. Tegnap kaptam levelet tőle Uj-Zelandból. Most

utazási láz

vett rajta erőt.

Egyébként igen nagy véleménnyel van Strobl Zsigmondról s ezt nemrégiben dühös szavak kíséretében szegezte le az egyik őt interjuvoló ujságíró előtt. A beszélgetés során az ujságíró megkérdezte, hogy miért

ismeretlen szobrásszal

mintáztatja magát és miért nem Epsteinnal? (Ez ma a legdivatosabb angol szobrász.)

Nagybátyám dühös lett és a következőket mondta:

— Ismeretlen! Azért ismeretlen, mert

ön műveletlen.

Mondja, tudja, hogy *én* ki vagyok? Óriási szerencse! Semmi kritikájuk, csak amikor *már az egész világ elismer valakit, akkor kezdenek ébredezni álmaikból.*

Búcsúznak a hölgyek, megint kettesben maradunk. Strobl mosolyog, azután felveszi a kabátját, fogja az ernyőjét és szép lassan, gyalog megindulunk a Kensington Park felé.

Illés István.

Az amerikai államnak ezentúl is tilos Ford-autót vásárolni

Washington, május 18
(A United Press kábeljelentése)
(Az Est külön tudósítójától)

Mikor *Ford* vonakodott aláírni az Ujjáépítési Szabályzatot, mondván, hogy *az ő gyártelepein a munkások sokkal jobb munkafeltételek mellett dolgoznak, mint aminőket Roosevelt az Ujjáépítési Szabályzatban az összes vállalatokra nézve kötelezőnek nyilvánított,* az államkormány elrendelte, hogy

állami hatóságok és üzemek nem vásárolhatnak Ford-autókat.

Az autókirály ez ellen az állami főügyészhez fellebbezett, aki most hozta meg döntését. Kimondta, hogy *az ujjáépítési program törvényerejű,* tehát aki az ellen szegül, a törvényen kívül helyezi magát és *így jogos volt az az intézkedés, hogy állami intézményeknek tilos Ford-autókat vásárolniok.*

Egy pillanatra...

Klebelsberg nagy örökét védte Kornis Gyula, amikor költségvetési beszédében védelmére szállt a szorongatott magyar egyetemek érdekében. És Klebelsberg örökét védte akkor is, amikor az ifjúságnak kenyeret, de az ifjúságtól ugyanakkor fegyelmet követelt. Az élet, a munka, a rend, a kenyér és a betű védelme volt ez a humanista magyar beszéd.

*

Adják vissza a Dunapartnak a Dunát — ez akarják, helyesen akarják és ha helyesen akarják, csinálják is meg helyesen. Vigyék el a villamost a Dunapartról, hadd lássa pesti és idegen a korzóról a Dunát, amely előbb volt mint a korzó és amit nem lehet elvenni, a Dunát, Budapesttől, amely a Duna városa.

*

Husz pengőkért vérüket ajánlották fel orvosok — hallottuk Pest megye közgyűlésén — és ez végtelenül szomorú. Hogy emberek, kik vérrel tanultak, így legyenek kénytelenek árulni vérüket, eladni azt. Ez borzasztó és szomorú. Az orvosnak tudományából kell tudni megélni, nem pedig abból, hogy vérét csapolja.

Express hirdetések

Ebbe a rovatba délelőtt 10 óráig fogadunk el hirdetést. — A szombati és hétfői lapok részére a hirdetések már előző nap feladandók. — A legkisebb hirdetés ára 4 pengő.

Családi házaink és villatelkeink
amelyek valamennyie Buda belső részein, a Belvárostól egy sétányira fekszenek, előnyös **hosszúlejáratú kölcsönökkel** is kaphatók.
Ingyen prospektust küld: Építtető Közgazdasági Részvénytársasága, XI., Gellérthegy déli lejtője, **Sereg utca 9.** Tel. 68-7-75, **vasárnap is.**

Prakticus Dauerwellen,
hajfestés a **legtermészetesebb** színekben
Orosz Jenőnél
VI., Andrássy út 10. Telefon: 101-07

Dr. TÖRÖKNÉ-JAKAB ÁGNES
Svábhegyi gyermekotthona
ideális klimatikus nyaraló!
Javító vizsgákra előkészítő. Pedagógiai vezető: dr. Jakab Erzsébet. Mátyás király út 15/b. T. 651-73.

Záloglegyet
aranyat, ezüstöt és briliánsokat rendkívül magas áron **vesz ESPÁR,** Teréz körút 10, udvarban.

Remetehegy platóján
Doberdó út 10-16 sz. alatt, József Ferenc főherceg és Schmidt Miksa kastélyai közvetlen szomszédságában, szépfekvésű, befásított, 300 □-öles üres **villatelkek 6- és 4-szobás villaépületek,** rendkívül jutányosan **eladók.** A parcellák a 72-es villamostól néhány percnyire, főútvonalon terülnek el, könnyen megközelíthetők. Remek kilátás, elsőrangú hegyi levegő. Bővebbet a helyszínen v. T. 83-2-89 alatt

Üzem, raktár, fatelep
részére igen alkalmas ingatlan, összes közművel, lakóépülettel, **sürgősen és nagyon olcsón eladó.** VI. ker., Szegedi út 10. szám. Béke térnél.

Szőnyegjavítás
Preis Kata iparművész, Rákóczi út 30. Tel. **404-23**

Óvja a gyomrát,
Egye Kuffler kosztját
Rendeljen Ön is egy családi ebédet
KUFFLER ÉTTEREM
VI., Vilmos császár út 39. Tel. 167-57.

Bevezetett bútorüzlethez pénzes társ kerestetik
5000—10.000 P-ig. Ajánlatot kérek Az Est kiadóba „B. Gy." címen.

Eladó Balatonvilágoson
(vasúton két óra) **4-szobás komfortos villa** 500 □-öl kert, szőlő, gyümölcsös; **7-szobás komfortos villa** 1000 □-öl kert, szőlő, gyümölcsös. Mindkét villában vízvezeték, gázvilágítás, gázreső, fürdőszoba. A nagyobbik villához kertészház és garázs. Esetleg egész időnyre mindkét villa bérbeadó. Telefon: 171-57. Pünkösdi ünnepek alatt: Rapoch Gyuláné, Balatonvilágos

Dagasztógépet
keresünk **megvételre.** Csakis kifogástalan állapotban levő, nagyteljesítményű (legalább 350—400 kg tésztára) modern rendszerű gépet kérünk ajánlani, a gyártmány, mérések és ár feltüntetésével. Az ajánlott gépről lehetőleg árjegyzéki ábrát is kérünk, esetleg fényképet. Átvétel azonnal. Ajánlatokat a kiadóba kérünk „Uj kenyérgyár 32383" jeligére

HÉTVÉGHÁZ
(WEEKENDHÁZ) időálló, **olcsón eladó.** Megtekinthető hétköznap, II., Kandó utca 4. Pálffy térnél. 4440

4—5000 P kölcsönért régi, jól **bevezetett** vállalatomnál megfelelő fizetéssel elhelyezem vagy haszonrészesítem. „Tőke biztosítva 1934" jeligére a főkiadóba. 4442

Kenyérkihordó
(gajsic) **felvétetik.** Koronakenyérgyár, IX., Márton utca 6.

Váci utca 4. alatti elegáns
tölgyfaportál
külső, belső tükörüvegekkel, 3 kirakattal és bejárattal, kb. 9 méter fronthosszúsággal, **sürgősen eladó.** Érdeklődések Márkus Lajos vasszerkezetek gyára, VI, Hun u. 4. Tel. 920-40

Ügyfelemnek szándéka átvenni
Frischmann Zoltán-féle lőszörüzemet, Pesterzsébet, Horthy Miklós út 38/39. szám alatt. Hitelezőket felhívom, hogy követelésüket 3 nap alatt jelentsék be, mert különben a vevő felelősséget nem vállal. **Dr. Bezdány Mihály** ügyvéd, Budapest, Wesselényi utca 41 4445

Budán, elegánsan bútorozott **1-szobás garszónlakás** kapukulccsal, rövidebb vagy hosszabb időre **kiadó.** Délelőtt 10—12 óráig, Hunyadi János út 23/a, II. emelet 11.

Cianozfasson
velünk!
PAX VÁLLALAT
Tel.: 26-1-06.
Vilmos császár út 17

Svábhegy Kux-penzió
Melinda út 16/a. Gyönyörű fekvés, teraszos szobák, **elsőrendű ellátás.** Telefon 651-45

Nyárilakást keresek
1—2-szobás (konyha, veranda stb.) **árnyas kerthen, Mátyásföldön vagy Rómaifürdőnél.** Ajánlatokat az ár megjelölésével „O. L." jeligére a kiadóba.

20.000-es tételekben folyósítok első helyre hosszúlejáratú törlesztéses **kölcsönt,** „Gyorsaság 4437" jeligére a főkiadóba

Szenzációs weekend
Vázsonyi penzió
Pasaréti út 14. sz. villa. Előidényárak

Svábhegyi gyermekpenzió
Melinda út 12. Legegészségesebb fekvés, hízókúrák, orvosi és pedagógiai felügyelet, német, torna. Telefon 651-45

Női en gros konfekció
szakmából fiatal, **ügyes,** raktárkezeléshez értő **segéd felvétetik.** Ajánlatokat „Női kabát 4447" jeligére a főkiadóba

Ügynökök
szezón **élelmiekk** eladásában és megszervezésében jártasak azonnal **felvétetnek** Napi **fix és jutaléik.** — Jelentkezés Aulich utca 3, I. 1, délután 3-6-ig

Vesznek nagyméretű cserép-
KÁLYHÁKAT
Ajánlatokat „Armegjelöléssel" **Blockner J. hirdetőjébe, VI., Andrássy út 4. sz.**

Ügyes **akvizitőrt** ki motort vezet, pestkörnyéki privát felek látogatására jutalékkal, költséghozzájárulással **keresek.** Esetleg motort adok. Ajánlatokat „Csak kipróbált erők" jeligére Blocknerhez, Vilmos császár út 33. sz.

Használt, de kifogástalan állapotban lévő **vasderegiyét,** vagy **hajótestet** **keresek** bérbe vagy vételre. Ajánlatok „Erős 4444" jeligére kiadóhivatalba

Külföldi turnéra
képzett zenésznőket keresünk azonnalra. — Jelentkezés mától: VIII., Rákóczi út 51, II. 1. Barta. 4446

Lépcsőházi különbejáratú, bútorozott, napos **uccai szobát keresek** fürdőszoba-használattal magánosnál negyven pengőig. Leveleket „Első emeletig" jeligére a kiadóba

Hűvösvölgyben Vadorz uccai 1 **komfortos szobák elsőrendű penzióval, olcsón kiadók.** Tel. 64-9-57 Villamosmegálló 44

Könyvnyomda kft. (fővárosi köztartozásoktól mentes középüzem) közreműködő **társakat keres,** kisebb tőkebefektetéssel. Leveleket „Fejlesztés" jeligére főkiadóba

Keresek egy szoba-konyhás komfortos **lakást összes mellékhelyiségekkel** a Belvárosban, a liget környékén, vagy a Lipótvárosban, esetleg Budán az Erzsébethíd környékén azonnali beköltözésre. Leveleket pontos bérfeltüntetéssel „Gyors költözködés 19658" jeligére főkiadóhivatalba

Kielbootot szezonra **bérelek** esetleg **veszek.** Részletes feltételek Fekete, Nádor uccza. 26. II. em. címre.

Andrássy út vagy Fasor táján
5-szobás lakást keresek
novemberre központi vagy etázsfűtéssel. „Főorvos" jelige alatt **Blocknerhez,** Városház utca 10.

ÖRÖKBE ADNÁM
kilenchónapos, szép, okos, egészséges **fiúgyermekemet,** gyermekszerető családnak. Mária utca 6, II. 15.

Kimondottan a
Duna partján
nagy parkban
öröklakásosház
csak egy épül. Külön telekkönyvi tulajdonnal különböző nagyságú lakrészekkel. Érdeklődni lehet a helyszínen Ujpesti rakpart 10. sz. vagy 934-93 telefonon. 4501

Háromszobás komfortos uccai lakások
II. és III. emeleten kiadók
VII., Erzsébet körút 18. szám.

Express hirdetések

Ebbe a rovatba délelőtt 10 óráig fogadunk el hirdetést. — A szombati és hétfői lapok részére a hirdetések már előző nap feladandók. — A legkisebb hirdetés ára 4 pengő.

Mai ajánlatunk:

Női kabát (Paleto)
finom fekete marokénből
14.80
FENYVES
Kálvin tér 7

LUXUS BÉRAUTÓ
km 28 fill. Temetőbe 8 P
Tauber 83-8-24

RUHACSERE! Használt férfiruháit elsőrendű szövetre becseréli vagy drágán megveszi Wertheimer, VI, Teréz körút 29, I. 8. Tel. 27-7-32. — Hívásra házhoz jövök. 4439

BUICK LUXUS **BÉRAUTÓK** közismerten legmodernebbek
Elite bérautó-üzem **445-58**
4438

Használt ruhákért csodálatos árakat fizetek vagy a legfinomabb gyapjúszövetre becserélem. Fischbein, Dob u. 25. Tel. 354-22. 4200

BÉRAUTÓ
8 P temetőbe. Óránként **3 P.** Kilométerenként **28** fill. Balatonhoz, Kékesre, Lillafüredre legolcsóbban. **Movolin garázs 146-34**

Vétek
ha kirándul és nem fényképez. Új „F 9" árjegyzékünk ingyen. Alkalmi vételek, csere (részletre is)
CHMURA
IV., Ferenciek tere 2. VII., Erzsébet körút 22.

8 BÉRAUTÓ P temetőbe. Óránként **3 P**
Általános bérautó **25-4-35**

RUHACSERE! Becserélem viselt férfiruháit legdivatosabb gyapjúszövetre vagy legdrágábban megveszem. Leitersdorfer, Kisdiófa utca 4. Telefon 352-83 4401

4 90 P burett nadrágok maradékokból
Deutsch Mór és Fiai, Károly körút 28., Városház

VISELT RUHÁIT külföldi megbízásból, eredeti angol divatszövetre cserélem ki vagy a legmagasabb áron megveszem. Tel. 170-10

FORD
29-es típus, csukott, 5-üléses, 1-lamellás kuplung, Bosch-világítás, kitűnő állapotban **eladó.** Telefon **901-69**

Itt az eső!
Ponyva használt és új, legolcsóbb Forgács Mátyás cégnél Nádor utca 29. Tel. 231-57

1 óra 1 pengő
T. 32-2-20
T. 40-8-72
BOY
KÖZPONTI MESSENGER

BÉRAUTÓ
1 órára 3 pengő
Budapesten vámon belül. Temetőbe és kirándulási helyekre megegyezés szerint.
UNITAS Rt.
Telefon: A 923-85

Ne gondolja, hogy a **rózsaszínű fürdőtrikó** nem finom viselet. Sőt!
KOVÁCS VICTOR
IV., Petőfi Sándor utca 11. VI., Király utca 2.

A **„VOGUE"** DIVATHÁZBAN
ízléses ruhák, komplék és **tavaszi kabátok**
azért olcsók, mert félemeleten van.
IV, Régi posta u. 12., félem.

Mielőtt elutazik
nyári sportingét
Lahmann, tropical, habselyem stb. jó márkájút szerezzen be
Jaeger Tanár Társulatánál
IV., Bécsi u. 5. Deák Ferenc u. 1

Megakadályozza a szeplőképződést
a Montreuil-féle
Fényvédő púder
1 doboz **1.20** pengő
Főraktár: Török Patika, Király u. 12

Ruhacsere! Használt férfiruháit finom gyapjúszövetre becserélem vagy **magas árban megveszem. Spiegel,** Izabella u. 7. Tel: 362-99.

KERTIBÚTOROK
használtak, vasszékek, vasasztalok, vaskarosszékek **nagyon olcsón**
Rosenfeld, Népszínház utca 31 sz.

ESŐ-köpeny
POR-kabát
Eredeti modelek
Elsőrangú minőség
BRÜCK,
Rákóczi út 1

¼ kg mézédes meggyszörp 34 fillér
Schönfeld Károly IX., Pipa utca 4. sz.
V, Csanády utca 1, IX., Soroksári út 35

Püspöki Bérpincer. t. Vác
Palachos borai
minden előkelő étteremben kaphatók.

HAMIS-fogat, arany, ezüst értéktárgyakat, régiségeket, zálogcédulát, higanyt legdrágábban veszek. — **Gross Antal,** József körút **huszonhárom, félemelet.**

Teljesen új (vizsgamentes) nyitott és csukott
»A« Fordszemélyautók
(model 1929. és 1930.) és
Fordson traktorok
jutányos áron eladók.
Baranyai Gazdák Részvénytársasága Pécsett (Tel. 22-98)

Családi ház vagy **bérvilla építésére** kiválóan alkalmas, 1280 öles
villatelek
a minden közművel ellátott Tárogató út elején (Bognár utca sarok), villamos- és autóbuszvonalak közvetlen közelében, **eladó.** Telefon **105-81.** 4279

10 darab friss lámpázott
tojás 35 fillér
Párisi Nagyáruház

A nyár szenzációja!
SCHIAPARELLI
AQUARIUM
KARKÖTŐJE
ARKANZAS-nál
Váci utca 20. sz.

KUBA nőifodrász
II., Csalogány utca 52.
KOMOL
hajfestékkel fest.

ESŐ- ES POR KABÁT
legolcsóbb a készítőnél
Bálvány u. 3
Márton és Szász

Keresek 2 viselt ruhát, amikért cserébe mérték után prima szöveteimből 1 újat készíthetek ráfizetés nélkül. Győződjön meg! Üriszabóság. Tel. 346-09

Briliánst, aranyat ezüstöt, zálogcédulát teljes értékben beváltok.
FAZONT IS FIZETEK
HAJDUFY ékszerüzlet, Károly körút 7. Telefon 36-7-15 4436

Prima **vörös salak** sárga kerti murva **legolcsóbb:**
Tignum-Sugár cégnél, Sándor utca 26. Tel. 379-08

Park Otthonban
Gödöllőn töltse a pünkösdi ünnepeket! MÁV és HÉV-tol 2 perc. — Úri ellátás **4.50** P-től.

Elegáns
esőkabátok
legolcsóbban **LICHTWITZ KÁROLY**
gumiszaküzletében
Teréz körút 4. Telefon: 22-3-89

Svábhegyen
4—7-szobás villa nyárra kiadó. Telefon 252-77.

STEYR 2
6-személyes, csukott, üzembiztos, jó gumikkal ..... **800 P**
1·5 tonnás **teherautó ... 1800 P**
Telefon 906-09. 4453

Neon transparens
CUKRÁSZDA
felirattal **olcsón eladó.** „Alkalmi vétel 4433" jeligére a kiadóhivatalba.

Nagyjövedelmű
vállalathoz **12.000 pengő kerestetik,** mely
garantált legalább 16%-ot
jövedelmez és mely összeg elsőrangú ingatlanon **biztosíttatik.**
Bővebbet 9—10 óra között, vasárnap is. Telefon 642-80.

Karkötős, piroskörmű úriasszony és két munkásember holttestét vetette ki a Duna

— Az Est tudósítójától —

Ma délelőtt a *Hengermalom* ucca táján *egy 35 év körüli jólöltözött nő holttestét fogták ki a Dunából.* Drapp kabát, selyemruha volt rajta.

karján igazgyöngy karkötő, körmei pirosra lakkozottak.

A rendőrorvos megállapítása szerint *két nap óta* lehetett a vízben. Semmiféle írást, amelyből személyazonosságát megállapítani lehetett volna, nem találtak nála.

A *Pálffy* tér közelében

16—20 év körüli fiatalember holttestét húzták ki a Dunából.

Fekete glott, hátul foltozott *us nadrág volt rajta,* haja barna. Mu kás kinézésű fiatalember, aki *öt n pal ezelőtt* fulladhatott a Dunába. A Lánchíd budai hídfőjénél

25—30 év körüli munkás külsej férfi holttestét dobta fel a víz

Szürke csíkos nadrág, sötétkék ny kendő, fekete zokni, fekete fű cipő, szürke ruha volt rajta, a n rágja zsineggel volt átkötve. L alább *három hét óta* lehetett a vízb

Hír a szentendrei polgármester lemondásáról

Szentendre, május 18
(Az Est külön tudósítójától)

Itt ma délelőtt az a hír terjedt el hogy *Starzsinszky* László szentendrei polgármester váratlanul lemondott á lásáról és nyugdíjazását kérte.

(A hír megerősítése lapunk zártáig ne sikerült, mert a polgármester nem jele meg hivatalában.)

Sok helyen lehet eső

— A Meteorológiai Intézet jelentése —

BUDAPESTEN MA DÉLBEN 20 C FOK VOLT A HŐMÉRSÉKLET. Várható időjárás a következő 24 órára: Élénk szél, változó felhőzet, sok helyen zivataros esők. A hőmérséklet további alakulása bizonytalan.

Csaknem az egész ország kapott esőt

— Az Est meteorológiai tudósítójától —

A délutáni és az éjjeli órákban végre nagyobb kiterjedésű esőzés indult meg, *amely hazánk nyugati és északi részein kiadós lecsapódásokat okozott.* A Dunántúl északnyugati felében, valamint az északi határvidékeken *általában a 10 mm-t meghaladta az esőmennyiség. A legtöbb helyen zivatar is volt.* Különösen nagy zivarat jelentenek a *Mátra környékéről,* ahol 40 mm volt a csapadék és *jég is esett.*

A Duna—Tisza köze és a Tiszántúl azonban még mindig kevés esőt kapott. Egyidejűleg megélénkült az északi-északkeleti szél és meghozta lehűlést az ország nyugati és észal vidékeire. Ennek hatását azonba némileg ellensúlyozza a levegő pár tartalmának erős megnövekedése, *ar igen fülledt benyomást ad az időne*

Kilátásunk van arra, hogy az *ész ki-északkeleti beáramlás folytatód és további zivataros esőket is kapu főleg az északi-északkeleti részek* A hőmérséklet most már nem fog nyegesen változni, *legfeljebb még e kevéssé süllyed.*

Az időjárási elemek várható é kei Budapesten: Legalacsonyabb jeli hőmérséklet 12—14 fok, déli mérséklet holnap 18—20 fok. T.

Tartózkodó az értéktőzsde

— Az Est tudósítójától —

A mai értéktőzsdén valamivel jobb hangulat érvényesült, mert az esőzés — ha nem is volt teljesen kielégítő — mégis jobb hangulatot teremtett a spekuláció körében.

A fixkamatozású értékek piacán is javulásra hajlik az irányzat.

Zürichben a külföldi valuták csaknem kivétel nélkül gyengültek. A newyorki kifizetés háromnegyed ponttal esett vissza és ennek megfelelően gyengült a londoni, párizsi, milánói, berlini és amszterdami kifizetés árfolyama is.

Az *aranypiac* jól tartott. A színaranyért 5490—550, Napoleonért 32.40—32.50 pengőt kínálnak.

Az értéktőzsdén a hivatalos forgalom *tartottan* indult.

Kőszén (244.5) 241—244, Salgó (19.2) 19.30, Rima (20 6) 20.70—20.80, Szeg kender (13.5) 13, Gumi (35.5) 3 1934. évi állami kötvény (100) 1914. évi fővárosi kötvény (44.55 4 1927. évi fővárosi kötv. (46.75) 46

Áresés a gabonapiacc

— Az Est tudósítójától —

Az ország számos vidékéről es rek érkeznek, amelyek hatása alatt vább folytatódott a gabonapiac lá ha irányzata.

A határidőpiac lanyhasága a *ke árupiacon* is erősen érezhető.

A *takarmánypiacon* megszünt kereslet és a vásárlók helyébe egész vonalon *eladók* léptek.

Felelős szerkesztő és kiadó: Salusinszky Im
Szerkesztő: Kemény Simon
Kiadótulajdonos: Az Est lapkiadó r.
Igazgató 1910-től 1930-ig: Sebestyén Arno
Az Est-lapok bécsi fiókkiadóhivatala: Wien, I., Kohlmarkt 7.
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Szállodák és penziók figyelmébe! Fürdőkád, Neptun fürdőkályha, mosdóberendezés, klozetberendezés, gumilocsolótömlők ízléses kivitelben, szakszerű kiszolgálás. **Bálint Andor raktára, Magyar u. 1** Kossuth Lajos utca sarokház

Ma a 15. oldalon is közlünk Express hirdetéseket

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. (Nyomdaigazgató: Wózner Ignác.)

Az 1950 évi kossuth-díjasok

Hatalmas tömegek kapcsolódtak be az április 4-i felajánlási mozgalomba

VASASOK, BÁNYÁSZOK, TEXTILESEK JELENTÉSE A VERSENYRŐL ÉS A FELAJÁNLÁSOKRÓL

A hazánk felszabadításának ötödik évfordulójára megindult lelkes felajánlási mozgalom üzemeinkben nagy lendületet adott versenymozgalmunknak. Párhuzamosan érkeznek a jelentések: egyre növekvő teljesítményeiket és mégnagyobb eredmények elérésére irányuló felajánlásaikat jelentik dolgozóink.

★

A WM HÁROM ÜZEMÉNEK: A MOTORKERÉKPÁR I-NEK, A VARRÓGÉPGYÁRNAK ÉS A SZERSZÁMGYÁRNAK egyre javuló termelési adatai azt bizonyítják, hogy a pártszervezetek mind komolyabb irányítást adnak a versenyben, hogy javulóban van a szakszervezet munkája is.

A Motorkerékpár I-ben két és félhónap alatt 170-ről 189-re szökött fel a műhelyátlag,

az előirányzott havi tervet pedig januárban 106.2, februárban 106.8 százalékra teljesítették. Az eredmények az egyre javuló politikai munkának tudhatók be: az ebédidő alatti sajtóbeszámolóknak s annak, hogy a dolgozókat a Párt állandóan tájékoztatja a gyár és más üzem sztahánovistáinak és élenjáróinak teljesítményeiről. *Biniek* József sztahánovista esztergályos jelenleg 680, *Krüger* Ferenc köszörűs ifjúmunkás pedig 480 százalékot teljesít. A nevelőmunka eredménye látszik abban is, hogy

szélesedik a munkamódszerátadás az üzemben: 73 munkamódszerátadó és átvevő működik.

Április 4-e megünneplésére az egész üzem elvállalta, hogy a terven felül 20 darab 125 köbcentiméteres motorkerékpárt készít el és átlagteljesítményüket 15 százalékkal emelik.

A Farádi Szabó esztergályosbrigád április 4-ig 500-as brigáddá alakul.

Nagy József marós 309-ről 330 százalékra akarja emelni termelését. *Kocsis* Pálné 230-ról 300-ra, *Varga* Imréné 170-ről 200-ra, *Kovács* Lajos 380-ról 500 százalékra emeli fel teljesítményét.

A *Varrógépgyárban* a januári 378-ról 500-ra emelkedett az egyéni versenyzők száma. Az üzem legkiválóbbja, *Ernst* Antalné lákkozónő, aki legutóbb is 411 százalékot teljesített. A januári 101 százalékos tervteljesítést az üzem februárban 102 százalékra emelte. A felszabadulás ünnepére nap mint nap újabb felajánlásokat tesznek a dolgozók. Így *Barabás* József ifjúmunkás köszörűs vállalta, hogy teljesítményét 202 százalékról 250 százalékra emeli. Egyizben már ennél magasabb eredményt is elért.

Peti László ifjúmunkás brigádja nevében vállalja, hogy termelésüket 350-ről 500 százalékra emeli, sajátmaga pedig 350-ről 600 százalékra fokozza teljesítményét.

Salga Imréné felajánlotta, hogy termelését 350 százalékról 700 százalékra emeli. Az üzem párosversenyre hívta ki a Motorkerékpár I-et s elvállalták, hogy az áprilisi programon felül 50 darab varrógépet készítenek el.

A *Szerszámgyárban* a januári 510-ről 750-re emelkedett az egyéni versenyzők száma. A verseny kiszélesedésében fontos szerep jutott a munkamódszerátadásnak. Ennek következtében emelkedett *Gubacsi* Sándor menetköszörűs teljesítménye 95-ről 125 százalékra. *Dombóvári* Jenő vésnőké 85-ről 130, majd február utolsó hetében 430 százalékra.

A GANZ VAGONGYÁRBAN

Arzenovics János, az 513-as műhely automata-gépmunkása felajánlotta, hogy selejtmentes termelés mellett 210-ről 300 százalékra,

Nagy Péterné ugyancsak selejtmentesen 190-ről 280-ra növeli teljesítményét. *Lehoczki* Gyula esztergályos április 4-re augusztusi tervét akarja teljesíteni. A gyár 27 brigádja 200-as brigáddá alakul, egy pedig 300-as brigáddá. A *„Láng- és ívhegesztő"* brigád már most 252 százalékot ért el.

A FÉMÁRU- ÉS SZERSZÁMGÉPGYÁRBAN

Kucsera István öntő április 4-re májushavi tervét akarja teljesíteni, olymódon, hogy selejtjét közben 2-ről 1.5 százalékra csökkenti és munkamódszerét átadja *Bihalik* Istvánnak.

Kiss László öntő, Szerdahelyi Ferenc és Clapkó Sándor magkészítők április 4-re szintén május havi tervüket teljesítik.

A SALGÓTARJÁNI ACÉLÁRUGYÁRBAN

Bada József dróthúzó 217-ről 303-ra, *Tomis* János dróthúzó 211-ről 294 százalékra emeli teljesítményét.

BÁNYÁSZAINK sem akarnak elmaradni versenymozgalmunk országos fellendülése mögött. *A dorogi Erzsébet-aknán* ifjabb *Tárnai* István ifjúsági brigádja a nagy nap tiszteletére 10 százalékos túlteljesítést vállalt és azt, hogy eredményét április 4-e után még tovább fokozza. Ebszöny-bányán

Pallagi János Kossuth-díjas vájár csapatvezető elvállalta, csapatja nevében is, hogy április 4-ig negyedévi tervüket 50 százalékkal túlteljesítik, csökkentik a palatartalmat és takarékoskodnak a segédanyagokkal.

Ugyanitt a 11-es számú csapat: *Ritzy* Dániel, *Bognár* József, *Kun* János hasonló vállalást tett. *A Vértesbakonyi Szénbányák NV* jelenti, hogy Pusztavám elsőnegyedévi tervét március 14-én 10 órakor teljesítette. *Szorospatakon Pintér* Imre és csapata, valamint *Gordon* László és csapata március 8-án teljesítette elsőnegyedévi tervét.

Hatalmas méreteket ölt textilüzemeinkben az április 4-i felajánlás. A **KŐBÁNYAI FONÓBAN** március hónapban 324 egyéni felajánlást tettek, ebből 153 jobb minőséget vállal. A dolgozók felajánlották, hogy tervüket 3—5 nappal előbb teljesítik. *Meder* Frigyesné, aki már most is 17 nappal előbbre tart, vagy Kedrierszki Jánosné, aki 12 nappal teljesítette már túl tervét — szintén 3—5 napos többletteljesítést vállalt.

A KELENFÖLDI GOLDBERGER-BEN eddig az üzem dolgozóinak 41.5 százaléka tett felajánlást.

Babrics Mihály segédmester a gépállások 10 százalékos csökkentését vállalta, Pallósi Rezső segédmester pedig a szerelési időt 3 óráról 2 órára csökkenti.

A VII. parti mesterei 20 százalékos minőségi javítást vállaltak. A Selyemszövő III. műszak vezetői és segédművezetői felajánlották, hogy a selejtet 12.5-ről 8 százalékra csökkentik.

A MATEIPBEN Andrási Ilona, aki 26 nappal van előbbre tervével, még 4—8 napot. *Rimóczi* Sándor, aki 10 nappal tart előbb, még 6 napot vállalt.

Szabó István „Tartós béke" brigádja 10-ről 14 gépre tért át kisegítő nélkül és április 4-re 200 százalékos brigáddá akarnak alakulni.

AZ ÓBUDAI PAMUTIPARBAN

Szajka Ferenc és *Rezsőfi* András bolyhozó elvállalta, hogy 250-ről 350-re emeli termelését, *Rohr* Gyuláné fehéráruátfűző pedig már március 20-ig befejezi április 4-i tervét.

AZ 1950. ÉVI KOSSUTH-DÍJASOK

Népi demokráciánk kormánya most harmadszor osztotta ki a Kossuth-díjakat. 1948 március 15-én, amikor Pártunk Politikai Bizottságának javaslatára elsőízben adományozták a Kossuth-díjakat — a jutalmazottak egész életen át kifejtett tevékenységükért nyerték az elismerést. Tavaly a díjakat a felszabadulás óta végzett kiváló egyéni tejesítményekért adta ki a kormány. Idén először — és ezentúl minden évben — az elmult esztendő kimagasló teljesítményeinek alkotói kapnak Kossuth-díjat.

Az alábbi hatalmas névsor tehát arról ad hírt, hogy a mi rendszerünkben rövid egy esztendő alatt születtek az élet minden területén olyan alkotások, amelyek méltók egész dolgozó népünk kitüntető megbecsülésére. Szocializmust építő hazánkban egy év alatt kinőtt a sztahánovista mozgalom, hirdetve, hogy a fizikai munkában mind nagyobb szerephez jut a technikai képzettség, a gondolkodás és a műveltség. Ennek a mozgalomnak a legjobbjai részesültek az idén Kossuth-díjban. A mezőgazdasági Kossuth-díjakban az tükröződik vissza, hogy a most kibontakozó termelőszövetkezeti mozgalom olyan újfajta szervezőtehetségeket és újítókat teremt, amilyenek a multban nemcsak ismeretlenek, hanem egyenesen elképzelhetetlenek voltak a falusi életben. A Kossuth-díjak a munkássággal összefogó értelmiség nagy eredményét is hirdetik. Egész sor olyan tudós mellére tűzték a Kossuth-díj arany vagy ezüst koszorúját, akik kutatásaikkal és felfedezéseikkel óriási léptekkel segítették előrevinni dolgozó népünk nagy ügyét. Az új Kossuth-díjas írók és művészek névsora is nagy eredményekről ad számot. A hazánkban kibontakozó kultúrforradalom már nemcsak azt jelenti, hogy a dolgozók tömegei olvasnak, művelődnek, hanem azt is, hogy megszülettek új szocialista kultúránk első hajtásai.

A Kossuth-díj egyik legjobb bizonyítéka annak, hogy a dolgozó nép országában minden anyagi és erkölcsi elismerés mértéke a népért végzett munka. Ezért övezi egész hazánk szeretete és megbecsülése a Kossuth-díjasokat, az alkotó munka hőseit.

A pénteki minisztertanács a népművelési miniszter előterjesztésére elfogadta a jelölőbizottság javaslatát az ezévi Kossuth-díjak szétosztására.

Az 1950. évi Kossuth-díjakat a következők kapták:

I. Természettudományok

Húszezer forintos „Kossuth-díj"-at kapott:

A FIZIKA TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT:

GOMBÁS PÁL műszaki egyetemi ny. r. tanár és

NEUGEBAUER TIBOR egyetemi intézeti tanár, megosztott huszezer forintos díjat, mégpedig Gombás Pál a nemesfémek szerkezete elméletének megoldásáért és az atomfizikáról írt két könyvéért, Neugebauer Tibor pedig elektron-fizikai elméleti kutatásainak eredményéért;

A MEZŐGAZDASÁGI TUDOMÁNYOK TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

MANNINGER REZSŐ agráregyetemi ny. r. tanár a sertésorbánc oltóanyagának felfedezéséért;

A MATEMATIKA TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

RÉDEI LÁSZLÓ egyetemi ny. r. tanár számelméleti és csoportelméleti kutatásaiban elért eredményeiért;

Tizezer forintos „Kossuth-díj"-at kapott:

A KÉMIA TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

ERDEI-GRUZ TIBOR egyetemi ny. r. tanár katalytikus és korróziós vizsgálataiban elért eredményeiért;

FODOR GÁBOR egyetemi ny. r. tanár a szerves vegyületek térbeli szerkezetének tisztázásáért és néhány gyógyszer szintéziséért;

SZABÓ ZOLTÁN egyetemi ny. r. tanár iparilag is fontos reakciók mechanizmusának tisztázásáért;

AZ ORVOSI TUDOMÁNYOK TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

HETÉNYI GÉZA egyetemi ny. r. tanár az agyműködés és a gyomorfekély közötti összefüggések vizsgálata terén elért eredményeiért;

SZENTÁGOTHAI JÁNOS egyetemi ny. r. tanár a labyrinth és a szemizmok működése közötti összefüggések vizsgálata terén elért eredményeiért;

KEMÉNY IMRE OTI főorvos anatómiai és élettani vizsgálatai alapján készített alsó műfogsorért;

A MEZŐGAZDASÁGI TUDOMÁNYOK TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

SEDLMAYER KURT növénynemesítő a cukorrépa, ősziárpa, len és bükköny nemesítéséért;

KREYBIG LAJOS ny. kísérletügyi főigazgató Magyarország talajtani térképe szerkesztésének irányításáért és a műtrágyázásban alkalmazott új módszeréért;

A MŰSZAKI TUDOMÁNYOK TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

FREUND MIHÁLY műszaki egyetemi m. tanár a hazai ásványolajból nyert kenőolaj, mosószer és viaszpótló anyagok előállításáért;

VARGA JÓZSEF műszaki egyetemi ny. r. tanár hazai ásványolajunk aromás vegyületekké való átalakításáért;

WINTER ERNŐ, az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt. kutatója a rádióadócsövek technikájában elért eredményeiért;

TARJÁN GUSZTÁV műszaki egyetemi ny. r. tanár a komlói szén koxosításának kérdésében elért eredményeiért;

MARTINI KÁROLY gépészmérnök a komlói szén koxosításának kérdésében elért eredményeiért;

A MATEMATIKA TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

KALMÁR LÁSZLÓ egyetemi ny. r. tanár a matematikai logikai vizsgálatok terén elért eredményéért;

SZÖKEFALVI-NAGY BÉLA egyetemi ny. r. tanár a Hilbert-térre és Fourier-sorokra vonatkozó vizsgálatok terén elért eredményeiért;

II. Művészet és irodalom

Húszezer forintos „Kossuth-díj"-at kapott:

AZ IRODALOM TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

VERES PÉTER író „Próbatétel" című novellás kötetéért;

ILLÉS BÉLA író „Kárpáti rapszódia" és „Fegyvert s vitézt éneklek" című műveiért;

A ZENEMŰVÉSZET TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

WEINER LEÓ zeneművészeti főiskolai tanár, a Zeneművészeti Főiskolán a kamarazenei tanszakon való működésével és zeneszerzői munkásságával való iránymutató tevékenységéért;

A KÉPZŐMŰVÉSZET TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

KISFALUDI-STRÓBL ZSIGMOND szobrászművész Sztálin generalisszimusz 70 születésnapjára készített szobráért és a Gellért-hegyi „Szabadság" szobráért;

PÁTZAY PÁL szobrászművész és **CSORBA GÉZA** szobrászművész (megosztott húszezer forintos díj), még pedig Pátzay Pál Lenin és Sztálin szobraiért, Csorba Géza a Sztálin-téri autobuszállomásra készített Sztálin dombormüért;

A SZÍNMŰVÉSZET TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

MÉSZÁROS ÁGNES színművész és **LATABÁR KÁLMÁN** színművész (megosztott húszezer forintos díj), még pedig Mészáros Ágnes Pavlenko: „Boldogság" című darabjában a szocialista embertípust ábrázoló alakításáért és Shakespeare nőalakjainak reális ábrázolásáért, Latabár Kálmán a szórakoztató műfajoknak a haladás szolgálatába állításáért, főképpen a „Gerolsteini nagyhercegnő" című operettbeli alakításáért;

A FILMMŰVÉSZET TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

NÁDASDY KÁLMÁN rendező és **BÁN FRIGYES** rendező (megosztott húszezer forintos díj) mégpedig Nádasdy Kálmán a „Ludas Matyi" című film rendezéséért, Bán Frigyes a „Talpalatnyi föld" című film rendezője az „Uri muri" című film rendezéséért;

Tizezer forintos „Kossuth-díj"-at kapott:

AZ IRODALOM TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

BENJAMIN LÁSZLÓ író „Örökké élni" című verseskötetéért;

KÓNYA LAJOS író a szocialista építés lendületét kifejező verseiért;

A ZENEMŰVÉSZET TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

KADOSA PÁL zeneművészeti főiskolai tanár „Májusi köszöntő" című tömegdaláért és „Sztálin esküje" című kantátájáért;

FARKAS FERENC zeneművészeti főiskolai tanár a „Csinom Palkó" rádióoperett zenéjéért;

A SZÍNMŰVÉSZET TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

SIMON ZSUZSA színházigazgatónő színházigazgatói működéséért, mellyel az új magyar dráma megteremtésének ügyét szolgálta;

GELLÉRT ENDRE rendező, Pavlenko: „Boldogság" című színdarabjának rendezéséért, a magyar dráma haladó hagyományainak ápolásáért;

A FILMMŰVÉSZET TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

ILLÉS GYÖRGY filmoperatőr és **HEGYI BARNABÁS** filmoperatőr (megosztott tízezerforintos díj) mégpedig Illés György a „Szabóné" című film, Hegyi Barnabás a „Ludas Matyi" című film operatőri munkájáért;

AZ IPARMŰVÉSZET TERÉN KIFEJTETT MUNKÁSSÁGÉRT

KONECSNI GYÖRGY grafikusművész a moszkvai kiállításra készített dekorációjáért;

III. Újjáépítés

ÚJ MUNKAMÓDSZEREK BEVEZETÉSÉÉRT FIZIKAI DOLGOZÓKNAK

Húszezer forintos „Kossuth-díj"-at kapott.

MUSZKA IMRE (WM) esztergályos és **HORVÁTH EDE** (Győri Vagon) esztergályos (megosztott húszezer forintos díj) éspedig mindkettő a gyorsvágás terén sztahánovista módszerekkel elért kiemelkedő eredményeikért;

POZSONYI ZOLTÁN (Budapest) kőműves és **FÁBIK JÓZSEF** (Mohács) kőműves (megosztott húszezer forintos díj) mégpedig Pozsonyi Zoltán a gyorsfalazás terén elért több mint 2000 százalékos teljesítményéért, Fábik József pedig, mert brigádja 1158 százalékos teljesítményt ért el;

TÓTH III. JÁNOS főmozdonyvezető, **LOKKER ANTAL** fűtő és **KERTÉSZ ANDRÁS** fűtő (mindhárman miskolci fűtőház) (megosztott húszezer forintos díj a következő elosztásban: Tóth III. János 10.000 forint, Lokker Antal és Kertész András 5—5000 forint), mert Tóth III. János a 2000 tonnás mozgalom elindítója, aki két fűtője Lokker Antal és Kertész András segítségével jelentős megtakarításokat ért el a vasútnál;

Tizezer forintos „Kossuth-díj"-at kapott:

PANYI FERENCNÉ bolyhozónő (Óbudai Fehérítő) és

ORMAI ÁRPÁDNÉ gyapjúszövőnő (Hazai Fésűsfonó) (megosztott tízezerforintos díj), mégpedig Panyi Ferencné a többgépes sztahánovista rendszer hazai kezdeményezéséért és állandó 500 százalékos teljesítményéért, Ormai Árpádné pedig a négygépes rendszerrel teljesített 224 százalékos normájáért és az általa készített anyagok kiváló minőségéért;

KOVÁCS JÁNOS ÉPÍTŐBRIGÁD (Komló) tagjai között megosztva (Kovács János kőműves, Márki Lajos habarcsverő, Cukor Anna téglaadogató, Batai Ilona habarcshordó, Suszter Ilona habarcshordó) tízezer forintos díj, átlagos 603 százalékos és a munkaversenyben 2384 százalékig emelkedő teljesítményükért;

VARGA BARNABÁS fejtési vájár (Tatabánya) sztahánovista munkamódszereivel elért állandóan magas teljesítményéért;

MARGÓCZI ISTVÁN olvasztár (Diósgyőr) sztahánovista munkamódszeréért, amellyel a 9-es számú Märtz-kemencénél a 9—10 órás adagidőt 5 óra 20 percre szállította le;

BÖZSÖNY LAJOS fémöntő (LAMPART),

OTT JÓZSEFNÉ magkészítő és **FERENCZI ÖDÖN** acélöntő (Győri Wagon) (megosztott tízezer forintos díj), sztahánovista munkamódszerrel elért magas átlagteljesítményükért, a munkadarabok elkészítési idejének és az önköltségnek a csökkentéséért;

MÁRK JÁNOS villamoshegesztő (Ganz Wagon) és

SZŐCZEI SÁNDOR kovács (MAVAG) (megosztott tízezer forintos díj), mégpedig Márk János két elektródával való hegesztési módszeréért és állandó magas teljesítményéért, Szőczei Sándor pedig a nagysúlyú munkadarabok megmunkálásánál elért eredményeiért, valamint állandó 200 százalékon felüli teljesítményéért;

műszaki újjáépítés terén húszezer forintos „Kossuth-díj"-at kapott:

PERÉDI (PFEIFFER) KÁROLY gépészmérnök (WM-gyár) a gázgenerátoroknál és a barnaszenek gázosítási eljárásánál alkalmazott nagyjelentőségű újításaiért;

GERECS ÁRPÁD vegyész és

KOLONICS JÁNOS vegyész (mindketten Chinoin vegyészeti gyár, megosztott húszezer forintos díj), mégpedig Gerecs Árpád, mert P-vitamin és B1-vitamin pyrocatechin, papaverin és a tuberculosis gyógyításánál fontos para-aminosalicylsav hazai alapanyagokból való előállítását tette elhetővé, Kolonics János az Ultraseptil és a papaverin gyógyszerkészítmények előállításánál bevezetett lényeges újjításaiért;

Tizezer forintos „Kossuth-díj"-at kapott:

MATTYASOVSZKY ZSOLNAI LÁSZLÓ vegyészmérnök (Finom Kerámiai Ipari Központ) új gyártási eljárásáért, amellyel a porcellán szigetelő külföldi nyersanyagoknak hazai anyagokkal való pótlását tette lehetővé;

FÜLÖP MIHÁLY technikus (MAVAG) több ujításáért, melyek közül a szivacsos kemény krómozás mintegy évi 1,700.000 forint megtakarítást eredményez;

FRANK LÁSZLÓ kohászmérnök (MAVAG), a szürkevas öntvények terén bevezetett ujításaiért, mellyel a szürkevas szakító erejét közel kétszeresére emelte;

MÁTRAI GYULA építész a gyári csarnok építése terén bevezetett ujításaiért, mellyel országosan alkalmazható jelentős önköltségcsökkentést ért el:

a mezőgazdaság fejlesztése terén elért kimagasló eredményekért tizezer forintos „Kossuth-díj"-at kapott:

A HOSSZUPÁLYI „PETŐFI" TERMELŐSZÖVETKEZETI CSOPORT a tízezer forintos díjnak VINCZE GÁBOR elnök és KÉRI LAJOS párttitkár közötti megosztásával, mert a termelőcsoport terméseredményei gyengébb minőségű földön is túlhaladták az egyéni gazdák terméseredményeit, Vincze Gábor az alma és általában a gyümölcstermelés, valamint a szervezés terén tüntette ki magát. Kéri Lajos pedig a csoport munkájának megszervezésében, kulturális és politikai nevelésében ért el jelentős eredményeket;

A HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI „DÓZSA" TERMELŐSZÖVETKEZETI CSOPORT a tízezer forintos díjnak BANGA IMRE, GÉMES FERENC intézőbizottsági tagok, ÉGETŐ ERNŐ gazdaságvezető és DOMJÁN BÁLINT brigádvezető közötti megosztásával; búzából 9 mázsa átlagot ért el a csoport, az egyéni gazdálkodás 6 q-jával szemben, árpából 14 q-t, az egyéni gazdálkodás 8 q-jával szemben. A csoport munkájáért kitüntetettek szervező és termelő munkájuk kiválóságával tüntek ki;

SZERENCS-MALOMTANYA ÁLLAMI GAZDASÁG a tízezerforintos díjnak HOMORÓCZKY IMRE gazdaságvezető részére való átadásával; Homoróczky Imre, mint növénytermesztő a brigádban átlagosan 155 százalékot teljesített, legmagasabb teljesítménye 280 százalékos volt. Jó munkájának köszönhető, hogy a gazdaság terméseredménye a környékbeli egyéni gazdálkodáshoz képest 250—300 százalékos volt;

KASPAR ADOLF csorvási gépállomásvezető, a környék dolgozó parasztjai között végzett jó munkájáért, aminek eredményeként az őszi szántásnál 4670 holdra kötöttek szerződést a dolgozó parasztok;

BOLYA JÓZSEF békéscsabai alközpontvezető és

TÓTH MIHÁLY debreceni alközpontvezető megosztott tízezer forintos díjra, mert Bólya József, mint a debreceni gépállomás volt vezetője irányító munkájának köszönhető 42 termelőszövetkezeti csoport megszervezése, Tóth Mihály pedig az alközpont munkáját országos viszonylatban magas színvonalra emelte.

IV. Pedagógia, közegészségügy

A DEMOKRATIKUS NEVELÉS GYAKORLATI MUNKÁJÁBAN ELÉRT EREDMÉNYEKÉRT tizezer forintos „Kossuth-díj"-at kapott:

KOVÁCS JÓZSEF volt szombathelyi tankerületi főigazgató, jelenleg a Szovjet Ösztöndíjasok Kollégiumának igazgatója, a szombathelyi tankerület példaadó módon való irányításáért, a tanulmányi színvonalnak szakmai és ideológiai szempontból való emeléséért, az iskolák szociális összetételének megjavításáért és a tanulmányi feltételek biztosításáért;

TAR LAJOS a tótkomlósi általános iskola volt igazgatója, jelenleg békéscsabai általános iskolai igazgató, a szovjet pedagógiai és Makarenkó elveinek alkalmazásáért, a fegyelem és tanulmányi színvonal emeléséért, a tantestület képzettségének fokozásáért és az iskola önkormányzatának helyes irányításáért;

A KÖZEGÉSZSÉGÜGY GYAKORLATI FEJLESZTÉSE TERÉN KIFEJTETT EREDMÉNYES MÜKÖDÉSÉÉRT tizezer forintos „Kossuth-díj"-at kapott:

PETÉNYI GÉZA egyetemi ny. r. tanár, a tuberkulótikus agyhártyagyulladás streptomycinnel való gyógyításának bevezetéséért és kidolgozásáért;

HAVAS ANDRÁS, az Országos Közegészségügyi Intézet igazgatója az OKI újjászervezéséért;

SZAKKAI ANTAL OTI munkaegészségügyi osztályának vezetője a több, mint 300.000 tüdőbetegség elleni szűrővizsgálat megszervezéséért, amellyel ennek a népbetegségnek terjedési veszélyét tetemesen csökkentette.

ÜNNEPÉLYESEN KIOSZTOTTÁK AZ IDEI KOSSUTH-DÍJAKAT

Kedden délután ünnepélyesen kiosztották az idei Kossuth-díjakat. A Népköztársaság Elnöki Tanácsának parlamenti üléstermében megjelent a magyar nép szeretett vezére, *Rákosi* Mátyás elvtárs, jelen volt *Szakasits* Árpád elvtárs, az Elnöki Tanács elnöke, *Dobi* István, a minisztertanács elnöke, *Gerő* Ernő elvtárs, államminiszter, *Révai* József elvtárs, népművelési miniszter, *Drahos* Lajos elvtárs, a képviselőház elnöke, ezenkívül az MDP Központi Vezetősége, az Elnöki Tanács és a minisztertanács több tagja. Ott voltak az egyetemek, a tudományos intézetek képviselői és a régebbi Kossuth-díjasok közül számosan.

A díjkiosztás alkalmából Szakasits Árpád elvtárs mondott beszédet.

Szakasits elvtárs beszéde

Szakasits elvtárs bevezetőben rámutatott arra, hogy a Kossuth-díjban megtestesülő gondolat a dolgozó nép, a szocializmust építő haza odaadó szolgálata.

— Ez a gondolat hatja át egyébként népi demokráciánk minden törvényét, kormányzatunk minden cselekvését. Ennek a célnak rendelünk alá mindent: munkát, tudományt, művészetet; ez politikánk lényege, ez létünk eszmei tartalma, amely a magyar mult nagy, haladó hagyományaiból és Marx, Engels, Lenin és Sztálin hatalmas gondolatrendszeréből nyeri éltető erejét.

— Nincs és nem volt még eszme, amelynek igazsága oly kézzelfogható lett volna, mint korunk, a sztálini korszak eszméje: a marxizmus-leninizmus és nem volt gondolat, amely oly hatalmas tömegeket mozdított volna értelmes, céltudatos és öntudatos cselekvésre, mint a szocializmus.

— Mi is résztveszünk öntudatos, alkotó munkával országunk s végső soron az egész emberi világ megújulását, békéjét és szabadságát szolgáló nemes küzdelemben — folytatta Szakasits elvtárs.

— Három hét választ el bennünket hazánk felszabadulásának ötödik évfordulójától. E nagy nemzeti ünnep s örömnap bizonyára felidézi népünk emlékezetében, hogy milyen sötét és reménytelennek látszó mélységbe taszított bennünket a Horthy-Magyarország osztályuralma, a magyar uralkodó osztályok becstelen árulása, amely esztelen és bűnös háborúba kergette a békét, szabadságot, kenyeret sóvárgó magyar népet. Országunk összezúzva, száz sebből vérzett. És ime: rövid öt esztendő alatt — a Szovjetunió nagylelkű és baráti segítségével — virágzó országgá lettünk.

— Államiságunk sértetlenül áll szabadságban és függetlenségben. Uj alkotmányunk egy büszke és öntudatos nép törhetetlen elszántságát és békeszeretetét, jövőbe vetett szilárd bizodalmát és munkára s harcra kész szellemét sugározza. Az ország gazdája a dolgozó nép.

— És ennek a szabaddá vált népnek a mélyéből csodálatos alkotó erők támadnak, eddig rejtett és ismeretlen értékek buzognak fel. A magyar nép új életre kelt s ifjú erővel látott neki országa újjáépítéséhez. Ki tagadhatná el, hogy teljes sikerrel!

Szakasits elvtárs ezután a felszabadulás óta elért eredményeinket méltatta. Hangsúlyozta: hároméves tervünket jóval a kitűzött idő előtt befejeztük s már benne vagyunk első ötéves tervünk korszakában — telve reménységgel és jogos bizalommal, mert látjuk, hogyan növekszik népünk ereje, buzgalma s öntudata, amely kifejezésre jut az egyre fokozó lendülettel fejlődő szocialista munkaversenyben és nem utolsó sorban ennek a versenynek gyönyörű új hajtásában, a magyar Sztahánov-mozgalomban, amely az üzemek népének egyre szélesebb rétegeit ragadja magával és már elér a szántóföldekre is

— Dolgozó parasztságunk öntudata erősödik, látóhatára tágul s hősies erőfeszítéssel igyekszik kiszabadítani magát az elavult régi munkamódszerek, babonák és elfogultságok bilincseiből s napról-napra bátrabban és bizakodóbban fordul a társasgazdálkodás felé, amely jólétet, emberséges életet, kultúrát biztosít a számára.

— A néphez hűséges értelmiségünk is derekas munkát végzett. A magyar tudomány műhelyeiben megfeszített munka folyik. Tudósaink színe-java azon fáradozik, hogy kutatásainak eredményeivel segítse iparunk és mezőgazdaságunk fejlődését, megkönnyítse és termelékenyebbé tegye a munkát. Kutatóintézeteink egész sora létesült és új életre támadt Tudományos Akadémiánk.

— A műtermekben a szocialista realizmus új és biztató alkotásai születnek; költőink, íróink is elindultak az új úton, a nagy kultúrforradalom útján és egyre közelebb kerülnek a néphez és egyre jobban távolodnak a burzsoá-kultúra hanyatló, terméketlen és sötét világától.

— És érdemes ezt az utat járni! Népi demokráciánk számtalan tanujelét adta már annak, hogy mennyire megbecsüli s mily nagyra értékeli a szellemi tevékenységet. A tudomány, irodalom és művészet igaz és nagy alkotásait és — az alkotókat. Nemcsak erkölcsi elismerésben részesíti őket, hanem gondoskodik méltó megélhetésükről is.

— Kulturális életünk hatalmas fejlődésének tényei ismertek. Könyvkiadásunk százezerszámra ontja a tudományos és szépirodalmi müvek sokaságát. Ezerszámra szervezünk könyvtárakat; olvasó nép lettünk. Középiskoláink és főiskoláink folyton szaporodó tantermeiben munkás- és parasztifjak tízezrei tanulnak... Egyetemeinkbe is beáramlott az új idők tiszta levegője. Hazánkban valóságos kultúrforradalom játszódik le.

— Nem tagadjuk: büszkék vagyunk arra, hogy a dolgozó magyar nép így szomjúhozza a betűt, a kultúrát, a szépet és az igazat. A magyar nép egész lelkével fordul a szocializmus felé

— Megnyugtató, hogy egész szellemi életünk is közelebb került a valósághoz; közelebb az élethez, az üzemek népéhez, az új, szocialista mezőgazdaságot építő parasztsághoz.

— Mi még csak az út elején tartunk, még nagy feladatok, nagy küzdelmek állnak előttünk, nemcsak a sikereket látjuk, hanem a hiányosságokat is, nemcsak a szépet és jót, a selejtet is, de mégis vidáman és bizakodva haladunk előre és elszántan is, hogy legyőzzük az elénk tornyosuló nehézségeket.

— Velünk van, élünkön halad Lenin és Sztálin legjobb magyar tanítványa, Rákosi Mátyás; eddigi sikereink és győzelmeink szervezője: a Magyar Dolgozók Pártja. Semmi kétség, hogy elvezetjük népünket a szocializmusba, hiszen szüntelenül meríthetünk a Szovjetunió gazdag kulturájából, felülmúlhatatlan értékű tapasztalataiból, élenjáró tudományából s barátságának kiapadhatatlan forrásából. Ez a tudat megsokszorozza erőnket.

— A Kossuth-díj idei ünnepélyes kiosztásán immár itt vannak az első magyar sztahánovisták, itt vannak a termelőszövetkezeti csoportok kitüntetettjei is a tudósok, írók, művészek, technikusok között. A munka nálunk is a dicsőség és hősiesség dolgává magasztosult, tudósaink között már sokan vannak, akik kutató munkájukat tudatosan a termelő munka gyarapításának, a föld termelékenysége fokozásának; népünk és hazánk szolgálatába állítják.

— Az üzemek és szántóföldek dolgozóinak, a szellem munkásainak lehet-e szebb, magasztosabb életcéljuk, mint egy új világ felépítése, a világbéke megvédelmezése és a kultúra szenvedélyes szolgálata?

— Őszinte szívvel és meleg szeretettel köszöntöm a Magyar Népköztársaság nevében a megjutalmazottakat — fejezte be beszédét Szakasits Árpád elvtárs.

Ezután Alexits György elvtárs, a Tudományos Akadémia főtitkára, a Kossuth-díj jelölőbizottság titkára lépett a mikrofon elé:

— A haladó tudomány és művészet, a haladó ipar és mezőgazdaság, a haladásért küzdő tömegek szolgálatába állított nevelés és közegészségügy — mondotta —, azok a társadalmi funkciók, amelyek hathatósan segítik a legnagyobb szabadság: a szocializmus felé törekvő dolgozó magyar népet.

— A Kossuth-díj kifejezi a dolgozók megbecsülését a legkiválóbbak iránt és a legkiválóbbak kötelezettségét a dolgozó tömegek iránt, akiknek munkájából kristályosodtak ki a kiválóak kivételes eredményei is. Ennek a kötelezettségnek a vállalásával róhatják le a kitüntetettek hálájukat azok iránt a dolgozók iránt, akik munkájukkal teremtették meg a munka kiemelkedő képviselői magyar kitüntetését: a Kossuth-díjat.

Alexits elvtárs ezután felolvasta a kitüntetettek névsorát, akik a jelenlévők meleg ünneplése közben vették át a díszoklevelet és a zöldkoszorús jelvényt.

Az alkotó tudomány ilyen megbecsülése csak a Szovjetunióban és a népi demokráciákban lehetséges

Az új Kossuth-díjasok nevében elsőnek *Gombás* Pál egyetemi tanár mondott köszönetet:

— Amidőn ezt a magas kitüntetést átvesszük — mondta —, önkéntelenül párhuzamot vonunk a tudósok multbeli és mai helyzete között. A multban a tudomány emberei a legnagyobb anyagi nehézségekkel küzdöttek és rengeteg fiatal tehetség veszett el népünk soraiból. A tudósokkal senki nem törődött és szinte kivétel nélkül elszigetelődve nevelődtek fel. Nem egynek évek hosszú során át díjtalanul kellett munkáját ellátnia. És mindez azért volt, mert az akkori vezető társadalmi rétegnek a legkevésbé sem volt érdeke, hogy a tudományt és ezzel együtt népünk erejét és jólétét fejlessze.

— Ma a tudós anyagi gondoktól mentesen végzi munkáját. Ötéves tervünk első évében már mindnyájan világosan látjuk, hogy iparunk és mezőgazdaságunk tervszerű fejlesztése tudományos megalapozás nélkül lehetetlen, tehát a tudomány fejlesztése egész népgazdaságunk, tehát népünk szempontjából elsőrendű érdek. Ez jut kifejezésre a dolgozók államában abban, hogy kormányunk a kimagasló tudományos és művészeti alkotásokat még külön is jutalmazza a Kossuth-díjjal. *Mindezt pedig elsősorban a Magyar Dolgozók Pártjának és vezetőjének, Rákosi Mátyásnak köszönhetjük.*

— Szeretném még külön kiemelni, hogy *nem láttam sehol a külföldön ezt a nagy megbecsülést az alkotó tudományos munka iránt, amelyet ma itthon és a Szovjetunióban tapasztalunk.* Míg itt mindnyájan teljesen szabadon végezhetjük kutatásainkat, külföldön igen gyakran láttam, hogy kutatásokat csak bizonyos olyan gazdasági érdekeltségek keretében lehet folytatni, melyek a szabad tudós számára elviselhetetlenek.

— Szeretném kiemelni, hogy ez a nagy kitüntetés, melyben ma itt részesültünk, a haladó tudós számára nem jelenti azt, hogy munkáját ezzel befejezettnek látja, hanem ellenkezőleg, ez éppen buzdítás arra, hogy minden erejét latbavetve tovább dolgozzon népünk érdekében.

Még fokozottabb munkával köszönjük meg a kitüntetést

Ezután *Horváth* Ede elvtárs, sztahánovista esztergályos emelkedett szólásra.

— A Magyar Népköztársaságnak ezt a legmagasabb kitüntetését nem szavakkal, hanem azzal akarjuk megköszönni, hogy még fokozottabb lendülettel veszünk részt a munkában hazánk felszabadulása ötéves évfordulójának megünneplésekor és azután is. Ezzel akarjuk leróni hálánkat Pártunknak és nagy vezérünknek, Rákosi Mátyás elvtársnak. Ugyanakkor soha el nem múló szeretettel gondolunk a Szovjetunióra, amely hazánkat felszabadította és a szovjet sztahánovistákra, akik a gépek mellett megmutatták nekünk, hogyan tehetjük munkánkat gyorsabbá, jobbá. *Éljen a Magyar Dolgozók Pártja, éljen hazánk felszabadítója, a szovjet nép!* — fejezte be szavait lelkes taps közben.

Az ünnepséget Szakasits Árpád elvtárs zárta be, sok sikert és további jó munkát kívánva a kitüntetetteknek.

Az új Kossuth-díjasok az ünnepély után átvették a díjjal járó pénzjutalmat.

Csütörtökön lesz a Politikai Akadémia következő előadása

A Magyar Dolgozók Pártja Politikai Akadémiájának következő előadását *Donáth* Ferenc elvtárs, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének tagja *„Termelőszövetkezeti mozgalmunk helyzete és problémái"* címen tartja a Zeneművészeti Főiskola nagytermében (Liszt Ferenc-tér 8.) március 16-án délután 6 órakor. Belépés meghívóval.

Ankét a „Diótörő"-ről a Táncszövetségben

Csajkovszkij „Diótörő"-jének operaházi balettelőadásáról, a Magyar-Szovjet Barátság Hónapjának egyik nagyértékű művészeti eseményéről ankétot rendezett a Magyar Táncszövetség. *Redő* Ferenc elvtárs megnyitója után *Lőrincz* György, az Állami Táncművészeti Iskola igazgatója tartott előadást. A felszólalások során operaházi művészek, üzemi dolgozók, kultúrmegbízottak méltatták *Vajnonnen* szovjet balettmester nagyszerű munkáját és az operaházi együttes teljesítményét. A hozzászólások után Vaszilj Vajnonnen felelt a felvetődött kérdésekre.

ERŐS NAPPALI FELMELEGEDÉS

A Meteorológiai Intézet jelenti: Budapesten kedden este a hőmérséklet 7 fok. Várható időjárás: Mérsékelt szél. Helyenkint reggeli köd. Változó felhőzet. Egy-két helyen kisebb eső lehet, éjszaka a mélyebb fekvésű helyeken gyenge fagy. Erős nappali felmelegedés.

A RÁDIÓ MŰSORÁBÓL

PÉNTEK:

KOSSUTH RÁDIÓ

5.20: Lapszemle. — **5.30:** Hajnali muzsika. Hangl. — **6.00:** Falurádió. — **6.15:** Női szemmel . . . — **7.00:** Hírek. — **8.00:** Lapszemle. — **11.30:** Bartók: Román népi táncok. Hangl. — **12.00:** Hírek. — **12.15:** A pénzügyőr zenekar játszik. — **14.00:** Hírek. — **14.15:** Úttörő híradó. — **16.00: Rádióiskola** (orosz nyelvlecke haladóknak) — **16.40: A Szülői Munkaközösségek munkamódszere a Szovjetunióban.** — **17.00:** Hírek. — **17.50:** Falurádió. — **19.00:** Erdei Ferenc: A mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár jelentőségéről. — **19.15: Rádiószeminárium I.** (alapfokú). **A Szovjetunió társadalmi rendszere.** — **20.00:** Hírek. Hangosújság. Sport. — **22.00:** Hírek. — **24.00:** Hírek.

PETŐFI RADIÓ.

5.30: MHK negyedóra. — **5.45:** Termelési lapszemle. — **6.15:** Közvetítés Varsónak. — **6.45:** Pattogó ritmusok. Hangl. — **7.00:** Jó reggelt, gyerekek! — **10.00:** Hírek. — **11.10:** Óvodások műsora. — **15.00: A dolgozó nép Petőfi költészetében** (Rádióiskola). — **16.00:** Szórakoztató zene a moszkvai rádió műsorából. — **17.00:** Szovjet dalok. Hangl. — **17.20:** A fasiszta geopolitika az angol-amerikai imperializmus szolgálatában. — **18.00:** A Magyar Textilipar énekkara énekel. — **18.55:** Az ifjúság hangja. — **19.40:** Egy falu — egy nóta. — **21.00:** Műsor a Gyapjúmosó NV dolgozóinak. — **22.15: A** rádió zenés vígjátékaiból.

TANULJUNK ÉBERSÉGET A BOLSEVIKOKTÓL!

Pártfagsági könyv

SZOVJET FILM

Rendezte: PIRJEV

Főszereplők: A. VOJCIK, ABRIKOSZOV, MELEJEV, GORJUNOV

CSÜTÖRTÖKTŐL:

URANIA, VÖRÖS CSILLAG, SZIKRA TÁNCSICS, ROYAL (Kispest) TATRA (P. Erzs.), KORZÓ (v. Royal) BRIGAD (v. Adria), MUNKÁS (v. Alfa).

1589. ÁLLVÁNY, porcellán, fehér kínai alakokkal, a herendi gyár legkorábbi idejéből. *(Ft 80)* 1

1590. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, kék virágdísz. Meissen, 18. sz. *(Ft 80)* 1

1591. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, színes virágdísz (javított). Bécs, 18. sz. v. *(Ft 100)* 1

1592. MOKKACSÉSZE ALJJAL, porcellán, ezüst-kék alapon virágdísz. *(Ft 25)* 1

1593. VÁZA PÁR, fedeles, kobakalakú, famille vert porcellán. 60

1594. TALPAS VÁZA, porcellán, arany alapon színes tájkép. Cseh, 1830 k. *(Ft 250)* 1

1595. VIRÁGCSERÉPTARTÓ, porcellán, körülfutó kék tájképdísz. Japán, 19. sz. *(Ft 150)* 1

1596. NAGY MAGAS VÁZA, keménycserép, felrakott kigyósdísz, testén körülfutó színes harci jelenet. Japán. 300

1597. NŐI MELLTŰ, fiatal nőt ábrázoló porcellánra festett miniatűr, 19. sz. k. *(Ft 60)* 1

1598. LEVÉLNEHEZÉK, porcellán, zsebkendőn színes pénztárca. Cseh, 19. sz. k. *(Ft 50)* 1

1599. NŐ GITÁRRAL, terrakotta szobor, jelezve: Cacciapuoti Páris, 1905. *(Ft 200)* 1

1600. DÍSZTÁL, porcellán, világoskék alapon, sötét mértani dísz. Kína, 1800 k. *(Ft 200)* 1

1601. TÁNYÉR, keménycserép, színes virágdísz és férfialak. Delft. *(Ft 80)* 1

1602. TALPAS GYÜMÖLCSTÁL, ovális, porcellán színes virágdísz. Bécs, 1800 k. *(Ft 380)* 1

1603. ÉTKÉSZLET, porcellán, részben Herend 19. sz. m. f., részben pótlásként készült Fischer, színes apró virágdísszel (20 mély, 76 lapos, 8 nagy dessert, 12 közepes dessert, 19 kicsi dessert tányér, 18 tál, 4 tál fedővel, 3 mártástál, mustártartó, 11 kávés csésze aljjal, 5 mokkás csésze aljjal, 2 csészealj) 3500

1604. TÁNYÉR, keménycserép, színes stilizált dísz (ragasztott). Olasz. *(Ft 40)* 1

1605. KEREK TÁL, porcellán, színes virágdísz. Meissen, 19. sz. e. *(Ft 220)* 1

1606. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, színes virágdísz. Bécs, 1820 k. *(Ft 120)* 1

1607. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, arany-zöld virágdísz. Herend. *(Ft 50)* 1

1608. MOKKACSÉSZE ALJJAL, porcellán, vésett aranydísz. Rosenthal. *(Ft 40)* 1

1609. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, kék és aranyvonalas dísz. Cseh, 19. sz. k. *(Ft 50)* 1

1610. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, kék és aranyvonalas dísz. Cseh, 19. sz. k. *(Ft 50)* 1

1611. KIS FEDELES VÁZA, porcellán, kék és arany levéldísz. Német. *(Ft 60)* 1

1564. CSÉSZE, porcellán, kék alapon arany levéldísz. Bécs, 1820 k. *(Ft 50)* 1

1565. CSÉSZE, porcellán, aranyszínű dísz és gemmákat utánzó reliefek. Francia, 19. sz. e. *(Ft 40)* 1

1566. MOKKACSÉSZE ALJJAL, porcellán, négy lábon színes virágdísz, *(Ft 40)* 1

1567. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, fehér alapon vonalas aranydísz és „G" „J" betű. Bécs, 1820 k. *(Ft 100)* 1

1568. MAGAS CSÉSZE, keményedőcserép színes virágdísz Tata *(Ft 25)* 1

1569. TÉRDEPLŐ NŐ, fehér keményedőcserépfigura, jelezve: Kisfaludi Stróbl, Zsolnay. *(Ft 240)* 1

1570. KISLÁNY MELLSZOBRA, színes porcellánfigura, kék méhkas jeggyel. *(Ft 80)* 1

1571. MADÁR, színesen festett porcellán Német *(Ft 30)* 1

1572. EGYSZEMÉLYES FEKETEKÁVÉ-KÉSZLET, porcellán, tálca, csésze aljjal, két kanna és cukortartó, apró színes virágmintás. 19. sz. m. f. *(Ft 120)* 1

1573. TEÁS KÉSZLET, porcellán, áttört szélű tál, 6 dessert-tányér, 6 csésze aljjal és vajtartó, kék virágdísz. Meissen, 19. sz. 200

1574. TINTATARTÓ, porcellán, ülő gyermekekalakjában, Cseh, 19. sz. k. 40

1575. FEDELES CUKORTARTÓ, porcellán, vonalas aranydísz, fedelén domború körte Cseh, 19. sz. k. *(Ft 100)* 1

1576. SÓTARTÓ, fajánsz, kék színben festett tájképpel Delft *(Ft 50)* 1

1577. KANNA, fedővel, porcellán, színes virágdísz, fedelén domború körte, Herend, 19. sz. k. *(Ft 80)* 1

1578. KANNA, fedővel, hasonló az előbbihez. *(Ft 80)* 1

1579. BUTYKOS, sárgamázú cserép, vésett virágdísszel, 1878. évszám. *(Ft 32)* 1

1580. KÖPÜLŐ, zöldmázú cserép *(Ft 40)* 1

1581. KORSÓ, fajánsz, hengeres testén vadászjelenet. Német, 18. sz. *(Ft 100)* 1

1582. ZINNFEDELES KORSÓ, fajánsz, hengeres testén színes groteszkfigura. 18. sz. *(Ft 150)* 1

1583. DÍSZTÁNYÉR, porcellán színes lepke és virágdísz. Kína. *(Ft 120)* 1

1584. TÁNYÉR, fajánsz, kék virágdísz. Boleras, 18. sz. *(Ft 150)* 1

1585. NÉGYSZÖGLETES TÁL, fajánsz, színes virágdísz. Holics, 1780 k. *(Ft 200)* 1

1586. TALPAS TÁL, porcellán, színes virágdísz. Bécs, 1820 k. *(Ft 120)* 1

1587. DÍSZTÁL, porcellán, világoskék alapon sötét, stilizált virágdísz. Kína, 1800 k. *(Ft 200)* 1

1588. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, arany vonalas és kék csillagdísz (repedés!). Bécs, 1800 k. *(Ft 60)* 1

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Művészkörökben nagy meglepetéssel fogadják a Madách-emlékmű döntését. Uj Magyarság 1938. okt. 19. 6.l.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Madách

Kisfaludi-Strobl Zs. szobrát állitják fel a Döbrentey-téren. Nemzeti Ujság 1938. okt. 19. 13.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Kisfaludi Strobl Zs. a Madách-szoborpályázat nyertese. Pesti Hirlap 1938. okt. 19. 7.l.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Kisfaludi-Strobl Zsigmond készíti el a Madách-szobrot. Magyar Nemzet 1938. okt. 19. 13.l.

MDK

Kisfaludi-Strobl Zsigmond

Végleg elintéződött a Madách-szoborpályázat ügye.
Pesti Hirlap 1938. okt. 15. 15.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Észak

Szent Imre herceg. Szoborcsoportozat.

/Vigil./: Megjegyzések a Madách-szobor pályázathoz. Magyarság 1938. okt. 27. 11.l.

Kisfaludi Ströbl Zs.

U. 3269

Mányoki mulér-
táblája Szokolyán
Leleplezték 1932
okt. 16.
Fenti műve
repr.

Az Est 1932. okt. 18

v. [illegible]
miniszteri osztályfőnök

miniszter rendeletéből:

vitéz H a á s z A l a d á r sk.

niszteri osztályfőnök.

lyának,

B u d a p e s t.

Kisfaludi Strobl Zs.

Pesti Hirlap 1931. évi
nagy naptára - Bp.
1931. 55. l. (A Szent
Imre-év, képpel.)

res hitelből igénybevett 8.

fillér.

A költségel

szerint 7471.- P. 73 fillé

kitevő tulkiadást (dr. Lux Kálmán r. sajátjáb

szeget a ~~jövő~~ folyó évi költségv

litására felvett hitel ter

talni méltóztassék.

Budapest,1938.Julius 10.

Kisfaludi Strobl Zs

U. 3486

a Polnauer-vándordíjat fenti mintárta

repr.

Képes Pesti Hírlap

1932. febr. 5.

Az egregyi templom tatarozási költségeinek elszámolása tb.

Melléklet száma: 4

.

átkozással 1938. évi december hó 10-én
felterjesztésére értesitem a tek. Elnök-
templom tatarozási költségeire a 11519/938.
alt 1.500 P-ről szóló elszámolást 1.532 P
l elfogadhatónak találtam.
nivom a tek. Elnökséget, hogy erről dr.

Kisfaludi Stróbl

Professor a Magyar Képzőművészeti Főiskola nokárzati osztályán

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966 I. /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n. Deutsche Zentraldruckerei AG. 1004 l., ill., 522 l.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond
szobrász

— **Kis állami aranyérem Kisfaludi-Stróbl Zsigmondnak.** A kultuszminiszter Kisfaludi-Stróbl Zsigmond szobrászművésznek, eddigi munkálkodása kiváló művészi értékének elismeréseül a kis állami aranyérmet adományozta.

Pesti Hirlap
1929 IV. 21

ttsága L a k o s J á n o s ~~fotogra-~~ festőkép

müemlékek fényképfelvételezését 1943

Müemlékek Országos Bizottsága és a

észülnek. Kérjük a ~~megfelelő~~ illetékes ható-

~~ség szerint~~ támogassál. [illegible]

[illegible]

Kisfaludi Strobl Zs.

U. 3264

Gróf Klebelsberg Kuno
halotti maszkja.

repr.

Pesti Napló 1932.
okt. 13.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Bözsike, márvány

Tanulmányfej, bronz

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Jusi, bronz

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Sziklay Panni, márvány

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Fürdő után. Márvány, repr.

Tisza István gr. márvány emléktáblája a m. kir. miniszterelnökség palotájában, repr.

Magyar Iparművészet 1923. 73,74.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Ökölvivó. Repr.

A temesvári Szana-bank főbejárója felett lévő friz. Repr.

Magyar Iparmüvészet 1923. 74,75.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Siremléktervezet. Repr.

Magyar Iparmüvészet 1923. 75.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Patrona Hungariae mintája. Repr.

II. István király letelepiti Magyarországon a premontreiek rendjét. Repr.

Magyar Iparmüvészet 1925. 51,52.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Paulay Erzsi képmása, márv. Repr.

Petrovics E.: A Szépműv. Muz. modern magyar szobrai. Magyar Művészet 1926. 261.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Benes Klára. Márvány. Repr.

Uj Idők 1926. 19. sz. 522.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Reggel, repr.

Képzőm. Társ. 1927/28. téli kiáll. kat.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

A Herendi-porcellángyár ujabb disztárgyai. Kuruc. Mintázta fenti. Repr.

Magyar Iparmüvészet 1929. 164.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Boross M.: Rákosi Jenő szobra, vagy a Rákosi Jenő szobor. Képzőművészet 1929. 19. sz. 83-85.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Elluska, repr.

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Rákosi Jenő szobra, repr.

Lyka K.: Helytelen szobrok. Uj Idők 1929. ápr. 21. 17. sz. 531-532.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Női akt, repr.

Évk. KMT. 1930. 55.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Madonna, repr.

Evk. KMT. 1930. 138.1.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Benczur Gyula. A szegedi Pantheonban elhelyezett szobormü. Repr.

Pásztortüz. 1931. jan. 11. XVII. évf. 1. sz.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 61.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Pázmány Péter, repr.

A Szépmüvészeti Muzeum hősi emléke, repr.

Magyar mesterek. Kisfaludi Strobl Zs. Képző-művészet 1931. márc. 54,55.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Ijász, repr.

Szent Imre emlékszobra, repr.

Rákosi Jenő emlékszobra, repr.

Magyar mesterek. Kisfaludi Strobl Zs. Képző-művészet 1931. márc. 53,56,57.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Perczel Miklós államtitkár, repr.

Venus születése, repr.

Nikitina táncosnő, repr.

Magyar mesterek. Kisfaludi Strobl Zs. Képzőművészet 1931. márc. 61,64,65.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Görgey Arthur, repr.

Miss Konody, repr.

Magyar mesterek. Kisfaludi Strobl Zs. Képző-művészet 1931. márc. 66.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Ad astra, repr.

Fürdő előtt, repr.

Porcellánfigura, repr.

Magyar mesterek. Kisfaludi Strobl Zs. Képző-művészet 1931. márc. 67,7o.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Térdelő nő, repr.

Fürdő után, repr.

Kutfigura, repr.

Magyar mesterek. Kisfaludi Strobl Zs. Képzőművészet 1931. márc. 68,69.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Komáromi Csipkés György reformátor, repr.

Képzőművészet 1933. 58. sz. 59.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Palasovszky B.: Két szentesi szobor kanossza-járásáról. Magyarság 1934. szept. 16. 4.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Csók István, repr.

Képzőművészet 1935. febr. 81. sz.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

György Dénes müépitész, repr.

Magyarság képes mell. 1937. febr. 7.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

A "zöldhajtókás, sárgapitykés ezred" elesett hőseinek emlékműve Sopronban. A Reggel 1937. szept. 6.
8.l.

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Prohászka, bronz
Szent Imre, "

Magyar Képzőművészek szegedi reprezentativ kiállitása. 1930. Kat. 30.1.

MDK

Kisfaludy Stróbl Zsigmond

Boxolók, bronz

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7-Jul.28-ig.
15.lap

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

A Postatakarékpénztár 38-ik aukciója. Nemzeti Ujság 1927. máj. 29. 12.l.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, nobrász MDk

Eaton-né nyilatkozata: „Mindig emlékezetes lesz az a látogatás, amelyet elutazásunk előtt Kisfaludi Stróbl Zsigmond Kossuth-díjas nobrászművész műtermében tettünk."

– „Elutazott Budapestről Cyrus Eaton

3.

NÉPSZABADSÁG, 1965. máj. 15.

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond, szobrász MDK

Jekatyerina Furceva szovjet művelődés ügyi miniszter fogadta a Szovjetunióban üdülő Kisfaludy Stróbl Zsigmondot.

—: Kulturális hírek 9

NÉPSZABADSÁG Dn. 1965. máj. 22.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

A kortársak nevében mondott búcsúbeszédet Lyka Károly temetésén.

emlékére.

Népszava, 1965. május 7. 2. l.

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND: IVÁNYI-GRÜNWALD BÉLA.

Magyar Művészet
1925.

nek oldalfalain levő, Maulbertschnek tulajdonított két grisaille-festmény festékrétege apró szemcsékben pereg le. Gróh István iparművészeti iskolai igazgató fogja azt paraffinos oldattal rögzíteni. Ezt az eljárást a sümegi róm. kath. templom Maulbertsch-falképein sikeresen alkalmazta. A budapest-belvárosi ferencrendi templom mennyezetén levő két Lotz Károly festette képet Tardos Krenner Viktor, a mester tanítványa tisztítja meg a rájuk rakódott por- és koromrétegektől. Nehéz feladata lesz Gróh Istvánnak a budapesti egyetemi templom falfestményeinek helyreállításánál. A mennyezet képei még elég jó állapotban vannak, az oldalkápolnának díszítő részleteit azonban majdnem teljesen tönkretette a nedvesség. A pécsi székesegyház b. Mór és Mária-kápolnáinak egyes Székely Bertalan festette falképein is van helyreállítani való. Ezt a munkát hír szerint Thury Gyula festőművész fogja végezni. A földrengés által megrongált egri cisztercita templomnak és nagy művészi értékű barokk berendezésének, továbbá a budavári Szentháromság-szobornak restaurálása elhatározott dolog. Utóbbit Pogány Móric építőművész végzi egy bizottságnak állandó felügyelete mellett. A gyönyörű barokk oltárokat rejtő nyirbátori katholikus templomnak és a nevezetes bizáncias falfestményekkel ékes ráckevei görögkeleti szerb templomnak megvédelmezését az időjárás viszontagságai ellen tervbe vették. A restaurálásokon kívül két középkori műemlékünk alapos kikutatását és feltárását tervezi a Bizottság. Egyik a gazdagon faragott román kapuzatos horpácsi templom eredeti alaprajzának felderítése. Andrássy Dénes gróf felkérésére dr. Lux Kálmán építész vállalkozott erre. A másik a feldebrői róm. kath. templom altemploma, melynek szobrászati részletei és falfestményei a hazai művészettörténelem őskorának megvilágítására igérnek jelentős eredményeket. Lux Kálmán dr. és Szőnyi Ottó dr. legközelebb megkezdik itt a kutatást. *(Sz. O. dr.)*

A MISKOLCI MŰVÉSZ-TELEP. Képzőművészeti főiskolánk új tanterve nagy súlyt vet arra, hogy növendékei a téli hónapok műterem-munkája után művésztelepeken közvetlen kontaktusba kerüljenek a szabad természettel. Evégből kisebb csoportokban, tanárok vezetése alatt, szétküldi őket a vidéki városokba. A mai rossz viszonyok között a főiskolának nincs pénze arra, hogy művésztelepeket létesítsen, tehát megragad minden alkalmat, ahol érdeklődés és lehetőség mutatkozik, hogy növendékeinek egy-egy csoportját a nyári hónapokra a vidéken elhelyezze. Így vándorolnak e művészcsoportok évről-évre más és más helyekre. Az állandóság jellegével emelkedik ki ezek közül a miskolci művésztelep, hol az idén az ötödik nyarat fogja tölteni a *Benkhard Ágost* főiskolai tanár vezetése alatt levő csoport. Ez a körülmény nemcsak Miskolc környékének festői szépségéről tanuskodik, hanem a város közönségének megértő támogatásáról és kulturális színvonaláról is. Az állam egy szanatóriumi épületet alakított át művészteleppé, melynek állandó lakója *Muhits Sándor* iparművésztanár, a művésztelep agyagipari műhelyének kitünő vezetője, a matyó hímző háziiparnak a régi forma és színérzékek alapján továbbfejlesztője. Ez az épület az otthona nyáron a művésznövendékeknek. *Szentpály* az elhúnyt és *Hodobay Sándor* a jelenlegi polgármester éveken át való kitartó lelkes propagandájának eredménye, hogy a miskolci közönség a művésztelepet olyan tulajdonának tekinti már, mely az ő kultúréletébe szervesen bekapcsolódott. Ezt bizonyította a mult év őszén, a negyedik nyár munkájáról beszámoló kiállítás iránt megnyilvánuló nagy érdeklődés, melynek ünnepélyes megnyitásán a kultuszminiszter is képviseltette magát és a Kéve művészegyesület, a Szinyei-Társaság, valamint a fővárosi sajtó kiküldöttei is jelen voltak. Miskolc városa úgy mint a multban, az idén is tekintélyes összeggel járul a művésztelep fenntartásához, több növendéknek teljes ellátást biztosítva és a Kéve művészegyesület is több ösztöndíjat fog a növendékek között kiosztani. Benkhard vezető tanár június hónapban utazik le növendékeivel.

A SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁGBÓL. Június hó első hetében a Társaság vendégül látta *Vittorio Pica* urat, a kiváló olasz kritikust, a velencei nemzetközi művészeti kiállítások főtitkárát, ki mint a Társaság külföldi levelező tagja, június másodikán a Tudományos Akadémiában tartott ülésen a japán művészetről szóló tanulmányát olvasta fel székfoglaló előadásul. *Vittorio Pica* évtizedek óta a magyar képzőművészetnek egyik legalaposabb ismerője és leglelkesebb propagálója. Számos értékes tanulmánya Olaszország határain túl is hírét vitte művészetünknek és Szinyeinek a külföld előtt való elismertetésében is érdemei vannak. Most elsőízben járt Budapesten és természetes, hogy e rokonszenves barátunknak a legmelegebb fogadtatásban volt része. A Szinyei-Társaság ünnepi vacsoráján, melyen a tagok s a műpártolók nagy számban jelentek meg, *Kertész K. Róbert* h. államtitkár, a kultuszminiszter nevében olasz nyelven üdvözölte Picát, *Lázár Béla* dr. pedig franciául. A tiszteletére csetei *Herzog Mór Lipót* báró, *Horváth Nándor*, *Ernst Lajos*, báró *Hatvany Ferenc*, *Perlmutter Izsák*, *Tamás Henrik*, *Wertheimer Adolf* urak által rendezett ebédeken és estélyeken alkalma volt vendégünknek fővárosunk művészi életének kiválóságaival megismerkedni. Múzeumaink, nevezetesebb magángyüjteményeink megtekintése és műterem-látogatások után *Csók István* úrnak, a Szinyei-

Kisfaludy Strobl Zsig.

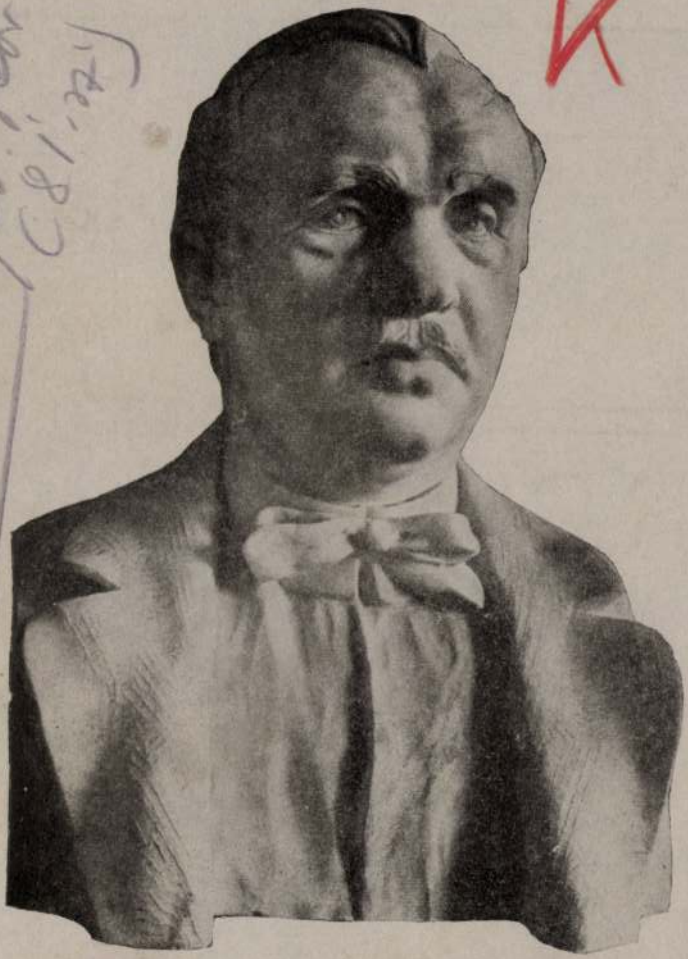

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Csók István

Foto Seidner

si ára: Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő, negyedévre 6 pengő. Egyes szám ára
Előfizetés külföld számára egész évre:
hilling, Csehszlovákiában 150 csehkorona, Jugoszláviában 300 dinár, Romániában 800 lei, N

eretet, üveget
llánt

etezés, üvegezés

Handelsmo

VII. Rottenbiller-utca 35. Tel

RCON

modern
akásművészeti
műhely

Modern lakás

HA
aszt

IV.,
Telef

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Tóth Lajos arcképe, bronz

Mücsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Dávid, bronz

Műcsarnok 1924 február-március

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Magurányi J.-né arcképe, márvány

Vitza, márvány

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Aphrodite, gipsz

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Kisfaludi S[T]robl Zs. MDK

Két akt,

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Fürdés előtt

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Kisfaludi Strobl Zs. MDK

Guggoló akt,

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Mosó leány, repr.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond

Bernhard Shaw

General Jam Hamilton

Három téli kiáll. Ernst-muzeum. MüvészÉlet 1933. II.2.sz. 4.l.

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Fürdés előtt, repr.

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szobr.m.

Perczel Miklósné arcképe.	Bronz.
Gróf Almássy Györgyné arcképe.	"
Rürdö nö.	"

Ernst Museum Kiállításai. XXIV. Kép. Repr.
Kat. 11.,12.l.

Kisfaludi S[T]robl Zs. MDK

Fürdés után

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Kisfaludi Strobl Zsigmond MDK

Gundel

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Kisfaludi-Stórbl Zsigmond szobrász M.D.K.

Megmintázat Lenin nagyméretü szobrát. , a szobrot
Szombathelyen helyezik el

Napi krónika
Magyar Nemzet 1964. szeptember 23. 6.1.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, szobrász MDH

Leninről készült szobrát a szombathelyi Március 15. téren helyezik el.

–: Szobrot állítanak Leninnek Szombathelyen. 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. szept. 23.

Kisfaludi Strobl Zsigmond, szobrán VDK

Magnódokumentáció" van Kisfaludi
"Strobl Zsigmondtól is a felszabadulás
első napjairól.

Tamás Aztán: A történelem élő forrásai 7

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. szept. 18.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

MDK

Dávid, bronz

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

VIGH TAMÁS Csernus Kati

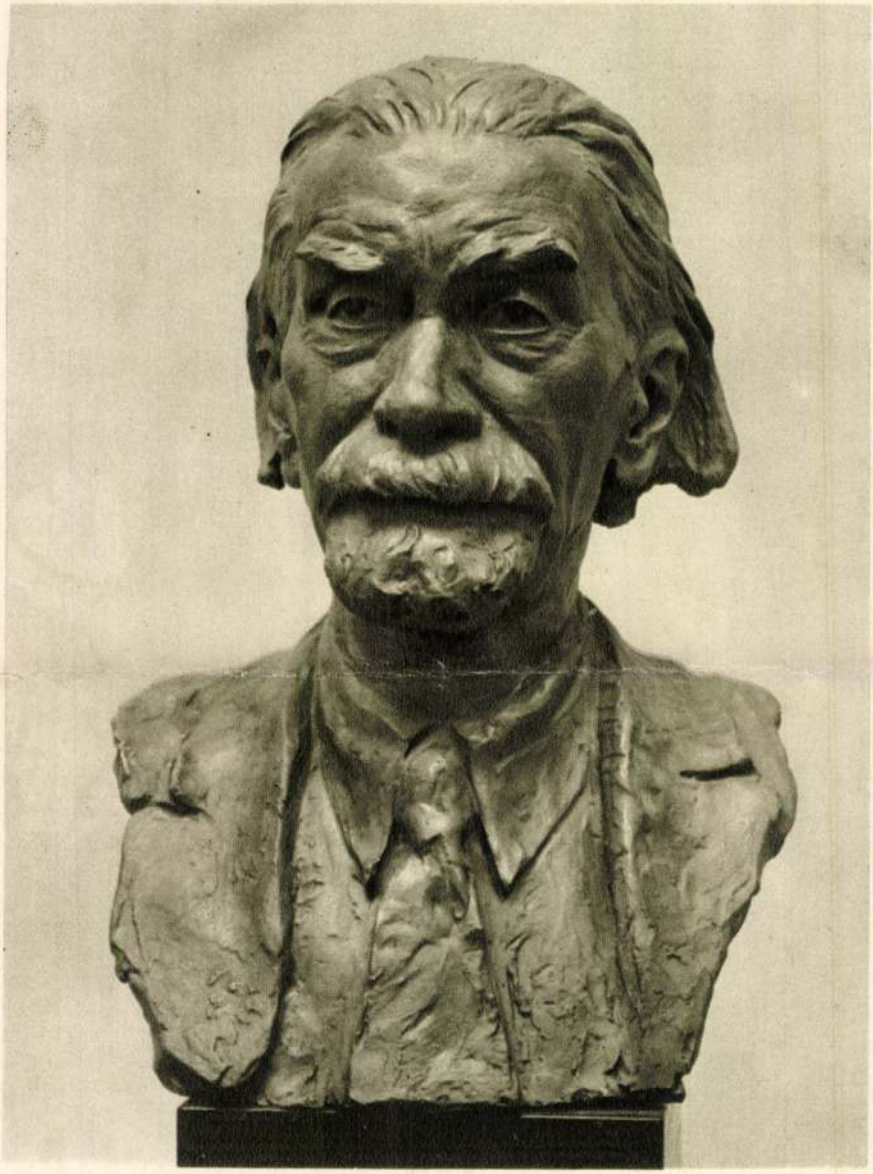

KISFALUDI-STRÓBL ZSIGMOND Edvi-Illés Aladár

202. Kisfaludi-Strobl Zsigmond: Venczell Béla.

Ernst Múzeum kiállításai
I. XXXI. 28 (1926)
Szinyei Társ. II. ik kiáll.

Kisfaludi Strobl Zsigmond

K

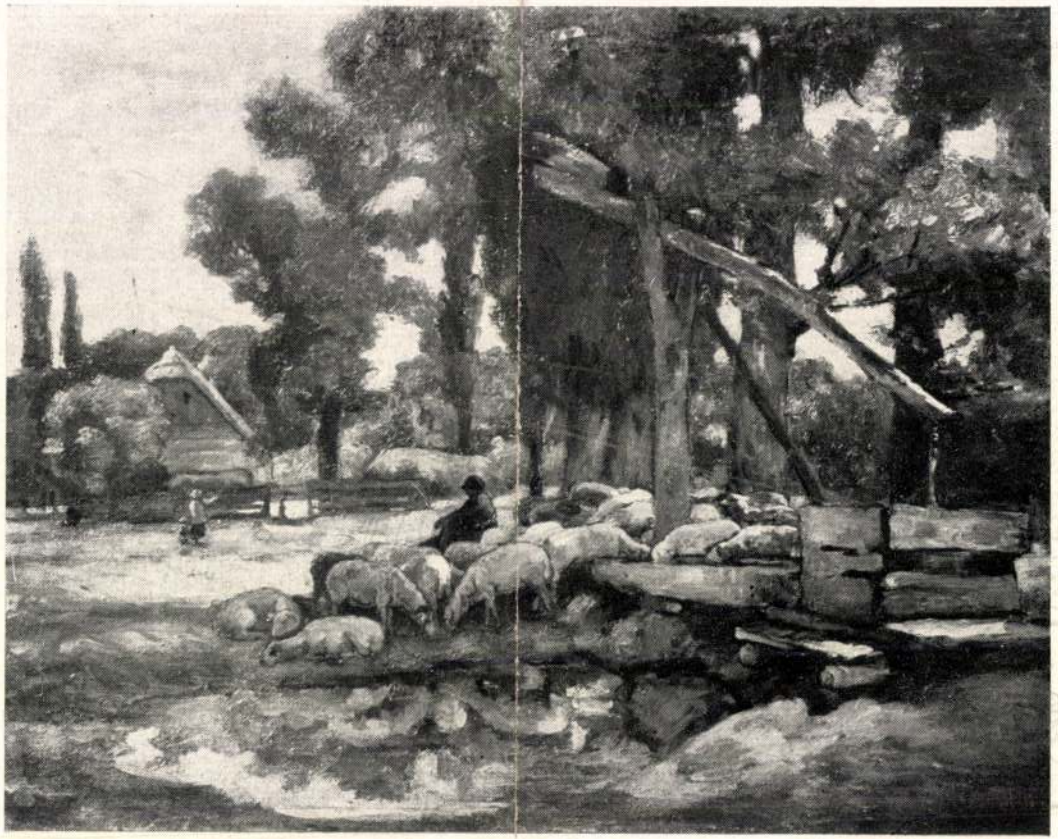

201. Iványi-Grünwald Béla: Delelő.

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND:
LEVELDI KOZMA FERENC (BÁRD MIKLÓS) KÉPMÁSA

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: RÁKOSI JENŐ

LUX ELEK: MADONNA. Faszobor

BECK Ö. FÜLÖP: ADY ENDRE EMLÉKÉRME

Kisfaludi Strobl Zsig.

72

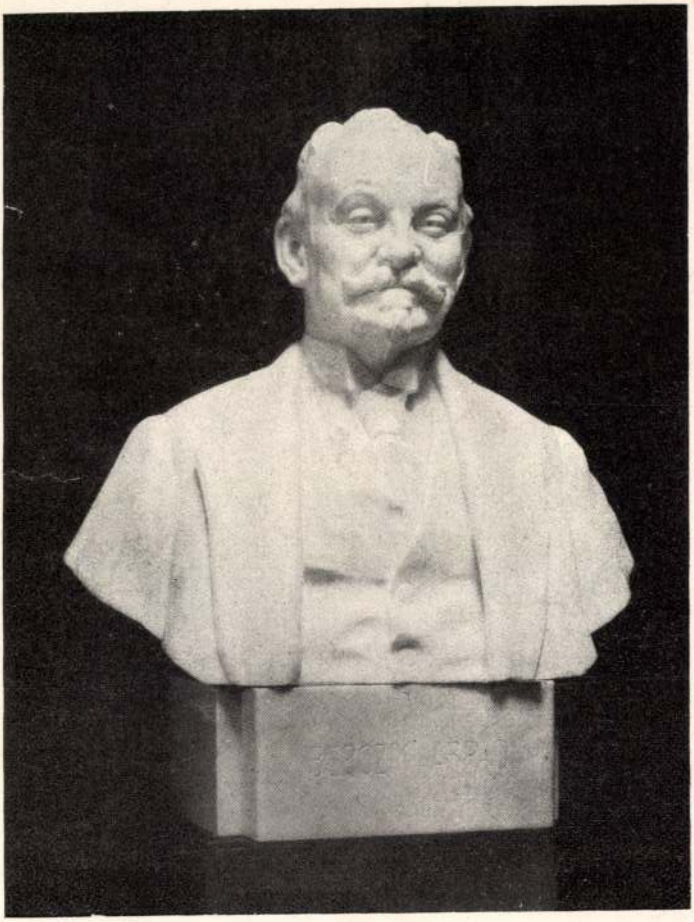

86. Kisfaludi Strobl Zsigmond: Berczik Árpád író, m. t.

Művaink 1915/16.

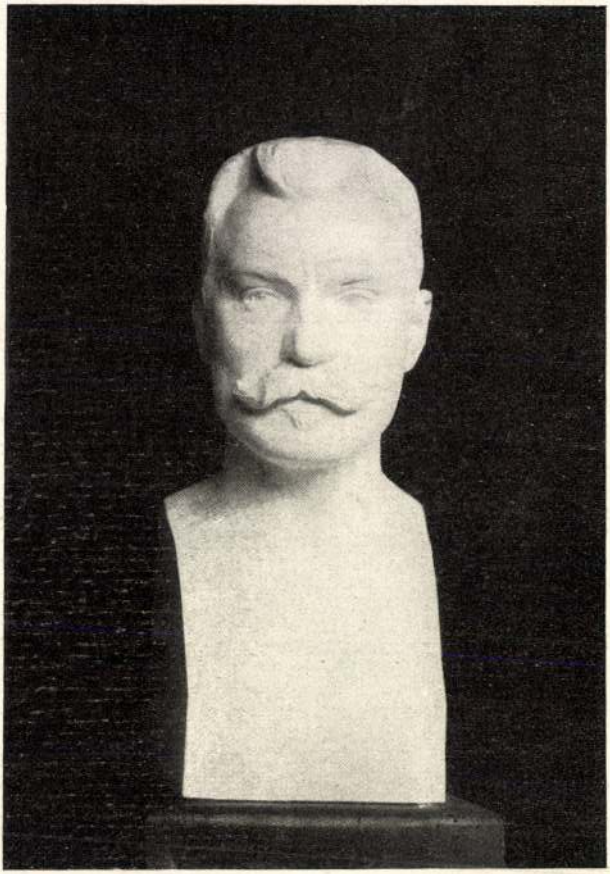

384. Istók János: Havas István író.

A VÁROSTORONY. Jobbra a városház, balra a Storno-ház

A HŰSÉGKAPU. Hickisch Rezső és Kisfaludi-Strobl Zsigmond alkotása

Kisf. Strobl Zs.
3. 483
Magyar Művészet
1928. 7 sz. 483. l

A BENCÉS-SZÉKHÁZ

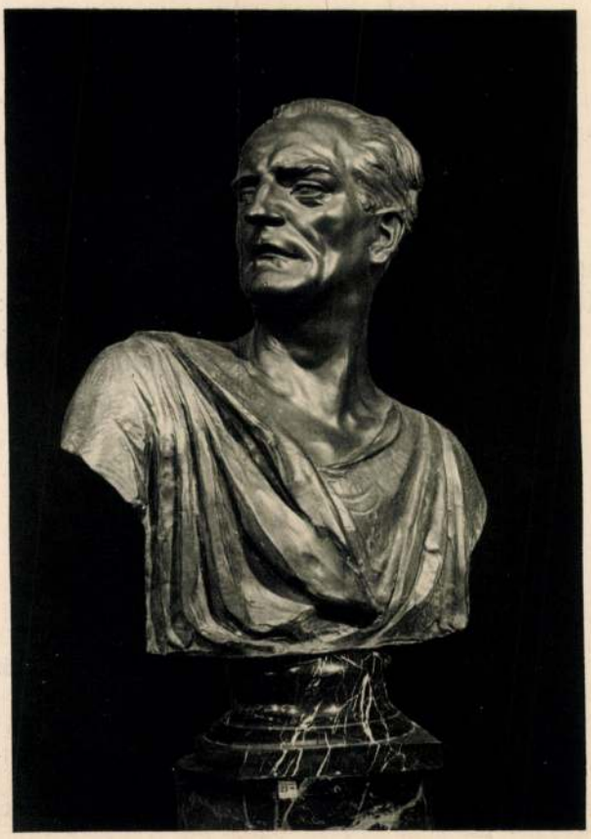

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND: VENCZELL BÉLA.

De nem. Elmúlt az idő, mely újra valóra hívta a régi dalt: „Wenger polak dwa bratanki . . .“ („Magyar lengyel egytestvérek, Hej! be sokszor folyott vérek . . .“)

A lengyel eke termő barázdákat fordít a sebzett földre.

Megjött a csend. A csendes fojtogatás békéje.

Egy-egy örökhivő angyal föl-fölröppen az igaz békesség, az emberszeretet olajágával. De hiába röppen.

Talán a művészet géniusza az egyedüli a szárnyuk törött, ágjuk száradt angyalok között, akit nem fogad gyanakvás, értetlenség, nem féltékenység dühe, akit — mert csupán adni jön — szívesen látnak, barátsággal fogadnak jégszívű Európa nemzetei.

*

A töredékeiből eggyé forradt lengyel nemzet a maga grafikus művészeinek teljes, repraesentatív alkotássorozatával így tudott végigjárni régi ellenséget, új barátot. Helsinki, Oslo, Kjöbenhaven, Hága, Brüsszel, Páris, Prága és Belgrád voltak állomásai eddig. S most a Nemzeti Szalonnak ily célra igazán alkalmas helyiségeiben bemutatkoztak nálunk.

Akár a gyüjtemény művészeinek, akár a kiállított—jobbára állami tulajdonban levő—művek számát tekintjük, impozáns ez a kiállítás.

S amint végignézzük a lengyel anyagot, örömmel állapítjuk meg, hogy mindvégig érdekes, ötletes, különös hangulatú, technika szempontjából mesteri, tartalom szempontjából mélyenjáró lapok teszik emlékezetessé ezt a kiállítást.

A magyar művésznek vagy műbarátnak — hisz ezekhez szól leginkább az ilyen kiállítás — méltán feltűnik az, hogy a fametszet és a kőrajz hány pompás lapon szerepel e gyüjteményben, míg nekünk magyaroknak ma alig is van a lengyel Skoczylashoz mérhető fametszőnk vagy olyan lendületű kőrajzolónk, mint Wyczólkowski. Ha ennek a jelenségnek az okát kutatjuk, arra a gondolatra kell jutnunk, hogy a lengyel művészek mélyebben és áldozatkészebben foglalkoznak a grafikával s a művészi grafika célját helyesen látják.

A művészi grafika célja az, hogy maga az alkotó művész könnyebben terjessze gondolatait és ható ereje nagyobb területet foghasson át.

Székely Bertalan, Munkácsy vagy Matejko Jan nagy kompozíciói eredetijükben és váz-

Magyar Művészet 1926.

ereje a végzett, de főleg az elvégzendő munkával egyáltalában nem áll arányban, úgy hogy kívánatos lenne, ha a régészeti és művészettörténeti kérdések iránt érdeklődő közönség nagyobb számmal állana a Társulat zászlaja alá s segítené a Társulatot céljainak elérésében. Belépésre vonatkozó felvilágosítások Oroszlán Zoltán I. oszt. múzeumi őr másodtitkárnál (VI., Aréna-út 41, Szépművészeti Múzeum) vagy Schiller Rezső gazd. hiv. főnök, pénztárnoknál (VIII., Nemzeti Múzeum, gazdasági hivatal) nyerhetők.

Reméljük, hogy két év mulva az ötven éves Régészeti Társulat tagjainak sorában mindazok ott lesznek, kiknek kedves a magyar föld régészeti és művészeti kulturája. *O. Z.*

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM GYARAPODÁSA 1925-BEN. A Szépművészeti Múzeum gyüjteményei közül 1925-ben a *régi képtár* a következő négy festménnyel gyarapodott: Mányoky Ádám: II. Rákóczi Ferenc arcképe (jánoshalmi Nemes Marcell ajándéka); Jacopo del Casentino: Trónoló Madonna szentekkel (Sir Jos. Duveen ajándéka); Ulrich Futerer (?): Krisztus a keresztet viszi (Kleinberger Ferenc ajándéka) és Bogdán Jakab: Virágcsendélet papagállyal (részben báró Hatvany Ferenc adományából). — *A modern képtár* részére szerzett nevezetesebb művek: 1. Elhalt művészektől: Donát János: Női arckép (1823); Dósa Géza: Női arckép (1868); Ferenczy Károly: A három királyok; ugyanaz: Tanulmány „A három királyok" egyik alakjához (Káldy Jenő kormányfőtanácsos ajándéka); Koroknyai Ottó: Férfiarckép (raktári anyag eladásából); Kőrösfői-Kriesch Aladár: Zách Klára története (diptychon); Liezen-Mayer Sándor: Női képmás (Dános Géza ajándéka); Lieder Frigyes: Komlóssy X. Ferenc festőművész arcképe (1853); Ligeti Antal: Sziklás tengerpart (csere); Munkácsy Mihály: Fasor (részben raktári anyag eladásából és adományokból); ugyanaz: Fiútanulmány a „Zálogház"-hoz (részben raktári anyag eladásából); ugyanaz: Búcsúlátogatás (az Omnia mozgóképszínház ajándéka); Simó Ferenc: Női arckép 1826); Szinyei Merse Pál: A művész nővérének arcképe (1870). 2. Élőművészektől: Iványi-Grünwald Béla: Disznócsorda (csere); Karlovszky Bertalan: Gyümölcsök és virágok (Stevenson Scott, New York ajándéka); Rudnay Gyula: Nagybábonyi-utca. — *A régi szoborgyüjtemény* egy szent szerzetesnőt álló alakban ábrázoló, régi színezés nyomait viselő XVIII. századi, a bottornyai templomból származó faszoborral gyarapodott. — *A modern szoborgyüjtemény* gyarapodásából Farkas Zoltán Férfitej c. szobra (a művész iskolatársainak ajándéka) és Sidló Ferenc Primavera c. szobra, továbbá Beck Ö. Fülöp, Berán Lajos, Ferenczy Béni, Paczka Kornélia, Reményi József, liptóújvári Stróbl Alajos, Telcs Ede magyar művészek, J. C. Chaplain, J. Dillens, R. Franges, D. Greiner, Hans Lerche, R. Marschall, C. Meunier, L. O. Roty, H. Schwegerle, J. Van Goor és G. Wrba külföldi művészek érmei és plakettjei említendők, amelyek közül a külföldi darabok valamennyije dr. Hámos Pál ajándéka. — *A grafikai kabinet* gyarapodásából mint jelentékenyebb darabokat kiemeljük a következő elhalt magyar művészek munkáit: Barabás Miklós: Nagy Sándor vértanu menyasszonya (vízf., Klauzál Gábor ny. min. tan. aj.); Benczúr Gyula: Tervrajz a Szt. István bazilika kupolájának középső mozaikjához (toll- és krétarajz, özv. Benczúr Gyuláné aj.); Canzi Ágost: Női arckép (vízf.); Gyárfás Jenő: Vázlatkönyv, a művész 58 eredeti rajzával és vízfestményével és 5 vízfestésű másolatával P. Veronese és J. Tintoretto festményei után; Laccataris Demeter: Arcképtanulmány (olajvázlat); Liezen-Mayer Sándor: Illusztrációk Faust-hoz (Dános Géza aj.); Munkácsy Mihály: Vázlat az Ecce homo-hoz (dr. Rózsaffy Dezső aj.); ugyanaz: Fejtanulmány a Golgotha Krisztusához (Dános Géza aj.); Telepy Károly: Munkácsy atyjának háza Miskolcon (vízf., Gömbös Gyula aj.); Zichy Mihály: Lóversenytér (Silbermann Á. aj.). Élő magyar művészektől: Baditz Ottó: Jelenet a lovagkorból (Wolfner Gyula aj.); Csók István: Ateliersarok (szénvázlat); Egry József: Önarckép (pasztell, Weiss Fülöp és neje adományából); Karlovszky Bertalan: Női tanulmányfej (monochrom olajvázlat); Rudnay Gyula: Facsoport (szénrajz, Tamás H. aj.); Szőnyi István: Gyümölcsszüret (vízf.). — Idegen művészektől: E. Manet: Spanyol táncosok (vízf., csere); Jan Matejko: Ceruzavázlat; Egon Schiele: Fiúakt (Fenyő Iván aj.). A múzeum ez új szerzeményei közül Mányoky Rákóczi képét mult évi évfolyamunk első számában, Munkácsy három olajfestményét pedig úgyanannak második számában közöltük.

KIÁLLÍTÁSOK

LENGYEL GRAFIKUSOK. A lezajlott évtizednek vérzivataros első fele közelebb hozott bennünket a lengyel lélekhez. Színről-színre láttuk a harmatos lengyel mezőket, a sok vért látott lengyel vizeket, a földig rombolt faházakat . . . a védőárkok ördögbarázdáival, gránátok tölcséreivel fölsebzett, az örök nyugodalmat hiába ígérő keresztekkel teleszórt lankásokat. Éjszaka lángjába, menetelő embertömeg álomvágyó szemeibe szeszélyesen épült mélabús városok képei mosódtak bele. Asszonyszemekből ijedt kérdés, férfiszemekből bánatos dac villan felénk . . .

Hosszú harci éjszakák nyomott hangulata riad fel bennünk, mikor a sötét lapokból előbukkanó jellegzetes épületformákat, a bánatos barnafeketében úszó lengyel Istenfiát nézzük. Más falról nagy Rákóczi Ferenc fokosforgató hajdui piroslanak elénk . . .

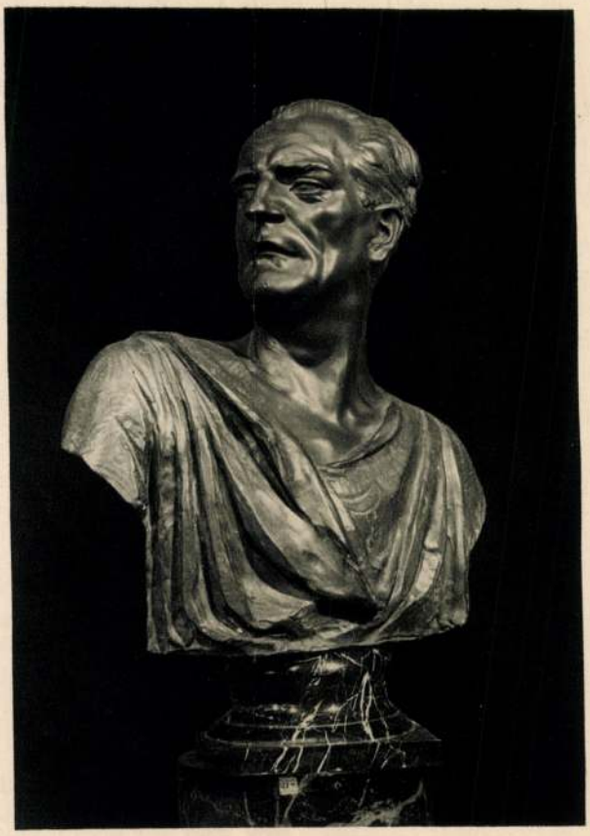

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND: VENCZELL BÉLA.

De nem. Elmúlt az idő, mely újra valóra hívta a régi dalt: „Wenger polak dwa bratanki . . .“ („Magyar lengyel egytestvérek, Hej! be sokszor folyott vérek . . .“)

A lengyel eke termő barázdákat fordít a sebzett földre.

Megjött a csend. A csendes fojtogatás békéje.

Egy-egy örökhivő angyal föl-fölröppen az igaz békesség, az emberszeretet olajágával. De hiába röppen.

Talán a művészet géniusza az egyedüli a szárnyuk törött, ágjuk száradt angyalok között, akit nem fogad gyanakvás, értetlenség, nem féltékenység dühe, akit — mert csupán adni jön — szívesen látnak, barátsággal fogadnak jégszívű Európa nemzetei.

*

A töredékeiből eggyé forradt lengyel nemzet a maga grafikus művészeinek teljes, repraesentatív alkotássorozatával így tudott végigjárni régi ellenséget, új barátot. Helsinki, Oslo, Kjöbenhaven, Hága, Brüsszel, Páris, Prága és Belgrád voltak állomásai eddig. S most a Nemzeti Szalonnak ily célra igazán alkalmas helyiségeiben bemutatkoztak nálunk.

Akár a gyüjtemény művészeinek, akár a kiállított—jobbára állami tulajdonban levő—művek számát tekintjük, impozáns ez a kiállítás.

S amint végignézzük a lengyel anyagot, örömmel állapítjuk meg, hogy mindvégig érdekes, ötletes, különös hangulatú, technika szempontjából mesteri, tartalom szempontjából mélyenjáró lapok teszik emlékezetessé ezt a kiállítást.

A magyar művésznek vagy műbarátnak — hisz ezekhez szól leginkább az ilyen kiállítás — méltán feltűnik az, hogy a fametszet és a kőrajz hány pompás lapon szerepel e gyüjteményben, míg nekünk magyaroknak ma alig is van a lengyel Skoczylashoz mérhető fametszőnk vagy olyan lendületű kőrajzolónk, mint Wyczólkowski. Ha ennek a jelenségnek az okát kutatjuk, arra a gondolatra kell jutnunk, hogy a lengyel művészek mélyebben és áldozatkészebben foglalkoznak a grafikával s a művészi grafika célját helyesen látják.

A művészi grafika célja az, hogy maga az alkotó művész könnyebben terjessze gondolatait és ható ereje nagyobb területet foghasson át.

Székely Bertalan, Munkácsy vagy Matejko Jan nagy kompozíciói eredetijükben és váz-

Magyar Művészet 1926.

ereje a végzett, de főleg az elvégzendő munkával egyáltalában nem áll arányban, úgy hogy kívánatos lenne, ha a régészeti és művészettörténeti kérdések iránt érdeklődő közönség nagyobb számmal állana a Társulat zászlaja alá s segítené a Társulatot céljainak elérésében. Belépésre vonatkozó felvilágosítások Oroszlán Zoltán I. oszt. múzeumi őr másodtitkárnál (VI., Aréna-út 41, Szépművészeti Múzeum) vagy Schiller Rezső gazd. hiv. főnök, pénztárnoknál (VIII., Nemzeti Múzeum, gazdasági hivatal) nyerhetők.

Reméljük, hogy két év mulva az ötven éves Régészeti Társulat tagjainak sorában mindazok ott lesznek, kiknek kedves a magyar föld régészeti és művészeti kulturája. *O. Z.*

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM GYARAPODÁSA 1925-BEN. A Szépművészeti Múzeum gyüjteményei közül 1925-ben a *régi képtár* a következő négy festménnyel gyarapodott: Mányoky Ádám: II. Rákóczi Ferenc arcképe (jánoshalmi Nemes Marcell ajándéka); Jacopo del Casentino: Trónoló Madonna szentekkel (Sir Jos. Duveen ajándéka); Ulrich Futerer (?): Krisztus a keresztet viszi (Kleinberger Ferenc ajándéka) és Bogdán Jakab: Virágcsendélet papagállyal (részben báró Hatvany Ferenc adományából). — *A modern képtár* részére szerzett nevezetesebb művek: 1. Elhalt művészektől: Donát János: Női arckép (1823); Dósa Géza: Női arckép (1868); Ferenczy Károly: A három királyok; ugyanaz: Tanulmány „A három királyok" egyik alakjához (Káldy Jenő kormányfőtanácsos ajándéka); Koroknyai Ottó: Férfiarckép (raktári anyag eladásából); Kőrösfői-Kriesch Aladár: Zách Klára története (diptychon); Liezen-Mayer Sándor: Női képmás (Dános Géza ajándéka); Lieder Frigyes: Komlóssy X. Ferenc festőművész arcképe (1853); Ligeti Antal: Sziklás tengerpart (csere); Munkácsy Mihály: Fasor (részben raktári anyag eladásából és adományokból); ugyanaz: Fiútanulmány a „Zálogház"-hoz (részben raktári anyag eladásából); ugyanaz: Búcsúlátogatás (az Omnia mozgóképszínház ajándéka); Simó Ferenc: Női arckép 1826); Szinyei Merse Pál: A művész nővérének arcképe (1870). 2. Élőművészektől: Iványi-Grünwald Béla: Disznócsorda (csere); Karlovszky Bertalan: Gyümölcsök és virágok (Stevenson Scott, New York ajándéka); Rudnay Gyula: Nagybábonyi-utca. — *A régi szoborgyüjtemény* egy szent szerzetesnőt álló alakban ábrázoló, régi színezés nyomait viselő XVIII. századi, a bottornyai templomból származó faszoborral gyarapodott. — *A modern szoborgyüjtemény* gyarapodásából Farkas Zoltán Férfitej c. szobra (a művész iskolatársainak ajándéka) és Sidló Ferenc Primavera c. szobra, továbbá Beck Ö. Fülöp, Berán Lajos, Ferenczy Béni, Paczka Kornélia, Reményi József, liptóújvári Ströbl Alajos, Telcs Ede magyar művészek, J. C. Chaplain, J. Dillens, R. Franges, D. Greiner, Hans Lerche, R. Marschall, C. Meunier, L. O. Roty, H. Schwegerle, J. Van Goor és G. Wrba külföldi művészek érmei és plakettjei említendők, amelyek közül a külföldi darabok valamennyije dr. Hámos Pál ajándéka. — *A grafikai kabinet* gyarapodásából mint jelentékenyebb darabokat kiemeljük a következő elhalt magyar művészek munkáit: Barabás Miklós: Nagy Sándor vértanu menyasszonya (vízf., Klauzál Gábor ny. min. tan. aj.); Benczúr Gyula: Tervrajz a Szt. István bazilika kupolájának középső mozaikjához (toll- és krétarajz, özv. Benczúr Gyuláné aj.); Canzi Ágost: Női arckép (vízf.); Gyárfás Jenő: Vázlatkönyv, a művész 58 eredeti rajzával és vízfestményével és 5 vízfestésű másolatával P. Veronese és J. Tintoretto festményei után; Laccataris Demeter: Arcképtanulmány (olajvázlat); Liezen-Mayer Sándor: Illusztrációk Faust-hoz (Dános Géza aj.); Munkácsy Mihály: Vázlat az Ecce homo-hoz (dr. Rózsaffy Dezső aj.); ugyanaz: Fejtanulmány a Golgotha Krisztusához (Dános Géza aj.); Telepy Károly: Munkácsy atyjának háza Miskolcon (vízf., Gömbös Gyula aj.); Zichy Mihály: Lóversenytér (Silbermann Á. aj.). Élő magyar művészektől: Baditz Ottó: Jelenet a lovagkorból (Wolfner Gyula aj.); Csók István: Ateliersarok (szénvázlat); Egry József: Önarckép (pasztell, Weiss Fülöp és neje adományából); Karlovszky Bertalan: Női tanulmányfej (monochrom olajvázlat); Rudnay Gyula: Facsoport (szénrajz, Ta[illegible]ás H. aj.); Szőnyi István: Gyümölcsszüret (vízf.). — Idegen művészektől: E. Manet: Spanyol táncosok (vízf., csere); Jan Matejko: Ceruzavázlat; Egon Schiele: Fiúakt (Fenyő Iván aj.). A múzeum ez új szerzeményei közül Mányoky Rákóczi képét mult évi évfolyamunk első számában, Munkácsy három olajfestményét pedig úgyanannak második számában közöltük.

KIÁLLÍTÁSOK

LENGYEL GRAFIKUSOK. A lezajlott évtizednek vérzivataros első fele közelebb hozott bennünket a lengyel lélekhez. Színről-színre láttuk a harmatos lengyel mezőket, a sok vért látott lengyel vizeket, a földig rombolt faházakat . . . a védőárkok ördögbarázdáival, gránátok tölcséreivel fölsebzett, az örök nyugodalmat hiába ígérő keresztekkel teleszórt lankásokat. Éjszaka lángjába, menetelő embertömeg álomvágyó szemeibe szeszélyesen épült mélabús városok képei mosódtak bele. Asszonyszemekből ijedt kérdés, férfiszemekből bánatos dac villan felénk . . .

Hosszú harci éjszakák nyomott hangulata riad fel bennünk, mikor a sötét lapokból előbukkanó jellegzetes épületformákat, a bánatos barnafeketében úszó lengyel Istenfiát nézzük. Más falról nagy Rákóczi Ferenc fokosforgató hajdui piroslanak elénk . . .

erővel adja elő, ezzel együtt az ő élénk és spirituális jellemét is. Érmeinek dekoratív része is jelentős értékeit mutatja a kompozíciónak, úgy a vonal vezetésében, mint a plasztikai elem kifejlesztésében." Dícséri ezenkívül Esseő Erzsébet szobrait is, bennök az architektonikus rendezettséget, a széles és erőteljes mintázást. Rézkarcain kiemeli az egyszerű, sommázó, de kifejező kontúrvonalakat, amelyekkel különösen mindenféle állatot mutat be kifejező mozdulataikkal.

KIÁLLÍTÁSOK

Augusztus 1-én nyílt meg *Tipary Dezső* festőművész műteremkiállítása;

Augusztus 5-én *Gödöllőn* a *Falu* Országos Földműves Szövetség és a Gödöllői Járási Közművelődési Egyesület által *Nagy Sándor* festőművész elnöksége mellett rendezett nagy kiállítás, amelynek kulturális főosztálya gazdag egyház-, képző- és iparművészeti gyüjteményt, továbbá hadtörténelmi osztálya keretében igen értékes Hősi emlékmű pályázati anyagot foglalt magában.

Szeptember 5-én nyílt meg a Nemzeti Szalon L. csoportkiállítása, melyen Brailovski Leonidas és Brailovska Rimma orosz festőművészek, valamint Bizony Ákosné, Gyenes Gitta, Leidenfrost Pál és Lingauer István festőművészek vettek részt.

MŰVÉSZETI IRODALOM

PANNONHALMI SZEMLE. Új évnegyedes folyóirat indult meg ezen a címen Pannonhalmán, dr. *Strommer* Viktorin és dr. *Kühár* Flóris szerkesztésében, általános érdekű tartalommal. Történeti, művelődéstörténeti, bölcseleti, teológiai vonatkozású tanulmányokat tartalmaz az első két füzet, ezenkívül könyvismertetések, bírálatok sorát s mindezt bencés írók tollából. A bencések hazánk legérdemesebb, legnépszerűbb szerzetesrendjei sorában is kiváló helyet foglalnak el, tudományos munkásságukat régtől fogva becsülik, az új folyóirat mintegy gyüjtőmedencéje ily irányú működésüknek. Minket ezen a helyen azért is érdekel, mert a bencések sohasem voltak közönyösek a művészettel szemben, nemcsak hogy régtől fogva ösmerik a művészetnek az egyház céljaira is felhasználható hatóerejét, de valóban melegszívű s megértő patrónusai is voltak építészetnek, szobrászatnak, festészetnek. Ennek a lelkületnek mintegy szimboluma a pannonhalmi templom, amely számos részleteiben, építéstörténetében mintegy dióhéjba foglalt sommája a régibb magyar művészet történetének. Nem véletlen tehát, hogy az új folyóiratnak első száma dr. *Mihályi* Ernő avatott tollából cikket közöl erről a templomról s hogy a folyóirat egyébként is ad művészeti vonatkozású közleményeket. Így például a második szám egyebek közt reprodukcióban közli a jubiláló székesegyház műkincseinek néhány darabját. Szívesen vennők, ha az ily közlések folytatódnának s a pannonhalmi kis magyar bencésvilág művészeti kincstárának minden értékes vagy érdekes darabja — a legújabbakat sem véve ki — sorban helyet kapnának a szépen megindult folyóiratban. *(lk.)*

ADATOK A MAGYAR KERTI KULTÚRA TÖRTÉNETÉHEZ FŐTEKINTETTEL SZENCZY HERBÁRIUMÁRA. Írta *Pauer* Arnold. Különlenyomat a csornai premontrei kanonokrend szombathelyi gimnáziumának 1925—26-ik évi Értesítőjéből. Szombathely, 1926. 80. l. — A szerző jó szolgálatot tett ezzel a szorgalmas tanulmánnyal mindazoknak, akik a magyar kertművészet multja iránt érdeklődnek. Erről a multról sokfelé elszórt adatok maradtak ránk, összefoglaló képet nem adott róla senki, mert br. Prónaynak akadémiai felolvasása (1862) nagyon is szűkre van fogva. A szerző összeírta az irodalomban föllelhető szétszórt adatokat s miután röviden képet ad az európai kerti kultúra főbb korszakairól, tüzetesebben foglalkozik a házikerttel s főképp a díszkerttel, ahogy az az idők folyamán hazánkban kialakult. Századok s megyék szerint sorolja fel az idevágó adatokat. Értekezésének második részében tüzetesen foglalkozik Szenczy herbáriumának anyagával (ez most egyik kincse a szombathelyi gimnáziumnak). Ez egyként érdekli a botanikust és a kertművészt. A botanikailag érdekes anyagot már elemezte Gáyer Gyula dr., a kertművészet szempontjából érdekes anyagot most publikálja a szerző s ebből körülbelül látnivaló, hogy miféle anyag volt a mult század közepe táján a magyar kertalakító számára hozzáférhető. Ezen a helyen minket inkább az első rész érdekel s kívánatosnak tartjuk, hogy amit a szerző ebben nagy körültekintéssel megállapított, azt folytassa s egészítse ki a jövőben, hogy végre megközelítő képét kaphassuk kertművészetünk multjának. A jelen dolgozat nagyon derekas alap ehhez a szép célhoz. *(L. K.)*

A STUDIO A MAGYAR SZOBRÁSZATRÓL. A londoni Studio júniusi számában Kineton *Parkes* cikket ír Közép-Európa fiatal szobrászairól. Minekutána a német és osztrák szobrászatot jellemezte, a magyarokról így ír: „Magyarország külön áll. Mióta elszakadt a monarchiától, nemzeti büszkeségét és öntudatát, főleg a művészetben, megőrizni

törekszik. A germán és szláv népek között áll és azok szomszédja. Több emlékművét lerombolták a háború alatt. Igen fájlalja azt, de azon van, hogy újakat emeljen. Magyarországon nagy az emlékmű kultusza s művészei igyekeznek azt kielégíteni. A fiatalok a görög és renaissance stílusra építik a magukét. Általában naturalizmusra törekszenek és nem állanak hátrább, mint szláv szomszédaik, kiknek naturalizmusa nem okoz nekik gondot. Főleg négyen felelnek meg e jellemzésnek: *Pásztor, Sidló, Lux* és *Kisfaludi-Strobl*, mind budapesti születésű, (?) itt is kapták első kimüvelésüket, hogy aztán Párisban, Münchenben és Bécsben fejlesszék azt tovább. Jelenleg nem mutatnak továbbhaladást, kivéve *Sidlót*, aki azonban egyben-másban a szerb Mestrovics modorát vette át." A cikkhez *Kisfaludi-Strobl* egy szoborművét, „A reggel"-t, igen szép, egész oldalnyi reprodukcióban közli.

PEIRCE HAYFORD and TYLER ROYALL, BYZANTINE ART. Kai Khosru Monographs on Eastern Art. General editor: Arthur Waley. London, 1926. Ernest Benn limited. — 8-r. 56 l. + 100 tábla.

Ainalov D., Dalton O. M., Diehl Ch., Kondakov N., Rostovtzeff M., Schlumberger G., Strzygowski J., Wulff O. és még más néhány jeles byzantinologus neve mellé két újabb név került. Két szerzőé, akik oly eszmei egyöntetűséggel dolgozták fel témájukat, hogy fölösleges munka lenne külön-külön szerepüket kutatnunk. A fenti névsor egyesei egészében felölelve Byzánc művészetének történetét, mások csupán egyes korszakok, vagy műfajok elemzése mentén világítottak bele ebbe az egyfelől udvarian és szertartásosan exclusiv-, másfelől oly komplikáltan sokszerű, synthetikus művészeti világba. A köztudatban élő, mondhatnók, népszerű esztétikai kitevője a „byzánci"-nak: a „merev", a „stilizált", — legjobb esetben, a „szertartásos". E madártávlati jelzők problémák gazdagságává nőttek azok számára, akik beállottak marokszedőknek, hogy ezt a széthullott termést kévébe kössék. Vajjon a számos históriai, elemző és összehasonlító stilkritikai munka mellett, összefoglaló, avagy speciális forma- és technikatörténeti taglalások után, mely nézőpontról vet világot tárgyára ez az újabb monographia és mi a mondanivalója?

Már a bevezető sorok megismertetnek az alaptónussal, amely a históriai előszót és a képmagyarázatot a képekkel egybefogja. Ez az alaphangnem: a történelmi tárgyilagosságú belehelyezkedés az adottba. Az optikai, értelmi és érzelmi igények olyan beállítása, amelyből eredőképen a byzánci művészet tárgyilagos mérlegelésére megfelelő históriai nézőpont adódik, csak olyannak sikerülhet, akinek anyaga fölött összehasonlító áttekintése van. Pedig, épen e tárgy áttekinthetősége, már az emlékek szétszórtságánál fogva is, az anyag egybehordásának feladatával azonos. E munka anyagát nem robotba hordták össze. Sokfelé szóródott emlékek eredetiben való komoly autopsiája s a mérlegelő kritikai selectio egy határozott cél szolgálatába állították a táblák anyagát. A szerzők nem merev tételekkel szolgálnak, hanem szemléletre és impressziókra fogékonnyá tevő vademecumot adnak. A kézenfogott olvasót, helyesebben szemlélőt, a különféle matéria- és technikabeli alkotások mentén megkapja a byzánci művészet *hangulata*. Túlságosan szűkszavú a szöveg ahoz, hogy iskoláskönyve legyen a kezdőnek s eléggé elkerül minden általánost, hogy a szakembert csupa ötlettel, látszólag odavetett megjegyzéssel, lényegében pedig stilkritikai kérdéssel végig lekösse.

A beleélés relativitásával témája mélyéről a könyv, mindjárt a legjellemzőbb sajátságot hozza felszínre: a byzánci művészet anyagszerűségét, a matéria érvényrehozatalát a megmunkálás stílusában. A zománc és miniatür, a szövetek különösen hivatottak az anyagszépség és színhatások kiaknázására, de ép így dominál az anyag sajátossága a kő- és csontfaragásban s a fémművészetben.

Az emlékek műfajra nézve vegyesen, lehetőleg művészettörténeti fázisok megfoghatóvá tételét célzó sorrendben vonulnak fel. A rómaitól elszakadó s a hellenizmusból a Kelet fermentumával e dúsan kiérett művészetet tagolni már csak azért is nehéz, mert művésztörténete sincs és formavilágának orientális hagyományosságát csak nagyobb időtávolságok mozgatják meg. A külső történetnek még oly nagy eseménye, mint a képrombolás (726—842), sem jelentett akkora megszakítást, vagy épenséggel pusztulást, amelyet a ragyogás szeretete, — hacsak lappangóan is, — de át ne hidalt volna a IX—XI. századok folytatódó virágzásába. (12. lap.)

Az udvari légkör, a földi hierarchia teremtette meg azt a pompahordozó ünnepélyességet, amely alkalmassá vált a mennyei, időn kívüli, örök hatalomnak ábrázolásaira. A szerző ki is emeli, hogy a keresztény vallás nemcsakhogy nem teremtette ezt az új formavilágot, hanem ez, inkább annak ellenére született meg („in spite of rather, than because of the new religion"). Ebben találkozik Strzygowskival és Wulffal, akik már az ókeresztény művészet genesisében a formaöröklés tényének primär jelentőségét hangsúlyozzák az új tartalom módosító követelésének secundär súlyával szemben. A régibb, az V—VI. századi Byzáncból oly kevés emlék maradt fenn, hogy pl. az eredeti, byzánci Krisztus-típust a szerző e művészet gyökereinek talaján kénytelen megkeresni és meglátni, nem pedig az új hajtások területén, Ravennában vagy Rómában. Egy syriai püs-

Magyar Művészet
1926. 7-7

HATODIK TEREM.

PLÁNY ERVIN MÜVEI :

106. Vázlat Sámson és Delilához . . . . . 800.—
107. Mosónők. (Concarneau Bretagne) . . . 1000.—
108. Klasszikus akt . . . . . 400.—
109. Menekülő szent család . . . . . 1500.—
110. Klasszikus dalnok. Magántulajdon.
111. Parasztasszony Bretagne-ból . . . . . 800.—
112. Idyll . . . . . 1200.—
113. Ifj. Jeszenszky Sándor arcképe. Magántulajdon.

HETEDIK TEREM.

PLÁNY ERVIN MÜVEI :

114. Tájkép . . . . . 400.—
115. Női fej . . . . . 600.—
116. Dachaui táj. Magántulajdon.
117. Anyám arcképe. Magántulajdon.
118. Csendéletvázlat . . . . . 200.—
119. Keleti nő . . . . . 500.—
120. Cigányleány. Magántulajdon.
121. Női akt . . . . . 500.—
122. Kigyóbüvölőnő . . . . . 600.—

A HALLBAN.

KISFALUDI STROBL ZSIGMOND MÜVEI:

123. Guggoló. Márvány . . . . . 4000.—
124. Biedermanné—Haupt-Stümmer Karola arcképe. Fayence. Magántulajdon.
125. Kállay Erzsébet és Lenke. Fayence. . . 1000.—
126. Báró Haupt-Stümmerné. Márvány. Magántulajd.
127. Gróf Széchenyi Péterné. Márvány. Magántulajd.
128. József Ferenc főherceg arcképe. Márvány 4000.—
129. Gróf Zichy G. Lipótné. Márvány . . . . 3000.—
130. Horváth Mihályné. Fayence . . . . . 800.—
131. Gróf Willcsek Frigyesné. Márvány. Magántulajd.
132. Kállay Erzsébet. Márvány. Magántulajdon.
133. Lumnitzer Magda arcképe. Magántulajdon.
134. Gróf Zichy Magda. Fayence . . . . . 600.—
135. Gróf Bethlen Ádámné. Fayence . . . . 800.—
136. Gróf Széchényi Lajos emléke. Bronz. Magántulajd

25 Perczel Miklósné arcképe,
29. Gróf Almássy Györgyné arck. bronz
Bronzba öntve 1500.—
31 Fürdő nő, bronz, 3000.—

Ernst Múzeum kiállításai.

XXIV.

Kisfaludi-Strobl Zs

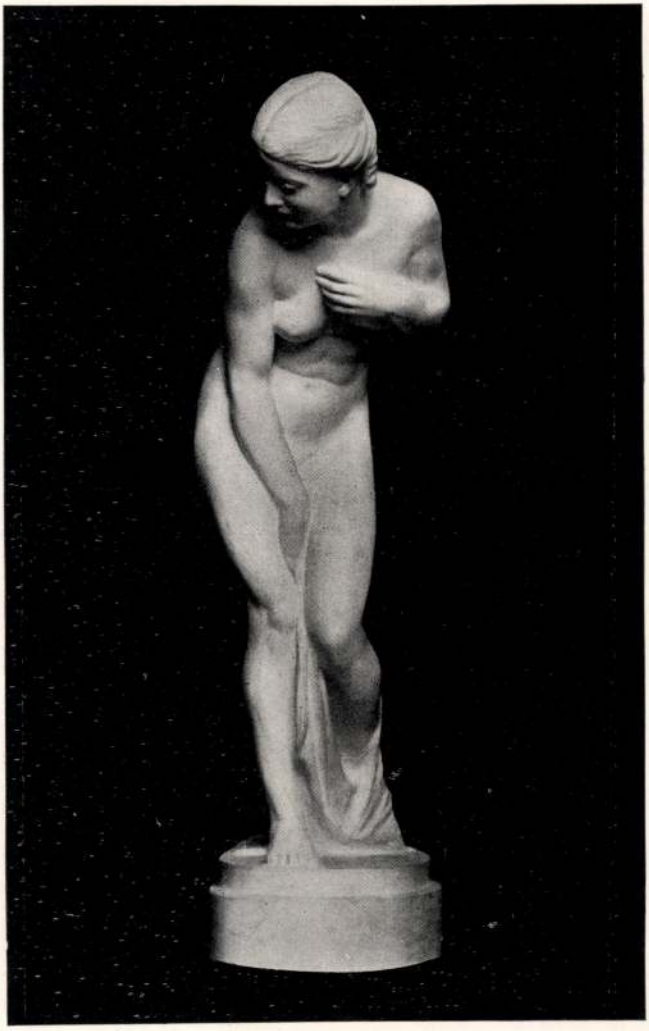

KISFALUDI STROBL ZSIGMOND: Fürdés előtt.

Bosznay István

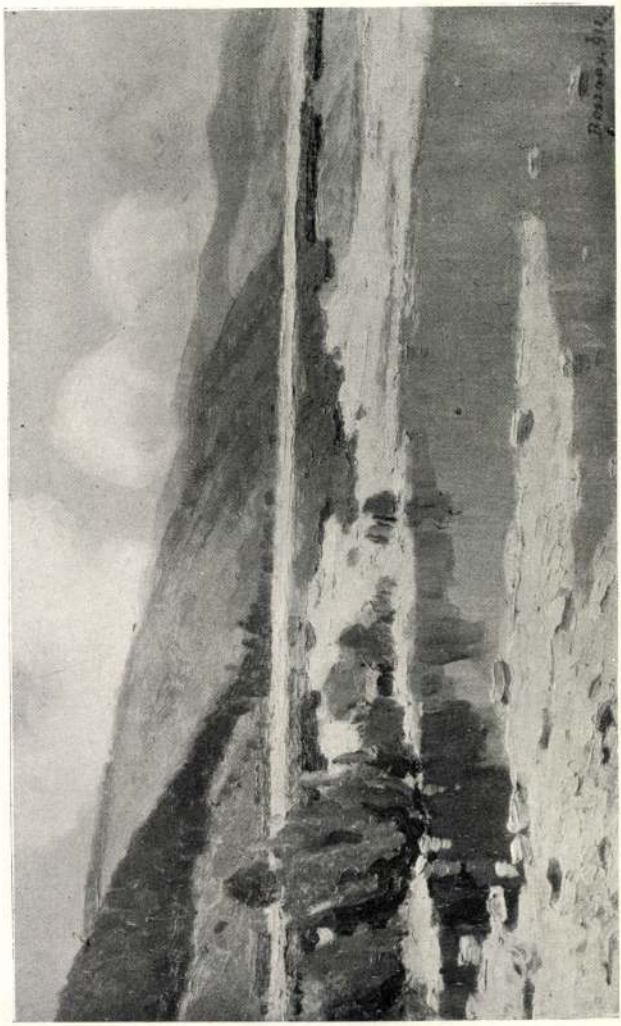

Bosznay István: Vizpart.

Műcsarnok 1911/12. téli tárlat

RÁKOSI JENŐ SZOBRA, VAGY A RÁKOSI JENŐ SZOBOR

MŰVÉSZI VITA KISFALUDI STRÓBL ZSIGMONDDAL

Nincsen érzékenyebb járómű, mint a gondolat szekere. Egyetlen villanás, egy szósziláink is kitéríti útjából, s mire célhoz ér, nem egyszer csodálkozva állunk meg: Nem ezt akartuk, nem ide akartunk eljutni.

Rákosi Jenő szobrot kap. A világtörténelemben példa nélkül álló eset, hogy a legnagyobb nemzetek egyike, nyelvi, nemzeti, rokoni elkülönülés ellenére, egy kis nemzet mellé áll, s a nagy nemzet fia a kis nemzet nagy szülöttének a

BORY JENŐ: FÁJDALOM. MÁRVÁNY

Rákosi Jenőről van szó, a harmincmillió magyar nagy álmodozójáról, arról a magyar tüneményről, aki sok szétágazó útvesztés után, sok mellékág megragadása után, túl az emberi kor határán, szinte égi csodaképen még egyenesbe tudott futni, még elérkezhetett a nemzet legnagyobbjai közé, még kidönthetlen törzsbe tudott megterebélyesedni.

maga költségén emel szobrot. *Rothermere* lord életét a világon semmiféle formában nem érinti ez a körülmény, hogy Magyarország milyen nagy területen él, vagy egyáltalán él-e? A nemes lord üzleteit, vállalatait egy gondolattal sem befolyásolja hazánk sorsa, s mégis szinte életcéljául tűzte ki, hogy ezt a szegény, évezreden át talán csak bajban és szenvedésben gazdag nemzetet élniakarásának jogos

Képzőművészet
1929.19.12.

feltételeihez juttatja, s mert itthon ezt látható, hallható módon *Rákosi* Jenő személyében és munkásságában érezte, a nagy magyar író és ujságíró emlékét ő akarja megörökíteni. Páratlan szépségü gondolat, a legritkább emberi lélekmegnyilvánulás, olyan, amely maga is örök emléket kíván.

Ez a feladat áll *Kisfaludi Strobl* Zsigmond előtt, ezt kell megoldania a magyar szobrászművésznek, erről indult meg egy kis beszélgetés e sorok írója és a mester között.

*

— Most már nyilvánvaló, hogy a szobrot te készíted, mondj valamit, hogyan képzeled el ezt a művet. Nem kötelező, amit mondasz, hiszen nagy művészi elmélyülés talán több változatra is birja majd a kivitelt.

— Korai volna bármit is mondani, ha él is bennem egy-egy eszme, egyik sem érett meg arra, hogy beszéljek róla. Legfeljebb hangosan gondolkodom, s vitázhatom veled.

— Ülő szoborban látod Rákosit?

— Lehet. Bölcs volt, s ezt a megállapodottságot a nagy nyugalommal elhelyezett, érett megfontolást jelentő ülő póz ki is fejezi.

— Nem lehet ülő szobrot csinálni. Nemcsak azért, mert egészen különös véletlen, hogy mi, az agilis, tevékeny, ezer esztendő óta küzdő, harcoló nemzet majdnem minden szobrunkat leültettük, mi a lovagias, lóra termett, harcban edzett, a küzdelemben *fáradhatlan* nemzet, nagyjainkat állandóan fáradt letargiában örökítjük meg, hanem azért sem, mert *Rákosi* Jenőt éppen a lázas tevékenység, a soha sem lankadó energia, a haldoklásában is ágáló, nemzetéért dolgozó ereje jellemzi.

Rákosi Jenőt leültetni olyan bizarr póz lenne, mint az a holt mozgású Petőfi szobor a Dunaparton, amely a közlekedési rendőr komoly gesztusával megállásra inti a késői kort, ahelyett, hogy lázas rohamra vezényelne.

— Igazad van, de a Rákosi szobrot nem az dönti el, hogy ül-e, vagy áll, hanem az eszme, amit a szobor a maga egészében ki fog fejezni.

— Azt hiszem, hogy egy gondolat szilánk csúszik bele az egyenes útirányba. *Nem Rákosi szoborról van szó, hanem Rákosi Jenő szobráról.* Ebben a két látszólag egy ugyanazt kifejező fogalomban szerintem lényeges eltérés van.

BORY JENŐ: A „BORY-VÁR"

A feladatnak olyan értelmezése, amely a szobrot a nemes lord történelmi gesztusával támasztja alá, valóban eredményezhet egy kitünő Rákosi szobrot, nagyjából jellemezni is fogja Rákosi Jenőt,

de nem fogja adni az egész Rákosit, a maradéktalanúl teljes Rákosi Jenőt.

Rákosi egy életen keresztül jelentette a szoborra érdemes nagyságát, a harminc millió magyar álmának tényekkel ékes lovagja életéből 80 esztendőt minden ma aktuális kérdéstől függetlenül szentelt nemzetének, az ő munkásságát nem determinálhatja az a tény, amely melléje állítja a nagy angol nemzet kitünőségét, *Rothermere* lordot. Magyarország szomorú sorsa, ha még olyan keservesen sokáig tartana is, a nemzet életében csak epizód, az idők végtelenségéhez mérve csak pillanat és átmenet, s így ha

Rákosi nyolcvan esztendős nagy életét mérjük az időhöz, mit jelent időben az utolsó hat esztendő? Rákosi szobrot tehát lehet emelni az utolsó hat esztendő különös hangsúlyozásával is, *de Rákosi Jenő szobránál ez nem lehet domináló gondolat.*

— Mindenesetre érdekes különbség az, amit mondasz, de *Rákosi* Jenőnek a harminc millió magyar gondolatával a revisio eszméje iker testvér, hiszen a mai magyar létszám emelését jelenti a revisio sikere, ha tehát ez dominálná is a szobrot, az összhatásból, amely Rákosit meghatározza, semmi sem vész el. Egy bizonyos, hogy ez a vita már is gondolatokat ébreszt bennem, amelyek lehet, hogy meg is érnek.

— Talán hibásan fejeztem ki magam, ha a most elmondottakból olyan gondolatod támadna, hogy a Rákosi szobor megalkotásánál helyes volna a revisio dominálása, s nem az volna a célirányos, hogy *Rákosi Jenő szobra alkottassék meg, amelynél a revisio gondolata is szerepelhessen.* Hangsúlyozom:

> *A revisio gondolata, a revisio eszméje és az ezért folytatott harc nem haphat Rákosi Jenő szobránál jelentékeny szerepet, ezt nem lehet a szoborba építeni, ezt olyan formában lehet jelezni, mint egy átmeneti jelenséget, amely éppen Rákosi Jenő életét is érintette.*

— Ha nem építed be a szoborba, hogyan akarod jelezni? Konferánszokat nem szokás, mert nem is lehet a szobrok mellé tenni.

— Ez az, ami a Rákosi Jenő szobránál a probléma. Rákosi szobrot, abból a hallatlan nemes gesztusból, amit a nemes angol lord mutatott, szerintem könnyű megcsinálni, s te, aki olyan izmos kézzel fogod a vésőt, hogy soha az sem siklik félre, monumentális Rákosi szobrot tudsz faragni, de éppen te vagy az a magyar szobrász, *aki szerintem az ideális, az örök aktualitású Rákosi Jenőt tudja szoborba faragni, s nem a — remélhetőleg múló epizodu, revisiós harcos Rákosit.*

— Szóval te sem mondod el, hogy milyennek képzeled — in konkreto a szobrot —, ellenben az elgondolás leplébe burkolod a kivitelt.

— Nem vagyok szobrász, az én képzetemben talán csak dekorativ képek élnek, a térben állás kiviteléhez talán hiányzik a plasztikai erőm, de egyet biztosan tudok: Én Rákosi Jenőt álló helyzetben, nem magas oszlopon,

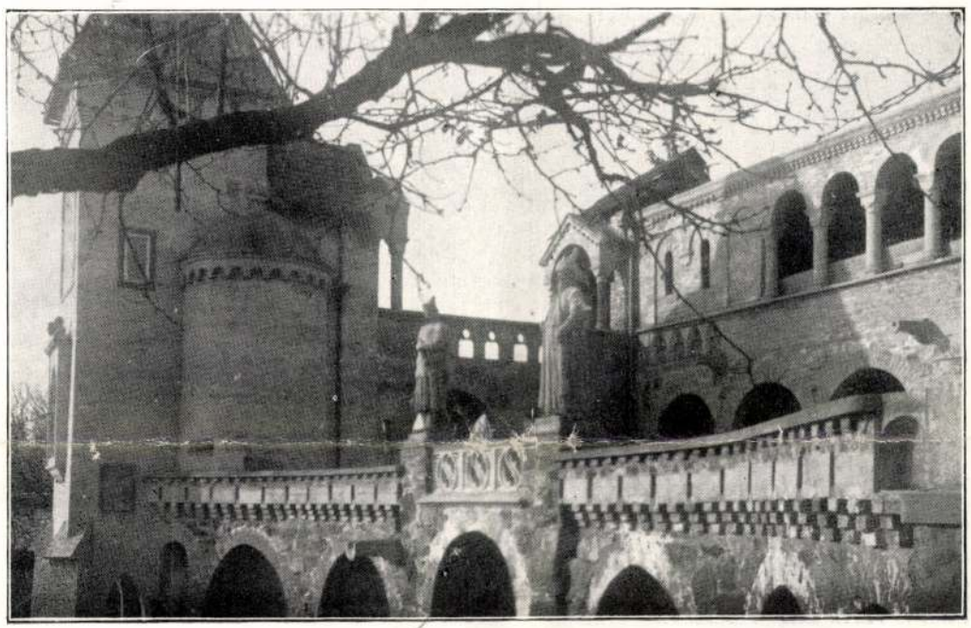

BORY JENŐ: A „BORY-VÁR" UDVARRÉSZLETE

ágálva, talán csak egy kis pódiumon állva helyezném el, lehet, hogy letenném a föld színére, egy asztal elé, vagy egy székre állítanám, s a környezet kiépítéssel jelezném, hogy eszméje itt él minden magyar lelkében, közöttünk van, s nekünk szól. A revisiót a hallgatóságban fejezném ki.

A Rákosi Jenő szobrából életet csinálnék, s nem rögzíteném meg szoborban az életét, ezzel is jelezném, hogy halálával nem szünt meg a magyar gondolat.

*

Kisfaludi Stróbl Zsigmond nem felelt, megrázta a kezemet, komoly, forrongó gondolatokat takaró homlokára ráncok rakódtak, egy pillanatra, mintha valami elhatározás gyúlna benne, szóra nyilt az ajka, azután az is elült, arca földerült, s bucsúzóul csak annyit mondott.

— A szobrot megcsinálom.

Boross Mihály.

MAGYAR MESTEREK

BORY JENŐ

Kevés művészünk van, aki művészi pályájához oly szerencsés kerülővel érkezett volna el, mint Bory Jenő. Építész lett, hogy szobrász lehessen. Ha végignézzük alkotásait, melyeken a szobrászmű bőséges építészeti keretben ül, megérezzük ott az összhangot, az alkotás egységét, ahol egyik művészi elem sincs a másiknak alárendelve. Érezzük e műveken, hogy építészet, szobrászat egy test és egy lélek. E szellemet leheli a disszonanciák mai szomorú világában a siremlékek egész sora, melyeket a Kerepesi úti köztemető árkádjaiban és egyéb helyein állított. (Csilléri Szabó János, Rakovszki, Spisz, Smiedlechner-családok, Zirzen Janka emlékei stb.) Ilyen harmonikus, szenzibilis alkotás a kettős gránitoszlop, *Ferenc Ferdinánd* és *Zsófia főhercegnő* emlékműve a serajevói merénylet helyén, vagy a grandiózus *Püspökkút* Székesfehérvár főterén, mely megragad külső formáival, gazdag sziluettjével, szobrai pedig fönséges legendákat mesélnek azon a helyen, hol minden rög Szent Istvánról beszél. Bár ő magát szobrásznak tartja, építészi alkotásai tiszteletre méltóak. Gondoljunk csak arra a hihetetlen sikerre, melyet a Serajevoban tervezett *Ferenc Ferdinánd fogadalmi templom* és *Zsófia-otthon* terveivel elért. A bennük megnyilatkozó művészi erő és gondolatgazdaság fegfőbb kvalitásai ennek a közel 4 évig tartó szakadatlan művészi munkának. A nagyszerű templom modelljei és tervei, ujszerű és nagyszabású interieurjei, a két mártir vallásos érzést lehelő térdeplő szobrai, valamennyi kiváló művészi teljesítmény. A merénylet helyén a grandiózus emlékmű 1917-ben meg is épült, állt is vagy két esztendeig. A többit elnyelte a nagy katasztrófa.

A nap azonban tovább süt. Egyik terv meghal, a másik

BORY JENŐ: FERENC FERDINÁND
A serajevói Fogadalmi templomból

BORY JENŐ: A SERAJEVÓI EMLÉKMŰ

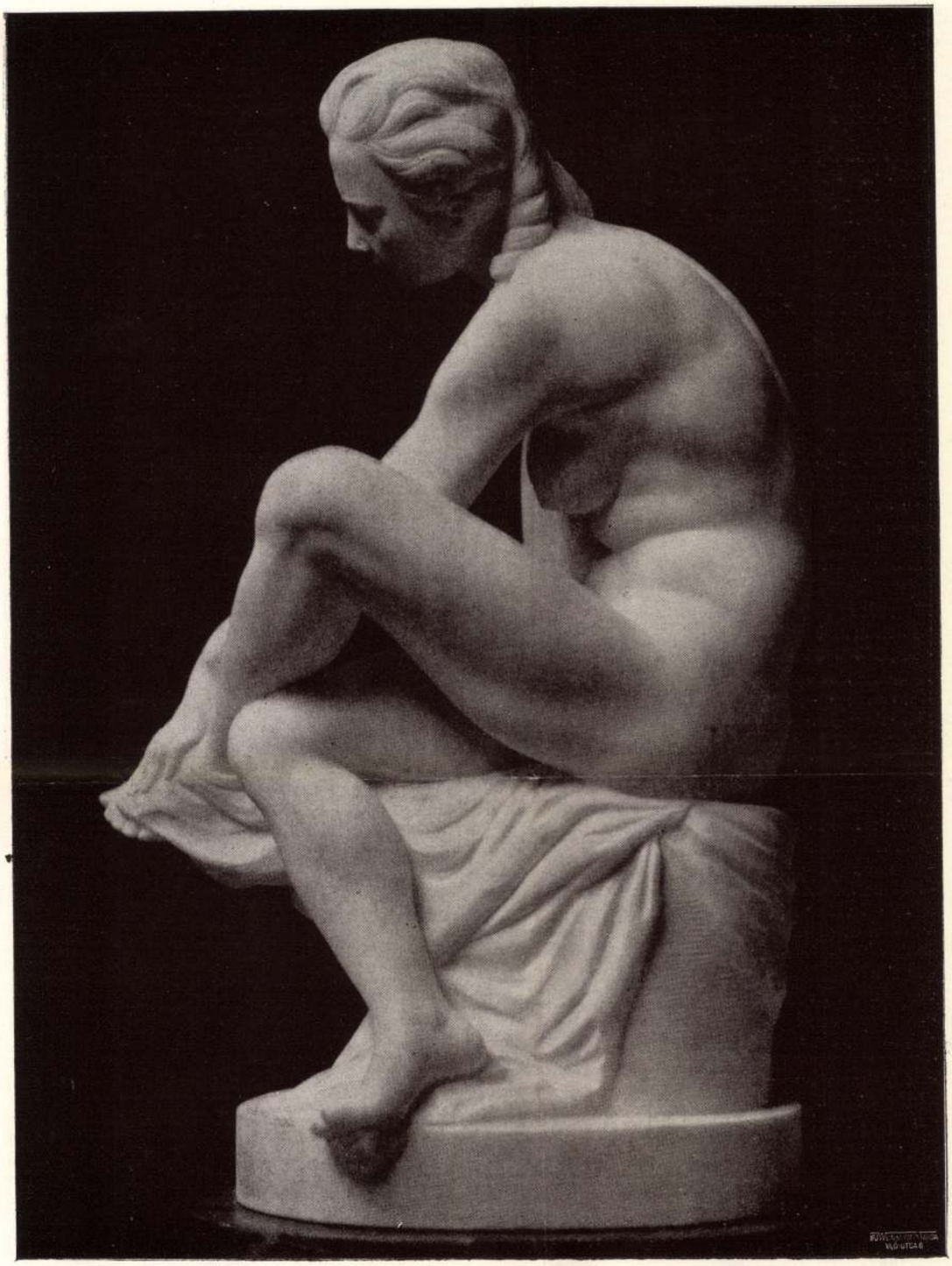

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Fürdő után. Márvány (45 cm magas).
Après le bain. Marbre. :: Nach dem Bade. Marmor. (Höhe 45 cm).

1923. 2-5 10-

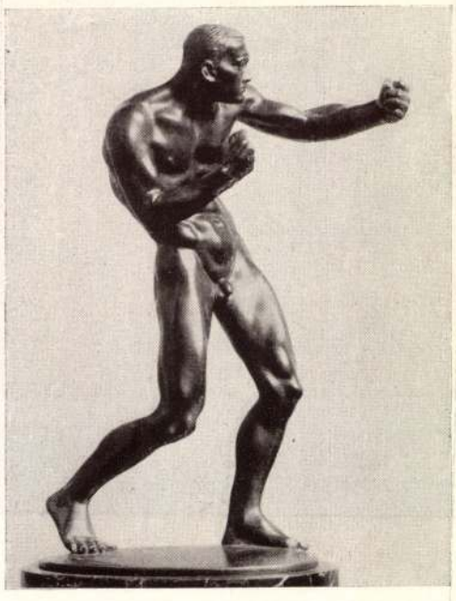

Ökölvívó.

Boxeur.

Boxkämpfer.

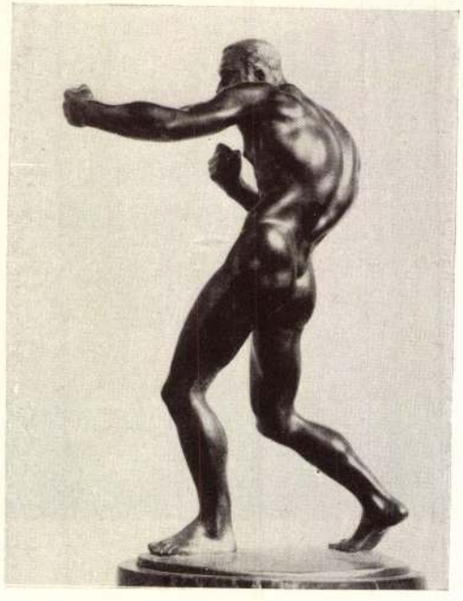

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Tisza István gr. márvány emléktáblája a m. kir. miniszterelnökség palotájában.
Plaque commémorative du Comte E. Tisza. Hôtel du Président du Conseil Hongrois.
Marmorene Gedenktafel des Grafen Stefan Tisza im Palais des königl. ungarischen Ministerpräsidiums.

Kisfaludi Strobl Zsigmond: A temesvári Szana-bank főbejárója felett levő fríz. — Siremléktervezet.
Frise du palais de la Banque Szana à Temesvár. — Projet d'un monument funéraire.
Fries am Palais der Temesvárer Szana-Bank. — Entwurf eines Grabmals.
(Hikisch Rezső építész közreműködésével.) (Mit Mitwirkung des Architekten R. Hikisch.)

76 *Pécsi József*: Gyermekfénykép

Portrait d'enfant. (Photographie.) Kinderbildniss.

jól viselkedett-e a kisfiuk, mig ők távol voltak?

— Kitünően! — Hangzott a határozott válasz.

— Csakugyan nem háborgatta a kisfiu egy pillanatra sem a munkájában? — Nyugtalankodtak még mindig egy kissé a szülők.

— Egy csöppet sem — felelte mosolygós arccal a nagypapa. — Ott játszott egész idő alatt a szoba másik sarkában s csak ugy tizpercenként totyogott ide hozzám s megkérdezte, hogy: Nagypapa kérem, nekem mondták, hogy nem szabad magát zavarni, ugy-e nem zavarom?.... Én intettem neki s ő ilyenkor mindig megnyugodott — folytatta a nagypapa — és szép csendben ment vissza a helyére, játszani...

A fia meg a menye erre meghökkentek, a nagypapa azonban az arcán kedves mosollyal tréfálkozva folytatta:

— De hiszen mindig suttogva kérdezte tőlem, hogy nem zavar-e? Semmi egyebet nem mondott, hát hogy zavart volna! Nagyszerü gyerek, nem kell őt bántani, teljesen korrektül, utasitás szerint járt el.

Rákosi Jenő utolsó utja az Akadémiától.

Persze nagy nevetés lett a vége ennek a históriának és az édesatyám sokáig emlegette azóta is ezt az esetet, az ő kis unokájának a furcsa, gyerekes logikáját, mely ugy értelmezte szüleinek az intelmét, hogy ha suttogva beszél hozzá s minden tizpercben csak azt kérdezi tőle, hogy nem zavarja-e, akkor csakugyan nem zavarja munkája közben a nagypapáját. A dologban pedig az volt a legkülönösebb, hogy a kis unokának volt igaza, mert ez a különös körülmények között megirt cikke ugyanakkor lett készen, mikor a gyermekei hazaérkeztek. Tehát a kis unoka csakugyan nem zavarta ki a nagyapját a munkájából, illetve a koncepciójából, mely azalatt alakult ki a fejében, mig irás előtt látszólag semmit sem tévé, pipázgatva álldogált az ablaknál. Az ő agya ilyenkor is, sőt azt lehet mondani, hogy állandóan a legkeményebb munkát végezte, mert ha nem a közvetetlen témája, ebben az esetben is mindig valami egyéb bonyolult és nagy probléma foglalkoztatta.

Nem hiába mondta az édesatyám, mikor az elfáradástól féltettük őt, hogy „munkába még sohasem haltak bele az emberek". Ahogyan ő dolgozott — azzal a gyorsasággal, mindenre ráéréssel és csodálatos beosztással, — az nem hogy ártott volna neki, hanem inkább az életeleme volt. Mértékletes természete, élete egyszerü berendezése pedig megóvta őt sok betegségtől. Szervi baja sem volt.

Maradhatott volna közöttünk nyolcvanhét esztendején tul is, még jó néhány évig. A baj ott kezdődött, hogy utolsó idejében, belső kényszertől üzve, fokozni iparkodott munkája iramán s akkor sem akart megpihenni, mikor a lázas betegség megtámadta erős szervezetét. Ez az erőfeszités meritette ki annyira őt, hogy a betegségnek könnyü munkája volt rajta: átlopódzott elfáradt testén s rátört egyenesen a szivére.

A végén, mikor ugyszólván az egész napját csendes álomban töltötte s mi lestük körülötte a legcsekélyebb mozdulatát is, egyszer csak felnyitotta a szemét s érthetően ennyit mondott.

— Dolgozzatok!...

Azután ujra álomra hunyta a szemét. Ki tudja, talán valami szépet álmodhatott, mert ami egész életén végig kisérte, még most is ott settenkedett az agyában ez az ő két varázsszava: Munka... Dolgozni...

madt volna az ő ajkán. Olyan volt ilyenkor a hangsulya, mint valami hitvallás; mert ő valóban hitt a munka boldogitó voltában, amiért élni érdemes. Ezt számtalanszor hallottam tőle.

Volt valami irigylésreméltó abban, ahogyan ő dolgozott és volt benne valami esztetikus szépség is. A munka verejtékes gyötrelme soha sem látszott meg rajta. Ugy tetszett a szemlélőnek, aki figyelte őt irás közben, fölé hajlik s tolla sebesen szántja szép, rendes, párhuzamos sorait.

És nem volt arra eset, hogy bárki is kizavarhatta volna őt a koncepciójából, mert amikor leült irni, a mondanivalójával teljesen készen volt. Szinte igy lehetne mondani, hogy mikor már irni kezdett, a témája mintegy a vérévé vált, befejezett egész volt az agyában, amit már ugyszólván csak papirra kellett letennie.

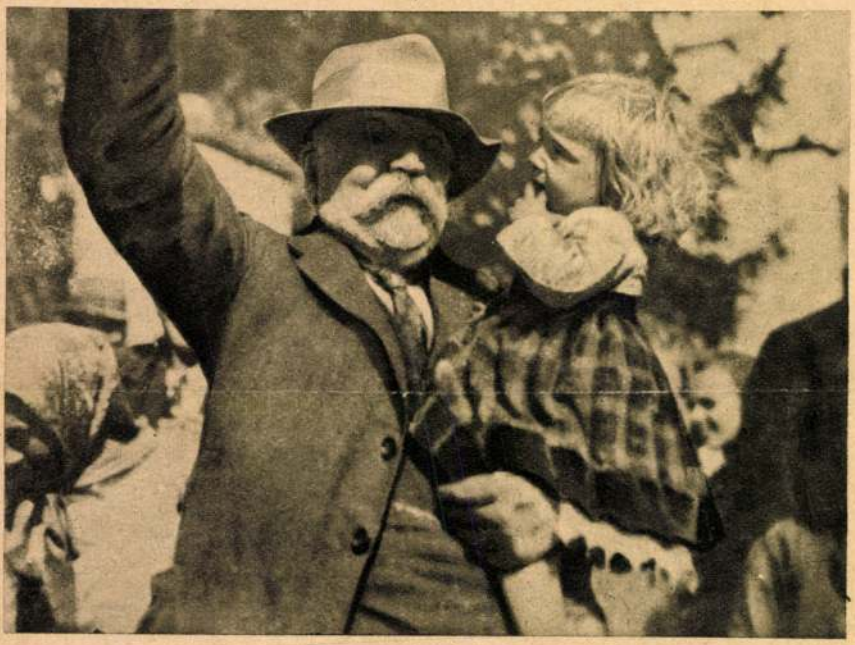

Rákosi Jenő, a gyermekvédelem apostola.

mintha végtelenül könnyen dolgoznék. Folyamatosan irt. Néhány pillanatra állt meg csak a tolla egy-egy mondat végén. Balkeze a kötött sipkájához ért (munka közben ezt mindig a fején tartotta) s szinte gépies mozdulattal, kicsit feltolta a sipkát a homlokán. Látni lehetett, hogy az arca ki van pirulva a munka hevületében. Arcvonásai végtelen nyugalmat mutatnak. Szeme a messzeségbe réved. A vele szemben ülő, hallgatag figyelőjét észre sem veszi. Néhány pillanat mulva ujra az előtte fekvő papiros

Kedves eset jut itt az eszembe, ami legkitünőbb példa arra, hogy mennyire nem lehetett őt a koncepciójából kizavarni. Egyszer az egyik kis unokája az ő felügyelete alatt maradt. Ő dolgozott az iróasztalánál, a kisfiu pedig, akinek meghagyták, hogy nem szabad a nagypapát zavarni, a szoba másik végében játszott.

Igy távoztak el hazulról a gyermek szülei és igy találták őket, nagypapát és unokát akkor is, mikor végül hazatértek. Biztosság kedvéért mégis megkérdezték a nagypapától, hogy

delmeknek jut ki az az országos részvét, amely Rákosi Jenő halála alkalmából megnyilatkozott. Az első részvéttáviratok között volt a kormányzóé, a kormányé és Lord Rothermereé, de résztvett a gyászban, nevesen vagy névtelenül, az egész ország. Rákosi Jenő holttestét naphegyi villájából az Akadémia előcsarnokába szállitották, ahol a gyász minden pompájával ravatalozták fel. Rákosi Jenő temetésének napja emberemlékezet óta a leghidegebb téli nap volt, de még ebben a csontig dermesztő hidegben is hatalmas tömegek álltak a Dunaparttól a Kerepesi temetőig, ahol Rákosi Jenőt a családi sirboltba örök nyugalomra helyezték, felesége mellé.

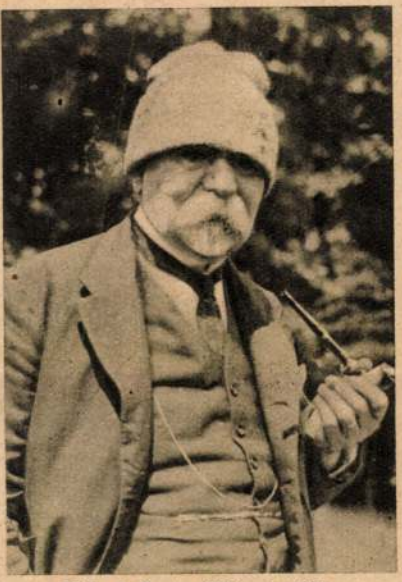

Rákosi Jenő villája kertjében.

Ez a föléboruló márványemlék azonban nem jelenti egy küzdelmekben, szenvedésekben és diadalokban gazdag élet zárókövét, mint más földi halandóknál, hanem a halhatatlanság kapuját nyitotta meg Rákosi Jenő előtt, akinek szelleme, siron innen épugy, mint siron tul, a magyarság vezérlő csillagaként jár a nemzet előtt és mutatja a boldogabb jövendő felé vezető ösvényt.

*

Rákosi Jenő fia, *Rákosy Gyula*

ÉDESATYÁM ÉS A MUNKA

cimmel az alábbi visszaemlékezést irta a Pesti Hirlap Naptárának:

Sokan kérdezték már tőlem, hogy az édesatyám nyolcvan és egynéhány esztendővel a vállán, hogyan birta el a rengeteg munkát, amit végezett? A kérdésre nehéz egy szóval megfelelni. Mindenesetre nagy része volt az ő hihetetlen munkabirásában annak, hogy ifjukorában hozzászokott az ernyedetlen dolgozáshoz. Továbbá nagy erőssége volt az időbeosztása is: képes volt megtenni például, mikor tudta, hogy csak félórányi idő áll rendelkezésére, hogy erre a félórára is leült Shakespearet forditani. Ilyen módon felfokozta a munkaidejét annyira, amennyire csak tehette. De egyébként is inkább beledolgozott az éjszakába, csakhogy igy is időt nyerjen a munkájához.

Pihenés az volt az ő számára, ha más természetü munkába kezdett, vagy ha például étkezés után a szobájában pipázgatva álldogált, vagy reggeli után félórácskát sétálgatott a kertjében. Néha, ha ebéd előtt ledőlt a foteljében s elaludt, akkor már tudtuk, hogy ez bizony rosszat jelent: fáj a feje. Az efféle azonban hamar kiheverte. De ha utána jóakarattal figyelmeztettük őt, hogy néha talán mégis gondoljon a pihenésre, ilyenkor ugy tett, mintha nem értené, amit mondanak neki s csodálkozó arccal igy felelt:

— Miért? Hiszen én éjjel aludni szoktam! Egyébként mi közötök van nektek az én dolgomhoz? Különben is munkába még soha sem haltak bele az emberek.

Szóval, nem hagyott magával beszélni.

Munka, dolgozni! Egyáltalán nem lehetett többé semmiről sem szólni, ha ő e két szó valamelyikét kimondta, mert ezeknek a szavaknak mintha valami ellenállhatatlan erejü, büvös jelentőségük, különös értékük tá-

Rákosi és Hamsworth.

látogatásáról a Pesti Hirlapban megjelent cikke, Rákosi Jenő ujságirói pályájának egyik legragyogóbb teljesitménye.

Olaszországi utjáról friss egészségben, felvillanyozva érkezett haza Rákosi Jenő, aki talán soha nem járt szellemének és hivatottságának olyan fenséges magaslatán, mint ezekben a napokban, amikor a Pesti Hirlap hasábjain leszürte azokat a tanulságokat, amelyeket lord Rothermerevel és Mussolinivel való találkozása megérlelt benne.

A sors azonban nem akarta, hogy akkor, amikor legmagasabbra emelte nemzete előtt küldetésének lobogóját, megmaradhasson a magyarság élén. Olaszországból való hazaérkezése után rövidesen gyöngélkedni kezdett, november első napjaiban már elárvultan állott iróasztala a Pesti Hirlap szerkesztőségében, amelynek küszöbét többé át nem lépte. November 3-án, már lázas betegen, megtartja „Nemzetgazdaság és revizió" cimü előadását a Cobden-szövetségben és ez volt utolsó szereplése a nyilvánosság előtt, mert másnap már ágynak dőlt. Csodálatos és páratlan volt az ország aggodalmas részvéte Rákosi Jenő betegségének ideje alatt. A Pesti Hirlap szerkesztőségét és a Rákosi családot szinte elárasztották az aggodalmaskodó, érdeklődő levelek és táviratok, a nemzet millióinak hangulata napról-napra ugy változott, ahogy Rákosi Jenő betegsége javult vagy sulyosbodott. Mikor a betegség már meglehetősen előrehaladt, még egy utolsó kisérlet történt Rákosi Jenő életének megmentésére. A Pesti Hirlap főszerkesztője, *dr. Wenckebach* bécsi egyetemi tanárt, a Nobeldijas szivspecialistát hozatta el Rákosi Jenőhöz, aki orvosaival, *dr. Herczog Ferenc* és *dr. báró Korányi Sándor* tanárokkal, továbbá *dr. Gulden Róbert* háziorvos, *dr. Fodor Oszkár* igazgató főorvos és *dr. Révai Izidor* főorvos bevonásával konziliumot tartott. Dr. Wenckebach igen kevés reményt füzött a nagybeteg felépüléséhez, aki több mint háromhónapos betegség után és az agonia néhány hosszu órája multával, február 8-án délelőtt csendesen elköltözött. Csak vezéreknek, csak feje-

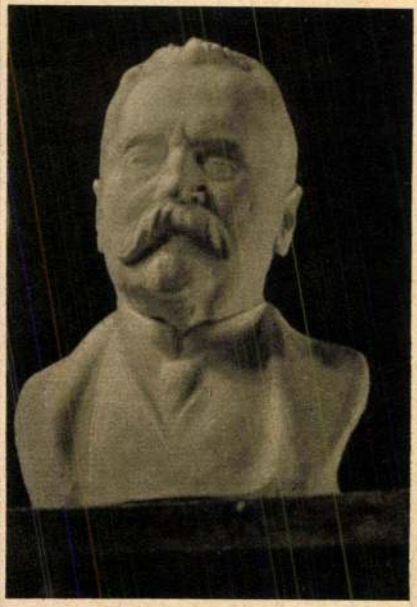

Rákosi Jenő szobra,
Kisfaludy Strobl Zsigmond alkotása.

fölvetette a magyar békerevizió problémáját, a Pesti Hirlap vált a lord magyarországi szócsövévé. Egészen természetes, hogy a lord Rákosi Jenő páratlan és példátlan népszerüségében, vezéri egyéniségében és vezetésre való termettségében látta meg azt az erőt, amellyel szövetkezve, Magyarország vérébe átviheti a reviziós gondolatot. A lord és Rákosi Jenő között, egyelőre még csak távolból, a legbizalmasabb és legszivélyesebb barátság szövődött, mert hiszen a lord küzdelem után megszegte fogadalmát és a nemzet érdekében Párizson át Londonba utazott, ahol a lord a szellem fejedelmeit megillető fénnyel és a jóbarátot megillető melegséggel fogadta. Innen a lord skóciai kastélyába utazott Rákosi Jenő, ahol két héten át fontos tanácskozásokat folytatott Rothermerevel. A Pesti Hirlap történetében örökké felejthetetlenek maradnak azok a cikkek, amelyeket Rákos Jenő londoni és skóciai tartózkodásáról irt.

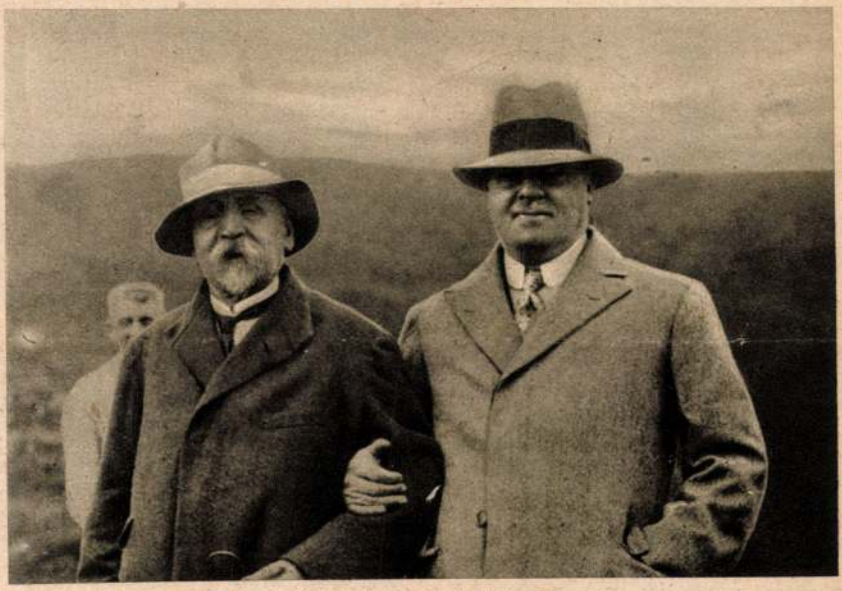

Rákosi és Lord Rothermere.

reviziós eszményének méltóbb zászlóhordozója senki sem lehetett volna Rákosi Jenőnél. Ez a barátság napról-napra mélyült, de a két ujságfejedelem barátsága csak akkor vált igazán eltéphetetlen kötelékké, midőn 1928 juliusában, a lord meghivására Londonba utazott a magyar ujságirás fejedelme, hogy ott a lorddal igen fontos tanácskozásokat folytasson a reviziós küzdelemről. Rákosi Jenő, aki a békekötés idején megfogadta, hogy a magyar határt addig át nem lépi, amig ezek a határok egy csonka ország körül huzódnak, sulyos lelki

Alig tért haza skóciai utjáról Rákosi Jenő, már ismét utra kelt és szeptember 23-án Velencébe utazott, ahova, fontos ügyek megtárgyalására, ismét a lord hivta meg. Innen Rómába utazott Rákosi Jenő, ahol kihallgatáson jelent meg Mussolininél és az olasz kormány feje ez alkalommal megismételte előtte azokat a kijelentéseit, amelyeket annak idején az olasz szenátusban a békék tarthatatlanságára vonatkozólag tett. Egyuttal megjelölte Rákosi előtt a Habsburgmentes magyar politika elkerülhetetlen szükségességét. Mussolininél tett

Rákosi Jenő.

és nagy érdemeinek elismeréséül 1870-ban tagjává választja a Kisfaludy Társaság, nemsokára a Petőfi Társaság, 1892-ben pedig levelező tagjává választja meg az Akadémia, melynek 1909-ben tiszteleti tagja lett.

Az a rengeteg energia és tehetség, amely Rákosi Jenő kivételes sajátja volt, nem engedi, hogy az ujságirásban és irodalomban teljesen kiélje magát, mert érdeklődése egyre jobban vonzza a szinház felé. 1875-ben uj állomásához érkezik pályafutása: Rákosi Jenő átveszi az akkor megnyilt Népszinház igazgatását. Mint szinigazgató, Rákosi Jenő éppenolyan apostoli küldetést tölt be, amilyent ujságirói vagy irói minőségében betölt. A Népszinház nagy szerepe Budapest megmagyarosodásában általánosan ismert tény, de hogy ez igy van, az teljesen Rákosi Jenő munkásságának köszönhető, aki a magyar operettműfaj megteremtése és a kor hires francia operettjeinek magyar talajba való átültetése mellett, otthont ad a népszinműnek, a magyar játékszin e speciális műfajának és felfedezi az ország közönsége számára a legnagyobb magyar szinpadi csillagot, aki valaha volt, Blaha Lujzát.

1881-ben Rákosi Jenő otthagyja a Népszinház igazgatói állását és megalapitja a *Budapesti Hirlapot*, amelynek élén 1925-ig áll. Ujságirói pályájának leghosszabb munkássága a Budapesti Hirlaphoz füződik, ahol mint a törhetetlen magyarság harcosa küzd évtizedeken át legfényesebb álmáért, a „harmincmillió magyarért". Hatalmas érdemei, melyeket a magyar ujságirás terén kifejt, egyre több és több elismerésre találnak. 1896-ban „mindszenti" előnévvel nemességet kap, 1902-ben kinevezi a főrendiház tagjává a király. Ám ezek a kitüntetések elenyésző jelentőségüek a nemzet osztatlan bizalma mellett, amellyel az egész ország Rákosi Jenő hangjára figyel. Ennek a nagy nemzeti vezérségnek egyik megindító bizonyitéka az a lelkes ünnepség, amelyben az egész nemzet részesitette 1920 októberében, mikor Kisfaludy Társaságbeli tagságának félszázados jubileumát ünnepelték és 1923-ban, midőn emléktáblával jelölte meg az országos hódolat Rákosi Jenő acsádi szülőházát.

RÁKOSI JENŐ ÉS A PESTI HIRLAP.

1925-ben uj fejezet kezdődik Rákosi Jenő életében, de uj fejezet a Pesti Hirlap történetében is. A magyar tollnak ez az örök fiatalságu vezére ennek az évnek, 1925 februárjának elsején lép a Pesti Hirlap munkatársai sorába „Az invesztigáció"-ról szóló vezércikkével. Ettől a naptól kezdve alig van száma a Pesti Hirlapnak, hogy az olvasó ott ne találná a legragyogóbb magyar toll, Rákosi Jenő tollának nyomát, a lap élén, mignem 1925 április 12-én a Pesti Hirlap husvéti száma „*Rákosi Jenő, — a Pesti Hirlap főmunkatársa*" cimmel bejelenti, hogy a magyar toll nagymestere, a magyar publicisztika reprezentáns vezére, belépett a Pesti Hirlap belső munkatársai sorába. Körülbelül félezerre tehető azoknak a cikkeknek a száma, amelyek ettől az időtől kezdve Rákosi Jenő haláláig, tehát nem egészen négy év alatt Rákosi Jenő aláirásával jelentek meg a Pesti Hirlap hasábjain. Hogy ezek a cikkek mit jelentettek, nemcsak a Pesti Hirlap olvasóinak, hanem az egész nemzet egyetemének szempontjából, azt fölösleges hangsulyozni. Világitó szelleme, patriárkai bölcsessége, mélységes magyarsága, kristálytiszta stilusművészete, a Pesti Hirlapnak minden olyan számát ünnepi számmá tették, amelyben Rákosi Jenő egy-egy irása megjelent.

Mintha azonban a sors is ugy akarta volna, hogy Rákosi Jenő ujságirói hivatásának valóságos apoteozisában költözzék el a földről, apostoli küldetésének koronáját akkor tette fel, amikor a Pesti Hirlap hasábjain élére állott a Lord Rothermere által hirdetett reviziós törekvéseknek.

Attól az időtől kezdve, hogy Lord Rothermere a Daily Mail hasábjain

RÁKOSI JENŐ

Ezerkilencszázhuszonkilenc február nyolcadikán, egy hideg, szürke pénteki délelőttön sulyos gyász szakadt le a *Pesti Hirlapra*, a magyar ujságirótársadalomra, de mindezeken tul az egész nemzetre. Meghalt *Rákosi Jenő*, a Pesti Hirlapnak, a magyar ujságirótársadalomnak, az egész nemzetnek szellemi vezére, világitó fáklyája, boldogabb jövő felé lobogó zászlaja. A gyászt nem enyhitette az, hogy Rákosi Jenő halálát több mint háromhónapos betegség és hosszu agónia előzte meg, mert bármennyire is el lehetett készülve mindenki, hogy ez a nyolcvanhat éves szervezet nem birkózhatik meg az emésztő kórral, mégis oly hihetetlennek, oly valószerütlennek látszott, hogy ujságirótársadalmunk és nemzetünk pátriárkájának csodálatos szelleme egyik percről a másikra kilobbanhat.

Rákosi Jenő képe 1867-ben.

Rákosi Jenő élete a legujabb kor magyarságának egyik legérdekesebb és legtanulságosabb fejezete. Az ut, amelyet Rákosi Jenő megfutott, olyan hatalmas ivelésü, amilyen csak a csillagoké, vagy a regényhősöké lehet.

Rákosi Jenő a vasmegyei Acsádon született, 1842 november 12-én. Édesatyja, az uradalmi intéző, Sárváron és Kőszegen járatja fiát iskolába, majd a soproni gimnáziumba küldi. Tizennyolc esztendős korában a somogyvármegyei Lengyeltótiban, a gróf Zichy-féle uradalomba gazdasági gyakornoknak áll be a fiatal Rákosi Jenő, de néhány év mulva Budapestre jön, érettségit tesz, elvégzi a jogi egyetemet, de még joghallgató korában enged a költői hivatás csalogató szavának és megirja első drámáját, az *Aesopust*. Ez a darab sorsdöntő hatásu egész pályájára. A Nemzeti Szinház előadásra fogadja el a darabot, amelynek bemutatójáról, mint egy uj nagy magyar irodalmi csillag feltünéséről emlékezik meg az akkori sajtó és közönség.

Ettől az időtől kezdve hatalmas ivben tör fölfelé Rákosi Jenő irodalmi pályája. 1886-ban *V. László* cimü történelmi tragédiája, 1884-ben a *Magdolna* cimü parasztttragédia, 1885-ben pedig a legmonumentálisabb szinpadi alkotása, az *Endre és Johanna* kerül bemutatásra.

Kemény Zsigmond az Aesopus nagy sikere után felfigyel a frissen feltünt hatalmas tehetségre és munkatársul szerződteti lapjához, a Pesti Naplóhoz. Itt kezdődik viszont Rákosi pályafutásának második nagy fejezete: az ujságirás. Cikkei országszerte feltünést keltenek, nemsokára vezércikkirója lesz a lapnak, majd 1869-ben a Reform cimü lap szerkesztője lesz. 1875-ben azonban ujból visszatér a Naplóhoz. Közben nem feledkezik meg az irodalomról sem

Waldsassen. Kirche vom Altar aus

BUDAPEST 5. VIII 321

+ 6.2.

8 Szentiváni Gyula

Budapest

XI. Lágymányos-u. 16.

Waldsassen, Stadtpfarrkirche
von den Cisterziensern erbaut vom Jahre 1682—1704
Kirche vom Altar aus

Verlag Kath. Stadtpfarramt Waldsassen, Opf. — Aufn. J. V. Wüst, München 8

Kedves Gyula Bátyám!

Ma este várt a lapod, a jegy a zsebemben van. Holnap hajnalban megyek szabadságra. Ny magamnak nincs módomban utánanézni. De nekem nagyon megvakarodok, akár positiv, akár negativ eredmény lesz — a lapot eljuttatom a levéltár jelenlegi h. vezetőjéhez; ő jó emberem, bőrtosan megtesszi, amit lehet. Válasz tőle fogsz kapni. Barátságoval üdv.

Kapossy

418 Kisfaludi Stróbl Zsigmond: Horváth Mihály püspök, történetíró.

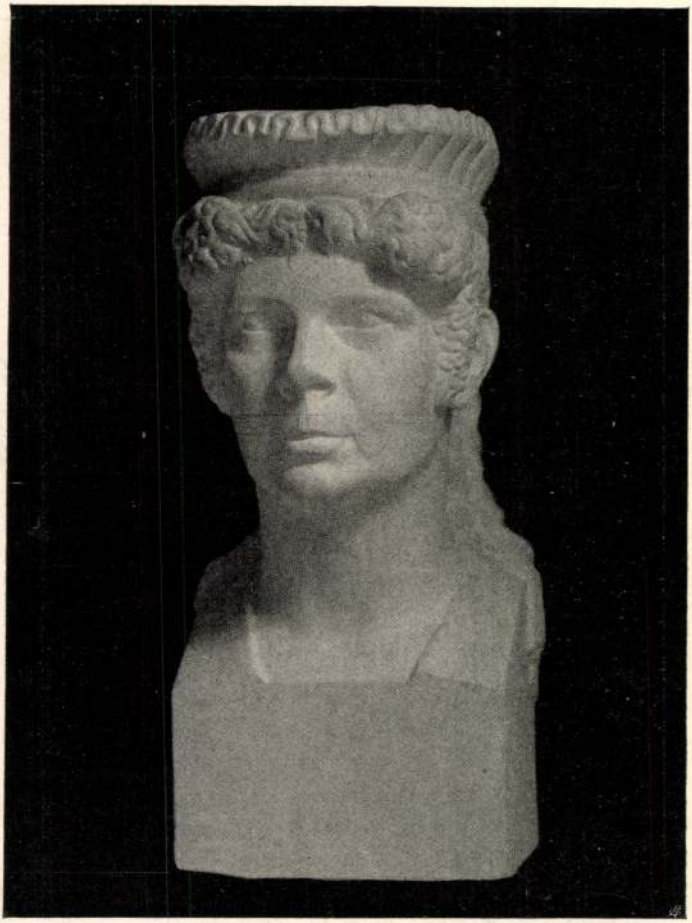

419 Reményi József: Ő Fensége Auguszta főhercegnő.

Kisfaludi Strobl Zs.

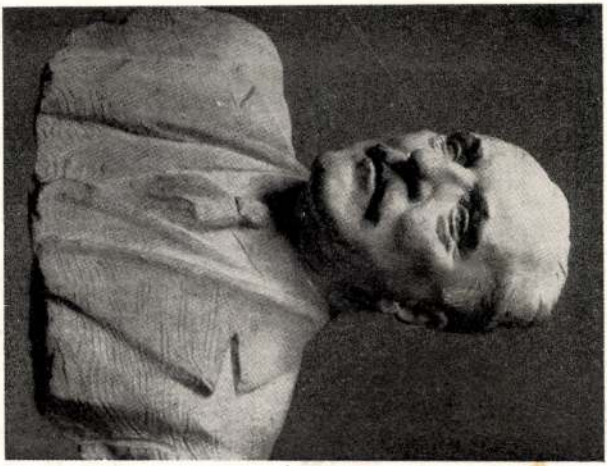

Hankis 144.l

HERCZEG FERENC

Kisfaludy-Strobl Zsigmond szobra

másfelől —: a leggyakoribb magyar dilemma. Lelki harca a hűségért és a becsületért — néha pedig a kettő harca egymás ellen — olyan emberi harc, ami intenzitásában és hangulatában mégis határozottan magyarrá vált. Csongor királyfi, a tündérleány szerelmese a magyar csodaváró, álomkergető idealista. Ádám sorsának alakulásában a magyar szerző szemérmesen került ugyan minden magyar vonatkozást, de épen ebben is jellegzetesen magyarrá vált: feláldozta a közvetlen, reális magyar célt (az oly szükséges »propaganda« célját is!) az európai együttes nagy közös érdekeinek. Ádámja szereti az áldozatot, keresi a nagy feladatot, rosszul érzi magát a csöndesebb vagy önzőbb életformákban (római vagy londoni jelenet). Lovagias és vég nélkül hisz a nőben még akkor is, amikor az látszólag menthetetlenül mélyre süllyedt. A végjelenet s különösen a kicsengő, utolsó isteni tanács mintha egészen a magyar sorsra volnának irányozva, hiszen az örök küzdést és a rendületlen bizalmat javasolják, — ezt a két tüzes vasbort, amelyből a magyar századok óta erőt és hitet iszik magának.

A századforduló mindenütt a köznapi élet s annak társadalmi problémái felé fordult. A magyar színpadi irodalom ekkor fejlődik

RÁKOSI JENŐ SZOBRA, VAGY A RÁKOSI JENŐ SZOBOR

MŰVÉSZI VITA KISFALUDI STRÓBL ZSIGMONDDAL

Nincsen érzékenyebb járómű, mint a gondolat szekere. Egyetlen villanás, egy szósziłánk is kitéríti útjából, s mire célhoz ér, nem egyszer csodálkozva állunk meg: Nem ezt akartuk, nem ide akartunk eljutni.

Rákosi Jenő szobrot kap. A világtörténelemben példa nélkül álló eset, hogy a legnagyobb nemzetek egyike, nyelvi, nemzeti, rokoni elkülönülés ellenére, egy kis nemzet mellé áll, s a nagy nemzet fia a kis nemzet nagy szülöttének a

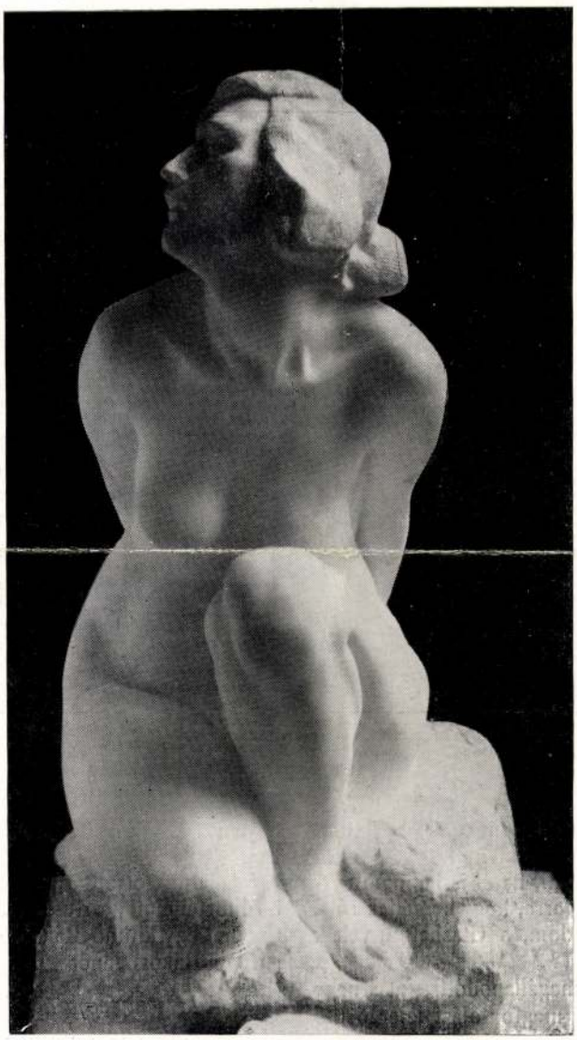

BORY JENŐ: FÁJDALOM. MÁRVÁNY

Rákosi Jenőről van szó, a harmincmillió magyar nagy álmodozójáról, arról a magyar tüneményről, aki sok szétágazó útvesztés után, sok mellékág megragadása után, túl az emberi kor határán, szinte égi csodaképen még egyenesbe tudott futni, még elérkezhetett a nemzet legnagyobbjai közé, még kidönthetlen törzsbe tudott megterebélyesedni.

maga költségén emel szobrot. *Rothermere* lord életét a világon semmiféle formában nem érinti ez a körülmény, hogy Magyarország milyen nagy területen él, vagy egyáltalán él-e? A nemes lord üzleteit, vállalatait egy gondolattal sem befolyásolja hazánk sorsa, s mégis szinte életcéljául tűzte ki, hogy ezt a szegény, évezreden át talán csak bajban és szenvedésben gazdag nemzetet élniakarásának jogos

Képzőművészet

1929. 19. 7.

feltételeihez juttatja, s mert itthon ezt látható, hallható módon *Rákosi* Jenő személyében és munkásságában érezte, a nagy magyar író és ujságíró emlékét ő akarja megörökíteni. Páratlan szépségü gondolat, a legritkább emberi lélekmegnyilvánulás, olyan, amely maga is örök emléket kiván.

Ez a feladat áll *Kisfaludi Strobl* Zsigmond előtt, ezt kell megoldania a magyar szobrászművésznek, erről indult meg egy kis beszélgetés e sorok írója és a mester között.

*

— Most már nyilvánvaló, hogy a szobrot te készíted, mondj valamit, hogyan képzeled el ezt a művet. Nem

Rákosi Jenőt leültetni olyan bizarr póz lenne, mint az a holt mozgású Petőfi szobor a Dunaparton, amely a közlekedési rendőr komoly gesztusával megállásra inti a késői kort, ahelyett, hogy lázas rohamra vezényelne.

— Igazad van, de a Rákosi szobrot nem az dönti el, hogy ül-e, vagy áll, hanem az eszme, amit a szobor a maga egészében ki fog fejezni.

— Azt hiszem, hogy egy gondolat szilánk csúszik bele az egyenes útirányba. *Nem Rákosi szoborról van szó, hanem Rákosi Jenő szobráról.* Ebben a két látszólag egy

BORY JENŐ: A „BORY-VÁR"

kötelező, amit mondasz, hiszen nagy művészi elmélyülés talán több változatra is birja majd a kivitelt.

— Korai volna bármit is mondani, ha él is bennem egy-egy eszme, egyik sem érett meg arra, hogy beszéljek róla. Legfeljebb hangosan gondolkodom, s vitázhatom veled.

— Ülő szoborban látod Rákosit?

— Lehet. Bölcs volt, s ezt a megállapodottságot a nagy nyugalommal elhelyezett, érett megfontolást jelentő ülő póz ki is fejezi.

— Nem lehet ülő szobrot csinálni. Nemcsak azért, mert egészen különös véletlen, hogy mi, az agilis, tevékeny, ezer esztendő óta küzdő, harcoló nemzet majdnem minden szobrunkat leültettük, mi a lovagias, lóra termett, harcban edzett, a küzdelemben *fáradhatlan* nemzet, nagyjainkat állandóan fáradt letargiában örökítjük meg, hanem azért sem, mert *Rákosi* Jenőt éppen a lázas tevékenység, a soha sem lankadó energia, a haldoklásában is ágáló, nemzetéért dolgozó ereje jellemzi.

ugyanazt kifejező fogalomban szerintem lényeges eltérés van.

A feladatnak olyan értelmezése, amely a szobrot a nemes lord történelmi gesztusával támasztja alá, valóban eredményezhet egy kitünő Rákosi szobrot, nagyjából jellemezni is fogja Rákosi Jenőt,

de nem fogja adni az egész Rákosit, a maradéktalanúl teljes Rákosi Jenőt.

Rákosi egy életen keresztül jelentette a szoborra érdemes nagyságát, a harminc millió magyar álmának tényekkel ékes lovagja életéből 80 esztendőt minden ma aktuális kérdéstől függetlenül szentelt nemzetének, az ő munkásságát nem determinálhatja az a tény, amely melléje állítja a nagy angol nemzet kitünőségét, *Rothermere* lordot. Magyarország szomorú sorsa, ha még olyan keservesen sokáig tartana is, a nemzet életében csak epizód, az idők végtelenségéhez mérve csak pillanat és átmenet, s így ha

Rákosi nyolcvan esztendős nagy életét mérjük az időhöz, mit jelent időben az utolsó hat esztendő? Rákosi szobrot tehát lehet emelni az utolsó hat esztendő különös hangsúlyozásával is, *de Rákosi Jenő szobránál ez nem lehet domináló gondolat.*

— Mindenesetre érdekes különbség az, amit mondasz, de *Rákosi* Jenőnek a harminc millió magyar gondolatával a revisio eszméje iker testvér, hiszen a mai magyar létszám emelését jelenti a revisio sikere, ha tehát ez dominálná is a szobrot, az összhatásból, amely Rákosit meghatározza, semmi sem vész el. Egy bizonyos, hogy ez a vita már is gondolatokat ébreszt bennem, amelyek lehet, hogy meg is érnek.

— Talán hibásan fejeztem ki magam, ha a most elmondottakból olyan gondolatod támadna, hogy a Rákosi szobor megalkotásánál helyes volna a revisio dominálása, s nem az volna a célirányos, hogy *Rákosi Jenő szobra alkottassék meg, amelynél a revisio gondolata is szerepelhessen.* Hangsúlyozom:

> *A revisio gondolata, a revisio eszméje és az ezért folytatott harc nem haphat Rákosi Jenő szobránál jelentékeny szerepet, ezt nem lehet a szoborba építeni, ezt olyan formában lehet jelezni, mint egy átmeneti jelenséget, amely éppen Rákosi Jenő életét is érintette.*

— Ha nem építed be a szoborba, hogyan akarod jelezni? Konferánszokat nem szokás, mert nem is lehet a szobrok mellé tenni.

— Ez az, ami a Rákosi Jenő szobránál a probléma. Rákosi szobrot, abból a hallatlan nemes gesztusból, amit a nemes angol lord mutatott, szerintem könnyű megcsinálni, s te, aki olyan izmos kézzel fogod a vésőt, hogy soha az sem siklik félre, monumentális Rákosi szobrot tudsz faragni, de éppen te vagy az a magyar szobrász, *aki szerintem az ideális, az örök aktualitású Rákosi Jenőt tudja szoborba faragni, s nem a — remélhetőleg múló episodu, revisiós harcos Rákosit.*

— Szóval te sem mondod el, hogy milyennek képzeled — in konkreto a szobrot —, ellenben az elgondolás leplébe burkolod a kivitelt.

— Nem vagyok szobrász, az én képzetemben talán csak dekorativ képek élnek, a térben állás kiviteléhez talán hiányzik a plasztikai erőm, de egyet biztosan tudok: Én Rákosi Jenőt álló helyzetben, nem magas oszlopon, ágálva, talán csak egy kis pódiumon állva helyezném el, lehet, hogy letenném a föld színére, egy asztal elé, vagy egy székre állítanám, s a környezet kiépítéssel jelezném, hogy eszméje itt él minden magyar lelkében, közöttünk van, s nekünk szól. A revisiót a hallgatóságban fejezném ki.

A Rákosi Jenő szobrából életet csinálnék, s nem rögzíteném meg szoborban az életét, ezzel is jelezném, hogy halálával nem szünt meg a magyar gondolat.

BORY JENŐ: A „BORY-VÁR" UDVARRÉSZLETE

*

Kisfaludi Stróbl Zsigmond nem felelt, megrázta a kezemet, komoly, forrongó gondolatokat takaró homlokára ráncok rakódtak, egy pillanatra, mintha valami elhatározás gyúlna benne, szóra nyilt az ajka, azután az is elült, arca földerült, s bucsúzóul csak annyit mondott.

— A szobrot megcsinálom.

Boross Mihály.

MAGYAR MESTEREK

BORY JENŐ

Kevés művészünk van, aki művészi pályájához oly szerencsés kerülővel érkezett volna el, mint Bory Jenő. Építész lett, hogy szobrász lehessen. Ha végignézzük alkotásait, melyeken a szobrászmű bőséges építészeti keretben ül, megérezzük ott az összhangot, az alkotás egységét, ahol egyik művészi elem sincs a másiknak alárendelve. Érezzük e műveken, hogy építészet, szobrászat egy test és egy lélek. E szellemet leheli a disszonanciák mai szomorú világában a siremlékek egész sora, melyeket a Kerepesi úti köztemető árkádjaiban és egyéb helyein állított. (Csilléri Szabó János, Rakovszki, Spisz, Smiedlechner-családok, Zirzen Janka emlékei stb.) Ilyen harmonikus, szenzibilis alkotás a

BORY JENŐ: A SERAJEVÓI EMLÉKMŰ

BORY JENŐ: FERENC FERDINÁND

A serajevói Fogadalmi templomból

kettős gránitoszlop, *Ferenc Ferdinánd* és *Zsófia főhercegnő* emlékműve a serajevói merénylet helyén, vagy a grandiózus *Püspökkút* Székesfehérvár főterén, mely megragad külső formáival, gazdag sziluettjével, szobrai pedig fönséges legendákat mesélnek azon a helyen, hol minden rög Szent Istvánról beszél. Bár ő magát szobrásznak tartja, építészi alkotásai tiszteletre méltóak. Gondoljunk csak arra a hihetetlen sikerre, melyet a Serajevoban tervezett *Ferenc Ferdinánd fogadalmi templom* és *Zsófia-otthon* terveivel elért. A bennük megnyilatkozó művészi erő és gondolatgazdaság fegfőbb kvalitásai ennek a közel 4 évig tartó szakadatlan művészi munkának. A nagyszerű templom modelljei és tervei, ujszerű és nagyszabású interieurjei, a két mártir vallásos érzést lehelő térdeplő szobrai, valamennyi kiváló művészi teljesítmény. A merénylet helyén a grandiózus emlékmű 1917-ben meg is épült, állt is vagy két esztendeig. A többit elnyelte a nagy katasztrófa.

A nap azonban tovább süt. Egyik terv meghal, a másik

Kisfaludi Ströbl Zsigmond

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: REGGEL

Képzőm. Tan. 1927/28
[illegible]

BERÁN LAJOS: BÉKÉSSZENTANDRÁSI HŐSIEMLÉK

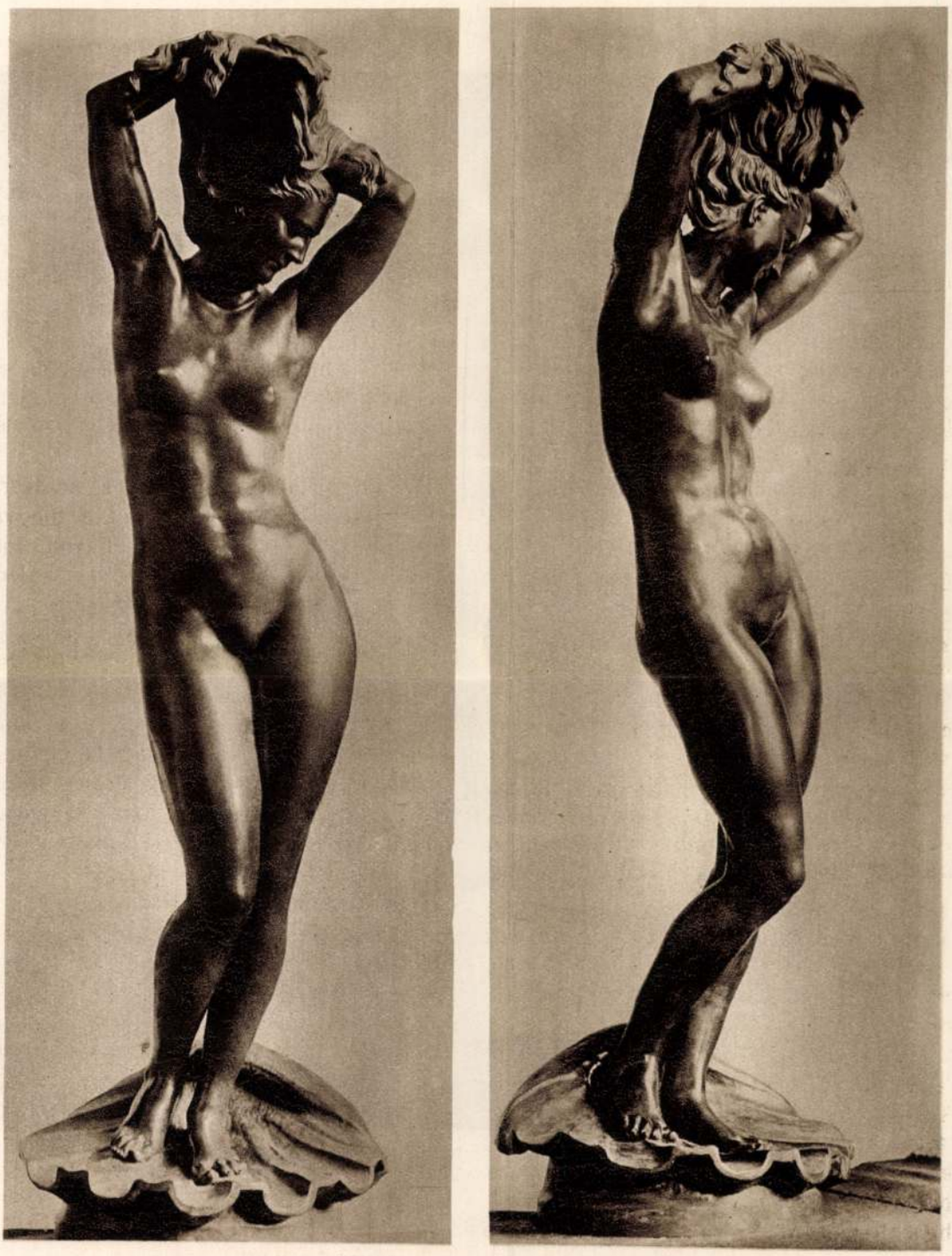

KISFALUDI-STRÓBL ZSIGMOND: VÉNUS SZÜLETÉSE.

Gerő Ödön. Az akt – kiállítás.
Magyar Műveriet 1925 –

LUX ELEK: TÁNCOSNŐ.

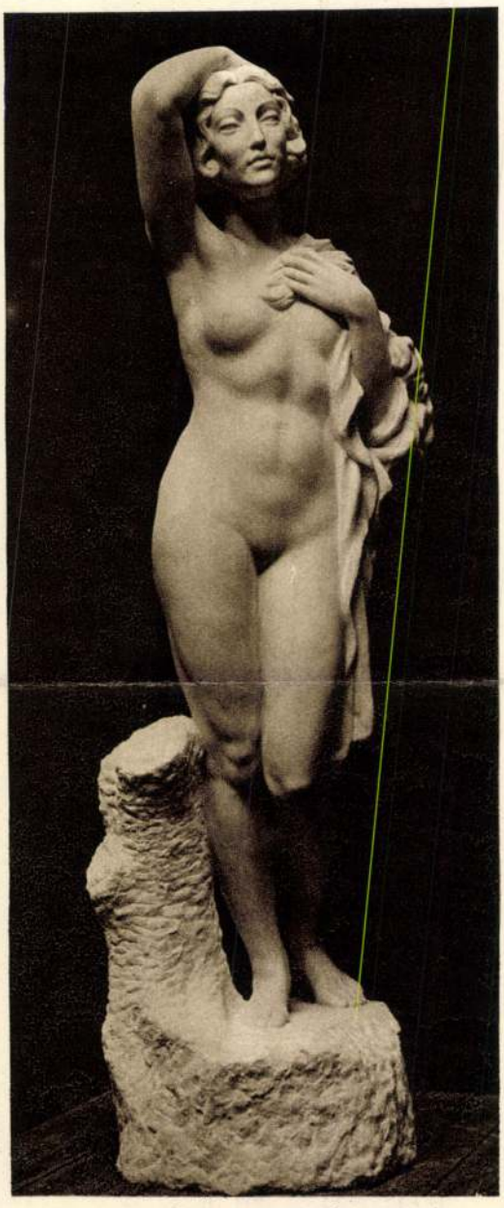

SIDLÓ FERENC: VÉNUS.

való léptekkel jött elő az erdőből és fejét lehajtotta, mintha valóban agyonlőtte volna magát.

Élete végéig az Esterházyban lakott Füreden, a hetes számú szobában, de később már csak azon nap évfordulóján lőtte magát agyon, midőn Fruzsina elhagyta.

Ami nincs nálunk

A „Home Reading Union"

Kivételképp legyen szabad egyszer ideiglenesen meghagynom az angol címet és elmondani előbb, mi az, amiről szó van. Nevet aztán is találhat rá a magyar társadalom; szívből remélem, hogy helyet is talál a számára a maga intézményei közt, mert ez a dolog, amiről szólni kívánok, megmérhetetlen sok jót tett és tesz az angol társadalom mentális életében. Lélektelen, betűszerint való fordítását adni a címnek már azért sem volna jó, mert ha azt mondom: Otthoni olvasóegyesület, az ugyan semmit sem éreztet abból az erősen lüktető munkásságból, amit az az egész angol királyságra kiterjedő, hatalmas központi intézmény végez, amely itt Angliában ezt a nevet viseli: Home Reading Union.

A lényege az, hogy van Londonban egy nagyműveltségü emberekből álló csoport, amely azt vette a kezébe, hogy minimálisan kevés évi tagsági díjért állandó összeköttetést tart föl bárkivel, aki taggá lesz, azért, hogy ennek olvasását irányítsák, neki tanácsoljanak úgy a könyvek kiválasztásában, valamint olyan szempontból is, hogy az egyszer elolvasott anyagot azután mi módon fordítsák legjobban hasznukra.

Ugy-e, hogy már ennél a pár bevezető szónál is érdemes elgondolkozni? Évről-évre, napról-napra, a

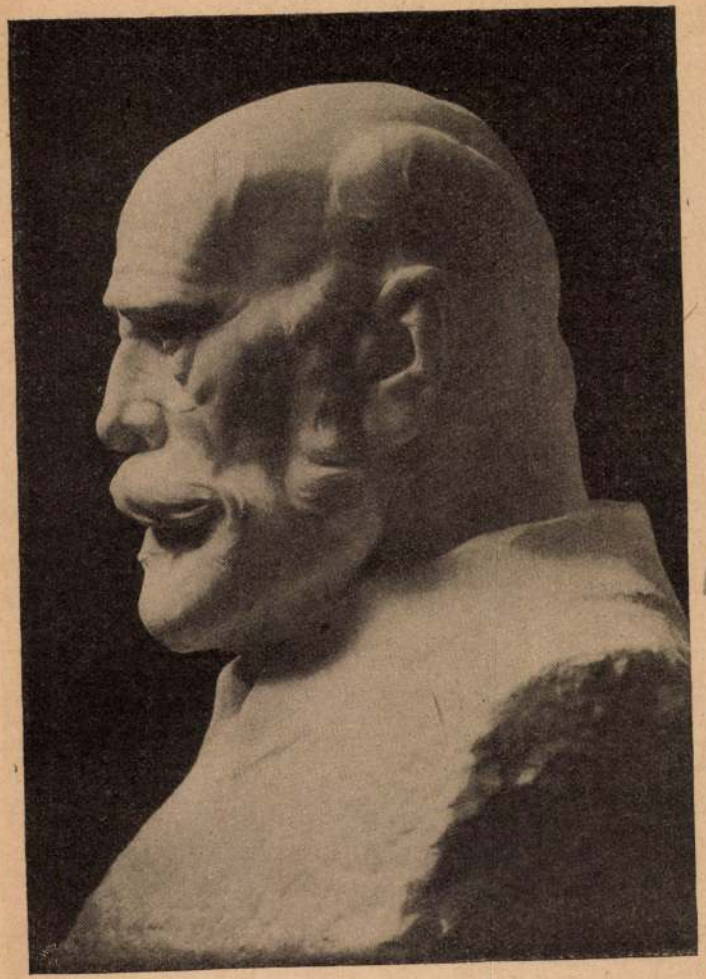

A Műcsarnok téli tárlatából. Kisfaludy Strobl Zsigmond: Görgey

Kisfaludi Strobl Zs

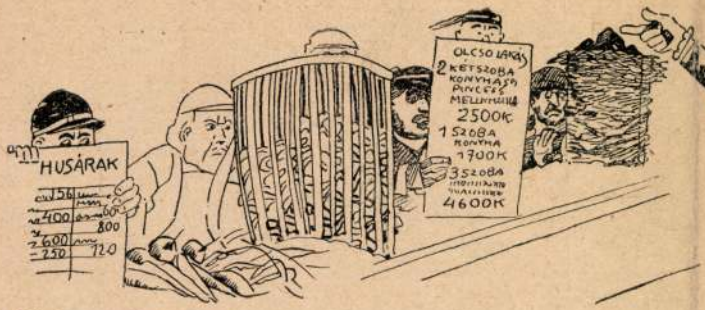

„Háziasszonyok tiltakozása a drágaság ellen

Mühlbeck Károly rajza

Ugyan menthető-e tehát csak egy értéktelen könyvvel való időtékozlásunk is?

. . . A Home Reading Union ezt a dolgot vette a kezébe. Hármas célja ez: 1. Vezetőkezet nyujtani bármilyen korú olvasónak a könyvek megválasztásában. 2. Irányitani és segiteni a tagokat az önmüvelésben. 3. Ahol lehet, az egyes tagokat kisebb körökben egyesiteni kölcsönös segitség és érdeklődés céljával. És a kisebb köröket viszont egy nagy nemzeti olvasó, önmüvelő szövetséggé egyesiteni.

Kipróbált, emberien igaz dolog az, ami az egyesületet arra vitte, hogy, — noha magános, egyedülálló olvasóinak is készséggel megadnak minden segitséget, azért mégis arra biztatják az ilyeneket, hogy igyekezzenek összeállni egy-egy kis körré. Mert sajátságos és alig megmérhető segitség és gondolatfejlesztő erő van az együtt olvasásban. Az egyedül olvasó ember szeme néha keresztül siklik egyik-másik értékes részleten és akkor ez már elveszett reá. De mint ahogy két teljesen egyforma gondolkozású ember nincs a világon, úgy egy könyv részleteiből is mindegyiknek a figyelmét más és más köti le egy-egy lapon. Az ezekkel kapcsolatban ébredt eszmék kicserélése elvezet olyan megértésre és gyönyörködésre, amilyenre az egyedül olvasás legalább is sokakat talán sohasem juttatna el. Egy-egy irodalmilag képzettebb tag pedig, elgondolhatni, hogy milyen áldásává, szellemi vezetőjévé válhatik egy-egy kis körnek.

Erre nézve a Home Reading Unionnak olyan tapasztalatai vannak, hogy azok fölérnek egy-egy müködési grand prix-vel. Elolvassuk például egy fiatal vidéki földbirtokos beszámolását, aki a kis város fiatal kézmüveseit, néhány irnokát, kereskedőjét gyüjtötte össze „reding circle"-lé; — és elmondja, miy gyönyörüen értik és vitatják ezek az emberek a könyveket. Viszont egy nagy gyárváros egyik elegáns klubembere a maga klubjába vonta el a magához hasonló urakat a lézengő időöléstől és tette őket gazdaglelkü olvasókká. Szalonhölgyek maguk között ugyanúgy alkotnak köröket, mint ahogy alkot a „squire" (földesúr) leánya a farmerek (bérlők) leányai számára.

És az egyesület központja vezeti őket, egyéni esetenként, kinek-kinek a köre természetéhez, céljaihoz válogatva a könyveket.

Az évi tagsági dij egyeseknek három korona, kör-

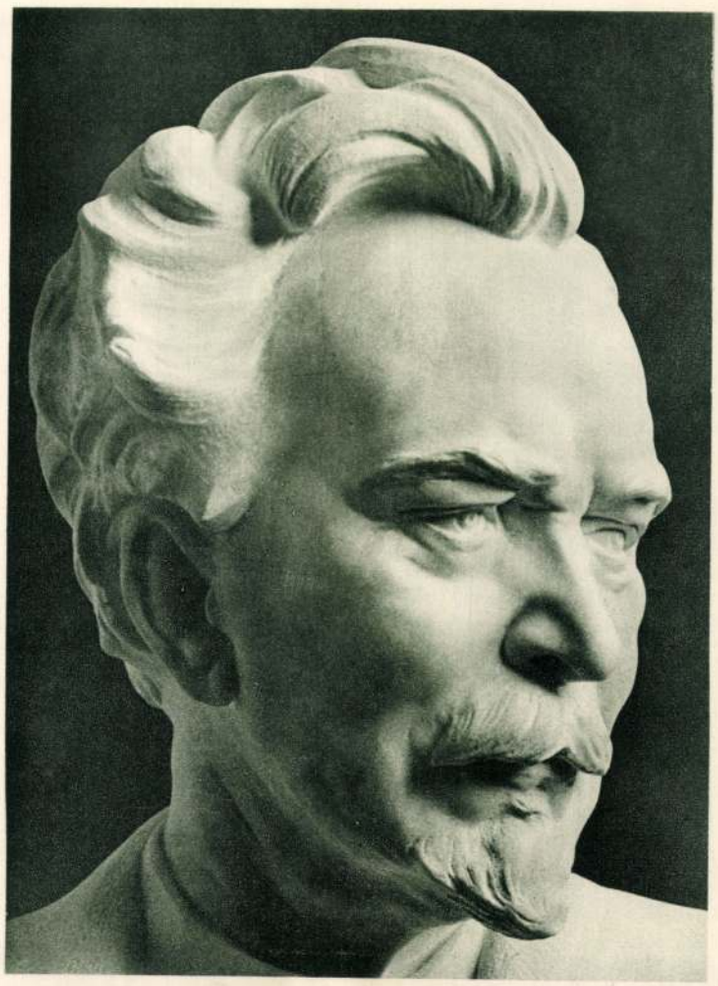

Kisfaludi-Strobl Zsigmond: Hubay Jenő

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND ÚJABB MŰVEI

A görög intést: „ismerd meg tenmagadat" nagyon nehéz követni. De hogy a művészek a maguk esztétikai énjét is igen gyakran félreismerik, azt gyakorta tapasztaltam. Íme egy példa:

Kisfaludi-Strobl Zsigmond nemrég kiállította Londonban újabb, Angliában készült műveit s a kiállítás katalógusában azt írta, hogy *Michelangelo* géniusza ihlette őt és hogy mélyen hatottak rá *Rodin* művei is. Nem tekintve arra, hogy Michelangelo és Rodin szöges ellentétek, kétségtelen, hogy Kisfaludi-Strobl művészete mind az egyik, mind a másik mester szellemétől lényeges pontokban elüt. Nincsen benne Michelangelo tragikus izgalma, melyet egy-egy főkontúr tart össze és vele vaspántként a legizgalmasabb mozgástömegeket is összefogja. Nincs meg benne Rodin negyven nézete, melyek mindegyike külön-külön, de végül összeolvadva, az egyes részletek megrázó erejével döbbentenek meg. Kisfaludi-Strobl Zsigmond esztétikai énjének lényege máshol keresendő.

Az ezeréves mult örökös izgalmai a magyar lélekbe a lefojtott tűz örökké parázsló üszkét ojtották be. A világháború is csak a magyar sors újabb megpróbáltatásának tünt fel. Ami utána következett, a gyászos évek feketefátyolos emlékei, a parázst újra lángra lobbantották, s a romantikus tüzek újra föllángoltak a lelkekben. Így lett a magyar művészet lényege az elfojtott érzés tompa pátosza.

Csak így érthető, ha ugyanakkor, amikor a külföld szobrászművészete az új élet zűrzavaros rendellenességeinek hatása alatt mesz-

Magyar Művészet
1936. 7 sz.

szerűen hiányzik az adat a kivitelező művészről. Már most ez a principio, vagyis címlap ismeretes előttünk, ez a „primo del salmista", tehát a Zsoltárok címlapja. Két angyal ül fülkés architektúrában, középen az Esték címerpajzsa: s a két angyalban Pannóniai Mihály kezét ismertük fel. Azonban nem fordulhatnak-e ezek a típusok éppolyan könnyen Crivelli sajátkezű munkáiban is elő? Nem lehet-e két egymáshoz aránylag közelálló mesternél azonos típusokat feltételezni? Erre Crivellinek magának kell válaszolni, a Biblia azon lapján, amelyben kezének munkája egész hitelesnek mondható: az egész mű címlapján, amelyet a munka teljes lezárása után két évvel, 1463-ban külön rendeltek meg nála. Tény, hogy ennek a címlapnak stilárisan nem sok köze van a Zsoltárokéhoz vagy a Prédikátoréhoz. Tájképi jellege egészen más, figurális típusai sokkal renaissanceszerűbbek s egyetlenegyszer sem szerepel benne a Pannóniai-típusokra jellemző gótikus konstitúció s a nagy, buggyantszemű fej. Aki a Prédikátor udvaroncait festette, annak itt is el kellene árulnia magát.

Ha az okmányokban nincs is a Zsoltárok és a Prédikátor mestere megnevezve, világos, hogy Crivelli éppen itt nem végez sajátkezű munkát, hanem egy nála különb mesterrel áll szemben, aki a Prédikátorban mindenesetre a mű legszebb darabját alkotja. Kötnünk kell magunkat ahhoz, hogy ezt a mestert Crivelli megnevezett segédei között keressük? Nem, hiszen Crivelli jegyzetei, mint mondtuk, hiányosak, alig fedik a műnek mint emlékanyagnak 15—20 százalékát. Bő tere nyílik tehát a szabad kombinációknak, ahol a stiláris formák erre kényszerítenek.

*

Megismerkedünk tehát Pannóniai Mihállyal egy új funkciójában, mint miniatúrafestővel. Azok számára, akik ezt a műfajt kevesebbre becsülik a monumentális festészetnél, szóljunk azonban még egy szót nem Pannóniai Mihály művészetének értékeléséről, hanem arról a megbecsülésről, amelyben kortársai részesítették. Tudjuk, illetőleg valószínűsíthetjük, hogy nemcsak az udvari környezet valamely átlagos tagja volt, hanem *Angelo Parrasio* halála után, 1456-tól udvari festő címével és jellegével felruházott kivételes helyzetű mester, „pittore dello studio" s hogy halála után *Cosimo Tura* örökölte ezt a helyet. Álljon itt most egy levél szövege, amely eddig csak egy helyen volt publikálva (*Luzio,* La Galleria dei Gonzaga, pag. 21.) s így mind a közönség, mind az irodalom előtt meglehetősen ismeretlen maradt: nem kisebb személyiségnek, mint *Lodovico Gonzagának,* Mantua őrgrófjának levele Pannóniai Mihályhoz, amely élénk színt vet arra, milyen megbecsülésben volt része mesterünknek Ferrarán kívül is.

14. novembre 1458. „Magistro Michaeli Ungaro pictori in Ferraria... Havendone dicto m. Jacomo nostro miniatore chel ve ha scripto quanto seria el desiderio nostro circa li facti vostri et la bona risposta gli haveti facta, haressimo a caro chel non ve rincrescesse di giongere fin qui ad nui, perchè vui intenderestive la nostra intenzione et nui la vostra e speramo che remaressimo d'acordo insieme."

A mantovai herceg megüzente tehát Pannóniai Mihálynak, milyen nagy érdeklődéssel (és pedig: desiderio, vágy, tehát szeretetteljes érdeklődés) viseltetik művészete iránt; nyugtázza a kedvező választ és nagyon örülne, ha Mihály mester szívesen véve a megbízást (se non ve „rincrescesse"), minél hamarabb jönne is („giongere"). Hiszen megértette Kegyelmed szándékainkat és Mi is a Kegyelmedét, reméljük tehát, hogy kellemes lesz összeköttetésünk.

Nem minden halandónak írt a mantovai herceg ilyen hangon! De nemcsak a hercegi kegy hangja adja meg ennek a levélnek az értékét, nemcsak ebből következtethetünk Pannóniai Mihály személyének súlyára a kortársak szemében, hanem a történeti viszonylat is érdekes, amelybe ez a levél belehelyezkedik.

Lodovico Gonzagának nyilván szüksége volt egy elsőrangú emberre. Már régen tárgyalt egy fiatal pádovai festővel, aki azonban már elég nagy forradalmat csinált szűkebb hazáján kívül is ahhoz, hogy Gonzaga maga mellé kívánja: Andrea *Montagnával.* Ismeretesek a herceg kínálgatásai, ígérgetései, csábításai a fennmaradt levelekből és tudjuk milyen hidegvérrel kellette magát az elkényeztetett fiatal mester. Végre is a hercegnek elfogyott a türelme s megírta levelét Pannóniai Mihályhoz. Elfogadta-e mesterünk a meghívást, nem tudhatjuk, hiszen 1458 végén vagyunk és a következő év már minden valószínűség szerint halálának éve volt. Tény, hogy 1459 május 1-én a herceg ismét Mantegnához fordult, aki ezután le is telepszik Mantovában.

Nem vitás, hogy a mantovai őrgróf jó cserét csinált. De lássák meg azt a fényt, ami ebből a levélből és vonatkozásaiból Pannóniai Mihályra esik azok is, akik őt kézművesi teendőkkel megbízott alacsonyrendű kismesternek akarják beállítani.

GOMBOSI GYÖRGY

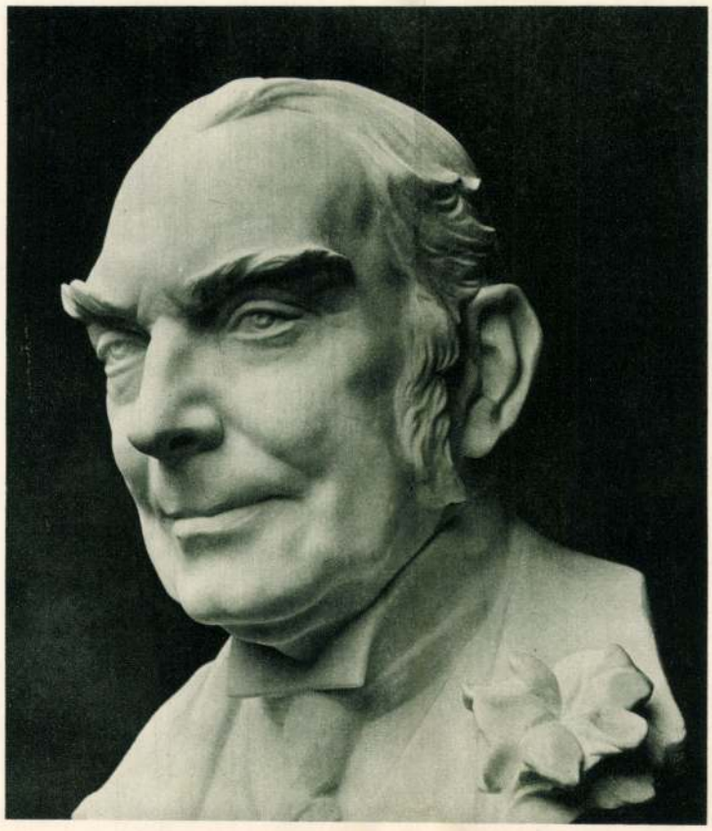

Kisfaludi-Strobl Zsigmond: Lord Lonsdale

szi, primitív népek dadogó ösztönmegnyilatkozásaihoz sodródott, idehaza a szobrászok vagy az allegória hangoskodó pátoszához, vagy a lélek megrázó érzéseinek döbbeneteihez menekültek. A trianoni magyarság hangulatvilágában nem lehetett tiszta formaproblémákkal szóhoz jutni. A magyar művészetnek eredendő jellegzetessége az, hogy az életet álomszerűnek fogja fel *(Szinyei)*, hogy drámai hangulatot önt minden alkotásába *(Munkácsy)*, hogy áradó érzéseiből tragikus pátoszt merít *(Fadrusz)*. A trianoni magyarságban ez az életérzés fokozottabban fejlődött ki, a művészt életérzésével együttérző közönség vette körül, amikor művészeti formáját heroizálta. Ezt tette Kisfaludi-Strobl akkor is, mikor Tisza István debreceni szobrán a magyar dac hősének időtálló formáját alkotta meg, vagy amikor szabad elgondolásaiban *Vénus születésében*, vagy az *Ad astrában* az érzés felfokozását minden egyes kicsi formarészletbe éppen úgy beleöntötte, mint a főkontúr hullámzó szenvedélyességébe. Ez a belső tűz, az érzések e felfokozása élteti e korbeli arcképeit is. Hősi lendület, vagy mély belső tépelődés, most erős tevékenység, vagy átható erő van férfiarcképeiben. Aki Apponyi Albert gróf arcképén a „legnagyobb egyszerűséget" látja, amint arcvonásai a „jóság és emberszeretet" érzéseiben megenyhülnek *(Magyar Művészet* II. 569. l.), az nem ismerte föl azt a lefojtott szellemi erőfeszítést, mely ott hullámzik a profil mozgó vonalában, amint a hátrahajló homlokról leszalad az orr nyergén át, a szakál tömegén, megnyújtja a hosszú fejet, hogy aztán egy elhúzódó melódiában vesszen el. Ez a profil nem foglalja magában az összes élő formákat, melyek külön-külön izegnek-mozognak, hogy aztán ritmusukkal beleolvadjanak az elhúzódó melódiába, a kiálló pofacsont külön él, sőt az alája húzódó bajuszvég is, de nincs meg benne a fejhez simuló, igen egyéni kanyarulatú fülcimpa sem, ami mind apró részletmegfigyelés ugyan, de végül is mindez összejátszik az egyéniség kialakulásában, a fej heroikussá átszellemestíett fojtott pátoszában.

Ugyanilyen mesteri formakezeléssel hozta ki az akaraterő lázas izgalmait *Gömbös* Gyula bronzmellképén, hol az orr vonalába futtatja bele a homlok legyezőszerűen szétterített izmait, a felfutó szemöldöknek az orr

Kisfaludi-Strobl Zsigmond: Mrs. Konody

Kisfaludi-Strobl Zsigmond: Mrs. Tattersal

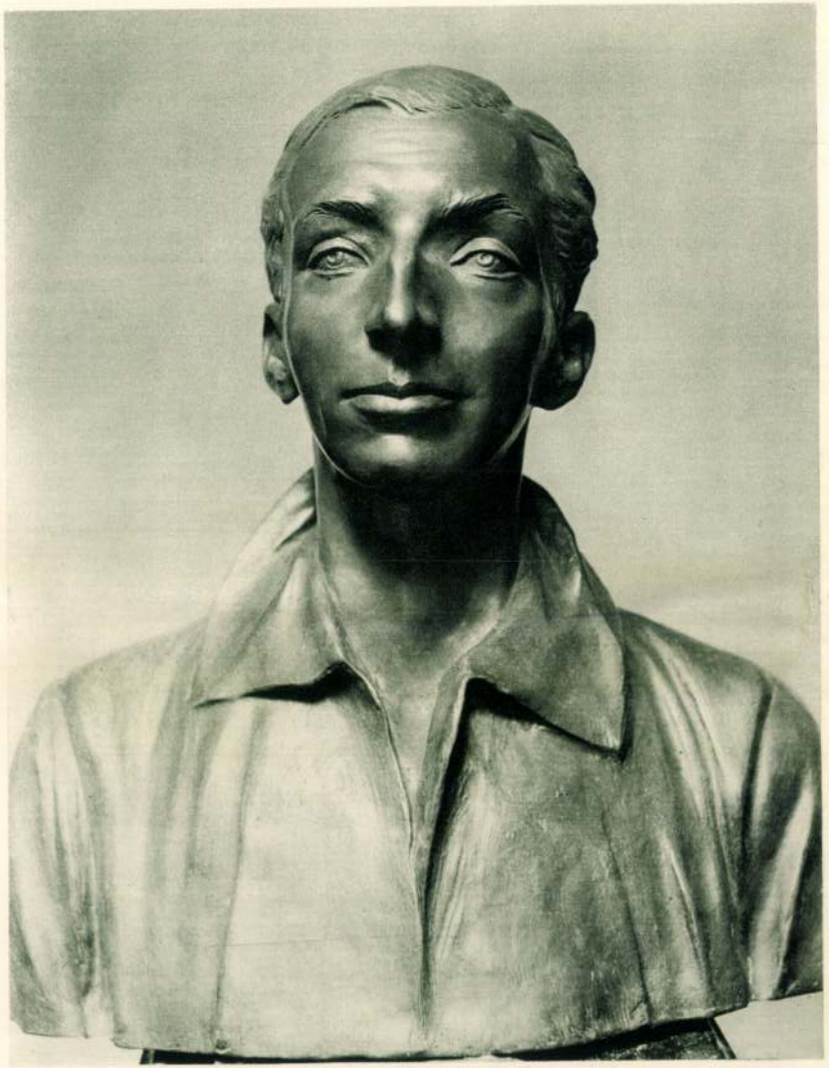

Kisfaludi-Strobl Zsigmond: Charles Kingsley

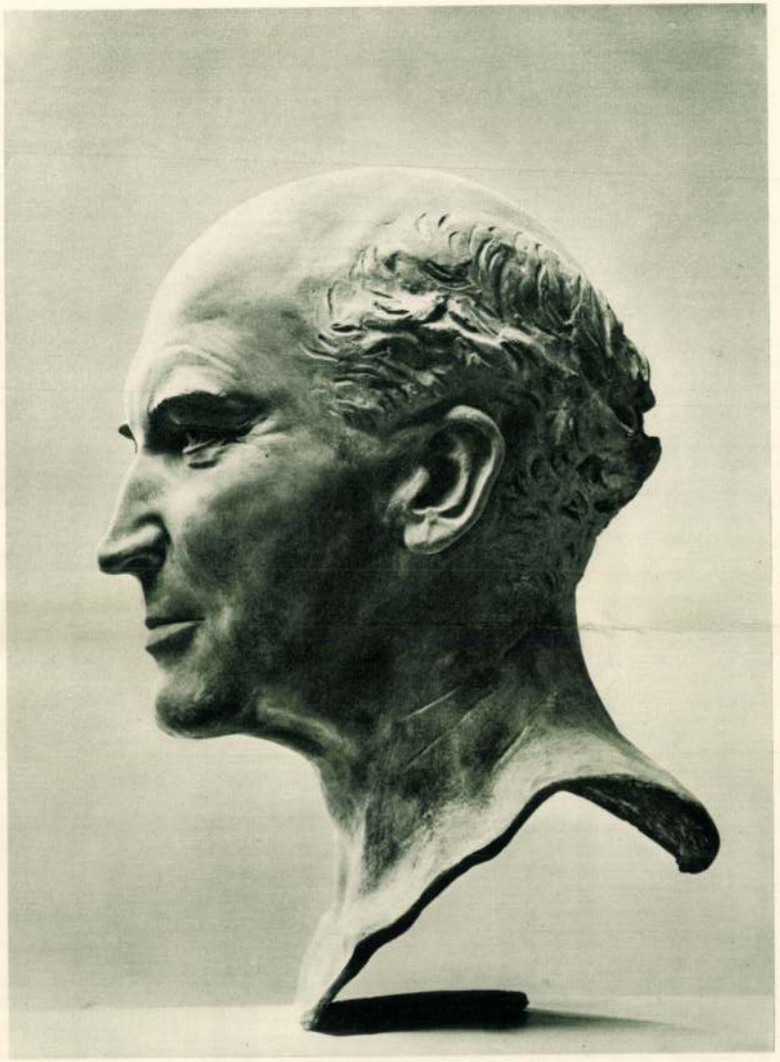

Kisfaludi-Strobl Zsigmond: Sir John Simon

tövébe torkollását, a lecsukott száj hullámzását, az eggyéolvadó formák pátoszteli felfokozásával. (Közölve *Magyar Művészet* II. 569. l.).

Ezzel a szellemi alkattal került Angliába a művész, ahol a szellem hőseit, a közélet formálóit, az angol szellem legjellegzetesebb képviselőit sikerült megmintáznia. Mi az, ami az angol ízlésben nevelkedett, magasműveltségű közönséget Kisfaludi-Strobl művészetében megragadta? A londoni kiállításhoz készült katalógus előszavában Bernard *Shaw* csak kerülgeti a feleletet. Mert az, hogy mintáinak gyengéd és nemes lényét éreztetni tudja, hogy a klasszikus szobrászat újraéledt általa a szigetországban, vagy túlsok, vagy túlkevés. Másrészt abból, hogy a háború meggyőződéssé érlelte, hogy az ember eredendő vadsága kipusztíthatatlan, s hogy a művészet ezért fordult a primitív népek naiv formavilágához, igazolni akarva, hogy a ma ladyje éppen olyan, — testileg-lelkileg, — mint a tahiti-beli barna úrnő, mindebből művészi káosz, vad *Walpurgisnacht* támadt. Amikor Kisfaludi-Strobl visszatért a szépség, a nemesség, az emberi méltóság formáinak kifejezéséhez, akkor és ezért nyert ügye volt. Ez a fejtegetés jellemzően laikus beszéd. Kisfaludi-Strobl művészetének van ugyan klasszikus gyökere, de ez nem az akadémikusan klasszikus, a Winckelmann-féle nemes egyszerűség és csöndes nagyság, aminek a szigetországban való újjáélesztését Bernard Shaw Kisfaludi-Strobl-nak tulajdonítja, hiszen amit görög művészetnek nevezünk, az tulajdonkép egymással éles ellentétű művészeti irányok összege, míg a klasszicizmus egy képzeleti antik utánzása, kiegyenlíthetetlen különbségekre építve egy mesterséges formavilágot. Kisfaludi-Strobl ettől messze esik. Más okok azok, melyek angliai sikereit megértetik.

Amikor ő az angliai életformák rázuhanó elkápráztató hatásából felocsúdott és kezdte felfogni úgy azt a bizonyos gyengébb és nemes formarendszert, valamint a mögöttük meghúzódó emberi szellemet, mikor alkalma nyílt tudósok és írók, tekintélyes politikusok és előkelő arisztokraták férfiait és nőit közelebbről szemügyre venni, mihamar észrevette azt a nagy, nagy különbséget, mely a trianoni magyarság vezérlő alakjainak szellemvilága és az angol felsőbb társadalom rétegeiből kinőtt egyéniségek lelkivilága között fennáll. Az első különbség: fojtott pátosz helyett valami felsőbbséges uralomérzet, ami kiül az arcformákra, mert belülről jön és áthatva a lelket, megteremti magának a külső formákat. Ha pedig ez az érzés, — mely oly távol állott a művész lelkétől is — ha angliai modelljei lelkét ez a nyugodt méltóságérzet, ez a biztos öntudat hatja át, ezt az ismeretlen világnézetet legelsősorban teljesen ki kellett ismernie. Kutatni kezdte tehát, mely formákkal, mily formajátékkal fejezhetné ki ezt az uralkodó alapérzést, a maga számtalan finom árnyalatával?

És most jutunk el ahhoz a ponthoz, mely Kisfaludi-Strobl angliai sikerét megérteti, de azt is, mért csak ő érhetett el ilyen sikereket? Mert hiszen elképzelhetetlen, hogy ne legyen Angliában több olyan felkészültségű, sőt talán virtuózabb kezű mester is, aki benne születve és benne élve az angol szellemi életben, az uralkodóhangulat kifejezésére ne vállalkozhatott volna. Igen ám, de nem hoztak magukkal, mint Kisfaludi-Strobl, egy új, egy más, egy különvaló sajátosságot, amit csak a százados magyar mult ad fiainak, a fent körülírt szenvedésszülte fojtott tüzet, mely aztán a formák pátoszszerű alakításában érzékelhető, ami pedig Kisfaludi-Strobl művészetének belső lényege. Mikor tehát a művész egy új feladat, az angol lélek megformálása elé került, csak egyetlen lehetőség maradt a számára, mert máskép nem cselekedhetett, a maga lelkének mélyéből fakadó fojtott tüzet kellett segítségül hívnia, hogy új feladatát megoldhassa. Ez fából vaskarikának látszik ugyan, de vagy sikerül, vagy elbukik vele. Kisfaludi-Stróbl ösztönszerűen a klasszikus multhoz fordult ihletért, de a görög művészet egy olyan áramlatához, mely szoros rokonságban állott ennen lelkével. Volt ugyanis a görög arcképszobrászatnak egy kései korszaka, mikor ugyanazon probléma előtt állott, mint amelyikhez sorsa Kisfaludi-Stroblt sodrotta. Emlékeztetek az athéni múzeumnak egy Anikytherából való bronzfejére, (közölve Salis, die Kunst der Griechen. Fig. 54.), melynél a szellemi kifejezés, a nyugodt bölcsesség egy finom árnyalata az összevont tekintetből árad, s a nemes gúny a széles száj körül hullámzik. Ezt az érzéki benyomást az előadás hihetetlen közvetlenségével idézi elő a művész: kövér, hátraálló csomókban telepedik le a haj a koponyán s ráhull a homlokra, szakálla pedig puha fürtökben göndörödik az állán, miden forma izeg-mozog, él és vibrálni látszik. Ilyen a Louvre görög férfia is, melynél a haj- és szakállkezelés egyenesen tónushatásokkal számol.

Ez a klasszicizmus nem a Winckelmanné, de a Thorwaldsené sem. Itt talált rá őseire Kisfaludi-Strobl, a nagy rokonság révén, mely lelkéhez talált. Amikor a kiváló angol író, George *Slocombe* elé került, annak nagy szellemi fensőbbségét ilyen *izgalmas formakezeléssel* éreztette. A lélek belső erőfeszítése, mely a gondolkodással együtt jár, formálta ki ennek az arcnak a részleteit s azok drámai dinamikáját Kisfaludi-Strobl nem simította el, — ellenkezőleg — kihangsúlyozta, a finom szabálytalanságok éreztetésével, a koponyára simuló hajcsomó mozgatásával, a homlokra vezetett fényfoltokkal, az ajk körül játszódó

Kisfaludi-Strobl Zsigmond: Mr. George Slocombe

vonalmenettel, a hajkezelés változatosságával, mely egyhelyt a laza, máshelyt a darabos anyag hatását kelti.

Ugyanilyen kettős kezelés érezhető *Mrs. Tattersal* arcmásán, hol az arc síma egyszerűségével ellentétben a koponyára símuló kétoldalt csavart fürtök csomóbahagyása éles ellentétet, tehát izgalmat kelt, állandó mozgásban tartva a néző szemét. Bernard *Shaw*-nál a bozontos szemöldök és a remegő szakáll az összehúzott tekintettel együtt az örök gúnyolódónak soha meg nem pihenő szellemiségét érezteti. A lélek játékát valamikép ki kellett fejeznie, s Kisfaludi-Strobl azt izgalmas kezelésmóddal érte el. Ez az a pont, ahol némileg Rodinre emlékeztet. Mint Rodin *Horpadt orrú ember*-énél, hol a ráncok, kérgek és barázdákkal teli síkok felbontják a kontúrokat, ugyanúgy van az Shaw-nál, azzal a különbséggel, hogy Kisfaludi-Stroblnál a síkok izgalmas élete mély lelkitávlatok felé nyit utat. Ugyanezt érezteti ő akkor is, ha a kezelés kettőssége nem ily éles, mint *Lord Lansdale* arcképénél, ahol egy kiugró jellemvonás: a vastag, előreálló szemöldök s a finom mosoly a felső, hátraeső ajak körül a lélekjárásnak eszközei. Ily apró részletek egybekapcsolódásából, de nem egy uralkodó kontúrba fogva őket, hanem az érzéstkifejező formák egységébe zárva, tud Kisfaludi-Strobl szellemi vonásokat éreztetni, mind *Mrs. Konody*, mind *Charles Kingsley* Esq. esetében fényt vetítve a fiatal nő és a fiatal férfi lelkiéletének hangulataira, a nőnél a gyengédség, a férfinél a nemesség kihangsúlyozására. Minden művén, *Sir Simon* külügyminiszter, vagy *Hubay* Jenő arcmásán egyaránt ez a nemes lelkiség uralkodik, de amivel kifejezi őket, az az egyes jellegzetességek fokozása, a szimetriák éreztetése, a formák irányainak ellentétbe állítása, ami mind az ő esztétikai énjének uralkodó vonása. Mindezt magával hozta a rejtett tűz hazájából, ahol sisteregve lobog a lefojtott vér az erekben s ami az angol hozzáértő előtt egy új művészi alakításmód meglepetésével hatott. Angol lelket adott belső, izgalmas formák egységében. Ez a titka sikerének.

Dr. LÁZÁR BÉLA

Vaszary János: Révész István arcképe MFI. Petrás felv.

RÉVÉSZ ISTVÁN GYÜJTEMÉNYE

A Nap egyformán süt igazakra s hamisakra, bölcsekre és bolondokra, de vajjon egyformának látja-e a napot a király s a koldus, a tudós és a művész?

Vaszary János napvilága személytelen erő; izzó, ritka párává olvasztja az atmoszférát s villanyos energiával hatja át a lét jelenségeit, melyek egyetlen hivatása, hogy valami pogány, egészséges erotikum tárgyai legyenek. Ez az erotikum nem emberhez kötött: átöleli az optikailag megragadható mindenséget. Pán: mindenütt jelen van, de seholsem emberi alakban; az ember sem egyéb fényittas színnél: sáv, folt, vonal, villanyos erő.

A budai nap, mely széles ablakokon keresztül ömlik *Révész* István műgyüjtő lakásába, ilyen mámorító és felvillanyozó fényáradat. Átsugározza a falakat, ahol a sok kép függ, szép ritmikus füzérben sok Vaszary s körülötte néhány más kiváló magyar festő műve: szinte mind a napot dícséri, melyben a színek lángolnak vagy lágyan elalélnak, csillogó párába takaróznak vagy léggé foszlanak.

Amikor Révész István 30 évvel ezelőtt képet kezdett gyüjteni, olyan festők műveit vásárolta, akik akkoriban a nagyközönség körében közkedveltek voltak. Az akkori „ultramodernek" nem érdekelték; észre sem vette őket. A „patinás" nevek tekintélye elfogulttá tette. Egyszer azonban, egy háború utáni nyári úton, a müncheni Szecesszió helyiségében olyan modern kiállításra talált, amely meglepetést tartogatott gyüjtőnk számára: éppen a „legvadabb", leg-„ultrább" képek keltek el, mesés árakon. Vadak, ultrák, vonzóak s taszítóak egyben, idegenek, nyugtalanítók. Vajjon mi rejlett e mögött: ámítás vagy érték? Révész István bement az első boltba és modern művészetről szóló könyvekkel megrakottan jött ki. A könyvek meglepően okosak voltak. Újra visszasietett a képekhez. Már nem voltak taszítóak, idegenek. Soká nézte őket, kíváncsian, izgatottan s már-már szeretettel. Aztán újra a könyvekhez nyúlt: most már értette őket. S visszatért a képekhez: értette ezeket is. Beléjük szeretett.

De gyüjteni magyar képet gyüjtött. Az a művész, aki szívét elsőnek hódította meg, aki temperamentumát és fantáziáját a legjobban megragadta: *Vaszary* János volt. Vaszary

A CSATA. (Folytatás.)

Regény. — Irta **Claude Farrère.**

A torony belseje alacsony, ajtó és ablak nélküli szoba volt, hatszögletes, tiz méter hosszú, nyolcz méter széles szoba, vastag aczélfallal pánczélozva. Háromnegyed részét a két hatalmas ágyú töltötte be és a megmaradó szűk tér állványok, lafetták, töltő és czélzó eszközök, távcsövek, emelő készülékek, transzmissziók, a mindenféle viznyomásra és légsürítésre való készülékek, villamos csővezetékek, a vas, réz és bronz zűrzavaros összevisszaságával volt elfoglalva, a melyre a létező legnagyobb kaliberű két hajó-ágyunak szüksége van. Hat izzó-lámpa vont be minden mechanizmust sokszoros, éles és árnyéknélküli fénnyel. A külső nap csak kékesen derengett be a két lövőrés lejtős gyűrüjén át, a pánczélzat és az ágyúk között.

Joriszaka Szadao körüljárta a két ágyút, rendre megvizsgálva mindent és arczába nézve minden emberének. Aztán a középső lépcsőhöz érve, fölment ennek három lépcsőjén és leült a parancsnoki ülésbe. A feje igy kiemelkedett a pánczélos mennyezetből és kiállott a toronyból a középső nyiláson át. Ez a nyilás maga is pánczéllal volt födve s mintegy sisakkal szolgált. Joriszaka Szadao igy védve az ellenséges lövések ellen végigláthatta az egész harczteret a pánczélba szerelt három elég tágas lyukon át. Másrészről könnyen közlekedhetett a tüzérekkel és jól láthatta az ágyúk működését.

Leülve, előbb meghajolt és végignézett maga alatt az egész mozdulatlan és figyelmesen váró tornyon. A hatalom rendkivüli érzése áradt ki ebből a félelmetes nagyságú gépezetből és abból a tizenhárom emberből, a kik a gépezetnek élő húsát és idegrendszerét adták. A parancsnok, a ki ennek parancsol, valóban hatalmasabb mennykövet tart kezében, mint az ég mennykövei. Joriszaka Szadao összeszoritotta öklét büszkeségében. Aztán hirtelen megnyugodva fölemelte fejét és kinézett a sisak lyukain, balról kezdve jobbfelé, szabályszerűen a három lyukon.

A tenger folyton hullámzott, komoran és mélyen, a nehéz felhők sötét leple alatt. A hátsó strand olyan volt, mint egy hullámoktól ostromolt tutaj. A hajóhad irányt változtatott. Most egyenesen nyugat felé haladt, Csu-sima irányában; minden hajó igyekezett megtartani a maga helyét és megőrizni négyszáz méternyi szabályszerű távolságát. A vonal csaknem három tengeri mértföldre nyúlt ki az élen haladó *Mikaszától* a végire maradt *Ivatáig*. A Nikkó következett a *Mikasza* után, a *Sikisima* a *Nikkó* után és e mögött az első divizió mögött, melyet maga az öreg Togo vezényelt, szép rendben következett a többi, Kamimura diviziója, Szimamura diviziója, az összes pánczélosok, az összes pánczélos czirkálók, a japán császárság egész eleven ereje. A hajók tajtékos nyomában Joriszaka Szadao magas szürke szilhuetteket látott jönni, harczi ágyúkkal teletüzdelve és a Fölkelő Nap lobogója, kitűzve minden árbóczon, mintha az omlásra kész piros vér zsengéit lobogtatta volna a hajók és a tenger felett.

— Irányits! Torony balra! Állj! Torony jobbra!

A czélzó tüzér, ki a két ágyú között állt, szemével a messzelátón, ráhajolt a gyújtó-pisztolyra. A villamos motorból gyönge dörömbölés hallatszott és az óriási torony, készségesen mint egy játékszer, megfordult balról jobbra, jobbról balra, magával forgatva, zaj, rázás nélkül, az embereket, gépeket, ágyúkat, pánczélzatot. Joriszaka Szadao szeme előtt úgy vonult el a horizont, mint valami mozgó díszlet végnélküli vászna. A kormányos-födélzeten át egy távoli hajóraj tűnt fel, egészen elfödve füsttel: egy czirkáló raj, mely láthatólag sietett a csatában kijelölt helye felé. Kétségkivül Deva ez és mögötte Uriu. Elül a köd függönyül szolgált s nem lehetett semmit észrevenni az ellenségből, pedig ez bizonyosan közel volt.

A harang kettőt ütött, majd megint egyet: fél kettő az idő. Egy trombita három hosszú hangot szólt, aztán két rövidet: «Készüljetek a harczra a backbord felől.» Joriszaka egy intéssel közölte a rendeletet a czélzó-tüzérrel. A torony megfordult, arrafelé, a merre az ellenséget sejtették.

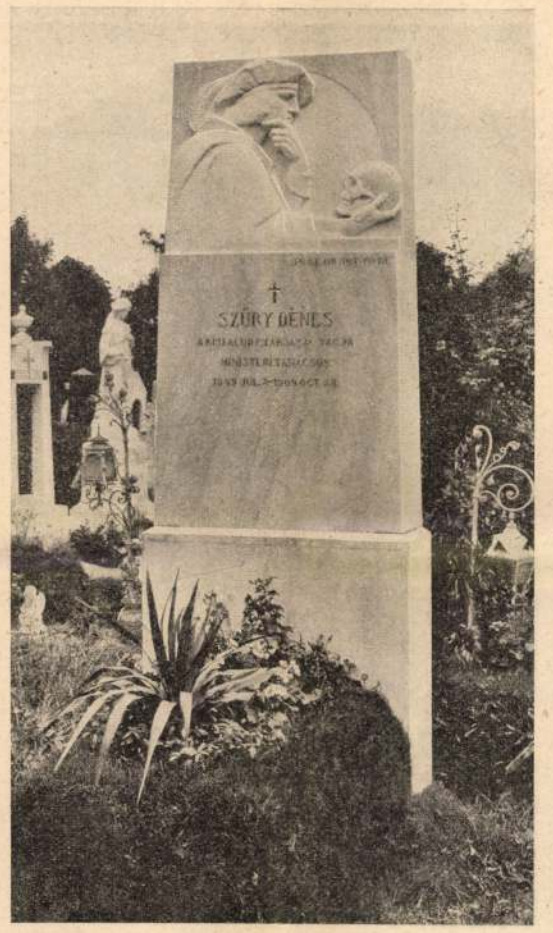

Szüry Dénes miniszteri tanácsos siremléke, Kisfaludy Strobl Zsigmond műve. A kitünő irónak, lapunk egykori finom ízlésü szini kritikusának e siremlékét a család állíttatta fel a németvölgyi temetőben.

— Megtölteni az ágyúkat!

Rövid láncz-csörgés jelezte csak a töltés műveletét. A katonák némán dolgoztak, élénk és csodamódra szabatos mozdulatokkal. A két ágyúnak az agya megnyilt, a két lövedék benyomult a lőporos kamrák olajos, fekete lyukán. Csattanó hangok jelezték a töltés idejét. Joriszaka Szadao, chronométerrel a kezében elmosolyodott: huszonnégy másodpercz, — csaknem rekord! Csinálják jobban az oroszok, ha tudják.

Ismét csend állott be. A pánczélos sisak lyukain át nem lehetett látni semmit, csak a ködöt és a tengert. Joriszaka Szadao türelmesen várt s nem nézett ki többet. Elővette távolságmérőjét és gondosan megvizsgálta, pontosan működik-e. A tükrei nem voltak egészen párhuzamosak: helyrehozta a hibát. Egy toronyba való teleméter, uramfia, nem valami csodásan fontos dolog. De ha a blockans telemétérjei hibáznának, mint augusztus 10-én... Nem lévén kardja, Jositsz'né, a hős, legyezőt rántott elő.

Joriszaka Szadao félretette a telemétert és megint fölemelte a fejét. Nem fog a köd valahára eloszlani? Ah, megint: egy jelzés és a *Mikasza* hirtelen balfelé fordul.

Az elektromos csengő megszólalt. A transzmittáló táblán két lámpa gyulladt ki, a tük forogtak a jelzőlapon. Az egész sereg trombitái újra megszólaltatták éles hangjukat. Joriszaka Szadao hirtelen felegyenesedve ülésében rendelkezett:

— Készüljetek a kormány felől való harczra! Torony balra! Negyedik sebesség!

A torony máris engedelmesen fordult.

— Távolság: kétezerháromszáz méter! Correctió: öt ezredrész balra! Elég!

A két hosszú cső fölegyenesedett magasra. Joriszaka Szadao meghajolt, kémlelve szemével a ködös vonalat, a hol az ég és a tenger összeolvadt. Igen... ott, egyenesen dél felől... a horizonton összesürüsödő sötét felhők között... feketés tömegek emelkedtek... három, négy, öt, szabályos távolságban egymástól... hét, nyolcz... ismét ujabbak... tizenkettő, tizenöt, húsz, harmincz...

— A gyujtót! Szerelj!

A nyugodt hang meg se rezzent.

A telefon-csengő megszólalt. Joriszaka Szadao levette a kagylót:

— Halló... Igen... A tengernagy?

Lehajolt, ránézett a tüzérekre és minden magyarázó szó nélkül ismételte, a mit hallott:

— A tengernagy ezt táviratozza: «A birodalom sorsa ennek a csatának az eredményétől függ. Tegyétek meg mind a kötelességeteket!»

Most azonban nyugodt hangja reszketett kissé.

Ugyanabban a pillanatban azonban ismét visszanyerte száraz hidegségét:

— Nyolczvan fok! Czélozz a vonal élére!... Hatezernégyszáz!

Egy pillanatra megállott. Amott, az ellenséges hajótestekről, melyeket most már jól meg lehetett különböztetni, hirtelen fények lobbantak fel: az oroszok kezdik meg a lövöldözést, talán túlságos messziről...

— Hatezer méter.

Megint elhallgatott. Legalább száz méternyire a *Nikkótól* óriási viztömeg csapott fel és lassú eső módjára hullott vissza: az első ágyúgolyó korbácsolta meg a vizet, az első elsütött ágyúgolyó, ezen a döntő napon, a Nyugat sütötte el a Kelet ellen... Joriszaka Szadao megvetően nézte a fehér fantómot, mely aztán eltűnt a szélben. Mi volt ez? Csak egy kis záporeső. Az oroszok rosszúl lőttek.

— Ötezerkilenczszáz!

Itt és ott már lövedékek csaptak le a hullámok között, valamennyi czélt tévesztve. Igen, az oroszok rosszul lőttek. Egy végtelen pillanat telt el. Végre egy hangos zúgás, hasonló egy végtelen nagy méh döngéséhez s egy nagyon hosszú dörrenés utána. És mintha ez a nagyon hosszú dörrenés lett volna a riposztra való jeladás, egy közeli óriási robbanás szólalt meg: az első japán lövés.

— Ötezerhétszáz méter!

A még mindig kifogástalanul szilárd hang külön hangsulyozott minden szótagot:

— Tüzelést kezdeni!

A kékes derengés, mellyel a nap kivülről a pánczél és az ágyú közötti résen beszüremlett, egyszerre biborpiros, vakító villanássá vált: a csövek torkából két roppant láng lobbant ki, húsz méter hosszúságban, pirosan, mint a vér. Rémítő robbanás rázkódtatta meg a tornyot, mint a hogy a szélroham megráz egy nádszálat. Hallatlan dörrenés hallatszott, melyről semmi földi zaj nem adhat fogalmat, belecsapva körös-körül minden fülbe, sükette, és csaknem részeggé téve néhány másodperczre mindenkit. Az óriási ágyútalpak, melyek mindegyike néhány embernyi vastagságú, hátracsapódtak három lábnyira és újra visszacsapódtak, gyorsabban, semmint egy gyakorlott lövő meg tudja forgatni revolvere tölténytartóját. Joriszaka Szadao jeges és derült hangja rögtön helyreállította a katonák közt a hidegvért és tisztán-látást.

— Ötezerhatszáz méter! Tüzet gyorsitani!

XXVIII.

Herbert Fergan szája elé tartotta védőül a két kezét és rágyujtott egy czigarettára. A blockauson kivül tartózkodott, hogy ne tegye még zsúfoltabbá a szűk kis czellát, melyben a parancsnok, a hajó-tiszt, tüzérségi tiszt és ezek segédei tettek-vettek. Az átjárón állva flegmatikusan nézte, hogy pattannak el körülötte az orosz golyók. Bátor ember volt. Gondosan meggyujtva czigarettáját, kezébe vette távcsövét és tovább vizsgálta a két egymásnak menő flottát. Lassan, óvatosan nézelődött, a professzionátus tengerész kiváncsiságával kémlelte a fáradság vagy az aggodalom jeleit, melyeket az elkeseredett ellenfelek egyike vagy másika esetleg elárult. Ott egy rés egy falon, egy törött árbócz, forgáccsá tört fölépitmények. Ott egy kémény volt a földre terítve, egy torony lerombolva, egy blockaus elsodorva. A hajók profilja, mely kezdetben szabályos és geometrikus volt elváltozott, egyénetlenné lett, romok és törmelékek halmozódtak fel rajtuk. Időközönkint Herbert Fergan letette messzelátóját, kinyitotta tarsolyát, megnézte az óráját és följegyezte jegyzőkönyvébe a csata valamelyik epizódját. Az ágyúk megszakitás nélkül bömböltek és oly erővel, hogy a megbénult fülek már nem is szenvedtek tőle. A mindig egyformán lángoló tűzből, mely a *Nikkót* körülvette, mint valami dicsfény, megállapithatta Fergan, hogy a japán tüzelés még érintetlen. Amott ellenben az orosz hajók már kevésbbé sürün dörögtek. Herbert Fergan jól a talpán állott és egy szempillantással körültekintett az egész horizonton. A két szembenálló vonal párhuzamosan futott kelet felé, az egyik szabályosan, jól manövrirozva, a

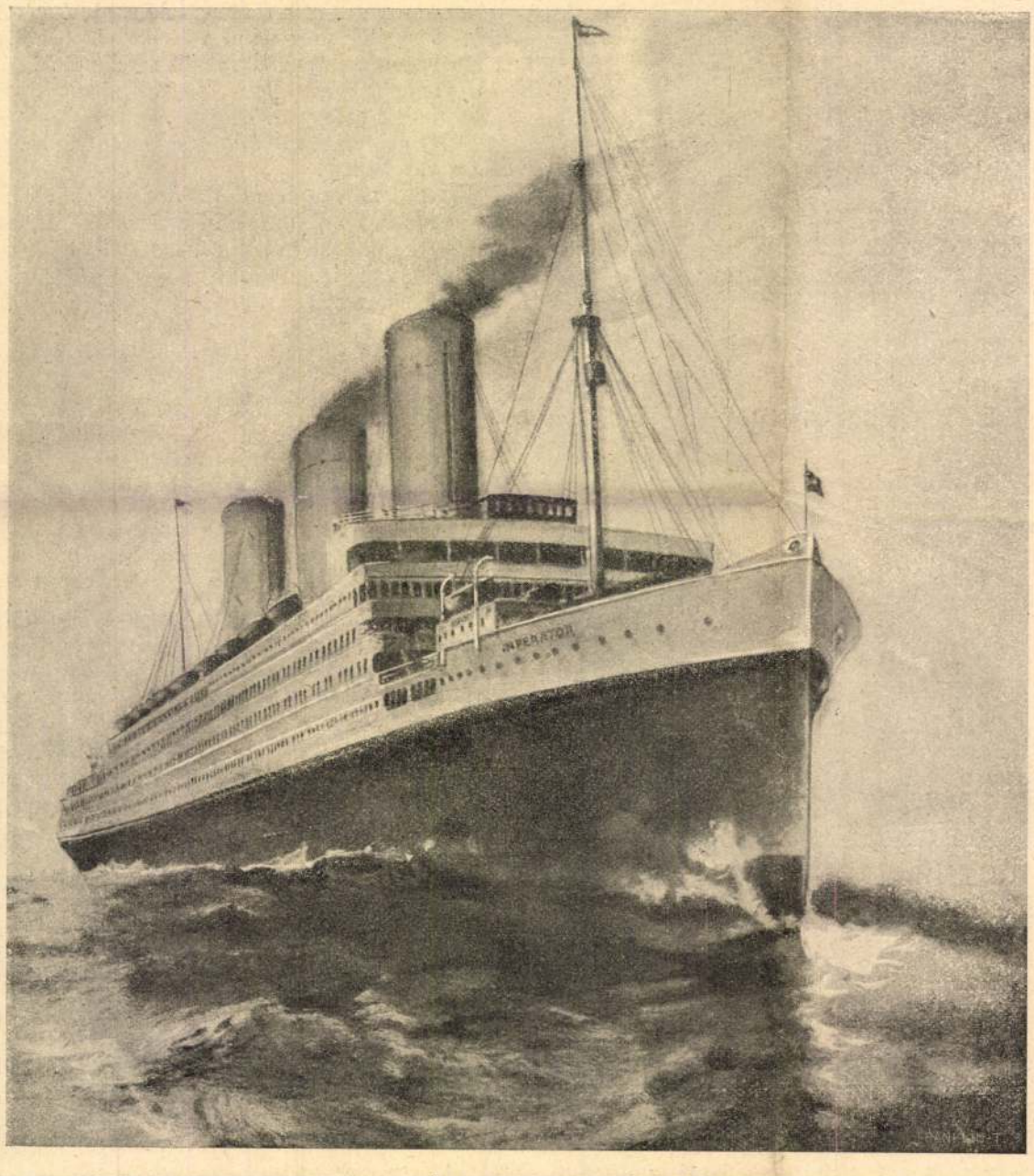

AZ IMPERÁTOR, A VILÁG MOST VIZEN LEVŐ LEGNAGYOBB HAJÓJA. A HAMBURG-AMERICAN LINE SZÁMÁRA KÉSZÜLT. HOSSZA 900 LÁB. 4100 UTAS FÉR EL RAJTA. SZEMÉLYZETE 1100 EMBER.

másik rendetlenül és már-már szétszóródva. Ime, az esemény igazolta a prognózist. Rozdesztvenszkij nem tudta megállni a helyét Togó ellen. Fergan gyorsirással ezt jegyezte bele jegyzőkönyvébe: *2 óra 35. A csata megnyerve. Oszliabia leszerelve eltűnik. Szuvarov harczon kivül. Nikkó nagyobb sérülés nélkül.*» Herbert Fergan a jó próféta módjára mosolygott. Nem mintha a japán győzelem lelkesítette volna. De rokonszenve mindenesetre nehezebben fordult a moszkovita hajók felé, mint a nipponok felé, a kiknek finom és élvezetes vendégszeretetét nagyon kellemesen élvezte. Aztán meg Togo flottája tulajdonképen angol flotta, mely Angolországban épült, Angolországban fegyverezték fel, angol módszerek és elvek szerint gyakorolták be és tették harczképessé. Az angol önszeretet is megtalálta a maga számadását ebben a — ha jól megfontoljuk — nemzeti sikerben.

— All right! Nem telik bele egy óra és mindennek vége lesz. De addig is élni kell!

Egy ágyugolyó — a hatodik vagy a hetedik — robbant fel a spardecken, itt-ott egy-egy holttestet szórva el. Fergan nyugodtan hajolt félre, a hid, mely az előbb még tiszta és sima volt, mint egy szalon parkettje, most nem volt más, mint a formátlan, össze-vissza töredezett holmik halmaza. A vér ömlött. Letépett emberi tagok keveredtek felhasitott mellekkel és kitárult belekkel. És ezeket a romokat tűz emésztette. De a tűzoltó szivattyúk vize diadalmasan viaskodott a lángokkal és mindenek fölött a győzedelmes ágyúzás nem szünetelt. Megtépve, elrombolva, megsebesülve a pánczélos hajó semmivel sem köpködte gyöngébben a halált az ellenség arczába. Fergan, miután egy szempillantással végig vizsgálta mindezeket a tátongó, de fölületes sérüléseket, ismételte a mondatot, a mit egy pillanattal előbb jegyzőkönyvecskéjébe irt:

— A Nikkón nincs nagyobb sérülés.

Mikor az utolsó szó elhangzott, egy tiszt rohant ki a blockausból, meglökte őt útközben és a pillanat lázassága daczára meghajolt, hogy bocsánatot kérjen, mielőtt folytatta volna útját.

— Nos, Takamori szan, hova szalad úgy?

Hirata gróf már a hid lépcsőjén szaladt lefelé. Mégis udvariasan megállt, hogy kielégitse az angol vendég kiváncsiságát.

— Helyreállitani az összeköttetést a blockaus és a hátsó torony...

Az utolsó szót Herbert Fergan már nem hallotta. Egy golyó pattant el, ezuttal magán a blockauson... egy nagy kaliberű golyó...

Fergan rettenetes zajt hallott, okker-szinü ködöt látott, mely fényesebb volt, mint a nap... Nehézkesen, fáradsággal emelkedett fel, lábainak és karjainak keserves megfeszítésével és agyvelejének még keservesebb megfeszítésével, mert megbénult agya nem birt többé érteni.

Az átjáró nem volt meg többé, sem a blockans. Helyükben... érczdarabok... vas, réz, bronz, összekeveredve, összeolvadva. Még pirosak voltak a tűztől és hellyel-közzel feketék a hamutól. Fergan nagy nehezen számot adott magának: a golyó mindent elragadott, mindent megolvasztott, mindent füstté tett... És valamennyien halottak voltak: a parancsnok, a tüzérségi tiszt, a hajó-tiszt és segédeik ... mindenki, kivéve őt, Fergant, a ki egyedül vettetett ide, a nélkül, hogy észrevette volna, a spardeckre, húsz méternyire a robbanástól. Fergan felállott körülnézett. Közvetlen mellette egy levágott fej, egy nagyon pontosan levágott fej hevert egy barna tócsában. Mosolygott: oly gyorsan szakittatott el törzsétől, hogy hirtelen megbénult izmainak még arra sem volt ideje, hogy a mosoly letörlődjön róluk.

Fergan megszólalt, csodálkozva, hogy a hangja még hangzik:

— Mindenki... mindenki halott... Azaz, hogy... nem... még nem mindenki.

A még tüzes romhalmaz tetején, a lángok és a törmelékek között fantasztikusan feltünt egy ember. Elbujva, nem tudni, hogy, nem tudni,hol, fölébe hajlott az akusztikai csőnek, mely a hajó legmélyére nyúlt, a központi csőhöz, a hol a kormány és az összes gépek szócsövei egyesülnek és ebbe a hatalmas csőbe rendeleteket kiáltott be, kommandirozta a hajó mozdulatait, a melyeket az alant levő, elzárt emberek végrehajtottak, a nélkül, hogy sejtették volna annak a rettentő helyzetét, a ki minden pillanatban az elpusztulás veszlyétől fenyegetve, nyugodtan vezette tovább a győzelem felé a még mindig harczképes pánczélost.

— Hirata Takamori!...

Herbert Fergan még mindig tántorogva összevonta szemeit és elképedve nézte a japán tisztet, a ki egyenesen állott borzalmas piedesztáljan. A golyó robbanása nyilván őt is a porrá tört átjáró alá vetette... És nemcsak a tűz visszfénye, hanem a vér is bibor-pirosra festette egyenruháját... De alig, hogy földre vettetett, mesés energiájában, dajmió fajának büszkeségében, mely sztoikusabb, mint Zeno és iskolája, megtalálta azt az emberfölötti erőt, mellyel egyetlen mozdulattal lerázta a kábulatot és ösztönszerűen odaugrott a legközelebbi és legveszedelmesebb harczi állomáshoz.

Fergan megalázottan érezte, hogy az arcza kimelegszik: ezt tette egy japán, holott ő, az angol, bár sértetlen volt, mégis ott maradt a földön, elkábulva, elájulva...

Herbert Fergan hirtelen félig megfordult és eltávozott, lassú lépésekkel, mellét kifeszítve, Anglia becsületének megóvásául igyekezve ép olyan keményen tartani magát, mint Hirata Takamori.

XXIX.

— Négyezernégyszáz méter!

Joriszaka marquis, szemét a torony teleméterjének üvegére függesztve, meg se fordult, mikor a csapóajtót nyilni hallotta. Herbert Fergan lépett be és nem akarva zavarni az embereket, ott maradt az ajtóban mozdulatlanul és némán.

— Négyezerkétszáz!

A két óriási ágyú egyszerre dördült. Fergan, a kit ez váratlanul ért, megingott, mint egy sebesült és a falnak támaszkodott.

— Négyezer!

Harmincz percz óta nem változott itt semmi, — csak épen, hogy egy ember, a ki az előbb még állt, most halott volt. Holtteste ott hevert az aczél padlón, feje fel volt hasítva; egy szilánk, melyet egy lövedék lökése tépett le helyéről, hasitotta fel a fejét. Az élve maradtak hozzá voltak szokva a vér látásához s beérték annyival, hogy egy vödör vizet öntöttek a véres romokra, hogy meg ne csússzanak bennük. A harcz pedig természetesen folyt tovább, mintha semmi sem történt volna, — hidegen, hallgatagon, megátalkodottan.

— Négyezerháromszáz!

A rendeleteket közlő tábla nem működött és a torony elszigetelten, önállóan küzdött a hogy tudott, találomra, vaktában. Joriszaka Szadao most nagyon örült, hogy megvan a telemétere, a mely módot nyujtott neki arra, hogy jól-rosszul megbecsülje a füstön és ködön át a távolság változásait.

— Négyezeröt!

A kettős dörrenés ujra felhangzott. Herbert Fergan most már el volt rá készülve; előre hajolt és kinézett a pánczél gyűrűalakú nyilásán. Nagyon messze, a fényes horizonton árnyképként lerajzolódva egy már erősen sérült orosz pánczélos szilhuettje tűnt fel. Nagy vízörvények csapkodtak előtte s Fergan hirtelen megkülönböztetett két ilyen örvényt, melyek magasabbak voltak, mint a többi. Megértette, hogy ezeket a toronyból lőtt két golyó verte fel, a melyek oda csapódtak, czéljukat eltévesztve.

— Jól van — mormogta — az oroszok megelégelték. Már távoznak.

Ugyanabban pillanatban arra gondolt, hogy a lövöldözés szabályozása nehézzé válik. Nincs többé blockaus, nincs távolságmérő tiszt. Rossz körülmények arra, hogy hatásos «találási százalékot» érjen el, mikor az ellenség kezd hirtelen eltávozni a csatatérről.

Mert, hogy az ellenség eltávozik, az már bizonyos volt. A gyűrű-alaku nyiláson át Fergan tisztán látta, hogy az élen haladó pánczélos menekül. De Togo kijátszotta a manőverét s bal felé fordult. A *Nikko* pedig utánozva az admirális-hajó mozdulatát, beleevezett a *Mikasza* vizeibe.

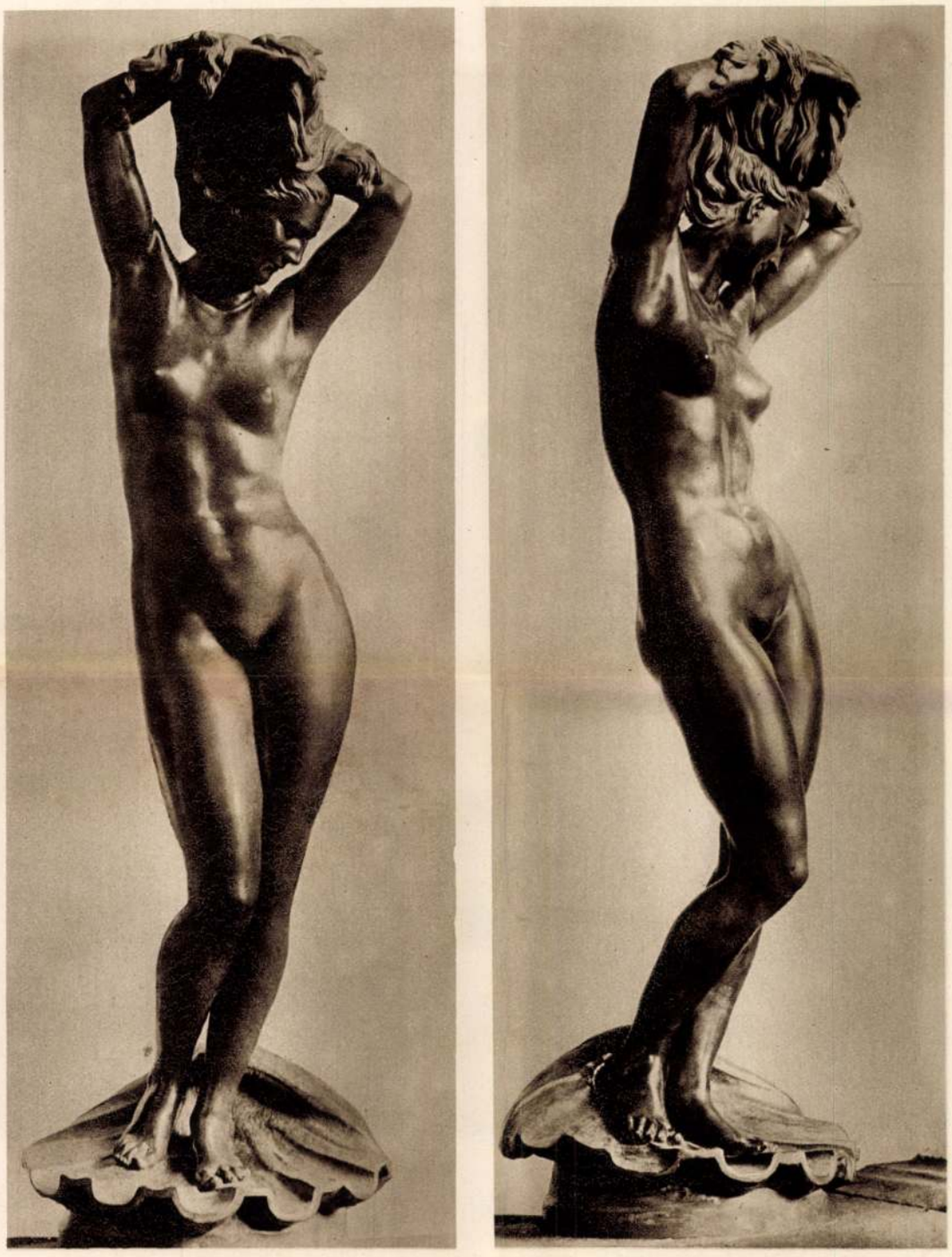

KISFALUDI-STRÓBL ZSIGMOND: VÉNUS SZÜLETÉSE.

LUX ELEK: TÁNCOSNŐ.

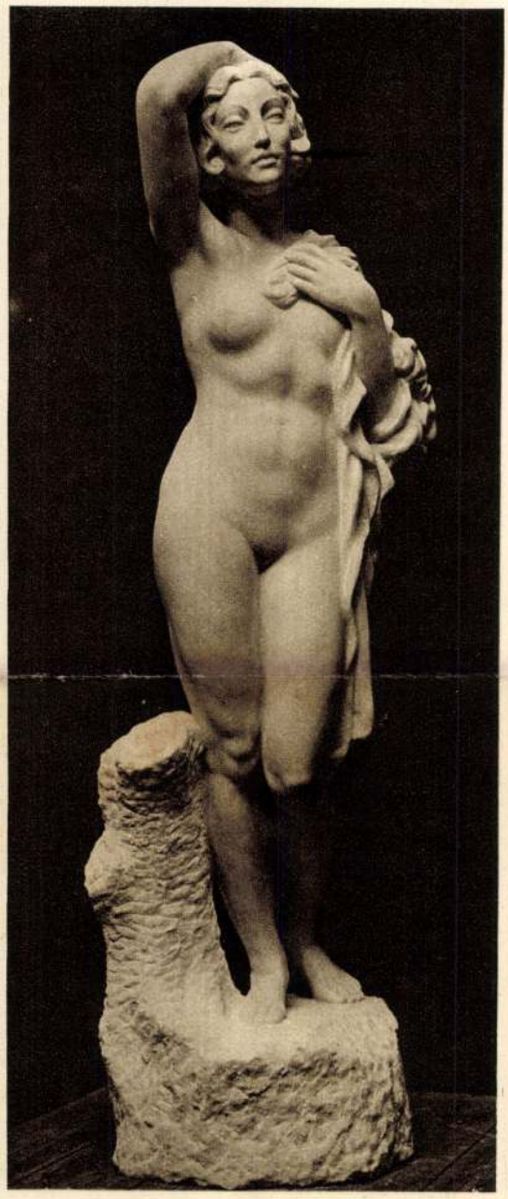

SIDLÓ FERENC: VÉNUS.

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND

Kezemben van a negyvenkét éves, ereje virágjában lévő Kisfaludi-Strobl Zsigmond önvallomása és meghatottan olvasom ki a szerény, halkszavú önéletrajzi adatokból és a még szerényebb művészi hitvallásból az *ember* arcvonásait. Szemlélődöm műtermében, sorra megállok portrait-i előtt és szóba elegyedem hőseivel, államférfiakkal, tudósokkal, katonákkal, vérbeli hercegekkel és közrendűekkel, aggokkal és gyermekekkel: és kibontakozik előttem az *alkotó művész* képe. Az *ember* és a *művész* nagyon ritkán élnek egymással harmóniában. Az ecsetnek, a vésőnek, a muzsikának legtöbb mestere elsóhajthatja Goethe Faustjával: „*Zwei Seelen wohnen ach in meiner Brust!*“ Kisfaludi-Strobl Zsigmondban a kettő úgy fedi egymást, mint a szimmetrikus idomok. Alulról jött, a néptanító „természetbeni“ lakásának sötét zugából, szüleivel együtt nélkülözött, koplalt, velük vándorolt a sors szeszélyes parancsai szerint Alsórajkról Nagypáliba, Nagypáliból Borjádra s mindenhova magukkal cipelték a régibb idők magyar népoktatójának batyuját, a nyomorúságot. A gyerek feltűnést keltett szenvedélyes és tehetséges rajzolásával. Tudatlan, műveletlen lelke ösztönösen érezte, hogy örökre el van jegyezve a képzőművészettel, csak még azt nem tudta, melyik ágával: vonzotta, érdekelte az építőművészet, amelynek csúcsa, kiteljesedése a falusi gyermek szemében a nagypáli templom volt; nem is a kész, hanem a készülő épület, a csodálandó misztérium, ahogy a boltívet építik, ahogy a templom belsejét kifestik, nem a kész alkotmány, hanem a fejlődő, terv szerint haladó alkotás. Szorgalmasan rajzolgatott — minden hozzáértő vezetés nélkül — és gyakran érezte magában az eljövendő festőt. De legállhatatosabban űzött művészi gyakorlata a fafaragás volt. A falusi kisfiú vonzalma, vágyódása, ábrándozása meglepően színes; de ebben a szinte megmagyarázhatatlan színpompában az uralkodó tónus a plasztika.

Tizenkét éves suhanckorában atyja felhozta Budapestre, hogy a millenniumi kiállítás csodáit együtt nézzék meg. Az apa, a koldusszegény, de nemes érzésű, tüzes magyar napszámos elszédült a sok ragyogástól és boldogan látta nemzetét a jólét, a virágzás tetőfokán. Szegénységében is büszke volt gazdag magyar hazájára. A fiú elkábult a város művészi díszeitől és a kiállítás káprázlató kincseitől. Új világot vitt haza magával kis falujába. És ez az új világ nem hagyta többé nyugodtan ülni otthon. A látott szépségek kísértették, izgatták, félénk utánzó kísérletekre sarkalták. És egyre erősebben jelentkezett lelkében a hivatás parancsoló szava is.

Tizenhét esztendős korában végképpen felköltözött a fővárosba. Most már tudta, hogy szobrász lesz belőle, csak azzal nem volt tisztában, hogyan kezdjen a pályához, hol tanuljon, kitől sajátítsa el a művészet mesterségbeli részét. Először Strobl Alajosnál kopogtatott be, de nem sok szerencsével. A mester nem volt hajlandó a sápadt arcú, világosszőke fejű, vékonydongájú vidéki fiúval vesződni. Kiss György már több bizalommal fogadta. Azt tanácsolta neki, próbáljon szerencsét az Iparművészeti Iskolában. Be is ajánlotta Mátrai tanárhoz. A felvételi vizsga sikerült. Az első év annál kevésbbé. Mátrai mintázás helyett fafaragásra kényszerítette. A kis diáknak azonban nem volt kedve a mesterséghez, talán már ébredező ambíciója és önérzete sem talált benne megelégülést. Elég annyi, hogy Zsigmond az első év végén a fafaragásból — megbukott. A második és harmadik év Loránfi tanár vezetése alatt nyugodtabban és eredményesebben telt el, bár nem kevesebb küzdelemmel. Strobl átélte a diáknyomor minden romantikáját, lakott harmadmagával egy nyomorúságos szobában, elsikkasztotta az ebédet és vacsorát a holdvilágnál, megosztozott pajtásaival az egyetlen nadrágon, hogy felváltva mindegyik kijárhasson a szabad levegőre. Utolsó

Magyar Művészet
1926. 12. szám

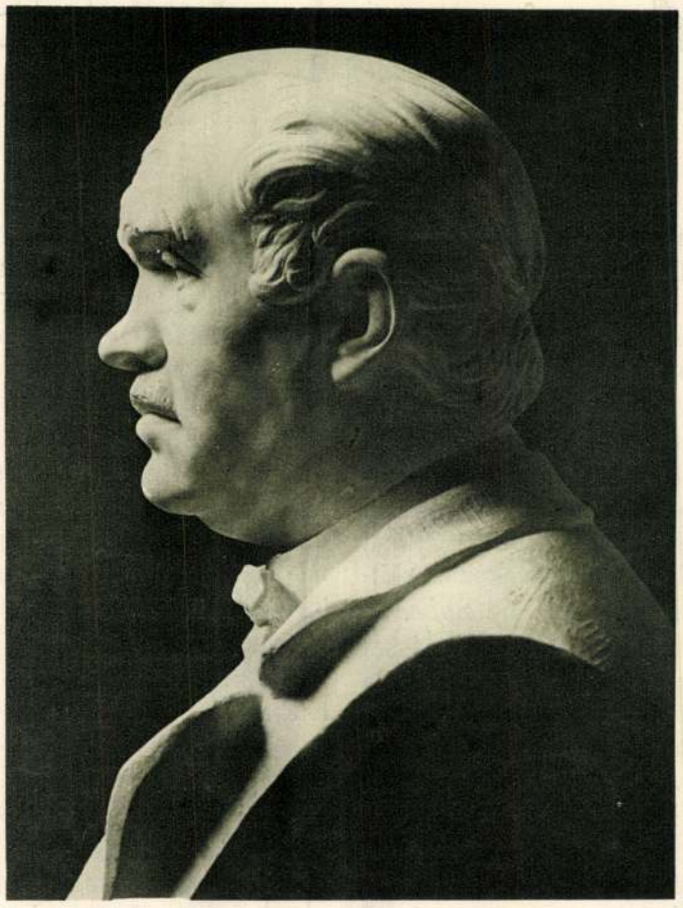

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND: CSÓK ISTVÁN. Márvány

iskolai évében Glück Frigyesnek, a művészetek barátjának, a jóságos és minden szenvedővel veleérző embernek jóvoltából legalább a mindennapi tápláléka megvolt.

A négy évi leteltével Zala vármegye nemesi pénztárának Deák Ferenc - stipendiumával Bécsbe költözött, ahol a K. K. Staatsgewerbeschule-n Brenek tanár tanítványa lett. Itt sokat tanult, fejlődött és készségben, ismeretekben, világlátottságban, életrevalóságban tetemesen meggyarapodva tért vissza Budapestre. A nyári szünetben Telcs Ede mellett dolgozott: a kitünő mesterben ma is nagyrabecsüli a jó barátot és az egykori tanítót. Majd beiratkozott a Mintarajziskolába, hogy most már sok részről elismert tehetségének megadja a végső mesterségbeli csiszoltságot.

Ebben az időben kezd megjelenni a nyilvánosság előtt műveivel. Nem kelt zajos feltűnést, de a dologhoz értők nyomban felismerik tehetségét. Kitüntetésekhez jut, ösztöndíjat kap, amelyet arra használ fel, hogy beutazza a Nyugat nagy művészeti centrumait, Olaszországot, Franciaországot, Belgiumot, Németországot. Harminc éves korában, 1912-ben „Finale" című hármas csoportjával elnyeri a Rudics-díjat és hozzá a tisztességet, hogy az állam megvásárolja művét, a *Finale* c. kompozíciót a Szépművészeti Múzeum számára. Ugyanebben az évben szűkkörű pályázaton övé lesz a Horváth Mihály püspök és történetíró szentesi szobrára kitűzött pályázat első díja és a kiviteli megbízás. A háború azonban meggátolta, hogy a gipszminta eleven szoborrá nemesedjék.

A háborúnak különben is nagy szerep jutott a művész életvonalának irányításában. Már 1915. január havában bevonult a 11. tüzérezredhez, de kiképzése után Dr. Lumniczer József, a nagy sebész, egy budapesti hadikórházba vezényeltette be, ahol teljesen művészetének élhetett. E nemes

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND: ÉVA LEÁNYOM. Márvány

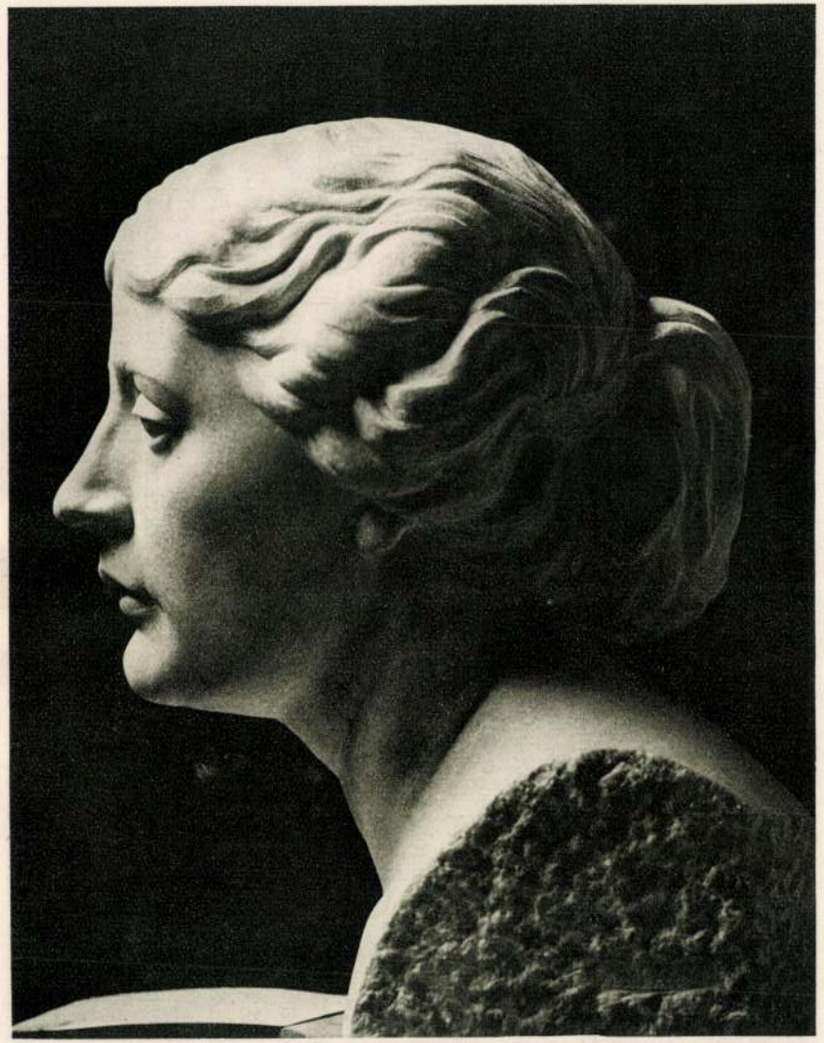

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND. FELESÉGEM. Márvány

emberbarát élte fogytáig jótevője, biztatója és bátorítója maradt. Ebből a termékeny korszakából valók fayence-figurái és néhány arisztokrata hölgyet ábrázoló arcmása. Itt fejlett ki bámulatos technikája a hasonlóság elérése terén, de egyúttal stilizáló finomsága, előkelősége és választékossága is. A következő évben Boroevics mellé osztották be, majd a sajtóhadiszállásra, ahol módjában volt az osztrák-magyar hadsereg vezetőségének legkiválóbb alakjait lemintázni. Ugyanebben az évben Károly király megbízta egy a gorlicei áttörés emlékét megörökítő monumentális emlék megalkotásával. A mű a kassai hadapródiskola udvarára volt tervezve, hogy onnan hirdesse örökre a magyar vitézség dicséretét és buzdítsa a nemzedékek végtelen sorát a nagy elődök példájának követésére. Sorsunk szomorú, tragikus fordulása úgy határozott, hogy ez a terv is csak szép terv maradjon.

Az események viharai így eléggé érezteték hatásukat Kisfaludi-Strobl Zsigmond külső sorsára — mint kiére nem? — de nem akaszthatták meg belső fejlődését. Éppen a legsivárabb időkben készült el a „Nyilazó"-val, ezzel a hatalmas plasztikai művel, amely jelenleg a „Magyar Athletikai Club" margitszigeti versenypályájának az ékessége s amely másfélszeres életnagyságú méreteivel, hatalmas lendületével, a testiség hiánytalanul kiépített, részleteiben élethű, egészében mégis egységes és nagystílű felfogásával már-már az antik kor mestereit idézi emlékezetünkbe. Innen kezdődik Strobl művészetében a monumentális alkotásoknak és a klasszikus felé közeledő stíltörekvéseknek új és termékeny korszaka, amely indult az Észak szobrával (Szabadságtér), gróf Széchenyi Alajosnak, a hősi halált halt arisztokratának nagycenki mauzoleumával, a kapuvári, jászszentandrási, füzesabonyi, rákoskeresztúri, körmendi hősi emlékekkel, most folytatódik gróf Tisza István debreceni szobrával, de még korántsem érte el tetőpontját. Nyiregyháza, Sopron fogja még csak ezután hirdetni a nagy művész alkotó erejét, a mult és a közelmult nagy történései és hősei megihlette lelkének fogékonyságát, teremtő fantáziáját és mindig tisztán plasztikai látását, térbe rendező genialitását.

Közben az örökké szorgalmas nem lankadt el és a monumentális alkotások kénytelen és célszerű szüneteit csodálatos elevenségű arcmások készítésével töltötte ki. Műtermét a tökéletes hasonlóságú, beszédes, jellemző portrait-k egész erdejével népesítette be. Megmintázta felesége és kis lánya fejét, mellszobrot adott Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterről, Pallavicini György őrgrófról, Follért Károlyról, Gundel Jánosról, Kada Elekről, Iványi-Grünwald Béláról, Csók Istvánról, Ben Blumenthalról, Meskó Pálról, Gömbös Gyuláról, Paulay Erzsiről, Széchenyi Emil és László grófokról, Sebestyén Károlyról, Tóth Lajos államtitkárról, Petrovics Elekről, Pogány Móric építőművészről, Rakovszky Iván belügyminiszterről, Apponyi Albert grófról. A névsor korántsem teljes, nem is törekszik rá. Aki azt akarja, hogy bronzba öntött vagy márványból faragott portrait-ja *hű legyen* és igaz, nemcsak az arc szemmel látható vonalaihoz, síkjaihoz, felületeihez, fény világította és árnyékba borított részleteihez, hanem a lélekhez is, a jellem uralkodó vonásaihoz, az intellektus főbb képességeihez, az eredeti, alkotó tehetség minéműségéhez, színezetéhez, volumenjéhez: az ma Kisfaludi-Strobl Zsigmondot keresi fel.

Modelljei között vannak kétségkívül pénzfejedelmek is (Klein Gyula), de azok fejedelmek. Nemcsak rangjuk és vagyonuk, hanem egyéniségük jóvoltából is. Éppoly kevéssé kapható az arc giccses, édeskés „retouche"-álására. Az ő márványa nem fehér cukorsütemény. Férfi ez, akinek férfiak ábrázolásában telik gyönyörűsége. És még nagyobb gyönyörűsége telik a szépségimádó művésznek (aki egy személyben költő is, még pedig az istenáldotta fajból) a női szépség lelkes és rajongó kultuszában.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond műtermében nemcsak az érdekes, ami kész, ami már bevégzett munkáról, kihűlt egészről beszél, hanem az is, ami most forrong, alakul, vívódik a külső formáért, amely hivatva lesz a belső tartalmat maradéktalanul megszólaltatni. A szerencse különös kedvezéséből vagy inkább a művész tehetségének és egyre jobban terjedő hírnevének jóvoltából van itt terv mindig bővében. A soproni népszavazás grandiózus emlékműve, a gödöllői premontrei főgimnázium palotájá-

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND: IJÁSZ. Bronz
1½ életnagyság

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND: LOVAS KURUC. Bronz
Részlet az Orsz. levéltár részére készített lovascsoportból

nak szánt Patrona Hungariae, a debreceni Gróf Tisza István-Egyetem elé készült szobormű, Tisza álló szobra mind megbízásból készül. De a művészt foglalkoztatják történelmi tárgyú kompozíciók is, szabad és merész játékai inspirált perceknek és óráknak, mikor feloldva érzi magát a mesterség- és a művészi gyakorlattal járó üzlet nyügétől, a pénzkeresés hajszás gondjaitól és elábrándozik, eljátszogat fantáziájával, idézi Praxitelest és Skopast, Michelangelót és Donatellót, a XIX. század nagy franciáit és belgáit.

Idáig jutott el egy küzdelmes, de fényes és sikerekben gazdag művészpálya „nel mezzo del camin' da nostra vita". Hova fog még emelkedni, ha zavartalanul haladhat fölfelé arra a magasságra, ahova ősereje, lankadatlan szorgalma és nemes becsvágya emelhetik: ki tudná megmondani? Ellenben azt már most is megállapíthatjuk, minő művészi elvek mozgatták, melyek tehetségének domináló elemei és miben rejlik egyéniségének, minden mesterétől, ideáljától, kortársától eltérő művészi jellemének titka.

*

Ha tőle magától kérünk művészi hitvallást, nem fog rendszeres, összefüggő programmot adni sem a művészetekről általában, sem saját törekvéseiről, céljairól, művészi eszközeiről. Nem Fromentin és nem Hildebrand, nem Vasari iskolájából való, nem mestere a vésőn kívül a tollnak. Lehet, hogy még nem is gondolkodott el valami mélyen a képzőművészetek vagy akárcsak a szobrászat problematikájáról. Mindössze annyit vall, hogy világéletében kerülte a szélsőségeket, a vaskos naturalismust csakúgy, mint a hízelkedő vagy irrealitásba vesző stilizálást. Szereti az antik művészetet, de megbámulta és szívébe zárta a gotika csodáit is. Tanult a renaissance és a barokk nagy mestereitől, de a

mult század francia piktorai és plasztikusai még közelebb állnak érzéséhez. Minden művészetnél pedig erősebben és közvetetlenebbül ihlette és ihleti a természet és túl az értelmi, intellektuális művészmunkán legfőbb irányítója a közvetlen érzés.

Hogyan kerül érintkezésbe a természettel a szobrász? Az ő részére a természet a valóság, a valóság — az ember. Az ő alphája és omegája az ember. Az ő tárgya, anyaga, lelkesedésének örökké buzgó forrása az ember. Ha Kisfaludi-Strobl Zsigmond művészi hitvallásáról akarunk tájékozódást, ne őt magát kérdezzük, hanem a műveit. Haladjunk rendben, nem az alkotások időrendjében, — ez nem fontos olyan művésznél, aki mindig munkabíró, friss és még el sem érkezett ereje teljességéhez — hanem műveinek hierarchikus rendjében.

Iparművészeti, kisplasztikai dolgaiban meglep a lelemény frissesége, eredetisége, gazdagsága; a motívumok önállósága; mindenekelőtt pedig a rajz tökéletessége és kihangsúlyozottsága. A plasztikus itt árulja el közeli atyafiságát a grafikussal és a festővel; itt mutatkozik meg speciálisan Strobl fejlődésének menete kora gyermekségétől, amely a rajz szenvedélyes kultuszával telt el, és általában a rajz domináló hatalma a képzőművészetek egyetemében. Kitünő plakettjei Grósz Emilről, gróf Klebelsbergről, Korányi Sándorról, Lobmayer Gézáról finom vésetükkel és diszkrét plasztikájukkal nemük legjelesebbjei közé tartoznak.

Nézzük végig arcképei galériáját és álljunk meg egy-egy arc előtt, hogy kényünkre-kedvünkre analizálhassuk a művet, talán a mögötte meghúzódó művészt is. Mi az arckép eszményi hivatása? Hogy életrajzot vagy jellemrajzot adjon. Statikát vagy dinamikát. Vagy mondja el, ki az az ember, akit ábrázol, honnan jött, hogyan emelkedett föl pályája zenitjéig, mily viszontagságok kísértették, veszedelmek fenyegették, amíg odáig eljutott, ahol íme szembe került a kőfaragó művésszel. Vagy adjon számot azokról az érzésekről, indulatokról, szenvedélyekről, amelyek a modellt mozgatják, vonzalmának és gyűlöletének tárgyairól, hajlamairól és tehetségeiről.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond művei között mind az élet-, mind a jellemrajznak csodálandó tisztaságú példái ragadnak el bennünket. Gyermekes pedantéria lenne osztályozni portrait-it, de van néhány, amelyet a többiek sorából még akkor is ki kell emelnünk, ha az igazságtalanság vagy elfogultság vádjának tesszük ki magunkat. Az elsők közül is elsőnek Pallavicini György őrgróf arcmását kell említenünk. Ez a remekmű teljesen kimeríti rendeltetését és többet ad annál. Ebben az arcban benne van az arisztokrata büszkesége, a nagyon eszes ember maró szarkazmusa, a bátor férfi önérzete, sőt vakmerősége. Aki nem ismeri az őrgróf érdekes egyéniségét, politikai pályáját, nagyratörő ambícióit, harcos temperamentumát, minden kihívásra felelni kész izgékonyságát: vegye alaposan szemügyre Kisfaludi-Strobl Zsigmond portrait-ját. Melléje helyezem jellemző és megjelenítő erőben Klebelsberg Kunó gróf arcképét. A síma arc kongruál a beszéd és a modor símaságával. De a homlok mögött megtaláljuk a gondolatok túláradó gazdagságát, a vékony, összeszorított ajkakon a szívósságot és eltökéltséget, a szemben a sugárzó értelmet, a fej egészében az újat teremteni vágyás lázas akarását.

Rendkívül lenyűgöző Venczell Bélának, az Operaház népszerű basszistájának mellszobra. Venczell az életben merő jóság, lágyság, kedélyesség, kedvesség. De sötét színezetű, mély hangja oly szerepkörre utalja, amelyben túlnyomón méltósággal teljes királyokat, főpapokat vagy bősz intrikusokat és zsarnokokat kell ábrázolnia. E nehéz föladathoz a sors a hangon kívül egy éles profilokkal határolt, fény- és árnyékfelületekben feltűnően gazdag, merész vonású arcot is ajándékozott. A szobrász tehát itt — bámulatos intuícióval — nem a jó embert ragadta meg, hanem a rettentő zsarnokot. És mintázott a jámbor Venczell Bélából olyan hatalmas, erővel teljes római imperátorfejet, amely díszes helyen állhatna a Campidoglio múzeumának Caesarfejei között is.[1]

Kísérletnek is izgató probléma Pogány Móricnak, a kitünő építőművésznek megmintázása. Két szöges ellentétben lévő jellemvonást kellett itt Stroblnak összhangba hoznia. Pogány, az örökké nyugtalan, a lankadatlanul kereső, a belső tűzben égő és

[1] Közölve folyóiratunk ez évi első számában a 42. lapon.

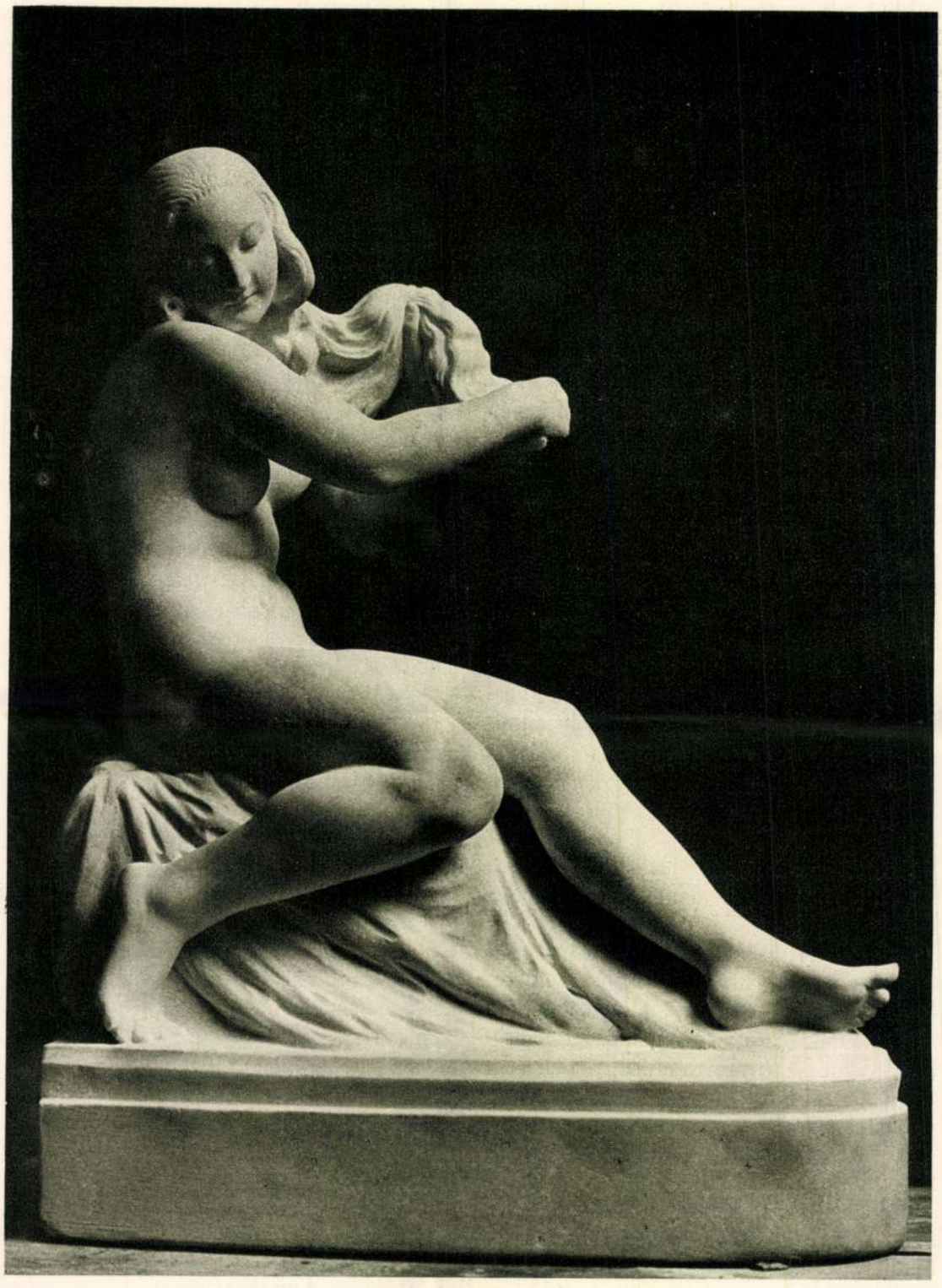

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND: A REGGEL. Márvány

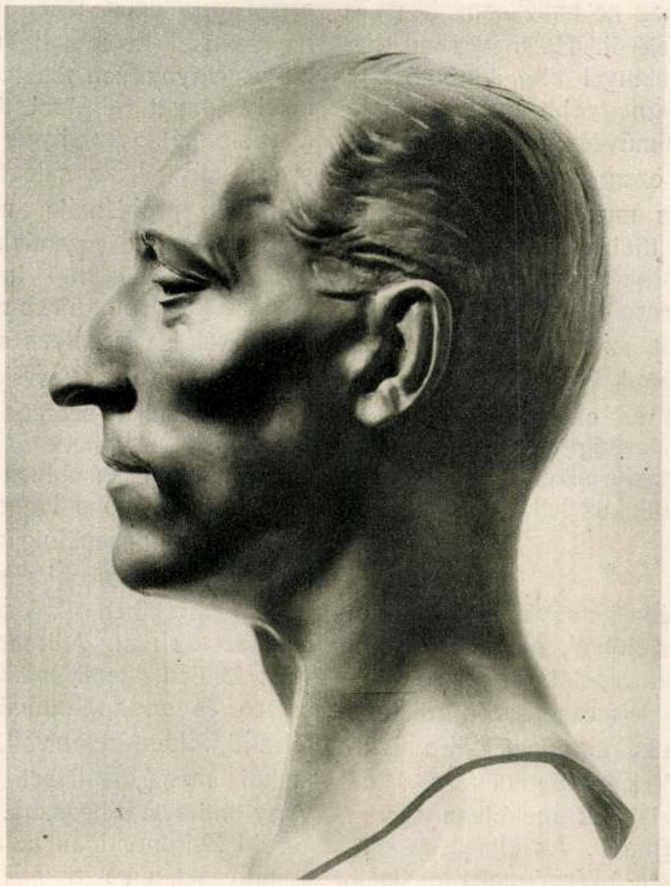

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND: PERCZEL MIKLÓS. Bronz

elégő művész, akiből fékezhetetlen bőséggel árad az invenció. Másfelől azonban megvan benne a törekvés a legtisztultabb formákra, a legtökéletesebb megoldásokra; mindabban, amit tervez, legyen az síremlék, koronázási emelvény, örökmécses vagy bérpalota, bizonyos tradíciók tiszteletbentartásával kapcsolja össze a maga alkotta újat. Pogány Móric forradalmár és klasszicista. Ime itt az iskolaspéldája a dinamikai és statikai erők egyesülésének. Strobl nemcsak megérezte, hanem meg is találta az embert és a művészt Pogányban. Az arckép a lehető legegyszerűbb eszközökkel hat. Bármely oldalról szemléli a fogékony néző, Pogány izgató egyéniségének lángja csap feléje. S amellett van valami lehiggadt, kiegyensúlyozott, felsőbbséges, sőt derűs az arckifejezésben. Mintha az örökös keresőnek sikerült volna megtalálnia egy nehéz probléma legszerencsésebb megoldását.

Stroblnak az emberábrázolásban való csodálatos sokoldalúságát nyomban megértjük, ha egymás mellett látjuk akár Pallavicini, akár Gömbös Gyula erőtől duzzadó, kemény vonásait és női másainak lágyságát, lehelletszerű finomságait, szelíd fényt sugárzó poézisét. Az a portrait, amelyet feleségéről készített, lovagi hódolás a női szépség és hitvesi jóság előtt. Kis lányának arcmásáról leragyog a gyengédség és szeretet, amellyel az apa szeme gyermekén nyugszik. Strobl specialista a szép nők és szép gyermekek ábrázolásában. Tetszik neki a szépség és benne van lelkében, de technikai boszorkányosságában is a készség arra, hogy a szépből kiemelje és kihangsúlyozza a legszebbet. De a jellemből is a legjellegzetesebbet. Első feltűnést keltett portraitja Rákosi Szidiről ilyen felséges és kimerítő jellemrajz.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond arcképművészetének méltatását nem fejezhetjük be

anélkül, hogy meg ne emlékeznénk gyönyörű Apponyi-fejéről. Ez a fej remekmű *sui generis*, a többivel alig állítható egy sorba. Itt is a legnagyobb egyszerűség a principium. De a művész, aki lelkének lelkével dolgozott ezen a portrait-n, aki elbűvölve hallgatta munka közben a nagy öreg embernek ifjúi teljességben zengő hangját, ezt az örök ifjúságot, ezt a soha el nem apadó energiát és ami több mindennél, a jóságot, az emberszeretetet örökítette meg Apponyi Albert gróf arcában. Maga a modell és családja csodálattal és meleg háladatossággal köszönték meg Stroblnak a remekbe sikerült műalkotást. A kritikus és esztetikus lelkesen csatlakozik ez ítélethez.

*

A plasztikus útja az egyes alak ábrázolásától a kompozícióhoz, a kompozíciótól legfelső fokon a koncepcióhoz vezet. Stroblnál ez a fejlődés természetes és zökkenő nélkül való. Csak két kompozíciójára hivatkozom: az „Íjas"-ra és „Venus"-ára.[1] Mind a kettő a klasszikusok metódusa szerint oldja meg problémáját. Az „Íjas" az erőnek, a „Venus" a szépségnek tökéletes kifejezését adja. Az izmok játéka, a test arányossága, rugalmassága, ifjúsága, a tekintet előretörő merészsége, a karok lendülete és biztossága mind együttvéve oly harmóniát ad, amely az antik szobrok *„kalokagathia"*-ját idézi emlékezetünkbe. Viszont *„Venus"*-a nagy arányai ellenére is megőrzi báját, vonzó nőiességét, arányainak kecsességét. Az *„Íjas"* méltó helyen áll. A „Venus" még vár arra, aki *méltó* helyet biztosít számára. A gondolat mélységével és a kivitel eredeti merészségével hat az „Ad astra" figurája; „A gyík" és a „Fürdő után" márványaiban a báj és kedvesség sugározza a meleg szív költészetét.

A három Párka valóban nem új témája sem a festőművészetnek, sem a szobrászatnak. Strobl egy síremléken alkalmazza ezt a motívumot és fényes kompozícióba foglalja össze a három gyászos és ifjú alakot. Ahogy a térben elhelyezkednek, egymással vonatkozásba lépnek, magasabb egységbe forrnak és végül is önmagukat a síremlék architektúrájának illendően alárendelik: ez a plasztikai komponálásnak ritka mestermüve. Ugyanilyen tökéletes az a csoport, amely anyát ábrázol két gyermekével (Ágostonné). Az ilyen csoportokban a szerkesztésnek az a legfontosabb és legnehezebb problémája, miképpen lehet a csoport tagjait egymással eleven, meggyőző, életet jelentő kapcsolatba hozni. Ha ez a kapcsolat nincs meg, a mű széjjelhull alkatrészeire. Ilyen szobrászról beszél Horatius *„Ars Poetica"*-jában; tud körmöt, hajat mintázni, de szerencsétlen a mű teljességében, mivel *ponere totum nescit;* nem tud egészet alkotni. Stroblnak ez az erős, összefogó kompozíció a legnagyobb jelessége.

Innen a koncepcióig már nem is olyan hosszú az út. Strobl éppen most készülő vagy nemrégiben elkészült műveivel tette meg ezt az utat. A koncepcióban a művész fölülemelkedik mesterségen és művészeten és gondolkodóvá lesz. Eszméket fejez ki, világnézetet vall, filozófiai és esztetikai meggyőződését vési márványba vagy önti bele a bronzba. Vajjon megvan-e Strobl Zsigmondban az a *mélység*, amely a művészt erre a *magasságra* emeli? Terveivel, vázlataival, de főrészt kész műveivel is megbizonyította, hogy megvan benne. Egyszerű, de nagy, tiszta és átfogó gondolatokat tud olyan formákkal felruházni, amelyek nemcsak megértetik szándékát, hanem egyúttal közlik a nézővel azt a lelkesedést, azt a hevületet is, amely a művészt alkotásra bírta. Hősi emlékei azon a nyelven beszélnek, amelyen a nagy görög elegikusok elsiratták a harcban elesett dicsőket. Tisza szobra a vasakarat, a lángész, az önzetlenség, a puritanismus himnusza.

És ha netán fölmerülne az az aggodalom, — igen nevezetes példák nyomán teljes joggal — hogy a művész nagyon is doctrinairré válik, hogy túlsúlyra engedi jutni alkotásában akár a filozófiát, akár az irodalmat, akár Isten ments a politikát: megnyugtathatjuk az aggodalmaskodókat. Strobl ősereje, meg nem vesztegethető plasztikai érzéke diadalmasan szembeszáll minden ilyen kísértéssel. Az ő formanyelve nem az elvont értekezés, de nem is a bőbeszédű szónoklat, hanem a plasztika. Ezt tudja, ezt műveli és ezt emeli föl a művészi

[1] Közölve a Magyar Művészet mult évi 7. számában a 429. lapon.

KÉPES KRÓNIKA

A HAZÁNKBAN TARTÓZKODÓ szovjet mezőgazdasági küldöttség sorra felkeresi a termelőszövetkezeteket, gazdaságokat. Vendégeink tanulmányozzák a termelőszövetkezetek életét, munkáját, eredményeit és átadják értékes tapasztalataikat. Képünk: a karcagi Táncsics tsz-ben Sz. P. Propenovszkij, az ogyesszaterületi Új Út kolhoz elnöke és Ferenczi István, a Táncsics tsz. agronómusa megnézik: elég mélyen került-e a földbe a mag
(Rév Miklós felv.)

A NŐI SAKKVILÁGBAJNOKSÁG küzdelmei során Jelizaveta Bikova szovjet sakkozónő (baloldalt) legyőzte honfitársát, Ludmilla Rugyenko világbajnokot (jobboldalt) és megszerezte a világbajnoki címet

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS nyílt meg Prágában a Művészet Házában. A kiállítás a XIX. és XX. századbeli magyar képzőművészeti alkotásokat mutatja be a csehszlovák dolgozóknak. Mintegy 300 művet — festményt, grafikát, szobrot állítottak ki

MOST FOLYNAK AZ ELSŐ ÁLTALÁNOS VÁLASZTÁSOK a Kínai Népköztársaságban. Az országban több mint egymillió helyen állítottak fel szavazási urnákat. A képen karján kisfiával életében először szavaz egy santungi asszony

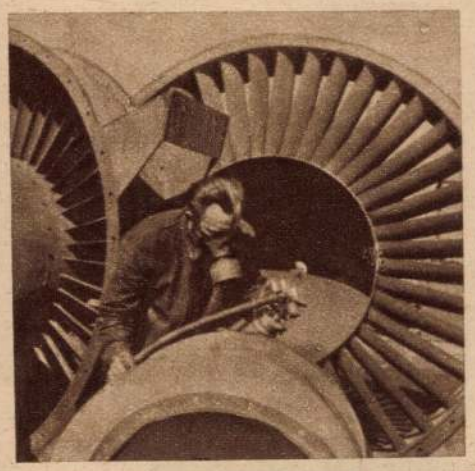

KORSZERŰ SZELLŐZŐBERENDEZÉSEKKEL látja el az üzemeket a Szellőzőművek. Képünk: Kocsis Mihály az utolsó simításokat végzi egy ventilátor állórészén
(Magyar Fotó — Pálmai S. felv.)

A NIAGARA-VIZESÉS TÖVÉBEN rendeztek Béke-Fesztivált a kanadai békeharcosok. A képen az öt nagyhatalom és Kanada nemzeti viseletébe öltözött táncosok a népek egységét és közös békeakaratát kifejező táncot járnak

A KAIRÓI »FORRADALMI TÖRVÉNYSZÉK« kihallgatja Abd el Hadit, Faruk király volt miniszterét, akit azzal vádoltak, hogy idegen hatalmakkal szövetkezett Nagib tábornok kormányának megdöntésére. Abd el Hadit életfogytiglani börtönre ítélte a törvényszék

HERMANN ABENDROTH Nemzeti-díjas karnagy, a Német Demokratikus Köztársaság kultúrhete alkalmából a Magyar Állami Hangversenyzenekart vezényelte a Zeneakadémián (Magyar Fotó — Várkonyi felv.)

MI EZ? Mozaik az amerikai életformából: a Nebraska-egyetem elsőéves hallgatóinak klubjába csak azt veszik fel, aki indián hajviseletet majmolva nyiratja a haját és csak művészien elhelyezett csimbókokat hagy meg. Az amerikai »hajkultúra« legmagasabb fokát azok a hallgatók érték el, akiknek tarkócsimbókjai emberi arcot mintáznak (lásd középen lent)

Kisfaludi Strobl Zsigmond
cikke

Béke és Szabadság
1953
okt. 14.

VERA MUHINA

VERA MUHINA, M. Nyeszterov olajfestménye

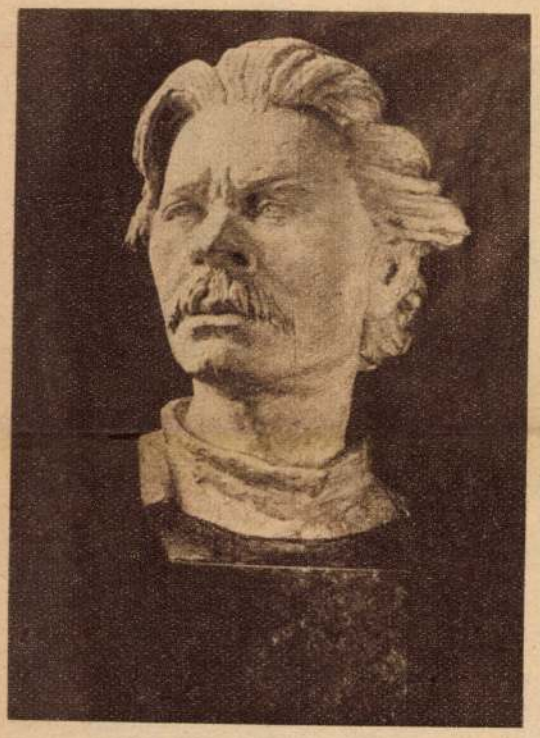

MAKSZIM GORKIJ szoborportréja, Vera Muhina műve

A két háború között, az egyik olaszországi utamat megszakítva, megálltam Triesztben és meglátogattam egy műgyüjtő barátomat, akinek csodálatos szép helyen, a sziklás tengerparton volt a villája. A villa tele volt a régi és újabb korok képeivel és szobraival, közöttük egy pár nagyon szép magyar művészé is, Munkácsy, Liezen-Mayer, Paál László stb. Miután megnéztük a gyüjteményt, szeretetreméltó házigazdánk kivitt bennünket a tengerre nyíló terraszra, ahol sorban és ízlésesen elhelyezve egy csomó szép szobrot pillantottunk meg. A szobrok közül kivált egy kb. kétméter magas női bronzalak, aki keresztbefont karokkal, nyugalommal szemléli az előtte háborgó tengert.

Monumentálisan felépített kolhoz-parasztasszony, fején kendő, arca misztikus és öntudatos, felső szoknyája felgyűrve, karja keresztbefonva, erős lábai alatt kéve és sarló. A szobor nyugalma, ősereje, önbizalma után ítélve lehetne az új kort jellemző ősanya szobra is. A mű alkotója, Vera Muhina neve nem volt ismeretlen előttem, tudtam, hogy Bourdelle kiváló tanítványa volt, a szobrot képek után ugyancsak ismertem, mégis nagyon meglepett lenyűgöző erejével. Egészséges művészi megérzése, szocialista-realista lénye elfordult a Párizsban uralkodó zagyva, szélsőséges izmusoktól és párizsi sikerei dacára visszatért hazájába, ahol kiváló műveket alkotott és részvett felszabadult szocialista népének kulturális életében.

1937-ben a párizsi világkiállításon láttam ismét egyik hatalmas művét, a magasbanyúló szovjet-pavilon tetején elhelyezett, sarlóval és kalapáccsal előretörő ifjú leány és férfi munkást, akik szinte megálljt kiáltottak az alig száz méterrel szemben felépített német kiállítási pavilon tetején horogkereszten álló, szárnyát bontogató germán sas bronzszobra felé.

Ez a nagy mű közismert, úgy szépsége és benső tartalma után szimbóluma lett a szovjet népnek. Láttam Muhina egyéb műveit Moszkvában és Leningrádban is, több, a szovjet embert ábrázoló tudós, művész és munkás portréját, amelyek nagy hatást tettek rám az emberábrázolásuk tökéletességével. A moszkvai Gorkij-emlékműtől sok nagy művén keresztül, a nálunk is kiállított, a béke harcát ábrázoló csoportig, valamennyi alkotása mindmegannyi megtestesített valósága a szocialista demokratikus eszmék világának.

A békeharcot ábrázoló csoport elkészítésénél már megromlott Muhina egészsége és mégis jó művet hozott létre a vezetése alatt dolgozó művészcsoport. A kiváló Merkurov szobrász után most Vera Muhina is eltűnt a szovjet művészet virágos mezejéről. 65 éves volt, egy gazdag, értékes alkotó mult maradt mögötte, a világ művészei gyászolják Vera Muhina mestert és különösen gyászolják a demokratikus országok mindazon munkásai, parasztjai és kultúrmunkásai, akik ismerik a sarlót és kalapácsot magasratartó, előretörő két ifjúmunkás alakját. Korunk egyik legjobb szobrászát és egészen biztos, hogy legnagyobb szobrásznőjét veszítette el benne. Munkái, művészi szelleme ittmaradt útmutatóul a szép jelen és jövő békés munkásai részére.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond

MUNKÁS ÉS KOLHOZPARASZTASSZONY, Vera Muhina egyik legismertebb szoborműve, amelyért Sztálin-díjjal tüntették ki. Ez a szobor díszítette 1937-ben a párizsi világkiállítás szovjet pavilonját

BÉKÉT AKARUNK! Vera Muhina, Z. G. Ivanova, N. G. Zelenszkája, A. M. Szergejev és Sz. B. Kazakov közös szoboralkotása

Kisfaludi Strobl Zs

AZ UJ IDŐK NAGY KEDVEZMÉNYE!

Kitünő könyvek, szép kiállitásban

200 000 koronás bolti ártól kezdődően hathavi részletfizetésre!

A világirodalom gyöngyei:

5 regény, 16 kötetbe kötve, aranyozott, diszes kötésben. Ára 1,200.000 kor.

Hall Caine: A tékozló fiu
Rider Haggard: Ő (She)
C. C. Heer: A havasok ura
Williamson: Az ördög sipja
Surányi Miklós: A nápolyi asszony I—II. kötet
Gyp: Napoleonette
Jack London: Farkasvér
Lagerlöf: A császár
Orczy Emma bárónő: A vörös Pimpernel
A. Fielding: A rejtély
Rider Haggard: Ayesha visszatér
Richard Voss: Királyi dráma
Szomaházy István: Meseváros
Sudermann: A róka-ut
Rider Haggard: Salamon király kincse

Nagy irók — nagy irások:

Számozott kiadás — izléses, elegáns kötésben. Ára 2,905.000 korona.

Dosztojevszkij: Sztjepancsikovó és lakósai	210.000 K
Balzac: A kurtizánok tündöklése és nyomora	420.000 „
Andersen: Összes mesék és történetek	784.000 „
Musset: Vallomás	210.000 „
Gobineau: A renaissance	238.000 „
Meredith: Az önző	420.000 „
Goethe: Utazás Itáliában	238.000 „
Shakespeare szonettjei	175.000 „
Flaubert: Bouvard és Pécuchet	210.000 „

Wilde Oscar müveinek

15 kötete

Salome
Lady Windermere legyezője
Bunbury
Művészet és dekoráció
Dorian Gray arcképe
A boldog herceg és más mesék
Az eszményi férj
Firenzei tragédia
Gránátalmaház
A páduai hercegnő
A jelentéktelen asszony
Szerelemből a királyért
Tanulmányok
De profundis
Összes költeményei

Ára 931.000 korona, szép kötésben, elegáns, amatőr kiállitásban.

Shakespeare összes müvei

I—III. kötet diszkötésben,

ára 875.000 korona.

Természettudományi könyvek:

Szép kötésben.

Darwin: Az ember származása, két kötet
Fajok keletkezése, két kötet
Bölsche: Szerelem az élők világában, két kötet, ára 798.000 korona.

Surányi Miklós munkái

9 regény, 10 kötetbe kötve, egész vászonkötésben, dús aranyozással

Kain és Abel
A mindenható asszony
Szenthegy
Kantate
A nápolyi asszony
Két kötetben
A trianoni páva
Floriché
A mester
Domoszlay

Ára 800.000 korona

A világirodalom egyik legérdekesebb regénye

Dumas: Gróf Monte Cristo

4 kötetben, 1686 oldal, ára diszkötésben 455.000 korona.

Folytatása a

Világ ura

Szintén 4 kötetes regény, ára diszkötésben 245.000 korona.

Romain Rolland

Jean Christophe

Regénycíklus 10 kötetben. 5 kötetbe kötve.

A hajnal	Antoinette
A virradat	A ház
Az ifjú	A barátnők
A lázadás	Az égő csipkebokor
Piaci vásár	Az uj nap

Az 5 kötet ára diszes félvászonkötésben 805.000 korona.

A magyar könyvművészet remeke!

Malonyay Dezsőnek, Munkácsy életéről irott müve

Csak még néhány példány kapható! Illusztrált kötet, famentes papiron, albumalaku kiadásban, gyönyörü metszetekkel, műlapokkal.

Ára 1,400.000 korona.

Farkas Imre

összegyüjtött költeményei,

diszes kötésben 70.000 korona.

Kiss József

összes költeményei két kötetben,

diszes tokban 175.000 korona.

Szomaházy István

munkáinak 7 kötete, félvászonkötésben,

ára 420.000 korona.

Külföldi irók regényei:

Hü és művészi fordítása azon regényeknek, amelyeket minden müvelt ember szivesen olvas el a külföld irodalmából. — Szép kötésben.

	Kötve
A. Löns: A második arc	9.—
Balzac: A házasélet fiziológiája	12.—
Flaubert: Bouvard és Pécuchet	9.—
Balzac: Nötlen ember otthona	11.—
Balzac: Vidéki orvos	9.—
Prévost: Moloch ur és neje	9.—
Barrés: Kitépett sarjak	14.—
Zola: Termékenység I—II.	16.—
Shaw: Cashel Byron mestersége	9.—
Lili Braun: A Marquisnő szerelmes levelei	10.—
Pierre Benoit: A Sós-tó	14.—
Bret Harte: Jerba Buena	10.—
Laurids Brunn: Van Zanten naplójegyzeteiből	8.—
Gorkij M.: Három elbeszélés	6.—
Jack London: Farkasvér	15.—
Neera: Egy élet árán	6.—
Poradowska: Noémiért	6.—
Burnett: Kis lord	8.—
Knuth Hamsun: Viktória	7.—
Malling: Az első konzul regénye	7.—
Mathers: Mignon	12.—
Neera: Égi és földi szerelem	7.—
Perutz—Frank: A mangófa csodája	7.—
Thurston: Chileote képviselő	10.—
Tinseau: A hivek	7.—
Wildenbruch: Semiramis	7.—
Sudermann: Csillagok	10.—

Az alapárak 7.000-rel szorzandók.

UJ IDŐK SZERKESZTI HERCZEG FERENC

Budapest, 1925 Karácson
XXXI. évf. 51—52. szám.

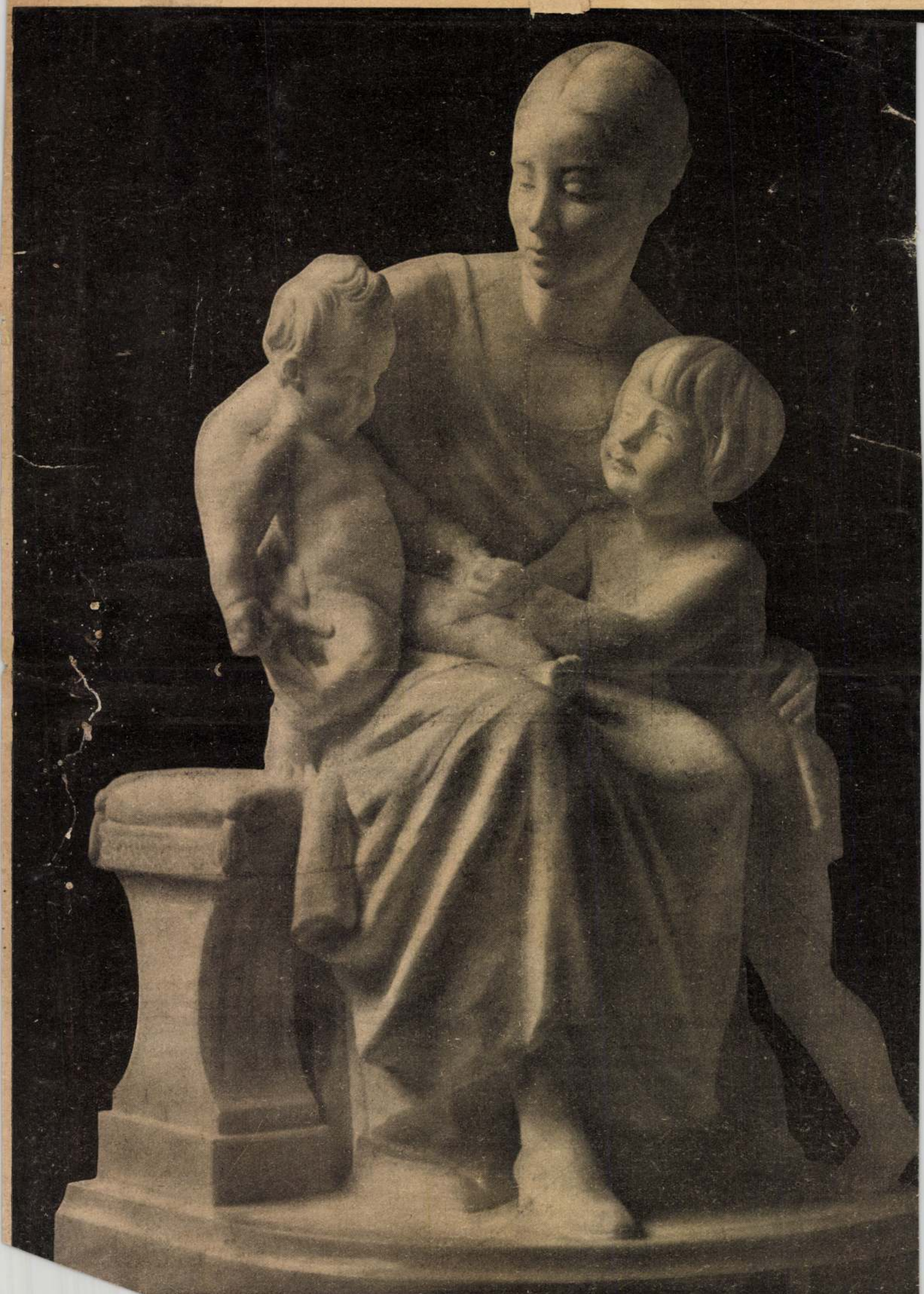

Anyai szeretet. Kisfaludi-Strobl Zsigmond szobormüve

Örök szerelem

Irta Szirányi Viktor

Tóth város. Karcsu minaret a kórház-kápolna mellett. Kis, rabálytalan tér, közepén Römedencze-kút — sanderavár — a mely körüle plakkamás lányok tréfacélut (Bank fiókcsalás fiuszei anyai; nézzétek: ok jön a komor arcu emberrel, a ki a pokolban jár!) Földszintes, sárga ház; az ablakban petroleumlámpa. Szomtas este egy tizenhároméves fiu bajok az Uj Idök legujabb száma felé. Ah, ha ju megjegyzek arcvonásait, az a lelki szörnyüséges. Az volt a szerelem!

Közel negyven esztendeje ismerem Ö-t s ő engem nem. Akkor ő érett-ifju fiatalember volt, en pedig fejletlen öregfiu. Ő a fiatalságát konzerválta, en pedig radikálisabb és modernebb lettem. Ő nyugatról Keletre, en Keletről nyugatra mentem; a föld görbülni, tehát találkoznunk kellett. Valamikor szerencsétlen találkozás volt az Véli, az irók pitiségeit, a Ki, mint Pallas Athéne teljes fegyverzetben ugrok ki Zeus homlokából; most, öregedő fővel egymásután Aphrodite habzásában, a mint Kilép a tenger habjaiból. Mégis van tehát örök szerelem. Ki igaz, hogy csodálatos asszony; a lelki mindig a régi: tiszta, erős, okos, komoly magyar; mindig hüséges önmagához. En voltam szakadtam pirító szivek, harsogó zenék, izgató italok, egzotikus ízek és zamatok után s mindenünnen mindig visszajöttem hozzá. Kiába, a Kenyeret é vizet, a Bort is ó-bort, Homerost é Shaksperet, Arany é Petőfit, a tiszta, erős, okos, komoly magyar irodalmat nem lehet megunni soha, mert Kenyérrel ízlik s mindazzal, a mi Szent Kenyerünkből jó. Ez (volt) örök szerelemnél: már negyven éve tart. Most Éva (Budapest, Verbőczy-utcza, negyedik emelet, villanycsengő, tizenkétéves gimnazista lány) és egy komor arcu ember, a ki, mint tanár, igen, fődön, még a pokolban is jár, fognak ezek együtt olvasni a legmodernebb magyar dalokat, az örök Uj Idők legfrissebb számait.

tálták a takarókat, nagyságukat és szélességüket. És Mihály a takarót magához ölelvén, elvitte olykép, mintha megfizetett volna, mintha becsülettel keresett pénzt adott volna érte. Hát elvitte. Miért vitte el, ki ösztökélte, hallotta-e azon pillanatban nyöszörögni a fázó gyermeket? Mily bolond kérdések. Hát elvitte. Mondják, hogy idegen országban egy éhes ember elvitte a pék ajtaja elől a cipót és a pék a bíró elé állította, de a bíró csak a péket pocskolta le, mondván: Kísértésbe az éhezőt miért ejted? Elvitte hát Mihály a takarót, hazavitte és elfehéredve, félelemmel adta az asszony kezébe, mondván:

— Paplany.

A szobában hideg volt és csend, csak a lelkiismeret vert a szívben és hadakozott ugyanazon szívekben a gyermek iránt való szeretettel. Hogy melyiknek lehessen itten eleget tenni. Kóválygogtak a gondolatok és nem bírtak megállapodni. Kibontotta az asszony a paplant. Melegségét azonnal ő is érezni kezdte, mert aki kopottkelméjű ruhákhoz van szokva, az csak a hidegét érzi a ruháknak. Így tehát, a szívverések ezen pillanataiban, egymásra szomorúan tekintvén, birtokba vették a takarót, mert a gyermeket maguktól elszakíttatni semmi módon sem engedhették, de megtették egyúttal a fogadást is azonnal, hogy a takaró árát megtérítik. Ha bármit vonnak is el maguktól, ha bár akár nem esznek is, de az árával odajárulnak Lefkovicsné elébe, töredelemmel és alázattal és föltárnak előtte mindeneket.

Így volt a fogadalom. Mily erős hittel és mennyi akarattal tették Gödrei Mihály és társa. Lelkük egészen könnyű vala este, mikor az új takaró legelsőbb a gyermekre borult.

— Anyám, ki hozta ezt? — kérdé boldogan a gyermek és Mihálynak és társának szemében könny csillogván, fogadásukat újra megtették.

Ha Isten hallgatta őket akkor s ha további küszködésüket látta, bizonyára nem írta fel a bűnök táblájára a tettet. Mert láthatta, hogy tizenkét évet lefolytattak még azután abból az életből, melyet nekik a végzet részül adott s láthatta, hogy abban fölösleges nyolc forintok sohasem voltak. Még akkor sem, mikor a család a gyermekkel megfogyott, mert a gyermek tőlük elvált, miután a gyermekre későn érkezett már a meleg takaró.

Tizenkét év letelt s tizenkét év után Mihály is elérkezettnek látta az időt, hogy sárból készített lakását szűkebb ugyan, de minden oldaláról deszkával övezett lakással cserélje fel. Ekkorra már a paplan is szétszakadt s Mihály társának csak az emlékei maradtak meg róla. Róla meg a két halottról.

*

— Egy lélek? — kérdezte Lefkovicsné az asszonyt. — Egy lélek?

— Egy lélek, — mondta amaz. — Hamarább nem lehetett, minden szent rá a tanum. A lélek most elment. Ami holmi megmaradt, eladtam, annak az árából van ez a nyolc forint.

— Tizenkét esztendeje, — mondta Lefkovicsné, — tizenkét esztendeje... Talán nem is igaz.

— De igaz, — felelte az asszony. — Így történt.

— Talán négy, talán hat forint is elég volna?

— Nem lehet, — mondta az asszony. — Mert a lélek most megy az Úr elébe.

A régi Uj Időkből. Megjelent 1917-ben, az I. kötet, 424. oldalán.

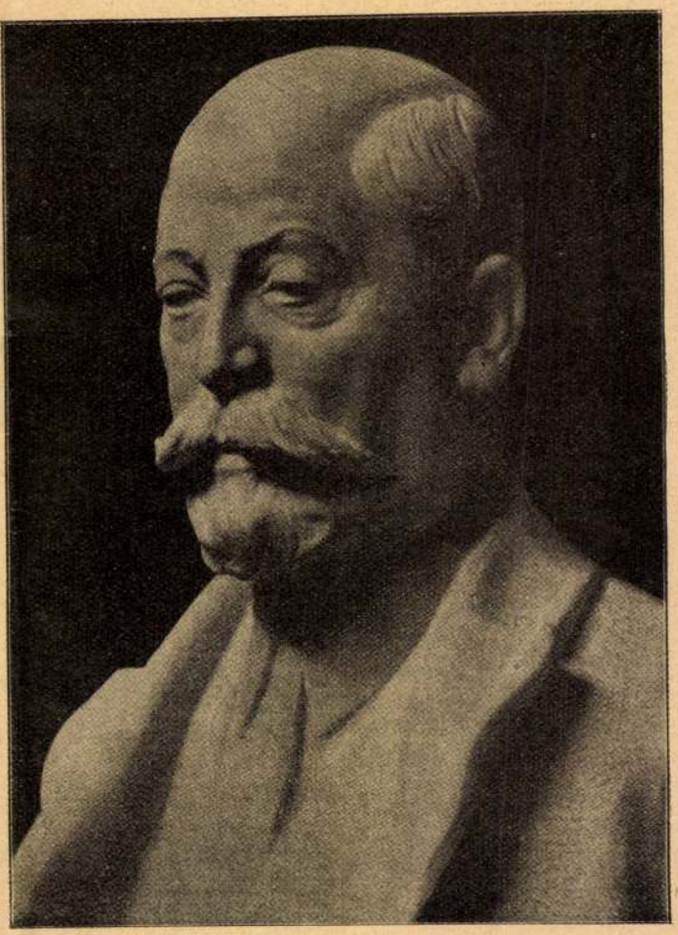

Wolfner József (1856—1932) az Uj Idők alapítója és kiadója
Kisfaludi-Stróbl Zsigmond szoborműve

Karácsony

1. MÁRIA

Kopott ruháját fény hintette be.
Rózsa nyílott, pacsirta énekelt fent
s ő alázattal, szinte félve ment, ment,
mint kék ibolya lángolt mély szeme.

Arcába csapta mézes illatát
a nyár s az Asszony boldog zsoltárt zengett,
mert méhében felujjongott a Gyermek
s mert lelkét édes mámor fonta át.

Most felnyilalt lázas lelkében újra
a perc, mikor az angyal szava búgva
szitált szívére: „Ave Mária!

Áldott vagy te s áldott méhed gyümölcse,
mert általad jön le e bűnös földre
Krisztus, az élő Istennek fia."

2. BETHLEHEM

Nagy, szomjas, véres csillag didergett fenn.
Kristályos, tiszta, mély éjszaka volt,
valahol árva kis madár dalolt,
nótája trillázott, csengett a csendben.

Az istállóban lengett a mécs lángja.
Szamár iázott, bárány bégetett,
szájukból párás, illatos meleg
áradt, áradt a békés éjszakába.

A jászolban aludt a Gyermek, boldog,
pufók arcán két kis gödör mosolygott.
Piros mécsfény rezgett arany haján.

Aludt mélyen. De jaj egyszercsak halvány
árnyék suhant át tejopál-szín arcán:
a Golgotáról álmodott talán. ÖLBEY IRÉN

Uj Idők. 1935. Karácsony 52.

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND: PETROVICS ELEK.

Dezső, Lux Elek, Medgyesy Ferenc, Orbán Antal és Sidló Ferenc.

Mivel a festészeti művek jutalmazására szánt első díjról Deák-Ébner Lajos jury-tagságára való hivatkozással lemondott, az első helyezett Csók István lett „Vampyrok", a második pedig Vaszary János „Ébredés" című művével.

A festészeti ifjúsági díjat Szőnyi István nyerte „Hegytetőn" című művével.

Vásárlás az Akt-kiállításon a rossz gazdasági viszonyok következtében csak igen kevés fordult elő, amennyiben mindössze 18 mű kelt el mintegy 130 millió korona összértékben.

A Képzőművészeti Társulat 1926. február 6-án tartott választmányi ülésén az Akt-kiállítás eredményéről szóló jelentéssel kapcsolatban jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Barta Károlynak, az Akt-kiállítás eszméje életrekeltőjének és díjai adományozójának, valamint dr. Petrovics Eleknek, a kiállítás rendezőjének és a bizottságnak.

A NEMZETI SZALON művészeti egyesület az 1926. év első felére a következő kiállítási programmot állította össze:

A nagy feltűnést keltett, január 14-én megnyílt lengyel repraesentativ grafikai kiállítás után a Cennini-Társaság III. kiállítása nyílt meg ugyanezen hó 31-én. E társaság éppúgy, mint a Spirituális Művészek Szövetsége annak a magnak hajtása, melyet Kőrösfői-Kriesch Aladár mesternek még mindig nem eléggé méltányolt művészete vetett el és amelynek egyházművészeti kapcsolatait a felejthetetlen Fieber Henrik lelkes szeretettel és energikus cselekedetekkel oly eredményesen ápolta. Mostani kiállításuk — bár nem egy könnyen odavetett, impresszionista szellemű vízfestménnyel találkoztunk itt — is azt bizonyítja, hogy a Cennini-Társaság néhány tagja nagyon is hivatott egyházművészeti feladatok megoldására, elsősorban templomfreskók festésére.

A Nemzeti Szalon következő kiállításai:

Lilien E. M. nemrég elhúnyt német grafikus művész hagyatéki kiállítása — megnyílt február 13-án, — a „Céhbeliek" VI-ik kiállítása, Erdei Viktor kollekciója, a Paál László Társaság II-ik és a Szövetség III-ik kiállítása és Paczka Ferenc művészi hagyatéka, amely Paczka Cornélia szobor- és grafikai gyüjteményével együtt kerül bemutatásra. Tervbe van még véve a Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének rendes évi tárlata és a Szinyei Társaság díjazott művészeinek III-ik kiállítása.

Magyar Művészet
1926.

A Nemzeti Szalon ezenkívül folytatni fogja a Nemzeti Szalon által immár közel három évtized előtt kezdeményezett vidéki kiállítások rendezését és így elsősorban a Pécsi Képzőművészek Társasága meghívására Pécsre megy, ahol a Céhbeliekkel együttesen jelenik meg, azután pedig Baján rendez tárlatot.

Bolla Rezső, Szadai Lajos és Vadász Endre festők kiállítása az Andrássy-úti régi Műcsarnokban február 7-én nyílt meg. A Magyar Rézkarcnyomó Műhely az e folyóirat mult évi 8-ik számában bemutatott következő művészek, ú. m.: Aba-Novák Vilmos, Patkó Károly, Simkovits Jenő és Szőnyi István grafikai műveiből rendezett kiállítást, amely február 14-én nyílt meg, míg Jakobovits Artúr festőművészé a Lipótvárosi Casinóban ugyanezen hó 18-án, követvén ugyanazon casino helyiségeiben Litkey Antalnak február 5-én megnyílt gyüjteményes kiállítását.

A „Kéve" művészegyesület első vidéki repraesentativ kiállítását február végén nyitja meg Miskolcon. A kiállítás védnöke Miskolc város kitünő polgármestere, dr. Hodobay Sándor.

MŰVÉSZETÜNK ÉS A KÜLFÖLD

A SZINYEI-TÁRSASÁG MÁSODIK KIÁLLÍTÁSÁRÓL az *Observer* február 7-iki számában *P. G. Konody*, ki a kiállítás megtekintésére hozzánk ellátogatott, behatóan emlékezik meg.

Maga a város szomorú hatást tett rá, nincs élet, mozgás az utcákon, a szállodai élet kihalt, az üzletek üresek, a színházak konganak. Budapest, mely egy 20 milliós ország fővárosának épült, egy 8 milliós ország fővárosának nem való. Virágzó vidéki városok, melyek azelőtt mind beletorkoltak a fővárosba, kívülkerültek az ország határain, ami katasztrofális hatású.

De e szomorú viszonyok ellenére a művészet iránt való érdeklődés meglepően nagy. Általános a meggyőződés, hogy a művészet kultusza a nagy menedék e nagy sivárságban. Az állam támogatja az operát. A szobrászok egyre kapnak monumentális emlékekre megbízásokat, festők nagy dekoratív feladatokhoz jutnak. A magyar kiállítást Velencében az állam rendezi, míg az angol pavillon támogatása ehhez képest siralmas. Baldwin válasza Duveen interpellációjára, ki az angol művészet támogatását kérte, szomorúan igazolta, menynyire hátrább áll az angol művészet támogatása, mint aminő az elszegényedett Magyarországon tapasztalható.

De amellett a magyar társadalom is támogatja a magyar kormányt a művészet istápolásában. Hivatkozik az aktkiállítás nagy sikerére, melyet egy hónap alatt százezernél többen látogattak.

Jelen voltam, — írja — a Szinyei-Társaság vernissage-án. A kiállítás magas művészi szinten állott, de nem volt semmiféle szenzációs jellege, ami szükséges ahhoz, hogy Londonban nagyobb érdeklődést váltson ki. Nagyszámú rendőrségi készültséget talált a kapu előtt, akik a forgalmat szabályozták, időnkint be is kellett zárni a kiállítás kapuját a nagy tolongás miatt. Ötezernél többen látogatták a kiállítást 10—2 óra között.

A magyar festészet, aminőnek azt a Szinyei-Társaság képzeli, méltó arra, hogy ismertté váljék az ország határain kívül is. Az a kedvező benyomás, melyet a magyar osztály az internacionális társaság kiállításán keltett, csak fokozódik e sokkal jelentősebb kiállításon. A vezető magyar festők inkább kozmopoliták, semmint nacionalisták, amit megértet az, hogy mind francia kultúrán nevelkedtek. *Vaszary* János például átment a francia művészeti mozgalmak minden fázisán és most elérkezett a párisi indépendentokhoz. Mindenféle tárgy intenzíven életteljes tanulmányozása igazolja egyéni látását és a kifejezés meglepően mesteri voltát. Művészi fegyelem és öntudatlan verve már nem mehet messzebb.

Egyetlen magyar mester sem örvend nagyobb elismerésnek, mint *Csók* István. Művészete fölszabadultabb és kevésbbé ihletett, mint a Vaszaryé, de a színek ritka finomságára és a rajz nemes egyensúlyára van felépítve. *Fényes* a békés magyar táj költészetét fejezi ki finom nappali világításban. Képeit emlékezetből festi, melyek apró tanulmányokon alapulnak, mindamellett csodálatosan biztosak tónusértékeikben és atmoszférikus hatásukban. *Pólya* Tibor a behavazott falu utcai jeleneteit festi, finom tapintattal elosztva a fekete foltokat a fehér tömegekbe, emlékeztetve Breughelre, de az ecsetkezelés tisztára modern könnyedségével. Carrière példája nagyban befolyásolhatta *Rippl-Rónai* stilusát, kinek pasztellben rajzolt arcképei elmosódott tónusokból emelkednek ki, ami az arc jellemzését intenzív erővel fokozza. Jóval magyarosabb jellegű *Rudnay* Gyula művészete, kinek romanticizmusa Munkácsyból vezethető le, noha technikailag semmi közösség sincs köztük, mert Munkácsy szélességét ideges energiával helyettesíti és a festést magát nagyobb lelkiismeretességgel kezeli.

Komoly megjegyzései, mint látjuk, ahhoz képest, hogy művészeinket csak rövid itt tartózkodása alatt ismerte meg, sok tekintetben helytállók, mindenesetre igazolják, hogy a magyar művészet jelentősége európai viszonylatban is az első sorba tehető.

LONDON. A *Studio* januári száma megemlékezik az International Society kiállításáról, rámutatva a kiállításnak, mely az élő és közelmultban elhalt mesterek alkotásait foglalja egybe, jelentőségére. „Részletesen nem foglalkozhatunk vele, írja a Studio, de ki kell emelnünk néhány művet, melyek rendkívül

Kisfaludi Strobl Zsigmond új művei. Álom

bizony tönkrement; rossz volt ránézni és Raoul már nem is nézett rá. Mivel nem kellett már neki, elhozta a lovacskát nekem s rám bízta, hogy alkalomadtán adjam oda valakinek. Raoul ugyanis azt hiszi, hogy ami már nem kell az egyiknek, megörül annak egy másik — lehetséges, hogy igaza van.

Amikor Hófehérkével magamra maradtam, megnéztem kissé jobban, mert ajándék dolgában lelkiismeretes vagyok és szeretem tudni alaposan, hogy mi is az, amit ajándékba adok; ilyen úton szerez magának ugyanis legkönnyebben ellenséget a felületes ember. Ekkor láttam, hogy Hófehérkének semmiféle komoly baja nincsen, ép és egészséges, csak szürke, igénytelen, unalmas kis lovacska lett belőle. Hirtelen ötlettel elővettem a festékes ládámat és gondosan kifestettem Hófehérkét, úgy hogy nem lehetett ráismerni.

Pár nap mulva jött Raoul érdeklődni, hogy kihez került a lovacska s az a másik örült-e neki; ennyi érzés még élt benne iránta. Nem szóltam semmit, mintha nem is hallottam volna ezt a kérdést, hanem bemutattam neki új színeiben a lovacskát.

Raoul ujjongva felkiáltott:

„Egy zebra! Jaj Istenem, milyen gyönyörű! Kié?"

Erre nagybölcsen azt feleltem:

„Természetesen a tied, pajtikám, cserébe a lovacskádért. És tanuld meg, hogy minden kopott lovacskában igen könnyen rejtőzhetik egy értékes zebra."

Raoul nem tartott igényt a tanulságra és boldogan vitte el a zebrát. Remélem, hogy Hófehérkének nevezi.

Genviève asszony figyelmesen hallgatta végig igénytelen kis történetemet, abból, hogy elköszönt, örömmel láttam, hogy megértette.

Néhány hét mulva viszont láttam, hogy történetemet nem mondtam el hiába. Geneviève asszony lassan, feltűnés nélkül, okos beosztással rakott magára új, vonzó, hatásos színeket és meg tudta tenni, amit meg tud tenni minden okos asszony — tessék? azt kérdezed tőlem pajtás, hogy hol vannak azok az okos asszonyok? tévedsz, engem ugratni nem lehet! — szóval Geneviève asszony játszva, könnyen, vidáman hódította vissza magának drága férjeurát, ki ma szomorúan megy el hazulról, de vidáman siet vissza otthonába.

Elismerő halk mormogással fogadták ezt a kis történetet.

A társaság egy még tájékozatlan fiatal tagja halkan fordult szomszédjához:

— Ezek után el tudom képzelni, hogy a mester milyen boldogan él élete párjával... egy ilyen fölényesen okos férfi!

Mire a szomszéd csöndesen tájékoztatta:

— A mester megrögzött agglegény. A mester valóban bölcs!

Az ember karja

Az ember karja különös,
Belül bársonypuha.
Egy valakit magába zár,
Mint a vár kapuja.

Egynek belül bársonypuha,
Lágy selyem mindenütt,
S kívül könyök, csont és ököl,
S mindenki mást megüt.

Falu Tamás

Új Idők 1929. okt. 6. 41-42

Amit mindenkinek tudnia kell

Az orvos és a beteg

Az *Uj Idők* számára elmondta:

dr. Lévy Lajos, főorvos

Napjainkban egyre fejlettebbek és exaktabbak a gyógyítási módszerek. Az orvostudomány sok művelője szinte matematikai pontossággal képes kifejezni egy betegség diagnózisát. Számok, százalékok, precíz definiciók: egy mérnöknek is becsületére válnának. Az eredmény? Nagyon bizonytalan. A diagnózis nem minden, sőt a gyógyítás menetének pontos megjelölése sem az. A *beteg* a fontos és nem a betegsége. A beteg ember egyénisége oly változó, sokszínű egyénenként, a betegek oly különbözők, hogy az orvosnak igen el kell mélyednie a páciens lelkének és testének tanulmányozásába, ha azt akarja, hogy a gyógyulás gyors és biztos legyen.

Ebben az összefüggésben rá kell mutatnom a régi, tradicionális *háziorvosi rendszer* megszűnésének káros eredményeire és az orvosok specializálódásának jelentős hátrányaira.

A háziorvos évek, évtizedek óta ismeri az egész családot és tudja, hogy mennyire érzékeny a családtagok szervezete, mire hogyan reagálnak, *hol* kezdődik náluk a komoly baj és tisztában van több más, hasonlóan fontos mellékkörülménnyel. Míg a specialista, aki első alkalommal látja a beteget, kénytelen a sötétben tapogatózni és modern tudományos módszereinek exaktsága mellett sem képes a *legmegfelelőbb* gyógyítási módszert kiválasztani, mint ahogy ezt a háziorvos könnyűszerrel megteheti.

Elhivattak egyszer egy családhoz, ahol egy látszólag igen súlyos szívmegbetegedésben szenvedő pácienst kellett megvizsgálnom. A családot régebbről nem ismertem. Úgy találtam, hogy a betegség nagyon komoly formát öltött. Mire a család egyik orvostagja felvilágosított, hogy náluk nagyon gyakoriak a szívmegbetegedések és távolról sem kell a súlyos szimptómákat olyan veszedelmeseknek ítélnem, mint ezt másoknál tenném. Mint később kiderült, neki volt igaza. A „komoly" szívbeteg nagyszerűen megbirkózott akkor átmenetileg fellépő attakjával. Más talán elpusztult volna.

Ime: a beteg *egyénisége* itt milyen sokat jelent. Nyugodtan megállapítható: ahány beteg van, annyiféle betegséggel kell számolnunk, olyan rendkívüli mértékben szövi át a tulajdonképpeni betegséget a páciens testi és lelki karaktere.

Vegyünk két embert: a hivatalos diagnózis mindkettőjüknél tüdőtuberkulózist állapít meg. Már most egészen máshogyan kellene fogadnom, kezelnem, fölvilágosítanom azt, aki halálos ijedelemmel keres föl és akinek az a legfontosabb, hogy betegségének lényegéről vagy stádiumáról minél kevesebbet, vagy semmit sem tudjon meg, mint sorstársát, aki — mint egy régi orvosi anekdóta tartja — köhögésével sorra járja az orvosokat és csak akkor nyugszik meg, mikor a legutolsó megmondja neki, hogy egyik tüdeje elpusztult, a másikból pedig csak egy darabka működik még. Emberünk boldogan megy haza és később nyilván boldogan hal meg, hiszen tudja és érti a diagnózist.

Egyik páciens nagy örömet talál abban, ha mindent pontosan megmagyarázunk neki, semmit sem hallgatunk el, a másik nem kiváncsi a betegségére, csak a gyógyulás fontos neki. Feltétlenül alkalmazkodnom kell hozzájuk, hogy bizalmukat megnyerjem, a közöttünk fennálló érintkezés minél intimebbé váljék és ilyenformán is siettessem a gyógyulást. Mert a beteg, aki orvosát szereti és közvetlen emberi kontaktusba kerül vele, önkéntelenül alkalmazkodik az orvos tudatos vagy tudattalan, gyógyítani akaró szuggesztiójához.

De nem csupán a beteg bizalmának megnyerése érdekében kell alkalmazkodnom a páciens kedélyéhez. A lelki tulajdonságok sokszor megdöbbentő mértékben képesek a betegség lefolyását megváltoztatni, gyakran nagyon veszedelmes értelemben. Ha például hosszas, krónikus megbetegedésben szenvedő páciensemen állandó letargia, félelem, depresszió vesz erőt, akkor bizonyos lehetek afelől, hogy a betegség súlyosabb lefolyású lesz, mintha a beteg nyugodtan, teli optimizmussal tűrné a baját. Nagyon fontos ilyen esetekben, hogy az életkedvet erősítsem, bizalmat, nyugalmat és gyógyulásba vetett hitet kölcsönözzek betegemnek.

Érdekes megfigyelni, hogy mennyire megváltozik a beteg karaktere a betegség idejére. Az ember azt várná, hogy az „egészséges" korában neuraszténiás férfi vagy nő testi betegsége alatt még idegesebb lesz, a nyugodt, flegmatikus természet viszont hallatlan hidegvérrel tűri a baját. Vagy: a kultúrált, művelt, esetleg természettudományosan képzett, magasabbrendű ember jobb idegekkel néz szembe betegségének, mint az alacsony társadalmi osztályokból származó. Szó sincs róla! A beteg ember *kiszámíthatatlanul* megváltozik, tudása, műveltsége, normális viszonyok közötti temperamentuma semmiféle szerepet nem játszanak abban, hogy milyen lesz kedélye betegsége alatt. A rejtett, tudalatti karakter suhan elő, vagy szövődik az egészséges állapot idején való temperamentummal.

Mindez legalább ilyen mértékben áll az orvos-páciensekre: nagyon sok orvos ugyanúgy elveszti a fejét, ha komolyan megbetegszik, mint bárki más. És a kezelőorvosnak ugyanúgy kell vele bánni, mint egy laikussal. Érdekes, hogy ennek úgyszólván semmi akadálya nincs. A legtöbb orvost ugyanúgy be lehet csapni betegségének természete vagy súlyossága felől, mintha nem is állana mögötte évekre, vagy évtizedekre visszamenő tudományos és gyakorlati orvosi munka. Sőt, mindennapi eset, hogy a kiváló, elsőrendű specialista megbetegszik olyan természetű súlyos kórban, amellyel tulajdonképpen egész életén át foglalkozott és nem ismeri fel! Egyfelől azért, mert a legtöbb orvos nem elég objektiv a diagnózis felállítására, ha önmagáról van szó, másfelől, — ha erre a betegség súlyossága miatt szükség van — kezelőorvosa félrevezeti. *Billroth,* a nagynevű bécsi orvos kezelte *Pirogoffot,* a híres orosz sebészt és rákspecialistát, mikor ez rákban betegedett meg. Billroth elérte, hogy kollégája halála napjáig nem tudta meg, hogy gyógyíthatatlan rákja van és így az utolsó pillanatig hitt felgyógyulásában. Egy ismert magyar belgyógyász, kiváló diagnoszta még két nappal halála előtt ezzel a kérdéssel fordult kezelőorvosaihoz:

— Mondjátok meg végre, rákban szenvedek-e . . .?

A belgyógyásznak belső rákja volt, rádiummal, röntgennel és minden olyan módszerrel kezelték, amely rák gyógyítására alkalmas, mégsem tudott bizonyosat bajáról, olyan mértékben sikerült őt orvosainak megtéveszteni. Erre szükség volt, mert az életéhez kivételes szívóssággal ragaszkodó nagy orvos

elveszítette volna minden életigenlését, — amely pedig nyilván napokkal, vagy hetekkel késleltette a halál bekövetkezését.

Vannak persze orvosok, — akik kezelőorvosaikat vezetik félre. Olyan értelemben, hogy meghagyják őt abban a hitében: „ezt a szegény, haldokló kollégát sikerült becsapnom, semmit sem sejt állapotának súlyosságáról." Nekem magamnak is volt hasonló esetem: a beteg orvos oly hallatlan lelkierővel rendelkezett, hogy majdnem végső percéig a legderűsebb hangon helyeselte intézkedéseimet, mosolyogva bólogatott, mikor közeli felgyógyulásáról beszéltem. És csak az agónia előtt mondotta el nekem, — amit különben már előbb közölt családjának tagjaival, — hogy régóta tisztában van azzal, hogy el van veszve. Mindössze — az én „örömömet" nem akarta elrontani. Boldog volt, mikor látta a nagy kíméletet, amelylyel iránta viseltettem —, holott erre a kíméletre tulajdon bevallása szerint szüksége nem volt, hiszen bizonyos volt a legrosszabb bekövetkezésében.

Hasonló lelki emelkedettségről tett tanúságot egy kórházunkban a közelmultban ápolt munkásasszony, — gyógyíthatatlan hasdaganatban szenvedett, — aki néhány nappal halála előtt megható szavakkal köszönte meg mindazt az orvosoknak, amit érte tettünk, bár — mint mondotta — az első pillanattól kezdve tudta, érezte, sejtette, hogy munkánk hiábavaló lesz. Nem akart bennünket attól a „kielégüléstől" megfosztani, hogy nagyon is véges tudományunkkal megpróbáljuk a tőlünk telhetőt . . .

Meglepő tünet, hogy az orvostól, orvosi beavatkozástól való *félelem* nemcsupán egyénenként, hanem országonként is változó, amennyiben függ az orvosoknak a laikusokkal való érintkezésének természetétől.

Amerikában — az esetek többségét véve figyelembe — a beteg nem kíméletet vár az orvostól, hanem rideg diagnózist és az akármilyen súlyos kezelés azonnali, kímélletlen végrehajtását. A betegnek feje fáj, hányás gyötri, orvoshoz megy, aki megállapítja, hogy agydaganata van páciensének, amelyet csak műtéttel lehet eltávolítani. A beteg erre habozás nélkül keresi föl a sebészt és jóformán, tekintet nélkül a „rizikóra", veti magát alá az operációnak. Ez az amerikai mentalitás. Az orvos üzletember — az amerikaiak felfogása szerint, — akinek mindenképpen érdeke, hogy beavatkozása teljes sikerrel járjon, másfelől az orvos brutálisan közli a pácienssel, hogyha nem határozza el magát a rögtöni műtétre, később kisebb a siker valószínűsége. Amerikában a legnehezebb műtétekre is könnyen határozzák el magukat az emberek.

Nálunk a szükséges vizsgálat megejtésére is csak hosszú kapacitálással lehet a beteget rábírni, aggódó környezete a diagnózis elhallgatását kívánja és a műtétet tényleg addig halogatják, amíg már minden késő.

Persze, *nagyon kivételes* esetekben a diagnózisnak a beteg előtt való elhallgatása hosszabb-rövidebb időre életmentő lehet. Egyik, már elhúnyt kollégámat szívpanaszokkal kereste fel egy miniszteri tanácsos. A vizsgálat a legsúlyosabb, legelőrehaladottabb billentyűhibát állapította meg. A legkisebb izgalom is katasztrófálissá válhatott volna és az orvos így teljesen elhallgatta, hogy a betegség milyen természetű. Ellenben még aznap, titokban felkereste a beteg családját, közölte velük, hogy legföljebb félévet élhet még a páciens, ha azonban bajáról tudomást szerez, valószínű az azonnali katasztrófa. A családnak nem szabad tehát felkészületlennek lennie, ha azt hallják meg, hogy a családfő váratlanul, íróasztala mellett, munkája közben, előzetes panaszok nélkül esik össze holtan. És egy félesztendővel később így is történt.

Kisfaludi Strobl Zsigmond új művei: Női képmás

Még valamit szeretnék megjegyezni. Láttuk azt, hogy az orvosi diploma nem védi meg az embert a tulajdon betegségeivel szemben való elfogultság, tanácstalanság, félelem és fejvesztettség ellen. Továbbmegyek: mint legutóbb Amerikában statisztikailag kimutatták, az orvosok átlagosan négy-öt évvel kevesebb ideig élnek, mint a „laikusok". Eszerint a diploma, a betegségek megelőzésének, gyógyításának sok, nagyszerű ismerete és rögtöni alkalmazásának lehetősége — még csak az életet sem hosszabbítja meg. Az orvosok szervezetét az idegek állandó koncentrációja, a testi fáradalmak annyira igénybe veszik, hogy ugyanakkor, mikor másoknak gyógyulást nyujtanak, ők maguk felőrlődnek elmondhatatlanul felelősségteljes munkájukban.

Minden tévedés egy-egy úttörője az igazságnak.

*

Az irigység gyakran nem egyéb, mint mások fölényének a túlbecsülése.

*

Akitől pénzt kérsz kölcsön, az többnyire tanáccsal fog szolgálni; azonban aligha fog neked pénzt adni az, akitől tanácsot kérsz. *F. J.*

Művész

— Elbeszélés —

Irta: **Szőllősi Zsigmond**

A bedobott levél koppant a postaszekrény fenekén és abban a pillanatban a boldog öröm mosolya ragyogott végig a Török Miklós arcán. Ez az érzés úgy szökött föl a szívéből, mint a pezsgős üveg kiröppenő dugója nyomán a tajtékos, édes, napsugárszínű ital, hevesen, sziszegő lihegéssel, tele vidám mámorral. Mintha valami kegyetlen súly esett volna le a válláról, hirtelen kiegyenesedett, olyat lélekzett, mint egy vidám füttyentés és a gyereklábak fürgeségével vágott neki egy nagy-nagy sétának a folyón túl, az erdő felé.

A híd közepén azonban megállt, kinyújtott két kezét a korlátra feszítette, nézte a világos zöld vizet és míg az arcán fodrozott a mosoly, mint odalent a kis hullámok, a következő megállapítást tette. A friss szakítás első percei egészen olyanok, mint az első csók órája. Ugyanaz a boldog fölujjongás, ugyanaz az öröme az élet megujhodásának, a megtisztulásnak és a teljesedésnek. Ugyanaz a derűs meghatottság és tengernyi öröm, egy csöppecske szomorúsággal, ami nélkül nincsen teljes boldogság. És ugyanaz az érzése az egész világ birtokának.

Nemcsak a friss boldogságot élvezte, hanem azt is, hogy ez a megállapítás az eszébe jutott. Ujra meg ujra elismételgette magában, kidolgozta, mint egy témát, fölszerelte, fogalmazta, fésülgette, hogy olyan kemény, fénylő és megingathatatlan legyen, mint a Balzac híres mondata: a szakítás a szerelem művészete.

De persze a szakításnak, ennek a második nagy vallomásnak is olyan tisztának, olyan önkéntelennek, olyan magától jöttnek kell lennie, mint az elsőnek. Annak a csóknak. Az is csak úgy igaz, ha pirosan és éretten úgy ragyogott az asszony száján, mint a sivatag magányos fáján a gyümölcs: téged vártalak, légy áldott, hogy eljöttél . . .

El kellett ismernie hálás és meghatott emlékezéssel, hogy az valóban olyan volt. Az a halk és hűvös asszony, aki örök fekete ruhájában úgy élt, mint egy toronyban, amelynek nincsenek lépcsői, magánosan, zártan és zárkózottan akkor is, ha nyüzsgött körülötte az ember, — szinte magától nyilt ki előtte, ostrom és vonakodás nélkül, szótalan hódolattal. Semmi: csak két nagy, nehéz könny, ami némán csordult ki a szeméből, mikor a szája rászállt a szájára.

Akkor, világosan emlékezett rá, olyan világosan, mint talán semmi másra az életben, balkezét az asszony homlokára, jobbkezét az álla alá tette, úgy nézett az arcába és megkérdezte:

— Miért sír?

Az asszony pedig elpirult és őszinte csodálkozással mondta:

— Én? . . . Én nem sírok!

Megtörölte a kezével az arcát és értetlenül bámult rá a fénylő nedvre a hófehér bőrön. Azután tétován, röstelkedve szólalt meg:

— Nem is tudtam . . .

Továbbra is a két tenyere közt tartotta az arcát és a tekintete forró könyörtelenséggel fúródott az asszony szemébe. És forró és könyörtelen volt a hangja is, bár oly halk, hogy maga is alig hallotta:

— Maga már csalódott.

Akkor az asszony nem felelt. Csak hirtelen lehunyta a szemét és a könnyektől nedves kezével belekapaszkodott, mintha el akarna esni. A halálos rémület és az egész életre szóló odaadás mozdulata volt ez, amelyet a festő soha el nem felejtett. Beleégett a csontjaiba. Az asszony úgy odaszorította az arcát az övéhez, mintha a szeme elől akarna elbújni és a szava úgy ömlött, mint a könny, mikor végre szinte ájultan súgta:

— Úgy-e, nagyon szeret? Olyan kimondhatatlanul, mint én . . .

Később, mikor a rettentő vívódások pokoli feszültségében eljutott ahhoz a különös állapothoz, mikor üveggé merevedettnek érezte magát és minden, ami a zavarosságával és a homályosságával kinozta, egyszerre valami nagyszerű, sőt geniális logika világosságába helyezkedett előtte, minden ilyen alkalommal megállapította, hogy ez a pillanat volt az, amit így kell nevezni: az infekció. Ilyenkor mindig egy nagy, szinte büszke elégedettséget érzett. A hivatása megigazolását ünnepelte benne.

Portréfestő volt. Soha sem tudta elfelejteni és az élete minden izgalmas pillanatában eszébe jutott, amit müncheni mestere, egy furcsa, harapós öreg különc mondogatott neki:

— Egy portrénak nem *olyannak* kell lenni, mint akit lefestesz, hanem *annak*. Már pedig minden ember egy titok. Nem azért, mert elleplezi, hanem azért, mert nem látja magát. Neked kell meglátnod a titkot! Ha látod, hogy nincs benne semmi titok, akkor mondd meg neki, hogy menjen a fotografushoz. Ha pedig nem tudod kivenni a titkát, csak érzed, hogy van, akkor szaladj el onnan, mert különben kitöröd a nyakadat!

Hányszor, de hányszor a fülében csengett az öreg festő rekedtes, nyers hangja, amint hevesen ismételgette ezt a szót, hogy: — Szaladj! Szaladj! — és erősítésül mind a két karjával kalimpált a levegőben.

A négy esztendő alatt, ami azóta elmult, legalább tízszer fogott hozzá, hogy lefesse az asszonyt és egyetlenegyszer se jutott a munkája végére. Akármilyen kedvben is látott neki, egyszerre csak izgatottan és kétségbeesetten vágta földhöz az ecsetet. Az asszony az első alkalommal nyugtalanul kérdezte:

— Mi baja van?

Keményen összeszorította a száját, mert érezte, hogy különben reszketnének az ajkai az izgalomtól. De a szemében olyan égő düh lángolt föl, hogy az asszony, a mint nézte, halálra sápadt a rémülettől. A kérdését azonban, maga se tudta miért, nem merte megismételni. Egy kis ideig, inkább csak azért, mert egy mozdulatnyi erő se volt a tagjaiban, állva maradt, azután összecsuklott testtel, a fejét lehajtva némán sompolygott ki a műteremből. A festő pedig ökölbe szorult kezekkel, zihálva nézett utána.

Két napon át kimondhatatlan fáradtságot és levertséget érzett. És valami óriási vágyát annak, hogy elmeneküljön. Hogy nekiszaladjon a világnak azzal az egyetlen programmal: minél messzebbre! Máskor, ha kisebb hevességgel is, mint most ez a vágy elfogta, nem csinált kázust belőle. Csomagolt és két óra mulva a vasuton volt. Az ilyen hirtelen elutazások benne voltak az életrendjében, amelyet a szabadságnak fanatikus törekvése fogalmazott meg. Egy író barátja azt mondta róla, hogy robbanó és illanó olaj kering az ereiben.

Most azonban képtelennek érezte magát ekkora cselekvésre. Irtózatos fáradtsággal a lelkén olyan tehetetlenül fetrengett a műtermében, mint egy súlyos sebesült. És amibe ebből a tehetetlenségből fölocsudott, szégyennel és lelkiismeretfurdalással teljes lélekálla-

Csathó Kálmán, az ember és az író

Irta: **Császár Elemér**

I. Egyénisége

Plutarchos, megírván a görög-római világ hőseinek életrajzát, szeretett róluk apró, jelentéktelen eseteket elbeszélni s az ilyen látszólag semmitmondó életadatokból kikövetkeztetni a nagyok jellemét. Csathóról szólva, én is Plutarchos nyomdokait akarom követni. Ez ugyan szerénytelenül hangzik, mert hol kullogok én Plutarchos után — de hát Csathó sem Nagy Sándor vagy Scipio Africanus.

Vegyük sorra az én eseteimet Csathó Kálmánnal. Vagy húsz évvel ezelőtt az Országos Kaszinó nagytermében beleütköztem egy nyurga fiatalemberbe.

— Pardon — szóltam restelkedve — Császár!

— Kérlek — rázta meg barátságosan a feléje nyujtott kezet — Csathó!

— Szervusz.

— Szervusz.

Este a banketten szembekerültem új ismerősömmel. Valamilyen furcsa halat szolgáltak föl ezüsttálakon. Barnán csillogó fehér mártásba volt sütve. Mohón habzsoltam, annyira ízlett. Ezt az ételt átplántálom a magam asztalára is — gondoltam s már éppen meg akartam kérdezni a nevét a pincértől, de pillantásom ráesett Csathóra. Néztem egy darabig, aztán megszólítottam:

— Mondd meg, kérlek, hogy van elkészítve ez a hal?

Rám nézett, csodálkozva:

— Szívesen, de előbb te mondd meg, honnan tudod, hogy én tudom?

— Olyan öntudatosan, olyan nyugodt mozdulattal emeled ajkadhoz a villát, hogy bizonyos: tudod, mit eszel.

Egy méltányló pillantással jutalmazott s megmondta a nagy titkot, hogy Béchamel-mártásban sült fogast eszünk.

Ez Csathó — *a gourmet.*

A másik eset vagy tíz évvel később történt, akkor, amikor a fiatalság kezdte szekrénybe zárni a zsakettjét és divatba hozta ünnepi alkalmakra is a rövid fekete zakkót. Mi, a két kor mesgyéjén járó férfiak, idegenkedtünk az új divattól — de azért kacérkodtunk vele. Én is hirtelen megállapítottam, hogy zsakettem kezd tükrösödni, s ezt ürügyül vetve, szerettem volna áttérni a zakkóra, de resteltem a dolgot önmagam előtt. Ravaszul tanácsot kértem tehát Csathótól, aki már sutba dobta zsakettjét:

— Te Kálmán, romlik a zsakettem, milyenfajta ruhát csináltassak helyette?

Végignézett, gondolkozott, aztán megszólalt:

— Tudod, mit? A rossz zsakett helyett csináltass egy ujat! Korodhoz ez illik.

Ez Csathó — *az arbiter elegantiarum.*

Hogy a harmadik eset mikor történt, azt nem merem elárulni. Miért nem? — az kiderül menten. Ez a nem is éppen jelentéktelen eset az, hogy Csathó megházasodott. Elvett egy nagyon szép leányt, aki azonkívül nagy színésznő is. Nagyon szép leányt elvenni, ahhoz bátorság kell; ünnepelt színésznő mellett a férj szerepére vállalkozni, az, ha a férfi okos, — már pedig Csathó nagyon is az — az önérzet jele. Az ilyen ember nagyon biztos a maga dolgában — meg a nőkében.

Ime Csathó — *a hódító.*

És most rakjuk össze az eseteimből leszűrhető jellemvonásokat Csathó lelki portréjává. Azaz ne rakjuk össze, mert ha megtesszük, egészen hazug képet kapnánk. Az élet kis és nagy gyönyörűségeit hajszoló világfi képét, egy csomó hiúsággal, fölényeskedéssel és feszülő önérzettel. Ezt a belső arképet igazolni látszik a külső. Kitünően szabott ruha a karcsú termeten, mindig frissen borotvált — és tegyük hozzá: férfiasan szép — arc, ragyogóra törölt koponya, — *törölt,* igen, törölt, nem pedig *fésült,* mert haj nem ékteleníti a koponyát (ebben az egy tekintetben Csathó versenytársa lehetne a nagy Scipiónak), választékos modor és úri mozdulatok: igen, ez a férfi a szalónok világában érzi magát otthon.

Mindez — hiúság és fölény, szalónok és élvezetvágy — Csathóra vonatkoztatva mese, s bevallom: mint modern Plutarchos csúfosan megbuktam.

Éppen fordítva áll a dolog, s ezt fényesen igazolja a pszichológia, Csathó pályafutásának lélektani elemzése. Ez a pálya komoly miliőből indult ki, magyar lelkű, szigorú erkölcsű családból, 1881-ben. Ez t. i. Csathó születési éve. Édesatyja, bírói világunk egyik legkiválóbb tagja, később a budapesti ítélőtábla elnöke, régiszabású, de egyszersmind nagyszabású jogászember volt, gondos vezetője serdülő fiának. Természetesen jogásznak nevelte s mikor fia megszerezte a doktori oklevelet, betessékelte 1906-ban a kultuszminisztériumba. Ott nagyon rossz társaságba keveredett. Az egyik szomszédja verseket írt, komoly családapa létére epedő lirikumokat, a másik drámákat, a harmadik regényt; volt olyan kollégája is, aki komolyabb problémákkal vesződött: palotaterveket rajzolt, de olyan is, akik a könnyű múzsáknak áldoztak, operetteket írtak, egyik a szövegét, a másik a zenét hozzá. Megtanulta-e Csathó ebben a környezetben az akta-gyártás csinját-binját, arról nem szól a krónika; valami nagy szenvedéllyel nem élhetett hivatalának, mert vagy három évnyi robotolás után, megrontva társai művészi ambiciójától, faképnél hagyta a minisztériumot és elszerződött a Nemzeti Színházhoz — rendezőnek. Micsoda fiatalos könnyelműség! Otthagyni a biztosan megalapozott jövőt, az áldott ranglétrát, amelynek fokain egy emberélet alatt talán még az államtitkárságig is fölkuszhatott volna s lecsúszni a rendezői „pályára", ahol nincs emelkedés — az igazgatói állást elzárta előle felesége, a Nemzeti Színház művésznője — de még biztonaság sem: ha lejár a szerződése, szó nélkül menesztheti az igazgató. S ott hagyni a szolid, komoly minisztériumot a kedves, de könnyűvérű színésztársaságért, a nehéz munkát a szórakozásért! Aztán ha legalább megbecsülte volna ott magát. Egy ideig csak tett-vett, „rendezett", aztán még ezt a kis munkát is megsokalta, lemondott 1924-ben rendezői állásáról s azóta, mint foglalkozásnélküli egyén lézeng a budapesti társaságban.

Milyen könnyelmű, bohém, léha ember ez a Csathó!

Csakhogy ezúttal a pszichológia is megcsalt bennünket. Csathó éppoly kevéssé bohém, mint nem világfi, s az a látszólag girbe-gurba, a Tisza kanyargására emlékeztető pálya nem a kapkodásnak, könnyelműségnek jele, hanem ellenkezőleg a tudatos célkeresésnek. Csathó életideálja ifjúkorától kezdve a művészet volt, de az jóideig öntudatra nem ébredve lappangott lelkében, elfojtotta a szülői ház erkölcsi fölfogása. De dolgozott az ifjúban: ez hajtotta külföldre, hol dramaturgiai és színi tanulmányokkal foglalkozott, ez vezette éppen a kultuszminisztériumba, amely legközelebb került a „bürök" közül a művészethez, ez vitte a Nemzetibe, s mikor végre, mint

bizonyított, csak rosszmájúan összehordta és kajánul kiszínezte a kisváros mérges pletykáit. Lehetséges, hogy doktor Adami csak afféle nyegle pozőr volt, amilyenek seregestől termettek a polgári romantika korában és hogy minden bűne az idegen származása és a zsinóros lengyelkabátja volt...

Az eset mindenképpen zavaros. (Ennek is érnie kell, mint az Anni kócsagmadarainak.) Szóval: Sándor azzal tért vissza a fonóba, hogy egyelőre még nem fogja fölkeresni a pénzügyigazgatót... Talán inkább megvárja, míg Gál Jani visszakerül a harctérről? Vele okosan meg lehet majd beszélni a dolgot...

És mikor ezt elvégezte, a lelke titkos mélységeiben már nem hitt benne, hogy ő bárkinek még szóba fogja hozni az esetet. Az emberek meghalnak a becsületért, de egész vagyont elajándékozni? Azt el lehet gondolni, de megtenni még nem tette meg senki. Józan eszű ember még nem.

És száz esztendő homályán keresztül doktor Adami feléje kapott a száraz keselyűkarmaival és ezek nem is fogják többet elereszteni Gál Sándort. Ezentúl mindig a kalandor unokája marad.

Folytatjuk

Bubi. Kisfaludi Stróbl Zsigmond márvány-műve

Uj Idők. 1929. febr. 10 203
7-32